

А. №8. 2. 400.

М. Бр. 124617

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

1911.

ГОДИНА VII.

УРЕДНИК

ДУШАН Ђ. АЛИМПИЋ

БЕОГРАД

ИШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ИШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

1911.

САДРЖАЈ

I УКАЗИ:

- О *позиву Народне Скупштине*, страна: 281.
- О *постављању, археолошкој неаполитанској и античком полицијској чинописи*, страна: 1, 17, 25, 33, 41, 57, 65, 74, 81, 89, 97, 113, 114, 115, 129, 137, 138, 161, 193, 194, 201, 235, 241, 257, 265, 273, 281, 282, 289, 290, 313, 314, 329, 344, 353, 362, 369, и 377.
- О *различитоме споразу и обрловоку не-не омишле*, страна: 65, и 169.
- О *одликовању*, страна: 1, 37, 97, 193, 265, 289, и 361.

II РАСПИС:

- О *благосрећном избору кривичног дела и спровођењу кривичног суда*, страна: 1.
- О *трговини осуђених полицијској чинописи и слугују болести*, страна: 33, и 34.
- О *поштом писмом писма подносили приликом путовању и кривичног*, страна: 37.
- О *службеним путовањима на оверу команди жандармерије одлучи*, страна: 37, и 38.
- О *успеху издржава ствари безвластних кривичних чинописи, службеним на издржава службених путовању жандармерије*, страна: 89, и 90.
- О *реорганизацији Цивилне због издржава болести великог болести*, страна: 129.
- О *копирење текста за одобрење приватних жандармерије*, страна: 153, и 154.
- О *примету у домаће прилике болести, личне жене и браку децу чинописи болести и поштом писма*, службеним ора. жандармерије, страна: 161.
- О *поштом писма издиржава која болести од кривично*, страна: 225, и 226.
- О *контрактном писмом писма од лица, приликом писмом писма код полицијској власти*, страна: 226.
- О *осећају жандармерије за долаз да ли је било бекство*, страна: 241.
- О *проглашењу града Нико Пеште, за издржава кривично*, страна: 275.
- О *кривичној Душман, Дебни, Душман, у Турски Бекети у Угарској за издржава кривично*, страна: 289.

III ОБЈАВЕ:

- О *проглашењу Петриједе и жандармерије приликом Турски чинописи, за издржава кривично*, страна: 155.
- О *проглашењу Јованског Турски за издржава кривично*, страна: 209.
- О *проглашењу града Трета за издржава кривично*, страна: 217.

О *избору кривичног проку кривично ствари поштом писма, редовношћу, и Цивилној ора и жандармерије до Турски Имперације*, страна: 225.

IV КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА:

За месец децембар 1910 г.	34, и 35.
Јануар 1911.	58, и 59.
Фебруар	90, и 91.
Март	129, и 130.
Април	161, и 162.
Мај	185, и 186.
Јуни	217, и 218.
Јули	249, и 250.
Август	282, и 283.
Септембар	314, и 315.
Октобар	339, и 340.
Новембар	372, и 373.

V СТРУЧНИ И НАУЧНИ ДЕО:

чинописи и расправе

- О *продаци за издржава одлучи судских, од Жандармерије Периједе*, страна: 2, 3, 9, 10, 17, 18, 19, 25, 26, 35, 36, 41, 42, 49, 50, 59, и 60.
- Грапичне леђе уписивања и нехата, од Жандармерије, страна: 3, 10, 11, 20, 27, 28, 37, 42, 44, 51, 52, 61, 67, 68, 74, 75, 82, 83, 84, 99, 100, 105, 107, 108, 118, 119, 120, 121, 122, и 133.
- О *говорници уредници, од Ар. А. Рајса, према са немачког Ар. Драгуб Ар. Драгуб*, страна: 4.
- О *уводи и кривично, од Ар. Томе Жандармерије*, страна: 19, 26, 27, 36, 37, 43, 48, 50, 51, 60, 61, 66, 67, 73, 74, 81, 82, 97, 98, 99, 105, 106, 115, 116, 120, 131, 132, 137, 138, 145, 146, 154, 162, 163, 169, 170, 177, 178, 186, 187, 194, 195, 201, 202, 209, 210, 218, 219, 226, 227, 233, 234, 241, 242, 250, и 251.
- Кривичношћу у Србији 1905—1906, од Жандармерије В. Алмаша, страна: 29, 30, 31, 38, 45, 53, 62, 73, 76, и 84.
- О *стогодишњици београдске полиције, савремено Ар.*, страна: 85, и 86.
- О *организацији полиције у Италији, од Жандармерије А. Алмаша*, страна: 87, и 88.
- Привлаже историје београдске полиције, савремено Ар., страна: 92, и 93.
- О *отписи прегледа као судски докази, од Ар. Жандармерије Лопри, према са француског Душман В. Алмаша*, страна: 116, 117, и 118.
- Великошћу на судске праксе на кривичним делима, критичко налагање од М. С. Вурићко, страна: 138, 139, 140, 147, 155, 163, 164, 170, 171, 178, 179, 187, 192, 198, 203, 210, 211, 219, 220, 227, 228, 229, 234, 235, 247, 249, 244, 254, 252, 257, 258, 263, 266, 272, 274, и 275.
- О *написном писму, од Жандармерије М. Станковићко*, страна: 189, 140, 147, 155, 156, 170, 172, 179, 180, 188, 200, 201, и 205.
- О *издржавању београдске полиције 1828. до 1828, писмо Ар.*, страна: 165, 149, 156, 157, 164, 172, и 173.
- Иностранствима кривична полиција, од Р. А. Рајса, према са немачког Жандармерије В. Алмаша, страна: 196, и 197.
- Полицијско техничка, од Душман В. Алмаша, страна: 202, и 203.
- Формално писмо, од пројекат законик законика са Кривично Србију, од Жандармерије В. Алмаша, страна: 211, 212, 225, и 223.
- О *222. крив. закона, од Жандармерије В. Алмаша*, страна: 221.
- О *којој архиви припадају писма, од Душман В. Алмаша*, страна: 229.
- О *кад писма, продато јавном аукцијом, предати у сопственошћу купцу, од Жандармерије В. Алмаша*, страна: 235, и 236.
- Полицијско техничка лабораторија, од Ар. Жандармерије Лопри, према са француског Душман В. Алмаша, страна: 244, 245, 252, и 253.
- О *издржавању удржава и бекства, од Р. А. Рајса, према са француског Душман В. Алмаша*, страна: 258, 259, 267, и 268.
- Трговина објави, од Ар. А. Рајса, према са француског Душман В. Алмаша, страна: 275, 276, 277, 244, и 285.
- О *аустријској уходи Мангарије, од Жандармерије В. Алмаша*, страна: 281, 280, 291, 297, 298, 305, и 306.
- Иностранствима кривично процес, према са немачког Жандармерије В. Алмаша, страна: 283, 286, 292, 291, 299, 300, 307, 308, 310, 317, 324, 325, 326, 331, 332, 340, 341, 348, 349, 356, 357, 358, 372, 373, 382, 383, 384, и 385.
- Кривичношћу у Србији у 1910. год, од Жандармерије В. Алмаша, страна: 291, 292, 298, и 299.
- Писмо писма, од Ар. А. Рајса, према са француског Душман В. Алмаша, страна: 307, и 307.
- Писмо писма новина, према са француског Душман В. Алмаша, страна: 315, 316, 322, 323, 324, 330, 331, 338, и 339.
- О *превару, од Ар. Томе Жандармерије*, страна: 321, 322, 323, 324, 327, 328, 343, 346, 354, 355, 362, 363, 369, 370, 375, 380, и 381.
- О *пожари и ватеници, од Ар. А. Рајса, према са француског Душман В. Алмаша*, страна: 348, 347, 348, 353, 356, 363, 364, 370, 371, 372, 381, и 382.

Михајло Радосављевић, бив. власн., страна: 192, и 216.

Михајло Рувовић, коњар из Ужича, страна: 280.
Михајла Кирица, кат. бегунак, страна: 16.
Миха — Палеа Радосављевић, Циг. из Трепче, страна: 164.

Михаило Анђелијевић, из Савина, страна: 216.
Михаило Јовановић, савинак из Београда, страна: 216.

Михајло Мисир, осуђ. из Пржеца Брда, (са с.д.), страна: 273.

Милан Јовановић, Аустро-Угарски вој. бегунак, страна: 280.

Милослав Стојановић, осуђеник из Стаљина, (са с.д.), страна: 200.

Мустафа Мујић, Циганин, страна: 88.

Настасија Димановић, из Савина, страна: 216.

Настас Павловић, земл. из Врса, страна: 312, и 316.

Никола Николић, из Приле Горе, страна: 40.

Никола — Баска Војводић, Циганин из Стаљина, страна: 64.

Никола Милановић, војар, земљопосед, страна: 80.

Никола Браковић, осуђ. војар, кат. злочина, (са с.д.), страна: 216, и 224.

Никола Стојановић, из Ракинци, страна: 306.

Николаје Петровић, из Карачини, страна: 80.

Николаје Вејид, из Жабара, страна: 224.

Никола Миловић, из Пржеца Брда, страна: 231.

Обрад Николић, из Богатице, (са с.д.), страна: 136, и 152.

Оскар Беа, трг. из Б. Понте, (са с.д.), страна: 256.

Палеа Марјановић, из Језера, страна: 223.

Петко Бурјановић, из Ст. Србије, страна: 72.

Петар Миловић, војар, радни, страна: 80.

Петар Борчевић, кат. бегунак из Румуније, страна: 88.

Петар Кезић, осуђ. из Жабубице, (са с.д.), страна: 144, и 160.

Петар Андријасовић, осуђ. из Митровице, (са с.д.), страна: 178, и 208.

Петар Илић, из Грбаче, страна: 232.

Петар Николић, из Тополика, страна: 238.

Петар Вараћ, бив. бивал. војак, из Пирота, страна: 203.

Петар Анђелијевић, бербер, власн. из Пинжевице, (Орем.), страна: 304.

Петар Павловић, осуђ. војар, кат. злочина, (са с.д.), страна: 303.

Петра Николић, кројачка радни, страна: 192.

Петар-Борја Марјановић, из Васубице, стр: 392.

Радивој Радосављевић, из Б. Понте, страна: 192.

Радивој Павловић, из Н. Сала, страна: 190.

Радивој Миловић, бив. трг. из Д. Раме, страна: 212.

Радивој Николић, скитач, Циганин, страна: 222.

Радивој Павловић, земл. из Ужича, страна: 288.

Радивој Савуловић, трг. из Палеа, страна: 314.

Рајфел С. Николић, из Неврте, страна: 175.

Радосав Благоновић, уметник из Циненице, страна: 268.

Радосав — Радивој Благоновић, осуђеник из Циненице, (са с.д.), страна: 288 и 296.

Рано Миловић, војар из Жабубице, стр: 206.

Радва Неласовић, земл. из Жубице, стр: 23.

Риста Барић, осуђ. војар, кат. злочина из Жубице, (са с.д.), страна: 303.

Саво Николић, војар из Зечева, страна: 160.

Саво Николић, из Пинжевице, страна: 232.

Саво Петровић, из Крушкова, страна: 220.

Саво Милановић, кат. бегунак, страна: 312.

Светозар Атанасић, кројачки свик, кројачка из Београда, страна: 32.

Светозар — Голор Жујин, из Мирјана, страна: 80.

Светозар Радосављевић, из Стрели, страна: 392.

Светозар Урошевић, из „Оса Порча“ војар из Параћина, (са с.д.) стр: 296.

Светозар Мартиновић, војар из Смедерова, страна: 314.

Светислав Жервотић, обућар радни, из Београда, страна: 151.

Светислав Јовановић, војар, радни, стр: 263.

Светислав Пелановић, осуђ. из Параћина, (са с.д.), страна: 287.

Светислав Милосављевић, војар, земл. кат. из Жубице (са с.д.), страна: 204.

Симеон Павловић, из Ватина, страна: 238.

Славко Х. Ситровић, коњар, страна: 40.

Сотер Стојановић, збојар из Нави, стр: 89.

Спасоје Атанасовић, из Видролица, стр: 151.

Спиридон Жујин, из Браниче, (са с.д.), стр: 160.

Сретен Паледић, из Крече, страна: 7.

Стејко Мунџа, осуђ. (са с.д.), страна: 160.

Стејко Ж. Стојановић из М. Засада, страна: 130.

Стејко Стојановић, Д-р страна: 296.

Стејко — Рајфел Гавриловић, скитачи Циганин, страна: 376.

Стејко Гавриловић, Циганин, страна: 376.

Станоје Атанасовић, страна: 222.

Станоје Маринковић, Циг. из Крушкова, стр: 312.

Станојека Парашкић, служак из Београда, стр: 144.

Стенка — Спасојека Цајић — Милоновић, из Албана, страна: 17.

Стенка Матејић, из Београда, страна: 216.

Стенка Милиновић, кат. из Бео-Рекс, стр: 312.

Стенка Пилековић, војар, земл. из Б. Кечарева, стр: 320.

Стејановић Кретић, из Клавине, страна: 168.

Стејановић Радосављевић, из Стојева, стр: 303.

Стејановић Милутиновић, осуђ. земл. кат. земл. из Клавине, страна: 312.

Тасаскоје Вејид, радни, из Н. Сала, стр: 151.

Таса Митић, земл. из Браниче, страна: 307.

Теховић Н. Б. војар страна: 222.

Теофан Стојановић, служак страна: 230.

Теофан Пилековић, обласни радни, из Јасике, страна: 247.

Тома Радосављевић, скитач, Циганин, стр: 376.

Урош Павловић, из Г. Требињина, стр: 307.

Филип Павловић, осуђ. из Београда, (са с.д.), страна: 261.

Филип Јовановић, осуђ. из Митровице, (Орем.), страна: 212.

Фридрих Ото Каленикович, из Албана (са с.д.), страна: 64.

Фридрих Хошер, прокуратур из Аугсбурга, страна: 280.

Фриц Денис, адвокат, земл. из Н. Сала, страна: 307.

Фриц Понча — Пондула, из Борлина, стр: 307.

Фриц Неласер, војар, бегунак, страна: 215.

Хамиди Сала, војар, земл. страна: 208.

Чедомир Марковић, из Чигула, страна: 210.

XI ТРАНЕ СЕ:

Агнесандор Борја Радосављевић, из Грашина, страна: 314.

Ангелика Вилгојевић, из Крушкова, стр: 48.

Ана из Тасе Понча, радни из Београда, страна: 112.

Бондир сав Петра Радосављевић, земл. из Београда, страна: 264.

Богољуб — Бежа Благоновић, кројачка радни из Пирота, страна: 184.

Богољуб сав Драгољуба Бајали, земл. из Десеникова, страна: 288.

Боса Ристић, погр, страна: 72.

Боса Таловић, земл. из Остре, страна: 8.

Боландир сав Милана Борчевић, из Рутине, страна: 308.

Винка сав Драгољуба Димановић, из Лукевице, страна: 288, и 290.

Голдиз Пеласовић, из Метсе, страна: 132.

Даринка жена Душана Траговића, трг. из Савина, страна: 184.

Даринка кат. земл. Спиро Стојановић, из Кучице, страна: 314.

Дикитрије Кретић, из Д. Копрена, страна: 56.

Дикитрије сав Јаске Митровић, из Г. Јабучице, страна: 314.

Драгољуб Радовић, из Ватина, страна: 88.

Драгутин Јовановић, страна: 224.

Драгутин Михајло Радосавић, из Луковине, страна: 392.

Драгутин П. Стојановић, кат. земл. из Медошце, страна: 40.

Душан сав Ставка Ристић, из Катина, страна: 280.

Ђорђе Стојановић, из Свариче, страна: 72.

Ђорђе сав Палеа Тасали, из Јеленице, страна: 88.

Ђорђе Величковић, из В. Понте, страна: 272.

Живанко Ж. Пилевић, из Савина, страна: 150.

Живанко сав Радосав Николић, из Б. Крече, страна: 210.

Јван сав Даница Вилотијевић, из Рабрине, страна: 36.

Јанка Стојак Аврамовић, из Мисце, страна: 90.

Јосиф Топовић, из Вече, страна: 128.

Јулијан кат. Тодор Стојановић, из Нине, страна: 240.

Јован Трајковић, Ана из Београда, страна: 232.

Јовица жена Јосифа Пеласера, из Вел. Митровице, страна: 280.

Манојло Кавић, из Горобала, страна: 56.

Милана Стеван Милојевић, из Хуча, страна: 90.

Милосав сав Васа Вујотић, из Растовице, страна: 246.

Милосав Топовић, из Довице, страна: 288.

Милан сав Радосав Николић, из Булака, страна: 328.

Милан Ж. Московић, из Добровице, страна: 328.

Милић Топовић, из Пржориче, страна: 308.

Милоје Стојак, из Коробала, страна: 370.

Милетије Стојановић, из Раче, страна: 23.

Митар Мила, бугарин, страна: 72, и 88.

Мироста сав Нина Радосавић, из Бачевице, страна: 280.

Предраг Милутиновић, браварска радни из Београда, страна: 240.

Радивој Матић, из Бранича, страна: 280.

Радослав Рувовић, из Кучице, страна: 8.

Светозар Кретић, из Д. Копрена, страна: 56.

Светозар сав Нине Јеласица, војарина, страна: 280.

Стеван Хавић, земл. из Стојевова, страна: 224.

Свџака, кат. Марка Пантели, из Врела, страна: 224.

Свџака кат. Марин Сулчи, земл. из Вел. Митровице, (са с.д.), страна: 248.

Спасоје сав Павла Савића, из Ритовице, страна: 300.

Сретен Костадиновић Николић, из Довице, страна: 210.

Стеван Димитрије, војар, страна: 72.

Тасаско Радосавић, из „Голфат“, (са с.д.), страна: 272.

Урош Јовановић, страна: 224.

Цвета Павловић, осуђ. из Београда, страна: 304.

Цвета Ибраковић, из Београда, страна: 152.

Чедомир Станић, из Албана, страна: 24.

Чедомир сав Даница Матић, из Довице, страна: 72.

XII СКРЕЌЕ СЕ ПАМЊА:

- Александар Милојевић, из „Сакда“ из Јагодине, страна: 160.
 Андрија Вончак, из Смирна, страна: 175.
 Аваста Димитријевић, из Београда, стр.: 216.
 Благоје Марковић, из „Душа“, страна: 160.
 Бранко Јаковљевић, из Бара, страна: 160.
 Војиса Јовановић, из Вел. Дрекова, стр.: 160.
 Ђон Саконић, из Дабина, страна: 191.
 Вољкир - Милин Бабић, из „Гина“, стр.: 136.
 Висла Милојевић, из Шапца, страна: 288.
 Владо Гангоријевић, из Лунице, страна: 160.
 Даскал Петријас, страна: 175.
 Димитрије Павловић, (св. сл.), страна: 192.
 Драгутин Цветановић, из Уба, страна: 56.
 Драгутин Ђековић, из Краљева, страна: 80.
 Драгутин Јовановић, из „Попче“, стр.: 136.
 Драгутин Јовчић, из „Првогорце“, из Крушевца, страна: 160.
 Драгољуб Милојевић, из „Јагодине“, стр.: 160.
 Живко Ђорђевић, из Лазарева, страна: 56.
 Јелица из Сметовара Марина, из Радакова, страна: 184.
 Костадија Атаковић, из Цариграда, (св. сл.), страна: 232.
 Љубомир Бангојевић, из „Блава“, (св. сл.), страна: 184.
 Милан Јанковић, из Враћина, страна: 184.
 Милутин Пукић, из Крагујевца, страна: 160.
 Милутин Милошевић, из „Бора“ из Крагујевца, страна: 160.
 Милоје Петровић, из Ланова, страна: 160.

- Михаило Радоновић, из „Усела“ из Ужича, страна: 160.
 Милан Кривошић, из Н. Авдоговца, стр.: 152.
 Петар Михајловић, из Крагујевца, стр.: 216.
 Риста Траковић, из Куарија, стр.: 209.
 Сава Јовановић, из Циндрца, (св. сл.), страни: 232.
 Сава Станисављевић, из Крушевца, стр.: 128.
 Сметовар Стојковић, из Рабора, страна: 128.
 Сметовар Јовановић, из Ланова, страна: 136.
 Станко Опановић, страна: 160.
 Станко Мартинковић, из Влакова, стр.: 80.
 Стојак Јаковљевић, из Турије, страна: 80.
 Стојак Јасовић, из „Ресница“, стр.: 104.
 Тодор Ђон, из Сурава, (св. сл.), страна: 232.

НЕПОЗНАТИ КРАЂИВЦИ:

Страна: 7, 8, 16, 23, 24, 32, 48, 56, 72, 80, 88, 96, 101, 128, 136, 144, 152, 160, 168, 184, 192, 200, 208, 224, 232, 240, 248, 256, 264, 272, 288, 296, 304, 312, 320, 328, 336, 344, 352, 360, 368, и 376.

НАЂЕНИ ЛЕШЕВИ:

Страна: 112, 136, 160, 200, 208, 224, 256, и 302.

СЛИКЕ НЕПОЗНАТИХ АИЦА:

Страна: 168, 200, 344, и 352.

УХВАЂЕНИ:

- Антоније Милошевић, осуђ. беогр. казн. због, страна: 72.
 Николас Никчевић, страна: 56.

Петар Михајловић, осуђен. беогр. казн. због, страна: 32.

ПОЗИВ НА ПРЕДАЈУ:

Вуксан Радоновић из Сивкица (св. сл.), страна: 304, и 336.

ОГЛАШЕНИ ЗА ХАЈДУКЕ:

- Атеи Клементић, из Дуката, страна: 332.
 Мута Дулаћ, из Туларца, страна: 332.
 Тајир Виславић из Сијерке, страна: 352.

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА:

- О аутомобилима*, страна: 2.
Полиција у Лондону, страна: 5.
Злочински војводе, страна: 69.
Нова кинеска криминалистичка алоиница, страна: 98.
Јоуристе савремена, страна: 69.
Злочин из провинције, страна: 70.
Поштомаче криминала и детективски, страна: 86.
Смртна казна у Швајцарској, страна: 86.
Телесна казна у Француској, страна: 86.
Криминалест у Сједињеним Америчким Државама, страна: 173.
Криминалест у служби полиције, страна: 174.
Криминалест у Лондону, страна: 174.

РАЗНО:

- Сметовара уредништва, страна: 104.
 Ђековић одласа, страна: 176.
 Одласа за криминалест „Политичког Гласника“ за године 1909. и 1910, страна: 224.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једнапут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се тражи у напред, и то најмање на пола године код свију коначних власти, а вишеко: 20 динара на годину за државна и општинска надлежности, а на све друге претплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ се продају по 5 динара. Укупности се не продају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благопожео је, на предлог Заступника Министарства Унутрашњих Дела, Министара Финансија, одговорити:

**Орденом Св. Саве
четвртог степена:**

Венијамина Шарковића, трговца из Рашке.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 1. јануара 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благопожео је, на предлог Заступника Министарства Унутрашњих Дела, Министара Финансија, одговорити:

**Орденом Св. Саве
петог степена:**

Љубомира Курековића, трговца из Рашке.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 1. јануара 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Заступника Министарства Унутрашњих Дела, Министара Финансија, а по саветовању Министарског Савета, решено је:

да се Драгољуб М. Петаковић, полицијски писар прве класе срезга матичноског на основу § 76. закона о чиновничком грађанског реда, отпусти из државне службе с тим, да му се на име помоћи издаје на државне касе 30% од његове досадашње плате.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 30. децембра 1910. године, у Београду.

РАСПИС

свиња окружних начелствима

Из канцеларије инспекторјат подручног ми Министарства, извештаја овр. начелства,

као и из појединачних конкретних случајева, који су ми достављени услед жалби — увидео сам, да многи сремски начелници, противно § 156. а. прип. судског поступка, држе дуже у притвору лица, која су стављена под крајичну истрагу у притвор, по што горе поменути законски пропис допуната.

Привлаче тих сремских начелника, да се истрага не може брзо да оконча, неосновано је у већини случајева, пошто су ретко казним дела, која се ни за месец, а особито за два месеца, не би могла довршити. На против, из појединачних случајева видео сам, да је томе узрок немарност чиновника, који на исцешавању тих кривича ради и недовољан надзор сремских старешина над радом по тим предметима; јер се дешавало да по неколико дана, па чак и месеца неседне власти нису ништа радило по предметима, по којима су кривичи већ стављени у притвор.

Кривична дела, по којима су кривичи у притвору, по самој природи су хитна и рад на ослобађању тих дела не сме се ни у ком случају заостајати, нити без стварног разлога одуговлачити.

С тога препоручујем томе начелству и свима сремским начелствима да наредбама својим стално настојавају, да се сва кривична дела, за која кривичи буду стављени у притвор, одмах и неопходно извршавају и кривичи што пре, а најдуже у законом одређеном року, суду сирочева.

Делата се да одуговлачење истраге по овим делима, често бива зато, што општински судови не шаљу одмах уверења о кладању и изнотном стању за окривљених, или што се друге неседне власти одмах не одозову захтеву власти, који води истрагу, и која од тих тражи да испитају власно сведочење, или да упуте појединачна лица ради сведочења, или да учине потребан извешај, претрес и томе слично или што пољаним сведочење неће да представља власти по вољани и т. д. А међу тим сремски начелници, као иследници, према своме томе остају равнодушни, не водећи рачуна, што због такве немарности притворена лица остају дуже у притвору по што то закон допуната и што резултат истраге захтева.

Да овога не би било, ја препоручујем истражним властима, да уверења да притворене кривиче траже чим донесе решење о притвору. На случају да се општински судови не одозову том захтеву, онда нека сремски начелници, према небрежливим општинским председницима примене најстроже казне, на које им закон даје право. А ако се деси, да се која од истражних власти не одозове у остављеном року захтеву оне власти, која води истрагу, онда одмах о том треба известити свог претпостављеног окружног начелника. Начелници окружних народних да се одмах по тражењу поступни и у исто време одговорног чиновника узети на одговор и казнити, ако је то у његовом подручју, а ако је у другом округу, он ће мене о томе дешетом известити, како бих ја прекуже даље што треба. Када пак сведок неће да представе по позиву, онда нека се неседна власт користи правом § 99. прип. поступка и такве сведоче добија силом своје власти, па за неоправдан долазак казни их, као што прописује речени законски пропис.

Сремски начелницима стављам у дужност да они воде лично истрагу по свима тежица делима, а особито по овим која пољана притвор. Наузатак од тога може бити само у случајевима када су они сиречени другим службеним послом, по и тада истрага се има водити под њиховим надзором и упутством.

Окружним начелствима препоручујем да се сваког пријавком, када кривиче решају као и у сваком другом случају уверавају претпостављеном власт по којима су кривичи у притвору, да из сремских начелници у свему поступају овако како наредујем, па на свако противно поступање, одговорно чиновницима казне у границама своје власти и мене о томе известавати.

Овај претпис нека се саопшти на податке свима полицијским чиновницима ради знања и управљања.

Пвр. 25019.
29. децембра 1910. год.
у Београду.

Заступник
Министарства унутрашњих дела,
Министар Финансија,
Стој. М. Протић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАK)

Разлозима нећине ми бисмо додати још и овај. Ми знамо да се привредна егзекуција може употребити само тамо где има извршене одлуке судске. Када поверљиви имају такву одлуку противну душника, нар би било и правично и логично таквај позбој изментаи алог тога што купца на јавној продаји није позбој изментаирану пену? Зар није рационално ије и правним правилима, есорализиј уета да је купац, купујући повиско добро, себе ставио, у постоју поверлива, у постоја душника чије се добро прода, на чега алази да поверљиви, и наспрам нега, купац ова нста права која су изаила и наспрам душника, повиское право да, на палату својих тражила, не иду више пред суда? Снавако треба узети да је купац на јавној продаји примио на себе обавиу душникову да поверљиво, у мери поугије неце, измири, и, наравно, ту обавиу на себе је примио онако какав је она била, то јест у стању обавиу извршом одлуком судском утврђе. Иначе би купац, противно полај нахој, постоја поверлива једнострано поторио. Отуда закључа: да и обавиу купчова да плати онај мањак који се показе другом продајом има нста карактер, то јест има се узети да је та обавиу била предмет извршене одлуке судске, алог чега није потребно да поверљиво понова алог ве спор воде. У осталој, кад год се врши првон [ионај] дуга на тај начин што поверљиво место старог добија новог душника (§ 848. Грађ. Зак.), тада је нони душник — осим ако се не би нарочито другиче уговорио — у истој правном односу као и стари. Према томе, ако је поверљив имао против старог душника извршну одлуку судску, он је имаи право, и према поном, на егзекутивну палату. Јавна продаја је једна прета пренова где, место једног душника, онга на којем се врши процедура принуде палате, долази други, купац на лиценцији — наравно у граицима цене коју је он на оној понудио, — што значи да поверљиви нони, и од купца, палатице егзекутивно оно на што се он обавио, на, дакле, и ону штету у трошкове из §-а 484.

Да се сви трошкови и штета која се показе првом продајом може палатице егзекутивно од купца на првој лиценцији, то мисли и Апелациони Суд (II. Одељење), у једној пресуди коју смо већ напред цитирали и коју је пресудио као што смо тако накали, одборно и Суд Касацони (II. Одељење), решењем одлука од 24. Октобра 1902. год. бр. 8278. Апелациони Суд, на име, веал, у својој пресуди (С. Јањак, бр. од 3. Септембра Гласн. мод, год. 1904., бр. од 3. Септембра, бр. 275.) између осталог и он: „Према овој врши купац није ослободен одговорности на палату штете, него се за расплату нсте имају применити општи прописи

тг. III. грађан. законика. Овако разуумевање прописи § 481. гр. пост. утврђује се још и тиме, што се по тач. б. § 465. грађ. пост. наводи штете ове врсте може вршити егзекутивно и без судске пресуде“¹. У истој смислу је и решење Министра Унутрашњих Послова од 24. Августа 1884. год. бр. 10096., које смо напред, у другом циљу, такође цитирали и у коме стоји ове: „Штету, пак, на овај начин прозорноку — то јест какав купац не постоји лиценцирану цену да дође до нове продаје —, по јасном пропису § 465. т. б. грађ. пост. палатице сама извршава палат из палата сада душника... — ове докази име купца на првој продаји —, према продају — маси без пресуде или решења судског“². Међутим, као што смо то већ видели, решење Првостеп. Шаб. Сула од 12. Децембра 1902. год. бр. 2857., које је одборно и Суд Касацони (решење од 22. Априла 1903. год. бр. 2596.), не само да спори заинтересованим лицама, душнику односно поверљивима, право да могу, без судске пресуде, палатице од купца на првој лиценцији ове трошкове и штету који буду другом продајом прозорноку, већ, по том решењу, купац одговара само у граицима показанај изакуи“³. Да наведемо, у истој смислу, то јест да се са штета која се другом продајом показе не може палатице егзекутивно, још и пресуду, ранје већ цитирану, Апелационског Сула од 19. Августа 1903. год. бр. 3258., у којој читамо и ово: „У пропису § 484. и 481. грађ. зак. пост. у палату је признато право општељиве лицама [душнику и поверљиву] на палату штете, која би се покази, кад купац не постоји лиценцирану цену, на се на другој продаји мања цена добије, а одговорност за штету и козница нсте има се утврђивати путем грађанског спора“⁴. По прописима главе XXX. Грађ. зак. која говори о штети, јер одговорност за штету и козница нсте имају свој извор у материјалном (грађанском) законик“⁵.

Ако други купац положи лиценцирану цену, тада је ствар проста: од првога ће се купца тражити она разлика између цени на првој и другој лиценцији, заједно са интересима као и са трошковима који су пономом продајом изаили, и само, као што смо то већ видели, може бити гвора о томе, дакле, да се са та сума, којој при купац дугује поверљивом [односно душнику] чије је добро продано, палатице егзекутивно, без судске пресуде.

Али ствар постаје тежа и поиниковаија, ако претпоставимо да ни други купац своју обавиу извршио није, да, дакле, ни он није положио цену коју је понудио на новој, другој, лиценцији.

Власт ће, наравно, тада одредити и трећу продају, на трошак и штету другога купца (§ 484.). Ако сад и на тој продаји непа добру спадне, то јест она трећа лиценција да мање него друга — која је већ дала мање него прва — но ће одговорати за тај нови мањак, за диверенцију између друге и треће продаје. Да ли сам други купац или и онај први?

Да узмемо један пример. На првој лиценцији добро је продато за 12.000 динара; на другој 10.000, а на трећој 8.000. Дакле, разлика је између друге и прве продаје 2.000, а између друге и треће, такође, 2.000 динара. Да ли ће поверљиви моћи додекуину диверенцију између прве и поседне продаје, у суми од 4.000 динара, тражити од самога првога купца? Или ће они имати право од већа захтевати само ону разлику између онога што је он понудио и онога што је понудио други купац — дакле, само 2.000 динара, — док ће се од онај остатак имати обратити једино другом купцу?

За прву солуцију може се навести овај правни разлог. Да је први купац положио поугију цену, то јест 12.000 динара, нити би дошло до пономих продаја нити би поверљиви односно душник претрпеи штету од 4.000 динара. Први купац је, дакле, прозорочилак те штете, и он је душник палатице је по оној првој куптној изакуи у сваком уговору, да се плати штета која би се претрпела неизвршеним обавиу. Прим купац, пак, ступајући, исплатом свих око 4.000 динара, у права поверљива [односно душника] имао би да од другога купца тражи 2.000 динара, онај купац, не извршујући своју обавиу, довео је до тога те је он, прим купац, платио 2.000 динара, док би иначе платио само 2.000 динара.

Друга, пак, солуција може се браити онако. Показија заинтересованих лица пошто се сериш друга продаја јесте онакав. Прим уговор о продаји у куповини раскинут је, већ неми, јер је на месту већа дошао други, онај који је изакуиу други купац, на пономој лиценцији, од првога уговора престоја само обавиу купчова да поверљивима палатице притрпеи штету, то јест да плати онај мањак који се је показио другом продајом. Дакле, поверљиви, посде пономе продаје, изаиу ова два права: 1^о, да тражи тај мањак од првога купца и 2^о, да од другога купца тражи оно што је он понудио, то јест другу лиценцирану цену. Других права они немају, поиниковаија, осим онога што смо под првом тачком навели, нитиа друго да тражи од првога купца. Обавиу у којој је овајбој наспрам поверљива до пономе продаје изментаи је сада његовом обавиу да положи мањак и обавиу другог купца да положи лиценцирану цену. Можда ће се рећи да, у мери ове цене, поверљиви су примили изакуиу другог купца, док су првог да толико ослободили. Овај начин однос између првога купца и поверљива (односно душника), овако заснован и утврђен, не може се наменити том есенцијалноу да други купац не положи цену, алог чега је дошло и до треће продаје,

1) Курко је пак.

2) С. Јањак, бр. од 3. Септембра Гласн. мод, год. 1904., бр. од 16. Маја, стр. 134. 3) Јањак, на истом месту, између осталог и он: „Према овој врши купац није ослободен одговорности на палату штете, него се за расплату нсте имају применити општи прописи тг. III. грађан. законика.“

4) С. Јањак, бр. од 3. Септембра Гласн. мод, год. 1904., бр. од 3. Септембра, бр. 275.

5) Курко је пак.

6) С. Јањак, бр. од 3. Септембра Гласн. мод, год. 1904., бр. од 12. Септембра, стр. 288. и 289.

која је даха још мање него и друга. Та евентуалност може имати једино дејство на правни однос између познатица (односно дужника) и другог купца; она је могућа последица уговорно закачућенога, на другој личности, кажемо повременог (односно дужника) и другог купца. Ова, ипак, није никаква последица правног односа између првог купца и поверљивца (односно дужника); ипак може имати на њега никак утицај.

(НАСТАВЉА СЕ)

М. Парас.

ГРАНИЧНЕ МЕЂЕ УМИШЉАЈА И НЕЖАЉА

ПРВИ ДЕО Глава I. Увод

Кривично право има своју особиту социјалну задату. Посебноју праву, па и кривично као његов део, има крив за даду да формира правни поредак, да рече: шта се има сматрати за законско право, а шта за неправо. И кад закон то уради онда држава, која се карактерише тиме што има на расположиву једну квантум већине и добро организоване политичке силе, нагони свакога појединца да мора поштовати поредак правног поретка. Ако он то неће, биће изнати силе. Појединца, па и читави редови друштва у нормалноме стању ствари, немају могућности да се одупру државној сили. Ако то покушају биће уништени. И тако хтези нехтези, они морају да поштују прописе правног поретка.

У свакој друштвеној организацији правни поредак гарантује појединцима известан квантум права, обезбеђује им један известан квантум животних интереса, да би они могли живети и додати сагласно основним принципима на којима почива та друштвена организација. Ти правни заштитени животни интереси људи, познатије се правним добрима. Но права добра могу припадати не само појединцима већ и организацији, заједници, целини.

Свакоме појединцу стадо је до тога, да његови животни интереси, његова права добра буду поштована, да их нико не вређа. Али је и држави, општом правном поретку такође до тога стадо. Јер појединцима или појединим друштвеним организацијама додељен је онај квантум права који они морају имати, на да и целина друштва као таква може постојати. Отуда се у свакој погрешки правног добра једнога човека, у исто време вређа друштвена целина, постојећа социјална организација, јер се подиравља темелј на којима она почива. Врховна задатак пак свега правног поретка јесте да ту социјалну организацију, заједничко правно добро, чува.

Држава као представник целине, у интересу њеном, мора да реагује на сваку погрешку права. Она редовно реагује на тај начин што нарушавача права у границе права. Али таква јој реакција није дозволна. Известна правна добра поједи-

наца и друштва од особитога су значаја за целину, за државу. Та особито важна правна добра држава мора особито и да заштити. И кад немо њих погрешки, онда се он не само враћа у границе права него бива кажњен. Држава поштована његова правна добра: живот, слободу, имале итд. тогамо свети му се за његово поштење. Заста казном заштитиља правна добра веома су енергично заштитиља. Онај ко њих хоће да вређа зна да ће му се не само силе одузети оно што је он повредом добио, већ да ће му се и поред тога одузети још и некији квантум права којима сам располаже. Нормално се претпоставља да ће свака погрешка права бити пронађена и да ће на њу држава реагирати. Код правних погрешки, за које се казни, заштитиљ не може никак рачунати да што добије, већ само да изгуби велику количину онога што има. Ако уме да изгледа онда се он ипак неће решити да сам себи чини зло. Ту је првенствено значај казних прописи.

Као онда социјалне задате кривичнога права: да између правних добара појединца и заједнице пробере она, која нарочито треба да заштити казном и да их унесе у свој зборник. Кад то учини онда да одлучи како их, на који начин, којом ефикасношћу треба заштити, на име казном и коликом казном заштитиће треба изнати. Они сад на даље има да утврди принципе и методе овога дисциплнара и одликова. Већ на ове задате пади се да свака културна и политичка епоха менаџменту мора имати своје кривично право, које са друштвеном целином расте и развија се.

Казна има спознати израз егзистенције кривичноправне власти државе. Јесте реакција целине противу човека, појединца, који није хтео да поштује онај ред што га је целина поставила. Казна има циљ: да код свакога који би намеравао извршити кривичнога дела пробуди осећај страха за себе, за своја правна добра, а ако је део већ извршено онда да дојестује тако да деликатно у будуће слична дела више не чини. На овој задатој организацији се систем казни и врши се одмеравање казне. Од спореднога је значаја да ли ће се онемо репресивне или првенствено дејству казне придавати већа вредност. Оба се дејства једнају.

Из циља казне несумњиво изазива да кажњиве акције људи могу бити само обзирне и свесне акције. Ако казна првенствено делатна, има смер да појединцу стави на знање да се он извршеном дела ставља у опасност да нашкоди самоме себи, онда ће то она моћи само тада, ако је деликатно у моменту радње свесан тога да он чини нешто што је драгоцељно, недопустиво, да вређа туђа правна добра, да чини нешто нашта нема права. Деликатно дакле мора имати правили појам о својој радњи и последицама њеним. Јер ако он у опште дела без свести, или ако дела у уверењу да чини нешто Законима, моралом и свјетском етиком у којој живи, допустиво, кад нема представе о противправном или противдруштвеном карактеру своје радње,

онда од куда може ту бољаш од казне утицати на њега и враћати га од врхове злочина? Пре свега злочинац треба да је у опште способан да појми значај своје радње, но то, да је у конкретном случају биће способан да га појми, на том према такможе човеку може задржавање казном старати отпорни мотив жељи за злочином.

И свој репресивни циљ може казна изнати само према свесним акцијама људи. Тиме што су извршили злочин, појединци социјални мир, злочници су показали једну антисоцијалну прту свога карактера. Они се понашали неспособно да живе животом који постојећа друштвена организација тражи од појединца. Циљ, извршава казне тада јесте да изглађава те антисоцијалне прте њиховог карактера. Тога ради се захтева потпуно индивидуалноме казне, прилагођавање њено особинама појединца злочинаца, деловање онако и оним средствима казни се јави конкретни злочинац најбоље може поправити т. ј. особити се да може живети и охотишти се са људима онако како закон предписује, како је то нужно ради отпастака друштвене средине у којој је.

Да би пак једна радња била израа карактера деликтног, да би она била одбављена његових интелектуалних способности, његових психофизиолошких особина, та радња мора бити производ његове свести, мора бити свесна радња. Ова радња треба да се јави као резултат борбе многобројних прстава у човековој свести. Унутрашња надражаја, инстинкте особине, карактерне прте, пада да добију прилике да конкуришу са спољнашњим надражајама, да учествују у борби око формирања одлуке, око креирање воље. Нема ли те борбе престава за радњу и последицу и против њих у човековој свести, нема ли свеног остваривања последице помоћу радње, онда ми по таквоме потпуноу човекомом не можемо да описујемо његове карактерне особине. Какве антисоцијалне карактерне прте или не. Деловање казне ту би било беспредметно. Ако се њена примена хоће да оправда, онда се она може применити само на свесне људске акције.

Позадеја са ових основних постања, одмах се закључује да се кажњавати само може човека, као једино свесно биће. А човек пак може бити кажњен само тада ако је део свесно. Кад год је код деликвента оскућивала свест о његовој радњи, та радња не може бити подложна казни. Тоје у опште прихвати принцип у кривичном праву. Отуда се у многом законкодствима, па и код нас деца до извеснога доба за све своје поступке не кажњављују, јер се претпоставља да не могу изнати свести у својој радњи и карактеру њеном. На даље се поступци људи без свести, духовно болесних, и оних који су у моменту лишени могућности да нормално, расуђивање здраво, такође не кажњављују.

(НАСТАВЉА СЕ)

Никола Топаловић,

Не, то није могуће! Зар ја један магистар да живим апостолу Монтепелеа или Бонина Дејза! Па још овој дуван! Ово мањко није је купно у честита одликара мој стари момак који ме је однео... Ах, сам јасније присебно, признајем. Улас који је мало по мало обумио, а немом моћи, да га онако опишем, како бисте га и ви, као и ја, осетили, носе овог оваког пријатеља и добро повољног рачуна под овим сумраком који румени дубоку пољску ташину! У купно младости, при првим почетама у успешна, издати, како се, изнадати и безарлажно, испред нас испрекла пријатноћа! Ах, постојао сам ја то добро, смирне сам ја муке претрпео, осуђен на наджалење претрпене смирне казне у својој Бонии...

Успех да себе мамо издигнем! Аја, неће ме упути у клоупи! Видеће се то! И но други пут триумфовао ја на сад тој румо! Увек са купним револвером, са храпав предгледом тачно и са дивом енергије упио за све готов. Чак сух и то предлаже, да нишом мојој банци, да само мени лично, без обзира на поднесена немеша од моје стране, издаје новац и моје зајакне предности. Тако да за сваког, кад бих био хипотезе слободне, и наредбе, који бих био примеран да издајем, не извршје.

Једнога дана, прабајући се са своје кривце, свакодневне, претве, дође ми на памет једна мисао. Један сирату мога стана на једним вратима стоји прикована бакрена лангача са натписом: „Дин Бертран, припадан детектив“. Читао сам, сећам се, у новинама похвалних потписа за тога човека због његових „непредана, истрајивости, мотрела и штељива оних којима се прети...“ итд. Што га не бих запитао за нишане?

Један окретан слуга уведе ме код г. Бертрана, човека глатка и отмена, сред допалдана, који је сузано нажалом моја навођања.

— Господине судија, то је врло озбиљно, рече он. И овоме је јавно узорак какав претвара, колико је освета. Они хоће и ваш новина, али и живот. Завио сам се ја таким случајима. Покушајте, да вас научим из невоља. Моја награда, ако успем бих десетина суме коју сам они траже. То није премного, јер се налажем големом ризику. Разумете ли? Добро. Треба да оканите о ваш прозор једну марму, као да имате намеру да проснете ваге, ма да бете нишанути пре двадесет и четири сата. Ја ћу се „направити“ као ви главни и обући напе одело. Најпосле, вас ћу преобући и дотерати вам лице, као у радника. И, док ви, моманте споделим спесивности, ја, представљајући вас, изађућу мирно: свећ ће јасити да сте то ви, а ако буду покушати, без сумње, да ме ухвате, ја ћу, како знам, све припреме тих угузува, већ, припремити неколико напавана за вас.

Одох горе да истакнем знак и да обавестим мамо слугу, да ћу одсуствовати дана дана. За тим, за неколико минута г. Дин Бертран претрпео се у „мине“ чудесно! Ход, пошњом гласне, напред кретања једне руке и држања прикривено

друге руке, лаво стезање мишића леве претрпине, све као — паунути ја! И моје хаљине, мој пешир, моје рукавице, мој штан, стоје му не може боље бити! Да се препари и најверисти чопи! Натрпо тргало старим хартијетинама, које су тргале представама улепу, ја се претворах у једну силу од радника са руменим лицем.

— Ви не можете ниш слуху у том постојму, рече ми мој паракетни заштитник, у Вил-Авреју у узину „Св. Марија“, бр. 6, има један породични напестор, који држи г-ђа Лапорт, једна врло неуздана личност, код које сам већ имао прилике да шишем муке наше судбине. Она ће вас енабети једном собном хаљином. И тако бете очекивати моје новосте, које ће бити, надам се, брзе и добре.

...Г-ђа Лапорт, врло лепа, прионаљна особа, праваца се баш тада, са исправаца неке египетске породице, са старине, која се прарада у Лондон. И ја сам био један једини напестор. Моја соба, мирна, слепа и пошљена црнећ, имала је изглед на Сенарске бредување. И, после мојих спорних миља, осећање моје да сам заштитио од „непобедних“ бете драгешна. Умио се и обучем собну хаљину.

На скоро ручак распростре неки слађан мирис: то је био идеални ручак лице у лице са том г-ђом Лапорт, која је била толико исто духонита, колна и замисно дела. Ох, један створ големо очараван! Шта бете, био сам хта! Шапања је неупутило! Тврдо сам перовао, да ћу, после ручка, на кавабети бити савим близу обожаване пријатељ! Али, то је само једна успомена и то — пушта!

Пробудих се тридесет и шест сата, после легла на оном истој кавабети, а у угробу мојој једно свирено упијање од грива. Кућа бете прајана и затворена. Винух кроз прозор: прозлацили ме каване. Вих извештен од лежара, да ја изгледам као отрован извесним врло јаким опнујом, и од жандарама, који догтршае, да она кућа, закуљена са наметаштем за осам дана од неке тобожне г-ђе Лапорт, није никад ни служила за породични напестор.

Потина ми суни пред очима... Одурих набржани полама у моју банку, где ми, лавором чуљена, од мога пренаварања, багајници да па знање: да сам јуче ја даоша дељно, са својим принапацима, потпуно у реду, и примно све што сам знао у банци. Показа ми моје потписе: и сам ја морао бих се у њима препарати!

Што се тиче г. Дина Бертрана — више се није појављивао. Видео је, да је агенција хладна врема мојој асери, те је решено, да испеткатури сву ту асери, тврдо верујући, да ћу ја потражити негово усуде, што би ми, у случају, могло напудити! И оудане револвера, ачини, проусту у суз од злека мога старог суджалеца, у пролазу поред мене, оно прерушаване, ручан улавајни под једне венте саучеснице, све је то негово дело.

И та праја оста некажљена: дуго година морао сам живети врло оскудо. Али, осет, знате ли, шта и данас још од бола носим у својим призма, поносе

из то авантуре!... Гауност!... Не на неправедним морна коцном, него да набуљаваном из мојих очних ништаг стаса и кружних и умалих очну госпође Лапорт!...

25. октобра 1916. год.

Неготин.

С француског
Ник. Ст. Матајинић

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Полиција у Лондону. — Услед најаве управника париске полиције познатог Де-лина: да му је са 8000 жандара — колико их има париска полиција — немогуће осигурати потпуно безбедност у свима крајевима Париза, француски стручњаци чинили су употребе између њих и лондонске полиције, и том приликом дошли до ових резултата:

Први лондонске полиције велики је 24 километра, т. ј. трипут је већи од париска полиције, и у њему станује преко 6,000,000 становника. Број полициских органа, који се брину о њиховој сигурности, износи 13,500¹⁾, од којих 1000 стоје под управом општинског председника, док су остали под управником варом. Број ојп довољан је да осигура потпуно безбедност у Лондону. Неки напади на уличима, слични онима у Паризу, врло су ретки: не 4—3 године, а ако лондонске улице преко ноћи нису ни приближно онако живе као уличне париске. Лондонске полиције органи немају никаквог оружја, и припадници пољске патроларна иду појединачно, а не по двојица као што је то у Паризу. Иза њих узрока због којих је онако велика разлика између успеха лондонске и париске полиције. Енглезима је, пре свега, уробоно поштовање власти. Сваки полициски орган у њихови је очина предстваници друштвеног реда и, као такав, толико заштити својим званичним наредником. Са овим, често психофизиолошким разлогом, у вези су и многи материјални од којих су најважнији: строге казне, батинање и тежње о којима је спочама кривична оржеја. Напад, који би имао за последицу убиство, наједначав се са свустетом с предупицањем и напавана сиритног кавном. Казна она изриче се неона брзо и извршје, вешањем, у самом затвору, т. ј. без даље и пренапација а днстои јој посвећују свега два до три реда. Осудени алаш није херој, већ предмет пренапациа, који друштво ушнштана као сваку штетну биљку са минимум формалности. За покушаје злочина и новене преступе постоје батине које су, носе смирне казне, најстрашније за памет друштвени. Што се тиче оружја, у Лондону ја је много теже купити по у Паризу. Говорања и пушкари смеју ја продати само познати и испривани заштитници. На случај сумње купац мора довести доушњете од полициског немесара кварта у коме станује.

¹⁾ Полицијски број полициских органа у Паризу износи око 13,500.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине дово-зуничке, актом својим Бр. 3416, пита:

„Општина Д. Зуничку, у срезу загланског окр. тимочког, сачињавала су до сада два села, — село Дола и село Гор. Зуничке. Садашње је општ. судиште било у Д. Зуничку.

На В. Краг, указом својим од 29. новембра т. г. одобрено је решење Народне Скупштине, да се село Г. Зуничке одвоји од општине дово-зуничке, и са другим седмима образује засебну општину, и суд овај, наредбом власти ср. загланског од 8. децембра т. г. Бр. 23547, одређен је да предлиже указ напред.

По извршеном разгубисавању, село Д. Зуничке остаје само за себе са општинском судишном у селу Д. Зуничку, и према овоме отишло је један део и седам одборника, који су из села Гор. Зуничке. На како је председник ове општине из села Д. Зуничке, кога је бирао и село Гор. Зуничке, настаје питање: хоће ли се за ову општину До. Зуничку, по извршеном разгубисавању, извршити избор само за отпави број чланова — имага и одборника, или ће се одредити и извршити избор и председника и целог одбора општине Д. Зуничке или не, или ће досадњи председник остати и даље са својим одбором, а да се изврши избор само за онај број чланова колико је отпавио.

На како у закону о општинама, у изабраном члану, нема пропис за овакве случајеве, те се учини моли уредништво да обавештење у првом наредном броју?.

— На ово питање одговарамо:

Члан 68. закона о општинама постала приликом, да у случају разгубисавања, нове општине бирају свака за себе: председника, чланове и одборнике.

Како је одлазак села Гор. Зуничке, од досадашње општине дово-зуничке, извршено разгубисавањем, те се у емисији поменутог законске одредбе има извршити нов избор једнога члана, ради састава општинског суда у сисау чл. 88. реченог закона, дакле председника општине и одбора, јер су и председник и одборници бирали докле је у саставу било и село Г. Зуничке те се може претпостављати, да је резултат садашњег састава општинског чланства дошао утицајем гласава поменутог села.

II.

Суд општине петровачке у срезу нишког, актом својим Бр. 1560, пита:

„У селу Острваци ове општине, издато је један есеки дућан.

Суд ове општине, приликом састава општинског буџета, узео је у приход од дућанске аренде суму од 200 динара, коју је и општински одбор одобрено приликом одобравања истог буџета.

Есеки дућанија жално се начелнику среза нишког, што му је аренда од 150 динара, колика је била у претходној години, повећана сада на 200 динара.

Срећка власт, на основу жалбе жалцоца наредила је одбор ове општине, да засебно одлуку донесе о овој аренди, на коју дућанија има право жалбе.

Одбор општински одлуком својом Бр. 992, одредио је 200 динара аренде, и суд општински ису је спровео среској власти на одобрење.

Изист среза нишког, разматрајући одлуку одбора ове општине, одобрива је ису, а жалбу жалцоца одбацио решењем својим № 15746, противу чијег се решења дућанија није хтео жалити, већ је исто постало извршено.

У току овог времена суд је послао поменути буџет преко среске власти окружном одбору на одобрење, који га је решењем својим од 16 № 663 одобрено, али је аренду смањено од 200 на 150 динара, прегрштаним прибавити суму проценя наплатили и наредило да се суд строгог истог издржава.

Како је општина, одбор у буџету на и засебно одлуком одредио аренду дућанску годишње 200 динара, а окружни одбор смањено на 150 динара, дућанија пак неће да плати поменутих 50 динара, те настаје питање: да ли је меродавнија одлука срескоје власти под № 15746 или решење окружног одбора № 663, кад на изјуду одлуку није жалба изложена већој власти, и да ли треба изнатишати 150 или 200 и ако би требало учинити ово последње, онда на који начин треба изнатишати разлику у 50 динара, кад дућанија и даље остаје упоран.

Да не би суд општински овде погрешно, те учини моли уредништво да што спорје обавештење.

— На ово питање одговарамо:

По члану 5. закона о есекија дућанима, аренда оних дућана, чије је постојање одобрено од стране надлежне власти, не може бити мање од 150 ни веће од 300 динара на годину.

А колика ће баш бити у овим границама зинишума и максимума, одређује општински одбор.

Ово право одбора апсолутно је, и не може га спорити на кривти ни једна власт.

И, кад је он засебно својом одлуком наплати, да дућанска пријада треба да је 200 динара, па та одлука негова одобрена и одуком надлежне надлежне власти, онда тако има и да остине, без обзира на то, што је у суку смањено окружни одбор прегрштаним и одобравању буџета, пошто он те право није имао ни по поменутој законској одредби, ниш га може извести на чл. 108. закона о уређењу округа и срезова.

Ако дућанија не пристане да ову разлику од 50 динара плати на леп начин, онда нова општински дућанскомо подитне редовног тужбу код тога суда, на нека суд то потраживање утири и редовитине својом пресудом, на кад она постине извршено, нека га и наплати.

III.

Суд општине вилевачке, актом својим Бр. 2253, пита:

„Општина вилевачка суседна је општина са општинском бопшанском, поред

које граничи пут, и раздваја једну општину од друге.

Неки становници у атару општине бопшанске попуштају своја имања и заузимају од пута који води између ове две општине, а неки пак од грађана ове општине вилевачке такође попуштају своја имања и заузимају од пута на атару општине бопшанске.

Питање је сада: која је општина надлежна за расправу овога дела т. ј. да ли општина вилевачка само за грађане општине бопшанске што заузимају пут, и гоше на атар ове општине, али над својим што заузимају пут и гоше на атар општине бопшанске, јер је суд ове у недоумци за овај спор, пошто општина бопшанска предузима издељење и на сирим грађана општине вилевачке што заузимају пут, а тако исто и на својим грађанима.

Као предлажати листа молимо уредништво да обавештење у првом наредном листу, те како би суд знао управљати се за даљи рад?.

— На ово питање одговарамо:

И по начелу постављеном у § 35. пр. суд. постојати, и према наредбама § 4. Полицијске Уредбе и чл. 94. закона о општинама, општински судови морају да цене своју надлежност према по месту где је учинено кривично дело и по месту у коме кривац живи, па тек онда по томе, где је кривац ухаћен.

Како је пут, чијом се заузимањем врши кривично дело гранича међа, те се узима да позитива припада општини вилевачкој а позитива бопшанској, онда је за грађане општине бопшанске надлежан суд општине бопшанске, а за грађане општине вилевачке суд општине вилевачке.

И један и други треба да наставу енергично, да се захватитиња сузбије и одржи угодно и потребно саобраћајно средство.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И НАСАДНОГ СУДА

Одлуке опште седница Насадног Суда
од 19. октобра 1910. год.

Јагодиском првостеп. суду била су оптужени Ј. Ж. и В. Н. и то: I, што су 3. фебруара, кад су пролазили тужком, I. из кукуруза, измерили на име некога М. под Бр. 39. свеска 51. кантарске припаднице општине јагодиске, који је мерно 63 кгр. добиених дукислат припаднице припаднице дозвину броју I јелу „0“ речн или слово „а“ пред бројем 63 број „7“ и од броја I на припаднику број „7“ и од тако припаднице припаднице наплатили од тужакога 84-33 дин. у износу 750 дин. дакле више 76-83 динара; и 2, што су 27. јануара, када су припаднице Бр. 98 свеска 32 општ. јагодиске наплатили на име некога Н. С. припаднице дозвину броју I јон број „1“ слово или слово „а“, поред броја 63 додати број „7“ а од броја I наплати

важи број 7%, и са тако превраћеном признањом исплатили од тужаца 84-29 дина, у износу 764 дина, док им је 76-60 динара.

Првостепени суд је нашао да у овим радњама оптужених стоје два дела приваре из чл. 233, тач. 2, крив. зак. кажњива по чл. 253, крив. зак., па казни да су да прво дело криви осудили и да по тој делу имају затвора. По Апелационом Суду по неизговорљивости држ. тужаца и оптужених нашао је, да у радњи оптужених стоје два дела превраћања и употребе лажне исправе кажњива по чл. 147, крив. зак., нашао да су оптужени за прво дело криви осудили ах је са по две године робије.

По по жалби држав. тужаца и оптужених, Апелациони Суд промењао свој 1. одлуку од 25. септембра 1910. год. № 10613, пошто је пресуду Апелационог Суда а са разлога:

Погрешно Апел. Суд нашао, да овде стоје два дела заштитног приваре из чл. 147, крив. зак., а не дела приваре из тач. 2. § 233, крив. зак., као што је првостеп. суд у својој пресуди утврдио.

И код евалуација и код приваре намера је ушчленича да неистинитом представљањем заштитног става прибави себи корист или причини коју штету.

Код евалуација тај се циљ постиже представљањем извесних неистинитих исправа и употребом лажног, а код приваре при уговорима, као што је овде случај, тиме, што се представљањем прве истине лажно нево тиме да на утврђеној изноше што тиме уни:

Под исправом, пак, чије евалуацијама или изјављивањем предлаже чл. 147, крив. зак., разумије се, према последњем одељку овог законског прописа, исписе које служе као доказ у уговорима, обавезама и у ошито о напном праву или правним односима.

Исправинама катарисе признанице не могу се екарати као таске исправе. Оне у себи не садрже конститутивне елемент уговора, права или правног факта који би био правних последица, за тиме према коме су употребљене. Садржина њихова тиме се једино заштитног става — којима ствара изморе на општине катару, а то је правни акт, чије се неуставност захтева у исправима по којима може бити дело евалуација из чл. 147, крив. зак.

Првостепени катарисе признаница и употребом лажног оптужени су ипак не то да тужаца доведу у заблуду извесне количине кукуруза истовремено у износу жалбу и он је под таквом заблудом и неистинитом представљањем представити количину кукуруза а у такој радњи оптужених стоји дело приваре, као што је првостепени суд нашао.

Апелациони Суд није усвојио напред предложеног промења Апелационог Суда већ је по 1. октобра 1910. год. своје евалуације потврдио:

У радњи оптужених Ж. и В. стоје два дела превраћања и употребе лажне исписе, која се казни по чл. 147, крив. зак., а не дела приваре, као што је 1. одлука Апел. Суда нашао,

јер да појам приваре, тражи се да превраћања у користоубној намери лажним представљањем, представљањем и привраћеном истине наведе кога, да што на утврђеној износа учина или неучина, што издељеном по овој ставу није ни утврђено, већ на против прилика и да су оптужени добиле катарисе признанице превраћања у намери да себи користе а купца оштете, па су по тако превраћеном признаницама исплату и извршили.

Да овде стоје издељена два дела превраћања и употребе лажних исписе, па казни по чл. 147, крив. зак., и да су катарисе признанице јавно исправе којима се долажу количина и тежина изморе предмета — Апел. Суд нашао на следећег:

По чл. 1. зак. о општинској мерици, све што се у јавном саобраћају прода, а у тежини већој од 25 кгр, или лангара, мора се измерити на општинским мерницама — катариса, а не чл. 3. Н. одел. истога закона мерења врше општински евалуација — мерици који при ступању у ову службу морају познати закон о општинској мерици, мерици су дужни издати сопствених мерење робу, а у којој приликама мора бити број вахата и укупна тежина мерење робу.

Кад прета напред наведени законским прописима, све што се у јавном саобраћају прода мора бити на општинском катару измерено, да сопствених мерење робу добија катарску признаницу о количини и тежини измереног предмета, и да те катарске признанице излажу издати општински евалуација, — то овде овде издати признаница према чл. 187. и 188. грађ. с. поет, има карактер исправе, која у овој случају служи продају као доказ о количини и тежини измереног предмета, а не којој му признаници купца по куповној цени измерено робу има исплатити, — па кака су оптужени од напредног лица добиле у законској форм катарисе признанице превраћени тако у количини тако и у тежини измереног кукуруза, и тако превраћене признанице употребиле и напредали већу суму новаца него што су требали издати, — онда овде стоји дело превраћања и исправе, која има карактер оне исправе, која је предвиђена у чл. 147, крив. зак., јер се катарисе признанице тврди обавеза продатеца, да је он дужан по истој измереној количину кукуруза предати купцу, а тако него по истој признаници обавезан је и купца по закљученој цени издељу кога и продаца, исплатити продацу измерено кукуруза у тежини означеној у катарској признаници.

Према свему напред изложеном Апелациони Суд нашао, да су катарисе признанице оне исправе која је предвиђено чл. 147, крив. зак., и да се превраћање истих у намери да се неко на штету другог користи, — казни по наведеном чл. 147, крив. зак., и да овде не стоје приваре — а 281. крив. зак.

Према овом датим противправношћу Апелациони Суд у својој општој седници

од 19. октобра 1910. год. нашао је, да су противправношћу Апелационог Суда закону саобраћали а да не стоје промење 1. одлука Апелационог Суда.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Михајло Т. Рајковић, из Црнеге, изгубио је краду или се нашао у бегству.

Он је стар 28 година, у одаљеном одељу. Делена начелника ср. окр. ср. 21438.

Живан Милановић, из Сибине, изгубио је убоство, побегло је на срећном путу.

Он је стар 21 година, раста средњег, приличног, црних очију, на десном образу и прату има ознаку. У одељу је одаљеног.

Делена начелника ср. окр. ср. 21441.

Стеван - Василе - Цвиј - Милановић, из Алмине, раста III немилуког, црна, побегло је из водног затвора у Вагету.

Он је стар 21 година, добро развијен, носе смеће, очују зелених.

Делена начелника ср. окр. ср. 14123.

Живан Милић, из Јесенице, изгубио је радничког пог. Рајког Тодоровића из Пољацине са латно побегло.

Он је стар 30 година, црна, смеће.

Делена начелника ср. окр. ср. 18468.

Драгиша Миловић, из Горана, изгубио је одаљено краду, па латно побегло.

Он је стар 36 година, мале стиге, левог, носе и брвома смећих. У одаљеном одељу. Делена начелника ср. окр. ср. 12078.

Милош Јовановић, мушкарца и **Ђорђе Савић**, оба из Црнеге, изгубио је одаљено краду и покушао убоство, али се нашао у бегству.

Милош је стар 21 година, раста средњег, очују и брвома смећих, образа дугач.

Ђорђе је стар 25 година, средњег раста, црних, брвома малх при, смеће, носе аширасте, оба у одаљеном одељу.

Делена начелника ср. окр. ср. 20975.

Милан Ф. Селић, из Палатина у ср. драгачевско, покрај се свог глазу Петра Силића, покрај се Обренова, а одану кој 180 динара у новцу и 12 акона.

Делена начелника ср. окр. ср. 1936.

Стеван Пољодина, из Црнеге, има да издржи голду јавно полицијског надзора, али се нашао у бегству.

Он је стар 32 године, средњег раста, црне и брвома смећих, обраја, на десном узу има бегство.

Ант. начелника ср. окр. ср. 13785.

Непожати разбојници, коју издељу 26. и 27. прошлог месеца, разбојни су драгачевског Чепског, антифора из Попарица, и из

[illegible][illegible]

Препорукују се полицијским и општинским властима, да за ови побеглици учине највишу потеру, и у случају проналаска стриктно их увуке властима које су потернице издао, с поштом на општине бројне акције дрвета.

T P A S H C E C E

Светолик Ђурић, ђак 2 разреда основне школе у Кучену, нестао је још 16 прошлог месеца и до данас се не зна где је. Он је стар 18 година, пали, на десном лицу имао татал.

Асептична жакчелинжа: средна линија: Пр. 17636.

Вељка Таловића, земљак из Острога, изгинуо је 17 прошлог месеца. Он је стар 54 године, нисок, добро развијен, носе сиве, бриве риђих, извад левог уха има белог бодова и на десном платну обавио од руже.

Лесница, населенина ср. дубићевос Ер. 17280.

Исидор Вујић, шест бразарски, погинуо је од свога гаџа Драгољуба Николића, бразара из Београда, и до данас се не зна где је.

On je star 12 godina, rasta malog, smeđ,
u građanskom odelu sa šubicom na glavi.

КРАТКОСТРОКЕ

Našu zamešt 22. u 23. prošlog meseca
ušla je u Bečku Markovitu, iz Bresnja, jela:

Депеша новобелица ср. ресавског Бр. 24166.

Мариу Мартинковићу, из Београда, уграђен је једна ножа, матор 10 година, лако померање, чарнаст у левој ногу, са антиом положеном „Н“.

Акт извршен у сред трочасног Бр. 16176.

Јонашу Петровићу, из Бобова, украдена је 26. промјеног месеца, једна мобила митра 6 калибра, зајем одзена, висина 150 см, са жигом „КР“.
Допина начелника ср. ресавског Вр. 24328.

Пошу измећу 26. и 27. априлаог месеца, непознати припадник, угради у Сисеону Марјеновићу, из Језера, два вола. Оба дине прие, матери на 6 година, на челу црвенисти, и обо-
јени од шама.

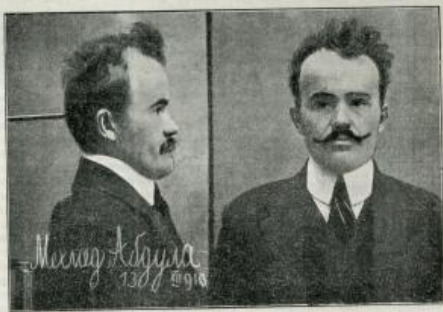
Дет. начелникот ср. доготовичког Бр. 24006.

Обраћа се напуня свине полицијом и општинским властима на ове краје и припаднике.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

У изјави из прошлог месеца dopутовано је у Београд једно лице, које се изјавило за **Мехмеда Абдулу** из Цариграда, по рођењу из Салона.

Kako je Mohamed celokunim svojim druženjem pokazivao jednu suštinu tvoj, to je volim-
nja: obratiti pažnju na nje, i kad se

13. apr. mesena Br. 15061, osuđila na zatvor
i prognostvo u Turku.

Тек после извршеног прогона, свједо-
се, да се он не пролази Абдула него **Бридаш**,
и да је извршио једну одста интересантну и
оригиналну презентацију према ону свједоштвог змани
г. Мехмеда Ремзи Делџа.

Како је та преврза већ изнесена у бр. 11 „Хрватског Дневника“ од ове године, то је и овде још једном и још једном је тако описана.

TAMU-CC 105117

„Хронос Азија Делџи, из Београда, иза оци
Резина Делџи, која је у Београду муштра.

Пре два meseca dobio je Haxhiu niteu na Ruzhicu u Bugarskoj, ove sadraštine: „Dragi oče! Dobro sam jednakoštemno odgledao kao i svađe gošće, i preobra i dovede oca u Ruzhiku gde me uzahizim. Zato sam uzahizim to žu ti drugi put kašati. Kao za me je Bog akušom kazao oca ovde drugo ime, imanje bi me izaošti Beograd, te bih izgubio časť, službu na i živost.

Сила овде лежи под истрагом. Драги оче, о посто не кажу! Никога ништа, што чим притис нишо баци ти у воду, да не би посто озбиља да меју драмату, а меју пошла 300 овршата. Ако нежаш новца ти узарн од кога, а ја ћу ти враћати кроз новоско зана. Не пропустити кроме што ми олакш новина. Причај седам од мене — Ахмед Деми.

П. П. Каза сам име промену, то јован
пошао на господу Ангелину Петковић, интро-
појска улица, фабрика маза, Анаретић —
Ришчук (Бугарска). Нико ни отац каже, ако
ни у овој земљи не поместити. *

Алија Делић, да помогне своје „несрећном“ сину, одмах исплати 600 круна на горњу адресу.

Када на ту пошилку није добио никакве одговоре за дуже време, он се обрати писмом сави-

... синку и писмо pošao u Beograd, štitaču, na-
... ravno, šta je s njim i s parom.

На ово писмо добије одговор путем телеграфа, да је он жртви превара, и да одмах пријави ствар полицији, што овај и учini.

1. Izvijačom, koji je činila politika u Sarajevu utvrđeno je, da je prežaru žirijom ova Abdulaziz i da je on rodom iz sela Guzalimov opštine martynovske u koju vojnicom.

1. Износimo mu sliku, kako bi ga javsti pri
u prvoj nozaji moglo pokazati i voditi računa
o njemu, ako se jani koja put nazvati u Srbiju.

рава довести до последице, кад постоје, дакле, директни каузални односи између воље и последице. Ту мажемо говорити о једној позитивној акцији постоје. Али наива воља може бити прира да настане последице и у случају своје неакције. Она није хтела да се разлија, остаје је дежа против своје душевности, и узнеда је нехтеће свести о вољи настанала је последица. Тај каузални однос није директан већ, индиректан, посредан.

Као што се види, у појму кривичне уграуљивости последице, отада се један психички однос човека, кривца према папстивој последици. По у свима случајевима психичких кривичних дела није мети тај психички однос човека и примене у свакоме случају. Веда је она некад прира некад забавна. Отада мора бити веће и мање кривичне човека да дело. Стојећање личне кривичне човека, пак, прира се појавом у кривично појму разноврсних појмова, који у себи обухватају поједине делове чине воље. Тако се добија могућности да се мањи степен противправно воље казни блаже, него виши степен нег, а да се казни не примене на случајеве где постоје, итења, нехтећа туђих правних добара, али се никаква дужда воља да не може кривично уграуљивом. Ону потребу правног кривичног правосуђа задовољавају појмови умислаја, нехата и случаја, о којима ћемо даље говорити. 4.)

У кривичноправној наредби је општа сагласност у томе, да је постојање онога значења, моралног, елементарно, личне кривичне виновности, основа за примену казне.

Контрарвно је питање да ли тај лични морални, елементарни казна уноти у појам о кривичном делу, па рећи да не може постојати кривично дело у недостатку личних елемената, или не уносити га у појам кривичног дела, допуштено да у тај појам узлазе само објективне чињенице, које доде или јавности, а субјективни елементи да буду само претпоставка за примену казне. Овајта прира теорија, којој на челу стоји Лист, уноти у појам кривичног дела и субјективне и објективне елементе. (Liszt-Lehrbuch § 26, I.). По појму је кривично дело „дело, противправно делане, угрожено казном“. (Др. Тома Живковић, *Die Elemente*, ... 259, 264) значи да је погрешно уносити субјективне елементе у појам кривичног дела, већ само објективне. Отада по немоу елимит (лична кривична није обележје појма кривичног дела.

Кривично је дело против-правно делане, угрожено казном“. Али он је исто време веда да је *la culpabilité* „психички однос уграуљивости према последици неволе радње“ други прелаз да примено казне. Он мисли да кривично право има не два основна појма: кривично дело и казну, већ још и трећи: кривца, деловитеља. У субјективни елемент не узлази у појам кривичног дела, али узлази у појам деловитеља. Иако доде без неге не може бити казне јер се казна примене само на деловитеља. А то је оно што је за нас познато од јавности.

Гизва Друга

Умислај и нехат у страном позитивном законодавству.

А. Умислај.

1. Појам. Страна позитивна законодавства се могу поделити на два дела: она која одређују појам, дају дефиницију умислаја и она која то не чине. Где позитивни закон дефиницију није дао она се узела практичне нужности створила у правосуђу и у приличној науци.

Сва су законодавна сагласна у томе да је умислај један општи појам, правни установа која предла за све делатке, тако да јудски чини умислај на себе тек тада форм делатно ако су друговали са умислајем. Умислај је појам у којој имају да се обављају дужде радње, ако хоће да се изакоу деликтним радњама. Према томе где се год не буде могу доказати умислајено делане ту неха ни кривичног дела. Пештата остувања од овог општег принципа законодавства ваично приносују.

1. Пештаку дефиницију не дају о умислају француски, белгиски, холандски, португалски, швајцарски кантонални и норвешки законици. Сви они међутим усејају умислај као технички појам (*dolus, dol, intention*) и по свима се код заочина и претстуга за појам кривичног дела бездустовно тражи умислај. Код итења (*contraventions*) међутим казни се без обзира на то да ли се делало умислајено или нехате. Умислај се стално не тражи генерално већ само тада, кад је закон изричито наредно, или се то из природе делатно види, да се умислајено мора делати.

У француској јудисатури и науци, као и у свима осталим, код умислаја се разлаже она воља, која је управљена на противправно остварење битних обележја кривичног дела. У умислају долази пре свега хоћење обележја кривичног дела. Снаго законом предифицирано кривично дело има неколико својих битних обележја. Онај ко хоће да оствари сва та обележја и вољно их оствари извршило је умислајено кривично дело. Ако се ми и једно битно обележје конгретно кривичног дела у напред веће, или као о немоу виновни у моменту радње није имамо тако претстугу, био је диспе у заблуду, тада нема умислаја.

(наставити се)

Миско Томасковић.

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

О аутомобилима. — Установи судари аутомобила по многобројним угама лондонским, дали су повода полицији у Лондону, да прибегне разноврсним начинима, како би се то зло отклонило.

Маса наредба, које је до сада полиција издала, одговоре брине вољно у умислају у Лондону, и казне за прекорачење оних, није имала таквог успеха

а несрећни случајеви умислаја су се све до пре неки дан, када је полиција издала своју последњу наредбу, која је имала одличних успеха. Овом наредбом, поред већ раније прописане брине за вољу, наредно је, да сваки аутомобил, који прира саобраћаја, мора бити снабдевен и јединим апаратом, који, чим мотор пређе прописану брзину, произвои угасило звонче.

Помодом ове наредбе прира је подигао свој глас лекарски орган (*British Medical Journal*), који умиа у заштити, вељавице особае деларе и друге, који су најчешће казњивани за брзу — непрописно — вољу, на вели: да деларима никако не треба замишати што се често греше о ову наредбу, за то што они то чине на претерано ревности — да се што пре одомоти пошту пацијента и нају вред његове ноште. Дале наводи, да се овој наредбом само штите интереси прозавника учиних, а никакво и интереси обеснах јуди, који јудно еликују делаван делари.

Противу овог нахођења диспе *Poices Chronicle* каже, да горње твђење је тачно, зато што је сваком разумљиво, да брзи — непрописно — вољом, па било то баш у деларској, у прве четити случајевима страдају здрави мисловисници, док се не може претпоставити да дозаском лекарским, ма то било и најбрже, пацијент успе добија. Чак шта ите лекари би требало да набегају, да својом кривном не долазе у додир са позитивним органима, јер се баш ите наизма обављавале саобраћаја, и сервису прописна брзина.

А. Ј. А.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учинеа су нам ови питања:

I

Један позитивни чиновни пита:

Месна Контрола за округ пиротски тражила је од благодјинца, да од месне наплате 55 динара примажено додатка за месец септембар, по закону о уграуљивости управних власти, у коме сам, по деларском уверењу и одобреном одусту, био на боловају 20 дана.

Сен тога, она је упутила акт округној благодјини и тражила: да се додатни чиновнички не ваде у првој половини месеца кад и плата, него на крају сваког месеца.

Ја казавим, да је и један и други поустулан Месне Контроле противни закону, јер прво за презе мога боловања ја нисам имао занемарка, те ми се додатак не може оспорити, а друго по чл. 83. закона о државном буџету и додатни се казни у почетку месеца кад и плата.

Нема никоу уградитишати намети своје мишљење по овоме.

— На ово питање одговарао:

1. По другом стању члана 4. закона о трошковима управних власти, додатни се трошкови само онда, кад би неки службеници

био на осетству по својој „приватној“ послу, дуго од 15 дана, али ни би на исто чиновника, које је уградило, морао доћи заступити.

Боловање, које долази без поже додатног чиновника, не може се ублажити у осетству по приватном послу, па се зато, за све време онога, и не губи додатно, али није тако потребно, да се после 15 дана одређује парочити записи.

То јасно кажује други став тачке г, чл. 4, прилога за извршење закона о трошцима управних власти од 28. априла 1902. год. ПХ 9529, који гласи: „Ако би боловање трајало дуго од 15 дана, па би за то време било потребно да се одреди нарочити чиновник, да заступа у дужности обављају чиновника, онда обављао чиновник престаје тада додатно после 15 дана“.

Када, пак, у овом истакнутом случају није било осетства по приватној послу, него боловање по лекарској сведошци, и кад у опште није одређен заступник, онда је захтев Месне Контроле несаобразан закону, и противи истога треба употребити правна средства; и

2. Истина, у члану 2. закона о трошцима управних власти од 9. јануара 1899. године стоји, да ће се додатно издати на крају сваког месеца јер је у доба стварања овога закона, постојао законски наређење, да се плата издије сваког 26 дана у месецу.

Али доношењем закона о државном буџету, од 4. априла 1902. године, измењен је дан за издијање плате и додатно, и све ово писано за прву половину месеца, те је, тако, прећуто укупно и наређење из чл. 2. закона о трошцима управних власти.

То се још јасније види из чл. 124. закона о државном рачуноводству, који је ступио у живот 1. јануара ове године, и који гласи: „Исплата плата, пензија, надбавка, додатака, врши се почетком сваког месеца за месец који настаје“.

Како Месна Контрола својим наређењем хоће да утврди други ред и за време од 1. јануара на даље, то је иста наредба противна поменутом закону, па се, наравно, ни сме ни вршити од стране влада, и на овој лежи дужност да редовним путем тражи од Гл. Контроле, да обустави једну наредбу Месне Контроле, која је противна закону.

II

Писар општине деспотизације, ната:

1. Када по чл. 131. иви, о општинама, општински прирез од 30%, одобрава општински одбор, а преко 30%, министарство општина, па се овај буџет на кога узора не може да издати, који путем и који је напредан да га раскодије;

2. Када по чл. 126. закона о непосредном раскодијењу и издати пореза и „прирез“ застарела за 7 година, онда може ли се узети да застарела и „општински прирез“ за које време и по ком законском пропису, у који је напредан да раскодије; и

3. Када се у току године на општинске наче изда извесна сума новца на

наплату нацеларисног изментаја, који у буџету на страни расхода није предвиђен, може ли се тај издат поједино као припрема и да он раскодије у мају-вој години, пошто се и у буџет страни расхода, треба ли да то одобре и од кога, и има ли какве одговорности за овакав рад.

Молим за одговоре у паредном броју „Полицијски Гласник“.

— На ово питање одговарамо:

1. Када се немо ослобођа плаћања општински прирез услед тога, што је непосредно издати смањена сума изгубио непосредног пореза као основна за разнепавије општинског приреза, онда се мора ослобођа и сразмерним делом општинског приреза.

То ослобођење обухватају својим решењем пореске власти и врши се овако, како је објашњено у бр. 36, овога листа за прошлу годину, на питање општине лативиче.

Када се, међутим, немо не ослобођа плаћања приреза, него се од плата није могло да издати услед неиматије, отуђарности и томе слично, онда се, пошто се немогућност издати констатује резерватом органа, коме је издати била стављена у дужност, ствар износи на решење општинског одбора, пошто на последњем ставу тачке 13, чл. 86. закона о општинама, општински одбор не може у опште решавати о овим стварима.

Збогва одлука о томе, да је извесна сума раскодијена као припрема, служебно долази по распису пред Главног Контролор за разину ванбю предвиђених и у касу успешних сума;

2. За општински прирез није одређена нарочита застарелост извесним специјалним извесном, као што је то учињено за порез у чл. 126. закона о непосредном порезу. Према томе, застарелост општинског приреза иза се ценити по § 931, грађанског закона, од 6 година као и за остале покретне ствари, које припадају држави, општини или приват.

Раскодијење општинског приреза услед застарелости, била као и за овај под 1. који се не може издати услед неиматије; и

3. Како се забавља наметања, у редовним правима једне општине, не може ублажити у неопходности потребе о којима говоре чл. 133. и 134. закона о општинама, то се ни исплата не сме вршити на ове позиве, кад није предвиђена потреба зума буџету.

Према томе, издати учество на наплату наметања, не могу се изискивати из редовних буџетских прихода, намењених за придијење издати.

Ако је ово тек учињено невољеном разину о законским прописима, онда треба одмах узети потребу суму у буџет за ову годину, и кад буде одобрен, извршити исплату и тако регутаије ствар.

III

Суд општине топладошке, истоу спом-вину бр. 1474, ната:

У члану 57. закона о општинама предвиђено је, да свако село мора имати своја пуномоћника.

По члану 58. истог закона, оно пуномоћнике издаје изабраним пуномоћнику општински суд, на основу зборске радње.

Може се, уредити тако да што својоје обавештење.

— Да оно пуномоћнике, треба да потврди и надзорна полицијска власт, и да на исто поднесе плаћању таксе и по ком законском пропису? *

— На ово питање одговарамо:

Када се у последњем ставу чл. 58. закона о општинама изричито види, да изабраним својом пуномоћнику пуномоћнике издаје општински суд, на основу зборске радње, онда немо разлога да се једна јавна исправа операва још од које власти, јер је исто самим законом учињено издат од постојећих прописа за потврду пуномоћника.

VI

Суду општине лативиче, па акт бр. 71, одговара се, да је у изматити по-стављеном писмо у бр. 1, 2. и 3. за 1909. год. у члану 1. Парламентарни изматити*, па иона суз тако каде одговора на постављено питање о износу наплате аренде од постанка.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Пропис чл. 158. закона о општинама може се применити само на лативиче општинске часнике, али не и на јавне часнике, односно он, који у моменту издијања изије нису више на по-стављеном лативиче општинских часника.

Месни одбор тр..... основне школе, на седници својој од 27. јануара 1910. год. изије је десет ђачких родитеља позваоном изије, који укупно изије 140 дана, за неплатење деце у школу. Ово решење, у смислу чл. 24. закона о народним школама, одмах је доставио суду општине лативиче, па извршење, али часници исте општине не изије нису издати изије у законом одређеном року од месец дана, већ су доуветили да исте застаре.

Због овога засту су на одговор биле, председни Милова М. бив. кмет Дист-вину П. бив. благосијини Тодор К. и кмет Живан Ј., па су у својој одбранима свакимали кривцу један на другог.

Надзорна власт изије је, да се овим ни у којој нису оправдани, већ да су на против свакимали кривце од једног на другог лати отогот доказа о својој неурединости и неиматији у вршењу изијење дужности, па их је с тога, на осно-ву чл. 158. закона о општинама, решењем од 12. маја 1910. године, бр. 8539, казнила са по 50 дана, у корист државне наче, као и да солидарно изијење каси школе тр..... застарели изије ђачких родитеља у 140 данара.

По изјављеним жалбама, III. одсек Државног Савета изије је, да је решење надзорне власти, у којој се однос на изијење кмета Живана Ј. правило и па закону основано, али да исто не може остати у снази, у којој се однос на

казну Милована М., бив. председника, Димитрија П., бив. члана и Тодора К., бив. благочиница, јер се на њих није могао применити пропис чл. 158. закона о општинама, кад они у преломну осуду нису били на располагању активних општинских чланова.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се жалба измета Жиганца А. одбаца као неумесна, а да се жалбом решење надзорне власти, у којем се односно на казну оставља неизменљиво, поништи.

Одлука од 17. новембра 1910. године. № 10790.

У случају расписе о атару између два или више општина, односно два или више села или заселака, надлежна надзорна власт дужна је, по саслушању потпуних страна и свом изјављују, прикормено одредити граница атару и слабију страну упутирати за тражити састав изборног суда, који окончава расписе о границама атара.

Миљанко И. и Марјан П., земљ. из М. Б.,..... тужило својом од 6. фебруара 1908. године оптужили су ереску власт селане села О.,..... да им самонамерно заузимало њихову утрину — триљак и ситну шуку — и оспоре право узимања на исту.

По овој тужби, паченици ерески учинили су упуцај на једну места у присуству кметова оба села и сведока, и даље утврдио да се спорна утрина налази у атару села М. Б.,....., те да је она од старина у његовој својини; да на волених кметова оба села види се, да су оба села поменути утрину унели и да оба и поред плаћају.

Како се овде појавио спор око границе атара утринског између ова два села, то је извесно решено доносећи 16. јуна 1908. год. № 2141., којим је одлучено да спорна утрина остане у атару села М. Б.,..... као пречет у праву, а селане села О.,..... имају у року од 25 дана, од дана пријема решења, тражити састав изборног суда, који ће овај спор између њих и селана села М. Б.,..... разрешити.

По благовремено изјављеној жалби пуноправних села О.,..... Министар Унутрашњих Дела, као надлежни, разматрају је свом одности акта овог предмета, као и оваквим решење ереске власти, на је задовољно, да је исто на закону основано, само што је ерески паченици погрешно, што рок за састав изборног суда узима од пријема решења, а треба од извршења решења. С тога је решењем од 16. јула 1909. год. № 11776., а на основу чл. 11. закона о општинама, одобрио решење ереске власти са изменом, да се рок за састав изборног суда има рачунати од дана пријема решења.

По изјављеној жалби, Државни Савет изјавио је, да је жалбом решење Министару пријавио и на закону основано па га је с тога одлучио од 26. новембра 1910. год. № 11348. одобрио, а жалбу као преузему одбадио.

Сеоски дућак могу постојати под општин, цркви или министра, ако су општина, црква или министар удаљени на четири сата растојања од вароши или варошнице, или се налазе на средини пута између двеју вароши удаљених једне од друге за шест сахата, и најзад, у местима, удаљених за три и по сата од вароши, ако су ова невољно.

Јован П. М., економ на П.,..... упутио је молбу одбору општине и и тражио, да му се допусти, да у П.,..... отвори један сеоски дућак, у коме ће држати и продавати све оне пахирнице, које су одобрене законом о сеоским дућанима.

Одбор општински на свом састанку од 5. септембра 1910. године донео је одлуку, да се молбу одбори отварање овог дућана, пошто су удаљеност од најближе варошнице и терене прилике у општини за то, да се овај дућак може отворити.

Надзорна власт нашла је, да ова одлука не може остати у снази из ових разлога:

По чл. 2. закона о сеоским дућанима, они могу постојати само у местима удаљених на четири сата растојања од вароши или варошнице, или у општем месту која се налазе на средини пута између двеју вароши, удаљених једне од друге шест сахата. Најзад, они могу постојати и у општем месту, која би била удаљена од вароши или варошнице 3/4 сата, али би била невољно.

Међутим код општине П.,..... не постоји ни један од поборних услова за отварање сеоског дућана, те је по томе ова одлука противна закону, а сем тога и неистинита, кад се у њој налази, да је село П.,..... одсечено водом, пошто за Бољеван има одвајан пут, а тако исто и за село Звот, где се налазе сеоски дућани.

Са ових разлога, решењем од 7. септембра 1910. год. № 15263, а на основу чл. 152. закона о општинама, надзорна власт задржала је од извршења одлуку одбора.

Незадовољан овим решењем, молзала Јован изјавио је жалбу Државном Савету и у њој навео, да решење надзорне власти не одговара закону, јер одлуком општинског одбора није попуњен закон о сеоским дућанима ни у једној својој одреци.

Тресен одсеј Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано, па је с тога, на основу чл. 170. закона о општинама, решено: да се жалба одбаца као неумесна.

Одлука од 6. новембра 1910. године № 10588.

Један случај разрешења председника општине у варошци због некомпетентности.

П. В., народни посланик на Б.,..... доставио је Министру Унутрашњих Дела, да је Станоје Б., председник општине варошнице Б.,..... некомпетент, јер му је напаше своје почетно слово од имена и цео презиме, али не узне име ништа ни да чита ни да пише, те је, према томе, дакле, да нека услова на чл. 105. зак. о општинама.

На испиту свом код полицијске власти, именован председник изјавио је: да узме да се општине, да нешто има да чита, а нешто не зна; да сем свог имена и презимена ништа друго не зна написати, да читати зна само из букварних слова, а писане ствари не зна, нити коју другу знању, сем буквари.

Надзорна власт, према оваквом стању ствари, не знајући шта да ради, тражила је од Министра Унутрашњих Дела упуство, и Министар Јој је дао објашњење, да је председник, о коме је реч, сам дао доказа, да је некомпетент, те да је с тога има даље по закону поништан.

Надзорна власт, с обзиром на наведено, утврдила је, да председник Станоје није писмен и да по томе не може и даље остати као председник општине варошнице Б.,..... па је с тога, на основу чл. 122. и 148. закона о општинама, решењем својом од 26. септембра 1910. год. № 17248., захтевала од општинског одбора, да га разреши од дужности председника.

Општински одбор, на свом састанку од 3. октобра 1910. год. нашао је, да је председник Станоје писмен, па је с тога доносио одлуку № 3128, да се захтев надзорне власти не може удовољити.

Услед овога покушао је, да се писмено овог председника упути пред једном комисијом. Ни кад је позвао да прочита и напише оно што му је тој приликом пред комисијом дато, ни (председник) је одбио и да чита и да пише, изјављујући, да је он већ раније све каже, што је по овој ствари знао, и да при томе и сада остаје. Комисија, према оваквом стању ствари, није могла тачно председника писмен, али је тиме, што је избегао да чита и пише, напустио сумњу о својој писмености, те је, услед тога, комисија са вероватношћу закључила, да је некомпетент.

На основу овога, надзорна власт упутила је овај предмет, преко начелства окружног, Министру Унутрашњих Дела с молбом, да се поступи по П. ставу чл. 148. закона о општинама.

Министар Унутрашњих Дела писмом од 22. октобра 1910. год. № 20306, сачинио је овај предмет Државном Савету и тражио, да се овај председник, на основу чл. 148. у вези са чл. 105. и 122. закона о општинама, разреши од дужности председника општинског.

Ш. Одсеј Државног Савета нашао је, да је захтев о разрешењу овог председника на закону основан. С тога је, на основу чл. 148. закона о општинама, решено, да се, захтев о разрешењу успео.

Одлука од 16. новембра 1910. године № 10585.

Један случај поништаја одлуке збора услед тога, што одлука општинског одбора о сазиву збора није у законном року достављена надзорној власти на разматрање и оцену.

Збор селана села П.,..... на дан 17. новембра 1910. године, донео је одлуку, да се село П., односно од писмености општине Б.,..... и припада писмености општини П.,.....

у седници при решавању било присутних полицаја и једни или више од укупног броја одборника, а то је, као што се из познатих аката види, испуњено одле.

С тога је, на основу чл. 170. зак. о општинама, решено, да се решење надзорне власти поштом.

Одлука од 12. децембра 1910. године № 11625.

Јос. М. Ст.

Мишљење опште седнице Касациског Суда

Новом одлуком господина Министра Правде од 5. децембра 1910. год. № 18693, да му Касациски Суд да своје мишљење о томе: *да ли се на основу чл. 51. Устава може дати помишљање у комуникацији да неоплаћених кривичних, пре него би се из овог § 319. крив. суд. пост. кривичног судило поново као се јавити или се сам јави и према властима; и 2. да ли овако помишљање треба да сачека судија да ли рад суда из доношеног пресуде у смислу § 319. кривичног судског поступка.* — Касациски Суд у својој општој седници од 3. јануара 1911. године № 14728/910, проучио је ово питање и односне законске прописе, па је у смислу тач. 2. § 16. свога устројства нашао:

1. По чл. 51. Устава, Краљ има право помишљања у кривичним делима. Оно је, по тој уставној пропису, испуњено само код неоплаћених кривича да према нестрање и да је суђење још у току. Друга граница овог пона. А кад одлучају, који се у комуникацији налази, буде осуђен и кривична пресуда постане извршном, суђење је завршено, оно није није у току. То што ће се немогу, кад се добија или да бисте врати, према наређењу § 319. кривич. суд. пост., поново судити, није ништали сметња за употребу права помишљања, онако исто, као што у општо могућност поновног исељења и суђења у кривичним делима, а којој се говори у глави XXV законика о кривич. суд. пост., није ништали сметња за употребу права помишљања пре отпочетог поновног исељења и суђења. То доста јавно познату и провиен овог законика који се на то односе. Тако, по трећем ставу § 318. истога поступка извршена кривична пресуда, којом је осуђен кривац у бестелу, да извршише се у општо, у којој се у одлучењу одлучено извршити може, Суд је, јасно, тиме и сам јавно одлучено да извршише, без обзира на поновно суђење који ће наступити ако би се осуђених добило. Дале по другом ставу тач. 2. § 318., ако би у комуникацији осуђени био извршио суду, само се сматрају дужности неке подносили до законској дужности Краља на одлучење, а не да и након извршења употребу права помишљања код свих осталих осуда над кривичном у комуникацији, па и над осуђу на смрти казну, само што у овом случају то не била поднесеном на помишљање и по законској дужности према наређењу у § 283. кривичног судског поступка, него према потреби и по потреби власти.

Дакле, помишљање осуђенима у комуникацији да неоплаћених кривичних може се дати по чл. 51. Устава пре него што

би се на основу § 319. кривич. суд. пост. кривично поново судило кад се ухвати или се сам јави и према властима, и то може се дати све до тренутка остваривања поновног исељења и суђења.

2. Помишљање, у којој би само било поновно, т. ј. у којој би се и даље самостално оприватала кривично наређења, спречава свако у опште поновно исељење и суђење исто кривично, онако исто као што и заштити, и у опште неоплаћено која казну испуњавају, чини да поновно суђење, по § 319. крив. суд. пост., не може бити мога.

Према томе помишљање, којом се извршена казна самим опривата, спречава сваки даљи рад суда на општем пресуде у смислу § 319. кривич. суд. пост., ако је то помишљање дано пре извршења наређења исељења и суђења по том законском пропису.

Мишљење опште седнице Касациског Суда.

Новом одлуком господина Министра Правде од 23. децембра 1910. године под № 19321, да му Касациски Суд да своје мишљење о томе: *1. у чему се по закону о правозаступничким својствима правозаступничких представника и појали је једна облик; 2. могу ли, према томе, правозаступнички представници радити као самостални правозаступници или само као привредници, својих принципала; и 3. ако раде као привредници, да ли им је потребно специјално пуномоћство за сваки поступак, предмет грађанског или кривичног, или могу радити на једном генералном пуномоћству.* — Касациски Суд у својој општој седници од 3. јануара 1911. године № 15322 проучио је ово питање и односне законске прописе па је у смислу т. 2. § 16. свога устројства нашао:

Нам законодавац поставио је као битну потребу за адвокатску праксу, против сврхених правних наука и познате правозаступничког својства, још и претходну праксу [§ 3. т. 2. б. закона о правозаступничким, код суда или код јавне правозаступника, без те претходне праксе, не може се ипак стети право на адвокатску праксу.

Међутим у § 3. и 3-а: назване и додуше закона о правозаступничким није одређено да, при претходној пракси код адвоката, адвокатски представници могу самостално прихити адвокатске ауторитете, да би било и у деловима ових постова, да које је извршене њихов принципала. А кад тајна пуномоћје од предмет начела, успешном у акцији, није јавно законом придржано, оно не може ни претов стављати, већ се и да сматрати да адвокатски представници по закону не могу право на ову ауторитету.

Према овоме начелу праксе, погодно извршен сврхених правника као судских чиновника, наа да се састоји у помагачу у правозаступничким својствима њихових принципала у правозаступничким канцеларијама, а ван ових само у толико, у којој би се тиме ишло на прибављање каквих података или извештаја, у облику

правозаступничких праксе дотичнога принципала.

У овоме облику они би се могли користити и генералним пуномоћством својих принципала.

У погледу права на подзајам бранилаца по правичној делма, не лаже ништа изасло о претходној пракси, јер се ово право припада сваком свршеном суду [§ 10. кривич. суд. поступка]. С тога односно овога права нема никакво да се изабрани адвокатским правштвима, да у тој ауторитети, могу заступити своје принципале, кад ту ауторитету они и сами могу пуномоћно прихити, наред чега би могли имати једно генерално овлашћење.

Мишљење опште седнице Касациског Суда.

Господин Министар Правде аптон одлучио од 5. децембра 1910. год. под № 18579, а поводом представке поначално закона на паролоне Младеновице, тражио је да му Касациски Суд да своје мишљење о томе: *да ли ће извршених молбених престава месина иде мека правостеиеног суда или среске по судијској власти, моли еришити и одлучити судови, који по чл. 94. зак. о општинама и инаке у извесном смислу врше функције општинских власти.*

Касациски Суд је поводом овога питања у својој општој седници од 3. јануара 1911. год. под № 14639, проучио исто и односне законске прописе и у смислу тач. 2. § 16. свога устројства нашао:

1. Да је § 149. тргов. законика својим извршним и одређеним наређењем одлучио да извршених да надују протесте због неспријема или несплате само трговачки суд, гдје овага има правостеиено, а гдје ништа нема среску полициску власт, а тим је претходно испуњавају овому другу власт, ни самостално и општинске судове.

2. Да извршених протеста, које се састоји у констатовању извршене власти да мењина није на захтев пријавила или несплате, долази у ову врсту постова у коју и оверених несплата и најзад пријављених лица, а не чисто у полициску ауторитету, те да би се могло узети премо духу закона да се они могу подносити увек и код општинских судова, који по чл. 94. закона о општинама и инаке у извесном смислу врше функције општинских власти.

3. Да у општинским судовима по тач. а § 6. грађан. суд. поступка надлежни да губе спорове о неоплаћених потраживањима до 100 динара заједно, на премо томе се има узети да се извршених да на захтев протесте због неспријема или несплате.

Према наред нареденом Касациског Суда је извршених: да се протесте због неспријема или несплате могу подносити само код трговачког суда, правостеиеног суда или иде овага има код среске полициске власти, а код општинских суда или да мењина до 100 динара извршених код у месту нема ни трговачког ни правостеиеног суда, нити општинске власти.

М. Л. Р.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а према потреби и више пута недељно. Преплате се полажу у напред, и то најмање за пола године кад секују полицијских гласника, а износе: 20 динара по години за државна и општинска надлежства, а за све друге претплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједили бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Узимају се не трајају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника прве класе среда аријаског Јована Леонца, начелника друге класе истога среда;

за начелника друге класе среда јачићког Петра Чађевића, начелника исте класе среда јачићког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среда јачићког Бокидара Вујића, начелника исте класе среда јачићког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среда ивињског Петра Протића, комесара железничке полиције у Пироту, у рангу начелника среског исте класе, по службеној потреби; и

за комесара железничке полиције у Пироту, у рангу начелника среског прве класе, Анту Иванковића, начелника исте класе среда ивињског, по службеној потреби.

На канцеларији Министарства Унутрашњих Дела 16. јануара 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за полицијског писара прве класе среда десетовачког Симу Николића, полицијског писара исте класе среда ресавског, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среда расиског Драгомира Мујића, полицијског писара исте класе среда трстеничког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среда начелства округа пиротског Андрију Цветковића, полицијског писара исте класе начелства округа јачићког, по молби;

за полицијског писара друге класе среда јасеничког, округа крагујевачког, Светислава Јанковића, полицијског писара исте класе среда гружанског, по молби;

за полицијског писара друге класе среда градоначелничког Радомира Матића, полицијског писара исте класе среда десетовачког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среда гружанског Драгомира Јовановића, полицијског писара исте класе среда јасеничког, округа крагујевачког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе начелства округа нишког Радоивоја Мирковића, полицијског писара исте класе среда александричког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среда пожењског Живојина Видковића, полицијског писара исте класе среда рачанског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе начелства округа подриског Милорада Илића, полицијског писара исте класе начелства округа нишког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе начелства округа нишког Михаила Халићковића, полицијског писара исте класе начелства округа пиротског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среда трстеничког Александра Југовића, полицијског писара исте класе среда жуписког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среда жуписког Михаила Лучића, полицијског писара исте класе начелства округа жуписког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среда александричког Милоша Ђ. Павловића, полицијског писара исте класе начелства округа нишког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среда рачанског Милана Јевића, свирноског правника;

за полицијског писара треће класе среда косовског Дубодрата Каркића, ансозвирног правника;

за полицијског писара треће класе начелства округа јачићког Миливоја М. Јељенковића, практиканта среда тањавачког и свирноског матуранта;

за полицијског писара треће класе среда матавског Душана Берића, практиканта истога среда; и

за полицијског писара треће класе среда ресавског Стевана Нешића, практиканта истога среда.

На канцеларији Министарства Унутрашњих Дела, 16. јануара 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Др. Ђорђе Халија, лекар среда ивињског, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја, с пензијом, која му по годинама службе припада.

На канцеларији Министарства Унутрашњих Дела, 16. јануара 1910. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Виктор Јовановић, полицијски лекар прве класе среда косовског, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

На канцеларији Министарства Унутрашњих Дела, 16. јануара 1911. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

Према изворној копији оба су, дакле, тај купца одговорни, јер су они оба у изворној порецији! први је обавезан на-

1) Уговором порека је на тај купачи јавног лица прима, након чега купач је извршила уговор извршава,

ГРАНИЧНЕ МЕЂЕ УМИШЉАЈА И НЕХАТА

(НАСТАВАК)

По француској се теорији на даје за појам умишљаја тражи и хотене поворде права, т. ј. и свест о противправности радње. Виновици зна да последица који он хоће да оствари објективној правом није допуштена, али он радику имају предузима. Негомо хотене противправне последице обухвата у себи хотене поворде права. Међутим се у пракси на забуду, о допустивости своје радње, Гарсон и Оттоман умишљају да за појам умишљаја није нукова вољна поворда права, већ само фактична могућност да се виновниц унозна са законским прописима. Ако би се десно тавај случај да он несавесно није могао сазнати да је негона радња законом забрањена, онда не би било умишљеног делања. У Јапану и Велиги је на случај правне забуде допуштена благодна назна а у Норвешкој и потпуна непажљивост. Међутим у Енглеској, Холандији, Италији, Немачкој, Бугарској непаже да је предузета радња и делена последица правно недоуштена нема никаквог утицаја на примену казне па ни на појам умишљаја (Hippel, Vorsest 387, 587, 588).

2. Старији, нарочито закони немачких државина одиктовали су се тиме што су редовно постављали делату дефиницију умишљаја. Њу имају, на да недовољно одређене изражење и аустерски, италијански и јапански законици. А као пав научне борбе и практичне потребе даје су јасне, потпуне и одређене законске дефиниције умишљаја у законима бугарском и руском и последице пројекту општега швајцарскога казенога законика.

По свима овим законима ни умишљај је сазнање и хотене обележење кривичнога дела (Wissen und Wollen).

Виновици треба да је у моменту радње знао, знао у свести претставу о свима обележјама конкретного кривичнога дела. Поред тога он треба да хоће нахоћо остварење. Оба елемента: сазнање и хотене дају појам умишљаја.

Сви позитивни законици који су се упустили у постављање дефиниције о умишљају уносили су у томе погледу теорију соове (Wilenshtein). Умишљај, по њима, није ништа друго до воља, психички каузални однос између човека и битног обележења кривичнога дела. Новаја теорија престаје (Vorstellungstheorie) у позитивном законодавству још није нашла себи караза.

II. Показ. Показу умишљаја на радње обичне ретко су кад вршили позитивни законици. Она је нава остављала кривичној пракси појам. Али у старијим законикима, као што су немачки партикуларни и аустерски законик и у новијим који дају дефиницију умишљаја има у својој дефиницији набрајања случајева у којима је долаз кад, и онда свани од тих случајева претставља по једну форму долаза.

Показа умишљаја може бити двојака: или с обзиром на начин како је воља

поставља, или с обзиром на однос воље према последици. Она друга подела је да нас наводи, јер ако је воља савремена умишљаја или умишљај није ништа друго до нарочити психички однос виновника према последици, онда има обавезно обавеза долаза колико год ступава или између највише и најмање мере каузалности последице.

Оно су главнији облици долаза:

а) *dolus directus sive determinatus*. Он постоји тада када је радња управљена за постављање једне унапред одређене последице. Виновици тачно оствари што је унапред хтео.

б) *dolus indeterminatus*. Овај долаз постоји тада кад је хотена последица радње унапред неодређена. На те радње могу произићи више последица. Виновици хоће само једну од њих, али му је све једно која ће до бити. На пр. пуца на више људи му стоје један поред другог. Све једно му је кога ће од њих убити.

в) *dolus indirectus*. Овај долаз, којег се гато назива и евентуалним постоји је готово у свима старијим казеним законикима, па и данас још постоји у аустерским. У литератури је међутим потпуно напуштена. За овај долаз Гарсон поставља т. а. *question classique*: како ће виновниц одговорити врх умишљеноме делу кад последица не одговара или промена напу намеру. Виновици је на пр. хтео да ради човека, па га је убио. Он је предузео умишљено ширење једнога кривичнога дела, али је из негоме радње произишло друго, теже кривично дело. Аустерски закон наредује да ће се виновниц и за то друго дело казнити ако оно из предузете радње обично или врло могућно произиђе ("gemeinlich erfolgt, oder doch leicht erfolgen kann").

Давнашња противница овога долаза је Јесте Фајербах. Он мисли да кад је виновнац поставио себи за циљ један одређен противправни ефект, али на радње, којом је он требас тај ефект да реализира, постави други противправни ефект, кога је ацхонал предвиђао као перопату последицу своје радње, или га је бар могао предвидети, онда је ацхонал (*in dolus* с обзиром на ону правну повреду која је хтео остварити, а *in culpa* с обзиром на ону правну повреду која је остварена без његове намере. У овоме случају дакле постоји илегална стипа умишљенога и нехотног делања, који Фајербах назива "нехат одређен умишљајем" (*in culpa dolus determinatus*).

У модерној литератури индиректни долазе умишљених неопходних посве утврђивања новог казног облика — евентуалног долаза.

г) *dolus eventualis*. У почетку је овај долаз сматрао за истовестан са индиректним, кад кога се наступила последица хтеда посредно, евентуално. Данас он има самостални облик.

Кад на једне радње могу да произађу две разноврсне последице и њих виновниц предвиђа онда ни је једну све једно која ће од њих наступити он хоће једну па за коју, или он првствено хоће једну од њих. У првом случају постоји

dolus alternatius (или, или) а у другом *dolus eventualis*.

Евентуални је долазе главнога међа између умишљаја и нехата. По Јапану се и код евентуалног долаза и код нехата последици предвиђа како хоће, па се *in abstracto* могуће последица *in concreto* мога наћи, али он сваког више деми своју наду на добит него правни поредак који ће можда повредити, кад је негови безобавност према туђим интересима бави толика да је радње рескира повреду њих интереса него што би пропустио признају да се сам користи, тада постоји евентуални долаз. Код неса се последица даје.

Овако евентуални долаз дефинишу и руски и бугарски законик.

Б. Нехат.

1. Појам. Нехат се са своје горње стране граници умишљајем а са доње случајем. Простору област нехатнога делања одређају су, на да врло резервисано, неки од законика који су дали дефиницију о умишљају. То су руски, бугарски, швајцарски пројекти и старији партикуларни немачки законици. Међутим италијански, аустерски, јапански не дају говоре о умишљају, нехат не дефинишу позитивно, већ по њима казиви да је нехат онај облик казњенога делања при коме је некакоћу хотене последице. Утврђење појма нехата остављају је наци и правосуђу који више него утврђење појма умишљаја.

По руском и бугарском закону, чије су опште одребе готово истовестне, нехат постоји тада кад је виновниц делао на да је предвиђао да противправна последица може наступити, или се законизовано навао да то неће бити; или последицу у опште није предвиђао, а могао је и требао је да је предвиди. Пројект општега швајцарскога а. а. од 1908. год. вели да се ацхон остварује нехатно тада кад виновниц није познана на последицу свога делања, или је није предвиђао због противјавности непаже. А противјавност је непаже она кад виновниц ни дела са обавезно познати са којом је према околностима и према својим личним односима дужан то чинити.

У правосуђу и литератури асваја где неона легалне дефиниције нехата он се од умишљаја разликује оквудном хотеном последице. По швајцарском кривичном Штгоу није непредвидљиве последице карактеристика нехата. По онај дела нехатно коју последицу предвиђа као могућу, али је он веће, не жели. Карактеристично је обележење нехата то да виновниц последицу не жели и даве да је он ну најмањом могао и требао спречити. Јапан већи да ова облици нехата имају заједнички тај негативни момент што се правно релативно, ацхона последица није хтеда (ни првектно, ни евентуално, ни условно, ни индиректно). Позитивно обележење је основ на казњивости нехата јесте замишљавање под тајим околностима даже навице, бриљавости и обира према туђим правим заштитеним инте-

— На ово питање одговарамо:

1. У члану 100. закона о општинама ода се, да свака општина мора имати „најмање два кмета“.

Када ни у једној другој одреци није овај број строго ограничен, јер чл. 88. говори само о саставу општинског суда, онда се на речи: „најмање“, може извести приказан закључак, да овај број може бити и већи, према потреби које се буду појавила у којој општини.

О тој потреби, несумњиво има да решава општински одбор, а према томе, одлука његова о избору трећег кмета, с обзиром на чл. 86. т. 3. мора се узети као саобраћан закон; и

2. Ако би за трећег кмета било изабрано лице, које стоји у таквом судству са једним од већ изабраних кметова, да се би заједно могли остати на положајима према чл. 71. зак. о општинама, онда се такав избор може укинути и изјавом на Државни Савет, а мора и сама надзорна власт тражити разрешење на начин предвиђен чл. 148. овога закона.

III

Суд општине трајесме, актом својим Бр. 1110, ништа:

„Поново се може уредити, да изводи овог суда, као свој претплатнику, у своје листу дати следеће обештећење:

Преудом овог суда од 8. јуна т. г. Бр. 1110, а према примедбама Краљевског Присвојеног Суда Бр. 1084, осуђени су оба старацима једне масе, да се закључу на онојшто ту: да маса не дугује тужњоку ништа на име дуга, већ да му је цео дуг исплатио. На кад се закључу да се тужњоку од старцама као неумесног и недовољног одоје и плати старацима дангубу; а ако се не би смели али хтели на наведеној онојшто закључу, да маса плати тужњоку спорни дуг по тражњу и остале паричне трошкове поменутом пресудом именовате.

По поменутој пресуди главни стараци ове масе, није се хтео закључи, већ се о томе на дан извршена закључу формално седнуло и тако, да се закључи не сме. А подстајало — удова ове масе, закључа се је по пресуди на наведеној онојшто.

Како је и на који начин сада напред поменута пресуда овога суда извршена, пошто је већ овако била извршена?“

— На ово питање одговарамо:

Истина, у § 275. грађанског судског поступка прописано је, да ће се пресуда извршити на ишту онога, који не буде хтео положити досудњу му закључу, али овде није тај случај, јер је удана положила закључу да маса не дугује ништа тужњоку.

Ако се овог дола, да је удова овде урадио у своје доду, јер је она непосредно позивала одиопама масе у тужњоку, а при старацим са синам странама лице, коме онојшто, о којој се судило, није ни била позната, онда се не може узети да је тужњоку право доказано.

Ово у толико пре, ако је маса тужена не за своје дугове, него за дугове, које је учинило лице, чија се маса сада извршила.

И над овако стоји ствар, онда се пресуда, по мишљењу уредништа, не би могла извршити на ишту масе, и тужњоку остаје право да повом спором, где се закључа не би досудњила лично, којима је онојшто, о којој се закључа изјави, непозната, тражи своје право.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Чим је часник општински стављен под суд и у притвор за задржавање и протуку, поменути у тач. 1. и 2. чл. 32. закона о општинама, на ма он био притан и на јемство да се из слободне брани, мора се разрешити од дужности општинског часника, јер се за његово разрешење у том случају не тражи и то, да је он и остајан у притвору, па према томе и у фактичкој немогућности да дужност отарава.

Решењем привременог а. суда од 6. октобра 1910. год. № 13876, стављен је Тирко Ј., председник општине б. под тужњу и у притвор за дело покушају убиста. С тога је наредниш срца Ј. решењем својим од 29. октобра 1910. год. № 20453, тражило од одбора општине б. да овога председника разреши од дужности.

Одбор општински на свом састанку од 4. новембра 1910. год. доноси је одлуку, да овом помену надзорне власти не може седнати у председника разрешити од дужности из следећих разлога:

1. По чл. 122. закона о општинама, на положају председника општинског суда не могу даље остати лица, код којих изстали један од оних службених, поборничких чл. 32. закона о општинама.

У овом случају решењем полицијске власти представља се, да је настуло случај на тач. 3. чл. 32. закона о општинама, али тај случај није овде, јер председник Тирко није ни у судском ни у полицијском притвору, нити је у притвору био, већ је, као судисник у покушају убиста, стављен под издржавање и у притвор, али елма пуштен на јемство, да се на слободу брани, што се све види и на извештају привременог а. суда од 25. октобра 1910. год. № 32974, који је, у овремено претвору, за решење одбору достављен. Међутим, тачком 3. чл. 32. пог. закона, за разрешење председника, тражи се, да је он у притвору и у немогућности да председничку дужност врши.

2. Дело, за које је председник Тирко стављен под суд и у притвор, није дело прљаве природе, нити дело учињено из користољубља, јер да је такав случај, председник Тирко, према одредбама крив. суд. поступка о јемству, не би имао бити пуштен на јемство, јер се за дело прљаве природе учињено из користољубља призна безусловно по притвору брани, и не може се ни под којим условом пуштити на јемство ни материјално ни лично; међутим, по одредбама закона, саме бешчестни претвора и дела злочине природе доноси разрешење председника општинског суда. Да дело покушају убиста није бешчестни претвор, ни злочин, доказа је од-

редба чл. 44. названог закона, по коме се помену назив најмање са девет мејора притвора, а дело са онаком кривом и претом криве, претвора је, али не бешчестни, а на користољубља учињен, јер не поклапа губитак грађанске чести.

3. Што је председник Тирко по одлуци одбора од 18. октобра 1910. год. № 1762, зато одлучено да 1. децембра 1910. год., те је одбор и са те стране у немогућности да изврши решење надзорне власти.

Надзорна власт добитиш оваког извештаја од општинског одбора, послала је сва акта Министру Унутрашњих Дела, тражила, на основу чл. 148. зак. о општинама, да се поменути председник разреши од дужности.

Писмом од 11. новембра 1910. год. ПД 21539, Министар Унутрашњих Дела свирено је сва акта овог предмета Државном Савету, и тражило, да на основу чл. 148. закона о општинама доноси одлуку, да се именовањем председника општине б. разреши од дужности председника општинског.

III. Одбор Државног Савета нашао је, да је захтев о разрешењу овог часника на закону основан, па је зато, на основу чл. 148. зак. о општинама, решио, да се захтев о разрешењу усвоји.

Одлука од 18. новембра 1910. год. № 10919.

У пратичку повољноприроду шкоти, која постоји уз сваку пољопривреду, станицу, дугме су сва општине дугиш околу сваке године шкоти по једног антома из своје средине, а ова мора имати ове услове: да има читати и писати, да има преко 16 година живота, да је здрав и добро развијан, да је добар владања и да се код своје куће близи земљорадњом.

Суд и одбор општине б. на свом састанку од 5. октобра 1910. године, доноси је одлуку № 1222, да се за питања за пратичку повољноприроду шкоти у Десковцу избере Антасе син Р. П., трг. б. Б. јер он има услове на чл. 7. закона о повољноприредним станицама. (На ове одлуке види се, да су је доноси председник, два кмета и два одборника, јер се — види се у тој — многа од одборника не налазе код својих кућа, већ на страни у нечлони).

Оку одлуку примила је и знању надзорна власт.

Али и преко овога, Р. П., отког изабраног кандидата, најмање је жалбу надзорној власти противу ове одлуке и наведе, да је нита пратичку чл. 7. закона о повољноприредним станицама, јер се негоси ни по бани код своје куће земљорадњом, већ са свим другим послом.

Надзорна власт, по расмотреној жалби и односних акта, нашла је, да је поменути одлука на закону основана, на ју је е тога решењем од 30. октобра 1910. год. № 17842, одборила, а жалбу као неумесну одбацила.

Противу овог решења надзорне власти, Р. П., изјавио је жалбу Државном Савету, и у тој навео да је исто изпра-

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а према потреби и више пута недељно. Преплата се плаћа у напред, а то највише на пола годишње за сву полицијску класу, а ипосредно: 20 динара на годину за државна и општинска одштемљива, а за остале преплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачна бројца „Полицијског Гласника“ по продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволело је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за полицијског писара треће класе срезла дубињског Ђокидара Томића, полицијског писара исте класе начелства округа чакањског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе начелства округа чакањског Стојана Гариловића, свршеног правника и практиканта Управе парости Београда; и

за полицијског писара треће класе срезла дубињског Димитрија Кузмановића, адвокатског правника и практиканта Апелационог Суда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 22. јануара 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Павле Јевтић, полицијски писар друге класе срезла дубињског, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја и пензије, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 22. јануара 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволело је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за писара срезла дубињског Др. Ђокидара М. Банисовића, писара срезла каћерског, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 22. јануара 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра

Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Чедомир Маринковић, полицијски писар прве класе срезла дубињског, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти на државне службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 22. јануара 1911. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

Да ли заиста, као што то, у наредном његовом решењу, узима Касациони Суд, постоји однос солидарности између првота и другота купца, за извршавање намета који се извршава трећом продајом према другој? Тај однос може изнети свој извора или у уговору¹⁾, и тада имамо уговорну солидарност, или у закону, и тада имамо законску солидарност²⁾. Да, у горњем случају, нема уговорну солидарност, то је ствар јасна: никада споразум између првота и другота купца није утврдио да они солидарно буду обавезни, за дискрецијски намећу цене на

друго, у трећој апликацији, према поверљивости (односно дужнику)³⁾.

О чему би, дакле, могло једино бити говора, то је о солидарности којој је основ у самом закону, специјално о оној о којој имамо одредбу у §-у 804. који одавно гласи: „Ако није вршина једнога него више њих онда су дужни сви заједнички један за све и сви за једнога штету исплатити. А они међу собом или се разиђу, и по мери кривине исплатиће поделно на ногу да следи“ — § 1302. Аустр. Грађ. Зак., што је сигурно то је да штета која је поверљивости (односно дужнику) приписана таке што је дошла као и до треће продаје није резултат заједничког радња првота и другота купца, била та радња начерана или подмучена (потребна нека или липна, црна лева или црна лута⁴⁾).

То је, у осталом, такмо приметно и Г. Михаило Тадић, у својој расправи: *О одговорности купца за накнаду штете код њених продаја* (Архив, год. 1906., стр. 145. и 146.). Радња на које је, за поверљивост (односно дужника), простежена штета, то јест немогућа цене дате на првој продаји, од стране другота купца, и немогућа цене дате на другој продаји, од стране другота купца, јесу два одолита чина, која између себе доје сазна у тој истој објективној вали, да су они кривично једну и исту штету решени чинили.

Али, солидарна одговорност може постојати и онда ако је штета проузрокована збојем и независним радњама два или више лица. Истина, према ставањима § 804. Грађ. Зак., могло би се су-

¹⁾ § 145. Словена § 891. Аустралска Грађ. Зак. и § 145. Словена, др. 28., П. 8. 129. II. Рад поверљивости, долазило да одговорност може изнети свога купца и у уговорној (заједничкој, одговорној) — § 124. Грађ. Зак. или у уговорној по случају смрти (§ 125. Грађ. Зак.) то знамо како се законски или законски наредба да постоји обавеза, која је лично заједна, купца солидарно. На та начин, као прва прота, солидарности износи се општег извором: *једна одговорност* (или постоји од такве заједнице).

²⁾ Премајеру, да је ове прот у законској солидарности (или солидарног радња, радње Корелација, или међу солидарности, или међу радњама: *радикална солидарност* износи, ову која може постојати међу солидарности (или међу радњама) или *непознато*. И солидарно, међу Корелација. Ова постојећа солидарност § 545. Грађ. Зак., која овега и солидарност (или дужност), и не постоји.

³⁾ Солидарност може изнети свога купца једн и у независним првота обавеза, што, такође, који не купца: обавеза првота и другота купца су независни у једној једној истој постоји, а такође обавеза је купца једна.

⁴⁾ По аустралском праву, као је заједничка радња која је штету проузроковала била *начерана* (verabschiedet, in brief Absicht), или је одговорност узимала штету солидарно, ако је, тако, та радња била *начерана*, или је она само једна *начерана*, која као дана (Verschieden), тако је обавеза првота, а штета се дола међу првотима *једна*, или *једна* (или) да се не може да износи кору одговорности првотима *начерана* штета и у једној случају је законско обавеза *начерана* штета. *Београдски*, R. Stulbenrath, др. 28., П. 8. 634. Рајнер, *Уводно обавеза начерана грађанског купца*, Копија II, страна 632 и 633.

дети да нам законодавац мисли само на случај да је штета резултат заједничке и договорне радње два или више лица (*gemeinschaftlich, gemeinschaftlich*; § 1304. Аустр. Грађ. Зак.) али то не би било основно тјешње. Ми се, код овега питања, морамо обратити и на аустријско право, као напорнајши нашег пријатељског праћу. И ако не § 1301. и 1302. Аустријског Грађанског Законика не предвиђају малоташња случаја¹, ипак коментаристи тога Законика говоре о солидарности и у таквим случајима, а на име она „како је исто ста“, позивајући се својим Тумањ-у обичају аустријског грађанског законика (II, стр. 683); поједини тако чиним једнога као ј. ј. једног другог (н. пр. ако су две особе, које нису међу собом биле у договору, т. ј. од којих једна за науду другога знала или, заједно упалие да хита на трећег, којима обим штета настала је несрећом смрт), тако да би био један једнога довољан да проузрокује штету последице, јер је онда сваки по науду, да има одговорати за последице свога чина. И једним изјавом чиним проузрокује штету накондшт догађаја (Vidi Haenischia II, стр. 120—121).² Ипак, то јест јавно претпостављање о којој је, у горњем питању на Русин-а, реи, у случају када међу чиниоцима штете није било договорно, штета ће се, каже Stubenrauch (op. cit., II, §. 625), поделити на равне делове међу њиме чиниоцима, али се нећ, не може одредити у којој је мери ко од њих за штету крив (—, wenn sich nicht bestimmen lässt, welchen Antheil die Handlung eines jeden an der eingetretenen Beschädigung habe).³

Или под овај случај солидарности не можемо подвести заједничку и потпуну одговорност првога и другогга куца за малан који греба продају, упоређена са другом, јошмаке. Јер, обавеза коју имају та два лица да тај малан плаће поједини на уговорно које су она, прво на првој и друго на другој продаји, зајачуила: ни једно ни друго прихвате рећи, напред, да сваки уговор садржи у себи ту претпоставку, да ће једна уговорна страна бити обавезана накнадити другој страни снагу штету коју би она претрпела услед евентуалнога, тоталнога или парцијалнога, неиспуњења уговорног од нене стране (Schuldverletzung). Дакле, штета коју поверљива (односно дужни) могу имати услед тога што куцад на лиценцијату своју цену не положије јесте штета уговорна, а обавеза да се та штета накнади јесте уговорна обавеза. Међутим, као што и Г. Тадић уласно примећује, §. 804. Грађ. Зак. не мисли на ту штету ни на такву обавезу накнаде штете: тај промисл говори о неуговорној штети и неуговорној обавези накнаде штете, то јест о штети и обавези накнаде штете између лица која не стоје ни у каквом уговор-

ном односу у вези са том штетом и том обавезом. То се, у осталом, види и из Аустријског Грађ. Зак., а специјално на његовом §-а 1301., доведеном у вези са §-ом 1302., који § 1302., одговара §-у 804. Срп. Грађ. Зак. код чијега се тумачења, наравно, мора имати у виду и његов напорнијој који се (§ 1301.) овако изражава: „Für einen widerrechtlich zugefügten Schaden können mehrere Personen verantwortlich werden, indem sie gemeinschaftlich, unmittelbar oder mittelbarer Weise, durch Verleiten, Drohen, Befehlen, Helfen, Verbehlen u. dergl.; oder auch nur durch Unterlassung der besonderen Verbindlichkeit, das Uebel zu verhindern, dazu beigetragen haben“, што значи: „За какву противправно нанесену штету могу више лица бити одговорна, у колико су она заједнички, непосредно или посредно, тако примом, заповешћу, претом, заповешћу, позвањем, приписивањем и другим, или самим заповешћу парочито дужности, која ни је нападана да из онече.“⁴ Дакле, у §-има 1301. и 1302. Аустр. Грађ. Зак., на разуме се, и у §-у 804. нашега Грађ. Зак., реи је о штети коју једно лице, неком другом према коме она не стоји у обавезном односу, нанесе својом непосредном радњом, била она, уз то, још и кажњива радња коју грађански правници називају тада је *délit pénal* била да она то није (што француски правници пожу *le délit civil*).⁵ У овом смислу можемо навести и § 1303. Аустр. Грађ. Зак. који реи: „In wie weit mehrere Mitschuldner bloss aus der unerlässenen Erfüllung ihrer Verbindlichkeit zu haften haben, ist aus der Beschaffenheit des Vertrages zu beurtheilen“, а то значи: „По својеру уговорног судије се у колико више судијина имају да одговарају само због тога, што су пропустили испунити своју обавезу.“⁶ Када, дакле, законодавац, у аустријском праћу, питање о одговорности судијина (Mitschuldner) раскидају у специјалној одреци, §-у 1303. Аустр. Грађ. Зак., за случај да је штета проузрокија на уговорнога односа, онда то значи да, у §-има 1301. и 1302. нашега Законика, тај законодавац говори само о једној о штети неуговорној.⁷

(НАСТАВЉА СЕ)

Ж. Попић.

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Штјивановић

(НАСТАВЉА СЕ)

§ 3. Објекат увреде и клевете.

Част по себи, вели се, не може бити објекат увреде и клевете, јер она не може

бити објекат, као што то може и, пр. живот, слобода итд., јер је дикто част *неповредљива*.¹ Заступити овог мишљења схватају различито објекат увреде и клевете:

1° Према *Binding*-у објекат ових кривичних дела је воља, која подлиже на непоштовање чисти, која, дакле захтева респектовање чисти.² Може ина вољу, да се не напада на његову част, а онај, који би то ипак учинио, повреди би тиме ту вољу. Ово мишљење је неумесно зато, што на њога изаила, да је немогућа увреда или клевета душевно болесног лица, пошто оно нема воље. *Binding* држи ово за умесно.

2° Према немима је објекат увреде и клевете т. ј. *Uhrkeits* чист, т. ј. *Uhrkeits*, углед, или, како се још каже, добро име.³ Међутим немо може имати уважења, добро име, али немати чисти, и обрнуто немо може имати чисти, али немати уважења, и пр. зато што је потпуно неважан у средини, где живи. Према томе се не може сматрати као објект увреде и клевете оно, чега може и не бити, и ако њих има.

3° *Liepmann* и *Hess*⁴ налазе различите објекте на увреду и клевету. Објекат клевете је, каже, *Uhrkeits* код других (*Uhrkeits* bei Dritten andern), добро име (*Guter Name*), репутација (*Reputation*), добар глас (*Guter Ruf*), како се она на разне начини изражавају. Објекат пак увреде је, каже, *Liepmann*, *osobine* сопственог *Uhrkeits* (*Gefühl der eignen Geltung*), а *Hess* *osobine* чисти (*Ehrgefühl*). Против наведеног објекта клевете каже оно, што је каже час речено односно другог мишљења. Шта се пак тиме објекта увреде, на име осећања овог *Uhrkeits* и осећања чисти, пак не мора бити, на ипак да ина увреда и клевета, према томе и чисти. Се тога душевно болесни и неосећаја деца не би могли бити жртве ових кривичних дела, што и тврде *Liepmann* и *Hess*.

Сва су дикте наведена мишљења погрешна. По погрешна је и њихова заједничка поазила тачна, на име *Uhrkeits*, да част по себи не може бити објекат увреде и клевете зато, што је она премо схватају њихових заступитија неповредљива.

Пре свега част у смислу, у коме се овде узима, дакле чан и т. ј. *Uhrkeits* чан повредљива је. Увредом и клеветом она се може оштетити, а и ванштити. Према се, као што је *Liepmann* поред осталих изјавио, да снаго тешко оштетити, а особито проузрокује непоштовање може чан гориз учинити човека, против кога је оно урањавано, кад му одузме поверење у сопствену снагу и потпору других лица.⁵ Али она могу,

¹ „Das zweifels Hauptziel, wenn nämlich ein Schaden von mehreren Personen gemeinschaftlich herbeigeführt wurde, ist, dass Gesetz nicht insbesondere erwählt“, каже Stubenrauch, op. cit., II, §. 624 and 625.

² И Г. Тадић није проузгодио знаку, у својој, напред наведеној, расправи, овај случај остварити одговорно.

³ Д. Раков, op. cit., II, str. 682.

⁴ По прегледу Д-ра Др. Аранђеловића, op. cit., стр. 148.

⁵ В. Lacazezard prout le délit et le quasi-délit de B. Lacazezard, op. cit., II, p. 935 et 936.

⁶ По прегледу Д-ра Др. Аранђеловића, op. cit., стр. 148.

⁷ В. Stubenrauch-ово објашњење §-а 1301. Аустр. Грађ. Зак., што овако почиње (како је објашњено): „Conceptus des Verschuldens mehrerer Personen bei Delicten“ II, §. 622.

¹ В. v. Litz § 95 II 1, Binding I 126, Frank 246, Kohler GA 37 I.

² 136.

³ Тадић v. Litz I 95 II 1, Frank 247, Merkel 247, Meier-Alfred 191, Österreich I 195, L.

⁴ 228.

⁵ Die Kehr und die Beleidigung des § 185 (1841), стр. 37.

продукује ниш умосно, и гору штегу овом личу памети, на име погоршати се продукцијом предности и његову карактерност, јер од апсираније¹ постаје огорчење и егзистенција „прерије“, од јавног карактера слаби и недостојанство аривет.

Сем тога баш и кад би било тачно тврђење о непродуктивности чисти, то ипак не може бити разлог за то, да се она сама не сматра као објекат уредбе и клевете. Има на име и других добара, која су непродуктивна, па су ипак објекат кривичних дела. Тако је, н. пр. право својште неварошно, јер крадљивци не постоје одузимањем ствари сопственик исте, па је ипак то право објекат крађе.

Као објекат уредбе и клевете има се дакле сматрати чист и то унутарња част.² Разуме се пак не себи, да посредно може бити објекат и т. зв. спољна част, т. ј. уважење код других, добар глас, репутација.

§ 1. Пасивна способност за уреду и клевету.

Може бити уређен и оштећен онај, који има за коју од предности, што сачињавају чист. Пошто једна од њих, на име аутоно достојанство припада сваком сапак тим, што је једна аутоно баш, то оном може бити уређен и оштећен. Према томе има пасивну способност у питању и онај, који је осуђивао на т. зв. бесчасећа кривична дела. Грађанска част, на име о којој је реч у § 18. к., а, није истоветна са чашћу, која је објекат уредбе и клевете; губитак исте не обухвата и губитак аутоно достојанства. Ко би доводио немогу, који је издржао казну за крађу, „допове“, могао би му тиме према околностима нанети уреду, и ше не клевету.

Има ипак немогу случајева, где је врло спорно, да ли постоје пасивна способност у питању. То су случајеви:

А. Деца.

Према претседано мишљењу и деца могу бити уређена и оштећена.³ Она веома немају своје предности, које сачињавају чист, али им ипак ни недостојанство једна од њих: аутоно достојанство.

Према Липману⁴ деца немају бити жртва кривичних дела у питању само онда, кад је ступило у известан друг докучности, н. пр. у школи, и кад је њихови докучности свесно.⁵ Против њега је умисно приметио Барг,⁶ да би се тиме приписала шкoлска деца и тиме учинила неправа деца, која се уче од њихових родитеља или иначе приватно. Сем тога, као што он даље умисно примећује, морална вредност се не прибавља сапак ступањем у известан друг докучности, већ испуњавањем тих докучности. Најзад ако деца немају моралне предности или друштвене, изају бар аутоно достојанство.

Према Франк-у⁷ деца постаје пасивно способно за уреду и клевету онда, кад се његов карактер поддржава оцни, која има утицаја у аутоно друштву. Но не може се, ипак, тачно одредити тај триптуал, а само је извесно, да он може наступити раније од циничне и кривичноправне одговорности. Оно би мишљење тако умисно само онда, кад би се саставља изискујући на моралне, правне и друштвене вредности, а не и из аутоно достојанства.

Према Липману-у⁸ деца могу бити жртва кривичних дела у питању, јер и њима припада аутоно достојанство као једна прста предности, и шта више могу имати и социјалну вредност, па име кад заступају извесан социјалан положај као штегва, никога и, пр. Али он чини нас и Бесс⁹ једино ограничење у погледу њихове пасивне способности за уреду. Деца могу, вели, бити уређена, само у познано знају непродуктивности потребне за разумевање смисла радње управљање против њих. Тако будићи говор или радња пред делом неће бити, вели, уредна, ако су она неспособна значаја истих. Оно схватање је неумисно. Оно потиче из његовог схватања објекта уредбе. Као што је речено, тај је објекат према њему оскелне сопствене пажња, а према Неву-у оскелне чисти. Пошто се пак то оскелне ни најмање ни миса, кад се не разумева знајају радње управљање против њега, то не може онда ни бити говори о уредби. Но као што се је видело, овако схватање објекта уредбе је потпуно, према томе и његов закључак, о коме је реч.

Против мишљења, да уредба детета не постоји, кад оно не разуме смисла радње, изведена су и следећа два умисна аргумента.¹⁰ 1. И за постојање кривичних дела против тела, живота и чина, без знајаја је то, што би попуђено у време дела био жидна у ставу бесспособност, или што не би ипак сапак за попуђено само права. Зашто да је онда разумевање знајаја радње управљање против чисти потребно за постојање уредбе? При томе се предлаже, вели Липман, да би побило ово примедбу, да су код деликат против тела, живота или чина, у питању телесни или реални трипстуал, који се нападом пређају и онда, кад попуђено ништа од тога не оскелне, што није случај с уредбом.¹¹ 2. За појам уредбе је довољно, да је и немо трећи сапак радњу управљање против чисти и разумевање њен значај. Према Липману-у¹² оно наравно није довољно, пошто је према њему објект уредбе оскелне свог личног важена.

(НАСТАВЉЕ СЕ)

ГРАВИЧНЕ НЕДЕ УМИШЉАЈА И НЕХАТА

(НАСТАВЉА)

Изузетно од овога чини шпански извесни законик по коме се и нехат пажња исто тако генерално као и умишљај. Редовно се казни кривично остварење противправне последице, а као субјективни квалитет радње увек је довољна немогућност или доводиленост нишнина. Оно вреди и на свема шпанским немачка законодавства која су стајали под Фајербаховиј утицајем. По Фајербаховој теорији апсичке трипстуалне суштине је нехатна у свесној попуђи докучности свакога човека да буде пажња (obligatio ad diligenter). Она обухвата ипак генерални карактер те и квалитет нехата мора бити генерална (Hippel, Vorsatz § 51.).

Глава трећа

Српско позитивно законодавство и литература о умишљају и нехату.

1. Српско позитивно законодавство и раније и дошње нема никаквих одредаба ни о умишљају ни о нехату. Остали законодавства изају бар одредбу о забуди по којој непажења може бити објект радње кривичног дела некулучу казни. Пошто је у питању, те се отуда посредно напоми да је умишљај вола која је управља на остварење сиљу објекта једног кривичног дела. Код нас нема ни те одредбе о забуди. Законик за личност и преступе у кривичној оскелној од 6. јуна 1859., Кривичнај (квалитетнај) законик за кривично Срби, од 29. марта 1860. године, с свих својих дошине и три измене до данас, па и њихов претходник, Квалитетнај законик за личност и преступе од 1850. године, немају нишине одредбе која би одређивала који умишљај и који нехат. У њима се најве не одређује какви субјективни квалитет треба да буду све квалитетне радње. Међутим у специјалном делу свих законика предлажу и умишљаје и нехате деликте. Тако на пр. законик за поштомине преступе од 1850. године у коме § 1. вели: „Свиак е дукал, поштомини се законик поштоминиј нарадба. Ко не учини нарадбљом поштомине или, се ипак мора ош ошети, оно исто учиниш. Онај ошети проише неумисно однос се на све прсте делана и он пређује да ће свака радња којом се пређу нарадба власти бити кажњена. Али закон у својим јавним одредбама предлажа немоки нехатних деликта. Отуда би се могао извести закључак: да код поштоминијих преступа¹ т. ј. ошних кривичних, данашњих преступа, пред правило да се нехат и умишљај издржачу, у познано закон изрично не наређује да ће само умишљај или само нехат, једино на једна а друго на други начин казни. Нехате деликте предлажа овај закон у §§ 11, 53, 129, 185, и 186. (Интересно је напоменути да у § 53. овај закон казни поштомину самоубиства).

Данашњи законик законик у специјалном делу, нарочито у глави XV о убиству и у XIX о попуђи тела на мишо места говори о намерном и нехатном

¹ 207.

² 224.

³ 27.

⁴ Липман 226 против Reichsgericht-а.

⁵ 230.

⁶ B. Meyer-Alfeld 424, Обадина § 185, 2 с, Kähler 140, Binding 1 129.

⁷ § 95. II 2.

⁸ 183. пр. 141.

преступна улица, која спаја карпат са железничком станицом, те да се на тај начин омогући нека карпат са железничком станицом. Све је уједињено, тако је одложено да се још сасуди мист преко реке. Подизањем овог моста, општина би подмирила своју једину потребу, јер би само предстојало изградња моста био омогућен коловоз саобраћаја са железничком станицом, пошто догоне преступне улице за коловоз саобраћаја са железничком станицом и нема.

По тач. 3, чл. 95, закона о општинама, општина, односно општински суд дужан је, да се поштира за законом и безбедност саобраћаја у своје ресну.

Напомена одборном одлуком, кад би иста остала у снази, општина би била доведена у немогућност да изврши своју дужност, прописану још поменутом законским прописом, јер би у том случају железничка станица остала за коловоз саобраћаја неприступачна. Разуме се, да би у том случају трпела огромну штету привреда и трговина не само вароши З... већ и околини, а без сумње, да би то било штетно и по државне интересе.

С тога је део предмост евидентно решењем српског Министру Унутрашњих дела. Напомена, да је решење надзорне власти на закону основано, Министар је писмом од 13. децембра 1910 год. № 23934, а на основу чл. 152, закона о општинама, позвао Државном Савету са акта овог предмета на коначно решење.

Трећи Одсек Државног Савета на расмотрењу одбојних акта, напомао је, да је решење надзорне власти правично и на закону основано. С тога је, на основу чл. 152, закона о општинама, решено, да се решење надзорне власти одобри.

Одлука од 31. децембра 1910. године № 12126.

Противу решења и одлука надзорне власти о задржању од извршења одлука општинског суда, одбора, или збора, жалбе се подносе Државном Савету, а на Министру Унутрашњих Дела.

Б. Ч., агент и наставник Дунавског Паробродског Друштва, обратио се сабору општине мабаче, са молбом да друштво, на земљишту општинског пољопривредног агенције са потребним изаградњама, за смештај трговачке robe, а у интересу извозне трговине, пошто је Шабац најбоља извозна станица. Као накнаду на киреју на земљишту, друштво је понудило, да ће грађевине, које би према плановима и прирачунику компане преле 40.000 динара, оно ујачна за 40 година, а после тог рока да остану епојачна општине мабаче.

Одбор општински донео је одлуку 10. августа 1909. године № 16299, да се понуда, као јорвена по општини, прими у изнату, е тим, да се остали услови редукују специјалним уговором.

Мачевоје округа поднели су на основу чл. 152, закона о општинама, решењем од 14. августа 1909. год. № 11970, задржали се ону одбору одлуку од извршења.

Противу овог решења, Б. Ч. најавио је жалбу Министру Унутрашњих дела, и

као, да се решење мачевоје, као неправично, поништи.

Министар је напомао, да се по чл. 170, закона о општинама, жалба противно решења и одлука надзорне власти над општинама, донетих на основу поменутог закона, подноси Државном Савету. На каки и једином другим законским прописом није предвиђено, да се Министру Унутрашњих дела подноси жалба противно решења надзорне власти, донетих на основу чл. 152, закона о општинама, о задржању од извршења одлука општинског одбора, то је, на основу чл. 37, Устава, решено, од 15. септембра 1909. године № 24550, одобри ону жалбу као ненадлежну власти поднесицу.

По најављеној жалби, Државни Савет напомао је, да је жалбено решење Министрово правично и на закону основано. С тога је одлуком од 3. јануара 1910. године № 12642, одобрио жалбу као неумесну.

Када при извршењу извршне судске просуде осуђени на биду у стању прати ти гуњичку досуђени по предности у натури, дужан је извршити жалбу предности по курсу.

П. И. Ј., анд. трговац, поднео је жалбу варошашког на извршење извршну просуду београдског привредног суда од 16. новембра 1907. године № 23612, да му се од П. Б., трг. овх, изнати досуђено неправично у готову новцу у 837140 дина, да му се прате пратећи напире, изнатован у просуду, са куповинама, у вредности 23199 дина, — свега 33.570-10 дина.

Понавља да изврши досуђу, П. Б. најавио је, да напире није у стању да прати, зато, што их је отуђио још пре извршења, и да је за напире целокупно досуђе положио 34500 дина, у депозит трговачком суду још за времена појела напире, можеди, да се тај новац сада издуже и употреби на извршење досуђа. Када варошских прих. дана месеца августа 1909 год. изузео је од трговачког суда овај депозит у 34500 дина, и прелога на П. И. Ј. за извршење досуђа по просуди. Али је П. И. Ј., још пре него је примити тај новац, учинио привреду, да је П. Б., кад није у стању да прати напире у натури, дужан да положи напире предности по курсу, а не у предности од 23199 дина, као што је у просуди означено, и да, врема томе, депозит у 34500 дина. није довољан да изврши целокупну досуђу.

Кварт варошски, коме је просуда била дата на извршење, огласио је овај захтев као умесан; прибавио је податке о курсу напире у том времену и колико је који од њихових купова износио, на је решењем од 12. јула 1909 год. № 11245, одлучено, да П. Б., поред позложених 34500 дина, треба да доплати још 9434-90 дина.

Напомена, да по просуди има да прати или напире или напире означено предности од 23199 дина, П. Б. је противно овог решења напире, као незаконито, најавио жалбу Управи града Београда, подносиоца у исти мах, на који квартал, у депозит још 10000 дина, поз. се не ра-

справљено купити, да ли је дужан или не да доплати ону деференцију у 9434-90 дина, још да квати промену, рачунајући неправоде напире по тадашњем курсу, а не по предности означеној у просуди.

Поводом овога, извршна власт грађана је од београдског трговачког суда да своју просуду противних, и суд је протумачио у том смислу, да је П. Б., дужан напире П. И. Ј. вредност напире по курсу, а не по оној вредности, која је у диспозитиву просуде означена.

На основу овога, извршни одсек Управе града Београда решењем од 19. јуна 1910 год. Бр. 16301, саопштио је курс ових напире тога дана, одлучио је, да П. Б. положи 14283-65 дина, на име ресто дула и осталих досуђа по поменутој просуди трговачком суду № 23612/907, што ако не учини, одлежи је напире горње суме напире протезио на депоноване суме, а по том на његове приоритети.

Министар унутрашњих дела решењем од 14. јула 1910 год. № 12875, одобрио је ово решење.

По најављеној жалби, Државни Савет напомао је, да је жалбено решење Министрово правично и на закону основано, на је етога одлуком од 3. јануара 1911. године № 12644/910 г. одобрио жалбу као неумесну.

КРИМИНАЛИТЕТ У СРБИЈИ

(1908—1909 год.)

О криминалитету у Србији писано је и пише се много, али никак објективно и стручно, већ готово униформно и са тенденцијом, да се стави представан много горе него што је у ствари. Било је сасвим природно, што се услед оваквих писана створила мишљење — не само код нас, већ ипојача и на страни — да ми у погледу криминалитета стојимо врло рђаво, спорно очажно, што у ствари не стоји у ствари. Не стоји у ствари бар кад је реч о општем криминалитету, т. ј. о криминалитету у целој земљи, јер, као што ћемо допире допире, то су свега 10—12 срезова који са својим неморалним допире криминалитетом погоршавају знатно општу опште криминалитет, и у овом погледу целокупно представљају много горе него што је у ствари.

Конституција ово, ми у исто доба хитало да највише, да и ми немо постојно изадовати ка дамашних ставља криминалитета у земљи, јер на његовој поправци има и треба да се још много и много ради, али у исто доба сматрамо да дужност да будемо објективни и да, изаважимо право ставе ствари, покажемо колико су нетачна и погрешна мишљења оних, који, било евидентно или несвесно, тврде да цело наша земља стоји врло рђаво у погледу криминалитета. Тврдећи ово, они хита да смеју са ума да је криминалитет нормална друштвена појава, и да, према оном, не може бити ни речи о његовом потпуном уништењу, већ само о његовом уништењу.

Студирајући податке о најтежиим и најважнијим кривичним делима у Србији за последњих 5 година (од 1995. до 1999. год.), утврдили смо ово:

1. Za ovih pet godina izvršeno je u Srbiji:

	1966	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075	2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082	2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089	2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096	2097	2098	2099	2100	2101	2102	2103	2104	2105	2106	2107	2108	2109	2110	2111	2112	2113	2114	2115	2116	2117	2118	2119	2120	2121	2122	2123	2124	2125	2126	2127	2128	2129	2130	2131	2132	2133	2134	2135	2136	2137	2138	2139	2140	2141	2142	2143	2144	2145	2146	2147	2148	2149	2150	2151	2152	2153	2154	2155	2156	2157	2158	2159	2160	2161	2162	2163	2164	2165	2166	2167	2168	2169	2170	2171	2172	2173	2174	2175	2176	2177	2178	2179	2180	2181	2182	2183	2184	2185	2186	2187	2188	2189	2190	2191	2192	2193	2194	2195	2196	2197	2198	2199	2200	2201	2202	2203	2204	2205	2206	2207	2208	2209	2210	2211	2212	2213	2214	2215	2216	2217	2218	2219	2220	2221	2222	2223	2224	2225	2226	2227	2228	2229	2230	2231	2232	2233	2234	2235	2236	2237	2238	2239	2240	2241	2242	2243	2244	2245	2246	2247	2248	2249	2250	2251	2252	2253	2254	2255	2256	2257	2258	2259	2260	2261	2262	2263	2264	2265	2266	2267	2268	2269	2270	2271	2272	2273	2274	2275	2276	2277	2278	2279	2280	2281	2282	2283	2284	2285	2286	2287	2288	2289	2290	2291	2292	2293	2294	2295	2296	2297	2298	2299	2300	2301	2302	2303	2304	2305	2306	2307	2308	2309	2310	2311	2312	2313	2314	2315	2316	2317	2318	2319	2320	2321	2322	2323	2324	2325	2326	2327	2328	2329	2330	2331	2332	2333	2334	2335	2336	2337	2338	2339	2340	2341	2342	2343	2344	2345	2346	2347	2348	2349	2350	2351	2352	2353	2354	2355	2356	2357	2358	2359	2360	2361	2362	2363	2364	2365	2366	2367	2368	2369	2370	2371	2372	2373	2374	2375	2376	2377	2378	2379	2380	2381	2382	2383	2384	2385	2386	2387	2388	2389	2390	2391	2392	2393	2394	2395	2396	2397	2398	2399	2400	2401	2402	2403	2404	2405	2406	2407	2408	2409	2410	2411	2412	2413	2414	2415	2416	2417	2418	2419	2420	2421	2422	2423	2424	2425	2426	2427	2428	2429	2430	2431	2432	2433	2434	2435	2436	2437	2438	2439	2440	2441	2442	2443	2444	2445	2446	2447	2448	2449	2450	2451	2452	2453	2454	2455	2456	2457	2458	2459	2460	2461	2462	2463	2464	2465	2466	2467	2468	2469	2470	2471	2472	2473	2474	2475	2476	2477	2478	2479	2480	2481	2482	2483	2484	2485	2486	2487	2488	2489	2490	2491	2492	2493	2494	2495	2496	2497	2498	2499	2500	2501	2502	2503	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581	2582	2583	2584	2585	2586	2587	2588	2589	2590	2591	2592	2593	2594	2595	2596	2597	2598	2599	2600	2601	2602	2603	2604	2605	2606	2607	2608	2609	2610	2611	2612	2613	2614	2615	2616	2617	2618	2619	2620	2621	2622	2623	2624	2625	2626	2627	2628	2629	2630	2631	2632	2633	2634	2635	2636	2637	2638	2639	2640	2641	2642	2643	2644	2645	2646	2647	2648	2649	2650	2651	2652	2653	2654	2655	2656	2657	2658	2659	2660	2661	2662	2663	2664	2665	2666	2667	2668	2669	2670	2671	2672	2673	2674	2675	2676	2677	2678	2679	2680	2681	2682	2683	2684	2685	2686	2687	2688	2689	2690	2691	2692	2693	2694	2695	2696	2697	2698	2699	2700	2701	2702	2703	2704	2705	2706	2707	2708	2709	2710	2711	2712	2713	2714	2715	2716	2717	2718	2719	2720	2721	2722	2723	2724	2725	2726	2727	2728	2729	2730	2731	2732	2733	2734	2735	2736	2737	2738	2739	2740	2741	2742	2743	2744	2745	2746	2747	2748	2749	2750	2751	2752	2753	2754	2755	2756	2757	2758	2759	2760	2761	2762	2763	2764	2765	2766	2767	2768	2769	2770	2771	2772	2773	2774	2775	2776	2777	2778	2779	2780	2781	2782	2783	2784	2785	2786	2787	2788	2789	2790	2791	2792	2793	2794	2795	2796	2797	2798	2799	2800	2801	2802	2803	2804	2805	2806	2807	2808	2809	2810	2811	2812	2813	2814	2815	2816	2817	2818	2819	2820	2821	2822	2823	2824	2825	2826	2827	2828	2829	2830	2831	2832	2833	2834	2835	2836	2837	2838	2839	2840	2841	2842	2843	2844	2845	2846	2847	2848	2849	2850	2851	2852	2853	2854	2855	2856	2857	2858	2859	2860	2861	2862	2863	2864	2865	2866	2867	2868	2869	2870	2871	2872	2873	2874	2875	2876	2877	2878	2879	2880	2881	2882	2883	2884	2885	2886	2887	2888	2889	2890	2891	2892	2893	2894	2895	2896	2897	2898	2899	2900	2901	2902	2903	2904	2905	2906	2907	2908	2909	2910	2911	2912	2913	2914	2915	2916	2917	2918	2919	2920	2921	2922	2923	2924	2925	2926	2927	2928	2929	2930	2931	2932	2933	2934	2935	2936	2937	2938	2939	2940	2941	2942	2943	2944	2945	2946	2947	2948	2949	2950	2951	2952	2953	2954	2955	2956	2957	2958	2959	2960	2961	2962	2963	2964	2965	2966	2967	2968	2969	2970	2971	2972	2973	2974	2975	2976	2977	2978	2979	2980	2981	2982	2983	2984	2985	2986	2987	2988	2989	2990	2991	2992	2993	2994	2995	2996	2997	2998	2999	3000	3001	3002	3003	3004	3005	3006	3007	3008	3009	3010	3011	3012	3013	3014	3015	3016	3017	3018	3019	3020	3021	3022	3023	3024	3025	3026	3027	3028	3029	3030	3031	3032	3033	3034	3035	3036	3037	3038	3039	3040	3041	3042	3043	3044	3045	3046	3047	3048	3049	3050	3051	3052	3053	3054	3055	3056	3057	3058	3059	3060	3061	3062	3063	3064	3065	3066	3067	3068	3069	3070	3071	3072	3073	3074	3075	3076	3077	3078	3079	3080	3081	3082	3083	3084	3085	3086	3087	3088	3089	3090	3091	3092	3093	3094	3095	3096	3097	3098	3099	3100	3101	3102	3103	3104	3105	3106	3107	3108	3109	3110	3111	3112	3113	3114	3115	3116	3117	3118	3119	3120	3121	3122	3123	3124	3125	3126	3127	3128	3129	3130	3131	3132	3133	3134	3135	3136	3137	3138	3139	3140	3141	3142	3143	3144	3145	3146	3147	3148	3149	3150	3151	3152	3153	3154	3155	3156	3157	3158	3159	3160	3161	3162	3163	3164	3165	3166	3167	3168	3169	3170	3171	3172	3173	3174	3175	3176	3177	3178	3179	3180	3181	3182	3183	3184	3185	3186	3187	3188	3189	3190	3191	3192	3193	3194	3195	3196	3197	3198	3199	3200	3201	3202	3203	3204	3205	3206	3207	3208	3209	3210	3211	3212	3213	3214	3215	3216	3217	3218	3219	3220	3221	3222	3223	3224	3225	3226	3227	3228	3229	3230	3231	3232	3233	3234	3235	3236	3237	3238	3239	3240	3241	3242	3243	3244	3245	3246	3247	3248	3249	3250	3251	3252	3253	3254	3255	3256	3257	3258	3259	3260	3261	3262	3263	3264	3265	3266	3267	3268	3269	3270	3271	3272	3273	3274	3275	3276	3277	3278	3279	3280	3281	3282	3283	3284	3285	3286	3287	3288	3289	3290	3291	3292	3293	3294	3295	3296	3297	3298	3299	3300	3301	3302	3303	3304	3305	3306	3307	3308	3309	3310	3311	3312	3313	3314	3315	3316	3317	3318	3319	3320	3321	3322	3323	3324	3325	3326	3327	3328	3329	3330	3331	3332	3333	3334	3335	3336	3337	3338	3339	3340	3341
--	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

3. Из ovog sužarnog pregleda jasno se vidi:

a) Да је општин број припадника делатног стадионарпа да означује потпуног периоду. Маха одступана у овом погледу чине 1903 и 1906 год., и то обе у прираћа: прва у њиховом повећању (2514), а друга у њиховом смањењу (1874). Потребно је, међутим, знати, да поједини краћа нису апсолутно тачни, јер их многе краће остају неприраћене, јер их изгисти општинске прираћају, а често пута и саме преиспитују.

Према овоме, може се слободно рећи, да је општа број кривичних дела у времену од 1905 до 1909 год. зајакучио био стационаран. Из овога, опет, излази, да за ово време није било никаквог успеха на пољу сузбијања криминалитета, што се, у осталим, сасвим природно, могло и очекивати, јер, сем издавања шаблонских расписа, у овом правцу није ништа стварно наведено.

б). Да је оштри проценат пронађених кривичних дела (и по годинама и за целу петогодишњу периоду), такође стабилан, али у исто доба и жалосан, јер више од половине извршених кривичних дела остају непронађена.

[illegible]

у року од 30 дана, јави ако се, на случај да је он узакљен, не би могла од њега итега панатити. Сасвим је природно што оштећени, која код осталих принципалних дела имају изразите интересе да кривац буде пронађен, у овим случајевима претпостављају да он остане непознат. Поред овога, и саме државне власти смањују, у делима случајних, да је извор рад по овим делима доминантно свршен чим се оштећена парављају са одговорним властима.

Ако изложена дела посматрамо по окр-
зима, у којима су извршена, добијамо ову
слику :

Окрузи	Уби- ства	Детоу- биства	Пок. убиства	Разбој- ништва	Пале- нине	Опасне грађе	Зав. попа- ншта	Снега
Београдски . .	148	1	170	28	187	585	38	1157
Валевски . .	74	10	50	29	124	410	67	764
Врањски . .	269	16	174	27	173	423	71	1093
Крагујевачки .	181	14	145	47	267	690	90	1434
Крајишки . .	74	11	65	50	178	606	59	1043
Крушевачки .	131	8	81	31	176	538	214	1179
Моравски . .	174	12	144	68	270	836	111	1615
Нишки . .	104	4	95	15	226	565	61	1070
Пиротски . .	24	12	24	7	89	192	28	376
Подрињски . .	129	13	110	30	196	749	78	1205
Пошаревачки .	244	25	180	140	353	1583	59	2584
Руднички . .	93	8	55	34	60	258	49	557
Смедеревски .	100	5	129	30	244	773	70	1351
Тимочки . .	116	11	81	39	257	683	56	1243
Топлички . .	195	6	149	20	150	329	69	918
Ужички . .	128	19	90	23	129	359	36	784
Чачањски . .	151	20	94	28	151	442	29	915
Београд . .	25	7	55	7	10	517	14	646
Свега . .	2300	202	1892	653	3340	10.538	1199	20.024

Као што се из изложених чинора види, у погледу криминалитета постоји знатна разлика између појединачних округа. Да би се ова разлика што боље уочила изложићу, у допуну претходног прегледа, и однос између извршених криминалних дела и броја становника по окружњу по последњем попису од 31. децембра 1905 године.

Ево на у том погледу стојиш у криминалистом за означује петогодишњу периоду: (В. таблицу на страну).

Један детектив поглед на илустрације шире дословно је, да нас увери, да у погледу криминалисте постоји огромна разлика између појединачних округа. Тако, док се у округу *шарлоттска*, који у погледу криминалисте стоји најбоље, једно убиство врши на 4573 становника (на 5 год.), док се у једно убиство долази у округу: *голдсмиџ* на 526 становника, *трајденсхем* на 817, *ријудингтон* на 836, *кастерск* на 866, *бедфордшир* на 878 ит.д.

У погледу кривих злочина најгори је округ толички, јер и у убиствима и у покушајима убиства односи рекорд над осталим окружњима. Противно оном, у погледу разбојништва и крађа овај округ долази у боље округе.

У овом последњем погледу, т. ј. у погледу разбојништва и крађа, најгори је округ пожаревачки (једно разбојништво на 1740 а једна опасна крађа на 154 становника), ма да и по осталим делима овај округ долази међу најгоре.

Пада у очи, да се у окружним уједињеном чачанском, који у погледу криминалитета такође долазе међу најгоре, највише највише дејоубистава [у првом I дејоубистава на 7303 а у другом на 6549 становника], док су ова депа по другим окружним врло ретка.

Да би ово ангажирање криминалитета по местима било што тачније и потпуније, прегледаћемо укратко изложена дева подасоб.

(НАСТАВЉА СЕ)

ОКРУГИ	Врло слабо	Убојство		Догоуб- ство	Поуап убојство	Разбој- ство		Палење	Опште убојство	Зл. напо- шта					
		Убојство на ста- ноу	Убојство на ста- ноу			Разбој- ство на ста- ноу	Разбој- ство на ста- ноу								
Сума	Убојство на ста- ноу	Убојство на ста- ноу	Сума	Убојство на ста- ноу	Убојство на ста- ноу	Убојство на ста- ноу	Убојство на ста- ноу	Убојство на ста- ноу	Убојство на ста- ноу	Убојство на ста- ноу					
Востржањ	139902	149	578	149902	170	829	29	3987	187	748	389	249	29	2841	
Валовка	132710	74	1091	10	14371	50	2894	29	908	124	1129	510	548	67	7187
Вранско	230792	209	1182	10	14119	174	1329	27	8344	174	1322	423	543	71	3308
Брајковина	147975	101	817	15	19503	145	1029	57	2148	202	544	889	439	89	1444
Брајковина	103530	74	1411	11	9438	62	1628	10	3089	175	389	806	172	39	8170
Брестовина	130479	131	1148	9	18188	81	1817	31	4817	176	852	588	379	214	702
Брестовина	108000	174	1074	12	13573	148	1298	48	2745	270	490	826	228	11	1700
Брестовина	182854	104	1207	4	42082	91	1935	15	42239	228	812	363	224	81	3014
Брестовина	105088	25	4178	12	8623	25	4370	7	14848	39	1169	197	342	28	3714
Брестовина	209754	129	1208	12	10004	116	1997	30	7212	184	1121	744	292	79	2811
Брестовина	253705	244	998	25	0755	138	1344	140	1740	233	809	161	151	30	4138
Брестовина	28131	91	78131	91	8	0727	33	1126	34	2297	40	1301	324	102	1284
Брестовина	143573	100	1345	9	20813	129	1040	30	4478	244	551	772	174	70	1927
Брестовина	140887	100	1212	11	14268	91	1724	39	2841	257	535	613	396	50	2514
Брестовина	102532	181	378	8	17098	140	882	30	3828	130	883	229	312	80	1447
Брестовина	108766	128	1084	10	7440	88	1344	22	6034	199	1073	258	388	36	5854
Брестовина	120089	151	306	20	0548	91	7581	28	4800	131	868	412	295	29	4445
Брестовина	108747	25	2229	7	11523	34	1442	7	11523	10	8073	548	138	14	3767

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учинена су нам ова питања:

1.

Пачељин крај Јаковљанског, актом својим Бр. 1030, пита:

„Молим уредништво да следеће објашњење:

По тач. 16 правила Господина Министра Правде, као додатих тач. 4, 3 и 471, грађ. суд. пост., земљопоседу се не може узети у апотеку ни продати оно земљиште, описано у тач. 4, ако се има да изврши пресуду у обичних грађанских судова; али ако има да се изврши приватна пресуда по којој би осуђени имао да исплати и штету, онда нема права на ово благодејане.

Штити ли овај законски пропис земљопоседу ово имање и онда, када су они осуђени за преступе и злочине који нису учињени на користодубља, као убојство, тежња поврела, итд. итд., а лебетиш пресудом судских осуђених су да плаћају поврешеном за претрпљене болне и период у болници, лебди убијеном надздравља, итд. итд.?

— На ово питање одговарамо:

Тачка 16. § 471, грађанског судског поступка, која није замењена измјеном од 24. децембра 1874. год. гласи: „У тачкама 4. и 5. и 6. поврешено ствари произишле се, ако се не пресуду има поднетиш штету, коју је кривац учињено злочиним делом, преступљеном или преступљеном учињених на користодубља или преступљеном намерно учињених“.

Према овакој јасној законској одредби, у овим случајевима осуде за злочинство, па и онда кад оно није учињено на користодубља, кривцу се може продати за

досуђену накнаду штете ова имовина, без обзира на § 471, грађ. судског поступка.

Исто тако земљопоседу не штити закон за накнаду штете учињене преступом и преступом на користодубља, као и преступом намерно учињеним.

II

Народна школа друшка, актом својим Бр. 8, пита:

„Молим се уредништво тач. 12. да одговори на следећа питања:

1. Може ли школски благодотин чинити издате на школе кесе на свој рачун т.ј. без икаквог договора са школским одбором и управитељем школе?

2. Ко треба и мора да отвори све кешне школске благодотине?

3. Има ли права управитељ школе утицати код школског благодотина, коме треба и кољко да се новац школског поща?*

— На ово питање одговарамо:

1. Школски благодотин може чинити на школе кесе само он издате, који су за датичу годину предвиђени школским буџетом.

Од ових издатака он не плаћају без претходног сагласија све оне, који су стављени буџетом утврђени као издате, пошто и т.ј. слично, а остале издате чини по претходној писменој одлуци школског одбора.

2. Закон о народним школама не вели изрично по овима признавају од издатака на школе благодотине али по природи послова и потписаних што их поједини имају у школском одбору, то право једино може припадати предходној школској одбору, али онемо кога он из одбора одреди за свога заменика и

3. Учитељ нема права да утиче на то, коме ће се што и у којим вендација

из кесе, јер то мора бити, као што је напред речено, регулисано или самим школским буџетом или претходном одлуком школског одбора.

Али, кад год он, као потписаник школског одбора (чл. 36), примети неспорности у раду школског благодотина, он, као члан одбора, има право да тражи преглед кесе у смислу чл. 59 закона о народним школама, како би се сазнало све неправилности благодотина и определила штета за школску касу.

III

Деловођа општине јакотланске пита:

„Чети су случајеви, да се осуде поно дице по акцивној дужности, да плаћа кривичне трошкове и тасе као по закону о пуцама, закону о моном, дувана итд. и кад се претстани извршаву пресуде оно плаћа, да нема плаћа нишн спота плаћа, већ има од жалости-свога ота. Пошто, извршено, отац неће да сина да издати, нишн одбори да се његово имање прода, онда се плаћају уверене о плаћивости за осуђеног према § 37, и 121, грађ. закона, за нешу досуду и кривичне трошкове и тасе.

Молим уредништво да изнесе своје објашњење: је ли дужан отац да својим плаћом плати тасу на коју је негов син — који живи у његовој кући — осуђен по акцивној дужности за учиниш извршаву кривцу, кад већ остало досуде не мора да плати сам означених у § 325 а крип. суд. пост. али се и у овим случајевима има да применом тач. 2. тач. 8. закона о тасима, односно изврше изврше ота и сина у заједници?*

— На ово питање одговарамо:

Кад год судског пресудом или одлуком востаналих власти није изричито речено, да ће за оправљеном и осуђеном сина плаћати тасу негов отац, онда се, с обзиром на прописе § 325 а крип. суд. поступка, она не може ни исплатити на његово име.

Задртарство изврше ота и сина, које се помиње у тач. 2. таче 8. закона о тасима, односи се само на случајеве, кад има да се расплати питање: да ли се син, који је у заједници са оцем, може сматрати за сиромашног или не, и онда да ли подложне плаћању тасе за приватно правне спорове или не.

Али како се овим самим истаче и питање: да ли подложне плаћању тасе и они, који су сиромашни у смислу поменуте законске одредбе, а лебетиш су кривичном пресудом осуђени на плаћање, јер се при доношењу не пише о томе ни расправља, нишн је то питање у овим тачама имало разлога расправљати, уредништво плаћа, да се по начелу, постављеном у тач. 2. тач. 8. зак. о тасима не би требало извршавати тасе кад год се утврди сиромаштина, да било да су осуђени лица задртари били сиромашни.

IV

Суд општине јасеничке, актом својим Бр. 194, пита:

„Молим се уредништво да у своме приватном броју, изнесе ово објашњење

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једнапут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се чини по избору, и то најмање по пола године код свих полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска подшешта, а за све друге хришћанске у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Милоје Љевићанин, полицијски писар прве класе среза алексиначког, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање непожа с пензијом која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 22. јануара 1911. године, у Београду.

РАСПИС свиа окружних начелствима и Управи града Београда.

Поједини чиновници подручне ми струке, обрађују ми се са молбом да им, у смислу §. 19. закона о чиновницима грађанског реда, одобрем одсуство од дужности, ради лечења и боловања.

Други овет, по праву §. 71. истог закона, траже да се ставе у пензију на основу тач. 2. или 3. §. 69. пош. закона.

И једни и други, као доказ за своје тражење, подносе лекарску уверењу о стању свог здравља издата им, било од државних било од приватних лекара.

У већини случајева тих тражења, наво да одсуство тако и за пензију нашо сам да нису испуњени услови ми на §. 19. или 69. закона о чиновницима грађанског реда; јер никоги чиновници сматрају да је довољно само поднети лекарску уверењу о болести, па да они имају права да ми се по молби учини. Лекарске пак сведочења нагом су нејасне, пошто се из њих

не види, да ли би се дотични чиновник, према болести коју има, могао лечити и поред отирања поверене му дужности, или му је, с обзиром на болест, потребно одсуство од дужности, ради лечења и боловања.

По §. 19. реченог закона одсуство се даје само по важности потреби, а по §. 69. тач. 2. и 3. молба за пензију не може се одбити само тада, ако је дотични чиновник због телесних слабости за службу неспособан постао, или ако због болести не би могао дуже од године своје званичне послове радити, што се и једно и друго, по природи саме ствари, мора утврдити стручним — лекарским — наређењем, који стручњаци морају бити одређени од надлежне власти, а никако по пољу и избору молбоца.

Како су оваки захтеви тих чиновника и одобравање одсуства и уважавање молби за пензију не досадашњим начину, противни горе наведеним законским прописима и штетни по интересе државне службе — то позван дужношћу да руководио пословима поверене ми струке и да се бринем о тачном извршењу закона и законитих уредаба, не могу допустити да се тако и даље поступа.

Зато, а на основу §. 5. и 7. Устројства Централног Државне Управе наређујем томе начелству — Управи — да у будуће приима и спроводи ми на решење само оне молбе подручних ми чиновника, било за одсуство било за пензију, које су снабдеване лекарским сведочењима о стању здравља молбоца, издатим од стране лекара, који су узимали државни чиновник и то:

за одсуство до петнаест дана довољна је и сведочења издата од стране среског лекара;

за одсуство до месец дана сведочења издата од стране окружног званикуса;

за одсуство до два месеца сведочења од три лекара, који ће као стручна комисија прегледати оболелог чиновника и у којој комисији као члан мора бити окружни званикус. Ову комисију, на захтев молбоца и о његовом трошку, одређује окружни или срески начелник, како се над молбаца буде обратило, и како буде могуће и лакше према броју лекара у месту среза односно окружног начелства. Само у местима где нема три државна лекара, моћи ће се за трећег члана комисије одредити приватни лекар; и

за одсуство према два месеца сведочења од стране тројице лекара, које ја у комисију одређим.

У свакој лекарској сведочици, на основу које се тражи одсуство, мора бити утврђено и изричито наглашено, да се молбац, према стању болести, не може лечити и поред отирања релеантне дужности, већ да му је зато неопходно потребно одсуство од дужности, ради лечења. А у случају, када молбац тражи одсуство дуже од два месеца, чланови комисије, поред наведеног, морају још констатирати: да ли је молбац, због намене болести, у оном способан за државну службу.

У случају када се чиновник наведеног разлога, он је дужан е места о томе известити претпостављеног ми старешину, па ако би болест трајала дуже од три дана, тада у сваком има поступити овако како се овим претписом наређује у случају тражења одсуства.

Молба за пензију на основу §. 69. тач. 2. или 3. закона о чиновницима грађанског реда, неће моћи бити одбијена само у том случају, ако се сведочења од стране тројице државних лекара, које ја одређим о трошку молбоца, утврди да постоје оно што се успоставља §. 69. тач. 2. односно 3. реченог закона.

Лекарске сведочења, које нису издате на овај начин, како се овим претписом на-

ређује, или би биле изdate од стране приватних лекара, неке су узимати у обзир и сматрати се да молба своје изdate у молба ничим није доказала.

Пролоручити начелство — Управи — да овај претисе саопшти свима полицијским чиновницима и државним лекарима у своме подручју, ради знања и управљања на не о томе што пре извести.

Пбр. 1789.

26. јануара 1911. год.
у Београду.

Заступник
Министар Унутрашњих Дела,
Министар Полицијe,
Стој. М. Протић с. р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу децембру 1910. год.

Према званичним извештајима оружаних криминалаца и Управе града Београда, у току месеца децембра извршено је у Србији:

1. Убиства	23
2. Детоубиства	3
3. Нехотијичних убиства	5
4. Покушаја убиства	32
5. Разбојничтва	7
6. Силованја	3
7. Тешких телесних повреда	20
8. Палењина	99
9. Опасних крађа	134
10. Злонамерних похиштаја туђих ствари	104

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	21 или 91 3/4%
Детоубиства	0 " 0/4%
Нехотијичних убиства	5 " 100 0/4%
Покушаја убиства	29 " 90 6/7%
Разбојничтва	7 " 100 0/4%
Силованја	3 " 100 0/4%
Тешких тел. повреда	20 " 100 0/4%
Палењина	14 " 14 1/4%
Опасних крађа	54 " 47 7/9%
Злонамер. похиштаја туђих ствари	2 " 25 0/4%

Највећи број убиства извршио је помоћу *ватреног оружја* (10), затим *помоћу тупог оружја* (8), *помоћу огнитог оружја* (5).

Узроци са којих су ова убиства извршена леже: у *међусобној сањи* за 14 случајева, у *освети* за 2, у *одбрани живота* за 1, у *користољубљу* за 1 и у *љубави* за 1. За четири случаја узроци су непознати.

Посматрана према местима у којима су извршена изложена убиства изајављују се: у срезу *параћинском* 2, у срезу *мла-*

ском 2 и по 1 у срезовима: *врачарском*, *подгорском*, *крагујевачком*, *неготињском*, *рањанском* (*непронађено*), *копаоничком*, *деспотовачком*, *темишском*, *оба моравско*, *попљаревачком*, *дубињском*, *таковском*, *београдском*, *козаничком* (*непронађено*), *ратчињском*, *жичком*, *тријавском* и у *пароши Београду*.

Детоубиства су извршена по 1 у срезовима: *неготињском* (*непронађено*), и *млањском* (*непронађено*).

Нехотијична убиства су извршена: у срезу *пригорином* 2 и по 1 у срезовима: *бродањачком*, *трстичком* и *рањанском*.

Покушаји убиства су извршени: у срезу *завишном* 4, у срезу *подунавском* 3 (1 *непронађено*), у срезу *колубарском* округа *београдског* 2, у срезу *деспотовачком* 2, у срезу *копаоничком* 2, у срезу *параћинском* 2, у срезу *поперском* 2, у срезу *добричком* 2, у срезу *прокупачком* 2 и по 1 у срезовима: *врачарском*, *извештачком*, *дасеничком* округа *крагујевачког*, *поречком*, *расињском*, *александрачком*, *ждралском*, *млањском*, *завишном* (*непронађено*), *златиборском* (*непронађено*) и у *пароши Ваљеву*.

Сва ова дела извршена су у међусобној сањи и освети.

Разбојничтва су извршена: у срезу *ресавском* 2 и по 1 у срезовима: *поречком*, *млањском*, *хомињском*, *подунавском* и у *пароши Београду*.

Силованја су извршена по 1 у срезовима: *расињском*, *дубињском* и у *пароши Ваљеву*.

Тешке телесне повреде су извршене: у срезу *подунавском* 3, у срезу *колубарском* округа *ваљевског* 2, у срезу *таковском* 2, у срезу *качкерском* 2, у срезу *жичком* 2 и по 1 у срезовима: *таманском*, *крагујевачком*, *дасеничком* округа *крагујевачког*, *лејпцичком*, *гужанском*, *посаво-таманском*, *поперском*, *ждралском* и *млањском*.

Палењине извршене су: у срезу *подунавском* 10, у срезу *јасуричком* 8, у срезу *бишњком* 7, у срезу *нишњом* 5 (1 *непронађено*), у срезу *прокупачком* 5 (2 *непронађено*), у срезу *параћинском* 4, у срезу *александрачком* 4, у срезу *орпанком* 4 (1 *непронађено*), у срезу *добричком* 4 (2 *непронађено*), у срезу *колубарском* округа *ваљевског* 3, у срезу *јабланичком* 3, у срезу *копаоничком* 3 (2 *непронађено*), у срезу *деспотовачком* 3, у срезу *попљаревачком* 3, у срезу *посавском* округа *београдског* 2 (1 *непронађено*), у срезу *ваљевском* 2, у срезу *посавском* округа *ваљевског* 2, у срезу *лејпцичком* 2 (1 *непронађено*), у срезу *гужанском* 2, у срезу *трстичком* 2, у срезу *цатерском* 2 (1 *непронађено*), у срезу *поперском* 2 и по 1 у срезовима: *завишном*, *деспотовачком*, *крагујевачком*, *дасеничком* окр. *крагујевачког* (*непронађено*), *бродањачком*, *неготињском*, *таковском*, *београдском*, *козаничком*, *рањанском* (*непронађено*), *ратчињском*, *жичком*, *тријавском*, *београдском* и у *пароши Пожаревцу*.

Вредност свих ових палењина износи око 17.600 динара.

Опасне крађе су извршене: у *пароши Београду* 7 (4 *непронађено*), у срезу *ресавском* 6 (4 *непронађено*), у срезу *лејпцичком* 5, у срезу *завишном* 5, у срезу *колубарском* 5 (3 *непронађено*), у срезу *завишном* 5 (2 *непронађено*), у срезу *жичком* 4 (1 *непронађено*), у срезу *београдском* 4 (3 *непронађено*), у срезу *качкерском* 4 (3 *непронађено*), у срезу *гужанском* 3 (1 *непронађено*), у срезу *ваљевском* 3 (1 *непронађено*), у срезу *колубарском* округа *ваљевског* 3, у срезу *нишњом* 3 (1 *непронађено*), у срезу *прокупачком* 3 (2 *непронађено*), у срезу *трстичком* 3, у срезу *таковском* 3 (2 *непронађено*), у срезу *пожаревачком* 3 (1 *непронађено*), у *пароши Горњем Млаванцу* 3 (3 *непронађено*), у срезу *жичком* 2 (2 *непронађено*), у срезу *врачарском* 2 (1 *непронађено*), у срезу *копаоничком* 2 (1 *непронађено*), у срезу *посавском* округа *ваљевског* 2, у срезу *деспотовачком* 2 (1 *непронађено*), у срезу *гужанском* 2, у срезу *бродањачком* 2 (1 *непронађено*), у срезу *неготињском* 2, у *пароши Тузијци* 2 (1 *непронађено*), у срезу *нишњом* 2 (1 *непронађено*), у срезу *дужичком* 2, у срезу *посаво-таманском* 2, у срезу *млањском* 2, у срезу *ждралском* 2 (1 *непронађено*), у *пароши Пожаревцу* 2 (1 *непронађено*), у срезу *моравском* округа *пожаревачког* 2 (обе *непронађено*), у срезу *београдском* 2 (1 *непронађено*), у срезу *тишњом* 2, у срезу *драгачевском* 2, у срезу *студеничком* 2 (1 *непронађено*), у *пароши Чајку* 2 и по 1 у срезовима: *посавском* округа *београдског*, *качкерском* (*непронађено*), *рањанском* (*непронађено*), *копаоничком*, *лејпцичком* (*непронађено*), *нишњом*, *београдском*, *ваљевском*, *рањанском* (*непронађено*), *таковском* (*непронађено*), *козаничком*, *рањанском* (*непронађено*), *поперском* и у *парошама*: *Неготињу*, *Крушевцу* и *Зачељу*. Вредност свих ових крађа износи око 14.300 динара.

Злонамерних похиштаја туђих ствари било је: у срезу *деспотовачком* 3 и по 1 у срезовима: *подгорском*, *копаоничком*, *качкерском* (*непронађено*), *дасеничком* окр. *медеревачком*, *добричком*, *драгачевском* и у *пароши Крушевцу* (*непронађено*).

Вредност свих уништених ствари износи око 1.900 динара.

Поред изложених дела у току месеца децембра извршено је у Србији и 15 самоубиштаја и то: у *пароши Београду* 3, у срезу *ратчињском* 2 и по 1 у срезовима: *посавском* округа *београдског*, *завишном*, *качкерском*, *трстичком*, *лејпцичком*, *поперском*, *прокупачком*, *студеничком*, *драгачевском* и у *пароши Шапцу*.

Ова самоубиства извршена су: *осећањем* 7, *ватримм* *оружјем* 6, *треском* 1 и *дасењем* у води 1, а узроци палхоти извршени леже: у *бесноти* за 6 случајева, у *равао* *одежби* *животи* за 3, у *честољубљу* за 1, у *страху* *од кале* за 1, у *душином* *растројству* за 1 а за 3 случаја узроци су непознати.

Покушаји самоубиства извршени су: у *пароши Београду* 3, у *пароши Врану* 1 и у срезу *млањском* 1, и то 3 *ватримм* *оружјем* а *треском* 2; а узроци *страх*

4) У децембру месецу 1899. г. дела ових бијаше је:

1. Убиства	29
2. Детоубиства	1
3. Нехотијичних убиства	3
4. Покушаја убиства	32
5. Разбојничтва	8
6. Тешких телесних повреда	16
7. Палењина	75
8. Опасних крађа	185
9. Злонамерних похиштаја туђих ствари	7

од казне, љубав, рђаво материјално стање, очајање и непознат.

Општи преглед до сад изловених дела овакав је:

Полуна (год)	Укупно	Договорна	Изложена уместу	Поштом уместу	Резервација	Својомачу	Телом током поштом	Платење	Опште право	Заменима поштом	Својомачу	Поштом само-укупно
1. Округ београдски	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. " кидански	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. " кривски	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. " крајински	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. " крајински	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
6. " црногорски	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. " моравски	4	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
8. " пачински	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. " кривски	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. " црногорски	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. " црногорски	4	1	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—
12. " црногорски	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. " црногорски	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—
14. " црногорски	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15. " црногорски	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. " црногорски	1	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—
17. " црногорски	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Укупно гради Београда	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Сагласно	23	2	5	32	7	3	20	99	134	10	15	5

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 31. јануара 1911. године Абр. 223, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

Г. Марко Стојановић, у својој документацији расправља: *Јавна продаја непокретности и облика кућа на којој цену не положи* (Архив, год. 1906, стр. 432), упоређује случај којим се овде бавимо са установом приватног права познатом, у кустерском (§ 1400, § 1410, Аустр. Грађ. Зак.), у немачком (§ 763, § 792, Нем. Грађ. Зак.), праву, под именом: *Die Anweisung*. Код нас имамо о тој установи одредбе у § 879, § 881, Грађ. Зак. То је, речено у најопштнијим потезима, случај када дужник себе, под поверљиво, другом дужником замени. Поверљиви се тада може заменопријемца, *der angewiesene Gläubiger, Assignatar*, (ако је то јест, он пристао на замену), први дужник, који даје замену, заменодавац, *der angewiesene Schuldner, der Assignant*, а други дужник, који се даје у замену, заменотел, *der zugewiesene Dritte, der Assignat*. Када је, *abot* тога што први купац није платио изнатирају цену, дошло до друге продаје, тада, вели Г. Стојановић, имамо случај замене дужника: први купац, који је дужник као лиценат на првој продаји, даје поверљиво својим јонима за чију је рату бица продаја као и оном чије је добро продато, на место себе, новог

дужника, купца на другој продаји. На како, по §-у 878, Грађ. Закона који вели: „Ако су и заменопријемца и заменотел, примили поднесу замену, али заменотел не платио на време дуг; онда ће се заменопријемца обратити на заменодаваца, и овај ће га намиривати морати на своју замену по ком уступитељу, пријемнику одговарати мора за уступљени дуг“¹⁾, то онда излази, да је први купац, као заменодавац, дужник платити оном чије је добро продано односно његовим поверљивома цену коју је други купац, као заменотел, понудио на другој продаји, али овај ту цену не би о року могло. Први купац одговара за целу ту цену, али би она била била цена коју је он сам био дао на првој продаји али ако би она од ове мања била. Наравно, у овом другом случају, замена не би била потпуна, у том смислу што би ту први купац био замењен другим само деелнично, у границама цене коју је овај други купац понудио на другој продаји: прено тога био би само један дужник, први купац.

Ово објашњење које Г. Стојановић, разматра више ради експлицитне образлаже своје расправе, не прихватајући га одлучно, бар у којем је реч о правним

последницама замене, не би се могло усвојити ни по томе што је тешко рећи да, у случају новонне јавне лиценације, имамо пример замене. Замена претпоставља једну одређену личност коју дужник место себе предлаже поверљиво, што онде не стоји: купац на првој лиценацији не зна ко ће понисано добро купити на другој продаји, те се стога не може ни рећи да је, не позлажући изнатирају цену и доводећи ствар до нове продаје, први купац хтео поверљивома својим да да замену. Осим тога, да други купац бидо заменик првом, треба и његов пристапак за то, а ми знамо да је он одговарао за цену коју је дао на другој продаји по уговору у куповини који је на тој закључно а не по новом споразуму са првим купцем, кога споразума и није било.

Али, још је лакшији овај разлог због кога се не може овде аргументисати помоћу установе замене дужника. Јер, то би, као што је горе речено, водило томе резултату да би се поверљиво (односно дужник) морали прво обратити, да наплату дисеренције између цене на другој и трећој лиценацији, другом купцу, и тек ако овај то не би био у стању намиривати, могао би он, за нту наплату, укунити првога купца (§ 878, Грађ. Зак.). Међутим, поверљиво (односно дужник) који су прено свога куповинника, извршног органа, заплаћују, са првим купцем, заједно и неважно од друге лиценације, уговор о продаји и куповини, имају несумњиво право захтевати, од него, директно наплату све штете коју им је прилично неизвршењем тога уговора, нити би се први купац, да би своју обавезу направио, према обавези другог купца, споредном (субјектроним), могао позивати на замену из §-а 878, Грађ. Зак., замену на коју поверљиво (односно дужник) нити су, прено органа власти, пристали нити су за њу били платили. Само онда ако би се овај случај подвело под замену из §-а 874, Грађ. Зак. који вели: „Ако дужник против које поверљиво другога место себе као дужника стави, то поверљиво платити не може, не обавеза важи само између оних, који су на то пристали и сагласили се, могао би поверљиво (односно дужник) захтевати, и поред замене, непосредно од првог купца наплату мања која је трошак продаје прено другој показана. Али, и у том обиму, не би се могао овај случај са заменом једнакости, нонто, као што смо то већ казали, није, за замену, било уговора ни између самих дужника, првога и другог купца.

Па ипак би, напоследку, правни однос између првога и другог купца и поверљивца (односно дужника)? Ипак је ствар да он излази право обратити се, директно и одмах, за наплату разнице у цени између друге и треће продаје на коју он дају купца, што значи да поверљиво (односно дужник) излази у том погледу, исто право наспрама тог купца које поверљиво имају код солидарних обавеза. Међутим, ту неможе, а то смо на досадашњим објашњењима видели, ни уговор солидарности нити заједној солидарности из § 804, Грађ. Зак.

¹⁾ В. Н. § 864, § 873, Грађ. Зак. Само у случају, предвиђеном у §-у 873, Грађ. Зак., по коме може заменопријемца пријати наплату од заменодаваца, случај који § 1491, Аустр. Грађ. Зак. назива *Unvollständige Anweisung* (наме: *Unvollständige Anweisung* § 1491, Аустр. Грађ. Зак.).

Ми мислимо да је овде онај случај који износи аустријски правни аутор и називају простом солидарношћу, die bloße Solidarverpflichtung, да разлику од праве солидарности, die Correalität. То је тапав случај кад солидарна обавеза простотачно не из једног већ из *неких* правних послова! — пак ина толико познато и солидарних облика — један од других одвојених и независних. Заједница која измекну оних постоји само у томе што све те обавезе имају исти предмет, што су оне, објективно, само једна обавеза, тако да, када на који од обавезаних своју обавезу испуни, обавеза и осталих дужника је тако утањена. Међутим, код праве солидарности имамо само једну правну обавезу измекну од стране једна или више лица која се тим носеом солидарно обавезују.

То биш што неки аутори називају простом солидарношћу имамо у нашем случају: први и други кувач дугују објективно једно и исто, ону динерацију у чему кемеђу друге и треће предаје, или та кихова објективна заједница не произилази на једног и истог правног посла, већ на два динерача и одвојене правне посла: један је прва а други је друга динерација, односно уговор о кувачини и продаји на њена закључени. Оно је, дакле, по начину свога поставља, једна солидарна обавеза *vis generalis*: она није је, уговорна, јер уговорна солидарност претпоставља споразум међу солидарним дужницима, чета овде нема, није је законска, пошто обавеза накнаде штете овде произилази из уговора а не из деликта или кривичног деликта.

(НАСТАВЉА СЕ)

Ж. Рибар.

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Миливојевић

(НАСТАВЉА)

Према ч. VII-у увреда је, као што ће се видети, *напомене динерачног бола*, те према томе може бити објекат увреде само онај, који је може осетити.¹⁾ На та начин а лица могу бити према њему жртва увреде, али само онда, кад је осећају, што је једно експлицитно питање. Жртва клевете пак она могу, већ, увек бити.²⁾ Пошто је његово схватање увреде поумесно, погрешан је и закључак из истог односно пасивне способности деце да увреду.

Према неким деца немају у опште пасивне способности за увреду и клевету.³⁾ Према нашем К. З. деца имају пасивну способност у питању. То се види из § 215.

т. 1., где се поред осталог види: „*но отац може динерачи за своје неупредено дете*“. Пошто није укинута, ова одреба важи и за штампане увреде и клевете.

Б. Динерачно болесна лица.

Према претежном мишљењу и динерачно болесна лица имају пасивну способност за увреду и клевету.⁴⁾ На име она могу бити жртва и клеветана у погледу свог динерачног додировања, које не губе динерачно болесношћу, као и у погледу њиховог вредности, које су имала за време здравог динерачног стања.

Према неким динерачно болесна лица немају пасивне способности у питању.⁵⁾ „*Нар. 8, Urtmann 1, и Неве 2*“ деце да динерачно болесна лица немо мишљење односно пасивне способности за увреду као и за децу.

У нашем К. З. ово питање није решено, али се има узети исто, што и за децу. И динерачно болесна лица имају дакле пасивну способност за увреду и клевету.

В. Увредљива лица.

1. Према неким увредљива лица немају пасивне способности за увреду и клевету. Сопствених правног добра части, може, већ, бити само правна субјекта, а ово омет може бити само жив човек.⁶⁾ „*Нар на други начин*“ те аргументише. Увредљива и клеветљива се према њему састоје у напомену динерачног бола. Пошто нести могу имати само лица, која осећају, те је наравно немогуће увредити или клеветати увредљивог.⁷⁾

Но пошто увреда и клевета могу бити управљене против умрлог лица, и ако се против оних пасивних умрло лице у питању не може сматрати као њихова жртва, питање је, ко се има сматрати као жртва динерачног увреде и клевете. На ово питање се је различито одговорило.

Према извесном мишљењу увреда и клевета намеће умрлом у ствари су управљене против породице као једне колективне личности.⁸⁾ Оне се дакле имају сматрати као увреда и клевета породице. Оно је умесно за случај кад су увреда и клевета, намеће једном умрлом лицу, ту посредно и породици. Међутим тога не мора бити, те увредљивим и клеветљивим не би у овом случају могли бити кажњени, кад би се остало при схватању оних мишљења. Сем тога би се онда морало узети, да је увреда и клевета једног лица у исто време увек увреда и клевета осталих чланова породице!

Они схватају увреду и клевету умрлог као повреду религиозног осећања („*religiöses Gefühl*“) сродника, те према томе њима није место у глави, где се говори о увреди и клевети, већ тако где је реч о кривичном деликту против рели-

гије! Ово схватање је заступљено и у динерачног немачког К. З. „*Само под особитим околностима би се, већ, Othmann*“, гдишом успоме умрлог истовремено могла намети увреда и клевета надживљивих чланова породице. Али одреба §-а 189, не почива на овој мисли, већ — према мотивима — на томе, да се треба штитити оправдани религиозни осећај, с којим се надживљени свог умрлог оца, своје мајке, свог детета или своје сувице; одреба §-а 189, имала би, сходно намери II пројекта, своје тајноје место у одс. II.⁹⁾ Оно мишљење је пре свега противно поштовној праву, јер се о увреди и клевети управљених против умрлог лица говори у одељку, где је реч о увреди и клевети у опште. Тиме се несумњиво нарушава мишљење, да умрла лица могу бити пасивни субјекти увреде и клевете. Сем тога осећање жртвоста је опште адушко осећање, а не религиозно, јер је по својој суштини независно од религиозних представа о смрти, т. ј. од религиозног перовања у будућу живот! Зато неки већ, да постоји овде само повреда осећања жртвоста код сродника.

Према Франк-у увреда и клевета управљене против умрлог лица су кривична дела, која имају за објекат како *породичну* част тако и *осећање жртвоста*.¹⁰⁾ Држећи ова горила мишљења за умесно, он их дакле војемберира. Законски текст говори, већ, Франк, у прилог тога, да је објекат т. зв. увреде и клевете умрлог осећање жртвоста. Јер се у § 189, а. г. говори о гдињи на „*уштомну*“. С друге стране пак, већ, сиротничким напоном §-а неми, К. З. говори у прилог другог мишљења. Што је наведено против прва два мишљења, важи наравно и овде.

Према неким пасивних увреда и клевета управљене против умрлог имају се сматрати као непосредна увреда и клевета њему блиских лица, која су га надживљива.¹¹⁾ Сама та мишљења дакле, што су ова лица у блиским личним односима са умрлим, довољна је да се и она сматрају као непосредна увреда и клеветана. По себи је већ разумљиво, да повреда части умрлог не мора бити у исто време повреда части његових сродника. Сем тога кад би тврђење оних лица било тачно, онда би се морало узети, да је повреда части једног лица у исто време повреда части његових сродника, и ако је он у животу!¹²⁾

Према неким увреда и клевета управљене против умрлог имају се сматрати као посредна увреда и клевета њему блиских лица, али само онда, кад је и њихова част заветна њима повређена.¹³⁾ Али ово би било тачно само, кад би се узело, да овде постоји а увреда оди. клевета умрлог, јер да би било посредне увреде и клевете треба пре свега да постоји непосредна.¹⁴⁾ Сем тога клевета и увреда

¹⁾ Ме узимам само случај уговорних обавеза, јер пак те има једино он у тачу. У свакој ствари, проста солидарност немо постојати, али се у опште првак своја солидарности из прву а проту, и под неутворне обавезе називај истог. В. Schubert, II, S. 230, п. 2.

²⁾ 192.

³⁾ 184.

⁴⁾ Јану у Heilmann'sch's Rechtslexikon 703.

⁵⁾ В. с. Lütz § 91 II 2, Meyer-Altfeld 47, Frank 507.

⁶⁾ Јану 263, с. Buri Abhandlungen 47.

⁷⁾ 182.

⁸⁾ 133.

⁹⁾ 59.

¹⁰⁾ В. с. Lütz § 90 II 2, Kahle 115, Altfeld 2199, Binding 1139, умрла имају само, јер на своје породице.

¹¹⁾ 184.

¹²⁾ В. с. Lütz § 95 II 2, Heilmann 139, Kahle 143.

¹³⁾ В. Othmann § 189, 1.

¹⁴⁾ В. Urtmann 342.

¹⁵⁾ В. s. Mumm G 8 49 206.

¹⁶⁾ Тако говор охоту Landberg Injurii und Beleidigung 1874, стр. 30.

¹⁷⁾ Упомену с. Gerning'sche-Feld zur Lehre der Beleidigung Verstorbenen 1893, стр. 42.

¹⁸⁾ Тако с. Her 184.

¹⁹⁾ Ја. von Gerning'sche-Feld 43.

укирних остала би неправедно показивана, над нредјав од његових средина није посредно уреден или одговоран, али над њих он у оште не ма.

Према извешају писцима клевета и уреду управљено против укирних имају се сматрати као кривична дела против државне укирности.³⁾ Они се позивају и на § 189, немачког К.З., у коме се каже: „Ко осујети укирност лица тамо награди, што...“ По то је претпостави месту, на коме он говори о клевети и уреду управљеном против укирности.

(НАСТАВАК СЕ)

ГРАНИЧНЕ МЕСТЕ УМИШЉАЈА И НЕХАТА

(НАСТАВАК)

Два највиша суда споре се око тога да ли је за извршење дела из § 128, нужно довољно или кудилово делане, ма да, изгледа, Касациони Суд то дозвољено не схвата. Ту би свакако нужно било најпре пажљиво утврдити шта је *dolus* у питању. Апелациони Суд то покушава ведећи да је *dolus* „дела намера“. За кудило он вели да је то „немарљивост прости“, где извесно лице случајно (!) или нехатно ради. Касациони Суд присто бота од јаснога наразнавања. Он у 1886. години изгледа да није имао параноје схватале о умишљају.

На страни 329.—332. наводи се одлука о § 266. Крив. Зак. — делу кривичности. Један судски рачуновођа каже се да од извесног лица није примио једну суму новца. После то закључење буде тужен за кривичност јер се поднесе његова пријавница издата пре годину дана и тада, као и при подлагању закључења кад му признаница није био још показана, већ на њу само ономеним да се он апсолутно не сећа да је примио примко и да не верује да је признаницу давао. Признаје њу признаницу за своју криву је показана. Утврђује да под њом није било свести о лажности закључења. Прва та суд ипак каже. Апелација то поштује са ових разлога: „на нареденог пропнева јакон вели: „како се са извесном криво закупа“ јасно каже: да заподозва тражи да извесно лице вољно и са знањем лажно изветује положај и да је потпуно убеђено да не постоји факт који закључења које да утврди, већ нешто што је сасвим непристојно“. Утврђује дава да у конкретном случају није било свести о неистинитости зашта на који се кује.

Касациони Суд то поштује, јер вели: „Знање или незнање кога кривца о томе што ради, ајдукује се по околностима које има претходно делу, али које дело прате, али на њих њу, пошто се друго, јачије знање, као унутрашњост кривца, не може на други начин сазнати. Када кривац изврши таква дела, које спорнах траг свој оставајући и да која он бо-

гоја јавно казнати или их се ошомени, може, на зајем противно овица ради, онда се са поузданошћу може наредити да је он хотично и са знањем доцније противно радио“. Ошита седница одбаја ово резолюције одлучења, а Максимиови вели да то није требало чинити.

У овоме случају умишљај је доминанан као знање и хотичне последице.

У јудикатури Касационог Суда од 1899. год. на давае, која је изложена у трећој свесци „Одлука Касационог Суда“, у изводу Браичица, осећа се већ једно и исто и правно гледиште.

Споју доминанцију умишљаја дао је Касациони Суд у неколико похлепаја са Апелационом Судом. У одлуци од 15. новембра 1899. г. Пр. 9261 вели се: „Да би се родња отуђеног могла сматрати за довољну није довољно то да је отуђено лице само да његова радња може имати ривних последица, већ треба још констатовати да је он у хтео да оне последице претрпни лице, против кога је радња управљена“.

У одлуци од 18. марта 1900. год. Пр. 2645 разиера се појам још јасније. Тако се вели: „Кривична намера по усвојењу намерица у кривичној науци састоји се у правилном спајању извршења противзавоно радње, која се намерава да изврши. Према томе ево — примењена на радњу или нареду — која претставља материјални елемент кривиче, јесте *biten* нисама *dolus* појављује се с обзиром на последице радње и на остало, на пр. на начин пријави у три објави: као одређена намера (*dolus determinatus*) као неодређена намера (*dolus indeterminatus*) као есенцијална намера (*dolus eventualis*).

Кривична објави одређене намере (*dolus determinatus*) по науци има места код оних извршења радња где се узимајући тачно испољава у последицама његове радње т. ј. кад је учинилац хтео и предвидео једно предвидео или као последицу своје радње.

Објави неодређене намере (*dolus indeterminatus*) по науци има места код оних извршења радња, где се воља може испољавати у разним последицама његове радње т. ј. кад је учинилац предвидео радње или последице своје радње, по исту начин без обзира на то која ће од последица наступити. Онда учинилац само претпоставља, замишља могућност, али не и извесност резултата, извесност каже иште иште, одређено очекивање последица.

Намера је есенцијална (*dolus eventualis*) и даје се констатовати код оних извршења радња, где се јављају последице које има давае од воље учиниоце т. ј. кад је учинилац предвидео и хтео наведено, а у исти мах и предвидео, по не да је хтео и наступити друго, апсолутно тачно као могућим резултат његове радње, дакле као последицу која има давае познати његова циља. На пр. извесница аграда одређених са објавица, да при наведеним изворе и становицима аграда.

Да ли је учинилац хтео и ону радњу да изврши или је она била само позавешта последица за постигнуће другога

циља — за кривичну је одговорност савним све једно, другим речима: кад је учиниоцо овог мора или без обична последица свесно и вољно (хотично) умишљено дело, учинилац, који је свесно учинио дело такве природе, да је из њега морало произаћи оно, које је учиниоцо, мора се сматрати као да је не само предвидео него хтео то ако.

Касациони је Суд стао на великити теорије воље и сматра да је додузе вољно остваривање предвидених последица. У овоме разлагању је и потпуно акцентуирао одредбе аустријскога казненога законика.

Од највећег практичнога значаја јесте схватање Касационог Суда о неодређеној намери (*dolus indeterminatus*) при коме он постојано остаје и по коме је пошито неколико одлука нижих судова. Такав је случај на пр. у одлукама од 9.—X—1899. год. Пр. 7911, Пр. 7832, 15. новембра 1899. год. Пр. 9261, 28. новембра 1899. год. Пр. 10533, 8. фебруара 1900. год. Пр. 1017, 18. марта 1900. год. Пр. 2605 на пр. отуђеније је у сутон бацио се испред својих пратица на Нишу каменом и разиерао му главу толико да је наскоро умро. Проститени и Апелациони Суд осуде га на 8 година робије за дело злоштеае са неправедног смртног последица. У приједбама 1 одлучења Касационог Суда вели се: „Наје утврђења намера отуђеног да Нишу злоштеае, већ се на против излази да га је ударио у неодређеној намери (*dolus indeterminatus*) и по томе отуђеније је кривично одговоран за оно дело, које је последица његове противзавоно радње, а то је дело злоштеае“. (Одлуке стр. 58.).

Нап. кмет паређује општинеке служењу да изабри на казане једнога пијавио. Овај јави смртносног пија и удари кмета у груди узелх чегу му напне хаку телесну повреду. Проститени и Апелациони Суд осуде га на покушај збиства јер је употребити смртносног оруђе а Касациони Суд наје да је напад извршен у неодређеној намери те отуда не може бити покушај збиства, већ је отуђеније крива само за последицу коју је произвео, а то је дава повреда тела (стр. 39.). Или, тужајни је тужилоца ударио два пута поном у леђа. Проститени га и Апелациони Суд казне за покушај збиства. Касациони Суд каже: „Апелациони Суд погрешно је напало у овоме случају покушај збиства. Напротив, на свега оно што је утврђено изследом не да се извесити међународна намера за збиство то да може бити казнен за покушај тога дела, него по томе што је доказано да се отуђеније пре дела завадио са тужилоцем и да су се узгајано гађали каменцама и најпосле да је новотом тога отуђенија ударио отуђеница каменом, има се узети да је дело извршено са неодређеном намером (*dolus indeterminatus*). Тако отуђеније може бити одговоран само за последице своје радње, а то је повреда тела“. (стр. 12, 13.).

(НАСТАВАК СЕ)

Нико Топаловић.

³⁾ Тако први ауторитет старих писана (и пр. *Goldschmidt* у *Archiv für Prozess, Strafrecht* од 15, стр. 247) *Grundriss des bürgerlichen Recht und die Religion und die strafrechtliche Schuld* 12, von *Grundrissen* *Parquet* 16, 77.

са задатком да општинске часнике нагна на правilan ред, а међутим, силеним наплати са тога положаја промашен је циљ, па и то би било и унутро и праведно, да се учини предлог за поклопаче, ако би, наравно, они подизали млобу.

На тај начин они би били поштеђени једне кави, којој после извођења силених са положаја општинских часника, у општини нема разложног и праведног остављења.

Овако жели уредити, на да Државни Савет у одлуци својој од 17. новембра пр. год. Бр. 10790, истина не биш у истоветном случају, налази да казни не би у опште било миста.

II

Суд општине третираше у свезу саопшеним, актом својим Бр. 221, нита:

„Бил. деловођа овог суда, пресудом казнен, првот, суда осуђен је на 30 дана затвора за дело из § 112. и 132. крив. зак. за 27 дн.

Пошто бил. деловођа није пресудом осуђен на губитај грађанске части, то је општински одбор, на основу чл. 53. а. закона о општинама, узео га за млађег писара и општин. благајника.

Ову одлуку начел. ср. посавског код 22. тн. месеца № 1056, издрго је од извршења с тога, што је бил. деловођа осуђен по § 112. и 132. крив. закон, из користоубла и да не може бити писар ни благајник.

Према овоме моли се уредити ново за објашњење: може да бил. деловођа бити млађи писар или благајник или не, пошто у пресуди није означено да је осуђен и на губитај грађанске части?*

— На ово питање одговарамо:

По § 38. Крив. Закона, губитај грађанске части може бити досуђен само онде, где се то у закону изрично каже, т. е. 18. Крив. Зак.,

Како дела из § 112. Крив. Закона не показује губитај грађанске части, то ова опшност не би била пропреа да неко уђе у општинске службенике.

Али како су чл. 53. а. закона о општинама и ова дела издржана са онима, где се губи грађанска част, то на лица, осуђена на дела из § 112. Крив. Закона, не могу бити општински службеници, док не протекне време од пет година, од дана издржане или оловитице осуде.

У осталом интересе саме општине захтева, да на положају благајника има човека чиста и ничим неовлашћена, те је за осуду неиступај одбора, што је изабро човека, који је склонио на пошту општинским новцем утврђена судском пресудом.

III

На из суд општине дванадесет Бр. 294, одговара се, да је питање о застарелости општинског приреда распрострањено у неколико бројева овега листа, на и у Бр. 2. за ову годину, и зато сада уредити неће да даје никакав одговор.

Пена деловођа прати шта у листу налази, на неће постављати неопотреба антима.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Прогли тачне 3. чл. 114. закона о општинама у супротности је са чл. 53. а. истог закона, као дошци по премину, те по томе и лица, која су осуђена за злочин, и првотне и истине учинене из користоубла, могу бити изабране за општинског деловођа после пет година од дана, када су повратили грађанску част.

Одбор општине к. као налажен на основу чл. 113. закона о општинама, одлуком својом од 11. маја 1910. године № 544, изабрао је за деловођу општинског С. А. дошцијелог свог деловођу.

Ова одлука на основу чл. 83. закона о општинама достављена је надворној власти на одобрење.

Надворна власт, расмотривши ову одлуку, наила је, да је неважност по томе, што С. А. не може бити општински деловођа, пошто је судски осуђиван за прва дела — чл. 114. зак. о општинама. Стога је решењем од 12. маја 1910. год. № 3733, забрањива ову одбору одлуку од извршења.

По изјављеној жалби од стране општинског одбора, III. Одеа Државног Савета поинито је решење надворне власти у главном с тога, што у решењу није означено за које је дело, и кад изабрани деловођа осуђиван, нити је антима приложена односна пресуда, из које би се то видело.

После ова, надворна власт наредбом од 8. септембра, а антима наредбом од 17. септембра 1910. године № 7591, разменила је суд с одбор општински одмах разменила од дужности, односно отпусти из службе деловођу С. А., пошто је судски осуђиван за прва дела, те по чл. 114. закона о општинама нема услова за деловођу.

Како општински суд по овим наредбама није поступио, то је за неважност ових наредба умет на одговор председника општинског суда П. на је изјавио, да је одбор општински, као налажен, одлуком својом изабрао за деловођу С. А. нажалом, да овај има законских услова за то место. Та одлука достављена је надворној власти, и ове дано, док се не одборска одлука не огласи за неважну, он нема могућности да деловођу отпусти из службе; у толико време, што је и Државни Савет поинито решење надворне власти које се односи на задржање од извршења ове одлуке.

Надворна власт, на основу чл. 158. закона о општинама, пресудом од 21. септембра 1910. године № 7696, казнила га је са 20 динара.

По изјављеној жалби, III. Одеа Државног Савета наила је, да се на пресуду Апелационог суда од 17. маја 1899. године № 2025 види, да деловођа С. А. није ни осуђиван на губитај грађанске части, већ само на губитај државне службе за једну годину. Према томе на шта се наје зато на применити пропис чл. 114. тач. 3. закона о општинама, кад према чл. 53. а. истог закона, као дошцијел по премину, службеници општински може бити и овај,

који је осуђиван за прва дела, кад протече 5 година од повраћаја грађанске части.

Стога се не може узети да издржате, није хтео да изврши наредбу државне власти на закону основу, на прена томе се на њ. није могли применити казна, предвиђена у чл. 158. закона о општинама.

С ових разлога, на основу чл. 170. закона о општинама, решено је, да се пресуда надворне власти поиншти.

Одлука од 30. децембра 1910. године № 10237.

Један случај укиштаја избора нити услед тога, што је кандидат за то звање био председник бирачног одбора.

С. П., на Бр. жалбо се Државном Савету противу избора кмета села Б. који је извршен 28. новембра 1910. год. због оних неважност.

1. што је збору председано изабрани кандидат П. И.; и

2. што изабрани кмет дугује општинској каси по облигацији.

Трећи Одеа Држ. Савета, по расмотрењу односних акта и опени жалбених извода, наила је, да овај избор не може остати у снази, јер је утврђен навод издржате, да је збору председано П. И., који је том приликом био кандидат за кмета, а тиме је повређен пропис последњег одељака чл. 52. а. закона о општинама.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се овај избор поиншти.

Одлука од 4. јануара 1911. године № 12549.

Један случај застарелости казне, издржана од стране надворне власти, на основу чл. 158. закона о општинама, против општинских часника.

Пресудом среске власти од 7. фебруара 1910. године № 2213, а на основу чл. 158. закона о општинама, казнијел је Бурај, И., кмет села В. са 20 динара, за неважност наредба среске власти.

Ова пресуда саопштена је осуђеном кмету 8. фебруара 1910. године, и он је противу исте благовремено изјавио жалбу Државном Савету, предлажићи је среској власти 10. фебруара исте године.

Среска власт под 20. априла 1910. године напустила је спроводити писмо за поинкаја ове казне и односних акта, али су са овим писмом акта приложена у Државном Савету тн. 22. новембра исте године.

Трећи Одеа Државног Савета, наила је, да је пресуда у смислу § 306. привичног закона застарела, јер надворна власт за време од 20. априла 1910. године на до 22. новембра исте године није ништа радила, нити што предузимала да пренине застарелост.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се акта врате нерасмотрени.

Одлука од 18. децембра 1910. године № 11256.

Један случај неумесне примене чл. 12. и 18. уредбе о касацијама.

Одбор општина Д. М. ... на дан 22. новембра 1910. године, донео је одлуку, да се на дан 28. новембра 1910. године одржи и четврта лиценција за издавање под закуп касационе аренде, са условима: да закупца (арендатор) није обавезан имати увек меса, пошто је власник сваког скотободу, али да положи на име закупце 500 динара и да аренду плаћа месечно унапред; у противном општина има право одрећи му закуп без икакве накнаде... итд.

Надзорна власт нашла је, да је она одлука противна чл. 12. и 18. уредбе о касацијама, по којим је законским прописима закупца касационе аренде дужан увек имати меса. Према томе, ако би се одобрила одлука одборске, дошло би до тога, да варошница некада остане без меса, а за то не би имало ко да одговара. С тога је решењем од 5. децембра 1910. године № 9733 задржала од извршене горњу одлуку одборску.

По изјављеној жалби пуномоћника општине, III. Одсек Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што одлука суда и одбора, која говори о давању касационе аренде под закуп, није била противна прописима чл. 12. и 18. уредбе о касацијама од 8. априла 1893. године, јер се ови законски прописи не односе на арендаторе, већ само на касале.

Навод нас надзорне власти, да, ако се одобри горња одлука суда и одбора, може наступити и такав случај, да варошница једног дана остане без меса, неумесна је, пошто се из саме одлуке види, да је у варошници задржано и даље скотободно плање стоке.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 31. децембра 1910. године № 12154.

Јос. Н. Ст.

Одлука одељења Наси. Суда о сукобу војне власти са полицијом, владом о томе: која је власт надлежна за извођење и отуђивање грађана, лица која су учинила кривично из § 115. војног казненог законика.

Поводом сукоба команданта морнарице дивизионе области и начелства округа тимочког по кривични Милутина Ц. Нишића, пекара и Тасе Радонића кавачи, из Зајачара, оптужених за дело из § 115. војног казненог законика, Касациони Суд разматрао је акте ове кривце, на је нашао:

Надлежност војних власти и војних судова у кривичним делима регулирана је у одредбама, које су навођене у глави II. законика о поступку војних судова у кривичним делима. У тим одредбама нигде није поменуто да се надлежност војних судова простире и на грађанска лица, којима би се имало судити по § 4. војног казненог законика за кривце, тако именоване, које се казне по војном казненом законика.

Према изјављеноме, кад закоником о поступку војних судова у кривичним делима није предвиђено да ће војни судови судити и грађанским лицима, која учине какво дело казнико по војном казненом законика, онда се надлежност за извођење оваквих дела учинених од грађанских лица има да одреди према општем кривичном суд. поступку, тим пре што према § 3. кривич. суд. пост. у III. одељку и војницима има да суде грађани, судови кад су учинили какво казнико дело у друштву са грађани, лицима.

На свега наведеног, да изишљиве ови кривце, на дакле и за оптужбу поменутог Милутина и Тасе, надлежно је начелство округа тимочког, а не војна власт.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПО Т Е Р Е

Душан Костић, војник, ланца "Гале", чију салу изгубио, у друштву са Славоком Х. Сотировићем, такође познати поваром, извршио је грађу позана Николају Јакову.

нићу, салу на Казенице у срезу жупаном, на су побегли познати кривци.

Душан је стар 24 године, мали, суншан. Овако носи кад обично кад обично грађанином.

Славоко је стар 20 година, поносно, суншан. Од одава има женску салу и шешир од зеленог чепца.

Акт начелства округа тимочког Бр. 1861.

На оваку барану Франца Милка, на путу Парашин—Зајчар, камен је убио Јован Ђокић, ратник из Црно Горе, који је крај децембра пр. године, радио на путу.

Утобојач је да су убили Јован Ђокић и Никола Пачевић, и да су убијеном пленом 400 динара у новцу, касак, нов хартије и једне пиле од зајачара.

Ђокић је из Пашера у Црној Гори, стар је 30 година, раст средњег, плава, бркова жута, браја се.

Пачевић је такође из Црно Горе, али овако није у срезу јабаничком као Пачевић, стар је 28 година, висок, плава, бркова жута.

Треба их нарочито тровати по руданима и на новим железничким путима, јер се они махом баве тим послом.

Донета начелства ср. парашанског Бр. 2740.

Драгутин Станковић, земљопосад из Тешара, оптужен је за дотаворну пљачку, али се изјавио у бегству.

Он је стар 34 године, раст овакмен, суншан, косе смеђе, очију плавих, бркова малих просеких, браја се.

Донета начелства ср. парашанског, општинског Бр. 958.

Милац Јовановић, познати, ратни из Белогрета у срезу тимочког, нарочито је оваку грађу позана Мил. Радонићу, шупошћу, на побегу.

Он је стар 20—22 године, средњег раста, донеквал, у лицу смеђ, косе смеђе, бркова кратких дебелих, али говори олакше.

Донета начелства крагујевачког Бр. 2305.

Исидор Мојсеско, акордиста предузећа за грађане железничких пута, има да одговори

Т Р А Ж И С Е

Драгутин Ђ. Станковић, познати кавач из Мелкоје у срезу деспотовачком, оптужује се неважно миза.

Он је стар око 15 година, раст овакмен, донеквал, смеђ, у салу олакше.

Донета начелства ср. ратског Бр. 2337.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а време потреби и ште је пута недеља. Претплата се плаћа у напред, и то најмање за која година код свих полицијских власти, и износи: 90 динара за годину за државна и општинска изданија, а за све друге кредиталине у износу 12 динара годишње. За изостарост: годишње 24, полугодишње 12 динара у напред. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Упућени се не праћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саветовању Министарског Савета, решено је:

да се Гаврило Никодић, полицијски начелар друге класе ерза београдског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе.

На канцеларији Министарства Унутрашњих Дела, 5. фебруара 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, решено је:

да се Димитрије В. Грдишу, секретару прве класе Управе царског Београда, унаши оставка, поју је поднео на државну службу.

На канцеларији Министарства Унутрашњих Дела, 9. фебруара 1910. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(наставак)

Да приметимо да је то дискутовано питање да ли, и по Аустројском Грађанском Законику, треба правити разлику између обавеза солидарности (проста солидарност) и корелације (права солидарност), разлику коју налазило у Римском Праву. Тако, по једина, (и. пр. Мазе), и Аустр. Грађ. Законик ни да две прете солидарности: праву (корелацију) и просту (браће речено солидарност), док други налазе да је та подврсност неопозната Аустр. Грађ. Законик (и. пр. Раф, Насенхелд, Целер, Нилсон), и да су, са гледишта свога делства, све солидарне обавезе јединке и само се разликују међу собом по својој

поставки (Entstehung)¹⁾. Рајнов, осим тога, додаје још и ово: „Већ из горе наведене и јасно изложене теорије изједначавања о различитим облицима од корелације облика увида се, да теорија не води до никаквог практичног резултата“ (Op. cit., II, str. 345).

Закључак је из свега овога тај да су први и други купац, за ову разлику у цени између друге и треће продаје, солидарно одговорни повериоцима (односно дужници), и да је та солидарност, изстражујући само њен специјални начин постојања, по правним поседицима једна солидарним обавезама у Грађ. Законику предвиђеним, то јест уговорној (§ 545. Грађ. Законик) и законској (§ 804. Грађ. Зак.) солидарној обавези. Г. Стојановић, у његовој, овде више пута споменутој, расправи, каже: „Ако би се узело, да је обавеза солидарна, онда би се, без тога реда“, могло одмах тражити од кога се купца хоће, или од више њих, или од свих заједно, па од кога се пре разлике издати, или од кога се кољико издати“. Према овоме што смо до сада о овој ствари казали, не треба рећи: Ако би се узело да је обавеза првога и другог купаца солидарна, већ треба баш узети да је та обавеза заиста солидарна. У осталом, мислимо да нећемо погрешити, ако наведено да управо, и Г. Стојановић, ту обавезу као такву сматра, пошто он, пре горе цитираног насуа, каже, у истој својој расправи: „Заста дава сад, по овом примеру, може да се пита: шта би сметало и закону и правди, ако би се узело да је обавеза ових купца и солидарна?“

Трећи случај: Цена на другој продаји изнала је већа него на првој.

Тај случај регулисан је §-ом 485. на овај начин: „Иако ли на другој продаји већа цена од прве, тај изнала, пошто се трговцима овога тога одбија, бива у износу дужника или поверитеља“. Дакле, први

купац, који одговара за евентуалне изнала, нема никакво право на изнала који може, у изминутраној цени, показати другој продаји. То је стота што се, услед друге ситуације, као што знамо, прва продаја раскида²⁾, тако да се сматра као да је није ни било, и онда не знамо по коме би основу први купац могао претендовати на овај изнала.

Овај случај не залаже никакве тешкоће, ако други купац исплати изминутрану цену. Али, како, он то не учини, већ дође до треће продаје? Да ли ће тада први купац бити у сваком случају рапорен од свих својих обавеза наспрам повериоца?

Оде ми једна евентуалност која је једна. То је оно. Трећа продаја једна је, једина, мање него другој, али није једна као од прве; т. ј. цена је на трећој продаји била једна оној од прве или је од ње већа. Она је, као што рекосмо, једна само од цене која је понуђена на другој продаји. Диференцу у ценама између друге и треће продаје плати ће сам други купац; први купац није за њу одговоран, пошто је околина сува појези је он понудио био положио трећи купац, због чега је он, први купац, дефинитивно несан на сваке обавезе наспрам повериоца.

Али, тежи је овај случај: Цена добијена на трећој продаји једна је чак и од цене на првој продаји. И. пр., први купац био је понудио 12000, други 15000, а трећи 10000 динара. Да ли први купац одговара за ову разлику у 2000 динара између прве и треће продаје? Шта је сигурно, то је, да повериоци имају право да од другог купаца траже изнала свих ових 5000 динара за кољико је трећа продаја подбацила; он су за толику суму другим купцем, који се обавезао да плати за пописано добро 15000 динара, општећи. Али, ако је други купац изволетио, онда да њих двојица највише питање: да ли ће они моћи тражити да ли први купац изнала ових 2000 динара, у кољико се трећа продаја од прве разликује?

¹⁾ Strohmann, op. cit., II, S. 210, и 211; Raibow, op. cit., II, str. 345, и 346.

²⁾ „... без тога реда...“, то јест, без овога реда, која би се повериоци (односно дужници) могли тражити, када би се овај случај изминутрано са законског дужника из §-ом 478. Грађ. Зак.

³⁾ Наравно, као што је то већ ми само једном речено, да први купац није раскидао са овом и изминутрану обавезу исплатити изнала из ове ствари.

Ми мислимо, да треба одговорити аферистици, етим да би први купац, стигнувши у права новорица, могао тражити за толико накнаду од другог купца. Јер први купац, новаришем своје обавезе да плати уговорену цену, ауторизовано је поверицаца штету од 2000 динара, и ту штету треба он да плати. Истина је, да је уговор, закључен са првим купцем, раскинут услед друге дисконтације, али обавеза тога купца, да плати штету коју поверицац новаришем уговора од његове стране претрпео, само је условно угушена: ако поверицац први новаришем не остане оштећен, не испуни ли се овај услов, обавеза остаје и даље у снази.

У истом списку и М. Стојановић, у својим чланцима: *Јавна продаја непокретности и обавеза купца на којој цену не продаје*. Сматра Мих. Тадић, у чланку напред наведеном. По Г. Тадићу, јавна, купац на првој дисконтацији исплаћује дефинитивно обавезе, нади друга дисконтација да онолико колико и прва али није, и за њега је равнодушна ствар да ли ће купац на другој дисконтацији платити или не изајичити цену, као и то да ли ће, за случај да буде и треће продаје, цена на овој бити мања или већа од цене на првој или којој ранија; и онда ако би цена на трећој продаји била мања од цене на првој продаји, први купац би био недовољан; он не може нише одговорити, због туђе радње, пошто је једино већ на обавезе исплаћује.

Као што видимо, то питање, да ли ће први купац, који није платио цену одговарати или не у оној суми нади је на другој продаји изнела једна цена која је ранија цена на првој продаји али је већа од ње, зависи од тога да ли ће купац на другој продаји ту цену фактички и платити или не, као и од тога колико ће се, ако на други купац цену платио не би, дефинитивно, благодарећи трећој дисконтацији и трећем купцу (која би цену платио), добити. Истим тако и одговорност првог купца, онда када друга продаја да мању цену него прва, може не бити дефинитивна: Ако други купац не плати цену, па дође да треће продаје на којој се добије цена мања него на првој, или тој цени ранија, па ту цену тај трећи купац и плати, тада први купац, исплаћује на обавезе у коју је био дошао услед тога злата што је на другој продаји исплаћује мања цена него на првој: како, мапосеку, поверицац ипсу, исплаћује цену од стране првог купца, оштећен, то он овај не плаћа што ни давати.

Дакле, као што гласи примедба и Г. М. Стојановић, у својој расправи о одговорности купца на јавној продаји непокретности, у случају да је било више продаја, одговорност првог купца — а то исто важи и за потоме купце — стоји у вези не са ценом или ценима које су дале други, трећа, четврта итд. продаја већ, са тим: колика се је цена фактички и изнела. Тек после и на основу овога, може се са сигурношћу знати да ли су и кољку штету поверицац претрпео услед тога што први — или неки по-

томи купац — није цену платио, те је морао доћи до новине продаје. И зашто, како користити поверицац (односно дужник) измаду етуду што је, на другој, или трећој, или четвртој, итд. продаји изнела цена ранија цени на првој дисконтацији али чак и већа од оне, када су они фактички, после последње продаје, исплатили једну цену измаду од цене на првој продаји, цену коју је дава та последња продаја? Зар није очигледно да су поверицац (односно дужник) оштећени за ону разлику између цене на првој и цене на последњој продаји која је фактички и платио?

За које прене са могу поверицац (односно дужник) тражити исплату он штете коју купац на првој продаји дугује зато што је друга продаја дала мање него прва?

§ 939. Грађ. Законика вази да „Право на тражење накнаде за штету застарело за три године, од дана кад је оштећеност позната познате“¹⁾. Да ли је тај принцип општи, то јест да ли се он тиче и уговорне накнаде штете? Питање се поставља етога што би се самим нама ствар и овако схватити: да мора на уговорну накнаду штете подложан оној истој застарелости којој и главно тражење право засновано на истом уговору, тако да би се § 939. исто применити само на акципациону штету. Инак, треба том пропису дати генерални значај, то јест треба узети да се он односи и на уговорну накнаду, једино стога што изрази накнада штете, ако се противно не би, на догационо законског текста, дако извести, обухватају обје врсте накнаде штете, и уговор, што је тако и по ципориску нашег Грађ. Законика, Законик Грађ. Аустриском, чији § 1489. одговара § 939. нашег Грађ. Законика, али, тајможе, чијом § 1489. одговара § 939. Обавезујућу § 1489. коментаришу Аустр. Грађ. Законика вази да се он тиче и опште етуде тужбе за накнаду штете (Erschließungsklage), па, дакле, и оне тужбе те врсте која проистиче на каквом уговору. (В. у овом екскулу: Stubenrauch, op. cit., II, S. 832).

(НАСТАВАК)

Ж. Перс.

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Живановић

(НАСТАВАК)

2. Неки разликују између увреде и клевете, тврдећи да је немогућа само увреда упркос лица. То су заступници погрешног мишљења, да је објекат увреде осећање сопственог угледа (Eigenthum) или осећање части (Honor). Пошто ово осећање престаје са смрћу, то је увреда

по смрти немогућа. Објекат клевете је напротив уважење код трећих, добар глас, а то не престаје са смрћу. То је, како вази Неге, објекат, који лежи у главној трећих лица¹⁾.

3. Према нашем мишљењу могућно су и увреда и клевета умрлих. Као што се је видели, објекат ових провинцијских дела је част. У интересе је пак поштовања успоме умрлих, да се и они сматрају као субјекти части, и ако ипсу правни субјекти, да се дакле част схвати као независна од правног субјективитета човека. Овако треба узети так прет, што је она по пренаскоцима једно добро неатрибујална природи.²⁾

Према § 215 б. к. з. умрла лица имају пасивну способност са увреду и клевету. „Клевете и увреду, учињене наспрам умрлих лица, кажњиве се по одредбама овог закона исто као и да је то лице било живо у време учињеног дела“. Напротив према чл. 31. акт. о шт. умрла лица немају те способности. Ту се вази, да је се по овом закону називати клевета и увреда, „намета умрлим личима“ само онда, „ако је учињена у намери да повреди част или нахули угледу њихових ближих наследника“. Извесна увреда или клевета највећ дакле провинцијско дело, у којој је управљена против једног умрлог лица, већ само у којој је она истовремено и увреда одн. клевета његових ближих наследника, т. ј. она је провинцијско дело само као увреда одн. клевета ових лица.

У сталним законодавствима ово питање је на разне начине решено. Тако првену белгијског праву умрли имају пасивну способност само за клевету, према спазди, пројекту к. а. такође. У немачком праву је пак оно што се је видели, прво споран синиса §-а 189 у овом поглављу.

Г. Колективна лица.

Колективна лица су скупови јуридикалних организација, који се у обичном говору означавају као једна целина услед истовестности њиховог циља и њихових етудација, ма да се невају лица, из којих су они састављени, или која имају управљају. Колективна су лица пак, разна трговачка и индустријска друштва, екселси, политичке странке, валдувење итд.³⁾ Нека су колективна лица законом призната као субјекти права, и она на основу тога постају и зв. правна лица. Врло је спорно питање, да ли правна лица и у опште колективна лица имају пасивну способност за увреду и клевету.

1. Према неким колективна лица немају личне способности. То се па разне начине образложило.

Само поједини има част, вази Binding⁴⁾ као што само он има живот и здравље. Бесполична је колективна част породица, стадења, правних лица, екселси, власти. Они немају ауторитет предности, и увреда би се још вази човека, који би могао увредити један завод животностион

¹⁾ Други тако исто напредују, који нем само не поставља, тако онда „Ако је штета за колективност, онда ће застарети право на тражење за 24 године“.

²⁾ Liepmann 240, Неге 36.

³⁾ Уг. Liepmann 245.

⁴⁾ Уг. 146.

⁴⁾ Theo. Assner Die Möglichkeit einer Injurie an Verstorbenen 1871, стр. 27, Mege-Mayer у к. акт. В. прот. н. Gemeinwesen-Päpste 29/30.

покошом", a тим produžuje *Binding*, da kolektivna ljudska nemaju ni pretpostavke za moralno delanje¹⁰, da nije, ona nemaju svestište svesti¹¹. Ovo je netačno. Prva stvar koja nam kvantitativno sačinjava fizičkom ljudsku zlatu, što je ona, nam što se je nikad, od svih raznih prednosti, a bar neko od ovih mogu imati i kolektivna ljudska kao bića, koja imaju svoje određene "južnije".¹² Što se na kije tvarišnja a nedostatku svestište svesti kao pretpostavke moralnog delanja, *Liberalni* je uspešno primetio, da ovo nije nužna pretpostavka za postojanje časti, jer čast pojedinačnika zavisi jedino od načina, kako vrši svoje životne "južnije", a ne običa se naziva na njegove unutarne nekečije pojave. Delanje u svojom svetu je dakle jedino merodavno za pitanje o postojanju časti.

Према *u. Bar-yu*³⁾ колективна лица имају латентне способности за увреду и клевету зато, што она не могу осетити душевни бол, који је карактеристичан за увреду и клевету⁴⁾. Увредом и клеветом управљање, припада⁵⁾ против колективног лица могу бити скључене према околностима, велич и, само као увредом и клеветом појединих лица, која савињавају велину при глааслу. Ово схватање је последица његовог погрешног појма о увреди и клевети.

2. Према неким од kolektivnih лица само pravna imaju pasivnu sposobnost a uvjeru u klevetu⁸. Ovo mišljenje se zasniva na danas odobacenoj romanističkoj teoriji, prema kojoj se samo kod pravnih lica može manifestirati zajednička dužnost, t. j. dužnost različita od dužnosti pojedinih članova.

3. Према нашем мишљењу сва колективна лица могу бити жртва увореде издевете. Свако од њих на ње има своје функције и на основу њих прибавља себи извесне предности, и.п.р. кредитну, правну итд. т. ј. извесне прете части. Тако ако би њихе лица основала економско друштво, ово би могло бити увеређано оди. одређено.

4. Neke misli čine ovde jedno ograničenje. Prema kima kolektivizacija ljudi imaju pasivnu sposobnost za upredu i izletu, ali pol uslovom da su organizovani. „Nužno je paxetati organizaciju, veli „Gierpati“ da bi se dobio vidljive izrazu za zajedničku saeru, koja se ima razlikovati od pojedinačne, i da bi u isto vreme bilo subjotna koja se pojačava kao ovlaštena na krivичnu sužbu i istvagu u imo celine.“

5. Према *Liermann*-у организована колективна лица нису способна за увреду, већ само за клевету. Ово је последица његовог погрешног схватања о објекту увреде: колективно лице не може имати

osećanje sopstvenog zakeca. Isto ovako
uzima i *Neza*, jer je prena njemu objekat
uvrede osećanje časti.³⁾

6. Према Olschhausen-у *zgodbe* се не могу сматрати као пасивно sposobne да учествују у клевету, јер, вази, не могу бити уређене и оклеветане само правно лице, чији сустијат сачињавају само имовински предмети, на име задушбина, јер је част особина људи.² Јо је неумисно, јер, као што је већ наглашено, допало је пришти извесне социјалне еуније, да би се прибавиле неке од оних предности, које сачињавају част.

Против схватања у опште, да колективна лица, сва или само извесна, могу бити жртве кривичних дела у питању, наводе се још два аргумента.⁴ 1^о Тиме би се, вели се, онемогућили писмеи историје и криминологије, и то би водило спорности, у којима би судска одлука била лишена сваког позиваљног ослона. Тако морало би се, вели, сматрати као клевета извесне дела једног постојећег друштва, ма да ово дело припада једном сталежу раније, и да за су помраци чини и учину свих лица, која су онда била чланови тог друштва. Аргумент је очигледно и сушине слаб. Част колективних лица је независна од тога, да ли су његови чланови живи онда, кад је повредила неке заповести, и не може бити остављена по издуст и немоћност критици присањавати, што је се колективном лицу присањавало дела из једног сталежа раније. Што се пак тиме темпоше доказивало, онда не може бити на уштрб нечије чести, већ само на штету онога, који је што износио. — 2^о Схватање, да су и колективна лица пасивно способна за уреду и кривету дела, вели се, у бесконечност, јер би онда могао бити одређен и уреду и кривети клуб, штетно удружење, створено само за једно дело, или једног лица, можда и странца, или шарона. Ова претпоставка је такође неумесна. Ако у размислима случајевима заштита од колективних лица, онда нема разлога, да се и она не сматрају пасивно способима за кривична дела у питању. Међутим нема колективних лица у неким од поменутих случајева. Тако н.пр. градски стражар не сањављује једно колективно лице већ на томе, што су стражарски не постоје елементи којима колективних лица: ту нема ајдејичке ауноиде, пачице од ауноиде појединих стражара.

Према нашем к. з. имају од колективних лица пасивну способност за уреду и класифику државна имовиштва, и разма политичка тела као н.пр. Народна Скупштина, оружје и средске скупштине (§ 104), а остала правна лица као н.пр. равна трговачка друштва и друштва у опште (дакле сва колективна лица) само за класифику које се уопште не, против кредита (§ 310).

ГРАНИЧНЕ МЕЗЕ УМИШЉАЈА И НЕХАТА

(БАСТАНАМ)

У овоме смислу могло би се цитирати још неколико одлука. Противљење Апелационог Суда није у одбјудују принципциједнога свјатана о *onus*-у и *indeterminatus*-у и његовој важности, које има Апелационог Суд, већ у томе што Апелационог Суд увек наводи да постоје докази фактички елемент — одређена намера, управо пола да се створи последица за коју се оптужује.

Сплатнае Касационог Суда јесте такође извојене теорије воле на коју је он ствао дедишинуш умишљај. Да би се оада поседина некоем мога уразумати оако умишљае, нужно је да је он у првостепену хтео. Кад навиоши прединаш, он једну посединуш своје радие и тој својој радној директно хте, онда је се одређени умишљај. Али кад он прединаш једну посединуш своје радие и хте, он је се, хте само појединачно и не правилно изазуку изазуку једну кад друге, кад се он задановола само аки једна настуши на тоја, онда се он може отукути на тоја, онда се он може отукути на тоја је умишљае отукути на тоја посединуш, која је фактички настала, а не на друге, која је само замисаља, Јер, кад он једну једну од једне могућих посединаш хтења, па једна настуши, онда је он ствари воле дедишинуш настуши, не хте нише нима, па се отуда и не може прединашати на друге настуше неможе прединаш.

Практична вредност оваквог свјетона је у различитицу јазову новедрде телу и покушају убиства. У оба та дејанства материјални елементи су истоветни. И у свакоју новедрде тело је обрађено, поређен је његов анатомист, а то је исто и у свакоју покушају убиства емпироматички. По материјалном осподоме, сва дејанства су појединак, не можемо реалновати. Онда се морамо обратити субјективним елементима криминалног дејан, питати: шта је виновник тога спој радном да оствари. Ако је он тео др, проишледи сирт онда постоји покушај убиства, а ако он то није тео, онда постоји погреша. Међутим, ако виновник у новедрде радне није могао изнати одређену намеру, ако није био свјестан своје намере, онда је давак једнако тео и убија и новедрди, онда је он остварио тео ону посвећу која фактички постоји.

Судопия и истражние власти, махом даху да утврде покуснуј убиства, не обрачунају се нештитавају субјективних елемената, не истражују вољу и винивност, а да знаају који ће му последниј учраћују дај, не пада помоћу нештита утврдују да ли је оруђе којим је дело извршено пер се сиртоносно и да ли је оно особно да произведе смрт. Ако нештита реку да јесте, онда се пресуда ипроче (покуснај) убиства. Знамо случај да је осуђен на покуснај убиства човек који је ударно противника махом тупом секиром прату и махом му лаку овореду теле

Овакво је поступање апсолутно погрешно. Никакве солидне базе нема ра

⁴ Уг. Зерновое 350.

7-100

²⁾ Ovo je sličnija starije kvačice-prašne pauze. Na modernim pisanjima tako *Košice* i t.d.

³⁾ Steegleid Kommentar zur Strafprozessordnung u. zum Gerichtsverfassungsgesetz 1898, op. 84. (soprednja je sorylnoor najakrurur noaa). Boine Arch. f. d. Strafrecht 25 2 (soprednja je ocrer najakrurur sacral).

4) Н. вановото Лилована 553.

9. 23, 28.

20. 183. 11. 06.

² H. v. Bar 100, 188 sp. 142. Sn. spot. Ldp.
near 100.

законске на смртносну и несмртносну орудја. И најважниг питање може се човеч убити, али се може угодно пробаје до мизга. И човечког несмртног, па чак и немик случајем и чиром може се човеч убити. Би да сад по томе требало осудити да покупај убиства свакога који удари другога паликом или чиром? У правним случајем свадано се мора водити рачуна о квалитету орудја, али оно што је да покупај убиства карактеристично није употребљено орудје него намери, воља, хотенье виновника. Кад ја неком људом смртносном наком узмем да отесам постоје, па му на једном месту намерно закатим парче меса или, јасам да намерно покупај убиства или повреду тела?

Касацион Суда је са свим у праву што је стао уз теорију воље да призна умишљај и ту теорију даје доследно провео. Он је тумачио да закона који је рађен по вео старим законима, када је једино и исцучено наплада теорија воље. Основа да то има начртно у пропису 41, 4, 3, која вели: да покупај атомичности или преступања постоји тада, кад је виновник казниво, нато хто да изврши, па то није успео услед дејства других околности.

ДРУГИ ДЕО Умишљај — dolus.

Главна прва Теорија о умишљају.

Биће несумњиво јасно са разлога које смо у уводу написали да апстрактне потребности поима умишљаја у кривичном праву, да он умишљај престава једна психофизиолошки однос виновника према кривичном делу. О чему се може говорити тада кад се човек може окривити за једну последњу.

Да бисмо правилно схватили умишљај мора се детаљније испитати какав је, које је природе и категорије онај духовни однос виновника према последњем.

У ономе питању сурепало се са две основне теорије, које се налазе себе боре о којку умишљаја. То су теорија воље и теорија преставе.

Теорија воље је данас напредна теорија у позитивном законодатству, а има некију престава и у науци. Неки најпознатији бранители јошта прое. Хауелс, а још Бар, Зелинг, Бернер, Карлснер, Бури, Фингер, Хелмпер, Хутер-Дакшан, Олсхаузен, Олихнов, итд. Теорија преставе пак има уз се мали број најнапреднијих кривичника: Беснера, Листа, Франка, Лунаса, Далирштада, Колера, Томиша, Хегела.

1. Теорија воље сматра да умишљај постоји тада кад је виновник свесно и саопшто остварио последњу. Да би је остварио свесно он је најпре мора предвидети, т. ј. имати у свести преставу о последњем, радњи и каузалном току његове радње. Али то није довољно. Поред предвидиња он доследно мора још и хтећи. Хотенье се мора односити на сва бића обележија кривичног дела, и свију њих виновник претходно мора бити свестан.

Хауелс вели: „Суштина је умишљаја воља која је управљива на остварење обележија кривичног дела. Заступници овога гледишта сагласни су у томе да он могу хтећи само онц последње радње, које се предвиди, те отуда придем умишљаја да њих гласи овako: кад се предвидије последње радње хтећи, те су премо томо умишљење, а кад се оно неће, те су несумњиво“ (Voratz, 487, 488). Карлснер вели: „Dolus је момент воље; он мора у себи обухватати иш старе момеће, моменте дела“ (Strafrecht 809). Меркел (Helmbuch 79). „Кад се говори о умишљају мора се ићи даље од овога што се само предвиди. Кад да кога тврдимо да је умишљено убио човека, ми тада речу „умишљено“ не обележавамо само оно што стоји ван радње, нећ у исто време изаглашавати радњу као израз свесног душевног, Олихнов (Strafgesetzbuch § 39, 1). „Научен нехатних преступа и нехатно других, наком описаних дејстава, да свако кривично дело нужно је умишљено дејство 2. ј. воља да се оно оствари. Прилично дело мора проистаћи из воље. То је општа карактеристика кривичног дела, а не само тада кад обележи кривичног дела. Она није каузална радња није казнива ако она није каузална радња умишљено“ (Olschauer Kommentar § 59, 16). Претходно мишљење теорије воље дефинише кривичноправни умишљај као предвидиње и хотенье свију обележија кривичног дела“. Хелмпер (Strafrecht 237). „Оно што је предвидео човек остварио хотенија и дејства. Последња радња није умишљена (одређена) једино душевном пољом, јер ништо се последња јавља као производ телесног покрета те ће он бити тачна слика па природних законима из умишљених покрета тела мора постати, а не тачна слика би је душева воља жеља или предвидиња. Наступиће предвидиње и хотенье последње ланци од таквог понављања околности под којима се дела, од понављања особина сваке који се поступила у покрет, и од таквог руковања воње да је допела жељеном циљу. Кад се у једном случају оно што се хтело и оно што се догодило поклања, кад се дивље догодило оно што се хтело, онда ми такав однос последње премо вољи називамо умишљајем; или, последње је тада умишљено проузроковање, кад је он у целоме своје пространству, па и начин њенога остварења, биле најпре у вољи умишљено“ (Berner, Lehrb. 126). „Под умишљајем ми разумемо вољу као стварни (делатни) узрок“².

² Магистровић је још приметио да је 2. Азбукович при остварењу није о долусу својом предвидињу, јер је каузални асти чоже ил, нота примери као и код Бернера у § 60, стр. 117. Али ни још био предвиди да тако разуме. Бернер је говорио о психофизиолошком постојању умишљаја. Он види да под умишљеном није само најпре субјективна потреба, која је могла изгубити психофизиолошко. То је психофизиолошко постојање оудка да се направи кривично дело којега жрете, па стр. 117. Не је говорио о каузи остварења, се још да се кауза још конкретни обележије дела. Та воља је обележије умишљаја, а хотенье да није поставио издјелковати су. Г. Азбукович је каже да Бернер узима вољу у обележије умишљаја, али није могла савести или Бернер разуме вољу вољом, отуда

Да ову је теорију од вео велике важности разликовање између онога што се хтеће и онога што се жели. Бар је то најважнијега изложимо. Као што излагали: (Dol. ev. 535, 536). Главни је питање у којко се једна одређена свадана последња може право схватити као остварење воље субјекта, које је делатно, јер одговор у којко случају није дан пошто се тешио докт да епирно дело или другојачије обили него што се хтело и законско. Умишљај би радио одбио од себе последњу тврдило да она не одговара његовој вољи, али е друге стране њему би се могло рећи: George Bardin, „Tu l'as voulu“, т. ј. ни хтело нешто из чега је по општом људском свадану морала произаћи последња, коју он жетео избећи, и који та је у највећој степену немил. Али је та последња само друга страна, напаче овог дела, које си ти жетео, последње за којко си ти жетео“. Фотографију последње свога делања нема ниш у њему.

Хотенье и жељено најчешће се сурепује у једној последњи. Али их ипак треба строго разликовати. Ја хоћу оно на чије наступиће својом делатношћу могу изаћи ја кауза дејства, дакле само оно што ја могу каузално проузроковати, или тачније речено, ја хоћу само оно на чије наступиће имам преставу о бар узгредном, спонтанном каузалитету мога ја. Желетак пак могу у оно на што изаказује каузалнога дејства помак. По праву ја желим оно што ми је угодно, што ми чини задовољство. Ако пак желим нешто што ми је само за себе негодно, ја ја желим само као предходни ступањ, као средства за постигнуче нечега угодног, задовољственог. На протит, баш у обичноме случају рече, ја могу нешто хтећи што ми је по себи негодно, што не желим, да хоћу на пр. да се подвргнем операцији зуба и ако знам да ће ме болети. Код хотене претече каузалитет или предвидиње каузалитета, јер ја могу хтећи и оно где је воља престава о каузалитету погрешно. Имам психофизиолошку вољу постоје на жеље. Ја нешто хоћу, или хтело што га желим, или што желим, предвидињ (или преставу), да ће она толики или уз то хотено али нежељено наступити оно што желим и што ми је угодно: ја се подвргавам негодној операцији зуба с тога што се камам да бу се тако ослободити садњних сталних болова.

Важан дакле закључак јесте: би се може хтећи и оно што се не жели. До овога итога резултата долази и Патељан, који се старо да духовно психофизиолошким анализом допише тачност друге теорије, теорије преставе. Последња радња која нам није ни дејство ни циљ не може се хтећи.

(НАСТАВАК СЛЕД.)

Жељко Томишић.

И постоји узрок је воља или психофизиолошко хотенье изаказано једном потребом, па пр. да забави тоби карам је слатко. Ибо тако позитивно свадан узрок је и цинку вода и радњу и покрет у појам умишљаја, и као што смо казали, највећоме јер узрок ништа употребљено за остварење.

КРИМИНАЛИТЕТ У СРБИЈИ

(1908—1909 год.)

(НАСТАВАК)

После округа пиротског, у погледу убиства најбоље стоји Београд (једно

убиство на 3229 становника), па округ савањски (једно убиство на 1941 становника), затим нишки (једно убиство на 1767 становника), аобртски (једно убиство на 1703 становника итд.

Од срезова најгори су:

косяачки	са једним убиством на	262 становника
јабланички	" " "	428 "
томољски	" " "	486 "
деспотовачки	" " "	525 "
моравички	" " "	548 "
зубишки	" " "	562 "
апошнички	" " "	568 "
зенички	" " "	660 "
ужички	" " "	701 "
трнавски	" " "	714 "
јасенички окр.		
кragујевачки	" " "	753 "
раскиски	" " "	776 "
трнавски	" " "	783 "
пољудински	" " "	796 "
посавски окр.		
београдски	" " "	800 "
рајски	" " "	849 "
ресавски	" " "	865 "
арљски	" " "	882 "
клерски	" " "	885 "
кragујевачки	" " "	900 "

и т. д. и т. д.

Најбоље су:

срез београдски — нема ни једног убиства за 5 година

медијски	са једним убиством на	3964 становника
завлашки	" " "	3330 "
аобртски	" " "	3088 "
еласотински	" " "	2995 "
нишавски	" " "	2969 "
рбавски	" " "	2815 "
посавски окр.		
ваљевски	" " "	2794 "
нишки	" " "	2732 "
српски	" " "	2584 "
темишки	" " "	2580 "
бродоградски	" " "	2575 "
пољанички	" " "	2420 "
рајевачки	" " "	2362 "
жујевски	" " "	2320 "
тимољски	" " "	2296 "
ваљевски	" " "	2279 "
моравски окр.		
нишки	" " "	2236 "

и т. д. и т. д.

Што се тиче узрока, због којих су ова убиства извршена, ствар овако стоји:

Свађа		996
Освета		619
Користољубље		251
Ужњена одбрана		79
Упркос законичној одржности		68
Личном расправи		11
Неповољности		276

Није без интереса познатије се мало ових узрока наших убиства. Оно што на први поглед код њих пада у очи, и што је веома карактеристично за криминалитет у Србији, то је сразмерно веома мали број убиства који имају за мотив користољубље. Оно је још карактеристичније с обзиром на познати факт: да тешке злочине из користољубља врше углавном апрофесионални злочинци. Из

овога, опет, излази, да професионални злочинци, најопаснији и најтежи за сузбијање, још нису узели хаха у нашу земљу, као што је то случај готово у свима осталим земљама. Ипак криминалитет, према овоме, није специјалан и локални карактера, и с тога га је много лакше сузбити по професионални криминалитет. Јер, док се последњи може сузбити поглавито акцијом власти, детеље је за сузбијање првог много важније и корисније утврдити и отклонити његове специјалне узроке. Опширније о овоме говорићемо на закључку овог рада. Тада ћемо се осврнути на овај огроман број убиства која имају за мотив свађе од којих, бар позновна нотиче због распри оно измаха — међа.

Што се тиче освете она је, као што је познато, болесно наслеђе из ранијих

времена, које постепено ишчезлава захваљујући данашњој култури, и кога, за данас, највише има у округу томиљски. Убиства у првију азначиче дужности и у друштвеном расправију не треба, строго узев, ни рачунати у криминалитет, јер с њим имају везе само у толико, у колико се морају оквалификовати као убиства. Ово, у главноме, вреди и за убиства извршена у нужној одбрани.

* *

Од целокупног броја извршених убиства (2300), пронађено је 2075, или 90,2%. После процената пронађених покушаја убиства, овај проценат највећи је, што је за везу узету с обзиром на величину и многобројност ових дела.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињено су ова ова питања:

1

Суд општине буске, актом својим Бр. 179, пише:

„Суд ово општинско, још 1908. год. изазива је два лица са по 15 дана затвора, због кривиче из § 357, тач. 1. и 3. кривичног закона. По изреченој пресуди осуђених су одмах стављени у затвор, пошто се, по § 15. и 16. пољик. уредеб, пресуда за деле из § 357, тач. 3. може одмах извршити, а зато је право осуђеним да се из затвора жалбе противу ове пресуде, по поднетој жалби противу ове пресуде, дескопачки привоистени суд поинишно је ову пресуду само са тих разлога, што осуђени нису требали бити одмах лишени слободе, пошто дело из § 357, тач. 1. не поклапа одмах извршене, прелазећи преко тога, што се пресуда позива и на т. 3. исте законске одредбе.

Пресуда са жалбом и актима благорешено је послата суду на разматрање, и суд је благорешено решење доносе, али су акта надрица у суду привоистеном нише од 20 дана, и то задржавања нади се по каририрану код државне поште у Лескову и Лебану. Осуђених су надрижали затвор свих 15 дана, пошто пресуда и решење судско, са актима, нису добили у том року по после рока, а купити су на преко, јер је суд и без акта већо рачуна о дану кад их треба купити.

Сада ова лица тузе само председника општинског суда за бесправно лишавање слободе, а привоистени суд пред председника, по овом резерату, узима на одговор и остале судије, дакле два имена и деловоку општинског суда, на да ова лица привасти тузници нису тузници.

Суд ово општинско, као претплати гласника, мора уредитиштво за обавештење у првом наредном броју: може ли постојати принципа одговорности до општинских часника, који су ову пресуду огласили одмах за извршну по § 15. и 16. пољик. уредеб, као судији у кругу своје власти; може ли постојати одго-

војност до општинских чланица и над се пристојећи суд није упуштао у разматрање оног дела, за које су осуђени одмах стављени у затвор; ко је кришито је мислио на пристојећи суд решавање за оба дела по пресуди, и да ли је то одговорност до општинских судија; може ли постојати одговорност до општинских чланица по деној овојкој пресуди, која до поштинства има своју важност или би била само оид, као би се осуђени држали у затвору и досле суденог решења. Ко је одговоран за нападну тој тужници тражи због нападну затвора, кад пресуда за то није праћена у законном року по чл. 20. закона. Могу ли одговорати и они чланице који нису тужени од стране тужника; да ли у овојкој радњи може постојати одговорност само до председника за личне слободе или која друга, кад је суд радио ене на основу пресуде а не самостално?

— На оно питање одговарамо:

Ако је уау дело на тачке 1. § 357. пр. закона стајало и дело на — тачке 3. исте законске одредбе, на суд при доношењу пресуде обухватио овом и оно поседне дело, оно што се у предлеж акту види, онда је он, по праву које му дају § 15 и 16. Полицијске Уредбе, могао усвојити пресудом, да се она одмах и изврши, остављајући осуђеноме право жалбе на затвору.

У овој случају, чланица општинског суда, који су суделовали у доношењу пресуде, не би могли бити одговорни, јер су се кретали у кругу своје надлежности (§ 4. II. Уредбе и чл. 94. зак. о општинама), чинећи значај канонских одредаба омако, како су их схватили.

Она околност, што пристојећи суд није својим решењем на доларина овојкој пресуде, који говори о кривини из т. 3. § 357. пр. закона, не може бити одлика значаја за саму ствар, јер пропунитна дужност од стране пристојећег суда, не може да доноси ка последицу одговорност општинским чланицама.

Пород туженог председника, суд је морао учинити одговорни у остала лица, која су суделовали у доношењу пресуде, (чл. 115. закона о општинама) јер је овде, како се види, и тужба поднесена баш за то, што се пресудом усвојила иена извршење одмах, те је отуда ка последица дошао затвор, који се невини; да ли је председник одговоран сам за пропунитну дужност на тачке 3. чл. 91. закона о општинама, а прена томе и одговорност осталих потписника пресуде.

Како је кривичном органа пристојећег суда задржала евиденција суденог решења, којим је пресуда поштинства, скоро 20 дана, то би у погледу накнаде штете могли одговорати и они судени органи, за које се утврди да су по овоме кривни. У сваком случају, овај казак имао би да се узме као одаштина околност у оном кривини општинских чланица.

Овај случај иена постоји као пример свима оним општинским чланицама, који, било из којих му драго разлога, журе, да осуђење ставе у затвор пре него што пресуда постане извршном и у оним слу-

чајевима, где по закону и према важности дела може да се мисли на њену извршност.

II.

Судопштинске мужичке, актом својим Бр. 118, нити:

„Суд ове општине моли уредитиштво да му у наредној броју Полицијског Гласника да следеће објашњење:

1. У § 6. под д. закона о поступку судском у грађ, спорима важе се: кметови суда, која с другим општинским савицамају, суде са два признава одборника, или ако ових нема у месту, са два поштина човека све спорове у своме селу до 10 динара закључно итд. Али како овде нити није казано за оне кметове, чију општину савицава само једно село, а они су и чланови суда, то да ли и они ово право имају да суде усмено овакве спорове као кметови или немају?

2. Како кметови обично све спорове заводију и суде на основу главне кметове, по приставку самих паричара, и закључа се стави написмено и уведе у деловодни протокол, да ли суд општински има права да по овој закључци наплати какву таксу за општинску вису, и ако има, онда по ком законском пропису, и колико треба да наплати таксу?

— На она питања одговарамо:

1. По чл. 24. закона о општинама од 24. марта 1866 г. за место, из којег је главни кмет (председник) који бирај кметови помоћници, на је, по томе, по чл. 41. истога закона, председник и био први месна власт у селу из којег је он.

Ови кметови (председници) и кметовски помоћници, излази су по чл. 41. поменутог закона право суђења за потрице до 100 гроша царинијских, а сем тога позирају се на расправљали торбе, које би се породиле због иена, кривина, забрана и других сличних потраживања.

Пресуде за потрице постојаће су извршне, а оне друге тек онда, кад их општински суд одобри.

Измена § 6. т. д. грађ. суд. поступа од 17. јула 1876. год. дато је право сеоским кметовима, као је општина савицава за оне села, да суде грађанске спорове до 10 динара, остављајући и даље и оно право из чл. 41. зак. о општинама.

О кметима, који су сама савицава општину, као што су парони и велика села, закон није истина можда наречно рекао, али је очигледна ствар, да је ту судиство оставио самим општинским судицама.

Потрице за овакво гледиште називамо доношење у поседном ставу § 13. грађ. суд. поступа, који такође поимно само пресуде сеоских кметова, а то се види и из чл. 103. и 109. закона о општинама, где се предлажу дужности председника општине, али где се у суђењу грађанских спорова до 10 динара не налаз пошта.

Не би се, у осталом, могла на објавити потреба, да се ова суђења пренесу на поједине кметове и у оним местима, где постоје општински суди, као неопредмелна месна власт, нити би се то дао поклопити са чл. 106. зак. о општинама.

Према томе, кметови оних општина, које су састављене из једног села или парони, имају учешћа у суђењу оних спорова до 10 динара само као чланови општинског суда.

Ово исто важи и за случајеве из чл. 24. и 25. зак. о поступку правосудног:

2. За закључку не може се наплатити никаква такса, кад она није предвиђена § 23. грађ. суд. поступа.

III.

Деловођа општине великог кметове и писар општине царевине, питају:

„Кад истиче мандат изабраним општинским чланицама на дан 28. марта 1916. године, т. ј. да ли 1. јануара 1912. или 1913. године. Ово је нејасно стого, што се у трећем ставу члана 181. а. каже, да је изабраним на дан 28. марта 1916. године избор важи за период 1916 до 1912. године, на чему пре би изгледало да је редовни избор биће 1912. године, али по члану 101. закона о општинама, који одређује рок милату од три године, овакав закључак отида, јер изабрани 28. марта 1910. године напредују три године 28. марта 1913. године.

Ово питање није законом тачно регулисано — расправљено — и стога се и чини питање, јер нема сумње да ће се двојног тумачица од многих општинских судова.

— На оно питање одговарамо:

У промјој години, учинио је истовјетно питање деловођа општине неговинске, и уредитиштво је изнело своје мишљење у бр. 21. овога листа од прошле године.

Треба пази тај број, па ће тако бити и одговор на ово питање.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај усмене примене чл. 30. правила за слободно клање стоне и продају меса у општини Београдској.

В. С., овл. јесар, у својој представи, упућујући суду општине града Београда, навео је: да је од марта месеца 1916. године почео да уводи на Младеновића суво и сирово свињско месо, као и кобасице и салму, ради продаје на овдешњим тржиштима. У закључку ту је наплатио трошарину, на оне артикле, овако, као то уредба о паромској трошарини у Београду и иена тарика прописује: али, додиже, измичући друштво предузело је ову наплату, и наплатио само му ареду у место трошаринске таксе. На тај начин веоу је на увод оних предмета, наплатио ареду а не трошаринске таксе, умишљао да од оного, колико је био дужан да плати.

С тога је тражио, да му се поврати таквина у новцу, веоуко му је вине уето на име ареду у место трошаринске таксе.

Суд је увео у оцелу ово тражење, на је наплатио: да по чл. 30. правила за слободно клање стоне и продају меса у опш-

штину београдској, све месо сирово, прерађено, славина и мост, кад се у Београд уноси са стране, пошто се подвргне санитарног прегледу, подложна плаћању таксе, и то за сирово месо 0-20 дана, а за суво, прерађено, месо и славину по 0-30 дана од извоза.

На иако и молаци узвоз са стране прерађено месо ради препродаје, то се и он мора, према чл. 42, 18, 30 и 31, као препродавач, поновити правилном за слободно плаће стоке, и платити одређену таксу.

На основу овога решењем од 1. јуна 1910. године № 27665, одбио га је од тражења као неумесног.

Министар Унутрашњих Дела нашао је, да је ово решење, са разлога у њему изнетих, на закону основано, па га је решењем од 6. септембра 1910. год. № 14958, одбио.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је изабено решење Министарства правилно и на закону основано. С тога је одлучио од 11. јануара 1911. године № 213 одбити жалбу као неумесну.

Да ли се општински часник може разрешити од дужности због тога, што на дан избора није имао законом прописан број година старости, потребно је, да се ово народним доказима неуставно утврди.

Надзорна власт решењем од 26. јуна 1910. године № 11722, захтевала је од одбора општине б. да свог председника Н. С. разреши од дужности, пошто је наводно рођених према б. од 4. марта 1910. године утврђено, да је рођен 25. новембра 1881. године, дакле, да на дан избора није имао пуних 30 година старости, усред чега му не достаје један од услова из чл. 105. закона о општинама.

Одбор општински донео је одлуку од 29. јуна 1910. године № 1890, којом је овај захтев надзорне власти одбио с тога, што против председника, чије се разрешење тражи, етоје само докази: развед рођених да је Н. М. рођен у 1881. год., и уверене старог одбора општине б. којим се тврди, да је презиме М. исто што и С. прима чему је Н. С. и Н. М. једно и исто лице. Ова документна и доказна разлика је цене Државни Савет, приликом решања о правилности избора, и нашао, да он не могу да утврде, да изабрани председник нема 30 година, те је с тога и био одбио жалбу као неумесну. С обзиром на то, та документна не могу ни сада бити доказ, да председник Н. С. није имао пуних 30 година старости на дан избора, па према томе да нема ни разлога за његово разрешење.

Надзорна власт, изјавиши да одбор није хтео да разреши председника, послала је предмет Министру Унутрашњих Дела.

Министар је нашао, да се увереним судом општине б. од 8. марта 1910. год. № 6668, увереним напике пуковске команде од 11. маја 1910. год. № 7092, наведених исте команде од 18. јуна исте године

№ 11268, и притицањем приве б. као и осталих изјављених околности, утврђује, да председник Н. С. нема 30 година старости. Стога је, на основу чл. 148. закона о општинама, у вези са чл. 121. и 122. истог закона, тражио, да Државни Савет реши: да се Н. С. разреши од дужности општинског председника.

Трећи одсек Државног Савета нашао је, да наведеним доказима није неумесно допознато, да Н. С. председник општине б. нема 30 година старости, те се с тога захтев Министра Унутрашњих Дела о разрешењу поменутог председника не може усвојити. С тога је донео одлуку [26. септембра 1910. год. № 8606] да се овај захтев о разрешењу не усвоји.

После овога, један народни посланик понова је покренуо ову ствар, и у једном акту, упућеном Министру Унутрашњих Дела, навео, да је пред Државним Саветом било допознато доказа, да Савет разреши Н. С. од председничке дужности, јер је пред собом имао: критичну, уверене одлучне команде: уверене општинског суда, величанству, школску сведоштво, као и изјаву рођених за старију сестру председника Н. С.

Надзорна власт, проценивши понова ове доказе, и напавши да су довољни, да председник Н. С. не може остати на положају председника, понова је захтевала од општинског одбора, да председника Н. С. разреши од дужности.

Одбор општински нашао је да се председник Н. С. не може разрешити од дужности, па је с тога понова одбио захтев надзорне власти.

Министар Унутрашњих Дела писмом од 12. децембра 1910. године № 37113, послао је ова акта Државном Савету, на основу чл. 148. у вези са чл. 121. и 122. закона о општинама, тражио, да Савет разреши Н. С. од дужности општинског председника, пошто је чињеним изјављеним неуставно утврђено, да Н. С. који се раније презивао М. нема тридесет година старости. Напоменуто је, да овај предлог чини Државном Савету, прво с тога, што држи, да је потпуно утврђено, да Н. С. нема 30 година старости, а друго зато, што сматра, да само овај може бити општински председник, за кога је неуставно утврђено да има пуних тридесет година старости — што овде није случај, јер само овако тумачење одговара закону и логичном закључкању.

Трећи одсек Државног Савета, пошто је разматрајући овај предлог и односна акта, нашао је, да школско сведоштво, а тако и претовока величанств, који се подноси као нови докази, да Н. С. на дан избора за председника општине б. није имао тридесет година, не могу се сматрати као народним докази за утврђивање година старости. Осталих пак наведених доказа о томе нису се могли понова узимати у обзир, пошто их је Државни Савет већ једном ценно, као што тврди одлука Државног Савета од 26. септембра 1910. године № 8606, и нашао, да њима није неуставно утврђено, да Н. С. на дан избора за председника општинског није имао 30 година.

Према томе, III. Одсек Државног Савета нашао, да се не може сматрати, да је утврђено, да Н. С. на дан избора за председника општине б. није имао 30 година, па зато се не може ни усвојити предлог Министра Унутрашњих Дела о траљеном разрешењу.

С тога је, на основу чл. 148. закона о општинама, решно, да се захтев о разрешењу овог председника не усвоји.

Одлука од 5. јануара 1911. године № 12177/910. год.

Јос. Н. Ст.

Мишљење опште седнице Касацног Суда од 3. Јануара 1911.

Поводом захтева Господина Министра Правде од 14. децембра 1910. год. № 18557, да му Касацни Суд да своје мишљење о томе: да ли закон о судијама треба да важи и за чланове Главне Контроле кад су туђени, али они могу бити туђени непосредно суду као тако државни чиновници и али их Устав и закон о уређењу Главне Контроле сматра као судије — Касацни Суд у својој општој седници од 3. јануара 1911. г. № 15-та прочује је ово питање и односне законне прописе, па је у смислу тач. 2. § 16. свога устројства нашао:

По чл. 179. Устава, Главна Контрола је рачунаски суд; њени чланови имају чин судија Касацног Суда и председник чин државног саветника. (види и чл. 3. закона о уређењу Главне Контроле од 1. маја 1892. год.). А по чл. 18. тач. 1. поменутог закона о уређењу Главне Контроле, Га. Контрола суди и решава о недостатцима, који се налазе при прегледу каса, ствари и материјала итд.

Према овоме и по Уставу и по закону о уређењу Главне Контроле председник Главне Контроле, будући у чину председника Касацног Суда, а чланови Га. Контроле имају чин судија Касацног Суда, врше судске функције, као независне судије ванредног рачунаског суда (чл. 180. Устава и чл. 5. поменутог закона о уређењу Главне Контроле), а при суду, у своја звања, како се у чл. 7. истог закона јавно каже и заиста поклажу као судије.

Кад су према наведеном председник и чланови Главне Контроле судије државног рачунаског суда и по своје чину и по својој функцији, онда и односно њихове одговорности за овај судски рад важе они исти погледи који важе за одговорност других државних судија. С тога потпуно одговара и духу Устава и позитивним наређењима Устава и поменутог закона о уређењу Главне Контроле, да се на ову одговорност председника и чланова Главне Контроле примени наређење трећег одеља чл. 157. Устава по коме се за снагу туђињу противу судије за његов судијски рад тражи предходно мишљење Касацног Суда.

Овоже схватајући ништа се не противи то, што се ни у целом делу VIII. Устава, који говори о судској власти, ни у чл. 157. Устава, који говори о поменутој погодби

без које се судије не могу ошудити суду, нигде не пошље Главна Контрола ни њен председник и чланови. Оно се да разумети према томе, што се у однесу VIII. Устава говори о општој судској власти у држави, а за Главну Контролу резервисан је нарочити XI. одсек Устава, а то је сасвим уместо по томе, што Главна Контрола није само извесне рачунари судије, па се она у Уставу морада уочити и истаћи, што ни у којој не смета правилима охватају о одговорности nome-путних функционара за њихову судјску функцију.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Светислав Ратајан, без задника, стар 26 година, родом из Крушевца, позната је ситница и продавац, Београдца га је полиција

не надрис, Светислав је овакво претварање и какав су сви у соби посматра, он је се претвара оком противоречности и са претом тако нешто и напљавно сваког и претан и бурну, да онај шикта није осетљив. Тим у јутру кад је се пробудило није се да му на прету нека претвара, те је се одмах на то позвао асоцијацији, Алсавија позвавајући све своје нагоде, и знајући шта ко мише учинити, одмах је позвао да се живи други није могао учинити до Ратајан, те га је позвао и наредно да му омак претвара није и доводе, Светислав му је одмах претан и бурну предло и призвао да их је он уграо наводно да их је свестених државу у јанину, наводно ништа, а не на прету, што, разуме се, није било истина.

За ову кривичну Управу града Београда својим пресудом од 19. јуна, туж. гол. Бр. 1691, наредила га је, поред кривичног, и са четри месеца полицијског надзора и прогонством у своје место рођења, где се он, по свој прилици неће дуго задржати.

Ипосеба његово фотографичко обраћање наведено свих полицијских власти на оно лице и препоручује им да на именованог добро пазе ако се у њиховој области јави.

нише пута напљавала за краће и скитије, и протеривала у његово место рођења, где се он није дуго задржао већ се враћао у Београд. Пре одласка дана био је у Управи града Београда на поздрављању кривичног, на којим је био поштен због ситнице и повраћао из прогонства. И у затвору није могао мировати, већ је марио пројекту да од лица, која су с пажом у соби затворена, што врхунце. У истој соби, у којој је Ратајан био затворен, поред других био је и један Управни противоречник, који је на допирку јавио један златан преток и једну бурну, и које није могао, и ако је покушао, оживети с претом и прелати на чување, док какав

ПОТРЕБЕ

Мирко Јовановић, борбеник из Крагујеваца, има да надзире 30 дана затвора, али се налази у бегству.

Он је стар 26—28 година, риста средњег, десниста, црношаста, обрађаних брива. Радо се претварао на вата.

Датума најчешта округа крагујевацког Бр. 1137.

Наосавија, жена Букимира Докићанића, механичар из Синајана, забележена је 3. овог месеца од свога мужа са Михаилом Ракотићем, механичаром из Синајана, и тим приликом однео му: 20 ком. америчке трговачке Крагујевацке Панко; 20 ком. америчке Шумадијске

Банко; један чинио златан амерички једну модалу са златном и сребром паном и она јој Настава Стојановића, механичар из Синајана; једну јакну бурну, и један златан сат.

Настава је стара 24 године, ништа, пажна, плавах очују, ошудних обраја, по лицу пажна, на докој обраја има белог од ухаја.

Михаило је добро рањеник, средњег раста, ошудних обраја, белних брива, белних вата.

Датума најчешта ср. београдског Бр. 1359.

Михајло Стојић, трговачки ошудник, члан опрно „Стојић-Хали Панајовић“, има да одговара за доде да пута наведеног дуга, али се налази у бегству.

Он је стар 30 година, раста средњег, црношаста, очују белних, брива малх прих, обраја.

Од одела на соби има: панту, прелук и шиктоше од претом — шиктошотог шикто, белних прих јакну панту од златна са претом ошудних кривом, на глави пантушотог и на ногама шикто.

Акту крива савременог Бр. 71.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за свих побеглих личних учине највише нотури, и у случају проналаска странарио их упуће властима поје су потераних излазе, и поштом на означене бројеве вати или девети.

Т Р А Ж И С Е

Антонија Витојевић, из Крушевца, ошудничар је 4. овог месеца поштом ажу и до давао се не дин гле је.

Она је стар 19 година, малог раста, плава. Датума најчешта опр. крушевачког Бр. 1324.

СКРЕТАЈ СЕ ПАЖЊА

— Непоштан крајњишати уграли су Милану Милановићу, општински ошудничар, два пара амова.

— Самуилу Бурану, шиктошотог ошудничар уграде је из подрука једна шиктошашка ситница „Велер и Вилас“.

— Коста Туревићу, дунављани ошудничар, у Непашини угради Бр. 8, објер је дуван и на него уграде: 4 кутије шиктошашка — шиктошашка — од 1/4 грам од по 6 дин; 4 кутије шиктошашка шиктошашка од 1 грама од по 7 дин; 5 кутија шиктошашка од 1 грама од по 5 дин; 3 кутије дувана од по 1-20 дин; 4 кутије дувана од по 1 динар и једну кутију шиктошашка од 0-70 динара.

ПРЕСТАЛА ЈЕ ПОТРЕБА

Покрајина волеи Симеона Марјановића, из Јасера, пронајени су збојено са крајњишати, те је претом томе престала потреба даде тражити по потераних коју смо довели у Бр. 1. од овог датума.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а време потреби и цене кута издеало. Преплате се подмае у закрд, и то најмање за сваке године код сиљу полицијских власти, и износи: 20 динара за годину за државна и областна изданија, а за све друге кредитативне у оките 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у ланку. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Укупан се не продају.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

Откуда теже овај рок од три године у коме се, по § 939. Грађ. Зак. теже, код јавне продаје, од једног позивијет, често много позивијет, момента: од онда када купац, на последњу ликвидацију која је била, позива излукцирану пену. До тога тренутка тај рок не почиње тећи, на ма колико дуг размак времена протекло од дана друге ликвидације до тега.

Мишљење ово оснива се, наравно, на том схватању да се уговор о куповини и продаји, закључен на првој ликвидацији, раскинуто, услед друге продаје, дефинитивно само уколико је реч о главним трговинама о праву поверилаца (односно дужника) да тражи, од купца, излукцирану пену, и о праву овога да тражи пену за отпори. Што се тиче ове обавезе купца да накнади штету која би, за другу страну, протекла услед тога што он не би закључио уговор било каква било у ланковом року изнудити се обавеза, као што смо већ видели, не гаси ни одређивањем нове продаје ни самим новом продајом. Само, да ли ће та обавеза бити и постојати, као и када ће она постојати, то не зависи од друге продаје, на којој се је мањак, према првој, показало: ми смо већ рекли да и једно и друго стоји у вези са једним другим моментом, а тај момент јесте позивање цене коју је понудио, на последњу ликвидацију, купац пописаног добра. Тога ће се тек момента знати да ли је прикупљено чинио и позиву штећу противној страни неизвршењем уговора који је са њим био закључен на првој продаји. Као што видимо, и као што смо то већ и казали, уговорна обавеза паклате штеће првога купца јесте једна обавеза са одговарајућим условима: она зависи од испуњења тога услова да цена која се стварно добије и наплата за пописано добро буде мања од цене на првој продаји, а ми знамо да застарелост код условних обавеза тежи тек од тренутка када се услов испуни. Пре тога момента мо може бити говор о почетку застарелости: застарелост (la prescription liberatoire, die Ver-

jährung) има свога основа у неактивности повериоца, који није, за време временом прописаном, захтевао извршење свога права, а тај разлог, разуми се, отпада код обавеза са одговарајућим условима (као и код оних са условом раскидања) за све време док се не види хоће ли се или не услов испунио, то јест pendente conditione, јер, за то време, поверилац није олакшао против условног дужника подлику тражи за наплату¹⁾. Исто овако као што ни код обавеза, које имају условне век, puras et simplices, застарелост тежи тек од дана када рок (le terme, die Frist) обавези прође.

Пошто ми, као и Г. М. Стојановић, др. поговору расправу о одговорности купца на јавној продаји неспорности, мишљење да се питање о одговорности првога купца дефинитивно може расправити тек када се цена, дата на једној последњој ликвидацији, зајави и познати, то и ми налазимо да овај трогодишњи рок у коме се од првог купца може тражити накнада штете почиње тећи тек од дана када се је друга ликвидација обавила.

Ма смо, говорећи о моменту од кога теже овај рок од три године на §-а 939. Грађ. Зак., код јавних продаја, претпоставили само то да је реч о првом купцу, али то што смо на њега казали важи, mutatis mutandis, и за случај да који доносиј купци, други, трећи, четврти итд. дође, према повериоцима (односно дужницима), у обавезу слично обавези првога купца, обавеза коју за овога поплаћу тај змакт што је цена која се је, на последњој продаји добила и наплата, мања, од цене на првој продаји, јер eadem est ratio legis.

Од тога тачно, у овом мишљењу, теже овај рок од три године? Треба правити, иначе, ову разлику: ако су оштећени повериоци (односно дужници) сазнали за поплаћу цене од стране купца на последњој ликвидацији онда дана када је она и познана, тада ће од тога дана почети тећи и овај трогодишњи рок: то продају у један и исти момент и испу-

1) См што би он, за то време, могао чинити, то је да, ако се друга продаја која зависи за то тражи испуњења, захтева обавезује овога условног права.

Ово је потпуно логично, с постојем на мишљење Г. Тадића о одговорности првога купца на јавној продаји од онда дана када је свршена друга ликвидација на којој се је, према првој, показало мањак: од тога дана на за три године могу повериоци (односно дужници) тражити, од првога купца, наплату реченог мањка.

Ово је потпуно логично, с постојем на мишљење Г. Тадића о одговорности првога купца на јавној продаји од онда дана када је свршена друга ликвидација на којој се је, према првој, показало мањак: од тога дана на за три године могу повериоци (односно дужници) тражити, од првога купца, наплату реченог мањка.

Ово је потпуно логично, с постојем на мишљење Г. Тадића о одговорности првога купца на јавној продаји од онда дана када је свршена друга ликвидација на којој се је, према првој, показало мањак: од тога дана на за три године могу повериоци (односно дужници) тражити, од првога купца, наплату реченог мањка.

1) См што би он, за то време, могао чинити, то је да, ако се друга продаја која зависи за то тражи испуњења, захтева обавезује овога условног права.

њене услова од кога је запосела обавезу првога купца и извршност те обавезе; али су поверљивци (односно дућани) сазнали да полагате цене донице од дана када је она положена, онда ће застарелост почети од тога дана тек; и, најзад, ако су поверљивци (односно дућани) сазнали да полагате цене после истеца рока у коме се она по закону има подложити, у том случају застарелост почиње тек од последњег дана законског рока за полагате цене, без обзира на то што су они сазнали за полагате цене можда данима после тога последњег дана; претпостављајући да застарелост и то почиње тек од дана када су они закитили сазнали за полагате цене — полагате које је обележило њихову штећу — односно за услов за чије је испуњење био некан поставан њиховог права, било би противно §-у 14. Грађ. Зак. по коме непознате закона никога не измињива, јер су поверљивци (дућани) знали, односно требало су знати, да је купан на последњу ликвидацију морао неку додату најаву последњег дана оного рока који је законом остављен за полагате изнестити цене, знали су, или су морали знати, другим речима, да је крајњи момент тога се је њихова штећа позвала последњим дан реченог рока, због чега од тога дана треба и застарелост њиховог права за накнаду штеће да отпочне тек.

У каквом су сада односу први и други купци, да случај да први купан, био на тражиона поверљивца (односно дућани) било *motu proprio*, исплати ову дисперзију у ценама између друге и треће продаје?)

За правни однос између самих солидарних дућаних вреди обрнуто правило од оного што вреди за правне односе између солидарних дућаника а једне и поверљивца с друге стране: јон се, у овим последњим односима, друг не дели, већ је сваки дућаник обавезан на целу тражиону, дотле се друг дели, па равне делове, међу солидарним дућанима, тако да ако први друг само један од њих плати, он има право, респективно уздибом (која се може схватити као *condictio indebiti* или као *actio ex mandato* или као тужба коју поверљивци приноси на солидарних дућанима који га је извршио — врх, да §-а 892. и 843. Грађ. Зак.), захтевати да му остали дућаници накнаде оно што је за њих платио. Без тога, уга дућаници би, у мери оного што је више дао од свога дела, платно бипе сама односно за његове би

садушњике, у тој мери, било неправичнога оборачања (*l'enrichissement indû, unrichtigere Bereicherung*).

(НАСТАВКИ СЕ)

М. Попић.

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Живановић

(НАСТАВКА)

Према зак. о иредњи имају пасивну способност за иредњу сва колективна лица, која су у исто време примајца чл. 22., а за клевету државна надлежност и поједи чл. 23.

§ 5. Појам увреде.

Некад се је заступало мишљење, да не треба давати у кани, законску дефиницију увреде. За то се је наводило два разлога¹⁾. 1^о Покушаја, чинио у том погледу од неколих законодавстава, остали су безуспешни, јер место жељене дефиниције резултат је увек био описивање речи „увреде“ речима истог значења, — 2^о У пракси се није осетила потреба за дефиницијом. Оба су ова разлога очигледно неумесна. То што су покушаји — давање дефиниције остали без успеха, не значи, да је дефинисање увреде немогуће, већ само да се није нишло добрим путем у томе. Што се пак тиче другог разлога, довољно је ради побрђаја метог упознати на то, да је пронаољност судске праксе у питању о увреди последња изјављивања тога, што у наговештеним законодавствима није утврђено појам увреде.

У неким савременим страним законодавствима дефинисана је увреда, а у неким се законодавац саужи речју „увреда“ без икаквог наговештавања о томе, шта се има под тиме разумети. Тако н. пр. § 185 немачког кани. законика. Што се напет законодавства тиче, у § 213 к. а. и чл. 22. кан. о питањима учињен је покушај утврђивања појма овог криминелног дела, али није толико утврђен, да се у томе није могло ни најмање усети.

У § 213 к. а. већ се је: „Ко речима или делом сирам другог таково што учини, што се по општем мињу и по наравима народа као бешчешће и грда, и у опште по стању лица, као увреда чести појављује, да се казни...“ У чл. 22. кан. о шт. пак већ се је: „А увреда постоји онда, када се погудан и непристојним изразима вређа чист неке личности или правног лица (корпорације), а не паводи се против не изјављивања одређених злост.“ Као што се види, обе су дефиниције у ствари описивање увреде другим речима.

У пројекту кани. законика не даје се дефиниција увреде. Иерог § 216 гласи: „Ко јавно увреди њавно општено или правно лица, казниће се понавља“.

У теорији дакле данас доста велика сагласност у дефинисању увреде. Увреда се па име — дефинише од већине пи-

саца као изјављивања сопственог омаловажавања, („Ausdruck eigener Missachtung“)²⁾. Но постоје и друге дефиниције. Тако Према п. Ваг-у увреда је „грда, која је објективно или према општем народном гледишту“ подобра да нанесе душевни бола“, другим речима она се састоји према јему у *manifesto d'humiliation* бола³⁾. Према *Halschner*-у увреда је „протипривредна радња, која наноси моралну претност лица изјављивањем неприличности“⁴⁾. Према *Othleben*-у увреда је изјава, која садржи претње чести једног лица⁵⁾.

Последња дефиниција каже само, да је увреда има за објект чл. а ништа ближе о њеној суштини. *Halschner*-ов појам увреде је погрешан зато, што он схвата част несаушну као моралну претност (н. ранге). Мишљење е. Ваг-а има, видело се је већ, па последњу немогућност увреде душевно-болесних лица и малолетника који не разуму значај увредљивих речи.

Претекло заступања којим увреде је једини, који је тачно погодно суштинно овог криминелног дела, али се мора ипак у неколико исправити. Истина је на име, да је увреда изјава свог омаловажавања извесног лица. Но, као што је већ *Liepmann* умесно приметио, има случајева, у којима неумесно постоји увреда, али где извршилац не мора изјављивати својом изјавом своје сопствено омаловажавање⁶⁾. Тако кад једна жена јавно каже неумесну јему „увреду“, она тиме не изјављива своје сопствено омаловажавање. Исто тако она А пољуби извесну женску, која му се довала, или кад изјави извесно лице на протипривредни бул, „Једна се може сумњати, већ *Liepmann*, да и у овим случајевима постоји увреда, али је такође извесно, да ове врсте често извршилац не изјављива ни најмање сопствено омаловажавање, да он напротив, као у еменутих примерима, своју „увреду“ као дотичној жени или на такав начин може изјавити⁷⁾. Па ипак се *Liepmann* необично неоправдано није користио овим случајевима ради изјављивања оне дефиниције увреде, већ ипак задржао, а поменути случајеви сматра као изузетке. Дефиниција једног појма мора међутим бити таква да обухвати све случајева, биле они обични или изузетни. Зато, задржав остале елементе поменути дефиниције, ми схватамо увреду пре свега као изјаву, којом се *према схватању публике* изјављива омаловажавање извесног лица од стране изјављивача. Довољно је дакле за појам увреде, да *публика* схвата изјаву, учињену према извесном лицу, као изјаву, којом се изјављива омаловажавање оного лица од стране изјављивача, другим речима без одредабе је то, да за то изјавом извршилац изјављива своје сопствено омаловажавање.

Но с овим јон није дата потпуна дефиниција увреде. Треба да постоје још

¹⁾ Тако н. *Liszt* § 96 I, *Liepmann* § 97, *Frank* § 195 I, *Meyer-Alfeld* 128, *Oppenlof* § 195, I, *Meckel* § 110.

²⁾ 82, 86.

³⁾ 2, 164.

⁴⁾ § 195, I.

⁵⁾ 205.

⁶⁾ 205.

⁷⁾ 205.

⁸⁾ Горе се, као што се ни данас, увида, претпоставља: да је други продаја дала мање него прва, а трећа мање него друга. На пример: да први продаја збоје је износио 1000 динара, па други 900 а па трећи 800 динара. У таквом случају одговорност првога купца може бити изгнана због разлике која је износила прва продаја првом другом, а, као је друга продаја дала мање него прва, а трећа је јав, истина, мање него друга од више него прво, али је дала више и она, тако први купан не одговара за мањак прве продаје првом другом; за тој мањак је паравно, одговоран само други купан. Тако, разлика се, под условом да је трећи купио попу и понавља, јер само он је тога учествова, да је дало и да четврти купан, први купан осто мање, прва доверљивост (дућани), доде у обавезу.

⁹⁾ Напомена су у Мотивима пројекта немачког кани. законика од 1871. год.

два елемента, које сви писци пројектају напредују у дефиницији, ма да их подражавају и на засеоном месту распаражају. Када би на име А учинио напредују изјаву омањавалања према лицу Б, али га нико на то не би чуо, онда не може бити говора о примичном делу уреду, и ако би се његови признавали утврдили, да је учинио такву изјаву. Потребно је даље и то, да је изјава омањавалања сагласна од неког. Сем тога потребно је још, да се изјава омањавалања односи на једно одређено лице.

На основу горе реченог уреди је према нама изјава, којом се према скотујачу чубике изјављује омањавалање једног одређеног лица од стране изјављивача, и која је савијена од некога. Да би било уреду, треба на тај начин према нама да постоје следећи елементи¹⁾:

1^a Изјава омањавалања.

2^a Изјава треба да је таква да се од публике схвата као изјава омањавалања.

3^a Изјава омањавалања треба да се односи на једно (или више) одређено лице.

4^a Изјава омањавалања треба да је савијена од неког.

О сваком од наменаваних елемената бие засебно говора у §-у 6.

§ 6. Елементи уреда.

§ 1. Изјава омањавалања.

А. Изјава.

Изјава је саопштавање неке чињенице. То се саопштавање пак може извршити на разне начине. И алиписи и писма именовани, или су наговештајући у § 213 и. а, где се каже: „Ко речема или делом сираг другог такошто учини...“ Изјава се на име може учинити:

1^a Усмено (т. зв. вербална изјава). Под усменом изјавом има се разумети свако пуштање гласа, било или артикулисано или не. Тако усмена изјава се може сајстојати у звижању, звижду, подражавању животних звукова. Ако се изјава сајстоји у изговорном речу, ове не морају бити изговорене с нарочитом артикулацијом. Довољан је тог обичне коперирање.

2^a Писмено (такође вербална изјава). Ако је писмено штампањем ствар, онда важе закони о штампаним.

3^a Реском, т. ј. разним знацима (т. зв. симболичка изјава), н. пр. одобравањем тактом, прављењем мигањем очију, гестом руком, који представља да је А нешто предлаже; изношењем пологот ула пред женомаша итд.

4^a Представљањем у слици (такође симболичка изјава), нарочито парикирањем. Ако је представљање извршено штампањем или сликањем и у слици тако, да

свагда под чл. 5 зак. о шт., онда се имају применити одредбе овог закона, које говоре о уреду.

5^a Дело (т. зв. реална изјава). У § 213 к. а. схваћено је „дело“ шире, но што би то требало. На име пошто се ту поред „реалних“ дели само још „изјавом“, то се као „дело“ морају сматрати и гест као и представљање у слици. На тај начин се по к. а. мора разликовати између „дела“ у ширем смислу, где обухвата и оне две прве симболичке изјаве, и „дела“ у ужем смислу, који се појам има одле утврдити¹⁾.

„Дело“ у ужем, правом смислу те речи, је *савијеним нападом на тело*²⁾. Тако било би дело, довољно за уреду, кад би А покубио, голицују, упутило напредују.

„Дело“ се може сајстојати и у телесним покретима и доистављама, и онда постоји идеални стидиј телесне покрете одли. „наставе и уреду“³⁾. „Дело“ се може јавити сајстојати и у шамању и кушењу. Ове две делатности су предвиђене као изјаве у § 357 т. 1. к. а. Чини се да се тога налази у суми, да ли се на шамању и кушењу има назвати увек само на основу § 357 т. 1. али је нарочито они могу квалификовати и као уреду, те да се нарочито има назвати само на основу § 213, пошто је овај законски пропис строжи од § 357 т. 1.⁴⁾ Као што је и сам Чини примично, тврђење, да се има недокучно применити § 357 т. 1., има за последицу, очигледно неправду, то, да би се на осн. § 213 назива затвором на четири месеца онај, који би нешто описано или га назвао миграјем, а само затвором од двадесет дана на осн. § 357 т. 1. онај, који би другом јавно шамању примисо, или би га тако ударио, да онај о земљу удари, и то још о намером, да га с тиме поновили или уреду⁵⁾. Несумњиво је дакле, да се и кушење као и шамању могу према околностима квалификовати и као уреду, нар. кад су учиници на јавном месту⁶⁾. Онда ће бити у идеалном стидију уреду с изјетком на § 357 т. 1., и сходно § 68 к. а. има се применити искључиво § 213 казн. зак.

Спорно је, да ли је за појам дела потребан додир тела, или је нарочито довољан покушај додир тела. Из појма „дела“, који смо ми усвојили, излази, да је довољан и покушај додир. „Дело“ је на име напад на тело, а напад постоји и онда, кад је додир само покушај, кад је и н. пр. А покушао да покуша девојку Б. али је био спречен, или кад је замачуо руком на Б и био спречен, да га шамању, или је промашао.

(НАСТАВЉА СЕ)

ГРАНИЧНЕ ИМЕ УМИШЉАЈА И НЕКАТА

(НАСТАВЉА)

Али у стичи и јуриспруденција и та се последица, ако смо је само свесно остварили, сматра као воља. Јер, ако се не може рећи да смо је стели не може се рећи ни да је нисмо стели. Та је последица произашла из наше воље; ми смо ју предвидели као могућу и над је не бисмо стели не би ни разлику предвидели. Отуда смо ми још хтели уреду са другом неом жељеном последицом („mitgewollt“). Ми жељеном последицу без оне жељене писмо којом хтели нехтих ми или хоћево обадне или нехоће обадне. Оне чине неразложну предину која се не може позла хтево нехтехти. Ко се ожеми претвратљиво нехтево не може бити само хоћево мухне и мајини лет. Ако би он то одрицао одговорно би му се; Иако би да је то нужна последица онога што ми хтемо и сада својом конвенцијом: *tu fac vulas, George Dandin!*

II. Теорија престаје својом појам умишљаја на предвиђање каузалног односа између радње и последице. Преставити теорије несе да је воља нешто неодредено, козелибно и уношење тога појма у кривично право било би опасно. У место хотења свих обележја кривичног дела за појам умишљаја довољно је предвиђање, престава последице, или сазнање (Kenntnis) свих обележја кривичног дела.

Лист (Lehrbuch 171), каже да је умишљај предвиђање последице које прати остваривање воље, или тачније преведено: умишљај постоји када кад се при остваривању воље предвиђа последица (Vorstellung ist die Willensbetätigung begleitende Vorstellung des Erfolges)¹⁾. Да би умишљај постојао нужно је да виновник има преставу о остваривању воље т. ј. о радњи коју ће вољно предузети, да предвиди последицу т. ј. сва обележја конкретного кривичног дела, и да предвиди каузални однос између остваривања воље и последице.

Франц, творач имена теорије престаје, али који нама стоји на средини између теорије воље и теорије престаје, каже: (Strafgesetzbuch, 126, 127.). „Dolus je сазнање (Kenntnis) делних законских обележја кривичног дела које прати остваривање воље“. Под том претпоставком виновник је крив за своје делале с тога што га предвидише последице није удр-²⁾

1) У § 183 немачког к. а. се каже: „Tatbetschuld voraus setzt einen Willen, einen Vorsatz.“

2) Уп. в. Лист § 96 I Franz § 185 IV, Mittermaier 211, Mejer-Alfeld 430.

3) Према Binding-у било би само уреду § 183, кад би А хтели, омањавало Б.

4) 564.

5) Према аутором к. а. телесни покрети и доистављања у опште не могу се квалификовати као уреду, § 213 казн. к. а. је позивање на блудничко к. а. а преле, поке и телесни покрети и доистављања могу бити уреду у исто време.

7) Сви ови елементи скупа савијавачу општом омишљују уреду; претвратљиво погрешно чини јавном аутором радном, или је претвратљиво предвиђање у зак. закону § 215 к. а. чл. 31 зак. о шт., и изјетком се по себи да мора бити предвиђање и одговарајућим реалним или симболичким. Само за јавну врсту уреду потребно је јавна специјална јавна изјављивача то би било у вољу бие говора или доистављање криве уреду (н. уреду ствар каузално и дела, доистављање).

7) Уп. Garben art. 222 а 225, 54, Garand 31217.

жао од делања, што престава последице није имала утицаја на формирање воље, као што правни поредак одлучује. Умишљај се дакле карактерише тим што виновник извесне престапе не узиме за стваран одлучујућих отпорних мотива.

Зашто престапници теорије престапе одбацују теорију воље?

1. Лает већ (Lehrbuch 171.) да је то пасивно-малобични смисао речи (Vergewaltigung des Sprachgebrauchs) кад се тврди да се могу „хтећи“ оне последице које се не жели, па су чак шта ипак не могуће. Да је овај приговор неважан, ми смо видели још раније, излажући мишљења Бара и Цителмана. Али је једна последица таква да на њу је она сама да се не могуће, ипак је ми можемо хтећи тада кад се она појављује као средство за постигнуће циља који нам је пријатан и који несумњиво можемо хтећи. Ко хоће циљ, мора хтећи и средство које циљу води, ма да му је оно немогуће. Хавен још годно одговара: „Једна даша криву жуђећи ишну и поред тога што је срце боли за великом сузом новца који је за нега дах. Је ли она хтела да купи ишну? Свакојко јесте! Је ли она хтела да за нега дах понав? И то, свакојко јесте! А како јој је тај издаток био непријатан? Ко онде порице хотене издаток он врши насиље према обичном смислу речи, а не онај на ко принаје“. (Vorsatz 8, 503.)

Франк (Z — X — 8, 199/200) вели да је нарав „хтећи“ потпуно неодређено и правно неупотребљиво. Кад на пр. хоћу своје пријатеља на страни да јавим какву новост, ја бајам поштанску карту у салуе. Шта ја ту хоћу? Хоћу ли покрет руке или убацивање у салуе, или да јавим новост? Ради путовања у Петроград ја се понем у воз. Хоћу ли ја да путујем у Петроград, или да ућем у вагон, или да се испнем на прву, на другу степену или најзад само могу да дигнем? Али сав Франк на то даје и одговор: ја хоћу све оне моменте. На ових се примера може извести само један закључак: у обичајне се говору воли да се хоће пријатан циљ, али се исто тако хоће и она средства која томе циљу воде. Оукуда ту нејасност садржише хотела?

2. Бекер, Цителман, Франк а раније и Лает тврде, да оно што се хоће није последица нег радња, покрет тела, а последица треба само да се предвиђа као резултат те радње. Оно се налази у ериконом преводу Листова вољеница (стр. 185, пр. 2.), али је већ у 14. немоћном изразу напуштено, па га је напустио и Франк у своме коментару.

Радња као целисходни извешај покрет тела не предвиђа се бесцелно, само за се а као узрок предвиђа се последица. Напротив, предвиђање да само таква радња може отворити ову последицу, одређује карактер предузетог радња. У првом се реду хоће последица и радња је управо само спољна манифестација воље за последицом. Супротно тврђење воли најмој народној пошлости: ипак те ја уздрго него могу гула.

Тврђење, да се хоће радња а не последица, одвело би дотле, да би за уми-

шљај био карактеристичан само свесан наузлази однос између радње и последица, дакле дага готово реална економија а да отуда умишљај не би био психички однос виновника према последици. Најзад како се и код нехатнога, па и код случајнога делања, хоће радња онако исто као и код умишљаја. Између њих би по теорији престапе остало као разлика само непредвиђање и предвиђање последице. А како се код свеснога нехата последица такође предвиђа као могућна, то би онда појам умишљаја морао обухватити и свесан нехат.

Представници теорије престапе добро осећају слабост своје теорије. Само предвиђање последице радње није никак у стању да да појам умишљаја, а нарочито не може да га ограничи од нехата. Бекер, Цителман и Хомен (Vorsatz 171—179), не задовољавају се само предвиђањем последице, већ оно треба да је праћено и са нешто извесности, усвјења виновниковог да ће последица наступити. По ступњу извесности разликује се умишљај од сваног нехата. Али ипак није покушао да утврди степен извесности наступња последице којом би се умишљај карактерисао. Без тога пак цела је она комбинација практично неупотребљива. Кад се једна последица предвиђа само као могућна, онда она може бити остављена и умишљено и нехатно. То је степен извесности за виновника један исти. Последица се такође за оба случаја предвиђа.

На граничној линији између умишљаја и нехата сложила се теорија престапе. Иу су ту наукутизи ниси најважнији престапници: Франк и Лает.

У хоменски против Вурца 2. — X — 8, 221.) Франк утврђује да умишљај постоји тек тада ако је престава последице имала за постван воље кривако кривако дејство. Само, дакле, предвиђање последице није довољно. Уа то треба да дође и нарочито психичко расположење које та предвиђања последица ствара, да тек да се добије појам умишљаја. А у животу и психологији се за оно што својом преставом изазива одлучу воље каже да се хоће. Према томе излази, да се умишљај карактерише хотене последице, а да би се нешто можемо хтећи о чему се мора пре свега у свести имати престава.

Лист (Gutachten 8, 113) такође говори о дефиницији свесног нехата, признаје да се ни умишљај ни нехат не могу карактерисати само предвиђањем или непредвиђањем последице, већ једним психичким моментом који уз то доноси. То је код умишљаја саглашавање (Einwilligung) са последицом. Појам нехата мора се рашироити и на случајеве у којима је виновник последицу поју предвиђа као могућну добија (abgelehnt).

Главни престапници теорије престапе призивају елемент воље за карактеристичку умишљаја. Они траже да радња која је каузална за последицу и чија се каузална веза предвиђа, мора бити бољна радња, остављене воље, хотене. При разликовању умишљаја и нехата они све-

стан нехат разликују од умишљаја по томе што се код нехата последица неће. Отуда, као што Хилел на неколико места констатује, најважнији престапници теорије престапе у стари умишљај теорију воље.

Најважније израза овој мисли даје Франк (Strafgesetzbuch 127, 128.). Он вели: „Између теорије воље и теорије престапе постоји само једна формална супротност. Јер, ипак теорија престапе може одбацити престапу. Она обе питају: кад је воља крива? Теорија воље одговара: кад је била управљена на остављене извесних елемата; а теорија престапе: кад је прате извесне престапе. Теорија престапе формално долази на елементе за стварне воље, а стварно то чини и теорија воље“.

3. Бекер, Цителман, Штијентал и Хаген покушаву су до донажу да између предвиђања и хотене по садржају нема разлике. За умишљај је довољно хотене радње и предвиђање последице. Кад ко хоће радњу чију последицу предвиђа, он истовремено хоће и последицу, јер кад није би хтео, онда не би хтео ни радњу, која ће, као што он предвиђа, последицу отворити. Дешава се изразак своје саглашавање са последицом. Отуда је извесност наступња нарочито хотене последице. Мисао да је виновник хтео радњу и последицу изражава се и другим речима: да је он радику хтео, а последицу предвиђа. Кад та два елемента иду заједно овај израз не треба истинити хотене последице. (Hppel, Grenze 31.)

И престапници теорије воље тврде да се може хтећи само оно о чему се има престапа. Отуда је апсолутно бесмислено рећи: ја сам последицу хтео или: ја сам предвиђао последицу као учини вољу радње.

На крају крајева све је дакле ипак сведено на вољу, на хотене последице, али се воља споји на његове мотиве. И у томе је остало још једино разликовање између ове две теорије“.

III. Дешетице се кажевања не абог егзистенције омаке или омаке воље код њих, већ с тога што су повредили једно правно добро. Кривичном је правосудју циљ да та добра заштити и оно нема разлога да ступа у акцију све дотле, док правна добра у ошавеном не дође. Али о друге стране и тада кад је једино конкретно правно добро поповељено омет, као што смо видели, кривично правосудје нема разлога да дејствује, ако се једино лице не може окривити за ту погрешку. Човек пак за једну погрешку правних добара може бити окривљен тада кад постоји каузална веза између неговне воље и последице. У вољу, у хотену последице, мора лежати појам умишљаја.

(НАСТАВЉА СЕ)

Мило Топаловић.

7. Постојање, које су чинили Мајор, Јованов, Марковић и Поповић за јаву економства грађанског попуту, уједно услова. У циљеном војној кривичној, оне се у јавном правосудју па још да сагледају.

КРИМИНАЛИТЕТ У СРБИЈИ

(1908—1909 год.)

(НАСТАВАК)

б) Детоубиства

Поменили смо већ, да се највише детоубиства извршује у окупинама жичаним и чачкомским. Најмање их је, пак, у округу београдском, јер на свих 5 год. у њему није било ниједног детоубиства.

Два су главна урарка због којих се данас врше детоубиства: божан од срама

моравски	са једним детоубиством на 3365 становника
пожењски	" " " " 4182 "
дубровачки	" " " " 4391 "
студенички	" " " " 4431 "
зенички	" " " " 4366 "
галички	" " " " 4592 "
белопаланачки	" " " " 4594 "
нишански	" " " " 4891 "
зрињски	" " " " 4997 "
чачански	" " " " 5220 "

и т. д. и т. д.

Процент пронађених детоубиштава за означену петогодишњу периоду износи 83-90%.

в) Покушаји убиства

Дела ова иду скоро паралелно са убиствима, те их с тога највише има у окупинама: толишким, београдским, крагујевачким, пожењачким и моравским, а најмање у широтском, ваљевском, нишанском, подринском и кришавачком.

Урарци овим делима теже највише у међусобним сељима [1], и то махом у свађама око имања и у пању, затим у освети, па у љубовној одбрани итд.

Углед пошмале, да је превентивна акција власти код ових дела врло мала, скоро ништавна, и да су па њихово сузбијање потребне и многе друге мере: убрзан катастар, сузбијање алкохола, забрана пошња оружја, подизање вере и

у срезу толишким	29 разбојништва
у вароши Пожаревацу	9 "
у срезу зеничком	15 "
" моравском	19 "
" рањском	20 "
" пожењачком	22 "
" млањском	20 "
" толишким	6 "

Као год и код убиства, тако и овде код разбојништва, најгори је, као што се види, сред хољачки.

После округа пожењачког, у погледу разбојништва најгори је округ крајински, у коме једно разбојништво долази на 2089 становника. У њему је најгори сред поречки са 18 разбојништва, затим долази сред београдског са 15, па неготински са 11, кључки са 4, и крајински и варош Неготин са по једним разбојништвом.

и поруге и немогућност издржавања поробљених. С обзиром на наше економске прилике може се са позитивношћу тврдити да овај други урарок — бела — не треба ни узимати у вид кад је реч о детоубиствима у Србији. Остаје нам, према овоме, само онај приј разлог — жеља да се избегне поруга и срам — као једини урарок нашим детоубиствима, после прилог и основног урарка жељине кривичних дела — онадашње религије и морала.

Од средова најгори су у погледу детоубиштава:

морала, обзиром на њихову итд. Ове мере веома би много утицале и на сузбијање убиства, па и свих осталих кривичних дела, поред добро уређења локалне власти.

г) Разбојништва

Дела ова имају највише утицаја па општу безбедност у земљи, па начину извршења најдешљачнија су, а у погледу превенције најтежа. За њих се с пуном правом може рећи да су прави професионални злочини.

Као што смо већ поменили, у овом погледу, т. ј. у погледу разбојништва најгори је округ пожењачки. Једно разбојништво на 1740 становника, а најбоље округ широтски. Једно разбојништво на 14869 становника.

Разбојништва у округу пожењачком одавно су распрострањена:

или једно разбојништво на 776 становн.
" " " " 4330 "
" " " " 4455 "
" " " " 4718 "
" " " " 4783 "
" " " " 2253 "
" " " " 3594 "
" " " " 2689 "

По једно разбојништво извршује се: у срезу поречком на 770 становн.
" београдском " 1201 "
" неготинском " 2667 "
" кључком " 4621 "
" крајинском " 18855 "
" вароши Неготин " 5769 "

Ридички округ и у погледу разбојништва гроби је међу окупина, као и у погледу убиства. Једно разбојништво на 2277 становника.

С обзиром на број становника, у овом округу извршено је:

у срезу крајинском	14 разбојништва или једно разбојништво на 1346 становника
у срезу поречком	16 " " " " 1846 "
у срезу толишким	4 " " " " 6333 "
у Гор. Миланову	није извршено ниједно разбојништво за означену петогодишњу периоду.
у срезу толишким	30 разбојништва или једно разбојништво на 840 становн.
у срезу ваљевском	40 разбојништва или једно разбојништво на 1304 "
у срезу кривичном	14 " " " " 2087 "
у срезу крајинском	10 " " " " 3028 "
у срезу београдском	4 " " " " 7380 "
у срезу ваљевском	4 " " " " 8957 "
у срезу толишким	4 " " " " 11011 "

Као што се на овог прегледа види, од целокупног броја широчинских разбојништва у округу моравском (68), на свих сред десетогодишњи долази скоро половина и ако је он, после сред толишких, најмање по броју становника. Скоро овално стање за сред ваљевског ништавнији смо и код убиства, па зато иста, да је само овај сред урарок што округ моравски стоји тако рђаво у погледу најтежих кривичних дела: убиства и разбојништва.

(НАСТАВАК СР)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова кривична:

1

Пачелни сред пожењачког, аутом својом Бр. 1244, ниша:

У погледу на застарелост решења извршених над општин, заснивају на законској општинској, да њихове административне кривичне учинене у друштву, било је више пута обавешена у ранијим правима. Тако : било је обавешена, да таква решења као решења административне природе, не застарелају у року предвиђеном у § 396. крив. зак., а било

је опет и објашњена, да се такве кривичне сматрају као изопштени дела, и да решења заступају ако се не изврше у року за три месеца од дана њихове извршености.

Услед тога, и поједине пошл. власти, доведене су у забуну.

Према томе, част ни је узмолити уредништво да даде своје мишљење: да ли и решења донета по административно-кривичним општ. членима по зак. о општ. заступању као и ост. изопштено пресуде по § 396, крив. закона, или не заступају, и да ли такво објашњење вреди и за казне наметнуте над чиновницима за њихове кривичне начрете по зак. о чинов. грађ. реда, или по се подједнако поступају?

— На ова питања одговарамо:

Општа седница Касационог Суда, одлучено својом од 11. јуна 1893. године Бр. 3932, блика је утврдила, да дисциплинске кривичне јавних правосудних додате у ред изопштених кривича, и да по томе заступају за три месеца у смислу § 396 кр. закона.

С обзиром на ову одлуку, узело се било, да и административно-дисциплинске кривичне чиновника, и општинских членика заступају за исто време.

То гласиште одржано је све до одлуке опште седнице Касационог Суда, донесене у прошлој години доводом захтева г. Министра Правде од 25. фебруара 1910. год. Бр. 3068, којом је наведено, да и чиновници и све остале административно-дисциплинске кривиче не заступају никак, над заступатељ није предједна специјалним законима, по којима се казне изричу, пошто, већ се по § 396, кр. закона, говори изопштено о кривичама из III части истог закона.

После ове одлуке, иако би се, наравно, узело, да чиновничке кривиче не заступају никак.

Државни Савет, одлуком својом од 18. децембра прошле године Бр. 11236, наведено је, у једном конкретном случају, да осуде на чл. 158. закона о општинским заступању за три месеца по § 396, кр. закона, и није хтео да узима у обзир ове ствари по членима опште седнице државног савета, који се не изврше у року за три месеца.

Међутим уредништво наводи, да и ова одлука опште седнице Касационог Суда, и ова Државног Савета, тежино могу одговорити и правичности и јавном интересу.

Тако, ако би се узело, да чиновничке кривиче никако не заступају, на што вели Касациони Суд, онда иако би се то поклањало са уставном заступатељству у кривичном општу у закону, који има задатак, да у једном општем државном интересу одреди стабилан рок, докле државно може погнати једнога кривца, и да то немо право престаје.

Не би се, даље, поклањало са правичношћу, јер се признаје заступатељство за дела убиста и друге злочине, а одриче се (у једној безначајној) ствари, као што је осуда што чиновник није дошао на време у канцеларију и т. слично.

Она околиност, што је законодавац пропустио да питање о заступатељству административно-дисциплинских кривича чиновника регулише самим законом о чиновничка грађанског реда, не треба да буде повод, да се ова заступатељство са свим одрже, пошто се све она, што није регулисано специјалним законима, има регулисано по општем начелу кривичног закона.

За осуде пак општинских членика, не би се могла узети заступатељство по § 396, кр. закона због тога, што чл. 167, кр. закона о општинским предједна за сва ова дела, код којих је највећа казна заштора шест месеца или највише 500 динара, заступатељство на време од шест месеца, се саобразо начелу постављеном у § 79. и 396, кр. закона иако узети, да исти рок важи и за заступатељство пресуде.

Овако, на ову ствар, гледа уредништво. Али иако његово мишљење није објављено ни за шта, и зато, као што је напред изложено, стоје противне одлуке надлежних власти, то се у јавним случајима треба обрађати за унут својој представљеној власти, која би имала, ако није сагласна са поменутом одлуком, да тражи њихову исправку.

II.

Суд општине казанске, аутом својим Бр. 544, има:

„Мога се учтиво уредништво да изопшту суду овема дати своје објашњење о томе:

Да ли је правична радња одбора општинског, што је на седници својој, државној 30. јануара теж. године, извршио избор општинског пуномоћника по чл. 6, чл. 86. закона о општинама, или начелника среза властодержа који, изд му је горња одлука под Бр. 439, достављена у смислу чл. 85. истог закона, исту враћа суду овема аутом својим Бр. 1688 од 2—11—11. год. са наредбом да се ова одлука по чл. 57. и 58. истог закона нанесе збору на решење? Суд јасни да је ова радња среке власти неправилна, јер је поменутом членику чл. 86. општ. закона ову у дужност стављено општинском одбору као надлежном за овај избор“.

— На ова питања одговарамо:

У членима 57. и 58. закона о општинама говори се о пуномоћницима својим, али наредбом над варош у саставу своје општине има и сеча.

Њих бира сеоски или варошки збор због тога, што они имају да заступају оделите интересе села или вароши, на чему пута чл. по њиховим међусобним спорозумима.

И над би ове пуномоћнике бирао одбор, дагаљом би се то, да једно неће село, већ бројем својих одборника, наметне мањем селу за пуномоћника оно лице, које би радио против сеоских интереса.

Што се тиче пуномоћника општинских, који имају да ште интересе целе општине, њих бира одбор према чл. 86. т. б. закона о општинама, јер ту одбор престава целу општину у заједничком интересу своју села која је састављају.

Према овема, мека законског основица онај захтев средне власти, да општинског пуномоћника бира збор.

Треба узмолити среску власт да поново уђе у одену ове ствари, па ће она исправити ранију погрешку.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Општински одбор не може председника општине, потпредседника и његовог заменика од дужности само на захтев надлежног надзорног власти.

У општини и извршен је избор председника, и на том избору изабран је Димитрије Ђ., из К.

По изваљеној жалби, у којој је нарочито било изложено, да је изабрани председник закупан општинске казанске аренде, трећи одсек Државног Савета наводи, да је овај избор правилан, па је одлучено од 25. септембра 1910. год. Бр. 4390, одобрено, а жалбу одбацио као неумену, спрећући нажалу надзорној власти на пропис чл. 71. закона о општинама, по коме членици општине не могу бити у исто време и закупци, арендатори, односно дужници општине неке.

Назирани председник, пре него би се узео у дужност, упути је једну представку општинском суду и одбору тражећи да донесе одлуку по декама његовим ранијим молбама, којима је тражио, да се закуп казанске аренде пренесе на другог, и да му се саопшти о томе одборској одлука.

Општински Суд, шаљући ову представку надзорној власти, известило је, да одбор пренесе аренде на другог није хтео да изврши, о чему ће сутра дан и одлуке доставити.

Надзорна власт, поводом овога, наредила је општинском суду, да изабрани председник, без обзира на ово, одмах узведе у дужност председника.

Општински одбор на својој састанку од 12. октобра 1910. године донео је одлуку Бр. 1416, којом је, с обзиром на одлуку Државног Савета и чл. 71. и 105. закона о општинама, одлучено, да се председник Димитрије Ђ. разнежи од председничке дужности на основу чл. 121. закона о општинама.

Незадовољан овом одлуком, изабрани председник Димитрије изјавио је жалбу надзорној власти, наводећи да одлука не одговара закону стога, што је од аренде одузео, а исту је се и измирио, о чему је добио признавање од општинског суда.

Надзорна власт решењем од 19. октобра 1910. године Бр. 10171, одуставила је од извршења одлуке одборској са ових разлога:

1. што је аутом Државног Савета од 25. септембра 1910. године Бр. 4390, којим су враћена акта избора опог председника, скренуто пажња надзорној власти, а не општинском суду и одбору, на пропис чл. 71. закона о општинама, према чему суд је имао поднети својој надзорној власти тражени извештај, ко је закупан ка-

својим ардеи, а ипак није одбор могао својојелачу о томе доносити одлуку, јер и ако би дошло до разрешења председника, то би се имало паритета изауство од чл. 122. а на основу чл. 148. закона о општинама, што аналогно по чл. 121. поменутог закона може бити само на предлог надзорне власти;

2. што је суд и одбор своју одлуку и не сачекавши њену извршност, исту извршио и изјавио, и ако изабратог и изјавио, од дужности удалио;

3. што последњи члан чл. 71. и чл. 105 закона о општинама постављају правило, да они, који су већ изабрани за часници, не могу после бити једногласно и законички општинских добара, а то значи, да они, чим буду изабрани, морају напустити зајак, на онда остати општинским часницима, као што је и овде случај; јер је изабрани председник отказаво касациону ардеи и општини исплатио неку зајакну пену, те на тај начин, без икакве штете по општину, престао бити ардеиатор, прена те му да остане председник општинског суда.

4. Најзад, ова је одлука противна закону и зато, што је одбор, и ако самовласно, покушао да ово реши, пре него што је изјавио о одлучивању зајакну изјаву изабраних председника и општине редовним путем расправљено и одлука по овоме извршеног постаје.

По изјављеној жалби, III. одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. Стога је на основу чл. 170. закона о општинама решио, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 1. новембра 1910. године № 10547.

Над се одлучује општински као својом непоправљеном, онда се у зборској одлуци морају изложити како величина и каква тога имања, тако и разлог се није се чини.

Збор седница села С... на дан 27. децембра 1910. године донео је одлуку, да се својом утрину, као и земљишта под чистином, подели на појединце.

Државни Савет нашао је, да се ова одлука не може одобрити с тога, што се на постојалих акта не види ни величина ни каква земљишта, које хоће да се подели, нити се најзад наводи какав оправдан разлог за поделу.

С тога је на основу чл. 57. закона о општинама, решио, да се ова одлука не одобри.

Одлука од 21. јануара 1911. г. № 557.

Општински часници, који је поднели оставку, може од ње одустати пре него по њој општински одбор буде донео своју одлуку.

Јован С. кмет села Б... узгину је једну претстајку надзорној власти, молећи је, да га узме у заштиту, јер му вели, општинска управа, поште не испуњава нота начела која и она, издаје такве наредбе, које није у стању извршити, саме да би га натерала да да оставку, што је најзад морао и учинити.

Доцније, а поводом ове оставке, одбор општина, на основу тач. 2. чл. 86. закона о општинама, донео је одлуку од 12. децембра 1910. године № 2229., којом унајма оставку кмету Јовану, с тим, да до новог избора, који ће бити 15. јануара 1911. године, његову дужност врши одборник Мирча М....

Када је ова одлука послата надзорној власти, она је, пре него би по истој дошла одлуку, позвала потписаног кмета и саслушала о узорцима оставке.

Он је на свом саслушању изјавио, да је 30. новембра 1910. године био приморан да да оставку о тога, што је над њим вршено кметове од стране општинског суда једино на партијског нерасположива. Али како по његовој оставци није било решавано 8—10 дана, он је онда одустао од оставке; иу одбор му овај одустанак није хтео унајмити, већ му је унајмо оставку.

Надзорна власт, разматрајући одлуку одборској, нашао је, да не одговара закону на ових разлога:

По чл. 107. закона о општинама, општински часници могу дати оставку, и одбор ни је унајмао само онда, кад се увери, да су разлоги за оставку били истинити и оправдани. Међутим овде није било таквог случаја, већ је овај кмет под притиском претпостављања му власти, који је потпуно неважљиво на позитивне доједношности, до оставку, од које је доцније и одустао, као што тврди његово саслушање, иу да суд у седници општинског одбора није хтео иста одустанак од оставке да самостан одбор, јер да је то учинио, оставка онга кмета била би беспредметна за решавање.

На кад и сам тај кмет на свом саслушању под позитивне власти тврди, да је своју оставку опозвао, пре него што је одбор о њој и решавао, то не и није могла бити предмет решавања у одбору, кад је ова била поднета општинском суду.

Са тих разлога, а у интересу саме службе, која би, због честог мењања општинских часника, трпела уштрба, надзорна је власт обуставила ову одлуку одлуку од извршења решеном од 18. децембра 1910. године № 16660.

По изјављеној жалби, III. одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти на закону основано. С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решио, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 19. јануара 1911. године № 12601.

Одлука општинског збора о подизању општинских грађевина не подлежи разматрању Државног Савета.

Збор општине и на дан 5. децембра 1910. године донео је одлуку, да се у М. подигне нова школска зграда. Општински суд писмом од 19. децембра 1910. год. № 1676. послао је ову одлуку надзорној власти, а ова је доставља Државном Савету на одобрење.

Државни Савет нашао је, да ова одлука, према пропису другог одеља тач. 9. чл. 53. закона о општинама, и не под-

лежи разматрању Државног Савета, па је стога одлучио, да се акта врате не разматрања.

Одлука од 25. јануара 1911. године № 637.

Општински одбор у својим општинама надлежан је да решава о подизању каква општинске грађевине само у том случају, ако трошак он тога износи мање од 1500 динара, и ако за то није потребан никакав прирез, а у противном надлежан је општински збор.

Одбор општине и на дан 27. јула 1910. године донео је одлуку № 3520.:

1. да се општинском суду одобрава, да на општинском плату подигне десет дућана од слабог материјала, које ће наплаћивати под закуп;

2. да се градације ове општинског буџета, а на средина општине баште, разгусте и њихов материјал употреби на изградњу поменутих дућана;

3. да се у недостатку буџетске могућности учини појавица у 700 динара под пријатног лица или завода, на иста стави се интереси у буџет за идну годину.

Надзорна власт решеном од 1. августа 1910. год. № 12101., изјавила је од извршења ову одлуку са ових разлога:

1. што по чл. 86. тач. 2. закона о општинама, општински одбор може решавати о подизању какве општине грађевине само у том случају, ако за то није потребан никакав прирез, а међутим, по чл. 33. тач. 4. истог закона, о подизању општинских грађевина, ако се трошак ове истих не може исплатити приходима, предвиђених у буџету за текућу годину, надлежан је општински збор;

2. што по чл. 33. тач. 7. закона о општинама о задужењу општине решава а не одбор општински.

По изјављеној жалби, III. одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. С тога је на основу чл. 170. закона решио, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 20. септембра 1910. године. № 8382.

Јео. М. Ст.

Мишљење опште седнице Касационог суда.

Поводом захтева Господина Министра Правде од 18. јануара 1911. год. № 658. да му Касациони Суд да своје мишљење о томе: 1. треба ли суд да потврди или одбаци листу, која није потписана у року, апрописаном у првом одељку чл. 53. а закона о општинама и 2. ако треба да одбаци, онда како тај рок разумети, т. ј. да ли се дан избора и дан подношања листе суду за потврду рачунају у тај рок или не—Касациони Суд је, у својој општој седници од 31. јануара 1911. г. № 878 на основу тач. 2. и 10. свога устајства, прочуо оно питање и одлисио закључке прописе, на је нашао:

Поред осталих услова за потврду кандидатуре листе за избор општинских чла-

вина наложених у закону о општинама, предвиђено је у првом ставу чл. 53. о. закона о општинама и то, да се кандидатура листа продаје у два оригинална примерка надлежном привременом суду на потврду, непосредно или преко дотичног општинског суда, од дана објављеног избора на пајзаде до на седам дана пре дана самог избора, и суд је према писмом оделуку номеру 353. о. дужан да у року од 24 сата од пријема прегледа листу и, пошто се увери да је листа од дозвољеног броја гласача потписана и да постоји пристојна кандидатура да је потврди, у противном је одбаци о чему подносиоце наставља решење.

Нема сумње да је овај рок законом установљен за то, да се по њему и поступа. Према томе, не може управо ни бити питања о томе да ли предлазачи имају право да кандидатство листу поднесу и после тога рока, дакле на краће време пре дана избора, а привремени суд дужност да и тако доцније поднесу листу прегледа и, ако је уредна, потврди.

Рок је овај законом очевидно за то, да би се привременом суду дано времена да поднесу листу не само прегледа и, ако је уредна, потврди, него и да је на време може доставити дотичном општинском суду, где се има на дан избора по њој гласати. Ако је тај општински суд у месту привременог суда, или бар у близини његовој, наравно да би оштричи било могуће да привремени суд и нешто одоцније кандидатску листу прими, потврди и општинском суду за дан избора још на време достави, али је закон постављајући за подношење кандидата тихих листа рок, морао одредити рок који ће бити правило за све, да би пресекло сваки спор у конкретном случају о томе да ли се још имамо или се није изгубило времена за извршење радње или потврде кандидатских листа. И онда по себи се разуме мора се тога држати у сваком случају.

Узимајући овако да листа, да би била прихваћена од стране привременог суда, треба да буде поднесена у законском року, Касациони Суд даље изјави, да се у тај рок не може рачунаати ни дан избора ни дан подношења листе за потврду. То кажују већ саме у закону за овај рок употребљене речи: „до на седам дана пре дана самог избора“, а и иначе у законодавству намен уобицајено је овако рачунавати рокова.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Непознати крадоциња — Цигани, 5. октобра на прелазу почке узлеу су нови Драгута. Мештерина, из Панаљева, 17 августа, на за гмн робља.

Циган је био тројица што: први је стар 35—40 година, средњег раста, са првим еле-

мента по лицу; други је стар 20—24 године, средњег раста, добро развијен, глават и по лицу такође пестак, са косом на глави; и, трећи је стар 20—24 године, висок, танак, у лицу бео, са шубаром на глави.

Донета наредба према козубареког окр. календарског Бр. 2157.

Васа Марковић, из Ваљева, познати је општин крађа на за гмн робља из Ваљева.

Донета наредба према козубареког окр. календарског Бр. 2157.

Михајло В. Милаш, познати је општин крађа, чију слику извесно, нешто је из београдског календарског закона 16. окт. мес.

Он је родом из Орешковца у срезу милошском, стар 25 година, висок 168 см, очну зиднашћу, косе плаве.

Од особених знакова има: бистру од посекотине, у облику праве дигрије правца косог, дужине 2 см. на трећој фаланги показива-

лене ртке; белегу од ране калачице кукурузног зрна на средњем левом обрву; брадавицу величине нисичног зрна на 10 см. испод левог лавног уха; брадавицу величине нисичног зрна на 9 см. испод левог лавног уха; и лево ногу у порезу — хлапу пре холу ножица на жутиранују страни.

Акт Антропометријског Полицијског Одељења Бр. 301.

Макојао Јованчић, из Боснија у срезу таковоком, одговара за крађу, али се налази у бегству.

Он је стар 19 година, ошавен, приковајат. Донета наредба према козубареког окр. календарског Бр. 323.

Преворгује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима уште највишу потврду, и у случају проваљеног старажаро их уште властима које су потерене изгледе, с позивом на означене бројеве акта или левства.

ТРАЖЕ СЕ

Светозар и Младен, синови Димитрија Кретића из А. Комреја у срезу вишњем, по-

и) Пошто је лист закључан, дојави је календар; да се Нова врши у знак.

стали су 5. овог месеца и да данас се не зна где су.

Светозар је стар 16 година, приковајат, лица дугот.

Младен је стар 13 година, плав, лица округлог, средњег раста, од особених знакова има: мали прст сијекан са доњим услом ошенинот; Акт наредба према козубареког окр. календарског Бр. 2165.

Милоје Кандић, из Горњога у срезу милошском, отуђарао је од својих родитеља и да данас се није вратио својој кући.

Он је стар 12 година, приковајат, теластих очју у социјалном одељу.

Акт наредба према козубареког окр. календарског Бр. 3161.

СРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Код наредника среза орешковца, у призору су се налазе познати поцари: Живан Ђорђе-

вић звали, црива; родом из Лавреши и Драгутија Цистаковић из Убо.

Прваком претреса код Живана је наћи један новч — новак на коме се налазе трагови крива са једном лустом дијамом.

Ако би ко на шта имао о овим новч то одмах достави писменој среза орешковца са писмом на Бр. 2423.

УХВАЋЕН

Никола Никчевић, чију смо потерину писмо у Бр. 1. убили је.

Донета наредба према нареднику Бр. 3363.

КРАЂА СТОКЕ

Илија Костић, из Бобова, уградова је једна првава, извора 5 године, донета.

Донета наредба према нареднику Бр. 3001.

Обраћа се писма свима полицијским и општинским властима да ову крађу а прављено.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се може унапред, и то најмање за годину, водити полицајских власти, и износи: 20 динара по годину за државна и општинска надлежства, а за све друге претплаћнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицајског Гласника“ не продају се. Узимање се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, одликовати:

Ордеиоу Св. Саве
ЧЕТВРТОГ СТЕПЕНА:

Животића А. Лазаћа, члана Управе пароши Београда.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 23. фебруара 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за лекара среза нишавског Д-р. Јована Ј. Палајотиновића, лекара среза белопаланског и бившег питомца среза нишавског;

за лекара среза крајинског Д-р. Јована Марковића, лекара среза моравског, округа нишког; и

за лекара среза моравског, округа нишког, Радавића Јаковљевича, бившег српског лекара, — сву тројицу поazole.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. фебруара 1911. године, у Београду.

РАСПИС

свиња окружних начелствима
и Управи града Београда.

Поједини наши поданици, који путују у иностранство, одлазе на Србије не попунивши са собом никакве исправе ради идентификације своје личности и припадности, те тиме изазивају себе разним неприликама.

Ма да власти не траже пасоше при прелазу границе за А.-Угарску, ипак наши поданици треба да носе са собом исправе за идентификацију своје личности, како би исправе могли употребити на случај,

да дођу у какво непредвиђено неприлику, као што су: разболело, остајање без средстава за живот, потреба за репатрирање, тражење помоћи од власти и друго.

Нека начелство — Управа — о овоме изнестала наше поданике, који путују у иностранство.

ИЗР. 2766.
11. фебруара 1911. год.
у Београду.

Заступник
Министра Унутрашњих Дела,
Министар Финансија,
Стој. М. Протић с. г.

РАСПИС

свиња окружних начелствима, Управи града Београда и команданту полицајске жандармерије.

Многи командир одредне жандармерије обраћају се својим представима преко окружних начелства својих, а неки и непосредно команданту жандармерије, прописима прописима чл. 18, 19 и 20 уредбе о окруж. жандармерији у којима траже одобрење: да бар једанпут у три месеца (а ваљеније једанпут у два месеца), обилу све жандарме распоређене на службу у округу ради прегледа (смотра) оружја и остале опреме код жандармија и ради давања упуштава за практично вршење њихове службе. Па како и ова и друга службена путовања одредних командира изазивају издатке из државне касе на дневнице и путне трошкове [километражу], те се ова морају и подешавати у границама буџетских кредита одређених на исплату ових путних трошкова, о чему морам да водим строга рачуна у првом реду ја, као одговорни надлежни првог степена (чл. 37, 58, 59 и 60 закона о државном рачуноводству). На дневнице и путне трошкове командира жандармеријских одреда за ова службена путовања њихова државним буџетом расходи за 1910. год. — по пар. 105. погла. 4. — одобрено је кредит од дин. 10.000, па је голико предвиђено и у предлогу држав. буџета ра-

схода за ову — 1911. — год. Међутим сви командир ваљевског жандармеријског одреда, позивајући се на наређење команданта жандармерије од 28. децембра прош. год. ПОВ. Бр. 348, тражи да путује по округу 6 пута годишње — само ради прегледа жандармија — о тим, да му за свако овако путовање припада на име дневнице и километраже по дин. 350; а то би за 6 оваких путовања — за 1 годину — изнело укупно динара 2100. Ако би сваки одредски командир овако и овакво путовао, онда би на 17 командира имало да се изада годишње за дневницу и километражу — само ради смотре жандармија — укупно дин. 35.700, а јакне 3/4 пута више по што износи годишњи буџетски кредит за сва њихова службена путовања. У том случају па потере и и друга хитна и неодољива службена путовања њихова не би била ни једног динара вредна. Међутим нити има буџетске могућности да се задовоља оваки захтеви одредских командира, нити то захтева стварна потреба службе.

Службена путовања командира жандармеријских одреда по потреби чини позитивне службе, према важности својој, деле се у две врсте: на прво место долазе хитна и неодољива службена путовања, као што су потере, гоњења злонамера и томе слично, по наређењима окружних начелства, а на друго место долазе службена путовања, која нису хитне природе и неиницијална, а у ову врсту долазе путовања ради смотре жандармија и томе слично.

Буџетски кредит одређен за службена путовања одредских командира има да се употреби у првом реду на путовања из прве врсте, која су хитна и неодољива и за која окружни начелствени нису дужни да траже претходно одобрење Министара. Тек наза тога долазе службена путовања друге врсте, која нису хитна и неиницијална и која се могу чинити само у границама буџетске могућности зато, уколико онако буџет. кредит није утрошен и ангажован за службена путовања прве врсте, и због чега се за ова путовања друге врсте мора узети претходно одобрење Министара Унутрашњих Дела.

Сем овога старина потреба службе не захтева да командира жандармериских одреда морају увек путovati по округу само ради прегледа окупација и друге сврхе код жандарма и ради упућивања ових на правилно вршење службе, кад ова путovanja тако скупо стају и кад немају подлоге у буџету, кредиту за њих. Смотру над жандармима у округу и упућивања њихово на правилно вршење службе командира одреда могу вршити и дежурници позивањем — на партије — жандарма у место свога редовног боравишта, кад год то стане јавне безбедности у округу и друге прилике дозвољавају, и кад по другим службеним пословима путују по округу. Од умешности, добре воље и енергије командира зависи у главном могућност да се и на овакав начин постигне познати успех, који се од смотре над жандармима и од упућивања њиховог на правилно вршење дужности очекује, а без икакве штете по службу, коју жандарми имају да врше.

Сем овога и начелници окружних и начелници среза, којима су жандарми на службу дати, имају дужност да их редовно упућују на правилно вршење службе (чл. 18 и 20 уредбе о оруж. жандарм.), те је у овом погледу ова дужност одређених командира знатно олакшана.

На основу свега напред изложеног и чл. 10, алинеја 4 жандармерије — у вези чл. 1 уредбе о окружној жандармерији — напаша сам да потребно да овим списком, у коме изложеном начелника, регулишем службена путovanja командира жандармериских одреда и жандарма по местима и потреби позивањем службе.

1. У свима хитним и неодложним случајевима, као што су поторе, говење асоцијација, обезбеђење дружина, пола, села и вароши од појављених заговора, угуњивања хотела и пореда, угуњивање пожара, свазасејања од повала и у свима сличним случајевима начелници окружних, по свом нахођењу и без мог претходног одобрења, наређивати да командира одреда са потребним бројем жандарма отпутују одмах онамо где је потреба и изврше своју дужност, а мене ће о томе одмах телеграфски (отвореним или у шифри) извести и очекивати наређења и упућивања за даљи рад.

2. У свима другим случајевима, који нису хитне природе, командира жандарм одреда вршеће службена путovanja по округу само по мог претходном одобрењу. Јер им иначе нећу приписати разица о путним трошковима; представе своје за оваква путovanja командира ће чинити само преко својих окружних начелника, врлоким уз представу и маршруту своју са прорачуном о дневницама и километража на предложено путovanje; описне представе окружних начелника слаће мене са својом оценом и мишљењем.

3. За путovanja службена, која командира одреда чине при презентацијама и по пословима, који не долазе у ред позитивне службе, већ се врше по наређењу војне власти, командира одреда не примаму напуну на кредита буџетских овога Министарства, већ из кредит

Министарства Војног (парт. 236. држ. буџета расхода за 1910. год.);

4. Жандарми окружне (одредне) жандармерије немају права на засебу накнаду путних трошкова при вршењу своје службе зато, што они сн накнаду примаму редовно као стални додатак уз плату (чл. 6 и 7 уредбе о окружној жандармерији);

5. Жандарми позитивне жандармерије, пошто немају редовног додатка уз плату на путне трошкове, имају право на накнаду ових по чл. 21. алинеја о жандармерији, кад год врше позитивну службу ван места своје редовне дужности, за што се уноси потребан кредит у државни буџет (парт. 103. поз. 2 државног буџета расхода за 1910. год.); и

6. С обзиром на законске прописе изазове у тач. 4. и 5 овог расписа командир жандармерије никад, без старине потребе и нужде и без мог претходног одобрења, не треба да одређује оцирице и жандарме из позитивне жандармерије на вршење позитивне службе ван Београда, кад год се на такву службу могу употребити оцирице и жандарми из ма мог одреда окружне жандармерије. Само у изнредним случајевима и по довољно образложеном предлогу командира жандармерије моћи ћу да одобрим употребу позитивне жандармерије на позитивну службу ван Београда.

Препоручујем начелству — Управи — команданту — да се од сада у погледу службених путovanja командира одреда и жандарма управљају по овом распису, који ће начелство саопштити и командира одреда а командант подручних му оцирицама у Београду на знање и управљање.

Бр. 1176.
17. фебруара 1911. год.
Београд.

Засвојени
Министар Унутрашњих Дела,
Министар Финансија,
Стој. М. Протић с. р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу јануару 1911. год.

Према званичним извештајима оружних начелства и Управе града Београда, у току месеца јануара ове године извршено је у Србији:

1. Убиства	14
2. Детоубиства	5
3. Нехотичних убиства	2
4. Покушаја убиства	25
5. Рабојништва	5
6. Телесних повреда	13
7. Нападения	31
8. Описних крађа	123
9. Злонамernih похиштаја туђих ствари	2

1) У јануару месецу 1910. г. дела ових била: 1)

1. Убиства	20
2. Детоубиства	3
3. Нехотичних убиства	3
4. Покушаја убиства	27

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	13 или 92,8%
Детоубиства	4 „ 80 „
Нехотичних убиства	2 „ 100 „
Покушаја убиства	25 „ 100 „
Рабојништва	5 „ 100 „
Телесних поврда	13 „ 100 „
Нападения	1 „ 3,2%
Описних крађа	65 „ 52,8%
Злонамernih похиштаја туђих ствари	1 „ 14,2%

Највећи број убиства извршен је помоћу затрених оружја 16; затим помоћу батрона оружја 5; и тупог 3; а узорни типом извршеном земљу у међусобној сајби за 10 случајева, у осети за 3, а за 1 случај узор је непознат.

Посматрају према местима, изложено убиства извршена су: у срезу грочанском 2, и по 1 у срезовима: варварском, оба колубарско, повасеном округа београдског, крагујачком, поречком, београдском, параванском, јабличком, млавском, подунавском (непронађено), и трнавском.

Детоубиства извршена су по 1 у срезовима: сврашкином (непронађено), позаравачком, млавском, пригосеном и у вароши Београду.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезовима: жубињском и жичком.

Покушаја убиства извршена су: у срезу параванском 4, у срезу златишном 2, у срезу крагујачком 2, у срезу зрношачком 2 и по 1 у срезовима: колубарском округа београдског, повасеном округа ваљевског, изасуринском, трнавском, лепенском, београдском, ресавском, белопаланском, подунавском, зајечарском, добричком, пригосеном, златишбачком и жичком.

Узорни овим делима нећемо земљу у међусобној сајби и осети.

Рабојништва су извршена по 1 у срезовима: ваљевском, зипшом, подунавском, трнавском и у вароши Београду.

Телесне повреде извршене су: у срезу златишном 2 и по 1 у срезовима: тапавском, повасеном округа ваљевског, јабличком, рајавском, зевачком, београдском, сврашкином, жичком, колубарском, повасеном и у вароши Београду.

Нападения су извршена: у срезу нишанском 4, у срезу ресавском 3, у срезу београдском 2, у срезу третишном 2, у срезу колубарском 2, у срезу златишном 2, у срезу зрношачком 2 и по 1 у срезовима: повасеном, грочанском, крагујачком, златком, параванском (пронађено), атесничком, дунавском, моравском округа позаравачком, оравском, подунавском, зајечарском, добричком, драгачевском и у вароши Неготину.

Вредност свих ових ваљевина износи оно 5.900 динара.

1. Рабојништва	3
2. Описних крађа	2
3. Телесних поврда	15
4. Нападения	13
5. Описних крађа	182
6. Злонамernih похиштаја туђих ствари	18

Опасне крађе извршене су: у вароши Београду 15 (8 пронађених), у срезу каљичком 7 (5 пронађених), у срезу бродоградском 7 (5 пронађених), у срезу хлањском 5 (4 пронађених), у срезу посавско-златиборском 4 (све пронађене), у вароши Шапцу 4 (1 пронађена), у срезу зајечарском 4 (1 пронађена), у срезу лозовачком округа лавенског 3 (све пронађене), у срезу колуварском округа ваљевског 3, у срезу ласковачком 3 (све пронађене), у срезу гужавском 3, у срезу неготинском 3, у срезу београдском 3 (све пронађене), у срезу моришском округа нишког 3 (све пронађене), у вароши Нишу 3, у срезу подунавском 3 (1 пронађена), у срезу врачанском 2, у срезу погачанском округа београдског 2 (обе пронађене), у срезу комањском 2 (обе пронађене), у вароши Ваљеву 2 (обе пронађене), у срезу личком 2 (1 пронађена), у срезу јасеничком округа прагужевачког 2 (обе пронађене), у срезу лепеначком 2, у срезу трстаничком 2 (1 пронађена), у срезу рудничком 2 (1 пронађена), у срезу парашанском 2 (обе пронађене), у срезу нишанском 2 (обе пронађене), у срезу поперском 2, у вароши Пожаревцу 2, у срезу орашком 2 (1 пронађена), у срезу косачином 2 (1 пронађена), и по 1 у срезovima: грожњанском (пронађена), подгоричком, пољаничком (пронађена), масурничком, жуписком, десетовачком (пронађена), маљачанском, јадранском, рајевском, тохувачком (пронађена), змињском, јасе-

ничком, округу смедеревском, добричком, златиборском (пронађена), пригородном и у варошима: Пулији и Зајечару.

Вредност свих ових крађа износи око 33.300 динара.

Законских поштомата туђих ствари било је по 1 у срезovima: масурничком, гужавском, лепеначком, неготинском, прокупачком, драгачевском, и у вароши Ваљеву (пронађен).

Вредност свих унштених ствари износи око 900 динара.

Поред изазовених дела у току месеца јануара ове године извршено је у Србији и 11 саловистава и то: у срезу јадранском 2, у вароши Београду 2 и по 1 у срезovima: јасеничком, тузничком, иланском, прокупачком, рајевском, драгачевском, и у вароши Ваљеву.

Ова саловистава извршена су: затреним оружјем 3, пешаком 4, отиром оружјем 1, и тровањем 1, а у вароши ваљевској извршена следе: у болести за 3 случаја, у рвањем материјалној стању за 1, у душевном растростану за 2, у страху од казне за 1, у грешки свађе за 1, у пажњетоу за 1, и у рвањем долазећем животу за 1.

Покушаји саловистава извршени су у вароши Београду 4, сви тровањем, а у вароши за 2 случаја свађе, и по 1 често-жубље и болест.

Општи преглед до сад изазовених дела овакав је:

Треша брџ	О К Р У Ж И	Убиства	Десетовача	Изазовна убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Опашана	Тешка ташана поворе	Пашане	Опасне крађе	Законска поште	Туђа ствар	Осавиштва	Поштомат саловистава
1	Округ београдски	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	« ваљевски	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	« врањански	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	« прагужевачки	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	« крајински	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	« крушевачки	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	« моришски	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	« нишки	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	« пиротски	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	« позариначки	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	« позариначки	1	2	5	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3
12	« руднички	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	« смедеревски	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	« тимочки	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	« топлански	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	« ужицки	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	« чакањски	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Укупно града Београда	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Свега:		14	5	2	25	5	—	13	31	125	7	11	4	—

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 22. фебруара 1911. године Абр. 343, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(СВЕЖИТАК)¹⁾

Дуг се дели, међу солидарним дужницима, на подељнаке делова, зато што се узима да је сваки од њих подељнак и користи њако, а вршица је дужно ије дужан исплатити оно што му је право. Али, може бити и другачије, то јест може један солидаран дужник сносити, и у својим односима са осталим судским, више или мање него други, а то ће специјално бити онда ако је он, од дуга, узео више или мање него други судскилик. Напослетку, може бити и то да само један од солидарних дужника сноси, дефинитивно, све дуг, а то ће бити онда ако се је свих свих он користи. Овај посматрај случај бива, на име, тада када се, у виду солидарне обавезе, врста поверљивости јединствено, гаранција, на исплату дуга: уз дужника се, према поверљивости, обавезује солидарно јам једно или више лица²⁾. Разуме се да, у том случају, главни дужник, нада исплати дуг поверљиво, не може, према осталим солидарним дужницима, који су били само његови јемци, вршити некакав рекурсе, као год што он мора, ако би који од тих његових јемца извршио поверљиво, њему накнадити све оно што је он своме дао, ишти ту може бити говор о казаној деоби дуга међу солидарним дужницима.

Следи случај имамо и код јавне продаје, специјално онда када први или други купац исплати поверљивост ову дивергенцију у ценама између друге и треће купца. Тај случај што су та два купца солидарне одговорности поверљивости (односно дужнику) за ту дивергенцију најмање не значи да се та дивергенција има између њих двојице да подели, тако да, дефинитивно, један сноси једну а други другу половину. Напротив, овде имамо, као што смо и горе казали, случај када се солидарни дуг не дели међу дужницима, већ где део дуга само један од њих сноси дефинитивно.

Дивергенцију у цени између друге и треће продаје има да сноси, дефинитивно, само други купац, на чеге казана да, ако је он заступа ту дивергенцију поверљивости (односно дужнику) и исплатио, он нема права, због тога, ни на какав регрес против првога купца, пошто је он, изналажући ту дивергенцију, платио само свој лични дуг. И, обрнуто, ако би ту дивергенцију направио први купац, он има право тражити од другог купца да му је он цеоу накнади, будући је он, први купац, исплатио његов, другог купца, лични дуг.

Нема спора да је тако. Јер, ако, у односима првога купца и поверљивца (ду-

¹⁾ Поверљивост је, у пројектом броју стављена, при првом случају, да кажемо то, место: «дефинитивно», што се овим погрешно.

²⁾ В. Lacombe, op. cit. II, p. 694. Fischer и Hohl, op. cit. II, p. 339.

лица), уговор који је он са овима на првој лиценцији закључио није потпуно раскинут услед тога што је дошло до друге продаје, — ни знамо да тај уговор остаје, и поред друге продаје, у толико у складу у колико је први купца ипак био обавезан да плати другом страну свој штећу коју би она могла претрпети зато што он не би евентуално главноу уговорну обавезу испунио, — тај уговор је потпуно раскинут и уташан другом продајом у колико је реч о односима између првога и другог купца: са гледишта тих односа први купац је ослобођен сваког обавеза које је на се био увео на првој лиценцији, а други је купац сада једини у обавези, тако да, ако први купац плати дивергенцију у цени између друге и треће продаје, он плаћа туђу од, друг другог купца, због чега он има право од овога тражити компензацију онога што је за њега дао. У њиховим међусобним односима, први купац је потпуно замењен другим, наравно у границама оне цифре коју је други купац понудио на лиценцији, и, због тога, први купац не стоји наспрам другом ни у каквој обавези. Напротив, други је у обавези наспрам првом, ако би онај извршио ову рачуну у неким случајевима у трећу продају. Да је све ово тако, најбоље се види из тога што први купац не би био ни у каквој обавези према поверљивој (дужничкој) због малу која је трећа продаја према другом поналажа, нити би, у опште, до треће продаје и било кошта, да је други купац извршио лиценцијарну цену: у том случају поверљиво не би имали пита више, осим оне дивергенције у цени између прве и друге продаје, да од првога купца тражи. И ако је први купац, зато што је било и треће продаје која је дала још мање него и друга, у обавези, и да тај новац плаћа, према поверљивој (дужничкој), то је поседица уговорне кривиче другог купца, који цену, понуђену од његове стране на другој продаји, није исплатио, и да ту кривичу не може носити одговорност први купац, бар у својим односима са другим купцем. И као год што, наравно, други купац не би могао ништа потраживати од првога купца, у случају да је исплатио своју лиценцијарну цену — он је тиме само једну своју личну обавезу испунио —, исто тако нема он од њега шта да потражује ни онда када он, пошто је дошао до треће продаје, која је поналажа малу према другој, исплати тај новац: он и ту, у облику накнаде штете, испуњава само своју личну обавезу).

Ж. Перх.

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

Неки схватају међутим „делом“ („Tatbestand“) као телесно дејствовање на извесно лице¹⁾. Зато је према њима потребан додир тела. Овакогди је, да је ово гледиште на штету добра части. Када А. направи руком на Б. да би га ошамарио, и био спречен, несумњиво је, да је тиме извршио непоштованство лица Б, а то је дозвољено за увреду.

У § 185 немачког к.з. увода, „делом“ учиница сматра се као извршење или посредство, те је већа казна прописана. Наме, законодавац, не чини међутим разлику међу одређенима, којима је увреда извршена, али је несумњиво, да извршење „делом“ треба служити као отежавајућа околност.

В. Омазовљивање.

Изаја је омазовљивање, кад се састоји у потцењивању или порицању (непосредно или посредно) једне од вредности, које сачињавају част. На њега, као што је већ речено, свакој од вредности, које сачињавају част једног лица, одговара у истој мери уважење, које личност лице има на основу те вредности. Према томе кад се потцењује или пориче једна од тих вредности, тим самим се потцењује одл. пориче и уважење, које оно одговара, уважење и. пр. у моралном погледу, ако је то морална вредност, другим речима тим самим се омазовљивају лица, чија је част у питању. Тако било би омазовљивање изјава, кад би А. рекао у неку лицу Б, да није довољно моралан човек (потцењивање моралне вредности), или да је неморалан (порицање моралне вредности), или да је лудо.

Потцењивање одл. порицање вредности у питању (другим речима изјава омазовљивања) може бити или непосредно или посредно. Оно је непосредно, кад се изјава изрично потцењује или пориче ова или она вредност. Оно би био сузач, кад би и. пр. А. рекао лицу Б, да је неморалан или врло мало моралан човек, или да је неважистан, бескарактеран, невољан, или да је човек неврлодних вољних нагона. Оно је пак посредно кад се у изјави само прегрутно пориче ова или она вредност, другим речима, кад је она таква, да се на не само, путем заштитивања изводи порицање одл. потцењивање извесне вредности. Оно би био прегрута сузач, кад би А. рекао лицу Б, да је лудак, уљивак, лукавца, дивљак, невољан, да пати од те и те венеричке болести, да је извршио склопове, да је украо извесну ствар, да је бракољивак итд. То би даље био сузач, кад би А. рекао или ошамарио лице Б, или кад би га опсовао, карикирао, или кад би се према њему неврлодно понашао (уштитио извесну женску, и. пр., или јој наменио) или се с њоме грубо понало итд.

Као што се види из првог случаја прегрутног потцењивања одл. порицања извесне вредности, увреда се може састојати и у једној чињеници или дела, дакле у једној од ових вредности, којима се извршиле изјаве (и. клевете). Питане се према томе појављује, чиме се разликује увреда од клевете. Да би се на ово питање одговорило, треба разишати прегрута између увреде и клевете по к. з. и увреде и клевете напите путем иштаме, за тим између прегрута чињеница и дела у присуству само оног лица, коме се оне приписују и тврђења истих у присуству трећег лица:

1^о К. з. — Према к. з. изјашење чињеница не може бити клевета, већ само изјашење дела. Према томе изјашење чињеница, које нису, „дела“, биће увек увреда наравно под условом, да се тиме извршава омазовљивање (и. пр. тврђење да је А. лудак). Што се тиме изјашења дела, оне ће бити изјашење увреде пре свега одл., кад је дело, истинито, (кад би А. казао лицу Б. у једном друштву, да је живео сатом и тој девојком, а ово је истинито), да тим и онда, кад је оно неистинито, али је својствено једној ономе, чије је дело (кад би и. пр. А. казао лицу Б. на само, да му је украо извесну ствар). У противном случају т. ј. кад је дело неистинито, ако је изјашење извршено пред другим којим лицем, може бити само клевета, евентуално и увреде, јер се онда потгањено ствара подлога под тврђења лица за „мржњу“ и „презирење“ (§ 210 к. з.) а евентуално само увреду изјавају омазовљивање од стране оног, којег чини изјава.

2^о Зак. о шт. — Према овом закону изјашење само дела тако и чињеница може бити клевета (чл. 22). Оно изјашење би могло бити увреда само одл., кад су „дела“ и „чињеница“ истинити, јер је за клевету потребна неистинитост истих. Тако могло би бити увреде, кад би А. казао у једном новинарском чланку лице Б. подеристом, и он је у ствари, или кад би плавао доловом, и он је истинита био осећујући за краје. Међутим према чл. 22. зак. о штати у овим случајевима не би никад могло бити увреде, јер према њему увреда постоји онда, када се наградним или неспростим изјављивањем аждача неке личности или правног лица (корпорације), а не изјави се против нечијаше одређене власти²⁾. Оно је несумњиво нетачно, јер и у овим случајевима може бити изјављено омазовљивање.

За питање, да ли једна изјава садржи омазовљивање лица, на које се односи, морају се узети само они факти. Други речима да би изјава била омазовљивајућа за ово лице, она се треба да састоји у потцењивању одл. порицању вредности, које ово лице има. Отуда једна изјава може бити омазовљивајућа за једно лице, а за друго не. Тако судски рачуноводство не би омазовљивањем, кад би му А. казао да је неважистан у праву, до би напротив било омазовљивање, кад би то рекао једном судији. О овом се моменту појављује изрично у § 213 к. з., где се каже и у опште по стању лица³⁾.

Из овога се види, да нема т.з. асоцијативних увреда, т. ј. изјава, које су увек

¹⁾ Ма. оне приписује тако изјашење правили о правичном изјашењу грађанског стања грађана у својственом законодавству, стога што је Министар Правде, Г. К. Ткачевић, поводом Народног Скупштина јавио предлог о изјашењу и допуштају у закону Град. Суд. Нотаријату, предлог који се изјашење тиме изјашењује: изјашење: рачуна се да, пре него било којим својим рачуном, морају бити скључени да изјаше да ли ће рачун предлог оставити закључак, или не, како да он не остави, а пога у своје раду узлаз у обави.

²⁾ Тако Обавештење 194, 2, § 185, 9; Binding 1 171; Hitzacker 2 745.

кајамо омазовањављања већ само *реал-тичких*.

Иађава се може састојати и у саопштавању изјаве омазовањављања, коју је немо учинио против наведеног лица, у саопштавању дакле већ напете увере, и таква изјава се може према околностима квалификовати као изјава омазовањављања, т. ј. и она може бити *упреда*¹⁾. Тако то би био случај, кад би А рекао лицу Б: „Тоби је Б већ казао да си матајер“.

И условна изјава може бити изјава омазовањављања, т. ј. увере. То ће бити случај онда, кад се могућност испуњавања услова у апстрактну принсије одређеном лицу, и кад је испуњавање тог услова притивно појму чисти. Но условна изјава је онда *безусловна*, садњава изјава омазовањављања, безусловна *упреда* дакле, јер је условна изјава *упреда* само у колико се једном лицу принсије могућност испуњавања омазов услова²⁾. Другим речима ако условна изјава може бити *упреда*, условна изјава омазовањављања, т. ј. условна *упреда* је немогућа. Условна изјава, која би могла бити безусловна *упреда*, било би н. пр. онда, кад би А рекао лицу Б: „Ако обесчистиш овог депојачу, прекинућу сје однос с тобом“.

Иађава омазовањављања против наведеног лица може бити и *поверли* учиница. То ће бити случај онда, кад је изјава управљава против чисти лица А, али истовремено погађа и част лица Б, тако било би поворде изјава омазовањављања на жону Б, кад би ко казао комплетом невог сина А.

На постојање изјаве омазовањављања равностроје је то, да из предност која се поворе или потпоује, зашта постоји или не, и да ли је у случају, кад она не постоји, прилика за то до лица, против којег је изјава управљава³⁾. Тако ко би рекао у ствари симпатичног лицу у наведеном друштву да је симпатичан, могло би се то симпатично према конкретним околностима као изјава омазовањављања. Тако исто било би изјава омазовањављања, кад би А рекао на наведеном базу у друштву невој у ствари ружној дами, да је страшно ружна.

(НАСТАВЉА СЕ)

ГРАНИЧНЕ МЕЂЕ УМИШЉАЈА И НЕЖАТА

(НАСТАВАК)

Преставља једне последице побужује нас на акцију да је остварио само тада кад ми ту последицу хоћемо. Предвиђање последице као могућне при нашем девању постоји и тада кад је хоћемо. На пр: кад ми предвиђамо последицу као могућу, али се надамо да она неће наступити, и та нада одређује да ми делавне, или кад је предвиђамо као мо-

гућу, на никак делаво зато што је примано, пристајемо на њу баш и ако наступу. У оба се случаја давамо последица предвиђа. На икак, смене да у оба случаја рећи да је виновник нареднамо криз? У једном случају он последицу није хоће и нада да она неће наступити била је покретач невога делавња; у другом случају он последицу хоће, примио ако наступу и нада да последица неће наступити није била одлучујући момент на његово делаво. Општа је сигурност у наци да се ова два случаја морају поделити, јер су код њих различити степен кривине. При је случај свестан нехит, а други онеспотанни умишљај. Није то дакле предвиђање последице као умишљај карактеристично, него *воле хотене*, воља да се последица оствари.

Негативно је тврђење да је предвиђање последице уз хотене радње то што ни хотене последице, да се дакле у томе случају предвиђање последице и нево хотене слажу, азначе једно исто. Иза менахена кад се хоће радња, а предвиђања могућна последица из те радње неће се. То је случај кад свесног хоћења. Виновник хоће радњу. Предвиђа последицу као могућан резултат те радње и *ни неће*. Предвиђање и хотене не поклапају се.

Теорија преставе изврше понавља својим тврђењем о хотеној радњи природни психолошки ред у процесу постанка воле. Шта се примарно хоће, радња или последица? Ми се никад не одлучујемо на беснижну радњу. Ми пре свега морамо знати шта хоћемо. Хотене последице јесу примарно нехитно расположење. Тес посе тога долази избор радње која ће бити последица да жељену последицу оствари. Хотене радње је секундарно психолошко расположење. Да насам, да узмемо Франков пример, најпре хтео да бацни једну карту у поштанско саудче, на ми по том ладо на замет да том картом могу јавити каку повоот моме пријатељу, већ сам ја најпре хтео да то пријатељу јавим. Кад сам се на то одлучио, ја сам, можда после размисљања од неопоза сати, одлучио да то учиним ипак ју једну поштанску карту и бацајући је у поштанско саудче.

Оно што хоћу морај најпре предвиђати. И последицу моју хоћу морај најпре предвиђати. Отуда је оно ред нехитних комената у процесу постанка воле: 1. предвиђање последице; 2. хотене последице; 3. предвиђање радње и каузално везе између те радње и последице; 4. хотене те радње.

Може ли оно секундарно хотене да потисне примарно хотене? Радња се јавља као средство за постигнуће циља — последице. Ко хоће циљ безусловно мора хтеи средство. Отуда свако хотене последице у себи садржи и хотене радње појом је та последица остварена. Али, пошто наступање последице не зависи само од нас већ и од комплекса наиздажних сила ван наше личности, то хотене средства не значи увек хотене циља. Теорија преставе, која на тог постанку почива и логички и психолошки је погрешна.

Франк нема право кад тврди, да се умишљај карактеристично тиме, што изве-

сје преставе напоница није подигао на ступањ отворних мотива делаву. Он ни код свесног нехита тако тако не подиже предвиђање последице на ступањ отворног мотива делаву. Франк погрешно тврди: како теорија преставе у ствари не говори о престави као мотивима за постанак воле. Мотиви за постанак воле ипак само преставе последице. То је само један од мотива.

Воља је једна психолошка акција, која се јавља као резултат борбе простих и асоцијативних престав у нашој свести. Ми сумњиво воле управо овако схватамо: спомаша свет, и конституција нашега организма као целине, при надражаје преко периферије на централне органе нашега нервног система. Ти надражаји стварају у нашој свести просте преставе, које остају у свести и могу се понављати дојаче у осуету нових надражаја. Просте преставе могу се свет понављањем капаго спомашега или унутрашњима надражаја спајати, груписати и давати нове, асоцијативне преувате. Једна проста или једна асоцијативна престав, у борби која се међу проставима непрестано воли, може да премолава, те се тако створи побуда или потреба једне психолошке акције, т. ј. делатноста централних нерва на периферије, а ових ових на кретања наших мисли, таке *изличке* спате. Воља је управо реакција нашега нервног система на спољашње и унутрашње надражаје његове. Она као неки унутрашњи, природни спонтанитет не постоји.

Мотиви за постанак воле јесу просте, али не само преставе, које би козавице, услед спољних, или само услед унутрашњих надражаја, него *аспонтанне* све. Отуда су просте последице радње само један једн од мотива за кретање воле, а отуда су опет оне саме собом недоуљиве да завоје појам воле.

Преставне теорије преставе греше кад тврде: *нако* се не може хтеи оно што се не живи. Питање је постављањем: *омако* воља се кретај делатностама престав. Преставна теорија не живи *нико* кад изаваати акцију воле, т. ј. не може провратити психолошко живљење да буде остварено. То је тврђење тако, али само у једном случају: кад би некад у свести било могућна егзистенција једне једине преставе. Тако што пак немогућно је. Са преставом оно жељено последице копурице велики број простих и асоцијативних престав које се жеље, и у комплексу жељених моје се хтеи и једна *нико* последица.

Ако је циљ казнене примене и целокупног кривичног правосуђа да заштити прати поправљеног у *аудско* друштво, или да га као неправилног у *интересу* друштвене безбедности елиси, онда се прилика свега тога може наћи оправдања само тада, ако су *психолошки* *оорбине* асоцијативне такве, да поштује *оорбирани* воља на повордама правног поретка. Како *них* треба да поворла.

(НАСТАВЉА СЕ)

Нико Топазовић.

¹⁾ Уп. Франк 3 183 III; Hoyer-Alford 128.

²⁾ Уп. а. Lief 3 90, стр. 1; Rothmann Die Nötigung als Abwehrbewegung (1905) 27; Liepmann 125.

³⁾ Уп. Liepmann 127.

⁴⁾ Уп. Hoyer 24.

2. Ако се истрагом утврди, да је општински суд само наивно уверио, али га није предао дотичном лицу, јер није имао да плати таксу, онда органи општинског суда не би могли одговарати што нема таксе, него би одговарало лице, које се послужило њоме, додавајући тако оно, што само уверио није садржавало.

На треће питање, које је изложено у акту, одговара неће ни да одговара, јер ово и не потиче из природе саме службе општинског суда, него се хоће да задовољи приватан интерес, који јавно проширује и из самог првог питања.

II.

Суд општине јошаничке, аутом својим Бр. 178, пита:

„Суд ово општински, који уредиштво да му издати листи следеће објашњење:

Под ово општинске поште чеши прислажу од разних поднелица, а нарочито од окружног школског одбора, писмена писма. Нека од истих упућује су на адресу управитеља школе јошаничке, а нека пак одбору школе јошаничке.

Адресована писма управитељу, пошта њему и предаје, а она писма, која су адресована одбору школском, има ли право њих да отвара председник школског одбора, или само управитељ, и ако су адресована школском одбору.

Суд овај сада баш има један случај, да је од окружног школског одбора прислажено једно писмо адресовано одбору школском, које је пришло и отворено председник школског одбора, а затим га упутио управитељу школе с наредбом, да на истом поступи како је наређено, али учитељ га није хтео примити са изговором што је отворено, јер каже да је само једино он зато надлежан, а други, и због ових његових против разлога председник школског одбора исто је вратио назад окружном школском одбору.

Да ли је председник школског одбора био у праву за наведени случај, или не, и да ли постоји зато за казну одговорност?

— На ово питање одговарамо:

По члану 56. закона о народним школама, председник општине председник је и школског одбора.

Као председник школског одбора он сазива седнице и руководи њима.

Он у случајевима потребе даје чак и тродневна одсуства наставницима (чл. 58).

Према томе, његово је несумњиво право да даје правац пословима у школском одбору, на му се не може одрећи ни то, да призна и отвара писма, која су упућена школском одбору, на да их предаје поштом на даљи рад.

Како је, у осталом, већ у том питању дошло до сукоба, па да њему није било места, то треба сачекати одлуку окружног школског одбора, који ће, нао надлежан, одредити надлежност и председника и послове.

III.

„Општина петровачка, има: председника, два извета за нар. Петровац, и јед-

нога извета за село Лесковац, који је у групи са општ. петровачком. Поред тога, има и нарочитог благосиљка, по чл. 112. зак. о општинама.

Општина ова, има на извршењу врло велики број пресудних изступних дела и грађанских спорова, из ранијих и пр. године.

Председник и два петровачка кмета, заузети су свакога дана суђењем. Кмет Лесковац, врши суђење у своје седе, по прописима закона, те зато није могуће, да на који од кметова прими извршења, пошто она морају сваког дана бити у заседању суда.

С тога се овим учтиво обраћају уредиштво, и молим га за објашњење, по којем путу и прели наредбом броју 101. Гласника:

Може ли општ. суд, или одбор, одредити за општински извршитеља благосиљка општине и у опште може ли благосиљка (нарочито закљето), бити извршитељ: да ли ће који благосиљка примити жалбе кривичних тужилаца и судова по грађанским спорозима, елементарним путем, — као и да ли предаја, који он буде извршио, може остати снажна?

— На ово питање одговарамо:

По чл. 94. тачке 3. закона о општинама, општински суд врши постојеће одлуке по грађанским и кривичним спорозима, тако и све законске одредбе државних власти.

Ако да саопштавање свију тих послова не могу да стигну кметови, онда се ти послови могу дати у рад и општинским службеницима — деловођи или благосиљку, ако њихова служба неће трпети штете.

То се може учинити распоредом рада, који издаје председник општине у складу чл. 103. поменутог закона.

Одређени органи, у овом случају благосиљка, може вршити извршање и елементарним путем, и предаја, извршена од његове стране у границама законских прописа, имаће би вредности.

IV.

Деловођа општине оравањачке, у сврху деловођачког, пита:

„Молим уредиштво да ми у народном броју свога гласника издати следеће објашњење:

Кад неко лице учини кривично са сток по чл. 106 става другог закона о шумама, или и остале кривичне постојеће по истом закону у приватним и државним шумама, ко је надлежан за извршање и пресудење те кривичне, да ли општински или полицијски власт, а пошто деловођа учине у овоме крају још имену одлуче?

— На ово питање одговарамо:

По чл. 126. закона о шумама, све кривичне кривичне, учинене у општинским и приватним шумама, суде општински судови.

Како, према чл. 90. истог закона, у ред изступних кривичних доказа и оне из чл. 106. поменутог закона, то је и за

њих надлежан општински суд, какав се учине у општинским или приватним шумама.

V.

Суд општине ново-тупишке, аутом својим Бр. 2422, пита:

„Кад деловођа једне општине, при пријему дужности, положи прописану заклетву по чл. 108. закона општинског, па после неког времена буде на ња кој узорна — извршен случај суду — он ове две општине остави, и на неколико дана буде примљен у другој општини истог срева, — треба ли и у овој другој општини да понова положи заклетву на дужност, или не треба.

Моли се Уредиштво, да на ово питање издати одговор.“

— На ово питање одговарамо:

Закон о општинама није нарочито регулисао ово питање.

Али како положити деловођа није стада, као што је чиновник, и како свака општина има и својих одређених интереса који се поверавају деловођи, то је ред, да у свакој општини при пријему дужности, положи нову заклетву, нарочито после преника службовања, или што је онде случај.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И НАСАЦИОНОГ СУДА

Ако Одбор Државног Савета, у случају општих избора општинских часника, по жалби не донесе своју одлуку у року од два месеца, а у случају других избора општинских часника у року од месец дана, рачунајући од дана кад су акта у Савету од поште примљени, сматра се да је избор оснижан.

Б. С. и Б. С. и. јавно се Државном Савету противу жалба часника општине Б. С. и. која је извршена 11. јула 1910. године, због њихових неправилности:

1. што је за овај избор требало бирати новог председника бирачког одбора, кад је претходни избор уништио кривично старог бирачког одбора;

2. што је у овој жали биран само председник и одбор, а међутим општина је састављена само из једног места, те је требало бирати и кметове.

Акта по овој жалби примљена су од поште 21. септембра 1910. године и одсеку предата у рад 28. истог месеца, када је стављена наредба да се удружи са жалбом и однесу криве на разматрање, али је ово учинио тек 2. јануара 1911. године, а за ово прене извршење је постао снажан према чл. 170. закона о општинама.

С тога је III. одсек Државног Савета вратити неразматрања акта овог избора, пошто није донео одлуку о овом избору у року од месец дана, рачунајући од дана, кад су акта примљена у Државном Савету, те се према чл. 170. закона о општинама има сматрати, да је избор оснижан.

Одлука од 17. јануара 1911. године X 9285.

Општински збор није надлежан да вршицај јединичним накнаде штете, на коју су осуђени због горосече.

Збор општине р..... на дан 30. маја 1910. године донесе је одлуку, да се извршеним делима, извршеним у одлуци општинског одбора од 4. маја 1910. год. № 1104, опросте дужност, узиме казну и плаћају општини по пресудама првостепеног суда, на име накнаде штете и кривичних трошкова због горосече.

Општински суд, спроводећи ову одлуку Државном Савету, наложеном је, да је противна овом осуђењу општинске готовине пре свега с тога, што је она суна, која се послала, била предвиђена у буџету за 1910. годину као приход, а с ем тога, што ће горосеча због овога узети маха.

Државни Савет нашао је, да се она одлука општинског збора, којом се опрашта казна извршеним делима, која су осуђена за горосечу, не може одобрити с тога, што збор за опраштање ове казне није надлежан, тим пре, што је она казна, према акту суда општине р..... од 18. децембра 1910. год. № 1545., унесена у општински буџет као приход.

С тога је на основу чл. 33. закона о општинама, решено да се она одлука не одобри.

Одлука од 25. јануара 1911. године № 625.

Јес. К. Ст.

Судб између начелства општинског и првостепеног суда решен 27. августа 1910. № 9304.

Касацциони Суд у одељењу расматрао је акт кривичне Милете Матића и др. из Беринца, због дела из § 193, крим. законика, по којој се појавио сукоб између начелства општинског и првостепеног општинског суда због надлежности за разматрање решења начелства среског № 409, којим су осуђени упућени на грађанску парницу за доказивање својине спорног земљишта, као и решења № 9741, којима је одлучена жалба осуђених на горње решење, на је нашао, да је за разматрање ових решења надлежан првостепени суд. Јер поштомски неважност у припадним делима ради као орган судске власти опшће, како је прописано у законској о поступку судова у кривичним делима, на су због тога неговне одлуке по овим делима изван круга административног решавања.

Према томе, разматрање решења начелства среског, којим се упућују осуђених на парницу за доказивање својине спорног земљишта и које је начелства донело у складу утврђивања елемената потребних за појам представљеног кривичног дела, — доноси у надлежност првостепеног суда, па и разматрање решења о обављају жалбе осуђених на горње решење.

Сем тога, решење начелства среског којим су осуђени упућени на претходну грађанску парницу, остаје да се напосмо

према са разматрањем кривичног питања, то је и по чл. 3. зак. о извршеним делима надлежан првостепени суд да оцени уместост овог, и ако не доводи до извесности, припада истраги; а тако исто надлежан је за разматрање решења, којим се разматрање једно спорно питање о благовремености жалбе осуђених.

Судб између Првостепеног суда за град Београд и Управе вар. Београда решен 30. децембра 1910. год. № 15528.

Касацциони Суд расматрао је акта сукоба између првостепеног суда и Управе града Београда због надлежности за разматрање решења кварта парничког од 2. јуна 1910. № 7747, којим је Димитрију Петровићу хотелјеру одл. на основу § 373. а. крим. законика забрањена продаја електричне струје, на је нашао, да је за разматрање овог решења надлежан првостепени суд и то са ових разлога:

Решењем кварта који је има бити предмет разматрања, забрањује се осуђеном Димитрију даља продаја електричне струје зато, што кварт налази да је за онај посао потребно нарочито одобрење и право, кога међутим осуђени Димитрије нема.

Забрана радње према § 210 тат. 6. кривич. законика постоји као једна прета казна на коју се кривац по закону може осудити, на се према томе као казна има сматрати и у случају кривичне прописе § 373. а. кривич. законика, кад се она изврше пре позване, казне на коју се осуђеник има осудити пошто му је пре тога била већ забрањена извесна радња.

Према томе, над су по §§ 15 и 16 позитивне уредбе о надлежности првостепеног суда за разматрање пресуда по истинским делима изузете само оне пресуде по делима за која казна затвора не може бити већа од три дана, односно тридесет динара, а остане пресуде и решења по истинским дате за разматрање првостепеном суду без обзира на врсту казне, која се пресудом или решењем изврши, онда је за разматрање решења кварта парничког, којим се изврше забрана продаје електричне струје надлежан првостепени парнички суд.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Ђорђе Драгићковић, Циганин из Београда, који је осуђен на две године робље због крађе, побегло је из затвора Првостепеног Парничког суда.

Он је стар 32 године, раст средњег, суволики, брвова црних, малих, брја се. Од одеље има лавст боје златне и две мучалне кашеје се сјајном око носова.

Донета начелства таличког Бр. 2544.

Никола Васа Вељковић, Циганин, из Слаткова у ср. Јабланици, има да одговара за крађу коња али се налази у бегству.

— Донета начелства среса Јабланичког Бр. 2736.

Филип Ото Кисекум, поштомски чиновник из Албана, проверено је државног пошта на 116.000 марака и јом у фебруару

месецу прошле године побегло војског кул. Он је стар 32 године, а у времеу бегства имао је у брвова. Одреша је нареди од 2608 марака дину које Филипа ухвати на кште пронаше. На избуз немачког посавесца у Београду, које минал да се Кисекум краје у

Србији, писомско цегове фотографије и препорукуме свима познатим и општинским класици, да за њим пажљиво трагају. — Акт Министарства Унутрашњих Дела ШБр. 20386.

Препорукуме се позивају на општинским класици, да за овим побеглих лицама учине пажљиву потеру, и у случају проналаза трагају их упути властима које су потврдило издано, с поштом на означене бројеве акта или досети.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а према потреби и више пута недељно. Преплаћати се плаћаје у напред, и то најмње за пола године код сиљу војничких власти, и износи: 20 динара по годину за државна и општинска надлежности, а за сва друга преплаћивања у опште 12 динара годишње. За веома кратко: годишње 24, полугодишње 12 динара у напред. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, а на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, решено је:

„Да се општина Кулина, у срезу моравском, округа нишког, коју сачињавају села: Кулина, Чукуровац, Породин и Југтеп, по изјављеној жељи њених становника, од сада назива „општина Југтепска“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 25. фебруара 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволио је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, решити:

да се Мирославу Св. Динићу, поздравном писару треће класе овега царског, уважи отставка коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 25. фебруара 1911. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О СТОГОДИШЊИЦИ БЕОГРАДСКЕ ПОЛИЦИЈЕ

— ПРИЛОГ ИСТОРИЈИ ДРЖАВНОГ УРЕЂИВАЊА И ПОЛИЦИЈСКЕ СТРУКЕ У СРБИЈИ —

саопштио А.

Ових је дана упрavo стотина година како је, по разлику ствари и стварањем изазивајућих разлика, извршен значајни прелазак из унутрашњег и политичког уређења још са свих и неослобођених Србије. Као што је познато, пре крај 1810. године свршено је било са разломом двеју партија, које су, обе, имале одличних представника у сваком погледу али се ипак могло међу собом трпети. Надао се био утицај, упрavo прелазак, Војводе отац и неговни дули, те је партија Милана Обреновића, Милана Стојковића, Добрица и других била потпуноста. Један од резултата је свега трвења био и у томе

што је с осетитком нове године отпочело увођење у живот новог уређења Србије, по коме се Правителствоту и Совету преобрано, те је Србија добила, при пут, и политичке, министре за поједине струге. Тада је и. пр. Доситије Обрадовић постао при Попечитеља Просвећености, а да не спомињемо друге, Јаков Некадиновић Попечитеља Унутрашњих Дела.

Прото је мало времена по том био пролаз — тог неколико недеља — па је Попечитељству Унутрашњих Дела поднесен један саопштење од особитога значаја онда за савременике а од не мањег интереса сада за нас после стотину година. Ко је исао тај саопштење не знамо данас — а нагађање не води позитивном резултату — и само га је србна ситуација сачувала у некада пребогатој Ресавској Архиви, која је у Београду стајала дуго времена у приватној својини баш праве употребе.

Тај саопштење ипак у начелу прелазак о организовању полиције у Београду, на се, по том, упутило и у наредних првих, најважнијих, одреба о законском уређењу полицијске власти. Ка свему ономе што се зна о уставном питању и о законима у Србији овога доба треба додати и ово саопштење као непотпуно о старану да се Србија још ире једнога столећа учини уређеном државом и културном земљом.

Како је датум: у Београду 8. марта 1811. године — према чему се овим његовим саопштењем даје овог новог прилог о стогодишњем сећању на живаху доба највећег значаја.

Не упуштајући се у дугачка коментарисања, држимо да ће само саопштење говорити за себе врло јасно, и ми у предговору изажемо тај документ у верном преводу само с наменом старог правописа на нови.

Документ гласи:

Начертаније

устројства полицијске власти у Београду и по том прочити мјестама Отечества.

Благодареније Богу, Отечество наше ступа у друштво просвећених предјеза

и Царства, и рад се наш подобно уводи у согласје друге, у наукама и правствениости предмачећим народна цијело Европе.

Причином тога ни он — народ и држава, не може бити без обавијања управљенија ти народа и нација, што је по невој части по свом морао бити, у неосносном будућу робству. Као што се државијем овима велико число от једно нације или от више нја у једну цијелост, те се по томе чловот от зверија различитим причинала, тако се утврђенијем држава једна од друге отакује, једна будући утврђенија вишим смернома цијелостног, а друга само са степем напад области животног. Да се нан може држава тога иматија достојно називати, потребно је да царствате у њој ред, мир и поредак, утемеље тако да се сви односи развијају у сарајерјерју — архонически, именеви сви државствуйни на живот државини сила. За установити и одржавати такови поредак, што се устројство једног несаки нуждног органа, а тај је полицијна управа збога алга итии в'ратење полиција.

Такова пак у Отечество нашему јошт существовања није, нити се изара чинио намерење утемељења њелана. А то ишту потребе и нужде правог живота државе једне. По причици неосходности пропавшу се угадне томе овога устројства такови нужде Отечество власти:

Член први.

От прављенија града (територије) одузима се полиција власи коичево, будући да је војни полиа један а полиција дуплине другог рода, и да се само као свикотне у ретким точкама додиривају.

Член втори

У Београду се устројство одјелита полицијна власт са државном старом народном, плавнога, оба рила брда и рене Товчедера.

Член трећи.

Началник је прве полицијске власти београдске Полицијамјестот от Попечитељства именован да зајмене.

Плаћа његова као и све што се каса одржавања новог органа власти па терет и на рачун касе Народне.

Член четврти.

Полицијскијатор има у помоћни Ликтор, који(х) се број по потреби може узимати, а најпре се имају именовати тројица: за унутрашњу, за спољашњу и за поверљиву службу.

Член пети.

Ликтори се именују од стране Покитељства и узимају се из реда од Полицијскогатора предложени. Они су дужни у смену Полицијскогатора помагати и само заповестима његовима повиновати се.

Член шести.

На Ликтора пада један писар и на Полицијскогатора један обити Дезовитача, који је и дугогодишњи Полицијскогатора са пуном одговорношћу управљати дугом.

Член седми.

Потреби послова сходан и одговарајући број нахура чини принуђују саку Полицијске власти, с тим да они осим принуђује никакву другу заштиту нису могу.

Член осми.

Дезовитачи и писари постављају се од Покитељства по предлозима Полицијскогатора а по предлозима споразумјеним његову с Ликторима.

Нахура дужност настављају и не лишављају се решењима Полицијскогатора по представљенију Ликтора, једног или више.

Член девети.

Плаћа се одређива по називу дотичног Покитељства а подноси је Покитељство Народне касе, с тим да поред не никакву другу плату плаћају или не може, будући да је Полицијска власт позната да чистотом руке као и поведенија на највишој тоци државног бићају буде. А Покитељство ће то имати у сматрању при одржавању величества власти.

Член десети.

Као што се војна власт одликује од власти Полицијске, тако се ова дужи од судске, будући Полицијска престаје на прагу судиштва, а рекетирати се може само на позив оне. Зато се утврђивања сматра:

Полицијска је власт перна позвана штитити породицу, без кога се напуштају свако обити тако и поједини интереси, а у вобућителашем повратити поремећени мир:

Принцип бунта, великог или малог, оштећења разматра по том Суд, а меку изузетично прилази власт расулавања.

Член једанаести.

Важно има Полицијскогатор одређити како ће се у немим појављивањима случајевима чинити, као и то што је пуноду за правнио поступање Полицијске власти по обите, како ће поно

устројство само од обите користити а не на уштрб безагоњености живота бита.

Предходбем Додатак.

У недојотастку јуџи нуисан за одржавања оне влакне дужности нерним Полицијскогаторем именовати Капетана Ђуриновића, и у согласју одредити му Ликтора.

Овај нацрт првог уређења списе београдске полиције пре стотину година прво је јасан, тако да ми, сматрајући већим поштом изданим, застајемо на објашњењу само невољних речи и израза.

Тако:

"*Узлазе точка** устројства — који се помену у уводу изматеранија" — не сумњиво значе основне принципе, као што се угазони каменовима обележава темеља за зидање нове зграде.

У члану трећем је реч о томе да се Полицијскогатор именује "*до замјене*". Ми оне разумемо као одредбу по којој је вољажу Полицијскогатора* био мако стабилан, што је са свим природно.

"Ликтора*", који се на више места спомињу и који су, како се јасно види, оно што су данас чланови управе, ван списе су сумње узети по сећању из римске историје.

"Принудна сила" и "*принудна власт*" нахура без сумње треба да значи физичку силу, која ће се употребити онда када полицијски чиновници нађу да јој је место и да је постоја неминовна. Зато се види да овеи значење употребе таче списе нахура не могу радити ништа друго по властитој иницијативи.

Све оно што се говори у члану деветом о "*чистоти руке**" Полицијских органа може само на част служити састављачу онега, изматеранија". Што се види да осим једне, одређење, плате Полицијски не смеју имати ни у ком случају и друге важке плате личи, плаћа, законско поштоматрива оне, већ обичајним правом одређење, дужности да се власт мора поштоматрива и саме поштоматрива на мито итд. А да се то омогући, дужни је Покитељство при одређивању плате имати на уму и животне потребе људи и њихових породица.

У додатуку се препоручује да се за првог упућивања тако организоване београдске полиције постави "*Капетан Ђуриновић*". Данас знамо само да једно лице поје би могло одговарати томе предлогу — знамо да је тада живео у Београду, кољаника београдских капетана Петар Ђуриновић*, који је и једне одличне Велене Школе учио, "*технолошку саобраћаја*". Је он то једно и исто лице, као и је из капетан Ђуриновић дошатаби, прематривајући, одличану чашу да буде при упућивању београдске полиције у оно влакно и бурно доба — не може се сада знати.

Запуштајући ове сваштене замисли, кога податак, знамо, у први члан, о стогодишњим организацијама, или бар о претјету на организацију, при београдске модерне полиције, дужни смо поново одати признање прецима који су пре

једнога века стварали државну еписку с мукана о којима данас једва можемо и појми имати. Као и у доба старе државне снаге наше, тако је и пре једнога столећа турски поштоматрива поново потраја била трудне личине предања — али зар су они за то пред нашим очима живи?

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Ђириновића

(НАСТАВАК)

Има неколико случајева, где може бити спорно, да ли постоји омаловажавање, да ли према томе може бити увреда.

"*Поздравље неисторијских речи и поштоматрива пред женскама*". Овде се мора узети, да може бити омаловажавање, т. ј. увреда, јер је могуће, да он(и), који тако што чини, тиме претвучу изјављују своје потцењивање или чак и нормалне моралне вредности дотичне жене(а).

Да ли ће таквим поштоматрива бити извршено омаловажавање или не, зависи од одношаја дотичног лица са женском у питању, као и од тога, да ли је то јавно претвучено или не¹.

"*Поздравље неисторијских речи и поштоматрива у присуству мушких*", било од стране мушкарца — било од стране женских, не може се сматрати ни у ком случају као изјава омаловажавања, на ма се лица у питању срдачно овог таквог поштоматрива².

"*Наказна фотографисање узете у незгодном положају*". — Овим се може највише омаловажавање, те према томе највише увреда, јер она, који тако што чини, тиме претвучу изјављују своје потцењивање или и нормалне људског достојанства еотографеисање особе, или можда још и њене моралне вредности. Тако немачки *Reichsgericht* је нашао увреду у изјављу на продају сине извесне жене, еотографеисање, без њеног знања, у поштоматрива за купње. Може би се узети, већи се у одлучу у прилог исте, да се је дотична особа драгоцено еотографеисање, и да је с њеним пристаном еотографеисање изложена на продају, а то би могло бити и сумњиво свештство на осећање стида и моралност дотичног лица и тешио га општењу у поштоматриву код других³.

¹ Ђириновић је објаснио на следећи начин (стр. 118): "Тражила је културни знаменитост по познатој, већ, тако, јас, знаменитој београдској јавној библиотеци, а не поштоматривах с осећањем етнолошког, већ поштоматрива поштоматрива на њеној у служби" жене од стране једног мушкарца, нити дошатаби до изјављује жене, нити се сав тако што рече, нити је претвучу у поштоматрива је осећања.

² Према е. Berg (121) се такав поштоматрив само онда може сматрати као омаловажавање, кад му је био наме да претвучу траговито женску особу као ипш, који је осећање изјављујуће, да тако што чини⁴. Не пој је критички субјективно приде. Читаво еотографеисање, где се може бити стављено у зависност од њега или у акцију.

³ Ул. е. Berg (121).

⁴ В. Ђириновић 258. Према чему је потребно, да је изјављује био осећање овог изјављује. О томе да да је не може бити ни по, нити бије, говори само овак, као е нека упућива, шта је потребно за њога приде.

ме. Тад сам добио неколико шакара и злого сам без печери, али нисам успео. Верујем да их ниси као дух није дао да ласни, јер кад сам устао ја сам био тврдо решен да спустим руку на сребро. Једно ме је сино бупало: на свакој отворачице била изрезано име Виле. Кад сам ону јесице изнео Цлоајну, али не охрабри и пети дан увече украдох десет новца и толико шакара, изваљиха и шакицају за казу. 20 нијени доцније све је било задовољно и већ прекоутра ја нисам имао ни шакара од 150 динара колико сам за сребро добио.

Три дана нисам сарађао нију док ме једно вече не ухапсе заједнички и не одведоше у Беле, затвор где су затварали адуке, осуђенике и ратне грађане. Ту су ме држали у једној мршчи саби доста дана а не рекосе ми зашто сам затворен. Тек после апликације ми каза да сам затворен на трајноме мога оца. Она ниско ме мало смири: дане, то је да се поправим и ја сам: ниско ме држали строго. Сутра дан мија ми дође да ме виси и ја јој изохом опронтај, а после четири дана био сам слободан и напалас на ниско тврдо решен да у будуће будем испрпан.

Брзо сам се вратио мојим старим папицама, а нисам ни имао радоста прирати чуло. Мој отац, који је дође као напаран, поста толико обзирни да ми његова обзирност тинила сит и командиту у нојени. Кад ја мораво напустити тесту на његово место долазаше жати, и ниско нисам могао да се приближиш човеку и ако сам то без престана чешмео. Почео сам тако очажати док ме не научи Цлоајн, тај деи неахалач, чијих се податак стаиојених Араса још сећају. Поверлих му моје жуве. „На шта! рече ми он, ти си гази али останих такав; и после то ниско деи да један младик твојих година нема ни шакара. Иди, хојни го! Да сам ја на твој месту знам шта бих радио?“. Шта бих радио? „Твоји родитељи су богати и која халад талара ниско или жале не би са њима ништа познало. Старе таларе си благошовен хлеб, само треба пружити руку?“. Разумем, треба изабити на велико оно што се не може изати па свито. „Тако је, а после се узмише без тужи и гласа?“. Јест, али напалачи!... „Гути Бога ти! Као да ти ниси хомо син, а мајка те! вео позит!“. Она рекохово од дубави моје матере подсети ме на њен последни опронтај за последње младичке гдуности и то ме обрати те пристадо саспо на предлог који је се сазнао мојој хробрости. Требао је само напирати га, а на прилику се није дуго чекало.

(НАСТАВЉА СЕ)

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Зачиничања Винодоа. — Тачнио статистичким подацима утврђено је, да је у нејој Европи нијени, у походу прихилитете, спреа Морин-Осрау (Северна Аустрија), у коме је, само на 11 месеца

прошле год, извршено: 19 убиствоа. 150 алоична против државе, 720 алоична против личности (без убиствоа). 760 алоична против имовине и преко 10.000 преступа. Кад је у августу месецу прошле године одлучено о свој строгости примењивати у оном срезу закон о забрани пошљава оружја, одузето је, само за неколико дана, 110 револвера. Бас одради Хопа, на чак и жнога младостица, имали су револвер. Карактеристично је, да је овај срез често индустријски.

Нов начин идентификација алоичнаца. Опројан и сјајан успех, који је у прани постигао Бертолион систем за идентификација идентичности прица, побудио је жноге, изград буди речеи обзирне умове, да о овој ствари мало ише размислију, и да на оном месту пронају још икакву пошину. Поред датилоскопије, која тежи да идентификација криваца врши сази по отисцима прстију, јаснају се убрзо предлози да се ово идентификација врши сази на основу уха, боре и облика оску, тетовирањих знакова, распореда нена на шади итд. Све су ово, међутим, деривати Бертолионовог система, који у погледу тачности и позитивности од њега дозено изостају. Последњих дана поинако је још један нов и потпуно оригиналан систем идентификације. Импаного је и предлози карнасна лекар Др. Северио Нкар, који важи као један од врло обзирних радника на пољу идентификације. По овом његовом систему, који у многоме подсећа на старо жлојосне алоичнаца помоћу оскујаног гвојца, идентификација би се вршила на тај начин, што би се оскујеним и опште описаним личностима ушприцавао под кожом хладан ларифин у широм стању, који има ту особину да на ушприцањем месту пренаде под кожом мало старидује, сачио жуљенима на руди, које остаје стално и непромењиво целог живота. Један пут и начин да се ови мали жуљени отконе и унште била би хируршка операција, али у овом случају на место њих остају оскујаци — белеге — који су такође стајали и непромењиви. На овај начин алоичници би били обележени трајаи и веома карактеристичним жињом, који би над тетовирањим знацима имао ту предност, што би био невидљив и потпун сази властима и обележени. Само нешто ушприцавања првотина зависило би од врсте алоичника или боје реки од њихове вешности по друштво. Тако и, пр. најопаснијим професионалним криваљинама ушприцавао би се паравен у горку ортну лосеи ашење, мање опасним у средњу, обичајни криваљеници при жуи итд. Така је, у главниа потевима, велио син Др. Нкар — нова метода коју предавамо, у вешру да она може бити од користи у еносу, у којој су наведени духовна заведени рјаво ехалачнио сентименталитетом, који ји не допуста да дођу да правнавој појма о кривичној сакцији; у еносу, у којој жуи аравног разума мораву, због зрелости алоичнаца, жати за прошлани временаца, у којима су се алоичници, чији живот представља сталну опасност по друштво, могли живети умијаним тво-

ажеи. Друштво има и право и дужност да се брани, и с тога је потребно да се обезбеди од професионалних алоичаца и спреми за отпор алоичничкој војси, која је из дана у дан многобројнија и све боље организована.

Као и сви остали деривати Бертолионовог система, тако је и ова нова Др. Нисирова метода недостојна да послужи као потпуно систем идентификације, а још мање да замени данашњи Бертолион систем. Наравиоки жуљеница могу, у најбољем случају, послужити само као сигурна помазна тачка за утврђивање потпуног идентитета извесног професионалног алоичаца. Они могу емо послужити као доказ да је ово личи професионални алоичац, али не и као доказ, да је у истии оно, да моје се налазе. Поред овога, потпуно је оправдана божан брисањег лекара Др. Стоика да ће алоичници, вешти као што су, ипак иут и начин да се осироте „паравенио жуљени“, као год што су пропалши средство да се детовирају. По мишљењу Др. Стоика то ипак није систем идентификације који важи данас недостојан, већ одсуство неке ипак националног одређена на идентификацију, која међу својом треба да образују густу мрежу кроз коју професионални алоичници не би могли пролазити.

Јогулети самоубица. — Јуна месеца прошле године сачио је у Мару, у намери да се удаи, Деон Баје, из Ремеа (Француска, стар 44 год., али је на воде благовремено извађен захваљујући једном храбром прозанику. На неколико дана после овога, Баје покуша да се обеси у једном парку, на кад у овоме није успео услед прекрива узине помоћу воје се хтео обесити, испалио је на себе два револверска метка: један у главу а други у леку страну груди. Услед тешких рана пренет је одмах у болницу, на које је напашо после месец дана евички потпуно опорављен, али и тврдо решен да пошто постои спречи се животом. Да би у овоме сигурно успео, он једног дана кажу на железничку пругу и пред сам дозак воза испали на себе 5 револверских метка, успех којих се сруши на пине. Самоубица је на сваки начин, рачунао да ће овога пута морати остати миран: било од револверских куршума било од железничког воза, али му, на његову велику жалост, још није било сујено да умре. Машиниста је, нитина с тошком муком, успео да воз благовремено настави, а тешко рањени несрећникова је пренет у болницу и подвргнут обилном лечењу. Чим је мало дошло и себи, и видео да ће и овога пута одживети, јогулети самоубица, почео је оживљати и тврдити да се једном већ мора убити. И доиста, само после неколико дана, истрајао је ниш на руку једног свог белезног друга и ударио се иже даљуи у грбу, али су лекари, брзом операцијом, успели да га и овога пута спасу од сигурне смрти. Кад је најзад видео да је немогуће убити се јавно и грбу, Баје изабра један нови и потпуно оригиналан начин самоубиства. Једног дана

присуство је кривом око 600 грама воде и одмах за овим добро се напио воде. Овај пута напад је унео јер га је вода, која је набавила уреду асфорбране течности, угушила. Оно је било пре месец дана.

Заштити из правновернице. — Један страшица злочин из правновернице, који у многоме подсећа на сличне злочине на Средњем Бео, извршен је пре пратог премена у созу Годару, у Швајцар. Нови Франциско Ортего био је оболео од туберкулозе, али у месту да идо правно лекару, обратио се за помоћ једном сеоском врачу, који га је уверавао да ће одговорити ако се напије вруће крви од малог детета и груди оболели детини утробо. Још се врач понудио да му и овај лек набави, разуме се уз скромну награду од 700 динара. Пошто је болесник на ово пристао, и након уверавања познате, врач узхвати једногосеоског Бернарда Гондла, сина једног сеоског свирача, пресеца му врло ножем једну страну желуца да би се оболели Ортего напио вруће крви, а за овим му расворио грудну и извади утробу ради обликова Ортегових груди. Ово ово направило је у присуству мајке, жене и брата оболелог. По извршењу овог грозног дела, испи сеоског детета одједан је и бачен у једну јурицу. Ја је сутра дан нађен са растрепаном дувањом и унаженим телом. Оно су лоповици били нарочито уредили, да би им само жртва остала непозната. Навештачу о овоме, полиција је одмах извила на лице места и позвала кривце, који су своје грозно дело потпуно признали.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1

Деловода и благачини општине малознорички пита:

По закону о народним школама, школске управе — одбори — постављају своје буџете и предају их дотичним општинама, да их унесу у свој буџет ради изналаже школског прирза. А када се — што бива у већини општина — не изналаже ни општ. приходи, који буду буџетом предвиђени за дотичну годину, онда остали изналажен и наведени буџетски расходи, на разуме се и школи се прирзе не изналаже.

Конкретан случај десно се и у овој општини, и школи се, да посматрамо 3—4 године, није потпуно неизлажливо мек прирзе, него је сваке године по нешто на дугу остајало, али школске управе прилагодили доносила школских буџета за наредне године, нипала нису у свој буџет уносила одвојено те суже неплатљеног прирза, него су само у буџету на страни прихода уносила овакву напиту: „прирзе од наредна да се наплати и п. и“ и ту ставе онолику суму, колико некадаше буџет са с рани расхода. Тако је сваке буџет сваке године састављан без да се

у њему показује одвојено душни прирзе од текућег. Таки је буџет и ове године састављен.

Међутим садања школска управа тражи, да је општина дужна и мора школи изналажити сав оно сума од оногадушког школског буџета, још и сав оно савне школског прирза, које су остајале на дугу за посматрање неколико година.

С тога ми је чест замолити уредништво да објасни:

1. Је ли ово потраживање школске управе уместо, и ако је уместо онда: а) на чега би општина тај прирзе могла школи исплатити над исти није за ову годину у општ. буџету предвиђен, и б) да би се тај прирзе од неколико година исплатио, на што би се он имао употребити, кад то школски буџетом за ову годину није предвиђено?

2. Има ли грешке до школске управе што они у свој буџет не унесу сваке године одвојено душни а одвојено текући прирзе, јер да је тако рађено, не би сада до ове неуслађености између школе и општине дошло?

— На ова питања одговарамо:

У члановима: 17. и 58. закона о народним школама који говоре о школском буџету, није ништа ближе одређено: шта улази у школски буџет, и како се он у опште саставља.

Али по правцу, постављеном у чл. 18, 22. и 38. закона о окружним, средњим и општинским буџетима и по чл. 128. закона о општинама, у буџету се морају као приход показати и сви непокућени приходи из прошле године, и тек после њих тражи се покриће редовним приходом или новим прирзама.

Према томе, и сав неопућени школски прирзе из ранијих година морао је да се унесу у школски буџет као приход наступajuћих година, и тек после овога, с обзиром на неисплаћене платке минулих година и предвиђених потреба за текућу — наступajuћу — годину је да се предвиђа нов прирзе.

С обзиром на ово признамо, и кад општина није унесла у опште у свој буџет нов прирзе за школу, него само онај не изналажен на ранијих година, она не би била дужна да дије другу суму сав оно, које је предвиђена садашњи школским буџетом, ако се парано, оном сума, која је у општинском буџету у опште предвиђена за школу, којеко неплатити сав оно, што школа има да изда у току ове године.

Ако би, међутим, она сума, предвиђена у општинском буџету за текућу школу била мања од суме, која је предвиђена као издатак за ову годину у школском буџету, онда би општина ту разлику морала накнадити ако не другачије, а оно, уношењем у буџет за наредну годину, ако је буџет за ову годину већ закључен.

За прекор је, што се у опште дошло до ове неуслађености, кад председник општине, који као председник школског одбора слагао школски буџет, није као председник општине водио рачуна да се и један и други буџет правично састави.

II.

Суду општине владавине актом својим Бр. 2839, пита:

По члану 52-ог закона о општинама, кад се избори општинских чланова прише после општих општинских избора, председнике и чланове бираних бира општински одбор на своје средине?

Моли се уредништво за објашњење: да ли ови изборници, који се бирају за председника бираних одбора и његов заменик — морају имати услове предвиђене чл. 52 а. пош. закона или не, и како се има поступити са избором председника бираних одбора и његовог заменика у случају кад ни један од изборника нема услове предвиђене чл. 52 а. закона о општинама?

— На ова питања одговарамо:

Како ће се бирати председник и чланови бираних одбора у општинама, које имају једно гласачко место, и какве услове они морају имати прописано је у чл. 52 а. и 52 б.

Наузетак, који је предвиђен ставком дејетим члана 52. а., по мишљењу уредништва, односе се само на оне општине, које имају више гласачких места, јер се налази у члану који говори само о тим општинама, и речима: „председнике и чланове бираних одбора“, неусумњиво обухвата председнике и чланове бираних одбора свих гласачких места једне општине.

Па сваки начин, да и они председници и чланови одбора о којима говори овај пет став чл. 52. а. морају имати услове о којима говори чл. 52 а. и 52 б.

III

Суд општине кнежевичке, актом својим Бр. 984, пита:

Моли се уредништво за што брже обавештење у наредном броју „Полицијског Гласника“:

Може ли општински суд, за извршење своје кривичне пресуде, заштити слободу и лица јавног кола, која су трудна; ако не може, онда шта ће радити, да не би пресуда застарила, ма што је случај код овог суда.

Код § 288. крив. суд. пост. наложено је, да се за оцему труднице уклања децетати, онда ко та лица бира, и од којих личности?

— На ова питања одговарамо:

По начелу, постављеном у § 288. пр. суд. поступка, извршене пресуде над кривичним задржава се у случајевима труднице, ако ће породица наступити за преме надржавања задржава.

Трудноћу по наредника констатују бабице и лекари, а где оних нема, то могу чинити жене, које су као старије жене бабицу на позив власти.

Према томе, кад се констатује да би породица наступила за време надржавања намене, а нека бајзини да ће пресуда застарити, онда се може сачекати са извршењем пресуде.

Али, ако би било бојања, да ће пресуда застарити, а осуђена се не сложи да кажу задржава задржава поштем у смислу

§ 118. кр. закона, онда ће власт учинити то сама по т. 3. § 49. „Полицијске Уредбе“.

Буде ли доцпа на ову замену, онда ће се осуђена ставити у притвор, али ће се одмах, по правилу постављеном у § 289. кр. суд. поступка, предати својој родбини да се тамо поредом у оддели 40 дана по поредају; и ако дође на протече време наредне казне, она ће пројекти издржавања у затвору, а ако протече казне протече, онда ће на тај начин бити казна надокнада.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И НАСАЦИОНОГ СУДА

Аренда на сеосне дућане наплаћује се у којим општинама, црквене или мањинске насе, на којим се атару дућане налазе, и то трошечкицама, а у великим дућану релативни одбор за општине, а црквени одбор за цркве и мањинске, али не може бити мања од 150 дина, ни виша од 300 динара годишње.

Одбор општине пр..... на свом састанку од 13. јуна 1910. године донео је одлуку, да се Тома Љ., из П. Х., општерити дућаном арендом у 150 дина, на годину, док год буде управљасамо сатничарско-балачки радњу у П..... Аренду да плаћа од 1. јануара 1909. године, од кога је дана и почео управљасаме ове радње, а у којој може продавати само артичке, одобрене чл. 4. а закона о сеоским дућанима.

Надзорна власт решеном од 8. октобра 1910. год. № 18626 одобрила је одлуку одбора као правилну и на закону основану.

По изјављеној жалби, III Одеље Дражљиног Савета напало је, да је решење надзорне власти саобразно закону. С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 19. јануара 1911. године № 12330.

И члан сресног одбора и срески посланик не може бити и исто време народни посланик, нити председник или члан општинског, нити и изабраној државној и у опште пољској јавној служби, нити ни лифрант или предузимач за рачун округа.

Вашредна среска скупштина среса П..... на свом састанку од 21. јануара 1911. године, донела је одлуку, да се на место сресног посланика А. М., који је постао народни посланик, изабрих по избор.

Надзорна власт решеном од 21. јануара 1911. године № 481. одржала је ову одлуку од извршене с тога, што је чл. 144. и 58. закона о уређењу округа и сресова прописано, ко може, а ко не може, бити члан среске скупштине, односно окружни посланик. Овак, а ни којим другим законским прописима, није предвиђено, да члан среске скупштине не може бити онај, који је посланик Народне Скупштине.

С тога је сва акта овог предмета послала Министру Унутрашњих Дела.

Назаећи, да је скупштинска одлука противна закону, Министар је писмом од 27. јануара 1911. године ПМ 1742, на основу чл. 14. и 40. закона о уређењу округа и сресова, постао сва акта Државном Савету на решење.

Државни Савет разматрао је како решење надзорне власти, тако и акта овог предмета, да је напало, да решење надзорне власти не одговара закону, с тога, што прела чл. 152. у нем с чл. 119. закона о уређењу округа и сресова, срески посланик не може бити онај, који је народни посланик.

С тога је, на основу чл. 40. у нем с чл. 14. закона о уређењу округа и сресова, решено, да се решење надзорне власти повини.

Одлука од 8. фебруара 1911. године № 12319.

Окружни државни инжењери немају право по закону ни на какву награду, накнаду или додатка, из кесе окружног прирза за вршене техничке окружних послова у округу.

Окружна скупштина округа ужичког, у седници својој од 23. септембра 1909. год. донела је одлуку Бр. 1434, да пошто је округ остао без свог самоуправног инжењера, његову дужност, све до новог избора, врше државни окружни инжењери, с тим, да им се, на име повећаних трошкова ове дужности, издаје по познице, предвиђене на плату самоуправног инжењера у буџету за 1910. годину, по 200 дина, на месец, односно сваког по 100 дина, месечно.

Ова одлука скупштине постала је извршном, а тако исто и окружни буџет за 1910. годину одобрен је и по њему је за прва четири месеца учињен издатак инжењерима из ове будућесте познице.

Месна контрола, на основу акта Министра Финансија од 30. јуна 1910. год. Б. ПрБр. 1109., обуставила је даље издавање овог додатка државним инжењерима, на им чак ставила и забрану да обезбеђе изузетог додатка за прва четири месеца 1910. године.

Услед овога, окружна скупштина у седници својој од 27. септембра 1910. године донела је новоно одлуку № 1275, да се, на основу извршености прошлогодишње скупштинске одлуке, изах на предвиђене познице окружним инжењерима по 100 динара на месец, односно обједи 200 динара месечно.

Ову одлуку повинио је Министар Финансија с решеном својом од 8. октобра 1910. године БРБр. 1796.

Окружни одбор на свом састанку од 16. новембра 1910. године донео је одлуку № 1631, да се горњи надатак у складу са извршном решеном прошлогодишње скупштине изах окружним инжењерима за ову, 1910. годину, пошто је ову у интересу округа, који на тај начин уптежује себе 1000 дина, који би суму, сем оних 2400 дина, морало издати оне самоуправном окружном инжењеру, а међутим право је, да и државни инжењери, кад нутују по округу по окружним по-

сезонима, имају и извесну награду, пошто су изложени и извесним трошковима.

Надзорна власт, по разматрању ове одлуке, напала је, да су разлози окружног одбора у истини доста оправдани и морисно по интересу округа односно овог додатка, и да се исти оснива и на одшталам окружне скупштине, која је, притом решавају ово питање, у интересу округа, ренила и то у два маха, да се окружним државним инжењерима издаје овај додатка из одређеног буџетског кредита. Ове скупштинске одлуке ису су свендоване са разлога, што су оне биле финансијске природе, те су као такве морале бити послате Министру Финансија.

Али како окружни одбор у својој одлуци није навео законски пропис, на основу кога така решња да се учини овај додатка, а међутим из акта Министра Финансија од 30. јуна 1910. године БРБр. 1109. и од 8. октобра 1910. год. БРБр. 1796. види се, да је ови инжењерима обустављено издавање овог додатка по повинишности одлуци окружне скупштине од 27. септембра 1910. године № 1275, из разлога, што окружни државни инжењери немају право по закону ни на какву награду, накнаду или додатка из кесе окружног прирза за вршене техничких окружних послова у округу — то је решеном од 19. новембра 1910. год. № 12309. одржала од намерица поменутој одлуци окружног одбора.

Министар Унутрашњих Дела решеном од 24. новембра 1910. године ПМ 22441, а на основу чл. 113. закона о уређењу округа и сресова, одобрио је решење надзорне власти као правилно и на закону основано.

По изјављеној жалби, Државни Савет напало је, да је жалбено решење Министрова по закону основано. С тога је, на основу чл. 113. закона о уређењу округа и сресова, решено, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 13. јануара 1911. године № 333.

Само се ови општински одборници може узнети оставна на одборничку дужност, чаја се неспособност лифрант уград, или код којих, после избора, настале такви узрци, који их асопутно сиречају да даље врше ову дужност, и изајад њима, који се одоле.

Љубмир П., одборник општине а..... унутро је општинском одбору моабу, и тражио, да му се узвиз оставка на одборничку плање, због болести.

Општински одбор одлуком од 17. јануара 1911. године № 347, а на основу чл. 86. тач. 2. закона о општинама, ухватио му је оставку, с тим, да на његово место дође са његовог листе који одмах за њим по реду иде.

Надзорна власт решеном од 20. јануара 1911. године № 1444, одржала је од извршене ову одборску одлуку из ових разлога:

Направит одборник, по чл. 75. закона о општинама, може бити разрешен од дужности само онда, кад се његова не-

способност деларски утирати. Како тога онда нема, а међутим није су испуњени није утирати такви узроци, који би овог одборника спречавали дужности, то се, следствено, општински одбор није ни могао користити одредбом тз. чл. 86. закона о општинама.

По изјави од жалбе, III. одсек Државног Савета напало је, да је решење надлежне власти правило и на закону основано. С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, одбацио жалбу на неуставу.

Одлука од 5. фебруара 1911. године № 720.

Јос. Н. Ст.

Сукоб између начелника ср. рамског — односно војног суда и престоја, вел. градинца, суда, раним 8. октобра 1910. год. № 11321.

Начелник среза рамског, актом својим од 4. октобра 1910. г. № 14900, представља је Касациски Суду, да се по оптужбама Светозара Панчића, из Јубинца, за дело опасне крађе, због изицања ове кривичне појачао сукоб између њега и војне власти, а да је он, пошто је командант државне дивизионе области истога овојом од 25. јануара 1910. № 916, одбио надлежност војне власти на даље изицање и суђење ове кривичне, преузео кривичну истрагу и донео решење о преносу истраге по овом оптужбу, по да је првостепени суд велико градинчански поновити то решење, налазећи да позивачка власт према § 3. крив. суд. поста, није надлежна за изицање овога дела, пошто се Светозар оптужује да га је учинио као војни под барјаком.

За то је начелник велико Касациског Суда, да донесе одлуку о томе: да ли је за исцеђење по овом оптужбу надлежна војна или грађанска власт.

Узимајући у обзир, да овде у ствари не постоји сукоб између поменутог сресног начелника и престоја, велико-градинчан, суда, али да постоји сукоб између војне судске власти и грађанске судске власти о надлежности исцеђења и суђења конкретних случаја. Јер у овом случају су те две власти оне, од којих свака одбија од себе надлежност, приписујући је узајамно једна другој, Касациски Суд разматрају је предмет, на је напало, да је за исцеђење и суђење ове кривичне надлежна грађанска, а не војна власт и то са ових разлога:

По § 13 војног кривич. суд. поста, надлежност војних судова над војничким траје само на време служења њиховог рока, а по испуњењу тог рока надлежност се војних судова распоирети само на оне кривичне учинеке за време службе, које се односе на непосредне службених војних дужности.

Оптуженом Светозару, као испуњеном војнику, ставља се на терет дао опасне крађе, које не представља повреду војних службених дужности, и онда је за исцеђење и суђење овога дела надлежна грађанска власт, а не војна, као што је погрешно узео првостепени суд.

Нарешје § 3 кривич. суд. поста, по коме је војни суд одређен да суди војничима за дела која учине док су под барјаком били, на које се позвао првостеп. суд налазећи да грађанска власт није надлежна, не може се применити у овом случају зато, што је, иако је већ наведено, доцнијим прописом § 13, војног кривич. суд. поста, предвиђена надлежност грађанских власти у овим случајевима.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Анастас Хрисофонић, бив. дигуришца из Крушевца, одговара за општу праћу, али се налази у бегству.

Он је стар 20 година, средњег раста, брвова ријач, брбова.

Акт начелника општег крушевачког Бр. 12867.

Доброслав Милковић, из Јабучице, узврао је својим отцу 200 динара, на за тим побегло.

Он је стар 19 година, малог раста, плаво, носак у савалном оделу из стаја.

Делова начелника ср. алашанског Бр. 1992.

Петко Ђурковић, из Старо Србије, одговара за општу праћу, али се налази у бегству.

Он је стар 34 година, раста средњег, у оделу је неваљало праће.

Делова начелника ср. крокувачког Бр. 1829.

Живојин Милошевић, казав деларски по Кључевцу, оправдан је за разбојничтво, пошто чега је побегло.

Они је испуњит.

Делова начелника ср. пасажског Бр. 4163.

Позовујући се позивачким и општеинским властима, да на овим побеглим личима узме личнаку истрагу, а у случају проналаска отацару на узрок властима које су материјне влада, с пољом на означене бројем иста или донесе.

ТРАЖЕ СЕ

Петар Милев, Бугарин, оставио је своју жену у леку у Бугарској, на латин прошемо у Брбу.

Он је стар 58 година, врхачи очују, средњег раста, прохв.

На молбу општег бугарског начелника његовог тражење, с препоруком: да пронахоје треба нормати да се својој властитој фамилији, која је у великог бедо, оних врсти или јој омак за издржавање помоћу, и о томе известити Министарство Унутрашњих Дел и поштом на ПБР. 3179.

Васо Ристић, шестр деларски, одбегло је од свога галде Ане Димитријевића, из Београда, и да каже се не зна где је.

Он је стар 15 година, малог раста, смеђ, Акт кварте пашањског Бр. 1457.

Отезана Доказета, шестера подполитог, испуљно је 13. прошлог месеца, и до данас се не зна где је.

Он је стар 19 година, средњег раста, плаво, средњак. Од дана па себи ниш: дугачак грао,

дизели капут, црно саво одело, шаторског наку са монограмом и на ногам при ниско са коњским напашама.

Акт кварте торајског Бр. 1828.

Чедомир, сина Данила Милића, из Довине, постао је 4. децембра прошл. године.

Он је стар 11 година, смеђ, округлих обраба, у оделу је савалном.

Акт начелника среза јадранског Бр. 2543.

ОКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

27. прошлог месеца, испуљног иде узврао је, на означе казив, 100 динара из радње Тодора Ђорђевића из Валеле.

Тога дана премећено је оно дуван једно сумњиво лице, старо 20 година, бив. брбова, у лицу плаво, које је на себи плаво грађански одело црне боје, са шатором на глави.

Акт начелника општег алашанског Бр. 2389.

У царном шпалату Браћа Поповића у Београду, узврао је Сотир Јанковић, чиновнику Управе Фонда, један сребрн сат са једним ланком и 10 динара у злату.

Акт кварте саванског Бр. 1486.

УХВАЋЕН

Антоније Милошевић, одбегло осуђење београдског казновог ковожа, чију се материјну истају из Бр. 47. од прошле године узврао је.

Акт Управе београдског казновог златног Бр. 1437.

МАНГУП СТОКА

У Обреновцу је пашава једна мангуп кобана, казав дорастаје, у депо овог бирака, цитаста, са белоглава на леђима од убора.

Делова начелника среза пасажског општег алашанског Бр. 2818.

КРАЂА СТОКЕ

1. прошог месеца, узврао је Живојин Радосављевић, из Шовиња, један коко, интор 5 година, ширак, брбаст, у сави истраји поје пашт са ланком и КР.

Делова начелника ср. крокувачког Бр. 2871.

21. прошлог месеца, узврао је једна кобана, интора 8 година, казав дорастаје, на леђима па два моста ива дн белог у ширини од једног динира.

Акт начелника ср. трајанског Бр. 2917.

Сини Ђурић узврао је кобана, интора 4 године, казав 130 см. дорастаје.

Делова начелника срца општег Бр. 2915.

Обраба се истају свима позивачким и општеинским властима на ову крају и краљевина.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једнапут, а према потреби и више пута недељно. Преплати се годишње у напред, и то најмање за пола године кад свију полицијских власти, и чиноси: 20 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друге преплатнике у оквиру 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у плату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника прве класе, среза моравског, округа нишког, Милорада Наумовића, начелника исте класе, среза браварског, по службеној потреби.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 5. марта 1911. год., у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I. на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по савештању Министарског Савета, решено је:

да се Сретен Недећ, начелник треће класе, среза моравског, округа нишког, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 5. марта 1911. год., у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I. а на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, решено је:

да се Д-р Милутин Јанковић, лекару среза пољаничког ујакот, остави, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 5. марта 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I. а на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, решено је:

да се Милан П. Пауновић, секретару друге класе, канцеларије округа средњоскопског, уступи оставку, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 5. марта 1911. год., у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Д-р Томе Ђивановић

(наставља)

§ II. Схватанье изјаве као изјаве омаловажавања од стране публике.

Није дозволно за постојање увреде то, што би изјављивач схватио своју изјаву као изјаву омаловажавања. Јер је, као што се видело, могуће да она и поред свега тога није увреда, кад се објективно посматра. С друге стране изиде се је, да је могуће, да изјављивач не схвата своју изјаву као изјаву омаловажавања, па ипак да је она у ствари увреда, кад се објективно посматра. Тај објективан критеријум за испитивање, да ли је она или она изјава омаловажавања, јесте схватанье публике јавног мишља¹⁾. Само се онда изјава извесног лица, управљена против другог лица, има сматрати као изјаву омаловажавања од стране оног лица против ког другог, кад је јавно мишљење сматра као такву. Као претходник тог јавног мишља на мору се сматрати суд.

У § 213 н.д. се нарочито јавно мишљење означава као критеријум. У њему се на име води: „О речима или делом спрам другог такошто што уопште, што се по општем мишљу и по моралима народа као бесмислене и глупе, и уопште по ставу лица, као увреда части појављује“. То важи наравно и за увреду путем штампе инако.

Из горњег изјави, да је без икаквог за постојање увреде то, да ли онај, против којег је увреда управљена, осећа неку као увреду. Доволно је, да је изјава, објективно посматрана, омаловажавајућа. Према в. Изг-у је међутим потребно, да је оно лице осећа као увреду, пошто он схвати увреду као проузроковање душевног бола²⁾.

§ III. Одређеност лица, на које се односи изјава омаловажавања.

За постојање увреде није потребно, да је у изјави именовано лице, на које се она односи, иако ни то, да је оно изјављивачу лично познато. Тако може се намети увреда непознатој лицу једног новинарског члана. Али ако оно није потребно, то не значи, да се може намети увреда, у кривично-правном смислу ове речи, лицу, које се не може ни по чему одредити. Ужито је, напротив, да је то једино одређено лице (privatim certa) т. ј. лице, које се може према околностима познати, ако није именовано у изјави. О увреди не може према томе бити говора, кад се оно лице не може познати. Тако кад би А дошао у извесно место, и узвикнуо М. Н. је свитниша, увреда нема, ако не може утврдити, ко је тај М. Н.

На основу реченог има се правити питање, да ли се појединачно може уредити под колективним означањем, т. ј. изјавом, која је по форми управљена против већег броја, индивидуално неодређених лица или против једне колективне личности. Појединачно се на име може намети увреда колективним означањем, ако се само може утврдити, да се изјава омаловажавања односи на једно одређено лице. Тако кад би А рекао у присуству једног ошницара, да су ерски ошницари кувањине, или у присуству једног судије, да су судије у Србији несавесни људи, могло би бити увреда за присутног ошницара или судију, ако се само из контекста околности може утврдити, да се она изјава односи на кога односи. Ако пак ово није случај, онда се ниједан ошницар, ниједан судија не би могао објективно сматрати за увредљивог, јер је претпоставка, да се управљена изјава под колективним означањем чине са извесним, тако да сваки ошницар, сваки судија може за себе рећи, да је она изјава изјављена управљеном против другог, а не против нег³⁾. Другачије би било само онда, кад

¹⁾ Ул. в. List 1 95 II, Bindsch 143, Frenk 1 194 6 III, Mejer-Alfeld 434, Liepmann 249, Gohausen 1 185, 10 6, Kohler 144, Mehl 208, v. Bar 196, — Немачки Reichsgericht узима противно општем мишљењу, да је сваки појединачни увредљив онај кад се по

²⁾ Ул. в. Bar 24 и ср. 7 85.

би овај изјављивач изнео извесног одређеног оштрица или судију или нише њих. Тада би се могло узети, да је сваки од ненауштних појединачно уверећен, те би сваки могао поднети тужбу. Тако исто и онда, кад би изјављивач рекао, да су сви оштрици били изнемака кукањем, или да су сви српске судије били изнемака несавесни људи¹⁾.

Могуће је, да се изјава омазоважављава извршно односно на једно лице, али да се не може утврдити, које је то лице. Тако то би био случај, кад би А доносио извесног тумача људи да је један од њих магарац. Онда не би било увереће, јер нехотиче један њен елемент. Службу се е тиме, да се свако мора узети да јега. *Binding* ово кривинује да *legisferenda*. Право привилегије, већи он, уверује с намерним преузимањем лица на тужбу омазоважављава, која се може навести како на кукањем, тако и на рачунаре навести или на оба мотива, и зато, се ово право исто, пројектује *Binding*, с правом оштри кори особито од лица, којих се оваке увереће тичу. Онда постоји, већи он, увереће, да извршност исте не би остало некакви, треба да се потрага и суђење прве по извршност државности у тим случајевима, као и у остале онда, кад је изјава омазоважављава учинена под колективним ознакама, а не на сваког појединачног, на који се односи²⁾. Ово тврђење *Binding*-оно је у противности с појмом привилегије дела увереће. Част постоји само у толико, у којој постоји личност, коме она припада. Она је лична једно добро чисто личне природе. Према томе је немогуће тврдити, да је част попређења, и у исто време да се не зна личност, којој она припада, као што би то био случај у горе наведених примерима, кад би се усвојило мишљење *Binding*-оно. Но ово не значи, да би онака изјављивач омазоважављава остао увек ненауштан, т. ј. да у овим случајевима не би никад било увереће. Раније се је на име изјавио, да пасивни субјект увереће може бити и колективна лице. Према томе ако би се изјава омазоважављава под колективним означењем односила по форми на такво једно лице, а не би се могло одредити појединачно, против којег је био у отвари управљена, изјављивач би био изјављен за уверује напусти оно колективно лице. Тако војска би била пасивни субјект увереће, ако би А казао у једном новинарском чланку да су српски оштрици кукањем, а не би могло утврдити, да се ова изјава односи на једног или

више одређених оштрица. Према чл. 29. пак, о штампани тужби би се имала поднети од Министарства Војног.

§ IV. Сазнање изјава омазоважављава.

Да би било увереће, видело се је, да је поред осталог потребно и то, да је изјава омазоважављава нехоме непосредно дошла до знања. На име потребно је, ако је изјава усмена, да је је неко чуо, ако је симболичка, или „делом“ учинена да је је неко видео, ако је писменица да је је неко прочитао. Не би према томе било увереће, ако би н. пр. усмена изјава учинена на неком страном језику, који није од присутних није разумео или ако би А, у свом кабинету усамљен, изговорио какав омазоважављава израз против Б (монгол). Према неким не би било увереће чак ни онда, кад би А у свом породичном кругу учинио омазоважављава изјаву против Б³⁾. А према неким чак ни онда, кад би А учинио омазоважављава изјаву против лица В у присуству лица, с којима је у тако блиској односу да се изјава може сматрати као монолози⁴⁾. По да овако сузављане заштите части од увереће нема никаквих разлога. Тврђење, да се изјава у питању изму сматрати као монолози, неоправдано је, јер за постојање увереће је равнодушно, да ли је лице, коме је изјава омазоважављава непосредно дошла до знања, што другима саопштили или не, а у осталом нема никакве гаранције, да је чланови породице или блиски лица то неће учинити.

Као што се на реторног глас, за постојање увереће није потребно, да је изјава омазоважављава дошла до знања оштрица, против кога је она управљена. Она је свршена у тренутку, кад је изјава омазоважављава дошла непосредно до знања ма коме лицу. Тако ако је изјава у питању учинена на једној отвореној депешној карти, увереће би постојало већ онда, кад би равност карту прочитао; ако је пак учинена у једном телеграму, рукопису или у телефонском разговору, увереће би била свршена, већ онда, кад је телеграм или телефонски чиниоци одн. слуге сазнао изјаву омазоважављава⁵⁾. Ако је изјава омазоважављава управљена против публике, онда је увереће свршена, чим је изјава дошла до знања ма коме лицу на публици⁶⁾.

Према *Kohler*-у нећући потребно је, да је изјава омазоважављава дошла до знања самог оштрица, против којег је она управљена⁷⁾. Так онда, већи он, постоји увереће. Ово мишљење је погрешно зато, што се оно заснива на примени у Кривичном Праву приватно-правног начела, да једна изјава има правну важност тек онда, кад је а центарна од лица, на које је управљена.

Увереће постоји, и ако би изјава омазоважављава била саопштена неком по-

средство⁸⁾. Тако увереће би било, кад би А рекао лицу Б, да је В једна животиња, с напоменом, да то нико не саопштила.

§ 7. Увереће нечињем (прошутањем да се укаже узаважављава).

Пошто правна дужност на узаважављава узаважављава не постоји, већи неки, то се пропунтање узаважављава узаважављава не може сматрати као увереће⁹⁾. Овако решење питања о увереће нечињем неосновано је. Увереће је, на име оно што се је видело, прве свега изјава омазоважављава а не неуказивање узаважављава. Према томе ако оваке изјаве нема, пропунтање узаважављава узаважављава неће бити увереће, и ако би пос одава правна дужност на узаважављава исто. Питање о увереће нечињем је дакле неважност од тога, да ли постоји правна дужност на узаважављава постовања¹⁰⁾.

На горњем изазову, да се увереће може навести и пропунтање узаважављава узаважављава, ако се тиме изјављује неосновано осећање. Кад се пак пропунтање узаважављава узаважављава изјављује омазоважављава, фетишко је питање. Може се у оште сматрати као правно само то, да се пропунтање високопостовања не може никад сматрати као изјава омазоважављава. Тако и, пр. неспиритована на извесној свечаности, приређеној у част неке личности, или у балладу у част извесног лица. *Literna* наводи као пример пропунтање високопостовања пропунтање целихна руке даме на кругову, где се исто очекује (објашњава) није у увереће означено као „barbarische Begünstigung“¹¹⁾. У свима таквим случајевима, већи *Literna*, прекор пада само на онга, који пропунта високопостовања. Да би нећући било увереће, потребно је, већи, не само да пропунтање представља нешта као неважност човека, већ и да у исто време може имати пасти на адресата пропунтања¹²⁾. Као случајевима где се пропунтање узаважављава постовања изјављује омазоважављава могли би се навести неопознатицање и неопознатицање изјаву лица поддржане социјалног положаја или од стране лица изжег социјалног положаја, постранике опротицања (вардана) при каковом неважност учинилом додиру. Онда се, како успео примећује *Literna*, с неким постојања као с неважностима на објективно припадати јавни. Али и ако би се у овим случајевима могло узети, да постоји увереће, кад је изјављено омазоважављава, врло се често каже неће моћи применити, јер се лице у питању може с успехом позвати на кривичност, заштитност, јавно намене анонимности, те тако не би било кривично¹³⁾.

(НАСТАВЉА СЕ)

—240—

1) Чл. 29. Ваг-у пак ни се било увереће за додељени. Претпостављало било би, већи (197 пр. 190), чисто вероватно, и противречно би отварио нећући изјаву, које се састоји у томе, што се оним омазоважављава неспиритована, неспиритована с осмишљеним чини постојање. Али ово је без значаја за постојање увереће. Она постоји, чим има изјава омазоважављава против једног одређеног лица, и ако је она изјава осмишљена и тврђење у кој омазоважављава неспиритована.

¹⁾ Тако Kohler 10.

²⁾ Amann u Badische Annalen 38 50.

³⁾ Ун. с. Lierl 95 III, Literna 379, Binding 1 145, Renz 9 145 I, Oshausen 9 145, 14, Meyer-Altefeld 341.

⁴⁾ Ун. Oshausen 9 145, 14.

⁵⁾ 21.

⁶⁾ Ун. Literna 379.

⁷⁾ Тако Schaefer 254, с. Lierl 95 III, Oshausen 9 145, 14.

⁸⁾ Ун. Literna 379.

⁹⁾ 271.

¹⁰⁾ Ун. Literna 379.

ГРАНИЧНЕ МЕЂЕ УМИШЉАЈА И НЕЖАТА

(НАСТАВАК)

У композицу преставна које опредељују акцију воље, које су мотиви за њених постанак, могу се по интензивности свога утицаја на одлуку, разликовати три врсте: преставе које директно изазивају одлуку; преставе које потпомажу одлуку и преставе које не спречавају одлуку.

Има последица које су битне за одлуку воље. Као не бисмо били уверени да ће бити те последице, бити резултат наше одлуке, ми не бисмо ни длази. Оне су нам непосредна циљ, преставна изазивају била главни мотив за постанак воље. Да циље не било воља се не би еформиран.

Има пак, последица чије очекивање припомаже да се ни одлучимо на делање, одобровољава нас на радњу. Али непосредно њих ради ми не бисмо длази. Отуда преставе таквих последица потпомажу изражају воље, али би се она могла отворити и тада кад таквих престави у свести не би било. Пошто такве преставе имају допринио постанку воље, називају се оне *позитивне* мотиви. На пример: позива на пут ради проналазке северног пола, при чему се још може упознати живот нецивилизованог света, или уживају у вечитој позарној светлости. Ово што је изазвало одлуку воље, јесте проналазак пола, али упознавање живота Космоса, или уживање у позарној светлости помаже је само одлуку воље. Ради Космоса и ради позарне светлости само, чи се не би смо одлучили на опасну експедицију. Отуда је проналазак пола главни мотив, а они други споредни циљеви позитивни мотиви за постанак воље.

Међу ауторима је општа сагласност, да ове две групе престави улазе у садржину воље. Разлика у мишљењу падају кад трећа група: престави, које не спречавају одлуку воље.

Има последица које су нам равнодушне или које су нам познате, т. ј. њихово остварење нема ни позитивних ни негативних дејстава на наше осећање, али оно има само негативних дејстава. Преставе таквих последица саме за себе никад не би биле у стању да изазову једну нашу вољну акцију, пошто ми за њихово остварење нисмо нимало заинтересовани. Не осећамо никакве потребе за њима, те отуда нема силе која би пореметила инерцију као природно стање и целокупног људског живота. Али, ако су такве равнодушне или познате последице везане за жељене, хоће, али се без њиховог постојања спатују, пошто ми до другог; или, ако су преставе нежељених последица у свести у неравнотежу конфексу са преставима које саме онеког изазивају одлуку воље, онда на постанак воље длази тај конфексу као стимулус а не одредити појединачни мотиви ставља. Како су у моторном конфексу и преставе равнодушних или познатих последица то онда и ове могу чинити садржину воље.

За последице чије су преставе изазивале одлуку воље, те оне чине садржину воље, везано да су хоће, да се хоће. Она се терминологија са овим силама се појављује у пракси животу. Лист пак има доказе права кад тврди да је то изазива према обичном смислу речи кад се каже да се „хоће“ и оне последице које ми не би смо желели произишати. Оне се саме за себе неће, али се *спрече*, да друге хоће. Логика је изазива да се за два различита појма створе и две речи: за главне мотиве и позитивне мотиве воље: *хоће* (Wollen), а главне мотиве воље: *хоће* (Mittwollen).⁴ Овај је терминологију усвојио и Хајек, који је мисао Листову врло опширно наводи (Grenze 95.).

Ради практичних конвенција морају се ближе упознати све ове форме хоће. Али воља као појам јесте једна етичко-савесна инстинкција. Ми смо вољом назвали резултат многобројних стварних инстинкција у њихову међусобном деловању. Стварно је то, да ми имамо њихову конституцију, чија се хармонија (називана задовољством) одразила постојањем нашим додиром са социјалним светом, из кога ми добијамо оно што нам је за хармоничан живот нужно. Навели смо у социјалној свету јављају се као наше потребе. Та су факти жељени. Друга факти не тапирати хармонију нашег живота и ону су називају, а трећа ту хармонију ремете и они су нам нежељени. Факти социјалног света су такође реална инстинкција. Да таквих изазивања можемо доћи различитим међусобним дејствима две различите инстинкције: хармоничног живота и еволута у социјалном свету. Из њих ће се увек резултирати наша воља. Воља управо и није ништа друго него момент потпуности ове две реалне инстинкције.

1. Жељене последице радње.

Преставе ових последица чије се остварење жели, чијом остварењу ми тежимо, које су циљ нашег делања, за циљу су најактивније утицале на еформиране наше воље. Позитивно се хоће све оне последице којима смо тежили при раду и чије смо поверење жељели у моменту предузимања радње. Као смо год остварили једну такву последицу, ми смо је безусловно остварили умишљају.

Као карактеристична прта за умишљају, ове је од значајности овај инстинктивни изазива однос између воље и последице. Без изазива је са којом смо ми инстинктивно очекивали наступне последице.⁵ Ми смо могли сматрати за сигурно да ће последица наступити. Било

⁴ Ја не могу у нашем језику за којег имамо израза за ову идеју. Оно што се изразило хоће, немачки изражавају са *hoffen*, а оно што се не спрече, у конфексу других последица, *verhoffen*, да каже, али одређено не, хоће, изражавају са *hoffen*.

⁵ Да се оно не би радио равнодушно, јуно је да изазива, да се о привичном делу може говорити само тада, ако је остварење наше воље јавно радње, која је отворила бар елемент за изазива радње. Исти да тако, изазивања је воља хармонично еформирана.

то наше држање тачно или нетачно, ипак је оно карактеристично за т. ј. *hoffen* држање. Али ми смо могли држати наступне последице и само за могућно или вероватно, да чак и наше поверење. У таквом случају не може се изазива могућност постојања воље. Људи могу хоће, желети и стигати се да постану и оно што ми изгледа невероватно. И баш уколико је невероватније наступне жељене последице, у толико је већа енергија воље да се она постигне. За остварење последица за коју смо сигурни да ће наступити, никад не вршимо толики напор интелектуалне и физичке силе, колико за остварење последица у чије наступне нисмо сигурни. Може се, дакле, хтети она жељена последица чије се наступање држи само за могуће.

(НАСТАВАК СЕ)

Живо Топазовић.

КРИМИНАЛИТЕТ У СРБИЈИ

(1908—1909 год.)

(НАСТАВАК)

Већи број крађа у Београду има се приписати славојани елементима који се у њега, као преселеници, стичу на иностранства и унутрашњости. Остале престолоне у овом погледу, као и у погледу целокупног криминалитета у опште, стоје далеко испод крађа у опште, стоје боље организованој полицији. Користимо и ову прилику да изјавимо, да је већ крајње време да се донесе нов закон о организацији Управе града Београда, јер она још и данас дејствује по „устројству“ од 14. јуна 1860. год.

* * *

4. Изјављујемо, у почетку овог рада, да ми у погледу општег криминалитета не стојимо тако рђаво као што се верује, већ да су то свега 10 до 12 средина који са својим неморалним локалним криминалитетом погоршавају знатно погледу општег криминалитета, и у овом погледу цео земљу представљају много горе него што је у ствари. Рао нас да ово и докажемо:

У току изјављена података о најтежим кривичним делима, која су извршена у Србији за последњих 3 година, видели смо, да у погледу њиховог извршења најгоре стоје ови прегледи:

1. *класични* (убиства, пох. убиства, опашне крађе);
2. *јавни* (убиства, пох. убиства);
3. *домашни* (убиства, пох. убиства, разбојништва, опашне крађе);
4. *договорачни* (убиства, пох. убиства, разбојништва, опашне крађе);
5. *лежни* (убиства, детоубиства, пох. убиства, разбојништва, опашне крађе);
6. *рамоси* (убиства, пох. убиства, разбојништва, опашне крађе);
7. *дубици* (убиства, пох. убиства, разбојништва);

по чијем ли љубавном приступу нагледале као да ће се моја нада испуњити. Прве речи биле су питања. Он је сањао да сам ја странка, а ја да је он бродарски посредник, и када ми испричах њихова бајанства у Остану он ми понуди своје услаге.

„Нам наглед ми се допаде, рече ми он, ја волим отворене људе. Има у ваши приламе неке слободне и веселости што ја пеним. Пазите, ја ћу вам то донајати, израдићу вам путовање скоро брже“. Ја му се захвалих. — „Не, пријатељу, не треба захвалности! Кад наша ствар буде сиршена, нека вам је у добри час! А то ће бити, ја се надам, ускоро. Само ако онде чекате додасиће вам се. Ако хоћете да поћете са мном ми ћемо вечерати заједно код честитих људи који су дошли из Францускима. Појединак ме је позвао са толико љубавности да ми било непријатно да ме моли и ја пристадох. Онда ме у једну кућу где нас неке врло љубавне лене примиче са оним старијим гостопријемством које се не ограничава само на гоуби. Оно поноћи вероватно, ја кажем вероватно, јер нисмо рачунали сате, глава ми беше тешка, поге ме нису држали, а оно мене се све окреташе и тако ми се све мутило да нисам ни приметио кад су ме спавали. Од сина знам, а то је сигурно, да сам заспао, јер кад сам се разбудих обуре ме јела... Место теших забавних завета које сам сањао, моје бујне очи видеше су неку јаворну шуму и чуо сам јавору који се обично чује у морским пристаништима. Кад сам покушао да се испржим, да седнем, моја ружа се масони на гомилу укљарише на којој сам лежао. Сваки ја ја сад ни сам сањао синио? Питао сам се. Стадох се питати и кад сам устао близо ми је јасно да не свајам, и што је још горе, да нисам од оних бива којима спрема долази и кад они спавају. Био сам позла го и сјед до тапир и једног стонарца што из пањот у депу од вангатања нисам имао нише ни паре.

Тад ми тек поста јасно; слушајући посредника моја је стар била прва брза сиршена. Био сам ван себе од дутине, али поче да се жалити, не бих могао оначити ни место где су ме опљачкали. Вратио се у хотел, где сам имао још неке прве, и повратио тозету. Нисам имао потребе да хотелијеру причам за свој „улов“, јер он чим ме сазна још из дилека повина: „А, ево, још једно! Па ни оте прошир јестиво, ни се враћате читав, а то је срећа како сте могли проћи. Сад бар знате да нису сви људи на мору на све узлежу у њему. Мислим да ван није отаџа ни крајина“. Кад он рече ја гордо изиђах дама тлајача да му их показам. „То ће бити тлајач да плахите тронаш“, прихвати он. Одмах ми показа рачун, платић ми и поћем, али нисам отишао на паролу.

Мој пут за Америку беше одложен од савлада гласаца; стари Свет је моја судбина. Али будућности ме онемоћавио, нарочито што нисам имао никаквог извор за саопштање. Код оца ми никада бар забави није недостајао. Јако сам да нашим огњиштем које ме је грејало

исто онако као и друге. У овој тузи представљао сам у памети све оне моране поуке које су сведене у: „што нисм рад себи не чини друге“, „учини добру не нај се, учини зло падај се“. Први пут сам, из личнег искуства, увидео колико истине лежи у овим пророчким изрецима које су сигурније у погађању него представљају Мисела Нострадауса! Почео сам се жалити, срачунао сам последице моје биста и тешких прилика, али је то све било тренутно; није ми било суђено да поћем правим путем.

У пријатно беме ми отворен пут и рени се да се ушнем, па макар за једнастот динара месечно по тридесет нута на дан дошло врат по оним уштем на катарни. Био сам готов да се ушнем као шогр над чух да јесу труба. То није била кочица, него закрпајан и неог галда, који при једном бараву пољубио обале о менажерни и позвао публику да присуствује њиховим земским представама. Прићем да видим и док сам до кулениога света најавио знаше своје задовољство смејли се, мене дође мисао да би свестикни менажерни могао наћи и мени неке посао. Закрпајан ми изгледаше добар младић, па сам мислио да ћег придобијем за про ектора, и како сам знао да се услужу удушто краја, ја кад он сиђе ми направио да каже постојеће „доћи сине“ анализи да је један жртвујући поседлај стонарца и понудио да пошлјемо један латар календара. Закрпајан дпртур овом плахиом обећа одмах да се аклиме за мене и пошто постоји латар он ме представља директору. То беше, „славни“ Кот Коуле, који се сам плазише, јави светски енциклар и ја би латше прозано он се беше уорзатио са Гаришем, „приворљакот“, славни учитељек генерала Ђанота. Них двојицу беху поставили једну радну арибота. Коуле ме нита нита знам да радим. Нита, одговорим ја. — У том случају, вели он, учићемо те, а ти немаш рјав изјавод, изгледамо да за имаш способности и тада ћу те погодити за две године. Првих шест месеци ранићемо те и одевати добро, а после изнаћеш шестину од бакшиша, а после годину динар ако будеш паметан даћу ти плату као и другима.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1

Суд општине шестигабарске, актом својим Бр. 420, нита:

„Ова општина била је од сада у саставу школске општине јазовни-изворске. За време заједнице купљена је једна зграда у селу Јазови-Извор исте општине, од тржиш материјала, која је приједна за саставу школу. За ову зграду платили су извесну суму и грађани исте општине.

Због удаљености од општ. јазовни-изворске, ова општина одала је сада од

школске општ. јазови-изворске и обраду нову школу општину за себе.

У чл. 18. алкана о народним школама стоји: „Ако би се из једне школске општине издвојила нова школска општина, онда она има право на накнаду у новцу или материјалу по међусобном споразуму или по решењу окруж. школског одбора противу чијег решења нема места жалби“.

Поводом овог потребно је суду следеће обавештење:

1, које се ствари разумевају у материјалу? Јер ова реч по мишљењу овог суда може бити материјал за грађење школске зграде, а не само покретност; као купце, аста, стоване итд.

2, има ли ова школска општ. права на накнаду за купљену зграду или не?

3, има ли право на тражење накнаде, који би се затекао у школској каси?

Ако би од овога штогод припадало овој школској општини, па јој се не би дао доброволним путем, ко треба повести спор противу досаде школе — да ли школски одбор или општински суд, или општ. управљеник?

— На ова питања одговарамо:

Пошто је та општина поднела сразмеран терет у куповини школе јазовни-изворске, па и допције помагала одржавање оне за све време заједнице, она има право, по чл. 18. алкана о народним школама, на одговарајућу накнаду у новцу или материјалу за подизање нове школе, као: циглама, гредама, даскама, гвозденијим итд.

Исто тако, она има право и на одговарајућу део готовине, која је прибављена од времена заједнице.

Ако се до ове поделе не би дошло међусобним споразумом, онда би то питање имао да рени, на представку школског одбора шестигабарског, окружни школски одбор, чија је одлука обавезна на обе школске општине.

II.

Суд општине моравичке, актом својим Бр. 293, нита:

„Мога се уредитиштво за следеће обавештење:

По чл. 23. зав. о општинама, на дан 21. септембра сваке године, општ. суд, плаше надлежним пристоен, суду, на погледу, састављен азбућни гласачни списак у два оригинала примерка.

Ово законско наређење потпуно је јасно, и њиме се ограничава само то: кад је општ. суд дужан азбућ. гласач. списак суду послати. А кад ће присто. суд тај списак примити није установљено ништа, јер то изрично зависи од саобраћаја пошта. Тако исто не ограничава се ни то: да овај списак итег дана мора суду пристићи и предат бити. Али и поред оваког законског наређења и постоји општ. суду не астоже, инак пристоен. суд оптужује општ. часниче кривично, што овај списак није пристоен, суду на време — 21. септембра — предат. Најтаје питање:

1. Је ли оп. суд и по чему дужан на дан 21. септ. сваке год. азбућ. гласач

списке предати, или само послати првостепеном суду.

2. Да ли је он, суд одговорно, што је списак првостепеног суда носе 21. септ. првостепено или не, — кад све оптужнице не могу бити у месту првостепеног суда, и

3. Све ли он, суд списак раније послати, и је ли дужан уместити, да нести првостепено суду биле означеног дана присебно буде, и како треба да ту пошљак врши: да ли као и она остала званична акта, или са свим на некако други начин?*

— На ова питања одговарамо:

По члану 21. г. закона о оптужницама, оптужнице судова могу бити готови са забављивањем гласачким списком а пре 20. септембра; али ако они то не стигну да учине, или напуштају да то у опште не учине, они га не морају закључивати пре 20. септембра.

На дан 21. септембра, морају предати општи закључивањем списак за првостепени суд, јер се ни чланом 21. в. ни којим другим не успоставља други начин пошљања, нити се он може претпостављати, нарочито код оних општина, које су од првостепених судова толико удаљене, да је испорука немогућност, да се за дан дође до судског места.

Према овоме ако се изјавијемо утврди: да је пошта пријела аноно са списком на дан 21. септембра, не може бити одговорности до оптужничких часника.

III

Суд општинско горњо-трешелачке, исто својим Бр. 128, пита:

Пресудом овога суда од 3. октобра пр. године Бр. 824, осуђено је једно лице на 30 дана затвора за дело из § 339 и 375 а пр. закона, и казна затвора замењена је новчаном.

Осуђено лице стално живи у Босути среза чачевог, а кривцу је учинило проваљени кроз ову општину.

Како ово лице није имало готових пара да плати новчану казну, то је пресуда послата начелнику среза јасеничког са молбом, да је он пошаље начелнику среза чачевог на извршење.

Начелник среза чачевог вратио је исту са изјавом, да он ни по ком закону није дужан и надлежан да изврши пресуду оптужничких судова, него да је то надлежан општински суд, који је пресуду и изврши.

Како, међутим, као што је напред речено, осуђени не живи у овој општини, нити овде има никакве имовине, то овај суд нема могућности да сам своју пресуду изврши.

Моли се уредитиштво за обавештење:

Ко је надлежан да ону пресуду изврши и шта треба суд да уради да она не застави?*

— На ова питања одговарамо:

По члану 94. тачке 3. закона о оптужницама, оптужници судови који извршују своје кривичне пресуде, нарочито, кад је реч о њиховим грађанима који ту живе, или кад осуђени имају имовину у тој општини.

У случајевима, као што је овај, где је осуђени чак из другог среза, доказе не доноси власт општинског суда, који је пресуду извршио, и кад осуђени нема никаквог имања у општини, где је пресуду извршио, пресуду мора да изврши она политичка власт, било непосредно било преко дотичног општинског суда, у чијем срезу живи осуђени.

То одговара и у духу § 286. пр. суд. поступка, а то налази и обзир на њихови и јавни интересе, да се изврши једна извршена пресуда.

Нека општински суд поново пошаље, прено своје среке власти пресуду на извршење, а начелник среза чачевог ако налази да није надлежан за њено извршење нека изазове сукоб у смислу чл. 144. тачке 7. Устава земалског.

IV

Суд општинске власте у срезу жуписком, исто својим Бр. 1137, пита:

„Суд овај, исто својим Бр. 1137, од 23. августа пр. године, молио је то уредитиштво за обавештење: има ли привилегија над председици и кметовима општ. суда, кад некога по чл. 109. и 110. закона о општинама, а нису га предходно писмено саслушали не умено, и то је назначено у пресуди, и коси ли се овакав поступак са чл. 11. Устава земалског? па ју још није дат одговор.“

Моли се уредитиштво да што скорје по овоме даде обавештење.*

— На ово питање одговарамо:

Уставом од 5. јуна 1903. године, који у овоме члану 11. поставља правила, да нико не може бити осуђен, доказе не буде надлежно саслушати или законим начиним позван да се брани, уведени је у живот закон о општинама од истог дана, који у својим члановима 109. и 110. дозвољава, да кметови и председици могу извршити извесне казне над непослушницама, и да су њихове пресуде одмах извршене.

С обзиром на правила, у којима се налазе председици и кметови кад извршу казне у смислу чл. 109. и 110. закона о општинама, не може се тражити, да они воде „формалне изјавље, какви се траже дописничком уредбом и кривичним судским поступком.“

То се не може, велико, тражити од њих, јер они ове казне махом трагају ван општинске суднице, много пута и поштом, и пр. приликом гашења пожара, у вољу приликом разних изјавља, култур и томе слично, те је извесна немогућност да се непослушници писмено саслушају и пресуде допосе, него је довољно кад се једном позову од стране кметова или председица да се бране за непослушност, па се он, по оцени оних, не могућу одбрани.

Овакав поступак задовољавао би чак и наређења чл. 11. Устава, јер се и тамо само тражи да се неможе позвати могућност одбране да не види се на који ће начин она бити.

Ако би се хтело рећи, да је то регулисано дописничком уредбом и кривичним судским поступком, онда се на тај

приговор пружа тај одговор, да је законизавањем овим специјалним законом пружено ова права кметовима и председицима и поред описке уставне одредбе, и да је овакав закон обавезан и за власти и за све остало, све и да би био у супротности са самим Уставом.

Према томе могао би се истаћи питање: да ли закон одговара одредбама уставним, али се нико не би могао оспорити његова важност, кад му не оспорују услови из чл. 35. Устава, пошто су првостепено ревизијом закона о општинама од 1903. и 1905. па и оном од 24. децембра 1909. године ипак задржали одредбе из чл. 109. и 110. устава закона.

Из ових разлога потврдило је поступак оних првостепених судова, који у опште узале у оцену ових пресуда кметовских и председицих, по жалбама осуђених, на их чак и ниште, јер они на то немају права, пошто ове о суде изврши и против истих нема места жалби.

Наравно, да се судска надлежност не искључује у случајевима чл. 28. Устава, кад се подигне тужба против поменутих часника, али они нису пружили могућност дотичнима да се умено бране, или су учинили какву другу погрешку приликом појединачна својим незаконитим радом.

Кад је, дакле, закон о општинама доносио судопослуживе око законодавнаг одговора (чл. 35. Устава), онда је он по чл. 117. Устава обавезан и за судове и они га морају вршити општо, како он гласи, све докле, докле се не би укључе на начин, који одређује чл. 116. устава Устава.

Наређења чл. 9. Устава, нема никаквог изједначава са случајевима из чл. 109. и 110. јер они говоре о *притоци* а овде је у питању *осуђе*.

Према овоме, кад год има оправданих разлога, кметови и председици могу извршити умено о суде по чл. 109. и 110. поменутих закона, пошто принцип позиву *умено* *да се брани*, па нају да он свој поступак није могао оправдати, а о суда је међутим, неопходно потребна ради реда, безбедности или одржава угледа власти.

За овакав законити рад они неће одговарати.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И НАСАЦИОНОГ СУДА

Општински суд дужан је да сазове општински или засебан збор за раздавање или спајање општина или села, по изјављеном захтеву дотичних грађана, у року од 10 дана, а ако он то не би учинио у овом року, онда ово мора учинити у року од пет дана од претходног дана општински одбор.

Збор сазвао села Г... на дан 9. децембра 1910. године донео је одлуку, да се село Г... одвоји од општине А... у циљу обрлопљивања нове општине под именом „општина Г...“.

Противно ове одлуке власти изјавили су жалбу надзорној власти Милан К. и Петар Р. из Г..., наводећи да не одговара закону:

1., што је противно чл. 34, тач. 4. закона о општинама овај збор савио општински одбор, а не општински суд;

2., што у смислу чл. 37. закона о општинама од дана сазива збора до дана збора није протекла законски рок, већ само седла дана;

3., што бирачки одбор није изабрао зборског деловођу из реда општинских службеника и;

4., што се из записника не види шта је збор одлучио.

Надзорна власт нашла је, да је ова одлука противна закону из ових разлога: По чл. 8. и 34. закона о општинама за овај специјалан случај надлежан је био општински суд да реши о сазиву збора села Г.... у року за 10 дана од дана поднесеног захтева сазива истог села, па тек ако он то не би у томе року урадио, могао је одбор о томе решавати.

Међутим, из акта овог предмета види се, да су грађани села Г.... тражили сазив збора представника, коју су поднели општинском суду 28. новембра 1910. год., а да је општински одбор одмах у седници од 2. децембра 1910. год. — дакле, и не чекајући рок, који је законом општинском суду остављен — решио, да се збор сазива за 9. истих месеца.

Смао, када општински суд не би наредио дан за сазив збора и о томе решио до 8. децембра 1910. године (чл. 8. зак. о општинама), имао би права одбор општински да интервенише и наредио сазив збора по одељку 3. чл. 37. закона о општинама. Он, у овом случају, није тај рок сачекао, него је ствар предухитрио и репало ово, за што тада није био надлежан да решава.

По чл. 64. закона о општинама, који говори о констативном новим општина, тражи се, да се и овај закон одбор мора констативна прена проишчи чл. 37. овог закона, по коме од дана одласа до дана збора мора протекли најмање 15 а највише 20 дана, у који рок не рачуна се дан одласа и дан зборске радње. Из објаве о сазиву овог збора види се, да је збор објавио од 2. децембра 1910. године сазива за 9. децембра 1910. године, према чему није од дана одласа до дана збора протекло више од шест дана, а то је противно наведеном чл. 37. закона о општинама.

О тога је решењем од 21. децембра 1910. год. №12295, на основу чл. 152. закона о општинама, задража ово одлуку од извршења, а сви акта послала Министру Унутрашњих Дела.

На основу, да је посматрајући надзорне власти правилно, а зборско одлука села Г.... противна закону, Министар је писмом од 23. децембра 1910. године №24662, на основу чл. 152. закона о општинама, послao сва акта овог предмета Државном Савету на поначно решење.

Трећи одел Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти, са разлога у њему наложених, правилно и на закону основано, па га је, на основу чл. 152. закона о општинама одобрио.

Одлука од 29. јануара 1911. г. №12537.

Јоо. Н. Ст.

Сукоб између начелн. ср. грогачког и нач. ср. пољског, рашин у I. одељу. Касац. Суда 20. новембра 1910. Бр. 12462.

Касацони Суд расмотрио је акта сукоба између начелника ср. грогачког и начелника ср. пољског одбоја пољска начелника ср. грогачког и због пољска начелника ср. грогачког према §§ 21., 36. и 37. крив. суд. стат., и то са разлога, што отворила и започела истрага против шавеног лица и започела истрага против шавеног лица решавала питање о превенцији у случају сукоба надлежности, коју оба начелника од себе одбађују.

Искључив надлежност за ислеђење једног дела добија, дакле, ова власт, која је прва отпочела истрагу, а отпочевши истраге је рад ислеђења власти против наведеног лица као учиниоца дела.

Овакву радњу предузео је начелник среза грогачког, водећи истрагу против пољског учиниоца овог дела Андрије Марковића и др. на М. Пожаревац, који се налазе у подручју његовог среза, и доносило решење о притвору окривљених, који је и првостепени суд одобрио.

Све радње које долазе у припадност поступак и које долазе за констатацију извршеног дела нису још радње на којима би се могла заснивати и надлежност за истрагу против лица која се јављају као учиниоци дела, а такве само припремне радње, јесу ове радње начелника ср. пољског, који је вршио упућивањ на лицу места ради констатовања дела и испитивања сведока.

Сукоб између чачан. првостеп. суда и начелства ср. чачан. рашин у I. одељу. Касац. Суда 21. августа 1910. Бр. 9012.

Касацони Суд је расмотрио акта по предмету сукоба чачан. првост. суда са начелством окр. чачан. а на основу Михаила Јовановића — Тешовића и Перине Василијевића из Придворне, због заузеле, да је нашао, да је надлежан првостепени суд за расматрање решења начелника среза трипског од 26. јуна 1904. год. № 4776, прена §§ 15. и 16. полицијске уредбе, јер се из овог решења види, да се у њему доноси одлука о кривичној одговорности именованих лица за дело из § 375. а крив. зак. за које су именовани оптужени од стране начелства окр. чачанског наредбом № 982, а таква решења према помен. законским прописима подлеже расматрању првостепених судова. Притвор овог решења као кривичног не може измештати то, што се у њему доноси одлука и о упућивању на парницу, пошто је полицијска власт прена последњем одељку поменутог § 375. а. дхука да у исто време и у томе смислу потребну одлуку доноси.

То пак, што је ово решење било већ расматрано од стране начелства округа чачанског и Господина Министра Унутр. Дела по постојећој жалби оптужених, није разлог који би могао утицати на одређење суда, да ли је дужан да по

овој жалби расматра ово решење, пошто одлуке ових власти, које су прена §§ 15. и 16. полицијске уредбе апсолутно понављају на расматрање решења које је у питању, не могу искључити суд да о законитости овог решења, као једино надлежан, доноси потребну одлуку, а ово у толико мере, што су ове власти и саме огласиле за ништавне одлуке своје док не, по овом предмету, што се види из акта начелства № 10501/910.

Сукоб између унутраш. првостеп. суда и Господина Министра Унутр. дела рашин у I. одељу. Касац. Суда Бр. 11135.

Касацони Суд је расмотрио акта сукоба првостеп. крушев. Суда са Господином Министром Унутрашњих Дела, по предмету надлежности за расматрање пресуде начелства округа крушевског од 31. јула 1910. год. № 9236, којом је на основу § 373. а. крив. закона Владимира Ђокићу, колачу из Крушевца, забрањено даље управљивање коначке радње, да је нашао, да је за расматрање ове пресуде надлежан првостеп. суд са ових разлога:

Пресудом начелства, која има бити предмет расматрања, забрањено је оптуженом Владимиру даље управљивање његове коначке радње, услед тога што власт надала је ово бесправно управљање. Ова забрана радње, према § 310, тач. 6. извршеног законика постоји као казна на коју се кривац, по закону може осудити, па се као таква има сматрати и у случају примене њене код § 373. а. истог законика, пошто се и у том случају она изриче као казна, која се по овом закону на истујинага или првостепених првостепених, а на коју се истујинага, осудују у случају да првостепени пресуду забранили радњу управљивања. Према томе, кад су по § 15. и 16. полицијске уредбе, од надлежности првостепених судова, за расматрање пресуда по истујинага деланима, изузете само оне пресуде, које би биле доносене по одредбама законског законика по којима казна не може бити већа од 3 дана заторва односно тридесет динара, кад, дакле, за пресуде са њишном ове прете изузеће није учинио, једи за расматрање таквих пресуда надлежан првостепени крушевачки суд.

Мишљење оште седнице Касацониог Суда. од 31. јануара 1911. г. Бр. 1004.

Поводом захтева Г. Министра Правде од 22. јануара 1911. г. № 1250, да му Касацони Суд да своје мишљење о томе: који се законик примењује и на применију у случају, кад по истујинага кривична сведоци или оптужени неће да дају исказе, или да дају исказе неће да се дају, или да ће се у таквим случајевима применити § 106. крив. стат. или чл. 116. јав. а. општинског или провин. § 227. крив. зак. — Касацони Суд у својој општој седници у смислу тач. 2. § 16. свога устројства протужно је ово питање и односне законске прописе на је анализирао:

Истепуе привино на треће части казненога законика наследило је и суде по свом паричном поступку, а то је по полицијској уредби од 18. маја 1850. год. Законик о поступку судском у привичном дехина од 10. априла 1855. нади само за изишање и суђење злочина и престапа — § 1., а не и поступних криваца, оми кад оне наузетно по § 163. и 210. кривац, суд. пост. изиша и суди пристојени суд за капаз злочина или престапа, али кад се криваца коју је суд био увео као злочина или престапа, на претресу показе као исту. Према томе оведок или нештак, који не би хтео сведочити у изишању какве иступне криваце, не може за то бити кажњен по § 100. кривац, суд. поступка ано се та иступна криваца не изиша и не суди по привичном судском поступку него се изиша и суди по полицијској уредби, у којој би требало имати пропис који одговара § 100. кривац, суд. поступка. А не може ни по чл. 110. општег законика ни по § 327. казненог законика, јер ту предвиђена дела друге су врсте.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Доброслав Н., познати човек из Арнабиловца, уграи је своје године Радољак Милићу, познату, следеће ствари: 10 златника на ланцу Краља Милоша, 3 златника разних, 120 златара у развој монете, титину од кућа, две облигације Промета Динића златара, једна на 300 а друга на 100 златара, једну празничну Срећка Крстића од 200 злат. и још неке хартије од златности, на злати побегоа.

Он је стар 19 година, висок, носак, плава. Децета начелника срца јевејачког општура крајучачког Бр. 4689.

Петар Мишковић, пројавни радник, одговара на поштовати ствари.

Он је стар 19 година, висок, суз, носак, смеђ, родом је из Б. Банте.

Децета криваца крајучачког Бр. 1219.

Никола Младеновић, бив. класичарски помоћник, одговара за крађу. Он је стар 20 година, средњег раста, стенова, пронажалет. Акт криваца напуштава Бр. 1303.

Николаје Петровић, из Кормана, има да се уми на крајична пошти, али се напави у бегству.

Лични опис непознат је.

Акт начелника срца напуштава Бр. 10318.

Стејан Станковић, абашија из Палани, има да издржи полицијски надзор, али се напави у бегству.

Он је стар 27 година, висок, пронажалет, прина талних бркова.

Акт начелника општура пинског Бр. 4393.

Доброслав Иковић, претворени начелника срца напуштава, побегоа је 7. окт. мес. Он је стар 18 година, нисак по лицу.

Децета начелника срца, радничког Бр. 1187.

Светозар - Тодор - Грујић, из Мирјева, извршио је опалу крађу у Пожаревачко, на ланцу побегоа.

Он је стар 23 године, пронажалет, средњег раста, без бркова. Акт начелника срца, позаревачког Бр. 3474.

Марко Гуаурић, бив. пронажалет, одговара за опалу крађу.

Он је стар 28—30 година, смеђ, малих смеђих бркова, у сакра грао одмаг.

Децета криваца терачког Бр. 2230.

Најна Иковић, осуђени позаревачког казненог закона, чију саму личност, побегоа је 7. окт. месеца са рада у Дубичеву.

дећи алат: два златна четиља, два ручна четиља, два наковња, два пажљива са прибором, један француски калук, једно златно потписиваче, један налик мехови и један гуз са десет ланара у пошти.

Децета начелника срца, зиничког Бр. 2748.

Из радничког Драгунства Кисевова, из Крадева, уградено је 30 кр. златне треће разних боја и две сакра памука.

Децета начелника срца, зиничког Бр. 4396.

Бод Станка Мартиновића, из Ваљева, наред је са ланцима наковина један пар полова

Он је родом из Ракица у срезу орашном, стар 25 година, нисак и бркова крајак, очигу уграсто жутих. Од општег законика има ознаке од рано на десној бутини.

Децета управе позаревачког казненог закона Бр. 737.

Маријак Драгунскић, сентича Палани, побегоа је из претвора ланцавакког пристојени суди.

Он је стар 30. година.

Децета начелника срца, месничког Бр. 5877.

Препоруку је по полицијској и општинској властима, да за оми побегалима личима учина издржаву потеру, и у случају проналаска странарио их уште властима шоје су потереница издаде, е познати на означене бројене акта или депеша.

ТРАЖИ СЕ

Ђорђе Стојковић, из Сажире, отузарио од своје куће и до данас се не зна где је.

Он је стар 21 године, раста ниског, докжик, бркова малих, очигу крајак.

Децета начелника срца, пичињског Бр. 3687.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Ноћу између 27. и 28. прошлог месеца, уграден је Стојану Јанковићу, из Турине, сле-

даторех по две и по године. Један је данас куласто беде, а други куласто мре. Оба су ниског боја.

Децета начелника срца, болничког Бр. 3188.

КРАЂА СТОКЕ

Светозару Милијевићу, из Г. Јабучја, уградеа су два коња. Један је затор 9 година, данас криво-дорастаје, путаје у ану нису са златом докжикено „Н“, а други је затор 7 година, данас криво-дорастаје, са златом „Н“ оба винова.

Децета начелника срца, тамњавског Бр. 3398.

Милану Николићу, из Дрожа, уградеа је један нош — пастур —, затор 3 године, висок 151 см. данас зелено, бржа.

Децета начелника срца, грошачког Бр. 2987.

Обраћа се пажња свима познаницима и општинским властима за ову крађу и крадљивца.

МАНГУП СТОКА

У срезу криваца савишеног падемо је једно мушко коњче, старо две године, дорастаје, у ану злату нису путаје и на челу црваста.

Акт криваца савишеног Бр. 1804.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а према потреби и више пута недељно. Претплате се доводе у напред, и то најмање за пола године код сваку војвођанских власти, и износе: 20 динара по годину за државна и општинска надлежности, а за све друге кредитне и опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ се продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, а на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, решено је:

да се Димитрију В. Груаћу, секретару друге класе Управе пароши Београда, унаши оставка коју је поднео на државну службу.

Ови се указом замењује указ од 9. фебруара ове године.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 16. марта 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благовољео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за секретара прве класе Управе пароши Београда Љубомира Ј. Рајића, начелника срезоког у пензији, са годишњом платом од 3831-20 динара, којом је и раније имао.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 16. марта 1911. год., у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ОРГАНИЗАЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ У ИТАЛИЈИ

Италија је, за кратке преице од неког се ослободила и уједињила, показала огромне напоре у свима правима државног и културног живота.

Била је полица историја прилично слична нашој, а од наше стабилне по разликме се многе ни по брдовитости свога терена, ни темпераменту народа, људа да од интереса за нас видети уређење унутарње управе, а особито организацију борбе противу криминалности, која је врло добро изведена.

Пу пре но што прешемо на само налагање полицијске организације, да се достижемо у главнија потезима организације државних власти у опште у тој младој краљевини.

Законодавац власт врше Краљ и Парламент, који се састоји на два дома: *камере* (Camera dei deputati), у коју народ бира непосредно и тајно 508 својих представника, и *сенат*, у који улазе сенатори именовани краљевим указом из највишег плебства и стањених и професионалних категорија, предвиђених уставом. И народни посланици и сенатори управљају своју дужност бесплатно.

Извршну власт има Министарски Савет, који саставља десет министара: унутрашњих дела, спољних послова, војни, морне, правде и привредних послова, просвете, финансија, благајница, (тесног), грађевина и народне привреде са индустријом и трговином.

Судску власт имају независна судови: касациони којих има шест — пет за грађанске ствари и један за кривичне у Риму за целу земљу, апелациони, првостепени са кривичним и претори — срење судије. Само су последни — претори — некретни и њихова се надлежност простире у равничким стварима на кривичне које се казне до 6 месеци, а у цивилним на процес до 3000 дн. вредности. Сем тога по општинама постоје још и *примарне судије Србије* (Conciliatori), чија се надлежност простире само на грађанске предмете у вредности до 50 дн. Ове концилијаторе поставља слави државни гувернер у својој докоруку из поштинских и пензионих грађана, обично адвоката. То је почасти и бесплатно знање, које људским новцемима побољшава само друштвени положај и стања у изглед навести моралне безбедности и одиновалости.

Поред државних гувернера за кривичне ствари у сваком апелационом центру постоје по један државни адвокат (avvocato erariale), који у грађанским стварима заступа интересе државе према трећим лицима или удружењима. Они стоје под генералним вршиоцима адвоката, као шефом засебног надлежства у Риму, које би одговарао нашој државној правобраниошћу при министарству Финансија.

Државни Савет и Главна Контрола имају скоро исте функције као и код нас. Министарство Унутрашњих Дела.

Италија се, као и Србија, дели на општине (69 на броју), окрузи на срезове, а срезови на општине. На челу сваке општине стоји Министар Унутр. Дела.

Министарство унутрашњих дела дели се на четири одељења или четири *генералне дирекције*: јавне сигурности, заштите, администрације и народног здравља, са генералним директорима и вице-директорима на челу; свака дирекција дели се на по неколико дивизија — подељења, са дивизионим шефовима на челу, а дивизије се, опет деле на секције, којима управљају секциони шефови.

Ми ћемо се овде задржати само на *генералној дирекцији јавне сигурности* (Direzioe generale di polizia sicurezza), која управља целом поштинском у земљи. Шеф ове одељења носи титулу *генерални директор јавне сигурности*.

Дирекција јавне сигурности дели се на три дивизије — одељења: лични, кривични и тајни са дивизионим шефовима на челу, а сваки од ова три одељења дели се на секције.

Лични отсек води старање о полицијском персоналу, његовом изобразбању, постављањима, унапређењима итд.

Кривични отсек брине се о кривичној делатности у земљи и његову сузбијању, и

Тајни или политички отсек, који у првом реду води контролу над анархистичким покретом, а по том и свим опшним личностима и појавима, које су противне постојећем поретку.

Генерални директор јавне безбедности је заступник министров у полицијским пословима. Он централно све што се може централизовати и у име министров издаје опште или делимичне распоре, наредбе и упућства и води надзор над радом полицијских органа у целој земљи. Тај надзор он врши и непосредно прешо шест генералних инспектора, над год треба да се што извиди код локалних власти или над привредно послова захте директну измену погледа изнебу појединих власти и дирекције. Особита се пажња обраћа на једнообразност, без које нема добро полиције, подела никак рачуна и о локалним дисперцијима.

Веома важна функција Централне је у постављању, изабравању и унапређењу полицијских службеника.

Чиновници министарства унутрашњих дела деле се на три категорије:

1. *Управни чиновници*, са правном сиромом, у коју категорију спадају на првом месту окружни и срећни начелници, са помоћним особом: комесарија, вицекомесарија, делегата итд. Плата чиновника ове категорије почиње са 2000, па се варираше са 12000 динара.

2. *Рачунишчи чиновници*, где спадају базгајници, контролори и остало помоћно рачуноско особље. Плате ове категорије су од 2000—6000 динара.

3. *Кампеларијско особље* — поје врше архивску и унутарњу кампеларијску службу. Њихове су плате од 1500—4000 динара.

За сваку од ових чиновничких категорија траже са нарочите квалификације и искуства.

Шеф округа је првобитно — окружни начелник, представник владе у округу и један од највиших положаја у чиновничкој јерархији. Као представник извршне власти у округу он с једне стране управља округом и контролише самоуправна тела, а с друге стране врши и функцију полицијске службе. Као заступник и помоћник додељује му се један од пет високих управних службеника, т. ј. комесаре делегате — бивши нази помоћници начелства.

Као год што се само министарство дели на четири главне дирекције, тако се и окружна начелства — пресекује — деле на четири одеља, којима на челу стоје саветници начелства — *consiglieri di prefetto*.

Често полицијску службу пресекује врше преко нарочитих чиновника, који се у варошима преко 100.000 становника зову *камеристи*, а у варошима мањим од 100.000 становника комесари, који доваљном полицијом самостално и под својом личном одговорношћу управљају, али ипак под надзором и контролом окр. начелника.

Срећни начелници — *suprefeti* — су шефови срезова и агенти окружних начелника, преко којих они воде надзор над самоуправним телма.

За заштиту само њихове сигурности ни железницама — диле само за праће, постоје нарочити железнички комесаријати, и то у центрима спава од одам железничких области и на неким железничким станицама, само што су последњи више за одржање реда и сигурности на самој станици, а први преко својих помоћних — 2 до 4 вицекомесара и делегата са десетак гварадија у цивилу — стајно су у покрету по возовима и воде истрагу да све крађе појде са на путама дотичне железничке области досе. Железнички комесаријати стоје непосредно под министром ун. дела, а поред плата од железничке управе добијају и извесне градинације.

Више управно и полицијско особље по окружним и срећним начелствима и козосударијата представљају вицекомесари и делегати, који би одговарали нашим писарима.

Својим полицијском службом сигурности врши се у варошима преко нарочите за-

решке *жандармерије* — *guardia di città* — која непосредно стоји под полицијском влашћу, и *пољско жандармерије* — *savanti* — једне чисто војне установе, која је за полицијску службу прихватах и постоји унутр. дела. Првих саван има у Италији 12000, а других 25000. И о њима и о другима биће говора у засебном чланку.

Председници општина су представници општинске власти, који се под надзором виших управних власти старају о општинској и пољској полицији тае нека држање, поред осталог законом одређених атрибуција. Они се бирају на три године и дужност отпиралају бесплатно, абор чег их, свакоме, управне власти и не могу калкулати административно, ма да их под извесним погодбама могу сменити. Општински се бирају на пет година, али похтељна коном отпала сваке треће године.

За све прете државних чиновника у полицијској служби траже се, као што смо поменули, нарочите квалификације. Поред опште сирене траже се и нарочита стручна знања, као да највише, тако и за највише функције. Поред правних знања и познатога државног крива за више полицијске чиновнике тражи се и уверење о сирености „научној познатијем“ *polizi d'arte* *Ottolenghi* [la Scuola di Polizia scientifica], а за знање комесара после 9 год. службе нарочито испит. Слично, само иже школе траже се и за друге више полиц. органе. Све те школе стоје под надзором генералног директора јавне сигурности и због њихове важности о њима ћемо засебно говорити у једном од наредних бројева.

Биће од интереса да изложимо, на посматрају, и како су у Италији полицијски чиновници награђени.

Окружни начелници се деле на две класе: П. кл. са 10.000 динара годишње плате и 1. кл. са 12.000 динара. Сем тога сваки начелник у пресеку добија удобан и потпуно меблиран биселатан стан, а затим и додатан од 3.000 до 3.500 динара годишње на репрезентацију, према величини округа и вароши у којој се налази. Сва округа који су тако мале, да се и не деле на срезове (по издатој) и ту, још и ако је и окружна варош мале, добија 3, 4, 5.000 динара, а у неким варошима, као што су Рим, Неапол, Милано, Форенца итд. добија свих 24.000 динара, које мора да у извесном поликоваријаном друштву достигају репрезентативну владу. Као највишег поред ових великих дохода да се окружном начелнику као млађи јавља дивизиони генерал и да са тих места иду врло често за министре и посланике на страни, онда се може исплатити колико су високи ти положаји и какав углед њим представници уживају.

Помоћници начелства имају 8000 до 9000 динара.

Камеристи (писари) чине полицију у варошима преко 100.000 становника од 7000—8000 динара.

Саветници начелства од 4—6000 динара. Срећни начелници исто толико. Комесари од 4—6000 динара.

Вицекомесари и делегати (писари) од 2—1000 динара.

У пресецима сви добијају нарочити додатак због сваког живота.

Чиновници су као и у другим струкама стајали и не могу се отпустили без кривце и преседа административног суда.

Право на пензију, гиче се носе 25 година службе, а ако какви случајем, без своје кривце, морају пре тога напустити службу онда ако нема 10 година службе не добија баш нарочитог законског одошчица пензије, а ако има више од 10, а мање од 25 година, онда прали од једног са свагда онолико годишних плата, колико је премо 10 година. Када има право да држи такве чиновнике и 4 године на располагању, да би стекао право на пензију или иначе. Када чиновник напуни 40 година службе, у полицији мале — 35, онда може с правом тражити пензију и добија $\frac{1}{4}$ своје последње плате као награду пензију.

При министарству постоји нарочита комисија, која води старање о унапређењу чиновника, да она буду правична и по личним способностима делала, те дошња не може прескочити бољег.

Италија је парламентарна земља риз експеленсе, али је полицијско чиновничко стање одстранено од политике. По томе, по стручној спреми чиновника, по њиховој стајаности и осигурованости, као и многим другим одликама, италијанска унутарња управа може нам послужити као пример.

Жив. А. Лазар.

ГРАНИЧНЕ МЕЂЕ УМИЉАЛА И НЕХАТА

(НАСТАВАК)

Хаген (Vorstadt 168) да се угодни последина, која није непосредна јела делала нећ само позитивни мотор жели, а не добе. Исто је тако и са удаљеним могућим послединама. Оне се баш због те удаљености само желе. Она примедба није тачна. Појамна разлика између хотела и желења, као што је Бар тачно приметно, јесте у томе, што ми дохтемо оно за чије наступале сматрамо као наукално дејствено свога Ја, а желемо оно што ми је угодно, али на чије поступак каузално не делам. Престави споредне последине протурокрећу напу вољу и наше дохтење, ми се старамо за њено остварење, а тако је и то и са удаљеним могућим послединама. Отуда су све оне предмет нашега хотела.

Када је живини једовремено тежко да оствари од више могућих последина само једну, онда, ако му је евидентно која ће то бити, доде се зоне *alternativa* (на пр. иду неколико дули у реду један поред другог. Пуна да убијем за кога — појина на пр. у страваљачку пну); ако је пак живини у првом реду желео једну, на тек ли ако не оствари, другу последину, онда је у старијем законскодаству и литератури говорено да постоји *dolus eventualis*. Онај је којим међутим свесни напуштени и данас се под свен-

туалитни додусом, као што ћемо допирати видети, разуме нешто друго.

II. Нужне последње радње.

Са последњама којима тежио и чије остварење жељимо, те их према томе несумњиво хоће, могу бити тесно и нуспо нежане друге последње, које ми не би мислили, па их саме за себе не би ни хтели. Преставе тих последња према којима смо ранијих и које су нам чини и непријатно, нису створиле азију наше воље. Онда ми нијасмо за себе нешто. Али оне чине један нераздвојив комплекс са последњима које жељимо и које хоће, и које су биле решавајући мотор наше воље. Из тога комплекса ни непријатне последње не можемо да издвојимо. Ми морамо хтећи или све или ништа. Када ми уо жељене остваримо и са њима нераздвојно спојене нежељене последње, онда смо ми несумњиво тесно и једне и друге. Да бисмо хтели непријатне и нежељене последње, које су тесно нежане са жељеним последњима, нужно је да смо их хтели, да су у нашој свесној континуирали њихове преставе у моменту формирања азије воље.

Ваш свако је дискусије ово тврђење под је рет у нашим срединама за постигнуће циља. Мисамо да су средства ова за себе непријатна, ипак по хоће циља мора хтећи и средство. Тада од пуње може добити циљу стана само тако, ако безословног разлика изабави из стања. Ма колико да му је непријатно остати сиромашни породицу на улици ипак он то мора хтећи, ако хоће да постане циљ, да му кућа доноси прихода.

Средства за циљ хоће се не због свога позитивног делова на формирање воље, јер она чешће сама би за себе баш нехотено делала, већ услед њихове нераздвојне сире са циљем. Онда у свима случајима, и кад није рет о срећинама, где се гол једна последња позитивно хоће а са њом је нужно везана друга последња, хоће се и та друга последња, па она сама за себе била непријатна. Наравно у сваком случају жељене последње по интензивности свога дејства увек пресек нежељене јер кад би било обротно не би ни дошло до одлуке воље.

Противник тврђења да се нужан нежељене последње радње хоће јесте Хурт (Hurt, Granz 90). Он признаје да је обележје умнишања хоће последње. Али то хоће може бити двојак. Човек може хтећи да произведе (Herbeiführen-Wollen) једну последњу, или да је прими, поднесе, отпри (Nehmen, Erfragen, Drücken). Ово разликовање није тачно. Произвођење једне последње може да се постане на супрот њеног пријави, подношењу, али тада то значи ово: произведена је последња коју смо ми остварили, па њен остатак каузално делати, признава је последња коју је произвео неко други или је она из природе постоја, остварила се дане једном од наше личности одвојеног каузалног току. Али чим смо ми створили са само једну непосредну, могућу за настану последње ми смо је тада проузроковали, произвели, па према томе и хтели, а не само признали, отпрели.

III. Dolus eventualis.

I. Кад ми директно дејство на остварењу једне последње или предвиђамо да може настати и она друга нама непријатна или непријатна последња, која ми нужно везана за последњу што је жељимо, онда може да се та евентуална последња хтећи? То питање је суштину евентуалног додуса у и него време крајња већа претварања њујаснога хоће.

Одана је евентуалног додуса ово: а) да ми тежио остварењу једне последње, али да предвиђамо да поред те или место те могу настати још и друге последње.

б) да ми не предвиђамо знајемост настанућа тих других последња, већ само могућност, вероватност; и

в) да ми те друге последње, које могу настати не жељимо, већ су нам чини и нежељене. Онда нам је право ако оне не настује, или би так хоће да не настује.

Ако те могуће, евентуалне последње, које предвиђамо, ипак настује, онда јесмо да их остварили дозвољено? Дођус ће бити ако су те последње остварили пољно. Онда се ово питање преобара у друго: је ли могућно хтећи и оне последње које нису нужно везане са жељеним, а које саме по себи не жељимо?

Опита је сагласност, тога, у овим случајима кријичног права да се у законе случају последња може хтећи, али не мора. Онда кад се последња хоће постоји евентуални додус, а кад се последња хоће онда постоји својста нехат. За то на овоме пољу лежи граница између умнишања и нехата.

У литератури се чешће види како виновник хоће последњу само „евентуално“, „успешно“, „тек ако она настуји“. По томе би онда евентуални додус био једна особита форма наше кривце. Разлика би се од обичног умнишања по томе што се код овога последња хоће пре немога остварења а код евентуалног додуса тек на случају остварења, дакле после нега.

То је погрешно. И код евентуалног додуса хоће последње мора постојати пре немога остварења. То хоће, поља, није ништа друго већ једна измислена психолошка азија која изазива покрет мишља и преко нега ствара последњу. Воља је узрок последњи и онда она као узрок безусловни и у свакоме случају мора егзистирати пре последње. Кад се мољутни рече да виновник последњу хоће тек ако она настуји, онда се тим тврди једна логична немогућност: да последња постоји пре узрока. Или још горе да се евентуална последња пре немога остварења истовремено и хоће и неће. И то је логична немогућност. Хоће значи егзистенцију воље, нехотење значи неегзистенцију воље. Нешто не може једновременно и егзистирати и неегзистирати.

Воља као психичко расположење не може занести ни јак од настанућа или настајућа једне материјалне чињенице као што је последња. Напусти ли последња онда се она хтела још раније. Не напусти ли пак, онда је азија воље остала у покушају, чија ће наивно

зависити од тога да ли егзистирају потребне елементи каљичнога покушаја. Воља пак у оба случаја остаје воља.

Према томе евентуални додус није никаква парочна форма лично кривце већ је и он, у небаћим елементима заручених додус јер му је суштано обележје хоће последње.

За којим овога додуса употребљају се у литератури различите речи: „Претпоставка“, „добровољан пријем“, „оправдање“, „изазивање“, „успешање“, „разумна са могућношћу настанућа последње“ итд. али како Франк каже, виновник разлика у се одлучује: „ијад право ми је баш ако и та последња настуји“. Виновника не може да задржи од делова предвиђање противправне последње. Она не може да буде решавајући отворни мотор креације воље те он виновник цеоце није своје извођење, свој интерес него прави поредан предузима радњу и произвођа последњу.

Све су ово опии који су прао корисни јер судији дају могућности да у конкретном случају упи доведе правилну одлуку. Кад се једна поља, једна правна уставна, правилно разуме, та ми ми не ниш доноси такви рети за његово доминирање, то па практични рад у правосују неће бити од штеће. Тежина је дефиниције у њеној генералности, са конкретним случајем је прао лако оперисати.

Али ако којим евентуалног додуса треба да се утврди као научни појам, онда се мора показати његова психоаналитичка особеност, која га одваја од останак објави додуса. Још више мора се показати психоаналитичка могућност да се може хтећи једна последња која је сама за се отворни мотор креације воље а није нужно везана за позитивне материје креације воље. Ту нам могућност пружа Франкова формула, о којој ће се ниже говорити.

Противници поља евентуалног додуса јесу Бар и Што. Обави она постављају дефиницију воље из које после делучурају садржину њену. Суштину је воље тежења да се оствари стале које се предвиђа. Воља је таково духовно стање у коме човек тежи да оствари последњу, коју предвиђа и за коју мисли да је својом азијом може произвести. Нешто хтећи значи на овим начини нечежу тежити. Умнишање је само она последња која је тако остварена. Где нама тежење на последњу, ту нема ни немога хоћења. Према томе воље су, хоће се само оне последње, којима смо хтели и само оне. Ипак Бар признаје још једну групу последња које чине садржину воље. Те су последње нужно везане за жељене последње. Такве се последње угредно хоће (mitwollen). У евентуални додус пак долазе равнодушне и нежељене последње за којима се тежити не може нити се оне могу хтећи. Онда је овај обли додуса немогућ.

Присталице евентуалног додуса нећају две ствари: умнишај поредо (Verlethungsvorsatz) и умнишај затржљивања (Gefährdungsvorsatz). Невистина је нештачка постоја да се код евентуалнога

познату вишњој сагласно са наследницом. У ствари ту никак нема хотела наследнице, поредом (Verletzung) већ хотела угрожавања тога правног добра, стварања опасност за његову безбедност (Befährdung). Када ја знам да ће из овог разлога, којом хоћу да повредим једно правно добро, врло лако пронаћи поредом и другога правног добра, онда ја у једини хоћу дајем: прво, да повредим једно правно добро, друго, да створим опасност повореде, да угрозим друго правно добро.

Појам „криминалитет“, саставио се са наследницом¹ психолошким је несталим, вези Бар. Нема никаквих међусобних измењивања, неуталожно и равнодушност. Какав је паричито то облик хотела „судавишн се“.

(НАСТАВЉА СЕ)

Живо Топаловић.

КРИМИНАЛИТЕТ У СРБИЈИ

(1908—1909 год.)

(НАСТАВЉА)

Ако би се усвојио овај предлог о повешању жандармерије у местима која се тоје рђаво у погледу криминалитета, онда би полицијским старешинама ових места требало паредити да пове жандарме, као и старе које већ имају, не драже при казацијама ради параде и одвајних полова, већ да их употребају за стално надзорство, надзор над сумњивим местима и хватање криваца у округу, односно срезу.

Жандарми они могу би се, тако исто, корисно употребити за контролне општине нових стража (које треба стално да постоје у местима која се тоје рђаво у погледу криминалитета), лица под надзором, бивших и условно отпуштених осуђеника, познатих јатака и крадљиваца, у опште сумњивих личности и путника, као и за све полицијске послове који се односе на одржање јавног реда и заштиту личности и имовне безбедности. Са мало више добре воље и иницијативе средњих начелника, од ових жандарма сједице, и општине стражара, пандура, пољска и нудара е друге стране, могла би се комбинација једна прста сталне и организоване пољске полиције, под надзором средњих начелника, а уз припомоћ општине пред- едника.

Када је пре 3 год. у познатом париском удружењу „Société Général des Prisons“ дискутовано питање о реорганизацији полиције у Француској (Политијски Гласник за 1908. год. стр. 306), тада је, као пример добре и јединствено пољске полиције, истакнута пољска полиција у Бугарској, која у ствари није ништа друго до савршену организацију наших нових општине стража.

По закону „За полицијата у савесне општине“ од 16 марта 1905 год. у Бугарској је председао општине шве дозване, општине полиције, и као такав, има сву потребну власт за констатовање

и истраживање злочина и преступа. У сваком случају, у складу са главним општине места, постоје општине помоћници општине председа (жметов) са овим истим правима.

Под уједином општине председа и њихових помоћника стоје:

- а) дозвани жандармски агенти;
- б) пољски чувар;
- в) чувар шума;
- г) чувар стана; и
- д) пољски стражари.

На сваких 100 кућа мора бити по један пољски агент и по један пољски чувар, а на сваких 300 кућа по два пољска агента и по три пољска чувара. Они имају оружја су и униформе. Осим њих постоје и припадници чувар, који мора држати сваког пољска који има више од 50 хектара груписане земље.

„Али имају и нешто боље — вели г. Фрејерманн ди Сент, резервни удружења по овој ствари — Сваки становник учествује лично у одржању своје и својих суграђана сигурности. Највише је стража једна прста националне страже, у којој узима учешћа свака здрав грађанин. Једна група, састављена највише од 6 лица, истражује сваке ноћи по општине територији у циљу надзора. Познатица од ове групе стражари до поноћи, а познатица од поноћи. На случај да неки од ових стражара погине или буде рањен у истражују стражарне дужности, његова жена и деца имају права на пензију или на највише трошкова око лечења“.

И кад је овако у једној малој земљи — заштити г. Фрејерманн — која располаже са много мање средстава но Француска, зашто се не би и у Француској постоје доводе полиције осигурања сигурности грађана, кад је она сигурност главна дужност — raison d'être — сваке владе“.

7. Закон о јавној безбедности пружа Министру Унутрашњих Дела још једно мањо средство за заштиту јавне безбедности, а то је овлашћење за подизање сталних жандармских караула попут пута и на опасним и узнемињеним местима. У којима ми је познато, са овим овлашћењем није се до данас користио ни један министар, а има, међутим, више места у којима би ове карауле биле од невољне користи (примера ради да поменем Маркова).

8. За успешно извођење извођених мера неопходно је потребно, поред овога што смо већ напоменули, још и ово:

а) да се у округу е срезове, који се тоје рђаво у погледу криминалитета, постављају изабора полицијских чиновника, а нарочито старешина;

б) да се при самом Министарству Унутрашњих Дела установи нарочито одељење за јавну безбедност, које би се искључиво старало о свему што се односи на јавну безбедност у земљи, и под којим би стајала сталан и оружан жандармерија и антропометријска одељења. Овакво одељење постоји у Француској још од 1871 год. под именом „Одељење Опште Сигурности“.

Ако се не би напало разлога, да се ствари ново одељење при министарству,

могао би се — и то би био крајни пут — припојити депојугу рата Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства. У овом случају требало би у почетку из 4. одељења овог одељења додати само овај стан „да се ствари о јавној безбедности у земљи“. Оно би било у толико године и полицијске, што Антропометријско-Полицијског Одељења већ има дужност да прибри полатке о хретању криминалитета у земљи, као и да води евиденцију о осуђеницима личностима;

в) да се што пре доведе потребне дозупе у криминалну зајницу, по којима би се професионалне спитнице и копарки судски казњивали; и

г) да се законимама путем спречи злоупотребамама алкохола, и ограничи продаја и помене оружја.

Представљају се Народној Скупштини, даљашња Влада највише је у својој познатој декларацији да је реформиста полицијску стругу „како би се постоје — као што се то у декларацији нели — који би својој природи не припадају полицији од не објавили и служба изишља припадници, извршење судских одлука и свих нешта што припадници отирали, а полиција што само концентрисала на службу безбедности и опште администрације“.

Сматрамо да дужност, да новодом овог пакена неопходно речи:

Питање о реформи наше полиције, чија се организација, у главном, датира још од пре пола века, одавно је нећ постојало актуелно, и с тога је изазовно доказати неопходност ове реформе.

Готово све наше државне институције претрпеле су до данас знатно измене у својим првобитним организацијама — измене које су захтевале развитак и потребе савременог друштва — само је наша полиција — тај општи и неопходно потребни помоћник свих ових установа — остала, у главном, неизмењена. Било је, дакле, нећ крајње време да се једном приступи овој реформи; али, по нашем сиромашном мишљењу, да потпуно реформи полиције неће бити довољно само окупати од полицијске власти истраге, јавна и сванететне постоје, нећ је још потребно да се ова реформа распростре и на најважнију — донају — општине полицију: да се створи здрав и јак општине, која ће бити у стању да општине суграђанима ове прижи прву и неопходну помоћ у заштити личности и имовине. Ми, дакле, налазимо да је, пре свега, потребно прегрети општине у Србији, јер су оне имале телесна целокупност наше унутрашње администрације, која ће развити све догте, док јој се не постави здрав телес.

Душко Ђ. Алексић.

¹ У току писања ових редова сусрели су у Антропометријско-Полицијској одељењу криминалну полицију, која је и она ст. у главном, постојала. Овога год извршење криминалне службе, депојуга, консулација, развојштва, полицијске, опште грађе и жандармеријске полиције (укупно ствара) састоји се у овој години из 1908. (српска 1907 у 1908, 389 у 1908, 390 у 1908, 391 у 1908, и 4020 у 1908 год.) а број додатога за 478 (према 149 у 1909, 380 у 1908; 415 у 1907; 479 у 1906 и 464 у 1905. год.). Полицијски је било 122

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Тако сам примила. Те ноћи спавао сам са љубавним закрдањем, а сутра устани смо на достојанственом гласу директоров. "Ти рече ми он показујући ми лампе и светлаке, ти ћеш ево то читати и дотеривати како треба, то је твоје посло, јеси ли чуо? После ће ти довести најлепше животинама и пометсти салу." Радо сам посло који ми се није допадао, на тој сам се грозило, а непријатно ми је било са мајмунама, који кавале ме непознатог убуђивању се и неперално се усмивавају да ми ископају очи. Али ја сам морао да трпим. Када сам смирено послао рече ми директор да он води о мени ратуна, и ако продајом слугина он ће ми још учинити. Оно десет сати био сам прво гласни, јер сам рано устао, а нини и не помислих на доручак а лико је директор рекао да ће ми дати стан и храну. Био сам већ малаксало кад ми допече парче првог хлеба, тако тиргоду да га нисам могао ни гристи и ако сам имао черсте зубе и ужасан апетит, те бацим неки део животинама. У вече сам морао да јалом лампе, и како, по напави, не показаш погођеном брану, директор, који је био и иначе груб, укори ме, на се то поновио и сутра и следећих дана. Ни месец дана не беше истекао, а био сам из жалова; одио ми је било само масно од ложа и ниста, и поноћано на рите од мајмуна, а гад ме поједе; од гласи био сам емирчино да ме не би могли познати. И тад сам се понова са кајањем секао очеве куће, где сам био одморан и обучен, где ме нисам имао бринути за мајмуну.

Једно јутро рече ми Комиса да је размислила о томе, да шта ја имам способности, и да је дошао до закључка да ћу бити одличан скакач. По он ме предаде господину Балмату, званом "Мали Ђаво" и нареди му да ме учи. Имао сам но две три деценије на дан; у првој за мало ми учитеља не сложи робља. На крају треће недеље унео сам био да савршеном тачно наведем "рибали ескоп", "мајмунски ескоп", "ескоп страпљиваца", "ескоп пиданше" итд. Одушевљен мојим успехом учитељ ухватила ме да ме и даде учи, а ја сам сто пута помислио при учењу да ће ми испичити удове. После ме стаде учити тежким уметничким старинама; о дана на дан било је све теже. На првом покушају "ведњак ескоп" хтео сам се раз-

бити: на "ловачки ескоп" сам снајсковао. Радно убуђивао, бео паље за тако тешио гимнастику, знаошта сам Комиса да сумњам да ћу бити добар скакач. — А, ти сумњаш, каже он, и онда ме подизао пута вртисах. Од овог момента Балмат ме више није учио те се пратио за нама.

Кад је Комиса дигао руке од мене почео је се бринути Гориње, и једног дана, кад ме је испакити знао нешто обично ја то уживање он је дала са Комисом рече ми, мериће ме од глави до пете и поимајући са оценама задовољства које подизао одело трпо које је пришло месо. — Да сам задовољан с тобом, тамаш си онакав калпог тражимо, ако умени бићеш срећан. Од данас усташем да ти расту нокти, коса ти је већ дошло дугачка, готово си го, а остало дотерашемо ораховим шљивом". Нисам знао на шта мисли Гориње, али он понови моје пријатеља лаврицама и нареди му да донесе тигрову кожу и бубуларе, што лаврицама донесе одмах. — Ти си диван човек са југа и још дугождер, једен сам синов месо, убуђујућ се чин видни кри, и кад си жедаш туташ ситан шмаука, нупити сам опитре и стране гласове, бешчи очи, покрете нмаи испредане, а идем само скачући. У остатом угледај се на овог шмауког човека који је био у камену бр. 1^а. За време овог обавештавања приметим крај мојих ногу један лаган нук окупљених каменца и до њега петла коју попушане да ослободи безане ноге. Гориње дохвати петла и даде ми га говорећи "југа!"¹ Ја нисам хтео. Он настави прити ми али ја сам одговарао и затрчио отпун, и као одговор на то добијем кину шмаука, да ћу памити Горињу руку. Раздражен оваквим поступањем зграбим једну мотку и зацело бих убио господина природника да цела трупа не споти на мене, издешетан ме поинтео, и ногама и рукама, и набацише ме на прата.

После неколико дана сретнем се у његовој касаци са неким комедијанца и са његовом женом, уношан се с њима и већ сам рачунао да од њих видим неку ладу. Муж ме жажале много што сам такве судбине био и упоређивање ме са проком Данилом у завојској нелини. Видео сам да је више студирао и боље научно друге ствари него ли драме које је играо, али он је посве водио по паланкама једну драмску трупу, а коже бити води је још, те зато претупује његово име. Онај кутуђући директор био је прао духовит, али то његова жена није примећавала, а примећавала је прао добро да је русан. Она је била од срећних примањаних жена са другим тешкашима, којима се срце лако као спама пали. Она је била прао мала, није имала ни шеснаест година, а муш јој је имао тридесет лет. Како у казани није било другог места пријези жена, надио сам се да ће ми дати какав савет, а они ми дадоше доручак и честитају су ми на храбрости што сам се ослободио тираније Гориње, кога су они називали мечапачер.

Кад си већ слободан, рече ми изод, појди с нама, бићеш лам од пожели, јер

кад буде троје не ће бити наузе и програм ће бити богатији. Шта ти мислиш Казна? Казна одговори нека ради како хоће, она прими и у исто време баци на мене један поглед који ме увери да она доиста није против предлога, и да се ми да чуди разумемо. Примео сам са захвалношћу нови посло и већ сам на првој престаји играо, Услови беху хуби и како повољнији него код Гориња. Казна и поред моје прилашости пронађа да нисам русан и после три дана принаде ми да јој се допадам, а ја, паравно, нисам био неизказан и ми беско срећан. Код куће ми се шаласко, смејасмо и уживасмо, а муж све то сматраше за дотиривају. За време представе седеди он у једној прегради направљеној од платна, на којој беше написане *Théâtre des variétés amuseantes*²; Казна је била десно од мужа, а ја доаго од ње, а кад би она изашла да објави улазе и излазе, ја сам заузимао њено место. Једне недеље престави беше у највећем кулу, публике много, муж Казин играо је: остало беше још једно његово соло "девидари на стражи"³ али он га је хтео изоставити и пинну ме "ломошине", Ми не чујасмо да он понавља: "ломошине, помошине", те се трети пут опрете и виде нас у загрљају. Изаостава Казна покуша да нешто каже као записане, али муж и не слушајући је пиче још "помошине" и мушу је у оно једном изглом. Крис потече, представу се вренили, супрузи се потушете те се позорница сруши и ми остамоше отвореним оруђима многобројних гледаолица, којима она спеша изава смех и злословје.

Онај ексцелди ме понова прати на улицу, нисам знао шта да радим. Мислио сам да се погледим у некој доброј кући, али сам знао некакав жалостан наглед да ме нико није хтео. У том положају имао сам само један излаз: да се вратим у Арас, али како ћу ја јиним до тамо? Док су ме ове мисли растрпале првоје билах мене један човек, за кога сам помислио да је неки трговачки агент. Угласам се у разговор с њим и он ми рече да је понао у Лижа, да продаје прашноне, паузе, елисиере, да сече кулузе на ногама узлаза брдашине и чак пади и зубе. "Добар посло, каже он, али сам остваре, треба ми непа да пошеше торбе, тамак као чин, драпан појас и очули, и ако тогамо могамо њи заједно". Пристајем, рекох ју, и не уговарајући ншта нини пожемо.

После осам сати холо, пред ноћ, ми се заустависмо пред једном сеоском мисном, "Ту ескоп", рече народни лавар кутуђући на пратама. — Ко је? Јини нини ранао глас, — "Чича Голар са својим помошником", одговори ми већ, и прата се отворисе одмах. Ту затекосмо дванаест торбара, пахјурију, тригатију, аустину релгија, комедијанца и т. д. који сепоале докваше кола новогла глату. Надио сам се да ће и мени указати ноту почат и већ сам седео за сто, кад ме зокопају, узлажују ме чамизајидно по рамону, ухвати, да нисам ја поинам код чича-Голара. — Шта је то поинам? узвикнух ја лутућим. — Пајди одговори он. Прилажем да сам

[1] 2 1901; 112 1908; 117 1907; 114 1906, а 164 у 1905 год.; онемаи крајем 1640 (2063 у 1908; 1872 у 1908; 2115 у 1907; 1874 у 1904, а 2050 у 1905 год.), а завојаноме комедијанцу тригатију 200 (166 у 1909; 305 у 1908; 185 у 1907; 337 у 1906, а 228 у 1905 год. Исто тако и у поглављу разписивање резултата првога година показује нинанг иза пратом крајем ранаја крајем. Општа проналаз протварајући гласи због 56% (ка је ранајих година износило: 44,8% у 1907; 49,2% у 1906; 49% у 1907; 41,9% у 1908, а 48% у 1909 год. Према овому изаказаноме немогуће је, да је у првој год. изаказаног нинанг успех на судбини крајем изаказаног у збоља, а ово је, опет, најбоља нинанг изаказаног тврдише: да нин крајем изаказаног крајем изаказаног, већ немогуће и докљам, и да га је тога тако докљам.

се и поред свесних uspehova на женскејерје и пошторшта Varšetske imenice, osebno vrlo ponizno ovi nazivom, ali sam bio gladan kao riba i rucicu sam da bi kraj ravnopola biti večera, i kao tica Godor ne беше још тачно одредно положење, пристане да сам његов пошторша. Чим те рече хемалија ме старано одлуче у једну побочку собу налик на купу, где су неки пили, пушили и вокали се. Мехалија нареди да ме посуже и одмах ми једна девојка донесе врућу чашу чајне чорбе са парчетом омијетог меса, навалим јудно на њу и испрелих се за три ока. Пошто се вечера свршила пружим се са осталим пилицима на спалим на којој су спавали једна пилица, две маче без ворне и гомила двојерних паса. Тако доручак није био пријатно, али каљало је се прилагодило. Све што је се десило то да не исам ни трнуо, док су остали хркали као најрејерје.

Чича Годар плати мој трошак и у путу што се више приближавасмо Арасу он ми саветоваше да не утекнем. Стог стигасмо у Лија баш на наваран али. Да не губи времепи он заузео једно место на пијаци, нареди ми да наместим његов сто, торбу, елашине, пакете и још да представљам. Био сам добро доручковао на ме та наредба напути: ности као камила пртљаг од Остенде до Лија на сад још и да представља, и то на девет сати од Араса! Рекнем му да се убрисе, на замјану у место рођена и нисам стао док нисам видео торок.

Стигао до бележа пре затварања нација дрхтао сам од немисли како ће ме пријати. Једног тренутка сам помислио да ће врати, али нисам могао од гледи и жеђи, одмор и храна били су ми неопходни да се нисам дуго премишљао и потрчим онемој кући. Мајка ми беше сама у дубаву над убох; по сам крај ње на пољена и плачући молио сам да опростај. Сирота жена једна ме поздраве, тачно сам се био променио, али немале да ме се оглуте. Понаса се као да је се забављао и пошто сам се најео и преобукао спреми ми моју стару собу. Међутим требало је и ову јавити за мој повратак, али ова није осећала снаге да ће мећи надржати његов тисе, те узмоли једног војног свештеника, њеног пријатеља, да ми извести оца. Отац пошто је пратио и никао пристате да ме прими. Стиснуо сам да ње попустати, али сад сам дозвоља да је измисла свлакао сам од радости. Бест о томе доведи ми се свештеник, који ми одира дирљиву болалу прилику, од које насам запамтио на речи, једино се сећам да је наводно прити „некалоо деривте“, а то је готона моја историја.

Моје авантуре биле су заинтересовале целу варош и сваки је хтео да чује од мене лично, али се нико не једино измисли на трупе, која се тад баљаше у Арасу, ме интересовале нише него две жидовице на улице „три когаде“, којима сам праван често измисла, на шта играчица измисла своју наклоност. С њом сам имао један прелод, у коме, у знаку младе девојке, пројектиса неко-

лино сена из романа Фобласових. Изнемадио путовање у Лија са њом, њеним жељем и једном врло лепом соборицом, која се претављала као њена сестра, доказало је време оу да сам брзо заборањо нуку од првог „похода“. Три недеље једна бежу прошле кад ми играчица пошто ми је нешто марила рече, да неће више да ме вуче међу својим стварима, те се вратим у Арас. Напалим одних на оца да ми дозволи да ступим у војску. Шта је могао баш урадити него да ми одобри? Ступио сам суздржан у други биваосни пук. Стао, добар изгледа и окрјност у руковалом оружјем преноручише ме те сам био у чети допаца. Неки старији војници дужни су се због тога, али двојицу од њих послао сам у бојницу, а и сам сам био рамен од њиховог друта. Сам овај почетак ми је показао да су они имали пажљиво задовољство да ме називају, али сам после шест месеци стекао надимак Сам-јењ, пошто сам убио двојицу и тучао се петнаест пута. У осталој уживао сам срећу коју им касарнски живот и сла моја наљуба беше управљала да што више истрпим неке трговце чије се берке утривају да ми прекрате време. Поред тога и лати ме је вожагала, а и отац ми је давао редовну плату, на ипак сам имао пажљива да се задужим. Тајан сам у ствари био не нисам ни осећао тешину дисциплине.

Један пут сам свега био казнен петнаест дана затвора што сам настао на три провинције. Казну сам надарио у једном подручје испод куле. Ту изнорисе и једног мога пријатеља, војника у истој пучи, који је био отуђен на неколико краја а није био признао. Чим остао сам он ми је испречао зашто је ухуштен. По причању он је морао бити истеран из војске, и та помисао и бољан да осрами своју замишљу башине га у очајање. Видећи га без утехе у једној ситуацији саветовао сам га да поврати казну или бежањем из затвора или самоубиством. Он се реши да проба прво на асо не усне онда друго. Са једним младим чешком који нас у затвору поселиламо, спремих све што треба за бегство. И оно постоји разбојачу браву на пратица измисла на белем и ја му рекох оца, треба схватити ми се обесити. Он постојао нисину и стаде се промишљати и рече ми да је боље да иде на суз него да доми ного, готов је био да се вратимо у подручје, али у моменту кад се он најмање маљо ја га гурнем. Он јакну, а ја му наљен да буги и вратим се у своје подручје где сам опривен на својим уживао одмор који донесе уверење о учиниој добром делу. Кад су сутра дни приметили да је мог друта нестало и кад ме унутрање одговорно сам да нисам ништа видео. Неколико година после срео сам овог некретника, благослава ме да сам свога сисноца. Од тада је био постова хром али је остао часни човек.

(НАСТАВЉА СЕ)

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Швајцарској аличница и десекериса-
— Америчке државе Илјајана и Калифорнија донеле су: прва 1907. а друга 1909. год. паричне законе о швајцарској аличница попатича и аличја. То исто учиниле су сада и Панајалија и Орегон, а њиховом примеру следовали је и државица Конектика. По једном њеном споразумном закону она се упишати свака индивидуа, да коју парични одбор ледара изјави да би јој пототности било бласосно — аличничко, дуго или бласосно.

Сиртла казна у Швајцарској. — После осомогадних пренила, Швајцарска је била принуђена да опет приступи примени сиртле казне. Пре кратког времена гитотинијан је у Лупериу опаван аличница Миа, који је у претходној години извршио четири убиства. Сваки швајцарски кантон има своје засебно законодавство, те с тога међу њима постоји и разлика у примени сиртле казне. Докле она и даље егзистира у кривичним законичама наводних кантона, на се с времена на време и измињује, дотле се је протестантски кантони потпуно укинули.

Толесне казне у Француској. — Сенска аличница суд осудило је пре два месеца ове мачовитице: Мориса Лебаса, старог 17 год., на 15 год. робије и 10 год. протрговаша; Лујјана Конетјера, старог 19 год., на 10 год. робије и 10 год. протрговаша, и Клементи Херсеја, старог 18 год. на 8 год. робије и 10 год. протрговаша. Сви ови мачовитици осуђени су због више опасних краја и попушља убиства на једним инспектором сигурности. Поводом ове осуде, већина парична потписала је и упутила министру правде казну ове садржане: „Потписани паричници, препрежених великом мачовица липа која последнико суде, имају част да Вам изјаве маљу: да толесне казне буду што пре унесене у наше законе за кажњавање опасних аличница паричницима и сопственицама“. Опавке изјавља војничку министру, готомо по својемисли, и од паричника из других крајева Француске.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учњена су нам ова питања:

I

Г. Ва. Павловић, полицијски писар, пата:

По т. 1. § 357. прив. закона, предвиђена је казна од 1 до 20 дана затвора на случају, да ко на другога изорне те га бучни или удари. Онде се не каже да то мора бити на јавном месту или не. У § 216. ист. зак. наложено је, кад је изостало лична дукса да после истогу времепи обављање аму да повреду чести, па се у т. 2. другој алинеје, пакко: „тужатељ може у

енско доба од тужбе одустати, на и само извршење пресуде задржати. —

Имао сам овакав случај: А тужби В што га је писани ошамарио и прилађују тужбу за своју вели: „Не тужим В за јавну уреду, већ за дело из т. 1. § 357, крив. зак. — зато што ме је ћушио — ошамарио“. По овоме поднатој тужби квартал је дело иследио и утврдио кривичну одговорност лица В, зашто га је пресудом и казнио. По жалби туженога прв. суд за град Београд поштом је ову пресуду пазалећи, да у овоме случају стоји дело јавне уреде за чије је пресујење надлежан суд, а не полицијски суд. Међутим, крајем децембра м. пр. год. квартал је казнио извесно лице, опет по тужби другог лица, зато, што га је тужени на јавно ошамарио. Тужени је јавно жалбу истоже суду, баш наполећи као разлог, да овде стоји дело јавне уреде, али је тај исти суд одобриво пресуду овога квартала, као на закону основану.

Заглед буди речено, ову је пресуду расматрао један судија, а ону прву други.

Напоказани ово мало опширније питање, ја молим Уредништво за објашњење: како има да се сматра квалитативна лица дела из т. 1. § 357, крив. закона, тј. на која начин треба да буде неко шамарице, да дело буде извесне природе, кад се то већ не каже у овом законском пропису? Или: зар нема право приватни тужилац, у овом случају, да сам ублажи квалитативну дела над има право да и само извршење пресуде задржи?*

— На ово питање одговарамо:

По § 213, кр. законика, уредба се може учинити решењем а и делом.

Ако потпуног начине, којима би се делом учинила уредба, ода би, наместо другог, био и напад на тело, као и пршмањ, ударац поштом, друмска, обављање на лекају, и т. слично.

Према томе, кад год је шамар ударио на јавном месту § 210, кр. зак., мора се узети да постоји јавна уредба, ако од овога не би било тежих последица, и привлачење збула, повреда ока, уха итд. У ком би случају уредба стајала као идеални ствањ, као што би обрнуто стајала повреда уз уреду.

Праведно, да се увек има гледати на намеру, која се хтеда постићи свима актом намерају, и на опозности под којима се овај годбо.

Како су ова случају, о којима је овде реч, учинена на јавном месту, то стоји јавна уредба и у једном у другом случају.

Друкчије схватање суда у једном од ових, не може да није законском оправдање.

Ово гледиште не може бити доведено у своју одредбу на тачне 1. § 357, где се говори о ћушију, јер и ако се под ћушом разуме шамар, њега је закоником узео само као намет на тело, јер је прете уреду додирну тек тачком 2. поменути законске одредбе, али је и први и други под делом само за случајем, кад то није учињено на јавном месту.

Кад, дакле, ћушка — шамар — није учинена на јавном месту, него на коме

другом, онда може настати питање о томе, да ли је то случај § 173 и 174, или тачне 1. § 357, кр. закона, али никакво то питање нема места кад је ово учињено на јавном месту, јер тада се казна изриче за дело из § 213.

Ценић, у своме објашњењу кривичног закона, предпоставља могућност ћуше и на јавном месту, па да ипак не буде уредба, али уредништво не дели то мишљење, из већ поменутих разлога.

Како издвешавају дела одређује сам закон, то је појава тужилоца о томе, да ли тужа за јавну или прету уреду, бепачајна па саму ствар, без обзира на то, што он може одустати од тужбе, на и само извршење пресуде задржати.

У који случајевима треба узети шамар као дело на т. 1. § 357, а у који као дело из § 173, и 174, кр. закона, уредништво је дао објашњење у бр. 49 овога листа за 1908. годину.

II.

Од стране једног чланства поменуто је питање:

„Какав је одношај окружних благачина према окружним начелницима у дисциплинској погледу, и да ли они последњи могу највишију благачину за вршиње из § 43 закона о чиновничка грађанског реда преза § 41 истог закона?“

— На ово питање одговарамо:

По Уредби за окружне казначеје од 27. октобра 1839 године — *Нав. № 342* —, и додатку ове од 28. децембра 1878. године, окружне благачине биле су саставни део окружних начелства, и благачиније су стајали у дисциплинској погледу под окружним начелницима у смислу § 41. закона о чиновничка грађанског реда.

Закон о Државним благачинама и рачуноводству од 20. децембра 1898. године, који је ступио у живот 1. јануара 1903. године у смислу ренева Народне Скупштине у Краљеве позаре од 30. априла 1902. године (види наредбу Одеље Главног Државног Благачиније од 1. јануара 1903. г. КБр. 23.551/1902), окружне благачине постане су оддељна окружних начелства.

Поткојај благачинијој особама, према окружном начелнику, регулисан је чланом 6. поменутог закона, који гласи: „Особа благачинија стоји под надзором окружног начелника у погледу чиновничке дисциплине; а у вршењу благачинијских послова управља се једино по прописима о томе и наловима г. Министра Финансија.“

Како овај закон још није замењен новим законом о благачинијама, ипак је значај члана 6. замењен чл. 6. закона о Државној Рачуноводству од 6. марта 1910. године, који је ступио у живот 1. јануара ове године, јер се овим само прилаже право и г. Министру Финансија, да прихвата дисциплинску власт у погледу наредба, које он буде издао, то се објавило на § 41. закона о чиновничка грађанског реда, окружни начелници могу узимати за одговор и највишије окружне благачине за све оне привичке, којима се вређа чиновничка дисциплина.

Ово право окружних начелника јасно се види и из чл. 11. и 22. закона о уређењу округа и срезова, где им се право казновања прилаже како за државне чиновнике у округу тако и за самоуправне.

III.

Суд општинске обрешовачке нита:

Пресудом овог суда Бр. 765, казначеји су Н. Б. и К. В. са десет дана затвора за дело из § 365, тач. 11. зак. зап.

По жалби приватног. Приватног Суд решењем својим од 3-11-914 год. Бр. 8670, пренаменио је ову пресуду, наполећи да је пресуда на закону основана, — па је пресудом, да се општински казни са пет дана затвора, што је у свему одобрено пресудом овог Суда.

Како је ово решење, по мишљењу овог Суда, неправедно, јер је горијак законским прописом, на коме је пресуда основана, предвиђена казна од десет до тридесет дана затвора, према чему Суд сматра, да је најмања казна која може бити за ово дело десет дана; међу тим ненајније права, као у грађанским споразима, да остане при својој одлуци и понаше против рашаго, јер су судске одлуке по казнама према § 15 и 16, поз. уредбе извршне, то с обзиром на будуће одређавања овог суда у конкретним случајевима, моли се Уредништво за објашњење: да ли је правилна одлука Приватног Суда а потпуно измишљено овог Суда или обрнуто?*

— На ово питање одговарамо:

„Казништво законик“ од 16. маја 1850. године, није имао своје општинско, нити је предвиђао какве правне принципе, него је са првим својим параграфом прелазно на одређавање казне, за појединачна дела.

У свему је све ово настало због тога, што је под именом данашњих „Политичке Уредбе“, која је, према спомен § 1. и 2. одређена као поступају за судбена поменутих дела, и која је обавезујућа и потребна начела.

Уредба ова претрпела је знатне измене укључујући „Казништво Законика“ и укључује у живот Кривичног Законика од 25. априла 1865. године.

Тако наредбама §§ 310—324. овог закона, ауторизују се, или са свим или делимично, појединачна наредба на ове уредбе, а §-ом 325 посебно су признати и заступе начела на 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, и 11. поменутог кривичног закона, па то поновљено и за случајеве § 357.

Али ни једна од ових одредаба из привичног законика није ни додирнула § 38. и 39. Политичке Уредбе, те тако се личије, које обухватају ове две запови одредбе, по њима ипак и да распрши.

Ово нарочито истичемо због тога, да је код § 39. „Политичке Уредбе“, оддељна наредба, да треба водити рачуна о § 39. кривичног закона, ако дошћи не, а на њега се, међутим, не треба опшати ни то нешто, што он нема ништа заједничког са § 39. поменутог уредбе, него одговара наредбама § 38. исто, а тек § 10. кривичног закона говори о ономе о чему и § 39. уредбе, а друго ни по томе

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једнапут, а цена његова је кини пута поштом. Преплате се траже у напред, и то најмање за пола године код сиљу полицијских власти, а износ је 20 динара на годину за државна и општинска начелства, а за све друге преплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у напред. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ се продају се по крајају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а сходно одлуци Државног Савета од 1. марта ове године Бр. 2076, постанити:

за начелника друге класе срезга космачког Петра Милићевића, секретара треће класе начелства округа крагујевачког;
за начелника треће класе срезга тимочког Радомира Новковића, секретара исте класе начелства округа смедеревског, по службеној потреби; и

за секретара друге класе начелства округа пожаревачког Живојина Будимировића, секретара исте класе начелства округа тимочког, по службеној потреби.

Овим се указом замењују укази од 4. и 14. новембра 1910. године.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. марта 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а сходно одлуци Државног Савета од 1. марта ове године, Бр. 2076, постанити:

за секретара прве класе начелства округа позорског Косту Тупалиновића, секретара друге класе истога начелства;
за секретара прве класе начелства округа врањског Давида Драганиновића, секретара друге класе истога начелства;
за секретара прве класе начелства округа чапачког Божицара Ђурића, секретара друге класе истога начелства;
за секретара друге класе начелства округа београдског Др. Душана Милоновића, секретара треће класе истога начелства; и

за секретара друге класе начелства округа крајинског Косту Драгомирковића, секретара треће класе истога начелства.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 18. марта 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а сходно одлуци Државног Савета од 1. марта ове године Бр. 2076, постанити:

за секретара друге класе начелства округа врањског Михаила Гудовића; и
за секретара друге класе начелства округа ужињског Светислава Јежића, — обојачу наименовану указом од 1. маја 1910. године за секретаре прве класе истога начелства.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 18. марта 1911. год., у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I. а на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, решено је:

да се Милораду Антоновићу, познатицу писару треће класе срезга јабланичког, уложи оставка коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 22. марта 1911. год., у Београду.

РАСПИС

свиња окружних начелстанија
и Управи града Београда.

На предлог Господина Министра Грађевина Министарски Савет је одлучио да се укине издавање сталних безбедних карата државним чиновницима и служитељима на њихова службена путовања железницом, и зато се ове карте неће од сада ни издавати. Па иако куповина годишњих карата за овака путовања, не само што скупо стоје, већ има и у погледу страну, што дирекција наших државних железница и за ове службене карте тражи да се уз њих приложи и фототражење потчињених чиновника и служитеља, којима су намењене, иако и за приватна лица, а овај се захтев Дирекције не би могла задовољити за више

оправданих разлога, који долазе од природе саме полицијске службе, то сам на основу §§ 6. и 7. и 27. Устројства Централне Државне Управе, чл. 18. и 17. закона о дневници, подвозница и сеобини државних чиновника и служитеља и чл. 1. закона о трошковима управних власти, решено:

1. Да се не набављају годишње карте за службена путовања железницом државних чиновника и служитеља;

2. Позични чиновници и служитељи, кад путују службено железницом изван свога службеног круга, за део пута железницом примаће накнаду у новцу колико износи вредност плаћене железничке карте, по поднесеном доказу о томе уз рачун — сагласно пропису чл. 7. и 27. закона о дневници, подвозница и сеобини државних чиновника и служитеља;

3. Оваку исту накнаду у новцу добијаће и полицијски комесари при железницама — београдски, нишки, пиротски и ристовачки — као и њихови органи и служитељи, кад год путују службено железницом; рачун о томе, снабђен доказом о плаћеној карти, треба да овери као исправан прве окружни начелник — односно управник града Београда — а затим и месна контрола.

Поред редовног додатка на путне трошкове уз плату, по закону о трошковима управних власти, полицијски комесари при железницама, према чл. 4. тач. е правила за извршење поменутог закона, до сада нису имали права ни на какву засебну накнаду за своја службена путовања, па и ако би она чинила ван границе округа у коме је њихова канцеларија; али како су они имали до сада сталне бесплатне карте за службена путовања железницом, а оних сада немају, па сам их, по праву из чл. 13. закона о дневници, подвозница и сеобини државних чиновника и служитеља, правно на право на личну накнаду плаћених карата за војску железницом, кад год путују службеним путем — али без дневника, на које по закону немају права.

Органи и служитељи полицијских комесари при железницама, који немају редовног додатка уз плату на путне тро-

школе, добијање, поред наплате за војну железницом, јом и дневнице по чл. 5 закона о дневница, подпожари и особине државних чиновника и служитеља — односно по чл. 21. закона о жандармерији;

4. Надаци по тач. 3. и 4. овога расписа исплаћиваће се из кредита догачице партије државног буџета расхода одређеног на путне и особне трошкове полицијске службе.

Пена начелство — Управа — овај распис достави на знање и управљање и извесношћу ереском — односно и члановима квартала — и полицијским комесарима, а тако исто и оружаног благатин и месној контроли.

Бр. 1764.

18. марта 1911. год.
Београд.

Заступник
Министар Унутрашњих Дела,
Министар Полиције,
Стој. М. Протић с. р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу фебруару 1911. год.

Према званичним појављивањима окупних криминалности и Управе града Београда, у току месеца фебруара ове године извршено је у Србији:

1. Убиства	25
2. Детоубиства	4
3. Нехотичних убиства	2
4. Покушаја убиства	29
5. Рабојиништа	4
6. Силована	1
7. Тешких телесних повреда	13
8. Палењина	50
9. Опасних крађа	115
10. Злоупотребних појављивања утих ствари	1

Од изнених дела пронађено је:

Убиства	21 или 84 %
Детоубиства	3 „ 75 „
Нехотичних убиства	2 „ 100 „
Покушаја убиства	28 „ 96-4 „
Рабојиништа	4 „ 100 „
Силована	1 „ 100 „
Тешких тел. повреда	13 „ 100 „
Палењина	10 „ 20 „
Опасних крађа	44 „ 38-2 „
Злоупотреб. појављивања утих ствари	1 „ 100 „

Највећи број убиства извршен је ситрепним оружјем (14), затим гуњим оружјем (4), оштрим (4), тропачем (2), и за један случај оруђе неопознато; а узрцици нп-

У фебруару месеца 1910. г. дела ових било је:

1. Убиства	38
2. Детоубиства	4
3. Нехотичних убиства	5
4. Покушаја убиства	30
5. Рабојиништа	9
6. Тешких телесних повреда	23
7. Палењина	78
8. Опасних крађа	180
9. Злоупотребних појављивања утих ствари	24

У наредни месец пронађено је:

ховом извршењу лежи: у међубојној саопи за 7 случајева, у саопи за 4, у мучној одбрани за 2, и по 1 у илацијској, илацијској, лубојској, одбрани илацијској и илацијској. За сваки случај узрци су непознати.

Појављивања према местима, изнених убиства извршена су: у срезу паралинском 3, у срезу пољској општини београдској 1 (непронађено), у срезу крајинском 3, у срезу београдском 2, у срезу савиномском 2 (1 непронађено), у срезу савиномском 2, у срезу жупанском 2 (1 непронађено), и по 1 у срезовима: нишском, пољанском, лесковачком, жутином, пшавском, змишском, београдском, пољанском, драгачевском (непронађено) и у карној Прокупци.

Детоубиства извршена су по 1 у срезовима: трстеничком, алексиначком (непронађено), алексиначком и студеничком.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезовима: неготинском и прекупанском.

Покушаји убиства извршени су: у срезу лесковачком 2, у вароши Крагујевцу 2, у срезу паралинском 2, у срезу прокупском 2, у срезу алексиначком 2, у срезу драгачевском 2, у вароши Београду 2, и по 1 у срезовима: жупанском, крагујевачком, неготинском, кључком, лесковачком, београдском, нишском (непронађено), моравском округу нишском, београдском, рањском, змишском, жупанском и у варошима: Врању, Крушевцу и Ђурију.

У убици при илацијској тропачи из турској илацијској општини.

О К Р У Ж И

Тешка бр.	Убиства	Детоубиства	Нехотичних убиства	Покушаја убиства	Рабојиништа	Силована	Тешке телесне повреде	Палењина	Опасних крађа	Злоупотребних појављивања утих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	2	—	1	1	—	1	3	10	—	—	2
2	„ жупански	—	—	—	—	—	—	1	9	—	—	—
3	„ крајински	3	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—
4	„ крагујевачки	1	—	—	3	1	—	1	2	3	—	—
5	„ крајински	2	—	1	—	—	—	3	10	—	—	—
6	„ жупански	—	1	1	1	—	—	2	5	—	—	—
7	„ моравски	3	—	3	—	—	—	4	16	—	—	—
8	„ нишки	2	1	2	—	—	—	4	5	—	—	—
9	„ широкоски	1	—	—	1	1	—	1	7	—	—	—
10	„ жупански	—	—	1	1	1	—	—	10	—	—	—
11	„ широкоски	5	—	3	—	—	—	1	3	15	—	1
12	„ жупански	—	—	—	1	2	1	—	2	1	—	—
13	„ широкоски	—	—	—	—	—	—	2	4	5	—	—
14	„ жупански	1	—	—	1	—	—	11	7	—	—	—
15	„ жупански	1	—	1	2	—	—	1	3	2	—	—
16	„ жупански	1	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—
17	„ жупански	1	—	2	—	—	—	1	4	—	—	—
18	Управе града Београда	—	—	—	—	—	—	—	4	1	1	1
Свега:		25	4	2	29	4	1	13	50	115	8	1

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одељка Министарства Унутрашњих Дела, 23. марта 1911. године АБр. 613, у Београду.

спом округа пожарничког 4 (се пронашање), у срезу жупаном 4, у вароши Зајечару 4 (2 пронашање), у вароши Београду 4, у срезу носилачком 3 (се пронашање), у срезу плаватичком 3, у срезу плаваком 3 (1 пронашање), у срезу лепничком 3 (2 пронашање), у срезу пољеном 3, у срезу послоно-ташничком 3 (се пронашање), у срезу зајечарском 3 (1 пронашање), у срезу аничком 3, у срезу носилачком округа београдског 2 (1 пронашање), у срезу тамничком 2 (обе пронашање), у срезу јасеничком округа крагујевачког 2 (1 пронашање), у срезу лепничком 2, у срезу београдничком 2 (1 пронашање), у срезу поричком 2 (обе пронашање), у срезу аничком 2 (обе пронашање), у срезу београдском 2, у срезу алексиначком 2, у вароши Ниш 2 (1 пронашање), у срезу гоубачком 2, у срезу орашком 2 и по 1 у срезовима: подгорском (пронашање), крагујевачком, рајковачком, копаначком, девачком (пронашање), моравском округа нишког (пронашање), пољаревачком (пронашање), таковском, добричком, прокупанском, пожењском, пригорском, драгачевском (пронашање), и у варошима: Ваљеву, пронашање) Крушевцу, Курири (пронашање) и Смедереву.

Предност свих ових краја наноси око 8-500 динара.

Законопривај поштоматских тужаца извршен је у вароши Београду, пронашање у вредност 200 динара.

Поред изазовних дела у току месеца себурара ово године извршено је у Србији и 8 саопштења а то по 1 у срезовима: ваљевском, нишавском, ужицком, студеничком и у варошима: Шаниу, Пожаревцу, Чачку и Београду.

Ова саопштења извршена су: извршним одређењем 8, ошешањем 2, пронашањем 1, и поштоматском 1, у вароши ваљевској извршено је: у области за 2 случаја, у душевном распријету за 1, у облади расприја за 1, а за четири случаја вароши су непознати.

Покшања саопштења извршена су по 1 у срезовима: подубарском округа београдског, носилачком, пожарничком у вароши Београду сви извршени одређењем, а вароши ваљевској извршено је: у области, душевном распријету, хашаљку и непоштоматском.

Оштра предлог до сад изазовних дела овакав је: (Види 90. страну).

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Миливојевић

(НАСТАВАК)

§ 7. Појам клевете.

Према § 210 к. з. клевета је изношење на другог или проношење за другим таквих изнетих дела, које такође изнетих дела на другог наноси или за дру-

гим проноси¹⁾, која овога кривости или претрпеу публице излаже, или поверење — кредит — другога, било појединачна, било друштвена или правног лица нарушавају²⁾. Према чл. 22 зак. о шт. клевета је изношење против неког лица клеветних изнетих факата или дела. [Клевета по овом закону постоји онда, кад се противу једне личности наводи клеветни изнетих факат или дело...³⁾, којима се треба узети част и туђе њеном угледу⁴⁾. Према § 219 пројекта к. з. клевета је изношење или проношење нечег изнетог за такво излажење или правно лице, што чисти и угледу или привредном притуду овога може штетити. Ниједна од овак дефиниција није без грешака. У следећем излагању појма клевете узео сам за основу дефиницију изнетог закона, но свуда ће бити изнета и одступала дефиниција закона о штети од исте.

Да би било клевете, потребно је према дефиницији изнетог закона да постоје следећи елементи⁵⁾:

1° Изношење на другог или проношење за другим једног дела.

2° Дело, које се наноси или проноси, треба да је изнетост.

3° Изнетост дело треба да је такво, да његово изношење или проношење излаже држави или претрпеу публице онога, за киме се оно проноси или на кога се наноси, или да нарушава кредит било појединачно било друштву.

§ 8. Елементи клевете.

§ 1. Изношење на другог и проношење за другим изнетог дела.

А. Изношење, на другог и проношење за другим.

„Износити“ не значи саопштити нешто по немома као своје сопствено уверење, стечено било на основу сопственог опажања, било на основу саопштења од стране трећег лица⁶⁾. Тако било би изношење, кад би А рекао лицу Б, да је видео В у извршеном крађи, или просте да је В извршио крађу.

„Проносити“ не значи саопштити нешто већем кругу лица, као што то на приг поглед изгледа, и као што су неки писци тврдили⁷⁾. Разлика између изношења и проношења није дакле квантитативна. „Проносити“ значи на име саопштити некое нешто, што је други тврдио, другим речима износити нешто као туђе уверење⁸⁾. Тако било би проношење, кад би А рекао лицу Б, како је чуо од В, да је Г извршио крађу. Према Објашњењу је за појам проношења потребно још и то, да А представља ствар

тако, да изгледа као истинито оно, што износи⁹⁾. Но онда би се А и при најпојединачнијем изговору могао слати кривичне одговорности долажући, да он сам не верује у оно, што саопштава¹⁰⁾. Довољно је дакле, да се нешто саопштава као туђе уверење.

Проносење и изношење постоје, и ако би се саопштење učinило поверљивим, јер, као што се је видели, за појам изнетих није потребно, да се је нешто саопштава публично, т. ј. да је јавност предато¹¹⁾. Противно тврди Kohler, који поверљиво саопштавање сматра као моноло¹²⁾. Без обзира на мало час наведени разлог ово схватање било би на штету добра чисти, јер она, које је učinено поверљиво саопштење, може другоме то исто поверљиво саопштити, онај трећем, и тако би се оно при поверљиво саопштавању извршило тиме, што би саопштење постојало публично поновато.

Проносење постоји, и ако се само изазовно саопштавају, на чак и онда, кад се они саопштавају у циљу, да се добије одређени изглед¹³⁾. Тако било би проношење, кад би А рекао лицу Б, да се говори, да је Б извршио ту и ту крађу, као и онда, кад би то исто рекао долажући питање, да ли је то истина.

Morghe је да А саопштава нешто и позива се на нево погодно лице, од кога је то чуо. У таквим случајевима је обично постојање проношења, али може бити према околностима и изношења, а то ће бити онда, кад се на начин саопштавања види, да чиницу саопштава као сопствено уверење¹⁴⁾.

Morghe је да А нешто саопштава читавом изнетом писма или писмом у оште. Ако она потичу од другог лица, онда се читаво има сматрати као проношење, сем ако у њима садржано не саопштава као сопствено уверење.

Узето изношење и проношење изнесе чинице не морају се састојати у изазовној исте. Тако било изношење од стране лица Б, кад А каже: „Писам још никог узбо“, а Б дода: „Али В је то учинио“.

У чл. 22. зак. о шт. се место „износити“ и „проносити“ вели „наводити“, а овај израз обухвата и изношење и проношење. Овако исто је и у неким страним законодавствима, на име руском, норвешком и аустријском. Као у нашем Изазовном Законику уопштења овог израз „износити“ и „проносити“ и у немачком („behaupet oder verbreitet“), португалском и а., у француском закону о штети („imputation et allegation“) и у швајцарском пројекту изнетог закона.

Италијански и холандски изазовни закони извршно наглашавају, да клевета није изговору, тиме, што би саопштење било поштоматско, или што би то већ од неког

¹⁾ Ова ова саопштити оштра саопштавају поштоматском клеветом изнетих изнетих изнетих једини изнетих радом. Радом је изношење или проношење изнетих дела, а поштоматском поштоматском клеветом, или пак претрпеу публице или нарушавају кредит. Оне је изнетих изнетих изнетих у к. з. § 210 к. з. и чл. 21 к. з. о шт. а радом се до свих, да је изнетих изнетих изнетих изнетих изнетих изнетих изнетих.

²⁾ Ул. Прем. § 186 Г 3, Littmitat 338, Meyer-Alfeld 438.

³⁾ Тако Прем. у редакцији изазовних. — Ул. Littmitat 338 против овог изнетих.

⁴⁾ Ул. Прем. § 186 Г 3, Littmitat 338.

⁵⁾ § 186, т. 6.

⁶⁾ Ул. Прем. § 186 Г 3, Littmitat 338.

⁷⁾ Ул. Прем. § 186 Г 3, Littmitat 338, Meyer-Alfeld 438, Littmitat 338. Тако и писмом Reichsgericht.

⁸⁾ 28.

⁹⁾ Ул. Meyer-Alfeld 438, Littmitat 338.

¹⁰⁾ Ул. Othmann § 184, т. 6, Mehlert 392.

други био изнормо или проношено, другим речима да се спопштавање има и онда сметиати као изнормо или проношено. По ово је по себи разумљиво, те је ивично напашавање изнормо.

Изнормо и проношено могу бити извршена средством усменог или писменог саопштавања, тештаувањем (А чини гост руке, који показује да је Б адмито нешто), паркурама и у опште пред- стављањем у слави.

Б. Дело.

Да би било кривично, потребно је према § 210 К. З., да се на другог износи или да другим проносом изнесе дело. Под делом се пак имају разумети *људске радње*. Тако било је изнормо дела, кад би А рекао, да је Б убио некога, или да ота- пара друге.

Према Казненом Законику није довољно, да се износи или проноси *каква чиница* у опште, већ та чиница мора бити *дела*. Појам кривичног дела на тај начин сужен у њему — онда је на прету правног добра чести. Тако према закону не може бити кривично, ако се *вазов особине*, *бити спољне*, т. ј. изглед (на пр. тврђење, да А нема прстена) на пош, да му је коса венчана, или да је обојено, или *унутрашње*, т. ј. душевно (н. пр. тврђење да је А тиранског темперамента, или да нескрупулозан у свима својим поступцима, да је немилосрдан према својим родитељима), за тим т. н. конкретни одношаји (на пр. тврђење, да је А циганског порекла, да је коњски), бодести (н. пр. тврђење да је А заразан говором), *намери* (н. пр. тврђење, да је А намеравао, да сакупи извесну довољну), *мошљена* (н. пр. тврђење, да А жели протукујемо у јуно Б, или да је његово живљење, да не троба имати никаквих обира, кад је у питању зарада). Ни овог набрајања се јасно види, колико је слабо заштићено по нашем Казненом Законику част од изнорме.

Што се тиче изнорме и проношене намери, или може бити кривично у једном случају. То ће бити онда, кад се оне принузењу делу, извршеном од оног или оног лица. А је на пр. спасао од давања дете извесног богатог лица, и Б тврди, да је А то учинио из користо-љубиве намери.

У закону о Штатим се место „дело“ већ „фант или дело“. На тај начин изнорме може према закону бити и изнорме одн. проношено *чињеница* (заката) у опште. Важиће врте чиница су мало час наведене. У опште пак може се рећи, да је чиница не само оно, што се чу- дима може применити,¹⁾ већ и све пси- хичке појаве (на пр. намери, мошљена), које се на опажања могу закључити.²⁾ И „дело“ је чиница, те је може изнормо ставити у чл. 22. зак. о штатим и „дело“ поред „фанта“.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПРИМОРНА ИСТОРИЈА БЕОГРАДСКЕ ПОЛИЦИЈЕ

ОСНОВНИ А.

Године 1831. учињен је одбијање покушаја да се изврши база организација полиције у Београду, који је био највећи град младе Кнежевине и али је престо- јина била у Крагујевцу. Повод за ближе одређење власти и задаје београдске по- лиције дао је сукоб који се десно наме- ре, „полицијаста“ београдског и прези- дента београдског магистрата. Полициј- ама је тада био Кнежев повереник Цветко Рајковић, а председник магистрата — Вук Ст. Караџић. Одношај је између дужности и чинова њихових био неодо- ређен: Рајковић је био и члан магистрата, дакле млађи од Вука, а у исто је доба имао и управу над београдском полици- јом, те је на неки начин вршио кон- тролу и над — својим председником! То се ставио погорна после једног жаром- ног случаја. Димитрије Христић, до свира руски а капелу и најмлађи зет Карађорђе- вича, преје из Озир у Београд 8. априла те године, јави се полицијасту и рече му да жели ићи у Крагујевац јер има да Кнезу Милошу учини усмено нека саопштења. Полицијаст Рајковић из- адржи га у Београду, па одмах извести о томе писмом Кнезу у Крагујевац. Магистрат, сазнавши све то, и сам ићи Кнезу, а Рајковића оштро прекорсти он таке стари јавља непосредно Кнезу кад му је магистрат све и сва. Рајковић достапа овај сукоб Кнезу и замоли га за обавештење. Кнез тада — 12. априла — прописи правилник за рад београдске полиције, па га понаше београдском ма- гистрату, а Рајковићу пише да се у ма- гистрату обавести о правима и дужно- стима својим.

Тај пропис има свега тринаест та- чана и гласи:

Пронис

по ком се Полиција београдска славошти, и дужности своје извршава итн.

Члан 1.

Она је дужна на обичи маи и поре- да и исто тако и на обдржавање чи- стоте вароши (сошно дапања објекта- тельства допштају) мотиви, и сва сред- ства употребљавати, која би јој се овој цели способна чинила.

Члан 2.

Она је дужна магистрату о свему, што јој се у шведенију обавештавање јави, представљају чинити, и заштога, да тога ради магистрат уређење ила, по којој би се овака предложенија у испо- ненију привеза.

Члан 3.

Њој припадају искључиво над- гледње са стране долазке и они изла- ки у Београду живе, били они са стране или из Србије. Свака која од њих ибуа у Београду дође, дунама је Полиција на- сом на чување предати, узрок доказа и време, докле ће се у Београду бавати,

јавити, и од полиција идућу пријати. да је пасом на чување оставио, и да се у Београду задржавати може.

Члан 4.

Кад каква страна особа на Београду поља намерава да до Полиција пасом пре не да, доп се не освешто, да ње та особа код месаније или у хули, у којој је седела, какав дуг наципила, и намерила крдом на Београду назама.

Члан 5.

Она ваља на праве мере, чистоту и мир међу парашанима у толико да моти, да се не би по манама или по сонци били, и сваког оваког преступника да казни, по меру, коју магистрат одреди. Исто тако:

Члан 6.

Средством поведених људи тајна уми- шљенија како београдски житеља, тако и са стране а особито из Цесарије до- лазке људи испушавати и мотиати, да не би обичнаредни мир нарушавала.

Члан 7.

Особа, које му у политичком при- зорију подозретици указује се, ваља најчистији путем непосредно мени изнормо тако назначавати, да о овом нико, ни магистрат или други који не зна, а међу тим оне, које му се прво опасне ладу, и уапште, доп од мене Директору па то одговор не доје.

Члан 8.

Кад год кога Полиција за јавна пре- ступенија (искључиво прет. у б. и 7. из назначена) заштити, дунама је за три дана магистрату писмено јавити, узрок зашто је која заштити назначити, и суду га предавати, да му пак одређади. По:

Члан 9.

Директору Полиције сви су пашури као полицији служитељи и прочи по- лиције чиновници подложни. Он има власт пашури за невокротност или точно из- вршавање службе свих бив пресуде ма- гистратске казни; не та кази да не буде већа од 25 штак. У сваком другом случају, глас погорна полицији служи- тельца већу казу захтежује, мора Дирек- тор, стар, као а при предавању протв преступника, магистрату писмено при- ставити, и његово решење омишати, које ће он у исполненије привођати.

Члан 10.

Полиција је дужна магистрату неко число пашури на посету редом одре- ђивати, а ако би који од ња у дужности својој код магистрата погрешно, одла казати, како магистрат погрешку њего- ву Директору опште и кази узипште.

Члан 11.

Осим своји пашури не сме Директор ниог другог телесном казну казмати. Полиција је дужност сваки преступник догађати магистрату опшати, и од њога решење чекаати, на који ће начин кази исплати, коју ће овагда полиција на- преступнику испушавати.

¹⁾ Theo v. List 1 96. II 2, Merkel 295.

²⁾ VII. Prahl 1 184. I. Liepmann 255. Binding 157. Meyer-Alfeld, Lütkenhal 492.

Члан 12.

Директор Полиције (госда Цветко Рајовић) застави непосредно од мене. Он има и засједнице после президента у суду. По засједницама може само онда, кад му његови други послови допуштају.

Члан 13.

Паре од проданих ствари иза од умрлих адуи не треба полицији да коз себе држи, већ свагда да се у магистрату чувају, и о њима средством једног засједатеља, који писати зна, точан рачун води, да у свако доба одговор дана могу, јер за сваку штету сви чланови магистрате за једног и један за све одговарати морају. На против тога:

Члан 14.

Дужност је Директора сваки пасос, који од магистрата надан буде, водити се подписом овог сопственог имена, да о тим непостане у знаку буде, суд ко одлази.

Овом уставом тако полиције за политичке послове Кнез је отворио постојале у историји београдске полиције. А потпуно Цветко Рајовић на „Директора“ то полиције хтео је да га нарочито одликује — како сам писах у једном писму тих дана.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Писам могао већито остати у Арасу, јер се објави рат са Аустријом и путовао сам са пуком, те сам брзо учествовао у бекству на Марена до Лиала, где погубе куражи и несрећни генерал Дитон. После овог догађаја послане сам на Моску Поље, а затим на Мосево Поље, где сам под командом Белорина са гренадирима¹⁾ учествовао у битци са Прусијом 20. октобра. Сутра дан сам постао гренадирски каплар. Разуме се да сам у битци повисоко извешао, али не знам ни како ни зашто извешао се сад са паредиком из тоге, из које сам нашао. Он прими добој који ми предложи, али нареданут на терену изјави да разлика наших чинова не дозвољава му да се са њим туче. Хтео сам да га свомо принуђам те он оде да се жали, и исто нече и мене и мога свехода ставише под присмотру. Два дана доцније дошао сам да нас могу предати ратном савету. Требао је што пре бежати и ми то учинисмо. Мој друг, у бауан, са пушком, потпуник као касније појини, био је преданом а ја за њим као да га спроводи; имао сам пушку, тобу и пушку у којој беше окачен намет заплећен преним воевом са патисом „Грађански команданту места у Витри-Франсе“. То

нам је био пасос и стигасмо у Витри без препреке, где нам један Јевреин пазио грађанско одехо.

У ово време зидова, у свакој парони беху изапаљени објавима, којима су позивани Французи да полете у одбору отаџбине. У таквим приликама пријави су сваког ко се јави. Један коначник поднаредник прими и нас, даде нам путне исправе и ми отпутасмо одмах у Филиппу где је био дозор. И ја и мој друг имали смо право право, срећом један добар беленир нас је очекивао у Паслову. У тој мекани, у којој и ми, беше одео неки појини Божкови и он нас позва да пијемо. Био је Пинардини те сам с њим разговарао наречем и отуд се ујачио намају сам несветно утврди да смо поверење, и он нам показа један буџетар пут банака говорела да га је нашао бизнаш Шато-Лабеја. Други, рече он, не знам да читам, али ако ми кажете шта вреди овај пасир наградићу нас. Пинардини се није могао боље обратити! У буџетару је доста имао „главни агодитан“, а није ни поминала да смо ми нама доделили десет десетина цете суке. Ова „звара“ посматрала нам је врло добро за време нашег путовања, које се заврши несрећно него нах, и у кад смо дошли на наше одређење имали смо још чиме подмажати тендеру.

За кратко време научисмо се јакиму и учутише нас у борбене ескадроне. Два дана по нашем долазку десет се бој и како ми то није био први пут да надин ватру нисам се ни бојао; мислио сам чак да ћу пријави добојити најкрупније старешина, кад ми капетан јави да је дозорицао, кад ми са бегуница и да ћу бити затворен. Опасност беше ту. Још исто нече оседах поља да придем Аустријанцима. За неколико минута дошао сам до њихових извешаја и кад ми се јави да хоћу да војетим пригнине ми и уретише у оклопнике Кангоа. Најинше сам се бојао да не будем принуђен сутра тући се са Французима и журмо сам се да избегнем ту непријатност. Под његовом да сам саб напуним трупу код Дуена и после неколико дана проведених у болници понуди овицирима да их учим ватру. Једна су дочекали предлог, па бавише одмах маске, наручише и наче. Само једна проб у којој сам се гитрао са дваторцом назови мајстора немачка, била је дозвоља да створи високо нишање о којој вештини. Одмах сам имао многобројне ученике и богату бербу формата.

Био сам врло горд због својих успеха, све док због препреке са једним капларом не бих осуђен на двадесет батина које ми, но обичају, оценише јавно. Ово ме направи бесним, одрекао сам да дајем дозвље. Наредине ми да наставим учене поручујући ми да бирам: или учене или поуку назву. Изабрао сам прво али батине нисам могао никак заборавити и решио се да бегам. Кад сам чуо да један потпуричник иде у пуи генерала Шредера замолих га да ме поведе намо послатог. Он то прими у нади да ћу од њега наплатити Св. Ђорџа, али се пре-

варно. Бизнаш Кесноа ја му се захвалим и одем у Лапласеју где се јавим као Белгијанци који је побегло из аустријске војне. Понуђише ми да се упишем у ковојцу, али нисам смео, бојао сам се срећу се негде са којим старим пуком па ће ме познати и убити, те се упишем у пензију. Појина из Сомбје — Мена маршарше тила ка Екс-де-Шанел, па и чети, у којој сам ја био, би наређено да се прене. Уложени у Рокро опалим два војника на другог долачког кула и похвалио сам да сам ухапшен, али мој стари капетан, чија сусрет нисам могао избећи, и који ме је замолио од онда кад сам притекао кукури хусари на Сакс-Тетона, извести ме да сам доминаван и позва ме да дођем под његову команду. Одговорно сам му да ми не би било криво и он узе на себе да отар уреди, и мене проведоме у други долачки пуи. Стари ме друштво пригнине са одушевљењем, а и сам сам се радовао што сам о нама и нини ми није недостатајало да сам срећан. Али се умеша аубав. Тад сам имао седамнаест година и бејах задобио једну гувернанту неког деча. Мајнона, таво се знала оца девојка, имала је два пут више година од мене, али вољаше много, и да би ми то дознала била је готова на највеће жртве, а нини тој не беше сујено. По њеном нишању ја сам био наредина војини и хтео је да буди најожиљенији. Она ми позвалила сав и неколико скупоцених наката, али досе не чујем да ће она бити изведена на суд за кујевоу крају. Мајнона прикладе приници и кад би била сигурна да ја не нађем другу кад она буде осуђена, означе ме за сачућеника и чак је казала да сам је ја подговорио. Све је то изгледало истинито те и мене отуђише и мо зна да ли би се од оцаде изпукао да нисам случајно нашао нека писма која су дознавала моју невиност. Мајнона најзад збуњена порече своју отуђују. Био сам долаз затворен у ватрову Стенсеју те ме нустине био невиног. Капетан је био прво задовољан кад ме је видео, али војини ми нису никакмо могли опростити што сам био под сумњом и за шест дега бео задржаних а алурија имао сам десет добоја. На крају тешио рашен пренесен сам био у болницу, где сам остао више од месец дана. По изласку, старешине свесне да злочињци неће престати ако се не укажимо на извесно време, дадоше ми шест недеља одсуства. Кад сам дошао у Арас да одсуство проведем, зачуо сам се кад сам видео она у јавној служби, надзирава чуларе магацина. У ово осуду прене таква служба, и као ју је мој отац иршио бесплатно, била је врло тежка, и он би сигурно отишао на гилотину да ми не беше грађанина Суама командант другог батальона, корског, у коме сам ја био припремљен на храну.

Моје одсуство истече и јавим се у трупу у Шисету, а одлате куи оде одмах у гроушину Намур. Логоронам смо у селма на крају Мена и наоу су Аустријанци били на виду не прође ни један дан без чарје. Тако једног дана чарка беше објавија и Аустријанци нас

¹⁾ Grenadier, изабрани војини који је обичајно бивао изабран за једног војини (примак) Пр.

дотераше до под топове Јинкетице. У одступању мене ранише у ногу, те сам хорио нају бољину, а после остати у десноу. Тада тул прође, германске хитлај^е војином састављена од бегунаца. Један од главних старешина, Артевије, предложи да ме пребегне и нама пудећи ми поднаредничин чин. „Кад ступиш, каже он, ја одхраним за нас, бићеш заштитио од сваког гоњача“. Веровало да ме ту доведе неке наћи и упомених које сам имао због Манове натераше ме да се решим и пристаем. У сутрадан сам већ путовао са дегијом за Фамарију. Да сам остао у оној дегији где се напредовало брзо, нема-суњне госте био ошатио, али моја се рана поново отвори те сам морао поново тражити одусту и кад га добих испод дана надох се пред кишијама Араса.

Друга глава.

Улазећи у варош напосле ми у очи неколико чудна лица оних које сам сретао, а неки, које сам узимао, гледаше ме са неповерењем и одважним и не одговарајући ми. Шта се то догодило? Кроз године које су куљале из крајних и крајних уздица стагао сам на Ребуа Пијану. Прво што сам видео била је пијатина са првеним гредима које су стизале назад окупорене светле; један старац кога су везивали за кобну деску био је жртва. На узвишењу које је надишавало оркестар сејалице један човек још млад, обучен у хаљину са црним и белим пругама, који је излазио пре калуђер него појини; наслонен немарно на коњушцу сабоја, предстојао је неку званичну личност. Око појаса је имао ред пиштоља, а на глави шенир подикут а Герсподе над појас је стрчала тробојна перјаница. Познато сам га, то је био Јосиф Лебов. У оној тренутку ова престајка интра насмеја се неким грозним смехом и престави давати тикт, те зачарева угушање, и на његов знак стизао је метнут под нож. Неки подуштаји нисар појаси се тад од стране „народна осветнича“ и стаде читати разлапан гласом који извонатау из Рен-е-Мозела, а на свили стаз хуљина сирашце; над он заврши старчева глава паде уз узвише Лебонових носача: „Јинкеле рублина!“ Не бих могао изнети утисак који ова странаца специјално учини на мене и овојој кући сам имао готово онако исто поражене као и старац што сам га мало пре видео. Код куће дознам да је то био господин де Монгон, бивши командант тврђава, осуђен због господства. — После неколико дана на истом месту је погубљен г. де Ђе-пон, који је ова крајина била у томе што је имао панагају у чијем се крестинау једна можда распознати: „Јинкеле краљ“. И панагај је требало поделити судбину свога господара, али, преча се, да је задовољан милосту пожути грађане Лебов која се заузео да га покрети.

(НАСТАВЉА СЕ)

— 208 —

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учњена су нам ова питања:

I

Суд општинске граовете, антом својим Бр. 489, пита:

„Одлуком овог општинског одбора од 31. децембра пр. год. № 3322, и другог одлуком од 19. јануара т. године № 132, општина је надзорној власти испет ода Реншита као неуредног у прилику жалбе, дужности, јер је у суду износио безодност остао и без заштите; чине се краде, палачине и друга каланиа дела а кмет се одма рђавом животу; дужност не врши као што треба; у општински суд нимао не докази, и тиме је општинском суду онемогућио прављан рад.

Извет среска припила је поменути одлуке, и вине од 2 месеца по нама нити није предузимала, нити пак о одлукама донела какво решење, како јој то ставаља у дужност став 2, чл. 85, закона о општинама, а речени кмет, наљућен отужбом, још вине отежава рад општинског суда, нарочито кад му је ред суђењу у општини.

Са наведених разлога у предњим одлукама, надзорна власт је, према одлуци суда, требала да учини предлог одбору у смислу члана 148. зак. о општинама, да га овај уклони са дужности, али надзорна државна власт то ни да данас не учини, нити пак ниси учинити, те да задовољи члан 148. зак. о општинама.

Може се уредити питање за обавештење: 1. Шта да ради општински суд са својим одбором за уклањање са дужности реченог кмета, кад то надзорна власт, као позвана законом, није учинила;

2. Да ли су одлуке одбора, по члану 85, закона о општинама, извршене, пошто надзорна државна власт исте није издржала од извршене у законом року; управо како се оне имају сматрати — као отужбе или као доказ надзорној државној власти о неуредности реченог кмета;

3. Може ли сам општински одбор и на основу мог законског прописа, на основу предње своје одлуке, које је власт припила, довести разрешење о оном кмету, и ако не може шта има да ради и како те да се задовољи члан 148. зак. о општинама?¹

— На ово питање одговарамо:

Ако мере, које се оје на расположеноу председнику општине према тачици 7, чл. 109, закона о општинама, нису биле довољно да наглају кмета на уредно и савесно примање своје дужности, онда је суд требало без одбора учинити предлог среској власти као надзорној, да она у смислу чл. 148. поменутог закона учини предлог одбору за његово разрешење, али она, по одци изнесених доказа у отужби, није да томе ила места.

То је правилан пут, и погрешка је што је одбор одмах ангажовао, јер он не треба да буде и тужилац, пошто је имати улогу судије над буде ренавао у разрешењау.

Надзорна власт може да није, према одци изнесене отужбе, да не треба при-

ступити разрешењау, као и-јтекој мере казне; али у сваком случају она је дужна да то образложи и извести суд зашто његов захтев не успева.

Како је у овом даном случају, изакар и и-јтекој суделован и одбор у предлогу за разрешење кмета ода Реншита, утирујући на тај начин, несумњиву његову забласт и немарност у чувању јавне безбедности и прилику осталих општинских и крајних постова, то је власт неизоставно требала да уђе у одмену отужбе и доведе своју одлуку у смислу члана 85, закона о општинама.

Свако другичје поступање несагласно² је са законом и повлачи законску одговорност.

Нена, дакле, суд још једанпут извесне среској власти све неуредности дотичног кмета и умоли је, да она ову стар приведе крају по закону, на ако се среска власт не одмаде оној молби, онда се општинском суду не може одрећи право да целу ову стар престаи окружено начелству, као нишој надзорној власти, тражећи његово посредовање за правилно примање закона.

Донашње одлуке одборске о разрешењау, не могу се извршити, јер је чл. 148. одузео одбору право непосредне иницијативе за разрешењае.

II.

Суд општине топлодошине, антом својим Бр. 294, пита:

„Суд овај, преусудом својом од 14. марта ове год. Бр. 264, калнио је извесно лице са нет дана извора, због дела из § 391. крип. закона, и суду га на накладу штете и трошкова приватном тужошћу. Пресуда она одмах је јавно у суду овом тужошћу и тужошћу својеште, што је и у свакој пресуди назначено.

Истог дана, 14. марта ове год, понова без познана дошми су општинском суду тужошћу и тужошћу и најавили да су се изијрили, у тужошћу прашта тужошћу извршено казну, и молио је суд овај, да пресуду од извршене задрка.

Настаје сада питање: Може ли се одма применити § 397. крип. закона и приватну тужошћу да ову пресуду од извршене задрки у потпула казне, кад тужошћу ову извршено казну прашта, и ако може, треба ли суд и онда да од осуђењем изнати такву за ову пресуду и дагубу својеште?³

— На ово питање одговарамо:

По тачици 2, § 307. крип. зак., приватни ужулац може опростити казну само по оним делима, која се казне на тужошћу приватних, а никакво и до оних, које се накладу и суде по званичној дужности.

А дела на § 391, поменутог закона, сем оних из трећег става исте законске одредбе, казне се редовно по званичној дужности, те се и за дело крађе које је донело казну извора од нет дана, не може опростити казну од стране приватног тужошћа.

Према овоме, у случају који је овде изнесени, не може бити опршта казне, и пресуда се мора у целини извршити, без обира на изјаву приватног тужошћа.

Такође и дигтуба морала би се наплатити чак и у том случају, кад би се казна по закону могла обуставити.

III

Деловођа општине брањене нити: „Суд општ. М. 15. априла 1910. год. примко је тужбу Д. В. на А. противу П. С. на А. за дело из тач. 2. § 357. кривичнога закона.

22. маја 1910. год. позвати су тужном, оптужиоци и сведоци за 26. маја 1910. год. ради излагања и просуђења, а ово је припрељено на позивању тужбе, али решења нема о томе, како су позиви прелати позивним лицима, нити је, пак, које лице престало суду на дан 26. маја, нити је как што тога дана рађено.

На дан 14. јуна 1910. год. додана је оптужба и саслушање.

Можли уредништво да ли у првом паралелном броју свога листа изведе одјасити одговоре:

„Да ли је радника предумизамит 22. маја и 14. јуна прикључа застарелост горње тужбе или не?“

— На ово питање одговарамо:

По § 396. кр. закона, истује кривце застарелају за три месеца, а оне из § 391, ако предост крапа или утаја износи више од десет година кривичних, за годину дана.

Према томе, како од дана подношања тужбе до дана саслушања оптуженог није прошло три месеца, то је рад од 14. јуна прикључа застарелост.

Рад од 22. маја, пренао би такође застарелост, ако би се утврдило, изјав и писменим саслушањем органа општинских, да су позиви прелати тужбом и сведоцима.

IV

Суду општине влашко, на акт Бр. 269. одговара се, да је питање које он истиче, разправљено до сада неколико пута у прошлој и овој години, на је требао пратити што у њему изазна.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И НАСАЦИОНОГ СУДА

Заступника окружног деловођа одређује председник окружног одбора, у споразуму са окружним одбором, у случају: кад деловођа одсутствује или је спречен да врши дужност, и овој мора имати све квалификације које закон тражи за овај положај.

Надзорна власт актом од 21. новембра 1910. год. № 10639, позвала је окружни одбор округа београдског, да одмах учини све што треба, да округ дође до овог деловођа, који има законских услова, јер садња прилаз дужности окружног деловођа нема услова за тај положај, пошто је од обичног општинског деловођа, у новембру прошле године, изабран од стране окружног одбора да врши дужност окружног деловођа.

Окружни одбор новомом овога донесе је одлуку, да одбор није у могућности да бира окружног деловођа, јер је то право само окружне скупштине, а одбор је расписано конкурсе за деловођа и има

довољан број пријављених кандидата, чије је се може изнети првој скупштини ради избора деловођа. Како је десетдесет самозваних чиновник вршио дужност деловођа на задовољство одбора, то он има и даље остати до скупштине, која ће избор деловођа извршити.

Председник и један члан окружног одбора одговорно су мишљење да ЈК. Љ. не може бити више вршилац дужности окружног деловођа, с тога, што он нема никакве шкоде и што се у прошлој години мислило, да ће он у дужност прити најдаље до три месеца, а он је међутим врши већ више од године дана, а вршиће и п све док се питање о избору новогласника у округ не расписано не реши. С тога су били мишљени, да се бира лице за деловођа, које има законских квалификација.

Надзорна власт решењем од 23. новембра 1910. год. № 10145, обуставила је од извршава одлуку одбору из ових разлога:

Чланом 123. закона о уређењу округа и средова прописано су квалификације за деловођу окружног одбора, као и то, да њега бира окружна скупштина. Тим истим законским прописом предвиђено је, да председник окружног одбора, у договору са окружним одбором, одређује заступника окружног деловођа, кад овај одсутствује, или кад је спречен да врши своју дужност. Према овоме, јасно је, да не може бити вршилац дужности окружног деловођа, нити на том месту може бити лице, које нема законских квалификација, него округ мора увек имати свога деловођа, јер ово изазна као конвенција законског текста: да деловођа одређује заступника председник окружног одбора у споразуму са окружним одбором у случајевима, када деловођа одсутствује, или кад је спречен да врши своју дужност, што овде није случај, јер је место деловођа управљеног сирџу бив. деловођа С. С.

Дакле, ЈК. Љ. не може бити вршилац дужности окружног деловођа, кад то није ни до ком законском пропису дошито, једно зато, што нема законом предвиђених квалификација, а друго, што окружног деловођа бира окружна скупштина, а не окружни одбор. Окружна скупштина пак могла се, ради овога посла, састати и пре нових избора, као што ни сада неће схетати, да се, ради тога, сваког скупштине од ново-изабраних посланика, којих има довољан број ради конституирања и решавања, без обзира на ненабавне посланике из сред посланика, чији је избор извршен, а има да се бирају још четворица.

Ну, како би се и узело, да је ЈК. Љ. до сада био заступник окружног деловођа, он то више не би могао бити на зато, што овога по поменутој законској одредби одређује председник окружног одбора споразумом са окружним одбором, а овога споразума више нема, што се види из одложеног мишљења председника и једног члана окружног одбора, које су дали по овој одлуци окружног одбора. По том одложеном мишљењу, окружни одбор је одредио ЈК. Љ. да врши

дужност деловођа окружног привремено, највише до три месеца, међутим он је врши више од године дана, и ако би се чакло сазнао окружне скупштине, који би изазнао од избора окружних посланика за сред посланика, остао би он на том положају још неколико месеца, а тиме би се изигравао закон о окружној самоуправи, јер би округ имао у ЈК. Љ. и даље деловођа без законских квалификација.

Министар Унутрашњих Дела, на основу чл. 113. закона о уређењу округа и средова, расмотрио је ово решење надзорне власти и акта овог предмета, на је написао, да је решење на закону основано, сем са разлога у њему изнетих, још и се тога:

По чл. 96. тач. 2. реченог закона окружног деловођа бира окружна скупштина. На како округ нема деловођа још од 17. новембра 1909. год. који би по чл. 123. истог закона имао прописане квалификације, то је окружни одбор, који руководи и обавља самоуправне послове округа — чл. 104. помен. закона — одређао да заступника притишту питању о избору окружног деловођа тиме, што је требао, да у смислу чл. 13. закона о уређењу округа и средова учини предлог окружном начелнику, те да овај, по том законском пропису, сазове окружну скупштину ради избора окружног деловођа. Ово је одбор тим пре био дужан учинити, што већ више од године дана округ нема деловођа, и што је одбор већ расписано и конкурсе за деловођа, на који се конкурсе јавно доносила број кандидата, као што и сам одбор у свом акту признаје.

Према овоме разлог окружног одбора, да је он у могућности да бира окружног деловођа, апсолутно нема ослона у закону, по на против, по горе изложеном, поменути одборска одлука противна је закону. Зато је одбор дужан да одмах приступи, законитим путем, избору окружног деловођа.

Наводи окружног одбора, да изјави самоуправни чиновник ЈК. Љ. врши и даље дужност окружног деловођа и да прилаз прилаз окружног деловођа у 416-86. дн. месечно, такође су против закона, и он је до сада могао остати да у дужност врши само зато, што надзорна власт није могла строго расуђити о тачној вршењу и вршењу одредаба закона о уређењу округа и средова.

По чл. 123. поменутог закона окружни деловођа мора да има исте квалификације као и начелник средова. По истом законском пропису за заступника окружног деловођа одређује се један од самоуправних чиновника, а не службеника. Под речу „самоуправни чиновник“ разумеју се лица која имају стручну спрему и квалификације, као што су: окружни деловођа, вишији, асистент, економ и др. ЈК. Љ. нема тих квалификација и он као такав није самоуправни чиновник.

Кад би се узело овако, како је окружни одбор урадио, да он признавао, јер настављајући лица без квалификација, изазове га самоуправни чиновник, на посде одређује, не само да заступа, но чак да

врши дужност деловође, онда би потпуно била изашава одредаба чл. 123. закона о уређењу округа и срезова, јер онда би окружни могли и да не бирају деловођу са извештајцима.

И. Ђ. не може бити, ни даље остати, као припадник дужности окружног деловође, ни по томе, што закон о уређењу округа и срезова и не прописује, да неко може примају дужност деловође. По чл. 123. реченог закона може бити само наступиски деловође и то и једино: кад деловођа одоствује, или кад је спречен да врши своју дужност, а не и да неко врши дужност деловође, као што је овде случај.

Најзад, он то не може бити ни по томе, што њега није за то одредио председник окружног одбора, што изричито наређује чл. 123. истог закона; што плату, коју он прима, није скупштина односно буџетом, коју је скупштина решила, одређена за њега, као припадника дужности, већ је одређена за деловођу, а он има плату посебно одређену.

Са свега изложенога, Министар је, на основу чл. 113. закона о уређењу округа и срезова, решењем од 24. новембра 1910. године ПЖ 22498. одобрио решење надзорне власти.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је жалбено решење Министарства правилно и на закону основано. — С тога је одлуком од 21. јануара 1911. год. № 593, а на основу чл. 113. закона о уређењу округа и срезова, одбацио жалбу као неутлесну.

Јос. К. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Давид Вавица, повереник Душан Жидовић, савршава из Пошарана, провене-

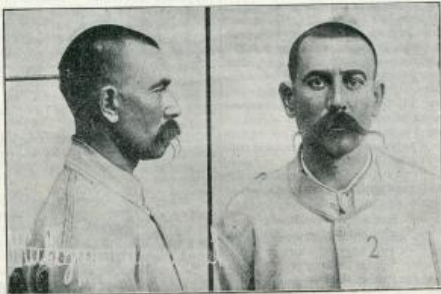
рио је своје глас 725 динара, на шта је потписао. Поред потписе коју смо добили у

прошлом броју, извесно и његову фотографију ради лакшег проналаза.

Акт начелника округа пожарничког Бр. 4212.

Жако Маринковић, осуђеник пожарничког нашег завода, чију санкцију досебно, побегло је из завода 22. овог месеца.

Он је стар 38 година, средњег раста, смеђицу жућкастих, бркова плавих великих, оком је из Београда.

Ово му је други пут како бега са ошуде. Први пут је побегло месеца августа прошле године, али је одмах ухапшен и враћен у завод. Делеша пожарничког нашег завода Бр. 935.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине највећу потру, и у случају проналаска стриктно их узму властима које су потернице издале, с поштом на означене бројеве акта или делеша.

ТРАЖЕ СЕ

Милова Стевица Милојевић, из Хума, отузарила је од своје куће и до данас се не зна где је.

Она је стара 24 године, раста средњег. Делеша начелника среза нашег Бр. 4960.

Ивана, сина Давида Вићентијевића, из Раброва, нестао је.

Он је стар 13 година, раста средњег, смеђицу црних, носе смеђе. Делеша начелника среза пожарничког округа смеђерског Бр. 4143.

Илија Стевана Аврамовића, из Мило у срезу поречком, нестао је.

Он је био митро из школе српског бродарског друштва, и како је боловао од палачи болести, то се гузила да је био у вољу код Забреска.

Он је стар 27 година, раста средњег, плаве. Делеша начелника среза пожарничког округа нашег Бр. 4517.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

16. овог месеца, познатом лице ухватио се у собу Тине Никола, познато под 'Танов' у Београду, и из исте узео савође вањит: један златан брош, четвртист са дугачким златним ланцем; један пар златних минјуна у виду алки; један талир златан прстен са једном белим и једним црним камењем; и један златан прстен

са једним белим и једним црним камењем. Све у вредности 80 динара.

Акт кварту теранјског Бр. 2513.

КРАЂЕ СТОКЕ

Вулати Урошковић, из А. Трпач, украден је један коњ, вектор 10 година, белац, са жигом положеном 47^е см. белегом на левој шасти од убоја.

Делеша начелника ср. лубињског Бр. 4222.

Манојау Стокићу, из Батуме, украден је један коњ — пастур, вектор 3 године, златок 157 см. крапав, у обе предње и десну задњу ногу црну.

Делеша начелника ср. пожарничког Бр. 1982.

Давидићу Ђуринићу, из Ракова, украден је једна коња, вектор 10 година, плава, са жигом положеном на челу дугаста, висока 156 см, жарица, рема митосемент, са белегом испод грена.

Делеша начелника ср. лубињског Бр. 4173.

Зараку Аврамовићу, из Трпача, украден је један коњ — пастур, вектор 2¹/₂ године, плава, са жигом положеном на челу црнот, у обе задње ноге црне.

Делеша начелника ср. равањског Бр. 6012.

Драгољубу Манојевићу, из Кучице, украден је коњ, вектор 7 година, плава, са жигом положеном на челу дугаста, висока 156 см, жарица, рема митосемент, са белегом испод грена.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ово крађе и пратите.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а према потреби и више пута недељно. Преплате се подижу у ланцу, и то највише за пола године кад сиљу полицијских власти, и износи: 20 динара за годину за државна и општинска надлежња, а за све друге преплатишну у опште 12 динара годишње. За изостарство: годишње 24, полугодишње 12 динара у ланцу. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Узложак се не трајају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника треће класе среза позначеног Лазара Кречковића, исара прие класе Министарства Просвете и Црквених Послова.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 26. марта 1911. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за управника болнице за душевне болести, Д-ра Војислава М. Суботића, примаријуса ното болнице, и

за примаријуса болнице за душевне болести, Д-ра Душана Стојимировића, секундарног лекара ното болнице.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 28. марта 1911. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за лекара среза подучаваоца Д-р Хранислава Јовановића, лекара среза тешког, по потреби службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 28. марта 1911. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, за другогдишњу репозитну болничарску службу, одликовати:

Сребром медаљом на грађанске заслуге:

Тадану Јежушића, бившег болничара болнице за душевне болести.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 28. марта 1911. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I. на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саопштању Министарског Савета, решено је:

да се Ђорђе Илић, начелник друге класе среза позначеног, на основу § 69. тач. 2. закона о чинисницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му према годишним служба припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 26. марта 1911. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од

Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

Дела и чинишце у опште, које се о неком износе или проносе, могу се састојати у нечему, што је у опште *несудбено*¹⁾. Тако на сазу се *ворује* у *врађање*, то би могло бити клевета, кад би А рекао на В. да је врађање уморно В. Дела и чинишце у опште, изнетиши одл. проношеши, треба да су такви, *да се могу доказати*²⁾. Из тога излази, да *напомене* одл. проношеши *будуће* чинишце одл. дела не може бити клевета.

Чинишца мора дамо припадати *садржаности* или *простојности*. Тако не би могло бити клевета, кад би А тврдио, да је Б убити В. Ту би могло бити само увреда.

Није потребно, да се *конкретно* дела одл. чинишце о неком износе одл. проносе³⁾. Тако се не мора тврдити, да је А силовао (тада и тада) ту и ту девојку, већ је за клевету довољно тврђење, да је А извршио силовање. Но није довољно наговештавање чинишце одл. дела у напостипајм цртама, што је једно *застичко*

питање⁴⁾. Тако не би могло бити клевета, кад би А казао: „Из докумената, које ју ја добавиш, видеће се, шта је Б учинио“.

Саопштавање *свог сопственог мишљења* *о нечему* у погледу *известног лица* је *напомене* одл. проношеши нечега, што *припада* *самом саопштавању*. Пошто је пак *за клевету* потребно *напомене* или *проношеши* *туђег дела* или *туђе чинишце*, то у овом случају *нема* *известности*⁵⁾. Потпна је, да се *изјављено* *мишљење* *односи* *на туђе дело* одл. чинишцу, али се *они* не саопштавају, већ *сопствено* *мишљење*. У овим случајевима *може* *према* *томе* *бити* *само* *увреда*. Тако то би био случај, кад би А рекао: „Према *мом мишљењу* Б је извршио *овде* *једну* *разлику*. Саопштавање, о коме је реч, има се, *вели*, *смањати* *као* *напомене* одл. проношеши *туђег дела* одл. чинишце, и *према* *томе* *нао* *клевета* *онда*, *кад* *се* *изјављено* *мишљење* *односи* *на* *известно* *конкретно* *дело* *или* *чинишцу* *лица*, *против* *кога* *је* *изјавио* *управљање*⁶⁾.

Тако би било *према* *једно* *клевета*, кад би А рекао: „Према *мом мишљењу* *суде* *Д. Н. се* *је* *лажно* *казнао*⁷⁾, *или*, „Изагледа ми, да је Д. Н. *оно* *стар* *управо*“. *Онде* *се* *мишљење* *лица* *А* *односи* *на* *једно* *конкретно* *судовачно* *оде*, *врађу*, *то* *се* *има*, *вели*, *узети*, *да* *постоји* *напомене* одл. проношеши *лажно* *судовачно* *оде*, *и* *не* *само* *сопственог* *мишљења*.

Напротиву *било* *би* *само* *напомена* одл. проношеши *сопственог* *мишљења*, кад би А рекао: „Изагледа ми, да *мо* *је* *Б*, *подправно*⁸⁾. *Онда* *има*, *вели*, „*објективност* *сопственог* *мишљења*“. Но *оно* *разлика* *ме* *излази* *или* *мало* *уноси*, *јер* *је* *за* *онога*, *против* *кога* *се* *исказује* *известно* *мишљење*, *равнодушно*, *да* *ли* *се* *ово* *мишљење* *односи* *на* *једну* *конкретну* *чинишцу* *или* *на* *једну* *чинишцу* *у* *опште*.

Што је речено за *субјективна* *мишљења*, *који* *се* *једна* *чинишца* одл. *дело* *приницу* *известног* *лица*, *важи* *и* *да* *судба* *о* *једности* *известног* *лица*, *т. ј.* *за* *субјективна* *мишљења*, *који* *се* *једно* *лицо* *карактерисне* *у* *овом* *или* *оном*

¹⁾ Ул. Lillenthal 234.

²⁾ Ул.

³⁾ Ул. Frank § 186 I, Lillenthal 291.

⁴⁾ Ул. Lillenthal 291.

⁵⁾ Ул. Frank § 154 I 3.

⁶⁾ § 184, 2 C.

правку. Тако оваког суђења би било, кад би А рекао: „Б је покарив човек“, или „Б је извршила, извршила човек“. Онда неки изишени оди. Промомена дела оди, чињеница лица Б, већ само, као и горе субјективног мишљења. Она субјективна мишљења могу бити као и горња квази-новина само као уверава¹⁾. Али је могуће, као што Рунд²⁾ унесио примењује, да се под формом суђења крије тврђење једне чињенице оди. Дела. Тако то би био случај, кад би А рекао у форми свој мишљења о лицу Б: „Б је лопов“. Ту би се према околностима могло узети, да А тврди, да је Б извршио крађу, те да према томе постоји клевета, али је тако исто могуће, да се тиме тврди, да је Б лице скрено крађи. У овом другом случају би било само уверење. Уверење би ту било чак и онда, кад би се доказало, да је Б извршио једну крађу, јер оно још није знак, да је он скрен крађи³⁾.

Објект изишени оди. Промомена је различито схваћен у страни законодавства. У §§ 186. и 187. немачког К.З. је употребљен израз „чињеница“ („Tatsache“); тако исто у аустријској заводу о штати („Fait“) и у данском и португалском К.З. Шведски захтева изишени оди односно промомене „моралних грешака и порока“. Београдски законодав захтева „одређену чињеницу“ („fait précis“); тако исто италијански („fatto determinato“) и холандски К.З. Руен К.З. захтева саопштавање „околности“. У немачком и северно-америчком законодавству захтева се „difamatory matter“, тј. „чињеница“. Неки употребљавају као и наш закон о штати „чињеницу“ и „дело“, наредом, као бугарски. Норвешки К.З. захтева саопштавање „мечет“, што је погодно. ...⁴⁾ Овако изражавале је усвојено у и нашој пројекту (изишени оди промомене нечег неистинитост⁵⁾.

Б. Изношење на другом и промомене за другом.

У § 120. се захтева, да се дело „за другом“ изишени оди „за другом“ промови, а према чл. 22. зак. о шт. потребно је, да се „факт или дело наводи“ „у једној једини личности“.

Из израза „за другом“, „за другом“ и „у једној једини личности“ изазила, да је за клевету потребно, да је неким ~~лицу~~ саопштавање непосредно дошло до лица. Клевета не може према томе бити, већ само уверење, кад би А изишени лицу Б у четири ова изишени чињеницу или дело против неге, кад би му и он, рекао, да је он извршио ову или ону крађу. Али није потребно за клевету, да се саопштавање чини неком трећем лицу. Доваљно је, да је о коме непосредно дошло до знања саопштавање управљено на онога, кога се оно тиче. Тако било би клевета кад би А рекао лицу Б у присуству лица В, да је извршио силовање. Према Binding-у би међутим било клевете и онда, кад би се нешто саопштава-

лоу Б у четири ова, кад би му и н. пр. А казао у четири ова да је разбојник. Кад би се узело, да онда постоји само уверење, вели Binding, онда би исто тврђење против часа неког лица било чак уверење у четири ова, чак клевета (у шест ова), чак уверење о последњим клевети (у шест ова) од којих извршила два није приметно⁶⁾. Мишљење Binding-ово је очигледно погрешно де lege lata. Законодавци хоће нарочито, да је потребно изишени на другог оди. Промомена за другим, а по себи је јасно, да саопштавање у четири ова то није. Сем тога за клевету је потребно, да се изишени оди. Промомена лице у истом изазове, мржњи или презрени⁷⁾ (и. а.), да се његовом „угледу“ шкоди, а то је могуће само онда, кад је неком трећем лицу то непосредно дошло до знања. Да би добио ову последњу примењу, Binding велу, да се саопштавање у четири ова обично саопштавање и другима било од извршено, било од самог субјекта, против којег је оно управљено. Али ово није изазивао аргумент у прилог његовог мишљења. Ако на име изишеница и трећем лицу то исто саопштавање, то је једна нова радња, независна од саопштавања у четири ова, и он тек тиме извршује клевету. Ако пак субјект сам даље распрострањено саопштавање, постоји такође нова радња, независна од саопштавања, и она је сасвим безначајна за питање, да ли постоји клевета, јер је за питање потребно, да саопштавање врши неко трећи, а не сам онај, кога се тиче чињеница⁸⁾.

Поглашено је већ, да је потребно, да је саопштавање дошло трећем лицу непосредно до знања, али већ није на њега лично управљено. Тако ако је А усмено саопштавао лицу Б изишени дело против неге, клевета може бити само онда, кад је неко трећи био присутан и чуо оно саопштавање. Не би је дакле могло бити онда, кад би Б сазнао од самог лица В за то саопштавање. Онда је исто њему посредно дошло до знања. Ако је саопштавање извршено средством геста [гестом за крађу и н. пр.], потребно је, да је неко трећи био присутан и видео гест. Ако је саопштавање извршено средством каквог штампаног писмена, потребно је, да је исто публиковано.

Ја тога, што је за клевету потребно, да је неком трећем лицу саопштавање непосредно дошло до знања, али већ није на њега управљено било, изазила, да клевете неће бити, ако је саопштавање управљено против једног правног лица и у опште Друштва, али је дошло непосредно до знања само неким члану дотичног друштва⁹⁾. Чланова лицу трећа лица за друштво.

Проста могућност, да немо трећи сазна непосредно за саопштавање, није доваљна за клевету¹⁰⁾. Тако не би могло бити клевете, кад би саопштавање било

извршено средством дописне карте, а ову нико није прочитао, а она је то било могуће.

§ 11 Неистинитост дела.

Да би било клевете, потребно је да су изишеница и промомена дела оди, чињенице неистините. У противном случају могло би бити само уверење сходно § 211 к. у. Корист општегеног постоји дакле *exceptio veritatis*.

Трет доказивања је на оптуженом, јер је у питању његово тврђење¹¹⁾. То се у осталом види из §§ 211 („Ако у случају § 209 и 271 оптужени доказе истинитост свој потврђивања...“) и 212 к. з. („Истинитост потврђивања или разглашавања дела може се доказивати“) и чл. 36 и 47 зак. о шт. [на тужени хоће да доказе истинитост тврђења...], јер се у њима говори о доказивању истинитости дела оди, чињенице, а то је ствар туженог. Но разуме се по себи, да и тужилац може допринети доказивању неистинитости. У чл. 36 зак. о шт. се нели изрично: „У случајевима, где је доказивање клевете допуштено, тужилац има право поднети противне доказе“.

Довољно је, да је доказано дело (оди, чињеница) идентично са изишени оди, промомена делом (оди, чињеницом), и да се с њиме слаже у битним тачкама, а ово је једно фактично питање¹²⁾. Тако ако би А тврдио, да је Б учествовао 5. септембра ту и ону ствар, која се налазила на том и том месту, клевета не би било, чим би било доказано, да је крађа већ ствари занета била извршена оди лица Б, и ако би некога уверио, да је је он извршио у новембру, и да се је онда не налазила на другом месту. Кривично дело клевете и доказано фактично дело су идентични, јер су обо крађе, и слажу се у битним тачкама, јер је занета украдена она ствар за коју се је то тврдило. Ако су дела идентична и слажу се у битним тачкама, истинитост захтевања је доказана, и ако би тужени дакле био изишеница дела. Тако то би био случај, кад би он тврдио, да је А учествовао ствар, а доказано се, да је она украдена. Ако би пак А тврдио, да је Б учествовао у ту ствар, а доказано се, да је другу неку ствар учинио, онда су дела идентична, али се не слажу у битним тачкама, другим речима истинитост није доказана, и клевета постоји (ни изишеница се може користити §-ом 211 к. з.). Кад би међутим А тврдио, да је Б извршио крађу без овега даљег, онда би истинитост била доказана, чим би се утврдила крађа на коју ствари. Слажење у битним тачкама је дакле, као што је већ речено, једно фактично питање.

Према § 212 к. з., истинитост потврђивања или разглашавања дела може се доказивати сизма законом допуштеном доказним средствима¹³⁾, а према чл. 48 зак. о шт. „оптужени има права кори-

¹⁾ 185. тако у Preussenstein 22.

²⁾ Ул. против Binding-a Odsaken § 189, 2 6, n. Last § 24 II, Frank § 186 I 4.

³⁾ Ул. Odsaken § 189, 2 6.

⁴⁾ Ул. Odsaken § 189, 2 6.

⁵⁾ Ул. 186. немачког к. з. је у овом питању неопределио. Зато код нем. Odsaken § 186, 10. Binding 139, Bindingen § 201, код. да само једна оди изишеница, т. ј. да немо доказивање не на оптуженом, Argus (Frank § 186, II, Friedmann) тврди противно.

⁶⁾ Ул. Meyer-Alfeld 455, Lilienthal 402.

⁷⁾ Tako Franck § 186 I 1, Meyer-Alfeld 432, Lilienthal 292 и 297, Binding 156 (Am de lege ferenda од др. да она изишени могу бити клевети).

⁸⁾ Ул. Franck § 186 I 1.

ствити се и оним доказима, чија је публикација забрањена. У истом чл. зак. о шт. се додaje односно ови докази: „Суд је дужан, ако оптужени захтева, прибавити доказе службеним путем, ако би то суду било могућно, и ако само одбрана ближе именује и одреди, где су и, какав су то докази, које оптужени није могао прибавити“.

У чл. 47. зак. о шт. се утврђује поступак доказивања истинитости твђења, за случај: да тужени хоће ово да докаже. „Ако је тужба због клевете, или се ту, на тужбу хоће да докаже истинитост твђења, онда је дужан да 30 дана у случајевима, где може бити доказивање, по врасм саслушању поднети доказивање написаном.“

1. Парале одржавање, за које се оптужује, а истинитост којих хоће да докаже; 2. Превис писмених доказа; и

3. Име и презиме, занимање и стан сведока, који ће посведочити истинитост онога, зашто се оптужује.

Одлагање овог рока не може бити ни у ком случају.

Ако тужени поднесе у одређеном року тражено писмено, истражитељ је дужан истага, или најмање другог дана, саопштити га тужитељу. Тужитељ има право тражити од суда исти толики рок за подношење противних доказа.

И тужени и тужитељ имају право употребити на претресу и нове доказе.

Одлагање претреса може бити само онда, кад је одбрана, по оцени суда, била у немогућности доћи до доказа, који су по судској оцени од утицаја на исход случаја. Претрес се у овим случајевима може само једанпут одложити⁴.

Раније се је пијело, да се и уверда може састојати у навођењу дела и у ошито чињеница против извесног лица, а то ће бити онда, кад се она саопштавају у присуству само онога, против кога је навођење управљено. Пошто се доказивање постих допушта, кад је у питању клевета, то треба допустити и у овом случају, т. ј. и онда, кад се то навођење квалификује као уверда⁵.

У § 212. ал. 2. к. в. и у чл. 24 и 34. зак. о шт. предвиђени су случајеви, у којима није допуштено доказивање истинитости дела од чињенице.

Према § 212. к. в. није допуштено доказивање:

1^о „У случају дела из § 91 б, 218 и 218 а овог законика“, т. ј. код клевете, крађа, крајње, престолонаследника, родитеља краљевих и у оштећења предана и постома краљевих у правој јавној [§ 91 б, код клевете страног владарца, члана владарског дома и у оштећења главари или регента стране државе, којима у пријатељским односима са Србијом [§ 218, и код клевете дипломатског заступника стране државе у Србији [§ 218 а]. Ово важи нарочито и за управу именованих лица, ако се она састоје у навођењу или проношењу дела.

2^о „Ако би се икако доказивати какво кривично дело, које се извршило и ка-

зни само на тужбу приватног лица, а овека тужба не би била дата извести, или би тужилац од ње одустао“. Тако кад је А тужило за извесну жену, да је извршила браколомство, доказивање браколомства није допуштено, ако муж није подигао тужбу, или је од исте одустао.

(НАСТАВЉЕ СЕ)

—*—

ГРАНИЧНЕ МЕЂЕ УМИШЉАЈА И НЕХАТА

(НАСТАВАК)

Ма како ове примедбе имале у себи унутрашње логике, ипак оне нису у стању да покажу нетачност појма евентуалног додуса. Хинел са свим правилом примењује (Vorwort 513), да је пре свега неопходно изградити неопходност. Он је најпре поставио једну константу дефиницију воље, на т. ј. утврђивање које се последње могу хтећи. Ваљало, је нешто, нови друг, индуктивним путем: испитати од којих су последица преставе еугенике у свести у комплексу преставе који је изазвао акцију воље. Од појединачног гледишта или оштеће, дефиниција се поставља тако да се најпре утврди који сви елементи треба постоје да буду обухваћени. Бара је издана његова произвољна дефиниција. Јер ако се само жељене последице могу хтећи, онда се у његовој дефиницији не дају увести и последње нуљено, а саме са жељенима, пошто оне саме нису жељене, нису оне за којима се жуди. То је Бар ухватио, па је и сам усвојио појам унутрешње константе (Mollen), т. ј. тврдио је да се у комплексу жељених хоће и са њим жуди нежељене последице. Али тим је уништио један принцип: на говори се нише о последицама рет са хотенима, него о комплексу који је изазвао акцију воље. А у том комплексу могу бити не само нуљено, већ и евентуално, могућно, омишљено последице са жељенима, равнодушним и нежељеним. Тада се и оне могу хтећи. То је „сагласнаштво“ узгредно хотене.

Разликовање на умишљај повреду у умишљај заграђивања јести само игра речи у којој је говор о умишљају. Умишљај је једно пошкљиво стање, психички однос омишљеног према за којој последици може радити. Тај карактеристични психички момент је увек исти, где има умишљаја. Последње разлике, за које пишамо да ли су умишљено произведене, могу бити различите, али то разликовање нема никаквог значаја. Умишљај повреду управљен је на пореду, умишљај заграђивања на заграђивање. Психички је момент оба пута исти, а разликовање је само у омишљеном, материјалном свету. Духовни однос виновника према повреди коју је хтео, инстинкт је исти са духовним односом према заграђивању које је хтео. Ако би се по последицама разлике нишња разлика међу умишљајима, онда то не би могао бити један генетички појам, већ бисмо имали омишљено умишљаја које има и принцип дела.

II. Раније је показано да кад се једна последица, равнодушна или нежељена, предвиђа као могућни резултат радње, може се она хтећи, а може се и нехтећи. Она се хоће ако је активно утицала на акцију воље, а неће се ако није активно утицала на акцију воље. У првом ће случају постојати евентуални умишљај, а у другом нехат. Кад бисмо рекли да је престави такве последице активно деловала на постанак воље?

Франк је (X. S. 169.) као за одржавање евентуалног додуса једну омишљену формулу. Та формула треба да покаже кад се предвиђање као могуће индиферентно или нежељено последице могу право третирају онако исто као и жељене. Формула гласи: „Die Voraussicht des Erfolges als eines möglichen, voraussetzt den Begriff des Vorsatzes nur dann, wenn die Voraussicht desselben als eines gewissen den Handelnden nicht abgehen, nicht die Bedeutung eines ausschließenden kontrastierenden Motives gehabt hätte.“ (Предвиђање последице као могућно, долазно је за појам умишљаја тада, кад ни предвиђање последице као извесно не би виновника ударило, не би било један ретнавајући отпорни мотив).

Хинел (Grünz 56—59) је појединачно анализирајући формулу и у литератури је објаснио и од својих противника и од својих присталица. Као што ће се навести, она је необично подесна за објашњење евентуалног додуса по теорији воље.

Психолошка тема Франковој формули јесте утврђивање претпоставки: да су умишљено остварене оне предвиђене последице није је наступила виновника држао за неизбежно. Кад је пак последица предвиђена само као могућна, онда је сумњиво да ли је однос свести према последици био такав, да је за појам умишљаја довољан. Ако би се доказало да је у конкретном случају оно предвиђање могућности последице на писку виновнику остављено исти утицај као год и предвиђање могућности долазно је за појам умишљаја. Да ли је постојао такав утицај на писку, по Франковој формули ниш се из одговора на ово питање: да ли би виновник исто тако радио кад би последицу предвиђања као извесну, нуксу? Ако би он исто тако радио, онда се зналачује: престави могућности последице је индиферентна исто дојство као и престави нуљеног. Франкова формула, дакле, важи: 1. материјално, престави могућности последице долазно је на умишљају тада кад је она у конкретном случају са психичког гледишта виновником имала исти значај икакв би имао и престави нуљеног последице, 2. процесуално: да ли је тај значај постојао закључује се из одговора на питање: би ли виновник тако радио и онда да је последицу предвиђања као извесну?

Формула почива на претпоставци да се умишљено остварују све последице које се предвиђају као неизбежне последице радње. А зашто се те последице остварују умишљено? Тон одговор на то питање даје појам умишљаја. Хинел вели: Зато што се те последице хоће.

⁴ Оштећења писмених. В. Пржић § 199 I, Oshetene § 199, 4.

Франк, творца имена теорије престаје, (Stragesetel S. 129.) поставља је једну формулу која непосредно позива на теорију воље. Та формула супротно је Франковој дефиницији умишљања. По формули виновник предвиђања последицу као могућу може делати и умишљено и неумишљено. Умишљено дела тада ако би исто тако радно и кад би извесно знао да ће последица наступити, а неумишљено ако би на случај савињава извесности другачије делања. Међутим, ако је, по Франковој дефиницији, умишљај остварен (предвиђање) обележја кривичног дела, онда тога предвиђања увек има кад се последица предвиђа као могућа, те се не може да учини радњиошћу које по формули треба учинити. Ако се пак из умишљеног предвиђања има једну ступањ извесности остваривања, онда при предвиђању последице као могућу тога у опште нема, или је ступањ извесности исти а из умишљеног и из нехотице деловања. Тако се омет по да извршати подела по формули. Примена Франкове формуле може се извршити само тада, ако се усвоји теорија воље, на се рече: ако приликом предвиђања могућности последице по виновнику хоће, он тада дела једино ако кад би предвиђао да она мора наступити. Ако пак он у њу неће, онда то значи да кад би био уверен да ће последица сигурно наступити, кад се не би заваравало надам да ће је извести, другачије би деловао, т. ј. одустао би од радње. Од почетка до краја, дакле, Франкова формула дели на теорију воље.

Франкова формула нашла је готови одговор пријем. Њоме се слажу и Јист (Lehrbuch 172.) и немачки преводници су Hippel, Volkatz 499., а противљача су само епизодички.

Ова формула, заправо, даје нам могућности да одговоримо кад постоји *doles eventualis*. Кад ми при остваривању једне последице предвиђамо да је право могућно да из наше радње наступи и друга последица, која нам је радњиошћу или нехотице, онда смо ми и правни и за ту другу последицу, с тога што престава њена није била отворни резултативни мотив нашој вољи, т. ј. што нас она није уздржала од деловања. Последицу на чијем остварењу деловало ми нехотице хоћења. Ми дакле видимо да се у за ту жељени последицу може право лако применити и нека друга коју не желимо. Наша је дужност, и то правни поредок очекује од нас, да у том случају, ако смо могућу последицу извршили, онда смо то нежељено, одустали у опште од деловања, дакле, и од остварења жељене последице. Кад ми то нежељено, кад по сваку цену хожемо да деловамо, да би остварили прву, онда ми у ствари хожемо неке последице и ону коју желимо, иу директно, и ону коју не желимо, иу индиректно. (Mitwollen).

У овоме се смислу изјаснио и 24. скуп немачких правника говорећи о евентуалном дозусу. Одлука гласи: „Кад виновника воља није била директно управљена на једну последицу, али је он иу сваком предвиђању као могућу, онда ће се она учинити као умишљено остварена тада, ако је он тај учин (Tať хтео

баш и са овом последицом. — Исто тако ће виновник, који није знао да једна бити елемент кривичног дела, али га је сматрао за могућу, бити осуђен за умишљено радњу, ако је он у њој хтео баш и да постоји она битно обележја.

У овом случају ако последица, и жељена и могућно нежељена, чиње у једној свести један неразложан комплекс. Оно постојање иду једна за другу и као целина делова на постојана воље. Престаје последица, равнодушних или нежељених, које су извесно нежане на жељене, такође су у комплексу са жељенима. Али он то увек морају бити, па се такве последице увек морају хтећи. Међутим, престаје само могућу последица *могу*, али не морају бити у комплексу са преставама жељених последица, те се отуда ове последице *могу*, али не морају хтећи. Ево зашто.

Кад се једна последица сматра само за могућу, онда виновник, колико год да држи да ће она наступити, толико исто држи да ће неће наступити. У оба правна постоји само очекивање: нада на наступање и нада на ненаступање. У извесним случајевима може ова мода да последица неће наступити бити одлучивајући мотив за акцију воље. Ја предвиђам да последица може наступити и ја у неку. Кад бих извесно знао да ће она наступити, ја бих одустао од сваке акције. Али ја се надам да последица неће наступити и та нада одлучује мере на деловање. Ако сад последица ипак настаје, онда она никако није проишод мора закономеденог схватања. Кад нема воље о нама дозуса, већ у таквом случају постоји само светлан нехот. Тада престава жељене и евентуалне нежељене последице не делују удружено на постојана воље, већ на против, делују удружено престава жељене последице и престава да нежељена последица неће наступити.

(НАСТАВЉА СЕ)

Никола Топаловић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДЕОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВЉА)

Грађанка Лебон била је раније калуђерица манастира Виније-а, била је достojна жена распола на Пенпа, а тако исто имала је велики утицај на чланове комисије¹⁾ у Арасу, где су судили и на судије и на поротника њен брат и њена ујаца, и била је толико исто жувања злата кохотик и крив. Једног вечери она је јавно рекла: „А тако револуционари! говоре да се не убија ради бај! Нек јаво само прокламе непријатеље отаџбине!... Повајате ли ви кога, племића, кога богаташа, кога трговца, кажите га само па ћете послати његовог изазме!“ Крољовиност оне немо мога да се мерити само са прехотиошћу њеног мужа, који је већ знао славојане

ужасе. Њега су виђали приликом оргија да трчи кроз варош, да крича изаглади срамне ствари, да узимају елабоан панталона и да апца из револвера на жене и децу. Неки бивши вођарски трговац са преном паном и руковања загригити до разена, носећи у рукама дугачку лесову жоту, пратио га је обично при овим постојама, а виђали су га често руку под руку са женом. Њу су назвали Мајка Динеси по сећању на Она Динеси²⁾ и у неколико свечаних прилика представљала је богињу слободе. Она је присуствовала редовно седницама Комисије и динетовла преседе својим изјутвама и денуциацијама; она је гизотинирала својој станојности једне ујаци која због тога оста пушта.

Питао сам се често како то је и у тако жалосним приликама жеља за умишљеним и задовољствима не губи нимало своју јачину. Јер сам тад у Арасу желео умишљати као и пре. Додоје су били тако дубавне да сам с дана на дан мекао дубави: од младе и лепе Констанце, јединице калпаца Латвија, баракера у тирђани, до четири кћери његова безежника, који имају своју чују у калуђерици ујаци. Било би добро да сам се задржао на томе, али сам био бацио оно и на једну емотивну на ујаци Праде а тако сретох супарица. Мој противник, неки бивши калуђер музикант, био је од оних људи који се не хваће увесема које нису имали, али који воле да се чује да им ништа није одбијено. Пребацио сам му једном приликом да се разуме ти и он се нахути, те га позовем на добој, али он обута. Био сам и заборавао на то над чујем да он на јој рачуни говори неке озбиљне узредиве ствари. Одмах сам га напаво и тражио објашњење, али узлажу; не пристаје да се са мном туче при док ми нисам у присуству сведока добио највећа умишљанања. Ја сам био тачан, али теи што стигох на место добоја опколише ме жандарми, који ми заповедаше да отиђем сабају и да пођем с пазла. Никомо сам се и угорко сам био одолуо кативца у Боде-у, затвору чија намена беше измешена од њаког револуционари у Арасу заведи били редовну сечу.

Апсанција Бодре са преном паном на глави и са два велика прва пса, који га никад не остављаху, одведе ме у једну галерију јакбину где је затварао најбоље људе из околине. Ту су они били изнени сваке несе са спољним светом и једва су ми допуштали да приже храну и то пошто је прихотило Бодре свој изабра, па је чак своје прљаве прсте загладио и у чорбу да се увери да нема никак оруђе или какав кауч. Ако који протестује он би му одговорио: „И за оно иратко време, козико још имаш да живиш, ти си угоран! Ко зна да не ћеш сутра...“ назо се ти знаше?... Бога ми ти ћеш сутра...“ А председница Бодрова у толико се знаше не неушалаху што је он остварио виновности Јосифу Лебону, кад га онај редовно носе рачуни унати: „пога ћемо сутра погубити?“

¹⁾ Револуционари суи Пр.

²⁾ Научар Франсуаиз Пр.

Међу плећкићима затвореним са мном био је и гроф Бетин. Једнога јутра дође наредба да га изведу пред суд. Пре то што ће га извести рекоше ми Бојре оштро: „Грађанине Бетине, пошто ти плем ташто, то све што остало овде биће твоје!“ — „Драге воле, господино Бојре“, одговори ху мирно овај старан — „добра више го спомине, најве смејућа се апелација, ми смо сви грађани, и са врата су добаци: „Збогом грађанине Бетине! Господино Бетин би међутим оспособио, али га пратише у затвор као сумњивог. Радовао смо се кад смо га видели да се враћа, само што је то било за кратко, јер га у вече одведоше поново. Одлука о ослобођењу била је донесена у одсуству Јосифа Лебона, и кад се овај прати са пута, бесаи што је тадаш човек оспособио, нареди да се суа одмах одстане, и г. Бетин би одмах осуђен и погубљен сврам бунтина.

Овај догађај о коме нам Бојре са неким дилемом радознато јави забрину ме обавља. Слика да је Бојре само у сирт аду, који, као ни ја, нису знали зашто су ухапшени, и који ни по познатој ни ниса не беху познатији. С друге стране, знао сам омет да Бојре више пазн на број него на особине притворника, и да служба не би изава задовољна, он није ни нашо на ред који му је оспачен, већ се само оне којих се прво сети. Сваког тренутка имао сам му доћи под руку, и моје се мисли да ме овакви изгледи нису ни мало успокјавају.

Шеснаестога дана од кад сам био затворен јавише нам да иде Лебон да нас обиде. Дошао је са женом и у пратњи прихот, међу којима познам бившег београдина мога оца и некое буварциу Делмота, азнаог Лангелт. Молио сам их одмах да протворе коју у моју норист и он ми то обећање. Веровао сам да ћу у толико пре бити пуштен што су они двојица уживали велико поверење. Међутим Лебон ишао по сади лантукјући набуено притворенике; дошао до мене он ме погледа оштре и рече ми гласом пола лутим, а пола шалећи се: „А ти си те Франсо! Ти си тај аристократа што говори ружно о револуционарима... теби је жао за јерни бурбоиским пуком!... Уламет се! Јер се можеш дошети на гитишну!... наји мајци нека доје и мени!“ Рекох му одмах да је у затвору не пијам, те се он окрете Бојреу: „ти ћеш довести Видоспону мајку“, и нађе осталајући ме у највећој пани јер је било очевидно да је са мном поступило потпуно пријатељство. После два сата дође моја мајка, и она ми каза да ме је денуирао онај музикант кога сам имао на двојак и да је тужба предата у руке страшнога јакобинца*, терористе Швајзе-а, који би ми на пуљаб мој прогнатица испекла колач, да није неговга сестра, на навањане моје матери, амалила од нега да ме пуште.

Кад сам пуштен из затвора одвези су ме са великом свечаношћу у Патриотско Друштво, где су ме заклели на

верност републици и мршну утијетачима. Записао сам се на све што су хтели, али немogućности држала код терора непошности слободу. По свршетку оних формалности дошао су ми у депо, где се моји другови неким обрадоваше кад ме видеше. Имао сам да захвалим Швајзе-у, а његовој сестри рекнем да сам немога ликућу плањом коју је дозвољела указати мени, притворенику. Она жена, која је била страшица од свих других смејућа и којој велике црне очи нису могле напакати ружичаву, пописи да сам у њој заљубио, јер сам и ниса био врло утица. Она поверола потпуно у неколико комуналитета, које сам јој учинио и од првог нијеца пренаи се о мојим осећањима, те баци око на мене. Говорила се чак и да се узмемо, питали су и моје родитеље, који одговорише да сам у осамнаестој години још млад за женидбу и тако се ствар одложи. Међутим образовање се у Арауу доброволнички батаљона и познате мене као познатог доводира поставио да са седам других подвојира вежбамо војнике другог батаљона на Па-д-Кале-а. Међу осталима бисе и један налар генадриски из пука Ландона, по имену Цезар, данас познат у Коломби или Пато-у близу Париза. Нега наменоваше ађутантом, а мене потпоручником, и решимо да осим теорије укине онцире мачевању који су то врло волели. Од тих лекција ишли смо прихода, али приходи су били далеко од тога да помире наше потребе, нарочито хранљење нас је односило много. Наш аветит и нашу жалост нарочито улавајаше то што председник онцине, под кога смо само становила изабавше изпреку кујују. Шта нисмо радили да се учуемо у кућу, али стара сузавана — генадриски, Сиска, и не следаци на наше ударице те нам се изанови изјавише и бесом оцајни и жулни.

Најзад Цезар нађе начин да разбјеже препреке које нас тако неслазљиво одлажају од богатства „коста“ председничког. По његовој наредби једнога јутра под прозорима општине затрешташе знаци „даубунг“. Ми смо и рачунали да ће стара вештица потражити нашу помоћ, и Цезар јој обећа учинити све што може да се узнеправљање више не понови, али је тако исто одмах наредило напелити да се свира још јате, и сутра „даубунг“ би толика да би пробудила и жртвале у гробу. Да не би ствар била у пола свршена нареди значарима да пређу и иза куће. Ни ученик игумена Сикара* не би боље послушао, те стара некаде худ, него позва и мене и Цезара, те старог подмукују. Али и то није доводило, значари су још свирали и престаи су тек кад их њихов старешина послаи нас у нас у општину трезну. Од тада су се те чујни значари само у пролазу над се војска сели, и сваки је живео у миру, сем мене, коме стара поче претити својим страним наилоштина. То је изазвало једну сцену, које се и сад тако сећају, јер је направила била велику харму.

Била је свосва злала: играо се, пивало се и ниса се нарочито. Што се тине мене ја сам се изадио тако поштеио да су ме морали одвести у прелет. Сутра дан сам се разбудео пре спавања, и као после свеко пијање глава ми беше тешина, у устима гадно, а стомак надражен. Хтео сам да пијем воду, и подмукуи се да седнем, осетно сам неку халуу руку, као ужо са бунара, да се увила око мог врата, и онако буновал прелетно што гда могу. Председник који је био у суседној соби дошра са братом и сдугом који су носили штанове. Како Цезар не беше још дошао сетно сам се да тај посетилац није био нико други до Сиска. Принео је једнако улазане рикао сам да је ниси јаво био легао поред мене и да се повукао на доњи крај постеље. Онда они ударише неколико пута штаповима у „даубунг“, а сирота Сиска нађе да ће је премлатити пошак: „Не бите, господо, ја сам, наша Сиска, у сну сам дошла те легла код онцира“. У исто време она откри главу, и то је било добро, иначе сујеверни Фламани, на да се позвали глас, продужили би батинање. — Као што сам већ рекао био догађај: неја готово у својој личи ни смену из „Мој уја Тома“ и „Барон Бенхаци“ направи толику харму у зогору да је се чула и до Касела, али сам имао од тога нориста. Инамеу осталога добио сам и једну ваешну, коју не бих пошнимо да ме она прати не научи како у неким лаванца једна леп мајка може лако парализати новца.

То смо остали три месеца, а после дилежа дође наредбу да се крене на Стенгар. Аустријци се беху допели на Пошерин а наји други батаљон на Па-д-Кале беше постављен у ири убојни ред. Одмах, прве ноћи по нашем доласку, неспријатељ изненада наше предостре и уђе у село Бау; коју смо ми држали. Одмах се отвори бој. Наши мади војници ове ноћи пошнанили су танку небрижљивост каже на другом месту сем код Француза непа. Оно шест часова изјутра једна осадон хусара* из Фирера напале на лево крило и ватора нас у стрелце, али нас не могаше обузити. За хусарима напале нас у исто доба једна колона непајде „на бајонет“ и после прво кише ватре, због мале броја аула, ми се морасмо повући на Стенгару, где је био главни логор.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова витанја:

I.

Деловоја општине вар. Крупица, пита: Пресуду суда општине крупањске из 1835/910. год. која је извршином постављена је један заплатица на Крупица, да плати извесном трговцу на име кирије на: стан и дућан 3560 дина. и на

* Чиме познатије партија у првој револуцији, која је држала општину у Паризу у министру неговггг. Пр.

* Уметла затворених Пр.

* Једна колонна. Пр.

остали трошкове, и као рђав платина, да се носе на става и дућана.

За обезбеду горњег дуга — примана од кирије и осталих трошкова, поверилац је ставио забрану на непокретност у кирији, соби и на алат, који се у дућану нашао буде. Суд општине кривично, решењем својим № 134. т. чл. 146. одобриво је забрану у дејствовању, узевши у поглед сам алат новачки, који је био у дућану, а који по процени износе 12-30 динара, и осталу непокретност у соби и кулини, која по процени износе 1-10 Сегета 13-40 динара, а за рет кирије није се изнело ништа узета у поглед, јер је дућанаш платио подизачима раније околених на дућан.

Дужани је изјавио жалбу на решење № 134. т. чл. 146. Полициска Суд од 4-11-т. г. № 2604. поз. решење одобриво је као на закону оспорувао.

Када је суд пруступио извршењу пресуде по том решењу, осуђени позвао је поново жалбу начелнику срева рађавског у којој тражи, да му се алат новачки, који је узет у поглед за наплату дужне кирије на дућан и става, врати.

На основу предне жалбе, а по наредби начелника срева рађавског, суд општине, послао је акта по овом предмету под № 307. и начелник срева криво је акта онег општ. суду 11. тег. мис. № 2383. са оваквом напоменом: „Ако жалбоник жалста уприваљана жалба, без обзира да ли на то има права по Уредби Београдској или нема, дозвољава је он само радити жалбу од тога јавља и спољу породичну издржаву, која је познатица радња судског органа, која је жалбоник узвратио и најчужнији алат, који му је за уприваљаване жалста потребан, јер се то пона са § 471. тач. 4. грађ. суд. пост. Ако тај суд још и изврши пролазу одузетог алата, онда ће потпуно повредити наредбу поменутих прописних закона и судски органи који то буду учинили одговараће на дело на § 130. у овим §§ 131. и 132. нак. зак. Да не би до тога дошло, да у смислу чл. 146. зак. о општ. претпорукујет суду, да своју радњу по овом предмету оспорува закону према овим приредбама.“

С тога ми је чак законити уредништво за тог скорје објашњење:

1.) Је ли радња суда општинског по овом предмету саобразна закону, када је суд, на основу поднете жалбе исприне, одобриво забрану на покретност у става и алат у дућану с погледом на § 886. грађ. зак. а за обезбеду дужне кирије, али става и дућан, или не?

2.) На овај неје законити радња општ. суда, онда, на који ће начин извршити наплату оне кирије, кад дужник, друго ништа нема.

3.) Има ли права полиц. власт, да се жала у чисто грађанске спорове, које судски општ. расправљају, наведу је по чл. 144. зак. о општ. од тога узврати.

— На ова питања одговарамо:

Суд је одне помешао две ствари — питање о уредности забране, и питање о њеном извршењу, на му се отуда и чини, да је радња ереске власти незаконита.

Међутим, ствар стоји овако:

Општински суд је правично урадио, што је у начесу одобриво забрану на покретност дућаника, кад је то тражио поверилац извршеним пресудом, као јавном исприне, кад је то био дућан учинити по § 9. и 398. грађ. суд. поступак.

Овакав његов рад, као правичан, та смислу је умесно одобриво првостепени законити.

У ошесу нагазана, подизачица власт нити је могла нити је смела узети, нити је, она, то у опште и покушавала, јер би повредила наређења § 144. закона о општинама.

Ако, кад је после дошао тренутак извршења забране, дакле са свих једна засеба радња, која општинским судским припада као управним властима, онда је познатица власт, на праву, које јој даје и чл. 146. закона о општинама и чл. 33. закона о уређењу округа и срезова, и морала и требала да уђе у ошесу извршења жалбе против неправичног пописа његове имовине.

Јер, по § 471. тач. 4. грађ. суд. поступка, руководио се не може узети у поглед најчужнији алат, и ако се органи, који су припад забрану, нису хтели опрвати на ову законску одредбу, онда се томе морало стати на пут, што је познатица власт и учинила.

Сва је потрешка њена у томе, што она није наглазла суд да он донесе формално решење по изјављеним протесту жалбоник против пописа, па она би оно било на штету жалбоник, а она би наглазла да је то противно § 471. онда да то решење поимати по чл. 33. закона о уређењу округа и срезова, јер уаути и наређења из чл. 146. закона о општинама имају више саветодајни карактер.

Овакав рад полициске власти, као извршење, не који се ни са наређењима § 686. грађанског закона, јер и ако тако стоји, да ствари припадју, унесене у законско добро, служе за стегнутост кирије, инак се тиме не испућује признаје § 471. грађ. суд. поступка, јер је ово благодарење дато као политичко-економска мера у општем интересу, и овај закон, на дошнју, у толико мења наређења § 686. пом. закона.

Нека, дакле, суд поступи по упућу ереске власти, и нека то својим решењем утврди, па ће жалба нагодне последице, које су му наглазене.

На сваки начин да је једна погодна, што поверилац не може доћи тренутно до свога права, али њему остаје право да увек тражи извршење пресуде, кад год дужник буде дошао у повољан положај да може платити дуг.

II.

Писар општине бојачкоје, пита:

„По чл. 114. закона о општинама, дејство општинског суда може бити онај, који је познатица испит по правилима, или је служимо као испор или дејствова општински највише три године дана, до дана кад горњи закон ступи у живот (а то је до 24. децембра 1909. год.) и неће подлагати нов испит кад се пропису нова правила.“

Како је ово законско наређење нејасно то молим уредништво да извои дати објашњење.

1. Може ли бити изабрат за општинског дејствова онај, који има узкове из тачне 1, 2 и 3. гор. члана, који је служио само као општински писар три године до дана када је горњи закон ступио у живот, а има све оно што у обичаја дејствова узводи, без да поздраве нису по досадашњим правилима али новим правилима која ће се провијати, и

2. Ако може бити изабрат за дејствова онда шта му може служити за доказ о свему горе наведеном?

— На ова питања одговарамо:

Сви они, који испућувају услове из тачака: 1. 2. и 3. чл. 114. закона о општинама, а прописи су до 24. децембра 1909. године, само дана ступања у живот овога закона, три године као општински писари или дејствова, не морају подлагати испити на до садашњим ни по правилима која ће дог.

Уверева дотичних општинских судова биће доказ о промудрену године.

III.

Суд општине дубоске, истом својим Бр. 521. пита:

1. У општини овој има да се парале извесни општински путови кућуком. Г. Г. свештеник, учитељ и учитељица неће да кажуће, капазиће да нису дужни по закону.

Деоице су дате, како њима тако и свима грађанима по непосредној потреби.

Суд сматра, по год њима личну порезу тај мора и кућучини, на зато моли за потребно објашњење;

2. Управитељ школе дубоске наређује својим ученицима, да од њега, као продаца маржа, као прилог за дом Светог Саве, кућују. Да ли на то има права т. управитељ.

— На ова питања одговарамо:

1. Ни чланом 10. закона о супоеленим јавним друштвама од 15. априла 1864. године, ни чл. 16. закона о супоеленим јавним путовима од 14. јуна 1910. године, нису изузети учитељи и свештеници од изузчења на општинским путовима.

Према томе и господа учитељи и учитељице и свештеници, морају кућућати као и остали грађани.

Парнама, да они не морају лично радити, него могу дати замену или се откупити одређеном таксом; и

2. Управитељ, нема права да силом иако дава да кућују маржа „Св. Саве“.

Али и он и сваки други добар и четит грађанин, имају и право и дужност, да саветују и леку и одрасле, да кућуином ових маржа помогну подизање спетосавне цркве, која ће својом делотом криво престипуи а и Србају право ње, и потсваћи њене параштаје на дуг захованости према највишем ереском претсвештеноу.

Ову дужност могли би примати на себе и сами општински машинери, јер би то било његово дејствовање од оне, кадар и посредне одлуке према управитељу, који врши свесно једну од својих дужности.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И НАСАЦИОНОГ СУДА

Седишце средњег одбора означава средњи начелник сам, или се захтеву средњег члана окружног одбора, или средњег одбора, кад то последи захтевају.

Средњи одбор едра и на основу чл. 132. правила о пословном реду у средњим скупштинама и одборима, донео је одлуку: да средњи начелник, као надлежни за ове инаше средњег одбора у седишту, од сада увек позива све чланове средњег одбора у редовно седиште за сваки 10., 20. и 30. у месецу, када вршати налози да исплате на средње касе за све потребе средњег расадника и осталих устаника у срезу, и репавати о свима другим текућим пословима средњег одбора.

Надворна власт решењем од 20. фебруара 1911. године № 2788, обуставила је да испрвине ову одборну одлуку, на основу чл. 136. поменутих правила, на овим разлозима:

1., што је предлог да доношење ове одлуке потекло од непоштованог и некадашњег лица, јер средњи економ, као редовни средњег начелника, такве предлоге може чинити само једном, а никакмо средњом одбору, који се није саво да упушта у оцену истог — чл. 37. закона у уређењу општа и срезова.

2., по чл. 132. поменутих правила, седишце средњег одбора савија средњи начелник сам или по захтеву члана окружног или ног члана средњег одбора, кад то последи захтевају, док муштам, овде се тражи услови сваког у дане 10., 20. и 30. у месецу без обзира, да ли то интереси среза захтевају, а да ли се баш у тим данима што може радити;

3., што средњи одбор на једним законским приписом није овлашћен на повлашћу, да овакве услове ставља средњом начелнику у дужност, а самим тим и управнику пореског одељења, као руководиоцу средњег припрема, која би такође био обавезан, да у ове дане буде у месту, а све на штету државних интереса и;

4., што је одбору дано право да по себице, на сваки потребан случај, тражи од средњег начелника, да га у седишту позове, а тиме, да му ставља у дужност, кога ће дана то учинити, и на тај начин свирачају га у пословима, којима би он са чиновницима у један од ових дана био заузет.

Министар Унутрашњих Дела сложио се са овим помирљивим надзорне власти, на је писком од 22. фебруара 1911. године № 3771, на основу чл. 136. правила о пословном реду у окружним скупштинама, средњим скупштинама и средњом одбору, послао сва акта овог предмета Државном Савету на оцену и решење.

Државни Савет нашао је, да је решење надзорне власти правито и на закону основано. Стога је, на основу чл. 136. правила о пословном реду у окружним скупштинама, средњим скупштинама, опр. в. ср. одбору, решено, да се решење надзорне власти одбаци.

Одлука од 11. марта 1911. године № 2594.

Један случај ненадлежности Државног Савета за разматрање пресуда надзорне власти о казни општинских чланова за вршење на чл. 20. закона о накнади штете учињене злостављањем и намерним поштењама ствари.

Јанко И., из М.... обратио се надзорном влади представом, у којој је навео, како му суд општине и.... није учињено у законом року извршити наплату накнаде штете за злостављање наплату, на да се са општинским судом за накнаду поранало још 1909. године, и на да је суду немогуће пута наредити, да ону наплату изврши.

Услед овога, узети су на одговор вршилац дужности председника и деловода, а који изјавио, и то: вршилац дужности председника, да није био немаран у вршењу своје дужности, па ни у овом случају, али да наплату није извршио услед тога што је имао много посла; а деловода, да оно није учинио о тога, што у време законског рока за извршење оне наплате није био деловода.

Надворна власт није ни уважила ову одбрану, већ, изјавила да су овим својим поступком учинили преступ, која се казни по чл. 28. закона о накнади штете учињене злостављањем наплатом и намерним поштењама ствари у велици на чл. 158. закона о општинама, пресудом својом од 3. фебруара 1911. год. № 2696, а на основу чл. 167. зак. о општинама, казнила их је са по 60 динара новчане казне.

По изјављеној жалби, III. Одсек Државног Савета нашао је, да за разматрање и решавње овог предмета Државни Савет није надлежан, па је на основу чл. 25. зак. о пословном реду у Државном Савету одбацио жалбу као ненадлежној власти поднесу.

Одлука од 3. марта 1911. године № 2045.

Како појављени господар пописаних ствари не буде у стању приликом пописа доказати, да су пописане ствари оне исте, које су побијале у исправи којом доказује својину истих, слабији је у праву од одговора.

Јулијана А., из С.... дугувао је Сна-соду Т., пензионар из С.... За наплату овог свог потраживања, Јулијана је захтевала забрану на покретност дужникова, и привољени суд је ову одборну решењем од 12. јануара 1909. г. № 1534.

На беседи пред истим судом од 27. јануара исте године партиципи су се поравнали, да све пописане ствари — покретност дужника Т.... пређу у својину Јулијане у име измирења дуга и накнаде трошкова, по с тим, да Јулијани буде дужна бесплатно да држи Т.... у квартири још три месеца, а после да јој плаћа као и обичан квартирант.

Ово поравнање уважило је и привољени суд решењем Бр. 2734/909. с.

Сава С., адвокат, позвао је на једном месеци 80 динара дуга за Т.... За обавезу овог свог потраживања он је тражио кад општинског суда, да одбаци забрану на покретност Т.... што је суд под 3. јуна 1909. године № 4650 и ура-

дио. — Кад је измет доша да изврши попис, Јулијана је на протоколу № 4715. изјавила, да су те ствари, на које је одобрена забрана, њена својина, а не Т.... а оно је потврдио и сам дужник Т. на протоколу № 4714.

Општински суд извршио је попис, па је према оваком стању ствари решењем од 12. јуна 1910. године № 4715 одлучио: да се поверљива Јулијана упути надлежном суду, те да редовном грађанском наредбом докаже право својине пописаних ствари.

Ова решење одобрено је начелствено окружно, а решење овога одбора је Министар Унутрашњих Дела решењем од 21. јула 1909. године ПМ 15047.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је решење Министаро право и на закону основано, пошто појављени господар — жалитеља — није доказао, да су пописане ствари, које су наведене у њеној државини, ове исте које су у поравнању допростијале.

С тога је одлучио од 23. јануара 1911. године № 736. одбацио жалбу као неуспешну¹⁾.

По чл. 28. закона о општинским поштинама, храна коју лежи у поштинама и амбарима може се замолити увек новим и здравим, а замолити се може по одлуци општинског одбора и одобрењу Министра Народне Припреде.

Одбор општине в.... донео је одлуку 12. септембра 1910. год. под № 2876, да се општинска поштина храна у 54368 кг. прода јавном аукцијом на дан 8. новембра 1910. године.

Пошто је ову одлуку одобрено Министар Народне Припреде решењем № 10077, то је одбор прописало услове о продаји и општински суд благоразумно лиценцију објавио.

Уз како одређеног дана за лиценцију, 8. новембра 1910. год., није било ни једног лиценцијата, то је одборском одлуком № 3560. одлучено понова лиценција на дан 14. јануара 1911. године.

Али како се ни тај дана продаја није могла извршити услед тога, што су појављени лиценцијати одустали пре извршења закључка лиценцијате, и своју поштену каузију изнати прејмили, то је општински одбор 16. јануара 1911. год. одлучио под № 179, у интересу општине и њених грађана, одлучио: да се замена нахођење ове хране у општинском кошу изврши на тај начин, што ће сви заузгачи пријати равномерно стару храну

¹⁾ Код пописа трговца поштина је и писмено изјавио, да решење Министаро не одговара писму у овом разлозу:

Како се унапредила покретност приликом пописа нашла у државини пописаних господара, жалитеља Јулијана, а она као нова својина пописана пописом општинског судства од 27. јануара 1909. године № 2724, која је измирења пре и забране измирења, и који доказује своју унапредила својину, она је пописаних власт потврдио одрежу у 356. град, суд, пот, изјавио на потпису пописаних господара.

Према томе и Министар је потврдио, да је овако решење поштинске власти одобрено.

на утроща са писменом обавезом, да је сваки свој део дуљан вратио у здраву и чистој храни са процентом још у истој години, а у време кад се храна призна у општински ком.

Надзорна власт, на основу чл. 152 закона о општинама, решење од 29. јануара 1911 год. № 35. обуставила је од извршења ову одборну одлуку, с тога што је Министар Народне Приредне одобре и наредио, да се кошевска храна прола на јавној лиценцији.

По изјављеној жалби, III. Одсек Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што је, према пропису чл. 28. закона о општинама, кошевима, одлуку општинског одбора од 16. јануара 1911 године № 179. требало доставити Министру Народне Приредне на одобрење, као што је одбор у својој одлуци и одлучио, а не одлучио је од извршења на основу чл. 152. закона о општинама.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 3. марта 1911 године № 1959.

Један случај неумесне примене казне према предсједнику и благајнику за не предају школској благајни приреза за одржавање школе — тач. 4, чл. 157. закона о општинама.

Василир В., председник општине с. и Радислав Т. благајник исте општине, ушли су на одговор, што николи нису предали свих школских приреза, колико јој, према проценту од прикупљеног прихода, припада.

Председник на свом саслушању изјавио је, да је дужност председника примити 19. новембра 1910. године и до 1. јануара 1911. године дао је школи 355-80 д. и. школског приреза. Његов претходник није водио рачуна о школи, нити јој је давао процентуални део приреза, али за то, веза, не треба он да одговара.

Благајник на свом саслушању изјавио је, да је на тог дану тек од 15. новембра 1910. год. и са ове преме предао је школи све што јој на име приреза припада.

Надзорна власт није ни узавикала ову одлуку, и налазећи, да су председник и благајник, чиме, што школа нису предали свих приреза који јој према прикупљеним општинским приходима припада, створили себи кривичну на тач. 4, чл. 157. закона о општинама, на их је преусудио од 24. фебруара 1911. године № 4589. казнио са по 50 динара у корист државне касе.

Трећи Одсек Државног Савета нашао је, да преусуда надзорне власти не одговара закону из ових разлога:

С обзиром на то, што се казнивање членици, који су прикупљили дужност тек 19. новембра 1910. године, затекли скоро са непочетним школским прирезом за 1910. годину, као и с обзиром на то, што се у њихову кривичну уградувала и пеналитета приреза за месец фебруар 1911 године,

и ако он при изрицању казне није био истекло — а по тач. 4, чл. 157. закона о општинама тај се прирез наплаћује на крају сваког месеца — не могла се узети, да су извршени били нехотино у прелазу своје дужности, па с тога се на нит казна на поменутог кошевског прописа није могла ни применити.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се преусуда надзорне власти поништи.

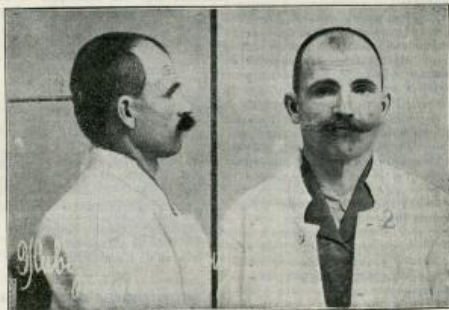
Одлука од 12. марта 1911. године № 2588.

Јес. М. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Живко-Живко-Маринковић, из Београда, изгубио новчарничког каменца заводу, чају златног новца, новца из завода,

или је висок 1-48 см., стар 40 година, смеђ, бривао плавак, великих, очују жутих; од особених знакова има јавногучу болест и брзалику у величина сочива на српским унутрашњим ишце лево подире.

Девента новчарничког каменца број 6075.

Мита Павла Радосављевића, Циганца, из Трепче у селу дубињско, капа војник Х пешадијског пука, 28. овог месеца, убио је Лазара Николића, из Мрежа, на пошти га је одмакао, побегло је.

Мита је средњег раста, рога у акту, црних брива, стар 21—22 године. На себи има потпуно појачао одело.

Девента лачељника средњег каменца број 6078.

Пору месецу 22. и 23. ок. мја, објави је дуљан Стамповића и Антића у Бабушници, и поздраван разговори са своме тисама марсе.

Кредитици су неопштати. Треба тражити пријате и покривају.

Девента лачељника ср. дужничког број 2587.

Припоручује се поштомарцима и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине лажну потеру, и у случају проналаска стра-

жарно их узети властима који су потеривали влада, с позивом на одлучење бројава акта или доноше.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Сузу општина решење у селу врачарског, уградено је донет понала стотих насона селуја СССРХХ бр. 14502—14600, свабележних општинских почитаниа.

Ако се под која нишу насони са овим бројењима и сорјом, треба га задржати у властима начелства окр. београдског, с позивом на његов акт бр. 2282.

КРАЂЕ СТОКЕ

Велко Цовић, из Орхановце у селу јабланичком, уградио је једно мушко козаре, а Мачи Камберићу, из Лесковаца, једна козла.

Крађа је извршена у Биршеву, где су ови били.

Крађе је старо 10 месеци, на челу ливеног длаке мушко-красасти. Кобил је стар 6 година, длаке дорастале од шитом, шила.

Девента лачељника ишцељачког број 3322.

Обраћа се понала овних поштомарцима и општинским властима на оне крађе у градинци.

САОПШТЕЊА УРЕДНИШТВА

Сузу општине решење у селу синобанином, свргнути шитом, потребан је деловања.

Поплаћује се кандидатура, која имају право на чл. 114. закона о општинама, да поднесу молбу са својим документима суду општине решење.

Плату по буџету деловног не може бити мило од 720 динара; деловања у исто време је и општински поздрав, који има право на хопорар, који је законом предвиђен.

Ако се *успреда* састоји у изненичу критичних чињеница, наведених две одредбе § 212. и 3. се морају и ту применити, јер би поступање противно овим прописима било у осталим неологично¹.

4^о Ако се дело које је овирањем општеном знању, тиче прелазног живота или чисти жене². Према неважном Канонском Заповишту допуштено је долажање и у овим случајевима. Додатка, ил чисти жене³ је наизван, јер се и она тиче породичног живота⁴.

У ал. 3. § 212. пише се: „У случајевима такве друге и четврте доказивање истинитости допуштено се по одобрењу оного, кога се клевета непосредно тиче“. Одобрење треба дакле да је даје од оного, кога се клевета непосредно тиче, а то је онај, коме се принише клевета. Тако ако је А тврдио против жене Б, да је извршила бракоразвод, одобрење треба да да она сама. Одобрење од стране мужа није према томе довољно. Но пошто је бракоразвод приватно дело у туђини, то муж може тужити жену, то се на тај начин бракоразвод може доказати и без њеног одобрења. Она одредба не важи за клевету из § 101.

Према чл. 34. зак. о шт. истинитост чињенице не може се доказивати:

1^о Кад се она односи „на *породични живот* приватних лица и јавних радника“. Тако не би било допуштено доказивање, кад би А тврдио да Б, да неморално поступа са својом женом.

2^о Кад се она односи „на *приватан рад* једног и другог“. Тако не би било допуштено доказивање, кад би А тврдио да Б, да није тајан према својим послодавцима, да је зарадио изванредно високом платом, да је извршио изванредно велико дело.

У оба наведена случаја забранило је не само доказивање истинитости од стране оштуженог, већ и доказивање неистинитости од стране оштуженог. Истина у чл. 34. говори се о доказивању истинитости, те би се могло узети да он не важи за доказивање неистинитости од стране туђиноца. Али би овако тумачење било неумесно, јер су право доказивања истинитости и право доказивања неистинитости у највишој мери једно и друго, тако да се постојање једног не може изислити без истовременог постојања другог, сем ако је законодавац претинио разлогу, са којег је то право одузето туженом. Њему је на њм то право одузето зато, да се не би изненичио на *достојанство* приватан живот појединих лица. Кад би се пак дало ово право туженом, он би морално био принуђен да доказивање неистинитости, да би отклонио сумњу у истинитост чињенице против њега наведеног⁵. Но пошто ал. 3. § 212. није укинута чланом 58. зак. о шт. то тужилац може одобрити доказивање истинитости и сам донаши такви неистинитости у случајевима, за које важи поменута ал.

Доказивање чињеница, које се односе на приватан рад допуштено је (чл. 34.)

узетом оца, кад тај приватан рад има везе са њиховим јавном радом или јавним достојанством или с предузећем индустријским, трговачким или финансијским, које се обраћа јаван кредит⁶.

Из чл. 34. налази, да је допуштено доказивање чињеница, које се односе на јаван рад. Оштри интерес захтева, да се допусти доказивање у таквим случајевима. Из цитиране одредбе се види, да је доказивање допуштено и оца, кад се истина чињеница односи на приватан рад, али овај има везе са јавним радом или достојанством. Тако било би допуштено доказивање истинитости тврђења, да се неважни свештеници неморално понашају, јер и ако је ово једна чињеница из њиховог приватног живота, она има везе с њиховим јавним свештеничким позивом. Јер је у неважност с њим. Из ових се види, да је тачније било рећи: приватан и јаван „живот“⁷ исто приватан и јаван рад, јер се сама чињеница може састојати у једном приватном или јавном раду, а не само односи се на исти.

Законодавац је изједначио с јавним радом и достојанством рад индустријског, трговачког и финансијског предузећа, „које се обраћа на јаван кредит“. Допуштено доказивања чињеница, које се односе на делатност ових предузећа и према томе њихових директора, као и ових, које се односе на приватан живот подзетничких и директора предузећа, али ипак неважно њиховим радом у овим предузећу, у интересу јавног кредита. Јер је то средство да се избегну неологичне спекулације.

Но да би доказивање истинитости било допуштено, није довољно, да предузеће има права по својим статутима, да се обраћа на јаван кредит, већ је потребно, да се је оно у ствари обраћало, јер је само оно у интересу јавног кредита, да се допусти доказивање⁸. Кад се пак може рећи, да се је оно обраћало на јаван кредит, једно је зајничко питање⁹. Јаван је предузеће, које се обраћа на јаван кредит, аргумент за одобрење од послодавца, од како је у ствари почео вршити одговорна, али не друштво за оснивање нових послова и пр, чије акције може увести само одређен круг лица. Довољно је закључити, да се предузеће јавно обраћа на јаван кредит, и ако у статутима нема никакве одредбе, која би му дала право на то¹⁰.

У чл. 34. се вели само „које се обраћа на јаван кредит“, а не и на „штедњу“ као у француском закону (art. 35: *fausant publiquement appel à l'épargne ou au crédit*). Но не само се разуму, да су и ова предузећа обухваћена под, које се обраћа на јаван кредит, в. пр. штедионице и уопште пошачи заводи, који примају улоге на штедњу, јер је и то обраћање на јаван кредит.

Да би једно предузеће сматрало под чл. 34. није потребно, да се оно стајно обраћа на јаван кредит. Довољно је, да је оно једанпут то учинило¹¹. Не кад би дуб-

љика била масовно емитована издруштва, в. пр. тиме што су све акције прешле у руке једне групе лица, која је у статуту унела забрану, да се без одобрења даље продају, чл. 34. не би се могао применити, ако би се чињеница односила на будући рад¹².

(НАСТАВЉА СЕ)

—

ГРАНИЧНЕ МЕЂЕ УКИНУЉИЈА И НЕКАТА

(НАСТАВАК)

Али ако на да последица неће наступити није решавајући мотив акције које воље, већ ја хоћу да делам на наступила да евентуална последица или не, онда ја у отвари и њу хоћу. Преставна жена је тада у комплексу са преставном последица коју хоћу, и ја се одлучујем за као тај комплекс, за обе последице или противну обе. Тада се и евентуална последица остварује постојно, на прима томе и дозвоља. Овако подлажање није могућно код жељених последица које сматрамо за луде, невољставне последице наше радње. Преставе су њихове увек нужне у комплексу преставе жељених последица, те се према томе увек хоће. Последица којој се тежи и која се жели, не мора увек бити противправна или кажњива. То може бити и кака некажњива последица, која за учиниоца преставља кака интерес. Али у остваривању тога интереса може се везати евентуална могућност наступила једне противправне последице. На пр, свака сумња да је његова крава божена, ма да се то на први поглед не може изаказати. Он та врсту преда каснију, тврди да је здравка. Кад је она изавана, лекар после брањалног испитивања одлучује да се мес одбаци, јер је врло пернатно да је болесно. Касније је на тај начин општењем и ту општењу свака је предложа као могућа. Ако је она изавана, онда постоји евентуални дозус, кад је свака зато краву безазлочно да прода, на њом каснији штета или не. Била би пак свако она кула, тада кад би се свака изавана да лекар неће забранити продају меса, јер је нише веровно да права није болесна. Да је то знао сигурно не би је продао.

Давка евентуално постоји тада кад је општењем заједничког наступила и жељено и противправно последица била изавана од наступила задовољена његови интереси. На протви, постоји некал кад је на да противправна последица неће наступити била ренасалуби мотива за предизвикање радње (Hippel, Voezka, стр. 506).

До овога смо алаучка дошли примене Франкове формуле. Она је неколико основа евентуалног дозуса. Ина аутора који споре неколкољачност формуле. На то се морамо одговорити, јер ако Франкова формула није неколкољачна типична, онда цело учене о евентуалном дозусу почива на лажној основи.

¹ Ул. Франк 1 196. По. Овакани 1 106. 1.

² Ул. Le Politien 2 354.

³ Ул. Le Politien 2 354.

⁴ Ул. Le Politien 2 354.

⁵ Ул. Le Politien 2 354.

⁶ Ул. Le Politien 2 354.

⁷ Ул. Le Politien 2 354.

⁸ Ул. Le Politien 396.

Тирен (Hirrel, Grenze 114.), Бар (Z. 18, 8, 350), и Вајарих (Z. 15, 8, 823.) тврде да је Франкова формула нетачна с тога што она ради са хипотетичним психичким елементима. Он претпоставља да некада једнако психички расположено кад се последица предвиђа само као могућна и када се предвиђа као извесна. Тада стања, међутим, никад не могу да створе истовесно психичко расположење. Кад последицу предвиђа само као могућну вишњик се пада да она неће наступити, је он ту *мање* хоће, него кад је предвиђа као извесну. Надаље, у случају извесности вишњик цинички размишља о последици. Он је узвијао са снаке страње, уочи боље дејине да неће пријатне страње, те због тога опет *више* хоће него кад је на случај могућног очекивања предвиђа само у општем контурама.

Питање је различито на последице које се више или мање хоће. Да појам додуса постоји једноставно хоћење. Пита се само: да ли је престава те последице утицала на формирање акције воље. Јаче или слабије незино дејствовање, позитивно или негативно (не спречавајући) се једино је. Ипакли разлику по може да чини очекивање да последица ипак неће наступити. Еквентуални се додус карактеристичне да оно очекивање, ода када није била одлучујући мотор за акцију воље. Она је пада без икаквог практичног дејства. Отуда казати, као импотентни елемент извесности, онда и приликом предвиђања извесности у приликом предвиђања могућности настајућа последице изазива и све нехотичке елементе, који дају и неги резултат: вољу да се последица оствари. Разлика је између *мање* хоће у огнистичности оне паде на случај предвиђања могућности последице, али је тај елемент у односу на практичан резултат борбе престава рачун, па на према томе није у стању да створи стварну психолошку разлику између она два стања. Због тога није тачно да Франкова формула ради са истинским хипотетичним психолошким елементима.

Карактеристично је обележје нехота да је пада та последица неће наступити била *лажна* мотва до одлуку да се радила предузме. Ако она то није била воља је остала без практичног дејства, онда постоји умнишај. У конкретном случају судија је остављено да преоуди шта је вишњик хтео да оствари својом радњом, па према томе и да оцени постоји ли у односу на одређену последицу нехотично или умнишљено дејство. Без икаквог не дела. По околностима пре радње, у току радње и после радње судија ће имати да види незино правна чин. Ако он не би био у стању да на екзактна закључи своје уверење да пада, да последица која неће наступити није безгласан мотан радње, онда ваља применити праване *in dubio pro teo*. Од судије се испитивања са способност, умишност и духовна делатност. Природа је, међутим, стварности, да се с никаквом законском одредбом не може дати једино објективно критеријум да се судија имао безусловну државу.

III. Еквентуални додус је гранична међа између умнишаја и нехота, с тога што

је он крајња међа простора нашега хоћења. Битна разлика између умнишаја и нехота, јесте екзистенција или неекзистенција воље код вишњика да последицу оствари. А под последњом, то стање треба имати на уму, разуме се окуп свих битних обележја једнога приликавог дела.

Обе формуле личне кривиче, а *dolus* и *culpa*, као извесна психичка стања, имају да моралног гледишта разноврсне мотиве за свој постанак. Отуда их и по моралним мотивима можемо разликовати.

С правом или без права, тек правни се поредак, или његове наредбе и забране, сматрају као израз општих, заједничких интереса. Онај ко вређа правне правног поретка, вређа опште заједничке интересе. Он хоће да свој сопствени, лични интерес уздигне изнад општих интереса. Са јоралне стране неможе се може пребачити *egoism*. Али екзистенција дела само онај који вољно и свесно истисне лични интерес изнад општег. Отуда се екзистенцијом може прекретити само умнишљено дејство. Оно пак што нехат карактерише, то је *лажност* дејства. Ту вишњик предузима радње небрижљиво, неодредно, те због тога вређа правна добра и савесни закључаје да му друштво казани стаји до знања да то није допуштено.

Ове моралне елементе можемо наћи и при разликовању еквентуалног додуса и свесне куле. Ипакли је психички заједничко то што се у оба случаја предвиђа могућност настајућа последице. Разлика је пак настаје у мотивима са којих се предузме дејство. Код еквентуалног додуса вишњик је желео да оствари оно што му налаже његов интерес. Амо то не би учинио, претрпео би једино зао. Он види да ће, ако свој интерес оствари, повредити правни поредак. То он неће, јер сматра повреду правног поретка такође за зао. Али он има да бира између два зла, и по своме сватану избере мање: он хоће да задовољи своје интересе на повреду правног поредак. Ради јачнога он глуми општи интерес. Основни мотив његовога дејства јесте *egoism*. — Код нехотичног дејства је другачије. Вишњик никако неће повреду правног поретка. Кад би знао да ће та повреда извесно наступити, он би одустио од сваке акције. Он лажно општи интерес предвиђа последице не одврати од акције. Не може, с тога што се он пада да ће последицу отклонити, те тако ипак не пребацију општи, законити свој лични интерес. Та пада је, међутим, *лажна*. Да је био мање обавиљан он би то увидео. Кореј је тој нади у његовој лаковерности, у недовољној и неовлашћеној процени каузалног тога радње.

Ми смо само у стању да дамо једну оцажу личне висиности: она почиње извесним степеном воље, па се закључује недовољношћу у настајућа. Умнишај постоји: 1.) кад се противправна последица желима и кој се преко радње директно тежило; 2.) кад је противправна последица хоће; и не бисмо желели, неправојно нужно везана за последицу коју желимо и остварујемо; 3.) кад рад-

ношћу последицу предвиђамо само као могућну; и 4.) кад нежељено последицу предвиђамо као могућну, али нам је она ипак *лажна* од недовољношће наших интереса. Докле траје воља, па докле и умнишај, Надаље настаје нехат.

Нехат обухвата оне последице које је вишњик остварио са своје законичности. 1.) код *кесесно* нехата је лаковерност у томе што он у опште није ни мислио на изазив противправну последицу своје радње; и 2.) код *свесно* нехата, у томе што га је једна безразлична, неоснована, пада да последица неће наступити наиза да радњу предузме (Hirrel, Vorsatz 511.).

Преко граница законичности и противзаконичности нехатак настају случајно некажњиво дејство. Тако се вишњик нимичко не може претрпети, јер је радно и свесно и нажалост. Отуда он не може бити крив што је последица ипак наступила.

ТРЕЋИ ДВО

Нехат.

I. Човек може бити *лажљив* само за ону противправну последицу свога дејства за коју је крив. А суштина криваце јесте у каузалном односу човекијег хоћења према последици.

Нехат од умнишаја одликује тиме што се код нехата настајућа кривичноправна последица неће, док се код умнишаја она хоће. По општем схватању науке и позитивног законодавства, редовно и по праву казни се само умнишљено дејство, јер се код умнишаја последица хоће и свесно се дела на нежељено остварити. Мора се одне *истаћи* питање: на ашито се у тој мисли није остало доследно до краја? Зашто у опште да се човек *нажалост* за последицу која није произвела његове воље, који он *чак* неће. Код нехата вишњик последицу неће. Да је знао да ће кривичноправна последица наступити, он не би радио у опште предузимао. Зашто га онда за ту последицу казниш? Зашто у опште нехат сматрати као облик висиности, личне кривиче?

Доцније ће се видети да се и код нехата може говорити о личној кривичи (вишњиковој). Али баш и кад тога не би било, постоји једна *омиљана* потреба која оправдава појам нехата у кривичном праву. У току културног развоја друштвени живот бива све *комплицованији*. Све се више утискува јединаца у појединца и народ у народ, тако да нећемо апсолутно није могућан ни изолован живот једнога човека, ни изолован живот једне нације.

Човечанство постаје једна велика *индустријална* машина за чију је нормализацију рад све више потребно да сваки поједини *део* *не* буде *асепан* и на своје *месту*!

Култури су напредни првенствено технички изврсни. Технички су *напредни* пак у томе што човек *савладају* природне силе, докључује на једно место њихове огромне кохезије, *спине* *тако* *неповољне* *силе* и *ослобађају* *на* *технику* и на један *делено* *внија* и *надовољнији* *живот*. Велика *производња* *на-*

пникама, дозволеним саобраћај сушних, поморским саобраћај, трамвајски и аутомобилски саобраћај, телеграфске и телеграфске везе, и многобројне друге направе, у којима се огледа човечанство, могле су се ставити једино на располагање томе што је човек успео да вештем поновинацијама створи на једно место и стани себе на расположиве огромне природне снаге. Кад се са нама добро руке, те постоје снаге земље су и донос бескрајно блага човечанству. Али путеве ни се у погледу коловоза, у њима се разбуђу природна дивљина, постојају ужасне и иза себе остављају саму пустош.

Проналазила добара и саобраћај који је пуцао ради њихове размене и ради угодности човечијег живота, добија све више и више колективног обележја. Проналазила све више добија облик саобраћајних провидоваца, у којој је изражен ослеп провидовац рада једне читаве групе радника, који су различито у његовом етапању изоловани. Али били и да није тај случај, саобраћај се провидава одликује скупљањем маса људи, и употребом техничких направа за рад машина.

(НАСТАВЉА СЕ)

Живо Тошковић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО — СЛИКЕ ИЗ КОСАНИЦЕ

„СЛОВОДЊАК“

Имао сам да прегледам све карузе на границама, јер је раније и њено чување припадало пограничним полицијским властима.

Тај посао није био ни пријатан ни лак, јер је пут, са президијама, трајао скоро три четири дана, пошто је дужина среза од „Косаног Луга“, као граничне тачке округа тогачког и крушевачког, на де „Секираче“ према округу врањског, износила преко стотине километара.

Да бих овај посао свршио што пре, ја сам још дан раније био на познаној тачки.

Захорен од пута, ја сам још у први сукрив легао да спавам, како бих сутра рано био на изгаза.

Дебели слојеви падавинац папрати и једно љебе, чинили су постојећу под већинам, која беше до карузе.

Без обзира на ову промену у угледности, ја сам заспао као заклам.

Око три сата ноћу пробудило ме је кучорење њихових паландура и бузубања, који се договараху да ли да ме буде или не.

Како беху већ јунија дани, то у ово доба беше већ скоро лето. Управо био је онај размах између ноћи и дана, кад већ три месеца светлост пред светлосту сунца, које се још не види, али се осећа његова близина.

Ваљало је устајати, и ја им оваких бриту ово мога буђења тине, што рекох да спремају коње.

За по сати ми смо већ кренули границом, која је до подеднег занока и тогачких сликова.

Видокруг је био величанствен. Делу су се излази непрениданим огранци „Косаница“, а десно, докле смо доишли, пружале су се таласасте равни, губећи се омако око „Подујена“, где се и хоризонт завршава.

По тој равни поређана су се села равних имена, доклина чисто српска, а што се више ближи „Преполцу“, својо више насељена араукастичким мухацима (искољацима).

Напели се овако, и ако на податом домаку „Косова“, ја сам се и без своје снаге враћао у далеку нашу провинцију.

Историјски догађаји излази су се један за другим у којој памети, и гледајући десно турске карузе и војнике, мени је било тешко у души, тако тешко, да ми се у главу губила свака реч, а расположење дошло нахлећу плача и мржње.

И ако је о моме путу био наплетком командант турске граничне посаде, и ако се могло веровати, да је он учинио са своје стране све што треба за безбедност од Араука, ипак ми пратила, која се повећавала са по једним будућим од снаге карузе, саветама, да једно место пребегне чисто нашој страном и што дубље, јер је, рекосе, то област, где више вреди пријатељство познатог пачака (одметника „Суа-Луца“, него сва обавља турских власти.

Око пет сати по подне приближили смо се карузи „Косаница“.

На једној раскрсници, која одвајаје путеве за карузу и село, један нам човек рече, да је у селу срекни чиновник, јер је, вели, прошле ноћи заклам један човек.

Како сам се и иначе носио намером да ту ноћам, ја окренем селу, остављајући да сутра прегледам карузу и унутим се кући потпуно.

Мој колега, нисар, већ је био запришан умијати, те смо сада заједно разговарали где се може коначити.

При десери, која беше на брао огртача у кући једнога од бољих домаћина у селу, ја сам надох од колега, да је заклам био један угледан човек и доброт љубљеног стана, јер је из Турске пребегло овамо са целим својим малим вер, него што су мухаци успели да га коначају.

Имао је, рекосе, жену знатио млађу од себе нештокину, те се она загледала у некоег бегара у селу, и пошто су га бољо заклам, они пребегли у Турку.

До тога закључка дошао је и мој колега, а то је било уверење и целога села. Управо то је било тако несумњиво, јер је коначилу виђао жену у вете са заклам, а сутра дан није био ни ње, ни онога бегара, са којим су неки односи били иза њих читавом селу.

Убуђени њим несвесном женом и дивљачким убиством, јер је неоретни муж заклам као брал, ја сам немирно провео

ноћ, и сутра продужио пут даље, остављајући свога колегу да ради што треба по овине.

После два три месеца жена убијеног и њен драган пратили су се у село, иза себе, јер је власт забављала на њихов злочин, али су се преварили, јер су одмах похватили и похватали.

Као што рекох, све је капијало да су они извршили злочин, и поред свога њиховог одрицања они су осуђени на робљу.

Како је судском пресудом задовољена правда, то се и о овине догађају није више ни говорило; међа јадна ако су се осећали рођаци убијеног, који су дошли до приличног плача, и они који су били заинтересовани судбином осуђених.

По судбини свију осталих чиновника и ја сам пренетим из овога среза, и отишао у други крај Србије, те се и сам чинио више осећао овога губитака.

Прозланили су дани и године; ја сам у својој чиновничкој каријери прелетао се једнога на други крај Србије, докле се једнога дана не нађох у ј-даном месту као помоћник начелства.

Паред других обичаја, ту сам затекао и тај, да су осуђеници казненог завода, они што су их излази, „слободњаци“, вршила дужност постојеће при канцеларијама на и код чиновничких кућа.

Још првога дана жена се израјати један од њих, и рече како ме он позиваје још као нисару на „Косаница“.

Био је необично вредан и чест. Ко зна какав су појмови у чистој код оних, што беше од тихих тогачких постова и јам у кантури, он ће ми веровати да сам се радосно што се мазио онај човек, јер је моја канцеларија мислао на чистоћу.

То ме је одредило, те сам необично знао овога „слободњака“ Павла, на му поред бакиња, чинио и многе друге обичајнице.

Имао је то тако месецама, и Павле није давао никаквих повода за прекор.

Али једне ноћи мене пробуди изнад и рече, како је „слободњак“ Павле нишан у једној од забачених улица варошких у докни крви и несвесном стању, и како је већ однео у болницу.

Мени био овога човека, јер је крињива, због које је био осуђен, била од оних, које се могу догодити сваком млађем човеку, на сам га убрајао иначе у добре људе, и зато одмах одео у болницу.

Дотле је лекар већ био ухватио своје, и Павле је долазио себи.

Кад се већ беше прибрао тохно, да може распознати људе, на њиде мене у близини, он ми очима даде знак да приђем ближе.

„Нећу ти, шапугати ти, говориш господине о себи. Што сам понао тражио, то сам и нашао, и видим да сам на крају живота. Друго нешто нема да ти саопштим.“

Ја сам, продужавао он, пре тозико година заклам човека у Тачену и због тога су осуђени његова жена и њен дубавник.

Жена је и сада у заводу, а пену љубавника убијен је при једном бегству из завода.

Учините, молим вас, што треба, да се она упути, јер неправдо робује.

Ја сам и тада био на рођији и као „слободњак“ био на заводу.

Познана сам њеног мужа и знао да има пара, па сам се решио да га одваљам.

То ми је било лако учинити, јер сам знао да се мене пење нико сетити.

Преобучен отишао сам ноћу из Ниша у Талевац; прелево дан прикривен у шуми и у теке ухватио се у алају и његову. Писао сам поздрављати и ништа ми није сметало.

Била је једина брига како ћу ући у собу, али ми је и ту помогао случај.

Ово ноћа поћи дошао је љубавник њене жене и она су заједно отишли некуд.

Ја тада нисам знао куда, али су после до мене допреа вести да су побегли у Турску.

Отишао из куће, оставио сам, наравно, отворена врата и ја сам ушао унутра.

Онај је грешник спавао мртвим сном, јер га је жена била нечим опела, и ја сам га захватио као брата.

Пошто сам покупио што сам нашао пара, ја сам се сутра дан мирно вратио у завод.

Моје одсуство није ни примећено, јер се у заводу нигдега да сам био тамо где сам на служби, а тамо отог да сам у заводу. У колико сам питао од млађих, ја сам тако и објашњавао.

Није право, господице, да она и даље робује над је мени већ дошло последњи дан¹⁾.

Забезбеван овим некажем, ја сам ипак био толико прибран да то стањам на хартију и позовем два грађанина да то пред њима призна.

О својој погубији није хтео да каже ни речи, и у зору је умио.

Једна од првих брига била ми је сутра дан да учиним пролог, да се она жена особито затвора путем највише милости и то је и учинио.

Кад год се сетим овога, у мени се рађа питање: колико је праведна људска правда, и шта она треба учинити, да доказна средства буду несумњива подлога за њено изрицање?

А „слободњаци“?

Они нису никад нису могли бити последице тамо, где сам ја сам био наповедати.

Д. С. Н.

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

[УСТАВАК]

Кад смо отишли примо сам „честитава генерала Вандана и унутину до близину Сен-Овер, јер сам био на два месеца рањен сабојом у борби са једним аустријским хусаром, који се уби вичући ми: *ergib dich! ergib dich!* [предај се! предај се!]

Ране ми по беху, тошце и после два месеца могао сам се вратити у батаљон који се налазио у Хабсбурку. Ту сам видео трупу, коју су назвали „револуционарима појска“. Људи са копама и црним наплата, која су ту војску сачињавали, послали су свуда гитотина. Комент²⁾ није нашао, говорио се, бољег средстава да обезбеди верност црнотрпца армије, коју је био сачувао, него да им предочи напуну која чека нападника. Али је ова намера чинила да премину од страха становници предаса куда је проишле, а и војницима није много досађало, те смо се често савлазили са револуционарима које су назвали „гитотина појска“. Ошмарно сам једног од њихових старешина, који се беше плаћуто што неким изатне спознате кад су по правину проишале вучене. Овај неслад екупо био ме стао да нисам пошто у Каса, где ме прилине у трупу, који се образложио као и сви добровољци батаљона и где су они савлазили са остатај прости војници. Да сам био додељен 28. батаљону који је био саставио две појске наменене, да одбија Аустријанце у Палензији и Кондеа.

Батаљон се беше настанио у Фресну. На салин где сам становао дође једног дана цела фамилија некоег рибара; муж, жена и двоје деце, од којих јебија девојка од 18 година, прва жена. Аустријанци ми беху одвели једну лађу вуку оца, једино њихово имање. Они сироти лади, остали само са оделом које је на њима, морали су доћи ме, асимилацију који је био неки њихов рођак. Њихово бело стање, а може бити и њенота изде девојке. Дезице, диравају су ме.

Одмах сам се дао на Носао и дознам где је лађа, непријатељи је несправношћу напустили. Предложом дванаесторице којих другова и они пристану да отмежу Аустријанцима изен Пуковник нам одобр, и једне каснише ноћи приближимо се непашени лађи док је страна од ист лади била на другој страни. Једна рибарска, која је неминуемо захтевала да поје с нама, устресу се на једну торбу чврнота, коју је била скривала у овцу и молаше ми да је вричуним. Откачиемо лађу да је спустила до једног места где смо имамо стражу, али у часу кад смо излазили конопаи на воде нисмо један сиротак, кога нисмо били ни примећали у трпцама сакривеном. На пуцање лауше и његову лаку стражу узме оружје и у тринуку обалу прекривамо лауше и одуше ватру на лађу, те смо је морали смењати навуштити. Ја и моји другови и жена рибарска носкамако у један мун који нас доведе до обале, али рибар заборавао у оној забуди, изи можда и сам остао у нади да ће се спасти. Допаде у ронство аустријско, а већ ни постоје ни ударања није му недостигајало.

Овај покушај коштао нас је живота три војника и ја сам нагубио два прста; Дезица је ме додуше неговала слеподо. Међутим жена жата оде у Ган чупи да је рибар као заробљеник тамо одведе, а ми се вратимо у Лаг где ја одраним.

Дезица је изагла мало пар од оних набењих у торби и ми извесмо доста песеца, па ренимо и да се узмемо и једног јутра поћемо у Арас да набавам пушце и одобреме родитеља, а она је већ изагла пристапан спојих који су живели у Гану. На лађу од Лага пратио сам да сам заборавао бољинку угреше, које ми је требало поназити у опитији, и вратио се одмах. Дошао у хотел воншен се да ућем у собу у којој смо становали, лауше, нико се не одваја, а бато је неминуло, бато је тек шест сати. Купао сам јом и Дезица изагла отвори протези, који се и трајалији као као човица који се тек разбуђи. Да бих је пробао предознај јој да поје у Арас да је предсталим родитељима, али она то прима мирно. Моја се сумња све није бугање, пошто ми је говорило да ме Дезица нара. Најзад приметим да она често погледа на собу где сам стојао одело. Ја се направио као да хоћу тамо да ућем, али се моја неовна вереница испречице наведећи један од оних иговоара, које жене имају увек на расположењу; ја изаваим и отворио собу где изадем сакривеном у прављеном — лаура, којим ме је изврже некако лауца. Он је био стар, ружан, бочист и беше ме испрча стада да измагавот сумарника, и може бити, да бих био бешиа, да сам затекао левот младог. Оставамо да онај мој случај цене она који су били у савној несприцаји, али ја лично волео сам млавоштити мога Ескулапа³⁾, на ипак сам се ударило. Било је тада ратно стање, могли су ми направити неприлику, а после, Дезица није ни била моја жена и нисам нају имало никакво права. Све што сам учинио било је да сам на забацио на врата ударила је и у руком и ногом, а мене ставао проа проаор, јом сам јој добио само пара да може отићи у Ган, а остатак сам задражао на себе, рачунајући да имам право на то, јер сам ја и прехује био ону експедицију на Аустријанце. Заборавао сам рећи да сам доктора пустио да се крином плути.

Особито од Дезице остао сам и даље у Лагу ми да се крај моје одсуства примиче. У овој парови лако је се сакрити као и у Паризу, и моје бачење не би било ничим попуњено да се не десу једна авантура, појединости које не ћу да причам читаућу, довољно ми је да знам, да сам бежећи испред гнева једног љубовиљеног мужа био затворен у лекаског одела, и да су се извели пред суд где сам упорно одбијао да говорим, јер говорени ја бих морао сам издати личност која ме је волела или примити да сам појна бегуни. Али неколико часова у затвору променили моје држање. Јединишши овицир кога сам познао да ме саслуша, и коме сам ја сасвим отворено испричао мој позлажа, узвуче се за мене; и сам командант динавице хтео је после да тује од мене лично поју причу, која га је дванаест пута насмејавала да је хтео пући. Он актам нареди да ме пусте у пући, да ми путину несправу да издем

¹⁾ Народна Скупштина на првом заседању.

²⁾ Бог милошће.

у 28. баталјон у Брабант, али у месту да тамо идем, ја одео у Арау, упркоз репел да у војску не узимају без вољне чулке.

Одмах се јавио патристи Швајцзе-у, видео сам се да ћу његовим ударио на Јосефа Лебона добити продужење одсуства; он ме примио лево и тако позвао ујем у кућу моје лажитица. Његова сестра удало своју наконстоу лажитица, и виђајући је често ја се навикнем на њену ружноћу. Упратко, отвари су се тако развија, да се нисам ни мало зачудио кад ми једног дана рече да је трудна. Она ме говорише о браку, не рече о томе ишћују реч, али ја нисам ниједно други изаја него да се венчамо. Њао сам се нарочито освети њенога брата који би ме оптужио као сузидиога, као племића и као појног бегуца. Моји родитељи знали су о ове околности и брујају да ћу се сад скратити код куће, дадохе приставак на брак, а то је већ самизја Швајцзе енергично захтевала, и тако сам се ошмето у ошметитој години. Мислио сам да ћу скоро постати отац, али тек што беху промили показало дана, која ми жена признаде да је трудна, била још ласка и да је она таме само хтеда да ме примора на венчање. Може се нисити како ми је било, али исти разлози који су ме нагнали да се венчам приморавали су ме да ћутим. Наш је једног текао врло рђаво; лажна рађа, јавно ситиварница, коју она беше отпоцела, окрете на горе. Помислио сам да је то зато што она део дан провођа код брата и ја јој то прехабим. Као одговор на то добио сам наређу да идем у Турну. Могао бих се евалти што је она олајачи оне мене отпосла, али толико сам био сит швајца брва да сам се задовољством обуко учинорну, коју сам раније радио оставио.

У Турну један стари ошвир на бурбоноског пука, тада ађутант, одреди ме на рад у канцеларију у одељење за одевање. Ускоро била је потреба да се пошљава једна поверљива човек у Арау и послаше мене. Пошто сам стигао око 11. сати у вече. Као сужбошач морао сам бити отворити вазе и, не знах да што, ја се унутра мојој жени. Лукоо сам дугао да се нико ни јавио. Један суеод дође да ми отвори врата од бање и ја се брзо вихах до себе моје жене. Приближујући се чуо сам неке сабоје која је пала, загни се отвори прозор и неки човек скочи на улицу. Турну сам сипао није стовенице и стигио брзо заводиога у коме познам једног ађутанта из 17. пука ловаца на коњу, који се сад бављао у Арау. Он беше у поод го те га вратио у кућу да се обуче и споразумемо се да се сутра тучемо.

Овај догађај узбуни цео град; многи суеоди допрате да виде крајца који је пред нама признао. Нико сам доста сведао, могао сам тражити разлоз, али емилија моје неване суруге, која је хтеда да она има закон, настаде да спречи све моје покушаје изи бар да их обеслака. Сутра дан при по што сам се састао са ађутантом мене су хандарили заштитици у говорио се већ да ћу бити спроведен у Беле. Срећа да мене што сам изао

неког предосећања да мој постојао није баш тако очигла. Тражио сам да ме исподу прод Лебона; то ми нису могли одбити, и знао сам пред тога предостанцих народа, које затекох ограђеног градом учинилим писмама и картица. Ти он тај, рече ми, што долазиш без дозволе?... да мучиш још твоју жену! Видео сам одмах шта ми треба рећи. Како сам зашто сам постан у Арау, позвао сам се на спедноје суеоди и на самог ађутанта који није хтео није одржити. Најрад изложио сам тако јавно моју муку, да Лебон мораде признати да сам имао право, али да би задовоља овога пријатеља Швајцзе-а, он ми рече да не остајем дуго у Арау, а и сам сам се јојоа да се негар не окрне, као што сам имао толико примера, те ми објави да ћу што пре отићи и чим свирним мислиу ошвирети се и сутра дан у аналубе био сам на путу за Турне.

Трећа глава.

У Турну не нађох ађутанта; он беше отишао у Брисел, та се репим да поћем да га тражам и сутра дан сеђим на поштаска коза и поћем. На при поћем међу алаутиницама познао сам три личности, који сам виђао у Лижу да проведо део дан у ајрма и да се надзиравају на врло сувишан начин. Сад сам их видео, на моје велико чудо, обучене у униформе разних родова оружја и да један има евалете потпуковника, други капитана, а трећи поручника. Где су могли даћа ове то, помислах ј' себи, кад нису били у војсци! Они се мало обустили кад ме нађах, али се повратих, а после су парочити истцаи да им је било што седе престога војска, а кад ја ја испричах да сам расуштитио добродошлицу баталјона изгубио чин, потпуковник* ми објави своју помоћ коју примам, као да нисам знао шта да мислим о њему. Али сам зналио да потпуковник алара ружкове за све, приликом којих је показивао јасно републиканство и удељивао је да се примети како је он од неке старе козе.

Нисам био бодре среће ни у Бриску; ађутант, који као да бегаше испред мене, беше отишао у Дајек. Поћем тамо енајтрјуј као сигурно да ми нут неће бити хауштајн, али кад сам стигао дознах да је ађутант отишао у Париз где је требало да се јави Конкенту. Његова одсуство није требало да траје дуже од петнаест дана и ја сам га чекао али он се не врати, а месец прође а нега неха. Изгубио сам решење се да се вратио у Брисел где сам се наадо да ћу се извући на несприку. Несрећно говорише, шта ја и чиним изакућу историју мога живота, требало је да нажем да сам био врло лак у избору средстава, јер ме засветице није било начиница човеком са великим еспунулама, а рђаво друштво у гарнизону, који сам посматрао још од детињства, аскларизио би и најбољу природу.

И тако нисам се био поинио кад сам се у Бриску заистао под неке раскладне жене, која, пошто је живела са генералом Валдеротом, беше недовољно прешта у домену публике. Загудан као и сви они који живе оваким неизвесним животом, проводио сам цео дан на чак и један део

поћи у „Турској Казан“ и у „Казан ког дива“ где су се скупљали и-е дола и-е коноцита. Ти су дуди ту тропица и коцкал се а лио нису имали никаква поштит извор да приходе на ме је то бу-нило, како могу тако да живе. Кад сам једног изадог човека, с којим сам се био суждио ушито о томе, он се изненади мојим изапишћу и имао сам муке да га уверим да дошта немам. Људи, које наидо овде сваког дана, рече ми он, то су копчари, а они што их виђамо само по један пул журге су, које се појаве поједне само да изгубе свој понав. Обавештен овако изапишо сам штога што шта што дотра писам припремљено, видео сам да је у жени изамо још добора; јер сам често покупала да обавешти несприку која су алачкаш. Оно што ми се десило доказује да су ме копчари обавиши.

[НАСТАВЉА СЕ]

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учинења су нам ова питања:

I.

Суд општине града Чичка, актом својим Бр. 250, изн.

По чл. 103. зак. о општинама, председник општине, као највиша извршна власт у општини, расписује рад жетовина и осталим општин. органима.

На основу овог законског наређења, председник ове општине, поштом месеца јануара ове године, учинио је распоред рада жетовина, и осталим особау — писарима.

По овом распореду рада, жетовни раде све ове послове, који им председник, у рад, као надоборавца стања.

Дакле жмет, који је распоред рада председника одређен као меседни у кришном одељку, са писаром, који му је придобио, истелује ова кришница дела, донос одлазе, припа сва писмена, која се овом одељку у рад решењем упућују, на шта одговара појединица изастиа на и потписује са писаром његовог одеља.

На челство окр. чапачког, као надзорна власт, држави се прописи чл. 115. зак. о општинама, надали: да жмет са писаром овог одеља, нема права да потписује писмена, која су им у рад решењем председником упућена, већ само да то право имају: председник или негов заступник, и деловога, или овог заступника, на наређује суду, да се овог законског прописа придржава.

Кад би се овако поступало, онда деловога апсолутно не би могло ни најмање радити оне послове, који су му по самом закону у његовој дужности намењени, већ би све време ради канцеларског само употребавао: на потписивање акта, решења и писма, која се из овог суда упућују другим властима и изаду појединица из свих седам одеља, колико их, ова општина има.

Суд налази да је ова наредба начелства неумесна, и да се она носи са чл. 103.

зак. о општинама, — на услед овога нису уредјивито, да по овоме у првом наредном својом броју даде своје обавештење, како би се истог придржавало, а то је; изају из прве и остали писари да потписују са кметовима: акта, пресуде и решења у својим оделенима, која засебно укупношћу, по постојећем распореду председника, или не?¹

— На ово питање одговарамо:

И ако на први поглед изгледа, да су наредба чл. 103. и 115. закона о општинама у сукобу, ипак се при pažљивијем проучавању закона види, да то не стоји. Јер кад се узме у обзир то, да он у чл. 115. изрично наредује: да „сва писма и спис неправе, које се издају у име општинске власти“, потписују председник и деловођа, али њихово заступањство, онда се јасно види, да је законодавац изричито хтео има да обезбеји било одговорна лица, како би се, на тај начин, обезбедила правилна и савесна служба.

Свега тога, пак, не може бити, ако се дозволи, да председник ту одговорност преноси на другог и онда, кад је он на дужности.

То се право не може извести из председника из речи: „у име његовог заступањства“, јер кад и у којим случајевима може бити заступањство, одређено је у чл. 38. и 119. и 120. поменутог закона. Да је законодавац усадио, да председник и деловођа потписују све акте који од стране општинске власти излазе, види се јасно и по чл. 103. тачне 4. истог закона, који гласи: „потписује сва писма, која се од стране општинске власти издају и издају.“²

То се још јасније види из stava трећег тачке 7. чл. 109. где се само председнику општине београдске дозвољава, да изнесе своје дужности из тачака 3. 4. и 6. може пренети на потпредседника или кмета правнава.

Тиме, дакле, што тражи да се из једног писма не сврши без знања и суделовања председника у деловођу, може се једино и објаснити, што њим заједнички и чини одговорност за све неправилности.

Само наравно треба узети пажљиво напомена потписе који се у име општинске власти издају, где мора бити потпис председника и деловође, од постојања, који се истина ради у суду, али нису резултат какве судске одлуке или у опште важнога значаја.

Тако, по чл. 103. који регулишава унутрашњи односај између председника и кметова, председник може одлучити кмета, да потписује безвластне акте информативне природе и томе плаћено.

Што плаћено тражи да јој се упути извесно лице или јави да ли она постоји у општини? Председник такав акт да у рад кмету.

Кмет укључује логично лице власти или јавног постојања и потписује акт. Такав акт може бити примањен од стране власти без бојазни, нити се тиме вређају наредба чл. 115. а таквих и сличних постојања има много.

Непумпано је да строга примена чл. 109. и 115. чини велике невоље наро-

ним општинама, где су постојали разградњива, али кад је законодавац хтео да изјасни потписе повери само председнику и деловођи, нарочито ово последње као стручно лице, онда тако мора и да остане све дотле, докле се законским путем дружице не нареди.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

За изрицане казне над општинским записима, за некажење извештаја о мерици на општинском кантару, наредбом је ставан статистички одбор, а не надзорна власт.

Богољуб Р., председник, и Радош П., деловођа општине М... узети су на одговор, што по наредби надзорне власти, а не на захтев Управе Државне Статистике, нису поднели извештаја о мерици на општинском кантару.

На испиту председник је изјавио, да извештај није подат са тага, што из општинског кантара ништа није мерено, и што је до сада тако и практиковали, т. ј. када није било што да се мери, извештај се није ни издао.

Ово исто изјавио је и деловођа. Надзорна власт, на основу чл. 158. закона о општинама, пресудом од 3. фебруара 1911. године Бр. 28. казнила их је на по сто [100] динара у корист Државне касе.

По изјављеној жалби, III. Одеос Државног Савета нашао је, да пресуда не може остати у снази с тога, што надзорна власт није била надлежна за изрицање ове казне, већ, ставан Статистички одбор према чл. 15. закона о уређењу Општине Статистике.

Стога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се пресуда надзорне власти поништи.

Одлука од 24. марта 1911. године Бр. 1163.

Општина има право да од наредби, који извршавају стелова употребљавају тротоаре и делове улица, извлажу таксу, величину која одређује сам општински одбор.

Одбор општине београдске донео је одлуку 1. јуна 1910. године АБ 99—381, којом је одредио колико поједине одањске кажење имају плаћати општини због узаконих тротоара и делова улица.

Противу ове одлуке, А. М., олд. хотелјер, жалбе се надзорној власти, наводећи да одлука не одговара закону:

1. Што одбор ни једном законском одредбом није дато овлашћено, да ону дајини може од грађана наплаћивати;

2. Што и кад би му било тако ово право, он би за употребу овог земљишта могао наплаћивати кирију самог такса, ако би наплатио уговор о кирији са појединим кавезарија, којим би се приликом узајамно одредила величина кирије, а не да ону сам произвољно одређује; и

3. Што је и сама такса неправилно разложена, јер није извршена пропорци-

јонално, нити је одбор при њеном одређивању имао у виду место, просторност земљишта, и да ли се употребом овог земљишта саобраћај отежава или не.

Надзорна власт нашао је, да је одборска одлука на закону основана, пошто појединца немају права на стадоинаправу по улицама, и пошто полицијска и општинска власт може толерирати стадоинаправу, кад оно не смета јавном саобраћају, и пропрати уздове под којима ће се то дозволити. Према овоме, општина не морају ништа за утврдити платити они, који нису веће да плаћају. На овога, пак, сасвим логично, изазила, да се онакошном одлуком и не вређају ништа права.

С тога је, на основу чл. 152. закона о општинама, решеном од 18. августа 1910. године ПБ 15433. одобрила одборску одлуку.

По изјављеној жалби, III. Одеос Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 3. марта 1911. год. АБ 10636³.

Својим својим дућан подноси плаћању дућанске аренде — чл. 4. и 5. закона о својским дућанима.

Одбор општине М... на дан 17. децембра 1910. године донео је одлуку Бр. 4976, да двојица одањских механџија плаће на име дућанске аренде по 150 динара на годину; али како нису радили цеоу годину, то први да плати 37-50 дина, а три месеца, а други 28-30 дина, за два месеца и 8 дина.

Један од ове двојице, незадовољан овом одлуком, изјавио је жалбу надзорној власти, наводећи да одлука не одговара закону с тога, што је она радила, на коју му се изјавио хтео да наплати, изјавио његове главне радње, коју држи већ неколико година, и на коју већ плаћа аренду.

Надзорна власт решењем од 3. фебруара 1911. године Бр. 2034. изјавила је од извршава ову одборску одлуку из разлога: што жалитељ не чл. 5. закона о својским дућанима, као што се на извештају општинског суда види, плаћају аренду дућанску, те би, кад би се изјавио његове радње, који је у истом месту, по нову аренду отворити, то било противно чл. 4. истог закона, јер што се поменутог закона види, да аренда није везана за место, као што је случај са таквом за месно механџија или казанско право.

По жалби пуномоћника општинског, III. Одеос Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што прена чл. 4. и 5. закона о својским дућанима сваки својски дућан подлеже плаћању дућанске аренде.

³ Под овом претпоставком постојао је и мишљење чланова, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што општина нема право да извлажу ову таксу врсно чл. 4. извршавајући закони за 1910. годину.

Према томе надзорна власт није ни имала разлога, да задржава одлуку од извршења.

Стога је, на основу чл. 170. закона о одликовању, решено, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 17. марта 1911. године Бр. 3478,

Јов. К. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

НАЂЕН ЛЕШ

У клару ован В. Пола, у ореду посмачком општина палестина, поред железничке пруге, на километру 8 и 865, нађен је један људски леш.

Леш је висин (дугачак) 1-74 м, стар 18—20 година, косе смеђе, очију плавих, без браде и бркова. Од особених знакова има два оклапа и то: један на првом делу десне цевачнице,

у величине цикара, а други на предњој страни десног колена баш на чашмици, у облику водозапане линије; дугачак 1, а широк 1 1/2 см.

Од одела има на себи: кошуљу од пухлог платна, чипшире — панталоне — од врлог сељачког сукна, и такође од пухлог старог

сукна, појасе први, сељачки, један стари вајни опсак, на глави шајкачу од плаве чоље, а на појасу чарпане без опашања.

Нађен леш убијен је ноћу између 31. пр. и 1. овог месеца, једним поцем, који је нађен поред њега.

Поред њега нађена је и једна торба од вострети — косине — и у којој нађена од кувањег алата и један мали гуњак од сељачког сукна.

Како се до сада није могло утврдити: ко је и одакле је убијен, то се износи његовог одела с познато, да овица онај, који би могао убијеног, извести или своју полицијску власт, или начелника српске полиције, с познато на његов шт Бр. 3389.

ПОТЕРЕ

Давидо Милосављевић, из Београ, стар 23 године, средњег раста, или у омице, без зуба; од одела има чипшире и панталоне од сељака, а на глави шајкачу, носуљених је за опашу грађу, али се не зна где је.

Девења начелника ср. разведног Бр. 2831.

Прегледује се полицијски и општински властима, да за овица побеглих лица учини најлакшу потрагу, и у случају проналаска трагично га ухвати власт, која је потврду издати, с познато на општини број десете.

ТРАЖИ СЕ

Анке, ивери Томе Поповића, радника из Београда, нестало је 26. овог месеца. Она је стара 13 година, средњег раста, у левој коси и на мало неговна око носа. Од одела има је: пантлут злате са крајком, плаву сукну, прву ципару венцу, на појасу прве ципаре на шив, а на глави носило плаву ципарску пантлут.

Акт изврта герануног Бр. 2976.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Последњих година српски полицијски албум је издати великим бројем на стране, који су овако дошли да пробају своју срећу у земљи без границе.

Било их је и са истога и са запада Балкана, па их је чак било и из жарне Африке. Мора се признати, да је српска полиција водила много рачуна о познатој словенској гостолуби, јер је све ови гости испраћала из Србије уз брижљиву пратњу наших жандарма.

Последњи гости, који су дошли на сусрет, нису били српски али ипак ипак у своје гостопријемство при савом умску у Србију, него су српски дошли чак до Ниша, где их се десно мајор, да се 6 шипована менаџера Халана пају у палатом негу.

А то успелима напомена, није је, веће, да непорочног нешто.

„Нитан је напомена од те и те године“, нитан је Јаков Вухингер, из Наја у Аустро-Угарској.

Ако би он могао јавно да каже им, онда је **Тереза Милер**, неговна савитина, претупила чакну са напоменама, да тражи дотичну годину.

Јединственом војнином напомена су билица са два прста у „танжу“, и кад је нађена година, онда се налазило и шло у другу радку.

Јаков Вухингер.

Како је гласи узел био претупи прегледу напомена, њему није ни пало на мет да броји појам, и краја се овицаа теи дошње, а знате пута, остава и неопашана.

Како свему има краја, тако је и ова прста прве ухалева, те су сада Јаков и Тереза у заводу вичаства нишњег.

Тереза Милер.

Како су ови оку војнином могли пробају и у којој другој вироци за пут до Ниша, то им напомена слике, како би се ови, који су оштећени, могли придржати начелу нишњег.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а време потреби и више пута недељно. Протекла се година у наред, и то најмање на пола године код спису полицијских гласника, и циљом: 20 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друге претплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједино бројеви „Полицијског Гласника“ се продају по 10 динара.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника четврте класе округа рудничког Драгољуба Миливојевића, члана прве класе Управе вароши Београда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника прве класе среза врачарског Никољу Ђ. Папића, начелника исте класе среза тамнавског, по молби;

за начелника прве класе среза војиног Војислава Ђ. Стојановића, јавног правозаступника при гор. милановачком првостепеном суду;

за начелника друге класе среза пожарничког Ђубомира Јоцића, начелника исте класе среза десетовачког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза болничког Живка Константиновића, начелника исте класе среза војиног, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза подунавског Зарију Варјачића, начелника средњег у пензији;

за начелника друге класе среза десетовачког Момчића Татића, начелника средњег у оставци;

за начелника друге класе среза тамнавског Душана Р. Триуница, секретара друге класе првостепеног петровачког суда;

за начелника треће класе среза новонаничког Јована Добричића, секретара исте класе начелства округа крушевачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза орашког Војислава Анђелковића, начелника исте класе среза подунавског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза зиничког Маринка Маринковића, начелника исте класе среза зубинског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза зубинског Живка Николића, начелника исте класе среза бољничког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза бољничког Душана И. Богдановића, начелника исте класе среза пригородног, по молби;

за начелника треће класе среза клучког Драгомира М. Јовановића, бившег деловођу окружног одбора округа пиротског;

за начелника треће класе среза пригородског Милона Живковића, полицијског писара прве класе начелства округа моравског;

за секретара прве класе начелства округа подринског Косту Катића, члана друге класе управе вароши Београда, по службеној потреби;

за секретара прве класе начелства округа крушевачког Радомира Гаталиновића, начелника исте класе среза новонаничког, по службеној потреби;

за секретара друге класе начелства округа моравског Димитрија Протића, секретара исте класе начелства округа топличког, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа смедеревског Ђорђа Ст. Костића, начелника исте класе среза орашког, по молби;

за секретара треће класе начелства округа топличког Јована М. Папића, секретара исте класе начелства округа моравског, по службеној потреби;

за члана друге класе управе вароши Београда Косту Ј. Туцаковића, секретара прве класе начелства округа подринског, по службеној потреби; и

за вршиоца дужности члана управе вароши Београда, у рангу начелника средњег треће класе, Косту Ђорђевића, начелника исте класе среза клучког, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника друге класе среза прокупачког Милорада Матића, секретара исте класе начелства округа пиротског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза добричког Владислава Петровића, секретара друге класе варског првостепеног суда;

за секретара треће класе начелства округа пиротског Божицара Гретића, начелника исте класе среза прокупачког, по службеној потреби; и

за секретара треће класе начелства округа зиничког Косту Добрића, начелника исте класе среза добричког, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за комесара железничке полиције у Нишу, у рангу начелника средњег треће класе, Милона Ф. Александрића, полицијског писара прве класе Управе вароши Београда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за полицијског писара прве класе среза зиничког Александра Младеновића, полицијског писара исте класе среза колубарског, округа ваљевског, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе начелства округа пилиног Милутина Марковића, полицијског писара исте класе Управе вароши Београда, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе среза козубарског, округа ваљевског, Живојина Мирчића, полициског писара исте класе среза загребачког, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе Управе вароши Београда Дуку Јововића, полициског писара исте класе начелства округа вишиког, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза козубарског, округа ваљевског, Милана Б. Поповића, полициског писара исте класе среза вишиког, по службеној потреби; и

за полициског писара треће класе среза загребачког Владимира Живојина, полициског писара исте класе среза козубарског, округа ваљевског, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благовољео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за полициског писара прве класе начелства округа толишког Живојина Степановића, полициског писара исте класе среза прокупишког, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе среза пожењског Милана Миливојевића, полициског писара исте класе среза гружанског, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе среза доскопског Велимира Јовчића, полициског писара исте класе среза пожењског, по молби;

за полициског писара прве класе среза козубарског, округа београдског, Михаила Требуњевића, полициског писара исте класе среза грчачког, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе среза маљанског Војислава Петровића, полициског писара исте класе среза прагачког, по службеној потреби;

за полициског писара прве класе начелства округа моравског Предрага Обричевића, полициског писара исте класе начелства округа смедеревског, по службеној потреби;

за полициског писара друге класе начелства округа смедеревског Матију Јовановића, полициског писара исте класе Управе вароши Београда, по службеној потреби;

за полициског писара друге класе среза прагачког Стојана Бабића, полициског писара исте класе среза тањавског, по службеној потреби;

за полициског писара друге класе среза рачачког Вељка Јовчића, полициског писара исте класе среза носово-тањавског, по службеној потреби;

за полициског писара друге класе среза носово-тањавског Милутина Тадића, полициског писара исте класе среза маљанског, по службеној потреби, по без притога на основу изјутих и свједоштва трошкова;

за полициског писара друге класе среза тањавског Милана Радчића, полициског писара исте класе среза моравског, округа пожаревачког, по молби;

за полициског писара друге класе среза грчачког Николе Милошевића, полициског писара исте класе среза рачачког, по службеној потреби;

за полициског писара друге класе среза моравског, округа пожаревачког, Верибоја Алексића, полициског писара исте класе начелства округа пожаревачког, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза прокупишког Тодора Жинића, полициског писара исте класе начелства округа толишког, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза тријавског Милана Грачи, полициског писара исте класе Управе вароши Београда, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза поречког Војислава Кузмановића, полициског писара исте класе начелства округа пожаревачког, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза пожењског Косту Тријевићу, полициског писара исте класе среза поречког, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза тањавског Милана Јевдичијевића, полициског писара исте класе среза тањавског, по молби;

за полициског писара треће класе среза парадинашког Радмира Радојичића, полициског писара исте класе среза тањавског, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза гружанског Драгомира Куртовића, полициског писара исте класе среза козубарског, округа београдског, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе начелства округа пожаревачког Војислава Поповића, полициског писара исте класе среза доскопског, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза јабланичког Живојина Радојичића, полициског писара исте класе среза јабланичког, по службеној потреби;

за полициског писара треће класе среза алеџинашког Петра Завишаћа, апсолуторног правника;

за полициског писара треће класе среза гружанског Неману Ђубиљавића, апсолуторног правника;

за полициског писара треће класе Управе вароши Београда: Стојана Г. Милетића, апсолуторног правника и Милутина Поповића, практиканта исте управе;

за полициског писара треће класе начелства округа ужишког Алексе Лукића, свршеног матуранта и привременог учитеља;

за полициског писара треће класе среза аџарског Боривоја Марковића, свршеног матуранта;

за полициског писара треће класе среза београдског Ђубемира Ђивковића, практиканта начелства округа вишиког;

за полициског писара треће класе начелства округа толишког Саву Секића, практиканта канцеларије среза рачачког;

за полициског писара треће класе среза јабланичког Милоша М. Милошевића, практиканта среза носовског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, а на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, решено је:

да се Звранику Њивовићу, лекару среза дубовског ужице остави, коју је положио на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, — на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, решено је:

да се Милан Лазић, начелник прве класе среза пожаревачког, стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, — на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, решено је да се:

Тихомир Динић, начелник прве класе среза вишиког;

Светислав Јелчић, секретар друге класе начелства округа ужишког; и

Сретен Браза, полициски писар прве класе начелства оружанског, — ставе у стање покоја с пензијом, која им према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Живкојин Пандуровић, начелник друге класе округа рудничког, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Милутин Ст. Секић, начелник треће класе среза београдског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, одлучи из државне службе с тим, да му се на износ помоћи издаци из државне кесе 30% од његове досадашње плате.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. године у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саветовању Министарског Савета, решено је:

да се Манојло М. Мрвић, комесар железничке полиције у Пилу, у рангу сукретара треће класе Министарства унутрашњих дела, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусти из државне службе с тим, да му се на име пензије издаје из државне касе 30%, од његове досадашње плате.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. године у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саветовању Министарског Савета, решено је:

да се Ђорђе Микеновић, позидски писар друге класе средњег грађанског; и Петар Михаиловић, позидски писар треће класе средњег грађанског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусте из државне службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. године у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Ђиљановић

(ПРЕСТАВ)

Одклевнати има право на накнаду штете. У случајевима, где доказивање није допуштено од ажуража је за одређене непуштене штете, да ли су чиниоци истинити или не. По није допуштено ни доказивање, који се одлучује у том циљу имало направи, јер би тиме посредно било поврнуто гл. 34. зак. о шт. као и § 211. а, 2. к. а. 2. То важи из истог разлога и за случај, кад би од оклеветаних тражило накнаду грађанским правником¹⁾.

У чл. 35. прописана је одредба, слична оној из § 212. ал. 4. к. а., о којој је већ било говора: „Ако се о делу, изнетом у клевети, већ повила кривична истрага, изиђања и суђење клевете задржава се, док о самом делу не би изашла направи пресуда или решење“. Као што се види, овде је за припадност изиђања и суђења клевете потребно, да је поведена кривична истрага. Дисциплинска истрага није дозвољена.

Према чл. 24. зак. о шт., клевета крајњег његовог потомка, крајњег родитеља, крајњег дома и Народне Скупштине не може се доказивати²⁾.

Као што се из горњег види, правило треба да буде, да изиђање и проно-

шење истинитих чињеница одн. дела није никак клевета. Изузетак могу чинити само случајеви, где доказивање истинитости није допуштено, јер је овде могуће, да су чињенице одн. дела истинити, да ипак да постоји клевета. Неки иницијал предлажу, да се као клевета сматра и изиђање одн. прописних истинитих чињеница, ако је лице у питању то учинило само из наковне намере, без икаквог разлоготворног циља и без претходног изазивања од стране оклеветаног. По с разлогом се је против овог мишљења пријетом, да је појам добре и правне намере неодређен, те да судија не може објективно с њиме руковати.

Према напном Канцеларском Законику и Закону о Штатним клевети постоји, чим тужилац није успео доказати истинитост дела одн. чињенице, исто као и онда, кад је доказана неистинитост истог. Наиме законодавац не разликује дакле изиђање ова два случаја. Други случај изиђања, т. ј. кад је доказана неистинитост дела одн. чињенице, тежи је, те је требало би га прописати отрожнијом казном, т. ј. требало би га сматрати као неадекватну клевету. Немачки законодавац сматра ова два случаја као да имају материјално различје. Први се казнивају као етарарија (fable Nachrede), а о њему је реч у § 186. к. а. 3) а други, тежи, као клевета (Verleumdung), а о њему се говори у § 187. 4) Оно је гласовито погрешно, јер разлика између ова два случаја не постоји у тренутку самог изиђања, већ зависи од исхода доказивања у поступку. Према томе ова није квалитативна, једино је дакле узео, да се оба случаја сматрају као две врсте клевете, од којих је први прости, а други квалитативна клевета. И ако напн законодавац није учинио ово различје, суд ипак и треба да сматра као отајану околност доказа неистинитости.

§ III. Излагање мрњи или презрењу.

Да би према § 210. к. а. било клевета, дака изиђања или проношења против некога морају бити дела, „чија овога мрњеза или презрењу изазива, или поверење — кредит — нарушавају“. Према чл. 22. зак. о шт. пак неистинити „закт или дело“ наведени против неке личности морају бити закт или дело, којим се вређа њена част и худн њеног угледа⁵⁾.

§ 210. к. а. — Да би једино дело могло изазвати презрењу свог изиђања, треба да је меморијално. Што се тиче израза „мрња“, он у ствари не значи исто то, што и презрење. Као што Kohler умесно примећује⁶⁾, може се човек смртно мрњети, на ипак морално високо ценити.

1) „По у односу на другог лица пак пропису чиниоца, који истоса може изазвати презрењу, али и у случају кога истоса изиђање или, кад се не може доказати истинитост неке чињенице...“ Б. Према § 186.

2) „По у односу на другог на изиђање напном пак пропису истинитост чињеница, која истоса може изазвати презрењу или у једном мислу изиђања, пак појам кредит третирају, како изиђање...“ Б. Према § 187.

3) H. и. Lippmann 113.

По израза мрња у § 210 не може се схватити у овом свом првом значењу. Јер мрња може нешто бити и тито изложено, што му се приписује од извесног лица нека радња, коју оно само сматра за морално и божанско, а приписивање такве радње није управљено параво против части, објекта клевете. Другим речима могуће је, да о клевети не може бити ни говора, и ако се изиђање одн. проношење извесног дела нево изазиве мрњи. Појам мрње мора се дакле сузити. Као мрња у смислу § 210 може се на име сматрати само ова мрња, која је наведена приписивањем дела, чије изиђање је противно чисти. Од тих дела напн само меморијална дела могу изазвати мрњу. На тај начин „мрња“ из § 210 треба да је проузорована тек околностима којом и „презрење“, т. ј. мрњу у смислу овог §-а могу изазвати само меморијална дела⁷⁾.

Мрњи и презрењу би био нево и. пр. тиме изложено, што би му се приписало изиђање невог кривичног дела. Али сва кривична дела ипак нису тавна, да изазивају свог изиђања мрњи и презрењу. Тако то дејство објективно немогуће послатица кривична дела, већ број кривичних дела, о којима је реч у Зак. о Штатним, нештоли меморијална кривична дела. Према Канцеларском Законику неких немачких држава била је жердана само мрња (одн. презрење) изазвана приписивањем кривичних дела. Тако узимају и сада неки страни законци⁸⁾.

Као што је раније било речено, кредит је поверење, које нево изиђа с обзиром на испуњавање његових изиђањних правних обавеза. Према § 210. к. а. изиђање међу дела, чије изиђање одн. проношење сачињава клевету, и она, која предст. нарушавају („било појединачно, било друштвено али правног лица“).

Из реченог се види, да су према § 210. к. а. само морална и кредитна част изиђање од клевете, јер клевета може према њему бити само изиђање одн. проношење меморијалних дела („мрња“ и „презрење“) и дела, која предст. нарушавају.

II. Према Зак. о Штатним част је мутитим заштићена од клевете у свим својим облицима, а не само као морална и кредитна част, јер се у чл. 22. дела, закт или дело, којим се вређа њена част и худн њеном угледа⁹⁾, дакле наводи се као објект поврде част у опште. Тако кад би А у једном меморијалном чланку тврдио, да је В инпотентан, било би клевета, јер је ово тврђење управљено против подне части овог лица. По законикама је у редакцији овог члана учинио негу грешку, коју и арансишу, од кога је и позвањен овај члан. На име наводи као објект поврде части и изиђање (француски: „honneur ou consideration“), док је мелитим угледа, као што је речено, само спољан

6) Исто су тужилац израза „мрња“ и поменути претходни § 186, а, ставља је пак изиђање (den Punkt ob der Verleumdung). В. Штатное Правосудное Strafgesetzbuch III 273 пр. 1, Goldammer Materialien § 114.

7) B. Lippmann 417.

1) Ys. Le Politien 134.

2) Ys. Le Politien 135.

реалне части, т. ј. спољна част, дакле нешто од ње по садржини различно. Према томе потребно је навести као објект и част и углед, по њима једно или друго, а највише је било говора о томе шта је у ствари објект кривега.

У § 186 немачког к. з. захтева се за кривега, да се против неког кривца или проноса чинишца, „која истог може изложити претрети или га у јавном мњењу уништити“. При томе („претрети“) се односи на чинишце, које су у противности са захтевима моралности, на неморална чинишца дакле, а други на чинишце, које су у противности са другим којим врстом чисти. Овако се исто изражава и у § 331 аустријског Пројекта Касеног Закона. Чл. 105 швајцарског Пројекта захтева кривце или проносе „тежних моралних претрета или чинишца, које могу штетити добром гласу“. Наш пројекат (§ 219) се изражава као и Зап. о Штампи (част и углед) те чини исту грешку.

Кривега је као и уреду кривично дело угрожавања, а не покрете. Довољно је астрактно угрожавања, т. ј. треба да је радња у питању у овим подобима да поведе част, а не и то, да је у конкретном случају била за то подобна. Част не би била потпуно заштићена, код би се захтевало, да је она била још и покрета, пробијет, који огорава једну или више уважену личност, тиме је могао само угрозити њену част, али је не може поводити; уважење, које ужива ова личност, не може се тиме смањити. Сем тога би захтевано, да је част покрета, приморало судове, да у сваком конкретном случају оно испитују, а то је испитивање готово немогуће.

Из изражавања нашег К. З. изашло би небујати, као да је кривега кривично дело поведе. У § 210 види се на име: „која овога кривца или претрети публичне изјаве или поверења.... нарушава“, а не: „која овога кривца или претрети публичне могу изложити или поверења.... нарушава“. Исто се овако у овом погледу изражава 3. о Шт. У. чл. 22, већ се: „којим се врба њена част и куд њеном угледу“, 3. о Шт. исто се овако изражава у чл. 22, и за уверу: „нада се погрди или неистинитости изражава пређа част њене личности...“, док се у § 213. К. З. не види о овоме ништа. По пошто је судија немогуће да утврди, да ли је част у ствари покрета била или не, а је у практичном гледишту сасвим равнодушно, да ли се уредна и кривега требају сматрати као кривца или поведе или угрожавања.

§ IV. Излагање претрети „публице“.

У § 210, се захтева за кривега изложити или проносење извесног дела против некога, које овога може изложити претрети „публице“. Другим речима за кривега је изложити схватање публице, да ли оно дело може изложити претрети свог извршеног или не, а не схватање

самог оног, против којег се дело износи или проноси, или код другог лица. Као предетактичких схватања публице има се сматрати нарочито суд. т. ј. он има да утврди, да ли је дело тако да може изложити претрети публице.

Под „публице“ се има разуметикуп мнелих броја лица, међу којима постоји извесна заједница у гледиштима, и о којима је у том погледу нежан и онај, против кога је изложено или проносење извршено. Тако то могу бити чланови истог позива, и пр. професори, судије, бравари и т. д., становници истог места и т. д. Но извршено схватање омишл није употребан, т. ј. није потребно, да су сви сагласни у томе, да се ово или оно дело има сматрати као дело, које свог извршено може изложити кривца или претрети публице.

Могуће је неослањање између публице и закона у схватању, да на једно дело може изложити претрети свог извршено. На име може публице сматрати извесну радњу као извршено, док је она законом изложена. Да је случај и пр. с објављивањем позива на добој у Немачкој, о привагом политичких кривца. У случају таквог сукоба мора се нарочито да прелат записком схватање.

У чл. 22, по о. шт. се не види о овоме ништа, али се не може разумети, да је и према њему нарочито схватање публице.

(НАСТАВЉЕЊЕ СЛ)

—ЗНАК—

ОТИСЦИ ПРЕСТИЈА КАО СУДСКИ ДОКАЗ

Д-р Едмунд Јован

Употреба научних метода у полицијским и судским истрагама осваја све више и више практични терен, бар у варошницама у којима постоје полицијско-техничке лабораторије. Захваљујући радњицама на овом пољу: Рајоу у Лојани, Стокуну у Лијежу, Бертилоу у Паризу, Леновицу у Берлину, Бекеру у Дрелан, Олозицу у Мадриду, Отолевицу у Риму, Доу у Христијанији, Винду у Беоу, Хенрију у Лондону и Вутетику у Буелос-Ајресу, данас судови врло често ретивају о кривичној одговорности окривљеног само на основу доказа, које им прилажу полицијски вештачи. Међу овим доказима, омет највеће је и најпрактичније идентификовање окривљених помоћу отисака прстију руку, окривљених на месту претрети заочина приликом упуцаја. Али, да би овај драгоцен трагови могли бити искоришћени, мора неограничено предостати бити упознат са њиховом вредношћу и употребом. Иначе, у току даљег излагања, на који се измишљају ова истраживања у Лијону, и доказати, са три скоришња примера, кривца се одлични резултати могу добити помоћу добре организације.

О сваком извршеном злочину у Лијону, а поглавном о крађама извршених

помоћу објавља и разнаказима, извештава се телеграфом у неколико антропоцентријско одсека, чији чланови иду на место извршеног злочина, снабдевени свима потребним предметима за испитивање, откривање и преношење трагова, нарочито отисака прстију. Ако се ова отисци откриву на предметима који се могу преносити, они би одмах међу у нарочите апарате — изолаторе да би се отисци, који су на њима, сачували од кривца или потпуног уништења. У противном, т. ј. ако се они предмети не могу преносити, откривени предмети елимирају се и фотографисају на лицу места. Да би се нађени отисци могли употребити за идентификовање, треба их претрети објекти и фотографисати увеличани бар за осам пута од природне величине.

У пракси се обично јављају две три врсте идентификовања помоћу отисака прстију:

Једна личност окривљена је, било због тога што је виђена на месту извршеног злочина, било што су код ње нађене покретне ствари и т. п. Упоредба и идентификовање њених отисака са отисцима нађеним на месту извршеног злочина, у овом случају допуштају отуђабу са једним доказом више, која на осталим доказима — претпоставкама и сведочењима — има то преминути што је неопорно и способан за математичке демонстрације.

У пракси су врло ретки случајеви да истражилац има других основа за припису извесног лица до обавештења свог потписаника. Ми мислимо — а овако исто мисли, држимо и сви остали који се баве практичним применом полицијске технике — да би било гаузо не користити се потписаницима. Ма колико нагледала негодна, употреба њихова остаје увек животна потреба у борби против злочина, и научне методе не могу је никад заменити. Напротив, дактилоскопија и остале техничке методе иду нарочито за циљ и резултат да контролну обавештења потписаника, и да на овај начин одвају од њих оно што је неопознато. Отисци прстију, тачи више, допуштају, да се сакрију потписаници, т. ј. да се у јединим случајевима не изазове пред суд као сведоци, и на овај начин компрометију, изазивају окривити и за будуће ономогућавају. Потписаници на овај начин остају у сенци, пошто се у актима окривљеног налазе вештачки отисака њихових прстију.

Трећи случај, најинтересантнији али и исто доба и најређи, јесте онај у коме се отисци, нађени на месту извршеног злочина, упоређују са отисцима у колекцији антропометријског одсека у циљу проналазка кривца. Познат је и чувен случај операције овог рода у Швајцарском злочину, у коме је Бертилоу утврдио идентитет убие упоређујући кривце отиске на чамци, која је нађена на месту извршеног злочина, са отисцима прстију немога богате колекције повратника из иностранства за идентификовање. Операције ове врсте у толико су, разуми се, лакше, уколико је на месту извршеног злочина нађено више разноврсних и ја-

1) Ул. Frank § 188 г. 2. — У § 187. („Verbindungs“) изјави се постоје и чланови, „које могу изложити претрети“.

2) Ул. Frank 14. Abschn. 1.

3) Ул. Oehmichen § 189, 4. Frank 116 г. 1. Leipzig 231, Lillenthal 394.

4) Ул. Frank 1186 г. 1.

синајних отисака. Истраживање у колекцији релативно је врло просто и лако ако се помоћу нађених отисака може реконструисати цела дактилоскопска формула или бар неки знацици део. И на основу једног отиска истраживања у колекцији нађено да је врло лако ако су они само класифицирани по методи д'Олрица.

Отисци претију у свима приликама док се у првом реду, поменути смо мало час, да су они врло чест долаз у пракси, што је нарочито важно у избору на бојања да ће одређени знацици у будућности носити прављом вршења својих операција. У времену од тринаест месеци, т. ј. од кад постоји полицијско-технички лабораторијум у Лиону, имали смо стотину четрдесет и пет асистата отисака претију, а у овом броју било је свега четири случаја у којима су знацици употребљени давање у једном случају знацици је одмах пронађен и идентификован помоћу отисака (наша). Ве знамо, у осталом, да ли су Раје, Стојак и остали дактилоскопичари констатовали да ли је пошље рукалицама простотрајеном код знацицима, али ми ризиком да је оно само једна уображена опасност за предност методе.

Да би се видело шта се све може добити од отисака претију у кривичној истрази, напосмат у три спорна случаја у којима је полицијско-технички лабораторијум у Лиону имао пресуду рет. У првом случају полицијско-техничко истраживање измислило је ред кривичне одговорности; у другом је довело до признања окривљеног, а у трећем је, искључиво на основу својих метода, утврдило кривичну одговорност двојне аличности, и добило, приликом пут у Француску, судску осуду само на основу дактилоскопског доказа.

I. Афера на булевару „Аге“

У току месеца августа 1909 године неколико деветнаесторица у околини Јенево били су разбијени и опљачкани, међу којима и диктационик адвоката Дроана, који се налазио на булевару „Аге“. Многе драгоценисти и знатно одео оном прављом уграђени су и одиети. Сависак и опис украђених предмета достављен је, поред осталих, и лијесовој полицији. Предмета истрага, под руководством шефа сигурности ове вароши Ф. Пинара, открила је велики део украђених предмета са булевару „Аге“, који су били законски у једној злојачној банци од извесног В... и шери некаг Лапдоа. Брат ове последње ухапшен је у тренутку кад је залагао украдено одело Г. Дроана. Најзад је истрагом још утврђено, да је окривљени В... чешће путовао између Лиона и Јенево у друштво са познатим аличником Федериком Матаном. Ухапшен, Матан је наредом најавио, после многих контрадикторних изјава, да је украдене предмете нашао у једном вазету, у околини Лозана.

Позицијском истрагом утврђено су биле, дакле, најтеже претпоставке за кривичну одговорност осумњаченог В... и 2 члана породице Лапдоа, док је Матан остао само под обичном сумњом.

На једном разбијеном стаку од прозора виде Г. Дроана близу су, међутим, нађени врло јасни отисци претију. Отиске ове фотографисао је, на месту извршеног аличности, Д-р Едуард Мале, шеф полицијско-техничког лабораторијума у Јеневи, и показао их полицији у Лиону. Познати да их упоредно са отисцима претију окривљених констатовали смо, да су несумњиво припадници од Матана. И Матан и В... упорно су порицали пред поротним судом своје кривине, али је овај на основу доказа, које је прибрао полицијска истрага, имао осуду Матана на пет година робије и доживотно прогонство.

Отисци претију руку у овој афери имају били једина доказ; они су позитивно послужили да се измени ред кривичне одговорности, донајући да је Матан, који је у почетку истраге стојао само под претом сумњом, био у ствари главни кривац.

II. Афера на пиваре „Fritz“

Међу нађењу 31 августа и 1 септембра прошле године, у једној пивари у Лижу, извршена је описна крађа. Злочинац је, да би у њу ушао, био разбио стакло на вратима које су водила у главну салу, а да ови су само четири сјоне уграђени отинути и везани ципом. Полицијски комесар Жиро открио је, на месту извршеног аличности, прављом унађаја, врло јасне отиске претију на развјаном стаку.

Као извршиоца овог дела истрага је осумњачила једног кизира, који је на пошљеном лапа пре извршено крађе напустио службу у овој пивари. Кад је пронађен и ухапшен, код њега је, приликом претреса, нађена знатна сума новца, на коју није могао да објасни одкуд му. Поред овога, на руци је имао једну свеску огреботину, за коју је несумњиво утврђено да је могао припадати од разбијеног стака. Осумњачени је, међутим, упорно одрицао, да је ову крађу извршио.

Испитивањем и поређењем отисака претију његових руку са отисцима нађеним на месту извршеног аличности, утврђено је, међутим, њихов несумњив идентитет. Пред овим неспорним доказом осумњачени је потпуно прихватио принцу, а суд га је осудио на осамнаест месеци затвора.

III. Афера из улике „Ravat“

1 јуна прошле год. у 6 часова $\frac{1}{2}$, у мезе, дулица П... констатовали је при повратку у свој стан, да су врата од његовог улаза разбијена. У соби, у којој је становао, све је било испрутвано и по патево разбајано, а готов познат у суми од стотину пет динара украден и одиет. Извештен о овоме, полицијски комесар Жиро изашао је одмах на лице места и констатовано, да је насилно отворена стана намерно помоћу два коца који су били вичани на једне објавке напасаде, и да међу предметима, које је аличник додиривао руцама, има њихових са глатком површином, на којој се могу лако констатовати трагови од додира претију. Извештен о овоме, изашли смо

одмах на лице места са двојицом органа истражометријског одељака, и на једној врати за врата од врата стака и двома љамама од њих нашла врло јасне отиске претију руку.

Истрага, коју је водило одељење сигурности, осумњачила је за ову крађу две личности, али се за њихову кривцу није могао прибрати никаквих доказа. Шта више, један од њих није никад био осумњан за крађу и доказано је *alibi*. Упоредивши отиске њихових руку са отисцима нађеним на месту извршеног аличности дао је, међутим, позитивно резултат и упутио истрагу на прави пут.

На врати за врата једна исти отисак био је двукат reproducуван са белог облику правог уга, а ова иста белог налазила се на десном врату једног од осумњачених. Овај исти отисак, обојен приликом чаја, фотографисан и знатно унаштан, показивао је читаву серију карактеристичних знакова, који су се јасно распознавали на лицу осумњаченог.

На једној од њених љама налазила су се, један поред другог, четири отиска, који су били идентични са отисцима кривца, одређеног, доказаног и њиховог осумњаченог.

На једном белом лонцу са шатингом „Браншо“ откривено су три отиска који су, пошто су претходно обојени и унашћени, упоређени са кривичним, средњим и домаћим леним претом другог осумњаченог, којим је приликом утврђен неспорни идентитет њихову једних и других.

Пошто је за констатовање идентитета изашли пазу отисака претију, који се упоређују, потребно да се они подудару најмање у дваесет карактеристичних знакова, а у овом случају они су подударали у много неким броју: прво стотину за једног и у четрдесет и осам знакова за другог окривљеног, то је и идентитет отисака њихових претију са отисцима откривеним на врати за врата, вивисим љамама и белом лонцу бид несумњиво утврђен, а једновремено са овим и њихова кривична одговорност.

Афера ова суђена је 10. новембра 1910. год. роисеним поротним судом. Пред пороту су биле изнете фотографије њених и других отисака, т. ј. и окривљених, а они који су откривени на месту извршеног аличности. Посебне изјаве полицијско-судског вештака, и поротици и бранцици достављени су му њене питања. Од њега се, поред осталог, тражило да се изјасни: да ли се отисци претију руку могу невати; да ли могу постојати два различита отиска; колико има питања за судску заблуду кад се осудује само на основу ових доказа и т. д. Браници су нарочито ударали на ваичи, утврђен рачуном Галтоном, према коме се могу наћи два идентична отиска у маси од шездесет и четири хиљадајерде отисака, као и на тврђењу Галдина Рамова да је потребно 3,660,337 знакова за јављања човека који ће имати свој диктационско-формулу са другим човеком. На ово је полицијско-судски вештач одговорио, да су они рачуници и тврђења прете доплате стављачима; да је у домини биологије става

математика наука, и да су цигре у епизологији, према речима Пола Берта, исто што и Атилаи кон; т. ј. да оне за собом ништа не остављају. Предност диктатоскопије у пракси је неограничена, а адекватност отиска који произилаз из разних личности немогућан.

У једном комуникационом предлогу Пола Бријона, заступник генералног прокуратора тврди, да се отисци престају већ од неколико година примају као доказ, иако у грађанском тако и у кривичном правосуђу, у неколико страних држава. Он доказује да се на основу диктатоскопије, која је примена у Француској врло ограничена, жаричу судске оуде у Беоли, Аргентини, Ингеској, а од скоро (14. новембра 1910. год.) у Норвешкој.

После одбране бразилца, који су нарочито ударили на нишане полицијског судског вештака о поузданости отисака прстију као судског доказа, и скретају пажњу поротица на опасност од туђе незахте, ако би своју одлуку засновали само на основу овог доказа, суд је нашао да су осуђеници криви и осудио их; једног на шест а другог на пет година затвора. Ону пресуду одобрио је и Касациони суд. Ово је, ошет пошлага, први судско оуд у Француској, која је начеена само на основу доказа помоћу отисака прстију.

Archives d'Anthropologie Criminelle, 15. априла 1911.

ГРАВИЧНЕ МЕЂЕ УМИШЉАЈА И НЕХАТА

(наставак)

Један мирал и безопасан рад у фабрици могућан је само тада ако се забријак поштра за правилно постројење и ако сваи радници брижљиво пазе на свој понао. Десети се ма и најмањи порекал на једном месту, настају крах, који за собом повлази неподељне последице. Колику несрећу, на пр. може да створи кавка похвата погрешна замисли, спречилачи или чувару пруте на једном огромном железничком возу? Тешким су напратим могућна старавања све више и више опасност за оне који се пазе користе или су близу њих. Ини пазење био је сигурно и на себе и на друга. Војати се волевени колима није био опасан, коњским није много опасан, трамвајем је већ опасан, аутомобилом врло опасан, железничком је још опасније, а авионом особито опасан и на себе и за околину. Оуда данас правна добра могу бити повређена и социјални мир порећен не само вољним, хотићним акцијама људи, него исто тако и нехотим поступцима њиховим. За хармоничан и што је више могућан безбедан живот нужно је не само да сваки хоће да поступа овако како закон прописује, него исто тако да у своје послове унесе један велики степен пажње и опрезности, који се прена природи посла чини. Зашто то би било асурно казати некога који наизајмо

тешком уредом убија човека, а не наизајмо забријакати који, да би га јестиније стало, рђаво моштра или не постави напору да обавезује у својој забрици, те тако убаје несретне људи, и али није имао директне намере да то учини; или некажнати чувару пруте кога је мрзело да се мучи да са пруте абаци велики намер, рђаво затоје, већ се закономнао дао да ће сама машина голпном растопити лод и камен одбацити, и тако је допуштно да хаваде живота и милионим природног богатства буду уништени. Ила, зар казати човека који у сваки повред свога друга, а некажнати аутомобилисту, који је ради проту брзине, нустио свој аутомобил толико да није у стању да га заустави ни онде кад идише на место где је скупила маса људи и где може произасти велике несреће.

Социјална је нужност да људи одговарају и за оне последице које нису директно чинили, али су их произвели само већ своје небрижљивости и неправогностима, јер да је тога било ош би, пошто већ последице неће, извршили правилно своје дужности или одустали од акције која може произасти кривично-правну последицу.

И. Свака људска акција или неакција, ако није бесовна или принудна, мора имати није једну своју каузалну последицу основу. Тако је и код нехата. Оуда ваља неитати како се у логичким елементима преставају непажња, небрижљивост, несмотреност, о којима је досада говорено. Тада ће се нагледати да се и код нехата ипак може говорити о личној кривини.

Има кривина који каже да и код нехата постоји једна виша воља. Фајербах, на пр., каже да је нехат неулагаче дужне (пажње) брижљивости у акцију. Сваки човек има обавезу да буде брижљиво-obligantem. Ко ради нехатно он гази ту своју обавезу, гази је свесно, вољно, те отуда и код нехата има позитивне воље. Ово је тврђење погрешно. Ако се хоће да говори о једној позитивној вољи, онда мора да се утврди каузални однос између воље и наступиле последице, т. ј. мора се доказати да се та последица чела. Ми за то посматрамо мизмо свега два елемента: вољу и последицу. Фајербах сад умишља једну трећу: то је obligatio ad diligenciam. Он и сам утврђује да око што се хоће није повреда конкретнаг правног добра, већ повреда апстрактне obligatio. У односу према кривично-правној последици немо, дакле, код нехата никакве директне, позитивне воље.

И Франк (Strafgesetzbuch § 137), каже да човек може нехатно делати ма да предвиђа последицу, иу хоће*, и то је случај онда кад он услед неважних забуда коју је могао отклонити није предвидео једно битно обележје кривичнога дела. Ко, за пример, запали једну усамљену кулу, верујући да је негов, може одговорити само за нехатну палежину. Ако Франк претпоставља да се нехатно може произнети једна последица тек при предумишљу једне уопште воље радје,

онда је то тачно. И код нехатног се "делати" означава нешто хоће, а то што се хоће чије кривичноправно (или ако јесте онда је умислено изведено) последица, већ друга, обично правно допуштена, или индиферентна последица. Франк говори о егзистенцији неке воље код нехата с тога што супротно хоће схватају свако, при тумачењу § 38. немачког каз. закона, он под последњом разумије само промену у својој намери. Последица је, међутим, скуп битних обележја конкретнијег кривичнога дела. И на примеру коју је дао јасно се види да је виновничко хоћење не односи на дело палежине. Он је хтео да запали своју кулу, а он мије хтео да запали туђу кулу. У неговој радни постоји, дакле, једно хоћење, али то није хоћење противправно, већ правно допуштено последицу. У односу на кривично, дело нема воље, а баш зато може постојати само нехат, ако је при долазној брижљивости виновник могао и требало да зна да је колаба туђа.

Док (Lehrbuch § 148.) и све његове претставне делимично нехат као непредвидљиве предвидљиве последице при отстављању воље. Последица је предвидљива тада кад је виновник иу и могао и требало да предвиди. Ово је делимично свакако доследно за све заступнице теорије претставе, ма да и они, као што је раније утврђено, ипак сматрају да за нехат није карактеристично непредвидљиве последице, јер се код свесног нехата последица предвиђа, већ само нехотено.

Пристајачима теорије воље потребно је брижљиве психофизиолошко неитављање да би утврдили појам нехата. Вршећи ово неитављање ми ћемо утврдити појам нехата на основу нашега схватања воље и разлога намене акције државне.

Појната је подела нехата на свесан и несвесан — кад се предвидљива могућност наступила последице и кад се она у опште није предвиђала.

Да расмотримо питање најпре код несвесног нехата. Ту виновни хоће да произведе намеру последицу. Он предвиђа да ће као резултат његове радње наступити једна промена у спољном свету, довољна или недоуљива, све једно. У уверењу, дакле, да ће се остварити само оно што хоће и што жели, он предузме радњу. Кад, али његово перонало било је погрешно. Као што је врло лако решено код Хелмхерта: чим је извршен покрет тела, створена једна моторна снага, деловање оног више се не управља по нашем субјективном расположењу, него по неумитним природним законима. Тек ако те законе добро познајемо ми ћемо, одакле се ница, допсти он што желимо. Не познајемо га ил, не узмемо да да их правилно употребимо, узалудно је свако наше старање око последице, јер је ван наше моћи да немом нечине законе универзуму. Попрет, сила, коју оми ил кренути отићи ће правем кула је природна закона посе и произведе последицу коју ми нисмо хоћемо.

Код несвесног нехата виновник се приарио о каузалном току своје радње. Он се није ни у раду одлучио о тога што је перонао да ће она произнети ту и ту

последницу, коју он хоће. У својој свести он је пре свеста имао преставу последње, која је, у конкуренцији са осталим претставима одлучила његову вољу, т. ј. он је желео да ту последњу оствари. Претпоставимо да та последња правно није забрањена. Да би ону жељену последњу остварио он је морао предузети извесну радњу. И отуда је он у свести имао преставу и радње коју треба да предузме. Претходно је да би се могло одредити коју и какву радњу треба да предузме, морао имати уверење да ће радња бити каузална на последњу, т. ј. он је такође имао преставу о каузалној вези негоне радње и жељене последње. Најзад, он је имао преставу и о томе да последња коју он жељи да произведе није никаквим законом забрањена, и да он према томе не чини никакво кривично дело. Његова воља да последњу оствари формирана се у комплексној слици оних претстава. Она је управо постала зато што је комплекс претстава био баш овакав. Да је он, пак, био другојачији, другојачија би била и акција воље. А шта је оскудевало у томе комплексу? Оскудевала је претстава да ће предузета радња, може бити, породити неке хотене или нехотене последње произишле и неку другу последњу, и претстава да је та могућа, евентуална последња, законом забрањена, те он њом оствареним чини кривично дело. Управо, ова би се друга претстава неминуемо појавила у свести да је било прва, т. ј. сватда да ће и друга последња моћи бити остварена. Виновник неће погрешу прва, неће кривично дело. Па ипак оно је наступило. Он га није хтео с тога што га није предвиђао, а воља се не може распиротирати и на ону последњу чија претстава није конкурсила приликом формирања акција воље. Због тога што виновник неће кривично дело, он ипак не би предузео радњу да је знао да ће по природном току из ње произаћи кривично дело. Кривично је дело остварено због неистинитости у свести. Претстава о стварном каузалном току радње. Код несвесног нехата психолошка кауза кривичног дела јесте неистинитост једне претставе. То није нека неистинита воља да кривичним делом, већ као би се тако морало рећи, негативна воља, т. ј. остваривање кривичног дела узасуд наше духовне, психолошке тромости, лености да у свести пробадимо преставу о каузалном току радње. А ми смо то могли, јер нам је ток природних закона познат. Отуда смо само требали да у свести пробадимо, оживимо преставу о њима. Ми смо били због, нисмо се хтели кучити око тога, оставили смо инертну, скривену у свести, преставу о дејству радње по природним законима и зато што ми нисмо извели у борбу претставу о формирању воље, и испила је непа акција тако да је преко радње остварено кривично дело. Заједница у којој живимо, нажалост нам да наше духовне силе и способности не успевају. Умем да их држимо будне, и да оне тако увек буду у стању будати у свести нужне претставе за формирање воље. Штурм (Strafrechtliche vorurteilung а. 34, 35.)

правнило нели: „Онда постоји леност воље моја; нехотено виновник не може се пребацивати да је он нешто хтео није није требао, већ на против да није хтео оно што је требао хтећи. Код несвесног нехата дакле постоји каузална однос између духовне лености човека и кривичног дела.

Код свесног нехата виновник предвиђа да његова радња може произнети кривично-правну последњу. Иу он неће, а кад је неће природно је очекивати да га нека претстава одарати од сваке акције. За цело, кад би био уверен, да ће та последња извесно наступити он не би деловао. Али, како он предвиђа само вероватност нејезног наступанја, то нећа обзиром пада да кривично-правна последња неће наступити. Ево сад како се ту формира воља. Ми имамо преставу последње коју жељимо. Имамо преставу радње коју морамо предузети, да би ту последњу остварили и имамо преставу каузалне везе између радње и жељене последње. Кад би само ове претставе у свести функције, онда би се ми одмах и тако одлучили на делове. Али ми имамо још и преставу да ће евентуално нека последња наше акције наступити и против-правна последња. Иу ипак нећемо. Претстава против-правне последње чине у свести једну борбу групу; претстава жељене последње чине у свести другу борбу групу. Кад би само те две претставе групе у свести постојале, онда би уз помоћ наших унутрашњих мотива, карактерних особина, прва група свадаља другу и воља би се формирала тако да делати не треба. Али у свет узли још једна претстава која ремети додатују развитку. То је претстава пада да последња ипак неће наступити. Ова претстава мотивира потресе сваки утицај претставе против-правне последње. Ми ту последњу по својим карактерним и психолошким особинама не примамо. Иско очекивања уздржана нас од акције. Али ми нећемо саби: ни та последња неће наступити. Она ипак утица потврдујућу и у психи оставља само бојања да ипак против-правна последња не наступи. Али ту бојања утица воља нећа да остваримо ону последњу којој директно тожимо. И тако се код нас ипак формира воља да деламо. Као што видимо код свесног нехата постоји каузална веза између пада да последња неће наступити и кривичног дела. Да те ипак није било не би било ни кривичног дела.

Код несвесног нехата догађа се кривично дело с тога, што у свести не постоји једна пушка претстава, а код свесног с тога што постоји једна неоснована претстава. Важно је да је у оба случаја могло и требало да буде другојачије. Нама је било могуће и били смо обавезни да у свести пробадимо пушку претставу која би обрнула правал воље или да не допустимо или бар да не деламо никакве вредности пада да последња неће наступити.

Ево у чему се сад састоје наша лична кривича, и зашто нехат треба да буде кажњив. Код несвесног нехата кривично је дело наступило узасуд наше духовне

тромости, пасалности у конкретном случају. У томе се показује једна наша социјално врло опасна особина. Јер будемо ли ми свима својим разлима такви, ишме смо стално реметиати друштвени мир, бићемо друштвено опасни. С тога је друштву врло нужно да нас опомене на пажљивост, да нас пробуди. Кад будемо знали и осетили, да и због духовне тромости можемо бити кажњени или већ, грмим због нас, улашмо је свести страх од наше такође спарати пушку претставу, која ће произнети јачу личну енергију, будити нас духовно, и омогућити да деламо у једном нормалном психолошком стању. Друштво од нас не тражи да ми у своје поступке уносимо више пажње него што ми то жељимо. Оно не тражи ни онолико колико ми у опште највише можемо. Али мора, и има права да тражи да уносимо један нормалан, просечан степен те пажње.

Код свесног нехата пак ми се врло лако подложимо пада да последња неће наступити. Ми врло лако допустимо егзистенцију те паде и дајемо права претставу о пада да конкурсира приликом формирања воље. У томе се показује једна наша психолошка особина која се назива *лакомственост*. И она је друштвено врло опасна. Страх од паде пада да у нама пробуди више обавезности и више разумног расуђивања при свакоме поступку.

III. Рашије је речено да се нехат са своје горње стране градива умислањем и са своје доње стране случајним некажњивим деланем. Према умислању ми смо га ограничили. Сад треба да га ограничимо према случају.

На питање докле се простире нехат одговорили се тада, ако се утврди: колики степен пажње, обавезности и разумног сваки човек мора да уноси у своје делане. Кад те објективно мерило утврдило, лако ћемо у појединим случајевима одредити постоји ли лична кривича или не. Имамо да питање: је ли виновник ону последњу хтео? Ако утврдило да јесте, био као директно био као евентуално, онда постоји додато не деламе. Ако утврдило да није, онда морамо поставити и друго питање: је ли виновник при предузимању радње, из које је оно кривично дело произишло, располагао оним степеном пажње који се од њега захтевао? Ако није онда ће мога казнити за нехотно делане; ако пак јесте, онда ту до њега више никакве привне неће, последња је плод случаја да који нико не одговара.

За утврђивање нужног степена пажње може постојати два мерила: једно објективно а друго субјективно. Ми морамо питати: који се степен пажње објективно или стварно мора тражити од свакога; и друго: који се степен пажње може тражити од тога човека.

Што се објективно пажње човека тиче, нама приметити да нехат не лежи у тромости, предвиђању опасност да може ми радње наступити погрешно, правног добра. Нехатни царскини суз дао је да оно врло добру аргументацију. Он вели: „Свакога дана и свакога часа пре-

дузимају се радње, које, као што је свакоме мисленим човеку јасно, могу бити каузалне па повреду телесног интегритета па и живота других лица". Јиде које те радње предузима увек зна да и поред употребе највеће пажње не може баш увек онемогућити наступате тих евентуалних противправних последица. Кад би се казна изрицала у свима случајевима предвиђања опасности, онда би то одмах констативна, које су потпуно сувишне данашњим животним односима и потребама саобраћаја. Да би се добио појам нехата нужно је поред предвиђања опасности још и то, да се при предузимању радње не уноси онолико пажње и онолико обзира према општем добру колико се правично судећи, од виновника у конкретном случају могло очекивати. Судја не може довести одлуку о овоме питању док претходно тачно не извиди конкретни случај и при том треба да узме у обзир и привидни положај у коме се налази виновник". По овој одлуци ослобођен је одговорности кочишар, који је, да не би ни службо био отуђен, по зановести свога господара упреткао у кола коња за кога је знао да може да прекине улаз, и кад се то заиста десило нека су лица поворена. — (Hirpel, Vortrag 568, 569.).

Да би могao бити казњен, неопредењеног виновника мора у конкретном случају бити *противодуљасна*. Паа да је он ту требало и могao пословати да спречи. За ширивање многобројних радњи, које су скопчане са опасностима за околину постоје одредбе, правилициш иодичне наредбе и т. д. на пр. правилициш за возаку железница и трамвајама, полициске наредбе о возаку аутомобилима и козима. Могло би се тврдити да сваки овај, који би радио противно тим правилицишма, па би на неговне радње било створено једно кривично дело, сваки тим је дело нехато, т. ј. није у своју акцију увек дужиан степен пажње; и обрнуто, ако је поступао тачно по гласу правилициш, па је кривично дело ипак остварено, онда нема нехата, него постоји случај. Ту је објективни степен пажње у напред прописан за све случајеве.

Тако би схватање било врло погрешно и врло опасно. Јер, по нам јачи, да је правилицишма заиста предвиђен баш онај степен пажње, који се у конкретном случају може објективно, правично судећи од виновника тражити. Правилициш не могу никад предвиђати све случајеве, али и кад би могли ти се случајеви толико индивидуално разликују, да готово никад два једнака нема, и да није никак могуће једном општом порзом одредити степен пажње. Отуда се сасвим може десити да је неко по правилициш делат, па ипак да није нехато делат, јер се у конкретном случају од њега могло очекивати више; и обрнуто да неко није делат по правилициш, па ипак да није нехато делат, јер је он употребио сву пажњу која се нормално могло од њега захтевати.

За утврђење нехата је једина основна квалитативна конкретна случаја, а

нормалан је при њему онај степен објективне пажње, који се правично судећи у практичног животу, у *саобраћају*, од сваког у такој ситуацији може тражити. Јиде у расуђивању треба бити што правичније, водити рачуна о специјалне положају у коме се виновник налази, па тек онда одлучити. Ако је при том практичног расуђивању ипак сумњиво да је недостајака дужна пажња, онда је виновник увек треба ослобађати по правилициш *in dubio pro teo* и по правилициш да је нехат изузетно казњив.

У овоме смислу постоји готово општа сагласност у литератури. Лист вели да се за појам нехата код виновника објективно може утврдити оскудња у опрежности (Mangel an Vorsicht) т. ј. неразвијеност онолико пажње колико је по стању ствари или по наредбама правног поретка нужно" (Leidelbuch 183.). У истоме он смислу наводе и Франк, Фингер, Хелмер, Хиле и остали.

Али ово објективно мерило не би било никако довољно. Ако се казна хоће да одрада, онда се при оцини кривичности дела мора водити рачуна и о субјективним интелектуалним моћима виновника. Са те се стране ипак не генерално правило не да постигати, и никакав степен пажње утврдити, који би за сваког виновника предео. На против, и ту се мора ноћи од конкретних случајева. Прани поредак ни од кога не може тражити, да он у своје поступке уноси онолико пажње, колико њему субјективно није могуће. Ако нехат треба да буде објект личне кривце, онда нехатног деланца може бити само тада, ако је виновнику *било* могуће да у конкретном случају развије нише пажње, и да према томе дела другојачије. Ако ни пак то није било могуће, онда нема његове личне кривце, па би примена казне била безцелна.

Расматрајући конкретан случај, судја има да утврди: да ли је виновник могao уносити у своју радњу онолико пажње, колико он умети може, предвидети да је противправна последица наступити и спречити да она не наступи. Лежи ли то ван границе његових моћи, онда нехатног деланца нема. И у овоме субјективном елементу нехата нису у литератури мишљена много подељена.

Доказује нехат и ондако почине случај? Нехато дела онај који у своје поступање не уноси онолико пажње, колико се ради уредности и *саобраћају* *seiner Umgebung* од сваког иска. Та се мера за сваки конкретан случај засибно одређује. Ако је тај степен пажње уложен, онда је човек до што је био дужан дати. Деси ли се ипак кривично дело, онда у томе до њега нема кривце, то је дело случајно. Али ако неко по својим способностима није у стању да унесе у своје поступање на тај нормални степен пажње, онда се од њега не може тражити нише него што у опште он може да да. За њега је тада дузна пажња она, која лежи на пражњој граници његових индивидуалних способностей. Премо те границе такође је случајно деланце. Ако таква лична врше од Другогa поверене им послове,

онда њихови господари могу бити одговорни кад при избору својих помоћника или заменика нису обратили дужну пажњу на то: имају ли изабрани лица подобности да поверене послове ради са друштвено потребном мером опрезности.

IV. Као што смо у историјској изјави видели, суада, сем Шпаније, нехате деланце казни се само кад је оно законом изрично предвиђено и редовно кажњиви облици личне кривце јесте умишљај. Код ступа се пак обичне казниа не прана него се редовно казне као умишљено тако и нехато деланце. Најновије швајцарски пројекат категорички за све деланце тражи умишљај а нехат казниа само онда где је то закон изрично наредно.

Ми држимо да је ова одредба швајцарског пројекта пријатна. Карактеристичног нехатних деланцама јесте лакоумност и немоћност. Они својим деланцем не поштују никакав испарен, антисоцијални карактер. Махом је њихова немоћност израз једног моменталног духовног стања. Отуда би било бесцелно кажњавати свако нехато извршено дело. Законодавац се ту мора првенствено руководећи обзиром јавне сигурности, потребима приредног живота и саобраћаја, па марљиво пробрати где, как и како треба казнити и нехато деланце. Тада ће се показати као бесцелно наредити деланце на тење и лакше деланце; па код једних кажњавати нехата а код других некажњавати.

ДОДАТАК De lege ferenda

I. Да ли у позитивне законе треба уносити дефиницију о појмовима умишљаја и нехата, или је боље оставити као што је то у већини случајева данас, да ове појмове утврђује наука. *Ubi definitis periculum est salus* је дефиниција опасна. Опасна је по томе што оно ми врло ретко у стању да под невољној реченици у дефиницији досуђујемо све изразнојачије случајеве који у животу изјаснирају. Напротивко науке дефиниције се најпре крпаје, па се по том на основа мењају. Њих промена и унутрашња практична животна њу могу догађати иду својим током, не старејући се да не потиче дефиницију, већ напротив аукући дефиницију или да се њима прилагоди или да се укину. Легалне дефиниције пак, које вреде као правна норма, немају могућности да се повлађују тако и брзо за развојем живота и напредна наука. Оне могу чешће пута да доведу до врло жалосног стања у правосуђу. А најопасније су законске дефиниције о питањима која су јавно контраверзна, где се у практици и научници из основа не слажу. У том случају пааа оставити да се у невољног духовног рату, који се међу противречним мора развити, па ли се и годинама јиде, дитане бар у основишном објективна норма на чистину. Законодавац не мора чекати на умишљене деланце стране. Довољно је да победи друга у скорој будућности буде изоспа. Тада законодавац треба да се ангажује ради тога да би створио стабилност у правосуђу, и да би

помогао да наука добије један сигуран, утврђен темељ, са кога би могла кренути даље.

Како у томе погледу стоји са питањем о умишљају и нехату? Познајући позитивно законодавство и јуридикасту овију демада, и тако где детаљне дефиниције има и тамо где је нема, саслужи су у томе да је суштина умишљаја кривично послодаје. Неколико најодличнијих кривичнаста отворили су теорију преставе. Они су покушали да теорију воље, владајућу теорију, отајасе за психофизику пачути, и правно неупотребљиву. Разлика се борба која траје око три деценије. Практичан резултат био био је да су Лист и Франк, две најдламентнија заступника теорије преставе, остали још само неки нормални заступници, док су стварно усвојили вољу као суштину умишљаја. Заступници теорије воље пак у поземци су за то време доказали и неку психофизику тачност и неку практичну употребљивост, а на против код теорије преставе показали психофизику нетачност и немогућност њему да постави границу између нехата и умишљаја, несвесноћу даље да реми најлакшије питање у овој материји.

Казнени законци на прве поземне пронахога века имали су дефиниције умишљаја. Тада је теорија воље налазила опште признање, па је изакази и позитивним законодавством. Законци друге поземне пронахога века махом дефиниција немају. У последњи деценијама његови водила се највађа борба две теорије о умишљају. Детаљне дефиниције јаслају се тек у законцима двадесетог столећа: делимично јаласком, бугарском, руском швајцарском. Сви нови законци најраздојне усађују теорију воље, јер снајрају да је научни би уродио не једним потпуно прелим плодом, и да је време да се ради једнобраоности и сигурности правосуђа утврђени резултати законски признају.

Де lege ferenda потребе су и могућне су дефиниције умишљаја и нехата. У њихово се редуктивније пећено упуштају, али је кучно показати елементе, које дефиницијама ваља обухватити.

Ш Суштина је умишљаја воља управљена на остварење свих обележја кривичнога дела. Ма смо довољно јасно појам умишљаја одделили од поја нехата, и нехат од случаја. Али ради једне детаљне дефиниције нула је већа спецификација, ближе одређивање поја умишљаја. Ваља даи одговор на питање: да ли се воља, хоћево, под умишљаја простира само на битна обележја кривичнога дела или и на повреду права; да ли се хоће само последња или са њом још и правна повреда; да ли је, дакле, за поја умишљаја кучна свест о томе да је последња противправна? По том треба умишљај разиакати од једнога сличнога поја, од пачере (Aisch).

А) У правичном праву постоји предузипција слободе, допуштености сваке аужае акције. Да би се аужај радила та парактор одузео она мора извесним законским прописом бити изрично забра-

њена. На основу предузипције слободе аужаи је допуштено чинити све што им изрично није забрањено. Услед нестојања предузипције слободе деи се да аужаи пуни поштувања према закону, учине казним дело, уверени да је допуштено оно што чине. Да ли сад треба казнити човека који није знао да је његова радња забрањена? Да ли је свест о противправности радње обележје поја умишљаја?

Већи број позитивних закона садржи отав: незнање закона ништа не изињава. Тако је и код нас. Новији законци пак, у којима претпалају индивидуалистички правци, воде рачуна о виновничкој концепцији правне природи дела. Тако на пр. јаласки, норвешки законци и швајцарски пројекти на случај незнања да је радња забрањена, допуштају ублажавање казне, па чак и пуну неказњивост.

Закони су, веде заступници старајер свагања, објављени и сваки има могућност да се о њима разбере. Ако он то не учини она смо немару пропати што при предузипцију једне радње није знао да је забрањена. Политичка нуажност и нитереси правне безодности захтевају да се претпостави знање свакога уредио објављенога закона. Опасно би било питање о казњивости једне радње чинити зависним од виновничкога сватања о моралном карактеру те радње. Закон би тада изгубио сваку објективност: његова би примена зависла од чега или мањег разумевања преступничког, те би небриљан и слабо морално развијен био праван сам, и суђаја би тада делови миљост у место правде.

Индивидуалистички кривичноправни принцији у овме је питању нашоа најбољег израза у мотивима за норвешки казнен законик. Тамо се разлике онако: Редовно се тврди да од казне не може заштити незнање казнога закона или казњивости радње. Свакако је увек довољно да је виновник само знао за противправност своје радње, а не за неку казњивост. Онај који свесно противправно дела, чини нешто што и сам зна, да не би требало да чини. Отуда је он парочно имао разлога да се некормира је ли та радња кажњива или не. Сумње може бити само тада, кад виновник није знао ни за противправност радње. Систематски би се најнише могло рећи да у овом случају не постоји умишљај већ само нехат. Супротно мишљење ни само не лежи да му је све једно знао виновник за противправност дела или не, већ постаља претпоставку да се правни прописи знаду. То у ствари није ништа друго него одбацивање на практичних обзира једнога принципа, чија се тачност начело признаје.

Отпило би и сувише датеко, ако би свако незнање противправности радње за собом увек подлагало неказњивост. Јер и овде делимично зреди, ма да у много узим границама ово, што оно рекаи са обиром на казњивост, да је виновник морао изати на и најмањег разлога да гуња у правну допуштеност своје радње, да је отуда требало да се при радње о томе обазире. Ако би и

тада казна зависила од виновничког сватања правца, онда се он никад не би оосто побуђени да се некормира.

(СРПНИКА С)

Мило Топаловић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ДВА ЛИСТА

ИЗ ИСТОРИЈЕ БЕОГРАДСКЕ ПОЛИЦИЈЕ

ОБЈАВЉЕНО А.

1

Политичка пасивизма.

Октобра 4. године 1838. примно је Кнез Милош у Крагујевцу хитни извештај од „непоходногине“ Теодора Бојанића, који је по стицају пратила у то доба стајао на челу српског позипције у Београду. Извештај је садржавао мало небиблиички ствар, па је и у Кошаку примно довољно утврђено.

„Не изоставаћам — пише Бојанић, Кнезу — Пачио Светлости учинио до зипла достатни, да је данас Јован Микшизовић, Мате Анотекера казена, кад је рано у јутру ђућанска прата отворено, увидио је на алајским врати до ђућана ову прикључену цедулу приписану, — и гласи свом Мати предао, и Мата Анотекер попиу исте цедуле мени пошле, и јачао у Анотекер отидем, онај прикључени оригинал одуземе, а попиу исте уништом.“

То је било 2. октобра рано јутра. Као што се може увидети изати, та је цедула била пачиљана, а пачиљене су у рачаје доба биле ноћно отворе у међусобној личној и политичкој борби. Сад знаме пису у моди; заменила их је — јавна реч.

Она је пачиљана гласила:

„О) Оуче, Ниласки Консуле!

„Чу! добро шта ти се говори!“ Пројди ти Србски посавце, јер њим горе пројди негов твојотри Јасојевић. Њему су Турци пачијере са е..... амазали, а теби ке Срби гају од Базегом пачијати.

„Чу! добро шта ти се говори!“

Хојес је био добро познати ниласки консул, који је са свога утицаја и отавног учешћа у унутарњи пословима напачи управо ушао у историју политичко-партијских творака напачи.

Кнез је био не мало изненађен тим сазнањем. И његова је одлука била брзо готова.

Од Теодора Бојанића, који се о толиком мувом потписивао, доста је био и овакојо пољно је учинио. Да даје тврга за извором паскива; да сличне будуће појаве спречи благовремено — од њега није било очекивати.

С тога 8. октобра Кнез пише Бојанићу: „По потреби алајничког напачи смо за добро оставио Вапе, коју ете у својој Ду. Директора Позипције у Београду отпачиљати, ослободити Кнез, и спредјелити Вап

друго знање; чега ради и препоручујемо, да Нам, пошто прешајемо Вапшек, Мајору Јовану Германи дјела Вапше предаде, у Крагујевца дојете⁶.

Јован Герман је био још и шеф шумарске управе и познати поштовани Кнежев. Кнез је имао разлога што је на особити начин њега увео сада и у полицију, те му је истога дана писао ово писмо:

„Некедн бола поредки у Полицији Београдској знасти, особито пак знати трагове појавили бездјелника, који врадију међу отмица лица, ово преносећемо којекиме лаж, ово подметалих наскрива, подмукљују, напши смо за добро, се опредељујемо, да се управљају ове струке у Београду прихватају:

„Вручавајући Вам ово важно знање препоручујемо:

„1. Да послоне Полицију Београдске наредбама и мотрине, да је она по изајави прописима точно свршује;

„2. Да сами собом свим могућим средствима истражујемо право мистине Београђана, и у истој мјесто обитављују страница о Нами и о Нашем правителству;

„3. Да свагда дозвати старате се, шта се по граници цесарској чини и говори;

„4. Да Нам о свему предлаженому саопшти 15 дана по јединственом распоритору. По ако би се што особито догодило, од чега би, ако се олма Нами не јави, могла штета какав проишати, то да нам ствар таково олма јавите;

„5. Обдржавајући мира и јавног поредка највишајше по предмету струке полицијске; зато ћете све оно што би докучењу ове целине на путу стајало уклањати, и оно чинати како би се једна ова лакше докучила. На који конач

„6. Дозвољавамо Вам, да на то и на горе поод № 2. и 3. описане потребе нема обстојателству трошкове чинити можете, које Кнез Нам свагда признава, тим више, ако се уверимо, да је исте узалазу чинили.

„По да не би ово опредељење Ваше у очи изидло, него да се додржавамо да смо Вас због познатијеног постављења Трговачког Суда послали, препоручујемо, да до доказу Вашем у Београд, све иметове и отмицаје трговце призове и на уговор о њима план соопште и нама на осматреније поднесе, како ће Суд тај имати постојати, и која лица би изишли, да би за Членове овог Суда способни били⁷.

„Да би се ово заматане трага до краја изведе, Кнез је и Београдској Полицији истога дана писао:

„Уверивши се у потреби заведенја Трговачког Суда у Београду, напши смо за добро Нашег мајора Јована Германи у Београду послати, да у договору са отмицајем трговина тамошњим план састави како би тај суд има постојати, и која би он за чланове истога суда за способна доносио. Поред ове дужности његове налажили смо му, да се управљају Београдске Полиције прили додале Нашег располажења. По чему и препоручујемо Нашој Полицији Београд-

ској, да се од сад у свима својим дјелма и мему, Мајору Германи, односи, и од њега у свему, о чему не би како ће постојати настављенија имала унутр стоварица иште. Он сам пак односиће се непосредствено Нами⁸.

Јован Герман је већ 12. октобра могао из Београда писати Кнезу да је сву дужност свега полиције прилио и да је рад отпочео. Трговци су се београдски необично — вели — обрадовали, саопшавши да ће се за њих установити засеби суд Ранији управник полиције капетан Јованић већ је на путу у Крагујевца.

После четири дана — 16 октобра — Герман је о појединостима могао Кнезу и више писати.

„Да би се маскиране праве задње Германије и даље продужило, он је — како јавља Кнезу у томе писму — поставио у одсуству директора полиције за вршника ове дужности Хали-Брака⁹ (?), који му је дао реч да ће га у свему слушати. Герман је — то се доцније могло утврдити — у својим разпорима о другим пословима био врло хладан, па је зато могао и у овој прилици писати: „За ово неколико дана доста сам које што уредно и надам се у наредан да ће све уредно ићи, одавши житеља вошћу су задовољни у свакиму од стране управљања и никакво недовољство приметити се не може, једино само што трговина из (је) у рђавом стању, него то је готово засад спржа тако, зато ваља им трпнати, неће ли Бог и боље дати¹⁰.”

Вашење је ово:

„За Посељеник управу нама писам могао које писао, него од различити прилика већ могу казати да је од онга на кога и ваша свјетлост сумња; а има доста сумње и на кога коначну законодавца¹¹.

„На кога је то Кнез Милош сумњао — не можемо сада казати; онај пак „домашни законодавца“ главни је Јован Хаџић (е кажењим именом Милош Светић), који је тада већ био у Београду ради израде Грађанског (Закона за Кнежевину Србију. Хаџић се у све и у свашта мешао, еликтирао је и давао је себи важности у друштву с конзулима туђих сила. Германова сумња није у опште узевши, неоснована. Хаџића је и Кнез Милош морао више пута општо оповицати да гледа само послове за које је дозван и плаћен а да се свештарења естави.

„О овој је напхивши Герман — како се види из овога писма — разговарао и са турским нашоу у граду, који је такође имао своју полицију. И нама је — вели — било криво што се то тако десило, али је рекао: „Да сам ја место „Милош-бег, не би казано истражити да знамењко је то учинио, и сасвим би се невини показале, јер домета то није од наметна човека учињено него сигурно од каквага чиниоца¹².”

Герман је био неколико пута и код енглеског конзула Хоџеса, али се из писма не види шта је говорио о напхивши. Место тога је било реч о политичким иностраним приликама — али то

не долази у оквир овога прилога Историји Београдске Полиције.

II Отров за Кнеза.

Није много прешло на је у Београдској Полицији настао омет нормалног тона. На чему је полиције омет био Цветко Рајковић, вешт и окретан, савршено неуморан и Кнезу Милошу необично одан. Све што се давао може у акција онга доба читати о овоме човеку потврђује ову оцему. Рајковић се, значи, вратио е одсуства и место директорство није требало више „припремено заступати¹³.”

Па ипак је и Рајковић одмах за оним што је раније изложено имао једну не малу непријатност — омет у вези с именом изгласеног конзула Хоџеса.

Стар је у овоме.

Децембра 4. исте, 1838. године поглаво је Цветко Рајковић Кнезу у Крагујевцау рапорит, који је такође изазвао малу убузну. У томе рапориту директор Београдске Полиције имао како се сад не знамо назива „Напхивши вароши Београда“ јавља Кнезу како је генерални конзул велико-британски Хоџес из Београдске апотеке увео поза јота оловног шећера — „блацикуера“ — и како полиције сумња у чисте намере злоупотреве. Шта је још Рајковић писао не знамо, јер његова писма само сачувана. Место њега изазва Кнежев одговор од 9. децембра. Наглада да се Рајковић бојао да се тиме не отрује Кнез Милош, те га чини напхивши.

Али даљи развој догађаја и остале појединости савијамо из Кнежева писма. „Извијестије ово — вели Кнез — Ми смо за нас задржали, не хтешићу никаквог нинта о том споминати док не видимо, оће ли се сумња та потврди. Но мада за тим ети ти Кунберга (Кнежев лекара) с напхивном жалбом говори, да је у Савјету чуо, да се о чему сумња, да је он неки отров од Хоџеса са собом у вину немо донео с мајором Нази дати га, молећи, да ствар ову узамемо у расуђење, и отбацимо га от таковог алкохолари уминишља, заклањући се да му таково што — ни на сину пале није, и да се нама, да је толикогудишњом својом суком доваљо зврнати и придржанош према нама показу, да Нам оваким гледиш доносица јервати не треба. На оваку жалбу немоу обекла смо му, да како ствар напхивши, у усполовају га колеме смо могли. Но међу тим ети ти Нам и са Савјета албера о истој ствари. Чувши све то, весна Нам је непоповало, што се такова извјестија и мимо Нам шпалу, и толиком неспокростиш повола даје.

„Узевши негу ствар у расуђење и соопштивши ствар у Докторима одашњима да нас извјесте о својству Блацкуера, који су нам казали да он Блацкуер употребљаје противу Рематизма, јестине и јошт неких болести, а и да се у покарено више меће ради опоравке, по ово погледаме да је забављено; даље, узевши извјестије Кунбергово у расуђење, и знајући, да Нам никакво ствари давао није, по којима би се могла мисла

Наша оправдања — ујерили смо се, да је Вања сумала неоснована, која, да је Нама самом јављена, никаквим следствија не би имала, нити до толики разговора неспријатни дошло. Не знамо дакле, али ћемо већна негодности на неоснованост, којом сте гуњили Вашу подршку, или зато што сте ту ствар даље јављали, или оловским неспријатношћу повод дали. Чаме ћете се сад оправдати, кад Вас Г. Хошев с Куинбергом окупе и достојношћу ушину, па овако јавно објави њихово? Зато нисте бар пре него што сте даље којевоме о том писали. Боље изјавити да се право намери Г. Хошев са реченим леном, отишавши к њему и разговаравши се подробно о тому, те да не буде сада толикога о томе зајемштвоста.

„Немојте више тога, него узмите он у памет, како ћете Наму у даном Нам наставацни изразити жељу, да муње појекате једнакост прегину, добри разумејте, и боље у држети привести. Вања је дужност Нама самом догађаје тамовише јављати, а не достављати ји и оним, од којих сад се даље чују муње провалае. Ми нина на Беогрду нисмо писали ниши добила осим неки проба у два стаханцита из Срема од једног нима, и те пре долази Куинбергом 4—5 дана суриниш дошешет. Оно нина смо и ми и многи други оди нили, али се нико не хузи да му је што од тога хоше. Осим тога дошео нам је Куинберг Пантом Х. Стојилом за наш рачун куњањина Ауџбух по под печатом онога од кога је послан. Еле од које смо год стране ми ову ствар погледали, нина смо да је Вања сумала неоснована, и да сте много погрешили, нити сте је и другима јављали. Будите дакле од сад предосторожни у водбоим случајима и у сунуња Вањина, а особито прена онакова лица, која у једнаком откошењу с Нашим поданицима не стоје.“

Одговор је Рајковић на ове прекоре готово дирљив. Он за писмо Кисевог вели: „Содержание этого као грех поразило ме је... Ово није моје намерење било, кулевам Вам се Богом јединице, нити је моја службена дужност била, да смо Вањој Свјетлости невољави случај онај секретно јавим, сваке острожности ради, које сам тако и учинио, и никоме другом ни писмено ни усмено једне речи о томе јавно писам, нити ја знам од куда те Господа тако таково најистеје измљу, те нека или кажу, ја дошта речење никоме јавно нисам, и што више, Нама Свјетлости ми оновике појаславља виша о којима ја ни једне речење не знам. Ја молим нека се мој Репорт још једнапут прочита, у којем је емоаску написан, онде нека рече ни у вину нити да кога намерјављу отровнаи, него сам нисао да је добра предосторожност не прејављуи с тим никога.“

„Позивам се на свешителје Бога, да ја никоме, кромеј Вање Свјетлости, нити сам дуван које секретне ствари јављати, особито ствари онога Гола.“

„Истина, да овај непознати случај још прије долазак мога у Београд свуда је разгласио био, и не могу знати, ко је тај глас тако у Совет дошло, и таково

невољаво зајемштвосте учинио. Ја поговорио молим Ваму Свјетлости, да би благовољно ујерили се о невиности мојој дознаоци од исте Господе Свјетлости од куда они тај глас имаду: преко мене или преко другог кога.“

„Оваково и овину подобно неповерење Вање Свјетлости к мени, упркосајуће ме до крајности, и молим благоста Бога, да ми сад прве прекине овај неспријатни мој живот. Штогад ја више се трудиш, даљу и поку, и неспријатно ревносно једносно и душевно радим, да за олакшањем у пуној мјери поворење и милост Вање Свјетлости, кога прота ја нима Богу дубим и поштујем, то ми се све неосредно или невинем мојим наможа охреће и толкује.“

„Опростите ја, издоставија Кисево, Господу и ове мој. Да туга и скорб се доље речево изгнана је на слабоћину прсију моја, комо ћу другог, ако не Свјетлости Вањој, назвати срдне жеље, и олакшања тражити!“

Ми данас можемо с пуним уверењем рећи да старешина београдске полиције није био крив. Он је своју дужност учинио, и учинио је смотрено. Све је пријавио да је ове остао у Крагујевцу нацисапова сам Кисево, да би у томе зајемштвосту⁴ учинио нешта. А кад је видео да нема ничега, бацио је кривину чак на шва београдске полиције... И некима људи имају својих слабости.

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Једне вечери у Турској казана⁵ заигра се једна већа партија, играло се 15 луја на пет империјала. Жртва нагуби 550 луја. Затрпани да се сутра настан игра и оде. Тек што беше он изашао, онај што је добио, изиша га још сваки дан по Паризу, прије ми и рече ми најпријатнијим тоном: „Вере ми, господине, ми смо играли ерешно и нисте погрешили што сте се са мном утрчали... Добио сам десет игара, па четири круке, које сте ви уздожили, дошао десет луја, ово вам изај.“ Кажеш му ја да се он ира, нисам се ја ни мисао у његову игру, али он не рече ништа више, него спуштајући ми десет луја у руку окрете се и оде. „Чујте, рече ми млади човек, који ме је пошветио у тајне покарнице и који беше крај исте, хајде појдите са мном.“ Ја га максимално поседушам и кад бесмо на улици он ми рече: „Приземајте су да ви пратите игру, па су се бојали да не прозрете партију, и како нису имали пачина да вас зајавише, јер се види да имате јаку минуду и тешку руку, они су рече да вам даду један део добита. Тако је, будите задовољни са вишии „радом“, јер отуда жолете имати, као ја, четири до шест крупа дневно.“ И поред користи воју сам имао хоше ога да протестујем, али мој пријатељ ми рече: „Ваш сте дете! ово није нештошће...“ тим се само праведно поправао судбина и верује да се то исто догађа и у савоу као и у Ка-

зани... Па чак и трговац који би изиу-тра у сноме дућану сматрао за чини-равну ако би вам за своју корист узео што више, и сам он у вече као мирно дочекује на коцки... Шта је се могло одговорити на тако јакое разлоге? Ништа. Не остајаше ми ништа друго до то да примим новац, и ја сам тако и радио.

Они мали приходи и стотину тазира што ми их постоје мити дали су ми могућности да „пројавим“ и да посведочим Емилији воју наловити. „Посао“ је ишао добро, али једно нече узхватише ме жалдарни у позорницу у парку и затражише да им покажем исправе, и кад рекох да немам оне ме одведоше у Мадонет⁶! а сутра дан на испит. Приметио сам да ме не познају и кажех да ми је име Руго, да сам рођен у Лиљу и да сам долазио ради задолвства у Брисел мисао да ми не требају исправе. Тражио сам најаза, да ме о коме трошку са два жалдарина спровуку у Лиљ и они то примисе, а после постоју дошра увени да и Емилија воје с нама.

Иако ја Брисел био је врло добро, али је било још боље не доћи у Лиљ, где би неминуемо дошли да сам војни богунац. Требао је побегн на сваку цену, а ја прими и Емилија да воју казаш, и дошта то и учинио дошау у Турне. Како сам жалдаринама да ћу сутра чак стигнем у Лиљ бати пуштен и да би хоше пре тога да ми кажем збогом лијуба добру вечери. Они присташе на то, и исто вече, док су они опружена по стодолни пијани од вина и рума, нисах да сам ја и у таквом нетом стању, ја и Емилија помоћу крветског чаршавла си-ћемо кроз прозор са другог еспрата у узарнио узинача куда нису ни пошмислили да ме траже. Тако дошемо у предграђе Богородице у Лиљу где се ја преубочио у униформу лоначке копање и ради боје ситуиравши вакем лево око црним плати-сто да ме не би познали. Али сам овет мислио да није наметно остати у једној парони тако близу места где сам се родио и за то одемо у Ган. Тако једним случајем, слично ономе по романима, Емилија нађе свог оца, који је наговорио да се прата Емилији. Истина је да она није прихватила другачије него под условом да је ја и њиме јак савршан посао којем сам казаш да сам иако у Бриску.

Послеја који сам имао у Бриску јавио се „експлоатационист“ Турску казану⁷ и „Казану код вова“, али да би био могућ кинети у овој парони потребно је да имам исправе које би доказивале да сам дошта Руго, рођен у Лиљу, како сам нећ био рођао на испиту пре што сам утекво. Неки калетан белгички караби-нера⁸, који је служио у Француској, по имени Руго, обоја на потицао луја да ми издави исправе које су ми потребне. И знаста за три недеље он ми издави критичну и пасос на име Руго, који су били тако тачни да тако нисам више ни код записникавтора видео. Спабедени

⁴ Првена Кућа у Паризу која је за време револуције служила за затвор политичких злог, а сад је затвор за женома.

⁵ Скарлет, војени си карабинер, малим душом.

Пр.

онако дођем одмах у Брисел и отрчим у "Турску казину" и при којој сам видео били су "онцири" с којима сам путовао. Они ме дочекаше са чуђењем, и поглађујући ме причаху о мојим путовањима да моје ствари није баш сјајно, предложише ми чин потпуначника дозакче конице, без сумње што сам имао војничку калу на глави. Тако корисно напоменање није било за одбијање, то ме упутишше⁴ одмах. Кад сам им рекао да ми је Русо хваљено име, потпуначник ми рече да умиш које ми се учини боље, али ја сам задржао Русо, под којим ми дадохне ме диплому, тако путују испраћу потпуначника шестог дозакчеог ескадрона, који са коњем путује и има право на отар и хралу.

Тако сам уписан у ову *летбу војску* састављену из официра без диплома, без трупе, који су снабдени лакшим положима и лакшим путним исправима у којима је било мале реда у којој администрацији. Пролазећи кроз ниске, зелене добили смо свуда наше "елемента", а нико ништа не примети, међутим, *летба војска* била је тад састављена из најмање 2000 стипендија, који су живели као рибе у води. Било је смешно како су се, чим прилике дозволе, давала брао унапређења, а то је било право поворно пошто већа чин има и већу "поруцију". На тај начин сам постао хузарски наметан, а један од мојих другова поста командант баталјона. Али мене је већ бугиољо кад Дофреј, наш потпуначник, поста бригадни генерал, јер је истина, да је тешико прихватио знањство тако знатног чина о чијем је кретању велико интересовање.

Дошау у Брисел добили смо објаве да ћемо одесати; мене послале код једне боје до уловине, баронице X. Она ме прими као што су у ово доба примали Французи у Бриселу, а то је рећи раширених руку. Прво леуе собу наметноте ми жени и домаћица задивљена мојом скромношћу рече ми да, ако ми се немо друштво допадне, рачунаће се заједно. Било је немогуће на њено љубавно позивање не пристати и још истог дана морао сам ручати са том и са још три старије даме, од којих домаћица беше најмања, том у пелеској. Оне све беху очаране умишљеним понашањем хузарског кметства. У Паризу сам се рекло да сам неосетан, али у Бриселу сам био савршен. Бароница ми је толико угађала да ми је то валаде у очи.

Да бих ручао са мојим "генералом", коме нисам могао одбити позиве, морао сам одустати неколико пута, те је бароница напављивала да га си спали другогина довлаче. Испрва сам се бојао да их одоле, јер она позивае ивет и могла би ерести некога који сам нисам понаврало све планове, али је она напављивала пошто воле, те је замољим да господи "генерал", који мора да чува свој инкогнито, буде прикљен у уземј кругу. И он дође: бароница га посади до себе и узвикнуше ми слику наљу; говориле ми је дагу напућују да сам се ја осејао негодом. Да бих их раздвојено погледао сам да изаовем "генерала" да неча штогод уз противу клан

вира, а знао сам да је он несавеобан да отпена ми и једну ноту. Моја стратегија успео само уложа; потпуковник (нови) андлејо као напављујемо на генерала ко нуду се сам да га замени и оде за кланир и нече пенати неки комад прилично депо.

Ово бескрајно вече сврши се најзад то се разложило. Ја сам у глави имао само планове да се осветим противнику који је хтео да ми отме, леу да кажем љубав, немо путу бароницину. Сав зајем мојим мислима чим сам устао одем "генералу", који се доста изненади кад ме виде. "Знам ли ти, рече ми он и не дајући ми да почнем, знаш ли ти, мој пријатељу, да је бароница". — Ко вам говори о бароници? прекинем ја отворо. Није одма питање ни шта она јесте ни шта није. — У толико горе, каже он, да ми ти ниси говорио о њој ја не бих ништа ни знао". И прожуђујући тако да ме изапила он заврши говорећи ми да је са бароницом разговарао само о мени и да је толико успео, вели, да верује да је готова да се за мене — уда.

Помишљо сам: да ли је, Боже, наметан! Једна тако позната жена од најбогатијих да се уда за једнога прописеца, меко она није знала ни фамилију, ни претне, ни имање! Не знам има ли што несправотније! И да ли је наметно да узаман у једну превару која би се кад те тад открила и упропастила би ме, у толико пре што сам ја био прописно нечан у Арасу? Ове приредбе и још друге, које ми изазиваше осећај гркље оавеста кад бих препарио једну добру жену која ме обавиљало доброчинствима, нису зауставиле ни за тренутак мога "генерала". Као шта он рече:

"Ше то што ти говорим дело је и ја се потпуно слажем с тобом, али следајући тој мојој природној наклоности на прилији ја сам остао са 10000 динара ренти и не видим разлога толико одаје бити обарши. Шта тражи бароница? Тражи мукла који јој се допада. Ниси ли ти тај мук? Немам ли ти већ саког прирење према њој и не сматрам ли је ти као нешто који нам је користан и на кога се ми нисмо могли никак покланити? Причам он о неједнокости измаја; она не гледа на то. Да би могао бити њен тоби зајем само једна отвар — титула, ... ја ћу ти то дати. ... Да, ја ћу ти дати. ... Ти ме гледаш са разлогачним очима, али покушај ме, не признавај да да понављах све. ... Ти треба да познатиш невога имевља, ја твог краја, твојих година и ти си тај лавиј, чији су родитељи емигрирали из сав су у Хамбургу, а ти си се пратио у Француску да би купио један део очеве куће, одакле си имао дићи један Луи са новцем скривен под паркетом у салону, и који твој отац, у журби да избегне гоњење, није могао понети. Кад си се пратио у земљу претрпел као новар чин си отуђио од човека, који ти је требал у предзељу помагати, и ти си гаљењ од републиканца, и било је готово да дођиш на гилотину кад сам те ја напаша на дрху могу мрети од убора и глади, и као стари пријатељ, твоје куће изврдио сам ти диплому хузарског официра под именом Русо док се не укаже

прилика да можеш отићи родитељима у Хамбург. ... Бароница то већ све зна. ... да, све, ... сем тога имена, које јој нисам казао под изговором поверљивости, али у ствари што нисам знао оно име које ћири ти узети; то сам оставио тоби самом.

"Тако је та отар свршена, ти си издеми и немаш се шта отмирати. Не говори ми о твојој бишпој жени, ти си се у Арасу жениш под именом Видок а у Бриселу жениш се под именом графа Ђ. Слушај ме добро, нани је посао до сад ниша депо, али се то може за час наметнати, већ смо среди неколико ратних комесара, који су били даубонитија и мојемо ерести неког који ће нам преселити уживање и послати у *Малу Марију*! у Тудон". Ти разумеши... Доста! Оно што ти се као најбоље може дести то је да се вратиш у стари лук под ризиком да будеш отречан као војни бедулац... а шелење се ти осигураваш коришћењем једног у могућности да објектирати твојим друговима. ... И пошто смо поведи реч о томе погодимо се одмах: та жена има то хваладе ерорната прихода, ни смо тројина, ти ћеш нам дати свакоме по хиљаду талара пенсије, коју ћеш нам исплатити унапред и ја ћу још тражити тридесет хиљада динара да исплатим она једног некара.

Ја сам био већ готов; неприлике у којима сам се налазио и које ми "генерал" тако онто предавати, сазнавахе моје одуријање, које, вистину да кажем и не беше тако упорно. Пристао сам на ове и вратио се бароници и гроу Ђ. ... наде прво мене ноге а предаста одпоче... Било је за неперовање како сам добро био схватио своју улогу, и ја сам се изненадио, даго сам сам себе, као што се често дешава шарљанцима. Бароница беше очарана паризма и осећањима који ми падаше на намет, а "генерал" је триумфовао због тог успеха; сви смо били задовољни. Отимао ми се попаткал који бири који је додевао на намену, али "генерал" објасни бароници да су политички немери престо упропастили моје бино напистање и она се задовоља томе.

Седесмо за оне. Ручак се свршио дино. Прилику бароница ми шапу на уху: "Знам, мој драги, да су наше имале узели Јакобини, а међутим наши родитељи у Хамбургу могу бити у неприлици. Учини ми задовољство понаште ми уутиницом три хиљаде ерорната, које ће нам мој багајиник дати сутра изјутра". Почео сам био захвалити, али ме она прекиде и дише се те оде у салон. Уграбих овоу прилику да кажем "генералу" шта имам да примим. "Ђ, кажунае најде, ти ћеш мени да кажеш! па ја сам казао бароници да твоји родитељи може бити немају парца... за сад твоји родитељи... ми смо... наше је имање на измалу, а покушаће нешто друго ради "зарде" значајно би ризикувати намерно и без узрока нашу главуу отар... Ја сам нисамко утигинути... у нешто доба добили сам бароница и да тоби треба мало пара на репрезентацију при браку и она је

⁴ Војнички автор. Нр.

и она је пристајала да ти до вечера даје пет стотина форината месечно. — И доклет ову сам суму плаћао сутра дан на моме стогу заједно са једним прво класним одомом и са неколико алдифара.

Међутим крштенац гроа В... чији сам име био узео и коју је „генерал“ поручио, разумљив да и друга документа постоје изград, не долазише још, али бароница, чије слепопо зора да изгледа невољавно онима који не знају докле где веровање глаука и смелост параксиза, да пристаје да ме узме и под именом Русо, пошто сам под тим именом имао све потребне исправе. Није ми недостајало ни друго до приставања мога оца и ништа ми беше хакше него то пабавити помоћу Јабра, који сам је био под руком; само то, што је бароница пристајала да се уда за мене под лажним именом, могло га је обити да не буде саучесник у једној превари, која се не би могла да правда потребом да се спасава мој живот. — Док смо ми лудали главе око овога дознавања да је калар „тепетење војска“ у овепојаном асепалу толико парастао, да је плаја, отворио најзад оца, надала најстрожије наређење да сузбије оних злоупотреба. Ми посматрао одмах унороче мислимо да се тад нећемо имати чега бојати, али истраживања су била тако реносна да је „генерал“ био принуђен одах бекати у Намуру, где је се надио да не ће бити на удару. Бароница сам доставио за неог непадан одлазак и рекао сам јој да је „генерал“ неспокојан што ме је примио у својку под кампифеним именом. Она се зато због мене забригу и нисам је могло умирити док нисам понови у Бреду, куда је она пошто по то хтела да не прати.

Било би негодно кад би се претварало, а то би пошло и моме угледу, и треба да ми се верује кад кажем, да ме њена толика наклоност носу. Особно сам грижу савети, према којој се у деветнаестој години никак не може бити гдуз; назирао сам амбе у који сам већ гурао ову добру жену и пагледао ми је да је чујем како нече: војни богине, екитице, двоколе, еквинатори. Оне ме мисти опредељивају да јој све признам. Дакле од оних који су ме били узвук у ову комендију и који су можда већ били затворени у Намуру, још нисам сме се одушевљавати мојим намером и једно вече, при крају несреде одлазиш се и поноћем. Не узалежи у појединости мојих дознавања рекао сам бароници да ми прилике, које ми је немогућно изложити, не дозвољавају баљвање у Бриселу под именом, која она зна и која нису била моја. Додао сам да досадија приморавају да беким из Ниских Земља и да се не могу женити и ако би то била за мене срећа, али да ћу за нећа времена сакупити успомну на доброте које ми је чинила.

Говорио сам дуго и патрино са дакоћом о којој нисам ни сањао и са збољом сам очевачо одговор бароници. Непокретна, са белим образама, са ученом погледом као месечар, она ме је слушала не прекрдајући ме, и наједанпут, бацив ми један страпан поглед, диже се

и заклаучи се у својој соби, то је више није видео. Обавештена мојим признањем у хомла и неким речима, које су ми, нема сумње, измале у узбуђују, она је увидила опасност која јој је претила, и у приредном повремену она ме може бити сматрала криваком него што сам био у ствари, можда је веровала да сам ушам у неки велики злочин, у коме је може бити било и врла... С друге стране, ако притворно треба да изаплашам, искрено признање које сам јој учинио, требало би да ју је узбрико. Она последња мисао овакоме је код ње и проналазила, јер кад сам сутра устао, хитлејер ми даде једну кесичу у којој је било 15.000 динара у злату, коју ми је бароница била предала пред полазак у један сат изјутра. Ништа ме више није задржавало у Бреди те спремам ствари и носе неколко сати био сам на путу за Амстердам.

Ревак сам и показваам, да извесне појединости овог дознавања могу нагледати изпрвориди, и чак ће се може бити наћи неке који ће рећи да је све хлазно, а међутим ништа није истинитије од тога. Почетија збова, која сам поменуо, доводила су да упере сваког ко познаје Брисел за последњих тридесет година. У осталоу, у смену има само општих ситуација каквих има у најбољем роману и ако сам ушао у неке појединости то није да изаподем интересовање, него са намером да личности које лако вређу обједином од једне прете превара, која се тако често употребљава у свима друштвеним редовима и са важе успеха него што се мисли. У ствари то је јесте циљ овога дела. Нема се озбиљао размисли о њему јер у државни тужњони и судије и полицијски чиновници и жалдари имаће можда једнога дана користи отуда.

У Амстердаму сам се бавио кратко мало, диемо сам да видим Нарву. Пошто сам дигао новац на двема упутицама као остатак од новца што ми га је оставила баталка, кренем се на пут и 2. марта 1796. год. стигнем у престоницу, где је после мене име правило толику забаву. Наставио сам се у улици „Степенице“ у хотељу „Шуеки Јунак“ и, прво сам могао дукато за француски новац и продавао мале алдифаре и лукузне ствари које ми нису требале, јер сам мислио да се настаним у некој вароши у околизи где би нашао на какво занимање. Али овај план нисам остварио. Једне вечери један господин који се налазио увек у хотељу и посредовао кутиницама, предложио ми да ме одведе у неку кућу где се копка. Беспосредно пристао сам подлажну мисао на своје некуство стечено у „Турској Касени“ и „Казали колица“.

Приметно сам одмах да су бриселски коцари једна могли бити погрти овама о којима сам сад играо. Данас администрација коцке има за себе само „вијску“ и глато примемство да тиме узме добја, а изгледа играча увек су једнаки, али у време, о коме говорим напредов пошто је подлажност трезла оне коцкарнице зване „дасило“, није се задовољавало само реја-

њем карата и одбирањем боја, већ су станима гости имали међу собом уговорене знаве тако саставање, да је коцкарница морало подељити. И да долажа мени однемо стотину дуја и још би ми однели, али је било сучено да ме бароничин новац одвоји од овог друштва. Судбина је за средство била алдифара Ролину, једну љуцу жену, коју сам упознао са отцом. Она се испрва показиваше као да је ја и не интересова, али после месец дана био сам њен дубавник и јаје ме контакта ништа нисе до ручкова, поздравити, кола сулања, рувања, вантлажа, кола и т. д. свега онога што у Паризу не поста није само кад се не знала.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Г. Светозар Димитријевић, полицијски писар, пита:

„По § 466, граф, суд, поступак, пописе се на лицу места приликом само тада, ако дужник нема талије на неопокретно добро, плаћају при томе да су испуњене све оне формалности, које се законом траже на да продаја постане снажна; у противном, т. ј. ако дужник има талије, онда пописе се приликом талија и по том списку пописа имаће се продаје. Овако до сада је катиниста радио и продаје су по тужби биле означене. Но, извесног времена, по извесном дуготалу, извршена је продаја неопокретног имања, по списку пописа, саопшеним у мерама и границама по талији, онако како у истој стоји, и ова продаја уништена је по тужби дужника из разлога: што попис имања није извршен по наређењу § 477, граф, пост. јер границе имања нису означене суседним имањима по имену њихових сопственика“.

Моли се уредништво за објашњење: да ли је поменути судски разлог доводио да се продаја уништи, и ако јесте, онда, да ли је доводио да по онаким талијама где границе имања нису означене суседним имањима по имену њихових сопственика, оне пописе, саопшених у томе и списку пописа на основу оваквог саопшених и мера означених у талији састави; али треба изаћи на лице места и у процесу судца, дужника и проценити извршени попис, не обавирују се на талију, сем у случају спорна са границама?*

— На ово питање одговарамо:

Истина, у § 466, грађанског судског поступка стоји, да ће се пописе имања оних дужника, који имају талије, извршити по самим талијама, дакле без изласка на лице места, али то важи само за случајеве, кад стање обезбеђења талијом није намерно од дана издања ове дава пописа.

Тако, ако на имању постоји кућа са извесним зградама, на је то талија

*) У оригиналу ововог места где се талија извршава.

јасно изложено, и ако су у доба пописа ипш суседи, који се и у тајнији помињу, онда се пописе може вршити по тајнији, без изласка за лице места.

Али, ако је у тајнији описан само плац, а у кући и другим аградама не пописује се ништа, а међутим зна се да на томе плацу постоје и грађевине, онда се мора изићи на лице места, то да се и оне аграде узме, јер од тога, како пописе буде правилно извршен, зависи и правилно састављање огласа о продаји, а од овога, опет, уредност саме продаје.

У овом случају, наравно, протокол пописа потписује и суседи, јер се том приликом има да провери и попита одамој изамој ових и дужника, на име: да после издате тајније није дужник стигао кикво право службености на имању суседа или обриту суседа на имању дужником, као што је изаслањао строја, капица и т. д., што све мора ући у попис и оглас.

У случајевима, где је цело имање обухваћено тајнијом, само су се у току године измения суседи, нон се се може вршити и у канцеларији, ако суседи пристају да потпишу протокол пописа састављен по тајнији.

Ако би, пак, они изашли разлога да то одрекују, било што би тврдили да границе нису оне које и у тајнији, било на којих му драго разлога, онда би се морало ићи на лице места, и о обимом на границе изложене у тајнији, допунити пописе.

Попис, дакле, мора да преставља право стање ствари, признато и од суседа, и да до ститица означи напољу и вредност имања. Јер ево то мора да уђе у оглас о продаји, који има задатак да намеравајуће куће још у напред обавести о вредности имања које се продаје, колико у корист самих поверљивца, толико и самога дужника.

Не могу се, дакле, поставити стагна правила: кад се пописе може вршити само у канцеларији по тајнији, а кад треба изаћи на лице места, јер то зависи од признања и стања ствари, што треба да буде предмет оцене и унашњавости чиновника, који врши пописе.

II.

Суд општине брданске, антом својим Бр. 499, пита:

„Изаслања лица из ове општине, имају да се убањати на своја имања, која су из остала у комплексу државне шуме, а на која није комисија за ограничавање држав, шума и пресуду издала, којим им је признало право својине на ограничавање протор земље. А поред, прив. лица и она општине има да се убањати на своје имање, које се граничи до државног добра.

Кад је суд приступио убањивању, узмолио је својим антом окр, шум, управу, да одреди једнога лица свога чиновника, који ће изаћи на лице места, те да као граничар у име државе буде присутан премериу земља, која се горе пом. убањивавају.

Управа је на овај акт одговорила: „Има суд положе дијурну за чиновника на те тек тада чиновник изаћи.

Суд овај, стојећи на томе гледишту, да чиновник, који као граничар у име државе има да присуствује премериу, кад се неко, чија је она граничар, на своје имање убањивања, неха права на ову дијурну, утврдио моћи уредитиштво за објављивање у свој наредном броју:

„Да ли чиновник, који као граничар, у име сриске државе треба да присуствује, кад се прилат, лица или општине убањивавању на своја имања, која су им до државног добра, има права на дијурну или не? и на случај ако има, онда, колика је та дијерна? и да ли је то у дневни дужан да плати доплату сваки онај који има да се убањати, или солидарно она лица код којима нх за један дан премериу присуствује?.

— На ово питање одговарамо:

Кад чиновник Шумске Управе присуствује премериу једног суседног имања ради убањивавања, он ту не полимарије никакав приватан интерес овога лица, које се убањивања, него интерес државе, подела рачуна да се непа имовина не обрину убањивавањем њених суседа.

Он, дакле, у томе случају врши једну од службених својих дужности, за коју нема право ни на какву дијурну према чл. 25. закона о шумама.

Ако Шумска Управа неће да одустане од свога гледишта, него тражи дијурну, онда нека се суд, преко своје надзорне власти, обрати Г. Министру Народне Превреде с молбом, да ће он изредити шта треба даље по закону.

III

Суд општине горње мутиничке, антом својим Бр. 586, пита:

„Парафинско пореско одељење, наредбом својом од 17. марта ове Г. Бр. 2728, изредило је да суд ови општински положе надлежног свештеника, и да он изврши заклетву над члановима пореског одбора, изабраним за ову годину.

21. овог мес. свештеник је дошо у општинску скупштину, и одмах је изјавио да суд положе на свако лице по 1 динар, на тада да заклетву изврши. Суд је објављивао, да је свештеник познат по званичној дужности а по наредби надлежне власти, али он није хтео да изврши заклетву. Да се не би тиме ометао посао, билајак општински положио му је из кесе на пет лица по 1 динар свога 5 динара.

Како суд за ову суму нема у буџету предвиђену постојину, то молимо уредитиштво за објављивање о томе:

Да ли свештеник има право да изврши на извршну заклетву чланова пореског одбора и колико?

Од куда да суд расходе ову суму, кад у буџету није предвиђено?

Да ли свештеник има право да изврши кад врши заклетву чланова школских одборника?.

— На ово питање одговарамо:

Чланом 5. закона о уређењу свештеничког стања, није предвиђено и званичне општинских и других часлика као једна од службених радња свештеничких, које они морају вршити без награде.

Према томе, не може се ни тражити од свештеника да ове послове врши бесплатно, него имају да палну на терет надлежности, које заклетву захтева.

Тако, за општински и порески одбор треба такође да плати општински судови, за шкољак одбор школска благајна итд.

Како чл. 8. поменутог закона није одређене нарочите таксе за заклетву, то се и награда има узети ошачка, колика се паллажује за слична чинодјејства, као и пр. резаве колача или водосвешће.

Ако суд нема у буџету нарочиту постојину за овај издатак, он то може ставити на терет партије „непредвиђених потреба“, пошто, наравно, и одбор донесе своју одлуку у смислу чл. 133. закона о општинама.

IV.

Деловоћа општине изајковачке, у срезу коначишћом, пита:

„Молим уредитиштво да ми у првом наредном броју „Политичког Гласника“, изоводи из следећа обавештења:

1. Код овога суда изајак се извесан број грађанских спорова, по тужбама свеских дугоумника, противу изаславних лица за прислањање свеске утрине, пре једне и више година дала.

То уредитиштво у 32 броју свога изста од прошле године, на питање „Да ли општине расписне Бр. 1387, да је објављиве воменутом општ. суду, да је за изањање и сужење о задушављу утрине по грађанским спорозима, у смислу тач. 3. чл. 86. закона о општинама, изаславан протестован суд, а не општински, а послидили само највишије у суде за деца на § 375. а кривичног закона, дакле само за самоквалите учесникот рет 3 месеца а на тужбу пушћивањика и приватних лица.

Настаје питање: Да ли је дозвољено општински суд за изањање и сужење грађанских спорова о утриница у вредности до 100 динара закључно по § 6. грађанског судског поступка, или протестован суд према утврду Г. Господина Министра Финансија од 23. јула 1870. године Бр. 4921 (политичкиг абортника стр. 1039—1041); и

II. Је ли надлежни, и по ком законском пропису, општински суд да изврши свеску писару да појединим грађанима бесплатно изнех тужбе кад ово није изаичава, рад?.

— На ово питање одговарамо:

1. Као што је и у бр. 32. за прошлу годину речено, кад год је реч о самозависном захтату општинске шуме, онда изајај вод и пресуду изврше општински суд на основу чл. 106. закона о шумама.

Кад је, пак, самозависно захтаване утрине, прогона, пропуста или изрине земље, онда такође општински суд врши изајај а изрине осуду по § 375. а кривичног закона.

Код оних, пак, аватина, где је криница застарила, тужба се предаје привојеним судијама, пошто су општински судијама исцрпљени из суђења по чл. 86, тачне 3, закона о општинама, без обзира на то, што би вредност оних захтева била испод ето динара; и

2. Општински начелар није дужан да бесалатно ишине тужбе појединца, нити га на то може нагнати општински суд, јер он по дужности има да ради само општинске послове и никоје друге.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај задржава од извршења зборна одлука о избору савесног пуномоћника, због неправилности по чл. 45, 46, 48, 54, а 55, и 145, закона о општинама.

Збор савеза села Р....., на дан 20. фебруара 1911. године, изабрао је савесног пуномоћника.

Противу ове зборске одлуке, изјавио је Ж. М. жалбу надзорној власти и напав ове неправилности:

1. што збор није одређен ни објављен по прописима чл. 34, и 35, зак. о општинама;

2. што гласачки одбор није изабран по принципу чл. 38, истог закона;

3. што за време ручка, у подне, није остављена стража, нити је адекватна гласачка соба;

4. што извучицање постоја и записник нису сачињени по чл. 48, и 49, зак. о општинама.

Надзорна власт решењем од 1. марта 1911. године Бр. 1972. задржала је од извршења ову зборску одлуку из ових разлога:

1. што гласачки одбор није констатовао у свом извешају, у којима је савотворен збор и приступљено гласању, као што произиже из чл. 45, зак. о општинама;

2. што није у записнику констатовано оно, што се тражи прописом чл. 46. IV, V, и VI. одељ. зак. о општинама;

3. што гласачки одбор није уредио нити га од онега што је био дужан да уреди по 1. и 2. одељку члана 48. истог закона;

4. што у записнику није стављено: а) кад је збор отворен; б) колико је по азбучном списку било правних гласача; и в) је ли пуномоћник изабран — чл. 49, пош. закона;

5. што је гласачки одбор у записнику, као и у решењу, прешао ћутећи преко тога, ко је изабран за савесног пуномоћника, и о томе у записнику оставио празнину, огласивши за изабрате кандидате у множини, као да су изабрати два или више лица, а то је намерно учињено, како би радња била оглашена за неправилну и тако се отргнуло о чл. 54, а закона о општинама;

6. што гласачки одбор није донео решење, ко је изабрат за пуномоћника, нити је своје решење са реверсом послао над-

зорној власти — чл. 55. поменутог закона; и

7. што општински суд није известио надзорној власти о савесној зборској одлуци, и ако је послао у преносу одлуку бр. 1, ако је то требало урадити по последњем одељку чл. 145, закона о општинама.

Министар Унутрашњих Дела, наводећи да је зборска одлука противна закону са напред изнесених разлога, писмом од 4. марта 1911. године ПМ 4396, а на основу чл. 152, закона о општинама спровео је Државној Савету сва акта овог предмета на коначно решење.

Трећа Оштина Државног Савета писмо је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано, па је е тога на основу чл. 152, зак. о општинама, решио, да се решење надзорне власти одлучи.

Одлука од 9. марта 1911. год. Бр. 3517.

Над измаћу кметова једне општине наступи родство до четвртог степена по крми, или до другог степена по табели и духовном родству, онда узек има да одступи она, која је млађа по годинама старости.

Јован Ц, из Ј..... и Василије П, из С....., упутили су надзорној власти једну представку, у којој су навели, да су у општини Ј..... изабрати за кметове два лица: М. М., и А. С., која стоје у другом степеном родству по табели, јер су зет и шурак.

Надзорна власт саслушала је оба ова кмета, и они су признали да су у родству, оди, да су зет и шурак.

Надзорна власт нашла је, да ни једним законским прописом није забранило, да кметова, који су међу собом у родству, не могу тако тако бити у једној општини.

По чл. 89, закона о општинама, кметови сродници не могу бити у зату једно, и кад би у овој општини била само именовања два кмета, онда би један од њих морао бити укључен; али како општина има три села и три кмета, то се суд увек може саставити, а да у њему чланови не буду међу собом у родству, на шта има да нази председник при распореду кметова за суђење и решавање — чл. 88, закона о општинама.

Према овоме пона изнесених законских разлога, да се која од ових кметова укључи од дужности. С тога је о овоме решењем од 27. новембра 1910, године Бр. 11696, известила молзене.

По изјављеној молби, П. Ошес Државног Савета, писмо је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што се из саслушања кметова М. М. и А. С. види, да су у другом степеном родству по табели, те према пропису чл. 89, закона о општинама не могу остати изједно, већ има да одступи она, која је млађа по годинама старости.

С тога је, на основу чл. 170, закона о општинама, решио, да се решење надзорне власти попусти.

Одлука од 10. марта 1911. год. Бр. 1247.

Надзорна власт, пре не што би, у смислу чл. 148, закона о општинама, учинио образовани предлог општинском одбору за укључење од дужности општинских чланова, дужа је да ове предлози саслуша.

Надзорна власт решењем својим од 10. фебруара 1911. године Бр. 31316, а на основу чл. 148, закона о општинама, предложила је одбору општине с....., да свога кмета Лазара М. Н. разрени од дужности кмета села С....., због ових раз:

1., што је утајно 47-70 динара покупио од савеза свога села на име изнаде штете за једну извешну;

2., што је капио са 10 динара што по паробна надзорне власти није предао окружној благоти извесну суму новца за цену Ј.....;

3., што је у својству кмета попустио један пут, својну извешну одлука, без одлуке општинског одбора, бранећи се, да је то своја одлука, незаконито издати;

4., што је од једне жене измакао 50 динара, током да потплата извесног државног чиновника да јој се муж пусти испод суђења;

5., што није извршио извесне наплате по раним извешајима;

6., што је на противзаконичан начин, преко име једног ондашњег грађанина, направио пут — службеност пролаза за околиш имања;

7., што се ненадлежно мешао у школске ствари;

8., што је натерао извесне људе да купују на једног ондашњег грађанина, да му је то приликом отерао три брала за наплату туђе порезе, као и да је извесне људе терао на рад без изнаме потребе; и

9., што је исти, са напред изнесенога, немогућан да се на подмијају на коме је, и да се прона нему за ова дела продајни крајички отагра.

Општински одбор по разматрању решења надзорне власти, донео је одлуку, да се кмет Лазар не разрешује од дужности.

1., што одбору није познато, да је утајно капио новац, јер би га за то требало отуђити надзорној власти;

2., што се из тога, што је за неприкупљене црквеног новца капио само он, а не и пролаз управна, јасно види, на шта се иде;

3., што није попустио берићет онга лица, јер оно и нема оног изнаме, већ је извешу општинску утрину;

4., што одбору није познато, да је од оне жене узео 50 динара, да јој пусти мужа испод суђења;

5., што је службеност пута установљена по одлуци општ. одбора;

6., што као кмет има право да сазива, шта се у школи ради, јер је он и члан школског одбора и т. д.

Надзорна власт доставила је ова акта овог предмета Министру Унутрашњих Дела.

Министар Унутрашњих Дела писмом од 10. марта 1911. године ПМ 4433, а на основу чл. 148, закона о општинама, доставио је ова акта Државном Савету с иза-

бом, да донесе решење: да се кмет села С. Лазар М. П. разреши од дужности општинског члана.

Трећи Председничког Савета напаво је, да се захтев о разрешењу овог кмета не може удовољити с тога, што се из познатих извештаја не види, да је надзорна власт прво саслушала кмета Лазара, на његов изненича образложење предлог општинског одбора, да га уклони са кметског положаја, као што прописује чл. 148. закона о општинама.

С тога је, на основу чл. 148. закона о општинама, решено, да се захтев о разрешењу овог кмета не удовољити.

Одлука од 23. марта 1911. год. Н 2852.

Јос. Н. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж И С Е

Јеврем Томовић, из Биче, који има да изврши малу затвора, осуђује на да би избио надзорног надзора. Он је стар 60 година; висок, сув, по захтеву је гинар и при раду носи пошаре.

Акт начелника ср. провучаког Бр. 853.

СКРЕПЕ СЕ ПАЖЊА

Код Светогора Стојковића, из Рибара, нађења је крадна кобила матора 10 година, тамно дораста, у левој задној ногу кушта.

Начелник среза деполитичког, пресудом својом казни је **Олеу Станиславића**, бив. ранијег трговца, за крадљиве забранила: да га не пуштају из затвора, него да га пуштају у место рођења Крушевца.

Он је стар 46 година, просед, висок, средњег телета.

Како није испунио могућност, да ће Сава и даље продужити свој живот, то се скриво нашла општинским и полицијским властима на његово пошаре.

Акт начелника ср. деполитичког Бр. 6816.

МАНГУП СТОКА

У старо општинско београдско, ухваћено су две мангупе: једна је једна нов, сав тамно дораста, без знакова.

Донета начелника ср. грађанског Бр. 4745.

Код начелника среза деполитичког изваљено је једна мангупа кобила, матора 3 године, зелена, у левој задној ногу кушта.

Донета начелника ср. деполитичког Бр. 619.

Код начелника среза космачког изваљено је једна мангупа кобила тамно дораста, дивља са знаком „В“.

Донета начелника ср. космачког Бр. 8657.

ПОТЕРЕ

Др. Леополд Фрекед, родом из Геча у Мађарској, чију слику доносимо, живио је у Београду, на латин вероватно пребегло у Србију.

Др. Леополд Фрекед.

Он је стар 42 године, вере мађарске, раст средњег, добро развијен, елегантно одевен. Сви мађарски говори још и не зна.

Акт Управе града Београда Бр. 13096.

Јулијан Јовић, родом из Костајника у ср. рајевском, има да се узме на одговор за пријучарење дукава, али се налази у бекству. Он је стар 28 година.

Акт начелника среза мађарског Бр. 7557.

Александар Ракић, зван „Гулаш“, познати пошар и вероватно, чију слику доносимо,

попушао је у Шапцу да изврши онакву крађу на је латин побегло.

Он је родом из Шапца, стар 26 година, раст малог, црн, бркова смеђих, елегантно, у оделу грађанском са широким на глави.

Акт начелника ср. подржаног Бр. 6687.

Ђока Звараковић, из Метриша, узрив је каменим мањарима, нал га је овај спроводио из Метриша за Ниш, а тог приликом отео му пушку мањарову и револвер, на латин побегло.

Он је стар 43 године, раст средњег, пропавши, у оделу оделу са широким на глави.

Донета начелника ср. мађарског Бр. 7277.

Марин Иванов, бив. мањар, осуђује се да је извршио крађу сави Сави Гаушковићу, чиновнику Нишњег пошаре. Акт је испунио одређен, са познатим пошаром.

Акт Управе града Београда Бр. 3419.

Привођује се пошарским и општинским властима, да за општинским властима учине наредну потеру, и у случају проналаска стражарно из опште властима поје су потерници издати, с пошаром на означени бројеви акта али доноси.

КРАЂА СТОКЕ

Из реона М. Врањског, управена је једна кобила матора 6 година, тамно зелена, језика при орку пресечена, са знаком „В“, и једна нов, матора 1 година, дораста, гриве ушесте.

Донета начелника ср. мађарског Бр. 1447.

Обраћа се влади општинским и општинским властима на ову крађу и крадљивца.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се може унапред, и до изјављења за коју годину или годину и пољскијих издати, и износи: 20 динара за годину са државна и општинска задацима, а за сва друга претплатива у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Уколико се не пријављују.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Цегово Већанство Краља Петар I. благоволо је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, постанити:

за благајника четвртог класа Министарства Унутрашњих Дела — с годишњом платом од четири хиљаде динара — Јанка Срећковића, окружног благајника у пензији.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 25. априла 1911. године у Београду.

РАСПИС

свиима окружна начелствима, Управни града Београда, Управе опште државне болнице, Управе болнице за душевне болесте

На Циганима скитачима у околини Шапца појавила се заразна болест великог богиња.

Строге мере предосторожне, које је начелство округа подринског омаха предузело, нису унеке да заразу локализују, већ постоји опасност да се ова опасна болест разнесе по целој Србији.

Посматрањем у овој провинцији, као и у разним годинама, утврђено је, да заразу великих богиња по Србији разнесе поглавнио Цигани скитачи.

Са ових разлога, а у циљу заштите народног здравља, одлучио се на члан 20., 21. и 43. закона о уређењу санитарне, струке и о чувању народног здравља, наређује:

а. Сви Цигани скитачи, у целој Србији, морају се одмах ревакцинисати у месту где се налазе.

Ревакцинацију ових Цигана треба извршити најкаже до 1. јуна ове године.

Ако се, после 1. јуна ове год. нађе у Србији која Цигани скитачи неревакцинисани, да се казни са пет дана затвора и за преко подржане затвора ревакцинисати.

Препоручује се свима властима и локалним да ову наредбу тачно и строго примењују, јер постоји обавезна одговорност да се зараза великих богиња разнесе по целој Србији.

С.Бр. 4279.
17. априла 1911. год.
у Београду.

Заступник
Министра унутрашњих дела,
Министар финансија,
Стој. М. Протић с. р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу марту 1911. год.

Према званичним извештајима окружних начелства и Управе града Београда, у току месеца марта ове године извршено је у Србији:

1. Убиства	27
2. Детоубиства	10
3. Нехотичних убиства	3
4. Покушаји убиства	25
5. Разбојништва	10
6. Тешких телесних повреда	14
7. Пљачежња	44
8. Опасних крађа	110
9. Злонамерних похиштаја туђих ствари	13

Од изложених дела пронађена је:

Убиства	24 или 91-4%
Детоубиства	9 „ 90 %
Нехотичних убиства	3 „ 100 %
Покушаји убиства	24 „ 96 %
Разбојништва	8 „ 80 %
Тешких тел. повреда	14 „ 100 %
Пљачежња	3 „ 6-8%
Опасних крађа	44 „ 40 %
Злонамер. похиштаја туђих ствари	4 „ 30-7%

У јарту месецу 1910. г. дела ових било је:	
1. Убиства	24
2. Детоубиства	7
3. Нехотичних убиства	3
4. Покушаји убиства	42
5. Разбојништва	7
6. Силовања	5

Највећи број убиства извршен је помоћу затрених оружја (19), затим помоћу пиштоља (4), тупог (3) и ваљка (1).

Узрок пљачком извршену леже: у жељубовној сањи за 16 случајева, у осети за 2, у дуборони за 1, у кријумчарењу 1 и на седам случајева узрок су немозајни.

Посматрања према местима у којима су извршена изложена убиства јављају се: у срезу јабланичком 3, у срезу јасеничком округа крагујевачком 2, у срезу сираничком 2, у срезу прокупачком 2, и по 1 у срезовима: колубарском округа београдског, нишавском, крајинском, клучком (непронађено), десетиначком, параванском, посавно-ташничком, алукопачком, хомолском, пожаревацком, ашничком (непронађено), колупанском, тамочком, пожењском, жичном (непронађено), драгачинском и у варошима: Крушевцу и Београду.

Детоубиства су извршена: у срезу замиборском 2 и по 1 у срезовима: нишавском, третиначком, десетиначком, банском, пожењском, моравском округа поврарачком, зарничарском и у вароши Ваљеву (непронађено).

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезовима: десетиначком, моравском округа пожаревацком и у вароши Пожаревацу.

Покушаји убиства извршени су: у срезу лесковачком 3, у срезу жичком 2, у срезу прокупачком 2, у срезу добрином 2, и по 1 у срезовима: носавском округа ваљевског, колубарском округа ваљевског, разбојничком, зашучарском, јасеничком округа крагујевачком (непронађено), десетиначком, нишавском, клучком, десетиначком, параванском, алукопачком, моравском округа пожаревацком, поврарачком, алукопачком, колупанском и ашничком.

Ова ова дела извршена су некимом у жељубовној сањи, и осети.

Разбојништва су извршена: у срезу лесковачком 2, у срезу жичком 2 и по 1

7. Тешких телесних повреда	9
8. Пљачежња	17
9. Опасних крађа	177
10. Злонамерних похиштаја туђих ствари	27

један ошар, кад за извесног чиновника каже, да је за његову службу, у којој се препор, као прекор будног рада, не прибавио сушине моралног или правног интегритета. Овде свада и прекор, да извесан трговац не може испуњавати своје обавезе, у којој се не при томе не редуктира на јавно провањено неспособност на млањаше¹⁾.

г) Кад ко коме пребацује *сујету, напастивост или гордост*. Ова су ово махне, познати себе сама је најтежа ствар, и многа частна човек има оне слаости²⁾.

д) Ко *дринице порице* какову велику заслугу, као *Браду Вилхелму и Бизмарку* заслугу за оснивање царства, *Роберту Мајеру* заслугу за откриће закона о одржавању снаге. Немати какову велику част, не значи бити нечастан³⁾.

ж) *Ко дрини кори*, што није извршио никакво приватно дело, што и, пр. није некоег уредника изабратио или за добој позвао, па га му приписује нечасне побуде за проинуљате да оно учини⁴⁾.

з) *Ко према дринице манифестује* само недостатак наклоности и у таквој мисли уредивања. Мисао не пита за част, па можда баше у при; нечистоство може некоег јавно изнети; али по не поддржава познаница, ко му не понуди стопању, али га не пусти да при вању, порице такве можда своје образовање, али не туђу част⁵⁾.

Видео се је раније, да *Binding* схвата част испуњавају као правну и моралну вредност, и да је то неистинито. Зато је његово издавање *посло-уреду* ода, извеснога неосновано, у којој се у појединца од наредних случајева напада друга која преста части, као и, пр. у случајевима наредних под б. Ту постојаје, не посло-уреду ода, клевета, већ права уреду или клевета. Посло-уреду ода, клевете биле де леге сама ода, кад јавља није управљена ни против једне врсте части, које ниш законодавац изнетије од уреду и клевете. Тако било би према нашем Казненом Законику *исево-до-говоре*, кад би А казао лицу Б да ниш од гонорее, ма да би то могла бити права уреду.

§ 10. Врсте уреду и клевете.

§ 1. Проста и јавна уреду и клевета.

У § 210. К. З. се разликују *јавна и проста* клевета (опадње), а у § 213. К. З. *јавна и проста* уреду. Појам *јавности* клевете дат је у § 210, и то исто важи и за јавност уреду. Јавно је опадње ода, већи се у § 210. ал. 3, ако се то догодило на јавном месту или у јавним скупућинама, или средством печатње, злогова и образа, распрострањаване или излагање таквих на јавним свима приступним местима⁶⁾. Као што се види, клевета (а то важи и за уреду) је јавна:

1° Кад се је догодила *на јавном месту*. Према једном схватању, заступањем у француској књижевности и јуриспруденцији, јавно је оно место, које је овозмогућује *приступачно без или са извесним ограничењем* (и, пр. захтевање узлазница) као

и, пр. казане, позоришта⁷⁾. Али ово схватање јавности једног места има анегдотичне последице, то се не може усвојити. Тако било би при овоме схватању јавно уреду, кад би А у механи шапуко на уху лицу Б венито за овога уреду, или кад би само њих двоје били у механи (кавези) и један гост. Зато је потребно захтевати за јавност места *поред приступачности истога свакоме и могућности, да неким путем изајва непосредно до знања дође*, и ако се у ствари ово није догодило⁸⁾. Ова је пак могућност бити овда, кад је јавно био присутан и неко трећи, и кад је она гласно саопштена.

Немачки законодавац (§§ 186 и 187) не употребљава израз „јавно место“, већ: „ако је јавно („öffentlich“) извршено...“ Узима се јавно од претекно заступањем мишљене, да је уреду оди клевета ода јавно извршена, кад је изајва могла непосредно доћи до знања једном индивидуално неодређеном већем кругу лица без обзира на то, да ли је место изајва јавно или не⁹⁾. Противност већем, индивидуално неодређеном кругу лица је, вели *Frank*, круг лица, који се одржава личним односима. Неки нејутни захтевају, да је изајва зашта дошла до знања већем, индивидуално неодређеном кругу лица.

Гласика намери нашег и немачког законодавца види се најбоље ода, кад су уреду и клевета садржане у једној отвореној дописној карти. Према нашем Казненом Законику оне ипсу јавне, док према немачком јесу¹⁰⁾, пошто он не захтева за јавност уреду и клевете јавност места.

Било се је догодила у *јавној скупштини*. Скупштина је ода јавна, кад је свима приступачна, било без, било са извесним ограничењем, захтевањем и, пр. чланове партије¹¹⁾. Равнодушно је за појам јавности скупштине, да ли се она држи на већ по себа јавном месту или не.

3° Кад се је догодила, *средством печатње, злогова или образа, распрострањаване или излагање* таквих на јавним свима приступним местима¹²⁾.

а) *Средством печатње*¹³⁾ значи средством *општањених списа*. На тај начин распрострањаване и излагање нештањених писмена, и, пр. литографских сагета, не би се могла извршити јавна уреду оди клевете, што је сасвим обавиљено. Као што је још *Penck* приметно, овај аспект потиче отуда, што је наш законодавац рђаво превео § 152. ал. 2. пруског Казненог Законика, у коме се вели „*Schrift*“, т. ј. писмено у опште, било оно штампано или не¹⁴⁾. Клевета оди уреду извршене распрострањаване или излагање „печатње“ свадлу паравно под чл. 22. зак. о шт.

„*Дат*“ је превод немачког израза „*Abbildung*“ из § 152. пруског к. з., а „образ“ је рђав превод израза „*Darstellung*“ (преда-

ставање) из истог §-а. Тако као образ се имају сматрати кинематографски снимци, кинои итд. „*Образ*“, представљање, обухвата и лик, те је било изазивају употребити и овај израз¹⁵⁾.

б) Распрострањаване је свака делатност, којом се и *својина* и *супстанција* штампаног писмена, алик итд. чине *приступачним већем кругу лица*¹⁶⁾. Према томе читаво пред публиком писмена итд. не би се могло сматрати као распрострањаване.

Овај круг лица не мора бити индивидуално неодређен и неограничен¹⁷⁾. Према о. *Liszt*-у нејутни треба да се оддржи и супстанција у питању учине приступачним публици, дакле издвајдуално неодређеном и неограниченом кругу лица¹⁸⁾.

Којим треба да је круг лица, закључно је питање, тј. оно се има решити према конкретним околностима. По чланове приступачним само *једном* или *неколици* лица не би било довољно за појам распрострањаване¹⁹⁾. Неки сматрају ово за довољно²⁰⁾. Немачки *Reichsgericht* усваја ово мишљење, али под условом, да помишљају *на намеру*, да се садржина и супстанција учине приступачним већем кругу лица²¹⁾. Ово је очигледно нетачно. Један објективан појам, као што је распрострањаване не може зависити од једног субјективног појма, као што је намера. Сем тога ода се не би могло различовати почетак распрострањаване од сврхот²²⁾. Би само предавање на пошту било би свршено распрострањаване. Овако узима и *Kohler*²³⁾.

Ако се супстанција и садржина *непосредно* учине приступачним, распрострањаване ипак постоји.

ц) *Издавање* је свака делатност, којом се садржина (а не и супстанција) као код распрострањаване чине приступачним већем кругу лица. Тако то би био случај, кад би А ставио у излогу своје радње један лик.

Пруски § 152. (као и немачки § 186. и 187.) употребљава *поред „излагања“ („Ausstellen“)* и израз „*приказивања*“ („*Anschlagen*“). Ово означава сваку међачију делатност, којом се супстанција штампаног писмена, алик итд. доводи у доду с једним чврстим предметом као неким постојем, и на тај начин садржина постаје приступачном већем кругу лица²⁴⁾. Тако оно би био случај, кад би се средством туглава једно писмено учврстило за извесну таблу. По излагање у ствари обухвата и приказивање, те је паричито пошљиво овог израза изазива. Приказивање је само једна врста иза-

¹⁾ *Van Ockhausen* § 41, 2. *Binding* 213.

²⁾ *Van Frank* § 110. II 1 а.

³⁾ *Van Frank* § 110. II 2 а. *Ottensmeyer* § 110, 10. *Mejer-Alfeld* 637.

⁴⁾ *Idem* II 3.

⁵⁾ *Van Frank* § 110. II 2 а. *Ottensmeyer* § 110, 10.

⁶⁾ *Kohler* 271. *Hilsecker* 2 133.

⁷⁾ *Van Ottensmeyer* § 110, 10 б.

⁸⁾ *Van Ottensmeyer* § 10, 10 б.

⁹⁾ *Idem*.

¹⁰⁾ *Van Ottensmeyer* § 110, 12.

¹¹⁾ *Van Ottensmeyer* Materialien § 152.

¹²⁾ *Van Ottensmeyer* Kommentar zum preussischen Strafgesetzbuch § 155, 1. B. и *Frank* 623.

¹³⁾ *Van Frank* § 110, II 1 а.

¹⁴⁾ *Van Littke* 406.

¹⁵⁾ *Van Ottensmeyer* § 152, 3.

¹⁶⁾ *Idem*.

бује једно од битних обележја кривичног дела. То је случај свагда где закон истиче намеру као један од посебних *corporum delicti*.

Треба добро разликовати у таквим случајевима намеру од умишљаја. Умишљај је сазнање и хтење снају обележја кривичног дела; док је намера, која је и сама једно битно обележје, један много ужи појам: она је *finis*, непосредни упроб због кога се дело.

Намера, као обележје појединачних кривичних дела, унета је у све стране познате законике. У немачком су у таквим случајевима вели *„Absicht“* (намера) — § 243, 263, или *„tun mit“* (да би) — § 7, 257, или *„zu dem Zweck“* (у циљу) — § 363.

У мотицима на немачки грађански законик вели се: „У сагласности са познатим закоником овај предлог назива умишљајем расположено воље управљено на произвођење једне последице; умишљено значи, дакле, то исто што и сисно и вољно. Предлог, пак, говори о *namens*, над које да означава *finis* који се жеља постигне.“ Немачки ципенцијски суд сматра намеру као ужи, технички појам који се не распростире на цело поље умишљаја, већ само на један део. Он намеру сматра као *finis* или *kräftig* *finis* *delicti*. Она долази међу последице које су се жеделе у којима се при радила тежило. (Hippel, *Versatz* 533.). *„Actus“* (Lehrbuch 134.) вели опало: „Намера је престава остварења жељене последице, која је одређена вољу; *nam*, то је жељена последица која се остварење требало да постигне.“ Он не идентифицира намеру са мотицом, као што чини Лист.

По и у немачком закоником законодавац није био строго конзистентан. Има случајева, где је он под намером разумео просто умишљај. Француски законик у том погледу стоји још горе. У њему се технички на умишљено дело нели *volontairement*. Али се поред тога употребљају још и изрази: а *déssein* (у циљу), *avec connaissance* (са знањем), *sciemment* (знајући), *mechamment* (злобно), *fraudeusement* (варљачки, обманујући). У тим изразима чешће се пута мисли не само на умишљај, већ и на намеру у ужој смислу.

Наша извесна законика показују много више несрећности и перверзија него ставља него страни закоником, првенствено тога што редиктори њихова законика нису знали за позитивна умишљаја и намере, кад су стране закони препричавали. Радикловаче намеру и умишљаја није учинила ни наша правна литература, па и у правосуђу као да је довољна јасна појасноност не чини.

Наш познати законик је често узео намеру као битно обележје појединих правичних дела. Највише изражавајућа законика у овим случајевима није никакво појединачно: Час се вели: „ко у намери“, или „ко намерно“, час опет „ко у циљу“, час „да би“ као на пр. § 147, 149, 153, 225, 28, 98, 280, 290, 292, 297, 302, а итд. У свима овим случајевима потреб је библијачка оцена глосиста која је законодавац дао овој речи. Прито често законодавачева „намера“ значи *voluntas* *delicti*, али често она не значи ништа друго до умишљај. Свако опште правило било би, дакле, погрешно. Само се за појединачне случајеve мора решити питање да ли се тражи намера или умишљај. Ако према законском тексту намера значи побуду делања, онда је она једино битно обележје кривичног дела. На њу је мора распростирати виновникова свест, она мора бити исторомом и на главном претресу утврђива и доказана, па тек онда да се може рећи да је виновник то дело извршио. Ако ли пак у законском смислу „намера“ значи само умишљено, намерно, дознање, онда се она нарочито не испитује, већ потпада под општа правила о умишљају.

III. Деминисхе појма нехата завис од тога како дефинишемо појам умишљаја. Али на овоме је пољу теорија престава учинила консенсе теорији воље. Она је признала да карактеристика нехата није непредвиђање већ нехотехте последице.

Отуда је о нехату мало контривиора а логика се дефиниција била никакво опасност да постанати. Ранije је речено које елементе она треба да обухвати.

Иван Токиловић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(ИЗДАТО)

Пожео сам Рошину много и била смо стално заједно. Једног јутра, кад смо дозвучавали, учини ми се забринута у унутраш, је, те ми она после малог устезања припаде да је несвојокоја због неких ситуација, које дугује модиској и кројачици, понудио сам јој одмах које усугле, али да она озбиљно одби, те нисам могао сазнати ни имена ових поверљиваца. Други часни људи задовољни би се тим, али ја, правни ситнички ватес, нисам имао нира до ми Диница, саборника, не каза њихове адресе. На узмиче Вивинг, где је становао Рошина, која се називала — ја — Јан-Минча, отишао сам прво код кројачице у унутраш Касри. Када сам казано каза, мога дозакс окупише ме дубокоштим, а показале ми рачун. Са запрепањеном сам видео 1200 динара дуго; био сам затока забаво да би се могао пратити, и платио сам. Код модискоје исти разговори и кети врхуштак, дуго око ети динара. И то би било довољно да расхлади и најожажљивијег човека, па ипак то није било последице. После неколико дана, пошто сам исплатио поверљивце, одведе ме да јој купим да две хиљаде динара пакети, па и на томе се није зауставио. Видео сам да ми се на чети новца најмиче и кад сам сразично нашо сам да сам на два месеца био потрошио скромну суму од неког четринаест хиљада динара. Оно ме натерало да се о томе размислим, што је Рошина одмах приметила. Она подато одмах да су се моје финансије несвојокоје, а јеве у овом погледу имају

једну моћ која их ретко вара. Није ми хтеда одмах показати своју хладноћу, него се само није уздржавала, а кад сам јој са кућењем приметио да ми одговорно дугује да је заузела неким својим отварања. Доста је био наметан, али ја сам већ био довољно нажмет да мишале у неге отари, да нисам хтео навићи а уздржи се саветујући је са сачувањем да не губи стрпљење. Она абор тога поста још није нерасположена и невољно јој дава пробоје у кућењу, па најзад прште тина.

После једне безначајне прилике она ми дрско рече: да не воли нине да се препире а коме се не допада не мора је трпети. То она изговори, а ја сам се правно да не чујем, и нови пакетици пратице ми за неколико дана њену нежност којом се нине нисам требало да варам. Јер, познатијај колико може изазвати користи из моје наслединости, она измисли ускоро да треба да плати неку меницу од две хиљаде динара, ишче ме бити ухапшена. Рошина у авторит! Ту пошмиса нисам могао издржати и био сам готов на све кад ми дође у руке једно писмо, које ми отвори она.

Она је било од Рошнинег *prejateljca* *srca* из Версаја, где се беше склонио. Она ватереситна особа питање „кад ће бити дуган бис дара“, да би ме могао замекати. Нисам сам примио од вратара и потрици исперица, али она беше изашла Весан и пошмиса нисам се могао савладати него ућем у свлаку собу и ставом разбавити поручице, отседа и друго. Диница, саборника, која је ишла за мном, наде преданом на колена и стаде мољити да престанем са разбављем које ме може компати окупе. Потгодио сам је, размислио сам и наведе ми на намет да она мора бити ама право. Напавош је питалима и она, увек пријатна и добра, исприча ми неки живот неге господарице. Згодно је испричати то онде пошто се то ствари у Паризу догађају свакодневно.

Кад ме је Рошина нашла, била је већ два месеца без икога; видети да имам, јер сам трошио добро, она смисли да се користи приликом, и ишче забавник, онај чије сам писмо добио у руке, беше притица да станује у Версају док она не сврши са мојим парана. Дале, за њенога забавника сам хтео већинишном платити меницу, а и разуми мољеница и кројачице беху тако исто лажни.

Пребавио сам себи за несмртност и чудно сам се да нисам ранije приметио да ме згоди, а Диница ми рече да је вратар без сумње њу наметио да сам за њеко добио и да она неће доћи. Она се претставила обистини. Дошав за кастроуе која је спречавале да ми и востезме перо на крила ишчуца, Рошина је узела евијакер и отишла у Версај да нађе, она се кога. Ствари које беше оставила у стану нису преледе двомесечну кинуру, која је дугунала гади; који кад сам пошмо наплати ми посебу и огледао који су били осетили моју прву унуту.

Тако лаким повраћака беху намете моје поремећене финансије. Рошина четири

⁴ Одржава првог до Париза пр.

стотине динара беше mi svega ostalo od barončininih para. Platio sam se prestonice, koja mi je bila tako tužna i rešim se da odem u Lila, gde sam poznavaajući mesne prilike pre mogao naći izvoru koje sam uzaludno tražio u Parizu.

ЧЕТВРТА ГЛАВА.

Као развој место и као гранично место
Два је прикупо велике користи свима
оцима, који су као ја, рачунали да у
табу корисна пољазница било међу војни-
цима гарнизона, било међу аузичи-
која, живели једном негич у Француски,
а другим у Белиги, нису имали стално
боравиште ни у једној од њих. Да сам
на све то рачунао и нисам се препарио.
У 13. летачком пуку упознао сам неке
официре, а међу њима и поручника Вила-
је-а, о коме Ј. Гомарти доноси. Се-
ове даље знао сам само под ратним
именом, али је већ био обичај у ово
време узимати их, а они се нису ништа
зауважила што сам носио име Руса.
Обавезе сам проводио са њима у ка-
тини или у касарни, али од тога нисам
никога ништа знао, и једнак као остало
без пара, Међутим један класичан гост,
кога су звали Едвард био неговног ула-
зног живота, и који је био прво дубаван
наспрам мене и ало је у томе био прот-
иштедје наспрам других, разговарао је
са саученицима са мном о мојим стварима,
па ми предложио да иступим с њим.

Путовање је врло лепо, али свако зна да нисам нише био у добру да могу бити најад али сабар мајмунина и медведина, и без сумње, нико ми то не би ни предлажало, да нити било је потребно знати да шта би ме он употребио, и натао сам га скромно у посланици, које ку знати да радим. Да сам путовајући лекар*, реко ми ошачи човек, које дугачки бакенбарди и крпа боја јане лапуку њих особити наглед, десним тачи болести једних сигурним леком, десним и стоку. Пре кичи да сам наљачи почео у једном ескадрону 13. ловачког пука, од којих је турини марешни лекар био дигао руке*: Ово! рекох у себи, још један нештаж, али нисам могао попући се. Уговорнио да сутра отпустијемо и да се у пет сати изиђури нађемо на плании Париза.

Било сам јада према на означеном месту. Господин доктор, који ме је чекао, каже да не треба да је носим, јер бих се сабила свеза три дана и ја бих криво пешице. Због тога вратим ствари у казано, а ми поједмо да идемо врло журно, јер он ми рече да имамо да пређемо пет миља пре подне. За први сат стигли смо на један наводно сланих кај којој бих признао обурење и под именом Каро, што ја писам знао, јер сам чуо да га познатију Кристијана. После кратког разговора наш домаћин узе у својој левој руци шашицу и растури их по сталу. Мој господар узе их деснишћом са таквом надишом да ми се то учини претерано, па онда надишом све подосте конада, а тодице даде домаћину у другој руци и нест. Ја сам знао. Писам разумеће писати

od svega toga jer se sine rado odlazio na neke časovnike napredu, od kojih ni reči čai, nisam čuo dobro. Bio sam, dakle, vrlo zadivljen i kad isao sam iz zgrade, Kristijan da bi me odobrovolio dade mi tri krug, rekav kako i ja treba da imam učešća u dobiti. Nisam mogao učiniti odjeka je ta dobit, na mi to rekoše. „To je moja tajna“, odgovori mi on sa nekim tajanstvenim izrazom, „ti hoš to doznati dopiraj ako budeš zadovoljan tobom. Napomeno sam mu da možebiti postuilo sigurnu u moje butanje, jer ja i nisam znao ništa drugo da je sa samo meao tiziru za drugi novac. On mi odgovori da je to spazno, ali da treba buvati zbog konkurencije. Priamo sam to mogovo objašnjenje i ponac ne znanjku da šta je se sine to opiscuti.

За четину дана правили смо нешто измисле по раним саопштењима и свако смо помери добило по две или три круне. Кристијан, кога су назвали само Каро, беше веома поштит у оном делу Брабанта, али само као лекар, и обично је пре људских моћи наредовао разговоре само о божествима, а људи и стоке. Увидео сам постоје да су веровали да он може да разјасни чини набојне на ству. Кад смо ушли у село, Њерик дошао с њим и његову тајну ове мајаје. "Могу ли рачунати на тебе, рече ми заустављајући се најодануту?" — Без сумње, намен је, али је пошто да знаш шта хоћеш? — "Слушај и гледај."

[illegible]

[REACTANT] CR3

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1

Г. Мих. Д. Мајсторовић, полицијски
писар, чита:

«Част ми је узметли уредиштво да ме изапола преко свог листа известиш, ико је могуће у првом наредном броју, и стоји ли одлука Касационог Суда о томе, да дела из § 375, а нали, закона не застаревају у року предвиђеном § 390, петог закона, већ да се кривична одговорност оптуженог продужава, све докле, докле он држи туђу земљу, а док не буде исту сам напустио, или док му се иста не отме силом власти?»

Ovo objašnjenje veoma mi je potrebno, i zbog ovog sam došao u sukob sa časovnim privrešćenim sudom, koji se drži u oceni ovakvih dela kao i prema svakom drugom istupu, čija je radnja trenutna.⁹

— На оло питање одговарамо:

Саучлајени из § 375. а кр. закона, нису су *привредно*, нити *трајно* казниво дело, јер се, као што је познато, да појам *привредног* казнивог дела тражи: да има нису јединоличних сврхених радња, даје некажњених, које изазу једну основну и потицају из једне намере, а све скупа чине целину једног казнивог дела, ма да свака од њих изазу даје свршени појам учиненог казнивог дела, а за појам, пак, трајног казнивог дела тражи се неопределимо остварење објекта кривичног дела.

Свега тога, наравно, нема код самовластица из § 375 з. кр. закона, јер је ту само једно намириво дело, које је завршено онога тренутка, кад је заузео утиснено.

Ona okolnost, što zaustaje ostaje neprekidno u državnim zakonima, ne može da menja njegov oblik i način izvršenja, jer bi, inace, stajali na to glodistih, morali priznati da je i svaka krađa trajno delo, no što je predmet dokaza u rukama kradljivca sve do provalaska, a takvo se, međutim, shvatilo nikako ne bi smelo priznati kao tačno, kad osuđenju delositi koji uslovljavaju *provalasku* i trajno krivično delo.

Такође схватање за значај § 375, з. кр. закона, исказује, у осталом, и сам текстове законске одредабе. Јер она баш, у својем трећем ставу, претпоставља *могућност заштитиоца кривичног дјела да остави мање или више једнаких захватача, и јериницу* правила, *но којима ће се ипак оставити у државни захватачу или тужоци, и него он заузме изједначавање и кривде, поје су не преваходито једнакоставна кривична дела, као што је и, н. пр. преобразње илве, пренопање илва ил. ил.*

Свега тога, наравно, не би могло бити у овој законској одредби, кад би се она дело сматрало као трајно или предужено кажњиво дело, јер би тада претходило одузимање знања, па тек онда регулисала личнична одговорност.

У овоме, нема разлога да се и кривичама ове врсте учини она пошастница која је учинила трајном и продуженом кривичном делу у погледу застарелости, јер је сопственим злудотом измања увек у положају да поднесе тужбу против захватаца, али онај узмме земљиште и загради га, или постави цотке и друге белеге, као знаке присвајања,

На против, за трајно лишене слободе или потрпаљиве, тужба се може поднети тек онда, кад се потпуно изгуби слобода, или потрпаљива сања за само дело.

Кад, дакле кривнице из § 375, а кр. закона ни по природи својој ни по начину извршења немају ни један од елемената који се траже за трајно и продужено кривично дело (§ § 70, и 75 кр. закона) онда и застарелост кривича почиње тек онда кад је захватна прва пут учињена.

Касациски Суд у погледу ових кривница није доносио своју начелну одлуку. Према ономе, гласиште заставског суда на ове кривце правилно је.

II.

Суд општинске ресничке актом својим Бр. 636, ништа:

У Члану 191. поменутог закона, стоји председник општине, потпредседник и кметови, бирају се на три године, а по истеку тога рока одређује се нов избор.

Ну у пројектом наредбу, у чл. 181 а став последњи, стоји: Изабрани на овим општинским изборима: председник, потпредседник, кметови и одборници, ушлеће се у дужност чим након избор свакак настане а избор ће им настати за период 1910—1912 године. Тога дана председник, кметови и одборници, заменили-одборници који овај закон када ступи у живот затеже разрешење се од дужности.

Молим се уредништво за објашњење да ји поклања између 1910 и 1911 те године стоји „до“ или „а“, дакле да ли ће избор бити 1912, у прву недељу пред Ваведеном, или у 1913-тој години?

— На ово питање одговарамо:

Према члановима: 77, 101, 102, и 122, закона о општинама, одборници, председници, потпредседници и кметови бирају се на три године, односно толико остају на својим положајима по дану избора.

Према томе и наредба чл. 174, а она из чл. 181 а. поменутог закона, никакво не могу говорити о календарским годинама него о периодима.

На тај начин, садашњим законодавним изабраним у овој години, траје мандат до краја 1912 године а први општи избори имају бити у прву недељу по Св. Сава 1913 године.

Ако би се значај чл. 174, а и 181 а. схватили другачије, онда изборни период не би трајао три него само две године, а то би било противно јасним наредбама чл. 77, 101, 102 и 122 поменутог закона.

III.

Суд општине постајичиште, актом својим Бр. 791, ништа:

Привестени суд, позидаска власт и остале власти, траже од општинских судова, званичним путем, кривнице — изводе рођених и изводе умрлих за војодине зина, а највише то чине старатељске судије ради образовања маца. — Суд овај, кад добије акт таквог тражења, шаље акт потпуно свештенику да пошље

тражење шлехе; а свештеници кад добију наредбе, он у уреди и изведе шлехе, али на исто не личи никакве тачне, пошто се то тражи званичним путем од опшних власти.

Како свештеници траже награду за издате изводе, то се може уредништво за исто свешће објашњење по овоме:

Да ји треба на ове изводе доплати тачку, и од кога треба неса да се издате, т. ј. од задруге за тражење шлехе, или за масу од старатеља када се тражи званичним актом; и

Да ји свештеници имају право на макакву награду кад ове изводе попуњавају, кад се ово тражи званичним путем?

— На ово питање одговарамо:

По члану 5. тачке 7, закона о уређењу свештеничког стања, свештеници немају право на награду за издавање извода из књига: рођених, венчаних и умрлих, кад ове изводе, или записате о томе, траже власти по званичној дужности.

На те изводе свештеници нису дужни да дају никакву тачку, јер ако је онда прва првинос, потребна, о томе ће водити брзгу власти, које су изводе и захтевале.

За ове изводе, које свештеници надују на захтев припадних, он имају право на награду по чл. 8. тачке 19. поменутог закона — 1 динар од извода, ако није случајно нарочитим законом ово право одузето, као што је и, пр. чл. 27. г. закона о општинама и другим.

IV.

Деловода општине житно-пољопривредна:

По § 74. привич. закона стиза 4. овако друго законично застарело кад му прође десет година. Ставом пак последњим поменутог § 74. каже се: преступљена за која закон доноси заговор до године дана, или пошључу казну до 300 талаира, застарела за 3 године. Сва друга преступљена застарела за 5 — пет — година.

У глави 14. крив. зав. § 147. и 148. предвиђена је казна због лажних исправа.

Кад се иза уверење сходно чл. 156. зав. о монополи дупла, у вези § 471. грађ. суд. пост. на се утврди да је такво уверење лажно наплато, за којеко година овакна кривница застарела т. ј. за које време.

Молим уредништво да ми објасни:

— На ово питање одговарамо:

Издавање лажних исправа од стране државних чиновника и општинских власти, у складу са дужношћу дужности, не важи се по § 147. и 148. кривичног закона, него по § 111, у вези са § 132. истога закона.

Како дела по § 111. допосе робују до десет година, то би она, према четвртој глави § 74. кр. закона, застарела за десет година.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

За раскодавање непопуњеног општинског призора није надлежан општински збор у смислу чл. 3. чл. 33. закона о општинама. већ се ова, по утврђеној немогућности наплате, врши на начин, предписан законом о непосредном порезу.

Збор општине р..... на дан 6. марта 1911 године доноси је одлуку, да се раскодажу 627-74 дина. непосредног општинског призора код 95 лица, означених у списку, због нематерије.

Надзорна власт решењем од 16 марта 1911 године № 3251, издала је од извршења ову одлуку на ових разлога:

1. што ово отуђење није онакво јавно се списице у чл. 3. чл. 33. закона о општинама, јер се тако предвиђа отуђење преко 1000 дина, а овде је исплате те суме.

2. што по чл. 122. закона о непосредном порезу, питање о порезном задужењу лица порезом из прирезом, покреће сама пореска власт, те се на тога даје известити, да се тако исто мора поступити и са општинским призором:

3. што по чл. 123. истога закона, кад се утврди пуносна немогућност наплате, треба чинити предлог за раскодавање, а аналогно томе, тако исто мора се поступити и кад је у питању немогућност наплате општинског призора.

У списку за раскодавање ова ова случаја постоје, и ако пореско одређење није само по овим законским прописима поступило, онда је то требало општински суд да учини за свако личе посебно, а у толико пре, што је и одлуком Главног Контрола од 3. маја 1907 године № 1807, објашњено како се ина поступити за раскодавање општинских зума.

Министар Унутрашњих Дела нашао је, да је неоматерије надзорне власти правилно, на је на основу чл. 152. закона о општинама, доставља Државном Савету сва акта овог предмета с молбом да по истоме доноси своју одлуку.

Трећи одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на законско основи. С тога је на основу чл. 152. закона о општинама решено, да се решење одобри.

Одлука од 30 марта 1911 год. № 3194.

Један случај повикати избора кмета с тога, што је члан бирачког одбора био општински одборник, који није положио заклетву на звање општ. одборника.

Радослав Д., из М..... жалити се Државном Савету противу избора кмета села М..... који је извршен 27. фебруара 1911 год, због ових неправилности:

1. што општински суд није објавио грађанству, да је Државни Савет повикати раније избор, нити је збор свикао у законском року, као што то захтева чл. 170 зак. о општинама;

2. што је овако збору требало да захтева стари бирачки одбор, који је био на првом избору;

3. што је за члана бирачког одбора, изабрани Милић Н. М., општински одбор-

ник, који на тај подмажак још није био позитивно закључен;

3. што избор није на време објављен, нити је одлука изборна о сазиву збора достављена надзорној власти у смислу чл. 85. закона о општинама; и

5. што се бирачки избор није састао у одређено време.

Трећи одсек Државног Савета, по разјутрењу односних аката и оцени жалбених навода, нашао је, да оцај избор не може остати у снази з тога, што је чиненим извештајем утврђено, да је у бирачком одбору заседао као члан Милан П. М. који није положио заклетву на званично општинског одборника, а то није могао бити прена припису чл. 78. закона о општинама.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се избор поновити.

Одлука од 6. априла 1911. год. № 3493.

Јос. Н. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

НАЂЕН ЛЕШ

24. проматр месца, Сана је забавила код Београда једну жензанику лепу, чију слику износило. Леш је мушки, стар 40—45 година, добро развијен, у скоро распаднутом стању.

Од одела на лењу је нађено: антерија од боваске тативе, чакшире боваске од првог сатина и чарапе баве вулне, без обуће. Ноге

су му нађене неване доноциом, те је вероватно изровиштална да је убијен на у воду бањом.

Може се сити оца, који би на шта ипак о вештању овог лица, да то јави својој власти или изврсту самозаконског с поштом на акт Бр. 3389.

ПОТЕРЕ

Стојан Ј. Стојковић, из М. Лаза, осуђен је за неправо разбојништво, али се нашао у бегству.

Он је стар 30 година, средњег раста, очигледно, после робе, из оразу будалачан. Дочепа начелника срма томољска Бр. 4014.

Обрад Николић, пратвореник начелника срма грочанског, чију слику доносило, коју између 22—23. проматр месеца пронао је испуку на латим побаско.

Он је родом из Београда, стар 27. год., средњег раста, тупољан, очигледно затворског за-

лених, малих тупих бркова, обрва. Од одела на себи је имао: блузу од плаве које, чакшире од сукна, на глави шајкачу и на ногама ошале.

Дочепа начелника срма грочанског Бр. 5105.

Милош Николијевић, из Шетона, извршено је крађу сина на латим побаско.

Он је стар 25 година, висок, мала, бркова једна, обрва.

Акт начелника срма Јасичког округа крагујевачког. Бр. 9107.

Милан Матровић, земљопосед из Бошњановца, у срму колаубарског округа ва-

љевског, потребан је правосудном начелнику срму роду извршеног преседе Бр. 16011.

Он је стар 60 година.

Милан Цокковић, власник из Обреноваца, тражи начелник срма поштом округа извршеног, роду извршеног преседе Бр. 1917.

Он је стар 34 година, средњег раста, бркова ситних дугачких у алаку градишном.

Превозује се возацима и општинским властима, да за ови побаски изина учино појављивају потору, и у случају привременог странжарно их узети властима које су потврдице издаде, с поштом на означено бројан акти или доноше.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Код начелника округа поштарског извршеног се у притору Драгутин Поповић, из „Почма“ и Велимир Милан Бабић, из „Гриша“ конспира. Ано су учинили вањо вањско дело гробо одмах јавити начелнику с поштом на Бр. 3809.

Светозар Јовановић, Циганин, из Антоница, на протвара вањо удео је једну побаску Милану Николићу, из Премаца, на латим побаско. Он је стар 33 година, са сребреним мишкетом у уници.

Побаску је вањо 7 година, вањаста, у обавезно воге путаста, са шиком „А“.

Дочепа начелника срма поштом округа ваљевског Бр. 6109.

Невољате доноси са ипак Савке Илијево, изд. узде, курци су сиведе вањо једну тестору, једну чакалу, али чиница за тесале намова, једну косер, два „масер-опа“ (игра за ранијаво пошрено) и једну танјачику инстрију. Акт вањта крајачког Бр. 3452.

Каталин Николић, домаћин у вањо „Заразла“, невољате вањо, на отвореном саву, уздео је једну савачу — вањо — у вањо је било 250 динара у вањо вањо и једна вањо вањо са вањом од сребра.

Акт вањта терајачког Бр. 3406.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излаже једнапут, а према потреби и више пута недељно. Претплате се узимају у напред, и то најмање за пола године код сваку полицијских власти, а испоси: 20 динара на годину за државна и општинска надлежња, а за све друге претплате у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ се продају по 5 кунара.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саветовању Министарског Савета, решено је:

да се Јован Леовац, начелник прве класе среза арнашког, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. априла 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника друге класе среза арнашког Светислава Ђ. Јелића, секретара начелства исте класе у пензији.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. априла 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за секундарног лекара, болнице за душевне болести, Др. Драгослава Н. Милошевића, лекара среза црногорског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за лекара среза темишкског, Др. Јанка Михајловића, вршеног лекара у остаци, по молби;

за лекара ср. белопаланачког, Др. Душана Радовића, вршеног доктора целокупног лекаријства, по молби; и

за лекара среза дубињског, Др. Миљутина Раковића, вршеног доктора целокупног лекаријства и бившег државног питомца.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за полицијског писара прве класе среза јабланичког Ђорђа Попивановића, полицијског писара исте класе среза справничког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза арнашког Милана Ж. Цветковића, полицијског писара исте класе среза ваљевског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза моравског, округа вишњког, Милорада Пајића, полицијског писара исте класе среза подринског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза ваљевског, округа подринског, Живкојина Радовића, полицијског писара исте класе среза јабланичког, по молби;

за полицијског писара треће класе среза ваљевског, Милорада Качаревића, полицијског писара исте класе среза начелства округа подринског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза ораничког Владимира П. Костаћа, полицијског писара исте класе среза десеточаког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе Управе вароши Београда Војислава Јов. Јовановића, андоцираног правника;

за полицијског писара треће класе срезачког Владимира П. Костаћа, правника среза зајечарског; и

за полицијског писара треће класе среза десеточаког Светислава Обрадовића, правника среза кишког.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. априла 1911. год., у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

§ II. Увреда и клевета владоца (величанства).

У § 91. б а. 1. и. з. говори се о увреди и клевети владоца. По речима, печатаним или непечатаним, писменим или писаним, или на каквим изобразљивим или знацима увреди владоца (увреда), или клевета на што предузима или говори, из чега се мисли на њега породити или чиме се он подсмеху или презрењу изложити може (клевета), да се казни затвором од једне године до пет година¹⁾.

Увреда и клевета владоца, као што се види из цитираног законског текста, не разликују се по својој суштини од увреде и клевете у опште. Према томе оне су само једна нарочита прота увреде и клевете, а не distinct sui generis као у римском праву, где су спадале под т. н. crimen majestatis²⁾.

Разлика између увреде и клевете владоца и увреде и клевете у опште лежи у томе да се увреда и клевета владоца не разликују се по својој суштини од увреде и клевете у опште. Према томе оне су само једна нарочита прота увреде и клевете, а не distinct sui generis као у римском праву, где су спадале под т. н. crimen majestatis²⁾.

Дале према нашем и. з. разлика између увреде владоца и увреде у опште лежи у томе, што се увреда владоца не може „делом“ извршити, већ само „речима“.

¹⁾ B. Binding I 166.

печатаним или непечатаним, писменим саставом, личним или на сваком изобразива или графикама¹. Свака изјављена или изјављена против владаоца, спада под § 91. а. к. з.

Клевета владаоца има за себе се разликује од клевете у општејерој мисли к. з. у погледу објекта заштите части. Према томе важеће се владаоца и проповедање била, већ члановима у општејерој мисли, а не тај начин предумишља или говори², не на тај начин клевета владаоца може постојати и онда, кад ни може бити ни говора о клевети поданика. За тај клевета владаоца постоји не само онда, кад се наводи неможе³ изазвати мржњу или презрени, већ и кад се тиме може изазвати поштовање. На тај начин није од клевете заштитена само морална част владаоца, већ и друге врсте части, у којима га напад на исто може изазвати поштовање. Кад тај напад напад може изазвати поштовање, ваљало је нитије.

Некад се је у теорији част владаоца разликовао у његову личну част, т. ј. част, која му припада као приватној личности, и владаоца част, т. ј. част, која му припада као владаоцу. Напад на приватно је се *crimen laesae maiestatis*, а на друго *crimen laesae generationis*⁴. По овај је разлика непотпуна, јер *maiestas omnibus inheret*: Сваки напад на владаоца као приватног члана је посредно напад на њега као владаоца⁵.

Уредба и клевета владаоца могу се односити на његове уставне владаоца акције или на његов приватни живот. У првом случају може бити уредба и клевета владаоца, а ако овај или овај министар носи одговорност за акт у питању⁶.

Говорношћу је, да ли се садржина изјаве или саопштавања односи на једну радњу владаоца, коју је он извршио претупања на престо или после. Довољно је за уредбу и клевету, да су изјава омаловажана и изјављена о проповедању учиниоца у време, кад је он владаоца⁷.

Владаоца не мора бити лично смењиван. Као и у општејерој уредби, довољно је, да се може познати, да су изјава и саопштавање против њега управљени⁸.

Промућување страшногоставања не може се ни одне сматрати као уредба⁹. Тако није уредба владаоца промућување званика „кинево“ или седице при овом увину. То важи чак и онда, кад би он промућувао учиница лица, које је правно обавезно на ове радње¹⁰.

За уредбу и клевету умрлог владаоца, не постоји специјална одреба, те за њега важи § 219. а. к. з. По уредбу умрлог владаоца могла би бити посредно уредба данашњег владаоца, као што се је раније већ видело. Тако било би уредба за садашњег владаоца, кад би ко тврдио о пореклу умрлог владаоца, нешто неистинито, што може и данашњег владаоца познатије подметху или презрени¹¹.

За уредбу и клевету владаоца није дужет питање важи чл. 22. у коме је реч у општејерој уредби и клевети. Само се у чл. 23. другачије казне прописује.

Све што је у § 91. а. к. з. а. к. з. решено о уредби и клевети владаоца важи према ал. 2. овог §-а и за онага „ко то исто учини сиром Краљине, Престолонаследника, Млађег Родитеља Краљевих, оца или сиром појединог, и у општејерој сиром предаја и потомка владајућег Краља у правој линији“, а према ал. 3. овог §-а и за онага „ако је то учинио сиром члановима краљевског достојанства, свију или сиром појединог од њих“. Под претима и потомцима имају се нарочито разумети само живи. Закон о штитици не помиње претке у чл. 23, већ само чланове његовог дома.

§ III. Уредба и клевета из § 104. а. к. з.

У § 104. говори се о једној врсти уредбе и клевете, која је управљена непосредно против општих интереса. Зато је уста издржана из општејерој уредби и клевети и стављена у гл. X. О злоупотребама и преступљенима против закона, власти и јавног поретка¹².

(НАСТАВЉА СЕ)

— 138 —

БЕШЕДНЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од
М. С. Ђурић
адреса Касационог Суда

I. О крађи стоке и земљод. алата.

По § 223. а) к. зак. свака крађа, учињена на одласак начин, у зградама, у којима алати не живе, казни се позновом оне казне, коју би кривац заслужио по § 223. к. зак. да је крађу учинио у зградама, које су тако именоване. Називања се од тога само крађа стоке и земљод. алата у предности преко 200 гроша чаршijsких.

Делова се да судови погрешно тумаче ово законско наређење, узимајући да под њега не долазе и крађе стоке и земљод. алата испод 200 гр. чар., већ да оне спадају под прописе § 221. а. к. зак. као општи прописе за крађу стоке и земљод. алата, у предности већој од 100 гр. а мањој од 200 гроша чаршijsких.

Ово је очигледно погрешно, јер се према тексту законског наређења § 223. а) казни, кад некачује крађа оних објеката само онда, кад је њихова вредност већа од

200 гр. чар., а иначе и оне крађе спадају под исто наређење.

Разлика између овога наређења (§ 223 а) и наређења из § 223 б) к. зак. у томе је што се по § 223. б) к. зак. казни крађа оних објеката, на где они били. Овом негодном стилизацијом хтео се рећи да ће се по овом пропису казнити преста крађа оних објеката и крађа њихова учиница под околностима из § 223. а) к. зак. не не и оштра крађа оних објеката, учиница из просторија у којима алати живе, јер таква крађа долази под § 223. а) к. зак., као општи пропис за крађу, без обзира на вредност и врсту украденог објекта.

О овоме види и одлуку II оделова Касаци. Суда од 4. II 1907. г. № 9158.

II тако излагају:

1. Проста крађа стоке и земљод. алата у предности преко 100 гр. чар. а мањо од 200 гр. чар. — казни се по § 221. а) к. зак.

2. Крађа стоке и земљод. алата, у овој истој вредности, учиница под околностима из § 223. а) к. зак. — казни се по томе пропису.

3. Крађа оних објеката, у вредности преко 200 гр. чар. казни се по § 223. б) онда, и кад је учиница на прост начин или б) кад је учиница на опасан начин, у просторијама у којима алати не живе.

4. Крађа оних објеката, учиница под околностима из § 223. к. зак. без обзира на вредност украдених објеката, долази увек под прописе § 223. а) к. зак., као општи пропис за крађу стоке, из тако означених просторија, без обзира на вредност и врсту објеката.

2. О надлежности поротног суда за случаје поштивања туђих ствари.

Извесна линија ситуација су за то, што су се догоришља и туђу сток уштитила. Делу је квалификовано као злочин из § 293. к. зак. Превостени су стави оптужени под суд за поменуто дело, на их из тим својим пресудом на исто дело и осуди. Ну Апелационог Суда, кад му је тај предмет послат на пресудење, оташи пресуду превостеног суда за ништавно, са разлога, што то дело, како већ Апелационог Суда, долази у надлежност поротног суда. Како по кривичном поступку превостени суд у оваквим случајевима, нема право на противречање, он је морао оптужени ставити под поротно суд.

Ово судско решење оснажи и Касационог Суда [I одел. 9. VI 1909. г. № 6997].

Ово је решење погрешно. Према чл. 12. т. 4. зак. о пороти, поротни судови надлежни су да суде само поштивање ствари на § 289. и 291. к. зак. али не и квалификовани поштивања из § 293. к. зак.

Да ли је ово добро или није? Очепаљно да није добро, јер нема никаквог разлога да се теже дело, квалификовано злочин из § 293. к. зак., узмуне из судбљива поротног суда, а бавијају случајевима да тако долазе. Ну, суд ипак квалификује да чини интерпретацију овога закона, који је сасвим јасан и одређен, онда, којиме дужност да га примени потпуно онако како он гласи, јер суд нема

¹ У § 91. б) се каже „може изазвати“, а не „изазива“ као у § 219. а. к. з. По тај начин поштовање гроша

уштити с оном сиром, т. ј. саопштење је издржано, премо неће изазвати, као за клевету владаоца закон

порекла, а не управљено.

² Овој разлици уопште *Blindung* 167.

³ *Ein. Oshauken* § 95. 4. т. *Liut* § 188. Мр. I.

⁴ Ун. т. *Liut* § 188 I 3. *Oshauken* § 95. 4. т.

Frank § 95. I.

⁵ Ун. т. *Liut* § 108 I 2. *Oshauken* § 95. 4. т.

⁶ Ун. т. *Frank* § 95. I.

⁷ Ун. т. *Liut* § 148. I 2. *Frank* § 95. I.

⁸ *Proci* т. *Liut* т. *Frank* loc. cit.

⁹ Тако поштива *Reichsgericht* (28 171).

права да корегира законе, (У смислу овога нашег разумљивања иди и одлуку ошине Седишне Касациског Суда од 29. XI 1910. год. № 12758).

3. О разумљивању § 23. калн. законика.

Отпуњени је био под судом и у првотвору. Првом пресудом првостеног суда отпуњени је ослобођен од казне из недостатка довољних доказа, али је остао и даље у судском доводу, према наредби § 256. крив. суд. пост., пошто је био под судом за значајно дело. Ову судску пресуду поновио је Касациски Суд и по том приликом првостеног суда донесе другу пресуду, којом отпуњеног суда на казну. У овој пресуди, суд позивајући се на § 23. калн. зак. изнесе: да ће се отпуњеноме казни, на коју је осуђен, рачунати од дана кад је извршена та друга пресуда, не подела извршеног рачуна о томе, што је отпуњени и по изрешеној првој пресуди био задржан у првотвору.

Ову пресуду поновио је Касациски Суд (одлука, I/VIII-1907-№ 8199).

Побуда за овакву одлуку у томе је: што отпуњени није био осуђен првом пресудом, а, пели по § 23 к. зак. почетак робље итд. рачуна се од дана прве пресуде, ако је осуђени у првотвору. Намак је отпуњени осуђен тек оном другом пресудом, онда му се и казна има рачунати тек од дана те пресуде.

Јако је увидети да је овако схватање погрешно. У § 23 к. зак. законодавац је поставио ошине првостеног, по коме се има рачунати почетак издржавања казне извршене слободу за осуђена лица. То правило гласи: а) ако су таква лица за време судске потраге била у првотвору, казна се почиње рачунати од дана прве пресуде; б) ако су била у слободи, од дана кад буду лишена слободе. Нигде није у закону казано, нити логика ствари упућује на то, да је отпуњени требало баш том првом пресудом да буде и осуђен, — то није битно, — гласно је онде то: да је отпуњени у то време био лишан слободе. Зар та околност, што је прва пресуда погрешна, на отпуњенога има неких недостатака доказа, треба да иде на штету отпуњенога, и ако је он после овако изрешене пресуде остао и даље у првотвору. Нити је то заповедано хтео, нити за то има на каквих разлога. У смислу нашег разлагања ствари и одлука Ошине Седишне Касациског Суда од 12-VIII-05-№ 6775, (види Архив за правне и друштв. науке кн. IX св. 5 и 6 1910 г.).

4. Стоја ли покушаји над свршеном делом крађе.

а) Лопов је ушао у амбар припадник тужњеног и у свој циљ, која је са собом донео, напсто пасово кит, али пре него што је тај циљ однео, примећен је и спречен, и је тако одас са животом остао не однео.

Првостеног Суд узео је да онде стоја покушаји крађе, на је за шта отпуњенога својом пресудом и осудио. Ту пресуду оспорио је у Касациски Суд. II одлука 17-VIII-1909 № 8446.

б) Отпуњени је ушао у амбар отпуњенога и на једног његовог бурета оточио у своје буретне 8 кила ракије, но како је приметно да га је отпуњени опалио, он је ракију оставио и пред тужњенога изишао, беа да је буретне с ракијом изнео.

Првостеног Суд у својој пресуди изаше је да у радни отпуњенога стоја долаз на § 223 у в. с. § 41 и 44 калн. зак., јер отпуњени украдену ракију није узео у своју државину, већ је она остала код тужњенога. [Пресуда прв. суда за окр. беогр. од 3-IX-1910 г. № 31041].

Ову пресуду поновио је Касациски Суд приликом свога I одлука од 28 IX-1910 г. № 10791, са ових разлога: „За појам свршеног дела крађе није од утицаја та околност, да ли је узета ствар и однета.

По § 220 кр. зак. узети једну ствар на туђег притељак, не значи да ствар мора бити и однета, као што суд погрешно наводи; довољно је да ствар пређе у притељак — државину крадљивца, а остављена тужњеноме распе у своје буретне, отпуњени је узео ракију за притељак тужњеног и дошао до неке државине, начином који § 199 кр. зак. предвиђа за стцање државине код конкретних ствари.

(НАСТАВЉЕЊЕ)

О ИЗВРШЕЊУ КАЗНЕ.

Међу осудама које изврчу казнене судици има и две категорије: оне које морају бити материјално извршене да би проказале своје сопствено дејство; такве су осуде на телесне казне, на казне лишења или ограничења слободе; на новчане казне, реституције и накнаде штете; и осуде које проваде своја дејства аутоматично чим је пресуда која их изврчу добила важност извршене пресуде; такве су осуде на неспособност и губитак права. За прве је осуда само основ извршене; за друге, осуда је потпуно извршене¹⁾.

Извршене ошине првенствено каже за извршене казне.

1. Накнада казне не може бити применена, нити се може извршити осим на основу извршене пресуде или решења, која проваљају од надлежног суда у момент кад је кривац осуђен. Решење или пресуда мора да је поставила извршену по истеку рокова који су одобрени за жалбу или пошто су извршени сва рекурсна средства.

Ово је основни принцип који мора бити применен сваки пут, осим ако закон не чини изузетак. Такав изузетак у нашем кривичном законодавству предвиђају за случаја дела § 15. и 16. нов. уредбе по којима: „осуде полицијских и општинских власти по значајног дуплост над скитницама, крадљивцима, и „свугама, као и осуде за ова дела којима

је казна до 5 дана затвора или 50 динара, и за дела из §§. 326, 327, 328, 332, 339, 344, тач. 3, 357, тач. 1, 356, 363, 369, 372, 375, 382, 391 а, 291, б, 295, „крив. законика могу се извршити над осуђенима одмах, а њима остаје право да жалбу првостеном суду, у којем овим случајевима извршена пресуда, изазује одлуку према скитницама, крадљивцима и свугама, власт мора примити „попуњеним затвором поштом“. Исто тако, по § 256, кр. пост.: у овим случајевима, где би тужени коначно првостудом отглашен био за невинца, или да није крив. (чл. 39, зак. о пороти), или „би прена § 250, кр. пост. био ослобођен испод суђења, или у случају преступа „био пуштен из недостатка довољних доказа“ (§ 242.) суд ће тајног ако се у првотвору изаше, изустити одмах у слободу, не чекајући да шта пресуда постане извршена. Тако шта одмах се извршје и решење изрешено на основу § 162, кр. пост.²⁾

II. Право извршене казнене осуде не припада јурисдикцији која је довела одлуку, већ државном тужњеном³⁾. Само он може да прошири истин, моменат и мере извршене казне саобразно законским одредбама и пресуди о осуди. [Франц. законик о крив. поступку, чл. 165, 197, 376].

По нашем кривичном поступку то право припада полицијској власти; сваку пресуду којом се на осуђењу чини поставе извршена суд ће по праву одмах поднети полицијској власти на извршене⁴⁾, — § 286, кр. пост.

III. Али државни тужњени који даје на извршене одлуку које су дошле на његов захтев, као што наричар даје пресуду којом је добио спор, није извршен, као и сваки обичан наричар, да решења изнеса отпача која је покривују осуђени а тачу се овог нарившења. Ако осуђени тврди да одлука која се прена мора применити није саобразна било законима провинција, било одредбама пресуде о осуди, питање добија ствари карактер и његова ситуација треба да припадне судицима. Али којим судицима? То питање није регулирано у кривичном предмету никаквом прописном одредбом⁵⁾.

Нам кривична поступак не предвиђа ово питање и за то и не даје никакву саопштењу о њему. У § 281, кр. пост. предвиђа се само случај кад се догоди случај очевидне погрешке у писку у извршеној пресуди и стања у дужност полицијској власти кад примети такву погрешку, да задржи извршене пресуде или решења и да се обрати с питањем датичном првостеном суду. Али осим овога случаја: тј. очевидне погрешке у писку извршене пресуде, друго какво питање које се тиче извршене осуде није предвиђено ни регулисано.

У нашој ранијој судској пракси ми смо забележили један случај⁶⁾ у коме је било покривено ово питање о извршеној осуди на казну затвора над једним ли-

¹⁾ Garraud.

²⁾ Henr.

³⁾ „Правник“ за 1892 год.

⁴⁾ Garraud, — Traité théorique et pratique du droit pénal français, t. II, Cyp. 241.

нем које је био осуђен на затвор од шест месеци, али чије је извршење дошло у питање и постало спорно за то: што је то него, ипак пошто је леђ почео издржавати ову осуду, био стављено под суд и притвор за друго дело, узлаз чим извршење осуде буде преклинуто и у судском притвору на ово друго дело овај осуђени проводи време од шест месеци, па, на претресу буде ослобођен за ово друго дело. Када је овај осуђени, пошто је ослобођен за ово друго дело, да које је првено више од шест месеци у судском притвору, био спроведен полицијској власти на извршење осуде од шест месеци затвора, коју је био почео издржавати пре стављања под суд и у притвор за ово друго дело, наступило је спорно питање: треба ли и може ли се над њим извршити ова осуда од шест месеци затвора коју је почео био издржавати, кад је он првено у притвору за ово друго дело да које је ослобођен, околико колико је био осуђен извршеном пресудом за прво дело.

(НАСТАВЉА СЕ)

Милош М. Станојевић.

УСТАНА

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

НОВИ ПРИЛОШЦИ

ИСТОРИЈИ БЕОГРАДСКЕ ПОЛИЦИЈЕ

ОДНОСНО А.

I

Шта значи добошање!

Има у Државној Архиви једно занимљиво писмо, које је Управник Београда, Петар Марковић, 10. маја 1830. писао Кнезу Милошу.

У томе се писму Кнезу казује како се у Београдској Полицији свакога дана налази разноразних ствари од умрлих лица или од бешара, које се морају издати јавној продаји, а често бива да таким начином треба и коју кућу или другу какву грађевину продати. То је дужност полиције, и она је то од решења дана увек прима била добом, а тада се десило да је била за продају једна кућа на неке познатије наредило да се продаја објави ударањем добоша. То је учињено, како вели, зато да би свет знао и брзо сазнао шта је и где је за продају.

Чим је добош почео ударања, копр се у граду узбунило; позвао је одмах башра-башу и питао га је шта је то и са чијим је знањем и одобрењем добош почео ударања. Башра-баша му је рекао шта је у ствари, додана да се поред куће продају и неке ствари заостале од једнога покојника. На то је већ изјавио:

— Добош оне ударања не може, него у Немачкој, јер ово није никаква краљевина, у којој би добош смео дунати!

У тог су доба Турци ерање, на чаршије, потрчали управнику српске полиције и питали га ушакхрено:

— Шта је то? Види се да су Влази наузали нас клати и давити, па добошем понављају.

За тали часак су сви Турци, и мало и велико, били на путини и на улицама у групама од тридесет до педесет душа. Тако су дочекали и и провели сви ноћ. Како српски полицијски свине ноћи се изтрљали обилази каром, то све ноћ, узлаз није пушка пукала. То се је зачета и десило, а само да је било са познатијом више, но само неорица! „А сада ћу — закључује управник Лазаревић, речотар — запоседати и наредити више да иде са полицијом“.

Кнез се тада бавио у Пожаревацу, где је писмо примио сутра дан и на ње одмах одговорио. Тај одговор Кнезев је сачувао — а он би, свакако, био занимљив.

II.

Један заочник.

Писмо својим од 6. марта 1830. године, Управник Београдске Полиције Петар Лазаревић, известила Кнеза Милоша о једном необичном убиству, које се десило у Београду са свим у близини Сана-Калије. То се овако догодило.

Неки чизмар Јован, у договору са својом женом и комшијом Антонијем, апшијом, учини 4. марта у 6 сати напу у Јовановој соби убиће некога Турчина, који је и њима био позван на вечеру. Убиство су извршили пошто су Турчина овако, „са вином и ајоном“, на су га за тин заковали у соби Антонијевој.

Сутра дан у дванаест сахати увече (окоат) је, нагда, рачунао по турском рачуну, жена Јованова ода тајну споме познанику Нолу Христовићу и закупе га да се све никоме ништа не говори. Нона обела све, па онда брзо оде поплаћу Мили и све му исприча. Мила узме три пакута и бузубашу па непадно нађе у њихову кућу, охвата и е наизглед у хапсу пошаље оба човека, а он са бузубашом поче испитивати жену, која каже да је Турчин закован у истој соби у којој је испитују, али нисте особине не зна. Они распребе собу и паду да је на једноме месту своје копања земља. То почну наклањива копати и завета наћу на Турчина. По тог немају стрну и напреме — веде — све како је и било; дућане, и чалхирски и апшијски, затворе, а жену, у име награде за то што је ствар отворила, предлажу на привремено чување њеном пријатељу Нолу с тим да је сутра дан приведе власти, што је прихватио. Нона све тајно и изврши.

Сутра дан је ствар већ била предата суду, који је све троје узео на испит, за тим их затворе а ствар њихову спровео још истога дана Великом Суду.

Интересантан је завршетак писма:

„Турчина још нико не тражи, но ако би чистити Векар потражио, то очекујем од Вашег Сјавијетства наставање, иже како ћу одговорити“.

Кнез је за то одговорио на Пожаревац 9. марта. Кнежева одговора немамо сачувана, али из којег писма које

му је одмах 10. марта писао Управник Београдске Полиције видимо, како је Кнез много позлао на то да догађај не буде познат у јавности. Доцка — јер ајдемо њавно већ, је свакоме познато“. Шта нише — да и је сазнао и векар, Турци је појвода (парично знање) звао одмах Београдског чиновника „кнеза“ Милоша, и питао га је једн истина да су неки дула у својој кући једнога Турчина убили, Милош је био обзвучан тим неочекиваним питањем па му није умео одговорити ништа друго да да ће се обавештати:

— Кнез Пера, векар, може бити да зна је ли или није, а ја ћу га питати пак ја Векар абер довести.

„Кнез“ Пера — Управник Петар Лазаревић — одмах пошаље „кнеза“ Милоша (позицијом Мила!) да обавести појводу како је ствар текла. По том је обавештеног истина да је неки човек убијен, но да ли је он Турчин или Јермен или Србин то се не може знати, пошто је жртва закована.

Појвода је питао:

— Зашто је човек убијен?

На то му је одговорено:

— Затога га је човек на својој жени, разјари се и зовне првога комшију на га ударе. Ми смо нисали Господару Милошу, па морамо одговор чекати.

— Да видимо на чему шта је и ко је! — рекао је појвода, а Мила му је одговорио:

— Ја не смем док одговор не дође мени, јербо сам запечатити дућане објаве, па се не може удавати.

Изгледа да се Кнез сада налазио на Велики Суд. Има једна забелешка из које се сазнаје све толико да је „Суд Народни“ добио неки „укореније писмо“.

Јасно је само толико, да је Кнез надао нарочиту неку наредбу о чизмару Јовану и његовој жени, и ту је наредбу Кнежеву био Београдске Полиције преко башра-баше „спровио“. За тим је мртвога Турчина предао појводи заједно, са халима његовим и са три стотине двадесет гроба који су му били убице узели. „А Антоније и данас наоха се под архитет судскијски“ — завршије Управник Београдске Полиције свој прећи писаног од 24. марта по тој ствари, чиме се испрваљу и архивски подаци о раду државних органа по овом убиству.

III

Привилегије Београдских Јевреја.

Године 1831. Управником је Београдске Полиције био Цветко Рајковић, чин је рат тесно склопан с потакоком Историјом Београдске Полиције, кад је будио добош.

На овоме месту само овај прилогач.

У писму које је Рајковић писао Кнезу Милошу службено 23. јуна речене године налазимо и ове врсте:

„Воспокојеније доводио до знања Вашој Светлости, да овдешњи Евреји никаквијим начином није с проци житељима овдешњим обичном поретку да се позвају: но што се год законд обиче, они су неро спори на то и затежу се. Прво: кулак с парашањима на-

кавалера не чине. Друго: дућане неће да затварају запосленици и неће давати прилику док Војска служба у цркви се не сврши; по на првом тога не дају одговора. Полицијe и Пандуре испраћају новинарима се на права њиха да ролата од Свјетлости Ваше (која да нас јесу светиња). Други пак говоре да кад ми њихове спеле не празнујемо, то и они наше празновање неће — и прочт'.

Управник је Рајонск нашо свако сумње био у недоумици шта ми заља чинити, јер ми, ниско се, није било познато да је Кнез Милош дао нарочитих поклоњеница Јеврејима у Београду. Зато он моли за решење „како у будућности се вишепоменутима Јеврејима поступати се има, барем се онима којим њихове дућане у нашој царинија имају“...

Писмо је пријемљено у Крагујевцу 25. јуна, и по саваљеном коменту на ње је онako одговорено:

„У призивујућу чиница Београдска, да које ми у писму Вашем од 22. т. јављате да се обичајним тегама и полицијним уредбама неправо поштују, толико Вам одговара, да одношенија чиница прати грађанска Београдска и тамошњег магистрата она нота остају, која су и до сада била. Ви дакле гледајте колико можете, с једним начином се њима поступати, док према не дође да и на свима дужностима обавезно, и лично ми припасти, која и онako додатна: као могу даљег расваљеног у себи садржала, одузме“.

Сад је и Управнику Београдске Полиције била отворена Јасна — бар толико колико је Кнез хтео да буде...

IV

Пред илером.

И ако тек овако саваљено, ипак хартије Београдске Полиције сведоче како се у прошлости наше власти нису ни тренутка шалиле са таквом онитом невољом као што је била појава нозере. О томе би се могло и више говорити, али ми је сада на овоме месту чинио само ово посебно саопштење: —

„Вашете размишљају — пише Управник Београдске Полиције Цветко Рајонск Кнезу Милошу 1. августа 1831. године — по јутрошњем сурвици јављено, да је измочувена Босанска *Билера* појавила се на конспирацију нашем у Земљу и у неким селима у Српску. Одама како смо ово доушли јутрос, ниско сам у Земљу да увериш се о истини овој. Господи Генерал и Директор толико уверљају да је вишепоменути болест“.

За тим се приповедају појединости шта се учинило за предостроју, па се бежећи да и „десеторку следеу с трговачким еспаном патарг у Земљу повратиш ли смо“.

Најзучније је — вели се на другом месту нам за поштом цариградску и срезку, не изајдући препарата за камене — ако нам не икључи они на царство припадати и оклањајте писма предати“.

У бром одговору Кнезеву видљиво како се Кнез Милош не удаја толико у средства која су се онда имали при руци.

Он вели: кад ученија од нас. Пенци не могуће спречити којају нозере, шта ћемо ли моћи! Ипак одобрава предузетне мере па и оне које полиција буде по својмо нахођењу предузела, само је он та да се отвори саобраћају пише, али како вели нека „нут. нисаште“. Највећа му је, пак, нада у Бога!

Посебно су занимљива два места. На једном вели: „...гледајте то набавити материјали онај чим се кади, пак и кашице и јуце који би отуда прелазили добро најпре окупите, барем онako као што се тебе и *Свијезу кадили*“.

На другом месту онда у продуженом каже Кнез: „...ако је могуће да се и лабе, које с епаном долазе, добро проваде, и то ће ниско да уар бити!“...

V.

Испраћање Митрополита.

Много и много времена пре па све до 1831. године, у Београду су се на престоју цариградског манастира сви сазли Црква и ни један Србин. И у ту је митрополитом у Србију ушао била под митрополитом Гркма као нашим православним. Али у току те године Кнез Милош пошље у Цариград архимандрита Мелетвија Паловића, онга који је у боју на Лубуку 1815. храбро српско устанке ударио у добит, и „подарва“ патријарха цариградског да Мелетвија постави за архимандрита Београдског и у митрополита српског. Патријарх Константин 18. августа заступа провинције Мелетвија на српскога митрополита.

Живу митрополиту Београдском, Грку по природности, ваљало је, дакле престо одлазити.

Он је то и учинио.

Па дан 21. октобра тај је митрополит одлазио у Београдској прилику службу за српска пута, наговорно је цару одпростило садово и отпутовао.

Истота је дана Управник Београдске Полиције то слово послао Кнезу Милошу на разматрање, па је долазо једн и оно: „Надах се да Вашој Свјетлости неће проћи расваљеноје пише, које смо учинили те смо Господина Митрополита тако испратили и савојавили, како у цару тако и до скеле с сјајаштвом, аналитички и кметовица и поштом јављеница окупљали. Ако бујено у чему потрешали, те несвојорјелне молимо Вашег благодетрности и вознодушнога опрошчења“.

Тако нам се Београдска полиција и с то стране показује на вешности свога задатка у оно доба, од кога нас дели сада управо осамдесет година.

ВИДКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Кажемо *ушле* да бисмо разишли, али то није било ниско, међу нама смо се налазили Романиши у једном царству које нам је било забранило, као што нам је било забранило путовати појединачно,

него само у групама од по 15-20. Ми смо дуго сиедали Французу лежећи од чини и намета, али је тај заиста дамас пропао. Седмичи су дамас препредени, и ли се повукосмо у Фаландрију где су јули сагула, и где, ако разноврсности монете, можемо још разумати на нашу надустрају. Шта се тиче мене, ја сам се у Бриску био одвојио, где три месеца, ако нарочитих послова али свршио сам све, и за три дана напуни моју дружину на вапору у Малују... Какојем ти ово да се размислиш ховен да и ја са мном... ти би нам био од користе... али дити-варе мене!!

Пола збуни да нисам знао где ми је глава, а кола дубовитица да торам до краја, пристаем да идем са Кристијаном, ма да нисам знао шта му могу да користим. Трећа глава отиском у Малин, онда ми је рекао да ћемо се пратити у Бриску. Пошто смо проиш прилику зауставили се у предграђу Лулеву пред једном врло бедном кућом; прилику бисмо ишарали дубоким пуковитица а разобили прозора бисмо запалили гомила сламе. Била је поноћ али сам ниско време видети према месецу, јер прође скоро пола сата док ниско испрчашна баба, кажућу писам ниско видео, дође да нам отвори. Унеде нас у једну собетину где смо тридесет лица пушача и пушачу у раним страшим и расваљеним поклоњима. Исход плавих лица, ишараних црвеним сагутица, јули су имали кауте од сомота операжоне плавици и са сребришастим дугметима, као што се виђају на аналуджским магистрима, а одело жена било је од неких узбуљивих боја. Било је то страших лица а које је било несече. Једнолични зекн даира, мешан са уривањем два кучета, пелана за један сто, пратио је небијачко песмо да би се могло помислити а је то потребно повало. Дим од дуана и од хрпа, који беше напуњено ову поштину, једва је допунта да се види на средини собе једна жена, која је понављала проном мразом, испрала неку даљачку игру праћења најпохотаније поштине.

Нашим дољским весеље се прекиде, јули се подзванише са Кристијаном а јене са граљуку. Затим се окретење монте доста забавити. Јер сам знао за Цигане као једну историску банду, која ми није узасла ни мало поверена, и мислио сам да не могу саграти а да нико ниско не сагла где сам се јео, пошто ме нико у овој једини није ни знао. Моја забавитост била је тако јасна да је Кристијан примети, и пораво је да ће ме ушарати кад ми кљес да смо под Хернигове (Ниско који одвојено онима Мага да другог на пошати) и да смо потпуно сигурни. Глад ме нагла да онда узмем учешћа у несече и како се крчм са коловачом брзо пунио и правило, осветло сам у скоро потрбу да легнем. На прву реч што у томе споменух Кристијану, он ме одведе у једну суседну собу где на својој сцали леж, спаваћу неколико Цигана. Ниско имао право да се ниско нисам могао уздржати а да не заштанам а на господина, зашто он, који је увек

тражио добар конач, плаћао тако рђаво преноћиште. Он ми одговори да увек у варошима, у којима има куће Романима треба ноћити у њој; да не би био осуђен на смрт, да не би био кажњен од праведног суда. Деца и жене спаљивају су у истој војничкој постели и по сну како су спаљени видели се да су на то били навикути.

У спаљивању сви су били устади и саремали су се заједнички. Да нису имали учешће прте, косу прну као угаљ, кошу масну и бакарну једва бих познао поје синоћне другове. Људи обучени као богати холандски дамбас имали су о бедру кожане јакнице као што их носе трговци у Поасију, а жене претрпане златним и сребрним накитима имале су одело сављаник са Зелада, чак и деца коју сам затварао у ритаме бубе чисто обучена, и сви су имали неки нов накит. Сви плаћоме одмах из куће и одоше на разне стране да не би на вашир, где се у гомилама скупљали осељени из околних села, штити заједно. Кристари, видели да се ја спремам да с њим пођем, рече ми, да му не требам ђео дај, и да могу ња куд хоћу, а у вече да се нађемо код Херогице; даде ми неколико круна и оде.

У разговору баба ми каза да неку моћну ноћку са тропом те сам најмање једну собу у крчи, затим не знајући шта да радим вратио сам на ваширште и нисам имао дуго на сретном Магара, бившег официра у доброволном баталјону, кога сам упознао у Бреску у "Турској Казаки" где је се копао на доста сумњив начин. После првих поздравних ми не ушта од куда ја у Малину. Испрва сам му пошу историју, он мени другу о спом муту, и била сам обожан задовољан, перујући да смо један другог преварили. Пошто смо се мало подкисили пољом по ваширу, и на свима нестима, где беше света, вратио сам по кога од посетителја Херогице. Рекао сам моме другу да некога не појави у Малину и зато сам окретао главу да ме он не би познали и то не зато што сам се стидео да правим да имам таквога познатица, него зато што сам знао после са једним брао претрепаним човеком "Где, рече ми он, они људи нас нико не познају, да их случајно не познајете?" И не окрећући главу одговорно сам да их нисам знала видео и да не знам који они могу бити. "Шта су они, постави ми друг, претпостављајући да ви то не знате, ја ћу вам рећи то су крадљаци". — Крадљаци! Увијек ја, од куда знате? — Отуда, што ћете и ви сами видети ако пођете са мном, а можемо се кидати да нећемо њих даљко на Ђемо их видети да раде. Гледајте, гледајте!

Погледао на једну групу скупљену пред менаџеријом видео сам довољно јасно једног од лажних дамбаса како диже кошу неким дебелку, кога смо гледали после једног тренутка да је најпресније тражи по свима њенима. Циганин ује латин у један људи где се продају љађари и где су већ биле две нахоне Циганке, и мој ме друг уверавао да они неће изаћи пре док не украду нешто од

накита, који су разоређени пред њима. Пренасмо наше посматрање и одомо да румом заједно. После рутка, видевши друга распоређена та љасана, молио сам га, да ми истинито каже који су то људи што ми их је показао. Увијајући да их потпуно не познајем он се реши најзад да ми каже и сво шта рече:

„Пре неколико година био сам у анзору у Гаусу са двојицом из ове банде, који сам сад нашао у Малину, представо сам им се као бешт крадљивац и они су ми без заора причали њихове подигне и њихов живот у свима могућим војдиноштина. То су људи који су дошли из Молдаве, где их има око сто десет хиљада, и живе као Јевреји у Полској не могући добити другу службу до релативно. Њихово име менао се са менима где су пролазили: они су Циганци у Немачкој, Ђипси у Енглеској, Цингари у Италији, а Бохемци у Француској и у Белгији. Они кретају по свој Европа вршећи њихове непотпуне и опашне задатке. Они шинају по се, гађају, продирају латине поругане, казанику, свирају по казаницима, тргују са већини кожом и менају новац који није важе у општају.

(НАСТАВЉАЊЕ СЛ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине губервача, у срезу сруженином, актом спојим Бр. 794, нита:

„Једном грађанину оне општине, отргне се његова кобила из штале пре неког времена, око 8 сати пре подне, и побегне у поље стара оне општине. Иста кобила после подужет грађана, и чиниот развеса преко позиваче власти, није се могла до данас пронаћи. Своственик кобиле поднео је сада овом суду акт, и тражи да му ову пошту кобилу плати општина на основу члана I. закона о накнади штете злостаномном љазанком и намером против законим поштитом ствари.

С тога суд нита те уредниште да ги изводи известија преко „Полицјског Гласника“, по могућности у најбржем броју; има ли горње лице право на накнаду штете на основу чл. I. закона о накнади штети да му општина исплати?“

— На ова питања одговарамо:

По члану I. закона о накнади штете учињене злостаномном љазанком и намером противзаконим поштитом туђих ствари, општине накнађују штету само у ова три случаја:

1. кад је љазанина учињена злостаномном од стране другог;

2. кад је извршено намерно и противзаконим поштитвање ствари; и

3. кад је учињена крађа стоке и осталих тако побороних ствари.

Према томе, са стоку, која сама отуђава љазанком своственика или побегне, не даје се никакна накнада.

Према томе, и у овом истакнутом случају суд није дужан да даје никакву накнаду, без обзира на то што кобила није пронађена, ако само стоји изнад суда, да је кобила сама побегла и некуд отуђарала.

Ту околност треба нарочито навидети савесно, јер не би било лено, да се општина заплања оваком претпоставком, ако би крађа одиш постојала.

II.

Суд општине јавованске, актом спојим Бр. 802, нита:

„У новом закону о таксама код броја 339. таксене тарифе има напомена: „на правне послове у којим испиривала такса се наплаћује у општем државне класе“ и код броја 366. исте тарифе има напомена: „ако нема испириве по којој је такса на правни посао у корист државе наплаћивала се поред ове таксе и такса за правни посао у корист државе“.

Суд учинио моли уредниште за објашњење по првој напомени: какви су то правни послови у испиривала дошати на потврду а по другој напомени какви су то испириве на којима је требала такса у корист државе да се плати, те да би суд у даним приликама правилно закон применивао.“

— На ова питања одговарамо:

У једној облигацији до 200 динара, коју потврђује општински суд, ако љазанан по § 192. грађ. суд. поступка, правни посао сдржан је у наветастаји количине зајма, стоке интереса, доба љазанна итд.

Према томе, напомена да таксе 339. тарифе закона о таксама, може се само тако разумети, да се њоме тражи поред таксе од 2 динара, коју општина наплаћује за саму потврду и у своју корист, још и такса у жармама за државу у 0-50 дин. од сваке стотине, у смислу таксе 18. истог закона.

Друкчије значење ове напомене уредниште не може да нађе.

Напомена, пак, из чл. 366. мора такође имати исти значај.

Пример за то био би и, пр. опшнав: два грађанина претдату општини и изјаве да један од њих друге друге 100 динара и пристаје да дуг плати на тај начин што му уступа у својину навесту своју покретност, или се обавезује, да ће тај дуг платити готовим новцем у извесном року.

При овом поравнању поверљив не подноси никакво писмено о постојању дуга, јер је зајам даг бештисне обавезе.

У овом случају, општински суд би имао да наплати за себе 2 динара таксе за само поравнање и 0-50 дин. од стотине за стварање обавезе о дугу у смислу таксе 18. таксене тарифе за рачун државе.

Ако би били у питању правни послови из које друге прете обавеза — уговор, онда би се, наравно, та такса и наплаћивала.

III.

Суд општине брзошке, актом спојим Бр. 484, нита:

„Суд моли уредитиштво, да у првом наредном броју „Полицијског Гласника“ изведе дати следећа обавештења:

1. У § 471, тач. 4-а грађ. суд. поступка гласи: да се земљопоседу, поред осталога, за приватни дуг не може узети у попис и продати: два вола, или два бивола, или два телећа коња.

Како у овој општина, а и целој овој околини, нема телећих коња, нећ само товарић, онда може ли се за приватни дуг узети у попис и продати товарић коњ, без обзира на то да ли дужник поред товарићког коња има два вола или не?

2.) На питање: деловође општ. казњивачке у свему колапачком, у нашем листу од 24 ов. м. бр. 15 и 16 објављено је, да писар општ. није дозвољено да безплатно пише тужбе појединцима, нити га на то може казњивач општински суд. Да ли се ово објављено односи и на све протоколирање, грађанске и кривичне тужбе, које појединци подnose општ. суду, на их суд ставља на протокол, и да ли ово важи и за општ. деловође?

— На ово питање одговарамо:

1. Законодавац је имао намеру, да земљопоседу заштити стоку на пучу — телеће, како би могао обезбедити своју земљу, на њу пописа узвуче: било 2 вола, било два бивола, било два телећа коња.

Према томе, кад земљопосед има ма шта од овога, ни може му се узети у пописе на чак ни онда, кад нема пар него само по једно, јер му је онда закон дозвучи, тражити спречу и т. а.

То, што коњ није моментално научен на пучу, не мења ствар, јер он увек може бити научен, кад земљопосед осети потребу за то.

Према томе, кад неко нема ни пар бивола, ни пар волова, него само једног коња, онда му се опш. не може узети у пописе; али ако он има пар волова, бивола или пар телећих коња, на њу ових има још једнога коња, онда он може бити предмет пописа.

Кобила са ждрепотом до године дана, изузета је из пописа у сваком случају, пошто она служи за прилози; и

2. Општинске деловође не смеју да пишу никакве тужбе, које ће судити судови оних општина, где су они деловође и где је њихово судовање некомпетентно.

Све тужбе за њихове судове, они морају да примају усмено, ако ко не поднесе сам писану тужбу; и унесе их у протокол судова.

Према томе, деловође не могу ништа наплаћивати за свој труд овога рада, као и у опште по овим предметима где је законом изрично наредено, да се тужбе могу давати и усмено код општ. судова.

У бр. 15. и 16. овога листа било је речи само о овим стварима, које су ван дужности деловође, као и, пр. писане тужбе полицијских властима, простосудским судовима, суседним општинама; даље: тајнице, уговорни итд. а никакво о стварима, које су неоспорна дужност деловође.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај: унесне прилике чл. 152 закона о општинама.

Надзорна власт наредила је општина б..... да за исплату 14 комада сликарских сликарних унесе у буџет суму у 359 дина, на о томе да поднесе извештај.

Одбор општински на дан 27. фебруара 1911 године донео је одлуку под № 1387, да не одобрава, да се та сума унесе у буџет, пошто општина ове слике није поручила, а одобрава онемо, која је те слике испоручио, да их набави прима пошто општина није потребна.

Надзорна власт решењем, од 3. марта 1911 године № 2721., задржала је ову одлуку од извршења из ових разлога:

У чл. 129 закона о општинама поборајши су редовни расходи општински, који се морају узети у општински буџет. Међу ове расходе, на првом месту (тач. 1.), долазе неизменични издаци на буџету за раније године.

Како се ове дуговање општине б..... на неисплаћено слике и издаци на ранијих година, то је дужност општинског суда, да потврди суму, за исплату овога, предавши у општински буџет. Кад општински одбор одбацио да чини, онда је таква одлука радла противно закону, тим пре, што је токомно утврђено, да општина ову суму дугује.

По изјављеној жалби, III. Одект Државног Савета наило је, да се решење надзорне власти извршило и на закону основано. С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 6. априла 1911 год. № 3458.

Ако се попутници, или ивиче, догоди какав штета, што путник и мостови у стору општинаку у раду, а докима се да општинска власт није збрхала прописе § 14. закона о сувозачним путницима, надзорна власт може прома општински председнику и иметоуника прикрити изазу, коју предавати поменути закон, а не закон о општинама.

Петар П. II., кмет општине б..... узет је на одговор зато, што је прихватио, да се једна љуприја у његовом селу оправда, те је, узел тога, тазе једног од ошачинских селача, презахши преко исте, селачко ногу.

На свом саслушању, Петар је изјавио, да не зна, да је и кад тазе оного селача схватио ногу на поменутој љуприји, јер је она у потпуно добром и исправном стању.

Једна сведок, као очевидац потврдио је, да је тазе одиша на тој љуприји изломљено ногу.

Надзорна власт пресудом од 20. фебруара 1911 год. № 1600., а на основу чл. 96, 142, 143, 146. у вези чл. 158. закона о општинама, изазнала га је са 30 динара.

По изјављеној жалби, III. Одект Државног Савета и не упуштајући се у оценоу саме ствари, изазна да пресуду надзорне власти, у којој се односи на

наилу, не може остати у ошачи са тога, што је власт ипшито донела на основу чл. 96, 142, 143, и 146. закона о општинама, а по овим прописима казна се не може одређивати.

С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решено, да се пресуда попусти.

Одлука од 16. априла 1911 год. № 3641.

Таксе мекане и хлебарне односно пика, храна, и станову људски и сточни, промислије општински суд се одбором, а одобрава надзорна власт, чије је решење извршило.

Суд и одбор општине краљевско-ошаче донео је одлуку 9. марта 1911 године № 885, и оном прописом: да се један бези хлеб од 0-900 нгр. прозије на 0-20 дина, а крип од 1 нгр. за 0-20 дина, с тим да хлеб буде добар и чист и да хлебар не смеју продавати хлеб сукаве од ове таксе.

Млађа Н. Г. и Борисла П. овари онда, изазнају се на надзорној власти, наводећи да је одлука неправилна и обимном на пучу брашна, скупоцу кирије и осталих дажбина које морају да подnose.

Надзорна власт решењем од 20. марта 1911 год. № 3369., одбацила је жалбу као неумесну, а одлуку као правилну и на закону основану, одобрила.

По изјављеној жалби, III. Одект Државног Савета наило је, да за разматрање и решавање овог предмета није надлежна, пошто је, по тац. 7. чл. 97. закона о општинама, општински суд са одбором надлежан, да промислије таксе хлебарске, а ове одобрава једино надлежна надзорна власт.

С тога је одлуком од 30. марта 1911. г. № 3166., одбацио жалбу као ненадлежној власти поднесеноу.

Један случај: унесне прилике чл. 152 закона о општинама с тога, што је решење надзорне власти о задржању одборне одлуке од извршења дошло по жалби, које није извршена на прома и изачи, прописан у чл. 171. и 172. закона о општинама.

Одбор општине б..... на свом саслушању од 17. новембра 1910. год. донео је одлуку, да се изазлајује „децирина“, т. ј. арена од сваког печеног брашна по 0-30 динара.

Она одлука, на основу чл. 85. закона о општинама, достављена је надзорној власти, и она је је прилила и изазлају.

Пол 19. јануара 1911. године Бокс В. II., писавија општина, узложи је протест код Министра Унутрашњих Дела противу наплаћивања ове дажбине, молећи Министра да наплати исте забрани, или у протесту да му издах решење, да које је позвао да изазлају у таксимам маркама.

Министар је претходно добио извештај, на кога се изазлају, да је одлука одборске постава извршило, јер кака је била одшта надзорној власти по званичној дужности, она противу не није реагирала; а затим је издао наредбе надзорној власти да по поднетој представи донесе своје решење.

Надзорна власт донела је 7. марта 1911. године № 1821., своје решење, којим, на основу чл. 152. закона о општинама, задужава од извршене одборску одлуку из ових разлога:

По уредби о касационима од 8. априла 1839. године, општина имају право да плаћају аренду од заката, како крунско, тако и свито стоке, али само од оне, од које се сыро месо продаје; а истом уредбом није предвиђено да општина имају право да плаћају аренду и на рачуно етоку, од које је се месо често продавати.

Општински Суд, незадовољан овим решењем, изашо се Државном Савету, и у жалби навео, да решење не одговара закону с тога, што се одлука по званичној дужности није могла задужавати од наредна, пошто је рок из чл. 152. закона о општинама прошао; а ни по жалби се није могла задужити зато, што жалба није предата ни на време ни на прописан начин у см. чл. 171. и 172. закона о општинама.

Трећи одсек Државног Савета напаво је, да решење надзорне власти не може остати у сили с тога, што се надзорна власт, по жалби Боше В., у расматрању одборске одлуке није могла ни упуштати, када јој жалба није предата на начин и време прописано у чл. 171. и 172. закона о општинама.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено да се жалбено решење поништи.

Одлука од 30. марта 1911. год. № 3248.

Јос. Н. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Вертала Алоја Станка, чију слику износи, благодаре сасвимуно саборног сносила, извршило је провешури мача на злати побега.

Вертала Алоја Станка.

Он је стар 36 година, вере католичке, дугог лица, косе плаве, очну заторено невластито. На вољу оца, а-угарског новегадиш износи месоу чотворогодиш.

Награда је одређена од 200 круна за ову годину промисла износи.

Акт Управе града Београда Бр. 15262.

Петар Кеклић, из Жигушине, чију слику износили у **Живко Ђорђевић**, из Рапана, осуђеник, побегао су 5. ок. и-ца, са рачуна Добричана.

Петар је изашо, стар 40 година, косе сиве, образи дуги, бркови дуги, плава коса, изобразил.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

21. промисла месоа невољати краљевина уграи су из стана г. Драгољуба Антоновића, студента, који отакује на Ђавици у злати „Давишница“ следеће ствари:

1. један прстен „Марина“ златан са 16 дијамантних каменова;

2. један прстен златан са 9 дијамантних каменова;

3. један женски сребрен сат са ланцем дуге;

4. једну златну бурну;

5. један прстен златан са три камена дијамантних;

6. један прстен златан „санталија“ са шест каменова дијамантних;

7. један прстен у виду лица са 7—8 каменова, златан, са рачуном каменова и бисером;

8. један златан прстен у виду змије;

9. један златан прстен са каменом;

10. једна брошета „Дуба“;

11. једна златна наела у виду змије са бисером;

12. један златан наделок са ланцем злату са украсном каменом каменом;

13. један златан наделок са ланцем каменом каменом;

14. један златан наделок са каменом каменом.

Акт начелства округа краљевина Бр. 72 8.

Са наградама заједнички уграиона је једна побегла ланца пакето, стара 8 година, у оба узи романа, у део око њорала, са каменом „О“.

Делница начелства округа краљевина Бр. 10.

Поку имену 24. и 25. промисла месоа невољати краљевина уграиона је плути са прати оца, тајевинског невластито. Скрене се нарочито пажња на лица која се продавала бриво и плаше невољати, јер оно није прва краћа оне преге, која се извршије у Београду.

УХВАЋЕН

Божа Здравковић, осуђеник, чију оцу интерналу донели у Бр. 13. ухапшен је.

Акт начелства округа краљевина Бр. 4513.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а према потреби и више пута недељно. Преплате се плаћају у напред, и то најмање за пола године код сваког полицијског власти, а ипосе: 20 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друго преплатишће у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у напред. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Ђекић-Савић

(НАСТАВАК)

„Ко речека, гласи § 104. ал. 1. и 2., печатаним или непечатаним писменим саставом, лиском или на паклим другим изобразљивим или знацима увреду или клеветљивост или политичко тело, или чиновника или званичника државног или поротника или изабраног судије, сведока или пешака или јавног служитеља приликом званичног рада или у изван места надлежности, или у смотрену званичног рада, или у смотрену званичног рада у опште, да се казни затвором од месец дана до две године. Исто тако да се казни и онај, који то учини опрам Народне Скупштине или појединих чланова сенат или опрам изборне скупштине или бирачког одбора или појединих одборника његових.“

Ако би увреда садржавала и клевету, може се казнити до три године затвора.¹

На цитираним текста се види:

1°. Да се признаје пасивна способност за увреду и клевету надлежних и политичких тела. Политичка тела су нарочито и Народна Скупштина, изборна Скупштина и бирачки одбори, те је блика надлежна допушта законом од 1870. год., којом се именовања тела наводе у § 104. као нешто различито од „политичких тела“.

2°. Да је појам увреде из овог §-а ужи не појам увреде у опште, јер се увреда из § 104. против именовања званичних лица не може извршити делом, већ се овака делатност управљања против њих приликом званичног рада иза да подведе под § 93. к. з.

3°. Да се увреда и клевета именовања званичних и правних лица имају подвести под § 104. само онда, кад су извршене приликом званичног рада или изван места надлежности по у смотрену званичног рада или у смотрену

званичног рада у опште. Место ове разлике збри речи довољно је било рећи „приликом званичног рада или у односу на званичан рад“, као што се изражава ипр. неначини законодавац у § 196. к. з.

Да би се могло рећи, да су увреда и клевета именовања лица извршене „приликом званичног рада“, потребно је: 1° истовременост између званичног рада и извршења оних кривичних дела, 2° да је увреда или клеветник био присутан званичног раду, кад је увреду и клевету извршио.² Увреда и клевета из § 104. постоје без обзира на то, да ли је овај рад био законит или не.³

Да би се могло рећи, да су увреда и клевета извршене у односу на званичан рад, потребно је, да оне имају за основу или из предмет званичног рада оних лица, било у опште било један конкретан случај изворе.⁴ Кад овај однос између увреде и клевете и званичног рада постоји,⁵ закључак је питање.

§ 104. к. з. не важи за увреду и клевету нанету именованим лицима путем штампе. Ако им је овим путем нанета увреда или клевета, онда за њих важи Закон о Штампи, а онај не води рачуна о томе, да ли им је она нанета приликом званичног рада или „у смотрену званичног рада“, или не, тако да се увек има применити чл. 32. тј. меродавна је појам увреде дат у нему. Само су неке казне прописане у чл. 23., 29. и 31. У овим се члановима ав. о штампи не помињу бирачки одбори, што значи, да за њих важи § 104. к. з. и онда, кад су им увреде и клевете нанете путем штампе.

§ 1V. Јазна увреда страног државног поглавара и чланова владалачког дома.

Увреда нанета јавно страном државном поглавару и члану страног владалачког дома је нарочита врста увреде,

о којој је реч у § 218. н. з. Онај § није укључен Законом о Штампи, те важи и за увреде нанете путем штампе.

§ 218. ал. 1. гласи: „Ко јавно, усмено или писмено, увреди страног владалача, члана владалачког дома, и у опште поглавара или регента стране државе, која стоји у пријатељским односима са Србијом, да се казни затвором од месец дана до две године, или у блажим случајевима неваљалом казном до 1500 динара, ако се у тој држави по закону казни увреда владалача Србије и осталих речених личности своје државе“. Увреда страног владалача издржавана је јавно увреди чланова страног владалачког дома, регента стране државе и у опште страног државног поглавара, као и пр. председника републике. По као што се види из изведене законске одребе, § 218 се не односи на увреде нанете члановима породице регента стране државе и страног државног поглавара, која није владалац, монарх, јер је у њој реч само о члану „владалачког дома“. Тако исто изази из оне одребе, да се § 218. не односи на увреду нанету бившем или урптом страном владалачу, регенту и у опште поглавару, као ни на увреду нанету нама, пошто овај нема своје државе, а за примену §-а 218. је потребно, да је јавна увреда нанета поглавару „стране државе“.

По да би јавна увреда нанета именовањем личности била у Србији кривично дело из § 218. потребно је, да су испуњена два специјална услова кривичног: 1° да је страна држава у пријатељским односима са Србијом,⁶ 2° да се у тој држави „по закону казни увреда владалача Србије и осталих речених личности своје државе“ (т. зв. речаваност, реципроцитет).

Што се пријатељских односа тиче разликује се кривична и некривична државе. Све прве државе самим тим, што припадају међународној правној заједници, налазе се у пријатељским односима са Србијом, и ако немају овде свог

¹ Тако Франк § 196. т. 1, на др. преводу. Прок. Објављен § 196. т. 1.

² Уг. Објављен § 196. т. 1.

³ Уг. Објављен § 196. т. 1, Франк § 196. т. 1.

⁴ Најбоље изразила овај однос постојања оне државе. Уг. Објављен § 196. т. 1.

⁶ В. о условима кривичног државног Објављен Прок. Објављен § 196. т. 1.

дипломатског представника¹⁾. Пријатељски односај није прекинут прекидом дипломатских односа, већ само ратом²⁾. Што се тиче нецивилизованих држава, држава дакле, које се налазе ван оне заједнице, за постојање пријатељских односа између њих и Србије потребно је, да између њих и Србије постоје дипломатски односи, који не морају бити трајни или да су са Србијом зајачујемо, т. ј. уговор о пријатељству³⁾.

За постојање узайамности потребно је према напави п. а., да се уредила нашег владарца и осталих именованих личности казни по закону стране државе. Не би било дакле довољно то, што би се она казнила по судској пракси⁴⁾. По узайамности би било, кад би се она казнила на основу уговора закљученог између Србије и стране државе.

Није потребно да узайамност, да се за уреду нашег владарца и других именованих личности казни по закону стране државе строжије од обичаје увере, као што је то случај по § 218 напави п. а.⁵⁾.

Узайамност мора постојати у време, кад је уредила извршена⁶⁾.

Односно потраге и суђења ове врсте уреду у § 218, ал. 2, вели се: „Оне ће се кривично истражити и судити по наредби Министра Правде а по грађанској законикама. Одступања од туђе докучу законикама. Потребно је дакле, да сама издају догаци стране државе тражи казнене уредуности. Према томе не би се могла повести истрага, кад би лично сам уредуени страни владарци то тражило. Казнене се може извршити тражити и по суду уредуеног страног владарца, ако му је само уредила намера за живота.

Као што се види, у § 218, се говори само о јавној уреди страног државног владарца и чланова владарског дома, а не и о племићу. Ово је дошло услед непажње. Законодавац је на име прено непажње изража „Befeldigung“ са „уредила“, док он означава и уреди и клевету. Тако и § 103 давањем непажње к. а. говори само о Befeldigung, али се под тиме подразумева и уредила и клевета као и у овште.

Јавна уредула, о којој је овде рет, треба да је извршена „успешно или неуспешно“, § 218 се дакле не може применити на т. ј. реалну и симболичку инјурију.

(НАСТАВАК СЕ)

—*—

¹⁾ Тако Frank & Ascholtz (1899), Oesterreich § 162, 1. а., Mayer-Alfred 141, 10, Meisel 254, Witschew 2774.

²⁾ Тако према осталим у прет, пр. извојених одлика Frank & Ascholtz (1899), Oesterreich § 162, 3а, Binding 2174, 2500 каже, да се пријатељски односи налазе и према нецивилизованим државама.

³⁾ Тако Frank & Ascholtz (1899), Oesterreich § 162, 45 каже, кад су закључени именовани уговори.

⁴⁾ По немачком к. а. и то је изложено, K. Penz § 105. II.

⁵⁾ Ово закључује немачки изаказ, к. пр. Frank § 162, II, см Binding-а 249.

⁶⁾ B. Jovanović Основни Принципи Права, Оштећење § 23 II.

БЕШЕШЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Бурчића
д-ка Касациског Суда

(НАСТАВАК)

Као што је изведено, дакле, без утицаја је на појам свршеног дела, да ли је већ узета ствар задржала и одшта или је после враћена у државну имовину сопственика¹⁾.

Провојени суд као је на ове прилике своје противречности у одељеном. За појам крађе, и према наука, а и према напави позитивног закону — § 220. п. а., знаме, где се крађава туђу покретну ствар на туђег притежника узме, у намери да је противзаконно себи присвоји. Као што се види, главни елемент код ове кривиче је противзаконно узимање ствари на туђег у своје притежавање. Појам притежавања код покретних ствари није могуће, генерално одредити, већ се тај појам одређује узев према самој природи покретних ствари и њеним физичким особинама. И сам напави законикама у § 199, грађ. зкз. не даје оштру дефиницију притежавања покретних ствари, већ примера ради каже да је неки у конкретном случају би државца или противзаконно, кад покретну ствар буде имао у својим рукама, својом кеси, врећи, кући или дакле и законикама грађ. законика при његовом стварању узвело је немогућност давања једног оштре и једног прецизног појма о државцима или притежавању покретних ствари, већ је само примерима хтео да од прилаже тај појам одреди. Међутим и на овако а прелог датој појма о државцима или притежавању види се, да се оне код покретних ствари подразумева у извесној физичкој влади над дотичном ствару, поред тога да се та ствар има у притежавање. И само ретко право тражило је за појам државцине алиш и corpus non habendi.

И кривичноста научном гласа као: Лист, Меркел и ост. траже за појам свршеног дела крађе, да дотични крађава узме туђу ствар на туђег сопственика (Gewaltnahme) у своје. Реч Gewaltnahme у немачком језику значи једно место, у коме се једна ствар и без присуства државца сматра као приватно сопствена. Научници, дакле, траже за појам дела крађе или само да је дотична ствар на места додате државца узео, већ да је она узета склопена на какиво место, на коме би она била под физичком влашћу оного, који је из додате државца узео, дакле под влашћу крађаваца. Сама, дакле, у том случају када је нека покретна ствар на туђег притежника узета и склопена тако да се може сматрати, према њеној природи, да је она дошла под физичку власт крађаваца, може се узети да постоји свршено дело крађе а ипаче не.

Државца или притежавање притежавања, дакле извесну физичку моћ или

власт над дотичном ствару, која је различита према различитим особинама дотичних покретних ствари.

Према томе и сук овај, у конкретном случају није могао уети да стоји свршено дело крађе, од тога ралога, што отуђени није успео да отуђи крађу доведе под своју извесну физичку власт, јер је у тренутку кад је из бурета отуђи крађу у своје бурне, био пренинут у даљем раду, а крађа је бурнецом остала је и даље у притежавању притежника тражило.

Према самој природи крађеног предмета било је потребно да он буде тако склопено да крађаваца, бар и крађаваца време буде господар украденог крађе, што одо апсолутно није био случај. Исти такав случај био би и пр. да је крађаваца успео у чију кућу и из ормана да јој извади шунку, па у том тренутку био пренинут у даљем раду и шунку оставио на столу или на самом поду куће и т. д., јер оваквих примера би се безброј могло навести.

За појам свршеног дела тражи се да је неки од своје стране не само учинио све што је потребно, па да којева последица настала, већ се тражи да је та последица и наступила. Чим то каже, онда се сматра да је дело остало само у покушају. Па и у овом конкретном случају свршено дело крађе крађе могло би бити само онда, када би отуђени успео, да украде крађу крађе крађе у своје притежавање, а то би опет био случај тек тада, када би он успео да је из и за крађаваца време склопи на тајно место, на коме би он могао сматрати као физички господар те ствари²⁾.

Општа одлика Касациског суда, одлуком од 19-X-1910. г. № 11270, објавила је ове противречности и усвојила привредне спота I одељена (са 7 пр. 7 гласова).

Ми смо овде с правни задовољством изнели у целости противречности привредног суда, јер су они, по напави нахођу потпуно правно схватили спорни случај.

Ови су разлог тако изнели и лево написани, да јој има готово нејамно шта ни додати. Поредна крађаваца Касациског Суда у томе је, што се њима укида да је отуђени изгубио државцину ствари физичку, што је долаз његову крађу отуђи у своје бур, а ако је то бур изједно с крађом отлау у овом простору, то је ипаче свршено дело крађе државца; сопственик је дакле остао и даље у могућности да изда ствару и државцину према томе није одшта³⁾. У осталом питање а притежавања т. ј. притежавању државцине нише је физичке природе и није у овом случају писано да се пратење грађанског законика⁴⁾. Ну не може се порицати да је

¹⁾ Тако Hugo Mayer-Alfred, Lehrbuch des deutschen Strafrechts, Leipzig, 1907, стр. 451.

²⁾ Одлукама Комитета немачког суда, законика, Берлин, 1905. г. № 325. п. 5, 25 и 25, где су изјавили и одлучили крађу ратинала спорног писана (о покушају и свршеном делу крађе) из стране немачког државца.

СЛУЖБЕНИЦИ У БЕОГРАДСКОЈ ПОЛИЦИЈИ

1828 — 1838

НАСТАВКА А.

Данас је готово немогуће средити потпуно ланцу чиновника који су у Београдској Полицији служили за прво доба њеног уређења, под којим разумемо нарочито раздобље од 1828 до 1838 године. Државна Архива, која је била само једини поуздани извор за грађу по овом питању, није, на жалост, богата подацима толико полицијо је се могло надевати. Време је уништили многи документи пре но што се на установу и уређење Државне Архиве могло у нас и доминати. Ипак свика који је из тихих, недорађених, потеза добијамо није без интереса, а местимични нам недостајући у поколима напонају неочекивано обилат број података о другим, специјалним питањима и случајевима.

Када гледамо на значитионост ове службе тада у Београдској Полицији и на чиновне који су имали, наизглед да је на челу организоване полиције стајао Директор или Полицај-Мајстор или Начелник (а кад што и с по неким другим титулама), за њим је долазио чиновник који се звао кад што Чам Полицијске а некад и Помоћник Директора. Треба је место приналажа Секретару. Мада су од њега били писари, којих је било некад и два и три, а било је прилика да је сви рад остао на њеном таквом службенику. Тако и, пр. 25 јуна 1831 године Директор Полиције Цветко Рајковић, већи у писму Кнезу Милошу: „Пре него било је овдје нег служитеља у Полицији, пак сам сја с једним писаром остао био...“

Ми ћемо мало даље и дати из табеларнога прегледа имена ових чиновника који су се на појединим дужностима полицијским сменявали, а овде морамо напоменути да је раније уређење после неколико година дошло преуређење. Српске власти у Београду преуређене су поново одлуком Кнеза Милоша Бр. 359, датом 2. фебруара 1837. године Бр. 359.

По тој уредби има три врсте власти.

На прво место долази војна власт, којој је на челу „Милитарни Командант вароши Београдске“, а за таквога је тада одређен генерал-мајор Јеврем Обреновић.

На другом је месту Исправништво, у чији састав долази:

- „три Чаме“,
- „један Секретар“,
- „један Писар“,
- „два Практиканца“,
- „један Тамишар“,
- „четири Пандура“.

Тек на треће место долази оно што нас овде највише интересује, а то је:

- „Полиција“
- „Два Чиновника“,
- „један Секретар“,
- „Два Практиканца“,
- „Осам Пандура“.

Као што се види поново, једни је од ова два чиновника¹ назначаван за директора полиције а други му је био помоћник или чам. Тако је било и раније, до тога доба.

Остало је и званије секретариство.

Али је звањ писарског укинуто је од сведено на службу практикантско. Оно нам потврђује и можда Павла Ђорђића, чиновника Београдске Полиције, коју је не много по овом преуређењу носио Кнезу. Ђорђић ту вели како је био писар на је првеи на практиканта, а плата му је од 150 талира сведена на 100 талира годишње.

После учињенога споменута да наведене табелари преглед чиновника Београдске Полиције у времену о коме је реч.

1

Директори.

Петар Лазаревић од 1828. до краја 1830. године. Кад се данас погледа на рад Лазаревићев, може се рећи да је Петар био своје познату потпуно достигао. Као искусни поверени Кнежев и обробои настојник у његовом двору, Лазаревић је тај глас код Кнеза задржао и када је постао управник полицијске на српским делом београдске вароши. За његова је управљања завојило на београдској црпи прилику звано, што је српски и хришћански свет у Београду дошло до ситуација, а Турци су се у граду и у вароши морали уздржати и савлађивати свој гнев. Лазаревић је с тога положаја отишао у Карановац на срећног отарашења, а на његово је место дошао:

Гороб Бојковић од краја 1830. до положиве марта 1831. Лазаревић је био писмени али необично окретан и бистар, а за Бојковића знамо да се с великом напетом могао подносити али не видимо да има иницијативе у раду, коме је, то се напротив види, доста нешест.

Цветко Рајковић, неуспешно најбољини човек за ово место, смењено је Бојковића, за кога не знамо куда је тада отишао. Тако је Рајковић у марту 1831 године имао у рукама Београдску Полицију. У прилозима за Историју Београдске Полиције наћи ће читаоци доволно доказа о употребљивости Рајковићеве, али се одмах мора напоменути да је био један од оних људи, који нису могли дуго седети на једном месту. Осудени издати нешто мало правду његово прегледање у служби на овој позицији: они приповедају како је Рајковић имао у Кнежевој одлуци много непријатеља који су му редовно пали на главе, те је дужност неколико пута напустио, а једном је — можда и не једном! — морао брзо и у Земун прехи. Зато видимо да га је у једном међувремену у дужности Директора Београдске Полиције заменио:

Максим Ратковић, који је био родом из Остружини. Ратковић је учио и свршио ову Велику Школу коју је у Београду за Карађорђево времена био отворио Иако Југовић поглавита ради бротога

спремања чиновничкога кадра за ондашњу Србију. По свршетку те школе постао је, 1812, писар Београдскога Магистрата. Његов је конач на Зеленом Вениу задуго потопних година био у Београду особито постојао. После краће управљана његова, место је директорово опет напуно:

Цветко Рајковић, који је на овоме месту остао сада мало, на је дошао:

Илија Чаралић. Овај је скоро две године служио у тој дужности, а када је упуштен опет је дошао:

Цветко Рајковић, на убрзо за Цветком:

Марко Ђокиновић, ново постављени Директор Београдске Полиције, који 24 марта 1836 у захвалности Кнезу вели:

„Високајном одредбом Ваше Свјетлости писменим учињеном од 19 текућега месеца X 1039, да се ја постављам у вароши Београдској Полицији, ја сам с највећим чувством и ову нову на мене напумену милост и одређену службу прихвати, и надам се да ћу по свим такма дужности Полицијској одговарати, а напаче дужностима овима, које ми Ваша Свјетлост у предиспозити писаној предиспозити налаже.“

„Што се касало буде у овојим службама не би могло знати, ја ћу се односити свагда Сјателатељеним Брату Ваше Свјетлости, Господару Јеврему Обреновићу, који ће ме у том дужу упутиати моја, а што се патрала Србски и Турски таче, и с једном одвајаним добру љубом и с прочим Турцима знају, у том ћу се ја старати да се у најбољем реду и обдржава свака точка.“

Али већ у септембру те године Кнез је наредио да на чело Београдске Полиције опет ступи:

Илија Чаралић. Међу тихм случај доноси — прено намет очекивања, да Илија Чаралић писмом Кнезу од 25 септембра 1836 године, служи за пример оних савабеника који су се радо склањали од полицијске службе у Београду, која — како се по свему види — и није била нимало лака.

Чаралић је како је већ речено, две године служио у Београдској Полицији, па онда са службом прешао у Исправништво, где се осећао спонојеним, докле га није пореметила Кнезева наредба да опет ступи у полицију. Како је Кнез ту наредбу издао, и због чега јој се Чаралић није обрдовао, напоменути неможемо писмо у коме се види:

„Преступајући Препорочијене са овом Пробом и Вашој Свјетлости, и напоменути преко љубави свити моје, хоћу да би имали Милосердије и обавезнонапаче великодушно сасудати ову моју пробу.“

„Одлазили Господин Исправник Анта Протић, по примствених из Пожареву у Београд ушито ми је писмо вољу Ваше Свјетлости, да ја у службу ступим у Полицију, а то ми је исто казао и Господин Председатељ Висококопачког Кнежево-Србског Управителног Савета Стеван Стевановић у време битности Ваше Свјетлости сада у Топчидери, које би ја драгодушно думом и тремом послужити хоћу, да ми не поздравља дошата, које сам ми највише немоћ моје неспо-

собности не поздрављу, прво Болест једну најзаступљенију једно непуштеном. — Нак постојећој коју сам поштувао да сам је добио још у Рабини при континуирану у протеклих Пасатораја на морина времена понадал стојећи. А друго на две године одле у Полицији службоу бољу под Грудне коше, које ми декад и дивити прејестетуте; а то је от ужасни и многи недоувањати, неуспели да бишви силама угодити, бивали су укори, поскок, преседана Службе типала преведено мене, апетатива које непозаможи, и нигда се онакова не поштувају и не наискују, а снагу и власт праку полицију при себи удријавају, и то ме је наизгледно у неочекиване Болести. За то сам ја и молио Господина Стевана Стевановића, не смедући сам присутити Ваши Службости, да Господ поменути присути у највиша за мене, и моли Ваши Службост и изостадајуће Ваших Милосердија, да ме оставите на службу јед сам се и наодно, у Исправничеству, по милости Ваших Службости. На које савршене респондира и не буде. А сада пак и постојећој изостаде се ја принуђеном и усуђују се недовољно решење, михити дубеки су и испусти десницу Ваши, био које поклона и ухвађања ја моја Фамилија јавити не можемо, да би ми за продужење јунишота још жост за који дан узакони и унишотерили се на коју ову препорукају и наизгледно пробују, оставити ме у Исправничеству на првој служби, чим ћете заставити мене и које долаже једно молба Бога о здрављу и долгоденствију Вао и Ваших Служби Фамилију.

Као што је познато, Наја је син јунака Ваших Чаралића. Наја је ово пасоа био је у 44-ој години свога живота. Имао је врло променљиву судбину, а у времену о коме говоримо био је омиљени Станешком, збору Карађојевић. После шест година, 1842 априла 21. преминуо је у Београду.

Из наведенога се писма јасно види тежоба полицијске службе у Београду онога доба, а ту је тежбу Илија као познатија имао још и стога што му је било стално у друштво да београдинама раздани на поклона излазе на Терезијака, па су се људи бунили што имају није тежбу пријати поклона да огради јуште лезину на Ваших Бојних дела!

Како је Нарашни остао при својој одрицању да прихати управу полицију, то је друштво директотору јавно прихватило: Цецко Рајовић, истина па мало али с великим успехом. Нарачито одликовање директотора Београдске Полиције Цецка Рајовића од Кнежевине стране а у оно доба било је од особитога интереса за ондашњи чиновнички ред.

Зна се да је Цецко био у једно доба, раније, војни чиновник, када је носио и сабају. Преведен у полицијску службу, он је и сабају морао заветити швадом. Кнез, пак, напредно задовољан несвојим полицијским радом, наменио да га одликује тиме што ће му дати да и као управник Београдске Полиције носи сабају.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова витала:

1.

Деловођа општина жагубичке, у срезу жомовском, пита:

„Приметно сам, да последње издање грађанског судског поступка за 1909. године, има значајних погрешака; да се по тим погрешкама законски и сам закон погрешно крашељује и код општинских судова и код државних пристосених судова.“

Молим уредништво Полицијског Гласника, да изволу изнети у описе јасту: Како требало да гласи таква в. § 6, а како § 20. под б. поменутог закона?¹

— На ово питање одговарамо: Издање грађанског судског поступка од 1909. године, потрешно је не само код § 6 и 20 под б. него оно има још многобројних погрешака.

Да се до новог издања не би чиниле погрешке и код општинских и код пристосених судова, ми ћемо одде изређати све те погрешке, и ваноти какав треба да је садашњи текот појединих одредаба.

Дакле:

1. Код § 4. други став треба да гласи: „Парнице илебује странаца расправљае српски судови, ако парничари живе у Србији и ако су наши судови икак у даном случају надлежни за суђење“.

2. У § 6. таква в. треба да гласи: „Да могу парничаре разнати за суму до 200 динара“.

3. У § 13. став трећи треба да гласи: „Саопштење пресуде или решења оверити увек председник или члан суда, а ако би они били неписмени, саопштење се извршити у присуству два писмена сведока који ће на акту саопштити да пресуде. Дакле саопштења увек ће се саопштати огласити.“

4. После § 16. долази § 16. а и он гласи: „Иако на пресуде или решења општинских судова имају се расматрати и решити најбоље за дондест дана“.

5. После чл. 20 а, долази нов члан 20 б, који гласи:

„Као судија по првобити §-у учини општинском суду примедбе на пресуду или решење, тикале се ове поступка или суђења, општински суд ако их усвоји, управљаће се по њима и други пресуду или решење донети, а ако би на против, илао разлога да остави при својој одлуци, он може поново послати предмет пристосеном суду па својим разлозима, али то при пресуди или решењу остаје. Тада ће пристосени суд расматрати предмет у једној седници (колегисуму), па, ако разлике општинског суда уважи, одобриће одлуку меову, у противном случају ичиниће општинском суду примедбе, по којима је сам дужан у свему поступити“.

6. § 22 измењен је и сада треба да гласи:

„Данакиме парничара и сведока у општинском суду врши се по прописима §§ 234. 277. и 278 овога законика“.

7. § 42. укинут је изменама од 22. децембра 1901. год.

8. Други став § 234. треба да гласи:

„Сведок ће се закљети у присуству пошто изнесе сведоштво на начин, како је прописано у § 277. и 278. кад заклетву изнесе парничар. Пре заклетве суд ће испитати сведока, да ли има своју сведоштво у чему да изнесе или донину“.

9. § 277. треба да гласи:

„Суд ће парничару, који се има закљети живе пребитићи оверити заклетве да стране верозавета и објаснити му: каква одговорност и казна постижу, по изнелом закоником, оно, који се криво заклетве“.

10. § 278. треба да гласи:

„Као парничар по том најази да хоће да се закуне, суд ће му најпре гласно прочитати заклетву и разложито објаснити о чему се закуне, па кад види да је парничар разуме, онда ће се парничар заклети, изостајући заклетву за судијом или писаром.“

Хришћани при изнелом заклетве држеће три прста десне руке на крсту и свеклалу, пред којима ће погнети две поштине себе, а хришћанима изостајући заклетву са подиштом руком у вис.

Заклетву ће потписати сваки заклетви парничар тако и притиса таква, ако је присутан, и за тим ће је председавајући судија оверити“.

11. Код § 466. после првог става долази став, који гласи:

„Ако је именови, који се има узети у поште, у месту где је седноти полицијски ајети, онда ће у таквом случају полицијска власт увек сама водити чиниће“.

Све ове измене треба унети у доопштење издања грађанског судског поступка на одговарајуће место, и онда ће се избећи многе погрешке, које су до сада чиниле.

II.

Суд општинске пресуде актом спојим Бр. 989, пита:

„Чланом 2. закона о таксима, од 30. априла тек. год. предвиђено је, да се у корист општина наплаћују таксе за све појединог претставе и правне постојење, у којима општине има власт, у границама закона суделују, а тако исто и све остале таксе предаване тарином овога закона.“

У таксеној тарини под ТБр. 376. предвиђена је такса по кривичним делима 2 динара.

По тек. Бр. 379. так. тарие предвиђене су санитетске таксе и то:

За сточне пасоше и уверење о својини стоке, поред таксе за државну пош. броја 110,

а. За издање пасоша за стину стоку без обзира на број глав 10 пара. дин.

б. За пренос сточних пасоша — стине стоке од сваког глав 0-95 пара.

в. За издање пасоша крупне стоке за свако глав старо до годину дана 0-15 пара дин.

г. За издање пасоша крупне стоке за свако глав старо до годину дана 0-30 пара дин.

ниву права, па тек онда може да уступи имале Станана, онда га извршна власт није могла упућивати, да прена 462, граф, суд, пост. одлично тражи извршене пресуде, јер је он то већ учинио са горњом најаном, него је дузина била да по- ступи по §§ 462, 463, и 493, граф, суд, пост. и да поднесу пресуду извршну у свему, како је она извршена, и једовре- мено прена свима ацима, која су у и колина пона осуђена, јер ни једном за- коном, на ни одређено 462, граф, суд, пост. није она била овлашћена, да из- вршене подваја, ја да већ имала пре- суду на раду, и тиме да неоправдано истиче разлику у правима и дужностима парничара, и да, уз то, још рад по овом предмету без потребе одлаже.

С тога је одлуком од 22. марта 1911 г. № 3108, поштом решење Министроу.

Државни Савет није надлежан да одобрава одлуке општинског одбора и збора о куповини непокретног имања, за рачун општине.

Збор општине к.ч., на дан 25. марта 1911 године, донео је одлуку, да општина купи од Ђорђа Т., ондашњег, плад са агардом за 4000 дина, за општинску суд- нину.

Надзорна власт позвала је ову одлуку Државном Савету на разматрање и одо- бљење.

Државни Савет нашао је, да за раз- матрање и решење овог предмета није надлежан, пошто овде није случај ни чл. 3, ни чл. 1, чл. 33. закона о општи- нама.

С тога је, на основу чл. 25. закона о поштомину раду у Државном Савету, ре- шено, да се акти владе неуставотворна, као ненадлежност власти упућена.

Одлука од 22. априла 1911 године № 4295.

Јес. к. Ст.

Мишљење опште седнице Касациског Суда

Касациски је суд, у својој општој сед- нци од 20. априла 1911. године Бр. 4206, прочуно питање Господина Министра Правде од 17. пр. мес. Бр. 4071, односно протоколскије еврме, ни му је част до- ставити му складно свој одговор:

Текла закона о радњама је да се очува истинитост и јавност еврме, и с тога у својој члану друге има наређење да коме у другом [име] који се истиче на видном месту на радњи, мора ући цело- мена и презиме сопственика радње ако је слз, а ако је више од двојице онда цело- имена и презимена изн бар презимена двојице доцара.

На тај начин и ако кроз сва трго- вачки закон није спроведено начело пети- тивности еврме, није ли ово наређење за- кон о радњама, да имена трговачког записи, којима толико сузбити протоко- лскије еврме на до сада практиковани начин, који се придржавају сопствени- ка и јублани одража у заблуду од- носно тога ко је прави господар радње.

Ово посредно дејство чл. 2. закона о радњама и навео је безградица трго- вачког суда, а с њима и једно одељење Касациског Суда, да од ових, који прото-

колну еврме, траже да не само исти- цање натписа него и протоколскије еврме, прше у духу тога законског наређења; јер кад већ у натпис, који је ставио на- ложен јавности, морају ући пуна имена и презимена, односно пуна презимена сопственика радње, онда зашто се то не би унело и у саму еврму, пошто сви другари јавног друштва и иначе потпи- сну само протоколскије еврме и тај акт обављају преко службених полица.

Међу тим и ако је тако схватање те- оријски правично и практично корисно, ипак је Касациски Суд, у својој општој седници нашао, да се оно не може за- држати у сушској правци, јер долази у супрот с позитивним наређењима трго- вачког закона, јер по наређењу другог одељења 23. пр. зак. „заједничка ко- мора јавних органа“ састоји се из имена свих органа, или из имена једног или више њих с придодатком и друштва“.

Прена наведеноме, Касациски Суд на- прво и друго питање одговара: да чл. 1. зак. о радњама није замена 23. тргов. зак., јер то наређење није у духу закона о радњама законодавним путем измењено нити укинута, на према томе и сад а и над закон о радњама ступи у своју пот- пуно важност, протоколскије еврме има се приштити у смислу наведеног наређења 23. пр. закона.

Што се суд последњег питања Каса- циског Суд назива: да је закон о рад- њама, прена наређење свог чл. 164, ступио у живот у потпуној функцији комира. На како је чланом 3. тога закона став- љено у дужност комира да одобравају отањаре радње, и како су сопственици нових радња дужни да поднесу комери и имена господара будућих радња, то је сасвим логична последица да је чл. 2. који долази у атрибутације комира ступио на снагу овог дана кад је ступио у ва- жност и наређење о комерима, и да прена томе сопственици нових радња мо- рају своје натписе издати прена наре- ђењу поменутог члана другог.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Давид Малајковић, падничар из Јонца, покоро је свога галу Лазара Глишца, трговца из Ђурије, на актин побегом. Од покорица ствара одне му: један пар половног мушког одла браво беје, 6 помага кошула, троје гаје, неколико комада пешњера и ситних карача, један пар мушких — америкањских — цинола, један штовал шешир и један пошер.

Он је стар 20 година, високот раста, доброт развијен, протомалост, бравога малак.

Довеша изајашта окр. моравског Бр. 5303.

Танаскоје Пејић, радник, уграо је свогос- гвал Борбеша, пагариу из Г. Малајковица, 100 динара, на побегом.

Он је стар 30 година, родом из Поног Слав, у сремско-паноничком, средњег раста, плад, бривога ризик, обрива, у свалитом одељу.

Довеша изајашта окр. рудничког Бр. 2014.

Светослав Жератић, обућарски радник из Београда, побегом је од своје гали и тог пријатног уграо му ошви сат „Алберт“.

Он је стар 20 година, пласи, плад, еуро- пак, од одлаз имао је на себе; пласи пласио „цкирије, на галини при шешир са великом ободом, а ни нотажи црне цинола на шир.

Акт изврта праградног Бр. 4206.

Спасоје Атанасковић, из Пидорца у ср- неговинском, критореши првоственог неговинског суд, побегом је од своје гали 2, и 3, ошви месопа и до данас није пронађен.

Он је стар 37 година, предњег раста, рад, бривога пласи. Од особних знакова на једној руци има шест прстају.

Акт Управе града Београда Бр. 1678.

Гастон-Франсоа-Рене Доки, банкарски калер из Брисла, чију галу наводно, наводно

је евалкинат и пренетеру у 50.000 динара, на актин побегом из Брисла.

Он је стар 32 година, високот 1'72 ин, носе латворено смеђе, обрив и бривога гротик. У мо- менту бегства, на себи је од одлаз имао: сато тегот боја са белом друштом, швершн грао отво- рено бије, и на галини славик шешир „Павана“.

Акт Управе града Београда Бр. 16211.

Михајло Миливојевић, болесник душевних болница, побегом је 2. овог месеца из болнице.

Он је стар 28 година, високог, ошакот, надал, носе пласи, бравога обрива при го- вору преси. У одељу из изуљактос штога са славиком шеширом на шир.

Акт Управе града Београда Бр. 16629.

Четири непозната аликовца, коју из- маку 3, и 4, овог месеца, навлази на кулу Државне Авантири, из 356, и том су је при- вомо заштовали и отио јој 100 динара, на латин побегом. Он ошви историјски радбијача била су још долазила и ошви су укажени.

Двојица непознатих биле су Четири: један стар 17 година, плад, предњег раста, бравога пласи, у цинолама, са шестиром непознате

боје; други је стар 20—25 година, обрива, промишљат, у првом калугу, са мениром на глави. Трећи је стар 20 година, малог раста, девишаст, носе гутураше. Овиме четиригоса је непознато.

Један од овог четиригоса ударен је кљавом по глави од чега има болугу на глави; а један је заборовао изграбљивати шубару на мексу где су работорници заштитени.

Денеша начелника ср. тиналског Бр. 7631.

Михајло Вурић, Циганин, осуђеник београдског кљавог завода, чију слику жигосмо,

СРЕЂЕ СЕ ПАЖЊА

Уграден бакар. — Са пританити ома. румунско агенција, уградова је једна жез бакара у тежини 100 килограмма. На жез је стојао шарка „М. 8.“

Ант. кварт. савезајског Бр. 3517.

Уграден белокопа. — Г. Гери Јанпо-нићу, уградуни картичарино са Сери, уграден је једна денеша белокопа ситиома „Бре-адор“ у вредности 180 динара.

Ант. кварт. савезајског Бр. 5564.

нобегоа је 3. овог месеца из болнице за душевне болести, где је био на лечењу.

Он је стар 23 године, висин 1.69 м. обично различит, прие носе, очују угаситик; од особених знакова има једну болугу од носекошине, у облику праве линије, правца носог, величине 1 см. на III изобу кажиристе.

Ант. Уграде болнице за душевне болести Бр. 1413.

Препорукује се полицијским и онитанским властима, да за овим побеглим ацима учино пажљиву потору, и у случају проваљана стра-нарно их упуте властима које су потерилине издале, с поштом да означене бројеве анти или депеше.

Т Р А Ж Е С Е

Живадин Ж. Вастаћ, из Семева, који је био у Београду на зикату, отуцмао је јон 1. овог месеца, и до данас се није јавио родитељима који га траже.

Он је стар 14 година.

Ант. Уграде града Београда Бр. 16085.

Гвозден Недељковић, из Метке, отуцмао је од своје куће остављени акину и децу без знањих оствана.

Он је стар 17 година, нисин, ситиома, цр-номласт.

Денеша начелника ср. ражакског Бр. 3580.

Цвета Ибракиновић, ома. постоја је 2. овог месеца.

Она је стара 21 годину, раста средњег, пљана.

Ант. кварт. врачарског Бр. 4205.

Нађен златан прстен. — Код Милива Крстићева, земљопоседа из Н. Азбеговца, нађен је један златан прстен са пљавим камењем, тежице 45 грама. Прстен је старински.

Денеша начелника ср. ресанског Бр. 9728.

Крађа адиђара. — Светиславу Галтор-јевићу, ома. кљавишја, непознати крађавина

уграо је: један шесетин златан сат, са два златна спољна кљана, и једним кљавом уутри-нићин од метал; један златан аутчај акину — жезице — тежица 35-40 грама; једне ди-мањетске кинџине са једним кећин и више ма-лих дијаманата. У једној је кинџини нисао неки дијаманат.

Ант. тошчидерског полиције Бр. 1405.

К Р А Ћ А С Т О К Е

Код Ђурђа Митровића, из Аутачине, који от-говара за ошску крађу, нађен је један нит, матор 2 1/2 године, отворен алат, у коме нитог путаје.

Денеша начелника ср. подунавског Бр. 8708.

Живаку Недељковић, из Ср. Азбеговца, уградова је златна, матора 10 година, нум-ниста, у акино око Ђорђа.

Денеша начелника ср. брањског Бр. 6879.

Обраћа се влади сина полицијским и он-итанским властима на ову крађу и крадманин.

П Р Е Д А С Е

Обрад Никодић, одбави притвореник на-челника срца грочанског, чију око синуу и потериниу изваљу у Бр. 17. предао се власти.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

3. априла овог године, алат срца врачар-ског ухватио је ово лице на „Аушвалову“, отара опитно кумодрашће, у крађу. Угасио на одговор ови је лице изјавио: да се зове **Велимир - Вољко - Радославковић**, да је родом из Црне Горе, но не зна у који месту, јер, вели, превен је пре 28 година у Србију као дете од 3 године. Отат нешто овоо се Радета а мити Јованка. Они су по доласку у Србију живели у Марковцу, но не зато, јер су се преселили у сриу тимочин где су и померли. А он оставио без игоа акига, овоо се ситиномо жиницу, и у бесоволачицу провозио кроме по Србији, које је врлоако чистио врлоако у Аутро-Угарску, у Србији се нијавио Савку у Смедерску, где је године 1901. и 1906. пљачио и кљавио, код Стојкића Штерића и Азара Стојковића.

Како он при себи нема нијавних нисора, а сам признаје да је толики нит година про-

вео у бесоволачицу, то да би се утервао пљаче наитиност и пљаче наити, нисомо многоу фотографују, показујући сие полицијским и опитином власти као и пријавио лица да био би ко нит знали о њему, да то одмах до-стаже начелнику срца врачарског, с поштом на ант Бр. 7298, у чијем се притвору он сада налази.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, у време потреби и иначе пута недељно. Претплата се може унапред, и то најмање за пола године код сваког полицијског власти, и износи: 20 динара на годину за државна и оштећена задњакта, а за све друге претплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Узгледом се не продају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, решено је:

да се Милутину Р. Живојиновићу, лекару срезва рамског, улази остатак, коју је наредио на државну службу.

Иа канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 16. маја 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за лекара срезова уличког и хитноборског, Д-р. Љубишу Пуковића, санитетског поручника, по молби; и

за лекара срезва тимочког, Д-р. Пронкију Растића Велижадеца, приватног лекара, по молби.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 24. маја 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника прве класе срезва рајевског Вадимира Поповића, секретара исте класе начелства округа рудничког, по службеној потреби;

за начелника друге класе срезва возубарског, округа налеског, Милоша Јанковића, комесара сеске полиције у рангу начелника среског исте класе, по службеној потреби;

за начелника треће класе срезва јадранског Василија Б. Алексина, начелника исте класе срезва рајевског, по службеној потреби;

за комесара сеске полиције у рангу начелника среског треће класе Живка Р. Лазарића, начелника исте класе срезва возубарског, округа налеског, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа рудничког Јована Спирidonовића, начелника исте класе срезва јадранског, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срезва возубарског, округа београдског, Босту Кристфа, полицијског писара исте класе начелства округа нишког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе управе народних Београда Радослава Радучића, полицијског писара исте класе срезва возубарског, округа београдског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезва орашког Љубомира Ж. Јовановића, полицијског писара исте класе срезва рајевског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезва комесарског Живојина С. Миливојевића, полицијског писара исте класе срезва кучуког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе начелства округа нишког, Дуку Јовановића, полицијског писара исте класе управе народних Београда, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе срезва кучуког Душана Матића, полицијског писара исте класе начелства округа врањског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе начелства округа врањског Милоша Стојановића, бившег судског архивара; и

за полицијског писара треће класе срезва врањског Дуку Ђурића, правника иста класе срезва.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 24. маја 1911. године, у Београду.

РАСПИС

свиња окружних начелствима
и Управи града Београда.

Таксеном тарифом Тбр. 67. закона о таксима од 30. марта 1911. године предвиђено је, да се за одобрење припремних механаца у згради, која нема место право, захтева годишње по хиљаду динара таксе. Напоменом под I. иа тога става

у таксеној тарифи, одређени су, да таксу на Тбр. 67. плаћају и сви до сада добијени припремни механаца ико је од дана добијеног права прошло више од једне године дана.

Иа молба, којима ми се појединачно обраћају за обавештење о томе; важили и за њихове припремне механе, који су пре више година одобрени, одредба тач. 67. и напомена под I. таксене тарифе, и, из напомена по предметима припремних механа саопшта са да у земљи постоји велики број припремних механа у врло жалосном стању, о којима ни једна власт не води старање; чији сопственици не плаћају државне накнаде таксе; да су оне припремне и складовиште неваљалих људи и ангодо многих заразних болести, и, да су тако невољно убијачне по здравље оних, који у њима пребивају, а тако и оних, који у њих постоје дођу.

Да би се овом злом стању стало на пут, и да би сопственици припремних механа вршили дужности према држави у погледу плаћања таксе за дозволе рада у истица, ради јаче контроле тога, начелство ће према среским старешинама предузети одмах решењу и лопис свију припремних механа у округу и од сопственика истих, који имају могућности плаћати предвиђену таксу, а дужни су је, већ по поменутој напомени у закону о таксима Тбр. 67. издати, — издати изјаве и таксе припремне механе издати и водити рачуна да се у њима без икаквог неуправљања рад. Што се тиче осталих, који могу и желе плаћати прописану таксу тач. 67. таксене тарифе, начелство ће направити списак са изјављеном од кога је дала одобрење, па ће почетком сваке године (разумијети дан одобрења) од сопственика истих плаћати таксу сходно тачици 67. таксене тарифе изјављују у виду и напомену под I. иа тога става у закону о таксима. По један списак начелство ће и Министарству послати ради употребе.

Репорје о продајним дозволама за тежњу годину, у којој износе управљивања припремну механу, са уписаном таксеном начелство ће амо доставити најкаже

за месец дана од дана када је дотичноме својствено одобрено Министарства да припремено механизме. Начелство ће у будућу дозволити припремених механизма, докле почетном године, падавати од сопственица истих таксу предвиђену тач. 67. и напоменом под I. тачене тарифне закона о таксима.

Препоручујем начелству да о овоме припремљује обавести кога треба и учини шта је потребно за припремљених механизма, чији сопственици не могу платити таксу предвиђену таксеном тарифном закона о таксима. У исто време спреде се писма начелству на строту и тачну примену Т. 64., 65. и 68.

ПБр. 9290.

6. маја 1911. године
у Београду.

Директор
Министарства Управних Дела,
Министар Финансија,
Стој. М. Протић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Живановић

(НАСТАВАК)

§ V. Увреда страног дипломатског представника.

О јавној увреди страног дипломатског представника као нарочитој врсти увреде говори се у § 218 а. к. з. „Ко јавно, усмено или писмено, увреди, вели се у а. 1. заступника стране државе за Србију предвиђеног, да се казни затвором од месец дана до годину дана, или, у блажим случајима, новчаном казном до хиљаду динара“.

Као што се види, говори се о „заступнику стране државе“, то се на тај начин тачно и отарпанима послова. Увреда треба да је јавна, и да је писана, усмено или писмено¹⁾, из чега налази, да се § 218 а. не примењује на т. зв. симболичку и реалну вишуру. Услед непажње је и ондо реч само о увреди, а не о клевети.

Клевета налази страног дипломатског представника као и оне прете увреде, за које не важи § 218 а. (реална и симболичка) нмду се подноси под оште одребе о увреди и клевети.

О притој увреди страног дипломатског представника говори се у § 358 к. з. „Затвором од пет до тридесет дана, вели се у а. 1. или у новцу од пет до тридесет кукара, да се казни, који увреду непознатих страних сила у Србији станујућа“. Као што се види, захтева се за примену овог §, да страни дипломатски представник у Србији и станује, а не само да је опредељен као за јавну увреду. Сви тога нагледу да овај § не важи, кад је увреда намета отарпанима послова, јер се за разлику од § 218 а., пошму само „посланици“. Али се у а. 2. употребљава

назив „заступник“ као и у § 218 I, те се ипак мора противно устати.

§ VI. Увреда и клевета духовних пастира и свештених лица.

О овој увреди и клевети говори се у § 207 б. к. з. „Ко речима, вели се у новцу, непотачним или непотачним, писаним сетавом, ликовима или ма каквим другим изображењима или знацима увреди јавно духовно надлежност или свештена лица правног или оца члвдственог или рада, или и јавно места њихове јужности не по сматрају ове, да се казни затвором од месец дана до једне године. Ако би увреда садржавала клевету да се казни затвором од једног месеца до две године“.

Пасивна способност за увреду и клевету припада се дакле и духовним пастирима.

Да би увреда и клевета свештеника спадала под овај §, потребно је, да му је намета у вршењу чиновничких или оште значајног рада или у односу на званичан рад. В. о томе § 2.

Ова се увреда, као што се види, не разликује у проту и јавно. За обе важи § 207 б. к. з.

§ VII. Повреда службене чести.

По уласку на пруски К. З. у намен К. З. је усвојена и увреда и клевета прите чести самог звана. „Ко јавним потврђивањем измишљених или изолованих ствари, вели се у § 103, или јавним опорочавањем и исмејавањем уредња државних или законих наређења власти или појединих чиновника или мрстои или прерушу називе или влакост њихову подобија или у осталима неповољне прима реченима уредњима и наређењима повреду, да се казни у новцу од десет до три хиљада динара или затвором од три месеца до три године“.

Објект ове увреде и клевете није службена чист овог или оног чиновника, јер је то ипак негов лична чист, и као таква она је заштићена §-ом 104. к. з. Њен је објект на име чист само овог или оног државног звана без обзира на то, да је или послан од оца, кад је она повредљива, ма да је наравно могућа да је и онај посредно уреден. „Објект је ипак, вели другим речима Binding, улик неистављеног достојанства чиновника као заступника државе у кругу неговог звана, које је независно од индивидуалитета чиновника и од тога, да ли он добро или рђаво врши своју службу, и које дакле не може бити објект обичне увреде и клевете“. Ова увреда и клевета су дикто једно кривично дело против државне власти, и зато су од законотворца надлежно од обичне увреде и клевете и стављене у гл. X.

Грдно кад увреде и клевете државног звана састоје се проту § 103 у потврђивању измишљених или изолованих ствари или јавном опорочавању и исмејавању уредња државних и законих наређења власти или појединих чиновника²⁾, другим речима у грђењу неистављеног чиновника (дакле не само „дело“) о државним уредњима и законитим наредбама

државних власти или појединих чиновника (дакле не у оште државних службеника и у ошталожавању истих. Кад ће оне радње сачињавати увреду а кад повреду, има се одређити премо општем појму о увреди и клевети.

Посебно се састоји у ошталожању „личности или прерушу“ државних уредња, власти или појединих чиновника и у „ошталожању њихове личности“. О појму „личности“ и „преруша“ било је раније говорио. „Личност“ или назив личност, т. ј. спољна чист. Док она прва два звана уопште не по то, да је заштићена само морална чист, дотле се алима трећем обухватају све прете чисти, те је сам за себе био довољан.

§ VIII. Увреда и клевета намета путном штитоња.

Увреду и клевету намета путном штитоња се такође као нарочите прете сину увреда и клевета, о којима се говори у Каз. Законнику, а под које нису подељене и случајеви, кад се намета путном штитоња.

Ове се увреде и клевете одликују од осталих средствено радње. Најма ошталожавања оца, измишљено или проишле треба на име да су учинени у једној штитоња ствари, за коју важи закон о штитоњи (чл. 5).

§ IX. Кривац под увредом.

Нема се ништа нарочито да каже о кривцу као извршитој увреди. Извршан је овај, који је учинио изјаву ошталожавања, који је в. пр. изговорно уредњене речи, писмено уредњено писмо и т. д. Подстрекан је овај, који је допринео, да се извршава одлучи на увреду, а помагач овај, који је допринео извршењу увреде, која је в. пр. учество у констатирању кривца уредњено писмо.

За појам кривца је код неких привичних дела потребно, да је испуњен извесан специјалан услов привичне одговорности³⁾. Ниједан такав услов није потребан за појам кривца код обичне увреде.

Што се тиче виности потребан је улик одлучи. Некаки извршан увреду или подстрекану а помагачу у тој није кривац. Могућни није потребна намера повреда (animus injuriandi, т. ј. није потребно, да је кривац циљ изјаве ошталожавања⁴⁾).

За умишљање је потребна:

1^о Смет о томе, да ће најма доћи до ошталожавања. Према томе А не би био кривац, кад би записао у свој дневник, нешто уредњено за Б, и кад би В исти записао без неговог знања или Б, као ни оца кад би А сам (пошму) у својој соби изговорно нешто уредњено за Б и В је осмислила то чуо.

(НАСТАВАК СР)

—*—

¹⁾ В. Живановић Основ Кривичног Права, Опште део § 3.

²⁾ В. Ж. Протић § 103 II. Binding I. 126. Истакла кривичног писмо (в. пр. German Straf G. § 133) захтева ову намеру. В. проту илз German art. 222-223, 173.

БЕЛЕШЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНОЈ ДЕЛИЈИ

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Турбина

Член Касациског Суда

(НАСТАВАК)

6. Признање оптуженог, које није учинио одма, већ пошто се прибављено и други докази, а које је, поред тога, оптужени доказије омет порека, не вреди као олакшавају околност.

[Ист. Суд I-6-IV-1069, Бр. 3101.]

Оптужени је признао да је учинио дело убијства по § 155 к. зак., али не одма, већ пошто је његова кривица била вероватно доказана другим доказима. Доцније, на претресу, оптужени је то своје признање порекао.

Суд му ово признање није хтео узети као олакшавају околност, и осудио га је на смртну казну, а та пресуда оспориана је горњим решењем Касациског Суда.

Као доказ за кривицу оптуженог узето је његово признање по § 225 крп. с. поз., а у вези с § 227 истога поз.

Има судија, које сматрају и да се оптуженоме признање мора узети као олакшавање, кад год се њиме доказује кривица оптуженог. То не стоји. Као олакшавање при одмеравању казне, кривицу се може узети таква околност, на које се суд може да увери да дотични кривац има таквих моралних особина, услед којих заслужује да му се казна блажије одмери. За ово се не изискују никакви други услови, па не стоји ни тај услов да се у овом случају мора узети као олакшавање такво признање, које суду не даје разлога да констатује казне добре особине кривце.

7. Суд није већаш прошлосм чл. 16. зак. о општинама, да призна оптуженоме као олакшавају околност добро владање, кад је он осуђиван за бестакће дело, као малолетство.

У овом случају била је оптужба: 1. одма, 14. IV-06, Бр. 1445 и опште решење од 1-V-06, Бр. 3112.

Са задовољством констатујемо да је овако решавање суда постојано стајало пракси Касациског Суда.

Разлози за овакво гледиште поклапају се у свему са разлагањем, изнетијим код преложних случајева, где је реч о признању као олакшавају околности.

Сем тога закон о општинама дотиче се питања о добром владању грађанина општине, у вези с извесним правним пословима, које имају да поступае по истом закону. Пу оти не може оваквим признањем једнака створити обзир за судију, да он мора оптуженоме да призна да је добар владаца. То је јасно и не самој природи ствари и по саставу наређења § 59. т. 4. к. зак., и по другогдишњој судској пракси при примени овога закона. Тако кад је суд, по етапној пракси судова, олакшавао наређење § 59. т. 4. да узме, да није добар владаца и онај оптуженик, који никад пре тога није био

осуђиван, само ако се увери на његовог поступања, било при извршењу самог дела, било после тога, да је покривен и неваљал човек, онда у толико пре може суд узети да није добар владаца онај кривац, који је пре тога осуђиван за криву, на то било и у малолетству.

Овакво влада нарочито имају у виду да при овоме покусу одмеравања казне није готово о обичним појмовима свакодневног живота или о општем о таквим правним пословима или о општинама, већ ту кривица судија неће морати особито кривца, коме има да суди, олакшати или врати према свима ефикасна конкретна случаја, и он је у тој оцени слободан и независан.

С тога ми радо бележимо овај напад на нашег кривичног правосудија, који је засниван сталним решањем 1 одмене Касациског Суда у 1909. години, и напави потпулога одма у општој седишници овога највишег суда.

При закључку да наведено само један пример на раније пракси наших судова у овоме погледу, који је најбоље који да илустрира ранију погрешну праксу наших судова.

Како тога примера:

И. Н. изазив се у поврату за криву, а у и стипају је за више крива. Прво дело крива, за које је раније био осуђен, учинио је у малолетству.

Сад долазе овакве побуде суда:

а) Оптужени Н. Н. одбога је владања, јер је дело крива, за које је раније осуђен, учинио у малолетству. — чл. 16. зак. о општинама.

б) Оптужени се према § 14. к. зак., с обзиром на његову велику новариност има да осуди на казну рођије с оном.

И тако суд у једној истој пресуди прво неги да је оптужени добар владања, а одма за тим, да је тако повремен да га пазла осудити на оком, о коме не треба давати коментара. Очевидно је да је суд могао доћи до овакве негодности само за то, што је држао да га постоје наређење чл. 16. зак. о општинама.

8. Кад је оптужени малолетство, а није имао браниоца, Касациски Суд дувају да да абот тога огласи пресуду суду за заштиту, на да и нема жалбе оптужеником, само ако је тако кривично дело, по чијој жалби, дошло на разматрање Касациског Суда.

[I-3-1-1909, т. Бр. 121396.]

Ово гледиште заснива се на принципу, који важи и у грађанском и у кривичном правосудију: да малолетства лица стоје под особеном заштитом закона. Према томе судији се повлази да истре не заслуженој дужности, јесу ли малолетства по закону заштићени и суду нареди да је и Касациски Суд дувају, да без обзира на протв § 272. крп. с. поз. и без жалбе малолетних оптуженика води рачуна о томе да она под законом заштићени § 40. грађ. зав. § 8. поз. и 77. гр. с. поз. и § 10. крп. с. поз.

9. О постојању кривичног дела по § 207 а) кр. зак. (спречавање јавног свештенодејства).

У елементе овог кривичног дела спада: а) Да свештено лице врши чинодејство.

б) Да се таквом лицу том приликом противставе силе или претом или да се оно делом нападне.

У конкретном случају дело је учинио под оваквим околностима:

Оптужени је раније био јавно општинској власти да извесног свештеника не призна у своју криву.

[НАСТАВАК СЛ]

—(286)—

О ИЗВРШЕЊУ КАЗНЕ

(НАСТАВАК)

Тако, кад осуђеник, који су релакс да избегну бегство смртну казну, она је извршавана аутоматски *free of fine*, представљавше побугавање које је извршавала пресуда којом су осуђени. Друге су осуде извршавале и објављивале опште, која је садржавала извод пресуде, коју је извршавала кривичних пресуда, ишао на један стуб на јавном месту. Овај последњи начин извршава био је општити за све осуде и *compulsio*, које су извршавале кривичне казне у средњем законодавству и у закону о кривичном поступку. Али се у 1849. извршаван наредни покрет кривичноста у Паризу против извршава сликов осуда које су извршене због политичких криваца, чија је последња била доношење закона од 2. јануара 1850. По овоме закону, извршене била протеста начином *убијатости* и то: објављивањем извода пресуде у једним новинама округа у коме је био последњи доминаци осуђеног, и три објаве које се називају: 1^а, на вратима последњег доминаци осуђеног; 2^а, на вратима општинске куће сресног главног места; 3^а, на вратима суднице кривичног суда. Делота која је произишавала раније извршене сликов, произишав од тада изискују оних формалности од датума последњег од оних три протокола који констатују објаву.

По нашем кривичном поступку; извршене извршава пресуду извршава се јавно на зајаву судском и објавити у званичним новинама и извршене се у онолико, у познато се у одсуству оптуженог извршати може. (§ 318). Но, ако се оптужени који је побегла после нарежене осуде дохвати; извршене се поново извршене и студије без припрема на већ извршену пресуду. Кад нова пресуда извршеног постане, то ће се закона следства прве пресуде од времена кад она друга извршеног постане, у толико сматрати да су унутра у познато по вадити не следују на оно друго. (§ 319).

1) Comp. Riche, De la mort civile. Извршене објавио, — каже овај аутор, — је извршене казне или кривац, који је осуђен на смрт и *compulsio*, чије се врши на јавном месту, познатога табла, на којој је писана кривац или казна, на којој је дан током, премо тога, на којој је прету побугавање био осуђен, а који главно била је извршене пресуда којом је осуђен.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учешћена су нам ова питања:

I.

Суд општине Сокоачке, актом својим Бр. 521, пише:

„Расписом г. Мин. Финансија, од 22-III ове год. Нбр. 10818, изређено је, да се у ове опш. буџете за ову 1911, годину, у расходу, унесе потребна сума за отплату пореза на општ. имања сходно тач. 5, чл. 129, пак, об. општ.“

По распореду об. општ. на земљишту под именом села Сокоа¹ који се у 2827⁷⁷ хект. земљи на које се општинском порезом задужује, а која дугујеца и текућа износ у суми од 2828⁹³ динара. По то се одби само по распореду, али земље нека у ствари, нити општина исту узима, сем $\frac{1}{2}$ хект. плаца, гди је општинска судница, нити се пак зна гди је и ко је исту разградио од пре 25—30 година.

Према оваком стању ствари, одбор неће да унесе у ово општ. буџет на отплату предле порезе на „парц.“ јер би ова „гди морала пасти на терет грађана, цео општине као општински принос не непосредној власти, на кошту општине она земље нити какав приход од исте земље узима, то из тога разлога одбор не одобрава, да се грађанство терети са оваквим начетом.

Како пак надлежне власти ово општ. буџет неће да приме ни одобре, док се у нити не унесе сума у 2828⁹³ динара, на одужене порезе, а одбор пак не одобрава да се нити у буџет унесе, — то је суди чист обавијести се Уредништву са учиненом поводом да изведе тачи своје обавијесте преко свога листа, и то по могућности што скорје, шта ће суд радити, да до буџета дође, или да се општина оваког терета ослободи — и којим путем.

— На ово питање одговарамо:

По тачи 5, чл. 129, закона о општинама, у општински буџет мора се унети сума на исплату пореза на општинско имање.

Ако се општинско имање састоји из утрине, онда се тај порез после наплаћује од оних, који своју ствару имају на тин утриница и јавним испуштима, као што прописује чл. 12 закона о непосредној власти.

Ако општински суд или одбор, који седежују у заради буџета, не би хтели унети коју позмину, о којима говори чл. 129, онда то чини надзорна власт, на начин предвиђен чл. 131, и 132, закона о општинама.

Према томе, одборско расположење да ли ће ову суму унети у буџет или не, није готово ни од каквог пресудног значаја за саму ствар.

Кад се одобра буџет са примедбама државне надзорне власти, онда суд мора издати овај приказ, који буде утврђен према суми прихода и расхода, иначе ће га државна власт нагнати на то мерама, које јој стоје на расположењу по закону о општинама.

Ако у ствари не постоји општинско имање, које је порезом задужено по књигама, онда нека општинска суд са одбором констатује то, и учини предлог, преко пореског одлагања, да се општина ослободи плаћања пореза, да ће се, према стању ствари, и учинати што треба.

II.

Суд општине Шарбановачке, у срезу боловацком, актом својим Бр. 1155, пише:

„Суду оное, као претплатнику пласта потребно је да зна:

Да ли окружни одбор, при прегледу општинског буџета (гди је стога приређа 477⁷⁷), може и по коме законском пропису да смањује пласте: изредосице, жетовна, деловна и писара, кад су пласте одређене и у буџет унете на овај начин:

Прво одбор је својом одлуком одредио пласте и ту је одлучи надзорна власт одобрива, затим су исте пласте унете у општински буџет, који је одбор по пројекту одобрива, па и надзорна власт, а на овим и општински одбор. И сада је остало још окружни одбор да прегледа и одобрава буџет.

При прегледу буџета ове општине за ову годину, окружни је одбор скоро у ноца све наред поменути пласте смањива, али решење о томе још није донето — потписано, тек је буџет достављен овозе суду да да навестај однесено мање предвиђене суме прихода не што су оне изнате у завршном рачуну за 1910, год, којом је приликом суд и учини поменуто смањивање пласта.

Ово се питање чина поводом наведеног и с погледом на прописе члана 131, последњег става закона о општинама, где је изрично изложено: „Пласте који одобрају буџет, не могу обавијести примедбе надзорне власти у којима се оне одnose на издатак, чија је величина изрично одређена овим или којим другим законом, нити могу смањивати пласте општинских чланица и осталог особља, које су буџетом одређене“.

Као и то: ако би окружни одбор и потписао решење о томе, да се пласте смање, има ли нешта изабит, у коме року и којој власти?

— На ово питање одговарамо:

Последњи став члана 131 закона о општинама јасан је у овоме погледу, и према његовим одредбама ни једна власт, која одобрава буџете, не може смањивати пласте општинских чланица и осталог особља, које је буџетом одређена.

Ако би о ружни одбор покушао ипак да то учини, на начелнику окружном деки дужност, да такву његову одлуку задржи од извршења у смежу чл. 113, закона о урешњу округа и срезова и без жалбе дотичних личности, а по ждоби ови у толико вре.

III.

Суд општине Николичевске актом својим Бр. 646, пише:

„Село Николичевско има своје утрине око 160 хектара, како гласи по пописној књизи Б. 6“ Одбор ове општине, под утицајем својих грађана, хоће да поднесе предлог одбору да се нити утрини подети

међ појединце све грађане ове општине. Сви грађани изузе 10—15 од 284 прва, гласача жемо да се утрини подети, јер су земљиш (добори) окупили, имају доста прудина, које не рађају ништа на и за исплату стоје лако слуге.

По члану 86, закона о општинама општински одбор има права да чини предлог одбору о подети утрине.

Може се уредништво да преко свог „Полит. Гласника“ обавести овај суд у следећем:

Може ли се утрини подети, и какви су услови за подету, како би ниту и Државни Савет одобрива. И ако је потребан пример и тада пак решење утрине може ли ниту применити и плази наредити који ученик техничког факултета ипак универзитета т. ј. да се његов рад примени.

И да ли је сем овога још што потребно?

— На ово питање одговарамо:

По уредбама од 19. јуна и 12. септембра 1839, године и 23. марта 1840, године, утрине и жетоа друга благодрна, уступљени су општинама само на уживање.

У овој последици, а јачено у тачи 16, изрично се забрањује свако организовање уживања поштане и подети утрини.

Оно, међу нута, нису само предмет прва уживања једне општине или села, него и суседних према тач. 9. уредбе од 1840, године.

Према томе, оне нису нека искључива сопственост једне општине или села, а најмање једне генерације, него једно добро, чија је намена и задатак да га корисно употребљују многобројне генерације, докле држава, према променити социјализам и економски приликама, не паде разлога да други распоред учини путем законодавства.

Да општина не могу самостално располагати овим утриница види се и из уредбе од 7. марта 1858, год. Нбр. 254, где је држава задржала право надзора и мешала у поворе.

Исто тако, то се стање утврђује и чл. 12, закона о непосредном порезу, где држава задржала право на утрине за себе.

И, на последку, то се види и из става петог тачице 3, чл. 89, закона о општинама, где се изрично каже, да се утрине могу дати само сиротним члановима и то по одобреноу г. Министра Правде, а на начин предвиђен законом о наслеђању од 3. јануара 1880, године.

Кад, дакле, све ово овако стоји, уредништво каже, да општине у опште не могу делити утрине својим грађанима, на макар да то реше и општински одбор, и да тако одлучи надзорна власт уште треба да избори од извршења по чл. 152, сам. о општинама.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај унесио примедбама казне по правилима о општинским поштима.

Поштанско-телеграфска станица у В. ... доставила је надзорној власти, да је Списојево, деловна и поштар општине.

и....., посредан и немаралан у спешној и пријемо општинске поште. пошто чекање не потписује карте дневне поштинске осведоочења.

Узет да ово на одговор. Снајасе је најавио да карту дневне осведоочења није потписао с тога, што је хатао да што пре врши исплату. Према овоме, ова грешка је случајна, а не намера. Како је пак ту грешку одмах поправио, јер је карту, чим згу је до поште враћена, потписао, могао је да се поштеди од казне.

Надзорна власт пресудом од 12. фебруара 1911. године № 2041, а на основу чл. 37. прописа о општинским поштама и чл. 138. закона о општинама, казнила га је од 30 динара.

По изјављеној жалби, III Оког Државног Савета нашао је, да је пресуда надзорне власти правилна и на закону основана. Стога је, на основу чл. 176. закона о општинама, решио, да се жалба одбаци као неувесна.

Одлука од 2. маја 1911. год. № 4024.

Општински судија мора бити близу друма или места где је микла (забрања), а ако је могуће и на средоградн општини — чл. 13. закона о општинама.

Збор општине и..... на дан 27. марта 1911. године донео је одлуку, да се општински судија поднесе у селу В..... поје узак у састав општине. У исто доба, општина је општински одбор да изабере место, где ће бити судија, и да се од сопственица имања, где се буде хтеза судија подићи, узме реч, колико ће тражити за земљиште, на коме ће се подићи судија и остале општинске грађевине. Најзад, одлучио је, да се прикупљачу приреда, да ово присуству 1912. год., и ово имати на уму при саставу бојства, те да се у исти унесе.

Противу овог одбора одлука изјавио је жалбу надзорној власти Ј. А. из Н..... и навео, да одлука не одговара закону на ових разлога:

1. што, пре свега, није тачно одређено место на коме би се имала подићи судија;

2. што судија, кад би се ова одлука припрема у село, не би била на средоградн, јер би од села Н..... била удаљена на 7—8 км, а толико томо била би удаљена и од главног друма и железне, пута;

3. што првенствено судија није изабавио ни државан ни општински потреба.

Надзорна власт решењем од 8. априла 1911. године № 6091 забрањала је од извршења одлуку одбора, на ових разлога:

1. што је место, где се хоће да подигне нова општинска судија, забачено и удаљено од окружног друма и живог саобраћаја, те је због тога немогућа јача контрола власти, особито кад се то мора поћу да врши — чл. 13. закона о општинама.

2. што би се омогућило прихватање поште на десетина начин са с..... железничке станице.

Министар унутрашњих дела, налазећи да је пометрањем надзорне власти правилно, писмом од 15. априла 1911. године ПМ 7543, а на основу чл. 132. зан. о оп-

штинама, послао је ова акта овог председателу Државног Савета на почетно решење.

Трећи одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. Стога је, на основу чл. 132. зан. о општинама, решио, да се решење одобри.

Одлука од 30. априла 1911. године № 4213.

Јос. К. Ст.

Начелна одлука опште садије Каса. Суда односно разумевања тач. 4 а § 471. закона о судском поступку у грађанским парницама.

Законодавац је у тач. 4 а § 471 грађ. судског поступка поставио правило: да се извешајем не може, рачунајући да за сваку поресу главу у кући, узети у поглед за приватна потраживања, бити ни сам може продати нити на којем начином отуђити пет дана орава земље, луђу са зградама и окупацију до једног дана орава.

Међу тим Касацони је Суд приметио да су у његовим оделенима појединачно тумачи овог законског наређења, кад је реч о питању: по коме времену треба ценити да ли земљопосед остају напред изложени минимум непотретице имања; т. ј. да ли та судска оцена треба да буде по времену кад се први попис, односно кад је земљопосед код суда изјавио да на другога приноси своје непотретице имање, или, на против та оцена треба да буде по његовом имовном стању у времену, кад је учињено дуговање, односно кад је уговорено продају имања.

С тога је Касацони Суд, а на основу тач. 1 § 16 свог уређења, у општој седници, прочуо ово питање и нашао:

Законодавац није у § 471 не говори о задужењу већ само о отуђењу. Он, дакле, у томе своје наређењу значи на извешају, а не на првобитној имовини земљопоседа, на према томе и регулирање поступка извршне власти (аргументи: „на извршене пресуде не могу се узети у поглед“). Зашто је законодавац тако учињено, види се из прописа Г. Министра правде од 1. фебруара 1874. № 354. (Зборник XXVI стр. 14) прописаних на извршене закона о коме је одје реч и предлога којег је Министар тај закон и донесен, где се, у тач. 10. други оделени карично пише: „да је дух закона да земљопосед не истине без хале и луђе“.

На тај се начин наређење § 471 грађ. суд. пост. појављује као једна заштита мира, установљена против економског пренадла земљопоседа, а с тога оно треба да буде примењено тако, ико је у сваком случају показивати поднежно дејство, што не би било, ако би се оцена судска о минимуму урачлази према имовном стању земљопоседа на времена извешаја; јер би тада ова заштита мира, установљена у јавном интересу, зависила од појединачне евентуалности, а нарочито од добре воље душника: колико ће се задужити, и поверљиво: колико ће дуго оставити тај дуг ненаплаћен, а тога код принципајних питања не може бити.

Овако тумачење § 471, истина, није у складу с интересима поверљивости, али, као што је речено, економско политички разлог тражи од законодавца, не да води брзг у онима, који свој суштина дају другима на прилод, већ тражи од њега да се стави у заштиту оних, којима прети опасност да остану без минимума имања, потребног за живот, јер би, иначе, дошло у питање опште безбедност народа. Као у питању опште безбедности, нарочито законом потврду да овако схватање народа, нарочито извршено у § 471 општа седница издана и у моменту правилима Г. Министра правде, у чијој се тач. а. одреку четвртог начелно пише: „дако извешај није направљен о задужењу говорно је остало да приватна новотретица имају постоје брзг у томе, колико који душник или имања, и да ли који има и таквог имања, које се ни случај, ако се дајем учини, да се на време до не плати, у попис може узети“.

На основу изложеног, општа седница Касацони Суда донела је ову начелну одлуку: да, по духу § 471 грађ. суд. пост. и смеру који је законодавац овом уставном тект поставио, судска оцена о отпактк земље треба узети да се први по пописном стању земљопоседа у времену, кад се првонам извршене пресуде за приватна потраживања, односно по времену, кад земљопосед код суда приступи отуђењу непотретице имања, односно по времену кад се поднесе тражеба за исплату или расклад уговора о продају и куповину земље.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТРЕ

Ђорђе Мјаловић, из Персепина, добровољац из пратодне комисије јерменског.

Он је писан, изаз, беле обрало у бради, у десно око прлаз.

Дешапа писменица ср. живиога Бр. 6127.

Драгомир Радовић, из Поповића, преза ишеничког, извршио је опасну враћу своје гадле Милану Поповићу, кавенија из Буковина.

Он је стар 30 година, средњег раста, сива, малхт бркова.

Дешапа писменица преза јасеничког округа пратувачног Бр. 12668.

Драгун Савковић, свештеник Циганија, противорач писменица преза јасеничког, побегоа је на автора.

Он је стар 24—26 година, средњег раста, са наком брада.

Ант писменица преза жуниога Бр. 5217.

Владимир Станковић, из Јосенија, противорач општински, проваљо је зад на анкани на побегоа.

Он је стар 26 година, омале, косе сиве, малхт очну, бркова малхт сивих.

Дешапа писменица ср. ормачког Бр. 7538.

Бора Ристић, коначар из Нема, одговара на прелу, али се имају у бегу.

Лична опис: пошлост је.

Дешапа писменица ср. подунавског Бр. 8866.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а кроз поштом и више пута недељно. Преплате се долаже у напред, и то највише за цео годишњи год своју домаћинских класа, и цени: 20 динара за годишњу за државна и општинска изданија, а за све друго преплатишће у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у напред. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Узимају се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Веланство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника прве класе Министарства Унутрашњих Дела, Милорада А. Вујића, начелника друге класе истога Министарства: и

за инспектора прве класе Министарства Унутрашњих Дела: Бранимира Ј. Радећа и Драгутина Тодорића, инспектора друге класе истога Министарства.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. маја 1911. године, у Београду.

РАСПИС савна окружних начелствима

По молби Дирекције Српских Државних Железница, а у циљу да се члановима безбедног и позитивног фонда службених српских државних железница, нахова законитим новина и брачној деци, осигура стварна помоћ у случају бедности, одлуком од 22. марта 1911. године СБр-3274, а на основу члана 26, тачке 5, став други закона о уређењу општине створе и чувању народног здравља и члана 12, тачке 6, државних безбедног и помоћног фонда железница, одобрено сам, да се привилегија коју уживају чланови тога фонда према распису од 9. марта 1893. год. СБр. 730, приликом и из законите жење и брачној деци чланова, тако, да службеници српских државних железница, ако нитова годишња плата не прелази (2000) две хиљаде динара нахова законите жење и брачна деца имају право на лечење у локалним грађанским болницама, плаћајући само један динар на двадесет четири сата.

Прилазе у болницу вршиће се на основу упутишће медицинског лекара по образцу Б. ф. 3, коју оверава претпостављени шеф обохтега — службеница. Ова наредба ступа у живот од 1. маја

ове године, и преди за све време боловања оних чланова болничнога и помоћнога фонда, који су се у болници затекли на дан 1. маја ове године.

О чему се начелство извештава ради анализа и саопштења подручној болници.

ПБр. 3274.

19. маја 1911. године

у Београду.

Заступник
Министар Унутрашњих Дела,
Министар Финансија,
Стој. М. Протић с. р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу мају 1911. год.

Према званичним извештајима окружних начелствана и Управе града Београда, у току месеца априла ове године извршено је у Србаји:

1. Убиства	30
2. Детоубиства	2
3. Нехотичних убиства	2
4. Покушаја убиства	25
5. Разбојништва	12
6. Силована	2
7. Телесних телесних повреда	10
8. Паљевина	64
9. Опасних крађа	106
10. Злонамерних похиштаја туђих ствари	11

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	27 или 90 %
Детоубиства	2 „ 100 %
Нехотичних убиства	2 „ 100 %
Покушаја убиства	25 „ 83 3/4 %
Разбојништва	10 „ 83 3/4 %

У априлу месецу 1910. г. излаз оних био је:	30
1. Убиства	3
2. Детоубиства	3
3. Нехотичних убиства	3
4. Покушаја убиства	29
5. Разбојништва	8
6. Силована	8
7. Телесних телесних повреда	20
8. Паљевина	34
9. Опасних крађа	140
10. Злонамерних похиштаја туђих ствари	17

Силована	2	100 %
Телесних тел. повреда	10	100 %
Паљевина	8	12 5/8 %
Опасних крађа	40	37 6/8 %
Злонамер. похиштаја туђих ствари	1	27 2/8 %

Највећи број убиства извршено је извршним оружјем (19), извршним оружјем (5), тупим (5) и дивљим рукама (1).

Узроци њиховог извршења леже: у међусобној свађи за 13 случајева, у користењу за 4, у лубомори за 2, у одбрамбеном за 2, у осети за 2, у пријучењу за 1 и пријучењу власти за 1. За пет случајева узроци су непознати.

Посматрана прела местима у којима су извршена изложена убиства јављају се: у срезу грађанском 3 (1 неспропађено), у срезу јављаним 2 (1 неспропађено), у срезу мањанском 2, у срезу хомаском 2, и по 1 у срезовима: пољском округа београдског, косињском, пављанском, пољском округа пављанског (неспропађено), колубарском округа пављанског, тамањанском, поречком, клучком, ресавском, алованском, оба мравца, позаричком, зубињском, јасеничком округа смедеревског, јајанском, лављанском, боловањском, косињском, и у варошима: Панчу и Пожаревцу.

Детоубиства су извршена по 1 у срезу моравином и у вароши Ужиду.

Нехотична убиства извршена су по 1 у ср. београдском и у вароши Ужиду.

Покушаја убиства извршена су: у срезу неспропађеном 2, у срезу јасеничком округа грађанском 2, у срезу лесничком 2, у срезу пољском 2, у срезу лављанском 2, у вароши Београду 2 и по 1 у срезовима: колубарском округа пављанског, јављанском, неготинском, крајинском, ресавском, моравском округа нишњом, позаричком, пољском-тамањанском, зубињском, тамањанском, уљанском, клучком и у вароши Пожаревцу.

Сва ова дела извршена су већом или међусобно свађи и освети.

Разбојништва су извршена: у срезу јављанском 2 (1 неспропађено), и по 1 у срезовима: крајинском, тамањанском, гру-

анова и како га је Суд узео као правни доказ из § 325, кр. с. поет. набавио је се нападнати на побуду пресуде правосудног Суда, који бисмо одаде делимично извести. Ове гласе:

„Испити ми један од њих није прилично отворено да је био он одлучио нешто и убио пош. Кисеу, већ један другог гетрети, и то: Радивоја — Милосавца и Живојина, а Живојин Радивоја и Милосавца, — али као стоји то, да су ова тројица били на месту дела, где су дошли у истој намери, ради провађења блуда с полицијом, да су изазвали на криве пош. Кисеу и да је она изазвала, — да је ти у истој намери присуство им. Живојин полицију, — које су се охолости припреме полицију призивали код полиције, — онда је испрвавао да су само они могли то дело да изврше и нико други, а да се призивају политички околности мора бити прима деловитним изазвањем и приреди ствари, као што смо призивање изазвања овог дела § 295, кр. с. поет“

У даљим побудима, суд изводи и друга закључка, која потврђују поступак да су оптуженици ово дело učinili. Да друга закључка нису изложени дела, већ су оптужују пресуду да убиство, да су оптужују пресуду, јер по природном току догађаја и тога издржавања разума само оптуженици могли су бити убице и нико други.

С тога их је суд осудио на казну за ово убиство по § 155, казн. зак. и то Живојина на 20 година, а Радивоја и Милосавца на 15 година робије.

(НАСТАВЉАЊЕ СЕ)

СЛУЖБЕНИЦИ У БЕОГРАДСКОЈ ПОЛИЦИЈИ

1828 — 1838

КАЗНИО А.

(ПОСТАВЉАЊЕ)

Међу тим је у тој служби у исто доба био и:

Сима Милутиновић, прослављена већ дотле песник „Србијанке“, који је недавно био из Црне Горе дошао Кисеу у Крагујевац, а Кисеа га поставио за чиновника при Београдској Полицији. Интересантно је да је оријинални песник и човек особена била — добар полицијаш. Бар се Рајковић у два пута хвали Кисеу са Симом. Један пут — у поменутом писму од 25 јуна 1831 године — већ каже да је био остало само с једним писаром док му Кисеа не посла Милутиновића, а сада с Милутиновићем и с овим Тошом и с писаром надам се да ће му тако тачно испуњавати задатке Свјетлости Ваше.!! Други пут се Рајковић у писму од 10 јула одаде, 1833 године, хвали Кисеу како је у Београду мир и поредак. То видимо како је Симу Милутиновића одредио да поћу веома шест напудра те да са њима чува Врхуш од пошних свјетлости и других неваљалих људи, у чему је Сима имао знатног успеха. Песник се „Србијанке“ није ни најмање бујнио против тога, као што је „у овом елементу“ —

иако сам већ — и кад је у Вадују чула као боштан! Не много по том Сима је поставио за неког војног управника и наредника над две хиљаде момака у Клачу са задатком да опенују саставају востанакских и адваланских Турака.

Стефан Јовановић је у полицијској служби у Београду имао необичнија претстава.

Члан Београдске Полиције пре 1838 био је и Стеван Јовановић, који је из непознатих нам узрока „изнен знава“ тога. По свему се може султи да узрок неговог губитка службе није у каквим нечистим чиновничким пословима него у њим. Иначе музича да би се Стеван смео усудити обратити се Кисеу новом молбом да га за службу, као што је учињено 2 фебруара 1838:

„Изнен будући знања, који сам при Полицији Београдској имао, а имајући ситну личину, коју у овом европачком стању нисам кадар издржавати, а највише страхоточитијем припадати [нашој Свјетлости, с тој покорном молбом, да би ме изавео тој служби обдарићу благодарењем“.

Ова проста, крајпа и читлих рукописом, који уопачају на руконом писану, написана молба, која молбама претворује „отеческој кизости“ Кисевој — била је лепо пријављена, чему ће узрок можда бити у овом што је мало пречено, по овој пријави у неспрдају који је Стевану раније била учињена при негову оптужању на службу.

Кисеа је наредно Београдског Магистрата да јави да ли опде каква служба за провешања има, и као нма да претставни какав је то

Магистрат је 28 фебруара навестио Кисеа, да је како при Магистрату и Полицији по заведену одредбењу число чиновника, тако исто и при осталим одјеленијама да сада подишмо тако, да Магистрат нека сједе би се поменути проситељ најмистајати могу“.

Али Кисеа, који се, није хтео Стевана Јовановића оставити без службе, те га је поставио за „Комесара при војеним школама“ у Београду. Није сачувао алат о томе постављењу, да бисмо о приводи тога знања комесарских могли што више рећи. Само из писма, којим Стеван 26 априла захвалиу Кисеу, сазнајемо то што наведенимо.

Кисеа Стевану није ни постоје оставио, и већ 15 јуна исте године наместана Београдској Полицији, како је Стеван, који је као комесар имао нин поручника поставио на члане полиције. Пошрађају — није Кисеа — Поручника Стевана Јовановића у прешању дужност, коју је у при Полицији отиравао, препоруку Полицији да га за члана Полиције призма, и у отиравањују дјела усвојебери“.

Хави-Никола Константиновић се за дужу нин година у овом периоду одржао као члан полиције и мајор, а много доносије је био познат као „странни члан Некогач“.

Максим Ранковић поново се јавио у полицијској служби и то на дужности начелника.

У раније доба Директор Полиције, за тим члан Београдског Магистрата, Максим Ранковић, био је одлучио Кисеу Милошу од 28 октобра 1838 поново одредити на службу при Београдској Полицији, као члана Ранковић, претставни Директор, долази у Полицију за некога — члана. Није познато шта је узрок томе, само се из акта Београдске Полиције од 4 новембра, упућеног Кисеу, види да јој је Максим Ранковић претстао и она га је „дјелотворног члана“ свога и призвао.

III

Секретари.

Њихов је број мали, и ми можемо поменути само ове:

Паска Барковић првио је секретарској дужности пре 1836, па је онда сшао на знање виверско а одатје на практичанство, као што ће се даље видети.

Стеван Радивојевић био је 1836 и 1837 секретар, а већ се 1838 налазио као секретар, Магистрата.

Трећи је:

Василије Барковић опет са неимном судбином.

У другој половини 1838 године потписује се на актима Београдске Полиције као иен секретар Василије Барковић. Из свега што је изишти исход вера Барковићева види се да је он био у канцеларској послу неода нерпрани чиновник и врло неимен секретар.

Зато нме чули што у једној пријави налазио се његовим кизама наизајима врло непознатих суд.

Управа Београдске Полиције 4 новембра 1838 обрати се Кисеу Милошу молбом за одобрење да се „издавање мали и велики Пасоса“ понови који Кисеа предлог и молбу Београдске Полиције спроведе Савету на мишљење, а Савет, коме је председавао Јован Обреновић, 9 новембра наместана Кисеа капа је „мисају тога, да се предложени Полицији узаве, и да јој се у напредак војер изадавање мали и велики Пасоса, пријемчајујући то само, да јој се он тако повери, ако се Полицији, у овом истом стању, као и ди сада налази“.

У толико као знине знамењује једно лео Кисеове копачке одлуке. Он после три дана, 12 новембра, нише Савету како упућава све то, али „да ово одобрење тек онда у дејство приведе, над способијет Секретара за нгу Полицију није, који ће мјесто садашњег Секретара Василија Барковића, за ово знавање неспособијет, астуити, а дужности знања овог не само саопштеноства него исто достојно отиравају, јер смо дознали, да садашњи Секретар није у стању дужности овога зна као што треба саопштеноствати“.

Шта је учињено да Кисеа закауца са овим свурито нахођењу саветом, и откуда је дошло да све то испадне на толику ншту секретара Барковића — не можемо даље казати.

(НАСТАВЉАЊЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Сутра дан они се наместише, и асписија је морао тако узнати више пута дневно. Оно и друга пријатељства, и тајност којом се све оно окружавало, побудило би сумњу код човека који је аутобиогрфички, али ја незахтевајући у све ово, и заузет развојеном у барици са пријатељима, који ми долажућу, писам ми обраћао пажњу на оно што се ради или не ради у „Доловском оку“.

После осам дана они ми захватили за додиром коју сам ми учинио, и рекосе ми да је можда написана и да се сигурно надају да ће можда добити поздрављање и да не мора слати пошту у Париз пошто су извршили мојој заповести код Председника Народа, као олашчанство у Лижу. Све то није ми било јасно, али писам о томе ми писано рачунајући да, пошто писам у ту стару уметану, могу бити спокојан, кад међутим стару уметану обрт који има да захвати једино мојој непањности. Тешко беше прешао четрдесет и осам сати од како је можда била готова, док се Боатеу од пуње два брата и ручаше с њим код асписије. За време ручка стиже асписија једно званично писмо, као кад отвори, повила: „Бога ми добра нешто наредба да се Боате пусти“. На оврени сии скокнеше, стадоше се грати, испитивали наредбу и честитати, а Боате који је био своје старијим сестра још сипок, одмах оде из затвора не рекавши ми абомом.

Сутра дан око 10 сати пре подне инспектор асписија прегледао је затвор, асписија ми показа наредбу о Боатеовом пуштању. Чим је инспектор погледао рече да је лажна и да забрањује пуштања асписија док он не јави старијима. Асписија ми тада рече да је Боате пуштен синоћ. Инспектор га претвори чудски се како је се могао превратити наредбом са непознатим потписима, и нареди да га затворе, а он оде са „наредбом“ и увери се, да не само што су потписи били лажни, него и да у којима доста непотпуности и погрешака у зорни такве приредбе да падају у очи свакоме коazole јави да објави те неправде.

У затвору се одмах сазнаде да је инспектор затворио асписију што је Боате пуштен по лажној наредби а и ја сам почео да сумњам у истинитост. Пошто сам видео да ова старак може и мене заплитати, постоји сам Грзура и Хербо-а ми нажу педлу стару. Они су ми саопштели у све писне да није ништа друго уздржали сем што су наивели моју и да се они тако исто чуле овако инакнако исходу. Писам ми веровање ни речи, али немојих наивних доказа не остави ми ништа друго до да чекам оно што ће доћи. Сутра дан мене поздраве у затвору, где сам, на питање потпуног судије, изјавио, да ја не знам ништа о

правдемо лажне наредбе и да сам ми само уступао своју собу као једино мирно место у затвору, да напуну моју. Долао сам да све оно наведе може потврдити асписија, која је често долазила у ту собу за време рада и показивала да се његово интересе за Боатеа. Грзура и Хербо саслушани су такође, на онда изјавили, а мене оставише у истој соби где сам био. Кад сам ушао у собу изадох човек, који је спавао са Боатеом, каза ми оно о чему сам ја само нагађао.

Грзура, слушајући, да Боате сваког часа понавља да би драге воље био тогласи да се ослободи, посаветише се са Хербом о начину како да га наведе затвора, и пису могли изаћи друго одстоје до да направила лажну наредбу. Боате је по свему за ово знао, само су ми казали, да због тога што треба мије личност заплитати, треба да да четири стотине долара. То је било тада кад су ми тражили собу, која је доиста била згодна за правдемо лажне наредбе а да остаји притвореници не примете; а судије по четири постојах и другим околностима, које су предхођале и које су пратиле ослобођење Боатеово, за све оно знао је и асписија. Наредбу је дозго пријатељ Хербо, неки Штофел, а изгледа да су евалсационатори да би нагађали Боатеа да да четири стотине долара, уверили га, да ће их поделити са њим ма да ми ја писам ништа друго понављао сем што сам ми дао своју собу.

Сазнао за све ово прво сам мислио да овога, који је то казано, изговорим да то каже зашти, али он одби, говорећи да неће да издаје тајну која му је поверена под заветомом, и да он не сумња да би не то макар кад био премлаћан. Чак и мене одврати да ја шта кажем судији уверавајући не да ја нешто нека некаквије опасости. Међутим Боатеа су ухапсили код његове куће, вратили у Лижу, асписија га и он је казано да су му сло-бодао извршили Грзура, Хербо, Штофел и Видон. После овог пријавио ми сво сии испитани и ја држећи се раније одлуке, останим при пром ислазу, ма да сам се могао света ослободити да сам казано оно што ми је испричао соби др Боатеово, Али, ја сам био уверен да до мене не може ни бити какве обавезе кривичне и зато сам био наоружан, кад на петку трећег месеца, код сам требао бити испуштен, мене притворило као саучесника у правдемо лажне јаме испуштен.

Пета глава.

Увиђао сам да цела ова стара може испаста рђаво по мене, али одрицање које писам могао никаквим доказима потврдити било је опасније него бутање, на ипак дошао је било и помисли да га можда. То су ме мисли толико разгледале да сам се разболело за које ми време Франциса узималие снаку пажњу. Чим сам се предгао, не могући више издржати неанешност у којој сам био од Боатеа могао оптужива, реших се да бе-жам и то да изађем на врата и ако је изгледало тежио. Неколико нарочитих пријави, које сам ја зналако, одредилише ме да изаберам овај пут претво-

стињавајући га другима. — Вратар на кули „Свети Петар“, био је један робајин из завода у Бресту, који је, осуђен на вечиту робују, на приликом репације осуда по закону од 1791. године, добио поздрављање на шест година затвора у Лижу, где је се показало асписија као користан, те му овај, уверен, да ће човек, који је прешео четири године на робују, бити прави јак у блеску, пошто добро познаје бр мало све начине бежања, помери духом вратара, сматрајући да то бољем није могао поверати. А међутим ја сам баш рачунао на неомотрност овога човека, кад сам мислио да изведем мој план, и изгледало ми је толико лажне превариати га што је његово позлага на своје „штро око“. Укратко, мислио сам проћи поред вага у униформи вишег евалсационатора који је долазио да пут недељно да прегледа кулу „Св. Петар“, јер је она служила и за војни затвор.

Франциса коју сам најао дошао дана набајни ми нудио одсто и свега ми га у свему „музу“. Одмах сам га пробао, стајало ми је одлично и неки асписија који су ме видели уверавали су ме да је неуспешно не преварати се. Истина и ја сам имао стас као тај оштар кога сам хтео да представљам. После неколико дана од поље као и обично, и док га је један миј пријатељ асписија питајући га нешто за хазају, ја се преобучем бра и дођем до врата. Вратар скиде капу, отвори ми врата и нађе се на улази. Потрчио кући једне Францисине пријатељке, кућ сам требао отаћи као упућен да утекнем, и ту се нађем са Францисом. Ту сам баш био у сигурности да сам се могао сматрати сакривен, али је и то било ронето готово исто овако тежио као оно у кули „Св. Петар“. После три месеца од како сам се затворио у четири дана, жељео сам показати храброст тако дуго угушавану. Показивао сам намеру да изађем, и како је код мене гно-додна вода била увек помрањена најугро-војатијим умашају, ја изађох. Прва ми шетња успе. Сутра дан кад сам предлазио преко улазе пошрени, неки Луј, који ме је виђао у затвору, пресрете ме и упита ме зар сам ослобођен. Као је било што је он једним јединим покретом руке могао скринути двадесет лица, и — ја ми кажех да сам готов да пољем с њим, али сам га замолио да ми допусти да кажем добог „лаубација, која је становала у близини“ улази. Он пристаде на то, а Франциса се врао изненади кад ме виде са таквим притомом. Као сам јој да ми моје бегство може на суду шиковати и да сам се решио да се вратим у кулу „Св. Петар“ и да чекам претрес.

Франциса није могла да којим то, како сам могао потрошати три стотине долара да бих се на крају четвртог месеца вратио у затвор. Једини знаоко ја јој објаснио и чак сам узучио прилику да јој кажех да ми у цел метве неволе, док ми доносио по једну чашу рума, а затим пољемо путем у затвор. Дошао са пољом у једну пуну улази, бацим му немоу у очи, и у највећем труку вратим се кући.

(НАСТАВАК СЛЕД.)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учинења су нам ова питања:

I.

Један бресни начелник пита:

„Од појаве закона о шумама једнако се изетице питање: да ли и даље важе наредбе из § 291, 339, тачке 4. става другог; 375, тачка 3. и 4. и 395 тачке 6. кривичног закона.“

Примена ових законских наредба тако је једнака и код полицијских и код судских власти, да се сада одмета не зна кад ће кривцу судити општински власт над полицију, а кад онет, судови.

Да би се знало: која су од ових наредба у валијности и која не, и које се кривце казне по закону о шумама и која, онет, по кривичном закону, који се употребљава да и он изнесе своје мишљење.“

— На ово питање одговорили:

Од појаве закона о шумама, све кривце учинице у шумама (нападне, горе, забрани) државним, општинским, мањинским, приватним и приватним, даље на оним просторима о којима говори чл. I. овога закона, казне се по закону о шумама а не по кривичном закону.

Према овоме, кривце о којима се говори у тачки 3. § 375. кр. закона, неће се више казњавати по овој законској одредби, него по закону о шумама. Јер долазе у ред ових кривца, који овај закон предвиђа у овоме чл. 90. а казни по чл. 126.

Како се међутим, на под шумом на под забранима не могу разумети одбра, која су засађена по њима и знадима појединачно, па била ова родина или не, то се, наравно, да сачу ових неће судити по закону о шумама, али неће ни по т. 4. § 375. кр. закона, него по чл. 8. закона о уређењу пољарета, који да он случајем припаднује општинској казни, док год се кривца јавља у оној области и размера, како се тако предвиђа.

Ако би међутим, поштом дрвета прелазно овог размера, онда ће се казнити по § 291. или 293. кр. закона.

Како и чл. 8. закона о пољарету, и т. 4. § 375. кр. закона на и § 291. истога закона, говоре само о поштом, то ће се казни издати за поштом само тада, ако је крајин циљ кривце само поштом.

Ако ли је, међутим, неко посекло грм у ливади, багрем на њиви и т. слично, па одсекао дрво и едице, док одсекао га у циљу саопштавања и противзаконског привађања, онда је то крајин и она се казни према предности посекеног дрвета или по § 291. или § 221. кр. закона.

И кривце из тачке 4. става другог § 339. кр. закона, да сачу и кривце дрва поред пута, неће се више казњавати по овој законској одредби, него је казни у чл. 8. закона о уређењу пољарета, нека од оне, која је предвиђена § 339. кр. закона.

Што се тиче тачке 6. § 395. кр. закона, о њеном укључују могло би бити двоумљена само томе, што је закондаван врину у 1902. години ревизију овога §-а и мењао тачке: 4., 7., 8. и додо 13-ту, а 6. оставио онако, како је и раније гласила, на би се могло узети да и сада важи; али како су онет, по праву које у питању постоје, одредбе из општинских закона, кад су у сукобу са кривичним, претсјане, то и за случајеве, које она т. 6. предвиђа, важе одредбе члана 8. закона о уређењу пољарета, и то у толико при, што је овај закон доноси, те се претпоставља да је он већ био укључио тачку 6. те закондаван није ни имао разлога, да ревизију од 1902. године, говори о њој.

Кад се, дакле, све ове законске одредбе нажалом прочуе и доведу у везу; кад се буде имао јасан појам о томе шта закон о шумама убраја у шумама заштити и забране, а шта су, онет, дрва и дрва засађена појединачно поред пута, по њима и знадима, и тачно одредити граница између простог поштитија и краје, онда ће и примена закона бити правилнија.

II.

Суд општине шањавачке, актом својим Бр. 525: Суд општине догосовачке, актом својим Бр. 722 и догосовачке општине: савољачке и брестовичке, учинили су наредбу по закону о тавсима.

Како смо ми на изостовити питања већ даи одговоре у бр. 18. и 19. овога листа, то их укључујемо да тамо нају одговора на овај питања.

III.

Суд општине ауљовијске, актом својим Бр. 2030. питао је: докле ће остати на пољаретима чланице општинске изабрати у 1910. години.

Како је на исто питање дат одговор у бр. 17. овога листа, то се суд укључује да може наје потребан одговор на своје питање.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Пропис § 471 грађанско-судског поступка јавно-правног је карактера, и по томе, извршна власт дужна је, по законској дужности, издати и утврдити статус дужности у времену извршења.

Статуско С. трговац на К..., молио је суд општине К..., да од Милана М., кољара ондашњег, наплати 125-20 дина, са 12%, год. интереса од 26. октобра 1887. године до наплате, колико му, као пријемнику, права Цисте ул. Ђ. Б., има Милан плаћати.

Суд општине К..., актом од 11. новембра 1908. год. № 11164. послао је свл акта овог предмета срекој власти на наплату, пошто је предложио утврдио, да се наплата из заклетности осуђенога није могла извршити. У овом акта, суд је послао и уверење, о томе, да се осуђени Милан не знами земљопоседом,

нити да од земљопоседства живи, већ да се искључио занима кољарског радом.

Поштом дужник Милан, да по оном предмету поштом поштом, на сасудувању под срекој власти 9. децембра 1908. год. најавио је, да поштом поштом да поштом, већ одобрала да му се изнесе изјаве прола. Доноси, 27. јануара 1909. године, поштом је мошбу са уверењем о томе, да је у 1899. год. био земљопосед и да није члан савеза кољарског, да да, према томе сматра, да је и сада земљопосед, па је тражио да се поштом са узетог имања тражи, јер му то знаме као земљопоседу суди и не може се према § 471. грађ. суд. пост. продати за приватне дуготе.

Срекој власт нашла је, да је дужник Милан пресудом суда општине К... од 23. децембра 1894. год. № 7157. осуђен на плаћање, а дуг поштом од 1887. године; да осуђени Милан није поштом док о своме занимању у времену извршења, који би се имали поштом, да ли је закључење учинио као земљопосед или као запштација, и да му поштом док ошмо не могу сачинити за догаз, јер се истима тврди, да је он у 1899. год. био земљопосед, а не у 1887. године за време учиненог задужења. Најзад, навод дужника Милана да онада у ред познатих запштација, и да, и као такав, има се рачунати као земљопосед, не предели је, пошто у § 471. код тав. 4. грађ. суд. пост. и правила Министарства правде од 4. фебруара 1874. год. № 354. наведено стоји, који се запштација имају по познатим сматрати, на према томе и као земљопоседи, а међу оне не долазе и кољари.

С тога је срекој власт, на основу § 463. 464. и 471. грађ. суд. пост., решење од 28. јануара 1909. године № 2028. одбацила дужника Милана од тражења, да се његово знаме, узето у пошме, ослободи пошме, и одлучила да се исто знаме, пошто ово решење постаје наплатним, наложи продаји.

Ово решење одобрило је начелство окружног решењем од 24. марта 1909. године № 1746., а решење овога Министар Унутрашњих Дела својим решењем од 30. јуна 1909. године № 9811.

По најављеној жалби, Државни Савет нашао је, да жалбено решење Министарство не одговара закону из ових разлога:

Преправљено је направила сваког однава, да је наплати Милан, као осуђени, био дужан да докаже, да је у 1887. години, т. ј. у времену задужења, био земљопосед, те кад то није доказао, да и нема право на плаћање поштом у § 471. грађ. суд. пост. већ је и нева дужност била, да ту околност, која је од решавајуће предности за расправу питања о пошме и продаји дужничког непокретног имања, по апстрактној дужности провери и утврди, јер је поштом законски пропис јавно-правног карактера, и установом истовог закондавачега је намера била, да заштити земљопоседу и његовој породици потребну лавозину, како се не би довео у питање осталих њихов.

Тој законској дужности извршил власт требала је у толико при да пристигли, што је касација у акту под № 25496. доносила доказ, да се у 1887. и 1899. год.

занимао земљоправством и да му је ово гласно занимање.

На не само да је у наведеном била неправилна радња извршене власти, него је још и у томе: што је, пре него је тачно изишлa да је пре што се прописано унесла, као што је дузина била по тач. 4. § 471, грађ. суд. пост. и правила Минист. правде од 4. фебруара 1874. год. № 354, да ли је тачно оно ставе напиза, које потврђује суд и одбор општине и... у унесу од 30. новембра 1908. године № 423, да се жалба Милан не занима земљоправном, нити од исте жани, већ једино коларском радном, него је прикупљена и оку дужност, а противно тач. 11. под 4. и последњег одеља од тачке речених правила Минист. правде, — напиза, да је неуспешна одбрана жалитеља да он снаду у ред земљоправца.

На како је Министар прешао преко ове неправилне радње, одобрајућу решење жалитеља окружног, то ни његово решење не може остати у снази.

С тога је донео одлуку, да се знамено решење поништа.

Одлука од 22. марта 1911. год. № 3105.

Када општински одбор усвоји тражио надзорне власти и изрече разрешење општинских чланова (чл. 148. зак. о општ.), онда се надзорна власт, по жалби њиховој, не може упуштати у оцену правилности одлуке општинског одбора, јер је ова одмах извршена.

На захтев надзорне власти, одбор општине и... донео је, на основу чл. 148. закона о општинама, одлуку од 11. фебруара 1911. године № 176, да се П. К. Н., председник исте општине, за криве починене неправилности, разрешити од дужности.

По најављеној жалби, надзорна власт напиза је, да је одлука одборна правилна и на основу основана, на ју је, на основу чл. 85. закона о општинама, одобрила решењем од 16. фебруара 1911. год. № 2837, а жалбу као неумесну одбацила.

По жалби разрешењем председника, III. Одсек Државног Савета напиза је, да је решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што се надзорна власт, према процесу чл. 148. закона о општинама, није могла ни упуштати у разматрање и решавање одлуке општинског одбора о разрешењу жалитеља од председничке дужности, кад је та одлука донесена на основу предлога исте власти и по томе на основу поменутог законског процеса востала извршена.

С тога је, на основу чл. 179. закона о општинама решено, да се жалбено решење надзорне власти поништа.

Одлука од 21. априла 1911. године № 1068.

Један случај унесне примено чл. 8. закона о министима.

Миљанко М., димар из Ђуприје, упутио је једну представку одбору општине Ђупријеке, тражећи да му се доусти, да на свом апацу, на коме је до сада имао зграду од слобод материјала, а коју је недавно порушио, изгради нову зграду од тврдог материјала.

Како пак кроз његов плац има да прође намеравана улица, то је понудило штабулацију на исту кућу, ако временом мора да је руши.

Општински одбор донео је одлуку 26. марта 1911. год. № 3229, да одобри понуду штабулације ове зграде, с тим, да стави штабулацију на своје имање за обезбеђење, да ће своју зграду сам порушити и да се буде регулација ове улице по плану регулациону линију о свом трошку извршава.

Надзорна власт решењем од 4. априла 1911. год. № 4158 обуставила је ову одборску одлуку од извршења, са оних разлога:

По чл. 8. закона о местима куће и остале зграде у вароши подику се само по плану регулације.

Одбору општинском ни овај, нити какав други законски пропис, није дао право, да може довати одобрење да поједино подику куће или друге зграде имамо план регулације.

По најављеној жалби, III. Одсек Државног Савета напиза је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. С тога је, на основу чл. 179. закона о општинама, решено, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 4. маја 1911. год. № 5427.

Јео. К. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Михаило Развојански, "Ускоковић", чувај копиар, чију слику износио, или да

који и браде саче (често обрајан), инос знамено кулосот. На трудица или брадашцу у поштини поштинотог при за 10 см. испод долао сисе.

Денетишчевић, паравансот Бр. 15263. Војислав Томаћ, зв. "Мурга", пошати

је узме на одговор за извршену ошвицу граду, или се казни у бестељу.

кошпар, чију слику износио, осушмачен је да је извршио граду, инос чега је побесио.

Он је родом из Ужича, стар 33 године, инос, по слику рока од боснија, очују пшних,

Он је стар 41 године, инос 176 см. у, личу при као Циганин, очују угасето затпо-

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а црпа потреба и кипе хути недељно. Препишта се полаже у закрд, и то најмање за пола године код савиу војнајских власта, и поново: 20 динара на годину за државна и општине наредности, а за све друге преплатницие у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у плату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не тродјају се, Гудом се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, одобрено је решење Народне Скупштине, сазване у трећи редовни сазив за 1. октобар 1910. год., донесено на CXLIII сазивању 16. маја 1911. године, које гласи:

„да се село Обавчка Сена одвоја од досадање општине дреповачке у срезу чинишном округа крањског и споји са општином тесовишном у истом срезу и округу“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 16. маја 1911. године у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, одобрено је решење Народне Скупштине, сазване у трећи редовни сазив за 1. октобар 1910. год., донесено на CXLIII сазивању 16. маја 1911. године, које гласи:

„да се село Јасеново и Ожовица одвоје од досадање општине бело-рењке, и образују засебну општину под називом: „општина јасеновачка“, у срезу златиборском, округа ужичког“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 24. маја 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, одобрено је решење Народне Скупштине, сазване у трећи редовни сазив за 1. октобар 1910. год., донесено на CXLIII сазивању 16. маја 1911. године, које гласи:

„да се село Превце одвоји од своје досадање општине у срезу загвањском округа тимочког и образује општину превачку у истом срезу и округу“.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. маја 1911. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од

Др. Томе Ђивановића

(НАСТАВАК)

§ 13. Казна за увреду и клевету.

1. Увреда.

1. Казнои Законик.

а) § 213. — За јану увреду и увреду писмено учињену прописује почнуу казну до триста тазира или затвор до четири месеца.

б) § 357 т. 2. — За остале врсте увреда, т. зв. „просте“ увреде, прописује затвор од једног до двадесет дана.

в) § 91 б. — За увреду Краља прописује затвор од три до десет година, за увреду Краљеве, Престолонаследника, краљевих родитеља, предака и потомака затвор од једне до пет година, за увреду краљевских наместника затвор од једног месеца до две године. У последњој ал. се каже: „Казне ове ни у ком случају не могу се смектити испод најмање мере“.

г) § 104. — Прописује затвор од једног дана до две године.

д) § 358. — Прописује затвор од пет до тридесет дана или почнуу казну до тридесет тазира за просту увреду страна посланика.

е) § 207 б. — Прописује затвор од осам дана до једне године за увреду духовних надлештара и свештених лица.

2. Закон о Штампи.

в) Чл. 31. — За увреду писету приватним лицима прописује затвор од двадесет дана до три месеца или почнуу казну од двадесет до десет стотина динара, а за увреду писету судским, војним, јавним надлештима, Народној Скупштини, јавним службеницима, представницима власти, свештеницима, која привремено врше какову јану службу или неуханају какову јану ду-

жност* прописује затвор од месец дана до четири месеца или почнуу казну од триста до хиљаду и двадесат динара.

б) Чл. 23. — Прописује (за увреду) Краља затвор од три месеца до три године, а за увреду чланова Краљевског дома и Народне Скупштине затвор од два месеца до две године.

II. Клевета.

1. Казнои Законик.

а) § 210. — Прописује за просту клевету затвор до осамнаест месеца.

б) § 91 в. — Овај параграф је приватно прописује како за увреду Краља тако и за клевету затвора од једне до пет година. Законом од 1899 године повећана је међутим за увреду како и за клевету од три до десет година. Тако исто за увреду Краљеве, Престолонаследника и краљевих родитеља, као и предака и потомака издигнуће краља у право „инициј“ повећало је казну за увреду на затвор од једне до пет година. У овим се изменама поимиче само увреда, што је дошло услед крајње небрижливости законодавца. Ипак, да је казна за клевету свих лица мања казна ни за увреду неких, и ако се ипаче клевета сматра као теже кривично дело и отворење казни!

в) § 104. — Прописује за клевету затвор од три године.

г) § 207 б. — Прописује затвор од једног месеца до две године за клевету духовних надлештара и свештених лица.

2. Закон о Штампи.

а) Чл. 30. — Прописује за клевету, писету приватним лицима, затвор од једног месеца до једне године.

б) Чл. 29. — Прописује за клевету, судским, војним, јавним надлештима, Народној Скупштини, јавним службеницима, представницима власти, свештеницима и грађанима, који привремено врше какову јану службу или неуханају какову јану ду- жност* затвор од једног до осамнаест месеца.

в) Чл. 23. — Прописује за клевету писету краљу затвор од три месеца до

три године, а за клевету чланова краљевског дома автор од 2 месеца до две године.

§ 14. Тужба за уреду и клевету.

Уред и клевета су по праву кривична дела по тужби. Право на тужбу припада као и у опште пошребном, а онај може бити, као што се је видело, по посредно или посредно доверљиво. Изузетно се признаје од законодавца право на тужбу и другим лицима у одређеним случајевима:

1^a (Где) може тужити за своју непунолетно дете (§ 216 т. 1.). Као и у свима следећим случајевима, предавањем у § 216 т. 1., овео право на тужбу је самостално, али му оно припада само као законском заступнику детинеца¹⁾. Према томе кад отац губи право заступништва, тужа и право на тужбу, и ако је дете непунолетно²⁾.

2^a Маж може тужити за своју женоу (§ 216 т. 1.) била она непунолетна или пунолетна. Пошто му оно право припада само као њеном заступнику, то га он губи по разводу брака, била уредом или клеветом најпосле овеих догађаја нап прот³⁾.

3^a Тужбу може тужити за своју супругу (§ 217 т. 1.).

4^a За уреду одн. клевету, вансту уредом или премо § 216 т. 2. тужбу могу поднети „покојникоу по крив еродит претит, потомци, браћа и сестре, а у супружн једно за друго.“ Оно ил право припада и онда, кад је уредна клевета уредом за живота. Ако је он већ био подигао тужбу, али нарница није била довршена, она лица је могу продужити право истом 3-у.

§ 216 пак и за уреду одн. клевету, за које важи Закон о Штатни, јер исти није укинут. Он важи и за исту тужу (а. § 357 ал. 2, к. 1.).

Ако је једини законити означеном уреденом лице лица, онда је правно свако од њих на тужбу овлашћено. Ако је уредом одн. клевета намета једном правном лицу, онда се тужба има поднети од његовог представника. Тако исто ако је намета једном јавном надлежном или политичком телу (§ 104 к. 2.).

За уреду и клевету за § 104 к. 2. може се истражива постоја и по одређеној дужности. У свима овде изложеним случајевима уреду јавних надлежних органа, политичких тела или наведених лица, важи се у пост. а. може поднети крај власт сама и без тужбе уреденом крај суду на осуђење предавати⁴⁾. Онде се помиње само уреду, али то важи, нариво и за клевету, јер се у оном 3-у (ал. 2. „Ако би уреду садржавала клевету“), она помиње као кривично дело, које може бити садржано у уреду. Дакле овде се не помиње и Народна Скупштина, изборне скупштине, и бирички одбори, већ само политичка тела,

и ако их у уредном тексту као што се је видело, безразложно одређено постоје. Не постојећи ова одређања и за уреду одн. клевету лична навесту, јер су и они политичка тела. Тако исто за уреду и клевету за § 207 б. политичка власт „може“ и без откубе уреденом лица уредитеља суду на осуђење предавати“ (ал. 2.).

(НАСТАВЉА СЕ)

—3883—

БЕШЕШЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

КРИТИЧНО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Буричића
главн Касацниог Суда

(НАСТАВЉА)

Ову пресуду првостепеног смерисвог суда од 3. децембра 1908. год. под № 40698, одобрио је 1 одељење Апелационог Суда, својом пресудом од 13. XII 1908. год. № 58043, а ту пресуду осамозло је 1 одељење Касац. Суда, решењем од 11. априла 1909. г. № 4260.

Како је увидати да је означена пресуда, која је постоја навршеном, изречена противно закону у томе, што је противно оптужених узето признање, као потпуно празан донац, и ако они не признају да су учинили убиство, за које су осуђени. Ово је противно најмој доказној теорији (в. г. XVII крив. суд. пост.) а не одговара ни правом стању ствари. Тако суд није могао казати да се признање оптужених доказује, да су они ово дело учинили, јер то не стоји, кад они то не признају. Суд је по логици здравог разума, а премо признати и утврђеним околностима, могао стећи уверење, да нико други није могао учинити ово убиство, сем оптужених, и то је тачно, али суду није било доуштено да то своје добро убеђење узме за основу основно своје пресуде, све докле док не би имао начина, да из доказаних околности један доказ противу оптужених, какав се по помен. глави намет постаује тражи за осуду оптуженога. Ово убеђење судија, и ако у ствари логички изведено, не предл премо императивно наређењу § 220, крив. с. пост.

Овај пример пружа нам најбоља доказ да то, како је неупотребљива наша невазв. доказна теорија, јер она често припушта судију да нисти онога, који је очевидно правца, а то свакико не треба да буде. То нам је потврдио и даље повода да публикујемо овај случај.

Уосталом, ми пак нисмо за то да се законски доказна теорија остено врећа, ма и по цену задовољења правичности, какав нам пример пружа изнети случај.

12. Филозофоване жига за жигосање грађе није предикциоу у нашем кривичном законику.

Апелациони Суд нашао је да овај закључак не може доћи под означено законско наређење нити под које друго наређење алимет казничког законика, па је оптуженога по § 250. а. крив. с. пост. пустио вансто суђења.

Ову пресуду осамозло је и Касацни Суд. 1 одељ. 18. IV 1909. г. № 4619.

Ова је одлука тачна. Овакав закључак не може доћи под наређење § 150, казн. зак., којим се предична казна за одговарајуће тако из. легитимационих испрва на испрва надрани зарад бољег напредовања (Zweck besessenen Fortschritts). По појму испрва, који је утврђен наређењем § 147, казн. зак., овакав жиг не може се сматрати за испрву, па се ирвна томе на ово одговарајуће у опште не може да примени изједно наређење из Гл. XIV казн. зак., који говори о одговарајуће алог казни испрва.

Уосталом и кад би се овакав жиг могао сматрати за испрву, по појму законика, онда његово одговарајуће не би могао доћи под наређење § 150, казн. зак., који обухвата извесно признавање одговарајуће испрва, а тако признавање не може се применити и на овај случај.

Она правина намет казничког законика попуњена је у нашем Пројекту казничког законика. С тога упућујемо оне наше читаоце, који би се детаљније хтели упознати с овим предметом, на § 193. помен. пројекта и наше молбе за исто наређење. (Види Пројекат и Мотиви Казничког Законика за Краљевину Србију, Београд 1910. год. стр. 469).

13. Повачка казна не може се преобраћати у казну аутора, на случај да је оптужени не може платити третином свога имања (§ 28. казн. зак.) кад је оптужени осуђен по казном специјалном закону, у коме овако преобраћање казне није предикцио.

Оптужени је одговарао за дело из чл. 145. зап. о изборима народних посланика — повреду тајности гласања. Како је у овом наређењу прописана повачка казна, а није ништа казано ни ту, нити на ком другом месту, шта ће бити ако осуђени не може да плати повачку казну, на коју је осуђен, то је првостепени суд и пресудом да се оптужени за ово дело казни са десет динара повачке казне. У пресуди се даље ништа не говори ни о начину издршке ове казне на имања оптуженога (оде да се наплата из негога имања оптуженога или само из третино — § 28. казн. зак.) нити о томе шта ће бити ако се та наплата не би могла да изврши.

Ову пресуду првостепеног ужицког суда од 4. марта 1909. г. № 6095, одобрио је и Апелациони Суд пресудом свога 1 одељења од 4. IV 1909. г. № 1618, а осамозло и Касацни Суд решењем свога 1 одељења од 15. V 1909. г. № 5760.

Међутим изгледа да је овако решење усвајено, јер у хитно је бар нама познато, судски су и пре и после овога случаја у својим пресудама и на ове случајеве у свему примењивали на-

¹⁾ V. Frank § 191 II, Othmann § 45, 13.

²⁾ V. Frank § 195 II, Othmann § 45, 13.

³⁾ V. Othmann § 195, 3; Köber Der Strafsatzg 42, II 3; Frank § 195 II, IIpot. Meding, Richter

⁴⁾ 705; премо појма је мучално право на тужбу политичког од прва на политичког институција.

једног заповра у други или баш из па-
тора у бивину.

За казне злихца права, извршност
оуде мена се по почетком казне, али
за казне дивна слобода она отвара
просто право извршенца. Закон треба
даже да детерминише у погледу на ову
последицу категорију казни био почетак
извршенца и трајања казни дивна слобода,
било какав рачунања рока, после
кога он казне престаје да се издржава.

(НАСТАВЉА СЕ)

СЛУЖБЕНИЦИ У БЕОГРАДСКОЈ ПОЛИЦИЈИ

1828 — 1838

НАСТАВЉА СЕ

(НАСТАВЉА СЕ)

IV

Писари.

Димитрије Срећковић у Таде Виселић.

Из притиске која се после њихове
смрти подига о попуњавању њихових ме-
ста сазнајемо да су њих двојица били
добри писари Београдске Полиције, али
се већ у априлу 1831 године поину
као појоцини.

После својим од 13 априла 1831 го-
дине Кнез поднео Министрат на одно-
ше који имају да постоје намести Ма-
гистрата у Полицију са Цветком Рајо-
вићем на чву, на вели:

„Цветку Рајовићу као Директору при-
тишту власт врчувамо, да он две особе
побере, јавне способности за службу по-
лицију ошине и мени ја за полицију
место Срећковића у Таде на одобрење
и наменоване предмети“. После пет
дана Рајовић одговара Кнезу:

„Будући да је Вама Свјетлост сполу
датог Истакливице Полицију Београдској
изволао милостиво предоставити мени
право изабрати две особе, које ће мени
бити подучене, и које ће касне бити за-
менили места починилих Димитрија Сре-
ћковића у Таде Виселића: то се усућу-
јем...“ и т. д.

Јавно је, дакле, ко су и шта су били
та двојица.

Из њихова је места Рајовић одмах
наша кандидате, те Кнезу предаже:

„Први је, пога сам ја изабрао, видећи
способност и ревност његову и службу,
а и познате дужности полицијске, Лазар
Арсенијевић, други Писар Сула од-
дањег, а втори Алексе Вукаловић, који
је пре неког времена у Суду уличком
пописом служио, а сада овде пребива.“

Да би своју кандидатуру оправдао,
Рајовић одмах додаје:

„Мени се чини, ако само Свјетлост
Вашој угодио буде одобрити, да би ја с
овом двојицом служећи отпустио службу
моју, и угодан Исцасиоји вољи Ваше
Свјетлости: не само не знам, јербо ни
с првим писам, ни с другим ја о томе
говорио ове да ми дозволи бити с платом,
која је починилим одређена биас: а осо-
бито Лазо, који, иако сам из другог ра-

зговора прихетио, има велику нареду
на поновљивање Ваше Свјетлости.

„За сад, коме би се служба она по-
верити могла, и која би је јако неспо-
собности, а не надлежни.“

Можемо одмах казати да Рајовић није
био срекан с овом кандидатури, није се
можео принудити да ли ће његови кан-
дидати бити задовољни с одређеном пла-
том — јер их Кнез никако није хтео
прихити.

Кнежев је одговор, по случајном по-
ненту, кратак и гласи:

„Не имајући Вам шта друго на пред-
стављење Ваше од 18 т, касатице на-
менована подручника Ваши одговори, ја-
вам Вам, да ће Вам о том Лица од-
говор дати.“

И толико је доста за сумњу о добром
расположењу Кнежеву, али се садржина
оног што је Амича имао усмено казати
ниде јасније од акта, који је Кнез тада,
21 априла, уравио Београдском Маги-
страту. Ту се говори само о попуњава-
њу тих чиновних места:

„Ја сам с писмом мојим... Београд-
ској Полицији-Директору Г-ну Цветку Ра-
јовићу међу прочим препоручио да за
полицију службу две особе место Мила
(и на њиме се других места вади да су
Димитрија алази и Милом) Срећковића
и Таде Виселића избере и мени ја пред-
ставе на одобрење.

„У свезидиш ове препоруке добијем
од њага ова дана писмо од 18 т., у ком
ми писара тамошњег Магистрата Лазара
Арсенијевића и неког Алексе Вукалови-
ћа, који је пре у суду уличком писар био,
и за којимака неважност одлучити,
место Срећковића и Виселића препору-
чује. Будући да ово представљење
Цветковића, који је, не сматрајући на важ-
ност дужности полицијске, две особе
изабрао од који прва из јосевићевог а
друга из моралног првенства ни нај-
мање способности не имају за полицију
службу — хош напоренију није ни нај-
мање ооотвјетствовало, те препоручијем
Вам, да у договору с неовоно најот-
меним београдског житеља неколико су
изаберете, који по полицију службу алати
жељаи, а од ови свју двојицу да ми
назначите средством злате, од које Вам
овде формулар прилажем, који би Вам
се осам свју прочи најзаслужнија чи-
нија, и цео доко мена полати, купно
са иштасијакма свју особа, које жете
полицији бити.

„Знајући, да одна како ова писмо до-
бијете пежете моји предложења чи-
нити, то Вам на то рок од 20 дана да-
ти од дана кад Вам ово писмо у руке
дође.“

Тако се осуети покушај да двојице
добро пошати Баталаса (Лазар Арсени-
јевић) отпуи у Београдску Полицију као
њих чиновни.

На реду је пожен:

Писар Зоркић, о коме је већ напред
било јаво речи и чије дан две моље
службе за изустрајући ондашњег чинов-
ничког стања.

Мога Павла Зоркића, секретара Бео-
градске Полиције, од 10 маја 1836 за по-
лицију плате гласи:

„Има неколико Година како служим
у ондашњој Полицији Секретаром, и до-
сада бивши Началници Полиције могу
показати моју ревност и тачност службе;
није сам о мало плате, а с подела за-
мисли, све етне дивне, које ме једна
снабдевати могу, да то се и преловор-
нејне молим Вашој Свјетлости како Све-
обите Србскому Благоудетелу придати
ништега пошине плате, да умуко у ја
с мојом данашњом сиротином полицијом,
заште живити.“

Пошто је проишла била од ове моље
пана година на је настала и друга, Зо-
ркић се — не допавши унапред, 25
јуна 1837, доново обрати Кнезу као
пространим налагањем својих прилика.
Ту вели:

„При коцу 1830 Године благовољно
је Вама Свјетлост Обшество Београд-
ској полицији, да оно једног Писара за
Полицију избере и плату у одређен,
које је у споразумљивости с Г. Тодором
Војановић, онда бивши Директором По-
лиције, мене за Писара изборе и постав,
и од оног зренена на до данас неисте-
стано уживао сам тим личном заслу-
жену року доба, и моју многострану
занјалу труде пренатајући, чувао сам се
у икакву потребу ни плати.

„Дужности моје трудим сам се увек
точно, својестно и ревностно извршати,
и Старишима мојима у сваком случају
пошан и покоран бивао сам, које и ниш
сам т. је. Г. Г.: Војановић, Рајовић, Ра-
ковић, Црпановић, Богдановић, бивши Ди-
ректора, Г. Хади-Николс Константиновић,
а тако исто и Славно Исправниче-
ство ондашње довољно заслужити могу,
да јошт до данас, одравајући не само
Заслуже Писарско, не ште плати у не-
ким догађајима и Старија моју дуж-
ности испуњавајући, у икакву погве-
рику као писам; но као Сиротин Човек
гледао сам да само у дужности мојој и
мојима старијима удовољствирам.

„У овој служби по најистинитијем
Отческом Одобрању Ваше Свјетлост
уживао сам од неког времена Го-
дину плату до 18-га Марта ове године
по 150 талара као Писар, а од тога доба
одређена ми је Простанитасијата плата
од 100 талара за Годину.

„Видећи да ја, као човек који сам и
заслужено обременен с тозу јошт и
Матер стару и слабу имајући а ово
платом на прв излази не могу, усудити
се колени-прелом и стогаи Ваше Свјет-
лости пришати, и у највећем страхо-
чистију Вае као преласитијат Ова мо-
лоти, да би ми али у овој Служби
или другој мојој плату пошати
каш. Службу одређену немоштити-
јејне испуњавајући, у којој би ја моју бедну
занјалу сваке друге оном Ваше писмо
и иштасије помоћи живну пренатавати
мог.“

При овојој мољи завета је свиром
Павла Зоркића имао права потписати се
— као што је по улогу на ишта јеси
и учинио — да је „осетовојени раб“.

Најзад:

А. Хади-Триновић 19 децембра 1837
писмом захвалаје Кнезу што му је онет

дао одужбу — овом приликом полицију у Београду.

V. Практиканти.

Ми смо већ раније видели да је ово, најмање, знање установљено при Београдској Полицији приликом претрешања грађанских изата у Београду одређеном 2 фебруара 1837 година. Сазнао је би о врло негодно што је том одредбом укинута званично писарско, а пакта је такођер смањена.

Као што је већ раније поменуто, то је поштра — унапређење постигло заосрећено:

Павла Зорића, и он је једини до сада поменути практикант Београдске Полиције у времену о коме се овде говори. Уосталом и он се једино спремао да то познатије место чиновничко напусти. —

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОВОКИ МЕМОАРИ.

(ПСТАВАК)

Кад је Луј јавно дикте се за многу у потери једнакремено са цивилним агентима а међу њима и писарски Јакар, који се халаша да ће ме сигурно ухватиати само ако нисам напало на вароши. Ја нисам имао за све то и место да кријем траг ја сам чинио глупа зачинања. Требао сам да кажем да сам био унечен и за то су ме прво бриљини гонили.

Макар дознаде једног дана да ћу ручати у улици Богородице у једној усамљеној кући и доцрта одмах са четири агента. Иах остави у пријемљу а он се попе у собу где сам се спремао да седнем за сто са двома женама, а четврти један подокнир, но бешо још дошао. Пошао сам одмах писарско али он мене није, јер ме није никад видео, а због тога претрешаваша сваки ошчи био је непотпу. Бешо напало забавља пријем писарско у савином природном гласом замолити га да уђе у кабинет чија стаклена прата гледају у собу где се ручало. — „Ја бравите Видока, рекох му... ако пратите десет минута ја ћу вам га показати... ово његов „седај“! ноне ни мало задоцнило... кад он уђе даћу вам знаи, јер ми сте сами, сувишан да бешо успети да га саладате, јер је наоружан и репен да се брани.“ — „Имај ја луди на спољенишима и ако ми се баш отмо“, одговори он. — „Ваше је да их доведете оваме“, кажех ја са поштенствима заузимањем... али их Видок примети пошмале што и тада оде во...“ — „Али где да их наместим?“ — „О Боже, на у кој кабинет...“ — „Сам био пушката, јер би се пропало...“ — „А ја нисам ништер нешто ни да будете експлозија...“ и писарско са његовим лудацима ухватише у кабинету, а прата иначе јаша какавчак дава чути и сигурно да ћу устати за промена довише

им! Тражите Видока, а Видок вас је метуо у папе! Да лијења! Затим излетом као стрела остављајући их тек вичу за помоћ и да чине нечупене напоре да би напали на несрећнога набојета.

Још два несада ове врсте успеха су имали, али најваж ме ухватиати и однећи попова у луку. „См. Петар“ и ради боље сигурности мету ме у „Корку“ са неким Каландреном, који је тако исто двапут покушавао бољаше. Каландрена сам познао као за прене првега баљаша у лавтору, и он ми одмах каза за нов покушај који је требало извршити проваљачем кроз рупу, који би ископаи на лицу робајашке асане на којима смо могли оштити. Треће ноћи мој новом хашмачу пробаши смо да изађемо. Осам седењаша, који профеше први, баш су срећни да их чувар не опази и ако је био прво близу. Бесмо остали нас још седам. Вукли смо слажму, као што је то обичај у ованим приликама, да видимо који би од седењаша прошао први. Срећа мене досежуи, и брзо се свучи да би се лакше прокукао кроз отвор који је био прво тесан, али на грдно запревањене свију ја се заглавио не могући ни напред ни назад. Зауод моја другова покушаваше да ме рукам извуку, био сам стегнут као у мезгелаша, а муча од оваквог положаја обузе ме тако јако да сам, не надујући се више помоћи изнутра, викао стражару да ми он помогне: Он приђе као човек који се боје виновнања и упури ми баљонет у грудн забрањујући ми да крдне. На ову луду целу стражу узне орајем, пратари доцрташе са буктињама и извукоше ме на руке на којој сам остало доста парчала шкпе. И ако сам био сав изубио пренеше ме одмах у затвор „Мали Хотел“ где ме метуше у ћелију са „пожени“ и на рукама и на ногама.

После десет дана плашао сам одатас на мочу и обећава да не ћу покушавати ниш да бегам у пустиње ме кад осталих притвореника. Десет сам дане са лудима који су били далеко да буду беспротрив, као краљачици, варачице, жалосници, али сад се нађох међу најкорелнијим разбојницима. Међу овима бешо једни који земаху, но имену Десетом, која је био седењаш на темку робају још у осамнаестој години и која је три пута беша из лавлоа, куда је се имао вратити првим спроводом. Ваљало га је чути иад прва затворенишеша своје доживљаје, и кад паже халаша да би гаоцима нога једног дана од његовога неса посекати месо за побасце. И мимо пошторог страха, који ми је с почетка узлекао овај човек, волео сам га записивати о чудном запису које је изабрао, али оно што ме је нарочито адружавало с њим било је то што ја не мо изучити како да побегнем. Са негог разлога спрдајаче сам се с неколико притвореника који су били чланови једне банде од 40—50 разбојника који су кретали по околини месина на старешинством заослањаша Салбија, то су Шопин звали Нанте¹⁾, Луј на Луја²⁾, Дишам звали Ја-

лац³⁾, Огист Ноасар звали Падзачанин и Бресалл Неустрашани, који је овај надиша добио због једног овог подјациа, који се је налази често у лавштајима.

Кад је са својим другима хтео да уђе на један салаи, он је претронуо руку кроз рупу на неком валку да би извукао шип, али кад је хтео рупу навући остео је да му је рука узхваћена... Ужвањани чуши неки шум наместали су ову лампу, али се пасу усудивали изаћи јер су били слаби да се боре против једне банде која све више раст-јаша. А ланковичи моштити били су одошили и муче се брзо сванати... Видења своје другова запревањене да се потадоду од сумњом, Бресалу сину у глави да ће они, да би се осигурали од најаде, убити нешто, те десном руком шчепа лампу, који се двома отприцаца, чија лампаше увек са собом, пресеке лампу руком више чланак и побже са другима, а баш га нимао не задржаваше. Овај догађај да који вгаше да се десно на халду разних места, догодио се стварно у околини Дила, и он је добро познат у северним околним где се још много луди секају да су видели погубљене човека који пије имао лампу, онга који је био јунак овог догађаја.

Представан од једнога који је чекао на изсељење, који је био тако исто лантан као и мој земљаш Десетом, био сам прихлеп прво радио у друштво ових разбојника, који се од пута до мрка само договарају о бекству. У овој прилици кад ја и многим другим знало сам кад аноне-ника лудују за слободом, која кад постане одређеном адејом мора изнети комбинације неперватне човеку који их поштра са свиршено мирним духом. Слобода!... све се окреше око ове речи; они затварања протодат на учене нестрашље обузга преко целог дана, који је због непослушства прво дуг и по царе зимске ноћи које се провале у потпуном мраку... Уште у мрак који затвор чуње узавио нешто велике радотни, пошмале да сто у некоме месту задовољства... прилажките сто... уста се кревале али они не олажу расколочење, оно стоје непоскретне унамерене: оно расположено да унутрности потпуно је апштенчено; оно значи на оно шапаљом који екаше по кавезу да би спомне респетку.

(ПСТАВНАК СР)

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Криминализат у Сједињеним Америчким Државама. — У погледу криминалитета Америка стоји једна и камо горе од Европе. Према извештају једног њеног криминалиста, који је публиковао у последњој америчкој познатој француској часопису *Archives d'Anthropologie Criminelle*, у Сједињеним Америчким Државама извршује се по 36 убиства дневно или 10.000 на годину. Од стотину убиства се предумишљајем, проналазе се и

¹⁾ Француски савези — стоно кошуће. Пр.

²⁾ На задњи Нанте.
³⁾ Оружана нешто.

⁴⁾ На карни Делар. Пр.

највише свега 2, т. ј. 2%. Процент овај износи: у Немачкој 95%, у Шпанији 85%, у Италији 77%, у Француској 61%, и у Енглеској 50%. Изазва, према овоме, да у Средишњим Америчким Државама има неких некажњених убиства по готово у целој Вирџини. Упоредивши жалосној репресији у Средишњим Америчким Државама лежи, познато, у рђавој полицијској организацији. Готово у целој земљи полиција је у рукама општинских власти, које се не устречавају да је уопште налажу да своје партијне ствари. Од стотину ухапшених крадљиваца, бар њих 75 пуштају се одмах у слободу као сродници, пријатељи или изборници агента полицијара од утицаја. Разуме се већ, да према овоме стању ствари не може бити ни говора о каквој парничкој респектацији полицијских органа. Бојаша се да не остану без хлеба, они се ограничавају на најобичније послове. Због овога су, опет, грађани били приушћени да стварају парничке приватне полиције. Већ је неколико година како су продајни намети у Њујорку полицију, споразумно, своју специјалну полицију, у циљу сачељавања и надзора крадљиваца. На њих су се убрзо узгледали и банкарци, затим хотелијери па, наредом, и железничка друштва. Све приватне полиције показале су се у пракси као немоћне поредне и постојале су угрозилих успеха.

Кинематограф у служби полиције. — Полиција у Прагу служи се, иако већ неколико месеци, кинематографом за истраживање криваца. Иницијативом њеном у свима кинематографским новостима износи се, за време представе, слике слику кривца у бегству, и позива публику да помогне полицију у њиховом истраживању. Поред овога, кинематограф се може право корисно употребити и за репродукцију сцена злочина, изградња, демонстрација итд. Приликом последњег изградња у јарачицу Швајцарца, за један кинематограф биле су снимљене све акте побуне и портрети главних учесника, и овај снимак послужила су веома корисно за основ судској истрази. Најзад, према овоме, да ће Полиција Техника бити ускоро обогаћена са још једном новом главном — а кинематограф у полицијским и судовским истражама.

Криминалство у Лондону. — У год. 1909, извршено је у Лондону 19 убиства, од којих су свега 2 остали непронађени. Од пронађених убица њих 7 осуђени су на смрт, и ова је казна над свима њима извршена. Преступи против личности, а нарочито крађе, знатно су опали према онима из ранијих година су се зато промишља и протретица знатно повећале. Број ухапшених лица у целој 1909. год. износи 112.642.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учешћена су нам ова питања:

I.

Г. Ал. Б. Петровић, полицијски инспектор у Подгорицу пита:

„По старом закону о таксима, извршиле полицијске власти, када су прекршале потрагу по тужбама којима су била представљена злочина и преступа дела (од оних која се извршавају по званичној дужности) осуђивале су тужњоку да плати таксу за решење и то: за злочина дела 20 дина, а за преступа 15 дина.

Напомена: ове таксе доста је увеличало на суђењање злочина тужаца, који је био и има у злочину у оном крају.

Међутим, по новоме закону о таксима, овај случај није предвиђен.

Тбр. 193. таксоне тарифе по новоме закону говорно: колико ће се такса наплаћивати, али тек по експертној осуди. Са изнорменога, мени је чак умозгивало законском припису од сада полицијске власти осуђивати лица на наплаћивање ове таксе, која буду тужбом представила злочина и преступа дела, па тужаца оставе недоклањени, али се, чак шта више, утврдило је да је казна и као таква поштена у праву.

Исто тако у Тбр. 88. таксоне тарифе: што за жалбе против одлуке истражних власти по преступним и злочинским делима, такса је пет динара.

Према овоме, молим уредништво, да објасни, да ли ће се од сада по званичној дужности узимати жалбе од лица која су стањена под истрагу и у притвор за злочине и преступа дела, или не, јер су истражне власти узимале жалбе и по званичној дужности?*

— На ово питање одговарамо:

Ни стари закон о таксима није имао нарочиту одредбу, која би доносила, да се у случајевима § 29 пр. суд. поступка, такса наплаћује од тужњоку, него је то практично било по томе, што је редакција тачке 237. била другачија од садашње редакције тачке 193., па се аналогно чл. 12. стављала такса на терет криве стране.

Садашњи закон о таксима такође не предвиђа таксу за случајеве § 29. пр. е. ниво, ипак је установио једну таксу за злочина и преступа дела, него је наплаћивање ове таксе за величину осуде, те се тако не би никако могло утврдити, коју би таксу требало ставити тужњоку на рачун, ако би се узело да је он крива страна у смислу чл. 17. садашњег закона.

На овога се да извести само један правилан закључак, да законодапац није ни хтео да оттерети тужњоку за случајеве, кад би његова тужба за злочине или преступе, који се казне по званичној дужности, остала недоклањена.

На сваки начин, ово може да понека број оних тужаца, које се подносило из кривке и пакости, али за суђењање ипак ово стоје друга законска средства на располагању.

За оне преступе, који се казне на тужбу приватних, важи тачка 194. пак. о таксима, те се у овим случајевима ово питање не може ни да истакне.

Јако један други случај, где се ово питање може да јави.

То је онда, кад се дело прекрши на основу § 29. пр. суд. поступка, али се према § 328. става другог гр. судског поступка, такса и трошкови морају да ставе на терет тужњоку.

У тим случајевима одста је питање: коју таксу треба наплатити, пошто има осуде и не зна се, на колико би дотични био осуђен.

Уредништво, међутим, каже, да би у овим случајевима требало стављати оптуженом на терет таксу од 10 динара, као најнижу, јер се максимална казна, предвиђена за престављено дело, не би смела узети као основа за ову таксу, пошто су њима право одмеравала казне између минимума и максимума.

Што се тиче таксе на т. бр. 87. садашњег закона, ствар стоји овако:

По кривичној потрагама на злочине и преступа одлучу у овим случајевима: прво да се неко стани у притвор према § 131. гр. суд. поступка, и друго да се према неким прелиминарним истрагама у смислу § 29. отпуста закона.

У случају првог, истражне власти, према чл. 2. Устава, морају по дужности слати акта истраги Привременом Суду, без обзира на то хоће ли се привремено жалити или не, те према томе, тачка 88. пак. о таксима, не важи на оне случајеве, ипак се може применити.

У другом случају оптужени се не налазе разлога да се жалџ да се истрага прекида, што се једино да ову таксу плаћа онај, по којој је тужба поведена истрага, али одлучује власти не буде законом.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И НАСАДНОГ СУДА

Над у састав једне општине узале два или више села, онда једино село не може истиснути из заједнице оне друге, односно остала села, већ једино може, на свом засебном одбору, доносити да се од додавања општине оном одбору и за себе образује општина.

Указом од 5. новембра 1916. године, место Чукарца, које је улазило у власт општине жарковске, проглашено је за село. Услед овога одмах је искрело и питање о заједници.

Збор селана села Жаркова донео је одлуку 27. фебруара 1911. године, да се село Чукарца не прима у састав општине жарковске.

На збор селана села Чукарца, изама на дан 20. марта 1911. године, нико није дошао.

На основу овога, одбор општине жарковске на свом састанку од 25. марта 1911. год. донео је одлуку № 907: да одбор има уверење, да се у грађанин села Чукарца договорили, да о овом питању не слажу. С тога потпуно гласно и не одређивајући, већ сматрајући, да овим Куталем (негласним) одобравају поступак грађана села Жаркова. На капо су грађани села Жаркова на свом збору од 27. фебруара 1911. године одлучили, да у састав општине жарковске не примају Чукарцу као село, то је одбор ставио у дужност општинског суда, да одмах ова акта по оној ствари достави народној власти, те да он редовно путем достави Народној Скупштини на

рењено; да општинску марковачку саставља само село Жарково, а да ново-проташкино село Чукарница образује за себе општинску над општинско „општина Чукарница“.

Надзорна власт пита је да је ова одлука противна закону из ових разлога:

1. По чл. 34, тач. 4. закона о општинама, општински суд позива збор, у случају груписане или разгруписане општине, само у томе случају, ако општинско суду издају писмену жељу његова осимина правних грађана карњина или села, које тражи да се одвоји. Овако то не постоји, нити се види, да су грађани села Чукарница то тражили.

2. По чл. 8. закона о општинама, за свакога или раздвајања општине или села, издвајању жељу општина на општински, а села на засебно зборовима. На издвојених радњи суда и одбора не види се, да су грађани села Чукарница, које је саставна део општине жарковачке, изразили на засебном сесиону збору жељу да одвојине од општине жарковачке. Без њиховог има пристанка, а и на њихову штету, није се могла издати одлука, на њихова, доносити. Тим при, што никаким законским прописом није предвиђено, да општинске могу из своје надлежности издвојити становнике села (села) који у састав те општине улазе.

3. По чл. 85. закона о општинама, све одлуке одборске достављају се надзорној власти у преглици одамах а најдуже у року од пет дана од кад су доносене, а она их у остављеном року прима к знању или задржава од извршења. Међутим одборске одлуке од 6. фебруара 1911 год. № 342. и 28. фебруара исте године № 385., које се на ову одлуку односе, нису слале надзорној власти на разматрање и решење, те је, према томе, и сва остала радња незаконита.

На основу овога и чл. 132. закона о општинама, надзорна власт решењем од 30. марта 1911 године № 5261. задржала је од извршења поменути одборску одлуку.

По изјављеној жалби, III одсек Дражиног Савета нашао је, да је решење надзорне власти противно и на закону основано, а да су жалбени наводи неумесни с тога, што се из постанка аката не види да су грађани села Жаркова, на свом засебном збору, изјавили одлуку, да се одвоје од општине жарковачке, коју сачињавају села Жарково и Чукарница, већ су довели одлуку да не признају у састав општине жарковачке грађане села Чукарница, а то је противно улазу од 5. новембра 1910 год. С тога је, на основу чл. 170. зак. о општинама решено, да се жалба одбаде као неумесна.

Одлука од 30. априла 1911 године № 3940.

Надзорна власт не може, на основу чл. 158. закона о општинама, издати казну над општинским чиновника и за извршених ових закона, у којима су специјално предвиђени казне и надлежност за њихов извршење.

П. М., председник општине а... узет је на одговор, што није извршио наредбу надзорне власти, којом је тражено, да у

року од 24 часа наплати дугоу квартиру за једног учитеља.

На спору саслушању, председник је изјавио, да је у званичној преглици са надзорној власти, наводом ове ствари, навео разлоге, зашто се ова станицарија не може издати томе учитељу. Навео је, да наплату ове станицарије није могло извршити зато, што је износио износ до две одлуке, да се не издаје, јер док пута учитељ није учитељ а... ниво. Најзад, напоменуо је, да је недавно због овога кажњен и он је тако износио одбор од стране Министар просвете и привезних послова.

Надзорна власт пресудом од 29. марта 1911. године № 3270. а на основу чл. 158. закона о општинама, казнила га је са 50 динара.

По изјављеној жалби, III одсек Дражиног Савета нашао је, да овакве пресуде не може остати у снази с тога, што надзорна власт, према другом оделу чл. 158. закона о општинама, није могла да карне казну над изнатељем, као председником месног извршног одбора, на основу поменутог чл. 158. зак. о општ., кад је, према чл. 60. закона о народним школама, надлежан за извршење оваквих казни Министар просвете и привезних послова.

С тога је на основу чл. 170. зак. о општ. решено, да се пресуда надзорне власти поништи.

Одлука од 16. априла 1911. године № 3659.

Јос. Н. Ст.

Мишљење опште седнице Касацког Суда од 28. маја 1911. г. № 7151.

Поводом захтева господина Министра Правде од 14. маја 1911. г. № 7499. а на претставку господина Министра Финансија од 11. маја 1911. год. № 9471. да му Касацки Суд на основу тач. 2. § 16. зак. о устројству Касацког Суда да своје мишљење о томе: заставља ли и за које време початак изјављива, коју пописану потраживање из државне касе на основу признати му законитим путем, право на пензију, коју он тражи код Главног Контрола преко пута по истети три или више година од дана уписа о пензионисању. Касацки Суд у данашњој општој седници проучио је ово питање и односне законске прописе, на је на основу тач. 2. § 16. овога устројства нашао:

Одговор на ово питање у нези је с питањем о надлежности суда за расправу његову.

Право чиновникаме на плату или пензију, као и на коју од могућих више плата или пензија чиновник, по знању које има, или које је имао, може имати права, карактера је јавноправног а не претставља какав признати правни односај између чиновника и државе. Зато, кад је у спору то право, расправа спора и у надлежност административног судаства. Другаче је кад само право на плату или пензију није у спору, али је спорно право потраживања њеног, зато што је чиновник, коме је принадаља није раније

потраживао, те је остала немалозначајна. Непризнања плата или пензија државног чиновника представља једно његово имање, па које могу имати права и његово поверљивост. Односај који постоји између чиновника и државе у погледу њиховог приватноправног је карактера и држава се не јавља као државна него као приватноправна личност. Због тога се о томе имању, кад је спорно коме принада, има судити по правилима грађанског законика, начелом који је прописан у закону о поступку судског у грађанским парницама. Онај спор или, дакле, у надлежност редовног а не административног судаства.

Према томе, по нахвољу Касацког Суда, погледом је и то, да Главног Контрола, при одређивању количине годишње пензије, има да расправи и то питање да ли чиновнику принада и она сумна немалозначајна пензија, коју чиновник кроз дуже време никако није потраживао, него то тек доносије чини, дакле: да ли је то потраживање застарело или није. За то потраживање она има чиновника да упути надлежност редовног суда на расправу.

У напред изведеном већ се садржи и одговор на постављено питање.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Одлашће турско Посељство дипломатским путем тражи пројављати Андреје Виноград, из Смирне, који је у друштву са Давидом Петријем, Андолом и Јоргом извршио организујући од 40.000 динара у карени Грци-Банку у Турској.

Поред новца они су украли и разне пакете у вредности 500 турских лара.

Они се поравато налазе у Грбији, где су из Бугарске 15. маја пребегли; а у Бугарску су послани имена: Демирџије Сикара, Василеја Јоаниде и Кристо Марине (или Грци на Тебеси).

Андреје је стар 42—45 година, праваног лица, има опалог, брвова углатно-степастих, обрас прех, средњег раста, сивањених гривах носом. Остава су тројица старих по 15 година.

Акт Министарства Унутр. Дела Шбр. 11645.

ПОТРЕ

Владимир-Владо С. Младеновић, из Балинова, извршио је опаску враћу у Петрову, на затак побегло.

Видео је стар 22 године, средњег раста, смел, очју плавих, обрвај, без браво.

Акт начелника ср. дивизије Шбр. 5318.

Рађања С. Ивановић, из Неврте, извршио је убиство и побегло.

Он је стар 50 година, малог раста, очју смеђе, обрвај. Из особинах закона или бегу од општине на челу; говора кривог; на лево око жмичи.

Депеша начелника ср. дивизије Шбр. 13397.

Halschlag, казна је не само у којојко трешњом падају на терет осуђеном, већ и у којојко се он тиме назива јавном унижавањем². Тачно је, да осуђени има да поднесе историјалну штету, и да се назива јавном унижавањем, али то не сачињава суштинску објављивања пресуде, већ је само њена последица.

§ 16. Доставање пресуде.

§ 219 к. з. прописује: „У свима случајевима законског оптужења, онадаш и повремено чисти, али упућени уредитеља, буде осуђен, суд ће на трошак уредитеља пресуду уредително доставити“. Како што се види, достављање пресуде је обавезно за суд, али је за исто потпуно, да је уредилац оди, клеветни (ако наводи објављивања и његово име „уредитеља“) осуђен. Према томе пресуда се не би имала достављати и, нр. у случају компензације али кад је уредилац оди, клеветни малолетник, који је деловао без разбора.

Достављање се приликом трешње осуђеном. Ови се трошкови имају сматрати за разлику од трошкова оног објављивања пресуде као професионалних трошкова. Јер достављање приликом сам суд, код објављивања сам уредител оди, клеветани³.

§ 17. Накнада штете.

Према § 215 а, ал. 1, у случају осуде за дело из § 210 може суд, по нарочитом тражењу оштећеног лица, осудити оптуженог, поред казне, још и на то: да оштећеном да накнаду у новцу за претрпелу или могућу штету или као довољно за штету уз клевету⁴. Да би се добила ова накнада, потребно је докази:

1^о да је штету клевета: на уреду суд дакле не може добити накнаду у кривичној парници, већ у грађанској. Уредител треба тога ради да поднесе грађанску тужбу.

2^о Да је клеветни осуђен, јер се вели „може суд... осудити оптуженог поред казне“. Према томе и ако би кривично дело клевете постојало, накнада, о којој је реч, не може се добити, али извршилац клевете није кривац, т. ј. ако није осуђен на новцу казну.

3^о Да оштећени тражи накнаду. Накнада може тражити оштећени или пак његови заступници, поменути у § 216 т. 1, ако су они подигли тужбу за штету. Но ако је они тражи, она се има досудити нарочито оштећеном, а не њима. Према § 215 б ал. 3 „Наследници немају права да траже накнаду...“ Али ако је сам оштећени тражио, на умро, она се може досудити у корист његових наследника, јер се у наведеној одредби види само, да је наследници не могу тражити сами, § 188 немачког к. з. међутим на онда не даје право на накнаду⁵. Ако је више лица оштећено једном истом клеветом, приликом трешње накнада припада свакоме од њих.

Да би оштећени могли тражити накнаду, довољно је, да је способан за радњу у смислу Кривичног Судског Поступка.

Није дакле потребна приватно правна способност за радњу⁶. Тако и расписује се могућим тражити, и ако се назива под старатељством, и ако су дакле неспособни за радњу у приватно-правном смислу.

(НАСТАВЉА СЕ)

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА КРИТИЧКО ИЗДАЊЕ

М. С. Ђуринчић
глава Касациског Суда

(НАСТАВЉА)

14. Жалба државног тужоца даје Касациски Суд ошамљено, да изврши ревизију ошамљене пресуде само у ономе делу, на који је жалба издана, а не у целости. §§ 272 и 275 кр. с. п.

Оптужени је стављен под суд за дело похуњања убиства и за дело дакле повремено ошамљено. Првостепени Суд својом пресудом ослободи оптуженога за прво дело, као невини а за друго дело осуди га на казну. Државни тужилац унотреш противу такве пресуде правно средство у ту намери да се ипак за то, што је оптужени ослободен по првом делу, а односно осуде по другоме делу није казао ништа. Према оваквом правном средству, Касациски Суд нашао је да Апелациони Суд није надлежан за суђење онга оптуженога, а да се с тога Касациски Суд ову пресуду разматра и осамља. (1 одеа, 15. V. 1909. год. № 5763.)

15. За постојање каквијког дела кривоклетства сведока по кривичним делима, не тражи се да је лажна сведоштво произвео како дејство на корист (т. 1. § 267. к. зак.) или на штету (т. 2. § 267. к. зак.) оптуженога, већ је довољно само то што је сведок такву сведоштво дао и на њу се казао.

Н. Н. и Н. Н. оптужени су, што су дакле сведоштво и зајекли се, да су током издеи, кад је погинули ударно оптуженога којем по дејима, па овај тек онда на њега испустио пушку и убио га.

Овом лажном сведошвом, сведоци су хтели да помогну оптуженом, да докаже његову лажну одбрану: да је убиство извршио у праведној нужди одбране.

Првостепени Суд у побудима свога решења нашао је да је за постојање дела кривоклетства на т. 1. § 267. к. зак. потребно да је лажна сведоштва сведока била од користи оптуженом. Како се на питању да Апелациони Суд овакв сведоштва није поклоњено вере, то оно насуи ни утврдило на пресуђење кривично оптуженога. Кад, према томе оптужени није нишо никакве користи од онга сведоштва нити су искали сведока у оштећење на колико утицали на пресуђење ове кривичне, онда и нежа дела на т. 1. § 267. крп. законика.

Са овим решењем из Кривичног Судског својим решењем од 7. II. 1909. год. № 3430, ослободио је оптуженог од стављања под суд, по § 163. крп. с. пост.

Ну по жалби лажног судије Касациски Суд (1. 25. II. 1909. год. № 2108) поновити је означено решење са разлога:

„Кад и сам суд у разлогима ошамљеног решења констатује да су оптужени Тома и Паули својим сведоштвама ипак на то да утврди, да је оптужени К. кривично дело убиства чинио у праведној нужди одбране, дакле да су они таквом сведошвом ипак на корист оптуженог, и на ту своју слободу заклетву положили, онда је потпуно суд дакле нашао да у поступку оптужених нема престапљеног дела само са тога, што по главу извршне пресуде Апелационог Суда под № 2860 1908. год. оптужени К. није имао никакве користи од њиховог сведоштва нити су њихови искали у оштећење на колико утицали на пресуђење те кривичне. А потпуно за то, што наређење т. 1. § 267. крп. зак. за постојање онга каквијког дела не тражи да криво сведочење произведе и жељене последице т. ј. да и пресуда буде нарочито у корист оптуженога, већ је по овоме закону довољно и само то, да се кривих сведочење ипак у корист оптуженог, без обзира да ли је такво сведочење произвело и жељене последице и т. д.“

Пошто је првостепени суд усвојио ове принципе, оптуженици су стављени под суд а допније и осуђени за ово дело, па је та пресуда у извршном постојала.

Скратљиво Касациског Суда, извешто у овим премедама сасвим је на своје месту. Ми ћемо само још напоменути, да измита случај кривоклетства сведока у корист оптуженога, престава припољегова дела кривоклетства, јер се по наведеном закону такво кривоклетство казни много благаје него ли други случај кривоклетства. Према томе нема никаквог основа да се код такве форме делита тражи да је и постојити казна усвој, кад се то не тражи ни код кривоклетства делита из другог става т. 1. § 267. крп. зак. који престава тежи случај кривоклетства сведока⁷.

16. Кад се кантарска признања о прешре јавке број, проналази, у павери да се употреби ради прешре, да би се одлучи наплатила дела прешре, но што би требало, па се у тој каси и употреби, али кад се таква признања употреби у означеној цели, стоји дело фалсификације исправе. У овом случају дело прешре налази се у идеалном стању и фалсификацијом исправе.

Онде ћемо извести три случаја на судској пракси у прошлој и овој години.

1. II. Н. оптужен је за то, што је прешрпао на латин „покуно“ да употреби и од купца наплати 3 кантарске признања, у којима је означено 300 килограма хране, ништо је стварно измешено и прешрено.

¹ Види о овоме питању издеија и тако издеија писмо, у којој расписује: О кривоклетству в т. 4. Богосла 1909 г., стр. 35. и 36.

² Ул. Франк § 200 II.

³ Н. Glahnsen § 189, 2.

⁴ Ул. Обавезе § 180, 4.

Првостепени сајачарски суд нашао је да онде стоји дело из § 147. I. и II. одељења зак. на је оптуженог и назвао за то дело, својом пресудом од 27. IX. 1910. год. № 19943.

Апелациони Суд нашао је да стоји дело преправљана исхране, кажњиво по § 147. к. зак. и § 41. к. зак. Као мотив за ово гласиште Апелациони Суд умишља, што су кантарске признанице издате од општинских судова, као јавне исхране, и не § 187. т. 2. грађ. с. пост. службе као доказа о количини и тежини измерених предмета на општинском кантару, па када су те кантарске признанице преправљене у тежини измереног сума, онда према овоме стоји дело преправљана исхране из § 147. у вези с §§ 41. и 44. к. зак. (Пресуда I. од Апел. Суда од 19. X. 1910. № 458.)

Ову пресуду осмислио је и Касацони Суд (I. 9. XI. 1910. № 12795).

И. Н. и П. Н. оптужени су за то, што су на пјачици продали 1 дан кукуруза X. трговцу, на кантарску признаницу преправљену од тужника наплатили већу суму, но што им припада.

Првостепени суд нашао је да онде стоји дело преваре из § 253. т. 2. и кажњиво по § 252. к. зак. на је оптуженог за то дело и осудио. (Пресуда Јагодичког првостеп. суда од 24-VIII-1910 год. № 167797).

Апелациони Суд, мотивишући своју пресуду општо као и у првом случају, нашао је да онде стоји дело фалсификата исхране, на је пресуду приговора суда првостеп. и оптужено осудио за ово дело, (одез. 7-IX-1910 год. № 3292).

По жалби државног тужника и оптужених, Касацони Суд ушинуто је поменути пресуду Апелаци. Суда, прикључивши I 25-X-1910 год. 10613), које гласи:

„Погрешно Апелациони Суд нашао да онде стоји дело фалсификата исхране из § 147. к. зак., а не дело преваре из т. ч. § 253. кр. зак., као што је првостепени суд у својој пресуди утврдио.

И код фалсификата и код преваре намера је ушинутогача да неистинитим представљањем фактичког стања приликом себе користи или причини које штете.

Код фалсификата тај се циљ постиже прикључивањем извесних неистинитих исхрана, и употребом њиховом, а код преваре при уговорима, као што је онде случај, тиме што се ипоначлавањем праве истине наводи неко лице да на уштрб своје њмове што учини.

Под исправом јав, чије фалсификовање као кажњиво предвиђа § 147. к. зак. рачунају се према последњем одељку овог законског прописа, исхране, које служе као доказ о уговорима, обавезности и у опште о каквом праву или правним односима.

Искривљивање кантарске признанице не могу се сматрати као такве исхране. Уне у себи не садрже констативне каквог уговора, права или правног факта, који би имао правних последица за лице, према коме су употребљене. Садржина њихова тиче се једног фактичког стања — коли-

чине ствари, измерене на општинском кантару, а то није правни факт, чије се констативне захтева у исхранама, по којима може бити дела фалсификата из § 147. кр. зак.

Преправљањем кантарске признанице и употребом њеном оптужени је нашао да, да тужница доведе у заблуду, одлисно количине кукуруза, испотребити у његовом магазу, и он је под таквом заблудом и исплатом неистинитог представљено количину кукуруза, а у таквој радњи оптуженог стоји дело преваре“. Апелациони Суд није усвојио овог приједлога, већ је под I-им октобра 1910 год. № 4373, да одне противправног:

„У радњи оптужених Живојина и Букачића, стоји дело преправљана исхране, које се казни по § 147. к. зак. а не дело преваре, као што је I одељење Касац. Суда нашао, јер за којим преваре тражи се, да извршава у користодобљивој намери, закључком представљањем, ипоначлавањем и прикривањем истине наведе кога, да што на уштрб своје имања учини или не учини, што изоловањем по овој ствари није ни утврђено, већ напротив утврђено да су оптужени добивене кантарске признанице преправљали да себе користе, а купца оптете, па су по тако преправљеним признаницама наплату и извршили.

Ово се изводи из следећег:

По чл. I зак. о општинској мерници, све што се у јавном саобраћају прода, а у тежини већој од 25 килогр. или литара, мора се измерити на општинском мерњацима — кантарима, а по чл. 3. Другог одељења овог закона мерење врше општински службеници — мерници, која при стасују, а по чл. 31. правила извршења закона о општинској мерници, мерници су дужни издати свомственом измерене робе признаницу о измеровеној роби, а у којој признаници мора бити број килогра и укупна тежина измерене робе.

Када према наредби наведених законских прописа, све што се у јавном саобраћају прода мора бити на општинском кантару измерно, да сопственица измерене робе добија кантарску признаницу о количини и тежини измереног предмета и да те кантарске признанице издају наредници општинских службеници, — то онда овако издата признаница према § 187 и 188 кр. с. пост. има карактер јавне исхране, која у овом случају служи за доказ о количини и тежини измереног предмета, а по којој му признаница, купца, по куповној цени, измерену робу има неистинити, па кад су оптужени, од надлежног лица добивене у законској форми, кантарске признанице преправљене, како у количини тако и у тежини измереног кукуруза, и тако преправљене признанице употребити и наплатити већу суму новца, него што су требали наплатити, — онда онде стоји дело преправљана исхране, које има карактер ове исхране, које се предвиђају у § 147. кр. зак. јер се кантарском признаницом тврди обавеза продавца, да је он дужан по истој измеровеној количину кукуруза продати купцу, а тако исто по

истој признаници обавезан је и купац, по заклаученој цени издати њога и продаваца исплатити продајну измерену кукурузу, у тежини означеној у кантарској признаници.

(НАСТАВЉА СЕ)

—(ОДНОС)—

О ИЗВРШЕЊУ КАЗНЕ

(НАСТАВАК)

Питање се очигледно не тиче свих казни, т. ј. изнаништа, већ пристога, било у какво утврђено место и веште робије, главних казни, прогонства, као андесорне казне, које се издржава по испету рона главне казне. Довида, некад кад је грађанска смрт наступила од дана извршења казне веште робије али изнаништа казни било је било утврђено момент кад је починило извршење оних казни. Али данас ово је питање изгубило сваки интерес; казне, које су суштински грађанска смрт, наступила од дана кад је осуда на које произлазе постала извршена.

Питање о почетку трајања казни тако се не тиче казни које су извршене in confinement: јер ове казне нису извршене над личношћу осуђеног. Код ових казни могуће је ово двоје: или је протекао двадесет година од датума пресуде која је извршена in confinement, а осуђени није предато нити је ухавањен, и казна измишља или ограничена слободом по мерици или да се изврши јер је засадила; или се у овој интервали претрпала осуђени појави или ухавањен, и онда се сматра као да је сад дошао.

Једино је данас важно одредити почетак трајања *современих* казни и начин рачунања.

Почетак извршења и трајање казни лишенња слободе.

Има кривични законик у § 23 јавно регулише ову материју:

„Почетак робије, заточења и затвора рачуна се од дана прве пресуде, ако је осуђени у затвору, а ако није онда се рачуна од дана кад се он по саопштењу му извршенијој пресуди саопште домина“.

Да би се утврдио почетак казни лишенња слободе треба разликовати да ли је осуђени у слободи или у затвору од момента осуде.

I Осуђени је у слободи. Ако је осуђени у слободи казна почиње тек од момента кад се изврши; ако је осуђени издржао ранију осуду, казна почиње тек од момента кад се изврши. Када је почетак казне: његово кашњење или његово претварање у казнији завод? Из горњег текста види се да се почетак казне рачуна од дана кад се по саопштењу извршило пресуди слободе казни, т. ј. ухавањен на основу пресуде која је постала извршена било то у Србији или на страни.

II Осудени је у притвору. Онда се прави разлика: или он издржава ранију казну, али је у стању презентивног притвора.

а) Ако издржава ранију казну, треба чекати прisetак ове казне да би се издржала нова осуда и нове казне неће се само од дана кад буде имало места казне, на основу ове нове осуде која је постала извршена.

б) Ако је осуђени у презентивном притвору, онда му се почетак казне рачуна као што се види из § 23, намет кризни законика: „од дана при пресуди“. Али овај презентивни притвор може се у извесним случајевима које предвиђа § 64, пр. зав, прачућати у саму казну, као неправедно одређени притвор, при извршој пресуди. Ово учествување презентивног притвора у казну при извршој пресуди, као неправедно одређени притвор, или кризни законик овега регулише:

§ 64. Неправедно одређени притвор да време издржавања узимаће се из кризног одређеног притвора као што се следеће:

а. Ако је окривљени за време издржавања противзаконно и без неговне кривде друг у притвору држан, то ће му се овај притвор као издржава казна у пресуди учествујати и од одулеће му казне робје, заточена или затвора одбиту, у овом случају, ако је одулеће му казна дужна на што притвор класи.

Ако се притвор има од робје или заточена одбити, то ће се чинити по оној сразмери, као што је у § 32, казано, да се затвор спрям робје и заточена рачунају има.

б. По, ако би казна, коју би кризна, да учешно дело по закону заслужува, тако неважна била, да је он притвором више претрпело, по, што би претрпети казна да је благопремено осуђен, то ће та суд ипак на заслужено према учешној кривичи казну осудити, но у исте време суд ће у пресуди изрећи да се он из горњих околности у свој боду поставља.

в. Ако би кризна у неправедним случајевима на почетак казну осуђен био, то ће се она у пресуди или у случају дод а, узметити, по сразмери постављеној у § 28, или у случају дод б, он од сваког плаћања ослободити¹⁶.

На ове законе одређе јасно се види да наш кривични законик допушта учествување презентивног притвора у казну само у извесним одређеним случајевима при самом извршој казни и то као неправедно одређени притвор.

Друга законодавна прилика ову учествување презентивног притвора као апсолутно правду и ошам, савременост у трајање казне без судске интервенције. По нама, што је осуђени у стању презентивног притвора, целокупно трајање овога притвора, који је претходило извршој осуди учествуваће се по самом закону у трајање казне за злочин или преступ који има да издржи, које се за толико смањује. Ову капиталу новину увео је у Француској закон од 1892. о учествувању презентивног притвора ко-

ји су измењени чланови 23, и 24, француског кривичног законика. Нови члан 24, који садржи ову важну реформу овако гласи:

„Кад је било презентивног притвора, овај ће се притвор потпуно одбити од трајања казне, која буде изречена пресудом или одлуком о осуди, осим ако, судија није изрицито специјалном и мотивисано одлучио да неће издати овега учествувања или да ће овега учествувања имати места само делимично. — Што се тиче презентивног притвора изнећу дугину пресуду или одлуку, и момента кад осуда постане извршена, он ће се увек учествујати у својој два случаја: 1^о ако осуђени није употребио правно средство против пресуде или одлуке; 2^о ако, пошто је употребио правно средство, његова казна буде редуплирана (замењена) по његовој апелацији или услед неговне жалбе.“

Разлог је овега признају о учествувању тај: што је право допуштено да се кризног смањеним казне осуђени који је издржава казну у напред. То је компензација чији се начин извршава може разликовати, али чији се принцип неће. Или ће о свој волути рачун судија умањити заслужено казну, или ће изречена казна остати као заслужена казна, али ће јој почетак бити умњане поштом. При систем-спута циљу казне и циља на судско учествување; други помене у напред почетак казне и тражили са законским учествувањем. Стари законодавство није познато никакав рачун о издржаном презентивном притвору. Средње право такође није постављало никакав осети принцип који се тиче падања о почетку казне. Казнини законик од 1810, није водио никакав рачун о презентивном затвору. Тив реформа од 1832, водила је рачун али само у нештој мери, о презентивном притвору, јер је учествувању казне места само у колико се типоло осуде на затвор и ово се учествување могло применити само на период презентивног притвора негде осуде¹⁷.

Учествување презентивног притвора у казну.

Правна идеја на којој почиња учествување јесте да је у случају осуде, презентивни притвор антиципирани (у напред изречене казне).

Ипак су се дуге узгасали да то допуште, позивајући се на два теоријска разлога. Прва је махна овога система, генерали су, то што даје једној мери истерге и сигурности карактер казне; друга је махна што неминуемо води к томе да се окривљеном, који је ослободен, да право губље за назвају штега. Али ови ошам обиласе примедбе, и тешко је разумети да су оне биле довољне да одстране да толико дуге време ову реформу.

У осталом, у законодавствима која примењују учествување, налазимо различите концепције о резулти и о примени ове институције¹⁸.

¹⁶ Овако.

¹⁷ Идентификација са законодавствима извесних околности издржавања и казни извесних држава. Члан

а) са гледати резултат, два главна система деле позитивно систем судског законика учествувања, систем судског учествувања.

Пре свега, учествување се може учинити апсолутном правилом и одлучити да се приме презентивног притвора у свима случајевима одбија од трајања казне без интервенције судије. То је при систем. Он је успео у законикама талијанским, белгијским и аустроугарским.

На против, учествување се може учинити факултативним и дати суду право да о њему води рачун изрицито одлуком у својој пресуди. То је други систем. Њега су усвојили холандски законик и некина швајцарски законика.

б) са гледати признају, налазимо на парламентарној концепције. Тако, чак се учествување примењује код свих казни чак само код казни лишена слободе; чак се води рачун о овега притвору тако у колико је окривљени осуђен на затвор. Има даље мирис и ужас система.

У систему француског закона од 1892, кад год је имало презентивног притвора, трајање овог притвора одбиће се потпуно од трајања сваке казне лишена слободе, која је изречена одлуком, осим ако буде, која је изречито државно одлучио, специјално и мотивисано одлучио у пресуди. — Тако, што се тиче резултат, учествување је изгубило, али је допуштено судија да га одстрани под условом да мотивише специјално своју одлуку. — Што се тиче примене, презентивни притвор учествува се код свих казни лишена слободе, на казне да су.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВЉА)

Наши читаоци, вољутим, знајући с кајним људима имају непа називу су нас са таквом брзотом да су осуђивали сваки мали план, али ипак непаде једна прилика која је обележавала успех и да је градивим пре по што су моји предшеници другови на њу поменали. Похвало нас на исмет у брзо око осамостити, и држали су нас у предсобој испредног судије, а чували су нас појини и два жаждарица, од којих један ушао у каишчарују бешо

16. белгијског казничког законика одлучио: да се затвор, који је издржан пре него што је пресуда потпуно извршена, одбија од испоруке казни учествува казне слободе. Што се тиче резултат, казни до затвора, резултат се у три дана казни. Напротив, што се тиче примене казне, обављава пресуда презентивног притвора прили се не сразмери које поставља члан 18. Један ми затвор у 10 дана, поменом казни). По белгијском казничком законика (члан 30) учествување је такође одлучено, али се он ошам крако код казни лишена слободе, а не и код ошам пошам казни. Саврш. Нови П. стр. 30. У другом случају законодавство учествување је јавно код казни лишена слободе и против факултативно. В. казнички законик немачки § 46; холандски казнички законик § 94; аустријски казнички законик § 27. — О овим различитим случајевима: Baurin de M. Opus на 28. октобра 1892. Zeit. off. § 2578.

крај мене спустите свој шепир и отрчај, а негов друг на позив аманета уђе за њим. Ондах сам метнуо шепир на главу, отргне се отргаче и узамувајући једног од аманета под руку, као да га води у кукању, пође на прата, килар стрчао пам отвори и ми изађоше на улицу. Меј друг ухвати поље, а ја разикујући да ме опет нађу одем Франсину, која од радости кад ме виде реши се да прода накметаш па да са мном бежи у Белгију. Она изврши одуку и бесмо готови да пођемо кад један најчуженији догађај, који се мојим немарним поштом објашњава, поквари моје план.

У ови познати срећем у сумрак неку Елзну из Брисла, са којом сам имао интимних веза. Она ми се тако рећи обеси о прат и, благодарећи мене слабом одупирању, одведе ме да вечером са њом и задржа ме до сутра ујутру. Сутра дан сам уверавао Франсину, да сам гољон поплашеница морао ући у једну кућу, одакле нисам могао изићи до спавања. Она ми исприча поверова, али док сам случајно да сам пош. провео код неке жене, жена ме ободува да љубомора се распамети у плачне претворе против које незахвалности. У претварању убуђењу она се закле да ће ме одати властима. Учинити да одем у затвор био је зацело најсигурнији начин ослободити се од мога нештерца и како то она довести могла и учинити, мислио сам да је најпаметније оставити је да се нека сриба охладн, па после неког времена јавити се, па да отуђујењем као што смо бити уговорили. Како су ми, пак, моје ствари требале, а не хтејући да их од не тражиш из бојазни од нове снаге, ја се вратиш сам у стам, од кога је кључ био код ње, узнем ово што ми је било пуно и интимно.

Пет дана прође. Одевен као севак изамао сам из склоништа, које сам само изабрао у једном предграђу, ујем у ватро и дођем код једне шпале, блиско пријатељке Франсинице, коју сам мислио употребити као посредника ме њим намери. Она ме још прихвати неважно, алига сам нисмо да се она стиди мене, и замојим је само да кољоме Франсинице. „Хобу“... рече она гласом сасвим чудовишним, и не гледајући на мене изађе а ја осталем да претисахем о овом неочекиваном пријему.

Неко зачути. Отворио сам верујући да ће ми Франсина настати на груди али јадан код јадарма изаиди на мене. Ухватила ме, неважно и одведоше ме код судије, који отпоче питајући ме где сам становао за оних пет дана. Одговорио сам кратко; нисам хтео да провакујем аладе које су ми били прилици. Судија ми објасни да ми изабегаваше да кажеш тачно које гласне нш. нш. Ја сам се само намељав на оно гласајући у овој фрази само одредити да се науче признање отпунујући застрашалајући га. Нисам дакле, хтео даље ништа говорити и одведоше ме опет у „Мали Хотел“.

Чим сам крочио вратом у двориште све се погаси управине на мене. Говорио се гласно и шепало се, али ја сам првоако да моје одело изазива овај по-

крет и нисам нише на то обраћао пажњу. Пошеме у једну кезију где ме оставио са гласијем на погата. После два сата дође аманета и пренео се да ме жали и да брзо за мене, каза ми, да ми одбојне да нажем где сам провео пет дана, може изгубити наконот судије, али ја остадох непоколебљив. Још два сата прође. Аманета дође новона са једним пратарем који ми скиде окосе и одведе ме у канцеларију где су ме саопштавале две судије. И на новом испиту одговорио сам исто. Свакоме ме од главе до пете и на десно плеће узарише ми, узарили од кога би и во нао, један жиг за случај ако би по други пут исто учинио. Одело су ми описали у сасушању и задржали, а мене вратише у кезију у једној пошенијој кошуљи и пратком кепу, пола прином пола сипом, сам у риста, које су носила два поновљена привременика.

Све то поче ме натеривати да размислим. Јасно је било да ме је нисава отуђила али зашто? Она није имала ништа против мене, а Франсина и поред мене путне два пут би се мислила пре но што би ме отуђила; и ако сам се склоњо за неколико дана то је у ствари било из бојазни да ми се присуство не убуђењу. Ништо ће ови поновни испити, овај тајанствен разговор аманета, ово одузимање одела?... Губно сам се у лавиринту претпоставка. Били су ме изстројили извојили и ту сам остао даљест и пет дана. Затим сам надржао след-ди нешто који ми разјасни ствар.

Како се завете?

- Екшен — Франсеа Видон.
- Чиме се занимаате?
- Војнија сам.
- Познате ли госпођицу Франсину

Донге?

- Да то је која пријатељница.
- Знате ли где је она сад.
- Она треба да је код једне од њених

другарица пошто је продала свој наменаш.

- Како јој се зове та другарица?
- Госпођа Куржоа.
- Где она станује?
- У уличци Св. Андреја, у некаревој

кући.

— Колико је времена прошло од кад сте напустили госпођицу Донге док нисте затворени?

- Пет дана.
- Зашто сте је напустили?
- Да бих избегао њен гнев. Она је дознала да сам провео ноћ са једном другом женом и у настану љубоморе претила ми је да ме отуђи те да будем затворен.

- С којом сте женом провели ту ноћ?
- Са мојом ранијом пријатељицом.
- Како се зове?
- Клема... Ја јој никад нисам знао

друго име.

- Где станује?
- Она је се нисим вратила у Брисел.
- Где су ствари које сте имали код госпођице Донге?
- На једном месту које ћу показати ако треба.

— Кад сте с њом били у снази како сте их могли узети а да је не видите.

— У нашој снази у камани, где ме је она нашла, она ми пребавио свакога кад да зови позоришника да ме узмине. Знајући њену главу лагу ја сам утешао споредним уличама и дошао кући, она се не беше још вратила, а на то сам и рачунао. И како су ми неке ствари требале разбијем затвор и уђем у кућу и узнем оно што ми је потребно било. Ви хтесте ме одмах бити где су те ствари, рекаћу вам, сад се вие налазе у улици Св. Симеона код некога Дибоба, који ће их издати.

— Ви не говорите истину. Пре но што сте Франсину оставили код куће ви сте се кранили западних и утрди се да сте над њом направили паславе.

— То је лаж. Франсину код куће послао јасам нишам нишам, следствено нисам је ни могао заопштавати. То ће и она потврдити.

— Познате ли овај ној?

— Да. То је онај којим се обично саудио при бедима.

— Ви видите да су друшка и оштрице вршине... Зар нас то не убуђењу?... Ви архите...!

— Да, одговорни са убуђењем, али шта се десило Франсину? Речите ми, ја ћу вас обавестити о свему што знам.

— Зар јој се најо десило ништа неочекивано? Зар сте дошли да узмете наше ствари?

- Савршено ништа у колико се себај.
- Отворите да при својим некама?
- Да.

— Ви сте их назвали правда... Да ми имали премена да размислите о вањем положају на последнама вањет уговорити, превидим нешто и наставићу га сутра, а ви, измандри обрните пажњу на овог човека... Имате!

Било је доцна кад сам дошао у кезију. Донесе ми оброк, али убуђење носе овог испита није ми дао да једем, тако што нисам могао ни да спавам, и провео сам ноћ не спавио ова, Злочин је неки био извршен, али над ком?... Која га је учинио?... Занто га привинуо нешто?... Ставао сам себи ова питања век и не отишао нити на којимсам могао наћи пахутог одговора, кад дођоше да ме воде да се настави јучерашњи испит. После убуђења нисам прата се отворили и два измандри унеоше једну жену... То је била Франсина... Франсина била, променила се, једна да се позна. Виден ме она се обзирани. Хтео сам да јој прођем али ме измандри задржали. Нисам су је. Отпустили су судијом он нешта да ми се присуства овог жене није нисамо да све правдам. Бранио сам моју невиност и уверовао да не знам ништа о слабости Франсинице. Вратише ме у затвор, али не нису измандри, те сам се најзад нашао да јој саопшти појединости догађаја кога сам био жртва. Занатам аманета али он не одговори. Нисам сам Франсину али ми рече да су нисам задржали у канцеларији, и известили су ме у то време да је њој забрањен при-ступ. Био сам као на жерцици и најпозе нажем да ми зову једног адвоката

стручно лице, и да важи кад је одобрено издацим фактори.

Како разлог за ову одлуку, суд и одбор напомињу су то, што жели да општински саветују од пољих издатака, ако би се ове узине морале да скупљају.

Надзорна власт решењем од 12. марта 1911. године № 2375, задржала је ову одлуку од наредна, са оних разлога:

По чл. 7. закона о местима, у општинским местима, кад се може место прогласити за варош или паропизац, дотична општина дужна је за 3 године наредити извршити регулацију и инвентаризацију плани парова, или паропизаца, која се подноси на одобрење Министру унутрашњих дела и грађевина. Овако поднети план, кад се одобра, има се сачинити у три примерка, а по таквом плану, вароши или паропизаца изаду се развијати. Одступања од тово одобреног плана може бити само по одобрењу поменутих министара.

Општина је тек сад почела да ради на регулацији вароши, и то без никакве стварне потребе и оправдања, а при том и без обзира, што би се морала пољати диница грађевина оних лица, којима је дата већ за грађење, а међутим, за промену плана, сав осталога, у овом случају нема одобрена Министра унутрашњих дела и грађевина.

По изјављеној жалби, III одсек Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што одлука суда и одбора није била противна чл. 7. закона о местима, пошто оне није било одлучено, да се изврши промена регулације и инвентаризације плана у В. П. већ само да се учини предлог наредњим властима за промену истог плана.

Сав тога, остаји разлог надзорне власти у решењу не могу остати зато, што не изнесе никакве законске промене којима би одлука суда и одбора била противна, према чему власт није изази разлога на издржавања је од одобрења.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 16. априла 1911. год. № 3943.

Један случај неумесне примене чл. 159. закона о општинама с тога, што наредба надзорне власти није била законита.

Намоћу Петра и Тригуну, браће Л., из К., извршена је деоба путем изабраног суда. По пресуди тога суда, која је постала извршном 31. марта 1911. год., Петар је имао да добије једну кобицу, а да је која власт буде огласила за исправну, а у противном да је врати Тригуну.

Како је војна власт огласила кобицу за исправну, то је Петар тражио од Тригуну, да му је уступи. Тригун се овоме противио и није хтео да ђ кобицу, те се Петар с тога обратио надзорној власти за помоћ.

Надзорна власт наредбом од 22. јануара 1911. год. № 1142. препоручила је општинском суду, да одузимање кобице од Тригуну изврши за један дан и о томе поднесе извештај.

Како по овој наредби није извршено, то су В. С. Д., председника, и Р. В. деловођа општински, узети на одговор, да су изјавили, да су покушали да по наредби изврше одузимање кобице од Тригуну, али да то нису могли и учинити зато, што је Тригун задржао кобицу у шталу. О немогућности извршења наредбе благовремено су известили надзорну власт.

Надзорна власт решењем од 5. фебруара 1911. године № 1437, а на основу чл. 158. закона о општинама, изнела их је са по 100 динара.

По изјављеној жалби, III одсек Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што она није могла ни наредити општинском суду да изврши пресуду изабраног суда, док пресуда не постане извршном, а она у поменути издањем наредбе о извршењу још није била постала извршном.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама решено, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 30. априла 1911. год. № 4426.

Само оне деловође општинске, који су служили извесних или деловође општинске најмање три године дана до дана кад је закон о општинама од 1909. године (29. децембра 1909.) ступио у живот, ослободјају се полагања плата за деловође.

Одбор општине т., на свом састанку од 17. октобра 1910. године донео је одлуку, да се Д. З. прими за деловође општинског са платом, која је по буџету за то одобрена.

Надзорна власт решењем од 4. новембра 1910. године № 14600, задржала је од извршења ову одлуку са оних разлога:

1., што суд и одбор није цеоно поднети документа изабраног деловође, и то:

уверјење команданта Х пуков. окр. помага, који тврди, да је Д. З. рођен 1889. год. и уверене суда општине т., које тврди, да је Д. З. био писар поменуто општине од месеца маја 1907. године, дакле, за време малолетства.

По чл. 114. закона о општинама први је услов за деловође, да је пунолетан. Пунолетство Д. З. наступило је у овој години. Према овоме, предвидено време на звању општинског писара у малолетству не може му користити, нити се може узети да је икакв услов за деловође, јер као писар није служио најмање три године по намиреном пунолетству; и

2., у чл. 114. закона о општинама, поред осталих услова за деловође, постоји и тај, да се у служби као писар или деловође општинске најмање три године дана до дана кад овај закон ступи у живот. По чл. 185., закон о општинама ступио је у живот 29. децембра 1909. године.

Према поднетом уверењу суда општине т., Д. З. почео је служити у мају месецу 1907. године и до 29. децембра 1909. год. он није имао три године писарске службе. Према овоме, и кад би му се раније године службе писаре, за време малолетства, приписале, ипак по овом законском пропису, пошто оне не изнесе најмање 3 године, изази да он нема услова за деловође само дотле, докле неспит, који овај законски пропис предвиђа, не положи.

По изјављеној жалби, III одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону засновано. С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решено да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 5. маја 1911. год. № 4658.

Јос. И. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Љубомир Малашевић, осуђеник пина-

Он је стар 28 година, средњег раста, коси смеђе, очију жућкастих, бркова смеђих, обрва, од особиних знакова ни брадати, нештошци пинажиног лица испод порека левог обрва.

реалног пинажиног лица, чији самост извештај, дат 14. овог месеца са рана.

Допшта Управе полицијског правног надзора Бр. 1846.

Љубомир Благојовић, из Дравенца, ухањен је својом женом на затику пољског.

Он је стар 30 година, средњег раста, приличног, с одликом пољског.

Денешна начелница српског пољског Бр. 2038.

Милан Петровић, из Загара је у срезу пољског, ухањен под начелства округа ухањеног за разбојништво са убиством, али се налази у бегству.

Он је стар 27 година, раста средњег, ниског, брива подчечних, носу ниског, очују елементарних, крупних гласа, ногу кратких — са пољског у поље устурених.

Акт начелства округа рудничког Бр. 3676.

Бождар Стојковић, из Барака разбојни и бив. подчечних, чију слику испосно, ухањено је крађу пољског, али се налази у бегству.

Он је стар 36 година, средњег раста, очују елементарних, приличног, Акт Управе града Београда Бр. 12138.

Милан Гавриловић, скупа из Крагујеваца, пољског је свога главу на ниског пољског. Он је стар 16 година, средњег раста, приличног, очују елементарних, пољског.

Акт начелства округа крагујевацког Бр. 11299.

Ђорђе Ђурђе Матровић, тежак из Љутице, прикључио начелства српског подчечних, чију слику испосно, проваљено је одласку, на затику пољског са очују на пољског.

Он је стар 38 година, ниског и брива приличног, очују угастих, носу.

Сид је био у притвору због убиства, ухањеног и проваљеног затику пољског. Разбојни је био ухањен са 16 година рођењу због разбојништва, и са очују је ухањен због затику пољског.

Денешна начелница српског пољског Бр. 10769.

Приворучије се налазило у општинским начелства, да за овом збогом ланца учино

највише учину, и у одлучи проваљеног затику пољског, ухањено је затику пољског, ухањено је затику пољског, ухањено је затику пољског.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Љубомир Благојовић, из „Калаба“, ухањен је крађу, чију слику испосно, ухањено је крађу.

рођењу ухањеног затику пољског, ухањено је затику пољског, ухањено је затику пољског.

Како је он, ухањеног затику пољског, ухањено је затику пољског, ухањено је затику пољског.

Украден квалитет на ракију. — 31. маја ове године, ухањено је Милану Јанковићу, из Београда, ухањено је затику пољског, ухањено је затику пољског.

Акт начелства српског пољског округа Београдског Бр. 8081.

Украдени лозови. — Актур. Београд, ухањено је затику пољског, ухањено је затику пољског.

прикључио је затику пољског, ухањено је затику пољског, ухањено је затику пољског.

Акт Управе града Београда Бр. 20431.

Постаје дете. — 18. овог месеца, ухањено је затику пољског, ухањено је затику пољског.

Денешна начелница српског пољског Бр. 10036.

Т Р А Ж Е С Е

Богодуб - Вожа - Вошњаконић, ухањено је затику пољског, ухањено је затику пољског.

Он је стар 13 година, ниског и брива приличног, очују елементарних, приличног.

Акт начелства округа ниронског Бр. 7327.

Даринка, жена Душана Трифуновића, ухањено је затику пољског, ухањено је затику пољског.

Она је стара 25 година, ниског и брива приличног, очују елементарних, приличног.

Денешна начелница српског пољског Бр. 13082.

Нађица Ђиликовић — У затику ухањеног затику пољског, ухањено је затику пољског.

Денешна начелница српског пољског Бр. 6110.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једнапут, а једна коприја у једно књижевно. Преплата се поплаје у напред, и то највише за сваку годину код свих поштомских власти, и једном: 20 динара за годину за државна и општинска издеште, а за све друге кредитације у опште 12 динара годишње, за иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у напред. Поједино бројева „Полицијског Гласника“ не продају се. Узгазати се не продају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

ОБЈАВА

Пошто је званичних извештајама утврђено постојање копреле:

а) У Цариграду и малазијском приморју Турине Царевине;

б) У Италијанској краљевини, у варошима Неапуљу, Мон-Реалу, Палерму и провинцијама: Неапуљској, Казерти и Салерно, то на основу члана 10. Париске конвенције и члана 1., 3., 4. и 33. закона о уређењу санитетске струје организација ова напред поробана места и провинције као повором зарилене.

Према путничким, нахоним прелагу и роби из тих крајева примене се од данас све мере обављене у „Унутрашњим судбојним копрел“ од 10. септембра 1910. године Бр. 10081.

Препорукује се грађанству и путницима да ову наредбу строго знају, а властима и санитетско-полицијском особау препорукује се брижљива и строга примена наредба, атажују у виду потребну предубеђеност у служби.

ПБр. 7375.

20. јуна 1911. године
у Београду:

Заступник
Министарства Унутрашњих Дела,
Министар Финансија,
Стр. М. Протић с. р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу мају 1911. год.

Према званичним извештајама окупних начелства и Управе града Београда, у току месеца маја ове године извршено је у Србији:

1. Убиства	14
2. Детоубиства	5
3. Нехотичних убиства	4
4. Покушаја убиства	4
5. Разбојништва	16
6. Силовња	6
7. Тешких телесних повреда	9

8. Палењња	25
9. Опасних крађа	96
10. Злоупотребних поштица туђих ствари	14 ^{1/2}

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	12 или 85-7 ^{1/2}
Детоубиства	5 „ 100 „
Нехотичних убиства	4 „ 100 „
Покушаја убиства	15 „ 93-7 ^{1/2}
Разбојништва	8 „ 72-7 ^{1/2}
Силовња	6 „ 100 „
Тешких тел. повреда	9 „ 100 „
Палењња	5 „ 20 „
Опасних крађа	44 „ 75-8 ^{1/2}
Злоупотреб. поштица туђих ствари	2 „ 14-2 ^{1/2}

Највећи број убиства извршен је помоћу затвореног оружја (8), затим помоћу отворног оружја (3), и тупог (3).

Узроци нахоним извршењу лезе: у међусобној свадби за 8 случајева, у користљивости за 1, и у освети за 1; за четирислучаја узроци су неознајени.

Посматрајући према местима, изложених убиства извршена су по 1 у срезовима: врачарском, оба посавена, десетовачком, белчином, нишком, златборском, зајечарском, сандерском (непронађено), зајечарском (непронађено), проку: ацином, оловничком, златборском, драгачевском и морачином.

Детоубиства извршена су по 1 у срезовима: белчином, белчином, белчином, белчином, зајечарском и морачином.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезовима: белчином, моравском, опрничком, забучавачком и пољаревачком.

Покушаја убиства извршена су: у срезу десетовачком 2, у срезу добричком 2 и по 1 у срезовима: грачачком,

и у мају месецу 1910. г. дела нису била је:

1. Убиства	39
2. Детоубиства	19
3. Нехотичних убиства	14
4. Покушаја убиства	25
5. Разбојништва	7
6. Силовња	3
7. Тешких телесних повреда	31
8. Палењња	16
9. Опасних крађа	80
10. Злоупотребних поштица туђих ствари	14

погорском (непронађено), палењском, вољачином, вречком, моравском, опрничком, забучавачком, хоничком, палењском, зајечарском, проку: ацином и у варошима: Сандеру и Београду.

Сва ова дела извршена су већином у међусобној свадби и освети.

Разбојништва су извршена: у срезу уличком 2 (оба непронађена), и по 1 у срезовима: тилинском, ваљевском, погорском, грачачком; почетком (непронађено), ресавском, голубачком, начерском и тимочком.

Силовња су извршена по 1 у срезовима: десетовачком, рамском, хоничком, уличком, златборском и пољаревачком.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу кољубарском, опрничком, ваљевском, у срезу моравском, опрничком, ваљевском, грачачком, и по 1 у срезовима: пољаревачком, ваљевском, пољаревачком, златборском и уличком.

Палењње су извршена: у срезу наравничком 3, у срезу кољубарском, опрничком, ваљевском 2, у срезу нишком 2, у срезу моравском, опрничком, ваљевском 2 (1 непронађено), у срезу хоничком 2 (1 непронађено), и по 1 у срезовима: оба посавена, грачачком (пронађено), брањавачком (пронађено), жуљском, десетовачком, сандерском, голубачком, малавском, начерском, белчином и морачином.

Вредност свих ових палењња износи 7,900 динара.

Опасне крађе извршене су: у варошима Београду 7 (3 пронађена), у срезу наравничком 6 (5 пронађених), у срезу ресавском 5 (2 пронађена), у срезу златборском 5 (1 пронађена), у срезу забучавачком 4, у срезу уличком 4, у срезу кољубарском, опрничком, ваљевском 3 (1 пронађена), у срезу наравничком 3 (1 пронађена), у срезу кољубарском, опрничком, ваљевском 2 (оба пронађена), у срезу тимочком 2 (1 пронађена), у срезу белчином 2 (1 пронађена), у срезу пољаревачком 2 (оба пронађена), у варошима Пољаревачку, у срезу моравском, опрничком, ваљевском 2

(обе пронађене), у срезу млањском 2 (обе пронађене), у срезу кањарском 2 (обе пронађене), у срезу рачанском 2 (1 пронађена), у срезу моравићком 2 и по 1 у срезовима: црварском, тањавском (пронађена), посасном округа ваљевског (пронађена), ваљевачком (пронађена), масурничком, гргњавском, јасичком (пронађена), крагујевачком (пронађена), поречком (пронађена), крајевском (пронађена), негоњанском, третанењском, рањавском, жуљском, мањавском, пољевском, јадранском (пронађена), рањком (пронађена), пољаравачком, такољском (пронађена), аришком, тичком, белељанском (пронађена), добричком, аришском, хвятиборском (пронађена), студеничком (пронађена), арагачевском (пронађена), тиванском (пронађена), и у варошима: Крушевцу, Куприји (пронађена) и Нишу.

Вредност ових крађа износи око 9-100 динара.

Заопљених похићата туђих ствари било је: у срезу десевачком 2, у срезу рањавском 2, у срезу копаначком 2, у срезу мачванском 2 и по 1 у срезовима: гротачином, ваљевском, жуљском, посаво-тањавском (пронађена), морав-

ском округу пољаравачком (пронађена) и у срезу добричком.

Вредност ових уопштених ствари износи око 1.200 динара.

Поред изложених дела у току месеца маја о. г. извршено је у Србији и 24 **самобитства** и то: у срезу драгачевском 3, и по 1 у срезовима: несајачком, позубарском округу београдском, тиванском, масурничком, ресавском, жуљичком, нишавском, мачванском, посаво-тањавском, пољевском, алубуновачком, рањском, млањавском, орашком, јасичком округа срезевачког, тичком, рачанском, пољевском, тиванском, студеничком и у вароши Београду.

Она самобитства извршена су: ошачем 17, газарним оружјем 5, длањем у води 1 и тровом 1; а узроци пиховом извршену деке: у болесни на 7 случајева, у душевном растројству на 4, у страху од казне на 4, у трајном досади на 1, у рибом материјалном стању на 1, у лудаци на 1, у домићној распри на 1, и на пет случајева узроци су непознати.

Оштри преглед да сад изложених дела овакав је:

Туђи број	ОКРУЖИ	Трговина	Договора	Насловна улога	Порука улога	Рабојашина	Свакопа	Уште постоје поједи	Палана	Ошаче	Газарним оружјем	Длањем у води	Тривом	Самобитства	Порука самобитства
1	Округ београдски	2	—	1	—	—	—	4	1	1	2	—	—	—	—
2	а мачвански	1	—	—	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—
3	а крајевски	—	—	1	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—
4	а крагујевачки	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
5	а крајевски	—	—	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—
6	а крагујевачки	—	—	1	—	—	—	—	6	3	—	—	—	—	—
7	а моравски	2	1	1	2	1	1	4	14	—	—	—	—	—	—
8	а нишки	1	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—
9	а поречки	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	а позубарски	—	—	1	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—
11	а позубарски	1	—	1	3	1	2	4	9	15	1	2	—	—	—
12	а руднички	—	—	1	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—
13	а срезевачки	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—
14	а тички	1	1	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—
15	а тољачки	2	—	—	3	—	—	—	6	1	—	—	—	—	—
16	а уљички	1	—	—	2	3	1	—	4	2	—	—	—	—	—
17	а чаљевски	2	1	—	—	—	—	3	9	3	—	—	—	—	—
18	Управе града Београда	—	—	—	1	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—
Сврга:		14	5	4	16	11	6	9	25	96	14	24	—	—	—

Из канцеларије Антропометрично-Полициског Одељка Министарства Унутрашњих Дела, 29. јуна 1911. године Абр. 1165, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Жигановића

(НАСТАВАК)

Накнада се може тражити било још у тузби, било касније у току истраге и

суђења до објављивања пресуде. Но ако је дело пражено правосудном суду од Апелационог суда, да другу потпунију пресуду изрекне (§ 265. крп. суд. пост.),¹ накнада се може и онда тражити.²

1° Како задовољење за нанету му клевету,³ т. ј. иако накнада за нематеријалну, моралну штету.⁴

¹ Ул. Oppenheim § 183, 15.

² Ј 290 мачванск. к. з. из појави, да се не може тражити накнада ванредно штете, то су у изјави-

2° Како накнада за претрпљену или могућу штету,⁵ т. ј. иако накнада за материјалну штету. Како што се види, није потребно, да је штета већ проузрокована. Довољно је, да је могућа, да и, пр. предат није угрожен, али да постоји опасност да то.

Суд може ипак одбити тражњу накнаду, али се у пресуди морају да то навести разлози, јер се противи не могу употребити незадовољство и жалба и у погледу ове накнаде.⁶ Тако суд може одбити тражњу накнаде зато, што се штета морала или материјална не може доказати, или што изади, да је нема.

Накнада се иако досудује у одређеној суми новаца, која се ина једном за свагда платити, а не у ратама или у обнови доживотне ренте.⁷ Величину исте одређује суд, но не може бити већа од 3000 динара (§ 215 а ал. 2). Ако би одређени нешто дугако тужени, и дужи, да то већ исплати, суд може одбити друг од досуђе накнаде.⁸ Суд не може досуђити накнаду већу од тражене.⁹

Ако је се одређени тражио правна тражена накнада, или се је поравнало с туженим, он не може тражити, да му суд одреди накнаду.¹⁰ Одрицање може бити извршено изрично или прећутно. Незахтевање накнаде у самој тужби не може се ипак сматрати као одрицање. Ако А тужи, да је клеветан клеветом Б, и с тим се не поравна или се одређено правна тражена накнада према њему, он оно одрицање ни оно поравнање му не одузимају право да тражи накнаду од правог клеветника.

Ако је извршила клевета иако подстрекача и помагача, накнада се може тражити само од клеветача.¹¹ Одређени може дакле тражити накнаду и, пр. само од подстрекача или само од извршеница. Но ако је тражи од више њих, они се имају осудити на солидарно плаћање целе накнаде. Према Hübner-у тражене накнаде се не може ограничити само на једног или више суделоваца.¹² Она се мора тражити од сваког, у суду ма, вели, осудити сваког од њих на солидарно плаћање целе суме, док према немца само на *pro rata*.¹³ Ако је накнада захтевана од више суделоваца, суд може осудити на солидарно плаћање исте или све њих или само некое или само једног. Према Binding-у подстрекачи и помагачи не могу бити осуђени на плаћање накнаде.¹⁴

Тражене ове накнаде, пети се у § 215 а ал. 3, димна одређеног износа да тражи накнаду штете по одређеним грађанским законима (§ 822¹⁵). На тога наводи, да тражене накнаде штете по одредбама грађанског законика не димна

ности плаћања накнада. Потврдио Oppenheim § 188, 2, збор. Oppenheim § 183, 17.

² Ул. Oppenheim § 182, 1.

³ Ул. Oppenheim § 183, 8, Oppenheim § 183, 18.

⁴ Ул. Oppenheim § 183, 10 а.

⁵ Ул. Oppenheim § 183, 10, 11.

⁶ Ул. Oppenheim § 183, 7.

⁷ Тако а Frank § 185 I 2, Oskannan § 183, 5 а, Oppenheim § 183, 8.

⁸ 1 602, а 5.

⁹ Theo Stengelin § 2 24 242, Schweizer 10.

¹⁰ Grundriss 275.

овлашћеног права на тражење исте у кривичном спору. Но ако је то тражењу накнаде у грађанској парници донета извршна исправа, којом се доуспеје право на накнаду, има се умети, да се накнада не може тражити у кривичној парници¹. Ако се пак тражилац накнаде одбије у грађанској парници извршном пресудом, он је може тражити у кривичном спору². На цитирање одреби се види, да тражење накнаде у кривичном спору извршном пресудом на тражење исте грађанском парницом, било да је оно тражење имало успеха или не.

У наведеној алинеи се даде предузети: „у овлашћеном је извршном уместо накнаде из првог одељака овог параграфа тражити особеном грађанском парницом накнаду нештета“.

Накнада штете, на коју би био осуђен оштећени, је једна врста оштећења, дакле не знамо, што се види из самог законског текста. Јер се не зна: „може суд... осуђити оштећеног, *поред* казне, *још* и на то да оштећеног да накнаду у новцу...“ Ово је и у живљаности претекло изнашење³. Неки је међутим сматрају као једну *приватну казну*⁴, неки као *оштећу доуспењу у облику приватне казне*⁵, а Weisbach као *приватно поравнање*⁶.

(НАСТАВАК СЕ)

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНОЈ ДЕЛИЈИ КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Буричића

чијаша Казивеног Суда

(НАСТАВАК)

Према спису напред наведеноме, Апелациони Суд налази, да су катариске признанице оне исправе, које је предводио § 147. и. зак. и да се преизвађање истих у намери да се мога на штету другог користи, — казни на наведеном § 147. и. зак., а да одве не стоји, пренера — § 251. крив. зак.¹.

Општа Седница Касационог Суда усвојила је ове прогласиољне одлуке од 19-X-1910. и § 1102.

3. Исти судија ексципира и под истим околностима.

Првостепени Суд нашао је да стоји дело пренера из § 253. и. з., а кажњиво по § 252. и. зак. (Пресуда шабачког првост. суда од 3-XI-1910. г. бр. 41504).

Апелациони Суд, мотивишући пресуду као и у ранијим случајевима, нашао је да стоји дело ексципира из § 147. крив. зак. (Пресуда 1. Од. Апел. Суда 27-I-1911. — бр. 422).

Ову пресуду ексципира је и Касациони Суд. (П 2-III-1911. — бр. 2898). Сад ћемо се криту на критику изнетих судских одлука.

Прве списе потрагана је разлог приредаба под § 10613, да је код ексципира и код пренера намера једна и иста т. ј. да се неистинити преставаљом ексципира става прибави казна корист или да се другогме шкоди. Код се српине пренера § 147. и. зак. и 251. и. зак. одма ће се увидети да намера ових дела има разлику. Тако код пренера § 251. к. зак. се тражи искључиво имовинска корист или штета, а код ексципира § 147. и. зак.) корист или штета у опште. Према овоме и ако се по нашем казн. зак. да деликт ексципира тражи и намера за оштећење (Intention de nuire, Schädigungsabsicht) ипак не може бити на говору о томе да се он деликт по нашем казном закону поклапају².

Напротив, ови се деликти не поклапају ни онда, кад се као елементи ексципира узима имовинска корист. Такав је деликт формиран у § 268. нем. казн. зак., на ипак ни ту се деликт ексципира не губи већ само долази у изданиј енцији с деликтом пренера³.

Сем тога недовољно је да се де lege lata за дело тогме ексципира исправе (ексципира с намером за оштећење или чак за имовинску корист) признаје казна, прописана за деликт пренера који је блажији од ексципира, јер би отуда изашле ржаве консеквенце. Кад би се ово чело усвојило, онда би се морало претпоставити рационалној теорији законодавства о пренера и ту предвидети као кривичнокозни деликт — пренару извршну ерештом ексципира исправе⁴.

Исто је тако потрагана и онај разлог приредаба, као да само „извесно“ исправе могу бити објект ексципира, и да катариске признанице нису такве исправе.

¹ Ма се овде не знамо тушати у извршну праксу разлога, које седе да ту. Ја је у опште де lege ferenda потрагана у елементи делкта ексципира уопште постојећа момент — материја за оштећење, већ ради тога упућујемо на цитирање у ипак „Пренар и Мотиве Казивеног Суда за Казивено Суду, на стр. 384 и 410.“

² Иако Oblomov, Kommentar zum Strafgesetzbuch für das Deutsche Reich, Soebats Auflage, Berlin, 1908, § 268. и. 269. 2), од он упућује разлик измеђ ових делкта. Исто тако Dr. Karl Binding, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, 36. Auflage, Weidmannsche Buchh., Leipzig, 1905, Ја, на стр. 298, и признаје под 1) и само ексципира.

³ Иако о овоме де lege ferenda авторитетна расудала проф. Бајерина (Prof. Dr. Jakob Weismann, in Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2685, 2686, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2716, 2717, 2718, 2719, 2720, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2734, 2735, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 2744, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2750, 2751, 2752, 2753, 2754, 2755, 2756, 2757, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2771, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781, 2782, 2783, 2784, 2785, 2786, 2787, 2788, 2789, 2790, 2791, 2792, 2793, 2794, 2795, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, 2806, 2807, 2808, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2818, 2819, 2820, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2826, 2827, 2828, 2829, 2830, 2831, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2838, 2839, 2840, 2841, 2842, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 2848, 2849, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, 2863, 2864, 2865, 2866, 2867, 2868, 2869, 2870, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2877, 2878, 2879, 2880, 2881, 2882, 2883, 2884, 2885, 2886, 2887, 2888, 2889, 2890, 2891, 2892, 2893, 2894, 2895, 2896, 2897, 2898, 2899, 2900, 2901, 2902, 2903, 2904, 2905, 2906, 2907, 2908, 2909, 2910, 2911, 2912, 2913, 2914, 2915, 2916, 2917, 2918, 2919, 2920, 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2927, 2928, 2929, 2930, 2931, 2932, 2933, 2934, 2935, 2936, 2937, 2938, 2939, 2940, 2941, 2942, 2943, 2944, 2945, 2946, 2947, 2948, 2949, 2950, 2951, 2952, 2953, 2954, 2955, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963, 2964, 2965, 2966, 2967, 2968, 2969, 2970, 2971, 2972, 2973, 2974, 2975, 2976, 2977, 2978, 2979, 2980, 2981, 2982, 2983, 2984, 2985, 2986, 2987, 2988, 2989, 2990, 2991, 2992, 2993, 2994, 2995, 2996, 2997, 2998, 2999, 3000, 3001, 3002, 3003, 3004, 3005, 3006, 3007, 3008, 3009, 3010, 3011, 3012, 3013, 3014, 3015, 3016, 3017, 3018, 3019, 3020, 3021, 3022, 3023, 3024, 3025, 3026, 3027, 3028, 3029, 3030, 3031, 3032, 3033, 3034, 3035, 3036, 3037, 3038, 3039, 3040, 3041, 3042, 3043, 3044, 3045, 3046, 3047, 3048, 3049, 3050, 3051, 3052, 3053, 3054, 3055, 3056, 3057, 3058, 3059, 3060, 3061, 3062, 3063, 3064, 3065, 3066, 3067, 3068, 3069, 3070, 3071, 3072, 3073, 3074, 3075, 3076, 3077, 3078, 3079, 3080, 3081, 3082, 3083, 3084, 3085, 3086, 3087, 3088, 3089, 3090, 3091, 3092, 3093, 3094, 3095, 3096, 3097, 3098, 3099, 3100, 3101, 3102, 3103, 3104, 3105, 3106, 3107, 3108, 3109, 3110, 3111, 3112, 3113, 3114, 3115, 3116, 3117, 3118, 3119, 3120, 3121, 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, 3127, 3128, 3129, 3130, 3131, 3132, 3133, 3134, 3135, 3136, 3137, 3138, 3139, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3147, 3148, 3149, 3150, 3151, 3152, 3153, 3154, 3155, 3156, 3157, 3158, 3159, 3160, 3161, 3162, 3163, 3164, 3165, 3166, 3167, 3168, 3169, 3170, 3171, 3172, 3173, 3174, 3175, 3176, 3177, 3178, 3179, 3180, 3181, 3182, 3183, 3184, 3185, 3186, 3187, 3188, 3189, 3190, 3191, 3192, 3193, 3194, 3195, 3196, 3197, 3198, 3199, 3200, 3201, 3202, 3203, 3204, 3205, 3206, 3207, 3208, 3209, 3210, 3211, 3212, 3213, 3214, 3215, 3216, 3217, 3218, 3219, 3220, 3221, 3222, 3223, 3224, 3225, 3226, 3227, 3228, 3229, 3230, 3231, 3232, 3233, 3234, 3235, 3236, 3237, 3238, 3239, 3240, 3241, 3242, 3243, 3244, 3245, 3246, 3247, 3248, 3249, 3250, 3251, 3252, 3253, 3254, 3255, 3256, 3257, 3258, 3259, 3260, 3261, 3262, 3263, 3264, 3265, 3266, 3267, 3268, 3269, 3270, 3271, 3272, 3273, 3274, 3275, 3276, 3277, 3278, 3279, 3280, 3281, 3282, 3283, 3284, 3285, 3286, 3287, 3288, 3289, 3290, 3291, 3292, 3293, 3294, 3295, 3296, 3297, 3298, 3299, 3300, 3301, 3302, 3303, 3304, 3305, 3306, 3307, 3308, 3309, 3310, 3311, 3312, 3313, 3314, 3315, 3316, 3317, 3318, 3319, 3320, 3321, 3322, 3323, 3324, 3325, 3326, 3327, 3328, 3329, 3330, 3331, 3332, 3333, 3334, 3335, 3336, 3337, 3338, 3339, 3340, 3341, 3342, 3343, 3344, 3345, 3346, 3347, 3348, 3349, 3350, 3351, 3352, 3353, 3354, 3355, 3356, 3357, 3358, 3359, 3360, 3361, 3362, 3363, 3364, 3365, 3366, 3367, 3368, 3369, 3370, 3371, 3372, 3373, 3374, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379, 3380, 3381, 3382, 3383, 3384, 3385, 3386, 3387, 3388, 3389, 3390, 3391, 3392, 3393, 3394, 3395, 3396, 3397, 3398, 3399, 3400, 3401, 3402, 3403, 3404, 3405, 3406, 3407, 3408, 3409, 3410, 3411, 3412, 3413, 3414, 3415, 3416, 3417, 3418, 3419, 3420, 3421, 3422, 3423, 3424, 3425, 3426, 3427, 3428, 3429, 3430, 3431, 3432, 3433, 3434, 3435, 3436, 3437, 3438, 3439, 3440, 3441, 3442, 3443, 3444, 3445, 3446, 3447, 3448, 3449, 3450, 3451, 3452, 3453, 3454, 3455, 3456, 3457, 3458, 3459, 3460, 3461, 3462, 3463, 3464, 3465, 3466, 3467, 3468, 3469, 3470, 3471, 3472, 3473, 3474, 3475, 3476, 3477, 3478, 3479, 3480, 3481, 3482, 3483, 3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492, 3493, 3494, 3495, 3496, 3497, 3498, 3499, 3500, 3501, 3502, 3503, 3504, 3505, 3506, 3507, 3508, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513, 3514, 3515, 351

О ИЗВРШЕЊУ КАЗНЕ

(НАСТАВАК)

Солуција који освештава француски закон од 1892. није дакле у овом упутило са циљем од разних пачина учраћувања које допуштају друга страна законодавства. То је средња солуција, омишљена у духу мудре правичности. Али нови члан 24. одира други параграф, који је доносио додаци и који предвиђа специјално две казнене које је постављао стари текст. Тачне се периоде превентивног притвора који почиње у моменту кад је осуда била пречена и траје док она постане дефинитивна. За овај доо притвора учраћувавање је обавезно и субјекта не може обавијати у ова два случаја: 1^о ако осуђени није употребљено правно средство против пресуде или одлуке; 2^о ако, пошто је употребљено правно средство, његова казна била смањена по некој апелацији или жалби. Али у другим случајевима, т. ј. кад осуђени не унесе као жалбом, нити из места законског учраћувања, са олакшањем судије да га одбаци? Ово питање није јасно решено ни у самом закону, али у опште преовлађује мишљење да има места законском учраћувању и у овим другим случајевима, осим ако га суд није одбацио специјалном и мотивисаном одлуком. Разлог је оштрог одлучивања овога питања у напред поменутом другом случају, то је апелациони суд у потезу на овај други период превентивног притвора има ноту паче одлучивања као и за први период, осим два случаја у којима се учраћување у опште не може одбацити.

У примени принципа учраћувања треба дакле разграничити два периода превентивног притвора: 1^о период који претходи изреченој осуди; 2^о период који тече од изречене осуде до извршене осуде.

У првом периоду, учраћување превентивног притвора у казну је законско, али није обавезно за судију. Ако он хоће да као превентивни притвор буде одложено од казне, он нема питања да казни; али хоће на против да одбаци учраћување (пошто је из једног дела превентивног притвора, он треба то да нареди специјалном и мотивисаном одлуком).

Имамо овде још једно питање: а да ли у другом периоду, у коме случају — за питање о еквиваленту исправе — потпуно је релативно ил...

„Законик је закоником, али заједно, итн је стављања као ступа промена закоником претседат, да се не закључило била примања. Већ оштро је уочи да ступа напредок исправе“ (Weinmann, *ibid.*, стр. 107).

Ван Hugo Meyer-Alldiff, *Lehrbuch des Deutschen Strafrechts*, Leipzig 1907, на стр. 588 и 589, нал 214 и 215, а тако истоже иста и одлуке Reichsgericht.

...„Исправе мора бити употребљена у сваком случају, али то не мора бити тако употребљена оштрошћива, која су оштра у поређењу с на којим закоником примања. Исправе употребљена из једног случаја, нити се исправе, као еквиваленту исправе, употребљава у опште за сваки бива исправе, н. пр. нити се исправе исправе закоником, у опште да исправе исправе“.

Виде Чини, Објашњење Кантонског Законика, нал 1187, стр. 515 и 517, и исту жењу.

Г. Garraud. — *Traité théorique et pratique du droit pénal français*, стр. 224.

Али у примени превентивног притвора треба водити рачун о следећим напоменама:

1. Превентивни притвор који је осуђених издржава пре пресуде може се односити на дело које мотивише осуђу, али оно није неопходно узетом за учраћување превентивног притвора и оно се ограничење не тражи.

2. Учраћување целог превентивног притвора који се код „своје казне издржава слободом“, Француска закон одбаци дакле као шири систем који примењује учраћување не само у трајање казни издржава слободом, него и у трајање казни ограничење слободом и на осуде на помену казну, тако и ули систем који ограничава учраћување на затвор за преступна дела.

3. Закон овај средњи систем казни узима обавезног учраћувања и режима закоником учраћувања. Зависно, у принципу, учраћување је законско и неопходно: законско т. ј. одбаци директно законом; *человичко*, т. ј. одбаци за као притвор. Ипак је допустиво субјекта да одлучи од овог дугог карактера т. ј. да одлучи учраћување за као притвор или један доо притвора.

Али с једне стране ако то они нису учинили, законско и целовитно учраћување постоје последица њихове пресуде; а с друге стране судија могу да одбаци бенефицију учраћувања само специјалном и мотивисаном одлуком. Да би добро изразило своју мисао у овом погледу закон није рекао судијама: „можеће одлучити“, већ: „можеће неучраћити“. Он је постављао као правито целовитно учраћување превентивног притвора код сваке казне која издржава издржава слободом и ако даје олакшање судијама да одлучи од овога правита, нити их приморав да у случају кад нају да треба одлучити, ова тотална или делимична derogacija била предмет специјалне и мотивисане одлуке у пресуди или решењу.

Ове обсервације немају прилике на нашем примитивном закоником, у коме као што смо већ рекли, не постоје систем законског учраћувања превентивног притвора. Кадали смо већ да у § 64. пр. зак. предвиђа само учраћување *неправдо* одложеног притвора у случајевима који су одређени у овим §-у, а не *својим* превентивног притвора, и за поменути случајеве неправдо одложеног притвора употребљаје реч: „*узмишље*“, на чему излази: да је ово учраћување неправдо одложеног притвора у овим случајевима о којима је реч у § 64. обавезно.

IV. Које је време издржава слободом које треба разумети под превентивним притвором који се рачуна у казну и колико је његово трајање?

Издржава слободом, које се позива за одлучење каквог делакта или издржава казне, може да пронајави било услед хапшења без специјалног документа (на пример хапшење у случају *flagrant délit*), било услед хапшења на основу специјалне исправе која га олакшава, као што је наредба за хапшење и хапшење. Француски законикони суд је измислио да издржава превентивни притвор у закону од 1892.

има ограничење и технички смисао¹. Други решени, он сматра да треба да се учраћува у казну само време које је предвидено у судском притвору услед хапшења наредбе о хапшењу или хапшењу.

6. Као почетак при учраћувању у казну се редовно и старио хапшење превентивног на основу законске исправе, а не време које тече од протокола пријављивања притвореног у затвор који је у наредби о хапшењу одређен. Савремено, време учраћувања осуђеног на затвор време које је претходило затвору места где је био притворен, било у Француској, било на страни. Тако у случају екстрадиције, хапшење који изврши страна на власт по наредбу француске власти, и притвор на страни до дана кад је екстрадиција одобрена треба да се учраћува у казну који изврше осуда.

(ОСТАВАК)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Једнога јутра апсолуција, која је дошла да изведе двојицу њих, заборава затворити врата, па је приметио и сифом у ариземле. Осмотрити се био је посао једног тренутка. Дан је јен свитао, притвореници сав смисахом, на стеновањима нисам срео њихога, никога не бете ни на капији, ја је отворио, али апсолуција, која је преко пута затвора у бораци био ракију, приметила ме и евоки да ми гони изгледу на овог гора: држите га! држите га! Он је имао много да виче јер узаше беху пуста, а пада за слободом давати ми криза. За неколико минута био сам нисам његовога догађаја и одмах уђем у једну кућу у варту „Св. Симеона“, где сам био сигуран да не ће ни помислити да ме траже; али због другог је требало што је пре отиша на Јапа, где сам толико био познат да нисам могао остати дуго време.

Пред поћ, нареднице потури и дознам да еу капије затворене: не могаше се другачије изаћи него кроз капију где су се налазили као њихови полицајци и преобучени жандарми да изаде на свалог који се појави. Њ због тога решити се да се спасавамо прескачући бедем. Пошваљују потпуно место дошао сам у 10 сати узеше на бедем Богородице, који сам место сматрао као најбољег за извршење мога плана. Пошто сам за једно дрво везао узе, које сам био почео, почнем се спускати. Тешина мога тела пукала ме је јаче него што сам ја рачунао, а узе ми је тако тешко руне да нити сам био принуђен пуштити се на потпуност стона изнад земље. Најзад ја гањемичи десну ногу тако јако да је било у потпуно да ја бу изаћи из шпанда и изићи сам да у томе неку нитак успети. Нечувано напредова изиђукоме ме најзад на шпанда али сипав на потпуну иза био ми је немогућо кренути даље.

Деома сам ту кунући шапчеве, узе, убој, што ме не ослободио спаш мука, кад нађе један човек са полицијом, која имаће сваки у Француси, а за један талир од нест динара, који сам последње име, натовари ме на кочица и одведе ме у обичне село. Доносили његовој кући он ме положи на кревет, испри ми ошак рачком и спутом, а његова жена највероватније ме помагаше гледајући непрестано које одело казало од брата у шапу, Они ме нису питали ни за шта, али видели да им сам треба да објасним, и да би се за то смирили, под изговором да ми треба одморити се, ухвати ме домаћине да ме оставе за часак. Два сата дошле дошле ах правећи се да сам спавао, и у мало речи кажех ми да сам пенући ул беден укрупљени дувачи, а који другог гоњени од царинара беху принуђени да ме оставе у шапу, и дододх, да моју судбину предају у њихове руке. Они добри људи, који су мрежи царине тако свесрло као сваки граничар на које границе, увераваху да ме не би издали за цео свет. Да их проблем питао сам их да ни се могли пренети оцу који становање с друге стране; они ми одговорили да би то било издати се и да би боље било притекати неколико дана док мало одрадиш, да то примиш и да би отклонио сваку сумњу уговором да сам ја њихов робак у гостица. Нико нише није чинио никакве приредбе.

Миром са ове стране почео сам испити о којим стварима и о томе шта треба да предуземем. Требао је нама сумне победи на земље и прећи у Холандију, али за извршење тога плана новац је био неопходан, а ја сам сета, који сам поконио домаћину, нисам имао више од четири лире и десет сца⁴. Могао сам лако отићи Франциса, али сам знао да ме тамо пребају, а посхати на-кавал глас значило би издати се намерио. Требао је у најмалу руку чекати да се она права ревност у трамвоу утаси, и ја сам чекао. Петнаест дана прође, па се решиш да изашлеш Франциса коју реч. Повером то мене домаћину и важећу да је та жена посредник кривичара. Он направи марљиво поруку и врати се са сто двадесет долара у злату. Сутра дан се опростим са мојим домаћиница, који су ми прло мало наплатили, и после шест дана стигао сам у Остенде.

Моја намера, као и прва пут кад сам дошао у ову варош, била је да пређем у Америку али у Индију, али ту сам нашао само дасне и холандске бродаре, који ме нису хтели примити без испира. Међутим новац који сам донео собом тропаше се све више и приближавао сам се опет оном стању на које се човек више мање навикне, али које зато не оставља мање непријатности. Новац спазио не отвара ни генија, ни талент, ни бистрини, али спокосије душе и смиреноста, које он даје, омогућавају да се навикаше све ове особине, док без самопоуздања оне се јузајамно понајна-

вају код многих личности. Из тога излази да у моменту кад највише требају сви завори духа да би се набавио новац, човек се налази дашен свих тих извора само због тога што нема пара. Да сам без сумње био у овом последњем реду, а међутим требао је јести, носно, који често врло тешко које они срећни, који мисле да за то треба само имати аметит.

Често пута су ми говорили о бурном и приносном животу обичних кривичара, притворницих су ми га чак хвалили са одаувањем, јер то често ни страсти раде и они људи који се по понашају и имају излажу великој опасности. Што се тиче мене, признајем, да ме није ни мало прихаживало то што је се морао целе ноћи проводити на отворној обали, у стеноу, иза којих свиња познати ветровица, и још горе, и пушкама царинара. И са истинском одрживошћу унутро сам се кући некога Петерса, кога су ми означили као кривичара, који ме може примити. Његову сца кућу нашао по главу са раширеним крилама приказаном на капији, а меча сам затекао у њеном подзору, међу коноцима, платина, весица, врежања и бурадица, као у некој лабараторијској магацини. Из заштитног и сирдиног задуха, који га је окружавао, он ме одмах гледаше са неповерљивом што ми се учини као рђав знак, и дошета моје се предозревање у браво испуни. Јер тада сам био казао зашто сам дошао кад ме он стаде удирати једном мотком по леђима. Можда бих се ја одурио са успехом, али изајнаше ми тако рећи одузе и помисао да се браним. У осталом видео сам од капији по тунету хајара и једно великог лавица на Новог Света, који би ми смрскили поце. Напао сам на улици попукоу сам да соби објасним ошак особити пријом и дође ми помисао да ме је Петерс мора бити сматрао за ухуод и као тавног ме и угусто.

По овом размислању реших се да свирати код једног продавца знековаче, коме сам поверио ствар, те да ми он помогне. Он поче смејати се мојој непријатности и доврши казујући ми дознику, која ми је требала осигурати слободан приступ код Петерса. Овако научен пути се опет стрпљиво гледају пошто сам напустио ценево великим камењем, које ме у случају новог напада може заштити при одступу. Среком она ми мутишност није требала. На реч: *чужај* је морских паса (царинара) прихвати ме толико пријатељски, а моја снага изгледала то као врло корисна у њиховом зајам да често треба брао с једног места на друго преносити најтеже товари

(НАСТАВАК СЛ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1.

Суд ошвице чачанске, актом својим Бр. 5479, пита:

1. Изнеси грађанин ове вароши, актом својим представљени су оном суду, да се до њихових кућа, за пенући 10 метара, налази имале писаност овдашњег грађанина, на коме иста кола земљу и праву циглу и цреп, и да је услед овога по истом имању праву глину русе, дубоке до три метра, у којима се вода уведе једна капа сланица и одде стојањим умрдица и по истој жабљаци прање, што је овако само имале њихово и деце им, на и само имале њихово, — па су могли, да суа сопственику забрани даје копице земља на овеко имању и прављење нигде и прена, а сем овога нареди му да ископаје рупе заспе.

На основу овог захтева, суд је ово општински, ередством пеншца, у свиску 33. тач. 9. поља, уредбе и 35. и 56. крив. пост. учинио упути на лицу места, и овим је учинио: да су наводи у наред означених представља истинити, и да се цигла, излази до кућа, њихових у дашки за пенући 10 метара, па и да сме вароши.

Узлаз овако најбољег стања, а са погледом на § 368. казн. зак. суд ово општински решењем својим од 7. маја тит. год. Бр. 3990, забранио је сопственику циглане даље копати земље и прављење нигде и прена, а сем овога нареди му да ископаје рупе заспе у року за три месеца.

Ну по жалби сопственика, чачански протестован суд решењем својим од 3. јуна т. г. Бр. 13.811; поновито је решење суда овог са разлога: што је потребно да се прена имању вароши Чачка изврши нападци упути и констатује, да ли се имале жалитице на коме је циглана, налази у рупу парокном или не, јер се из ушвињеног упути не види на основу чега је најбоље, да је дотично имале у рупу парокном.

Како у § 368. казн. зак. нити ком другом општинском закону, није ништа казано, у ком растојању циглане могу само изаћи вароши постојати, настало је питање, да ли и кад би се нападци упути према примедбама чачан. протестованог суда упутило, да се имале жалитице на ком праву циглу и цреп и рупе копа, не налази у рупу парокном, — може жалитица и даље копати земљу на истом имању и правити цигле и цреп, пошто се нити имале налази до саме вароши и непосредној близини кућа мошца; па с тога суд овај мога то уредитиштво да му и ово изнесе своје мишљење по овоме у првом наредном броју — како би се у конкретном случају могао управљати, јер у овдашњој вароши има неке циглана које се налазе ван рупа парокном, до саме вароши.

2. Код овог суда често долази у примену § 375а. казн. зак.; а нарочито други одељак, који се односи на заузеће приватног добра.

Како упути у овим приликама неће суду да пружи и доказе за своје право, већ хоће као доказом да се поседује судском упутијем или тужињаку туженом, услед чега често се и грешни при дошвињу одука у предметице оне категорије, — то са погледом на оно, а

⁴ Свита четири и по динара. Бр.

ованима са кајшица, плаш стар 40 година, живих брвова, обрајан:

2., стар око 40 година, плаш, у ованима са пражка; и

3., стар 20 година, овани, са шубаром на глави, у гуљу и чипарица од правог шибца, цип, очну црнух; брвова малих црних, обрајан.

Акт померања крупањачког панаура Бр. 9.

У притвору Управе Града Београда надали се **Димитрије, Павловић**, познати краљина,

Радивоје Радозановић, гонка из Б. Нотина, ставан је решаван начелника среза крачареког под врату и у притвор, али се измакао у бегству.

Он је стар 27 година, средњег раста, очну црнух, обрад дугих, брвова и браде прне и дугачке; на десној страни врата има ошљак од широкун. Од ована на себи има панталоне, гуњ, шарену кошуљу и сакман шенир.

Акт начелника ср. крачареког Бр. 10257.

Милосаву Живковићу, из Зајечарца укралена је кобана, матора 7 година, висока 165 см. Длаке крапе, са тигром пошљак, КР. црнотаста.

Делница начелника среза кобубареког окр. београдског Бр. 10776.

Обраћа се позвањима полицијским и општинским властима на ове краје и краљина.

МАНГУП СТОКА

У Јагодини је ухаћен једна мангуп коњ, матор 10 година, хорет, без жига и ровања.

Делница начелника среза београдског Бр. 13639.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

7. јуна ове године у једну од најбољих драгонских радња у Осени, делница је ово лице, чију слику доносило, и направило да нели кућни драгониста. Код је одлибрале драгониста у предности око 7000 круна, оно је замало саопштености радње да са њим моје до обичајних хотова, где ће његова сеестра учествовати избор од поштених алдиара. У хотова је ово лице предложило саопштености алдиара да из њему остави доде његова сеестра, која у споредној соби снажи, — усташе. Оно је се учинило сумњиво алдату и он позове полицију, који одмах констатује да у споредној соби има алдиаре делнице, и направио његово сеестра.

Ухмешено, ово лице изјавио је: да се зове **Љубомир Марковић**, стар 28 година, родом из Крпине, где му и сада живи отац Младен и мајка Јосифа, рођака у Армијанину.

Дале је изјавио да је у Америци живео 4 године и пре тога 1 1/2 годину у Ненти.

Ненти постојао суна да је он, кон је био у делница, вршио притворе а краје, то му се извојо снава и полицијом, да општењима граба да поднесе ухаћу Управу Града Београда прома њеном ајуту Бр. 10738.

Наћон револвер. — 25. прошлог месеца на друму Београд—Палаки, наћан је један „Бровинг“ револвер са шарениров и 7 метала.

Акт начелника среза кобубареког Бр. 13411.

Украдено топих. — У Ложиној узали броч 10, у Београду, укрален је један жалива-они топих од 3 метра дугине и неврање, боје првене.

Акт ајутра саванакског Бр. 5011.

ПОТЕРЕ

Пера Павловић, широчан радник, извршио је опашу крађу у Ненти, на побего.

Он је нени, црнотаст, дугот апла, неликог носа и великих црних брвова, у првио мангуп и зеленом предку.

Делница начелника окр. ниниког Бр. 13244.

Милан Ватковић, из Тосуге, гојио из-говора на дово из 1888. први, славока, побегоа је 17. овог месеца испред широчанства.

Он је стар 23 година, средњег раста, плаш, у олазу ниротског краја.

Делница начелника ср. нипанакског Бр. 9064.

Другути Радозановић, експертна Циса-киш, широчански полицијског конексаријата у Младену, побегоа је из притвора.

Он је стар 18 година, без браде и брвова, црнотаст, нени.

Делница начелника ср. јабанакског Бр. 9511.

Милорад Радозановић, бив. келнер, осу-љачен је за крађу крађу Јанку Најдановићу, нениччи он.

Он је стар 16 година, средњег раста, плаш, очну плашних, у олазу трапанском.

Акт ајутра саванакског Бр. 5338.

Препорукује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим алици учине

најзначајну нотуру, и у случају проналаска стра-жарно их уште властима које су потернице издале, е позивом на општење бројноа акта или делница.

КРАЂА СТОКЕ

У Зајечару је укрален коњ, матор 10 го-дина, белва, са благом од рбоја на грудина. Делница начелника округа тичног Бр. 9313.

Сем српског Љубомир гонора мађарски, еглас-сис и немачки бешим алдиантов.

Могуће је да је Младен још два год поку-пишао да се „шмидира“, то се тога, а и да би се уградилу алдиана наденитишћу, жинисмо фо-тографију, добивоу од сеестре полиције, е кре-поруку да се позива о њему одмах пошлу Управу Града Београда с позивом на Бр. 21719.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а према потреби и више пута недељно. Претплата се долаже у напред, и то најмање за пола године код овиј полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Укупно се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орден Светог Саве ТРЕЋЕГ СТЕПЕНА

Гојна Панковића, управника вароша Београда.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. јуна 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Нашија Орден Белог Орла ПЕТОГ СТЕПЕНА:

Михаила М. Марјановића, подпредседника општине Београдске.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. јуна 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орден Светог Саве ПЕТОГ СТЕПЕНА:

Д-р. Војислава М. Суботића, управника болнице за душевне болести;

Орден Светог Саве ЧЕТВРТОГ СТЕПЕНА:

Д-р. Ђорђа Ј. Јовановића, епизикуса округа моравског;

Д-р. Милана Дамјановића, епизикуса округа рудничког, и
Д-р. Алексе Стојковића, епизикуса округа нишког;

Орден Светог Саве ПЕТОГ СТЕПЕНА:

Д-р. Драгољуба Ђорђевића, лекара срезва нишког, и

Д-р. Петра Ђујића, експедијорног лекара опште државне болнице.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. јуна 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орден Светог Саве ЧЕТВРТОГ СТЕПЕНА:

Ђорђа Ј. Јанковића, кмета општине Београдске.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. маја 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе срезва нишког Петра Башића, начелника друге класе истога срезва;

за начелника прве класе срезва мзавског Милана Ј. Анђеликовића, начелника друге класе истога срезва;

за начелника прве класе срезва златоборског Живојина Р. Беопаљивића, начелника друге класе истога срезва;

за начелника прве класе срезва студеничког Сретен Јовановића, начелника друге класе истога срезва;

за начелника прве класе срезва жичког Петра Чајевића, начелника друге класе истога срезва;

за начелника прве класе срезва ужичког Божицара Ђујића, начелника друге класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва жадранског Василија В. Алексића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва росањског Чедомира А. Јендријевића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва темничког Милана Момчиловића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва мачванског Драгољуба Ђ. Јовановића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва поречког Драгољуба Милановића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва рањанског Божицара Радојковића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва каичког Драгољуба Стојановића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва крајинског Петра Милановића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва сарвањског Мирка Дујића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва дубињског Живка Николића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва гроцанског Ђорђе Матејића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва јабланичког Обрада Коларевића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва власотинског Петронија Ивановића, начелника треће класе истога срезва;

за начелника друге класе срезва моравачког Степана Кавачког, начелника треће класе истога срезва;

за начелника позненичког у Савском Руднику, у рангу начелника среског друге класе, Живка Р. Лазаревића, начелника исте полиције у рангу начелника среског треће класе и

за секретара друге класе начелства округа рудничког Јована Спиродановића, секретара треће класе истога начелства.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. јуна 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Заступника Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за позненичког писара прве класе срезва врачарског Стојана Бабића, позненичког писара друге класе истога срезва;

за полицијског писара прве класе срез
ресавског Милорада Стојковића, полициј-
ског писара друге класе истога среза;

за полицијске писаре прве класе срез
бачког: Милована Тадића и Драгољуба
Копушћу, полицијске писаре друге класе
истог среза;

за полицијског писара прве класе срез
нишког Недежира Тодоровића, полициј-
ског писара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе срез
мачванског Илију Галину, полицијског
писара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе срез
моравског, округа пожарничког, Мило-
вана Радојчића, полицијског писара друге
класе истога среза;

за полицијског писара прве класе срез
рамског Лазара Трипића, полицијског пи-
сара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе срез
јасеничког, округа смедеревског, Јенту
Беверића, полицијског писара друге класе
истог среза;

за полицијског писара прве класе срез
зајечарског Радула Радуловића, полициј-
ског писара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе на-
челства округа чакавског Перину Бошо-
вића, полицијског писара друге класе
истог начелства;

за полицијског писара прве класе срез
жичког Стевана Паутића, полицијског пи-
сара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе на-
челства округа пожарничког Богољуба
Марковића, полицијског писара друге
класе истога начелства;

за полицијског писара прве класе срез
бројачког Милоша Антоновића, полициј-
ског писара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе на-
челства округа жичког Андреју Цвет-
ковића, полицијског писара друге класе
истог начелства;

за полицијског писара прве класе срез
расинског Јивка Бувојичића, полициј-
ског писара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе срез
гребачког Николу Милошевића, полициј-
ског писара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе срез
раванског Вељка Јовичића, полицијског
писара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе срез
расинског Михаила Павловића, полициј-
ског писара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе У-
праве вароши Београда Јивка Д. Стој-
ковића, полицијског писара друге класе
исте Управе;

за полицијског писара прве класе срез
трстеничког Милорада Милозавића, по-
лицијског писара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе У-
праве вароши Београда Жинету Нико-
ловића, полицијског писара друге класе
исте Управе;

за полицијског писара прве класе срез
ужичког Димитрија Тризунчића, полициј-
ског писара друге класе истога среза;

за полицијског писара прве класе срез
годувачког Радомира Матића, полицијског
писара друге класе истога среза;

за полицијске писаре друге класе Управе
вароши Београда: Милована Чолића, Радо-
мира П. Тодоровића, Димитрија Жи-
вотића и Милорада Куртовића, полициј-
ске писаре треће класе исте Управе;

за полицијске писаре друге класе срез
лесковског: Радоја Чокевића, Свето-
слава Петровића и Војислава Поповића,
полицијске писаре треће класе истога
среза;

за полицијског писара друге класе срез
кочичког Ђеђа Анастасијевића, полициј-
ског писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе на-
челства округа смедеревског Божицара
Божиновића, полицијског писара треће класе
истог начелства;

за полицијског писара друге класе срез
београдског Александра К. Петровића,
полицијског писара треће класе истога
среза;

за полицијског писара друге класе срез
кључког Добривоју Тризуну, полициј-
ског писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе срез
јабланичког Рајка Симића, полицијског
писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе срез
аришкиког Милана ЈК. Цветковића, полициј-
ског писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе срез
војвођинског Јивкојина Видковића, полициј-
ског писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе срез
приволжког Милутина Милића, полициј-
ског писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе срез
прокупачког Тодора Јивичића, полицијског
писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе на-
челства округа подрињског Финана Ке-
незића, полицијског писара треће класе
истог начелства;

за полицијског писара друге класе на-
челства округа тимочког Василија Бра-
чића, полицијског писара треће класе
истог начелства;

за полицијског писара друге класе срез
панчевског, округа београдског, Драгину
Кулиновића, полицијског писара треће
класе истога среза;

за полицијског писара друге класе срез
апатинског Владимира Јивановића, полициј-
ског писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе срез
орашког Владимира Костића, полицијског
писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе на-
челства округа врањског Светозара Ди-
митријевића, полицијског писара треће
класе истога начелства;

за полицијског писара друге класе срез
забључког Миливоја Поповића, полициј-
ског писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе
срез колуварског, округа пављанског,
Милана К. Поповића, полицијског писара
треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе срез
трстеничког Александра Јусовића, полициј-
ског писара треће класе истога среза;

за полицијског писара друге класе срез
гружањског Драгомира Куртовића, по-
лицијског писара треће класе истога среза.

Из канцеларије Министарства Унутраш-
њих Дела, 29. јуна 1911. год. у Бео-
граду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Збиновича

(НАСТАВАК)

§ 18. Основи искључене противправности.

Противправност дела увреде и клевете
се искључује при свемо општем основима
искључења противправности, као што су,
н. пр. нужна одбрана и стање нужде.
Противправност оне искључује и при-
станак покретног изазова случај кад он
није свестан тога, да је изазва на коју
пристаје, изазва омањаванка (кад је
пристајак дат н. пр. од страна, који
свесни не разуме).¹⁾ Но има још неспо-
љно случајева, у којима је искључена
противправност повреде туђе части у
облику увреде по изричном пропису
Казненог Закона. Ти су случајеви пред-
виђени у § 214 к. з.

„Од увреда у § 213 кривичног к. з. § 214
к. з., искључују научне критике и кри-
тике хуманиста и уметника као и опхо-
ђења, карактеризирања и укуре пред-
стављених лица у којима се не би из-
воре изражава или из остварљивости,
под којима би се то учинило, превађаје
намерне извести могло.“ Овај § је не-
потпуно и нетачан превод §-а 151
пруског к. з. а. У чему су предвиђени ди-
минутивни случајеви, у којима је изазва
омањаванка дошута, другим ре-
чица, где она није противправна и према
томе није увреда. У § 151 пруског к. з.
је међутим набрајале намерно примера
ради, јер се вели „и слични случајеви“,
нето као и у § 193 немачког к. з. Све
тога је безразложно потањаван случај,
у § 151 пруског к. з. изрично предвиђен:
„као и изјаве, које су учинене ради
остваривања или одбране права“. Најзад
није преведен израз „fadelude“, те се вели
само „научно критике...“ Међутим по

¹⁾ Theo Meyer-Alfeld 425, Bährsche § 172, Hatzel § 114, Prutz, a. Stiel § 95 IV. „јер, само кад
неже право, кад се човек само одбрани и неже само
оштету, не дајући разлог за то. Но она не, само
обичне неопредељене умишља, в. о. неже при-
стајак покретног изазова од стране Републике
Београд, Округ 40 § 21.“

²⁾ § 151 кривичног, Tadelnde Urtheile oder ent-
schuldigende, entschuldigende oder gewöhnliche
gleichartigen Äußerungen, welche zur Befreiung oder
Vertheidigung von Gerächtsamen gemacht worden sind,
sonst. Verhältnissen nach Regeln der Vorgesetzten ge-
gen ihre Unterworfenen, öffentliche Äußerungen oder
Theile von Seiten eines Beamten und Äußerungen
sind nur insoweit strafbar, als aus der Form der Äu-
ßerung oder aus den Umständen, unter welchen die-
selbe erfolgt, die Absicht zu befehdigen hervorgeht.

доповиња, опасних праждалицама, путо-
ловима све врсте, трговина са дево-
јкама и т. д. и то би се она контрола мо-
рада извести од стране на овој начин.
У једно место, узимам Јеневу, приле-
нени интернационали и ту одесде у
неком хотелу. Он ту не „ради“ већ само
припрема неки „удар“. Јеневској поли-
цији он је познат био по томе, што је
он с моме већ долазио у долаз, био по
некојој слици у интернационалном злоч-
ничком албуму. Она сада дешеном од-
мах извештава интернационалне поли-
цијске биро о његовом доласку, а биро
одмах тражи међу потерницама, које му
се такође телеграфским путем унех и
одмах достављају, да ли има која за до-
дичног интернационала. У случају да
има, извештава се јеневској полицији, да
одмах изврши хапшење, пре него би та
поново одлетела. Онда би ми се могло од-
говорити, иако јеневска полиција треба
само да потражи у листовима, који до-
досе нотиране, из да долаз, да ли по-
стоји неки излог за хапшење. Али сваки
практикар зна, колико то дуго траје, дакле
свакоје расписивање за један тајниот
интернационал и колико је важно у та-
квим пословима бити извештен што је
могуће пре. Сем тога полицијске власти
прво ретко имају много стране листове,
који доносе потернице и који су често
штампани на језику за њих страном. Зато
се оне онда задовољавају, да наизглед
само расписивања на своје земље.

Првотно се сада на наш пример
узимају, да по постоји никакав излог за
хапшење. Јеневска полиција посматра
сада човека, на ко је овој тајниот централ-
ниот биро његов одлазак, а по могућству и
нешто или правац, куда се крећу. Биро
извештава тако полицијски извешт до
једног места о доласку „немолог клиента“,
Волова надзора над њим није тако темпо
под таквим околностима. Да би се олак-
шало односно омогућило такав интерна-
ционалан надзор над злочинцима, мора
интернационалне полицијске биро на опис
прислаха од разних полицијских власти
и отворити интернационална извешт-
на албуме, набавље у облику париских
„D. C. V.“, на те албуме радити устано-
вама за безбедност у разним државама.

Интернационалном полицијском бироу
био би и то задатак, да биди над по-
новним изјавом с обзиром на беранске
хапшење, којих је данас етало све више
и више. Колико се миндербројне преду-
веша данас остварују и на страни про-
турају. Колико је малих ауди изгубило
своју поштену замку на разним страним
сузалим акцијама. Салирање ових при-
лика (акције су приватне и не продају
се на берси) може се извести посредством
интернационалног надзора преко уста-
нове, коју предлажем.

У интернационалном полицијском би-
роу, коме би се могло дати име „Ин-
тернационална Полицијска Централ“ или
„Institut de Police Internationale“, морали
би се опробати и разни попути за ра-
писивање криваца и др. новине, које са
разних страна биле предложене, на би
се најпотребније методе препору-
чале, да се свуда приме. Сем тога ин-

ститут би требало да има једну лаборато-
рију, којом би морао руковати такав иску-
сан стручан техничар. Нарочито треба
имати једну такву интернационалну ла-
бораторију за пробо у интересу једна-
ства полицијских метода, јер сваки прак-
тичар зна, да је баш у интернационал-
ној саобраћају јединство метода од необице
користи.

Интернационална лабораторија којој
може стајати на расположење довољно
материјала на своју земља, морала би
така на пример одлучити, којој би дакти-
лопиској методи регистрација, од
којих сада имамо од правне једног туче
којој свако земља регистрива на други
начин? Јако привлекателно је која би се сло-
стено унесла као интернационална. По-
што би персонал централног наредства
наравно био такође интернационалан, не
треба се бојати да ће бити пречесто на-
мало једне методе из националне сарад-
ничности. Онда једна за лабораторију била
би још дужност, да полица чиновници на
споразумних држава и да их упознаје са
употребама техничким новинама и да их
препоручује њихову употребу. Централ-
но наредство могло би издати и
један поштомени часпис, у коме би се
кратко излагале све новине из поли-
цијске службе, које се појављују у разним
стручним списима.

Напоменуто могло би се још помо-
жети, да се централном наредству при-
доде једна интернационална покретна
бригада, која би се састојала из из-
абраних делатних интересова држава.
Чиновници ове бригаде придолазили би се
националним кривинамачним чиновницима
по жељи и на трошак интересата а у
случају интернационалне потера. Један
таква изабраних рад интернационалног
елемента са националним полицајцима би
у таквим случајевима одличне резултате.

То би била укратко гласни задаци
интернационалне полицијске централе, коју
ја предлажем читав низ година. (Пол-
ицијски комесар Штауер у Шведну био
је у своје време тако исто препоручио
оснивање тајног института само на другој
основи). Из разговора, које сам водио
о овој теми са високом полицијским су-
беницима разних земаља, могао сам уви-
делти, да би можда већина држава пристала
на оснивање интернационалне централе,
само кад ту не би било једне прве тачке:
налична полиција. Они се боје, да би
централа вршила и позитивну полицију.

По моме мишљењу та је безазна не-
основана, ако се управа института повери
личностима, која би непартијално била
призната. Те би личности онда већ на-
паде, да се прили само кривинална по-
лиција а нешто позитивна полиција за
ма коју земљу.

На другом месту ја сам већ указао
на то, да је кривинална полиција по својој
бићу интернационална. Она не расписује
за народност жртве једног злочина. Она
мора штитити живот и имале своју лич-
и ако су та лица каквим злочинном инте-
лима, онда она мора учинити предати
суду ради казне. Али да би тај задатак
могао испуњити, пој се мора дати мо-
гућност брзог истрагања, које не спре-

чавају никакве државне границе. Тиме
би прво много донепреко оснивање ин-
тернационалне полицијске централе.

О великог М. И. П.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Један члан ове друштине узе на себе
да ме спрови и научи вештини „знана“,
али мене су позвали на посао и пре по
што сам узео и отпочео.

Код Петерса сам спавао са дванаест
од петнаест криминаца Холандија, Да-
нија, Шведина, Португалца и Руса, само
није био Енглез, а била су два Фран-
цуза. Сутира дан по долазку кад се сваки
спремаше да потражи свој бедни одар
или мрежу за спавање, Петере дође у
нашу собу, која није била ништа друго
до подрум састављен са неговим и тако
исто пул депкова и чамаца да се једна
низила место да повежемо мреже. Петере
је био замешан своје обично одло, рад-
ника за кривене лађа и једрила са ка-
пом од којеке главе и отргачем од кри-
лене купе започелим на грудима једног
сребром иглом, која је служила у исто
време и за провићавање еале затрениг
оружја: носно је танке рибарске знаме
са сарма које се дику до бутни или
се спунтају испод колена:

„Хеј! вику о прата ударају! о
лема! пукаломо од карабина, спремајте
се!!! спремајте се!!! спремајте други дан...
Јахли су за „Велерицу“ за вечерас...
треба видети шта има у трбуху... силне
или дуван... Устај!... Хајтемо море
силне!!“

За тренутак сви су били на ногама.
Отвораше један сандук и сваки узе по
карабини и по дугу пушку, да изнеше а
и пох или савиру, и пожемо пошто ме
пошах неважно чаша раније, а у тине
су нам биле напуњене. У овом тренутку
наша је дружина амала свега двадесет
лауди, али су на стазали или чепали на
разним местима појединачно тако, да нас
је на обали морској било четрдесет и
седам по рачунајући две дене и неваж-
ног селана из обичајних села, који су
дошли са товариш којима које су били
сврени у шупљини једне стене.

Биза је пох у велико, ветар се ме-
њаше силни чаша, а море ударише тако
силно да насам схватао како може лађа
да се приближи а да се не разбије о
обалу. Још више ме у овој нисли утврди
то што сам при светлости звезд видео
једну малу лађу како се на води није
као да се боји да приђе. Објаснили су
ми после да овај маневар није имао на-
пути друго за циљ, до уверити се да ли
су све припреме за испостављање свр-
шене, и да их нема такве опасности. До-
шата, пошто је Петере ухватио и одмах
угасио једну лампу са рефлектором, коју
је један од нас био поше, „Велерица“
диже на натару једну светлачку, која

се чинише да гори и да се гаси као свитак у латњи ноћи. Видејемо је поглед да дође на један пушкомет од места где они ми били. Наше се друштво подели тада на три групе, од којих две беху постављене на четвртину кортика напред да задрже царинаре ако их ђако напаста да се јаве. Људи из ових ђако група распоредиле се у ланац са капазом на левој руци, који познавао једног да другог. На случај убојне јављало се ланцим трајном калаша, и пошто је сваки имао параблу да на овај начин одговори пуцњацима, то се у случају напада пуцање протезало цеоим линијом и то непрекидно узавишавља царинаре. Трећа група, у којој сам био и ја, оста на обали мора да штити истоветарање и да помогну истопарилати.

Пошто је све било готово, нас на Новог Света, о коме сам већ говорио и који је био с нама, турну на коњушау у пенушаву гласе и плавање снажно у правцу на „Бесерија“; један тренутак после видосмо ја враћа се држећи у устима помад ушета. Петерс нечла уке и поче га вући к себи дашни нас знам да му помогнемо. И несвесно сам послушао заповест. Узе је било од неколико раселмаја и на другом крају приметим поменом као бројанице дванаест малих бурали који наиз се приближише цинајући. Тад сам дознао да лажа није омега први обанз због опасности да се не разбије о гробине.

Бурад су била обложена неком материјом што не пропушта воду; одвозако и латионарико на коње да се одмах испразно у унутрашњости земље. Друго шпалаци би се нстим успехом, али у часу кад приласмо треће, неколико пушка јавише нам да су наше страже нападнуте. „То почиње бал, рече мирно Петерс, видећемо по ће играти...“ и узел свој карабин оди к стражи која се беше скупљала. Пушкарице цела чења; изаидесмо два мртва и четири ранена. По цуцању царинара изидасмо се да је њих више, али они уклањени, бојећи се наше заседе, не усуђиваху се да нам се приближе и ми успесмо да утеснемо, а они и не покушавају ни најмање да нас у томе спрече. Још у почетку била „Бесерија“ је дигла токови и отишла на цуцну на бојањи да истра не пречеује у ове крајње државну крестину. Какази су ми да ће истоветарање напирити перовато на којој другој тачки обале, где поиналоци имају многобројне познанице.

Чим смо се вратили код Петерса, а и то је било у спавање, легао сам у моју мрежу и нисам устајао да четрдесет и осам сати. Поћун узор, бала која се беше упуца у моје одело, и истовремено знојење од поела, неспокојство у новом положају, све се то скупља да сам клонуо духом; гробница ни ухвати. Кад ме она први кажом Петеру да ми је јават врао тожак и да ће ми он учинити задовољство још би ме отпустио. Он те прими тако хладно да сам се ја вновало, лади ми час стотину динара. Должао сам после да ме је правно неколико дана да се увери да ли ку отићи у Лиу као што сам му био рекао.

И доиста пошао сам на ове вароши обузет детињастом жасом да видим Франсину и да је поведем у Хошијају где сам мислио да се настаним. Али мога невпроричајност ме одмах капињала. Два жандара који су били у једној калаци приметиле ме кад сам прелазно прено улазице и надише ми на памет да пођу заједно да ме иштају да испразе. Они ме отули на самуцку једне улазице и видех ме упуштеном реше се да ме латворе. Затворили су ме у бригандом затвору. Одмах сам почео тражити начин како да побегнем, кад чујем да жандари пичу „сво поште из Лиуа. — За кога? — доиста прет затвор дојаше два човека на Лиуа и питање има ли дове. „Има одговорше они што су ме затворили. Инамо ту некога Леже-а (то сам име био узео) кога смо нашла без испрва“. Отворили врата и наплав из Лиуа, који ме је виђао често у „Малом Хотеху“ ушину; а, па то је Видок! — Морао сам признати и после невољно сати узлазо сам у Лиу, наведу два телохранитеља.

Шеста глава.

У „Малом Хотеху“ нашао сам већину оних апсенска који су при мога бегства били пуштени у слободу; неки од њих су, тако рећи, само мало одуставали; били су отуђени за нове забавне или за нове преступе. Међу њима био је и Казанхрен, о коме сам раније говорио, који је пуштен 2. био затворен постопа 14. као извршала једне опасне крађе и као сучесници разбојника (chauffeurs), којих је и само име тада узевало општи страх. Због мога гласа, који сам стекао разним безаконјима, они људи ме призмаху као човека на кога се могло рачунати, а и ја нисам се могао одвојити од њих. Окривајући да тежне злочине имају велику корист да крају наше пилане, док они грешници, који су отуђени за прост преступ, могу нас издати због бојањи да и сами не одговарају, — таква је апсенска логика. Побеђа, међутим, било је врло лако; ово, нека се суди по опису наших апсена: седам квадратних стопа, издвој од једне главе, прекривени унутримим талимама укувањим гвозденим ланцима; један прозор висок три и широк две стопе на њему три рела решетица, а врата пречена ланцима. Са талима предостројности апсенаја је сматрало да је за своје питомце сигурни и зато је своју дужност задовољаво.

Био сам затворен у једној од оних мрачних собицама другом спрату са неким Дихамелом. За шест динара један кривотворни, који је први дошаво вратара, наплаћивао две тештерине, једно дзето и двоје калете. Имали смо калацие калашке, (апсенаја сигурно није знао шта апсенска од њих могу да почине) а познанао сам кључ од апсена. Био је исти за све с једног спрата. Направио сам један од једне калацие направио, затим сам направио кључ од средње калацие и промичао. Требао нам је катра; направио сам један од парчала калацие и од кривца једне копачке кале. Најзад, кључ би изашен од калациа, али није био још добар, нето је тек после више покушаја

и дотеривања могао посмукати. Кад смо тако постали господара врата требао нам је још направити наaidu једну руку која би водила у шину винтисмену. Неки Саламбије, који је био у последњој соби тога спрата нађе начин да неколико ову руку пресекав једну тачну. Све је било готово за бегство, само смо чекали самог бече, кад ми апсенаја јави да је време мога затвора у Ђејни истекло и да ће ме затворити са осталим затвореницима.

[НАСТАВЉА СЕ]

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учњена су нама ова питања:

I

Један полицијски писар пита:

„Један грађанин поднео је ант-ерској власти и претставно: како царинарница неће да изврши узвозну експедицију зеленог камена (галције) и плавог камена на његово име, докле не поднесе дозволу да може држати и продавати ове ствари па је тражио да му се да таква дозвола.“

Како ереској власти није познати прописи, по којима се дају ове дозволе, јер нема при руди сванителне законе и расписе, то молим уредништво да измолит извести у своје листу: под којим се условима и погодбама дају ове дозволе“.

— На ова питања одговарамо:

Наредбом Министра Унутрашњих Дела од 1. септембра 1882. године СФР. 2542, отлањено су за отровне ствари и пилин камен (бакра-сулеат) и зелени камен (теросулеат).

По тачки А. ове наредбе, трговци могу увозити и продавати оне ствари, кад испуне услове, која су преписана у правилима о државу и продавању отрова и отровних ствари, и распису од 15. децембра 1899. године СФР. 13069.

Услови се, пак, ове састоје у оном: Лице, које хоће да увози и продаје поменути отровне ствари, мора бити српски грађанин и имати сва грађанска права. Ако испуњава ове услове, оно подноси молбу окружном начелству, и начелство одређује комисију ради позлагања прописаног испита.

Комисија испитује молбуна о оном:

1. У којој је мери отровни — адрваљу шкољив свани поједини артикла, чје држаци и продавање тражи;
2. Како се, и по чему се распознаје сваки од небројаних артикла;
3. Како се употребљује у индустрији, и начин како се справља сваки од њих; и
4. Како се морају држати у дућану ови артикла, и како се нама има руковати у смислу прописа од 1. септембра 1882. године.

Кад молзалак поднесе одговори на ова постављена питања, онда му начелство издаје потребну дозволу и премо истој царинарници морају дозволити увоз поменутих артикла.

Све таква око позлагања испита поднеси сам молзалак у смислу расписа од 8. августа 1900. год. СФР. 7303.

II.

Суд општине грађанске, актом својим Бр. 396, пита:

„Један грађанин поднео је тужбу против једног лица општинском суду 29. новембра 1910. год. на бр. 2495, у којој наводи: да га је тужени напало и тужио 24. октобра т. год. и тражи да га суд зато казни.“

«Суд општински 15. јануара 1911. год. одређио је претрес за расправу овог спора на дан 10. фебруара т. г. и тог дана унео оптуженог на одговор.“

Суду је дошло сада до пресуђења, али не може да зна: да ли се рачуна ток рада од 24. октобра до 29. новембра пр. год. и од 15. јануара до 10. фебруара т. г. или не, или је за оптужен-г дело по § 396 кр. закона застарело пошто је дело извршено 24. октобра пр. год. а он оптужени узет на одговор 10. фебруара теи. године.

Суд моли да се објашњење ово по напуштању општине у првом наредном броју гласника“.

— На ово питање одговарамо:

По § 396. кривичног закона, општинска власт превлада застарело дело.

Према овоме, кад је тужилац поднео тужбу на дан 24. новембра, онда се застарелост има рачунати од тога дана. А од тога дана, па до 10. фебруара, кад онда кад је тужени узет на одговор, није протекло ниша од три месеца, па према томе није ни дело застарело.

Међутим, ако од 10. фебруара па до сада није ништа рађено—имену неиститавна сведоци или доносена пресуда, онда је до сада дело застарело, па се ни казни не може изрицати.

III.

Суд општине оцање актом својим Бр. 1333, пита:

„Суд моли уредничтвом да му даде следеће објашњење:

Један грађанин из ове општине, поднео је овоме суду и одбору молбу, са којом је тражио да му се дозволи да може у селу Овацма ове општине подићи — отворити сеоски дућан.

Али како је село Овацма удаљено од варошице Трстеника пет километра, да ли би одлука одборска одговарала чл. 2. зак. о сеоским дућанима када би је и збор ове општине одобрио, са којом би се дозвољило молбу да може овај дућан отворити, и најзад шта се сме и какве ствари продавати у сеоским дућанима?

— На ово питање одговарамо:

Члан 2. закона о сеоским дућанима јасан је, и према њему не може бити сеоских дућана у Овацма, па макар их и збор одобрио, ако између Оваца и Трстеника не постоји река, која се не би могла прелазити без моста или сале.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

У 22. броју нашег листа, изашао смо фотографију Драгутина Вождковића, познатог „Гинише“, који је ухаћен у Сомби, где се пријавио као војни бегунац „Иван Петровић“.

ролом из Зарецара, Сомбијска полиција, не сагласиш испрва познати Антропометријског Одељења нашег Министарства Унутрашњих Дела, којим се утврђује Гинишина идентичност, пребацва га је практичн путем у Србију, не предавши га нашим властима. На овај начин измиче је из наше полиција један од најопаснијих наших домова.

Да би се спречила његова даља „акција“, и да би га ланше могли похвата и ухаћити, ми извешамо његову најновију фотографију, коју смо добили од сомбијске полиције, с препоруком да Гинишу треба најжале тражити, још и с тога, што је он одбегли осуђеник београдског кривичног закона.

Акт Управе града Београда Бр. 22419.

21. новог месеца, потписа почесаријата тог-

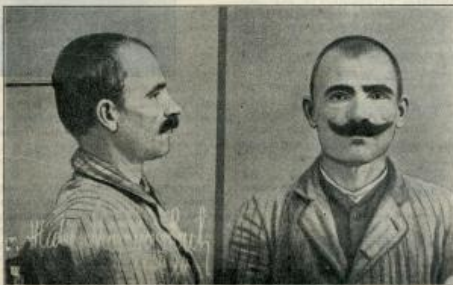
нова у почесаријат заједно са јошким наком — коме је било шест копошала и два ниса, — ово је јаи случајналу изашао да се знае Милић Петровић, родом из Пречанина у А. Угарској; да је то копошане пуцао од новог оцака у Српчини.

Пошаром да би проверио писмоде овог „Милана“, спровео га је начелству опруга београдског, где је, чим је доведен, био познат

од стране чиновника, а после малог устедала и сам је признао да му је први име Живко-Јанко-Маринковић, и да је одбегли осуђеник почесаријатског каленог завода.

Начелство се, пије на ошине захвалило, иш га је, да би посугољано утврдило његов идентитет, послао Антропометријском Одељењу, где је по примеру најшиг албуму рашири картона, и тиме доминичкио утврђено да је то лице Живко Маринковић.

Како је Живковић до сада нише пута осуђиван, и није исподичека испуњеност да је он, сем ове краће пошонију, извршио још још крају, то се јасноса ова његова најновија фотографија, коју се у изнесио, на први поглед разликује од његове рације, — с препоруком да подикте о њему треба бити Управе почесаријатског каленог завода с позивом на Бр. 10225.

чиђероне пошоније, изашао је једно сумњиво, јер је он одмах спроведен у каленик завод на лице код фабрике „Голубина“, и нага га је сигро, продајући сега.

Пре неваљу дана, београдска полиција задржала је једног веома сумњивог лица, о коме до данас нема никаквих података.

Правом притварања оно није имало никаквих документа, а изјавио је: да се зове **Викио Сајатовић**, да је родом из Швабије, да је по професији портр. То своје саслушање ово је одмах сутра дан изменио изјавиоши,

тешког разним ства из Андрију, па затим по-
бегли.

Видоски је стар 35 година, средњег раста, приличнош, на десном образу има посекотину од сепара, при говору жуца.

Зарија је висок, шмак, њива, очку зелених. Денешна начелника среза прокувачког Бр. 11230.

да он зове **Саша Рајчевић**, а отац **Штраубер Шертур**.

Ако ниси, да је прокувачког изу Европу, а да је био и у Америци. Све нешто на-
европско језика, говори још европски, тамајан-
ова и немачки. У Београду га је сада нико не
познаје, а ако нико изјављује да је онда било
година 1889. али ова личности, на које се по-
знава изјавио су да га не познају.

Ако би га не познавао, треба одмах да го
достави Управу града Београда, а позивом на
Бр. 22181, јер сад се тога рад износи ње-
гова фотографија.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Непознати праданци, угради су Ристи Три-
боновићу, бајамору из Ћуприје, следеће ствари:
један пар новог одела грао боје, један пар
моделног одела носељане боје, и један пар
нових ципела, све у вредности 140 динара.

Денешна начелника округа моравског Бр. 1276.

Т Р А Ж И С Е

Радосица Матић, из Вршине, недоста је
14 овог месеца.

Он је стар 14 година, средњег раста, шмак.
Акт начелника среза подунавског Бр. 10830.

ПОТЕРЕ

Видоски и **Зарија**, браћа **Милуновић**,
из Чугуара, убили су Филипа Милуновића и

Мојсило Станојевић, осудува београд-
ског каленог завода, чију савну кинески, по-
бегло је 1. овог месеца из града.

Он је родом из Стаља, стар је 21 го-
дину, висок 173 см., очку жутисто зелених,
косо смеко, лица широког, обра бугаст.

Акт Управе београдског каленог завода.
Бр. 1060

Прислужује се полицијским и општинским
класица, да га овим небесним знања учине
највишњу потеру, и у случају проналаска стра-
нира их узмете класица које су потеране
највиш, а позивом на одговори бројевн акти
чан депеше.

КРАЂА СТОКЕ

Марку Кретићу, из Коритнице, украден је
кони, матор 10 година, лаке лорасте, са
нигом пољеном „В“.

Денешна начелника среза бео-паљачког
Бр. 5458.

Јовану Пауновићу, из Лисовића, украдена
је кобила, матора 10 година, лаке антаге,
на челу црнотаста, у злату, лезу ногу путаста,
са нигом пољеном „К“.

Денешна начелника среза космајског Бр. 13866.

Обраћа се пажња свима полицијским и оп-
штинским класица на оне крађе и праданци.

НАЂЕН ЛЕШ

Морана је, 23. овог месеца, под сазв Бре-
жана, изјавио један новоски деи.

Протоколна сеније утврђено је, да је леш
стар 22 година, добро развијен, лица округлог
депог, косе и обра притх — зелених, чепа
високот, и на њему брадавица, величине ан-
стала, зуба здравих — белих. На лењу је био
само пошума са ругастим и неким на опреми,
на средњем прсту десне руке била је бура
од белог никела. Оно лица, леш је био несла
годишним ланцем и алком од шарага, на коме
је био прикљан један камен из топчирског
мајана у тежина од 23 килограма.

На лењу се налазе новореле од титне оруђа,
и нарочито по глави, из чега се да закључити
да је прво убијен, па затим бачен у воду.

Денешна начелника среза пожарничког Бр.
11348.

УБИЈЕН

Ђорђе Ђурђе-Митровић, одбегли пр-
твореник начелника среза подунавског, чију
сво савну доноси у Бр. 23., убијен је од по-
тере у Крци.

Денешна начелника среза орашничког Бр. 10393.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а према потреби и више пута недељно. Преплата се плаћа у напред, и то поједино за свако годиње, а за сву полицијских власти, и износи: 20 динара на годињу за државна и општинска надлежна, а за све друге кредитације у износу 12 динара годиње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у напред. Појединачан бројник „Полицијског Гласника“ не продају се. Укупан се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволело је, на предлог Заступника Председника Министарског Савета, Министара Унутрашњих Дела, одликовати:

за секретара прве класе начелства округа моравског Радимира Ратајковића, секретара исте класе начелства округа крушевачког, по службеној потреби;

за секретара друге класе начелства округа крушевачког Димитрија Протића, секретара исте класе начелства округа моравског, по службеној потреби; и

за секретара треће класе начелства округа ујачког Михаила Павловића, поштомског писара прве класе срезга ратинског.

На начеларство Министарства Унутрашњих Дела, 4. јула 1911. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Штацић

[НАСТАВАК]

Чиниоцима, на којих може пронаћи увреду или клевету, најбоље је, јер се види, из форме, или из остваривања¹. Не садржење изјаве се према томе не може јавити увреда². Из речи „или“ налази, да увреда мора пронаћи или само из форме изјаве или само из остваривања, под којима је она учињена, а не делимично из форме, делимично из остваривања³.

Но да би изјављивач био криван, и према томе кривично одговоран за увреду, која пронађена из форме изјаве или из остваривања, под којима је она учињена, потребна је поред уништаја и намера

вређања, т. ј. потребно је, да се је кривично, ошоменило, уништило у цели, да се нанесе увреда. Ово је изричито наглашено од законодавца „у колико се не би... вређајуће намере извести могло“⁴. За уништај је пак потребна свест, да је форма изјаве омазована изјавом. Она да је изјава учињена под омазована изјавом остваривањем.

§ 103. ал. к. з. садржи сличну одредбу. У њему је реч, као што се је изјавило о увреди и клевети државног агента. Ал. 2. гласи: „По јавно усмено или писмено изјављеном недостатку и потрепанима каменог закона, увреде или клевете или пресуде или речених судских, или научно претресање и критицизање оних, не подлеже казни, у колико се не би би форме изјављивања вређајуће намера омазована изјавом.“ Како што се види, она се одређа да разлику од § 214. односи само за јавну увреду, у којој се наводи само „форма изјављивања“ а не и „остваривања“.

Одредбе §§ 103. и 214. су укрупнито закон. (ст. чл. 58.), те не важе за критичко, ошоменило и увреду уништење путем штампе.

§ 19. Увреда и клевета у Пројекту Казненог Закона од 1910 год.

О увреди и клевети се говори у 24. глави Пројекта, чији је наслов: „Злочини против чести“:

§. 216.

„По јавној увреди речима казни физичко или правно лице, казни се коначно до 1000 динара или затвором до 6 месеци.

Ако је увреда учињена делом или путем штампе, казни се коначно до 2000 динара или затвором до годину дана“.

Како што се види, у овом § се помиње само увреда учињена речима, делом и путем штампе. Излази према томе, да

¹ Међу познатим примерима је спорно, да ли је потребна ова намера (н. Објављено § 193, 11, Франк § 193), али то је зато, што познати закониконац не захтева намеру. У § 193 се налази у овом случају тачно не захтева из форме изјаве или из остваривања, под којима је она изјављена. Објављено и у § 154 другог н. з.

није увреда изјава омазована изјавом учињена знацима и представљањем у слици (т. зв. симболичка изјава). И § 213 н. з. као што се је изјавило, не помиње, те смо принуђени поднети их под „делом“, и као је то и сувише усвојено тумачење овог израза. По тој тумачењу не би било допуштено под § 216 прој., јер се увреда „делом“ сматра као текм прста увреда, а као таква се може сматрати само увреда учињена „делом“ у уском смислу те речи (н. § 6. § А.), т. ј. нападом на тело, а не и увреда извршена знацима (гестом) или представљањем у слици. Редактор је се уклањао да § 108 швајц. прој., али овај не сматра увреду „делом“ као тежу арету увреду.

Пасивна способност за увреду признају се и правним лицима. Равноје [§. 3.] је изложено, да је треба признати свим колективним лицима без разлике.

§. 217.

„Ако је на својим непристојним изјављивањем или изјављивањем радом до другог непосредан повод, да је овај увреда, извршила се може казнити од казне“.

Она одредба је узета из швајцарског пројекта (§ 108 ал. 2). Она је потпуно умесна, али је неправилно захтевати „каженицу радњу“: она одредба је умесна и да случај противправне радње, која није кривично дело, за коју се дакле не може казнити. Сем тога неумесно је захтевати „непосредан“ повод. Довољно је, да је на непристојно или противправно изјављивање одмах (т. ј. за време раздржања) увредом одговорено, а да је оно држање непосредан повод за увреду или посредно, готово је немогуће утврдити. То је смисао и § 326 ал. 2 аустријског као и § 108 ал. 2 швајцарског пројекта [вели „непосредан“ повод дао, а не „посредан повод“].

§. 218.

„Ако је увреда увреду повратно и ако повратна увреда није много тежа од прве увреде, могу се обе стране казнити од казне“.

Ове је предвиђена реторзија или компензација, али је предвиђена неумесно

¹ Ул. Oppenhoff § 193, 21. Kroschek 521.

² Ул. Oppenhoff § 193, 27.

један случај. На име кад је познато уредба „много“ већа од напете, треба суду дати право, да првог уредника може од казне извинити, јер разлога за давање тог права суд у случају, кад познато уредба није много већа, постоји у толико пре у наведеном случају.

§ 219.

„Ко за физичко или правно лице износи или пронио итд.о неистинито, што части и уредбу или привредног предузет овога може неистинито, казниће се као клеветни заговором до годину дана.

Ако је ова писмено јавно или путем штампе, ценилац ће се казнити заговором до 18 месеци.

У оба случаја осудиће суд по свом уверени неистинитости и на новчану накнаду до 5000 динара у корист оштећеног лица, ако ово грађан накнаду итд.о.

Умислио је, што се по уредбу на поређењу к. а. у ал. 1., где се дефинише клевета, већи „штога“, а не „дело“ као у § 210 к. а. (в. §).

Поред „части и уредбу“ већи се и „привредног предузет“. То значи, да се овај не сматра као саставни део части, а кад је тако, онда поврела истог није клевета, већ кривично дело против личности, те се у овом § не би томе требало говорити. Кад се овде ипак о томе говори, онда се је у контрадиктору, јер се тиме, што се у § 219 говори о привредном предузет „нагањана“, да се по пореда истог сматра као кривично дело против части, док се с друге стране противстављањем истог части и уредбу нагањана, да он није саставни део части.

Поред „части“ већи се, по уредбу на француски Закон о Штатама и чл. 21 наредб. о шт., још и уредбу“. Видело се је међутим, да је ово нетачно. Част и уредбу ипак две различите ствари, већ је уредбу само оложај развоја (уговорна части, јавно изјавље даље, и познат је под именом „својств“ части.

Умислио је, што се већи у ал. 1. може шкодити. Тиме се нагањана, да је клевета привично дело урочљива, а не поврела части, као што би изашло из § 210 к. а.

У ал. 2 већи се „јавно или путем штампе“. Изложене и проношене међутим путем штампе је свакој јавно изјави, то је противречно поред „јавно“ и „путем штампе“.

§ 220.

„Ко кривично изјави, свештачка или адвокатска дела или рачуна хваљо изјави- неће радни примања или обзирне накнаде прима или радни заштите отвореног интереса; али ко оспори или испри као старији свог млађе или учени службени до- стави или као чиновник до своје мишљења о његовој ствари, на при томе употребити какав уредни израз, казниће се онда ове уредбе само тада, ако се на форми изјави или околности, под којима је из- њена, може утврдити намера за вребање части извесног лица.

(наставник св)

„ПОЛИЦИЈСКА ТЕХНИКА“

У „Полицијском Гласнику“ последњих година било је више пута говора о Д-Р Рајсову, професору полиције на универзитету у Лодини, а и многе његове стручне ствари преведене су у публиковање у овом листу. Шта више, у прошлој години „Полицијски Гласник“ имао је част да публикује и један оригиналан рад г. Рајсова о „судској фотографији“¹⁾.

У 42. и 43. броју „Полицијског Гласника“ за прошлу год. ми смо у чланцима „Полицијска Техника на универзитету у Лодини“ упознали, укратко, читаоца са суштиним ове најновије гране науке и начином њеног изучавања у Лодини, а сада сматрамо за дужност да их упознали са најновијом и до данас најпозоријом њеном о овој ствари, коју је г. Рајс публиковао априла месеца ове год. под насловом: „Manuel de police scientifique (theuelneik)“ и у Лодини и у Паризу. Ово је само прва свеска његовог великог и систематског дела о „Полицијској Техници“ на коме ради већ годинама, и од кога је у овој свесци публиковао готово најважније одређење — оне о кроби и убиствима.

Ретка је стручна књига која је толико заинтересовала стручњацима и за прво кратко време постигла толике успехе као што је то случај са г. Рајсовом „Полицијском Техником“, која већ и самим својим насловом мора заинтересовати сваког полицијског и судског органа. Готово сви страни стручни листови доноси су о овој намери ојачање, а познати Д-Р Стојке, судски лекар и полицијски лекари у Лијежу већи за њу да је „орави свеможећ подијати полицијској науци.“²⁾ И докато, не зна се шта је најновије и интересније у овој књизи, постоји од предговора на до кроби. Већ сам тај ва- жно јој је предговор написао добро по- знати и чуveni управник париске полиције г. Леани најбоља је гаранција о не- којој вредности. Ево шта г. Леани каже:

„Полиција је административна органи- зација, чија је дужност одржање реда, заштитица поштењих људи од свих изопачених предузема и обезбеђење унутрашње храниве сигурности. Ово су њени битне атрибуте, којима су у по- редним наредбама и земљама придодале и неке споредне о обзиром на њихову теску везу са крими, као што су: и- живања и чињеница, надзор над трговима и изјавица, јавни саобраћај и т. д.

Нена је мисија, пре свега, да спречи кривична дела, или бар да изјави њихове извршенице и стапа их на распо- лажење правосудја. Посао тежи и де- латан у времену, у коме је благост на- рани и обичаја парализала прогресивно репресију све већом применом благих и обавезних кривичних закона; у коме је, како изгледа, брига о давању гар- антија кривична учинила да се заборава на гаранције које заслужују поштења људи.

Али прогрес криминалитета има и других уроча а не само слабост дру- штва које је, изгледа, само себе напустио.

Увећавање јавног богатства изазива у толико већој мери дрскост злочинаца, у неојно је због лакши и добитак об- лажња; модерни проналасци допустаа су им, да у многим случајевима усаврше начин свога рада употребом научних проналаска.

Полиција би даљено заостала од свог задатка да није и она, тако исто, по- знала науку у помоћ. Створене су ме- тоде идентификације, а фотографија, при- менена на судске констатације, постала је, захваљујући г. Бертилоу, драгоцени помоћник полиције.

Није то, међутим, само ова једна грана научне полиције, која је предмет г. Рајсовог интересантног рада. Чувени свештачка ставио је себи у задатак да опише оно, што је Балзан назвао *психологијом злочинаца*.

Иучавајући специјалне обичаје, прош- лост, дневни и ноћни живот, љубав, напавије и укусе, свадности и порове оног опасаног антропа, био је циљ г. Рајсова, а за његово постигнуће има се захваљујући стрпљивом посматрању његова и г. Рај- совој компетенцији, добро познатој у иностранству, у материји криминалне антропологије.

Његове монографије о убиствима и крађама обухваћу оригиналан обавеште- ња. Писан је, исто тако, претресо у свима њеним детаљима неопорној мате- рији пренера, и уз сваку категорију пре- ступа означава помоћ, коју истражни чиновник може наћи у употреби Бертило- нових и других метода.

Књига г. Рајсова, оваква каква је, потпуно је савршен уредни пратител и изјави, материсанта као роман, а тачна као научно дело: мени је задовољство да на њу директно нарочиту напаву стру- чњаци“.

* * *

У уводу овога дела г. Рајс даје де- финицију Полицијској Техници, и позивајући разлику између ње и Криминалне Антро- пологије. Прва нам изјави могућност да откријемо извршенице злочина и преступа помоћу научних метода истраживања и практичног изучавања злочинаца и злочина, док пак друга свадбена знапама, чисто теоријски, о злочинчевој лич- ности са гледишта анатомског, биолошког и психолошког.

Сама садржина „Полицијске Технике“ подељена је на четири дела.

Први део посвећен је професионалним злочинцима, и садржи ове одређе:

- а) Злочинци у грађовина и оспима;
- б) Злочинци ванних и ванних изјави;
- в) Статистика изјавица;
- г) Дела злочини;
- д) Специјализација професионалних злочинаца;
- е) Ситерни и претсудити;
- ж) Пестерација;
- з) Психологија професионалних злочинаца;
- и) Обављавање злочиначких удружења и банди;

¹⁾ Виза 40 и 41 број „Полицијског Гласника“ од прошле године.

²⁾ *Bulletin de Droit penal et de Criminologie*, ок. за јун.

г) Живот злочинаца наших друштвених класа;

ж) Социјалност професионалног злочинца;

к) Тетовирање;

л) Злочиначки језик — аргот, и

м) Тајно злочиначко саопштавање.

Други део књиге говори о свим могућим претима крађа и крадљиваца, као и о начинима и оруђима рада ових последњих. Поред овога, у овом одељку изложена су систематски и упућена за изналажење трговаца крађа и крадљиваца, и идентификовање ових последњих помоћу оруђа, трговаца ногу и отиска прстију. Све ово употребљено је многобројним примерима, махом из личне праксе г. Рајсе.

У главу о крађама г. Раје увршћује и преваре, које назива „инфериорним крађама“. Одељак овај обухвата, поред многобројних савремених превара, и правне аспекте давног новца.

У трећем делу „Полицијског Техника“ говори се о налажењима и појавима, а у четвртој о убиствима.

Г. Раје дели сва убиства у ових пет категорија:

1. Убиства из користољубља;
2. Убиства перверзна;
3. Убиства психотиранија;
4. Убиства политичка;
5. Убиства нехотна;

У почетку овог дела г. Раје говори о убицима у опште, а за овим прелази на сам начин истраге, који садржи ове под-одељке:

- а) Мере које треба предузети на месту извршеног злочина пре доласка истражника;
- б) Фотографисање места злочина;
- в) Фотографисање места злочина;
- г) Истраживање и фиксирање тргова на месту злочина (трговина оруђа, крви, ногу, прстија и т. д.);
- д) Идентификација лева;
- е) Оруђе и одело;
- ж) Разлика између убиства и самоубиства;
- з) Черчене лева (Défense criminelle).

Многобројни практични примери и фотографије, које допуњују и објашњавају теоријско излагање овог одељка, верма су интересантни и од неоспорне користи за практичку примену изложенних метода и процедура.

„Полицијско Техника“ у ствари је први уџбеник за познате злочиначке света и уопштено којење полицијских и судских истрага, и ми је с тога најпотпуније препоручујемо г. г. адвокатима и полицијским и судским чиновницима који се слажу француском језиком. Цена јој је 12 динара, а може се добити у издаваштву „Pauel et Cie, Librairie, rue de Bourg, 1, или код Felix-a-Alexan-a у Паризу, boulevard St. Germain, 168. Г. г. полицијски чиновници могу ову књигу добити и преко уредништва „Полицијског Гласника“. Не би рђаво било, кад би се неко потрудио да „Полицијску Технику“ и на српски преведе.

Д. Ђ. Адамшић.

БЕШЕШЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО ПРИМЊИЦИ ДИЛИЈА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Буричића
чијаш Касацкиот Суд
(НАСТАНАК)

18. Фалсификовање испрашног писма, ради бољег напредовања, треба поднети под наређење § 150 к. зак., а не под § 148. к. закона.

(Види пројекат одлуке Касац. суда од 29-IV-1910. год. № 13594.)

Н. Н. и Н. Н. оптужени су, што су у јуну 1906. г. фалсификовали мајсторско писмо, које је издано Н. Н. као поскарено-леондерско право и споразуму у њему додали још и речи: „директорско, шеферијско, бозаријско“, у целим да би оптужени Н. Н. могао истим доказати да може управљати и такве радње. Првостепени суд поднеде ову кривичу под наређење § 148. т. 2. к. закона и осуди оба оптужена по 6 месеци затвора. Ову пресуду одобрио је Апелациони Суд, пресудом свога I одељена од 13-I-1910. — № 182.

Пошто је ова пресуда по жалби оптужених и њиховог браниоца повинштена од Касацкиог Суда само у погледу тога, што су оптуженици били осуђени и из споразуму назну губитва грађанске чисти, а таква се у овом случају, као што смо већ видели не може доувађати, Апелациони Суд ипрекао је другу пресуду, од 4-III-1910. год. № 1116, која је у осталом идентична с ранијом, само што је сада изостала поменути споредна казна. Ову пресуду оспорио је и Касацки Суд, решењем свога I одељена од 29-IV-1910. — № 3359.

По напем нахођењу овај делатни погрешно је поднеде под наређење § 148. т. 2. к. зак., већ га је требало поднети под § 150. астер закона. Ово законско наређење обухвата не само такво писмо већ и последњем његовом ставу и подоба преступања (напамена оштетљивости (буварина) и друге неправде).

Под овим другим изправљања нала одне поднети поднети се такве неправде, којима је неа, да се последовачки јави утврдила кака спрема или особина извесног лица да казан запит или радњу, дакле у овом случају, кад се фалсификовало писмо у целим бољег напредовања или отпашка (Zweck besessene Fortkommen). А таква је баш и ова испрала — еналоско писмо — слобода о опреми и праву извесног лица да може управљати извесан занат.

Онде стоје и објективни и субјективни моменти за привилеговање делата фалсификата и потпуно је уместо да се и ово дело стави под наређење поменутог § 150. к. зак.

Место сваког даљег разлагања о овоме случају, ми упућујемо на пројекат нашег полог казненог законика (в. § 189. т. г.) и наше мотиве за исти на стр. 449. и 455.

(НАСТАНАК СР)

О ИЗВРШЕЊУ КАЗНЕ.

(Законик)

в). Члан 4. зак. од 3. јуна 1875. одобрава редукцију четвртину осуђенима на више од три месеца затвора која издржавају своју казну у љезијској затвору. А тако се решим индивидуалног одлагања применити пуночино и на превентивни притвор, можда се питају: да ли се гласишта рачуна урочувања треба асимилити превентивни притвор од затвором. Тако, кад је један осуђени на четири месеца затвора издржао три месеца превентивног притвора у казни, треба ли он одмах да буде крштен из затвора? Пошто се превентивни притвор сматра као антиципирани извршење казне, то има екивалентације између ове ове прве затвора. Редукцију четвртину треба дакле да се користи притворени који је осуђен.

Сва ова питања за наш кривични законик који не докунти законско учачување превентивног притвора немају прастајног интереса али се ове две питања ради потпуности, излажући систем законског урочувања који је усвојио француски закон од 1892. и друга страна законодавства, која смо напред поменули.

После осуде на казну назну диспозитивне слободу, отвара се нов период превентивног притвора, која траје до дана кад је ова осуда постојала извршена. Делатност могу су тада: или првостепени суд или виша инстанца у пресуди у урочувању или је првостепени суд у пресуди специјалном и мотивисаном одлуком наредити да се урочувањем превентивног притвора неће вршити у користи осуђеног.

И. У првом случају, т. ј. кад у пресуди првог суда није изшта решено о урочувању, очекивамо је да судија једино по апелату оптуженог, апелациони суд не може одбацити бенефицију урочувања, које је у овом случају законско и целовито, јер би то значило оштакити апелациони суд да државни пресуду противно интересу жалбова. Она се ситуација могла оспоравати само за период превентивног притвора који се издржава после пресуде. Доста, нагледа да овај други део превентивног притвора који није постојао у збојству кад је при суд судио, није ни могао бити предмет описне првог суда и да апелациони суд има право да одбади урочувањем. Међутим је највиша суд одбадио ову разлику и одлучио: да кад при суд није одузео екивалентно бенефицију урочувања, законско и целовито урочувањем превентивног притвора постаје последња пресуда. Нема сумње да и апелациони суд има право одне ка и при суд о урочувању превентивног притвора, али је питање кад он може то да употреби: оди кад суди једино по апелату оптуженог он то право нема јер би тада имао на отежање положаја кривца

ноји се жали. Треба дакле да постоји и апелатив државног тужиоца уз апелатив окривљеног да би апелациони суд могао употребити против осуђеног своје право онемогачивања ситуација у погледу на уграђивање превентивног притвора остаје оноко како је регулисана пресудом првог суда.

II. У случају кад је суд лажно савијашном и мотивисаном одлуком да се уграђивање неће пришта у корист осуђеног, треба правити разлику према томе на шта се осуђени решио према оној одлуци.

Ако осуђени акцентира осуду и не буде се жалео, трајање његове казне почиње да тече од момента у коме је она изречена. Апелатив или жалба коју би могао најавити државни тужилац и њен резултат, без утицаја су: она не може изменити положај осуђеног и спречити одбијање. Ако је сам осуђени изјавио жалбу против осуде и успео да смањи трајање казне уграђивањем се врши неизбежно. У свима овим случајевима уграђивање је законско и обавезно, судија га је мора да одбаци само за период притвора који је претходно пресудио.

Али ако је осуђени, који је изјавио апелату или жалбу прошао са истом, узимачи у оштећеном. Две пропозиције решивши ситуацију¹⁾. У принципу да би се одредило почетак казне треба прибегнути члану 23. и одлучити да ће то бити момент кад је осуђени био издржаван на основу осуде која је постала извршна. Да ли се не би применило уграђивање потребно је да одлука суда који суди по апелату или жалби то јасно каже, јер ако одлука о томе питању не говори ништа прамамо се општем праву члана 24. т. ј. законско и постојано уграђивање.

Из овога се види да се у режиму законског уграђивања за овај други период превентивног притвора, који наступа од изречене осуде у погледу на уграђивање прави разлика према томе да ли је осуђени изјавио апелату или жалбу против осуде или није. Закон не даје повода никаквој тешкоћи, било над осуђени није употребљено правно средство, било кад је употребљено само једно рекурсивно средство. У првом случају, уграђивање је апсолутно обавезно. Мако је ставао за тим је ли државни тужилац наводио осуду или није. Осуђени није криш за издржање невршња које производе жалба његовог противника. У другом случају, на какав да је он рекурсивно средство, апелатив, жалба касација, треба разликовати случај успеха од случаја неуспеха осуђеног. Ако, по свом рекурсивном средству, осуђени добије смањене казне, резултат ће бити исти као кад је акцентирао осуду. Уграђивање је обавезно за други период превентивног притвора. Ако пропадне, т. ј. не успе употребити правна средства против осуде, принцип законског уграђивања, али не обавезно, регулише други период као и први.

Осим ових хипотеза у режиму законског уграђивања превентивног притвора могуће су још и друге ситуације: 1^о кад је осуђени употребљено наменско или рекурсивно средство против осуде; 2^о кад је одлучено од своје апелатив или жалбу коју је био изјавио. Пу, хи се некомо упустити у разматрање ових других ситуација и њихових солуција јер је и оно што је докле изложено доводило да покаже овај систем.

Превентивни притвор постао је од 1892. законски еквивалент казни лишњем слободу. Но, прили да се уграђивања превентивног притвора чим је казна изречена или престо онда кад је осуда постала извршна? Практични интерес овога питања показује се онда кад трајање превентивног притвора заноси управно окошко козико казна казна која се примењује у моменту извршава осуде или кад се оно уграђивања са њом за време рока или употребљено рекурсивно средство. Тако окривљени који је притвором три месеца, био је осуђен на два месеца затвора и у пресуди суд није одбио уграђивање, или је био осуђен на четири месеца, но, по апелату није суђено за време од четири месеца. Треба ли одмах пуштати осуђеног чим се казна која је изречена, сматра као издржаван, под условом да дође олет у притвор после пресуде, ако одлука првог суда буде измешена? Или треба чекати да осуда постане извршна па да осуђени може да се користи уграђивањем?

Позава тачна за дискусију о овоме питању налази се у овој напоменити: да казна одлука не може бити извршена при него што постане извршна а свако рекурсивно средство, било да је формирано или је престо могуће има за дејство да оспушдује извршене осуде. Последница је уграђивања то да се превентивни притвор сматра као антиципирани извршене казне: али ова еквиваленција може бити само од дана кад је осуда постала дефинитивна. Члан 27. који поставља општи принцип одлучује дошта да трајање казне казне лишњем слободу почиње само кад је осуђени притворен на основу извршене пресуде. Уграђивање превентивног притвора почиње само почетак казне у притвор. На тога треба закључити да ставању у слободу казни притвореног не може имати места делано у козико он остаје окривљени, са тог разлога што је издржао казну која га није извршена постала.

Ово је солуција јано напавана. Напомена су да она не признаје главну поину која је донесена у начину рачуна трајања казни лишњем слободу законом од 1892. Некад, под режимом закона од 28. априла 1832. уграђивање се припола функцијом претисом почетка казне на момент од кога је превентивни притвор требало рачунати.

У овом систему постављано је искључиво питање о почетку казне и оно је могао бити решено само после извршене осуде. Данас се уграђивање врши одбијају превентивни притвор од изречене казне. Има две особене и независне одредбе које се не координирају међу со-

бом: ова која утврђује почетак трајања казни (чл. 23.); она која уграђивање превентивног притвора у казну (чл. 24.). Но, ако је стари закон потпунола припо уграђивање у казну која је имала свој почетак а по том била извршена, нови закон на против то ради са казном која је престо изречена, и по том, пре него што је осуди добила своју извршеност. Је ли тачно ово рационално? Ја то не мислим¹⁾. Оно је пре свега много субјективно, не води бргу у јавном интересу, који треба да руководиш у примени казеног закона. Шта више оно је супротно самој идеји уграђивања превентивног притвора у казну и негову правној форми. Уграђивање превентивног притвора појмамо је само у козико има казне, а казна има законску дефиницију само од дана кад је одлука која је изрече извршна. Било да је начин уграђивања везан за одређене моменте у коме почиње да тече казна, било да се оно врши прости одбијањем од цитре казне, — мако је остало за тим: главно је да постоји казна којој се може утврдити почетак или од којег се трајање може одбити превентивни притвор²⁾.

Овоме питању о томе кад се врши уграђивање превентивног притвора има места и по имен рекурсивно законску, у случају примене § 64. по коме се неправедно одложани притвор укида у рачун при самом извршава пресуде: „А, ако би казна, коју би прицао за учинено дело по закону заслужило, тако дефинитивна била да је он ишче притвором претрпео, по што би претрпети имао да је благовремено осуђен, то ће га суд, ипак на заслужено према учиненој кривичној казни осуђити, но, у исто време суд ће у пресуди прећи да се он на „горњих остатокастава у слободу поставља“. У случају кад је дефинирана казна била, по што заноси неправедно одложани притвор: „овај ће се притвор као издржавана казна у пресуди уграђивати и од осуђеног у казне робље, заточена или затвора одбити“ по правилима о претварању казни у § 28.

Утврђење почетка трајања казни импацира континуитет извршава. Од дана кад притворени почи издржавати затвор, преговато, и т. д. па који је био осуђен, он мора да протужи издржавати казну све док она траје или док не буде прекинута изложом или условним отпустом. Свако пуштање које се врши паи ових погодба извесно је незаконито. Тврдиш су да осуђени који је био ослобођен погрешком, може бити олет праћен у затвор, баш после оноко у којој је казна требало нормално да се сврши. Трајање обуставе извршава не треба дакле уграђивати у само трајање казне, јер она има свој почетак од дана кад је осуђени затворен на основу извршене пресуде и тече док се не сврши.

Начин рачунања казни лишњем слободу. — Трајање временских казни у опште треба рачунати од датума до датума, по календару који се употребљује за ме-

¹⁾ Ово ово хипотеза одише се на јавном правног закона од 1832.

²⁾ Corrad. — § 117.

рење законског времена. 1° Ако је казни наплати једна али *више година* ове ће се године рачунати од једног датума до другог. 2° Ако је казна једна али *више дана*, она ће требати да се рачуна дужином од 24 часа и од часа на час.

Нам криптички законик прописује у § 21. ово правилу о рачунању временских казни: „где се затвор на дане и месеце одређује узима се један дан двадесет и четири часа а у један месец тридесет дана“. Овакав пропис садржан и члан 40. француског привичног законика који прописује: „да је казна од једног дана затвора 24 часа, саведено девет дана затвора значеће девет пута 24 часа.

3° Ако је осуда од *више месеца* затвора, она ће се исто тако рачунати т. ј. од једног датума до другог. Но, критика § 21. нашег крив. законика, прописује да је трајање осуде од једног месеца тридесет дана. Тако исто и члан 40. франц. крив. законика прописује: да је трајање осуде од једног месеца тридесет дана. Како ће се у том случају рачунати трајање затвора од *више месеца*? Многа су аутори претеривали значење овога текста. Призивајући у принцип да се трајање временских казни рачуна од датума до датума, тврдили су да ово правило трпи изузетак код затвора за *преступе оседа* и да у случају осуде на *више месеца* затвора, месеце треба рачунати интервалом од тридесет дана. Другим речима, да закон у члану 40. крив. законика не чини никакву разлику између *једног месеца* и *више месеца* затвора. По томе дакле, као што би осуда на десет дана значила осуду на девет пута по двадесет и четири часа, исто тако да би осуда од девет месеца била издржана. Довољно је да је осуђени провео у затвору девет пута по тридесет дана. Али се ово тумачење не може примити о тога што се члан 40. који је по знањенику свију изузетак, мора да тумачи у овом смислу у коме се одступа најмање од општег правила по коме се рок рачуна од датума до датума. Нема сумње да ово тумачење улазила неједнакости које постоје између разних месеци: оно чини казну подједнаком онима које су осуђени на исто време затвора! Али обрнуто, ово тумачење поставља једнакост између казни које су осуђени на дванаест месеци затвора и казни које је осуђени на једну годину дана затвора; тако, да кад се узму у обзир неволе добре стране и неволе неволе, плак је сигурније држати се буквалног члана 40. У овоме смислу одлучује и најсигурније правонауком да затвор за преступа дела од *више месеци* треба рачунати од једног датума до другог.

Овакав солуцију треба применити у нас и у случају осуде на *више месеца* затвора, асти рачунати од једног датума до другог.

Довољно о рачунавању презентивног притвора коју сам наводио и систем законског рачунавања презентивног при-

твора, који је усвојен у неким законодавствима произашо су новине науке и законодавства. У француском законодавству ова је институција остварена тек законом од 1892. он системом који сам наводио у овој расправи. Наш криптички законик не допушта ово уразунавање презентивног притвора, осим једног случаја који је предвиђен у § 64. о коме сам говорио на својем месту. Пројекат новог криптичког законика издучи да сапремном науком и законодавствима стао је на извојиме законедавства која га обавезују наредбују у § 64. прописано: „притвор, који је осуђени издржао пре него што је пресуда постала извршном, урочуваће се у досуђену казну ако је ова затвор, робија али поплаћа казну.“ „Ако се притвор има да урочува у робију или поплаћу казну, то ће се чинити по спрешери постављеној у § 24. и 28. 5. Ово је важна и узвесна попила.“ (Ho Garraud-y, Traité théorique et pratique du droit pénal français.)

Милош М. Станојевић.
СУЗБИЈА

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО ВИДЕОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Никад милост није пријимала са мале радости, него тала: нисам сам сну коју спрему пронаш и требало је дуго очекивати другу тако изоду прилику. Могао сам још са апенцијом, који ми је био немо даосам са његовим честитањима. Ова неспријатна изазва ми тако нерасположење да су то сви апенцији примали. Један од њих, који је успео да ми кажемо тајну мога узбуђења, учини ми врло узвесне прикључе о опасности у коју би дошао бежећи са Саломбијем и Дихамелем, који можда не би остали на 24 часа а да не учине неко убиство. Он ми је световало да их пустиш нека иду и да члам другу прилику кад се укладе. Пришао сам његов савет и добро ми је било, а Дихамелу и Саломбију рекао сам да се на њих сумња и да не треба ни часа да губе, него нека беже. Они то прме потпуно и два сата после те су тражили разбојничку банду од четрдесет осам разбојника, од којих су двадесет само узбуђених плућек месеца у Бришу.

Бегство Дихамела и Саломбија изазва велику ларму у затвору, па чак и у вароши. Сматрало се то као сасвим изнадредна прилика; ази за апенцију је било најчудноватије како и ја нисам узео учешћа. Требао је нехотично направити изид те добоље радници. На два степеница од куле поставише једног шибача са наредбом да не пушта никог да прође па ма ко то био. Сину ми у памети да га заварам и да прођем кроз сву руну која је и требала да послужу за моје бегство.

Франсина, која ми је дозволела снажог дана, донесе ми три аршина тробојне

панталона, коју сам јој био наручио. Од ме направиле нојне и панталону ове шибача и прођем тако нахвнен поред шибача, који, сматрајући ме за општинеког чиновника, поздравља ме са „првог прст“. Показе ме брзо уз степенице и дођем до руне коју су чувао два друга шибача: један у шупи општинекој а други у холнију затворској. Освео што је био у холнију рекаше да је немогуће да је човек могао проћи кроз ову руну, али он тврђаше противат и његов друг да би га поспрмо долазе да бу ја туд проћи обучен. „Даш да пробам“ рекох, спустих се кроз руну и за трен ока био сам у шупи. Праска се да сам се поспрмо у провалатах рекше овог двојици, пошто сам са ове стране, да бу да знајеш околу у моју канцеларију. „Онда, одговори овај што је био у шупи, чекајте да вам отворим врата!“ и он окрете кључ у брави. У два скока одскако сам из степенице општинеке куће и нађем се на улици охаћен тробојним панталонама; ове би ме затвориле конопа да није дан већ био на смрају.

Тек што сам ја изашао, а апенција који ме није пуштао испред ока, зашита: „где је Видок?“ Одговорила су му да се шетам по Лиорниту. Хтео је лично да се увери, али узбуђа ме је тражио по шибача будућима плућима и гласно, није ме могао наћи. Ни значење тражење није имало успеха; изиђах апенцији није ме видео да сам изашао. Уверели су се брзо да нисам више у затвору, али како сам изашао? То нико не знађаше сем Франсине, која је најбезазленије сваког уверавала да не зна где сам прошао, јер она, и ако ми је донела панталоне, није знала на шта бу их ја употребио. Метући на пу је под примотру, али та мера није ништа помогла; војници које су ме пронађутиш чунали су се добро да се не похвале својом ревностом службом.

Док су тражили моје помагање у бегству, ја сам изашао из вароши и дођем у Куртур, где ме најдаљнијом Озивије и комондијан. Девејоје прикине у свому друпу за играње у панталони. Ту сам изашао нисме побегла апенција којима невољно одело, које нису смислили никад, из разлога што друго нису ни знали, сужавање згодно као закон од полиције. На Куртур-а дођемо у Ган, а одатле одскако одмах на вашир у Анђер. У овој вароши били смо пет дана, и придо, од кога сам имао лео, надале добро, али ме једне вечери баш над сам почео аграри аграрише полицијаци: онуко ме је био најам на пакости што сам био постоје редитеља. Овакви су ме још једном у Лиџ, где сам са болом дошао да је европа Франсина осуђена на шест месеци затвора; криптички су је да је потвомагла моје бегство, а пратар Батисет, чија је сна криптичка била што ме је сматрало за нисме ошчирца и што ме је у овом чину пуштао да знајеш из куће „Св. Петар“, тај неспрешн Батисет био је такође ухватио за сву криптичку. Тежако доказ противу њега било је то, што су апенцији, надовољни што су добили прилику да се освете, сведочили, да га је овог тазина материјало од једног изадог

човека од деветнаест година сматра за старог војника од педесет.

Мене су после претелица у околици завојор округа Дуја, где сам био завојор, као опасан човек, а да ме не рећи да су ме мутали одмах у Јолају са оловом и на погачи и на рукама. Ту сам ванамо мога побратима Десосеа и једног младог човека Дојанета, осуђеног на шеснаест година робије за опасну крађу, извршену са оцем, мајком и два брата млађа од четрнаест година. Њих двојицу су били четири месеца у тој Јолају у коју су и мене затворили; спалили су нас на слами; јер их је гад и кишеви су само о хлебу и води; храну коју сам ја набављао, они су смиславили за час. Рагозо паралио смо о нашим стварима и дозвук паралио да она петица дана како она беше једну рупу под патосом у Јолају, која је нашла на реку Сиару што пера изводе дисале. Предузеће ми је неопходно издато врло тешко; требало је пробити изнад од пет стопа дебљина а не платити суму авансирано, који би долазили често морао видети и најмању рупу или ако би постојала од нашег поља. То што би прво било у очи отказало за тај начин, што смо сваку рупу претили и мачери, што смо их на рупе издвали, бацали кроз прозор у Сиару. Десосе је докато био млађи начин да нам отвара окове, што смо радили са много мање тешкоће и учора; један од нас био је сваког дана у рупи, која је била већ, тешка да је човек могао у тој стању. Министар смо да смо били већ на крају, валага рада и нашег ривета над њима да су о томе, за које смо рачунали да су од обичнога камена, били издвали од наслагама гдно великих каменова пеншара. Та оковност смо нагна да унемамо наш подземни ходник и да још негде дама радимо без одмора; а да се не би приметила одсуство оних који је радио, ми смо пунили сломом његов капут и његову кошуљу и ту лутку метали смо у постојају човека који слава.

После тешкога рада од педесет и пет дана и толико ноћи немогуће није; највећ било остало само још издвали један камен и ми би били на обали реке. Једне ноћи решимо се да окумамо срећу; изгледало је да нас све помаже; испалили смо је обично ризице него обично, густа магла нас је јемчила да нас стража неће приметити. Велики камен понусти пред нашим удруженим снагама и паде у ходник, али у исто време вода дуру као са воденим бране; ми смо рђаво били израчунали нашу даљину. Нама рупа, која је била за неколико стопа нижа од површине воде у репи, за час се напуни. Хтели смо се одмах прогурати кроз рупу, али нам брана бујине не допуста но нас још премора да видимо за помоћ да ни би остали у води целе ноћи. На наше запознате додрчање аскација и претари и стадоше заповише од чуда видећи нас у води доколена, за час све се објасни те нас поновно оковале и затвориле у засебне ћелије у истом ходнику.

Онај неуспех беше ме бацио у нека врло тужна размишљања, из којих ме

трже глас Десосеа. Он ми каза „инстра-нак“ да стави није оцајно, да треба да се узгадам на нега и да сам храбар. Тај Десосе био је доста обдарен чврстим карактером који ништа није могао сломити. И ако је коју го био бачен на сламу у једној ћелији где се једна могла кала, окован сложеном од неколико тила, он је пекао на сам глас и мислио само о начину бегства, а прилика се ускоро указала.

[НАСТАВЉА СЕ]

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Жељу за одвојање појединих села од једне општине, у циљу образовања засебне општине, изјављују села на засебним зборницима, па је преко општинског суда достављају надзорној власти, а она, чим се увери да је одлука на засебном збору донесена, спроводи је Министру Унутрашњих Дела, који је дужан поднети је пром. саопш. Народној Скупштини на решење.

Збор седана села Т. на дан 1. маја 1910. године, донео је одлуку, да се село Т. одвоји од досадашње општине Т. и за се образује нову општину под именом општине села Т.¹⁾

Начелник срекни, спроводи ову акта начелству окружном дао је мишљење, да ово одвајање са више разлога не би требало одобрити. Ове разлоге прихватила је и начелство, достављајући предмет Министру Унутрашњих Дела.

Министар је нашао, да нема законских услова за одвајање села Т. у засебну општину, као ни да две општине не могу бити под истим именом, на је с тога актом од 30. маја 1910. године ПМ 10.540 вратио ова акта начелству с препоруком, да даље по закону поступи, пошто он за сада нема шта по овом предмету радити.

Овом изредбом био је задовољан Велимир М. тежак на Т. на је мождом од 17. јуна 1910. године тражио од Министра Унутрашњих Дела да предмет спроведи Народној Скупштини, али ми у противном излазак решење, за које је платио тајегу. У жељи је навео, да је, по чл. 8. закона о општинама, за оцему: да ли можда грађани једног села испуњавају услове који не за одвајање у засебну општину, надлежна Народној Скупштини, која према народном стању ствари и донети одлуку, а не Министар Унутрашњих Дела, који има само ту дужност да збору одлуку спроведи Скупштини.

Министар актом од 22. јуна 1910. године ПМ 11.669, наредио је начелству да саопшти властима, да је Скупштина, која је сазвана у редован сазив на дан 1. октобра 1909. године, закључена.

Нездовољан и овом одлуком, Велимир се поновно мождом од 7. јуна 1910.

¹⁾ По општем закону Т. има 213 становника, а у издвалим селу издвали је 192 становника, који је је за збор мождом и за одвајање савлази 122 становника.

године обратио Министру, наводећи, да је како ова тако и ранија одлука незаконита, јер се нама бито вређају прописи чл. 8. и 10. закона о општинама, па је тражио, да Министар ова акта о одвајању села Т. пошља Народној Скупштини, као једино надлежној за ову ствар, а у противном да му нађе решење, како би могао употребити право жалбе.

Актом од 8. јуна 1910. год. № 13.021. Министар је наредио начелству, да уради што треба и о овоме извести жалитеља.

Не добијавши тражено решење, Велимир се обратио жалбом Државном Савету против одлуке Министрове од 30. маја 1910. године № 10.540, наводећи да је ова с обзиром на чл. 8. и 10. закона о општинама неправилна и незаконита, па је тражио, да је Савет покштити. Изјавио је, да решење Министрове не подноси, јер та није ни добро, ма да га је да пут тражио и положио противну талуку.

Пре него би приступио доношењу своје одлуке по овој жалби, Државни Савет писмом од 18. децембра 1910. године № 9266 тражио је извештај од Министра Унутрашњих Дела, да ли се жалитељ и дао обраћао за решење по овој ствари, као и о томе, да ли је збреса одлука о одвајању села Т. решавана у Народној Скупштини.

Писмом од 12. јануара 1911. године ПМ 676, Министар је поднео следећи извештај:

Кад је начелство окружно спровело Министрову Унутрашњих Дела предмет о одвајању села Т. од општине Т. у засебну општину, и спровело извештај надлежног среког, у коме се тврди, да није испуњено све што треба по закону па да би се могло ово одвајање села Т. решити, — Министарство је под ПМ 10.540, од 30. маја 1910. год. вратило предмет начелству окружном са оваквим наредбама: „Из ових се акта види, да нема законских услова за одвајање села Т. у засебну општину. Па како ни две општине не могу бити под истим именом, то се враћају начелству акта с препоруком, да даље по закону поступи, јер Министарство за сада нема шта по овоме предмету радити“.

Овако је наредбе издато зато, што је требало сазвати збор осталих села општине Т. да реше како ће се звати њихова општина, када село Т. не буде у саставу те општине (тачна 6. чл. 34. закона о општинама), како би се избегла забуда око јединогко најмањавна општине, — као и зато, што је на збору грађана општине Т. решено, да судина општинске оставе и ваву у ову Т. Најзад, овака је наредба издана и због тога што је требало извести, да ли се неће, одвајање села Т. у засебну општину, пореметити континуитет атара ових села која остају у Т. ској општини.

Поменути наредба не носи ниш дефинитивно одлуке Министарства, што се види из не саме, а на име на реч, да Министарство „за сада“ нема шта по овоме предмету радити.

Несавређањем овом наређањем, Велимир М., тапач из Т., мољбом од 17. јуна 1910. год. тражио је од Министар Унутрашњих Дела да предмет спроведе Народној Скупштини, или му у противном изађе решење, за које је платио таксу. Овај акт његов доспех је 22. јуна исте године под № 11669, начелству окружног на надлежност, пошто и односна акта нису била у Министарству.

Затим је исти Велимир своје тражење обновио 7. јуна 1910. год. и та његова мољба доспела је 8. јуна 1910. год. под № 13.021 начелству с наређењем, да уради што треба по овом предмету.

Акта овог предмета, као и представе — мољбе Велимирове, нису прихваћене Министарству на даља поступања све док нису првио начелства добављена новодомом жалбом Велимирове, изданајеном Државном Савету противу наређења Министарства ПМ 10.540, што значи, да се не може сматрати, да је Велимир преткућеним начином одбио од тражења, пошто би Министарство по добављеном акту, после напалног рада, предмет спровело Народној Скупштини и решење издало мољнику, с погледом на то, да ли мољалац по овом предмету може бити правно зантересована страна.

Према напред изложеноме, Министарство није по овоме предмету доносило никакву формалну нити дефинитивну одлуку, нити пак акта спроводио Народној Скупштини.

Пошто се ова акта заједно са мољбама Велимировима налазе сада пред Државним Саветом, то је мољбо Савет, да што пре доведе своју одлуку по жалби, на му предмет тражи, како би исти спровео Народној Скупштини на решење.

Трећи Одсек Државног Савета нашао је, да је овим извештајем утврђен напад извештајца, да му Министар није у року од 3 месеца изадио решење, за да је исто тражио и такоу платио, и да се с тога, по пропису чл. 50, закона о пошловном реду у Државном Савету, има сматрати, да је жалатељ од овог тражења одбио.

Према томе, III Одсек Државног Савета упустио се у разматрање саме ствари, на је нашао, да наређење Министарства од 30. маја 1910. ПМ 10510, којим је решено, да нема законских услова за издавање ова Т. у засебну општину, пошто две општине под истим именом не могу бити — није сагласно са прописом чл. 8. закона о општинама. С тога је, на основу чл. 170, закона о општинама, решено, да се решење ПМ 10540, поништи.

Одлука од 19. јануара 1911 године. № 358.

Јос. К. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

У прошлој години извршене су у Београду три опште, нарочито интересне крађе; објављује се три илегалне одмет новца. Објављује се

извршена под нарочито накрасним знацима. Крадљивци су у размаку од три месеца, удаљени у руде у којима нико не поновно, откарани из затворених каључем, пасе развијали неким алатом и на шта важило: савијали су руде на каључицама, бургама проширивали каључице, на оним ухватили каључице гвозде, које заклања бране, чепаји та. одговарајућим браном, затим саме бране дежурисали. (преступци) и на тај начин напали руде, и прата на власна откарани. Ала, поред свих тих наративних околности, и поред тога што је из

радили, откарале ову (радила је имала излаз и из улице Вука Караџића, према „Хотелу Русаја“) и од куће постоју немог сопственица. Може се замислити запрепаћивање г. Кабалија, који је у испи ишао преко 60 хиљада динара! Када су отворили радњу и ушли унутра напали су град на откопањима, објавио вајаче и касе, на којој су већ били поклањали „дрозето“. Дакле, било је јасно да је објавио пасе поклањено и да је благоверено осуђено.

Сад је било јасно ићи прављење и у том циљу истраживачи поју у дворити и тла

војеница крађама било извесних трагова од крадљиваца, полиција није успела да доведе похвата и ало је, мора се признати, ревносно Рабала.

Обавиност, емисионост у извршоу ових дела, величина одмета сума и дресност крадљиваца изазвале су осигу пакал и зашто-ресеоваи и грађане, и то је помогло да се признаним једног новог покушаја објавља касе каључици узхвати.

У суботу у вече, 7. ов. месеца, око поноћи, Срећко Петрова, познатор Управе Др-

принете, да су средна стављена прата радиби-јева, а тако исто и емолаи прата која су били од гвожђа дебелија као и у обичајне пасе. На овим пратама знаменци су просекли црпј бране толико мољно рука да прође и тако извукао палуч који је био у брани ишутри, иши отворени спољна прата и ушли у дврлаи. Прата су нашла отворена, а тај простор био је заклопањен гуњарабиком и хартином што су их крадљивци собом довели. Испред тих спољних прата налази се још простор, објавио два изадајача мотра, високо оградили,

изањих Монопола, крађао се својој кући и над је био пред радном Леона Кабалија, испача у Клео-Михаиловићу, ишлеу „Хотелу Русаја“ и „Гранд-Хотелу“, учини му се да у Леополу радили чује неки звек, што му да поклада да постоји да неко по објави касе. Број новце ноћне стржаре, а у том нашо и дежурни пар измрта паронинг г. Негосова Таја, и нах се узуре да донета има нешто сумњиво у

коју су огралу крадљивци претили помоћу вер-јавина, јер пазли у дворити није било. Г. Таја, ишир и подмарджини-мадаритисни, Члавић, пресекли ту огралу и ваљу се у крадљивом дворити, које је готово све закривано стрехама. У томе мралу овако две изгуре и са ресовсерама ватеруј ах да лигу руде у касе, а кад су их осектали утврдили се да су то крадљивци.

То некара био је дежури у Управи г. Васе Лазаревић, члан кварту у коме се ово догађало, то извесити о овоме, дошао је одмах и потрага је најровесије предузета. Ухваћени крадљивци привлази су најзад све до поједности, и као главниот кривца, који их је довео, написао им рачун, дао упутица, и описао ситуацију, означив су **Васила Самариту**, који их је 3. ок. месеца протра имао да чека на

дунавској обали у Земљу. Члан г. Лазаревић је првом ланом отишао у Земљу и помоћу земских власти на обали узхватио Василу и довео у Београд. Тако је ова дружина позната.

Интересантно је да је ово објавио по свима околностима једном ранији и да су они били страници; чак не знају ни српски, а по свему гледа се да ни је објавио кривца главног „посао“. Као познатица о њима:

1. **Константин Ђорђе**, стар 59 година, поданик грчки, има пасом, родом са острва Сиона (Грчка), кафеџија, има жинку и децу. Живео оуда по Балкану и Русији.

2. **Димитрије-Дастари-Далопуло**, трговац са пшени, стар 46 година поданик грчки, има пасом, родом из Потерија, у Грчкој.

Ова двојица су ухваћени на путу и код њих је ваљен ова алат за објави пасе. Објави су дошли из Цариграда преко Варне и Софије у Београд.

3. **Васка Самарита**, поданик тако исто грчки, има пасом издат ово године у Бечу у грчком посланству, стар 44 године, женат, отац троје деце, родом из Атине.

Сви ови подаци добијени су од ухваћених азијанаца, те с тога није изјављена могућност да су измишљени, па су можда и пасоме, и као се сазнаје са личним описом крадљивца, кривца. Полиција кварту варошког, стоје с тога према једном великом изјавом: да изјави Језу ни ова чланица или другојче познатица и да да се ухваћени имали учешћа у објави пасе у прошлој години. Расветљавање ових питања доносиће им и улога београдској полицији и онога који грађанима. У том циљу и Уредништво „Политичког Гласника“ доноси слике ових објавица и моли свакога ко би штотога о њима знао да јави или Уредништву или кварту варошком.

Д. И.

ПОТЕРК

Хамадија Спак, отпущеник часовник београдски из Сарајева, дезерзировао је 38000 круна, па затим побегао.

Он је поданик босански, мусомовин, стар 24 године, средњег раста, косе плаве, малих бркова, говори српски и нешто немачки. При

СКРИЋЕ СЕ ПАЖЊА

Крај адићара у Софији. — Несловити грађанин упукао се у стип Д-р. Станковица, у Софији, и не волео узимао следеће ствари:

1. Једну златну таблицу са грбом — Руси орао — а на другој страни крстоу гравирано „Н. Н. Стољичев“;

2. Један златан часопис од фирме „Патен“ са грбом и монограмом Пата;

3. Један сребрен часопис без горњег кључа;

4. Један описивач (јар) часописа, такође без кључа;

5. Једну малу кутију од сребра са емајлираном четуром на ивици;

6. Једну брајантску иглу, у ивици потковице;

7. Једну иглу у ивици прстона са белом камењем;

8. Једну иглу са три камења: брајант, кристал и сини;

9. Једну иглу са монограмом краља Фердинанда од малих камења;

10. Две игле парафене од старинског вомца;

11. Једну иглу са два камења (кристал и бели);

12. Један златан ланец дуг 100 см, изјавио о златном часопису.

Акт Управе града Београда Бр. 23423.

НАВЕН ЛЕШ

3. овог месеца Дунав је изабацио један пушени леш код Градита.

Он је родом из Подричја у ср. крајини, стар 16 година, раста високог, приличног, очују усматко претих.

Акт Управе београдског казненог завода Бр. 4163.

Препоруци се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим ланцем ушине најважнију потеру, и у случају проналаса отишарно их упуће властима које су потереним ланцем, с поштом на означене бројне акти или денеша.

Леш је дуг 170 см, средње равнине, просека косе, четких бркова, обрва, хром, у одећу селачком.

Денеша начинила према рачуну Бр. 10923.

ПРЕСТАЛА ЈЕ ПОТРЕБА

Петар Адрамевећ, осуђеник Казненог Завода у Митровици пратио се сном у ланец, те је зато престала потреба за даљим поштом транспорта.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се показује у напред, и то највише за пола године под своју полицијску власт, и износи: 20 динара за годину за државна и општинска надлежности, а за све друге претплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у плату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ се продају се. Узложак се не збрљају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

ОБЈАВА

Службени извештаји утврђују да се заразна болест колера појавила у јевропској Турској на више места, нарочито у Пехи и Баковици.

На основу члана 1 и 84. Париске Конвенције цела јевропска Турска оглашава се колером заражена од данас 12. јула ове године.

Прелази путника и робе из Турске одобрава се само желеаницом на Ристовић и код Пирота. Остали прелази према турској граници затварају се.

Према путницама и роби предузеће се одмах све мере, које су изложене у уцртанима за сузбијање колере од 10. септембра 1910. год. СБр. 10081. (види „Српске Новине“ од 14. септембра 1910. г. Бр. 202.).

Позивају се грађани да прописане мере и наредбе власти тачно поштују, а властима се наређује да постојеће наредбе бржљиво и строго примењују, водећи рачуна о потребној предуретљивости и понашању у вршењу своје дужности.

СБр. 8321.

12. јула 1911. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
М. Триковић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

Др. Томе Живановић

(наставак)

Објективна научна критика не подлеже никаквој казни*.

Стан ал. 1. на при томе употреби какав извршио израз* неопотпуј је, јер увреда не била и онда, кад израз нису извршили, али је изјава учињена под таквим околностима, да се она дојављује као изјава омаловажавања. То се у остави пријатељу у следећем ставу, али се изворе израза или околности, под којима је учињен*, и на тај начин противни с правим ставом. Не без обзира на то, што је први став неопотпуј, он је извршен. Довољно је било рећи, као што је учињено у § 263 немачког прописа „[Ио... о каквој ствари, казнице се само, уколико се изворе изјаве (не, израз*) или околности, под којима је учињен*, може утврдити намера за вређање части извесног лица“. Као што се види, место „изворе израза“ треба рећи „изворе изјаве“, јер се „израз“ односи само на речи, а „изјава“ обухвата ова средства за исказивање омаловажавања.

Ал. 2 је изјављено, јер по себи се разуме, да и субјективна критика као и објективна не подлеже никаквој казни, ако се ви зорке изјаве или околности, под којима је она учињена, не може утврдити намера за вређање части.

§ 221.

„Ко увреди какво надлежство или општинско тело или чиновника или службеника државног или општинског, царског судије, сведока, тумача или вештака или у опште јавној службеника или посланика народне, окупације или српске скупштине или члана бирачког одбора приликом изборног рада или и изван места надлежности по у погледу званичног рада у опште казнице се затвором до године дана или новчано до 2000 динара.

Ко околности части лица под означеним околностима, казнице се затвором до 18 месеци*.

Стан „приликом званичног рада или изван места надлежности по у погледу званичног рада у опште“ нетачан је. Званичан рад се на име може вршити и изван места надлежности, и над би неопотпуј приликом увредно једно од именованих лица, он је учињено увреду „приликом званичног рада“, а не у погледу званичног рада*. У наведеном ставу се међутим узима по утврду на § 104 и. а. да се званичан рад може вршити само у месту надлежности, јер према немо увреду учињена ван места надлежности може бити само увреда „у погледу на званичан рад“. Треба дакле избацили стан „и изван места надлежности“.

§ 222.

„Ако би које од наведених лица у претходном наређењу при овом званичном раду поступило ненадлежно или незаконито или неправедно и тиме дало повод заинтересованом лицу, да учини оштрава дело, онда се тако поступање може узети као особита олакшавајућа околност за учиниоца.“

По тој може према околностима изјави поступак означених лица узети и као изјављивајућу околност и учиниоца самим од казне извинити*.

Према свему неумесно је, што се одредбе овог § проширују на део § 221 т. ј. и на клевету. Нема ни најмање разлога за доушатице, да се може може користити и клеветни. Заним је неумесно рећи поред „незаконито“ и „ненадлежно“, јер ненадлежно поступање је такође неправедно. То исто важи и за израз „неправедно“. Најзад редакција овог §-а није казнила.

§ 223.

„Ко увреди или околности Краља или Краљевског Намесника, казнице се затвором најмање три месеца.“

Ко увреди или околности на кога члана Краљевског Дома или Народну Скупштину, казнице се затвором од 2 месеца до 2 године*.

Уврела и клевета Краља и других у општем и у специјалним јавним су кривична дела, која су неспорно уграђена чланом општег кривичног закона, јер је заштита чести владаоца и оних других лица један неспорно општи интерес. Према томе увреда и клевета, према општем кривичном закону, место је у интересу систематичног у гр. XII, која би требала да има наслов: „Злочини противе и владаоца“. Овако је учињено у данашњем Казн. Законику (гл. IX).

Ита приједба број 1 и за увреду и клевету на § 221 приј.

§. 224.

„Ко увреди или оклевета владаоца или министарског или члана владаоца или члана које стране државе, који стоји у пријатељским односима са Србијом, казниће се по наредбама из § 223, овог закона, ако се оваква дела извршава према наредби владаоца, министарског или члана владаоца или члана које стране државе, казне у тој држави.“

Редатор је необавиљено предлажео промену текста. Та смисла није учињена у § 218 Дз. к. а, јер се у тексту налази, и у опште познатој страни државе (додато законом од 13 маја 1902 год.

§. 225.

„Ко увреди или оклевета страног посланика, дипломатског министра, дипломатског агента или истражника послона, који је акредитован, казниће се то биде, јер доводи српског краља, или које се извршава до постојања дана или неговина до 2000 динар.“

Редатор је, као што се види, набрајао све прете страног дипломатског заступника. Не пошто се они сви могу сматрати јавним правима, то је набрајао и оне као и у опште противно законској техници. У § 218 а. дз. к. а. се налази присто заступника стране државе.

Необавиљено је, што се под овај § подводи и увреда оди. владаоца бивших страних дипломатских представника у Србији.

Место „при двору српског краља“, неумољиво је, да је тачније рећи „у Србији“.

§. 226.

„Ко учини кривично дело у погледу царског лица, која би се сматрала да увреди или клевету истог лица, да су једна, казниће се по предњим наредбама само онда, ако је ово учињено у намери да повреди част или да штети угледу јавних потомака државе.“

Последњим мењају право на тражење накнаде из § 219 овог закона. Као што се види, редатор не сматра увреду лица — противно данашњем К. З. — Као ласног послоба за увреду и клевету, већ се само јавних јавних потомака могу сматрати као увређени оди. оклеветани. Он је дакле усвојио мишљење, о коме је било говора у § 4 Б I, где је данашња негова неумољивост.

Но и баш да је ово мишљење тачно, редатор је учинио једну велику грешку. Захтевајући на име „намеру“ повреду чести, та назвао као да увреда и кле-

вета потомака постоји већ самим тим, што је извршила имао намеру, да их увреди оди. оклевета, и ако они нису увређени оди. оклеветани, и ако дакле нема кривичног дела увреде оди. клевете! За израза пак „част“ и „углед“ и кривичу § 219.

(НАСТАВЉА СЕ)

—*—

БЕЛЕШЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од
М. С. Буренића
члана Касациског Суда

(НАСТАВЉА)

19. а) Као се крађа изврши на тај начин, што се узлау предмети, који по својој природи морају бити из пољу (као доз, увреда, у земљу и томе слично), она нема места примењивати § 222 т. 3. а, већ ово дело долази под прописе § 221. к. зак. о простој крађи.

б) Када је у питању вредност крађе, у треба допунити прена предности вредност предмета, а не и с обзиром на вредност штеге, која покрађени сопственик може имати услед крађе узаруног предмета.

Један правни случај дао нам је повода за расправу оба наведена питања. Н. Н. оптужен је, што је у винограду Х. посекло разне дозе — наредбом са чокоћа и оди. Вредност узаруног дозе износи 11 динара, а том сечом онеособљено је дојачено чокоћа у року за 3 године дана, која вредност износи 66 динара.

Простепени Суд узео је да овде стоји дело крађе из § 222 т. 3. каз. зак., па је оптуженога за то дело и осудио на казну.

Преесуда неговин. првост. суда од 22 III 1908 — М 6245).

Апелациони Суд одобрио је ову пресуду. (Пресуда II 31 III 1907 М 1837).

Ову пресуду Апелационог Суда укинуто је Касациског Суда; примедбама II оделена од 22-IV-1908 г. М 5144, која гласи:

„Погрешно је Апелациони Суд, што је уздржавајући првостепену пресуду у погледу квалификације дела, нашао: да у овом оптуженом стоји дело, кажњиво по тач. 3. § 222 крив. зак. Јер, да би ово дело стојало, тражи се да по покраде коштине, платно с безита, сабрање постоје у пољу, и у опште предмете, које луду, узлажући се у јавну сигурност, у пољу без чувања држе. Међутим по овом делу ниједна од побројаних ствари није покрађена, нити се пак ове покрадене дозе могу сматрати као предмете, који се остављају у пољу, узлажући се у јавну сигурност. Под таким предметима разумевају се увек мотика, ашоп, пиљак, кола и т. д. Овде је тај случај, да је сам прип. тужилог посекло ово дозу, па да ју је оставио узлажући се у сигурност и потом да је узаруна, већ је дозу са чокоћа окривљени ссекло.

у намери да се њоме користи, што је и учинио над ју је оди.

Према томе, с погледом на то, што арвудост посечене и узаруно дозе [по вештачењу под Бр. 2030 — § 224 приј. суд. по.] износи 11 динара, и овом сечом онеособљено је чокоћа за две године у року у вредности 66 динара, дакле тужилац оштећен свега из 77 динара, — овде стоји дело крађе из § 221 крив. зак. те се окривљеном по овом законском наредби казни имала и оди.

Апелациони Суд није усвојио ове примедбе, већ је дао ове [II 26-IV-1908 М 2197] противарога:

„Апелациони Суд усваја први део примедба, да у радњи оптуженога не стоји део из тач. 3. § 222 к. зак., али не може да примени други део примедба, по којима би овде, према укупној вредности посечене узаруно дозе и оштећеном чокоћа, за две године у року, у износу 77 динара, стојало дело првостепене просте крађе из § 221 к. зак.“

По § 221 к. зак. потребно је да смо, и чисто, вредност покрађених ствари износимо преко 200 гроша, да да биде крађа било кажњиво по тој одредби. То јасно излази из текста поменутих одредаба, где се види да ће се по тој одредби казнити „просто крађе у вредности првостепене крађе гроша чвршћених...“ У ту вредност покрађених ствари не може се узарунајући казна штега, која је услед покрађе пронашла, а не би била у самим узарунајућим стварима, јер то законска одредаба у тој одредби, па ни другде, не каже.

У наведеном случају крађе посечених доза, за које одговара оптужени Н. Н. вредност посечених и узарунајућих доза износи свега 11 динара; остала 66 динара пронашла је вредност оштећеног чокоћа у року. Утврђеној вредности посечених и узарунајућих доза, не може се додати, према горе изложеном и овом вредност оштећених чокоћа у року, и прима укупној вредности нахођеној одређеним квалификацији учиненог дела крађе, као што су то погрешно узеле примедбе Касациског Суда, јер то нише није првостепеност посечене и узаруно дозе, него само штега која је услед покрађе пронашла, и која по наредби Апелационог Суда осирма само особено питање о накнади штега, па се као такво има засебно и деити.

Па како дакле вредност посечене и узаруно дозе, према вештачкој оцени износи само 11 динара, то Апелациони Суд нашао: да овде стоји дело иступне крађе из § 391 к. зак. а не првостепену из § 221 каз. закона“.

Што се тиче првога питања јасно је да овде нема места, применити § 222, тач. 3. К. зак. већ да ваља применити § 221. истога закона. У § 222. к. закона у опште су изложени случајеви издржавајућих крађе, а специјално т. 3. истог прописа предлажући или нарочите ствари или погубо да су објекта крађе тачна, који се држе у пољу, без чувања за то, што се држе узлажу у јавну сигурност. Такав случај оди. а, који, па зато ова крађа не може изгубити ваљитер прсте крађе.

Код другог питања тачни су противречности, а погрешне су примедбе и одлука оште седиште Касационог Суда.

Не може бити спорно, да кад је у питању вредност крађе, онда се ту разуме вредност оне покретне ствари, коју је допов, у намери противзаконог присвајања, узео из туђег пратежана. Та је ствар украдена и ништа више (§ 220 прв. зак.

Пу овим изнети правни случај ипак није добро решен. Ова је долов предходна, пре крађе, објекат крађе — долов, одсекао од чокота, да би их учинио покретним и украо. Овом радњом, која је предходила крађи, долов је повредио ствари прип. туђадома. Јер је чинио штетно у раду за две године дана. Је ли ова радња конзумирана крађом и тиме постала прелепзаста у кривично — правном погледу, или није?

Ona radila sadrži sve elemente dela poštenjaca tujih stvari, ona nije konsumirana donacijom krađom učinjenom i nama se uzeo kao krivično delo na § 211, zak. 1. Tako, učinjenik je poslao u dozu sa čoveka, zvučnu da timе šteti i samo čoveku on je tu poslednju predaju i uzeo, dakle je radio sa dobitom-om.² Krađa čel. učinjena, da po krađi posreduje dozu, čime se čini, mnogo manje delo (§ 391 i. zak.) od prethodno radnje — dela poštenjaca stvari — ne može, dakle, konsumirati učinjenik delikt poštenjaca i učinjenik ima da se kazni i za to delo, učinjeno u realnom stanju s krađom. To je jednako pravilno rešenje ova krivično — pravog slučaja.³

(НАСТАВНИКЪ СЪ)

ФОРМАЛНЕ ПРИМЕДБЕ НА ПРОЈЕКАТ НАЗНЕНОГА ЗАКОНИКА ЗА КРАЉЕВИНУ СРБИЈУ

Секция Топографическая

У издању чувенога часописа *Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft* istašno je Vorentwurf zu einem Strafgesetzbuch für das Königreich Serbien. То је мој превод на немачки језик пројекта нашега новог казненог законика. За успех овога предузећа изам да благодарим моме

⁴⁾ Другa je stvar kod kralja objañanjem, gde se i samome kralju kraljeve neñ prednja i poniznija stvari (kao je kralja uvekome objañanom, § 225. t. j. kani, žaki) i gde je taj momenat neñ uvek u ani prikriznjaloskemu samo kralju.

3. Давыдов И. И. *Полное собрание сочинений*. Кн. 1. М., 1900.

Ред „договор“ у 291. ставу Казн. Зап. исто је исто у хитаче. Наш Канџин Законик не предлаже разлику у формаци, који се овак реченица прилажи. [Или о овоме у 39. Vorwort-у са еиом дестеи Strafgesetzbuch у 31. поим. „Gegenwart-у“]. Мелуџа не знаошени пројекте, који утврђују појав „договор“, не стављају оу на одометат дела поим-нија, већ траже само „договор“ [у 288. поим. „Vorwort-у“ и 3. 365. „Gegenwart-у“].

² Вулз и Олшаннен под № 303, в 10 и 12 в).

поштованом професору, Господину Францу фон Листу, и вредном колеги г. др. Хансу Ландсбергу из Берлина, који је са

Bilo je vrlo teško nemackoj publici, koja je naviknuta na jasnost i tačnost poraza, i na savršenu jednostranu tehniku pri izradi zakleta, dati jedan priznati zakon koji po svojoj formi odaje tragove nesveste i nedovoljno pažnje. Te formacije teškoće zadale su im životu preda. Ja sam ih sažalio zbog te stome najboljem znanju i na svoju odgovornost. Ali je ipak jede koja gorsetka učinjena, onida je ona bar biti novod da komisa- rija, koja sad prejetat pregleda, učinim nužno ispravke.

Ja hu bio ovde u zetsimicnim napomenama obratiti pažnju na niz tih formalnih grešaka. Ono što je sad, od interesa nije sadržina zakonskih odredaba, nego: prvo, da zakon jasno kaže šta hoće, i drugo, da on jako dolizna jedan dani dogazan sastav, da se u njemu daju videti principi, koji se prionode od pocetka do kraja. U interesu kratkoće izostavljam svako citiranje autora i tuđih zakonskih tekstova.

I. Onшти deo je izmeñava drugo
koinzije dobno leviši i moderniji oblik.
Ali posebni deo ne samo da ne svojoj
sadržini sasma drugom dušom diše,
nego uvodi pojmove i principe za koje
onšti deo ništa ne zna.

1. Према § 15. лишење знања јесте главна казна, т. ј. може се изрећи сама за себе а не само у вези са другим казнама, а **губитак службе** јесте споредна казна. По § 34. губитак службе је времена казна, и траје од 2—10 година. О лишењу знања пројекат нема никакве специјалне одредбе.

У чему је разлика између лишења
злата и губитка службе?

Сунтатсено је код обе ове казне да казњених остаје без места које је догађају давао. Казњени *губитком службе* губи то место за време од 2—10 година, или у зависним случајевима за увек. Он у ствари губи способност да за извесно време прима известу јавну службу: „Verlust der Amtsfähigkeit. Казњених лишених закона пак просто губи своје место. За њега нема никаквог прелиминарног ограничења, он прима казнену заповијест, не губи способност да врши своје службе. Са губитком места испуњаје се појам изненађања.

Оно је узгачице једино логично које се према законском тексту може давати. Оно се давање спроводи у спроведеном плану, док је за § 307, не постоји. Он предвиђа могућност издати двострука заповишта, а за напосред време их увек. Према томе заповишта да је и двострука губитак способности да служи а не губитак места. Онда намељу двострука завиша завиша и губитак служи нема никада разлике. Ако је нема: је је губитак служи способности и код двострука завиша време или трајање? Зашто закон о томе не донесе нарочиту одредбу?

2. Овште одредбе у §§ 44. и 45. [штампани пројекат 41. и 42.] дају субјективне квалификације кривичних дела. Да

иже могло да тако каже, радња мора бити извршена умислено или нехотно. По законској дефиницији постоје свега две форме виности (лично правичне одговорности): *умислај* и *нехот*. То се види и у Мотивима. Међутим у посебном закону говори се поред ове две још о три форме виности: о *камери* [§ 86, 171, 175, 185, 306, 315, 323, о врсту радње са знањем (§ 149, 151, 160) и о *рабој* намера (§ 370). У погледу јасности у овоме питању професор ништа није олакшао од садашњег позитивног закона. Али ако су његови преговори, неразумљивију суштину одговара, могли да праве погрешку, давањем законодавцима није то допуштено.

Према Јовановићу (стр. 151), умишљај значи знање и хотенье свих обележја кривичног дела³. Знање није ништа друго него предвиђање последице, т. ј. ефикасност претпоставе о последици у свести виновника⁴ у моменту радње. Када се последица само предвиди онда још не постоја даоузе (умишљај). Она се уз то мора и хтеги. Предвиђање последице постоји и код свесног нехата. Где је као субјективно обележје радње потребно само знање, предвиђање, последице онда се ту за најважнијом тражи нешто мање од умишљаја. Ту се мора изјавити и сваки свесан нехат.

Мотиви међутим, дају два смисла речи „знање“. При објашњавању појма свесталног делова на стр. 154, 155, они разумеју под „знањем“ прединање, последице. Међутим на стр. 157, у жељи да објасне како ће се разумети у специјалном духу употребљене речи „са знањем“ Мотиви пишу: „У овим случајевима израза знајућу и „са знањем“ значи *po se* знамо директног елементу криљичног дела. Они се изражавају искључиво *delus aeventualis*. С тога се они изрази и у пројекту имају употребљавати у случајевима, у којима се хоће да се изрази капацитет *delus aeventualis*“ — ко узвекме при смислу речи „знање“, т. ј. прединање, последице, онда је капацитет не само сваки умнишак него и свестан нехат. Ако узвекме други смисао речи „знање“, т. ј. *po se* знање, онда не само да није капацитет, у случајевима где се тражи да се дела „са знањем“ последице, свестан нехат, него није капацитет ни један облик *delus aeventualis*. Ако је „знање“ прединање последице као извесне, онда, превести тај смисао у одребе и *delus aeventualis* догус у оште не може постојати, јер је његово битно обложје прединање, последице као неизвесне.

Концепција мора naћи овде излаз. Када се постоји речју дава два различита смисла оном ко не није никакмо решење питања. Ово што се у енциклопидионом делу, према Мотивима, жели рећи изражава „са знањем“ није речено. Ја те нисам могао превести другачије него *scientifically*. Непоштовање садржина те речи може бити само егзистенцијално у свести једног појединца. Мотиви би изгледали још да ту престају аналитику „*intuitively*“. За ту квалитативну треба још друга, али још једна реч. Ја те нисам могао пронаћи још одлучитије.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

У востан затвору, у коме смо ми били, били су затворени асиенцији на „Малог Хотела“ и ирвот Багнет, онуловани обојица да су за новац потпомагали своје бегство. Дан њих-пог суђења дође; асиенција би пуштена, али Багнета задржали; суд нареди досађања у коме сам и ја требао бити поштан. (Ирвот Багнет дође тада да ме види и прозвучало ме да кажем истину. На почетку сам му одговарао онако оловачки, али кад ми Десосе рече, да сам се јако посуетио и да га гроба чувају, објави му, да ћу учинити оно што тражи. Он се стаде хвалити, а после да уступи, те га узврати за реч и кажех му, да ми виђани један појам и два науца, за које ми је Десосе рекао да му требају; после два сата ја сам их имао. Дојави да сам оне ствари наплатио Десосе је овако од радости, колкоко су то довозлазани успеси саоба и тежиња окова. Дојавио показиваше тако исто велику радост, и како је радост у ошито пријатија и ја сам се осећао врло задовољан и ано нисам знао зашто.

Пошто се ово одушевљење мало смори Десосе ми рече да изиђи у којој соби ми ја на споду пет казенова белих од оставих. Кад сам му одговорио да им, он ми рече да одступим састави и тада сам изишао да место малтером лежало средином, од хлеба измешаном са струтином. Десосе ми рече да је асиенција који је пре мене био у тој соби намеравао изапати каменом и побила. Дојави сам после него Десосеу и он за час направи један прозал за у мою собу, али искусио нешто срамотно као и мој предшастик: асиенција који је пре био знао за ово промени сам стај и метну на свој тројну у једну собу од Скарпе. То смо били неважни димом једно за друго, тако да сваки покрет једнога осећао се на другом; страшна казна кад траје дуго, јер се апсолутно не може спавати. После два дана Десосе, видели смо утучено, реши се да проба једно срдаство, који је употребљаван само у тежким приликама и које је обично чувано за припрене радоне у бекању.

Као и велики број робовица и он пошание упути у стражњик кутују (изгнаницу) куту теостерпа са овим алатом он се даде на посао и за мање од три сата свидео окове и бацио их кроз прозор у реку. Омак после тога највеће асиенција да види јесмо ли мариш, и хтеде се лепо човек прегрутити кад нас виде без окова. На његово питање шта смо радали, ми му одговорисмо наплати се. Омак дође надзорник асиенци са судским чиновником Хителом, који нас уве поново на вилит. Десосе нестрепљиво извикну; цитате где су ми окови... први су их појели и појели и оно које нам доносила метете*. Надзорник асиенци видети

да ми имамо траку „расковњак“, коју ни један блаточар није још наплатио, нареди да се спучемо и претварамо нас од главе до ноге, затим нас оковале понова, али смо и ове окове одмах избује ноћи онутили, јер нам не беху наплати екулову изгнаницу. Овога пута екулови смо себи усадили да окове скинемо пред надзорником и судским чиновником Хителом, који већ нису знали шта наше да мисли. Главо нуче чап и у парони да да иза нас један мађионичар који доми окове подолурујући их. Да би пресекали те гласове, а нарочито да се не би скретања наплати осталим асиенција на средства којима се могу одоболити окова, државни тузилаци нареди да нас затворе и да нас нарочито чувају, али и то нас није спречило за утекмоше из Дуја пре него што су они мислили и пре него што смо ми очекивали.

Два пута недељом купити су нас да разговарамо са нашим адвоката у једноко ходнику, од кога једна врата вођаху у суд. Успео сам да од казничаре на тим вратима уземем отпис, а Десосе направила излаз и једнога дана, кад се мој адвокат разговарао са једним другим адвокатом, ми изађемо неопажено са торајца. Дојави друга врата, на која нађосмо, радом смо за трип оно и затвор оста давемо иза нас. Међутим једно ме је измучило: шест динара били су сва моја измивања а са том сумом нисам могао ни давемо. Кажемо то мојим друговима који се погодили са неким стражњиком осмехом. На моје навазирање казаше ми да се надају избује ноћи ући, помоћу разбојњаца, у једну осеку кућу у околини, у којој су знали потпуно све наплате.

То ми се још мање допаламо међо мн са Панганима. Ја сам се, нема сумње, востропо изкуством Десосеовим да узакнемо, али ми никада није допаламо помисао да се удружим са таким разбојником, на апан сам, набегао да узакнемо у ма какво обашмење. У вече се најбоље близу једног села на путу за Комбре; требало је тражити хране у солу, јер нисмо били ништа једи још од доручка у затвору, на глад беше постала невољана. Словаштица мојих позубовачних другова могла је извазати сужњу то ми решено, да да идем да тражим намирнице. Ућу у једну крму, одлаже потам сам купуно хлеба и раније, изабуен на друга врата, супротна ошима на која сам ушао, и убуем се у правцу супротном опоме у коме сам оставио другове. Ишао сам цете ноћи и заустави се тек у спаваћу да однамам који сат у једноме отугу сена.

Изађи на Париз где сам се надао виши отстаја за живот, после четири дана отстаја сам у Комајен где сам очекивао да ми мати поплаће наплату помоћ. У Лувиру сретнем једно одељење „принх хушара“ и питам команданта би ли ме приими у војску; он ми одговори да се нико не приима. Поручник коме сам се обратио обратио одговори ми то исто, али дирнут мојом несрећом пристале да ме узме да чувам ремонте, нове коње, које ће купити у Паризу. Призго сам то све

срдно. Шајкача и један стари зналет што ми дадохе уштедили су ми свако заштитивање на варошничкој калони и дојем са одељењем у војничку школу, а после с њим пређем у Газ где је био депо. Дојави у ову варош представити ме муковнику, који ма да је помишљао да сам војни бегунац, прими ме под именом Лапоа, које сам узео и ако да је немалко никакав испрва. Ту под новом униформом и у овоме великоме куку веровало сам да сам силован и мислио сам већ да останем у војсци; кад ме један нестрепљив дојавац врати понова у амби.

Једнога јутра изађемо у паролу сретнемо једнога жандарма, која је из Дуја био преседен у Газ. Он ме је виђао тако често и тако дуго, да ме је пошало на при поглед и звону ме, Вили смо у сред паролни и било је немогуће и помислити да бежање. Појем право к њему и, признајем да је то била крајња дросток, наплати се радостан што га видим и он се приближи, али некако осећајући се што ми се упуни као рђав предлазак. У том прође један војник из гата освадрона и видео ме са жандармом прије ми и рече: По, Лапоа, шта то имаш би црвеном капоу? — „Лапоа“ понови жандарм чуден се. — Да, то је ратно име, одговорни. — „То ћемо видети“, вели он и шепча ме на јаклу. Морао сам поћи с њим. Утврђања су мој идентитет по значајка забележених у бригади и омак по нарочитом спровојнику спроведоше ме у Дуј.

Онај последњи ударац уби ме потпуно; новост које су ме очекивале у Дују нису ме ни мало тежиале: Дојавио сам да су Грлар, Хербе, Штокев и Боанељ решили коном да један од њих ућу на себе пролањење ексцензије, али нао тај ексцензиј није могао бити деиз једне личности, то су смислили да је моје онтуже, кајивајућа не тако за оно што сам их мало отеретио на мојим последњим испитима; и дојавио сам још да је онај асиенци, који ме је могао брањати, умро. Једина ми је још ућела било то, што смо се за премења одвојили од Десосе и Дојената, који су били ућула и бени чотврти дан по нашем бегству и један њих набуле једнога старичара из бијенога дукане крајем отворача из „Понт-а-Марк-а“. Видео сам се с њима Уокор и напе су изгавали зачућени због уокоро и напе су изгавали обашмење сам им да мога наплати одласа, обашмење сам им да мога наплати једнога жандарма у кртку ме је допалаз једног намирнице, примораво гад сам купунао намирнице, примораво гад да бегам наплати. Скућеница овако ми смо онет мислија на бегство, које нам је због приближавања дана суђења, билале оне мислије.

Једне вечери прише један спровод асиенци, од којих чотвинују у околини и метути у мету собу у којој смо и ми били. То су били браћа Дикси, који су уквалили поседина из Бајеза, где су уквалили врло добар угазд докле један нестрепљиво јени случај не откри њихово поштење. Наим чотвирни, врло разбојнички, били су арабима једно разбојничко друштво, која је узевала страх и трепет из околија, а које се чланови јени могли показати. Браћана једне мале девојчице једнога

од Дихесма отпри најзад дружини. Оно-
дете у расговору код неке суседа на-
говори се како је било у стужу последње
ноћи. — „А што?“ зашта је суседна
мало љубоничава. — „Тата је ошет-
дио са примом људима.“ — „О каквим
примом људима?“ — „Буду са којима
тата изаила врло често поју... на се
после враћају дању и броје паре на чар-
шаву... Меја ми мата светла длавома,
а тако и стрна Геноева а отргнута су
са примом људима...“ Патага сам једнога
дана мајку шта све то значи... она ми
одговори: Ђути, херао, твој отац има
једну приу кокошку, која ми носи паре
али само поју и да је не би расдио
мора да гарали лице као што је и љано
перје. Ђути, и ако кажеш ма једну реч
а оно што си видела кокошка неће доћи
више“. Знао се већ да се Дихесми није
гарали ради тајанствене кокошке већ
да их не би познати. Суебна која је
тако зисидла искала своју сумњу узму-
а овај ушта и сам довојичу и мери-
не да љубим прве кокошке не боку
нио други до разбојници, те јави вла-
сти. Тад су предузете тако оштре мере
да банди сама, преубуца, би ухваћена
баи у тренутку кад је нагасила на пош-
пачку.

Најмања Дихесм пошале у Ђону од
цисела један лист од ножа, који је ту
сакрио у путу из Бајера у Ду. Домаи да
ја познати потпуно распоред у за-
твору каза ми да има нош и ушта не
да ли би и ја хтео да бежим. Дов сам
ја о томе размислио дође судија вра-
ћен јандармија да изприи најчисти-
ја претрес наше собе и нах нама са-
ми. Нико није знао зашто се то ради,
али ја сам ниш сатрао за наметно да
сакријем у уста једно мало јеге, које
сам имао уза се, али један јандарм при-
ветио покрет пошпа: овај гута! Шта?

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учњенија су нам ова питања:

I

Суд општине доњо-бадијске, актом
својим бр. 955, пита:

„У члану 71. закона о таксима поред
остаог казано је: да, кад изако овај до-
јел обавезу није, престаје важиати закон
о таксима од 16. децембра 1896. г.
са свима својим досадашњим називама и
допунама, као и прошио § 23. граф. суд-
ског поступка“.

У таквејој тариџи није нигде предви-
ђено казано, како се наплаћује такса за жалбе
против пресуда и решења општинских
власти по грађанским спорозима, крив-
ичним делима и осталим, да ли за др-
жаву или за општину, а у истој тариџи
под а кој општинских власти казано је:
„да се све тако побројане таксе напла-
ћују у корист општине, сем где је ва-
рочито друге казано“.

С погледом на горе изложене закон-
ске прописе нагледати да ли се такса за
све жалбе против пресуда и решења

општинских власти, по грађанским спо-
розима, кривичним делима и осталим,
имада наплаћивати у корист општине,
тим пре, што је § 23. граф. суд. пост.,
— који је говорио о такси за жалбе на
пресуде и решења општинских власти
по грађанским спорозима — престао ва-
жити. Али с погледом на то, што је ка-
зано законом дозвољено жалбу и пошти
предати, суд налага, да је изасутно не-
могуће таксу за жалбе у корист општине
наплаћивати, а и значе суд стоји на томе
гледати, да се такса за жалбе и код
општине има наплаћивати у корист др-
жаве, но зато не налага у закону о так-
сама довољног основца, те сада стоји у
недоумици, како ову таксу да наплаћује.

Да би се закон о таксима у погледу
наплате ове таксе правилно применио,
и да се суд о исти не би отргнито, мога
се уреднички за објашњење:

Како се по закону о таксима има на-
плаћивати такса за жалбе на пресуде и
решења општинских власти по грађан-
ским спорозима, кривичним делима и
осталим, да ли у корист државе или оп-
штине, и по ком законском пропису.

Како се ово питање односи на пред-
мете који се често догађају, то се мога
Уреднички за што скорије објашњење:

— На ово питање одговарамо:

Питање, које је најпрв встакнуто, није
опредељено регулационом садашњим зако-
ном о таксима, као што је то било до
после појма, јер се по § 23. граф. суд.
поступка знала такса за жалбе на пресуду
и решења по грађанским спорозима,
а по т. 88. тариџе старог закона, овет
такса на пресуде и решења по кривич-
ним поступцима.

По садашњем закону, ако би се др-
жава само одевла „а“, ова се такса у
опште не би могла ни наплаћивати, јер
се тако о наплаћама у опште ништа и не
говори.

Али како се не да претпоставити, да
је законодавац имао намеру, да ове
првине послове ослободи сваког такса, то
се има узети, да је он аких оптеретио на
други начин.

Тако, жалбе на пресуде и решења
по грађанским спорозима неумољиво су
уцврћене у ред оних, о којима говори та-
риџа б. тариџе, а жалбе на пресуде и
решења по истиним делима да су обу-
хвачене таксом 83. тариџе садашњег
закона, јер општински судови у оном
случају јављају такође као полицијске
власти према чл. 94. и 95. закона о опш-
тини.

Наравно, да би се ова такса морала
наплаћивати за рачун државни у таксе-
ним материјалима, пошто није из одеља, по
коме се такса наплаћује у готову и за
рачун општине.

Овако би требало да поступају опш-
тине све докле, докле г. Министар
Финансија не изда правила за извршење
закона о таксима, те да избегну могућу
одговорност о којој говори чл. 55. за-
кона о таксима, а интересовани, ако на-
лаже да јису дужни платити ову таксу,
могу тражити редовним путем поправа-
кне, којом ће се приликом дефинитивно

решити: хоће ли се моћи у опште на-
плаћивати ова такса или не?

II.

Суд општине камилоградске, актом сво-
јим бр. 623, пита:

„Мога се уреднички да у примом
свом наредном броју полицијског глас-
ника“, да обавештење овоме суду, као
претплатнику свога листа, о овоме:

По § 13. граф. суд. поступка, оп-
штински судови примају тужбе и жал-
бе усмено и писмено, а одbrane само
усмено, саслушавају наравно и све-
доке јавно, изиђају парнице прето.
Јавост доказе оцењују, према њима
ствар пресудују и аллах пресуду иска-
жују усмено и јавно, а пресуде своје
извршују сами.

По новом закону о таксима, општи-
ни судови наплаћују на име такса под
бр. 359. т. 6. у грађанском спору, који
се код општинског суда изиђа и суди,
за утроченом хартију, позиве и решење
према вредности спорног предмета, који
се тужбом траже осем наравних тро-
шкова, у спору: а) до 20 динара запла-
ћују (1. дин. б) од 20—100 дин. запла-
ћују 2. динара в) преко 100 дин. 3. динара, под
бр. 360. т. 6. на име спорне таксе на
вредност спора од ето динара 3. динара,
по писменим тужбама.

Па пошто се дешава да, суд ово оп-
штински прима и расправља усмене туж-
бе и на основу аких усмено пресуде
искажу, а деси се те се направи и за-
плате наплаћују изиђају тих усмених
тужба и изиђавају пресуду. — да ли
је суд ово општински наплаћивати на-
плаћу и коју таксу, за те усмене пресуде,
али и за извршење запљата по тим
расправљама, и по ком законском
пропису?

— На ово питање одговарамо:

Закон о таксима у тачни 359. не
прави никакву разлику између оних гра-
ђанских спорова, који се покрећу пи-
сменом тужбом и оних, који се покрећу
усменом тужбом, него их подјавно
оптеретију такомо.

У осталој за такву разлику не би ни
било оправданих разлога, јер се, на крају
крајеве, сви спорови савршавају писме-
ном пресудом, која се уноси у протокол
судења у смислу § 13. грађанског судског
поступка, којом се приликом констатира
и сума тражбине и све остало, те је
лико илални таксу, која треба да се
плати.

Што се тиче спорова до 10. динара,
које суде икметом или општинског суда,
да аких се не би могло рећи да плаћају
таксу, јер такса 359. говори о спору,
који се „код општинског суда изиђа и
суди“, а не о оних ван оного.

Према оном, да све грађанске спо-
рове блии они усмени или писмени, које
суди општински суд, наплаћивање се так-
са на тачни 359. и 360. тариџе.

За запљете неће се наплаћивати на-
равно такса јер нису наме оптерећене.
Такса на т. 361. наплаћивање се само
онда, кад се прене преко издаје стра-
нама и њих захтев.

Ово је уједино одговор и на акт суда општине сумоделског у округу паротском Бр. 932.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И НАСТАЦИОНОГ СУДА

Један случај разрешења општинског одборника од дужности о тога, што је у исто време чиновник надлежности, које над општинском води непосредан надзор.

П. С., трговац из П..... упутио је једну представку одбору општине и..... и тражио, да одбор разреши од одборничке дужности одборника Д-г А. С., зато, што је у исто доба и званику округа П..... Своје тражење засновано је на пропису чл. 71. закона о општинама, по коме општински одборник не може бити онај, који је чиновник надлежности, које над општинском води непосредан надзор.

Поводом овога, општински одбор однео је одлуку, да он није надлежан да доноси одлуку по овој представи, па је упутио молбу да се жалби издворној власти.

Незадовољан овом одлуком, П. С. се жалбио надлежној власти, тражећи, да је задарја од извршних на основу чл. 152. закона о општинама, пошто по чл. 71. истог закона Д-г А. С. као окружни званик, који води непосредан надзор над општинском и....., не може у исто доба бити и општински одборник.

Надзорна власт задарја је од извршене одлуку одбору на свих разлога.

По овлашћењу чл. 75. закона о општинама, општинском је одбору стислају у дужност да пени, да ли постоји случај, који чини да какав одборник не може да врши своју дужност. Према томе, ако би био такав случај, он је дужан да о томе донесе своју одлуку, наравно, водећи рачуна о наређењу чл. 71. закона о општинама, које предвиђа узрок, након истиче жалба, по коме одборник не може бити чиновник надлежности, које над општинском води непосредан надзор.

Према овој одлуци надзорној власти, општински одбор на дан 20. новембра 1911. године донео је под № 20686 одлуку: да одбор не сматра Д-г А. С. окружног званика, као чиновника, који има право надзора над општинском, и ако је са саудом при начелству као окружни званик.

У жалби, изјављеној надзорној власти противу ове одлуке, П. С. је навео, да одлука не одговара закону:

1. Што је Д-г А. С. био свикомача окружног начелства, а то ни одбор општински не одриче; и

2. Што као такав, према чл. 71. закона о општинама, не може у исто доба бити и општински одборник.

Надзорна власт разматрају је одлуку одбору, како по овој жалби, тако и по изванредној дужности, па је изнела, да је одлука одбора на закону основана, јер је Д-г А. С. по закону о уре-

ђењу округа и срезова, само стручан резервни начелника округа, који не врши никакав надзор над општинском, пошто начелство врши надзор преко органа свог полицијског одељења. С тога је, на основу чл. 152. закона о општинама, одобрено одборној одлуку.

По изјављеној жалби, III Одеље Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што према II одељењу чл. 71. закона о општинама окружни званик Д-г А. С. не може бити одборник општински, јер је чиновник надлежности, које над општинском и..... води непосредан надзор.

С тога је, на основу чл. 170. зак. о општинама, решено, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 7. марта 1911. год. № 2070.

Немо поврде материјалног државног интереса, кад је неко указом постављен на извесан положај, кад је квалификација прописана законом за тај положај.

Указом од 12 маја 1910. год. а на предлог Министра Правде, постављен је за секретара I. кл. првост. суда С. А. П. Кад је Главна Контрола доводом овог указа разматрала указе о раније постављеном и преталу у судској струци именовањем С., она је констатовала, да је он указом од 1. новембра 1902. год., први пут постављен за писара првостепеног I. кл. суда и служио он тада до 26. јануара 1906. год. у судској струци, када му је указом од тога дана укинута оставка на државну службу. Према томе С. је провео у судској струци свега 3 године 2 месеца и 24 дана; неутуим по именима и допунама у закону о устројству судова од 26. јануара 1904. год. одељења I. а. у § 3. под а: секретари првостепених судова могу бити они који су служили као указни чиновници у судској струци најмање 4 године, а у другој струци најмање шест година. На како по поканом службеном С. нема ни један од наведених законских услова, да би могао задобити звање, на које је указом од 12 маја 1910. год. постављен, то је Главна Контрола, на основу тач. 12. чл. 144. тач. 12. Устава у вези са чл. 6. закона о уређењу Државног Савета, Главна Контрола има права да се жалба у име државе, ако је указом површен капаз државних материјалних интереса у корист појединца.

Државни Савет нашао је, да је жалба Главне Контроле неумесна на ових разлога:

По чл. 144. тач. 12. Устава у вези са чл. 6. закона о уређењу Државног Савета, Главна Контрола има права да се жалба у име државе, ако је указом површен капаз државних материјалних интереса у корист појединца.

Такав случај није овак. Главна Контрола у жалби својој не изводи да површен материјалног државног интереса постоји у постављеном г. С. А. П. за секретара првостепеног суда са већом жалбом, него што је жалба предвиђена на тај положај у чл. 3. а. измена и допуна од 26. јануара 1904. год., у закону о устројству првостепених судова, већ по-

преду материјалног државног интереса изводи из тога, што налази, да је г. С. постављен за секретара првост. суда без прописаних квалификација у § 3. а. помен. измена и допуна, јер није провео у судској струци најмање 4 године, а у другој струци најмање 6 година.

Питање о томе: да ли је овим постављеном г. С. А. П. површен пропис наведеног § 3. а. не спада у категорију питања, која заседају у материјалне државне интересе, већ у питања о правилном или неправилном тумачењу и примени закона од стране Министра Правде приликом овог постављања.

За оцену ових питања Главна Контрола нема основана ни у Уставу ни у закону о њеном уређењу, на стога јој је и жалба, изјављена противу овог указа, неумесна.

С ових разлога, Државни је Савет донео одлуку, да се ова жалба Главне Контроле одбаци као неумесна.

Одлука од 7. септембра 1910. године № 913.

Јос. М. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТРЕ

Артур Конат, бив. трговац из Беча, који узимало, напустио је своје право.

кара у вредности неколико стотина хаљав круна, на злати побогоа из Беча.

Он је веро Мозејево, веома виш, помен, које узгасило стисне (усп. тласило поменом), личи окусом и изборном, великих ушћу. Висока египатска. Говори сав немоћно перичито француски и енглески.

Акт Управе града Београда Бр. 13118.

Франа Иксер, бивши благодот, приватно је 31000 круна у Бечу, на злати побогоа.

Он је веро патолитиче, омазан, добро развијен, које и бркова такво влази, шикског Брде, здравих — амен — зуба. Државна отмен, изорни револвером.

Акт Управе града Београда Бр. 21752.

Милан Мартиновић, бивши благодот, извесничко стисне у Соваји, узео је 5230 лена од продатих билета, на злати побогоа.

Он је стар 31 година, средњег раста, плаво посе, мале пазних бркова.
Акт Министарства Унутрашњих Дела П.Бр. 12787.

Жељојин Милојевић, осуђеник пожарничког казненог завода, чију слику доносимо, побегло је 1. овог месеца из завода.

Добрићко Милошевић, познатији ондашњи, одговор за разбојништво.
Он је стар 18 година, плаво посе, нишак, у одећу првом, грађанском.
Акт изврта дорховског Бр. 3804.

Милена Иванковић, служавица, извршила је крађу у Перу Пачићу, али она, на побегло.

Он је родом из Младеве у ср. тритевничком, стар 29 година, нишак 173 см. очигу угатастих, косе створено смеће.
Делова Управе пожарничког казненог завода Бр. 2064.

Миловић Анђелковић, из Савишља, извршио је саопавља, на побегло.
Он је стар 19 година, смељак, косе прво, очигу жућкастих, без бркова и браде, у одећу сватком.

Делова Начелства ср. јабаначног Бр. 8963.

Никола Вранковић, осуђеник пожарничког казненог завода, чију слику доносимо, побегло је из завода 3. овог месеца.

Она је стара 30 година, родом из Подује у ср. пожарничком, средњег раста, развијени, у одећу је народном. Сем српског говори и влашки.

Акт изврта врачарског Бр. 7091.

Давид Милојевић, познатији ондашњи, извршио је саопавља, на побегло.
Он је стар 18 година, средњег раста, плаво посе, очигу бубуљичав.

Акт Начелства ср. ангалског Бр. 11241.

Стеван Матојевић, она, провеном је 130 дана, на побегло.

5 пара маљга и равне ноге. Све у вредности 110 динара.

Он је стар 20—23 година, средњег раста, крупног грама у врху при гомору.
Акт изврта народног Бр. 8861.

Јоје Ивизић, поручник у војсци, одговор за саопавља, али се залази у бегство.
Он је стар 40 година, нишак, сува, у одећу промисајат, очигу жућкастих, бркова тинах, мало браде (раздвојени).

Акт изврта казавачког Бр. 5401.

Чедомир Марковић, из Читаука, нишак од изража 30 дана изврта, али се залази у бегство.

Он је стар 19 година, средњег раста, свео, у сватком одећу.

Акт Начелства ср. банског Бр. 9494.

Милан Алексић, осуђеник нишког казненог завода, побегло је из завода.

Он је родом из Б. Потова срва заглавеног, стар 27 година, малог раста, смељак, бркова ретких. Од особених знакова има на десном образу белег од носовог.

Делова Управе нишког казненог завода Бр. 2254.

Преноси се политичким и општинским властима, да за овим побеглим лизина учино највишаку потеру, и у случају приватна отаркарно их узете властима које су потеривне влада, с поновом на означено бројке акта или делова.

СКРЕТЕ СЕ ПАЖЊА

Украден воловешед. — 27. прошлог месеца, познатији ондашњи, украде је Војиславу Ђорђевићу, јану одлаштем, једну воловешед на коме стоји марка: „Westfalen August Glinke“, Акт изврта трајачког Бр. 6174.

Игубаки доз. — Апостол Димитријевић, бољави ондашњи, изгубио је 1/4 каласи лутрије под Бр. 5195 која је на волондеш кучицу (VI класе 41. сол) добила полетак од 1000 динара.
Акт изврта сватачког Бр. 5395.

Украден новац и пасом. — Петру Михајловићу, тргу из Крагујевца 2. овог месеца украдено је из зарице следеће: једна бањаница од 100 динара, шест и девет пољаница од по 10 динара, триста динара у сребр, једна осмина лоза Класе Лутрије, пасом лутрије ордина Никола Константиновића, приватна на узмету три малца аперија Народне Банке и једна нов бугар.
Делова Начелства срва крагујевачког Бр. 15785.

УТВРЂЕН ИДЕНТИТЕТ

Идентитет лиза, о коме смо у прошлом броју доносили објаву, утврђен је.
Делова Начелства ср. рамског Бр. 11006.

УХВАЋЕН

Милорад Радовановић, познатији ондашњи, чију смо потеривну доносили у Бр. 24, ухваћен је.
Акт изврта сватачког Бр. 5631.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једнапут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се може унапред, а то највише до пола године код својих полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државни и општински надлежности, а за све друге претплатење у оквир 12 динара годишно. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поштом бројеве „Полицијског Гласника“ не продају се. Узрокосе се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

ОНЛАНА

Свима окружним начелствима, Управи
града Београда и Суду општине
града Београда.

Пошто су у граду Трсту учестили случајеви обољевања од колере, то на основу одредбе члана 7. Париске Конвенције решавам, да се град Трст огласи од данас као заражен колером.

Према путницима и њиховом пртљагу примењиваће се од данас све мере, које су објављене у упућствима за сузбијање колере од 10. септембра 1910. СЖ 10081.

Препоручује се путницима и грађанству, да ову објаву приме к знању, а властима и санитет, полицијском особљу препоручује се брижљива и строга примена наредба, имајући у виду потребну предусретљивост у вршењу службе.

CEB- 8560

16. јула 1944. год.
у Београду.

Министар
умиграшних дела,
М. Трифковић с. р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу јуну 1911. год.

Према званичним извештајима окупних начелстава и Управе града Београда, у току месеца јуна ове године извршено је у Србији:

1. Убиства	35
2. Детоубиства	4

3. Нехотичних убиства	3
4. Покушаја убиства	17
5. Разбојничтва	6
6. Силоваша	2
7. Тешких телесних повреда	19
8. Палењина	28
9. Опасних крађа	95
10. Злонамерних поништаја ту- ђих ствари	20

Od izloženih dela pronađeno je:

Убистава	34	или	97-1%
Детоубистава	4		100 %
Нехотични убистава	3		100 %
Покупаја убистава	15		88-2%
Разбојничтава	4		66-6%
Сазонава	2		100 %
Тешки тел. повреди	19		100 %
Палењина	6		21-4%
Опасни кража	43		45-2%
Зонамер. попиштаја туѓа ствари	7		33 %

Највећи број убијатава извршен је са-
треним оруђем (19), тупим оруђем (8),
оштрим (4), давањем у води (2), давањем
прогута (1) и тровањем (1).

Узроци њиховом извршењу леже: у међусобној саваји на 17 случајева, у осети на 4, у користољубљу на 2, у прилици паки-
нених дужности на 1, у криминалним на-
пади на 1, у бекству на 1², у равном домаћем
животу на 1, у страху од казне на 1.
За сваки случајена узроци су непознати.

Посматрана према местима, у којима су извршена изложена убиства јављају се: у срезу Јабланичком 3, у срезу моравском округа нишког 3, у срезу пчињском 2, у вароши Пожаревацу 2, у срезу косовачком 2 и по 1 у срезима: пољавском округу београдском, космачком, по-

дубарском округу ваљевског, лесковачког, лепеничком, јужног, брадопаланачког, ратинског, трстеничком, левачком, паравиномском, алексиначком, мачванском, хомиљском, голубачком, званшвом (непронађено), млавском, орашком, добричком, прокупачком, тријавском и парешима: Нишум и Београду.

Детоубиства извршена су по 1 у срединама: нишанском, белопазаничком, поцерском и тријавском.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезовима: кључком, ресавском и нисанитком.

Покупаји убиства извршени су: у срезу косачињом 2 и по 1 у срезонина; пасожаком, пасовском округа валдешког, масурјачком, кључком (непропађен), поретком, жуљском, парфавином, мориском округа пишног, азбуковачком, млавском, бољавачком, пригорском (непропађен), драгачевском, јачком и у вароши Београду.

Сва ова дела извршена су у нећусобној свадби и освети.

Разбојништва су izvršena po 1 u
српозимa: коснајском, тампавском, брзо-
патлачком, рамном (непронађено), звиш-
ком (непронађено) и златиборском.

Силована су извршена по 1 у срезу
ужичном и вароши Ђуприја.

Тешке телесне повреде извршене су у вароши Београду 3, у срезу нишком 2, и по 1 у срезовима: косијаском, посавском округа навањског, тивинском, навањском, лесковачком, гружанском, поречком, ризањском, златичком, рајевском, звињичком, заглаваком, бољевачком и прокупачком.

Палејанине су живишине: у срезу голу-
бачки 3, у срезу палејанском 2, у срезу
депонишном 2 (1 пронађена), у срезу ре-
васишном 2, у срезу бачанском 2, у срезу
завишном 2 и по 1 у срезовима: поласишном
округа Вазелског (пронађена), пчињском
лескопачком (пронађена), расишном (про-
нађена), гелишском (пронађена), параш-
ишном, нишном, мацанском, појаре-
вачком, допаском округа допарачишном

⁴⁾ У јуну месецу 1946. г. ангажован била је:

1. Убийства	82
2. Добровольства	
3. Политических убийства	4
4. Покушаи убийства	30
5. Разбои	0
6. Телесных повреждений	21
7. Нападения	29
8. Ограбления грабеж	178
9. Завладения движимых вещей силой	5

²⁾ Убијен осуђеник измаог назаненог завода, при
логству.

зиданско, добричко, провучацком, ужичком (пронађена) и у вароши Пироту.

Вредност свих ових нађених износи око 10,600 динара.

Опаше крађе извршене су: у вароши Београду 9 (6 пронађених), у срезу лашком 8 (3 пронађена), у срезу козубачком округа ваљевском 4, у вароши Пироту 4 (све пронађене), у срезу тамнавском 3 (1 пронађена), у срезу јасеничком округа крагујевачком 3 (1 пронађена), у срезу ресавском 3 (1 пронађена), у срезу жупанском 3 (2 пронађена), у срезу калочком 3 (све пронађене), у срезу грабљанском 2 (1 пронађена), у срезу крагујевачком 2 (1 пронађена), у срезу пачинском 2, у срезу поданичком 2 (обе пронађене), у срезу грабљанском 2 (1 пронађена), у срезу брањанском 2 (1 пронађена), у срезу крижанском 2 (1 пронађена), у срезу неготинском 2 (обе пронађене), у срезу поречком 2 (1 пронађена), у срезу посавско-тамнавском 2 (1 пронађена), у вароши Пожаревацу 2, у срезу жокаревачком 2 (1 пронађена), у срезу голубчићком 2, у срезу осечинском 2 (1 пронађена), у срезу пригоришком 2 (1 пронађена), и по 1 у срезовима: космарском (пронађена), подгорском, тесновском (пронађена), равањском, летачком (пронађена), доспотовачком, александрачком (пронађена), дучићком, рајевачком (пронађена), поперском (пронађена), раз скок, орашком, јасеничком округа смедеревског, зајачарском, тимочком, краљевском, рачанском (пронађена), алатборском, студеничком и у варошима: Ваљеву, Крагујевцу, Неготину, Бучурју, Нишу (пронађена), Шапцу и Горњем Милановцу (пронађена).

Вредност свих ових крађа износи око 21,300 динара.

Законичних поштомата туђих ствари било је: у срезу таковошном 6 (све пронађене), у срезу посавском округа београдског 3, у срезу добричком 3, у срезу грабљанском 2, у срезу јасеничком округа крагујевачком 2 и по 1 у срезовима: мажурничком, крагујевачком (пронађен), пожаревачком и у вароши Београду.

Вредност свих узикнутих ствари износи око 13,900 динара.

Сем ових изложених дела извршено је у Србији у току месеца јуна и 18 **самоубиства** и то: у срезу драгачевском 3, у вароши Београду 2 и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, козубачком округа ваљевског, ваљевском, пачинском, јабланичком, грабљанском, параванском, александричком, рајевачком, поперском, подунавском, пригоришком, и студеничком.

Опаша самоубиства извршена су: баталњем оружјем 3, **додатком у воду** 2, **тротњом** 2, **општем оруђем** 1, и **својим телом и пројектил** 1; а укупно изложеном врло мало: у **болести** за 6 случајева, у **страху** од казне за 3, у **душевном растуртосту** за 2, у **старости** за 1, у **тресци савета** за 1, и за **пет** случајева узроци су непознати.

Попуњања самоубиства извршена су: у вароши Београду 3 (два баталњем и тротњом), у срезу зајачарском 2 (оба општем оружјем; калитица и болест и по 1 у срезовима: посавско-тамнавском (дешањем, непознат), и у вароши Чачку (вешањем, страх од казни).

Опаша преглед до сад изложених дела овакав је:

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Ђисинковића

(НАСТАВАК)

§ 227.

„Истинитост клевета може се доказивати.“

Тужилац има права подношења притужби доказа.

Доказивање истинитости није допуштено.

1. У случају §§ 223, 224. и 225. овог закона;

2. Ако би се имало доказивати какве кривичне дела, које се изише и казни само по тужби приватног тужиоца, а оваква тужба не би била дата власти, или би тужилац од ње одустао.

3. Ако је ошлеветан за приватно дело, које је клеветник против њега изише, ошлеветан својом одговорношћу извршеном судском одлуком;

4. Ако се клевета односи на породични живот, изазивајући случај или клевета садржи напомене какве најчешће раде, или на приватан рад, ако тај нема везе са јавним радом дотичног лица или с каленим предузећем индустријским, трговачким или финансијским, које се обраћа на јаван кредит.

У свакој од ових тачака 2. и 4. овог параграфа, истинитост клевета може се доказивати тек по одобрењу околности.

Ако је код изложене клевете тужено или повредено кривично или дисциплинско или пословно право или дисциплинско или пословно право, које се окривљени против неких казни, то ће се да околности овог излагања или одлуке да се исто не предузима, одложити излагање и судбину до будуће одлуке.

Овај § је првице §-а 212. к. з. с. додатком т. 4., да је доказивање допуштено, ако клевета садржи напомене какве најчешће раде, и пр. боложом, што не изгледа на мало оправдано, и с додатком у истој т. одредбе члана зак. о шт. Кривично одредаба § 212. к. з. и 20. зак. о шт. в. 3.

§ 228.

„Ако оптужени докаже истинитост свога тужбе, то се неће казнити као клеветник; али може бити кажњен ако увреде, ако се на начина тужбе или других околности уопште његова намера за вређање дотичног лица.“

Кривичку става, да се на начина тужбе или других околности уопште његова намера за вређање дотичног лица, в. код § 220.

§ 229.

„Истрага увреда и клевета предузима се: 1. По приватној тужби у случају §§ 216, 219, 220. и 226.“

2. У случају § 223., по молби Министра Правде, ако дело није јавно учињено;

О К Р У Ж И

Тужба број		Тужба	Клевета	Неистинитост	Београд	Београд	Скопје	Топла	Пачево	Опаша	Законични	Самоубиства	Попуњања
1	Опаша београдска	2	—	1	1	—	1	—	5	3	1	—	—
2	„ ваљевска	1	—	—	—	—	2	3	11	—	—	—	—
3	„ краљевска	1	—	—	—	—	1	9	3	1	2	—	—
4	„ крагујевачка	—	—	—	—	—	—	1	3	8	5	1	—
5	„ крајинска	3	—	1	2	1	—	1	9	—	—	—	—
6	„ крагујевачка	2	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—
7	„ пораванска	2	—	1	1	1	1	4	0	—	1	—	—
8	„ жичка	1	—	—	—	—	—	2	3	2	—	1	—
9	„ перотска	—	2	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—
10	„ пораванска	1	3	1	—	—	—	1	1	5	—	3	1
11	„ мажурничка	—	—	—	1	9	—	1	8	15	1	—	—
12	„ рачанска	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—
13	„ смедеревска	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—
14	„ тимочка	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
15	„ толовска	4	—	1	2	—	—	1	2	2	3	—	—
16	„ ужичка	—	—	1	1	1	—	1	3	—	1	—	—
17	„ чачанска	1	1	—	2	—	—	—	1	—	3	3	—
18	Укупно града Београда	1	—	—	1	—	2	—	8	1	3	3	—
Укупно:		35	4	3	17	6	2	19	28	95	20	18	7

Из канцеларије Аустроугарско-Полицијског Одељња Министарства Унутрашњих Дела, 18. јула 1911. године Абр. 1300, у Београду.

3. У случају §§ 223. и 225., по налогу Министра Правде а тужбе из ове стране државе или њеног административног заступника.

Како уредба и клевета право на истрагу застарела за 6 месеца од дана, кад је дело учињено, а извршене пресуде за јошвише дана од кад пресуда остане извршена⁶.

Разлози који говоре у прилог тога, да се уредба и клевета владноца истражује по налогу Министра Правде, постоје и онда, кад оне нису јавно намете те је одредба т. 2. неумесна.

§ 230.

У свима случајевима ове азов уредбе или клевете, суд ће доставити уредбама или оправдањима лицу пресуду у термину пресуде о тужби осуђеног лица, а на сваке уредбе или оправдања лица може суд, ако је дело учињено првом штатом, народним о тужби осуђеног штатом пресуде у класи новинама⁷.

У овом §-у безразлично је пропунштено, да се оправдањем или уредбом да право, да по оправдању суда, објави пресуду о тужби кривиченом и онда, кад је она јавно на који начин извршена, а не путем штатом.

§ 231.

„Покушај кривичних дела из ове класе неће се казнити“.

Реторција (или компензација).

А. Казнене Законик

1. „Ако је укресана страна уреду са места повратила, а ако повратила уреду није много већа од оне учињене јој, вози се у § 215. н. а. неће се ни једна страна казнити“⁸. Онде је реч о реторцији⁹.

За исту је потребно:

а) Да је уредба одмах („са места“) повратила. „Одмах“ значи, да намећу намете и повратила уреду мора бити континуирана, т. ј. да је намећу њих кратки размак времена, што је једно заједничко правило. Према неким је међутим допознато, да је уредба повратила за време трајања азеута, и ако нешто дужије времена. Тако уместа уредба може бити према њима повратила уреду оу класи новинама.

б) Да повратила уреду није „много већа“ од друге, што је једно заједничко правило.

в) Да су ове уреду у привично-правном смислу. Према томе не би могло бити компензације, кад би противправност једне уреду била аскултативна, и пр. на основу § 214. н. а. Без значаја је међутим да ли су извршени кривични. Према томе може бити реторција и онда, кад је једна уреду извршена, или народни посланик. В. О. 2. § 84. III.

г) Да је намета уреду повратила од самог укресаног. Не би могло бити компензације, кад би уреду била повратила од средине или пративца укресаног лица.

2. Кад су испуњени горе изнепени услови реторције, „неће се ни једна страна казнити“ неће се у § 215. н. а. Из начина изражавања се види, да је суд дужан, да ослободи кривичне одговорности оба уредника, кад су они услови испуњени.

Не види се ништа о случају, кад је друга оди. прва уреду „много већа“ од прве оди. друга. Али је оправдано узети с обзиром на § 174. н. а., да се не може казнити онај, коме је намета „много већа“ уреду, и да се онај, који је намета „много већу“ уреду, казни блажије, т. ј. да му се сматра као ублажавања околност то, што је и он укресан.

3. За примену § 215. н. а. није потребно, да су обе уреду на суђењу, пита чаш, да су тужбе подигнуте од оба укресана лица. Но ако је само један подигао тужбу и оптужени се дозове на § 215. н. а. се једина има ослободити кривичне одговорности. Он се ина ослободити кривичне одговорности тек и онда, кад је за уреду, која је нешу намета, у другој кривичној парници укресан био осуђен или и ослободен зато, што није криван.

4. Кад су уреду ослободили кривичне одговорности на основу § 215., они нису кривни, али њихове уреду остају противправне, т. ј. привична дела. Остатак реторције је дакле само услов правичности. II. Код уреду на § 104. н. а. да постојање реторције је довољно према § 104. н. а., да је укресан изазвао на уреду незаконитим поступањем лица, који је укресан, т. ј. чиновника и у опште јавног службеника и т. д. Но у овом случају остављено је нахођење суда, да укресана ослободи кривичне одговорности или да га казни блажије, т. ј. да му оно незаконито поступање сматра као ублажавања околност у § 104. н. а. се вели погрешно само, а да изазивајућу околност¹⁰.

У овом случају је недостатан незаконитог поступања узлов кривичне одговорности за уреду, а у другом је постојање истог обавијателно-олашчана или ублажавања околност.

(НАСТАВАК СЕ)

—*—

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

М. С. Буричић
члан Касацкиог Суда

(НАСТАВАК)

20. Касацкиог Суд разматра све значајне пресуде и решења нижих судова, но само по жалби (§ 273. крив. с. пост.). Он може примедбе на отежачне кривичне чињенице само ако има жалбе државног или приватног тужилаца (§ 275. крив. с. пост.) А исто тако он може примедбе или на олашчачну кривцу само онда, кад је изјављена жалба од оптуженог или његовог бранкоца.

(Иди у истом смислу и наш чланак у класи „Кривичноправни чланци“ —

„Два важна питања из области нашег кривичног судског поступања“, стр. 30 и 31, као и Никетића Казнене Законик, и кривични судски поступак, код § 270. кр. с. пост.

У овом смислу стоји и стално решење у Касацкиог Суду.

Види противне описе одлуке Касацкиог Суда I и V 1909. г. № 5263 и 8 VI — 1909 — № 63947.

Х етавај је под суд за опису крађу. На претресу, прии. тужилац одустао је од тужбе. Како је оптужени дело признао, поротни суд огласи га за крива, а државни суд осуђа га на казну. (Пресуда покрен. прв. суда од 18 IV 1909 № 8603).

Противу ове пресуде изјави жалбу само државни тужилац, и Касацкиог Суд (I—2 V—1911. г. № 1263) укинути ту пресуду са ових разлога:

„Кад је државни суд преступајући кривичан законских наређења на одлуку поротног суда, прии. слем тич, што је оптужени, због односа сроднички са опт. тужилац, одустао од тужбе, нашао да се опт. Изјава има казна одмити по одредби т. I. § 223. крим. зак., — онда је погрешно, што оптуженог, Х. поред казне аутора није осуђено и на споредну казну губитака грађанске чести, кад дела крађе повлаче полицијски надзор и губитака грађанске чести.

У осталом суд је погрешно још и у том, што није дао разлога зашто оптуженога осуђује на казну за ову крађу и без тужбе приватног тужилаца, као ређењем ујак оптуженог поротни, првотни пропису § 235. крим. законика.“

Првостепени Показатељски Суд уопште ове примедбе и наводи да је опт. Х-а погрешно осуђено на казну, кад онде нема тужбе, а доде се према личним односима опт. Х. казни само на приватну тужбу (§ 235. крим. зак.) дао је ове мотиве:

„Како је тужилац пре саопштеном прво пресуде, одустао од своје тужбе, приватног кривцу опт. Изјава, а описе одустатку има места према I одељку § 235. и § 30. н. а. као, то се оптужени Изјава има према § 250. н. крив. с. пост. пуштајући испод суђења.“

У овом смислу Суд је и донео пресуду од 22 V 1909. г. № 11469, коју је огласио и Касацкиог суд. (I—8—VI 1909. год. № 6447).

Онаве одлуке погрешне су јер Касацкиог Суду по означеним прописима крив. с. пост., није овлашћен да аде на корист оптуженога, кад нема његове жалбе.¹¹

У осталом, онде је цела радња првостепеног суда погрешна, јер, кад је приватни тужилац од тужбе одустао, а и он по моме, закону има на то и право.

¹⁰ Државни је код државних држав. Ту се изјављује да се по жалби тужилаца страна држав. кад држав. тужилац мога није одустати оптуженог, али ту и само државно тужилацство мога у приватног тужилаца није ни користи оптуженог. Тогг мога ни у приватног тужилаца о крив. суд. пост. ни у приватног тужилаца.

¹¹ У овом смислу упућује на прописе § 239. 243. и 456. крив. с. пост. из Црквену Новина.

онда се одна имао снажи даљи рад принуђујући и оптуженоме није требало ни судити, дакле није требало поротницима ни постављати питање о његовој кривици.

У конкретном случају, Насионови Суд могао је по, § 276 само у особеном писму примитија суду, да је учинио превршцу, што је протрпало § 235. казни, али оптуженомо осудило на казну.

По нашем мишљу осуђени би у овом случају могао тражити и добити поновно суђење овога оптуженога, аналогно пропису т. 3. § 350, пр. с. пост.

(наставник се)

ФОРМАЛНЕ ПРИМЕДБЕ НА ПРОЈЕКТ НАЦИОНАЛНОГ ЗАКОНА ЗА КРАЈЕВИНУ СРБИЈУ

на
Националном Тополоничком

(скупштина)

§ 280, које да казни зелеништво. „Ко при каквом теретном уговору уговори да себе каже прекором или коју корист.“ А ако зелеништво дао дужник или да прати дужно не мисли него његовој земљи, ни пријатељу и т. д. онда неће бити казниче. Зеленишће је поздравити ову стилизацију. У овај рад постигнућа овај елазе речи: уговор да себе каже за другога.

По § 301, при уговорима ствари не да је претвара учиница. З а ако је једна страна обавезана другој страну о. количина корисних делова казне робе. Ако му је тирало да рађају или 15 градова а она има овога 107 Јесу ли алкохолна пића кориснија што у њима има више алкохола? Да сам место корисних рекао *erforderlich* — нужни, захтеваних, тражених.

У истом параграфу тачна 4. обавља о пореку робе није услов за продају, него услов за куповину, јер условне те врсте поставља само купац. Ја сам првено са *kaufvertrag* — уговор о куповини.

По § 326, казниче се телеграмима саопштења којима се телеграм не тиче. „Валда којима он није упућен? Много пута се баш телеграм трећих лица обавезује много, тиче“, на пр. казна вест о банкрутству или о ствари пицање, догађају који утичу на цене и т. д.

2. Примедбе друге врсте односе се на неодговорно или нејасно стилизоване законских одредаба.

§ 51, тач. 3. „Све до наплате давност прве године осуђени малолетници подривају казну одвојени од пунолетних и у поротницима казанима заводима.“ То се може да разуме двојачко: 1) одвојени од пунолетних у заводима заводима; 2) одвојени у поротницима заводима од пунолетних.

По § 147, у случају тежке повреде из нехата учиница не се казниче. „Израз „тежка повреда“ употребљава се тек у овоме параграфу, и то без остваре коју од напред изложеных повреда закон казниче као тешку. С тога би у заградил требало да стоји „тежка повреда (§ 141).“

§ 270, гласи: Ко силом употребљеном противу *каког* лица или противом истовремене опасности за живот или тело *ког*, одузме коме какву покретну ствар. * Какав, *чије*, *коме*. По овој стилизацији је са свим могућно да се сила или претвара употребити противу једнога лица (на пр. противу детета) а да се ствар одузме од другог лица (на пр. оца). У мотивима (стр. 608) нели се да се под разбојништво, употребљава сила и претвара претвара извесном лицу, *носиоцу* *против* *које* се *одређа* *обављати* *ствари*. * То тачно одговара научном појму разбојништва. Али употреба неодређених заменица у дефиницији чини да се мотивира каже једно, а у закон се пише друго. Место *чије* и *коме*, *вала* *рећи* *место* и *њему* *или* *томе*.

По § 294, *отстајали* дужник који је противправно извршио *поједине* *своје* *поворне* *на* *штету* *других* *својих* *поворних*, *казниче* *се*. * Је ли дозвољено да је намирно само једнога, или мора бити више поворниха?

Врхунац неодређености постигнут је у § 352. „Новчано до триста динара казниче се *ко* без одобрења надлежне власти *одређи* *јавне* *преставе* *или* *томе* *о* *обавно*, у случајевима где је то одобрено потребно.“ Овај параграф нема ни једнога јединога стабилнога елемента. Преставе. Шта је то преставе? Да ли извесне поштиничке или извесних догађаја, да ли ради материјалне добити или бесхиса? Је ли „преставе“ један политички збор на коме се отпела који немиш? И кад се најпре употребити једна неодређена реч, онда се каже „и *томе* *подобно*“? Тако неодређивање закона није ништа друго него отварање врата највишеј самовољи његових извршилаца, самовољи која ништа узглед права и поткопава егзистенцију правне организације.

3. Велики број стилизираних грешака су изход недовољне пажње при редакцији закона. Врло је неугледно на пр. да се, кад се у једном параграфу набрајају неке случајеве, час пише: а), б), в), а час опет 1), 2), 3), и т. д. или се час употребити један ред реч, час други ред реч.

У § 94, каже се „Устав *земаљски*.“ То је погодан израз за једнога српског јураниста, неупотребљив за правника, а немогућан за законодавца. Устав је одређен а не „земаљски“. Или на прели се народни: новци „који је у тежају у нашој држави“ (§ 197), *дела* *извршена* *према* *нашој* *владају*. * Јесам ли и ја немачким језиком требало да преведем „нашом владом“?

Једно исто лице *час* се зове *кривац* (§ 97, 156, 285 и т. д.), *час* *прозоровац* (§ 150, 156, 157, 158), *час* *учинилац* (§ 151, 154). Негде се каже за *делатну* *радњу* *кривца* (§ 140, 324), *ма* *да* *се* *суду* *редовно* *то* *зове* *кривично* *дело*.

У § 154, у првом одељку *вели* *се* *прозорокује* *опасност* *у* *другом* *одељку* *до* *опасност*. * У § 156, у првом одељку *се* *вели* *опасност* *за* *кривично*, у другом „опасност за ствари.“ „Здравље“ се у првом одељку наставља у другом уопш. У § 158, *вели* *се* „*ко* *под* *горњим* *условима* *прозорокује*.“ Међутим није рез

ни о каквим условима него о *радњама* којима се *опасност* *прозорокује*. С тога је требало рећи „*ко* *горњим* *радњама* *прозорокује*.“ § 161, каже нехато *поступање* *особа* *при* *пожару* *гаража*. А зашто не *броја* у опште, *гас* *би* *био* *обукава* *и* *пожар* *електричног* *броја* *или* *једрице*?

У § 175, *вели* *се*: „*Прописи* *овога* *параграфа* *применују* *се* *на* *ове* *случајеве*. *тач*. 2. *над* *во* *сам* *стали* *свој* *потпис* *на* *какву* *исправу* *уход* *тога* *што* *је* *обавио* *у* *њеном* *садржају* *древне* *да* *не* *потписује* *под* *нову* *другу* *исправу* *или* *под* *какој* *древну* *садржај* *а* *не* *под* *оној* *који* *је* *потписао*.“ *Ко* *је* *ту* *бити* *кажњен*? *Да* *ли* *онај* „*ко* *сам* *стали* *свој* *потпис*“? *Зашто* *се* *не* *да* *применује* *стилизиција* *из* *које* *је* *се* *кривац* *плати*?

У § 209, *говори* *се* *о* *казни* *онима* *који* *оудује* *дете* *испод* *власти* *законитих* *стараца*. *Тачна* 2. *одељак* *дрож* *вели*: *ако* *је* *томе* *повореном* *лицу* *привичена* *тешка* *повреда*. * Повореном лицу *привичена* *повреда*? Међутим је јасно да *вала* *рећи*: *оудетом* *лицу* *привичена* *повреда*.

§ 114, *вели*: „*Као* *казаним* *службеници* *имају* *се* *смаатрати* *сва* *она* *лица* *која* *се* *показује* *у* *служби* *државних* *и* *општинских* *власти*, *а* *нису* *постављена* *Краљевин* *Указом*, *и* *лица* *војног* *рода* *која* *су* *овим* *властима* *одређена* *на* *службу*.“ Све до параграфа 266, опшери се са два законика одређена територија: државни *чиновници* *и* *службеници*. Али у § 266, и 289, *појављује* *се* *једна* *нова* *категорија*: *заменици*. *Ко* *је* *тај*? Слично *томе* *у* *закону* *се* *на* *ише* *места* *говори* *о* *тутору* *и* *о* *старатељу* *као* *о* *двима* *разним* *лицама*, *и* *ако* *је* *закон* *о* *старатељству* *ту* *разлику* *пре* *толико* *години* *укинуо*.

По § 302, казни се као претвара у издузана, претвара извршена при војним и државним *линеацијама*. * Зар војска није државна установа, зар војне *линеације* *нису* *такође* *државне* *линеације*? Ако се *војне* *линеације* *нарочито* *хоће* *да* *нагласе* *онда* *треба* *рећи*: *при* *војним* *и* *осталим* *државним* *линеацијама*.

Други одељак параграфа 353, гласи: „*И* *то* *је* *се* *так* *кажњити* *и* *онај*, *ко* *другога* *наведе*, *да* *учини* *ово* *кривично* *дело*.“ Ради чега је оваква одредаба била *нужна* *у* *специјалном* *делу* *закона*, *над* *у* *општем* *делу* *постоја* *§ 57*, *који* *се* *по* *чињенич* *речима*. „*Ко* *другога* *уништило* *наведе* *или* *пототрепке* *да* *изврши* *како* *кривично* *дело*, *казниће* *се* *ка* *да* *га* *је* *сам* *уништило*“? Уопште *нарочито* *одредбе* *у* *специјали* *делу* *може* *донести* *кога* *ни* *нису* *да* *одредбе* *општег* *дела* *не* *врде* *за* *део* *специјали* *делу* *не* *него* *само* *за* *одељак* *о* *злочинима*. *Одредба* *не* *је* *једино* *могло* *пама* *у* *захтеву* *§ 57*, *да* *кажњиво* *напомене* *мора* *бити* *уништило*, *ако* *по* *§ 41*, *преступи* *се* *казне* *и* *онда* *над* *су* *из* *нехата* *учиница*, *изузе* *случајеве*, *које* *је* *закон* *нарочито* *предвидео*. * Специјална одредаба је била *нужна* *да* *омогући* *кажњивост* *нехатног* *дело*. Међутим *ако* *се* *делити* *из* *§ 354*, *ближе* *посматра* *видеће* *се* *да* *је* *по* *прореди* *његовој* *не-*

хатно навођење немогућно. Материјална погрешка другог одељка § 41, лежи баш у томе што изабавља да се умишља код преступа мора тражити не само ту где га закон изрично прописује, него и ту где га он *претпостави* прописује, где се из природе деликта види да он нехотично не може бити извршен.

4. Желети би било да закон не употребљава неопредељене изразе који онемогућавају да се негово намера саопшти. Тако на пр. вели други одељак параграфа 192: „Ко укључавањем лиза, којим се овај знаци (марке) монополизује или другим којим начином иде на то да овим знацима да наглаш као да нису употребљени...“ Шта значе речи: „иде на то?“ Да ли је довољно да виновник покушава да утврди да ли марке, или је купује да је он заштити и учини, *опретно* радњу? У оба случаја он *иде* на то, али се оба одузима својом обичном неспоразмерно разликују.

Чиниоци, веда § 321, који своје знање или половај злоупотребе, не некого принуђу да нешто учини... чине се ма како негово право према или крива. Прва се *прива*, Овакав израз, и још неколико још сличних, нису за закон. Он нити је правном отекао право грађанства, нити је естетички лези, нити је технички неопходан. Не измислише ни једна духовна творевина, као ни човек, ни неоплаћена знање пред свет.

III. Ја од нове комисије која сада пројекат прегледа очекује пр свега преко пуне материјалне знања. Формације погрешке могу се и на још право тако поткрати. С тога мислим да је корисно било да пројекат пр доминичног утврђења текста ирочи један добар познавалац српског језика. Слуда где мисао није савршено јасна казало би да му резервни комисије савишати невини циљ на да он том циљу даде тачну мисаону форму. Ко зна како се у правичној правосудној залажу безмерне духовне силе да се закон тумачи овако јавно немо треба, мора учинити све да закон буде јасан и да бар самим собом изјасни самовољу.

Београд 1911.

§ 222. КР. ЗАКОНА.

У једном од последњих бројева овога листа, а у рубрици: „Великог из сузасе праксе по кривичним делима“, саопштили је једна одлука Касаационог Суда (од 22/4 1908 г. Пр. 5144), која додирује питање о примени тачке 3, § 222, кр. закона.

И ова одлука Касаационог Суда (Пр. 3177, која је досељена законом посетите одлуке Касаационог Суда, имају тежиште да утврде како се све крале, поменути у тачки 3, § 222, каже као извештавање крале, без обзира на вредност покрадених предмета.

То гласиште, на послетку, усваја и сам г. Ђурић, који ове одлуке и саопштава и критички пропраћа.

И ако ово није први случај код наших судова, јер је управо оваква пракса стајала, ипак ми налазимо, да је ова погрешка.

А погрешка је, велимо по овоме: Као што је познато, наш кривични закон у доба свога постанја, делио је крале на просте и опасне, дакле по начину извршења.

Од простих крале изузео је истине у вредности до 60 гроша чаршијских, а за све остале просте крале поставио је само ту разлику, што је код једних узео минималну казну месец дана, а код оних из § 222, три месеца.

Овај систем податак остао је све до 15. јуна 1863 године, када се у § 391. већ поставља једно ново правило, јер се воли: „Свака проста крала у вредности до 200 гроша да се казни до тридесет дана затвора, а у § 221., пак, говори се само о простим кралама преко ове вредности.

По томе, од тога времена, свака крала до 200 гроша чаршијских, ако није опасна, морала се узети као *истина* крала.

Назаване пак, од 16. јануара 1879 године, овај систем подеље по вредности крале, крађених предмета појавља се још више.

Тако, и § 221, и § 391. кр. закона, који одређују категорију крале, *већу* *ову* за вредност крале, па и то чине и § 221 а и § 223 б, истог закона.

По томе, све ове одредбе, које су постављене једноврмено са оном на такве треће § 222, кривичног закона (10 јануара 1878. г.), имају задатак да утврде: кад се изнесе крале казне као исту а кад као преступ, и на основу тог разлике узимају само *вредност* крале, а не начин извршења, јер он игра пресудну улогу тек у разлици, која се тражи између простих и опасних крале.

То означава, што су крале копинца, платна с биљка, сабрањих плодова и тако даље, нарочито усене у § 222, не може да измени правило постављено у § 391, и 221, поменутих закона, да се разлика намећу истинствитих и преступних крале изазнао само по вредности, јер ова околност преставља изузетак само у томе, што казне из § 222, схвата као томе од осталих простих крале о којима говори § 221, јер је за њих минимална казна три месеца, а код осталих простих месец дана, али, ипак, само у оних случајевима кад је казна вредност преко 200 гроша чаршијских. Ова отежица казнене одговорности правда се тиме, што су они предметни покрађе поверени брзи јавне сигурности.

Да све крале из § 222, кр. закона долазе у ред простих крале, види се из § 223, који за појам опасне крале поставља свимим друге погребне, као што то чини и § 223 б, за крале етоне.

Да је законодавац хтео да крале о којима говори тачка трећа § 222, реченог закона казује од општег правила, он би и на њих учинио изузетак у § 391, као што је учинио на крале стове и земљоделског алата, кад је и једну и другу одредбу *оног* *једног* истог дана, јер се иначе нека разумети нити чине објаснити тај поступак законодавца, да полицијским и општинским властима да право

суђења крале стове и земљоделског алата у вредности до 100 гроша, ма да су и они предметни покрађе поверени брзи јавне сигурности, а да им то право одузме да покрађу синова у вредности од 2 динара, макар да се и ове крале прве под истим погребима — у пољу.

Понављамо, тешко је имитирати законодавцу толику неумисленост, од много ближег казни кралу стове, учинио под истим погребима, само у начину користовања и спекулације, од крале жита, сена и т. слично, која се учини у трговинским борба за живот свој, своје породице или стове, над погребима, дакле, које у културном свету своје казни на минимал, или је чак и некажују.

Покрећемо ову стару у тој доброј намери, да наше судије промишле што више о тој, како би се колико толико смањила непријада која се чини применом § 222, и код оних случајева, где је вредност покрађе испод 200 гроша, с обзиром на друге крале неке вредности.

Др. С. Касајко

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Сви се погледаше, и дознадосмо да се тражи печат који је служио за означавање лажне наредбе о пуштању Боателовом. Под сунком као што се види да сам сега сварио, дрештисте ме у општински затвор и метнуше ме у ћелују оновам ми десну руку и леву ногу заједно, и леву руку и десну ногу заједно. Ђелуја је била толико мала да се свиха коју су ми дали, овакав са диспетер минуто тако, као да потонала била подом.

На оном странном месту остао сам осам дана, и не решави да ме врате у општу затвор док се нису уверили, да је немогуће да свих ја ирочно нешто обичним направим се, као што се то обично у оваквим приликама ради, да сам текши болостан и да ку тежино камајем сутрашњи дан, а нештошта у овој ћелуји чинила је моје понављање својим природним. Јандарици напаше у замку; везаше ми само очи марамом, а пошла смо на *швајцар*. На путу свеним марку и отвором вратица таквом испитином, капа није виђена још, и сиочим на улазу. Јандарици су хтели дозвешти за мном, али због сабаља и чизама оних с мукот напаше из кола кад сам ја већ био дилеко. Побегаво сам одмах из вратица, и још увек решен да се где упримам, дођем у Дикер са парком које ни је била послата нити. Ту не упознах са једним пуночињом трговца једне швајцарске даје, који ми обећа примити ме.

Чекујући позвања, кој нови пријатељи предлажу да идем с њим у Сент-Омер, где је имао купити велику количину би-

скити; и како сам имао минарско одео, писао се беоја да ће ме ко позвати, те пристанем, а није ми ни било лако одбити човека који ће ми учинити толико добра. Тако дођоше у Сент-Омер, али моји немирни карактер није ми допуштао да се не умишам у једну свађу у кризи, те ме затворило за њерд и одведеше ме на „привођениште“. Тако су ми тражили исправе, које ја, разуме се, нисам имао. По мојим одговорима посумњаше да нисам побегао на кога затвора, те ме сутра дан спроведоше у Дуј, пре но што сам и могао рећи агобом моје заштитнику, који је морао бити зачуђен због ове неприлике.

У Дују затворило ме овет у општински затвор. Ансиција је испрва имао неко припрема према мени, али то није трајало дуго; посвађао сам се са пратором те ме преместише у једну храницу Ђолију. Ту нас је било петорица, међу нама један осуђен на смрт, која не говорећи ништа друго до о његовом побегу. Ја, који рекох да му није ваљде бити у томе, него да треба тражити начина извући нас из овог ужасног позоришта, кад мишени јуре као зечеви у забаву, један нам хлеб и на време кад спавамо нагрвају нам лице. Са бајонетом, који смо дигли једном општинском служитељу што служише при затвору, почнемо копати рупу у зиду у правцу одакле смо чули да неки шустер удара чешкије у Ђовне. За десет дана и толико ноћи ископали смо близу шест стопа дубине, а ударише шустером све се више чујаше. Једнаког дана, кад сам изишао из једне циглу узвиз се светлост која је долазила са прозора до ушине на асицијој соби у којој је држао зечеви.

Ово нам даде нову снагу, и чим се сврши нећерне обиласке изишамо из рупе све цигле већ поњене, било их је можда да двоја кола због дебљине зида, и намерамо их до врата која се отвараху унутра у асану, на онда навалимо на носов, али нас дан илевали, пошто рупа у почетку широва шест стопа, намањаше више него два на крају. Ускоро дође асиција са храном, на пошто није могао отворити врата, отвори прозоре и виде наслаге цигле. Именица се јави он нас позва да отворимо а на наше одбијање кова стражу, на дође надзорник асиција, на државни извештај на општински чиновници са тројички појасима. И док су они већ хали, по један од нас бучио је рупу што се од зидика није видело а ми би измакли може бити пре но што би они разбили врата, да се не десил нешто што нам осујети ову последњу наду.

Ансиција жена дође да нахрани зечеви и призећи скорашње рушевање по ватосу, и тако у ватровима на ове треба мотрити, она погледа брајално зид и, на да су цигле бале намећене да сакрију рупу, понаше да су померале и нину те стража дотрча. Једним ударом кундака сруши се нама грађалина и ми се нафосмо околени; са две стране су нам говорили да отворимо врата и да се предамо иначе ће пуцати на нас. Заповишени наа цигла одгово-

рисмо да ће први који уђе бити убијен циглама и гвозденим. Толика отвореност зачува их и оставише нас неколико часова рада умирења. У подне дође један општински чиновник на прозоре, који су исто као и рупу чувао, и понуди нам писмо откопао цигле, а врата полетеше на нас ударили кундака, сабала и свепанева кучуване, чак и дога асиција нападла нас је. Она ми сочи на лева и за тренутак био сам сав изгубљен. Извукше нас тако у дворнице где нас је један вод од петнаест људи чувао док не дошле наше окове. И то те сврши; мене бацише у једну љезујну јошу стражнику од ове на која сам изашао, и тек сутра дан дође болничар Детаје [јависа болничар у болници Сен-Манде] да ми види порекле и уједе којима сам био повриен.

Једна сам се био придигао од оних повреда кад дође дан прве студије, а је због мога поновнога бежања и Грару-боличар, који је побегао у тренутку кад су мене хватили, било одложено са осам месеци. Кад је претрес отпочео видео сам да сам изгубљен: који саопштенци су ме теретили са задржавањем, која се објашњава мојим иситица и ако ми они нису ништа користили и ако нису нимало отежали њихов положај. Болећ је изјавио да се сећа да сам ја цитао којима био дао да не буде у затвору; Херби признаше да је наивно заузео наредбу, али да није био ставио потпис и печат и да је то урадио није није наваливањем, на да он томе није прилажао никакву вредност, јавио и судије најавише да ништа не сведочи да сам ја стварно учествовао у алоцији. Све отужбе противу мене састојале су у паскује да сам ја набио онај несрећни почет, на који Болећ који је изнеола јакну наредбу. Штогаз који је у дошо асицији и Грару који је присуствовао раду, беху пуштени, а нас, мене и Херби, осудише на осам година робије.

Ево извода из пресуде. Наовиди га овде перпо као одговор на пречања, која је завоет наа гласност растурива, јер једни наводе да сам био осуђен на смрт за сина разбојника, а други тврде да сам му о врембиа био харобиса, једна хајдучка дружина, која је плаћала деликатне, а неки овет неле да сам био осуђен на вечиту робију за краљу са прекаљем и разбојњашем. Неки су ишли дога да кажу, да сам наводно дрете на алоцији, да бих се прогласио, излажући ми сузу кад на склади нађем, као да није било кривих криваца за гоњење. Нема сумње да су ми навалици који има чам и међу лоповима проказивали некада планово нахоу саучесника; нема сумње да је потребно да би се утврдило постојање дела, пре но што се спрече, допустити извесан почетак напрења, јер ологамањена алоцији признају и допуштају кривање само кад се летеку на делу, те за то баш и нитам: има ли ту чега што личи на провокацију [навођење]? Ово омазонажавање дозвиз на полицији где сам имао доста завади-

ваца, али оно пада пред јавношћу судских претреса, која не би пропустила да утврди нечасност која ми се приписује; оно пада пред радом бригаде сигурности којом сам руковао. Они који имају доказе не прибегавају оговарању, а поверење које сам уживао код познатих управника у префектури, који су били пре Г. Делано-а, развија та преврета достојна средства. Он је сребао, говорио су једног дана Г. Англе-у у разговор о мени агенти, који су нааси у једној ствари а у којој сам ја успео. — „Е, сребао, оговари ми он окрећући леђа, што нисте ви сребаи?“

Помишљали су ме једва као па осудиство, а ја међу тим ни сам казу ни заслужао на издржа, ја то довазујем ништом пресудом, а и акт о моме поновљану то сведочи. И кад тврди да нисам ни мало сарађивао на ексцизиону треба да ми се верује, парочито што је то на крају једна асиција плаза, која данас кад се докаже допос највише казу за повраку. Али то кажњавале није било већ једног сумњивог саучесника у једном емешном запису, него зато што се твдило једног нејавног непослушног и смељог асиција, која је требало да послужи за пример и зато ме жртвовахе.

Пресуда.

У име Француске Републике, једине и неразделиве, цивиљни суд округа Норд-суд, пошто је размотрео:

1. Тужбу од 28. волдеијера¹⁾ године нето, противу Себастијана Боатеа, старог око 40 година, земљорадника на Луизана, Цезара Херби-а старог 28 година, наредника у дошачан цуку у Виллажу, на Лила, Евгенија Штефел-а старог 23 године, телавина из Лила, Жана Франсоа Гррара, старог 29 и по година, сврадованих друге класе војних пензиона, на Лила, и Франсоа Видола, родом из Араса, старог 22 године, сада из Лила, одступеца од стране председника поворе срезе Канбре-сикот за прављење лажне јавне исправе, која тужба гласи:

¹⁾ Црн месец у календару Француске Републике, од 21. октобра до 29. септембра. Пр.

[НАСТАВЉА СЕ]

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учинења су нам ова питања:

1

Суд општине пребришко, актом својим Бр. 1731, није:

У овом месту постоје два сеоска дућана, и у истома су државни и продајни дозвољени артикли по чл. 4а закона о сеоским дућанима све до 1. јула ове године. Од 1. јула ове године, сопственици држе у онима и продају све артикле као најбоље сортирана ралија у наредни. Суд је позвао сопственике и општинско им, да се строго држе чл. 4а закона о сеоским дућанима, и у својим

дућанима држе само дозвољене артикле, али ноти наводе да је закон о сеоским дућанима законом о радњама укинут. Тако наводе, да сеоски дућани потпадају под чл. 1. зак. о радњама и да по чл. 23. истог закона могу слободно држати и продавати све артикле како домаће тако и стране производње, а закон о сеоским дућанима наводе да је укинут чл. 164. зак. о радњама.

Да би суд овај могао знати, да ли је закон о сеоским дућанима укинут или не, па ако није, онда да би могао привајно применовати закон о сеоским дућанима, он мора уредништво позидишког гласника, да у свом народном броју изложи суду одговорити:

Да ли сеоски дућани потпадају под чл. 1. зак. о радњама.

Ако потпадају под горњи члан, да ли у нотима могу по чл. 23. зак. о радњама продавати све артикле како домаће тако и стране производње; и

Да ли се чланом. 164. зак. о радњама укида закон о сеоским дућанима, пошто је противан закону о радњама?⁸

На ово питање одговарамо:

Ни из члана 1. ни 23. нити пак из чл. 30, закона о радњама, не може се извести закључак, да је закон о сеоским дућанима укинут, и ако у чл. 164. истог закона стоји, да се укидају сви закони који су са њим у супроту.

То се не може извести прво по томе, што је законотдавац баш у чл. 164. изриче поменуто законе који се укидају, па би то учинио и са специјалним законом о сеоским дућанима, за чије је постојање знао, да је хтео укинути и њега, а друго и по томе, што овај закон није у супроту са законом о радњама.

А да није у супроту, видиће се баш кад анализирамо оне одредбе, које додирују радње по сецима.

Тако, чл. 1. закон о радњама говори да под овој закон потпадају све радње, па налазице се оне у варошима или селима.

Ако се запитамо како се има разумети ова одредба, овда нам се одмах намеће као одговор то, да је законотдавац подне рачуно и о радњама, које баш постоје по закону о сеоским дућанима, па је хтео да и њих подвргне прописима у погледу држања малаћу, задобивања материјалног прихода, радног времена и т. д.

Никаква други значај нема ова законска одредба, који би задржао у ове одредбе закона о сеоским дућанима, који говоре о томе, на коме одстајању могу бити сеоски дућани од вароши и варошица и т. д.

Чл. 23. који говори о праву трговца, такође не мења наређења чл. 4а. закона о сеоским дућанима, јер се он односи само на оне радње, које имају свога напора у закону о радњама, а које су без ограничења по специјалним законима.

А чл. 30. закона о радњама, говори, овет, само о томе, где могу бити дућани, старалећи се да их за парони одржа у у варошком реону, како би стајали близу

под надзором власти, а за села, пак, која би по закону о сеоским дућанима имала право на држање оних, то право оставаља суду и одбору, с обзиром на привајно, које тамо владају.

Кад се значај оних одредаба овако узме, а овако се једино има узети, и кад ни једна друга законска одредба из закона о радњама не пружа могућност да се изведе закључак, да је закон о сеоским дућанима укинут, онда једина последица изаила да он и данас важи.

Према томе, сеоски дућаници не могу држати ни продавати друге артикле сем оних, који су дозвољени законом о сеоским дућанима, и оних, чије је држање дозвољено чл. 2. закона о државној трговини с обзиром на чл. 2. истог закона и чл. 40 и 76. правила за његово извршење, са чијим се одредбама поклапа и последица таква става трећег чл. 23. закона о радњама.

За свако њихово другачије поступање треба применити мере, које пружа закон о сеоским дућанима.

На послетку, да он није укинут, служи као доказ и та околност, што је само Министарство Народне Привреде, у чије извршење спада закон о радњама, после појаве овога, спремао измене закона о сеоским дућанима.

Како је и деловоја општинске лесковачке, у срезу посавског, претставно, да своси дућаница неће да лажа дућанску аренду од 1. јула, пазице и он да је закон о сеоским дућанима укинут, а закон, пак, о радњама аренду не продају, то му се одговара, да сеоски дућанци, у коме је дућан, треба судски путем да тражи палату аренада на нека га суд осуди, и онда ће и дућаница доћи до уверења, да је закон о сеоским дућанима још у животно.

II

Суд општинске буџетске, актом својим Бр. 984, пита:

„Суд ажи, за обезбеду карије за своју кназун, узео је у поглед закључку његове покретне ствари без осудног решења; јер он лично премо уговор и услову треба тромесечно унапред плаћати општинску кирину, првога дана пастуларнег тромесечја.

Како он ово није учинио, суд ажи је горе поменуто извршио.

Сад пошто за ово не постоја никаква пресуда ни решење, моли се уредништво да даде одређе обавештење: сие ли суд и по ком законском пропису продају оне ствари, или да га суд тужи и чека на осудно решење?⁹

— На ово питање одговарамо:

Општинс, у погледу своје приватне имовине, залажу се као приватно-правне личности.

Према томе, оне не могу аринати палату својих прихода без претходне судске одлуке.

И у овом случају, који је овде изложен, треба општински пуномоћник да подигне тужбу код надлежног суда премо

вредности опора (§ 6. гра), с. од. тек. па кад дотични буде осуђен, онда постоји да се врши палата.

Без тога би часници, који би продавали пописану покретност, били одговорни.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Љубисав Николић, Јован Ракић и Војислав Караџић, радници превозни, или из одговарају под ажира палатног за противстајане жести у уреду у званичној дужности, али се налазе у бекству.

Љубисав је стар 21 година, родом из Босанца у срезу томишанског;

Јован је родом из Босне, стар 19 година; и Војислав је родом из Бачке, у срезу ужичком, стар 23 година.

Акт Управе града Београда Бр. 74622.

Драгутин Јовановић, из Булатовца, одговара за томиш превозу тога али се налази у бекству.

Он је стар 38 година, раста малог, бркова дугих-густих, очију прих, косе сиве, обрва, по лицу ров, палат.

Акт. начелника ср. прокуратури Бр. 11641.

Будимир Жарковић, из Бачева, или из најближе 13 дана изврши за дело али се превозу тога, по извршој пресуди палатног провостаног суда од 3. маја прошле године, Бр. 19034.

Он је стар 26 година, висок 170 см. косе наване, бркова плавих.

Акт начелника среза палатног Бр. 8872.

Павле Марјановић, из Једрна, који је одговарао за враћу побегом из на извршој.

Он је стар 20 година, смеђ, ров по лицу, деловна палатина опр. моравског Бр. 9996.

Милош Станковић, из Једрна, који је извршио за враћу своје глади Никола Јовановић, онда. рабају на затим побегом.

Он је стар 17 година, опшени, ракине, носом, на јасовинама или прие опр.

Акт Управе града Београда Бр. 74993.

Вогдан Станјин, војник на опшету, родом из Кошарина, изврши је убиство у свом суду на побегом, одвешти са собом пушку опрагути и редовно је без штетина.

Он је стар 21 година, средњег раста, бркова редких, малих, косе прие, ств.

Од одла са соби је имао: војничке палатине, цукле на ногама, појаску па глави и осталих ермен.

Деловна палатина ср. прокуратури Бр. 8727.

СКРЕЊЕ СЕ ПАКЊА

Уграден сат у купатилу. — Г. Јеринић Протру, изврши Министарства Унутрашњих Дела, за време купула у купатилу Владе Димитријевића, уграден је један сребро сат без ивица „Лондон“ са оприси „Алтонкинећ изврши“.

Акт палате савезничког Бр. 5960.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а крима потреби и више пута недељно. Претплата се поклаже у напред, и то најмање за пола године код сваку полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и окметиса кадетства, а за све друге претплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у плату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ се продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благовољно је, на предлог Заступника Председника Министарског Савета, Намесника Министара Унутрашњих Дела, поставио: за полицијског писара прве класе среза посавског, округа ваљевског, Драгољуба Попковића, полицијског писара исте класе среза посавског, округа београдског, по молби;

за полицијског писара прве класе среза носавског, округа београдског, Стрелана Триковића, полицијског писара исте класе среза посавског, округа ваљевског, по молби;

за полицијског писара прве класе среза јадранског Босогољуба Мариновића, полицијског писара исте класе писарства округа пожаревачког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза гротчанског Чедомира Маринковића, бившег полицијског писара;

за полицијског писара друге класе среза гружанског Радимира Јојића, полицијског писара исте класе среза подунавског, по молби;

за полицијског писара друге класе среза подунавског Драгомира Ђуртовића, полицијског писара исте класе среза жуљанског, по молби;

за полицијског писара друге класе среза рајевањског Милоша Недећа, полицијског писара исте класе среза рачанског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе писарства округа тимочког Крсту Петровића, полицијског писара исте класе среза хвалског, по молби;

за полицијског писара друге класе писарства округа пожаревачког Боривоја Аденовића, полицијског писара исте класе среза моравског, округа пожаревачког, по молби;

за полицијског писара друге класе среза параноског Добривоја Костића, полицијског писара исте класе среза тампашког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза носавског Владислава Н. Божића, поли-

цијског писара исте класе среза гротчанског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе писарства округа нишког Рајна Сизића, полицијског писара исте класе среза јабланичког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза тампашког Милутина Илијевића, полицијског писара исте класе среза златиборског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза моравског, округа пожаревачког, Божићара П. Тодоровића, полицијског писара исте класе среза јадранског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза хвалског Михаила Димитријевића, полицијског писара исте класе среза катерског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза рачанског Животу Р. Спасојевића, полицијског писара исте класе среза рајевањског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза златиборског Војислава Поповића, полицијског писара исте класе среза подгорског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза аубинског Чедомира Јанковића, апсолвираниог правника;

за полицијског писара треће класе среза деспотовачког Живојина Животића, апсолвираниог правника;

за полицијског писара треће класе среза јабланичког Драгољуба Красића, апсолвираниог правника;

за полицијског писара треће класе среза подгорског, округа ваљевског, Константина Вукосављевића, апсолвираниог правника;

за полицијског писара треће класе среза расинског Брајана М. Сарића, практиканта писарства округа београдског;

за полицијског писара треће класе среза катерског Војислава Мартиновића, практиканта среза плучког; и

за полицијског писара треће класе среза подгорског Милана Јокеминовића, артилериског наредника и полицијског приправника.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 4. јула 1911. године, у Београду.

ОБЈАВА

Пошто постоји опасност, да неселекцији, који се враћају на суседне Турне Империје, могу пренети коверу заразу у Србију, то на основу чл. 41. париске конвенције и члана 27. Угустава за сузбијање позере СБР. 10085/911, г. наређује: да се од данас забрањује прелазак из Турне Империје свима неселекцима, радницима, Циганима и другим лицима, која у масама прелазе границу.

С.Бр. 9028.

27. јула 1911. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
М. Триковић С. Р.

РАСПИС

Свиња начелствима, Управни града Београда и суду општине града Београда.

Тачком 12. Угустава за сузбијање позере од 10. септембра 1910. г. СБР. 10,081, наређено је органима полицијских власти да, кад се утврди случај коверу или се појави случај који је само сумњив на позеру, у споразуму са лекаром, предузму све потребне мере за изолацију болесника.

Један скорачи случај преношења сумњивог болесника из села у околишту болницу показао је, да поједини санитарно полицијски органи потпуно разумеју извршење изолације, на да у тачкама 5, 38, 39, па све до тачке 53, закључно осталих упуштања има довољно детаља о начину и средствима за изолацију оболелих или на коверу сумњивих лица.

Посматран и неоправдан пренос оболелих или само сумњивих лица из места где се случај појавио на до места где има болница (из села у околишту) вароши, не само да је крајње опасан по здравље становника оних места кроз која болесници пролази, него у основи поштитава принцип изолације. Изолација значи излагање оболелог лица на саобраћаја, а преношење болесника из једнога места у друго није

изолација већ, наизглед упокојење болесника у саобраћају, на штету здравља обогова лица и околних становника.

Пошто према претплати колевне заразе у Јевропи, постојао обавеза оласности да се зараза унесе у наш народ и пред свих превентивних мера на граници, — препоруку је се лекарима, органима власти и грађанству да одмах за свако место засебно проуче месне прилике и за време се поштују да оласне и оласне потребе, предвиђене у такви невоји упушта за изолације болесника, како их догађаји не би неспрешне изнелацили.

У свакоме насељеном месту, у коме нема болница или већ спремна колевна станица, морају се одмах свршити оне послове који засебно зграда да подизање обожних или сумњивих лица; свршити средства за преносе болесника у умирљива, држати у резерви лица за болничаре и пуцање; свршити простор за смештај умирљив; свршити средства за дезинфекцију (крет, излив камен, галина) и осигурати повлача средства за евакуацију неопотребе.

Ако се ови послови одмах бржљиво и до детаља не сврше, здравља и живот становника нашег народа биће изложени великој опасности у случају појаве колевне.

Државне власти учинице су, — а и у будуће учинице све што могу да се зараза у народ не унесе. У случају да се зараза унесе, државне власти ће одмах настати да се појава заразе ограниче. Али, сваке државне власти без сарадње свих општинских, средњих и околних самоуправних власти и целога грађанства, не могу постићи резултат који сви изако да се постигне.

Препоруку је се лекарима, органима власти и грађанству да ове напомене приме знају и по њима се управљају.

С.Бр. 8805.

20. јула 1911. год.
у Београду.

Министар
универзитетских дела,
М. Триковић с. р.

РАСПИС свијак окупних начелства и Управи града Београда.

Финансијским законом за ову годину измешене су и допуњене извесне одредбе закона о непосредном порезу

Овим измешама у финансијском закону члај је да обавезе правилино и на време прикупљање државног пореза.

Зато су те измене од битног значаја свако по државне органе, којима је поверена наплата државног пореза, тако и за пореске обавезе на којима лежи дужност да се одмажу својој пореској обавези у складу са њима и намере законодавца.

Тако, полициске власти имају да обрате нарочиту пажњу на примену чл. 37. финансијског закона, којим је регулисан из-

мени наплате пореза од странаца и лица која немају сталног места становања.

У том законском пропису наредбено је да странци, који се ма и приредно на краће време баве у земљи, као и она лица која немају сталног места становања, као што су: слуге, окупљиве, надничари и т. д. плаћају порез на приход од личног рада прописано у наред. За ове пореске обавезе порески комисије о плаћеном порезу сматра се као неопходно саставни део њихових легитимационих докумената.

Да би се ова законска одредба могла правилно применити препорукујем начелству — Управи — да обрати пажњу свима полициским властима у земљи, на њихову законску дужност, која потиче из ове одредбе, а то је: да у будуће од ових лица, при оверу њихових легитимационих докумената, и тражењу пасоша, при упису и изпису, као и у оште при сваком правном поступку, који долази у надлежност полициских органа, — траже претходно на увиђај пореску књижицу, на тек, пошто се из исте увере, да је дотично лице испунило своју пореску обавезу, приступају даљем законском поступку.

Поред рада пореских органа тачно испуњавање овог законског прописа и од стране полициских органа омогућује правилну и редовну наплату овог пореза. Уена Управа — начелство — има потребне наредбе у горњем смислу свима подручним органима ради знања.

ИМ 13299.

4. јула 1911 г.
у Београду.

Министар
универзитетских дела,
М. Триковић.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Савијановића

(НАСТАВАК)

Б. Закон о Штампи.

Према чл. 32. а. о шт., ако је увреда претходно изнеливање или незаконно поступање, поступање се по § 215. и 104 д. изнеливог законика.⁴

„Изнеливање“ се односи на увреду намету приватним лицима, а „незаконно поступање“ на увреду намету лицима постојањем у § 104. к. а.

За реторизију је дакле према Закону о Штампи довољно свако „изнеливање“, т. ј. није потребно, да је увредљива изнеливање увредом, и поступањем, којим је он изнеливање био, не мора бити незаконно, јер се то не захтева. Не захтева се такође, да је на изнеливање „одмах“ одговорно увредом, те се има применити чл. 32. чим је увреда наметнута за прене трајања аекта проузрокованог туђим поступањем.

§ 21. Увреда и клевета у нашој судској пракси.

1. „Примени § 210. к. а. има и онда места, кад неко тврди, да је ко други чинио, а не да је чинио дела, која за службу презирају“ (К. С. 1877. Пр. 963, в. Н. § 210). — Она је одлука нетачна, јер се је издего, да изнеливање оди. противносно будућих чиниоца не може бити клевета, пошто се оне не могу доказивати.

2. Видело се је, да за појам јавности места из § 210. к. а. није довољно то, што је место свима приступачно, тек је потребно и да се је изајма доказано од неког самшати. Оно је тачно примењено у одлуци К. С. 1904. Пр. 4457, в. о. С. 1904. Пр. 10038, „за појам јавности места увреде довољно је, да се дело догодило на јавном месту и да се је увреда од неопредељеног броја лица могла чинити, без обзира на то, да ли се је у конкретном случају догодила и чини. Према томе увреда наметнута на железничкој прузи у пољу и пред разнимацима, јавна је.“ (в. Н. § 210).

3. За појам приватне под увреде и клевете довољан је увиђај, т. ј. није потребна намера за прене оди. изнеливање. В. усекно К. С. о. с. 1904. Пр. 11830. (в. Н. § 210 и 211).

4. За постојање клевете је битно, да је свопштавање од неког трећег лица неспрешно свазито. Оно нагањавана умисно К. С. 1905. Пр. 11350, „према оласе за појам... клевете... битно је, да ко од некога пред другима што говори, што би онга мисли, и пренесу публично изнеливање, све једино је, да ли је онга би пристан или не, јер карактер оласке клевете састоји се у томе, да има на изнеливање лица пред којима се тако дело чини или да су сазнали за то дело у самом његовом извршењу. Према изнеливање дело клевете не стоји, кад је клевета наметнута у писму, и кад је ту изнеливање лично и отворно, а не треће лице, што значи да нико други не ту изнеливање није знао за садржину изнеливање писма“ (в. Н. § 210).

5. „За постојање клевете из § 210. к. а. од пресудног је значаја то, што се против изнеливог лица износи, без обзира на то, да ли је окривљено лице оно, што у другом говори, само изнеливање или од другог чини“ (К. С. 1909. Пр. 3556, в. Н. § 210).

6. Трет доказивање је на оптуженом, као што се је издего. „По смислу § 211. к. а. вели К. С. (1881. Пр. 1057), клеветник мора доказивати неистинитост свог твђења; окривљеница не мора доказивати неистинитост истог“.

7. „Примени § 211 к. а. вели умисно К. С. (1907. Пр. 1138), има места тек на главном претресу при извршању кривичне пресуде, којом се тек изнеливање знају и могу да оневи сви докази и противдокази у погледу изнеливог доказне предности, а та се оцена не може вршити приликом стављања под суд“.

8. § 211. к. а. није укнут чл. 58. ак. о шт., те важи и за клевете изнеливање путем штампе. (К. С. 1909. Пр. 12506).

9. У наизуе „Ви сте на изнеливог директор органа једино политичке партије,

не само кукавица већ и клеветник, јер своје клевете не могуће до доказате, ви сте неваљали, јер неможете надовести на част постојећих људи и жена и на рад *добрих људи устима*“. К. С. (1908, Бр. 1234), који напао клевету, јер се, иако неки првостепени београдски суд у свом решењу (1908, Бр. 24876.), у наведеним никримицима изразио не наводе одребе, неистинита факта, којима се пређа част пријатног туђинога и у њим његовом угледу, а то је по чл. 23, к. з., о шт. нужан услов за поставање клевете. (Закон о Штатним не захтева међутим извођење одређених факата, нити би то било оправдано, те је наведена одлука неумесна. У културном нотанутом делу писменог писца несумњиво постоје клевете.

10. Никримицима став: „Замолан Х-а, да и он то доцније напише и епископу, и да и он мисли 7 динара, да га то, Х, некадашњи поштомачко — телеграфског одељена, је променио ту депешу, поју сам ја потписао, па је препис послао, а оригинал предао Краљу А. М. Писац се брани тиме, што му је ово последње дојавило У. Одбрау није успеојо првостепени београдски суд. Прво одеа. К. С. (1910, Бр. 5232), поштомачко је неумесно његово решење о стаљану под суд на клевету. „Своју оцну о постојању или непостојању дела клевете у овом случају, вели И одеа,“ суд је требао да учини и обзиром на то, да је у публикацијама, у којима наилаз писца као јавни радник износи своје усвојене и сећања уобичајено, и да се као неминуемо сматра извођење и оних твђења, о којима писца не би имао своје уверења, дакле извођење твђења туђих а не самога писца. Тако извођење тих твђења доцније, у којима он, по садржини својој не би као тајна стајала под нарочитом заштитом закона, или у којима се на начин самог писца не би ниједо, да се објављивање таког твђења чини из пакосне намере да се нападне на туђу част — § 211, к. з., а не из потребе, абот поје су уобичајено публикације усвојене о старима јавног интереса. Та је оцена, у којима би туђи приложени спис био публицијације те врсте окде била тим потребнаја, што туђинац и не наводи, да је оптужени демантован од стране У-а на твђење, које је навео као У-она.“ Ово гледиште је потврђено одлуком опште седнице (1910, Бр. 6198), Општег међутим, да оно оставља част већим делом незапућеном од клевете. Истина је, да се у публикацијама од општег интереса могу изнети и туђа твђења, али би било противно интересу штитљива части, да се доусти и извођење неистинитих твђења твђења, којима се пређа нечаја част. С друге стране изгледа се је, да је на постојање клевете без апајаја, да ли се нешто наводи као своје или као туђе уверење, као што је то одлучи о оптуженим У, и да клевете може бити чак и онда, на де саопштавају гласови, којима се пређа нечаја част.“

11. Према § 213, увреда је проступи онда, кад је јавно или писмено учињена. Кад је клевета писмено наведена, она је проступи, и ако није јавна. Ово је умесно приведено од К. С. 1889, Бр. 4680, а. Магистратски 171 и Н. 213, ст. 1. „Појерено је, вели К. С., првостепени суд и по њему изводиш кварту узео, да је дело оно испунило и као такво кажњиво по 2. тачи § 357, к. з., јер, и ако је истина оптуженим никримицима изразе употребљено у писму, које није публиковано ни јавности намењено већ употребљено само лично на жену пријатног туђинога, ипак се дело ово има узети као преступно и као такво кажњиво је по § 213, к. з. ато, што законодавац наш одређујући у овом законском пропису казне за увреде учињене путем писмених, не чини у томе апсолутно никакве разлике, да ли је писмено, којим је увреда коме учињена, публикована, и да ли је намењено јавности, или је употребљено само на онга коме је увреда причињена. Према томе сва су дела ове врсте преступна, и о испуниш увредама кажњивима по тачи 2. § 357, к. з. може бити говора само код увреда причињених речима или делом а не писменим. Јавност, о којој законодавац говори у § 213, к. з. односи се само на увреде учињене путем усмености.“

12. Кад је извођењем утврђено, да је грађа и невоља извршена у двојришту, поред кога пролази и ушца, тако да су никримицима изрази могли чути минопролазећим ушца, као што су их сведоци и чули, онда, вели умесно К. С. (1903, Бр. 7115, и о. с. 1903, Бр. 8613), то није дело испуниш увреде из тач. 2. § 357, к. з. већ дело јавне увреде из § 213, к. з. Као место извршења увреде се има на име сматрати не само двојриште већ и минопролазећа ушца, јер се је и ту изјава омаловажавања могла од других чути, а ушца је јавно место.

13. „За никримицима у једном писму, вели К. С. (о. с. 1904, Бр. 11830), одговара увек лице, које је писмо потписало и као своје предао, без обзира да ли је то лице писмо и написало или је то други чинио. Потписе има једино ту особину, да оно лице, које је потписом порочноиницирано, означава као сопственика писма, и да му на тај начин да потпуно јорну, која би га од пасивних разликовала. Потписом се може на овој прима, а тиме искућује туђа одговорност за садржину писма, која потпису све док он није потписао.“ Ово је твђење неумесно у толико, што се као извршилаш увреде има сматрати и онда, кој је писмо навео. Да би пак он био и кривац, потребно је, да је при писану био свестан, да ће написати док неким допису.

(НАСТАВЉЕЊЕ СР)

— 12883 —

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО ПРИМИЦИЈИ ДЕЛИМ

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од
М. С. Бурчића
члана Касациског суда

(НАСТАВЉАЈ)

21.) Кад се којинку суди за дело, које је предаћено у војног казниског законика или Уредба о војној дисциплини, онда ће се и на њега узети и примении одредба тога законика, па ће се то учинити и у случају § 3 другог одеља крив. с. пост. § 3. Војног казниског законика и § 52. Општег казн. законика.)

На саопштавање ће се применити одредбе општег казниског законика, ако се такво дело, у погледу њих, казни по томе закону.

Х. поднаредник редовне војске и У. тајлиган остављени су под суд за то, што су у друштву и договору украли из војног државног сенаца осам бата пресованог сена.

Ово дело суда је квалификовало као дело прсте крађе из § 221, казн. зак. Првостепени суд овако је мотивисао своју пресуду:

„Према претставци управе војног сенаца, пријавио оптуженог поднаредника Х-а и проценеиој вредности саме крађе, према војном ценнику, стоји док прсте крађе казниво по онт. Х-а по § 79. војно-кривичног законика, у коме, што је он у договору са онт. У, у два накла учествовао осам бата сена из војног сенаца, кад је тако био коваљичк ствари.“

У погледу онт. У-а стоји дело прсте крађе, кажњиво по § 221, к. зак.

„Пресуда пр. суда за варош Београд од 25. X 1908, § 3442.“

Апелациони суд као је у пресуди ове мотиве:

„Првостепени суд потврдио је узео да онт. Х-а стоји дело из § 79. војног зак. већ стоји дело из § 221, казн. зак. јер грађански судио, који су у овом случају нападени, према § 3. крив. суд. поста, за суђење онт. Х-у, и ако је он учинио под барјаком, пошто је ово дело учинио у друштву с онт. У-ом, који није војник, не суди по војном крив. зак. па по војни судио, што као цивилни судио имају да примењују одредбе општег крив. законика.“

Са ових ралогта Апелациони суд подвело је ово дело и у погледу онт. Х-а под § 221, казн. зак. [Пресуда I Анел. суда од 4. XII 1908, § 5403.]

По изјављивању жалбама онт. Х-а и држав. тужиоца, Касациски суд укинито ову пресуду, примећујући I одељена од 3. I 1909, год. § 57, која гласи:

„Неправилна је и противна закону оцена суда, којом је нађено да у поступку онт. Х-а не стоји дело из § 79. вој. казн. зак. као што је то био узео првостепени суд, већ да стоји дело из § 221, к. зак. само по томе, што је он ово дело учинио у друштву с онт. У-ом, који није војник и да се с тога имају и написати овога применити одредбе општег кривичног законика.“

1) Ово је умесно применити првостепени суд у својој пресуди против крађе I одеља (То што туђинац начин не доказује, да је оптужени де-

мактован од стране У-а за његово твђење, разлог је за ову став, јер онак за он оптужује за никримицима отко као писмо, и горна одлука своје писмо изводиш одр испуниш штита, да за тај став садржан писмо, па испуниш одлучиш никримицима изрази није утврђено.“

Разлици судског решења:

„Не стоји дело, представљено туужбом државног тужоца на чл. 111. у а. с. § 132. кр. зак. због овога: Да поступање дела на чл. 111. и, пак, тражи се да неко, да добит своју или другог или на штету других изведе исправе, којих притме или издavanje немогу по званичној дужности припасти, дајко или несправно начини.“ § 187. гр. с. говори о јавним исправима и изводи осталога вези, да су јавне исправе и „исправе од јавних српских власти или надлежности или општ. судова, у кругу њихове радње и у надлежној форми издате“.

По чл. 133. зак. о Шумама и ретар чупара шума јавна је исправа, ако су попуњени сви услови, који се истим законским прописом траже, а на име, ако је чупар шума узато кривца на делу, а у року од 24 сата, у присуству два грађанина, кмета и општинског извршног улажа на лицу места и т. д.

У овом случају ретар опт. Филипа о горосечу нема све услове, које чл. 133. зак. о шумама тражи по томе што је:

Призивао опт. Филипа и исказом сведока Благоје Адејковића, писар општинског, који је ретар о горосечу написао, као исказом сведока: Јована Цветковића кмета и Благоје Мариновића и Николе Петровића присутних, под заветом је утврдио по чл. 229. кр. с. пост. да је ретар о горосечу по правично опт. Јована Н. из Лопате написао писму Благоје Адејковића, да га опт. Филип није узхватио на делу горосече и да присутни Никола Петровић и Благоје Мариновић нису присутствовали томе улажу, а да је исти улаж написао писар Б. Адејковић и потписао присутних, ма да је онда нису били присутни, ма да је улаж написао у општинској судани, а утврђено је и то, да и опт. Јован није био присутан томе улажу.

Према свему овоме поднети ретар о горосечу не испуњава све услове на чл. 133. зак. о шумама и зато није могао бити доказ о правичној одговорности на делу горосече да опт. Јована.

А кад не испуњава услове на чл. 133. зак. о шумама, онда се не може унети да је јавна исправа, јер само ретар састављен по чл. 133. зак. о шумама равна се јавној исправи, а не поднети ретар по кривци Јована Н. због горосече која је ретар поднео опт. Филип није никаквa исправа, на према томе није ни од каквог штетног утицаја на кривично одговорност опт. Јована за представљену горосечу у истом.

Кад ово стоји, онда у радњи опт. Х-а као чупара шума, нема представљеног дела на чл. 111. у а. с. § 132. кр. зак., без одлагања на то, да ли је опт. Х- био надлежан да овај ретар поднесе или не.

Означено решење првостепеног суда, засновано на овим кривичима, освјетлио је и Касациони Суд (III. I. о VIII 1908. № 7886).

Ово судско решење потврђено је и у формалном и у материјалној погледу.

(ВАСТАВНИ С)

КОЈОЈ АРХИВИ ПРИПАДАЈУ ЖАЛБЕ

Противу сваку одлуку власти интересована лица имају право жалбе, то је гарантовано и Уставом и другим специјалним законима.

Како се жалбе најчешће: које се предају, у ком року, са којим тврдњама и т. д. прописано је законима.

Али има једна ствар која се односи на жалбе а која није регулисана законом већ праксом: није законом изрично прописано у којој ће се архиви чувати жалба.

Као што се зна, жалба на одлуке полицијских власти, и по закону и по обичају, предају се — говорени о жалбама у опште — непосредно овој власти против чије се одлуке изади, али, не правни те жалбе не остају код те власти већ њих уноси на своју архиву она власт којој се жадује жалба.

Овако раде окружна начелства према среским и Управа гр. Београда према њиховицима, а пошто ове власти не би тако поступале да тако не ради и Министарство, које по свом устројству даје нижим властима правац у раду.

Да ли је такав поступањак правичан?

Жалбу прима и у свој деловодни протокол заводи она власт на одлуку чију је и изјављена, и издржује је са осталим актима предмета, на који се односи. По томе и по својој садржини жалба постаје саставни део предмета, но коме жалба, пошто је примала жалбу, и даље ради: саслушава, прима представке, доноси одлуке и друго што треба. Кад дође време нижа власт овог тај предмет спроводи нишој власти *засебним писмом у претиску*, у прилогу нога се шаљу, пресе овакве одлуке за архиву старије власти и „ова одлука акта“, и нижа власт у писму моли да јој се по разматрању предмета¹⁾ акта врате на даљи рад. У ова одлука акта сасвим природно долази и жалба.

Старија власт по досадашњој пракси кад разматри предмет враћа акта нишој власти али из њих уноси и издржава за своју архиву, поред поелатог јој прилога у спроводном писму, и жалбу, а о томе ништа не помиње у свом писму којим предмет враћа нишој власти, и ако је нижа власт тражила да јој се врате сви акта, и ако је жалба под деловодним нумером ниже власти, и ако је, као што ове наведи, жалба саставни део предмета који припада нишој власти.

Најинтересантније је у овом поступању то, што жалбе после разматрања предмета нису ни у којој потребне старијој власти. Старија власт ништо разматра само предмет (а и жалбу) свој одговор нишој власти (одобрење или пошита) не конвентира на жалби већ на спроводном писму ниже власти, које је последица акт ниже власти, а прили којим нису нумери старије власти и због тога остаје код не.

¹⁾ Нико издатије власти овоме стању: погрешно писмо разлагаче често разлагаче. Не жели се описати, разлагачи и разлагачи него жели се, разлагачи и разлагачи.

Само ово доде доводи је да овако увери да је досадашњи рад старије власти, који и иначе није основан на закону, неправилан, али има још један значајни јачи разлог.

Жалба има право да у жалби употреби ново доказе и да потврди употребу поднети прилоге. Кад старија власт пошита одлуку нише власти и издржи да се, оваквим изјави изведе и оцене²⁾, како ће нижа власт по тим прилозима поступити кад је жалба са прилозима издржала код старије власти? — У том случају нижа власт поново претиском мора да тражи поправак жалби и кад по неним изјави на смислу премедаба нише власти поступити. Жалба остаје у актима ниже власти.

Дакле, потребно је да жалба остане код ове власти против чије је одлуке изјављена и са актима предмета на који се односи, те би и досадашњу праксу требало наменити. Ту потребу и оправданост исте увидели су давни наши судови и они нивад жалбу не издржавају за своју архиву него је по разматрању предмета враћају нишој власти. На не само што то раде у односу према судовима него и у пословима који изају са полицијским властима.

Буде ли се једном усвојило, да жалба буде и остане са предметом на који се односи, измале се та добит што би акта једног предмета била на једном месту, што би се избегла пишана претиска између нишах и виших власти кад прима ова акта која су потребна старијој власти, шаљу у претиску, могле би се, најзад, и жалбе претисковати, а нема никакве потребе, ни разлога, оригинала акта једнога предмета раздржавати и на разним местима чувати. Овако безразложно поступити, ма што се до сад радило, значајно би да старија власт може на предмета изнући који хоће акт, на пример: саслушање дужника али неопт кривца, и издржати га на своју архиву, а то право, сигурно оме, не би нико признао старијој власти.³⁾

Др. Милош.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО
ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(ВАСТАВНИ)

3. Потписана судија грађанског суда округа хордоског, прима дужност председника корете среса камбеског, износи, да су, на основу решења кривичног суда

¹⁾ Пошто мало разматрају досадашње поступак са жалбама противу решења Министарства, није од изабраних власти, пољени поновити Архивом Савету и, док се не ново разлага, остају у Архиву Архивног Савета. Али како у закону није изрично казано да те жалбе треба да остају у Архивном Савету и како је примала жалба извршила Архивом Савету оваквим то заснивају актима, а по да жалба остаје у својој архиви, грешко би са разлога, које, оме изпреда кашау у разлогу предмета, и те жалбе издржавати са осталим актима на који се односи и осталих актима где и као претиску.

округа поред-свог од седмог прошлог Грвуд-татора¹, којом су оборене и поштитене отуђибе поднете 20. и 26. термизада², од стране председаника пороте срезе Ласкопског, противу Цезара Хербоа, Франсоа Видока, Себастијана Боатела, Евгенија Шточеа, и Бриса Кокеза, који су осле и Андреје Бордрок, који је у бегству, свих отуђених да су учинили или саучесницих а личина прављена јакше јавне исправе да је био затворен, а Брис Кокез што је он тој јавној исправи дустно апсенска, као да је био поверен њему као апсенцији именовања затвора, — сви отуђених са односним актима били предани потписаном ради ставања понова под отуђину пороту; да је приликом разматрања акта примећено да је Жан Франсоа Грвур, затвореник у затвору (Петрова Кула), био изостављен од председника поменутог суда, зашто је на тражење комесара извршне власти, биле издати заповести да се доведе пред суд поменути Грвур, и, пошто је саслушан, издати је наредба да се затвори као отуђен за саучесништво у поменутом злочинству; да је потписана, пошто сешло у року од два дана, од над суд отуђених поново доведена у затвор овога среза, није издати, прегледао акта Хватана и латерална свих отуђених; да је испитао природу кривичне да коју су отуђени, и да је нашао да су ове кривичне такве природе, да заслужују срамну и бешчасну казну, и да је, по саслушању комесара извршне власти, донео данас одлуку којом предаје све отуђене пороти за отуђење. На основу ове одлуке потписани је написао ову тужбу, која се после законских формалности има предати реченој пороти;

На основу свега овога и по разлоготрених јави, а нарочито протокола саслушања извршних делова писара, примирителног³ суда четрете секције општине хитне 19. септембра⁴ и 9. и 24. преријад⁵ код примирителног⁶ суда општине дујске, који су протоколи придружени овим актима, потписани излази:

„Да је именовао Себастијан Боател, апсенциј у затвору (Петрова Кула) у Лижу, пуштен у слободу на основу јакше одлуке Законодавног Одбора и Касационог Суда, изазване у Паризу 20. априла⁷ четрете године републике, потписане са Корне, Лески Сенел и Да Коенел, а на пољених које се налазила налог за извршење председаника народа Тагота, адресоване реченом Брису Кокезу; да ова одлука и поменути налог, којима се Кокез бранио, нису били издати од законодавног одбора и председаника Тагота; да се тим утврђује да одлука и налог представљају фалсификат јавне исправе; да се јакшој овог не исправе примењује на први поглед у томе што наслов гласи:

„Одлука законодавног одбора, Касационог Суда“, смешан наслов који је у једну власт смешао две разне;

„Да је десетог прошлог преријада у једној од Кула у затвору у Лижу нађен један бикарни печат без дршке сакривен у постелима старима једног кресте; да је Видон овако у тој Кули; да је то тај печат који је утиснут на лажној одлуци и да даје истоветне ознаке; да је се приликом прегледа у тој Кули, који је извршио „примирително“ судија из Лижу дан раније, чуо, при претрагу претврсних ствари, да је нешто пало што је звануко као бикар, или еребро; да је Видон, који је био ту, спечито и успео сакрити ствар која је била пала и показао једно парче турџије; да су Хербо и Шточе видели раније код нег тај печат и да је намаз прицао, да је био поручник у батаљону чије име тај печат носи;

„Да су речени Хербо, Франсоа Видон, Себастијан Боател, Евгеније Шточе, Брис Кокез, Андре Бордо и Жан Франсоа Грвур, отуђени да су учинили и саучесници у прављеној поменути јакше исправе тиме отуђујући бегство поменутог Себастијана Боатела из затвора, где је био затворен на основу пресуде којом је осуђен на затвор;

„Да је Брис Кокез, поред осталог, отуђен што је на основу ове јакше одлуке пуштен из затвора поменутог Видон, који је њему као апсенцији реченог затвора поверен био; да је Брис прицао пред председником пороте у Лижу да је Боател пуштен прећута прошлог априла⁸ на основу ове исправе која је оглашена за лажну;

„Да му је ову одлуку предао Шточе, који му је донео; да га је пред „примирително“ судијом познао као доноснога исто; да је Шточе долазио у затвор пет шест дана у размаку од десет дана и да је био увек код Хербоа који га је тражио, и да је остајао два три сата с њим; да су Хербо и Боател били заједно у истој соби и да је Шточе разговарао са обојема; да је та писана одлука била упућена њему и да он не познавајући потпис није могао применити да је лажна; да је речени Шточе, пошто је одео писмо у „Петрову кулу“, с њим покушао да је оно лажно, јер је и раније доносио толико пута у поменути затвор али му је никада није доносио писма, и да му је ту сумњу Брис Кокез потврдио кад га је пред примирителним судијом овако из овога који му је донео лажну наредбу на основу које је Себастијан Боател био пуштен у слободу;

„Да је Франсоа Видон изјавио да је Боател успео теи у затвору; да је знао да је Боател пуштен на основу наредбе предаје Кокезу, који је био с Франсоа Боателом и Претомом, другим апсенцима, да је нечесто с њима у прели Дорк-дир-оној и да су се Кокез и Претов вратили тако око поноћи; да је изјавио „примирително“ судија из Лижу да печат нађен у постелима старима није његов, да није никад служио

у батаљону чије име печат носи и да он и не зна да је тај батаљон уједињен са једним од оних где је он служио; да је приликом тога претреса простотваоа због турџије, коју је имао, бојећа се да се не посумња да ју је хтео употребити за стругање окова;

„Да је речени Боател признао да је осуђени у „Петрову Кулу“ и да је осуђен шест година затвора; да се ова добро да су га једног дана Видон и Хербо питали колико ће дати да буде ослобођен; да им је обећао дванаест хиља у готову, да им је два сата и да им је требало дати остатак, ама га од куће не врати; да је нашао из затвора са своја два брата и са Брисом Кокезом; да је с њима био код Доридрека и био њима до десет сати у вече; да је знао да је из затвора изашао на основу јакше наредбе, коју су Видон и Хербо начинили, али да не зна ко је донео;

„Да је речени Грвур пред потписаним признао да је знао да је Боател пуштен на основу јакше наредбе, да је после изласка одоа видео речену наредбу и да је познао рукопис Хербо-он; да он није на томе ништа радио, ни на прављеној јакше исправе ни на пуштању Боателом;

„Да је поменути Хербо изјавио потписаном да је са Видоком и другим привреницима говорио о ствари Боателовој. Да га је Видон наговорио да наредбу, на основу које је Боател могао бити ослобођен, начини; да је он на то пристао и узео прву хартију коју му је дошао под руку и написао наредбу али да није никог потписао ни печат ударио; да ју је оставио на то; да ју је Видон узео; и да је исправила, на основу које је Боател пуштен, она ствар коју је он био овлашћена написао;

„Да, што се тиче Андреје Бордрок, који је у бегству, нагледа да је и он могао знати за фалсификат по томе, што је на дан изласка Боателовог, дошао Шточеу једно писмо од Хербоа и што је сутра дан по изласку Боателом посетио овога у Арлузиу, где је се Боател био скривао.

Из свих ових појединости излази даказано, реченим актима и протоколима, да је учинио део прављена јакше јавне исправе, да је на основу ове исправе Себастијан Боател успео теи из затвора (Петрова Кула) у Лижу, где је био пуштен на чување апсенцији, и да је ово бегство извршио 3. прошлог априла; дакле, да постоје два дела и сходно кривичном закону поротицаи имају нарећи њим да извршиле да именовања Боатела, Шточеа, Видока, Кокеза, Грвур, Хербо-а и Бордрок-а према наведеним делима.

Рађено у Коибре-у 28. вандемјера пете године републике једног и нераздељиве.

Полежери с. р.⁹

2. Одлуку отуђење пороте срезе Камбре-оног од 6. бримера године исте, написане у прадлуку ове тужбе и којом је одлучено да има места отуђењу овиначоном у тужби;

3. Наредбу доношену од председаника пороте истога среза и истога дана, о за-

¹ Потапили и ² преко месец у папачку при Франсоа Републици. Пр.

³ Четрети ⁴ девета ⁵ у Франсоу кол општине оваг историја судија који има пољу власт него ван општине судија ⁶ дугог месец у календару Франсоа Републици. Пр.

⁷ Треча месец Фр. Републици од 20. маја до 28. маја. Пр.

тварану Себастијана Боатола, Цезара Хербо-а, Евгенија Штогала, Франсоа Гудра и Франсоа Вилоа;

4. Протокол њиховог сироводреском суду од 21. промисла бримера;

5. Одлуку засебне пороте за суђење од негог дана, која гласи:

„а) да је лажног исправе поменуте у тужби утврдила;

„б) да је доказано да је онтужен Цезар Хербо ово дело учинио;

„в) да је доказано и да га је у зајо намери извршио;

„г) да је доказано да је и Франсоа Вилоа учинио ово дело;

(НАСТАВЉЕЊЕ СЛЕД)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учинена су нам ова питања:

I

Суд општине минарени, актом својим Бр. 1628, пита:

„Моли се уредништво да изводи латин обавештења, која је потребно ради привилегије поступати у дозе опшаном сплорном питању:

Пресудом суда општине В. од 28. септембра 1909. год. № 2553, гласише је са три дана истуђа Р. В. грађанин ове општине за истуђо дело. Пресуду своју, која је послата извршила, суд општине В. последи је на извршење *овоме суду*, где осуђења стално кини.

Како је приступиљено извршио пресуду и осуђењу зашпен скобод, он је тражио да му се казна аторна замена поменуте, и суд овај, својим решењем одобри ту замену, и од осуђења платити поменуту казну у девет динара, који унесуе у приход своје касе и излаз признаницу на признавање његово осуђењоме.

Да овако уради, суд је имао одозна у §§ 15. и 16. 49. и 50. полициј, уредбе и §§ 311 и 315. кривичн. закона, на је тако и урадио, јер да је окривљени извршио запов, општина ова имала би да испоси терет његовог надзављана у затвору (орган, освештено итл.).

Суд општине В. који је судио окривљеноме, противно томе, што је окривљени платио казну овој општини, тражи наплаћену казну да му се поплаће на касе ове општине, сматрајући да ова његовој каси припада.

Суд овај сматра, да је извршујући пресуду исту извршио на начин законом предвиђен, и да је у праву што је поменуту казну увео у приход своје касе, јер казна та припада општинској и не државној каси. Законом казаним, и на полицијском уредбом није предвиђено, да она казна припада овој власти, односно општини, која је судила, а по најновијем изменама §§ 15. и 16. полицијске уредбе вели се: „платио мора признати поменућу казну затвору поменуте“. Према овоме, власт је, у овом случају суд овај, извршио пресуду, на било да је окривљени затвор извршио у затвору општинском, на терет ове општине, било да је платио казну овој општини.

Питање је дакле спорно у томе: која је општина у праву за ову казну, односно чијој каси она припада?

На ово питање одговарамо:

У овом истакнутом случају, пресуду је изрекао суд општине в-ске и ако је кривац на општине минарени.

По тачни 3. чл. 24. закона о општинама, општински судови сами извршују своје пресуде и по кривичних и по грађанских спорницама.

Према томе, у овом овде случају, општински суд в-ски, који је пресуду изрекао, имао је права да тражи од тога суда да му се осуђење упути ради надзављана осуђе.

Али да би се избегло све негодје, које би настале по осуђењу, ако би се спроводило на општину у општину на издржавње осуђе, Суд општине в-ске, са свим умесно, послао је своју пресуду томе суду да је он извршио сходно § 288. кр. суд. пост. наривно, за рачун онога суда, који је пресуду и донео.

Сва рад тога суда, дакле, састојао се у томе, што је учинио усагу в-ском суду да изврши једино његову пресуду.

Како је у закона казне дошао као последица наплаћу туђе пресуде, и како урадио на ње и извршио, то и понав, који је послезен, има да припада општини в-ској, а не минарени, јер да није био пресуде, не би дошло ни до казне.

Уосталом, и саму замену строгог узас по закону, имао је да учини суд општине в-ске а не тај, али изд је он то већ учинио, не може одатле изводити право да својој каси присвоји казну, која је у питању.

Као убедљив пример нека посудија овог: Суд општине в-ске, осуди једнога грађанина то општине, који је учинио кривичну у ствари његове општине, на га осуди и на изнесу накнаду општинској каси за учинићу штету.

Хоће ли та накнада признати општини минарениј због тога, што је и пресуда послата њој на извршење.

Наравно да неће.

Треба, дакле, једина резерватом конституисати да је новац погрешно унесен у казу, у дотичну суму послати општини в-ској, а њена признаница и резерат предаће пред Гл. Контролом учиници издатак по рачуници.

II.

Суд општине варошице Деспотина актом својим Бр. 907, пита:

„Суд моли уредништво да у народном броју Поли. Гласника објасни:

Ко је надлежан, полицијска или пореска власт, за наплату таксе из тарифе дела Бр. 95. кал. о таксима, како је треба примењивати: на новоотворене или на већ постојеће радње; и

Три дана узео ова такса са таксом на Пм. 404. или му то засебне две таксе, за пријуду тбр. 95 и за извешање фирме Бр. 404?.

На ово питање одговарамо:

По чл. 5. става првог закона о радњама сваки овај, који хоће да управљава

ма паклу радњу, дужан је да се обрати дотичној комори, и тражи у опште дозволу за отварање радње.

Над добије ову дозволу, односно над испуни услове који се тамо постављају, он може отворити радњу и почетак ове дужан је да пријави полицијској власти према другом ставу поменуте законске одредбе.

Према томе, с обзиром и на то, што тачка 95. говори о пријави радње, дакле о ономе о чему и став руги чл. 5. закона о радњама, а не о дозволи, такоу ову треба да наплаћује полицијска а не пореска власт.

То се, уосталом, види и отуда, што се она такса налази у одељку, који говори о наплати такса код полицијских и извршних власти, а пореска одељак, сем познатог изузетка по закону о порезу и транзитима, не долазе у ред наприхних власти у ужем смислу те речи.

Ова такса нема ничега заједничког са таксом из тачке 404. тарифе, јер се она поседима наплаћује у корист општинских судова и за са свим друге ствари.

Такса ова важи само за нове радње а не и оне, које већ постоје.

III

Суд општине друштве, актом својим Бр. 895, пита: како ће се наплаћивати такса код општинских судова за изгубљене кривце, а како, изд, за сточне пасоме.

Ово питање суд је датирао 27. јула ове године.

Како је, међутим, још у броју 19-ом од 15. јула ове године, да обавештено по овоме, то се јасно види: да општински часници и деловна општ. друштве и не читају оно што у листу излази, него сматрају да уредништво постоји само ради њих, па над ни што затреба оно ће им из одговорити.

Међутим, уредништво је решено да на питања општинских судова, чији часници не прате редовно пита у листу излази, не даје никакве одговоре, на зато и у овом случају неће да одговара на поменуто питање.

Ово исто важи и за деловну општине базајичке у срезу добричком.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Повица Маљенић, из Прескопје, досељеник из Црне Горе, одговара за губитак, изд се казни у беготу.

Повица је стар 25 година, раста високог, бравог нилах прсти, у ситном одају, с издуром на слави; изоружан је брзометном пушком и револвером.

Денова издатак ср. кривичног Бр. 8069.

Тихомир Н., бив. војник, осуђивачи је, да је извршио крађу ових ствари: једног малог сребрног часовника на првом гађулу; две аустријске калнице од по 10 круна и 80 динара у ерипном шваљу.

Љубисав је стар 50 година, смеђ.

Син 25 у оцаљном одазу.

Денеша пачељина ср. сирајског Бр. 7681.

Отавоје Станићковић, привремено неготинског православног суда, који је био на посматрању у оца. душевној болници, побегав је.

Он је стар 18 година, средњег раста, суконан, шав. Од оца на себе је имао: на глави панама шешир; прве панталоне; и један боо рупава.

Акт Управе града Београда Бр. 26093.

Љубомир Њковић, бив. председник и благодина оштећене иржавке, одаљен је решењем начелника среза кичарског Бр. 7331 под кривичну зајрагу и у притвор, за дело из 112. криа. закона, али се налази у бегству.

Он је стар 50 година, младог раста, лежмавост, провиклиаст, у оцаљном одазу.

Акт Управе града Београда Бр. 26134.

Сава Николић, из Црнољенице, **Петар и Љубисав Илић**, из Грбиче, привремено, провикли су алису на зетим побегав.

Сава је стар 29 година, средњег раста, шав.

Петар је сун, средњег раста.

Он је стар 31 година, средњег раста, лежмавост, шав, брива малх плавих, обријан.

Акт Управе града Београда Бр. 25818.

Сава Јовановић

СКРЕЋЕ СЕ ПАЈИЊА

Управа града Београда, пресудом својом, протерала је из омазга у **А. Угарску Тодора Папа**, познатог коцкара.

Да би потврдило кривичну могао сиречити његова делази у земљу, кривоси се његова еотрогања.

Он је стар 25 година, родом из Сурчина, висок, носе смеђи, очну угасити.

Акт Аустронометријско-Полицијског Одаљена Бр. 1250.

Константин Атавасопулос, Грци из Цариграда, ухањен је од стране београдске полиције у приватну личност.

Како није наоучена могућност, да је он сарађивао још у које место у Србији, и учинио претвара, то нишоме његовог слику и познатио сав кривичну у приватна лица, која би знала што о ошито Константину, да то савити Управу града Београда, у чијем се притвору он сада налази.

Сава Јовановић, тако се зове једно лице, које је ухањено у Загребу, у моменту кад је покушало да из пана извесног лица направи крађу.

Сава, био је у ошито казиво право име, нели да је рођен у Призреку, да је син Михаила Јовановића, а да је стомакски казиво.

Сава је висок 162 см., носе црно, брива смеђих, обрам костељаних, образа опругах, очну змевних, у саројој визици лева један зуб, а с леве стране ребара има панаху милом.

Али је ово лице учинило казиво приватно дело у Србији, и оно се што у ошито зна о њему, нели се то достави Управу града Београда, с позивом на имен акт Бр. 26610 у које име и ошито извесно.

Т Р А Ж И С Е

Лазар Трајчевић, бив. одаљеник, осуђивао је 18. овог месеца, и до данас се није вратио родитељима.

Он је стар 11 година, младог раста, носе црно, очну угасити. Од оца на себе је имао:

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а криш, потреби и више пута недељно. Преплати се може у напред, а то најкаже да ради година код сваког полицијског власти, а износу: 30 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друге преплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у износу. Поједили бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Гласник се не издаје у.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Милановића

(НАСТАВАК)

14. Било је се, да је пасивна способност за клевету правна у § 210 к. з. позитивним лицима, само у толико је у истом критеријуму. Зато је било успешна пресуда правосудног суда за Град Београд, над је утврђено, да постоји клевета у изјави, „да је Јадруга А на таквој основи, и да својим изјављивањем не даје никакве гаранције“ (1899. Бр. 20320). Она је одобрена пресудом Апелационог Суда (1899. Бр. 3606). А поништена од Касационог Суда (1899. Бр. 8842. и о. с. 1899. Бр. 9086) аргуменацијом својим позивањем од јасног законског текста. Истин одлучава Касациони Суд је утврдио противно Апелационом Суду, да колективна лица немају пасивне способности ни за увреду. Разлог му је очигледно: погрешан: На закону § 213. к. з. види се, види, да закон у овом последњем §-у тражи за дело увреде „такво речни или дела, која се „ли стању лица“ као увреду чисти појављују“ (1899. Бр. 8842).

15. И позитивна власт има права прописати изјављивање на основу § 213 к. з., тражи неумесно Касациони Суд (1877. Бр. 3503). Да би ни име било реторије, потребно је, да је утврђено постајање двеју увреда, а то може да учини само суд а не и истражни власт. Касациони Суд је касније променио мишљење, јер у одлуци од 1910. год. види, да нема места примени § 215. к. з. а. приликом решавања о стањалу под суд (Бр. 9625).

16. Према немачком Каа. Законику реторије може бити и код клевете. Према § 255. нашег к. з. она је нештум могућа само код увреда. Како што је се видело, оно долази отуда, што је наш законодавац пренео израз „Beleidigung“ са „увреда“, док ни означава и клевету. У

одлуци 1910. год. потврдио је и Касациони Суд, да је реторија могућа само над увреду. „У § 215. к. з. предвиђа се, пети, само увреда као дело, које може бити предмет реторије; на како је овај законски пропис изузетак од општег правила, то се не може применити у на дело клевете“ (Бр. 10072, и: Н. § 215, ст. 6).

17. „Пропис § 215. к. з., вели умесно Касациони Суд (о. с. 1902. Бр. 1301) не усавлава пребивање увреде за увреду подношењем тужбе од стране оутуженог, већ ову околност убраја у основе, које ниште кривичну одговорност у опште, те с тога суд о обзиром на принцип наложеног у § 5 крив. суд. пост. и без тужбе оутуженог треба да се на дотичног законски пропис обзире.“ (В. Н. § 215, ст. 2.)

18. „Како суд приступајући одени кривичне одговорности оутуженога приликом изјављивања § 215. к. з., онда се, вели умесно Касациони Суд (1909. Бр. 14358), одговорност оутуженога у погледу прилици трошкова не може ценити према пријављују § 322. крив. суд. пост., већ се према таликом стању ствари има да примени § 330. крив. суд. пост., т. ј. то се питање о трошковима има да расправља „као у квалитету грађанској прилици“ § 913. законика о поступку судском у грађанским приликама).

19. За примену § 215. к. з. без значаја је та околност, ко је може принае увреду, т. ј. да ли тужилац оутуженог или обрнуто (К. С. 1910. Бр. 1655).

20. Није умесно, вели умесно Касациони Суд (1891. Бр. 6090. о. с. 1891. Бр. 7376), да неко из материјалне штете те да ни се може признати право на накнаду попребе части. Сем материјалних штета има и таликих, које постоје немо туђом привидом без штете у квалитету. У овим случајевима три понос и достојанство човека. Када се и. пр. мишле за накуп поштено девојку дела, која наш закон казни као увреду, она не трпи материјално штета, али њен понос девојка нападнут је, оштећен је, чин је постаја предмет јавног претресанја. Овоме иде у прилог и § 305. крив. суд. пост., у коме се, у 2. одлаку, су-

дови упућују, како се одређује накнада повреде части, што не би било потребно, кад би се тражила материјална штета.“ (В. Н. § 215. к. з., ст. 4.)

21. „По последњем стању § 216. к. з. вели Касациони Суд (1888. Бр. 1482), припадни тужилац може оутуженомо опростити дело увреде у свако доба, па и онда, кад је пресуда изриценом постаја, може је од изриценог задржати. А кад је оутуженомо јасноверено са талим делом суђено и да дело, које се казни по квалитету дејанства, онда суд ово треба да узме у обзиром случају поново у поступак и расправу, колико ово друго дело само да се издужује казни.“

§ 22. Увреда и клевета у страном законодавству.

1. Француско законодавство

1. Оно разликује клевету (diffamation) и увреду (injure). Клевета је свако твђење или приписивање калне чињенице, који се налази на част (honneur) или углед (consideration) лица или корпорације. Увреда се пак не дефинише.

2. Увреда и клевета јавно изрицено предвиђају се у закону о Штампи од 1881. год. (art. 30 и 33). Све остале пак се сматрају као увреда (injure) и предвиђају се као крив. у ст. 471. т. 11. Казненог Закона. Изузетке су само увреде и клевете учинене у отвореним поставцима поштом или телеграфима.

3. Наказана (provoquée) изјављује кривичну одговорност код штију увреда и клевета изјављених, које су наместе јавног службеница, у коме случају је оно само једна ублажавајућа околност.

4. Није допуштено доказивање истинитости код увреда у опште, дакле ни код клевета, које нико јавно изрицено поште се и он сматрају као injures.

II. Италијанско законодавство

1. Разликује увреду (ingiuria) и клевету (diffamazione).

2. Један елемент увреде је, да је напад омањавалачна учинена у присуству неког броја лица, у случају, над

уверени није присутан. Према томе није уредна најава учињена само једном трећем лицу. Овако савишталост се сматра као погрешно, и узима се да не достаје алишта изјутанди.

3. Један елемент клевете је, да је савишталост чиниоца учинио у присуству некег броја лица. Ако је то савишталост учињена само оном, протима кога је направљена, било уједно било поједино, узима се да постоји уредна; а ако је учињено у присуству само једног трећег лица, узима и на горе наведених разлога, да нема ни уредне ни клевете.

4. Компензација двеју уреда је екзистивна.

5. Изазивање неоправданих државних је обавеза убулавања околности.

6. Искључена је кривична одговорност, кад је уредила био на уреду изазван насиљем упућеног против њега.

III. Аустријско законодавство

1. У њему се разликују више врсте кривичних дела против части, ази, као што унесмо примећује *Liebermann*¹⁾, тако, да се ограничење једног од другог појављује као неопозивно и произлазило, и да се поред све законске изјутивне не може назвати за извесне нападе на част за које треба кривича. Ово разликује на име клевете, три специјалне врсте оговарања (*übelle Nachrede*), подругивања (*Schmähung*), под којим се разуме приписивање прозвирних особина или диспозиција без навођења одређених чиниоца, и грду (*Beschimpfung*).

За подругивање и посвоље се казни само онда, кад су извршени јавно или у присуству више људи. За симболично уреду (н. пр. пољубање пред неким) се не казни. Тако исто ни за реално, у којем се оне не могу квалификовати као телесне повреду.

2. У пројекту аустријског Каленгет законика од 1909. год. се разликују: грду (*Beschimpfung*) — уреду у смислу нашег К. З. § 326. прој., уреду (*Beleidigung*) — клевета у смислу нашег К. З. § 327. прој., клеветична уреду (*Verleumdung*), под којом се разуме клевета, нији је извршила по свестан неистинитости онога, што тврди § 321. прој., и прекоревање за казну (*Vorwurf einer Strafe*), која је издржала или опротеена § 332. прој., Допуштено је доказивање истинитости код уреду под условом, да се извршила познана на истинитост онога, што је тврдио § 330. прој.).

IV. Немачко законодавство

1. Раније је приликом излагања о уреду и клевети у нашем законодавству упућивано на немачко законодавство, те се онде нема шта да каже.

(НАСТАВАК СЛЕД)

БЕЛЕШЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од
М. С. Бурчића
судије Касацисног Суда

(НАСТАВАК)

Тако у формалном погледу, кад је суд усвојио примедбе Касацисног Суда, по којима стоји делити из § 111. н. зак., онда он није био озањиван, да противно пројекту § 277. крив. с. пост. онет изјуче да не стоји какивако дело и оутуженога пушта испод суђења, кад на претресу није изнела никаква нова факта, којима би се могло изнениити нећ утврђено присто стање.

Она погрешна напомена и излагања суда, употребљена у његовом новом решењу [К 15783] не могу онде бити правна основица за доношење одлуке — противне усвојеним примедбама. Оваква нова излагања могла би бити изнела само у противречама. Са ових разлога, због повреду оне законске одреде Одељења Касацисног Суда требало је у сваком случају да уништи поменуто судско решење. Баш и кад се, због изнеле у саставу оделена, већина суда у оделу, не би сложила с раније учињеним примедбама, ипак, кад су оне усвојене, од њих се више није могло одступити. То наизјуче и ауторитет највишег суда, и добар ред у правосудју, и а позитивни пројекти поменутог § 277. кр. с. пост.

У материјалном погледу, решење је погрешно са ових разлога.

У конкретном случају стоје ови законски услови за постојање дела из § 111. крив. зак., и то:

а) Оутужени је као службеник оверно постојање једног неистинитог факта и ако је знао да је он неистинит.

б) Он је био по закону надлежан за оверовање овакве врсте и испрани је дао оне карактерне знаке, које јој по закону треба придати.

в) Она испрана изнела је јавно на штету другог. Она је чак и произвела итентно правно дејство по бив. олт. Јована Н. Јер је он по тој неистинитости испрани узимах за кривични осиг и стављао под суд за дело горислече.

Наша се више не може тражити ни по теорији ни по § 114. крив. зак. за постојање дела так. н. зак. и оверовања [Falschbeurkundung].

Челоз резолюције суда о значају § 187. гр. с. н. и у вези с тиме о чл. 133. Зак. о Шумама, претставља само једно произвољно напомена, које је према напоменама без икакве вредности.

Да је олт. чувар шума надлежан за издавање оваквих испрана — *In abstracto* то је јасно дискусје. А у конкретном случају постојање лажног дела из § 111. н. зак. ништа не смита то, што се дошло из понављајућег је горислече, учињеног у шуми друго оштита, а не оно, да коју је оутужени као чувар поставио. То је дефинитивно утврђено усвојеним примедбама Касацисног Суда.

Беспредметно је излагање суда о томе, како присутници и бив. олт. Јован Н. нису били на месту унија и како по томе ресерат не одговара чл. 133. Зак. о Шумама и онда он није јавно испрана, па не може бити ни дела из § 111. крив. закона.

Да је суд правилно ценито питање о испрани у кривичноправном погледу, он не би дошао до овако горислече резултата. Валако је изнениити да ни онде изнело две испране: једну, коју издаје чувар шума — то је ресерат, који је олт. Х. неистинито издао, и другу — унија оштинског суда, у ресерат. Ову другу испрану издаје оштински суд. То што би та друга власт, при држењу испране, коју она по закону издаје прогласила да што учина, на узел тога било произведено ретрактивно дејство на власт раније издавао неистините испране, не може изнениити постојање нећ учињеног кривичног дела из § 111. н. зак. у погледу врсте испране. Надаказан при испране — присто ресерат — одговоран је за нећу испраност по кривичном закону, и кад је он изнело и на штету другог лажно испрану, коју он по својој служби гради, он је кривично дело свршио. Доцнија радња или перада лажне друге власт не може изнениити оне правно стање.²⁾

Са ових разлога требало је уништити друго судско решење и суду препоручити да оутуженога, који је кривично признао, осуди на казну.

24. Како да се казни поротица, која неће да потпише одлуку поротног суда?

А. и Б. стављени су под поротица суд за то, што су на дан 26. I 1909. г. код издржаваоца Присвојеног Суда, на претресу по кривичи Гитрија Н., и остали, одржали да потпишу поротну одлуку, коју су тада као поротица у поротном суду изнели.

Она перадама оштинског суда је као кривично дело из § 12¹⁾ посл. одел. крив. зак.

Оба оутужена браћула су се тиме, да одлуку поротног суда нису хтели да потпишу за то, што су они гласали за оутуженога Јер, па су држали да ће се опротишати о свест, ако потпишу одлуку већине, која је изгласала да је оутужени крив.

Мотиви поротног суда:

Утврђено је ресератом судским да су оутужени Милиј и Михаило били поротица по кривичи Гитрија Н. и ост. због разбојничности; да су приликом гласања дали свој глас да оутужени нису криви. Како је већина у поротном суду изгласала да су оутужени криви, то они нису одлуку већине нису хтели да потпишу.

¹⁾ Промени:

а) Бољено год има потписа на мотиву, сваки да неће бити испрана, па да је и можда са овима потписима једна испрана;

б) Оштински Суд лажно оверу једног тврдњу а тако је изнело. Та је испрана перадама. Она, онда што лажно оверу издао, и судски власт и онда он лажно претставља изнеле испране и као оне при испри у стари суду изнело једну испрану о праву на својој кривости. Свака власт, у поменутом случају издао изнело је јавно закључују испрану.

По важећу поротног суда оптужени нису били свесни о томе, да озаовом спојем радном чине које неправду. Пороти Суд неурје одбрани њиховој, да су они били убеђени у то, да се у томе случају има да сматра за пуноправну одлуку важење и да они могу своје знање да ставе одвојено написано. Ово још и не може, што су по уверењу поротника И. оба оптужена честили и пошени људи, те им се као таквим треба да поклони мора њиховој одбрани¹⁾.

Са оваквом мотивацијом Пороти је Суд нарако: да оптуженици нису криви. С тога је Присветен. пожарев. Суд оптужене по § 241. кр. с. и. ослободио као некриве. (Пресуда од 4. XII 1909. № 28645).

Ову пресуду опозива је и Касациони Суд решењем 1. одоа, од 30. XII 1909. г. № 14773.

У одговору Касационог Суда има одвојено знање двојице судија, које гласи: „Нашином пресуду, нај. дано са одлуком Поротног Суда, јер је оном одлуком утврђено постојање дела из § 120. кр. зак., за које није ни поднежа Пороти Суд, а поротици нису ни могли оптуженога извинити неразумеваном закона, јер, право, познање закона не измишља, а друго, утврђено је, а у пресуди није цедиено, да је председник оптужене убеђивао да по закону морају потписати пороту одлуку, дакле и са законом су били усвојати, па опет нису хтели да мотивирају своју одлуку, те тиме осудити на тада пресуду, дакле одржи судије“.

Пређа лежи на омену случају: Побуде Поротног суда свакако су погрешне; оптужени се не могу да знају неразумеваном закона. (§ 3. кр. зак.). Онда то не може бити у толико пр, што су они попустили закон и после извршене омене и објаснили председника суда: да они морају одлуку потписати, ми да се с њом не слажу, јер је такав закон. Постају оптуженици, њихове одржане да изврше своју поротничку дужност, у ствари није ништа друго, већ, како се то правило у одвојеном мишљу нека — одржане судије. А већ кад тој одржане судије, над дакле оптуженицима нису ни судија (а нису судије, над нису хтели одлуку да потпишу, а она биде тога не знала — чл. 27. и 31. зак. о Пороти) онда они нису ни могли судије неправду да учине. Са ових разлога онда нема дела из § 127. пост. одоа, и. зак., и заваду поротног суда да оптужени на ово дело нису криви тачан је.

Кад наступила питање, је ли требало, као што се то хоће одвојеним мишљем, да се оптуженица суди за дело из § 120. кр. зак. Наравно у томе случају ваљало би ништити пресуду и препоручити суду да поступи по чл. 34. зак. о Пороти у вези с § 209. кр. с. пост., и да сја, без учешћа поротника, донесе пресуду по овоме делу.

Ми се не слажемо с овим гледиштем. Тачно је да поротна оптужених садржи све карактерне знаке делита из § 120. кр. зак., али само онда да се оптуженица — државне судије или чиновника, који имају власт да суде (и. пр. под нас пошл. чиновника по истинским делима). Протои § 120. и. зак. не односи се на по-

ротнике; то је истина погрешно, али је тако. Да је овако разумеване пош. закона правилно, најбоље се види из наредбе §§ 107. и 127. кр. зак., у којима се поротници изрично помињу, а тога у § 120. кр. зак. нема, па се не може ни претпостављати.

Стоји дакле да се оптуженица не може судити по § 120. кр. зак. нити по коме другом закону, јер је предвиђено да се у првом каз. зак. или у закону о Пороти кривинама оваквост поступака поротника. Све што се у конкретном случају могло и требало да учини, то јест: да се оптуженица по сази § 328. кр. с. пост. осуде на плаћање своју трошкова овог измишља, и права је погрешна, што их суд на ово плаћање није осудио.

И тако, ако се у нашем правосудју и даље задржи уставна Поротног суда, онда би ову законску правину требало поунити и прописати осетну казну за овакве несправне поротнике.¹⁾

(ПРЕСТАВЉЕ СЕ)

КАД ИМАЊЕ, ПРОДАТО ЈАВНОМ ЛИЦИТАЦИЈОМ, ПРЕЛАЗИ У СОПСТВЕНОСТ КУПЦЕВУ?

Питање ово није ново. На против, оно је старо толико исто, колико и сам наш закон о поступку судског у грађанским парницама, јер се оно јавља као сваке извршене продаје непотретице измишље у смислу §§ 479—481. поменутог закона.

Разлика његова, у већим случајима, припадају је административним властима, и она је, у којој је бар кама познато, била разнолика од невероватности.

Так, некад је признавано да је купал сопственик од дана саме продаје; некад од познате измичуће цене, а некад, опет, тек од дана призна-не тавље.

Ми некако моментано при прити, да утврђамо, да утврђамо све те примере, јер их писмо у своје време потврди, али то нам, у осталом, није ни потребно, јер то није страна ни једном од позитивних чиновника на извршних ни судских.

Да се ово питање овако разновидно расправља, уроч, наравно, деља у томе, што оно самим законом није изрично регулисано, него је остављено с обзиром на законске прописе, који говоре о својина, и репалпа према субјективним погледима на ово.

Далеко од амбиција, да ово питање решимо потпуно правилно, ми ћемо изнети овде само наше мишљење о њему, те ће то бар послужити као повод, да о њему ипак своју реч и коментари пише, а да се њиме назобави и само законодавство.....

Да би се могло одговорити на постављено питање: над купца постаје сопствен-

ником имања, мора се прво одговорити на питање: кад престаје сопственост доданашиг господара.

Ако ми одговор на ово питање неможе да одузима имања по 466. б. гр. суд. поступка, онда би то била погрешна, јер се ту одузима само државина имања, а сопственик остаје и даље дужник, са правом да и даље задуже то имање и обезбеди нове поверљиве.

Исте тако била би погрешна, кад би се имање неможе да сам дан продаје, баш у смислу случајама, јер доданашиг господар губи по продаји сопственост само тада, ако продаја постаје снажном, и ако купца испуни услов из § 483. поменутог закона, — ако положи новац у року од шестмесет дана, од дана извршености продаје, односно све до на дан одређене друге продаје.

Према томе, дакле, доданашиг господар престаје бити сопствеником онга дана, кад је продаја извршена, у смислу случајенима кад је продаја извршном погледом, на да се сви приходи са имања прибавију у корист поверљивца све до дана, докле купца положи измичућу суму.

На овага опет, излази, да купца узлази у господарство онга дана, кад положи измичућу суму, јер је он са своје стране тада испунио све дужности, које је и по закону и по обичају имао да испуни, па да му се сопственост призна.

Наравно, да се овде овде истиче питање: како се овако гледиште може показати са прописима § 292—298. грађанског закона, и Васелианом Уредбом од 13. јула 1856. год. IX 1197. по којима је једини доказ о сопствениости тавља, о којој се говори и која се претпоставља и по § 489. грађ. суд. поступка.

Ми признајемо, да је по нашем грађанском закону тавља доказ о сопствениости, али овде измичуће да она није у једном доказу.

Тако и судска пресуда, и поравнања, и уговори закључени и потврђени судом, доказ су о својина.

У овом случају, који ни третирамо, доказ о својина сачињавају протокол измичуће и признања власти о признању измичуће цене, јер су и то јавне исправе по § 187. грађ. суд. поступка, с обзиром на ову законску измичућу.

Оне се допирају замењују тављу коју суд издаје, али се никако сопственост не може узети на дан њенога издања.

То се не би могло дозволити ни по томе, што би по спорности администрације право купца могло бити потписано у подлогу, а и по томе, што би се на тај начин доданашиг господару признавало право сопствениости и после извршене продаје, а то би могло довести до негодне поседује, да се поверљивца његово обезбедију и после извршене продаје.

Ми смо напред поменули, да би приходи, који би се прибавијау са продајом имања од дана извршене продаје до уношења купца у господарство, припали поверљивцу доданашиг сопственика, односно њему самом.

Потретију ми, пак, право сопствениости после дана извршене продаје, ми нагледом, потврдило сами своје тврђење.

¹⁾ Ипак у овом случају, пр. 13. 36. и 98. закона о поступку судског за Царство Немачко, так је прописана казна по § 4. до 1890. измичуће, да свако измичуће суди казну и. пр. дају или се на суду казни за тојне државности измичуће.

То, моћути, не стоји, јер и ако је приликом неславе његове сопствености, тј. прихода неможе припасти на његову кућу, јер, као што рече, он у господарство узлази тек по пошленику који, на одмазду, тек дође и рачунају на корист са њима, а приликом из овог међународног прихода и до обавеза припадности, и по обавезама његовог сопствености, односно пошленику обавезујући поверљивост. Ако би се, понајављају, ма који други моменат некада за увођење купца у господарство, то није би одговорно за припадности нити прихода самог ствари, а могао би, моћути, довести недовољне штетна последице било по купца, било по поверљивост.

Док. С. Казарџић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

„1. да је доказано да га је у злој намери извршио;

„2. да је утврђено да је писмено направљено у форми јавне (званичне) исправе;

„3. да је одговорност Себастијана Боатеа није доказано да је, било неколико било обавезама, ваљаној припада или крипе да ово дело изврши;

„4. да је Клеменс Штоелер није доказано да је помогао на присуствовању кривцу или припаднику, било у спремању или олакшању извршења поменутог дела, било у самој радњи прављења лажне исправе;

„5. да је Јана Франсоа Граруа није доказано да је помогао на присуствовању кривцу или припаднику, било у спремању или олакшању извршења поменутог дела, било у самој радњи прављења лажне исправе.

„На основу ове одлуке председник је, саобраћено члану 424. казненог закона од трећег бримера, године четврте, решио да се именовањем Себастијана Боатеа и Жан Франсоа Граруа ослободи од сваке одговорности по овоме делу и наредно је чувају свесног суда да их одма пусти али не одговарају за што год друго.“

На основу свега овога, пошто је случајно консултација извршена властима и грађанима Деспера, поредника онугована суд пресуде, да се Франсоа Видок и Цезар Хербо казне са осам година робије, обавезано члану 44. другог став, друге главе, другог дела, Казненог Закона, који гласи: „и ако је речена лажна исправа, казна ће бити осам година робије“; и наредно, саобраћено чл. 28, прве главе, првог дела казненог закона, који гласи: „који би био осуђен на казну робије, усавиљеног авторца, или на казну која бешчаси или на казну затора, да поново дело пре по што изврши казну била претходно извршена на казну варошцу, где је онугована порота била савиљена, ту ће бити казни за један дио рек на узвишених и остали извршени

породу за шест сати, ако је осуђен на робију или на усавиљених авторца; четврти став ако је осуђен на казну бешчаси, а два сата ако је осуђен на казну извршених извршених дела. Изајма његове главе на табели била криваца својих исписања његовог или и презиме, занимање, место становања, дело на које је кажњен и казна је осуђен“; и то чл. 445. казненог закона од 3. бримера године четврте, који гласи: „узимање се (излагање) на једној од пијаних у општина где криваца суд држи одређено“; — да речени Франсоа Видок и Цезар Хербо буду извршени за шест сати на узвишених, које ће бити за овај случај подигнуте на пијани ове општине; *наредно* извршених власти да ову пресуду изврши.

Пресуду и обавезано у Дују, у седници кривичног суда округа Норског, седмост нивоа пете године француске републике, једине и недељне, где су судија грађани Деспере председник, Хамел, Ринет, Леграи, судије који су потписали комент ове пресуде.

Јахалам и наредујемо слима извршених, који се тиче, да речени пресуду изврши, а њиховим извршених тужаца и тужаца код судова првог степенa да о томе воде рачуна, а слима старешинама и чиновницима државних власти да их помогну у случају потребе.

У том циљу пресуду ову потписали су председник суда и писар.

Верно организу.

Лепак писар с. р.

На поштећи је записано: уредно у Дују 16. априла, године тринаесте, звет 67., страна друга, рубрика друга.

Докл с. р.

Глава Седма

Циљур рђави поступак у затвору у Дују и без наде да могу побећи, јер су ме, од како сам осуђен, веома строго чуваши, пазио сам да не учиним штогод што би ме овде задржало још који месец, а да у овоме истрајем бодрила ме је веост да ће осуђеници бити одмах пуштени у Бисерт а одатле, скупљени у општи сировод да ће бити спроведени у казнену завод у Брегет. Не треба да помињем да сам ја већ јасно да се у путу спасем. Што се тиче жалбе на осуду, усавиљати су ме да моје и из завода поднети жалбу за помилување, који има тог дејства, али како смо остали у Дују још неколико месеци кајмо сам се много што се писам жалбу Касацији.

Наредба да сировод најзад дође и што је се тежио веровати за луде који понале на робију, би пријавио са радношћу; толико је било додигање кинеша акасије, Марина. Наш нова положај није био ништа бољи: судски чиновник Хиртрел, који нас је, не знам зашто, пратио, био је направно окове по неком новом мождет у сваки од нас измишљао о куку по једно куко од осам и по кила, а у исто време били смо повесани гводењем ланцем све два и два, а поред тога чуваши су нас најреженије. Било је доказ немогућно и помислити да се

штогод изумишљемо пошту; једина напавна ако би се што могло учинити. Ја то предлозио; моји другови, који је било четрнаест присталих и уговорисмо да се излаз изврши у прославу кроз комунијску шуму. Тогвечењана, која је увек у себи носила. Десетине нече за три дана лапаз твотка, која намазано нешто смогом те чувар и немогу приметати трагоме стругања.

Ујером у шуму; на дан зина носисмо окове и носисмо се к кола на којима смо били изворани и покушило у шуму, али пет заминара и осам драгона¹⁾, који су нас спроводили, појуре за нама са сабама у руци. Ми се исконисмо тада из дрвета, наоружани каменем који су били извајани за оправку друма и са немалој пуцања што их у оној онтој забину дограбисмо. Појурца засталоше за један час, али добра наоружани, добро законисни поште дејствовати: од првог пуцања двојица нама падосе мртви, а двојику тежио ранише, а остали нападше на колена молећи да мидаст. Трели смо се са пратици, и ја и Десесе, који смо се још држали пошемо се на кола, а Хиртра, који је за све време побуне стајао на пристанојној растојању, прије једног неперешаку, који се без оузме није журно није, и наби му саба у меко. Толика суворост нас изади осуђеници који се још не беху волели на кола изграбиме камене и да не биса драгона Хиртра би спровео. Драгани нас вакуше да ћемо сви изминути, а то је толико било очекивано да смо одмах положили оружје, то јест, камене. Овај нас је догађај сакувало од даљег Хиртреловог мучења, јер нам је он одасад прилагодила лапурију.

(НАСТАВАК СЛ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учешна су нам ова питања:

1

Суд општине коарепске, у срезу жичком, аутом својим Бр. 1329 пише:

„У члану 126. закона о непосредном порезу предвиђено је: да распоредом и казнен пореза и пореза застарелају за пет година.“

Чланом 123. став 1. истог закона, овлашћен је Господин Министар Финансија, да може дотичне суме пореза раскодвати као прелате у пореским књигама, усред отужарањости, застарелости и т. д.

По Жичко Порезна Одељења, казани сезона у II-ом одељу чл. 123. да не може бити раскодвана усред застарелости писмо, већ само усред утврђене неопаштине.

С тога је част суду, учино умотив уреднајући, да обавештење:

1) Да из нама наста раскодвану застареле порезе, прена напред наведеног законског пропису, без обира на став II. члана 123-ег или не? и

2) Вељак — чиновник. Пр.

2). Ако пак има места расходовању овда којој би се плати за то требало обратити, кад Пореско Одељење неће тај предлог суда да прихвати, а овако застареде порезе има много у овој општини?¹

На ово питање одговарамо:

Застарело пореза о којој говори члан 126. закона о непосредном порезу, установљена је у јавном интересу, па име да би се знало: које државна има права да тражи од својих држављана порез, и обрнуто, докле су они у облици према којима. Према овоме, застарело није немало за плаћању пореског дужника, као што је нпр. случај у грађанским споразумима, што се порез не сме плаћати чим је протекло онај рок, који је поменутом законом одређен предлици.

И, како би власт принаху наплаћувао старелог откупљеника, она би одговарала за порезову праву дотичног лица. Према томе, чим су извесне пореске суме застареле, оне се неће плаћати, него ће се предложити да расходовање.

У општинама, које врше наплату пореза, и код којих су распореди бр. 2. предлог за расходовање чине оне саме преко Пореског Одељења.

Ако Пореско Одељење не би прихватило овај предлог, било из погрешног разумевања закона, било из којих му драго узрока, општинским судовима не може се одрећи право, да тај случај савеште Пореској Управи, као надлежној власти над Пореским Одељењима, и она ће унутрњи одељења изакозисати дужност.

Члан 123. закона о порезу, није ни у ваљном случају са чл. 126, јер се други став чл. 123. односи само на суме расходовање услед отуђавања и немаштине, а не и застареле суме.

Тако се, на име, даје овакшење, да се и после расходовања може наплатити порез од онога чије се имовно стање побољшало, или онога који је после отуђавања пронао, наравно, опет само тада ако порез није застарео.

Тако се само има разумети значај става другог чл. 123. а никако другиче.

II.

Суд општине изтоквањске, актом својим бр. 1416, нише:

Једна грађанин из ове општине осуђен је 20 година робље за убиство своје матери. Од ове осуде издржао је 9 година и 6 месеци, помилан 4 године, па по том пуштен са осуде својој кући условно у слободу, и овај осуђеник у слободи код своје куће има да издржи 6 година и 6 месеци.

Суд моли за објашњење: пожели ли овај грађанин плаћању пореза на личност у 6 динара за оно време док је у слободи, или не, пошто је он пуштен из затора прво 60 година?²

На ово питање одговарамо:

По члану 74. тачке б. закона о непосредном порезу, ослобађају се од плаћања пореза на личност судски осуђеници на затвор, заточење или робљу, за све време издржања тих осуда ако је оно дуже од године дана.

Како се условни отпуст не може наредити са издржавањем или опростом наизма, јер се личе, које је на условној

отпусту увек може вратити у казнини завод кад наступи узроци које предвиђају чл. IV и V. закона о условном отпуштању кривца из казниних завода, то у условно пуштени осуђеници задужавају и даље полагају осуђеница, о којима говори чл. 74. зак. о порезу.

Према томе, условно отпуштене осуђенике не треба задужавати порезом на личност у 6 динара, о коме се говори у првој колонији чл. 73. а треба их задужавати порезом 5%, ако имају имала или имају други порески објект.

III.

Суд општине прохатинске, актом својим бр. 867 нише:

Суд у одбор по чл. 86. тачка 3 закон о општинама, решењем својим од 18 јануара 1910 год. бр. 45, уступаје је, на јавној ликвидацији, под једно-годишњу закуп општинског непосредног измне једном грађанину на ове општине.

Суд општински нише пута тражио је од закупца аренду, на део пашин, али он није хтео до данас да плати. Закупац нема ништа од живе стокe ни покретности, само има пет дана ораће земље на укупинае.

Да не би општина изгубила изацпириту суму повода моли се уредити по објашњење: по ком се законском пропису може наплати извршити од закупца?³

На ово питање одговарамо:

Ако арендатор неће да плати уговорену суму на деп начин, онда може општински пуномоћник поднети тужбу код надлежног суда, премо вредности спора, па ће он осуђити арендатора на плаћање.

За обебду неплаћене суме, пуномоћник може тражити забрану на прибриан род, пако са имања које је платио под закуп, тако и са оног што је арендатору својина.

У осталом и суд ни одбор нису смеи одобрити закуп а да претходно не обебду изнозу наплату, било плаћањем тремесце припре у напред, било откупним јемством од стране закупца.

Да је то учињено у своје време, сада се не би ни чинило ово питање.

Ако се уговорена сума не би никакмо могла наплатити од закупца, општински пуномоћник има права да тужи одговорне органе за штету, јер су они били дужни да обебде наплату уговорене суме т. 3 и 4 и 15 уредбе од 23. марта 1840 године. В.Б. 221—288.

Кад ниш сам осећаи потребу да изврше једну дужност према интересима општинским, треба их на то нагнати оним путем.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И НАСАЦИОНОГ СУДА

Одлука опште седнице Насаационог Суда од 4. априла 1911. г. № 4028.

Реферат чвара шума потпу је доказ по чл. 133. зак. о шумама и ако он приликом састављања негот није био заклет на дужност, само ако је он на исту заклет пре доносиња пресуде.

Присеот суду за опр. београдски био је отуђан Ј. П. из Румња за три дела

горосече, учињене у шуми села Румња. Отуђеник није прилао напрење овах дела, и суд га је ослободио казне као неважног пресудом својом од 13. јануара 1911. г. № 1317, налагају да резервати чвара шума не могу бити доказ за кривичне отуђавања по чл. 133. зак. о шумама, зато што је уговорен суд општине румњанске од 31. децембра 1910. № 1798. утврдило, да тај чвара шума у времену издржавања дела и поднашања резерата није био заклет на своју дужност.

По жалби државног тужакога Насаационог Суда примедбама свога П. одељења од 10. фебруара 1911. год. доносило је оном пресуду од речима: „Када се из уверења суда општине румњанске од 31. децембра 1910. г. № 1798, види, да је чвара шума општине румњанске, који је резерват по овим делима горосече поднео, заклет на дужност 7. маја 1909. год. онда је суд погрешно узео, да они протоколи чварања немају доказни предност о тога, што чвара шума, који их је потписало, није био заклет у времену, када су сачињени, већ је он исправа требало да цени с обзиром на то околности, да је чвара шума никак заклет пре него је олакшана пресуда донета и да су они тада измани и тај услов, који се за кривцу доказни предност по закону тражи (чл. 24. у нези чл. 133. зак. о шумама).“

Присеотни Суд није усвојио ове примедбе, већ је као противречног, наводио: да остаје при својој пресуди како са ралогом у пој изнетих, тако и с тога; што наизма, да примедбе Насаационог Суда да заклет чвара шума учињене после резерата, а при то што је пресуда издржава, има повратну силу, и да ваљаним резерватима датим пре положење заклетне деле доказну вредност по чл. 24. и 133. зак. о шумама не могу остати са ралогом.

1. што се по општем принципу изложеном у § 234. крив. суд. пост. тражи за ваљаност исправе, да је издата од ваљалог чиновника за издавање таквих исправе законопознано, дако тражи се да је онај који је позван да издаје закон исправе претходно на дужност заклет, а не да се ваљаност тих исправе може доунавати накнадном заклетом.

Према овоме, кад је закон о шумама у чл. 133. дао чварања шума право да могу правити резервате о највећој горосечи и личима, која као учиниоци ошачана, па да ти резервати као исправе могу бити пуномоћни докази да је извесно издано учинацај извесног суда по пропису § 234. крив. суд. пост. онда је неопходно потребно да је чвара шума у времену прављења тога резервата имао све услове који су му законом прописани, те да се као такова сматрати може. Кад то стоји и кад је чл. 24. зак. о шумама изричито наредило да чвара државних, општинских, селских и мањинских шума при ступању у службу подлажу заклету, онда они нису чварања шума у смислу закона о шумама све докле не положе заклету, и по томе њихове сведоштво било неимено или усмено и највише сведоче обичних сведока, чија се доказна предност има ценити по прописима кривич. судског поступка.

Касацисни Суд у својој општој седници од 4. априла 1911. г. № 4028, усвојио је примедбе свога одељења а противправног Привојеног Суда одбацио.

Одлука опште седнице Касацисног Суда од 28. фебруара 1911. г. № 2826.

Начелник ср. власнички одлукао је 1. фебруара 1911. год. Привојен. десковач. суду С. Б. и још четрнајесторицу општине, часника за то, што су као општински часници одштитне цитри-присеке саставили лажан регрутисни списак за 1904. год. оних млађина рођених у 1883. год., а који су према прописима закона о уређењу војске регрутовани у 1904. год. а на име: што су регруту Б. С. Ц. онда у у податцима о задружном стању његове задруге за његовог брата Ц. ставили да има испод 16 година, док је на против он тада на дан регрутовања имао по главу извода рођена 18 регрута 3 месеца и 13 дана, и што су регруту Б. Б. Н. онда уни-сали у регрутисни списак лажне податке о годинама старости за његовог задружног брата Б., да је имао испод 16 год. на дан регрутовања, док је на против он приликом регрутовања у 19 год. имао 19 година и 2 месеца и 16 дана, па је тражио да се каже да дело из § 149. крив. законика.

Привојените десковач. Суд је нацело, да у горњој радњи оптужених стоји дело кривично по § 111. крив. законика, и решењем својим од 3. фебруара 1911. г. ставио их је за исто под суд и у првостор.

По жалби братаца оптужених, Касацисни Суд, примедбама својим од 16. фебруара 1911. г., попустио је помен-решене са разлога:

„По чл. 28. и 29. правила о регрутовању млађина за стални калар, регрутисна комисија стављена је у дужност, да свој рад, на који је наложена по закону и оним прописима, не извршава само на оним подацима у регрутисном списку, који је општинска власт поднела у смислу чл. 11. и 14. ових правила, већ да те податке увек провери и попуни на оних извешајима, на којих их и општинска власт при-не, а то је из књига рођених и умрлих и из пописне књиге.

Према омео, кад регрутисна комисија свој рад заснива на подацима које сама приноси, онда се кад општинске власти у омео постоје прав правилу регрутисног списка попуњава као споменим а пред-хладу радну комисију, као власти која има ове податке да утврди и озваничи на основу њих да даде поступити.

Кад дакле то стоји, да они податци у регрутисном списку, који је општинска власт поднела, а који су неприкрити, нису пунозначни кад су само од општине-ске власти потврђени већ кад их и комисија потврди, онда је суд потпуно усво, да у радњи оптужених, што су под-лати у омео списку неверно изнели, може постојати представљено дело из § 111. каленог законика. Не може ова дело постојати тако, што се по помену-тог законског пропису тражи, измеш-осталога, да дотична исправа има закон-

ске и доказне предности о омео еваку које може утврђује, а такву предност немогу неприкрити податци у помену-том списку кад их само општинска власт утврди. Да таква исправа заоста мора имати овакву снагу јасно се види из последњег одељака § 147. каленог за-коника, у коме се каже, да се под испра-вом разуме тавно измешено, који служи за доказ права и правних одношења, а тавно исправа јесу по закону само оне, који се биле издате од власти једино надлежне лато.

Ну, како дужност општине власти да тавно изложи потребне податке у регрутисном списку, ипак представља изнестал споменим рад радни комисијом, који јој је законом у дужност стављен, и како су оптужени као представници оне власти неверно представили потребне податке о задружном стању регрутованих мла-ђина Б. С. и Б. Н. у омео списку, а међу-тим они податци има комисија да она из-вешај ови податци за дава рад, онда је суд дужан да сачепа, да из извешај-ној изводи радни не стоји друго које лажно дело, а парочито оно из § 133. тав. 16. каленог законика.

Засковачи Привојеног Суда није при-мисо ове примедбе Касацисног Суда, већ је дао следеће противразлоге:

„Пре свега правило о регрутовању млађина за стални калар од 24. марта 1900. год. Ф.Б.Р. 5140 и дама лажно као што тврди Министарство војно у акту Бр. 6198.

По чл. 4. истах правила регрутовање се врши на основу регрутисног списка, који је саставила општинска власт са општине-ским одбором, а који је она засновала на: изводу свештеничком из књига за уписивање рођених, пописној књизи и на свештеном списку.

По томе кривично су одговорни: 1. Свештеник, ако није на калге за уписивање рођених извеш све млађине, рођене у години из које се регрутују, или ако је ставио неистините податке о њима у списку, који је општинској вла-сти поднео.

2. Председник општине, комисија и сви одборници, који су регрутисни списак при-носили, или пису у њему изнени ови млађина из списка свештеничког, и из пописне књиге, и ако су које млађину стављени неверно податци, који на рок кличе регрутисну стичу.

По чл. 11. истах правила, регрутисни списак од 1. до 19. закључно попуњава општинска власт; од 20. до 29. закључно, регрутисна комисија; а од 27. до 30. пу-ковска окружна команда. Чл. 15. истах правила наредује, да општинска власт са-зива нео општински одбор и заједно са њим приступа попуњавању регрутисног списка. А у чл. 16. за рубрику „имена задругара“ парочито се каже: „попуња-вање ове рубрике врло је важно и с тога ваља добро пазити да у њу не уђе нико, који не припада задруги, али да се из ње оно не заостави“.

По чл. 28. истах правила, прописан је начин како регрутисна комисија контролише тај регрутисни списак, јер прио прегледа књигу за уписивање рођених и за тим

пописну књигу да ли је и она исправна. И кад то првни, онда по чл. 29. истах прописана млађина регрута и свештени-ске часнике позива по чл. 8. истах правила, је ли све као што треба састави-ла, и кад добије потврду одговор-ности, првину дава рад. „Што год се том приликом утврди да нешто, неистину или погрешно, исправа се и допуњаје ружом доубротова“.

Кад се добије првотро изложеног пра-вила, онда десковачи Привојеног Суда нацело, да није рад општине власти као споменим без предности докле га и ре-утри комисија не провери. Регрутисна комисија по тим правилима проверава да ли су у регрутисни списак упили они млађина, који се идуће године регруто-вају; да се ко год не изостави а остале рубрике попуњава нео општински суд са свим одбором, поред њихга још и по општеном списку, о дотичном регруту.

Ваш зато се и тражи да општине суд, са одбором, провери и све податке у регрутисном списку, па да то чак и пред регрутисном комисијом потврди и по сво-јем личном списку, јер ипак ако би се само радило на основу књига рођених, умрлих и пописних, онда не би ни потребно било, позивање целог општеног суда и одбора те да и по списку свештеном списку на-реду, ове податке писмине у регрутисном списку.

Регрутисна комисија нема шта регрутис-ни списак да потврди, као што Касацисни Суд у својим примедбама наводи, када и усмено пред њом сва потребна лица потврди, да су податци у списку тавно обезбедени. Комисија у регрутисном списку само попуњава мест рубрика, као што тврди чл. 11. а усмено јаснито да ли су подаци верни или не, што се и поже-вади из чл. 31. регрутисних правила.

Према томе регрутисна комисија не може проверавати регрутисни списак „из истах извора из којих их општинска власт при-не“, као што примедбе гласе, јер регрутис-на комисија очевидно окупела лично свештено-ског списку које се неумољиво тражи по поменутом чл. 4. регрутисних правила од стране општине-ских часника.

Према изложеном, неприкрити састав регрутисног списка, о коме је у омих антима ред, потпуно је пунозначан и исправан, јер је регрутисна комисија све утврдила што јој чл. 11. прописује, а тако исто и што усмено има да уради по чл. 28. и 29. истах правила, јер се потпуно не утврђује.

Овај овако састављен и пунозначан регрутисни списак, изнени је и своје дејство, јер се због њега два млађина Б. С. и Б. Н. одслужили испраћен рок од 6 ме-сеци у место да служе пуно рок од две године.

Најзад, баш и кад би се узело, као што Касацисни Суд наводи, да регрутисни списак не пред, докле та комисија и не потврди, ипак то не значи да општине-ских часника нема кривично, и ако је не-познато утврђено да су за лажно начи-пили, већ се, због тога што је и комиси-ја потврдила лажност податка у списку кривично и одговорно томе распростра-ни на дотичног свештеника и чланове регрутисне комисије. Кривича је лична. Кри-

вина једног не може ослободити кривично другог, већ свако за своја дела има да одговара.

По мањешу десковачног Привременог Суда са наведених разлога, регрутима списе приложеног актима пуноправна је зашрана и као такав може у себи садржати и дело зашрањивања, а и садржи. И по нашем § 147. кривич. законика, а и по теорији, испира у кривичном правном смислу, јесте сваки предмет, који је направљен у намери да својом садржином доведе једну правну важну чиниоцу.

Код јавних испирања, закон придаје већ самој форми извесан позитиван значај, без обзира толико на саму садржину, јер се тиче једног елемента правног поретка, код кога посебна права уступају, те и с обзиром на оно што теориско разликује, овде може постојати дело зашрањивања као што је и суд укаже.

Препишите и запису прављење, једино су две форми којима се врши зашрањивање испирања. Овде је јачица лажног прављења.

За зашрањивање тражи се:

1. Промена истине у писменој, а и једино од писана предвиђених законом.

II. Штета или могућност штете, која припада или на те промене и

III. Намера да се изврши, т. ј. намера да се прибави себи или прибави другоме једино познато добро.

Први елемент, промена истине, има четири услова:

1. Промену истине;
2. У једном писмену;
3. Промену, која се односи на факта, које писмено има за циљ да констатује и;
4. Да је учињена под погодбама означеним у закону.

Код другог елемента, штете или користи, треба имати у виду:

1. Није потребно, да промена истине која се обележава као зашрањивање буде наменена за *приливање једног познатог добра*. Довољно је да се том променом има циљ, да се прибави једино добро „недопуштено“, „незаконито“, „најмање познато или морално.

2. Није потребно, да се са законитошћу, зашрањивањем излази намера да се прибави познато добро самим себи, доволно је да се је имала намера да се прибави, тако познато добро, и другима, без обзира и на лична интересе овога, који зашрањивање гради, и најзад

3. Сисеко кривичне не зависи од евентуалног резултата зашрањивања. Тај сисеко треба да се суди по намери онога који га је учињено у моменту па је знао извршити. Може бити да се жељени циљ не постигне, али то је индиферентно за оцмену постојања самог зашрањивања; гласа се на то шта је учињено хтео са тим да постигне без обзира на то шта је и постигнуо.

Код трећег елемента, намера да се штета или користа треба узети у оцмену сасебе:

1. Штета се може само састојати у повреди једног права;

2. Са свим је свеједино да ли се то тиче права приватног или социјалног;

3. Ако се тиче права приватног, не жари да ли је пошређено право познато или морално и

4. У сваком случају, није неопходно да штета буде неизбежна последица промене истине; довољно је евентуална штета.

Сви ови услови траже се и по нашем привременом закону за појам зашрањивања а и по теорији (види Чешка стр. 305; Доста (превод) стр. 618; Бернера стр. 226; Garraud-Fraité III. p. 502).

И у овом случају сви потребни услови да појам зашрањивања испуњавају су, јер су у регрутном списку по начину који је прописан регрутним правилима, неверно представљени извесни подаци, који су се користила два регрута В. и Ђ., и повредило једино право државе, да их може узети у војску за 2 године.

Намера, да се у оптуженим чиницима хтеди да помогну овој двојци регрута види се и на самога писмена, а и начина на који је оно грађено, јер су сви чиници и пред регрутном комисијом морали потврдити да су сви подаци у регрутном списку истинити и ако у ствари не стоје.

Десковачки Привременог Суда налази да овде ни у ком случају не може постојати дело из тит. 16. § 138. кривичног зак., као што Касац. Суд у својим примедбама наводи, јер се тај парграф, изјучно односи на чиновника, а не § 1. зак. о чиновничкој грађанског реда чиновници су само они који се укалоу постављају, а познато је да се општински чиновници, по закону о општинама бирају.

Да се § 133. кривичног зак. односи искључиво на чиновнике (указне) види се јасно из § 132. крив. зак. у коме се паричном казни „казниче се оној назоно која је за досада каложена дела прописана за чиновнике..... општински председници, начелници..... писари, општински одборници..... и т. д.“ Према том, када § 133. долази после § 132. овда се он никакво не може односити на општинске службенике већ искључиво на чиновнике.

И са нама досадања јуриспруденција о овоме § 133. била је у том смислу.

Општа седница Касац. одбора Суда у својој седници од 28. фебруара 1911. г. усвојила је примедбе свога I одбора, а противразлог десковач. Привремен. Суда одбацила.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПО Т Е Р Е

Петар Пачић, из Теопла, спрега тисковног, округа рудничког, стар 26 год., вјеток, плава, добро развијен, налик бркова, шибале браде, у одећу суншаном, који је одговорно за јавно привичних дела, побегом је испред спроводника 3. тит. месеца приликом спровода за Г. Милановић.

Донеша начелника спрега тисковног Бр. 8149.

Јеврем Поповић, из Ноће, спрега жичаног, округа чапачког, стар 18 год., става средњег, носе црни, образ округлих, чела мала, обрва и бровни свињски, очију плавих, 18. пр. месеца попурио је свога гадлу Густу Ниша, мекицу на Гроцке, и побегом.

Акт начелника спрега гроцачког Бр. 16680.

Симеон Павловић, родом из Витино, у Турново, убио је 29. април. месеца свога брата Арсу, и побегом. Стар је 35 год., средњег става, црнкамљет, кривоног, црних бровни. Донеша начелника ср. десковачког Бр. 25599.

Јанко Вукановић, из Маје Стене, спрега прокућаног, бив. деловога општинског јавника, у срећу прокућаног, одговара за ексцелент. Јанко — који је у бегству — има 25 год., нашен је, сува, црнкамљет, широкног лица, носе и очију црних, бркова талих и црних.

Акт начелника спрега добричког Бр. 8674.

Драгутин В-рбошић — „Календарски“, — родом из Вол. Крчмара, одговара под личниста спрега ленинског, на дело утаје. Драгутин је у бегству, има 47 год., става је средњег и талков, у општој се смећ, мало је нагла.

Акт начелника спрега ленинског Бр. 18762.

Зафир Пипарк, надничар, из Теопла, стар 40 год., нашен, црнкамљет, у лицу црни, има да надрин 142 дана затвора због кривичара, али је благодарно побегом, и сада се не зна гао је.

Донеша начелника спрега клучког Бр. 4170.

Јован Марковић, из Клопа, решеник начелника спрега голубичког, стапљан је под кривичну затвору и у затвор због више кривичних дела, али је пре свакостеног из решења побегом.

Донеша начелника ср. голубичког Бр. 6697.

Тодор Стојановић, службеник прагужанског округа болница, проверио је 3. тит. месеца 190. дана. околност побегло и побегом. Тодор је стар 45 год., раста високог, у лицу смећ, очију плавих. А одова има: плаву блузу на сестежу, напалено од вибричног чоко и црнкамљет доула на носима.

Акт начелника опр. прагужанског Бр. 17168.

Богосав Богдановић, палача обавезица, родом из Корина, спрега асептичког, узрало је Аши Милановић, из Крагујевца — под који је био у стању — Један заплат сат и прстен, и побегом. Богосав је стар 21 год., у лицу црнкамљет, носе и очију црних, лица широкног, раста средњег, у одећу добро развијен.

Акт начелника опр. крагујевачког Бр. 17468.

Милан Станковић, ралик, из Гроцке, попурио је 7. тит. месеца свога друга Стојана Арсенијевића, и побегом. Милан има 20 год., средњег је раста, црнкамљет, добро развијен. Донеша начелника опр. морачког Бр. 10105.

Саво Петровић, из Кушала, спрега пописног, округа попаричког, 2. тит. месеца попурио је свога гадлу Саву Милановића, абицију, из Синица, и побегом. Стар је 19 год., носе, плава.

Донеша начелника ср. ресавског Бр. 15796.

Душан П. Вранковић, коцкар, из Крушевца, чију савесну изјаву, побегло је жандармеријом, прихватио сиропомећа у пошарачкој кавијери збога.

Душан је стар 23 године, средњег раста, обична изградња, очигледно гравогастих, косе и браде смеђих, мале.

Живади, оца Радомира Николића, из Београда, отуђао је од куће, а до сада се није могао пронаћи. Стар је 14 год., раста средњег, у очима је смеђ.

Допеша начелника среза Јасеничког, окр. смедеревског Бр. 16116.

Од особина изјавио има белегу од опекотине, у величина петпарца, на десној руци на 3 см. изнад порена шкеле.

Осуђен је раније за крађу и фалсификат. Допеша пошарак. Казн. Завода Бр. 2417.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да на овим побегима линија учине највишу потеру, и у случају проналаска награду из укупне осмине које су интерполине издале, а позивом да означене бројеве алта где донеше.

КРАЂЕ СТОКЕ

Антар Васаши, из Гаговица, поћу нишеу 6. и 7. овог месеца, украдемо су две краве; једна жута, убојева, матора 6 год.; а друга црна, нитора 3 год.

Допеша начелника среза деспотовачког Бр. 12969.

Добривоју Томећу, земљопану, из Степановца, среза носачког, округа београдског, украдемо су, поћу нишеу 3. и 4. овог месеца,

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

У данашњем друштву сви се осећају као краде. Нико није на међу да једна човек може имати, нити ко има толико самопоуздања, да се зава своју постова.

Ова струма пољна зикитица је све горе друштвеног живота, на шта чува, што је она нећ учовати и у криминалији.

И тако је све пољето виј струје.

Рабојниш не као да неће; карактеришито позаре адијаре по кућу заво од јустицијских радња; они што нахоте поштинили из зенона по зашарила, саборица и другим јустицијским меће за краду стоку; кон-оварацине неће у разбојништва; они што продају кавијане за приласке бавиша не устачу у акције и стамене да краду старини; а они, којима је нехелени крада екидне зема са коменациа тепоко да се захвају другог пона.

Они посматрају од споре су били неважи само да Београ, јер је он, као многогудини, био понамономо зема нахотог делаца, а нарочито раша по томе, што је непраћу било лако учинити.

Од невог времена они се јављају и по унутрашности, нарочито по већини карактерица.

Један од нахотих паралитија преставника био је ово дану у руке покареничкој полицији.

То је Милош Ранковић, родом из Златкова у округу београдског.

Он је шаркиш београј крада зема по Нарженику, нешто поћу а нешто у ора без дна.

И по ова доње би покареничка грађина била извештајски писаном збоженишћу, да случај и овога пута није понамо, којима неко може бити дилеко од успеха, нах биш нешто да своју потеру пришо крађу.

Изаљом је непраћу учинити, а немоу се учини дошло да непраћу понаху једном покареничком Циганину.

За немоу непраћу овај је био општински служитељ, те тако Милош место очинаних нара уети у асану.

ТРАЖЕ СЕ

Јулијана, вна Тодора Станковића, земљопанског радника, из Нина, отишао је од својих родитеља 28. прошлог месеца, и до сада се није могао пронаћи. Стара је 15 год., овелена, у лицу округла, црнотласта, црних очигу и широким зуби.

Акт начелства округа нишаког Бр. 18771.

Сретен, Костљана Николића, из Дорчана, још про месец и по дана, отишао је од своје сваде Асентија Јазина, бакалара, из Смедерова, и до данас се о њему није ништа могао сазнати. Сретен је стар 16 год., средњег раста, глатка, у лицу пуна, очигу смеђих.

Допеша начелства окр. смедеревског Бр. 3198.

Предраг Млаутиновић, бив. браварски мегрот, из Београда, отишао је од куће 25. прошлог месеца, у намери да себа тражи службу, на се ни до данас није вратио. Стар је 16 год., понамо, црнотласт, косе и очигу црних, лица округла.

Акт Управе града Београда Бр. 27261.

Милосави, сина Нико Вукотића, из Рапштинца, пошто је 26. ок. месеца. Он је стар 13. до 16 год., устао средњег, у лицу широк, очигу црних и црних, косе смеђе; на глави, нише хуи није белегу од игоренице.

Акт начелства окр. добричког Бр. 9353.

две побије и један коп. Једна је хобилан матора 10 год., дине алтјастог, црнотла, са жинем 46. и 4. а друга је дине црне, са белегом од седа на левој плећини и жинем 40. матора тинише 10 год. Која је матор 2 1/2 год., дине дорчатасте, црнотла, косе црне и очигу црне.

Допеша начелника окр. носачког Бр. 10.813.

У осталим то је редовна судбина свију оних, који поћу егзиститиона.

Како се не сме прегрешитишати, да ће покареничке пасале из основа измешити извено и судитиш Милошемо по муј извенош савицу, како би га се свит чува, а в обит тога да би се она које је опшито, најранији власто. Он је и раније дао пут осуђиваи за покушај убиства.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а време потреби и цене куца месечно. Претплата се подиже у напред, и то најмање за една године код оних полицијских власти, и износи: 30 динара за годину за државна и општинска надлежности, а за све друге кредитације у износу 12 динара годишње. За иностранство: године 24, полугодине 12 динара у калу. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Негово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе среза јасеничког, округа крагујевачког, Петра Чапелића, начелника исте класе среза жичког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза космичког Петра Б. Драгомировића, секретара исте класе начелства округа крагујевачког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза жичког Петра Милићевића, начелника исте класе среза космичког, по молби;

за секретара треће класе начелства округа крагујевачког Милана Д. Прилуковића, начелника исте класе среза јасеничког, округа крагујевачког, по службеној потреби;

за познског писара прве класе среза краљевског Душана Атиликовића, познског писара исте класе среза гољубачког, по службеној потреби;

за познског писара прве класе среза козуларског, округа београдског, Душана Јанковића, познског писара исте класе среза јасеничког, округа крагујевачког, по службеној потреби;

за познског писара прве класе среза рањакског Косту Пешћу, познског писара исте класе среза рањакског, по службеној потреби;

за познског писара друге класе среза јасеничког, округа крагујевачког, Душана Јанковића, и познског писара исте класе среза козуларског, округа београдског, по службеној потреби;

за познског писара друге класе среза рањакског Драгића Пауновића, познског писара исте класе среза рањакског, по службеној потреби; и

за познског писара друге класе среза гољубачког Милутина Кокановића, познског писара исте класе среза краљевског, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 11. августа 1911. године, у Београду.

РАСПИС

Списак окружних Начелствима и Управи града Београда

Веома је важно, да се при превентивном лечењу, у Пастеровом заводу у Нишу, утврди, да ли је дотично лице одговарајуће од животине која је болела од беснија.

Да би се то утврдило, наређено је расписом СФР. 737/901.1. „да се беснија животиња, ако је домаћа и жива, пронађе, затвори и посматра, или да се над њом изврши секција, ако је убијена, и о свему састави детаљан протокол.“

Испуњено и наредбу науку показали су, да поменути наредба није довољна ради утврђења, да ли је инфицирана животиња одиста болела од беснија.

Да би се бесније секцирање животине могло стручњацима и сигурно утврдити, наређујем да се од данас, над којеверни лекари врше секцију животине сумњаве на бесније, поступа на овај начин:

Марени лекари, који врше секцију животине сумњаве на бесније узимају, по могућности, асептично парче мозга, — најбогатије за узимање и рад је парче прожухне кичмене мождине Medulla oblongata — метицају га у стакло напуњено глицерином заврнуте 50—100 грама и оставио добро запуштено.

Није слободно слати неконзервисано парче мозга или их остављати у антисептичној течности — јер би тако упућени материјал био за рад неупотребљив.

Добро запуштено стакло и запечатено печатом марениог лекара, послаће власт, која упућује дотично лице на лечење, по томе лицу, Пастеровом заводу, ради предузимања потребних експеримената.

Препорукују начелству, да ову наредбу саопшти списама полицијским органима, окружним, реским, општинским и мареним лекарима, за наредбу да у будуће по пој у свему поступају.

С.Б.Р. 7962.

5. августа 1911. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
М. Триковић С. Р.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Миливојевића

[НАСТАВАК]

2. У пројекту немачког Казненог Законика се разликују: *увреда* (Beleidigung), под чиме се разуме и увреда и клевета у смислу *namer K. 3. § 239.* и *клевета* (Verleumdung), под чиме се разуме клевета, чији је извршилац био свестан лажности онога, што је тврдио (§ 261). Доказивање истинитости изговорних чиница је допуштено, сем ако је „увреда“ извршена јавно или распрострањаванем писмена, сликова и представљања*, или ако се таче само одношаја признатог живота, који се не долажу јавних извесних (§ 260 al. 2).

3. У другом пројекту немачког Казненог Законика* се чини иста разлика као и у горе наведеном пројекту (§ 282 и 285.). Доказивање истинитости изговорних чиница допуштено је, изузетно, иста оне случајеве, који су изнети и у првом пројекту (§ 283.).

V. Швајцарског заједничког

1. У Швајцарској сваки кривац има своје засебно издано законодавство, које стоји под утицајем било француског, било италијанског, било немачког казненог законодавства, те је веома обиман и се онде на њих.

2. У пројекту швајцарског Казненог Законика од 1909 год. разликују се: *увреда* (Beischimpfung) уреду у смислу *namer K. 3. § 108.*, *клевета* (Verleumdung) — клевета у смислу *namer K. 3.* чији је извршилац био свестан лажности изговорних чиница (§ 105.) и *оспаривање* (üble Nachrede) — клевета у смислу *namer K. 3. § 106.* Доказивање истинитости је допуштено, но чинице бра-

* Gegenwärtig vom Vorentwurf eines deutschen Strafgesetzbuchs 1911.

члог и породичног живота могу се само онда доказивати, кад садрже казну приватно дело (§ 106, т. 2.). Извршилац оговарања се казни и онда, кад је доказана истинитост чињенице, али он није имао основаног повода за то, и стао му је било само до тога, да о другом рђаво говори (§ 106, т. 3.). Ако извршилац оговарања исто пред судијом као неистинитост огласи и формално поведе, судија има наћи оговарањем изразу о томе; он се може ослободити кривичне одговорности, ако је оно што је тврдilo, из општег заблуде за истинитост држао (§ 106, т. 2.).

VI. Норвешко законодавство

1. У чему се разликује увреда (§ 246, и клевета (247.).

2. Допуштено је доказивање истинитости код клевете (§ 249, т. 1.).

3. Суд може да не изрекне никакву казну, кад је увреда или клевета била изговорена неистинитим подметанjem попрећног, али кад је он одговорно изостављен или другим увредом или клеветом (§ 250.).

4. Противправност увреде је некажњива, кад је извршена „из оправданог разлога“ (§ 246.).

VII. Енглеско-америкачко законодавство

1. У чему се разликује libel и slander. Slander се састоји из разлику од libel само у објектима, јавним изјављањима, које су туђинског природе, док су за појам libel довољне и неодредене изјаве омаловажавања и саопштавања чињеница, које испосебне нису напеле никакву штету туђинског. Дакле разлика између libel и slander је у начину изјављивања и састоји се у усменим изјављањима и саопштавањима, а други у писменим свани врсте.

2. За slander се одговорна само приватно — правно, он је дакле један приватно — правни деликат а не кривично дело. То се образложива тиме, што изговорена реч брзо иште, а не писменица остаје, те и тиме последице производни, и што писмено извршен напад на част показује већу пакост код извршних, јер је имао више времена да размишља о делу, што дакле тајна извршила обично дела с предузимањем.

3. Libel и slander се сматрају више као дела против позива и издржавања нападнутог лица, него против његове чести¹⁾, што значи нарочито за slander, да чије постојање је потребно проузроковање материјалне штете.

VIII. Руско законодавство

1. Ово разликује увреду (чл. 530.) и клевету (чл. 531.).

2. За клевету се наглашава да постоји и она, кад је саопштавање учињено у одсуству нападнутог.

3. Завакучу се, да је за постојање увреде потребно, да је изјављено омаловажавања учињена у присуству нападну-

тог, као према италијанском Казненом Законику. По увреди постоји паралелно, кад је она у писму садржана и писмо дође у руке нападнутог. Јер се и онда може рећи, да је он присутан изјави омаловажавања. Нијаве омаловажавања учињено у одсуству нападнутог сматрају се као поверење, те би извршилац сматрао казну као неправедну последицу прекршаја поверења или неспрежности трећег лица. — Сем тога треба да бити већи се, дискретнија, кад зна, да ће он сам бити казни, ако изјављено даље прича и тиме прекрши поверење укавано му²⁾.

4. За клевету је потребно саопштавање какве околности, која може штетити чести, т. ј. навођење једне одређене чињенице. Било би према томе само увреда, кад би А изјавио Б у присуству неког трећег „вараломом“ без навођења чињеница, из којих би се то могло закључити.

§ 23. Историјски развој увреде и клевете

У римском праву увреда и клевета нису постојале као самостална кривична дела против чести. Оне су биле само једна врста injuria. Injuria пак није била кривично дело против чести, већ против личности у опште, и обухватала је сва кривична дела против личности, изузевши она, која су била сматрана као самостална кривична дела, као што је и, пр. убиство³⁾. Тако ова је обухватала поред увреде чести infamatio convictus, дакле телесне повреде, наводе на пољну част, нарушени домаћег мира (domus vi introire). О њима се је говорило у 12 таблица, lex cornelia de injuriis и у разним царским конституцијама.

У старом немачком праву је међутим повреда чести сматрана унег као самостално кривично дело. По у разним законским изворима па ни у Carolina њихов појам није био утврђен, већ се је само прописивала казна за изјаве одређене врсте. Општо неважно право се је пак придржавало римског појма injuria, али се је њен обим постепено ограничавало, тако да се је најзад под тим подразумевао само повреда чести. У даљем развоју се је почело разликовати и између увреде и клевете (нарочито од Feuerbach-a), и то разликовање је прешло у новије законодавство.

У Душановом Законику има три члана, у којима се говори о увреди:

Чл. 50.: „Властелин који онсује и осрамоти властеличња, да плати 100 перпер. И властеличњак ако онсује властелина, да плати 100 перпер и да се бие стапи“.

Чл. 55.: „И ако себур онсује властелина, да плати 100 перпер и да се осумуд⁴⁾“; али из властелин или властеличњак онсује себур, да плати 100 перпер“.

¹⁾ Ул. Липмане 298.

²⁾ В. Бодино 1135, Липмане 218, Монтгоме 745.

³⁾ Липмане 184; „Осудити је кама поштено, али се је кама говори, и знати изглед ажиби или осуди“.

Чл. 95.: „Кто онсује светитеља“ или калуђера или попа, да плати 100 перпер...“

§ 24. Увреда у војном казненом Законику

§ 81.

„Ко увреди старшара, стражу или патролу ратима или неистинитом радном, казниће се затвором до једне године“.

§ 86, ал. 1.

„Ко увреди дежурног осмишља усмено, писмено или неистинитом радном, казниће се затвором до две године“.

§ 87, ал. 1.

„Ко увреди ратима или неистинитом радном дежурног, пожарног и друга појна лица из реда по-дошара и радова, који сличну службу врше, казниће се затвором до шест месеци“.

Као што се види, у наведеним одредбама говори се само о једном кривичном делу против чести: о увреди. Дефиниција исте се у њима не даје, те све што је речено о увреди по Казненом Законику, важи и за увреду по појном Казненом Законику.

Израз „речима“ из § 81. и 87. се односи на увреду извршену како усмено тако и писмено, и, пр. путем штампе. За појна лица не важи на име одребе Закона о Штабима, о којима је реч о увреди, већ горе наведене одребе. Јер оне нису укинуте чл. 58. в. о. шт. Став дефиницијом радном⁵⁾ односи се на увреду извршену гестом, делом или представљањем.

Да би се горње одребе о увреди принајте, потребно је, да је увреда направљена комо војном лицу у дежурству или у вршењу, старшаре патролске или пожарне службе. Ово је дакле једна извршена врста увреде. За обичне увреду војних лица каже одребе Казненог Закона о увреди.

Као што се види из § 81. и стражи и патрола се сматрају као писмено способне за увреду.

(Смешаје се)

—

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

М. С. Буренина
члана Казненог Суда

(ПРЕСТАВ)

25. Не случај реалног стицаја виновних дела, кривцу се казни не може онсујати испод жиникума, који је законом предвиђен за најтеже од дела, која су у стању, § 69, при оделан, 2. став, чл. 4. законика.

123. X 1909. № 11498. в. Никетића казни, зак. код § 69, стр. 473.

(Општа седница 19. X 1910. № 11543).

¹⁾ Прозовани 293; „Светило је писмен или казна“.

Х. оглашен је од поротног суда за крива за две описне крађе на тач. 1. § 223. в. зак.

Прострелени суд стави оптуженог у олашцину принасе и добро издаше и осуди га за оба дела на две године затвора. (Пресуда Пристен. саопш. суда од 13. IX 1916. бр. 36491).

Ову пресуду ухватиئي Касацнио Суд примећује 1. одељења од 28. IX 1916. № 10767, које гласе:

„Када је у § 69. пазн. зак. предвиђено, да ће суд кривцу у случају етицаја више дела са разним казнама, моћи спустити казну до оне мере, која је законом одређена за најтеже од његових злочина или преступа, да која се осуђује; кад је дане за кривца у етицају разних казни као минимална осуда означена она казна, која је као максимална предвиђена за најтеже његово дело¹⁾, онда суд противно овом законском принципу није могао оптуженог Језерку у овом случају спустити казну испод минимума предвиђеног за две описне крађе, које су дела што у етицају.

То пак, што су приликом наређења о одређењу казне у етицају, предвиђени случајеви, кад се код кривца стекле разне казне, не може бити разлог да се од њега одлучи у случају кад се код кривца стекле казне истог рода, по разним делма, јер се не може претпоставити да је циљ овог законског пропису тај, да се онај кривац, који би се налазио у етицају са једним тежиш и једним лажним делом, који кажемо блага казна, строје казни, него у случају да је и оно друго дело исто оштро тежило као и прво, а задржемо казном истог рода²⁾.

Валеовски прострелени суд није успео ове примедбе нећ је до следеће [7. X 1916. № 40283] противразлога:

„Суд је пронашао да овде постоје две описне крађе, које се казне по тач. 1. § 223. крив. зак. и за које се опт. Х. казна има да одмери. Од олакшица суд му је признао добро издаше и принасе; из тач. 4. и 7. § 59. к. зак. за свако дело, према приликом олакшица суд је досудио кривцу по једну годину затвора, а то је према § 61. крив. зак. могао учинити.

Потом је према § 69. крив. пост. сабрао те две казне и дошао до казне од две године затвора, коју је казну пресуду и досудио. Правилно је дакле поступило и суд се није огрешко о наређење из § 69. крив. зак.

Примедбе погрешно упућују суд на наређење, које је изказано у другој тачици првог одељка § 69. крив. зак., јер овом наређењу овде нема места. То наређење предвиђа случај кад се на овај начин одређују казне, док се добира, који прелазни максимум казне за најтеже дело, а по судској оцени дозвоља је била она казна, која је максимална за најтеже дело прописана, па у том случају аконично даје суду олакшице да може досуити

ову казну, која је као максимална за најтеже дело прописана³⁾.

Општа Седица Касацниог Суда одбацила је ове противразлоге и усвојила примедбе свога I одељка, по с битном изводом „да су примедбе закону саобраме, у којима се њима суд упућује да при одмеравању казне за кривце у етицају, а према § 69. пазн. зак., казну може спустити до оне мере, која је законом одређена за најтеже од његових злочина или преступа, за која се осуђује, те да дакле не може казну спустити испод минимума одређеног за најтеже дело⁴⁾.

Као што се види из предњег излагања, одредба овога веома важног прописа неједнако се тумачи од наших судија. Тамо овде имамо тројако различито тумачење закона о одмеравању казне за етицај кажњених дела:

а) По примедбама I одељења Касацниог Суда, кривца је требало осудити на максимум казне за оштро крива, а то је по § 223. в. зак. десет година робије.

б) По противразлозима, суд је саобравао у одмеравању казне и у овом случају. Суд је по § 69. к. з. само обавезан да одмери казну за свако дело и да те казне сабрае, а то је он и учинио. Сад, кад би овако одређујући казну, започео тај збир, да он прелазни максимум казне за најтеже дело, онда би суд поменутих наређењем био олакшан да ту укупну казну редуцира до максимума казне за најтеже дело. Што се тиче спутушања укупне казне испод минимума за најтеже дело, о томе суд не говори ништа, али се из пресуда и противразлога види да суд држи да применя правила о томе спутушању има и овде места.

в) По одлучи Опште Седице, ови се наређењем обавезују суд, да при одмеравању казне у овом случају не може спустити испод минимума за најтеже дело, дакле овде испод 2 године робије § § 14. и 223. в. закона.

Стоји то да је стилизација помен. прописа веома роботан и непотпуна, чине се докळे ноже и правдати намета безболост судских одлуча. Ну како је не кривично правосудје веома важна ствар, да се бар овакви битни прописи једногласно и правилно примењују, ми смо ради да о овоме припомињемо нашој интерпретацији означеног закона.

§ 69. крив. зак. представља законско наређење, по коме у судови дужни да одмеравају казну оштре прици, коме се суди за етицај кажњених дела.

Ту је усвојен за одређивање казне тзв. кумулациони принцип. — Кривцу се дакле одмерава казна за свако дело посебно, па се тек онда спутувају све тако одмерене казне и изриче се једна укупна казна, која није ништа друго до збир свих ових казни.

Овај принцип обухвата је првом одељком првог става пом. § 69. крив. зак.

Ну изложени принцип није у закону потпуно изведен; он је до дуне усвојен као правило, али је у даљим ставовима § 69. к. зак. претрпело напаса умножавања и ограничења. Та одступања јасна су и о њима не ћемо овде ни говорити.

Питање је у томе: 1) Шта се хтело да пројекте другим ставом првог одељка помен. законског прописа и 2) Могу ли се и на случај одмеравања казне за реални етицај применили прописи § § 61. и 62. крив. зак. и по њима кривцу спустити укупну казну за сва дела, која су у етицају, испод минимума за најтеже од тих дела п. пр. за изнети случај; могао ли укупна казна бити мања од 2 године робије?

Ми држимо да је прво питање правично расправљено у противразлозима простреленог суда, а то је: да се овде садржи ублажавајући строги кумулациони принцип, у толико што се допушта суду да у случају, кад збир казни за поједина дела, преје максимум казни за најтеже дело, може казну редуцирати до тога максимума.

Истина ово оптужене нема никакве пратичне вредности, пошто би суд и без тога, кад би нашао да жу збир много износи, могао постићи ову редуцију, казне за поједина дела. Ну, свакако овако разумљиво тачно је и према изворнику намет казеног закона и ми га овај-јасно⁵⁾.

Многo је важније питање оно, које нас овде поглавито и занима, то је питање о спутушању казне испод минимума.

Одмеравање казне није једно и исто, кад се кривцу суди за једно дело, и кад му се суди за етицај. Тачно § 69. к. зак. једини је законски пропис, који регулише одмеравање казне на случај реалног етицаја. До дуне, суд ће и овом случају, при одмеравању казне за поједина дела познати има ли кривац олакшаних и отежаних околности, па према њима и одређивати меру казне за поједина дела [у толико дакле и овде има места примене § 61. и 62. в. зак. у п. с. § 218. кр. с. пост.], али суд нема олакшања да у овом случају спушта казну испод законског минимума за најтеже дело. Ово суд не може да учини ни по томе, што је и то обухваћено поменутих наређењем, по коме овде не може бити спутушања испод оне мере, која је законом одређена за најтеже дело.

И тако: У овоме наређењу усвојено је једно опште правило, да се казна за етицај може спустити у границама законских максимума и минимума за најтеже дело. Законски максимум може се преи, с обзиром на даља ограничења наложена у томе пропису, али нигде није допуштено да се сиђе испод законског минимума⁶⁾.

Ну, баш, кад се ово не би изводило из садржаја поменутог одређења, и у том

¹⁾ Исти закони што различито тумачења закона и под. Дав. Урешковић у његовом законском изводу „Судски Трбуша“ П. од, Београд 1911. г, код § 89. на стр. 77. и 78.

²⁾ Тако је пак коментатор В. Попић код § 69. в. зак. за Преступе Насилија у § 147. опш. зак. из Народног Збирника, по којима тужна казна ни казни докључа збир свих појединачних казни в. т. а.

³⁾ Исти о овоме у Попићу, у његовом коментарију код § 49. на стр. 250. и 251.

случају постављено правило важи према осталим прописима изведеног законика и правилном разумелу појма стација у кривичној пракси.

Да је овако схватање тачно најбоље ће се видети, ако се баци поглед на модерне принципе о квалитету стација, ограничење, интензивност или правичност кумулационе принципе или т. н. аспирационе принципе. Овај принцип састоји се у томе што се кривцу одмерава казна за најтеже дело, али се с обзиром на стација она поострава.

Када би се, дакле, казна за стација издржала и по овоме ближијем систему, опет нема разлога да се сизази исход минимума за најтеже дело и још мање може да то бити разлог за примену кумулационог система. Стација слатко представља неку отаџину за кривца и она мора да има утицаја на кривца. На како ублажавајуће пази испод законског минимума сила у изузетно случајеве особито благе, такав случај сигурно не стоји онда кад је правца у реалном стацију најтежих дела.

Да би се и у овоме случају могло ипак схватити какав испод законског минимума морао би стојати нарочито законско олакшање, а његов нема ни у § 69, казни, кад, нити на друге ком месту.

И тако ми закључујемо: На случај реактног стација казна се кривцу не може спустити испод законског минимума за најтеже дело.

(ПРЕСТАВЉЕ СЕ)

ПОЛИЦИЈСКО ТЕХНИЧКИ ЛАБОРАТОРИЈУМ

Примена научних метода у полицијским и судским истрагама један је од најважнијих фактора за последњих десет година. Из ове примене створен је скуп метода, који је називат *Научном Полицијом* — јер у њему нема ни статичких закона ни општих принципа, већ само једна серија практичних прилика, познатијих од осталих грана наука и примењених на полицијску истрагу. То је техника, којој много боље докучује име *Полицијска Техника*.

Ова вештина тежи све више и више да се одвоји од Судске Медицине и Хемије. Намера нам је, да јај овом приложеном деветином и предлажемо програм и границе, и показујемо да она знања представља нешто аутономно, са одређеним оплем и индивидуалним методама. Она у отаџини, има своје специјалитете који су — туђинаца отаџини — поклапају на најразличитијих средстава. Док су Стокс, Отеленги и Милонџ, судски лекари, док је Раје доминирао у судској техници, а Ханс Грос и Винд правници. Из студовања и укрштања ових разних енергија произишала је фор-

мација овог доктринарног тела, које је још врло мало познато а још мало примењено. У ограниченом броју великих народа конституисале су се али у универзитетским лабораторијама као у Лозани и Лијежу, али у антропометријским одељењима као у Паризу и Лиону, али најзад, у полицијским школама као у Риму и Мадриду, средине у којима се остварује примена ове нове вештине. Један једини израз, до данас неупотребљен, врло је zgodан да их све обухвати, а то је *Полицијски Лабораторијум*.

Данас се јавља тенденција, да се они лабораторијуми установе у сваком већем судском центру. Вероватно је, да ће ова реформа у Немачкој бити остварена у кратком времену. Руска влада већ је наменовала будуће директоре полицијских лабораторијума, који ће постојати поред главних центара и страних власти, и послати их у Лозану у лабораторијум професора Рајеа, у циљу практичних студија.

Најзрелија примери организације овог рада, поред лабораторијума Рајеовог јесу још: лабораторијум Корина и Стокса у Лијежу, одељење за судску идентификацију (антропометријско) у Дреда (Београд), полицијска школа у Риму (Отеленги), антропометријско одељење у Мадриду (Оларин), одељење за идентификацију у Христијанији (Дас), Бечу и Лондону (Клат, Винд и Ханри) и лабораторијум Ромерова у Хамбургу. Ми смо покушали да у Лиону отворимо један лабораторијум према истим принципима, и захваљујући њубавној потпори г. Гано-а главног полицијског секретара, могли смо организоваати антропометријско одељење, које је прави полицијски лабораторијум са свима потребним инструментима за радна истраживања.

Које службе врши један полицијско-технички лабораторијум у корист кривичне истраге и сигурности у опште? Несумњиво је, да све оно што долази у област чисто Судске Медицине, не улази у ове службе, и да секције, испитивања рана и анализе отрова не могу бити практиковане у полицијско-техничким лабораторијумима. Из његове домене треба, тако исто, искључити и све хемијске операције, и све што се односи на преглед животињих материја. Независно од овога, полицијског техничару остаје још врло пространа домена посвећеног рада, коју ћемо овде упоредно прегледати.

Односи претију

Истраживање и анализисање отисака претију спада у искључиву надлежност Полицијске Технике. Познато је већ какве огромне користи може дактилоскопска уметност кривичној истрази. Дактилоскопска теорија врло је стара, али је њена праксија пријема сасвим нова и савремена. После великашних резултата, који су добијени у великим индустријалних држава, истраживање и анализисање отисака претију мора ући у прак-

тичку употребу познатија и истражних чиновника. Судова и поротиција, који су дуже премећени били неоперативни према дактилоскопији, почели су данас, како изгледа, судити правилима о њој и њеној вредности. Док су Стокс, у Београду; Раје, у Шпацијској; Ханри, у Енглеској и Београд, у Савојској, успели да у њих прилика добију, на основу својих рапората о идентификацији трагова, судске пресије за поједине злочине, док је поротици суд у Христијанији осудио, прилику 14. новембра прошле год. једно лице само на основу аргумената на Доновог рапорта, а 10. новембра прошле год. римски поротици суд изрекао је пресуду, такође прилику, над двојцом опасних криваца, само на основу дактилоскопског доказа.

Према оваком стању ствари, истраживање отисака претију не сме у будуће бити пренебрегнуто ни у једној кривичној истрази. Принципом овог истраживања главна тешкоћа састоји се у томе да претија се по површинама које су способне да примале и задржавале отисак од овог додира до досад нестала. Довољна полиција може, у овом погледу, послужити као пример. У Лиону, по једном рачуну управника полиције, полицијски комесари и агенти полицијских станица дужи су извести, телеграфом, антропометријско одељење о сваком извршеном злочину и преступу, и наредити да се на месту злочина никаква предмет неће покриве нити руком додире. Одмах по добијеном извештају органи антропометријског одељења излазе на означено место, снабђени са потребним инструментима и апаратима (изолатори и фотоскопски апарати). Истраживање отисака врши се према косом осветљењу, помоћу свеће, али још боље помоћу мале електричне лампе. У пракси се ретко дешава да се на месту извршеног злочина не нађе никакав траг. У сваком случају треба узети отиске претију своју становањима куће и суседима који су врли додирани на месту злочина, и за које се сумња да су руком додирали предмете за испитивање. Ставка, каже, метални или стаклени предмети са глатким површинама, парчад стакла које су разбили кривац или трагови на познатој дрвету које су они додиривали или ломили, казне од камена, порцулана, мајолика и т. д., кукоње и алатског посуда, и сви предмети на којима су откривени трагови претију, а који се могу лако носити, увијају се и преносе у лабораторијум. Што се тиче хартија, треба их узети што више, јер се врло често дешава да потпуно чисти и бези ластови хартије, на којима се године или више не омажа, показују веома јасне трагове отисака претију после нарочито називања. Отиске претију који се налазе на зидовима и наменитијима великих димензија, даље на вртима, прозорским пројектима и т. н. треба експирати и фотоскопизовати на лицу места. Повишећ ће бити потребно да се отисак претија — прекојари — помоћу беле желатинске хартије (метода Стокса), или претходно обоји помоћу белог праха

8) Према извесној алако је узнеми да је глаткост примекла, по чему ова треба изрећи малим казни за најтеже дело, потпуно и због ове докучице.

(cerise) на по том прекопира на првој жезлитој хартији. За отиске прстенику, који се налазе у драмши, ми смо добијали одличне резултате помоћу ристареног гписа, т. ј. измијајући њихову калују у гину; папаларне листице понављале су се веома јасно на старинској калују.

(СРПИНКЛЕ СГ)

Српачинов,
Д. Ђ. Алексић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

У Санли-у затворили нас у „пролази“ затвор¹, један од најужаснијих који сам никад видео. Аспирација је врло и дукност поклања, те је затвор управљава његова жила, и то још каква жила! Како смо јој били најпотпуније препоручени, то нас ова жила претресе до костију, готови су уверити да не носимо ништа што би могло послужити за бегство. Такав смо почели испитивати радње кад чумо неки ралав глас: „Зови, зови, ако ли нам дођем тамо са говењом, жилам лаућући нас како се свира.“ Ми смо разумели да и нисмо ништа није предумали. Сутра дан стигли смо у Париз, водили су нас крајним уличама и у четри сата по подне бисмо на видку Басетра.

Приспе на крај улича које води на пут за Фонтенебло, кака окретоме десно и уђосмо кроз гводењу калују на којој сам прочитао неки „Дом старина“. У првој ажији поштине се велики број старца обучених као варошани, добри њихови грешници. Они су се тискали да нас виде гледајући нас са оним глумим дубокоштом које има живот монотон и чисто животински, јер дешава се често да човек из народа, немајући више од чега да живи, примљен у један овакав дом, поштују у јачине својих суседних коња и свирава нападњу у потпуно бласавост. Улазећи у другу ажију, где се налази велики, примјетно смо да многи од мојих другова крију лице рукама или великим марама. Помислише се може бити да су осетили неку непријатност; не, они су се крхили да их не знају, да би лакше побегли ако се признаје узакме.

„Кто, стигли смо, рече ми Десоше, који је седео до мене. Видим ли ову четвртасту грађевину, то је затвор.“ И доиста скидоше нас пред једном каменицу коју је чувао стражар. Ушау у канцеларију са се су нас анулирали у регистар, а онда останули су да умуху сутра. Приметно сам да аспирација мене и Десоше имало много мрам, и закључно сам да нас је мора бити препоручио Хирта, који је увек од догађаја у домиценој шуми отишао један сат раније. Пошто смо пролази кроз неколико врло сисних врата обложених блехом и наред пратајца од ћелија, уведемо нас у једну четвртасту велику ажију, где су се једино ме-

ст аспирација бабалази дерући се да је одјевљена цела кућа. На нашу појану све се убукта и гледаше су са чуђењем гледајући у која смо били окупили. У осталом ушау у Бисетр са таквом опремом сматраше се за особиту заслугу осуђеника, односно његове смелости и умености у бегству, јер предострожности предузете да се његово бегство предузети днаше су му само цену. Десоше, који је ту био на потпуно познатој земљишту, није се много мучио да нас представи као најзаслужније аде, поред свог округа, а хвалећи мене он толико претора те се нађох окружен и хвалећи од свих оних који су били „Славни“ у затвору; Бонли, отац — Ваљем, Мојер, Гисард, Милет, Корин, Баопли, Тузалт и Ринард, један од савјесника у убиству античког деспота, не остављајући ме више. Чим су нам скинули окове у којима смо путовали, одвели су ме у аспирацију кришну где сам за два сата одговорно на хиљаду питања, а одатле један крупан човек са војничком поном, који ми рече да је надзорник соба, који и уведе ме у једну велику одлуку знајући „Fort Mahon“ где ме обукне у ново одело, које се састојало из најкаже поља ризе. Надзорник ми у исто време рече да би била бригадир, а то значи да председала дељеном хране између оних који се хране са мном; времена томе имао сам и беоу посету док су други савјезали на војничким постелама.

За четри дана упознали су ме сви осуђеници, али, ма да су имали немома новељом мишљење о мојој харибости, ипак Бонли, да би ме пробао, зачињаво ме је безвучно. Ми се потпуносно и како је он био један од вештака у борби помоћу ножа он изађе као победник. Али друга лут смо се тузили у бардари где Бонли није могао уштретити сву своју нештину и нађе се испод мене. Први неуспех дао ми је идеју да се потсетим у тајне оне гимнастичке вештине и слави Жан Кутон, Св. Ђорђе у овој нештину, који је био с нама у Бисетру, уписао ме је одмах у ученике с којима се он поновно.

Затвор у Бисетру је једна грдна четвртоугаона грађевина која окружена разне зграде и вине дворишта са различитим именацима: велико доорште где се митају осуђеници, црско доорште, овеа зала и доорште рабајана. У овом последњем налази се нова грађевина од пет спратова; сваки спрат има четрдесет соба у које се могу сместити по четри осуђеника. На аспираци, накроу, тумара нога и даму један нас мога су знали Драгон; да него се у затвору говорило да је толико често исподизали козимо пакла. Затвореници су ипак доцније успели да га подметне једним печеним батаком, који је он примео. Истину је неоспорно да ништа тако не наводи на погрешку као прождрљивост, јер она утиче поделјеном на сва органа бика. За честоубаје, да истраје, да жељу за допањем има грађина одређених природом, али неосетно не ва за доба старости, и ако се неки пут апетит успротиви својом деоношћу, у толико је сигурније да се неће показ-

ити стомак. Али пошто су они који су Драгону дали батак побегли док га је он јео, него су испребили и протали у асеку ажију, где се, пеша лацем, изишл онот светли ваздуха који је уласао на кроку, неутешан абот своје дркитине, губљећи на дана у даи и сврши, подлогау највишу као жртва једног тренутка проврдљивости и забуде.

До ове грађевине о којој сам говорио подиже се стара зграда, удешена готово на исти начин, под којом су омадне ћелије сипрости где су затварали непоушине и осуђене на смрт. У једној од ових ћелија живео је четрдесет и три године онај савјесних Карпине, који га је изадио да би био „благан“ камион! Да би уживао неколико трептака сунца он је шибесто неколико пута смрт са тањом умишљеношћу да, кад у зору, два дана су промишљивајући су му тек она скинути отпуштају од гвође; трећа зграда налазила се разне собе где су затварали осуђенике који дођу на провинције и омачени су, као ми, за спровод лаје.

У ово време затвор у Бисетру, који је био познат само по строгости надзора у Жину, могао је примити 1200 осуђеника, али њих су гомизали једне на друге, а држане пратара не ублажаваше никакво оно што њихова служба имаше сама непријатнога, као намиреник маглед, суров глас, груб радло; они су се старали само да што више осуђеника метну у једну собу и одобрљивали су се само кад примете влашу или тапир. Насу спречавају, у осталом, никаква испад, никакву погрешку, и ако су отекли уверене да аспираци не пошмља на бегство, могао је у затвору знатиш што год је хтео а да га нико не премка и не уапсенирава. За то време, аду осуђеници да претупе противу моража, који се не пошмљу, држали су отворено практичну школу развуданости; крајљаници су вршили њихов посао у затвору а једнак се саужањени не нађе да то бар постоји.

Дође из из провинције какав човек добро обучен, који, осуђен за прву кравицу, није још посвећен у обичаје и прилике у затвору, они му за час уму одело које продлају у његовом присуству ономе ко наследил највише пошму. Има ли пакта, нома, они му одузимају у корист „друштва“, а ако би било дуге откопачивати му мишљину из уша они би му нишгунали, а жртва се и не усуђиваше да се млади. Они су му прво наклази да ће, ако говори, бити пољу обелез о греду у ћелији, а рећи не поселе да се сам обелези. Метне је који осуђеник из предострожности своју несу под глазу, они чекају док га ухвати прва сал на му неку о ногу један камон и метну га на вину постеле; на први поврат камен паде, а усавани разбуђен овим наглом трајељем седне на кревет и пре то што види шта се дешава, његова коса позана капаљом поље се проз ретету на прозору на горњи спрат. Видео сам у сред зиме то сироте аду да су, пошто су тако ошамљани, остајали у кошули у дворишту док их

не би бацили никакв провак да латрију своју голотују. Доказе се баше у Бисетру, зарављујући се тако рећи у смену, они још могу издржавати отворну премећу, али кад дође познана спровода, немијуду другог одега до блузе и панталона од «сарџи», они често подложу хладноћа пре но што стигну на прво одморште.

На овај начин објашњава се и тако кварише алуи који је било лако повратити на први пут, али који су, изагласе из беде отуђених понављало, морали тражити олакшање њихове судбине у етарној или очевинској претераности свих навика алогичних. У друштву човек се много боје од бешчиња, а међу осуђеницима мема прозираа сеп према онима који нису баш чисти. Осуђеници чине један народ за себе: ми ко да дође међу њих били сматрају за нечијашта, све док док не проговори њиховим језиком, док се не би навикло да мисли као они.

Неваљалства која сам описао нису једини; било их је још стразнијих. Уклати се који осуђеници као нападници или као «ованаш»¹⁾ одаху су га немилостиво пренајављивали а ниједан вратар да прво да га саслуша. Ствари су шле док до да су морали изнети једну расебују прије за оно који су сецељиву њихову робити учинили какав отарила, која их могу осуђивати код њихових сучасника. С друге стране, безберијак издржавања и понављеног чиновника кривају су тако дадено, да су у затвору отворено сирепано епис преларе и допознати који су се остваривали нас затвора. Навешћу само један од оних поштова, који је долован да покаже у позној су мери гауптау законери и варалине смеле. Варалине су добављали адресе богатих алуи који су отицали у провинцији, а то им је било лако помоћу осуђеника који су отицали сваки час, па су им писане писма извала «патронажна» писма из Јерусалима, и која су у суштини садржавала ово што следује: није потребно позвати да су имена места и алуи мељана према приказима.

«Господине,

«Ви ћете се без сумње зачудити кад примите ово писмо од једног непознатог човјека, који од вас тражи једну услугу, али у једном положују у коме се изазива ја сам нагубаван ако ми чисти алуи не притекују у помоћ. Због тога се ја у обраћај вама, на кога су ми капилали много доброду, док сам се ја утешао да ли да вам поверим целу ствар. Као собар маршија од... ја сам побеглао о њим. Да не би изазивају сумњу нутвалам оно пишице и ја сам поново притао у коме је била једна касина са синовешћ извала злата и дијаманата по којоје госпоње маршије. Били смо се готово приближили војска на... те нас опазја један одред добродушала и стаде нас гонити. Госп. маршија видола да ће нас стаћи рече ми да бацим касину у једну доста дубуку бару крај кога смо

се затекли, да нас она не би извала у случају да будемо ухаћени. Мислио сам да се кадуће воћи пратила да је потражили, али се селаци скупиле, јер је зовало на убуњу, што је командант одреда паредло због нас, и дамо се одмах на сечу шуме у којој смо се били сакрили, да нисмо могли нити друго да бежати. Дошао у иностранство, господи маршија је примио нешто од касна... али се то потрошило брзо и мислио је да ме понаша да потражилима нису бачени у бару. Био сам у толико ситуацији да ћу је наћи што смо сутра дан одмах ради бољег напаша назначили нарт земљишта за случај да останемо дуже времена у немогућности да се тамо вратимо. Понао сам дојем у Француску; стагао сам без препрека до села... башу шуме где су нас гонили. Ви познате тачно ово село, који није више од три четврти маље далеко од вашег места. Био сам готов да извршим поруку кад ме класици код кога сам одсео, нени бесни Јакобићан и заузичах народне живине, валећи моје устезање кад ме је пудио да нијем у здравље ропување, отуђи као сумњалог. Како нисам имао никаквих исправа и како сам имао несрећу да личим на некога који је био отуђен за напад на деликвенте, пуцли су ме из затвора у затвор ради сучења са мојим познати сучасницима. Тако сам дошао у Бисетр где сам у близини има два месеца.

«У овако свирепом положују сепно сам се да су ми гонили да сте робак мога господара, који је имао илме у нашем срезу, и ја вас молим да ми јавите да ли ми ли не би могли учинити услугу да узмете касицу, о којој је реч, а мени да пошљете само један део онога новца, који је у њој. Тако бих ја могао подмити прешне потребе и платити брацнаца, који ми диктира ово писмо и уверава да, да би се каквим поклоном могао извући из неприлике.

«Примите господине и т. д.

«Н...

Од ош оваких писма на двадесет је једно одговорано. Неће се нико због тога чудити ако се узме у обзир да су писна писна алуица који су били познати као пријатељи старог реда ствари, а нико мање не размишља него партизански разум. Пешеном адресанту изјављавало се оно неограничено поверење које узвек дејствује на самоубица и корист и пазљивани одмах одговара да пријатеља да се помучи да дигне отвор. На одговор следује ново писмо самозваног побара, у коме он пише да је, пошто је остао без средстава, заложио код бовинара за невајану суму своју торбу у којој се налази ушкени у пошту илиз места, а коме је раније било рече. Поваљ је после тога дознао; било је сума од двајесет па и петнаест стотина динара.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учинена су нам ова питања:

1.

Суд општине сударацке, актом својим Бр. 1028, лата:

«1. Једно лице понављало се непристојно за време суђења пред општинским судом.

Председник општине поднео је релатив суду о овоме, па је тражио да се ово лице за непристојност казни.

Суд Општински осудио је дотично лице, пошто је оно признало кривину, за дело из § 30. кр. суд. поступка.

По жалби овога лица, приватени београдски суд вратио је нерасмотрена акта, изазвавши да осуди ово крсте не подложе његовом разматрању, него само оно, које су довнесне по III части привичног закона.

Том приликом узгред је нагласио: да општински суд није ни био надлежан да изврши казну по § 30. кр. суд. поступка, јер то право, припада само следнику.

Како су право чисти случајеви, да се било паричари по грађанским спорозима, било кривце према којима се вола астрага за алогичне, преступе и иступе, неаудујно понављали пред судом, то је потребно да се зна: којом из напном мога нагати су на уједно, на зато се мола уједноштити, да о овоме изнесе своје мишљење; и

2. У мају месецу ове године пошена је свеока латина.

На барак кривени оканено је тога дана око 30 пешкира, као прилог појединачно.

Кад се народ са латје разишао, и више ту није нико било, једно лице пошело све пешкире са барак на том приликом обора и сам барак и крст искрива и сам барак повреди на неколико места.

Против нега је зово поведена астрага, али суд је у нелегитимиза које дело да та осуда — да ли за дело из § 290. кр. закона, који досио казну затвора од 30 дана на више, ма да овај парграф није у III части кр. закона, или суду у надлежности општинских суда.

Моли се уједињити за обавештење, може ли општински суд осудити ово лице за прилику из § 290. која се за јавна дубра, према § 294 истог закона, суди на туђу надлежност, коме повређено добро припада?

— На ова питања одговорано:

1. Кад је пред судом расправљан извјест грађанског спора, на се која парична страна или сведок непристојно понаша, а ова непристојност, међутим, не прелази у коју неку кривцу, председалајући их мора оновомити на пристојност, на ако то не помогне, онда ће их осудити на двадесет и четири сата затвора или од једног до пет талара новчано, на основу § 154. грађанског судског поступка.

Ово право има и председалајући општинског суда по томе, што и право општинских суда, за расправљивањем

¹⁾ Јако који пошљери затворе са алогичном да му изулају тајку. Пр.

грађанских спорова, истиче из истог закона, да ма да се ова одредба налази у одваку, која говори о суђењу под оптужбама — првостепених — судова.

Против овијих осуда нема места жалби. Ако би сведок, нарочито ако тужилац уврдио цео суд или поједине судије, онда се то констатује записником и он оптужује полицијској власти, као надлежној, за дело из § 104. кр. закона.

Како општински суд води истрагу у законима и престојима дела, по праву које му даје § 19. т. 1. и 20. кр. суд. закон, на окривљеног или сведока буду непристојни, онда их лице које води истрагу, може оптужити по § 30. истог закона заговором до 3 дана, или ако је већ у затвору онда спољњем хране на сак хлеб и воду.

Како се, међутим, ово догоди при извршој изјави сведока, на неко буде непристојан, а та непристојност не буде претпоставила у који неки род кривично, онда је предлозила или имет, пошто прво упути дотичног на пристојност, па то не буде послушано, казнити дотичног по чл. 109. или 110. закона о општинама од 24 сата затвора или новчано од 1—5 динара.

За увреде и клевете, које би се догодиле у оваквим случајевима, тужба се подноси полицијској власти за дело из 104. кр. закона.

Како се догађају чести случајеви да поједини говоре у суду срамотно и безобразно речи, то њих треба казнивати по § 362. тачке 4. кр. закона.

За оне који из обичаје непристојности, као што су: невојни гестови, непристојни изјави и т. слично, пређу у непристојну препирку са једним од судија или једним општинским судом, а међутим ипак то не буде претложено у дела из § 104 кр. зак. суз може изрећи казну по т. 3. § 360. у пети са § 327. кр. закона; и

2. Из речи: „кад се народ развинуо“, излази, да је дотично лице покорило пешкире са барјадом.

Ако је ова претпоставка тачна, онда би дотични одговор за крађу према вредности денарија, којом би прилагодио могао бити осуђен и да наводи штету за покварени барјак.

Кривича из § 290. не би била доводи, пошто се тамо тражи да неко намерно повреди или уништи предмете поштовања на какве религије, а овде се види да је ово лице имало намеру да скине и покори пешкире, а је том приликом искривило крст и повредило барјак. Могао би бити реч само о стицају.

Али, баш и кад би постојала и ова кривича, општински суд није надлежан за њено суђење, него би дотачно поднети тужбу полицијској власти, јер општински судови могу да суде по кривичног закона само оне кривиче, које су предвиђене у III части истог закона.

Ако је, међутим, претпоставка о крађи погрешна, него је дотично лице скидао пешкире по дужности својој као општински или кризни службеник, или по добром расположењу да помогне да се барјак што пре врати на своје место, онда је кривична одговорност у опште

исклаучена и може бити само речи о грађанском спору за штету.

II.

Суд општине ворувачице, актом својим бр. 655, пита:

„По новом закону о таксима, општински судови наплаћују на име таксе у корист своје касе и то:

Под бр. 333. тачке, да све писмене и прототописне претставе или молбе, по којима општински суд не издаје нарочито писмено решење, 20 динара динара.

Како ову одредбу општински судови разло тумаче, на ову таксу наплаћују и кад неко моли да му се потврди тачно, или да му се изда уверење, или да копира пресуду — решење и т. д. то се моли уредилиштво да преко овог „Полицијског Гласника“ обавести овај суд: да ли је оваква радња општинских судова правилна или не?“

— На ово питање одговарамо:

По начелу постављеном у тачи 1. тачке, такса за представку наплаћује се у 0.30 динара, код државних власти у онима оним случајевима, где власт не мора да издаје нарочито писмено решење.

У оним, пак, случајевима, где власт има да издаје решења, уверења и т. д. наплаћује се поред таксе, која је прописана за решења, сведочења, уверења и т. с. још и такса од 0.50 динара, о којој говори тачи 1. тачке под б.

Како је ово исто начело спроведено и кроз одељак I. за таксе код општинских власти, јер се у бр. 333. говори само о представама и молбама а у бр. 334. и 336. онто само о такси за решења и уверења, онда треба и овде наплаћивати таксу и за представку у 0.20 динара и одвојено по 2 динара за решење или уверење.

III.

Деловођа општине варошине Тополе, пита:

„У закону о панаџурима чл. 10. поред наплате осталих такса на панаџуру, предвиђена је и такса на свако место, на коме је продаји наложена роба, по један динар.

На панаџуру дођу продајци са разном робом, који заузму 5—10 метара земљишта, што нарочито чине продајци куне и кољачи, док неки продајци не заузму више од једног метра.

Како законом није предвиђена величина земљишта, за које се наплаћује такса од 1 динара, то се моли уредилиштво да објасни: хоће ли се наплаћивати ова такса подједнако како онима што заузму метар, тако и онима што заузму десет метара или како?“

— На ово питање одговарамо:

Пошто чланом 10. тачке 5. закона о панаџурима није одређена цена по метру, него по месту, онда се мора узети, да је динар од места, без обзира на величину овог, пошто величина истог места нута зависи од природе посла и робе.

Свако скупице наплаћивање казниво по чл. 11. ставу другом поменутог закона.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Илија Ивковић, осуђеник извршених казни (Срем), чају савио кинески, побегло је 10. тин. месеца са осуде, и доста је вероватно да је прешао у Србију. Највише

35 год. средњег је раста, округлих образа, црне косе, високот чела, очну, обрви и брвица првих, зуба здравих; био је осуђен на пет год. робије због крађе.

Акт антропометриско-полицијског одељена бр. 1424.

Тодор Живанковић, радник абањски, родом из Јасике, одговара код начелства округа кривичног за превару. Тодор је у бестру, раста средњег, сувог.

Акт начелства окружног бр. 7158.

Миланко Томић, из М. Крава, побегло је ноћу између 9. и 10. мес. по општинском актору, у коме је био због крађе. Стар је око 30 год., висок, тинал праволине; на трбуху има тат от општине; од оледа има: пласне чиплице од шкар, малуку гула од олековог сука, кон зубуна; од сука пласне гађина, на главе шубору а на ногама јуновске опашке.

Делеша вачињина ср. радничког бр. 20687.

Ноћу између 4. и 5. овог месеца, непознати лопови украли су Урому Милошевићу из Барајева, оне делове вршње машини: једна велика кајан за покривање у тежини 12 до 15 килограма, једна вршњану кажу за одржање машинаских делова, једну лабелу, једна вешта, а сем овога и пар нових монета, — све у вредности 338 динара.

Акт вачињина срп. пољарског, округа београдског бр. 10849.

Ноћу између 9. и 10. тин. месеца, непознати разбојници украли су дућан и касу Милошевићу, трговцу из Барајева, и из касе украли око 30.000 динара у новоневодорна

и балистима. Према извештају сресног начелника, на једној труби пуцкета, поред насло, паљени су тричови крив, из чега изађу да су крадљивци повредили руке алашчица их у насту кроз коју руку са оштрим алашчица.

Поред овога још је утврђено, да су свијани повлашћени заједно из заседе покушају пренијети лепо и нападљиво на једну танку бургуну, која је паљена поред насло, што значи да је велика дво повлашћениа избућени.

Делеша начелника срца крајевског Бр. 11334.

Пођу између 8. и 9. тог. месеца, пошлаци крадљивци проваљали су дућан Милорада Протића, трг. из Парачина, на из чега однели и разбили кошу у којој је било 1000 дина. у повлашћенима, 120 дина, у злату, 16 динара ситнице, једна руска рубља, 3 бугарска талара и један динар сит. „монети“, евалуира.

Делеша начелника ср. томишког Бр. 10468.

Ворисе Силборинштајн-Мошевић, директор Банке у Лебачином (карпошачкој губернији), чију савну износио, привремено је пренео

Ворисе Радовановић, Цатаки из Земље, уграо је 10. тог. месеца 100 динара Српској Богословији, изајавио из Обренова, а побегло. Стар је 27 год., црн, на косма има беле нитице, а на глави бео шешир.

Делеша начелника срца посавског округа крајевског Бр. 11332.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учино највиљуку историју, и у случају проналаска стражијско их унуте властима које су материјале издати, с позиком на означене бројеве акта или делеша.

Т Р А Ж И С Е

Софија, хла Марка Сулаћа, зилара из Српској Митровице, чију савну износио, по-

бегла је 3. тог. месеца од родитеља и депо, по овој пријави, у Београд. Стара је 20 год, стас средњег, у општој проналаска.

Акт управе града Београда Бр. 30184.

К Р А Ћ Е С Т О Р Е

Авраму Максимовићу, земљополцу, из Парача, пођу између 6. и 7. овог месеца, украдени су: кобна длаке козине, висина 160 см. а матора 8 год.; кош длаке крапе, стар 7 год., црнот, у десну златну ногу куцаје, и жарбе длаке крапе, старо 6 месеци, са беази болом на ролу.

Делеша начелника ср. космајског Бр. 10388.

Јовану Зарићу, из Лесковца, срца посавског, срца београдског, пођу између 3. и 4. овог месеца украдени су: кош длаке крапасте, матор 12 год., са нитом поливеном, 18; кош длаке крапасте, матор 6 год., са нитом поливеном, 17; жарбе длаке крапасте, матор 3 год. са нитом жигом, а једно мушпо жарбе од 3 месеца, длаке крапасте.

Делеша начелника ср. посавског Бр. 10773.

Панталији Поповићу, из Динара, срца крајевског, угради је 4. тог. месеца један кош длаке крапасте, на чеку црнот, матор 4 год., бег жига.

Делеша начелника ср. крајевског Бр. 10475.

Јанку Максимовићу, из Вол. Кресе, угради је 1. тог. месеца кобна, матора 7 год., длаке крапасте, на чеку црнот.

Делеша начелника срца крајевског, округа медреског Бр. 13836.

Јанку Кеселу, из Прева, а Јанку Марковићу, из Билиново, пођу између 3. и 4. тог. месеца украдено је: први кобна, длаке крапасте и матор 5 год., а другим кош длаке крапасте, матор 6 год., са жигом „К“.

Делеша начелника ср. крајевског Бр. 12963.

Саву Станојевићу, из Промисле и Није 2. Голубовићу, из Беога — који су били на раду у Белој Речи — пођу између 28. и 30. овог месеца украдени је по један ко. Сави је по висок, длаке алаш-бел, на чеку црнот, бег романа, а во Није длаке је жито-шварене, на предној десној ноги има белег од шина, на чеку је црнот. Оба украдена коша матора су по 4 1/2 год.

Делеша начелника срца деснотовошког Бр. 12321.

Јанку Драгуљску, из Радна, угради је 8. тог. месеца један кош, длаке крапасте, матор 3 год., алашот.

Делеша начелника ср. београдског Бр. 10703.

Андре Високи, из Голосина, пођу између 6. и 7. овог месеца украдено су две крапе: једна жута, угради, матора 6 год., а друга шварена, матора 3 год.

Делеша начелника срца деснотовошког Бр. 12969.

Тавасију Станиковићу, брашнару из Ресовца, пођу између 15. и 16. тог. месеца украдени су два коша са амонина: оба коша длаке су отворено-крапасте и матора по 10 год, један са жигом „О“ и „33“ а друга са жигом „О“ и „Т“ и жару у лево око.

Делеша начелника ср. прокулачког Бр. 9886.

Јовану Јовановићу, трг. из Нема, пођу између 15. и 16. тог. месеца украдена су два коша: један матор 10 год., висина 160 см., са жигом „а“, а друга са жигом жигом матор 8 год., висина 161 см.; оба украдена коша длаке су крапасте.

Делеша начелника ср. вишиког Бр. 10094.

Обраћа се пажња овим полицијским и општинским властима на ове пограбе.

НАЂЕНА СТОКА

Код пажња срца деснотовошког крајевско са два митиу коша, оба митиу, бег жигом и романа: један длаке крапе, матор 5 год. а други крапаст, матор 4 год.

Делеша начелника срца деснотовошког Бр. 11447.

100.000 динара банчног новца и побего. Стар је 45 год., по народности Јеврејин, става средњег, мот и брадо-проседа, нителогентна виседа. Акт инспекторско-полицијског оддела Бр. 1326.

Јовица Радосављевић, калдер из Београда, угради је 60 дина. спове гади Свештнику Јеринићу, изајавио код „Валдиста“, и побегло. Јовица је стар 16 год., црн, ала, у лицу нека.

Акт управе града Београда Бр. 30363.

Димитрије Тасић, стојар, који је у посавској крајеви живео у Першину, стар 28 год, омиш, одговара за овеку крају.

Делеша начелника округа моравског Бр. 10767.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а врета потреби и шире кута издава. Преплате се налазе у ширел, и то издана за пола године код сваке полицијске власти, а иноср: 20 динара на годину за државна и општинеке административа, а за сва друге кредитационе у оште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у валу. Поједили бројеви „Полицијског Гласника“ се продају се. Узимање се не крајају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Од 19. ов. мес. пријављено је у варошници Рашкој у срезу студеничком 8 сумњивих случајева од колере.

У два случаја, код Божана Марковићке и њене ћерке Леносаве утврђено је бактериолошки Choleraeasiatica; у три случаја, код Јеле жене Вељка Младеновића и њених синова Панте 23 год. и Михајла 10 год., који су сви помрли, није бактериолошки утврђено колера, али сви клинички симптомима утврђују дијагнозу на колеру.

Бактериолошки преглед није извршен код три лица: Радомира Мисимовића, опанчарског момка стара 15 год., Ратка Икотића, чувара шума 25 год. и ћерке Николе Иванчевића 7 год.

Према током стању, Господин Министар унутрашњих дела, на основу одредабе члана 7. париске конвенције, огласио је варошницу Рашку као заражену колером и наредио да се најенергичније изврше одредбе из члана 8. и 11—19. париске конвенције, као и тачка 7. до 13, 28 до 30, 38 до 58. Упустава за сузбијање колере од 10. септембра 1910. год. СБР. 10681.

СБР. 10396. На канцеларије Санитетског Одељења Министарства Унутрашњих дела, 24. августа 1911. г., у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу јулу 1911. год.

Према званичним навестијама окружних начелства и Управе града Београда,

у току месеца јула ове године извршено је у Србији:

1. Убистава	35
2. Детоубистава	6
3. Нехотичних убистава	26
4. Покушаја убистава	8
5. Разбојништва	8
6. Силована	5
7. Тешких телесних повреда	18
8. Палењина	53
9. Опасних крађа	94
10. Злоначерних похиштаја туђих ствари	15 ¹⁾

Од изложених дела пронађено је:

Убистава	34	или 97-4%
Детоубистава	1	100 %
Нехотичних убистава	6	100 %
Покушаја убистава	24	85-7%
Разбојништва	8	100 %
Силована	5	100 %
Тешких тел. повреда	18	100 %
Палењина	8	15-9%
Опасних крађа	40	42-5%
Злоначер. похиштаја туђих ствари	3	20 %

Највећи број убистава извршен је помоћу затвореног оружја (21), латији помоћу грпног оружја (10), оштрог (3), а на један случај оружје непознато.

Уврени њиховом извршењу леже: у међусобној сајби за 15 случајева, у осети за 7, у појединој одбрани за 5, у љубавној за 2, у којинишћу за 2, у частотвору за 1, у сиреверу за 1. За два случаја уврени су непознати.

Посматрања прима местима, у којима су извршена, изложена убистава јалају се: у срезу козуларском округа налевени за 2, у срезу лесковачком 2, у срезу жутокм 2, у срезу хољачком 2, у срезу

добричком 2, и по 1 у срезовима: новасавском округу београдском, гротачком, тампавском, јабланичком, гружанском, крагујевачком, јасеначком округа крагујевачком, рачанском, томињском, рењавском, паранском, бињском, нивавском, јадранском, појарачком, рачанском, голаубачком, мларском, таковоком, луђавском, подунавском (непронађено), оранишном, зајечарском, триаковом и жичком. Једно детоубиство извршено је у срезу зајичарском.

Нехотична убистава извршена су по 1 у срезовима: брчанском, аничком, крагујевачком, нивавском, рајанском и ариљском.

Покушаји убистава извршени су: у варошници Београду 3, у срезу прокупанском 3 (1 непронађен), у срезу клучком 2, у срезу темнишном 2, у срезу навалном 2, у срезу појарачком 2, у срезу моравском округа појарачком 2 (1 непронађен), и по 1 у срезовима: гротачком, ксмајском, козуларском округа београдском (непронађен), тампавском, нивавском, аластичавском, јабланичком, лесковачком, рењавском (непронађен), аничком, добричком и триаковом.

Сва ова дела извршена су у међусобној сајби и осети.

Разбојништва су извршена у срезу деспотовачком 2, у срезу ливичком 2, у срезу боловачком 2 и по 1 у срезовима: поречком и лајчарском.

Силована су извршена по 1 у срезовима: појарачком, добричком, рачанском, студеничком и у варошници Појарачку.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу класном 2, и по 1 у срезовима: новасавском округу београдском, тампавском, гружанском, лесковачком, рачанском, паранском, бињском, нивавском, појарачком, голаубачком, таковоком, луђавском, оранишном, зајечарском, триаковом, морачком и у варошници Београду.

Палењина су извршене: у срезу гротачком 3, у срезу крагујевачком 3, у срезу студеничком 3 (1 пронађен), у срезу гружанском 2 (1 пронађен), у срезу на-

¹⁾ У јулу месецу 1910. г. дела овак било је:

1. Убистава	35
2. Детоубистава	6
3. Нехотичних убистава	26
4. Покушаја убистава	8
5. Разбојништва	8
6. Силована	5
7. Тешких телесних повреда	18
8. Палењина	53
9. Опасних крађа	94
10. Злоначерних похиштаја туђих ствари	14

рањинском 2, у срезу банском 2, у срезу посавно-таманском 2, у срезу хољошском 2, у срезу вишњом 2 (1 пронађена), у срезу млавском 2, у срезу јасеничком округа смедеревског 2, у срезу покупанском 2 (1 пронађена), у срезу прокупачком 2, у срезу драгачевском 2, и по 1 у срезовима: оба посавска, колубарског округа београдског, вичњеском, десевачком, поречком неготинском (пронађена), крајинском (пронађена), теминском, репанском, десепотачком, јадранском, матанском (пронађена), аубињском, калечком, орашком, зајечарском, ужицком (пронађена), арљеском, и у варошима: Ћуприји, Пожаревцу и Смедереву.

Вредност свих ових палевина износи око 41.800 динара.

Опашне крађе извршене су: у вароши Београду 14 (8 пронађених), у срезу реванском 5 (1 пронађена), у срезу зајечарском 4 (1 пронађена), у срезу поречком 3, у срезу крагујевачком 3 (2 пронађене), у срезу рашкојском 3 (1 пронађена), у вароши Нишу 3, у срезу ужицком 3, у срезу вишњом 3 (1 пронађена), у срезу арљеском 3, у срезу колубарском округа млавског 2, у срезу таманском 2 (обе пронађене), у срезу десепотачком 2 (1 пронађена), у срезу неготинском 2, у вароши Крагујевцу 2 (1 пронађена), у срезу жуписком 2 (1 пронађена), у срезу десепотачком 2 (1 пронађена), у срезу паравињском 2 (1 пронађена), у срезу хољошском 2, у срезу аубињском 2 (обе пронађене), у срезу студеничком 2, у срезу јасичком 2 (обе пронађене), и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, млавском, подгорском, посавском округа млавског (пронађена), пчињском, масурничком, јасеничком округа крагујевачког (пронађена), расињском (пронађена), третињском (пронађена), ковањичком, теминском (пронађена), беличком (пронађена), левичком (пронађена), нипином, пишавском (пронађена), јадранском, пољеском (пронађена), пожаревачком, такољском (пронађена), орашком (пронађена), носачињском (пронађена), рачињском (пронађена), драгачевском и у варошима: Ћуприји (пронађена), Пароту и Пожаревцу (пронађена).

Вредност свих ових крађа износи око 18.700 динара.

Заонамерних поштишта туђих ствари било је: у срезу поречком округа пожаревачког 3, у вароши Пожаревцу 2 и по 1 у срезовима: таманском, левичком, копањичком (пронађен), паравињском, вишњом, ишњаском, ашњском, такољском, прокупачком (пронађен), и мрављачком (пронађен).

Вредност свих уништених ствари износи око 1.200 динара.

Поред изложених дела у току месеца јуна ове год. извршено је у Србији и 25 самоубиства, а то: у вароши Београду 3 и по 1 у срезовима: таманском, јабланичком, гружском, крагујевачком, ашњичком, пишавском, ужицком, посавно-таманском, пожаревачком, рашком, мрављеском округа пожаревачког, аубињском, подунавском, беличком, зајечарском, арљеском, рачињском, студеничком и у вароши Нишу.

Ова самоубиства извршена су: **венаном** 11, **тронам** 4, **двелем** у води 4 и **ватерним оризем** 3. Узроци њиховог извршења били су: **болести** на 4 случаја, у **душевном растројству** на 4, у **студу** на 2, у **страху од казне** на 2, у **решаво материјалном стању** на 2, у **решаво пошту** на 1, у **старачкој немощности** на 1; за **шест** случајева узроци су **непознати**.

Покушаји самоубиства извршени су: у вароши Београду 3 (славањем кроз прозор, 2 давањем у води; болест, рђаво материјално стање и страх од казне), и у срезу реванском 1 (тронањем, страх од казне).

Оштри преглед до сад изложених дела онакав је:

Број случаја	О Р Е Ш Е Њ Е	Убиство	Долубиство	Незаконита употреба	Покушаји убиства	Рабојаштво	Опашка	Убиство изненада	Масовно	Опашка крађе	Заонамерна поштишта туђих ствари	Самоубиство	Покушаји самоубиства
1	Опашка београдска	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	„ млавског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	„ арљеског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	„ крагујевачког	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	„ паравињског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	„ круковачког	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	„ мрављеског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	„ нипишког	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	„ паровачког	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	„ паравињског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	„ пожаревачког	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	„ рачињског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	„ смедеревског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	„ такољског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	„ тољачког	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	„ ужицког	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	„ чачињског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Убиство града Београда	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Свега:		35	1	6	28	8	5	18	53	94	15	22	4

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одљења Министарства Унутрашњих Дела, 22. августа 1911. године АБр. 1453, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Живановића

(Службено)

25. Неколико предлога о законодавном регулирању увреде и клевете.

1. Увреда.

1. Дефиниција увреде дата је и расцлањена је раније. По није потребно дати јету у Казненом Законнику.

2. Неки предлажу односно **ушмелу** код увреде, да се за исти захтева као према поретком Казненом Законнику свест о томе, да ће изјава омаловажавања доћи до знања самом оном лицу против којег је она управљена, а не само некој трећој¹⁾. По овај предлог не изгледа ни мало уместан.

3. Критеријум за разликовање увреде од клевете није напомене четирица, јер,

као што се је видело, и увреда се може у томе састојати, на име онда, кад се нешто против некога тврди само у његовом присуству, али и у присуству других лица, али којима је то познато. Наглашено је већ, да је у чл. 22 а. о. шт. усвојен овај критеријум („а не наводи се против на каква одређени зак²⁾“).

4. Као отежавање одн. поопштриве околности треба да се сматрају:

- Извршење увреде „ошом“;
- Извршење увреде сретном штетом;
- Извршење увреде у присуству самог оног, који се увређа, или већег броја других лица.

5. Као ублажавање околности треба да се сматрају нап. у поретком К. З.:
а) Случај, кад је увредљива био изјављив неистинитија државна увређеног (као у поретком К. З.)³⁾ Ово државно не мора бити управљено против самог увредљивца, већ и против других њему орођених лица, која би се имала у закону да одреде.

б) Државно опозивање увреде извршене у асепту. Довољно за ублажавање казне треба да је и опозивање пред судом на самом претресу, јер је

¹⁾ Тако Липовић 345.

могуће, да уверио да тек тада увиди, да није имао разлога да уведе. Опозивање драгоценог треба према околностима да служи и као опозивост, која искључује кривичну одговорност.

6. Реторица треба да служи само као олакшавања оди. ублажавања околности и то само за изјављено.

7. Јавност извршена уведе треба да служи као једна поопштавања околности, али је немогуће, да се увери, која није јавно извршена сматра као изјаву.

8. Максимум повлаче казне прописане на уреду у К. 3. и у Зап. у шт. мазе је. У поришном К. 3. је максимум 5000 динара, док је прена чл. 31. а. о шт. максимум 1200 динара. Било би уместо, да су повлача казна и затвор кумулативно прописани, а нарочито је код увере потребно; да се повлача казна одиразва сразмерно имовно стању уводио, да би сразмера између тежине кривичног дела била увек мерило.

9. Прело на накнаду признато у § 215 а. к. а. одговорног треба признати и уверењем.

10. Право на захтевање објављивања пресуде треба признати уверењем и онда, кад увереда није јавно извршена.

11. В. II 5. и 7.

II. Криваца.

1. За означавање радне код криваца треба ради краткости употребити израз „наводни“ место да израз „наводни“ и „пронести“.

2. Видело се је, да треба сматрати као довољно да постојање криваца наводи извесне чињенице, и да се краће може рећи „наводни кривац“ место „наводни кривац чињеница“.

3. Част треба, да је у свим својим облицима заштићена од клевете.

4. Кад је реч о клевети, једно од циљаних је изјави, да је треба допустити доказивање истинитости наводних чињеница¹⁾. Законодавство су попустило, према неким је доказивање допустено, према другим није, али нема изјављено, који не чини изјаву у корист противног решења. Тако увек је допустено доказивање чињеница, које се одnose на различит раз чињеница. Напротив, обично је искључено доказивање чињеница, које се тичу приватног живота појединца. У неким законодавствима се, као н. пр. у нашем, допушта доказивање и ових чињеница, ако то одобрити тужилац.

Недопуштање доказивања чињеница из приватног живота појединца на изгледа уместо, јер би се онда могло изјављивати као клевета и наводне чињеница, које су можда истините. Тиме се с друге стране не би користило ни тужилац, јер би и поред овега одузданог остало у дубокој верованости, да је наводна чињеница истинита. Тако исто је немогуће допуштање доказивања ових чињеница под условом, да тужилац то одобрити, јер би се из одбијања

могло закључити, да је истинито оно, што је против њега наведено.

Неки су предлагали, да се допусту доказивања чињеница, које се одnose на признат живот, само онда, кад је оптужени исто наводи на чистоту мотива. Али утврђивање, из ових је мотива оптужени делао, право је тешко, те би било пронаводности.

Јасно је, да треба неограничено допустити доказивање истинитости²⁾. Но да би се избегле могуће рачне последице, које би од тога могле да тужањима проиђу, треба искључити јавност претрета за преме доказивања³⁾.

И ако је доказана истинитост, оптужени мора бити осуђен на уреду, која може проићи било из начина наводне било из других околности. И у погледу тога увереда треба да је довољан умнајала да постојање криваца, те је не треба захтевати намери као § 211. к. а.

Безог предлаже, да се наводне чињенице из приватног живота криваца, које су кривично дело одиразва, тако, без обзира на то, да су наводне чињенице истините или не⁴⁾. На тај начин би наводни могао тужити криваца на ово место на клевету, ако би желео да избегне доказивање чињеница, које се одnose на његов признат живот.

5. Треба дати површено право на објављивање пресуде и онда, кад је утврђено да клевета постоји, али извршила није признат. То важи и за уреду. У § 219. к. а. се међутим захтева, као што се је изјавио, да је оптужени осуђен.

6. За случајеве, кад се изграпа не може водити, уместо је признати површено право да захтева, да се пред судом утврди неистинитост чињеница против њега наводних, и да се пресуда о томе објави⁵⁾. Поступак утврђивања неистинитости би могао бити исти као и у кривичној паричина, пошто је у питању једно кривично дело.

7. Основне искључења противправности, о којима је реч у § 214. к. а. и § 220. пројекта, треба да важе и за клевету. Законодавац и редиктор пројекта су признали, да израз „Beleidigung“ к. а. § 156. пројекта и § 193. немачког к. а. означава како уреду тако и клевету.

Међу основне искључења противправности треба уврстити и иштибене сопствених општејавних интереса, ради којих је увереда или клевета извршена. То би био случај и, пр. онда, кад би А оклевето Б да би отишло на купу велику материјалу штету од себе. Овај случај је један случај стања нужде, те би био потребно, да су испуњени услови по-

требно за постојање стања нужде⁶⁾, да биштибене општејавних интереса био основ искључења противправности. И по динамичном стању нашег законодавства у овом питању извршила се не би могао у овом случају изјавити, да не постојање услова за примену стања нужде. Он не би био признао, али би увереда од клевета постојала, пошто је ирелева намен законодавству стања нужде основом искључења, не противправности, већ кривости.

Као основ искључења противправности треба да се сматра и иштибене општејавних интереса својих лица. У § 220. прој., где је и овај основ искључења противправности изрично наведен, исти се само „ради заштите општејавних интереса“, а пропунтење је да се каже, шта треба да су интереси, који се иштибе.

8. В. I 4 б и в, 5, 8 и 10; Онде решено важи и за клевету.

— 2503 —

БЕЛЕШЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО АРИМИЈИ ДЕЛИЈИ КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

М. С. Турчиња
члан Касациског Суда

[НАСТАВАК]

26. Касациски Суд разматра само клевету, али не и извршене пресуде и решења. Она олажу, која је означена од Касациског Суда, по коме може бити предмет поновног разматрања у Касациском Суду, пошто је та сууда одлука већ разије извршеног постојања. [§ 277. и 283. прик. с. пост.]

Пиди противне одлуке I оделена Касациског Суда од 6. II 1909. г. I 108. и 8. IV 1909. г. § 4261, које су у складу са са сталном праксом Касац. Суда.

Првосудни наредни суд писмо својим од 24. I 1909. г. § 1897. известио је Касациски Суд, да је по оптужени Н. II. изагворено жалбу изјаву и његов разрицац Х. Па како она жалба брањеног погрешно није била изјављена са акција помен. оптужени, кад је тај предлог слат Касациском Суду на разматрање, већ је тада пресуда Апелационог Суда разматрана само по жалби, др. тужањина и ознамена решењем Касац. Суда § 11786, то суд сада шаље акци на разматрање и по жалби брањеног. Уведи оваког писма, Касациски Суд наводио изла друго решење, којим је по жалби брањеног ознами већ једном објавио пресуду Апелационог Суда. [6. II 1909. г. § 1508.]

Тако је исти случај и са решењем Касац. Суда I. Оделена од 11. IV 1909. г. § 4261, само што је онда била изјављена жалба при. тужањина, на је наводио изјаву при. тужањина, и пресуда и по њој доводи разматрања.

Овако је пракса у Касациском Суду стања. Ми смо шта нише изјави и та-

¹⁾ Тако *Littén* 435. *Belting* је исто изјавио (70), али већ, да не треба допустити доказивање ових чињеница из приватног живота, који могу одиразва клевету, да која се може закључити на неистинитост или наводност наводних чињеница, н. пр. чињеница, на којих се може закључити, да је А изјави кривично противправно дело с једном В.

²⁾ Ук. *Belting* 79.

³⁾ 45. и сл. 70.

⁴⁾ В. с. тако *Littén* 456. и *Friedman* 46, 41.

⁵⁾ В. с. исто изјаву *Belting* 33. с. сл., *Littén* 435.

⁶⁾ В. *Жалован* Основни Принципи Права, Чл. 12.

као пример, да је једну судску одлуку, прво по једној жалби, Касациони Суд оспорио, па је после по другој жалби, која је била доистажа, као нездружна, — укинуо.

За овакво поступање ми не можемо да нађемо никаквог разлога, који би био основан на закону. У кривичном поступку не постоји такав појам да се судске одлуке, које подлеже разматрању Касационог Суда, могу делимично огласити за снажне и, пр. у оном делокрпу који је и био предмет разматрања, а у осталом да се предмет може поново разматрати.

Када би такав појам постојао и био прихватан за закон, онда би ипак могло бити говора о разматрању у каквом новом погледу, али без каквих правних концепција по ранију извршену одлуку, у колико је она била обухваћена жалбама и разматрањем од ревизног суда¹⁾.

У о овлашћеном претстојани не може се говорити, кад је она по закону испуњена.

И тако овакве одлуке могу бити само резултат тежње на целоскопшоу. Нека је да се на прилици начека да формалистичка и оспору жалбова, чија је жалба погрешна.

Овакав случај може код нас да се деси једино узаме наредног поступка, но који се прилици негодни кривичних предмета у Касационом Суду и без пристојне обрачке, кад се још у то нађе начека насправан или небрежан судски чиновник.

С поштом праском Касационог Суда не можемо се саопштити. Чим је судска одлука објављена од Касационог Суда, она се по § 283, кр. с. пост. јавно дотичног правосудном суду на извршење. Оваква је одлука извршена и она не може бити предмет поновног разматрања. Дотични жалбова, по којој жалби предмет није био разматран, могао би се користити једино одредбама Гл. XXV крив. с. пост. о поновном судбуњу.

(настављак сл.)

ПОЛИЦИЈСКИ ТЕХНИЧКИ ЛАБОРАТОРИЈУМ

Д-р Ђаков Ђаков

(својсташ)

Питање о избору методе за откривање и бодиснице отисака у самом лабораторијуму решавање се ризио, према

1) Уставом овакви примери: Предмет је послат Крив. Суду само по жалби потуженог, а оставио. После тога не нађе жалби прил. тужилова и он се јавио у пошту грађанског суда претстој. Сл. Кривичног суда претстој. не је закон оспорио и оставио, а прилици разматрањем који се не жалба на грађанског суда, јер који била доистажа, тужба, у таквом случају могла бити говора о ревизној престој у оном истом делу.

Овако се би бар дошло нешто ређе да се поштом разматрањем прилици претстој, а не прилици који је код прилици разматрањем.

У, кога нас се ижеко оне по закон, који како жал по жалби, Касациони Суд ризио предмет поштом и по којој жалби. На претстој овакви се случајеви не допашују баш тако често.

прилици појављеног случаја. Најобичније се употребавање бео прах (металне) и да отисак на белој хартији и белом површини прилици од чаје или животинског прилици. Ако документ мора бити сачуван, т. ј. само моментално обојено, треба употребити још једну хартију.

Грис, сузават барит, биосил магнетизм и прилици судан такође се могу корисно употребити у извесним случајевима. Најзад, ако је отисак доста стар и упурај на обичне начине изазивања, треба га изазвати елуороскопичном или сензирном или фотографском под мало поштом осветљењем према генералној методи Стовиновој.

Идентификације отисака, најбољег за месту извршеног злочина, са отиском осумњиченог индивидуума, врши се обично помоћу обележавања њихових наједничких црта и тачака на врло великим фотографским увеличаним снимцима. Треба знати, да је за асоцијатни идентитет доста отиска потребно, да се они потпуно подудару најмање у 12 карактерних тачака или црта. Неподударност само у једној карактерној тачки или црти несумњиви је доказ *идентитета*. Ми ох, међутим, у пракси најчешће врло често по 50, 60, 70, па и 83 (максимум) подударних тачака између два идентична отиска.

Вариош, који немају полицијско-техничких лабораторијума, могу отиске за идентификације послати као најближе лабораторијуму, пажећи при том да предмете, на којима се они налазе, изаукују помоћу нарочитих завоја, или да из лабораторијума на ово захтевају нарочите апарате — изолаторе.

Овако нам је угодно да се осврнемо на једну, доста распрострањену кривичну тактичку погрешку. Извесни полицијски кругови уверења су, да ће издржљивост отисака у будуће бити бесцелно пошто ће злочинци радити са рукавицама на рукама. Довољно је прегледати статистику полицијско-судских нештасова, у свима земљама на свету, како је ово уверење нетачно. У Лиону, где имамо 5 до 6 операција недељно поштом описних крађа, у времену од 16 месеци — од кад постоји лабораторијум — изаи смо свега 6 случајева у којима су крадљивци радили са рукавицама. У првом случају кривац је ухапшен преглед дана и одмах је признао крађу, али је ипак био бити идентификован помоћу отисака својих ногу. У другом случају идентификације је извршено помоћу нештасних рукописа, који су кривац оставио на месту извршеног злочина.

Није, у осталом, лако сачувати нетачност рукавица да врше најобичније крађе са објектима, а сам онга могућно је, као што је то Д-р Стоки Јасно Доказано, изаћи општити нарочити отисак прста и од руне у рукавицама.

Да резимирамо:

Истраживање и идентификације отисака претстој сачињавају најважнији рад Полицијске Технике. Помоћу њих могућно је провешити, на очигледан начин, достале потврдавања, и открити, без ика-

ких друге помоћи, извршених злочина, пронађажење у антропометријској или дактилолошкој колекцији отисака претстој, који су идентични са отисцима нађеним на месту извршеног дела. У поштом збогу Шесеровог Верновог је пружао један величанствени пример енергије овог рада.

Отисак ногу.

Идентификације помоћу отисака ногу јавно се практикује од овог помоћу отисака претстој, а нарочито у великим паролма, у којима се, због издржљивости, отисци не могу ни расписати. У нарочитим предгађањима и свима јавка се, међутим, доста често потреба да се налазују у казну, или претстој или отисцима као отисци босних ногу а час, олет, отисци обуће. Начин, на који се добајају калупи отисака ногу, дала су најважније стари Полицијске Технике.

За отиске, који су у свему, употребљује се парчан или гинс (Гаје); на оне у земљи парчан гинс који се оне у отисак пошто се овај претстојот премеже уљем, и најзад, за отиске у прањини или песку, гинсано месо, без премазивања уљем. Ове различите методе, добро примењене, допашују да се отисци репродукују у најмањим детаљима. На извесним случајевима не само да се могу бројати јасери у Ђоновица, већ се још јасно могу констатовати и најмање деформације у извесностима оних, као и специјални тип кола.

За отиске у извесностима претстојоту јавно корисно претстојоту и фотографисање. То су прилици изазивања у потиску, или отисци Ђоновица на хартији и различити материјали који се налазе на земљи или потиску. Ми сиређемо нарочито напашу на отиске штапица са каучуком, који се од свира употребљају, јер они врло често пружају прилику за идентификацију, која још није протудурана.

Резак трагови.

У ову групу долазе свако различити трагови: отисци пада, поштом, одело, длако од косе и т. д. Техника идентификације оних трагова варира према приликама, а број случајева у пракси је неограничен.

Трагови објекта.

Истраживање и идентификације оних трагова предмет су последњег реда полицијско-техничких лабораторијума. Помоћу коска за моделовање добајају се калупи отисака на објектима криваца, изјонима и т. д. Ако је извршено истраживање на расположењу, неговне отиске треба идентификовати по методи Рајсовој, која се састоји у констатовању несправности отпире ивице оруђа претстојоту овог не стању, који је премазано штампарским мастилом. На овај начин добаја се читана серија паралелних брада, од којих свака представља отисак оруђа. Ови отисци, као и онај нађен на месту извршеног дела, увеличавају се фотографски и узајамно употребљују. Познати су резултати који је до-

био Бертизон у амери Ренара и Куртоа постоје вештацна трагова обична. У амери вештац, у Лиону, ни смо успели да идентификујемо једну срећну ногу (палач) са инструментом који је служио за читању сортију краја са објављем. Лабораторијум у Крају имао је, такође, велики број сличних операција.

Испитивање крпних жрља, тргова и еперне итд.

Ово испитивање чини граничну зону између Полиције Технике и Судске Медицине. Извесно је, да један полицијско-технички лабораторијум треба да буде у стању, да одузима са сигурности и истражила властима пружа прелиминарне податке о природи прилик жрља и осталих тргова, откривених у току истраге. То су органи лабораторијума, који имају дужност да оне трагове наплате и пренесу у лабораторијум. Добро уређен полицијски лабораторијум треба да притекне аналитичко-фотографски апарат, спектроанализатор, потребне реактиве за анализу сваког жрља и тргова, који се могу суверено у једној истраживачкој станици. На овај начин искористиће се велики број жрља и тргова, који ће до сада бити припремљени од истражних органа, и за које никада нештачење није вршено.

Вештачење рукописа.

Отварење полицијско-техничких лабораторијума највише је користио овој материји. Довољно је познато великим су нападима били изложени и од стране аутора, и од стране штампе, и од стране својих колега, калиграфа, који су до сада неспешно спорила рукописе. Доследно се било дуге, да се у јединици карактера систематски изабављало ова прва скупот и некорисно вештачење. Вештачење рукописа операција је прво дефинитивно, по правили, тешко, то е тога увек мора бити вршена по тачним правилима ове наше технике, познате и од једних од хемије и фотографије, у којој калиграфски таленти немају шта да вомирају. У пракси се обично јављају ова четири главна случаја.

1. Потребно је идентификовати један анониман документ са рукописом који произлази од познате индивидуе. Реч је, н. пр. о анонимном писму, чијег писца треба изнати, или о рукопису чији је аутор неважан. Најчешће је случај за ову идентификацију кад се на објекта за вештачење открију отисци прстију навохних писца (ми смо имали више оваквих примера у Лајону притом вештачења анонимних دستава). Ако је вештац узукен на прсто испитивање графика, и објекти вештачења и објекти поређења морају се фотографирати увећати, а реч леже и узети албумним редом на великом картузу, тако да представљају два репертоара: један за документ за чије вештачење и други за оригинал с којим се овај документ упоређује. Упоредба писмена са писменом, које је у оном случају врло лако, допуњење одређивањем одређеног облика слова, односом диспозиције сваког писменог карактера, системом раздвајања слова, општем правцем линија и изучавањем

ортографије и стила, учиниће да се дође до позитивног резултата.

2. Постоји везаност помоћу изговора или претварања. Велика отворена увећанања буду и у оном случају потпуно довољна да суду или потпуно потпуно јасно типичне диспозиције, које разликују спонтано писане од писана подривањем. У случајевима латентних потписа може се нарочито употребити врло успешна метода тако зване *сложене фотографије*, која се састоји у подудару или неподудару фотографских снимка оригиналног и подривањем потписа.

3. Постоји везаност помоћу напредног вештачења. Овде долази у помоћ хемија аналитика. Линије напредно долазе могу се појачати или ослабити. Услед отворених појачања се разликују у тогу, које се директно испитивањем не могу констатирати. Најзад, и сам феномен брисања може бити искористиван: помоћу фотографа је могуће из видети да је стари део текста оставио, услед долара, избрисану слику на противној страни хартије, или на хартији о којој се долази.

4. Постоји везаност помоћу раздвајања. Истраживачи рукописе познавају се или на начин како се то чини код старих пергамента, или помоћу фотографских плоче на којој ће се појачати, више или мање јасно, стари текст.

Може се у опште рећи, да ће полицијско-технички лабораторијум учинити огромних урдука вештачењу о везаности, то је тако у материји калиграфе, већ и у материјама трговачкој и грађанској. Дешет и Бокер већ су показали у Немачкој шта се у овим материјама може добити од научних метода. Изамино је, крајем, да овде понављамо све оно што је у овом правцу постигнуто у лабораторијуму у Лоани: успешан Рајсона доводио су познати у целом свету.

Вештачење изворних докумената.

Дешава се понекад, да се у стањима сумњивих личности нађу документи — рукописи — више или мање сагорели. Они карбонизовани документи могу се улаати, однети и прочитати, а то је такође посао, који сила у надлежност полицијско-техничког лабораторијума. Хартију која се још није претворила у пепео, треба међутим наметну два стапка — да се ни не покретава, и е фотографира. Овој операцији слично је е фотографисање на врло косим наглом листову хартије, са којом је избрисан текст који је био написан на њој.

Вештачење фалсификата помоћу трагове.

Овде долази вештачење бањина, беранских хартија, анија, оближња итд. Помоћу фотографског увећивања могу се открити најситнији детаљи, а на основу њих може се, опет, утврдити везаност. Многоброја вештачења ове врсте извршавају у полицијском лабораторијуму Мизике и Шлајерске.

Латентни метални понав.

Учесност прављења и претварања латентног металног понав, као и потреба

истражне власти и одељена сигурности за брину и тачним обавештењима у време притварања и истраживања, привага, захтевају да сва вештачења овог рода буду централна у полицијском лабораторијуму. Тако је у Лоани, а тако ће бити и у будућим руским полицијским лабораторијума.

Дешифровање.

Ово је сувише специјална операција, за коју директори полицијског лабораторијума треба да су спрежни. Често се код изговора, или приликом претреса њихових стана, налазе шифровани забелешке, које се односе на део којој има да се изврши, али које одраде адресата. Ове шифре у главноме су базе за дешифровање, али пошто је потребно преводити их, тако рећи из отворене књиге (ad alphabetum libri), да би се могле искористити, дешта мора бити обављено употребом метода дешифровања. Мимо овога, истражила власт треба да у полицијском лабораторијуму има помоћ и у дешифровању веома компликованих шифара, конвенционалних у америка шифруларе или веледеша.

Поред везаности операција, које су сукобом идентификацијом (антропومتрија и дактилоскопија), сачињавају сукупну програм полицијско-техничких лабораторијума, они лабораторијуми могу вршити и друге функције према компетенцији специјалиста који имају управљају. Тако лабораторијум у Лоани и Гусеи имају у својим атрибуцијама и анализу експлозија. У другим местима, ише је лабораторија судски лекар, али је ово стар локална администрација. Ми знамо, да ће се у будуће све више манифестовати тенденција за потпуном одвајањем Полиције Технике од Судске Медицине, пошто ће домена прве бити толико огромна да ће невинио захтевати специјализирање од оних који ће се њоме бавити.

Држемо, да је било корисно утврдити план и програм Полиције Технике с обзиром на престојеће стварање полицијско-техничких лабораторијума у свима великим центрима уз одељена сигурности и под контролом истражних власти. На овај начин ући ће у последњу праксу употребу вештина, отворена обављање и непрекидни радом учитеља: Ханса Гросса, Алфонса Бертилона, Рајса, Столица, Јакса и његове школе, Гастона Вучетића, Отелонга, Дас-А. Олорида, Дешета, Ромера, Бернара, Вида, Арија, Шлајерга, Кодицека и толиких других.

Сарајеву,
Д. Ђ. Ахмет.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(СТАВАКА)

А неки, који су себе сматрали за врло отприлику, долазили су са краја своје површине у Бисетр, где су до-

бијали означени знаци, који их је требало одвојити на тајанствено место, који као и чаробни нуџе у романима, вичито божане испред њих. Чак и Шаринани су који нису устали у њиху, а пахти се још дуго од онега трговца на уздице Прувер, који су затекли да копа испод стуба на новом месту, под којим је мислио наћи дијаманте грошце Бујон.

Раузме се већ да се ова мистификација нису могли извести без знања и претплате чиновника, на су чак они пријавили и пријеску истраживача алата. Али аспирација је мистификацијом од користи коју је отуда вукао, прелећу трошкове аспирација на језа и пања, да аспирација, заузети овим пословима и не поминају на бежаније. Из истог разлога он је трпио да се израђују многе ствари од сламе, дрвета, кости, на чак и лажни новац од две паре, којима једно према беше прелећу Париз. Био је и других „индустрија“ али оне су се принале криминалу. Грађани су тако лажне пасмове, тестерење за разбијање окова, лажне носе које су служили врло угодно за бежаније из затвора, нарочито зато што су робинјани били повратка на објектима главнога. Ове су ствари прили у кутини, од телесне које су се могле завући у стрављиву.

Што се тиче мене, ја сам се стално бавио мишљу да утврдим из завета и да се доводим мора, где би се могао учинити, на сам и ноћу и даљу тражио начини како да нађем на Бисерта. Мислио сам најзад ако прозвоним прозор на „Трифани“ да се додемо подовојг напала под кућом, да би могли дагућом доћи у алажу духа, а одатле, мислио сам, дамо ћемо наћи на улазу. Овај смо план и извршили за десет дана и толико поћи. За све оне према аспирација, у које смо сумњали, нису издвојили док их један од нас позадати није пратио. Требао је само чекаати да се месец изгуби; најзад 13. октобра 1797. године, у два сата изјутра, сјидмо у подовојг капила нас 34; снабдевени са алазима отворисмо улаз и изађосмо у дворште духа. Требао нам је наћи неке стубе или на капи ствар, која и могао замислити, па да прескочимо тај. Једна доста дугачка мотка дође нам до руку, у тами смо се погађали по њу према први, кад се чу виси некога лавца.

Један нас је изађио на штенери у улазу дворште; ми сталосмо непомично уздржавати и дисати, јер тренутак беше судбоносни. Пошто је се протигао, као да је хтео само променити место, нас се окрете и пружу плуу у намери да се врати у штенери и ми поимисмо: сасрени смо. Али наједанпут он окрете главу и месту где смо се ми били забили, и уприв на нас два ова, која изађаху као жерљивце, прво парела, па отаде дајати да је одхватала цела кућа. Десетосе хтеде да повука, да га улази али је било несмоторно узгазити у једну тако сумњиву борбу. Изгледало нам је паметијајући у једну велику отворену ствар, која је служила за зечење безумника, али нас не претјасте да доје, а и већери другини сталосмо му понагати, те узбуна

посла таква, да надворније соба Жери виде да се нешто несобно дешава међу дитомиком. Изашу своје дуде он прво поче преглед са „Трифани“ и хтео је насти на леђа но напав тамо никога. На негову изјаву дограше изасидијари и отрча. Одмах су напалију дуд којим смо били отишли и повоше њаме у дворште духа, а исто пошто су га одхватају, потрча право к нама. Стрвају уђе тада се бајовитица на пушлицах у собу у којој смо били, као да су требали осејати какав затворен шапак; метуше нам лицење као обични увод свога онога што ће доћи у затвор, али нас вратисе не у „Трифани“ него у Катају и нису ни мало рђаво с нама поступали.

Овај покушај, најеменији у поседоје прече, беше наравно такву забуну међу чинарима, да је бисте проишло да лаж на тек приметиве да ези један оубењен на „Трифани“, да нема Десетосе-а. Позналајући његову умешност замислио сам да је он већ дасеко, кад трећер јутра напад га улази у моју ћелију бави, поцелати и сав крива. Кад се прота за глави затворени он ни испреча чео свој доживљај.

У тренутку кад је нас отрча напад он се био завукао у неку наду која је сигурно служила за купатисе, и кад се ларна утврдила он је изапао на свога сизониста и понају мотве усаво је био да прескочи некогиди андола, али се увек изапао у алајама лудака; нећутки почело се било савијати и он је чуо да одлази и долазе у изгуду, јер се нигде тако не рани као у болницама. Требао је се склонио испред оштрих судијелата који се нису могли одоцати и напад неле капила на прозорчење неке ћелије отворени он се сугети проза и, па лабораторијајући предостројност хтео је се зазачуе у једну гомилу сламе, али како је се запретило кад је видео ту неког човека голог, чунаве косе, браде неокресане, очну страшних и кривих Лудан потгела Десетосе-а неким длаком погледом и како овај стаде непомично јурну на и као да ће га растргнути. Али нека драгоет изгледа да га је умрлила, он узе Десетосе-а за руку и понади га да седе до нега, гурајући сву стабу под нега брину и нервозни покретиња као у најмуна.

(НАСТАВКА СЛЕД.)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Упућена су нам ова питања:

1

Мил. М. Велкович, адвокатски приватник, из Београда, пита:

„Као адвокатски писар напад на појединак примину закона о таксима у погледу потврде копарних акта и докумената.“

Када се ни акта, која се односе на један предмет, копирају у производу, а не свако посебно, више, на у ком длаку тим актима приложених решења, уверења

и у опште прилога, издатих од разних власти, издатих двојно примењују закон о таксима прелико потврде тих тако копарних акта.

Управа Фондава, на пример, прилагоди потврде на горе речени начин копарних акта налажују за потврду од сваког прилога законом прописану таксу у т. ј. за први табак 2 дин, а за сваки пољубаб даје, ако га има, 6-50 дин, и ако се сви ти прилоги тачу само једном предметом и оправдају само једном потврдом пошто су писани у производу, а и ако буде два или више табаква они се промију и оиет једном потврдом овере.

Међутим остава најштита не поступују у оваким случајенима као Управа Фондава; она не налажују таксу појединачно од сваког прилога него од цело прелико обичну таксу прописану законом о таксима т. ј. за први табак 2-50 дин, а за сваки пољубаб даје 6-50 дин, без обзира што су то прилоги разне природе и издати од разних власти.

Молим Уредништво да ми преко свога листа изови одговорита, чије је тумачење а самим тим и примена закона о таксима у оваком случају правилнија и боља: Управе Фондава или готово свих осталих надлежних.

— Па ово питање одговоримо:

Код прелика акта у опште, закон о таксима предиде да оделите таксе.

Тако у тачи 42. говори само о таксу за прелико судијених акта и документата, било да прелик врши сама приватна лична било државне власти, а у тачи 43. говори о таксу за потврду свих прелика документата и акта.

Према овоме, кад неко не тражи оверивање преликаних акта и документата, он плаћа само ону таксу из тачи 42. разумети наравно, по оригиналу.

Ко, пак, тражи, да му се прелика акт овере, он плаћа за оверу, поред таксе за прелик, за први табак на оригиналу два динара, а за све остале познине оригиналних табаква по два динара, без обзира на то, колико има табаква, само кад се прелика акт однос на један предмет, био овај по грађанском, привичном или административном спору.

Према овоме уредништво налази, да Управа Фондава грешити што сваки оригинални табак из једног предмета узима као засебно оверивање и налажују по два динара за оверивање, јер овог ехплатијући закон, никад једног од предмета каквага спора не би могао бити задрштен једним оверивањем, него би било онолико оверивања, колико у дотичном спору има засебних оригиналних акта, доносених од једно или више власти.

Међутим, ако је неко хтео да из разних предмета групише не прелик на једном месту, па да тражи једно оверивање, извести би имале право да одибу такса захтев, пошто се у архиви сваки предмет води одвојено по кингима; одвојено фасцидуира или држи, те се и мога да прелик мора одвојено подносити за сваки предмет.

Свакако саветно би било, да се у једном случају код Управе овери напала

таксе, како би тим поводом, у оцену овога питања ушла и Пореска Управа као надлежна.

II

Суд општине касијасе, актом својим Бр. 1307, ништа:

У тарићном Бр. 65. закона о таксима стоји, да се плаћа такса за право на точење пава у барању, на свако позо гоме 250 динара.

Суду о овоме т. ј. овој општини — једини грађанима, потребно је да има барању, пошто нема ни једне механе, а село ово сачињавало само општину и броји до 1.700 становника.

Једна башни одашња механија обротно се суду о овоме, и пристаје да плати ову таксу у 250 динара и да барању отвори у ласебијој приватној кући, за шест месеци, али како је суду о овоме нијасно: ко овде може бити баранер, да ли лице које има лично механиско право или и без тога; да ли може бити ове барање; ко је власн надлежности за одобрење и наплаћивање ове таксе, и на посетку којим путем треба да се то лице обрати за одобрење и капе услове треба да има, то моли уредништву за потребно обавештење.

— На ово питање одговарамо:

Отварање барања нема свога основца у уредби о механима и бањанима.

Јер док се у овој гонори и о припремних механима (§ 31.) и о бањанима, дане о саборима и бањанима (§ 29.), дотле о барањима нема ни речи.

Ово питање није рогучасано ни другим којим законима.

Према томе, барање су до сада, према унапредујој потреби, одобравале оне полицијске власти, на чијој су територији отварање.

На сваки начин, и од сада кад је реч о барањима, о којима говори такса 65. закона о таксима, дозволу треба тражити од надлежности за окружно пароша, и од среза за сресна места.

Треба само чинити разлику између сталних и привремених барања, поју разлику предајућу и таксе 65. и 66. закона о таксима, јер се за привремене барање код већих радова и приредба тражи одобрење т. Министру Унутрашњих Дела.

Нето тако не треба жешати привремене механисање и рад по бањанима са сталним барањима, јер ови носедаљни, како природи отвара кадузе, може бити оже код рудника, сталних војничких догоришта и т. слично, а најчешће по местима где има кањина и мекана.

Таксу наплаћују оне власти, које и дозволу дају.

Како се а да баште тражи лично право механико или кањина, то се не да претпоставити, да за барању оно није потребно, јер је барања у главном оне што и кањина.

III

Суд општине драњске, у срезу свржанском, актом својим Бр. 0, ништа:

По тари. бр. 351. закона о таксима, општински судови изиђу према наплаћивати по 5—пет дина. таксе у корист своје касе, за пријем у чланство оп-

штине, по решењу општинског одбора, и упис у регистар општинског чланства, ар. 355. истог закона, да наплаћују по 1—један динар таксе за наплаћивање на чланство општине и акт о одесавању.

Суд ово општински у недоумици је: да ли плаћа ове таксе наплаћивати од девојке и жене — уданице, које се удају и преуђају село на једну у другу општину, кад се зна да се при таквом нахвом одесавању по чл. 19, 22, 23 и 24 правила за вођење регистра становништва, оне из регистра једне општине испишују и у регистар друге општине уписују, и о њиховом одесавању није се акт и води преписа између ове општине, а по чл. 15. закона о општинама, за чланове општине сматрају се жене и девојке. Двоуми се суд још и да томе: што се удаја девојка и преуђаја жена — уданица врши без решења општинског одбора, и тим начином оне по самом закону престају бити члан једне, а постају чланом друге општине; а о се врши по њиховом ставу земљорадника у време извршења пресуде и онда кад је поверљив јавна каса?

О предјем питању Касијаси суд оставио је Господињу Министру ову своју мишљење.

Почео овога суд моли уредништву, да у због наредном броју овог листа напише своје мишљење о наплаћивати ове таксе.

— На ово питање одговарамо:

Чланови 15. и 16. закона о општинама, оставили су нерешено питање: како узале у чланство општине девојке приликом удаје и уданице приликом преуђаја, јер говоре само о чланству, које се стиче рођењем и обичним одесавањем у другу општину.

Према томе, за расправу овога питања мора се прибећи примени одредаба из грађанског законика, које прошењују начин узала у српско држављанство.

Тано, по § 48. грађанског закона, туђинца за српског житеља узата, добија самом удајом сва права српскога грађанства, као што и Скрипица, узата за туђинца, губи сва права Скрипине.

Кад дакле, туђинца узата за Србина, добија сва права српског држављанства, и постаје и члан општине у којој је узата по праву које има или муж као српски држављанин и грађанин, и не мора тражити нарочити пријам од општинског одбора, онда се мора узети да и девојке или уданице, коју су већ по решењу српско држављанин и чланови једне општине, узале у чланство друге општине по праву удаје или преуђаја, без нарочите одлуке одбора.

Кад пак, за ове случајеве није потребна одлука општинског одбора, јер не постојао нарочита модаба за пријам у чланство, онда отагда и овај усвој из тбр. 353. ио решењу општинског одбора, те тако нема места ни наплаћивати ове таксе.

Исто тако нема места наплаћивати таксе и за оне из регистра, јер се овај постоји, у овом случају врши по случајевној дужности и ради конституциона једног заштитног стања по регистрима.

Све ово, наравно, важи и за децу, коју уданица води са собом.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Мишљење опште одлуке Касационог Суда од 5. августа 1911. г. № 9182

Услед питања Министарства Наројне Привреде, да ли се начеља одлука опште одлуке Касационог Суда од 20. априла овог год. Бр. 5445, која се таче пријеме т. 4. и § 471. грађ. пост., односно само на приватна потраживања и извожу наплаћу, а не и на случајеве, где су у питању потраживања јавних каса и Управе Фондова, — Господи Министар Правде претисном от 30. јуна о. г. № 9273, на основу т. 2. § 116. акта о устројству Касационог Суда, тражило је од Касационог Суда мишљење о томе: да ли по § 471. грађ. суд. пост., судска оцена о оставку земље треба да се врши по њиховом ставу земљорадника у време извршења пресуде и онда кад је поверљив јавна каса?

О предјем питању Касијаси суд оставио је Господињу Министру ову своју мишљење.

Тачном 4. а. § 471. грађ. суд. пост. и т. 12. правила Мин. Правде од 4. фебр. 1874. г. № 343, прави се разлика између задужења земљорадничког код приватних лица и задужења његових код јавних каса, па се у првом случају говори о узаконицу у поглед извршења одлука за извршење пресуде и о продаји и другим начинима отуђења истог имала, а у другом случају, поимено се и задужење земљорадничког, и то само код јавних каса, у питању, због малог елементарног случаја када му се доштапа да јоше задужити и све своје имале па и оно, што му у првом случају закон од отуђења штити, изузе само два дана земље а кућу о плаћени. У првом случају, т. ј. код задужења земљорадничког код приватних лица — као што се изрично помиње т. 12. поим. правила, — законодавац је оставио, да при, поверљиве сами воде бригу о томе, да ли и колико њихово дужини има имала и да ли му се исто може узети у писме, али ни на време нит не плаћа. За овај случај и кад дужини које да прода или да на други који начин отуђи своје непокрет. имале, врши наредба одлука опште одлуке Касационог Суда од 20. априла о. г. Бр. 5445, у којој судска оцена о оставку земље треба да се врши по њиховом ставу земљорадника у време извршења пресуде за приватна потраживања односно по времену, кад земљорадника пристица код суда отуђењу непокретног имала или кад се подиже тужба за неопуштење или раскид угвора о продаји и куповини нежеља. А само у другом случају, код задужења земљорадничког код јавних каса, законодавац се побринуо и наредио, да се питање о оставку земље и о могућности издати јавних каса пречисти још при самом задужењу, наредивши у последњем оделу т. 12. поим. правила, да је земљор-

дошау Дужан претходно да дојави, на начин означен у т. 11. а и б пош. прав. лова, да се налази у јужној и да прено. овог добра, које жели задужити, има још два пута земље и кућу с плахи, смир. грађини овоме задужење као равно само. отплати.

Овог истог гласника држао се законодав. и при допозитног закона о уређив. Управе Фондава што се види из чл. 16. пош. зак. у нов. чл. 8. и чл. 12. б. правилника Управе Фондава, по ком землорација, који траже зајам од Управе Фондава, морају поднети дојаву и о томе, да им је, поред имања које нуде у залог Управи, остало још оногако имања, колико им се по износу т. 4. § 471. гр. суд. пост. изазима од завршене и продаје. На ово имање Управа не даје зајам, али и на њега ставља ипозабаву.

На свега напред изложеног јасно се види, да је законодавац пом. јав. прописима хтео да сачува од могуће штете јавне касе и Управу Фондава, наредивши, да се код њих још у моменту самог задужења пречисти питање о могућности исплате њиховог потраживања, како допозитним замишљеним имовним стањем дузника и допозитним прираштајем пореске глава у његовој породици, не би наступила немогућност исплате, а услед тога и оштећење јавних поверљивих касе, које због разгранатих послова својих, многобројности својих дузника и компликованости своје администрације, не би биле у стању ни да воде рачун о пом. изменама стања својих дузника, као што су то у могућности приватни поверљиви землорациони.

На основу свега изложеног Касац. Суд је мишљао:

Да у случају кад је поверљива јавна каса — Управа Фондава, — судска оцена о овету земље, по § 471. грађ. суд. пост. треба да се врши по имовном стању землорација у моменту самог задужења његовог код јавне касе, а не у време завршене пресуде за исплату његог потраживања.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Видоје Петровић, из Јабланица опр. тикочког, у Марко Радовић, из Пошаница, у среку сврхушом, осуђивши њиховог највећег завода, побегло из њега.

Видоје је стар 30 година, омален, промисла, отица сивих усталих, носе плашног, бр. нов. прих. на брају има једну дуголицу, а на левој руци највишег крапа.

Марко је стар 40 година, става обичног, носе промисла, чела шаровог, отица сивих, носе великог, бр. нов. прих. на левој руци највишег крапа.

Денева кинеског каменог завода Н. 7416.

Извозила кочкар уграо је 19. тек, а-на на (једнолицко) извозилачког стањина Петру Филиповићу, синицевог тамошњом потег, у коме се налазило: једна меница на пољском јожику

на суму од преко 1300 круна са асистентом „Стевановић и Ракиновић“, 4 сребне монетнице од по 20 ден. у злату и једна од 10 ден. у сребру, једно 10 монетничког марала од 0.5 ден., старе синице, три осмино домова Писане Луције: Рр. 1095, 1433 и 13634, златна карта Друштва за чување народног добра, једна златничка лоп. иронског крета дунав. крета, завода, поновно принајених о пламеном улогу друштва бикарских чиновника и још неке ситнице без вредности.

Акт начелника опр. грађанског Рр. 17634.

Оскар Вок, уграо из В. Пеште, чију каску износило, ренелес 6, пениталног потра-

ног судије стањан је пох. кривичну потрагу и у притвор био преваре, али је још Јанара месеца тек. год. побегло у иностранство. Стар је 42 год., по народности је Јеврејин, средњег става, округлог лица, риђих бркова, смеђе косе; говор нечакан, ерзависан и мажоран.

Акт уграо града Београда Рр. 56553.

Восеа Гајки, осуђеник њиховог каменог завода, релом из Кобала, среза расиског, стар 25 год. наја, бр. нов. прих. и јутих, образа дуги, побегло је са осуде 10 тек. мес.

Денева управе њиховог каменог завода Рр. 2575.

Иван Бошваковић, београдски грађански кабарачког из Загреб, стар 26 год., средњег става, сивих очуца, краткиког, прогледног је 1334 круне и 19. тек. месеца пребегло у Србију.

Акт уграо града Београда Рр. 11269.

Драгомир Савић, бив. момак Рале Видоковића, понара из Сидерара, 19. тек. мес. побегло је од свог сада одома до око 760 динара. Стар је 23 год., раста високог, наја, у одају је сушаном.

Денева начелника опр. грађанског Рр. 9875.

Добросан Станојевић, бив. момак Стојан Стојановића, грађанина из Београда, уграо је своје гали једна златна сит. од три наја, без мала. Добросан је релом из Ђуринца, стар око 18 год., средњег става, пана, у лево сушаном.

Акт начелника пениталног Рр. 6717

Препорукује се полицијским и општественим властима, да се овим побеглим личима учине највећа потрага, и у случају принајених стваркарно их уште. властима које су потпореће пламе, се поновно на означени бројне акта или доште.

НЕПОЗНАТИ САМОУБИЦА

15. тек. месеца најен је, у селу Беринашца, среза таласког, обоме једна познатог човека, стар 30 до 35 год., смеђ, бр. нов. прих. носе смеђу и дугачку 3 до 4 см. суноча. Од одава и обује непознати самоубица имао је: намуљну, дугу, пошлу, габе — сас познано — на глави ниш накрст, а на нагана чаране и савике о најшиња. По одава изгледа да је самоубица из власног откуца. Ово је у толико вероватно, што је био најен једном грађанином „дринце“, који има саво на Сувобору.

Акт начелника опр. грађанског Рр. 5683.

НАЊЕН ЛЕШ

На дан 8. тек. месеца најен је у Дувану, у селу Њивина, среза голубачког, леш непознатог човека, стар 30 до 35 год., високог 172 см., кинотичког, сивих нишана, чела високог, обра и бр. нов. прих. носе криво и дугачку 10 см. носа прихот и савишотног, без браде. Од одава на нају је најено: кинут и напанање боју жутица од итајанског ткине, савике савице, стару пошлу са зеленим пругама, врсте габе од поше ташама. Чарана и обује најо био.

Акт начелника опр. грађанског Рр. 7298.

КРАЂЕ СТОКЕ

Петровић Тодоровићу, из Давидовца, укр. лана је пош. изнебу 15. и 16. тек. месеца са заједничког вапашара, једна козица, матора 6 1/2 год., лане дојарског, висока 150 см., рела дојарског, без рошана.

Денева начелника опр. тикочког Рр. 12335.

Јана, удовица (Гавана Матија, из Пошаница, уграо је пош. изнебу 19. и 20. тек. мес. лан коза, бив. матора по 5 год.: једна плава, лане бело-плава, а друге црна, лане бело.

Денева начелника опр. пошарачког Рр. 15002.

Обрава се најуће ланма пошарачког и општеним властима на оне потраже.

НАЊЕНА СТОКА

Код општине сидерарске најено се два кангуи нола, лане био сиво.

Денева начелника опр. тикочког Рр. 9783.

На најућу у Смољинцу најен је једна овница, матора 2 год., лане дојарског, висока 168 см. у једну пош чинарца.

Денева начелника опр. пошарачког Рр. 14699.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се чини унапред, и то најмање за пола године над свему полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друге претплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у алату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а сходно одлуци Државног Савета од 2. августа 1911. год. Бр. 6551, поставити:

за члана друге класе Управе вароши Београда Косту Катина, секретара прве класе начелства округа подринског.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 25. августа 1911. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за секретара прве класе начелства округа подринског Косту Туцацкића, члана друге класе Управе вароши Београда, по молби.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 25. августа 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, а на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Милану Јелићу, познатијом писару треће класе среза рачанског; и

Михаилу Станојевићу, познатијом писару треће класе начелства округа пшњског, уваже оставке, које су поднели на државну службу.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 25. августа 1911. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКИХ ПРИСЛАЖИВАЊА КРИВИЧНИХ ДЕЛИТА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Бурчића

заведника Касац. Суда

(НАСТАВАК)

27. Дело изложено изнуде свршено је тек онда, кад оптужени поступи по претњи т. ј. кад нешто учини или пропусти учинити онако, како се то претњом од њега и тражило, а иначе може стојати само покушај тога дела (п. § 246, 248, и 249. Казн. Зак. и § 253. и 254. познатог Казненог Законика).

[Види Одлуку II Одез. Касац. Суда од 18. XI. 1905. № 11120, која је изложена и у Никитаћевом Казн. Зак. код § 249, као и Одлуку Општег Судијског Касац. Суда од 9. XII. 1905. № 11809, по истом предмету. Друга одлука, изнета на поменутом месту код Никитаћа погрешно је забележена и не односи се на овакав случај.]

[Види првинућу одлуку I Одез. Касац. Суда од 26. XI. 1909. № 14328].

Прим. случај

Х оптужен је, што је јединим анонимним писмом, које је уручио П. Н. трговцу, претио опште, сирку, ако не додесе и остави код свог сахана под именом 2000 динара.

Мотиви Суда

„Протокол извештаја утврђено је по § 224. крив. с. пост. да је извршено писмо писмо онт: Х. а самим писмом пак по § 232. крив. с. пост. утврђено је постојање дела из § 249. кр. зак. пошто се нађе у циљу насилног изнудења претио сирку крив. тужњом; решено: да се одлучи, да ли је то убиство, и да се и још, у ову делу, ако ли не срећније до недеље, суд пали добро, кад оставиши паре ти мети један камен одозго, сирте те чека. Другова 5.

Са ових разлога суд је утврдио да стоји свршено дело насилне изнуде из § 249. к. зак. и оптуженога осудио на казну. [Пресуда прутен. првост. суда 13. X. 1905. № 25057].

Ову пресуду одобрио је и Апелациони Суд својом пресудом I 21 X. 1905. № 4134.

Ну Касац. Суд, по жалби оптуженог и др. тужњом укинуто је ову пресуду примедбама II од 18. XI. 1905. № 11120, које гласе:

„Кад је изложеном по овом делу утврђено, да оптужени Драгубић није изнудило крив. тужњом новац, о коме се у писму оптуженога говори и који му је претио да ће га убити ако му новац не остави на одређеном месту, кад дакле прихвати тужилац по овом писму и претњи није поступио, — онда је Апелациони Суд погрешно, кад је одобравајући пресуду окружног првостепеног суда од 13. октобра 1905. № 25057, усвојио разлог тога суда, да овде постоји свршено дело изнуде, казниво по § 249. казн. зак. јер се за постојање овог дела као свршеног захтева, да је лице коме је претила изнуде, овом претњом било принуђено и насилно ризну, која је претњом захтевана, учинило, или исту проузрокује учинити, што се види и из § 246. кр. зак; који одређује једини насилног изнудења.

С тога је Апелациони Суд требало да разисли о томе: дали или у ризну оптуженог, што је писмено анонимно писмо крив. тужњом, којим му прети убиством, али га не снабде насилног сумњом новца, и што је то писмо крив. тужњац и прихватио, не стоји дело поменуто насилне изнуде и т. д.“

Апелациони Суд није усвојио ови премедебе већ је дао одобрење протировања:

„Пресудом је утврђено да је оптужени Х путем писма претио сирку крив. тужњом II. Н. ако не додесе и остави код свог сахана 2000 динара. Овака претња сама по себи представља свршено дело из § 249. крив. зак. Јер тај законски пропис каже: „Кад је ко за целу насилног изнудења претио да ће га убити, да се казни.“ — што значи да законодавац у овом законском пропису на посто-

јавне свршеност дела не тражи да је изнуканал и отео камион ствар од лица, од кога је што напуштао, већ само претку сматра као јавно и велико зло, као нешто само по себи опасно, и са тога чим она постоји сматра је за свршеност дела. Према томе у овом конкретном случају може бити реч само о свршеност делу, а не и о покушају насилне изјаве, јер је оптужени познати својом претворањем чинио оне што је до њега стајало, па да до напуштања полица дође. То пак, што до њега није дошло, потпуно је равнодушно ствар за то питање: да ли онда стоји свршеност дела или покушај, кад се из апела ове прилике види да је прихвати тужилац, прихвати претку оптуженога на обављању овога тужно нареденог апела, и ова тужба за истакнуто питање има исто толико значаја, као и да је прихвати тужилац, полаг на одређено место апела.

У отаџом овако изнеше о претку на § 249. крим. зак. дело је и Касацисни Суд, као што се види из решења његовог, којим је осуђено претку овога суда од 23 VIII 1903. г. № 3367, за овакав исти случај.

Други случај.

Учињено је кривично дело под истим околностима као и у првом случају. Простренија суд узео је да стоји покушај насилне изјаве — § 246. у и ч. 1. и § 41. к. зак. Пресуда заједничког правосудног од 15 IX 1909. № 17768 Ангелацини Суд узео је да стоји свршеност дела на поном § 249. к. зак. Пресуда I од 8 X 1909. № 42591 у ту претсту осуђио је и Касацисни Суд одлуком I 26 XI 1909. № 13328. Схватљиво, које је приложено у првом изнетом случају, правилно је и одговара духу закона.

Не стоји то да је овај деликт свршен самом претвом, која је учињена и дошла до сазнања околности, који је требало да буде попуњен. Напротив да би деликт био свршен треба да је намерно припуца над камион лицем, у коме прибављају противправне користи. А припуца ће бити учињена тек онда кад толико личе улазе претве исто учини или пропустити учинити; пре него што је то учињено може бити говора само о покушају деликта.

У овом погледу може показати различите изјаве деликта у общој форми (§ 247. к. зак. и Касацисног деликта на § 249. кр. зак. Оба деликта, да би били свршени, морају имати онај елемент, који је прописан као битан у § 246. к. зак., који утврђује појам насилне изјаве, а то је: „да је немо прикупити да што личи или не личи“.

Овај правни случај приказали смо нарочито за то што се наше правосудје, и поред тога што је закон јасан, колеба при решавању деликта ове врсте. То се види и из решења другог случаја, који смо овде навели, као и овог случаја, који је поменуто у противречности Ангелацини.

¹⁾ Исте околности: Мотиви из пројекта Касацисног Одлука за Правосудни Суд на стр. 611; Одлука, Комисари, код § 153. п. 4. и 15; Јаст, Убиство приватне права, у прелому прелому, на стр. 562. т. 5. тла.

циовог Суда. Ну мимо тога, као дугогодишњи адвокат знамо да су ранијих година наши судови стално тако решавали: да је свршеност овога деликта попуњен у стадијум његовог почетка — У стадијуму покушаја. — Овако решаваше самоналаз је стању праксе у нашем ранијем правосудју.

28. На пријављена дела, предвањена у Зајачку о Шумама, не пријављује се одредба о поврату из § 71. к. зак. зак.

Х. је оптужен зато, што је у шуми осовног одсека 2 дрвета и тиме учинио кривичу из ч. III. Зак. о Шумама.

По свршености изјаве суд је нашао да стоји означено дело и да је доказано да га је учинио оптужени. Суд је узео да се оптужени налази у поврату, јер је раније осуђиван судом за истоветно дело — § 71. п. к. зак. О тога је, с обзиром и на олакшавајуће околности, суд пресудило да се оптужени Х за ове дело гласисао казни са три месеца затвора. (Пресуда одсека, при. суда од 19 VIII 1909. год. № 19389).

Ову пресуду упутило је по жалби оптуженог Касацисни Суд, прездема I Одсека од 25 XI 1909. г. № 13204, које гласе:

„Кад је Законом о Шумама нарочито предвиђено у чл. 139. да ће се оптуженима за дела из тога закона, предата одредбе кривичног закона односно олакшавајуће околности, а у чл. 138. истога закона предвиђене отежаче, под којима ће се за учинио кривично оптуженог створити казни међу којима није поменути поврат, — онда је суд погрешно нал је опт. Милану казну одмерно с обзиром на ту поштрину околност — да је дело учинио у поврату — која се околност предлаже по казновом законик, пријемати тога законика у овом случају нема места, пошто су одредбе о отежавајућим околностима овим законом о шумама замењене, с тога се при суђењу пријемати закона о шумама као доцније закона од кривичног имају а применити“.

С овим гледиштем ми се слажемо. Поврат је нарочито појам кривичног права. Он је применен у кривичном законик али се не може применити и на деликте по казновом специјалном закону, кад то томе закону није нарочито казано.

(НАСТАВАК СЛ.)

ЗЛОЧИНАЧКА УДРУЖЕЊА И БАНДЕ¹⁾

Професионални асоцијације нижих друштвених класа перадо остају саме, не траже себи равне и образују групе или слаба удружења, чији су чланови међусобно везани заједничким стилем пократа у коме се налазе. Нису, међутим, ретко случајеви, да се међу њима формирају и праве организоване банде, са својом на-

челу, а понекад и са формалним управним регламентом.

Професионални асоцијације ове групе, који раде усамљено по варошима, релативно су ретке. Он су многобројнији у нашим друштвеним класама, у којима се нарочито срућу банде, састављене од 5 до 20 чланова, према специјализацији коју обављају, или друшине од 2 до 4 чланова. Између ових банди наших друштвених класа постоје често међусобне ривалитете, али само у никак продаје и протурара уредених објеката, а никада у никак заједничког припрема краја и осталих кривичних дела.

Групирање асоцијација нижих друштвених класа.

Повратници из нижих друштвених класа, као што поменуто, образују једну прету заједницу или слабог удружења. Тако у Паризу налазимо алианс, у Марселу *перне-е* (*perne-е*, *perne-е*), у Лондону *хеманте* итд. Карактеристика ових група изгледа се јасно на описивања једне типичне групе, а то су:

Париски алианс.

Под именом алианс знаме се подредују сва повратници из нижих друштвених класа, који су, у исто доба, наком и сутенери. Име алианс¹⁾ дато им је око 1900. год. од једног париског новинара. Ово име данас је промењено, не само од публике, већ и од самих повратника, који се с алиансом. Оно се, тако исто, све више употребљује и у међународном говору за означавање професионалних асоцијација наших друштвених класа.

Алианс никако нису велика организациона банди, али ипак имају, у свима крајевима Париза, своје заједничке објекте и чланове. Њихов начин живота такође је један исти у свима париским кварталима. Из ове сличности њиховог живота произлази насасна врта заједничког интереса, која би се могла употребити — кад не би постојала божан да ће се овим поређењем навести уреду насилних личностима — заједница између чланова разних класа слободних задара. Ако се срећу алианс који се лично не познају, неће ни требати много да један у другоме позна свога колегу, а ако случајно један од њих или каже обавештење са полицијом или са којим поштенци грађанином, други ће се одмах узнемати и бранити свога колегу.

Исти алианс имају заједничког шефа који постоји какав регламент о њиховом уређењу, али већина од њих притежеља заједничког објекта: мали тетовирани знак невог левог ока (код марселских алианс овај знак налази се поред спољњег угла левог ока). Овај знак распознавања личнаста, међутим, све више и више, јер су алианс најзад увидели да он заправо означава несамо полицију.

Готово сви алианс сутенери су, а имају да дубљине проститутке из нижих друштвених класа, који углавном похађају

¹⁾ Из дела др. Р. А. Пајос: *Manuel de police judiciaire* (technique).

²⁾ Декларација интернационалних ратива.

банде, излази, да она није великог организационог удружење. То су по неколико индивидуала у својој варијети, које заједнички изопштају олично: убиства, уцењетост, злоупотребајући при околиш новега средства и пазиве Каморе и Мизије. То су специјално италијански емигранти у Северној и Јужној Америци, који експлоатацију ештату Црне Русије. Могућно је, да међу овим асоцијација има и понеки каторник, али како изгледа по обавештењима, добијеним приликом позитивних истрага, то су узакључене банде, а никак не велико удружење чији би чланови били расути у обе Америке. Значајни који се слажу ештату Црне Русије употребљају, у циљу изнуђавања новца, насилно одвојење личности па, ако је потребно и само убиство.

(СРПНИК СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАН)

Овог осам сати изјутра једног парти црне хлеба паде кроз прозор, он га узео, захвлада га мало и баци га, па га после једног трекута попио узе и стаде јести. Према два домене хлеб опет, али како дуго спаваће, Десосе га узе и поједе ризикујући да ња поједе зулау, који се могао паљити што му је појео оброк. У сумрак дуди се пробудан и говорање неко време са завањеном жакошћу, а кад паде вече његово се расположење осетно појача и стаде скакати и одирати се умијати и са задовољством трести ланце.

У овом страшном положају Десосе је с постраничног чека да лудак зашле да би изишао путем који је и успао, оком поноћи не чујаше се више да се креће и он поје, пређе му руку, главу... дуди га шчепа за ногу и савијеном мишићном баца га на пламу, а сам оде пред рупу где је остао до изјутра непомоћан као статуа. Идући ноћу нос осећајући али исти прозор. Десосе коме је глава бучала реши се да употреби силу и страшно се борба започне. И најзад Десосе сав избујаши би принуђен да ниче чуваре. Они су први мислили да је он од „љених“, који је залутао, на су га хтели такође метнути у ћезују, али он успе да се објасни и доби најзад мишлет да буде затворен о нама.

У ћезују смо остали осам дана, поште су мене метнути у прозорче где сам затекао неког осуђеника који су једна дочекали мој долазак. Они су правили велику гошћу и пристају да се, јер сам поште добијеног од „љених“ из Јерусалима, а они су га примају још и од тега, које су их посећивале прво јеврејско. Зато баш што су ме тау и на у дују најмањавије чувају једнако сав мислио на бежање и у томе дође дан да спровод поје.

Осма глава.

20. новембра 1937. године цело јутро осећање се у затвору неча необична животности. Осуђеници не бежу још изаплаш из ћезаја, а врата се сваки час са дугогласном отпашу и затвараху; пратари шаху и тамо и амо заузети неким послом; из „великог дворишта“ чак до нас допире неких звек окова. Око 11 часова два човека у плавој униформи уђоше у „Турџију“ где сам од пре осам дана био затворен са мојим друговима из бегства. Та два човека били су катетан спроведа и његов помоћник. Видећи да се пријатељски осећујемо катетан рече: „Има ли овде кога са прилом?“ (оних који су бешали), и док он говораше потрчамо сви и њему, „Добар дан господи!“ — Виједи, добар дан господи — Тијери! — И како се са свију страна. Ове поздраве поздрављају и они осуђеници који нису никад ни видели ни Виједи ни Тијери, али првећи се познати катетан су се изнуђу леку корист. Нагледамо да ће ове љубавности макар мало анистеросе Виједи, али он навикнут на сличне почасти не љубаваше се и позваде охмат своје“. Виде Десосе узвину: „А ово га гестарам (осуђеници који је научно сећа окове) који је већ путовао са нама. Нагледа ми млађаду у си једва утекао од које (гизлатине) у дују. Добро је што он се изнуђао, јер ипак ланце је вратио се у затворну (назаним завод) где се одлет шора са нашим главоу. У остало, свињави која, будите спокосни, инак ће курлак у обор“. То је катетану био ток увод; он настави прегледаје добијајући те љубаваше шале своје асану, након он наизмање осуђенике.

Значајан трекута дође: епископ са окове у двориште, где нас лекар прегледа, да види може ли сваки поддржати уморе на путу. За ово је рече да у лармаи ма да су многи од нас били заповорно одело да обиче своје; баци их је који су имали само блузу и панталоне од платна што је недопушћено да заштити од хладноће и од пламе. Шемшари и одело које су дали осуђеницима били су прва и на особити начин испривани да не би осуђеници могли утешити: скинутају су, на пример, од шемшара обаци и јакс од капута. Сваки осуђеник могао је имати које само шест динара; остало је узимао катетан да га у путу дају осуђенику кад и козико буде требало. Ова се била китка лако изгубила остављајући дукате по рупама у круту.

После ового уђошмо у „Велико Двориште“ где је већ била стража са спорно познати под именом хресте (чувару осуђеника). То су већином били Американци, који су носили и коду, били козичи и посредници, те су те постоје пришли на одморитица спроведа. Према нама беше један велики дрвени сандук и у њему окове, који су служили свима редом ехичним спроведама. Призвали смо два и два, а наизај су да смо једнаки по стању, и једним ешипором од шест стапа велизавију су сваког одмах на ланац, на коме је био по двадесет и шест осуђеника, који су се после могли кренути само у

заједница; сваки је био несан да синир једном отприче од гвојца на јорку тротула који је се отпашао; на једној страни је био марку а на другој крајеве су се затварали зликом који су спласкали. То затварање је прво опасан део у овом поску; најдужијим и најчистији дуди не осејау тада да мрдују, јер ударци којима које се тај осеј спласкала, разбио би ми главу, пошто знашави не раде на наковњу. Доде на поспетку један робљаи и дугачкиим мошима ошима свима ошукенима когу и брдуу улетављају да их начини неједнаким.

Ово пет сати у вече оживање би гошће и аргументи одаше; у двориште не оста нико до осуђеника. Оставни сами они дуди дамо од тога да очујавали, били су располужени и лармаху. Поједаши дарили су се страним пазива које су други поздрављали са најодвратнијим долазима; други су се оште дугали да гнушав покретица пазивоу гнушаво смејаше од својих другова. Ни слух ни чедност нису штећени: све што се у томога видети или чуби било је или неморално или на оно роботамо. Цела је истина, да осуђеници, кад једном буде ошван емитра, да му треба метнути под ногу све оно, што друштво, које га је осважичило, поштује; за њега је тад јелина устављала ствари савијати затвор и ешви, и не понаје други закон до мотку с којом га његови чувари приладего. Наизамо сам се моје биљима којима нити није светло; они су се парочито чувају да не покажу нити што би чинило на кајње, јер би тад тај осуђеник био предмет подмеха, а и чувари, неспокојни што је тако озбиљан, посудувају би да не спрема делом. На ипак, не треба перовати осуђенику који је нагледа задовољан својом судбином; неустојав за толико робљаи, који су побегли на закона, даје нам доказа о томе. Важно је да су међу овим осуђеницима били најмање жалосни они, који су највише имали рачуна да утекну; они су бачи правили расположење и кад паде вече стадоше невати. Нека се замисли: шестст неваљалаца већина пијаних како у разним гласовима угуљу! У овом предлу најдавије се име као Санторо! једног осуђеника, који је већ бежао, а невао је неколико песими жалосније робљаије.

Робљаи је што што и град, Али свеједно, није зло. Наше одело је скарлатно. Моего шемшара носимо штемке и капуте без јакс, да неби стезали врат. Иако би изишло кад би се изишави, јер ми смо доца радости, а само ни борбави да нас не штебу доде нас оживање.

Ми ћемо најдавија лепо ствари од саме и од ковоце, наизамошави их не плавајући поре, а они који долази у залоз узнежују, те се тош кардон плашмоу граи.

Кад оглашавмо изишо наслау. Он није долазио, али нас као и најбоља језа.

¹⁾ Јузи да окове Троје изако је јак и висока глава.

Наша је испреба била чиста
Да су нас, као и мене, гриво,
отрпани у апсурд на брест гриво снасти!

Сви наши другови насу били подједнако „срећни“, на трећем дану где су били мириши осуђеници чуло се и једна, а видело су се и сузе, али сви знаци бола и покајања пријата су са подмехом и уредом од других осуђеника, међу којима сам ја био при, као човек опасан са свога дивљаштва и утицаја. Крај мене бежу један бив. учитељ, осуђен за силовање, и један бив. чиновник саветника, осуђен за фалсификат, који ме покушавајући ми мадо да се ожалопиш или обрвати, разговараху међу собом врло мирно и врло прилично.

(НАСТАВАК СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нап. ова питања:

I

Суд општине десковачке, у срезу зајечарском, актом својим Бр. 1219, ниша:

Моли се уредити, да у првом свом народном одбору „Полицијског Гласника“ изјави објаснити следеће:

„Да ли општински суд може од својих општинских дужника, над којима не уредне платити, наплатити интересе на општински капитал без судске пресуде, пошто је исти интерес предвидио, како заоставиш — неплаћених из прошле године, тако и текући за ову годину, у буџету ове општине за ову 1911. годину као приход, те да се подмире расходи на истом буџету, или не може.“

Како смо наплате без пресуде не може вршити, — може ли дужнике судити суд ове општине а на губибу пуномоћника општинског, или како то треба да се учини.

Ово је суду потребно што пре, поради наплате општинских прихода члан 97. тач. 2. закона о општинама“.

— На ово питање одговарамо:

Поздрављају општине, као поверљиво према својим дужницима, разни је поздрављају осталих приватних поверљива.

И као год што приватни поверљивци не могу сами принудно наплатити интерес од својих дужника, него морају тражити посредовање власти, исто тако и општинско морају тражити наплату неплаћеног интереса судским путем, ако га дужници не плате о року, који је обавезан предвиди.

Против сваког дужника, који на време не плати интерес, општински пуномоћник мора поднети редовну тужбу путе суду, али интерес не предлаже надлежност његовог суђења, и тај суд нека према привнесеним доказима доноси пресуду.

Над пресуде постану извршним, суд ће их тада и извршавати.

Ако има бојазни, да ће код него пропасти интерес, ако се пре осуде не обав-

беде, онда нека пуномоћник тражи забрану на покретност, која се може узети у пошле по § 471. грађ. суд. поступка.

Она опшност, што је наплате интереса унесена у буџет као приход, не може изнукати саму ствар, јер се буџетом само обезбеђују могућни општински приходи, а наплате њихова, свм општинског приреда, такса, класи и оном слично, мора да се саобраћава постојећим законима.

Скрену се наплату суду, да у погледу наплате општинског позва на зајам и наплату овога, прочита уредбу о опшности „Полицијског Зборнику“ на страни 340. и 341.

II

Председник општине грејачке ниша:

„У којој општини осуђен је један сеоски кмет због горесне са два месеца затвора. Тај ће кмет кроз који дан бити позван, наравно пошто је пресуда извршена, да издржи затвор. Исти кмет сада прво има да тражи одсуство од одбора те да би по издржању казне могао опет вршити дужност кмета. Одбор му је унапред изјавио, да му то одсуство неће одобрити, нити пак може, јер је било противно чл. 119. послед. става зак. о општинама.“

Сада настаје питање: како ће суд поступити те да у суду буде кмет.

Моли се уредити, да објаснише, шта суд у овом случају има радити, пошто то питање у зак. о општинама није предлажено предвиди, те да би се у овом случају правилно поступило могло.

Ово објаснише потребно је што пре, ради чега се моли уредити да ово објасни у првом наредном броју“.

— На ово питање одговарамо:

Како што и сам суд суди, по последњем ставу чл. 119. закона о општинама, на један од општинских чланова не може добити, у једној години, дуже одсуство од дужности од десетет дана.

Како је кмет, о коме је реч, осуђен на два месеца затвора, дакле више него што би могао добити одсуства, те се путем овим не може регулирати његова ствар, све и кад би општински одбор пристао да му да толико одсуство.

Према оном, највероватније би био пут да се овај чланак уклони са дужности, па да му се одреди заступник.

Али као потражило законски одредбе за ово уклањање, њих је тешко наћи.

Тешко, велимо, пошто чл. 121. и 122. који говоре о уклањању општинских чланова у опште, не предвиђају и случај као што је овај, истакнут предњим питањем.

Јер, ако би узели да је наступио који од случајева из чл. 32. то не стоји, пошто се тамо тражи да је неко под судом или осуђен за злочина или преступа бичањем, става дела, а горесна ништа је злочин, нити доноси губитак грађанске части.

Ито тако не стоји ни случајеви чланова: 71. и 105.

Једино онда остаје, да се потражи иза чл. 148. поменутог закона.

Он предвиђа да поврда дужности.

На име, кад неко неће да врши дужност,

или кад би био забав у чувању лично и имовне безбедности и радио противно законитим наредбама власти.

Узмијући сада, да овај кмет већи могао вршити своју дужност, јер ће бити одстранен затвором, и узмијући да је пресуда констатована, какав он не сме што није штетило његово безбедност општине, нешто чак он лично настрада на ову, а тако вероватно и законите наредбе власти, јер је запитао шума законика наредба, то би се разложно могло узети, да овде стоји случај чл. 148. и да га треба уклонити са дужности.

Нека, дакле, суд учини предлог надзорној власти у овоме правцу, и она ће захтевати од одбора да онага кмета уклони са дужности.

Кад то буде учињено, онда ће се наредити избор, а дога ће одбор, аналогно ставу четвртог тачне чл. 121. овог закона, одредити заступника из одборника овога села, у коме је кмет уклонио, пошто по чл. 100. свако село мора имати свога кмета.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Мишљена одлука седнице Касационог суда
од 25. августа 1911. г. № 9986

И дела из § 195. крив. законика могу се доказивати сведоцима.

Испедни судија првост. врњачког суда, одузео је првост. врњачког суда Б. кмета села Д. Рашиновица, што је августа 1910. год. изнудио против своју жалбу, јер је као кмет тражио од С. ж. А. С. онд. 5 динара па да је ослободи дуговања порезе, на новац и примио, али обавезе није испунио, те тиме учинио кривичну из § 122. крив. зак. Првост. врњачког суда је нашао да у овој радни одузетог не стоји дело из § 122. крив. зак., већ би онда могло бити речи само о постојању дела из § 105. крив. законика. Али како се дело из § 105. крив. зак. не може сведоцима доказивати већ другим доказним средствима, то је решењем својим од 17. маја 1911. год. № 10180 ослободио одузетог од стављања под суд.

По не жалби испедног судије, Касационо Суд приједбама свога I. одељења од 9. јуна 1911. год. № 8394, поновило је ово решење првост. врњачког суда, а са разлога:

„Сведоци сведока изјави да је чујно општинау казне промиса чинишме, потребне за сузду ослуху, на о тога све што може да буде предмет чужног општина, може да буде предмет доказивања сведоцима.“

Елементарна дела из § 105. крив. законика, које се ставља на терет одузетог Б., представљају тако чинишме, које могу бити предмет чужног општина те према томе ово се дело по § 229. кривич. суд. оств. може доказивати сведоцима.

Зато је погрешно нахођење суда, за које нису ни изнети блажи разлози, да се ово дело не може доказивати сведоцима“.

Врањски првостепени суд није примио ове приједбе Касационог Суда, већ је 10. августа 1911. год. под № 12454, дао следеће противрешање:

"Постојање дела примања мита може се утврдити једино признањем самог оптуженога или исправља, а ипак и сведоцима, пошто би то било опасно и по јавни морал и општу безбедност, јер би тиме био угрожен општи интерес, а тиме омогућена злоупотреба наспрам државних органа у погледу правнијег прве свакоје дужности. Јер, пре свега, тешко је и замислити, да ће у опште чиновника, који је спесан законских новоследица од примања мита, бити толико лакоумни, да што први у присуству сведока, или да они могли бити посвећени у оне даваче и пријемаче, да у *неким случајевима из самог факта давања и примања ствари изводиш пронашање законичног, да је то мито, — што често не би одговарало правом стању ствари, а што би најмање узлово дојанствану и ауторитету чиновника, које он као представник власти треба да ужива, као што је баш у овом предмету случај, јер сведоци не тврде сам факт примања и давања мита, већ изнесу изјављиве основана на изјављиву тужаца С., а и изјављиву В. П., који би се могло равнати тужацкој, јер и он је творац, да је до тога дошло на неки прелаз, те максимално изјављива нису основана на личном сазнању.*

Према томе, у оваквим случајевима као сведок се не појављивао готово једино оно лице, које је давао што, а изјављива таквих лица која ће често ната у својим очекивањима бити преварена, пошто ни потпуно неће, било би опасно по углед и достојанство државних чиновника, који би морали да изнесу све законски непријатности, које оптуженог за ова дела прате, а које су врло строге. Створи се за овој председан, да се постојање дела мита може сведоцима доказивати, онда ће над главана државних чиновника као Дамковом мити висити бојава, да сваког часа могу бити познати пред суд за овако једно бесечно дело од стране оних, чим су интереси правнијом и законском радном чиновника иврени, јер нико неће бити тужац да у својој криви у цјелу освете, паћу да провала тужи, која ће посведочити да је тај чиновник примио мито, да би ствар решено општо, као што је решено, а то би било опасније за судије, јер увек једна страна губи, те би могао ставити да је рјаво пропала баш због тога, што је друга страна мито на своју корист оставила, што не би било неаслушно за судије своју инсталацију.

Због овних злоупотреба, врањски првостепени суд мисли, да би исказе сведока за постојање дела мита као доказ требало неаслушати.

Најзад овде не стоји ни само дело, јер се за постојање његово тужи, да је мито узето у цели да се учини, или не учини нека радња, која свада у кривичним радње пријемача што ове није случај, јер од особитета припрема ослобађају пореске власти, а не иметови.

Касациони Суд у свој општој седници од 25 августа 1911. год. № 9886, усвојио је приједбе скога 1. одељена, а противрешање врањског првог суда, као неасправно закону одбацио.

Одлука опште седнице Касационог суда од 25. августа 1911. № 10490.

Начелник ср. лужничког, оптужено је првостепеном првост. суду Д. нпр. Б. Д. што је 23. априла пр. године, нехотицом убила на нитоза своју млађу сестру од 4—5 година и тражио да се казни по § 158. крив. зак. Првостепени првост. суд је прена овој тужби решењем изјавио од 27. септембра 1910. № 13.337, осуђујући Д. за ово дело нехотицом убиства стању под суд ни да се ни слободе брани. Не по жаба браноца оптуженог Касациони Суд приједбама свога 1. одељена од 13. марта 1911. год. № 3605 лонистичу је решење првост. првост. суда са разлога:

Према § 161. крив. суд. пост. при решавању о ставању под суд, суд има поред остатака да чени да ли у опште може бити правично одговорности оптуженога лица, јер ставање под суд претпоставља да има законских основа да се над оптуженим лицима може предузети суђење ради дефинитивне расправе његове кривиче.

За то је приликом овог решавања суд требао узети у обзир да је оптужена Д. као што се види на кривичном у акту № 324, лице испод 12 година, које се прена § 55. кривич. законика не може осуђивати за учињено личностно или протупућење, па да суд прена томе рачуна иза ли места ставања је под суд, кад закон несаулачује суђење таквих лица."

Првостепени првост. суд није примио ове приједбе већ је под 14. јуном 1911. год. № 6223, дао следеће противрешање:

"Првостепени суд кад пријам тужбу доносијаче власти, којом се ко оптужује на основу § 158. кривич. суд. пост. да како кажњиво дело, или по тач. 1. § 161. кривич. суд. пост. да расуди:

а) је ли дело због кога се оптуженик сврдова, у опште кажњиво по закону; б) да није застарело; и в) да није доносијаче заглажено.

Давало у овој је тачни законодавца ламинитивно побројано услове, који треба да се испуне, па да оптуженик стављен буде под суд поред услова побројаних у тач. 2. 3. и 4. § 161. кривич. суд. пост.

У даном случају према оптуженој Д. не тужби полицијске власти § 158. кривич. суд. пост. и доказана у актима оптужено је дело нехотицом убиства, као дело у опште кажњиво по § 158. кривичног законика, као и да то дело није застарело ни доносијаче заглажено. А прена акте изложене утврђено је и да је она учинила дела, тач. 3. § 161. крив. суд. пост. а испунило је и све остало, што се за ставање под суд тражи.

То пак што је она дала испод 12. године старости и због тога за ово дело по § 55. кривич. суд. пост. не може бити

осуђена на казну, суд нема права да при доносијаче решења о ставању под суд расуђује, јер то не мога да чини по самом суду и специјализацији § 161. кривич. суд. пост.

А да је тако, потврда се налази у § 162. кривич. пост. по ком првост. суд доноси решење да нема места ставању под суд.

У том првост. поређењу су доносијаче случајеви, кад се оптужени има ослободити ставања под суд.

А ти су случајеви:

а) кад дело није у опште кажњиво; б) кад је застарело;

в) кад је доносијаче околностима заглажено;

г) кад нема довољно основа подозрења против оптуженог; и

д) кад нема приватне тужбе или одобрења надлежне власти где је ово потребно.

За оптужено Д. не стоји ни један од побројаних случајева, да би се она могла ослободити ставања под суд, већ на њу је принуђено све што се по § 161. кривич. пост. за ставање под суд тражи.

То што је она испод 12 година старости, и да због тога по § 55. кривич. законика не може бити осуђена на казну, не може се поднети на под један од случајева у § 162. кривич. пост. изложених, јер сам смисао ова првост. ово несаулачује.

На првост. прена кој је случај који по тексту законском (глава четврта) изјављује од казне, што је случај и под приреше § 33. и 54. 1. одељ. кривич. законика.

И да је законодавац у § 161. и 162. крив. суд. пост. хтео, да суд при доносијаче решења о ставању под суд расуђује и о томе, да ли се оптуженик изјављива казне, онда би у § 161. крив. суд. првост. прена, да суд лази и на то, да ли се оптуженик не може осуђивати на казну за то, што се казни по самом закону изјављива, а у § 162. крив. суд. првост. прена, да кад се овај случај доси, да онда суд има доноси решење да нема места да се оптуженик ставља под суд.

Све ово нарочито још и по томе што су у § 55. кривич. законика употребљене ове речи: "неко се осуђивати него ће се дати родитељима или тудорима да их они казне" — на којих се јасно види, да суд о малолетницима из § 55. крив. законика може донети своју одлуку тек по завршеном претресу, јер се тек тада има да чени да ли је изнесено лична бити осуђена или неће, и ако неће за што. Речи: "неће се осуђивати" — представљају несумњиво судску претуду, а она се доноси по завршеном претресу а никакво без претреса и приликом решавања питања о ставању под суд.

Ако тако није и остале речи: "неко ће се дати родитељима или тудорима да их казне" — претпостављају претуду првостепеног суда, која каже да дело постоји, да је оптуженик извршио истог, али због тога што оптуженик нема више од 12 година суд претудује, да га он не може казнити, већ да га родитељи однесу тудори казне."

Касациони суд у својој општој седници од 25. августа 1911 год. № 10490 усвојио је примедбе свога I одељена, а прогласио је првост. суда као несаобразне закону одбацио.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Андраш Сабо, из Загребца, стар 28 год., срба, средњег стага, рено косе и бркова, пронаоверан је 2500 круна и 27. прошлог мес. пребегло у Србију.

Ант управе града Београда Бр. 32634.

Радослав Вацковић, бив. учитељ у Кудровцу, средњег стага, родом из Црешанаца у Црној Гори, одговара под начелника средњег стага за одбацивање. Стар је 23 до 33 год., стага је високог, косе и бркова црних, очну грањастих, бркова сивих, у лицу је при. Денеша начелника ср. судбодбоног Бр. 6361.

Светислав Живковић, ранији управник, одговара под начелника округа пошаровачног за ниво опасних крађа. Лица оне није јазави. Денеша начелника округа пошаровачног Бр. 12722.

Николаша Крадљивац, попу нивоу 25. и 26. прошлог месеца, урао је и однео Стану Петровићу, б. учитељу, у Гречу, ове ствари: један хаџан прстена са монетаром с С. Н. Р., једну ланту бурну, 3 нивоа и 17 дин. у злату. Крадљивац је стар 24 год., средњег стага, нивоа, очну грањастих, у лицу пронаоверан, косе црне, има говор по кало уна, косе велику косу поклаи главо.

Денеша начелника округа жинског Бр. 26910.

Ворислава Токић, професионалци, који је однео у стапу под Елвие Турчић, хаџе из Београда, 24. тек. месеца, отворио је успеним кључем отвор своје хаџерине, и из њега узео и однео 80 дин. у нивоа и 10 дин. и 3 дин. у злату. Одмах по извршењу крађе крадљивац је побегло. Родох је из Трстеника, стар 18 год., високог, нивоа, очну грањастих, косе црне.

Ант кварти нивоа и 10 дин. Бр. 7636.

Петар Ђурић, бив. бакалери поклоњени, родом из Црета, узнео је Јазу Крукићу, бакалери из Београда, ове ствари: један револвер са црним корицама, један златарски ниво, један црни златарски ниво и пошлу са хаџама, и по извршењу крађе побегло. Стар је 18 год., стага је средњег, сивога, косе, очну грањастих, косе жутих.

Ант кварти крадљивог Бр. 9517.

Други Јовановић, Светислав Покљиваковић, Илја Фалцковић и Филип Јовановић, осуђеници београдског кључног завода, чије саме нивоа, побегли су 31. пр. месеца са рада из Добричана.

Други Јовановић је родом из Наранина, стар 28 год., високог 1'82 м., очну нивоа-жутих, косе рене: лева рука учована жу је у ланту у толико нивоа да не може да је изврши.

Светислав је тивоје родом из Наранина, има 27 год., високог је 1'70 м., очну нивоа-репо-жаки, косе црне: на корену десног нивоа прста има брадавицу у величини кукурузног зрна.

Илја је родом из Јована, средњег стага, има 33 год., високог је 1'58 м., очну уметних, косе смеђе; од особних знакова има: а) белу од носотине, неправилног облика, величине 1'5 см. на трећој основи левог нивоа;

у облику криве линије са издубљеношћу унутра, величине 2 см., на корену десног нивоа, и г) нивоа различитог облика и величине по врсту.

Филип је родом из Босанаца, средњег стага,

прста; б) омиа од ране, неправилног облика, величине 1 см. на 2 см. нивоа, прсте злати левог доњег прста; и) белу од носотине у облику криве линије, величине 1'5 см. на трећој основи левог нивоа.

није, правац хоризонталног, величине 2-3 см., на 2 см. испод средње лине обрам.

Ант. управе београдског казненог завода бр. 5075.

нико, побегом је 31. тек. месеца са рада из Лубичева. Стварања је родом из Седара, среза

ресничког, има 18 год., отаца је млади, носе и обрам врху, очу граоастих; на средњи лини

Станислав Милошевић, осуђеник поздравачког казненог завода, чију слику изи-

образи има младеж у неличини зрака од сечења. Ант. поздравачког казненог завода бр. 2628.

Живан Милијановић, осуђеник београдског казненог завода, родом из Сибница, среза поздравачког, чију слику изишиско, побегом је 1. тек. месеца са рада из Точичара. Стар је 20 год., висок 1-64 м., очу устактих, носе сине; на десној нлици има белу од ширине 4-4-4.

Ант. управе београдског казненог завода бр. 5044.

Варије Ђ. Живковић, притвореник среза вишњавског, родом из Алдине Реме, побегом је 29. тек. месеца из средњег зворника. Стар је 24 год., средњег раста, плава, говори кроз нос.

Ант. начелника среза вишњавског бр. 12669.

Петар Анастасијевић, берберски класе, украо је 25. тек. месеца своје гласи Милану Стојановићу, берберину из Београда, ове ствари: један револвер система "Броунинг", једну кишу за ишуповне брале, једне чланове кишу, два чаша брајача, 6 пешкира и 6 чаша, поседовне различитих сапуна и јириса, и 10 данара у ситној новцу. Све ове ствари биле су задржане у једном орману, који је крајем обиса. Крајем, који је био извршено крађа побегом, родом је из Шинковица у Срему, стар 18 до 19 год., средњег стаса, суровог, црвокичаст, носе прие и тргураме.

Ант. изврта терашког бр. 2411.

Ноћу између 24. и 30. пр. месеца, невољати аликовци ударилим излучем отворили су врата на судбини општине неа. крајем у срезу јениничком, на из ове нлици изау, разбили је и одвели: 315-27 дин. у новцу разне монете и две акције окупске крагујевачке банке бр. 2455 и 2458.

Донета начелника ср. доспичког бр. 22196. Преноручује се полицијским и општинским властима, да на овим побеглим аликовци учине најважнију потеру, и у случају проналазак стварно их узете властима које су потеране издале, с позивом на означене бројеве али или донето.

Т Р А Ж И С Е

Вождар, осмогодишњи синчић Петра Радивојевића, изакоје из Београда, јун пре 10 дана отишао је на куће својих родитеља, и до данас се није враћо. Јака се о неку што чудо. Мисли се да је одвек у село близу Београда. Вождар је нешто по лицу, сини, у времеу нестакња на себи је јаво сру одио.

Ант. управе града Београда бр. 37431.

КРАЂЕ СТОКЕ

Најви Грзубић, из Куковине, управлене су, поћу између 22. и 24. пр. месеца, 53 овце, међу којима и једна овца невољадина. Управлене овце разване су у десно 230, које је спреда распоредо.

Донета начелника ср. зворника бр. 10457.

Обраћа се влада свима полицијским и општинским властима на ове покраје.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а према потреби и више пута недељно. Претплата се колико у напред, и то најмање за пола године код сваку полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска начелства, а за све друге кредиталке у окви 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединач бројеви „Полицијског Гласника“ по продају се. Рукописи се не враћају

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одиковати:

Орденос Светог Саве

ТРЕЋЕГ СТЕПЕНА:

Андру Стојићенића, начелника округа крајинског; и

Драгомира С. Петровића, јавног правозаступника из Шапца и председника одбора за подизање споменника Милошу Стојићенићу — Поцеру.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. септембра 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одиковати:

Орденос Св. Саве

ПРВОГ СТЕПЕНА:

Чедомира Петрића, начелника среза поцерског; и

Јеврема Б. Петровића, трговца из Шапца. — чланове одбора за подизање споменника Милошу Стојићенићу — Поцеру.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. септембра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе среза полицијског Живојина Белопазивића, начелника исте класе среза златиборског, по молби; за начелника прве класе среза поречког Милутина Пећанина, начелника срезног у пензији;

за начелника друге класе среза зубињског Јована Спиридоновића, секретара исте класе начелства округа рудничког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза личинског Драгољуба Јовановића, начелника исте класе среза мачванског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза косаничког Вељка Рамадановића, начелника

исте класе среза личинског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза левачког Божицара Радовановића, начелника исте класе среза рањанског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза рањанског Димитрија Протића, секретара исте класе начелства округа вршачког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза левачког Драгољуба Миленковића, начелника исте класе среза поречког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза мачванског Димитрија А. Христића, начелника исте класе среза аленскачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза аленскачког Луку Б. Петровића, начелника исте класе среза безлопањачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза златиборског Милорада Петровића, секретара исте класе начелства округа крагујевачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза параванског Лазара Кречковића, начелника исте класе среза пољаничког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза ужичког Михаила Павловића, секретара исте класе начелства округа ужичког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза безлопањачког Андреју Ј. Живојина, секретара исте класе начелства округа нишког, по службеној потреби;

за секретара прве класе начелства округа крагујевачког Божицара Вујића, начелника исте класе среза ужичког, по молби;

за секретара друге класе начелства округа рудничког Живка Николића, начелника исте класе среза зубињског, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа личинског Радомира Васиљевића, начелника исте класе среза косаничког, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа ужичког Михаила С. Илића, на-

челника исте класе среза левачког, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа вршачког Милана Милића, начелника исте класе среза параванског, по службеној потреби; и за полицијског комесара на Чукарици у рангу начелника срезног треће класе Милорада Максимовића, начелника исте класе среза левачког, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. августа 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Чедомир Маринковић, полицијски писар прве класе среза трочаског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. августа 1911. год., у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕШЕШЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНОМ ДЕЛИМА КРИТИЧКО ИЗДАГАЊЕ

М. С. Ђурчића
Члана Касациског Суда

(НАСТАВАК)

29. а) Овај чиновник или општински службеник, који није надлежан за извршење наредбе, не може одговорити за дело из § 138. к. зак. ако та пресуда није извршена.

б) Овакав субјект власти, који би in abstracto био надлежан за извршење, ипак не може одговорити за поменути деликт, ако се та пресуда над самим њим имава да изврши.

[Види противник одлуку Касациског Суда 1 8 VIII 1909. Ж 7918].

Оутужени су Х. председник, У. деловода и З. благајник општине П. зато, што нису по наредби Јабланичког пореског одељења платили казну од ант. Х. у 55 дан, по пресуди пореског одељења од 28. I 1907. г. већ, пустили да ова казна застари, те тиме учинили кривичну из § 128. у п. с. § 132. каз. зак.

Мотиви суда:

„Према правилу ствари оутужених да су за ову казну знали, и да према наредби пореске власти нису ниу исплатили, већ пустили да ова застари, и према наредби Јабланичког пореског одељења под № 644 и 4212 / 907. г. — § 225. и 234. пр. с. пост., одне стога деловода и благајника по § 128. у в. с. § 132. н. зак.

Што се таче кривичне одговорности оутужених на ово дело, суд наводи да је за исто одговоран сјаи ант. Стојан, а са разлога:

Што је он као тадашњи председник општинског суда, по чл. 103. зак. о општинама, био највиша извршна власт у општини, која је по тач. 3 чл. 109. ист. зак. обавеза да прима и спроводи наредбе државне надлежне власти које треба, и да се стара о тачном и уредном извршењу њиховом.

На како онт. Стојан призива да му је ова казна савиштена, и да је од надлежне пореске власти добио наређење да нису извршени, а међутим није хтео издати наредбу благајнику да ову казну исплати и пошље је пореској власти, на ни онда кад су га на ово оповицали и благајник и деловода, како казна ни би застарила, то је он није предредбао по тач. 4 чл. 113. зак. о уредној Главног Контроле једино у споразуму са ову ствару наредбу државној каси. Према томе, казна му се и није одмерила по наведеном зак. прописима, § 128. у п. с. § 132. к. зак. и т. д.⁴

Са ових разлога првостепени суд осудио је оутуженога на 2 месеца затвора. (Пресуда првост. апелационог суда од 9. III 1909. г. № 7386)⁵.

Апелациони Суд у овему је усвојио изнете мотиве првостепеног суда, само је напаво да је казна блага, па је оутуженога Х. осудио за поменуто дело на 4 месеца затвора. (Пресуда II од Апел. Суда 4. IV 1909. г. № 15379).

Ову пресуду Апелациони Суди оспорио је и Касацони Суд (1—8 VIII 1909. № 7018).

Суд је требао на првом месту да оцени, да се у § 128. каз. зак. прихвата кажњиво дело у коме: што онај субјект власти, који је по закону надле-

жан да изврши какову казну, ову не изврши на време или је не изврши потпуно. Треба дакле, да је тај чиновник или службеник по закону дужан да ту казну изврши, и да он ту дужност поведе. То су елементи дела из § 128. к. зак.

Стоји ли ова елементи у конкретном случају?

Оутужени је био председник општинског суда. Он је био дужан да поступа по законим наредбама првостепене власти и да се стара о њиховом извршењу. Што тако он, као предредбао, по чл. 113. зак. о уредној Главног Контроле, мора одговарати за казну, ако је својом небрежливом поштом штету држави. Ово је суд тачно констатовао у побулама своје пресуде. Ну погрешан је закључак суда да зато, што оутужени није извршавао ове своје дужности, он стоји одговоран на дело кажњиво по § 128. каз. зак. Није онде говор о помагању извршним органима при извршању досуђене казне по пресуди; не извршује извршну пресуду она власт, која је прима плату службеника која је осуђен, већ је извршила само она власт, која је законом позвана да изврши догичу пресуду. У овом случају та власт била је она пореска власт, која је пресуду и извршила, и њој није ништа стајало на путу да ту пресуду и изврши. Тако небрежност оутуженога Х. није могла спречити извршну власт да пресуду у законном року изврши тиме, што је она сама предузела друге мере, помоћу којих би пресуду могла да изврши и мимо воље и сарадње оутуженога. То је ова власт и могла и требала да учини, и овај момент битан је у питању овога оутуженога, а суд га је сасвим изгубио из вида⁶.

То, што се објект општинске власти, у овом случају ант. Х., није одозвао наредби старије државне власти, може створити правну основу само за његову дисциплинску и разлучку одговорност. Међутим ову одговорност казла строго наплатити од кривично-правне одговорности за дело из § 128. каз. зак. који се онде не може насловити, чим не стоји законска надлежност онт. власти да извршава ни по чл. 103. зак. о општ. (на који се суд у својој пресуди позива) ни по ком другом закону.

И тако судским мотиви и пресуда у основу су погрешни.

Мимо тога, у конкретном случају пресуда је погрешна још и због тога, што баш када би и етојала надлежност за извршење овакве пресуде in abstracto, извршење те пресуде не може онде да ант. К створити дело из § 128. к. зак., јер та дужност у овом случају према коме отпала. Као год што је неспиродно тражити па не стоји ни обавеза да неко своје блиске сроднике достави власти за какво кривично дело, исто је тако неспиродно и бити не може, да неко чини

кривично дело тиме, што сам себе неће да ухапси или што од самог себе неће да исплати неку суму по пресуди. Ту његова дужност престаје, и ако би он ипак био субјект власти, која по закону то има да ради, онде та дужност мора прелазити на другога, незаинтересованог, који ће по својој дужности ту пресуду извршити и да изврши и да уредност извршава да одговара⁷. А кад така дужност није спровела не стоји — онда на ант. Х. нема ни дела из § 128. каз. законика.

30. Делат одвојена женое, у колико да се с њоме венча или јави у блуду (§ 188. к. зак.) кад се кад тадашњом женом изврши венчање блуд (§ 101 ч. 1 к. зак.) домин у реалној ствари с делатном силама и учествовају се у овом случају има казна да одмери по § 69. каз. законика.

[В. Касацони Суд I 17. III 1911. г. № 3772.

В. Код Никетића, § 188. к. зак., о овину стору одлучу, а и противно одлуче, по којима је дело силанова комунистичко делом одвојена у пену блуда, на се казна има изрећи само по § 188. к. законика.]

Први случај.

Х је оутужен за то, што је одне своје девојке Васку, у намери да се допише с њоме венча, па је потом насилно и оубио.

Првостепени Суд узео је да онде стоје два кривична дела из § 188 и 191. т. 1 каз. зак., па је оутуженога Х. за оба ова дела у реалном стању осудио на казну [Пресуда првост. апелационог суда 25. I 1911. г. № 2077].

С тим гледиштем сходно се и Апелациони Суд (Пресуда I Апелационог Суда 15. III 1911. г. № 856) а и Касацони Суд, који је примедбама од 17. III 1911. г. № 3772 исправно само једну омањку судску, а иначе је усвојио изнето гледиште.

Други случај.

У је оутужен, што је насилно однео Станцију, девојку, у намери да с њоме бродно живи, па је нал њом извршио и насилну оубаду.

Суд је напаво да онде стоје два засебна дела, и то: дело насилног одвођења; кажњиво по § 188 к. зак. и дело насилно оубаде, кажњиво по тач. 1 § 191 к. зак. па је оутуженога за оба дела осудио на казну. [Пресуда првостепеног суда од 6. VI 1904. г. № 7049].

Ову пресуду одобриво је и Апелациони Суд (II 12 VIII 1904. № 306).

Ну II одељење Касацониног Суда унетило је ову пресуду примедбама од 3. IX 1909. г. које овако гласе:

„Погрешно је суд напаво да у радњу ант. У. стоје два сасовствена кривична дела, назанина по два засебна законска

⁴ Једна ствар првост. суда наводио се за првост. судијом, по чему тога власт, да је ову казну требао да изврши само пореско одељење, који је и изврши, а не да каже државна власт, на извршење, нал то није законом одређено, да општински судови извршавају судске административне или друге пресуде, већ само оне.

⁵ У овом случају пореског одељења због једног разлог не се оно дело позивало као општ. суд, те би то требало узети у основу при извршању пресуде.

⁶ Ово се овај случај није јавио одлучу, шта је била последица констатовања оште, да оутужени није био власт, надлежна за извршење догичу пресуде?

⁷ Првост. разлог изнео је да изврши власт [пореско одељење] могла извршити плату оутуженога Х. узети у поље за ову казну, а могла је и узети у поље и некретност и т. д. а оутужени па ни био казат да је у томе спречен.

⁸ Пала и Апелациони, комитету, под № 346. к. I, треба одлучи.

⁹ У овом поглављу види и § 60 други одељење и 31. др. одозва наредби каз. законика.

привиса, и то: дело насилног одвођења, казнило по § 188 крив. зак. и дело силовања, казнило по § 191 г. 1. зак. Јер само дело насилног одвођења женске, без икаквих других побула и последица није казнило по § 188 крив. зак. се по том законском пропису казнио само оно насилно одвођење жене, које има за циљ принудити остварити или принудити будућу остварити, било са неким другим, које врши одвођење, било са неким другим, које прима томе обавезу је само природна последица принудити нећења или будућног остварити, и онда се извршилац таквог насилног одвођења казнио за те све радње казнио само по § 188 крив. зак.

А међутим у § 191 г. 1. казни. зак. законодавац прелази тајан случај насилне обавезе над кривцу или женом, где извршилац дела силовања нема никакву другу намеру са силовањем, него, да једино да над њим изврши насилну обавезу. Па е тога за такву казнину радњу, као опаснију по друштвени поредак, прописује и строгу казну, по за ону из § 188 казни. зак.

Према томе суд је требало изјутити да У да одмери казну за све постојеће само по одредбама § 188 казни. закона.

Апелациони Суд дао је 10—IX—1907 год. под № 4327 ове притоке жалбе:

Апелациони Суд, супротно гледишту II одсека Касаационог Суда налагао: да је оптуж. У, извршио два дела: дело из § 188 крив. зак. одвођење девојке, у намери да с њоме будуће живи, а дело насилне обавезе из тачке 1 § 191 крив. закона.

Овоме гледишту иде у прилог и само изјашњење Подеа, Касац. Суда, у којем и само признаје, да се по § 188 крив. зак. није казнио оно насилно одвођење жене, које има за циљ принудити нећења или принудити будућу остварити, било са неким другим, што значи да се само то одвођење, које је учињено у горњем циљу а који се циљ — принудити нећења и принудити обавезу — није ни остварио, казнило по поменутом законском пропису.

Остарели се пак и тај циљ — онда ће остварење тога циља, по изјашњењу Апелационог Суда, чинити засебно кривично дело, које ће се казнити по другом за такве случајеве предвиђеном законском пропису.

Оваком мишљу Апелаци. Суд излази основица у томе, што сматра да је немогуће било, кад би вољу законодавца тумачио у том смислу, да је законодавац — за саму насилну обавезу, без икаквих других насилја и принуда прима једином лицу, хтео да казни строже, до 15 година робије, него ли дело, где поред насилне обавезе има и насилног одвођења, што је по изјашњењу Апелационог Суда много теже од само насилне обавезе, а које би се дело прима нахођењу II одсека Касаационог Суда имало казнити по § 188 крив. зак. дакле само до 10 година робије.

Општа седница Касаационог Суда одржана од 22—IX—1904 год. № 8757 одлучила је противречно и усвојила поменути приједбе II одсека, (са 8 притока 6 гласова) ¹⁾

Одасе, насилна обавеза, извршена насилно, која је ради тога и одвођења, само је кривац и намеравања последица није се још при одвођењу имала у виду. Тачно је да је субјективна елемент одвођења из § 188 крив. зак. — остварена намера: ако она још при одвођењу није постојала, онда не стоји ни то казнило дело. Е тога је одвођење у ствари једна прилика радња за саму насилну обавезу. Иу, баш та прилика радња обухваћена је овде §-ом 188 казни. закона и угрожава казном као испуни делат ²⁾.

Питање је: губи ли ова радња свој самостални карактер, кад се намера учиниоца изведе до краја, кад учинилац над одвођењем женом изврши обавезу, или она, не само што тај карактер не губи већ и доцније дело силовања конституира?

По изнетим приликама Касаационог Суда, одржаном у његовој Општој Седници, дело насилне обавезе квалификује се делом одвођења, учињеном у намери будућег живота, и одлучено се казнио има да одмери само за дело из § 188 крив. закона.

Ово гледиште не може да оспори. Нелогично би било, да се доцније учињено дело силовања, може конституирати тим, што је учинилац, ради остваривања, претходно извршио и одвођење. Да законодавац ово није хтео да види се из следећег:

а) Што у § 188 крив. зак. ништа не говори шта ће бити, ако се силовање и изврши.

б) Што је у § 188 крив. зак. предвиђено максимално казне од 10 година робије, а у § 191 крив. зак. 15 година.

Кад би се дакле узело да при делат конституира овај други, онда би значило, да се учинилац не може казнити робом до 15 година, прописаном за силовање, само за то, што је ни ради силовања претходно дотичну жену још и насилно одвео са места њеног бављења. (Ово је дело наведено и у противречном Апелационог Суда, оно свакако не важи. Баш кад оно одвођење и не би било предвиђено као нарочити деликт, онет би оно констатовање већу покривеност кривца, већу јачину противљења воље и повреду њеног права. Све ово даје разлога да се таква кривац строже казни него онај, који је извршио само силовање. Другица солупица не би одговарала ни погледима правне науке ни омишљеним прописима казни. закона.

Напротив, овде би много пре могло бити говора о томе, да ли ова доцнија

радња, доцније кажњиво дело — силовање, као дело, који се извршио крајна цок учиниоца, може конституирати овај прили делат, одвођење, које је само припрема за силовање. (У овом смислу, код првог случаја, који смо овде омишљили, одвођење се једино судија првостепеног суда). То би у ствари могло да буде, да је законодавац то предвидео, било код § 188 крив. зак. било као квалификовани деликт из § 191 крив. зак. Иу, на сваки начин и у томе случају кривцу би се за овај квалификовани деликт морала одмерити строжа казна но за деликт из § 191 крив. зак. у обичној верзи.

И тако: У изнетим случају стоји речима студиј кажњивих дела из § 188 и 191 г. 1. казни. закона ³⁾.

(НАСТАВЉА СЕ)

—333—

ЗЛОЧНИЧКА УДРУЖЕЊА И БАНДЕ

(ПРОСТАК)

Мале банде нижих државних класа.

У великим удружењима злочинаца нижих друштвених класа образују се мале банде, као што смо рекли преликом говора о париским алашима. Ове банде састављене су или само из специјалисти за једну врсту крива; или из индивидуала које специјалности више врсте злочина има претстала. На ових последњих ретуртују се, у главном, и кобни напади, крадљивци појединих личности и т. д. Поред овога, а према приликама, чланови банде врше, такође, и омишле крађе са објектом, са или без убиства.

Год. 1906. ухватила је у Рио де Жанеиру једна банда злочинаца, која је вршила омишле крађе и убиства. Упросто, стило ју је убиство једног трговца с драгоценостима и његова два сина. У стању злочинаца нађен је читав арсенал оружја, меса правних крива, већа количина отрова и читала колекција поштова из новина, који су се односили на ово преступно убиство и друге злочине. Банда је била збогорила код једне агенције за исцете из новина, а овај акт раније је констатован и код многих других банди, а нарочито код банди интернационалних.

У опште се може рећи, да организације банди нижих друштвених класа илеу тако савршене као што је била организација ове банде у Рио де Жанеиру. То су најчешће удружења неволно поправити, чије број перира од 6 до 20 личности, који извршују војалне послове.

Банде специјалиста врше, као што рекосмо, само једну врсту злочина или преступа. Тако нпр. постоје банде за разбојаре и плачкаше неонасталих летимикаца, затим банде за крађу робе на натарених кола, банде за разбојаре, дуђана са драгоценостима, банде крадљиваца велосипеда које украдемо велосипед демотирају, фарбују поједице делове, а затим их ремонтирају са новим

¹⁾ Оваког случаја, у којем нам је познато, што писане нове законе у Општој Седници Касаационог Суда. Као што је код нас остварио први судија одсека I одсека, Касац. Суда извршио је тај исти закон у противречности, који су омишљени.

²⁾ Били Поин, објашњење крив. зак., код § 188 казни. зак. Одлучено, Констат. зак. казни. зак. код § 191 г. 1. казни. закона.

³⁾ Били и Поин, објашњење, код § 188 и 191 г. 1. казни. закона. Констат. зак. § 194 г. 1. казни. закона.

машинама и сасвим другим деловима, и т. д. У поседима банде треба уредити и француску „Северну Банду“, као и банду „Тока“, чији је специјалитет разбојанство и крађа цркава.

Све банде специјалиста раде о јацима.

Мале банде злочинаца виших друштвених класа.

Злочинци виших друштвених класа имају такође своје мале банде, које су увек састављене из специјалиста. Њихов специјалитет је много су савршенији од оних нижих друштвених класа: банде холевских злочина, неспорна, лажних играча на картама и т. д. Многе од ових банди састављене су из врло налог броја индивидуа. У овом случају то су другине.

Организација банди.

Банде једне и друге врсте злочинаца често су потпуно организоване и уређене. Ове имају шефа коме се остали чланови покорљавају.

Росинду у својим интересним мемоарима износи верну статистику банде Абди, Џил и др., убица г-ђе Басино, из Монтреја. Ове статуте, које су саставили Џил и Абди, надиктирао је последњи Госинду у бироме париске полиције сигурности. Пошто су они статуте врло интересантни, јер извештајно описују дух који влада у појединим бандама овог рода, то их овде репродукујемо. Треба још знати да је Џил имао 16, а Абди 14 год.

1. Друштво не може имати више од 14 чланова: 12 муш и 2 жене.
2. Људи могу посести само оно оружје, које су шефови одобрили.

3. У оружје дозван револвер од шест пука, лажни нож, штап наливен оловом и боксер.

4. Члан друштва, који би поседовао какво друго оружје, биће кажњен познатом казном од 10 данара.

5. Нарочито се забрањује кривце прикупљати новац и без нарочите шефа. Противно поступање кажњива се смрћу.

6. Наједан члан друштва не може имати сталну метрису, већ само метрису за један дан, о којој ни једну реч не сме проговорити. Противно поступање кажњива се смрћу.

7. Наједан члан друштва не сме имати доминаци на своје име, нити, ма под којим именом, сме становити у хотелу.

8. Забрањује се члановима да при себи задржавају на какве хартије од вредности од извршеног кривичног дела, као акције, облигације и т. д.

9. Сваки члан друштва мора имати више разних одела за мењале, а сасвим једно радничко одело.

10. Треба радити, и никад не показати провалити вана. Члан, за кога би се констатовало да је у налетом стању, биће кажњен познатом казном од 6 дан.

11. Чланови друштва добијају по 6 дан. дневно, на радни или не радни

а сем овога још и по 10 дан. од сваких укралених 1000 динара.

12. Свако криво одело мора се снати, и немој од њега одмах расути.

13. Шефови има четири: Абди, Џил, Клод и Дебрида, од којих су прва двојица виши, а остали предводе банду приликом прикупљања кривичних дела.

14. После извршеног кривичног дела сваки бежи на своју стражу, и не излази из куће пре посете једног шефа, који њих дужност да покупи покрадене предмете.

15. Сваки члан друштва, а нарочито шефови, морају бити снабдевени лажним исправама.

16. Сваки човек дужан је долазити тачно на заказане скупове, ако неће да буде кажњен познатом казном од 3 данара.

17. Сваки скуп имаће за циљ одливање крађе које се има извршити, или кажњавање кривог члана.

18. Виши шефови имаће за жене две чланове друштва, које су у исто доба и савлажне у месту где станују.

19. Жене не смеју пусти ни код шефа ниједно лице пре него што сазнају циљ његовог доласка.

20. Они не могу никад изаћи без шефа.

21. Ухваћени члан друштва не треба да се одупире, ако је сам, већ да чека помоћ других.

22. Ухваћен члан не сме ништа признавати, већ ће се старати да докаже алibi.

23. Чланови морају све време провести у раду, потражњама за то великих бенефиција. У местима где раде, и где станују, не смеју извршити никакво дело.

24. Треба увек бити добро одевен, похаћати само солидна места и никад не тропити много, да се не би изазвала сумња.

25. Оно исто вреди и за шефове.

26. У друштву никад не може бити више од 14 чланова. За свако управљено место вршаће се нов избор.

27. Забрањено је, под претњом смрти казне, лагутање друштва, осим ако би се оно распустило, али и у овом случају шефови ће сачувати мету злат да би се избегла проказивања.

28. Сваки члан у затвору има право на 2 динара дневно, а поред овога и на помоћ, где долази и храна долажу недељно.

29. Њих ће похаћати само жене, које ће они називати сестрама, а писма ће писати само шефовима.

30. Сваки рањеник или болесник прилаже по 3 динара дневно, поред онога што му другови донесу.

31. Укралене драгоцености морају се одмах предати шефовима. Нико их не сме носити нити покушавати да их прода.

32. Сваки члан друштва биће снабдевен једном образном за савршене лица.

33. Употреба оружја, без потребе, нарочито се забрањује. Ко противно поступи кажњива се смрћу.

34. Од оружја употребити само боксер, али штап наливен оловом, да би се, ако је могуће, проузроковала несмет, а не смрт.

35. На случај да је члан друштва ухваћен, може употребити револвер или нож да би се спасао.

36. Треба се одважати одвојено, али никад мање од двојице, да би један другог могли помоћи.

37. Ако ова двојица буду нападнута, на један напад а други долазе, овај ће се старати да оставе другоге долазе у помоћ.

38. Код ухваћених члан види да би му сваки отпор био узалудан, трудан је да одбаци од себе оружје, и да га дода друговима.

39. Оружје сваког члана биће обезбедено нарочитим знаком.

40. Чланови не смеју имати никаквих хартија о свом идентитету, и

41. Сваки члан друштва знаће се, на једном пожу који је код шефа, да ће остати потпуно нем о свима члановима овог друштва.

Осим једно је, да се банди Абди Џил и др. није, у пракси, никад упућивало, по овим статутима, али дух, који их је диктирао, сасвим је још и данас у злочиначким бандама, нарочито код младих злочинаца. Пада нарочито у очи како су творци ових статута предвидели све случајеве који се могу појавити у пракси. Али, и поред свега овога, ова виша школа била су ухваћена после првог хапшења злочинаца. И поред чл. 12. статута Абди је, у помету затварања, имао још трагове крив на својим панталонама.

Зачиничање банде у провинцијама.

У нашим варошима и по селима злочиначке банде много су ређе но у великим варошима, али ипак постоје, за допак чега служе: *Северна Банда, Драгски Шобери* и т. д. Провинцијске банде састављене су, по правилу, из мање чланова не банде по варошима. То су најчешће друштва од 3 до 5 чланова, које експлоатирају у извесном пределу један или више специјалиста. Банде великих вароши у извесним епохама такође раде у провинцијама. Тако се често дешава, нарочито приликом панаура и великих панаура, да специјалисте у појединим врстама крађа, које обично живе у великим варошима, лагутају ове и долазе у главна места кантона, у циљу упућивања њиховог сталног заната.

Велике патристичке свечаности, велики празници и т. д. привлаче, такође, банде појединих специјалиста. Тако приликом великих швајцарских свечаности ниноградца у Вевелу, федералних утакмица у Гаулу и т. д. увек се констатује долазак криваца, који краду из џепова, и који припадају мањим бандама или друштвима злочинаца суседних земаља, нарочито Италије.

Бавље, морска купатила и т. д. за време сезона такође су поседени од ових банди. Треба знати да њихови чланови не остају дуго на једном месту. После неколико успешних операција, они одлазе у друга, слична и даља места. Циљ им је, да заведу полицају, која ће их пре тражити у каквој суседној вароши но на другој страни земље.

Сарајево,
Д. Ђ. Алимпић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОВОИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

— Идем у Брест рече ула.

— Да, одговори чиновник. Идем у Брест. појавиће то место..., био сам ту као помоћник у 16. позубригама... део предео, вере хм... не думам се што ку га идиш.

— Има ли тамо каквог надвојствова? пита педагог, који није правно утисак искуства човека.

— Задвојствова! зачули се унутари.

— Па да... задвојствова... водеће били се може имати каквог уживања ако то дозвољавају...

— Испочетка хранити нас, одговори унутари мирно... и то добро хранити, неће нам требати по два сата док у чорби узхватаје зрно пасуља, а у Тухону нам је да то требало осам дана.

— Друге разговора прекиде непика дарма са другом зајницом; тукао су три осуђеника: бившег војног комесара Лежера, чиновника Симона и њеног прохладца званог „Мали Бродар“, које су онгуљивали да су изајали њихове другове, и да су осуђеници неки затворенички договор. Них је достамо робилима неки мали човек, који би био спрема за сивјара или глумца, кади би га срео. Са пошленим азелним папучама, са довачком бубуном бив дугме, са панталонама од платна који се гасладу па просе премену, као ипау ниво је једну кичмету бив сунцобрана на које је вјерала стара постова. У Бисетру су га знали збојскама, а дознао сам да је он један од оних белица, који су вавишину у Паризу на будику поварањем, изајалим у казненом заводу поворнику достојну њихове одратне похотљивости.

— Аргусна дотрча на дару на унутарне наједан појмет да плуку. „Малог Бродара“ на руку осуђеника, и он је четврти дан од позаска умро од оних батина. А Ламјер и Симон поштујући тајноће да се нисам ја умешао, приога сам познатом још у „детској војсци“ где ми је учинио неке узгуге. Да знам, роно осуђеницима, да је то онај који нам је набавио дуге хладе за сечење прозора у „Тирпани“, и од тада га оставише са другим на мору.

Пош. ово проведи на слани у казени која тада беше претворена у магалин. Аргусни нас обилазише често да би се уверили да ли који од нас не осира (сече окове) а сутра рано сви смо били на погону. Провлаше нас, прегледаше нам окове и у 6 сати пошле нас на дугачка кола деља у лева, а ноге су нам висиле напоље; били смо покривени црном и дрхтају смо од зима. После кратког времена, кад смо стигли у Сен-Пир, свукосмо не голе да би нам прегледали циглове, чараше, кошуље, ута, уша, поларе и друга још тајнија места. Нису тражили само тестерине у длакавој кутији него и седећ од сата, који је једном осуђенику био довољан да га посече глумца за мање од три сахата. Пресед је трајао скоро је-

дан час; чудо је како половици од нас нису посели и ноге премали. Предече натрашње нас у једну половину штаку тако збијено, да је тело једнога слузаво на јастуку оное за њим; замрзла на се ко у својој или комисији занац, ударили штапова палуку на њега као кина. Чим смо полегали на оне мало сламе, која је већ скупљила била стоци као прострала, звикаше пшитање даде нам знак да сваки бут, и ништа не би преклидао кутане да аргусни нису преставили преко наших тела над је требало сменити шљабкоа која је био пред пратица.

Четера нас се састојаху на изазови чорбе и неколико парчади меса поца смрљави. Делили су нам у дрвеним чинијама, које су хлатале оброк за тридесеторо, а кувар наоружан једном вољном варајом не престајаше да сваком осуђенику који праће каже: „Један, два, три, четри... пружи твоју чинију, допоне!“ Вино су нам давали у истим чинијама у којима и чорбу и месо. Затим један аргуси узне пшитање, која му исасе о рушци на бухан, и свирну трпунт, па викну: „Пазите, допони! нека сваки одговори да а или не. Јесте ли имали хлеба?“ — Да. — Чорбе? — Да. — меса? — Да. — Вина? — Да... испавате или се правите да спавате.

Мекутин на улазу постанаше један сто; капетан, помоћник и каплар аргуси носеде се око њега да вечерују, разуме се, бољу вечеру него ми. Они адуи, који су сваки тренутак унутробављали да од осуђеника изваже новац, нису себи укривали ништа. Штага у овом тренутку представаше привога галниј него што се може замислити: на једној страни сто двадесет адуи затворени као обичне животиње у оброк одакле је бол прогноа сан, а на другој осам адуи страног погледа, који једу са асетитом, не губећи наједног тренутка на очви своје карбине и мотке. Неколико свећана, замалених о шталени црни вид, бацаху немо ружичасту светлост на ову жалосну слику, а кутане још прекладале ничија до темским жељем или одјекљивом окова. Нахтеми да туку овако „бе разлога“, аргусни су изваили своје расподеле над сиротни осуђеницима; на пример, потражили ко воде они поључу онај ко хоће воде нека подигне руку¹⁾; а несрећни и несудјавији ништа нећући рину у одмах је под ударицама спушта. Они који су знали по неку црквицу били су штећили али тајних је било мало, јер је једно баљене по затворима исприло њихове и ниске слабе изворе.

Ова злоупотреба није била једина, која би се имала забележити као пута спречава. Да би на своју корист уштедео на трошковица спровода, капетан је готово увек одређивао један алац да путује пешито. Тај алац је био увек од најдмаријих осуђеника; тежио женама које су сретали путем и дуљнија куду су прозвали²⁾. Жене су најбруталније посматрали, а дуљни су просто плаћали за трен оца, као што је био случај у Морле-у кад једног ситничара, коме није

остало ни парче шећера, ни један салун. Пшате се свакојако шта ради чувари док се оно дешава. Чувари су их још само журили не предузимајући ништа стварно да то спрече, јер су знали да ће се на крају крајена они користити од краје, пошто су осуђеници њима продавали покриву или с њима транзита за пиће. — Било је так плаћеница која су прена од осуђеницима који су приносили за пут. Обично, чим их осују, њихови другови их опоме и крали би им оно мало пара што су имали. Дахало од тога да спрече или обуставе краје, аргусни су их још често изазивали, као што сам ја видео да рале са једним бившим жандармом, који је био ушао неколико дунаца у своје кожне панталоне. „Ту има мрса“ рекао су, а за три минута онај грешник отададе без пара. У сличним случајевима јерте су дажале и пошавале у помоћ аргуси, али они су отишли тек кад је све спрешено да да надурају... оне који су били покривени, у Рену они су разбојници оплаћивали, у аргиди га смо требали ирешити, једну мислоруду сестру, која нам беше дошла дунаца и пара. — Најтеме од оних злоупотреба су нисчале, али их има још, и тешко их је испорешити по томе, изакине се адуица попорана спровод и на који га начин они врипе.

Нам тешки пут трајао је двадесет четврти дана. Дошау у Понт-Леон затвореници су нас у заводице делили, где осуђеници најдржалу као нека карантин догле, док се не поврате од умора и док се не увери: да ли не посе наку заравну болест. Чим смо дошли натераше нас по два и два да се оперемо у великим карантинским пуним топле воде; после купања даје нам одело. Као и други ја сам добио једну црвену кабиницу, два пара цигела, једну зелениу палу; на свакој од ових штари беше написано Gal.³⁾ а на крају је била још једна алоча од блека, на којој је био унутур број ратистара, де смо били уписани. Првљом хаљави одело оковали су нам ноге, али нас нису везивали заједно.

Дело у Понт-а-Леону био је једна прота болнице, надзиранање није било прот строго. Одмах су ме уверавали да је доста лако побећи на соба и после пресекити спољни зид. Ова обавештења дао ми је нека Елоли, који је већ бежао из затвора у Бресту и надио сам се да се њима користим само сам текмо згодну прилику. Уз пут су нам давали алац хлеба који су мерили у по осам кила; адуи по Морле-а био сам изабавио један од њих и у кесу сам носио једну кошуљу, панталона и црне мараме; то је била нова торба која ми нису прегледали. Помоћник Тајер није ме ни био препоручио да не нарочито моје, на је чак, кад је дошао уторак моје киле, рекао, говорећи се комесару о мени, да са тако мирним адуица он би водио спровод као павесоват девојка. Ја сам нисам изабавио никакво новоперено и применио сам да изврши мој план. Требао

1) Ројалин.

Пр.

је прво пробити вад на соба где смо били затворени; једне кљеште, које сам нашао под претомом, где их је заборавао надзор који нас је окувао, покушајих ми за то, док је Вилијам стругао моје окуве. Посао се саврши; моји другови начинише једну хутку да је метну на моје место да би препарили аргументе, и ускорно преобуцан у одежу које сам имао, нађем се у акцији депоа. Зидови који су опасивали затор нису имали капе од петнаест стопа висине; изабео сам да ми треба нешто налик на стубе да би ми могло прескочити. Нишама сам једну греду и она ми замиш стабу, али била је толико тешка да је нисам могао пребацити преко зида те да се сакријем на другу страну. Пошто сам пробао, козику узмуду толико често и тешко, напустио сам да покушам. То ми испале врло рђаво; толико сам напустио ове ноге да сам једна имао снаге да се довућем до једног оближњег шумара. Напољо сам се да бу, кад ми се боја отишла, који побегнати пређа, али бој постајаше све већи и већи, а ноге ми отекше тако да сам се морао одрећи снаге наје на бегство. Довучен се, дакле, како сам могао до капије допри, рачунајући над се јавим сам да бу доћи мање батина, које ми нема сувише „сладуку“. Једна сестра, коју сам питао и којој сам признао случај, уведе ме у једну собу где су ми доживи ноге. Ова побегница жена, коју сам ранијомо свој судбином, умори комесара депоа те ми опрости. Кад сам после три недеље одрашави одвећи су ме у Брест.

Тај завод је у једној кући. Нираније шумара и два теча намената пред капију, капијама су ми узлаз у одежу где ме смо уводио поште сам био попитан од свих чувару заводских. Највећегушаринају осуђеница су признавали, да ма како човек окорено био, немогућу му је одбранити се од једног врло живог узбуђења, међу га обузма кад види оно место беже. Свака соба има двадесет и осам полицних кречета, званих куле, на којима спавају осуђеници шест стотина осуђеника. Другачи редови првештих ортјата, обривањих глава, узмихких очију, потамнелих лица, стално звиждањих окова, све то узела у душу немој тајни умас. Али за осуђеника утисак је био само трепућта, и осећајућа да овде нема пред миш да црвени, он је се мирно са својим положајем. Да не би служило за мање плаше и усекљивање својих другова, он је се претварао да је и сам задовољан, да је чак и претварају у гласу, у покретима, а ускорно то му постане и астијатно. У Анверу један бивши алазника пробао је испочетка, није трипе протачуку несеклоћ осуђеника. Па ипак они су га званик *испошине* и тражили му опрости за игнорисање срамних речи и приућивања да за свој стари позив вређа безбожних речима, те нагла да показва окривљења, он је се најзад морао да измири с тим. Дошпије је ностојо крчмар у заводу, авлази су га опет *испошине*, али му нису тражили опрости а и он би њима одговарао са *хуле*.

У часописа одмора приче о злочинима често измишљеним, присни односи,

срамне услуге, довршавају извршење човека којег капа први пут изајаше оном нечистом додору. Да би се спречило предлаже се измова у систему завода. Испрва су сви били зато, али кад је требало измаћи начини жаловања, нишама су се поделили. Једни су предлагали затор у халијама, усамљеницим затвор, по утједу на оне у Швајцарској и у Сједињеним Државама у Америци; други, којих је већи број, напустили се за колонизацију осуђеницих се на сребро резултате и успелаше енгисаких завода у Новој Гвинеји¹⁾ познатих под именом Ботани-Беј. Да видимо да ли Француска има услова за ове *сребне резултате* и ово *благостање*.

(настављење се)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учинена су нап ова антама:

I

Суд општине Бртничке, актом својим Бр. 1220, пита:

„Милорад, Сима и Рајфел браћа Милковић, земљод. из Чеслука, пролази су извештај део земљишта Назије Стевановићу из Гор. Товонице, и Николају Крстићу, из Ниша, и купилима наплати и стању.

Но како није издата уверење да један дан орава има 1600 акар, хвати, тај да има 1600 кв. метара, те је оваква при суд позвао наредбом купце и продавац, да у року од месец дана поднесу суду друго уверење, у коме да се означава да један дан орава има 1600 кв. хвати, те су купци поднели молбу овом суду и тражили да им суд када уверење по § 471. гр. суд. поступа.

Како је суд подумио да продајци немогу доловити земље, јер су поште те продаје дали у залогу једну наву од 080 хек. на коју је пошпалац и иштабулају код суда ставио, те је суд морао пригизати пренеру њиховог измапа, и наплати да измају сада земљиште чисту својој су са купцима наплати од 5 хек. без икакве дате у залогу и продатог браника, јавном наплатицији, за наплату кривич. трошка Милорадовог, који је браник велики 250 хек. а коју су наплатицају усвојили Сима и Рајфел Милковићих зато, што је Милорад одобрио а њихов део да се узме у поште и изложити продаји, те их је суд упутио на грађанску парницу, да код суда докажу право својине, и спор се води још код суда.

Дале да имају утрисање земљиште, које умињају више од 26 година, велико преко 2 хек. које им суд онај није ни прениерао.

Суд овај као претварајући злота, Поли. Гласника¹⁾ моли за што скорије обавештење:

I. Све их суд издати молоница уверење, да они имају довољно земље како тражи § 471. грађ. суд. пост.²⁾

2. Да ли у остатак њихове земље сме да урачуна и земљиште, продато на за-

питацја, која је оспорена код суда, те се икакве наплати и дапае на умињају код браће Милковићих, као и земљиште од 080 хек. зато у залогу?

3. Да ли сме да урачуна и земљиште утрисање, које ова умињају више од 26 година.

Ово је потребно суду да признавом издавају уверење не би као у трешку³⁾.

— На ово питање одговорано:

Према § 471. тачке 4. а. грађанског судског поступка, спајој пореској глави земљорадничкој заштићено је од продаје по пет дана земље и кућа с наплатом до једног дана орава.

Како су овде у питању три задругара, то њима треба да остаје по пет дана свега ипнатасе и по један дан на име окупање свога три, укупно дане осамнаест дана земље, односно на једног по 9600 □ хвати или за сву тројају 28.800 □ хвати.

Кад се оних 28.800 □ хвати преобрате у хектаре, узимајући за један акар три хект 3/60 м. онда изајаш, да ли укупно треба заштити 183.600 □ метара, односно 10 хектара, 3 ара и 680 м.

Како они овозико земље немају ни онда, кад би се рачунало све што имају, онда им суд не сме издати уверење.

У остатак и њива дата у залогу, и забрани продат да наплату кривичних трошкова, и земљиште узето од општине све утрисе, ни у ком случају не смеју се убрајати у наплату својину, јер је све то спорно.

II

Суд општине д. нерадоначице, у срезу чичињског, актом својим Бр. 1640, пита:

„Под Бр. 33. таксене тарифе, у 2. напомену става последњег, закона о таксама стоји:

„На суме испод 4 динара, и кад је вредност продата мања од 4 динара, не плаћа се њипама такса“.

Стога суд молу уредништво за што скорије обавештење: треба ли наплатицати таксу по ставу другом напоменутог броја таксене тарифе од 010 динара од оних дана, којима је по разним предметица досуђено испод 4 динара, као дана суба и наплатица трошкова, јер је суд онај измањена да нсту не треба наплатицати, а полицијска власт овога среза нсту наплатица¹⁾.

— На ово питање одговорано:

Напомена под 2. која иде у тарифени број 33. закона о таксама јасна је, и према тој не треба наплатицати никакву таксу на принапине, по којима се примљују суме до 4 динара.

То важи, наравно, и за признанице по којима се примљују досуђене дангубе, наплатица трошкова и томе слично.

Ако које власти другачије поступају, оне греше.

III

Суд општине репачице, актом својим Бр. 1023, пита:

„Под овог суда подиже у уговор о усвојивању, на потирају, од стране три лица тј. пошима, домаће и пошима.

¹⁾ Енгисака заводају у Ауторграју Бр.

§ 140. грађанског законика гласи: „познати или помајка морају бити бар 15 година старији од познатика и познаница. Сви они, тј. познати, помајка и познаница, рођени су за време турске владавине, и када је био познат Кинга Буки записате су године оних лицама по њиховом мањинку или по мањинку њихових родитеља, и разлика је у годинама старости по познатој „Кн. Б.“ измалу познатика и помајке и познатика свега 2 године.

У самој стаари познатик је изађи преко 15 година од познатика и помајке, као што § 140. грађ. закона тражи.

За доказ да су завета познатик и помајка старији од познатика 15 и више година, поднели су суду онов уверење, издато од стране два старца, који знају кад су се они родили, а оно су уверење потврдили код познатике завета.

Суду треба да решн ствар, али не зна да ли је неки доказ уверење издато од два старца и потврђено познатиком завету, или је неки доказ познатика „Кн. Б.“, регистра и познате листе од познатика Кинга Буки па на овамо.

Да би суд могао оно питање решити потребно му је обавештење: шта је неки доказ — да ли уверење или познатика Кинга Буки?*

— На ово питање одговарамо:

Познатике кинга „А“ и „Б“, састављене су по списку или старешина породница, или појединих њихових синх.

Године су уписане онако, како су они знавали они, који су за датичу појединцу давали податке.

Податици они некад су били тачни, а некад су давали негрешко намерно, како би се набегао служба у војску итд.

То се нарочито могло чинити у крајевима, где су државне њихове уништене за време српско-турског рата, као и у непокошеним појединачним, где се за време турске владавине, нису ни подале њихове рођених.

На ових разлога, кинга „А“ и „Б“ не могу се дикти, као доказна средства, изнад других доказа, који се могу поднети, у који ред доказа и сведочење старијих лица.

Према оном, као суд нека разлога, да сумња у саветност оних, који су издали уверење о годинама старости познатика, он може признати уверење као доказ о оном, зашта се подноси.

IV.

Г. Вој. Новокривн, познатици писар среза изаборајског, шта:

„Ишчејених среза изаборајског, при потпису пресуда за дела из §§ 355. т. 1. 327. т. 1. и 360. т. 2. закон. зак., као последњи увек препиша речи: „на основу §§ 15. и 16. пог. уредбе, одмах је извршн“ и ставља: „извршн“ је, кад извршн постане“.

Напомена, да сам ја у прилику да пресуду, по наред изаборајског зав. прописима, треба одмах по сваким тачкама и извршн, молим уредништво за објашњење, шта ил остаје да чиним у повтореном случају?*

— На ово питање одговарамо:

По члану 37. закона о уређењу округа и срезова, срезни писари су помоћници срезних начелника, и све послове раде у име оних и по њиховим наређењима (чл. 33—36).

Само у случајевима, кад је срезни писар изаборај, онда најстарији писар улази у прва његова, и ради самостално.

Према оном, кад год је срезни начелник у месту, онда срезни писари морају да раде све послове онако, како он буде наређао у границама закона.

Само код пролаза инава, где срезни писари, као навршници, одговарају непосредно суду, могу давати своје приредбе у списку § 13. закона о чиновничким грађанским редов.

У овом истакнутом случају, где срезни начелник потписује пресуде о осуди извесних лица, мора бити онако, како он хоће, у толико пре, што његов захтев није незаконит, јер по § 13. и 16. Полицијске Уредбе, пресуде доносе на основу § 327. т. 1. и § 360. могу бити одмах извршене, али не морају, него то зависи од њихових и увиђајности власти.

Међутим, као кривича није тако учинена, да се одговорности показује потребу, да се прибави законских извршних власти или заштита оних извршних, онда је боље да се пресуда не извршује одмах, него у многим случајевима може бити измињена од стране суда по жалби осуђеног.

Према свему оном, може се одговорити на питање: шта да се ради у поновљеном случају? само са две речи: да слушате.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Одлука опште седнице Касационог Суда од 25. августа 1911. г. № 9966.

Простотеном суду за окр. биоградин, била су оптужени Ј. П. и жена му Р. из Рошанаца, и то оптужени Р. што је покушао задушати 2. и 3. новембра пр. год. убико се предузимајући у својој кући свога сина Д. чаме је себи отворио крвнику ил § 155. крив. зак. и опт. Р. за то, што је она држала лампу за време, кад је оптужени Ј. ударио кожом од дотре по глави погинулог Д. и као најка невоља мирно стајала и ничим није покушавала да спречи оптуженог Ј. од извршења овог дела — дакле да је она потпомагала оптуженог Ј. у извршењу овог дела и тиме учествовала у извршењу истог.

Апелациони суд пресудом својом од 27. априла 1911. год. № 2333, напав да је оптужени Ј. главни кривац а оптужени Р. саучесник и Ј. осудио са 20. године робије а Р. са 18. година робије.

По не жалби оптужене Р. и брањавца оптужених, Касациони Суд приредбама својим од 9. јуна 1911. г. № 8405, допозитио је помен. пресуду Апелационог Суда са разлога:

„Потрени су разлози са којих Апелациони Суд напав да је оптужена Р. потпомагала Ј. у извршењу овог дела и

да је према томе она саучесник у овом преступу.

Да би се оптужена Р. могла сматрати као помагач у извршењу овог дела, потребно је утврдити неку њен позитивну радњу, која олакшава извршење дела или да је, у циљу да извршењу помогне, пропустила лампу радњу, која јој је у дужности стајала и којом би могла спречити или отежати извршење — тај, 2. § 46. крив. суд. поступка.

На тога што је Р., како је изиђајом утврђено, истрчала са собе са лампом посве нех прудујења боја, од стране оптуженог Ј. према сину и тако била присутна последњем удару Р. — овом надубијаном, не може се извести саучешће без оцне још и тога: да ли је она по члену Р. била била уверена да оптужени Ј. као на убавство сина, или је могла као неволјатниче мислити да он иде само на то да туче сина, који поку, остављајући своју кућу, долази да он иде са њиме, као и да је она, као жена, и могла што предузмати противу Ј., коме је, као жужи омаме, дужна наоравати се и кад хоће да клани своје лампе, ма и невољатно или да им да отпора.

Најпосле, за доказ постојања дела саучешћа противу закону увима и мржњу оптужене Р. према убављеном сину, па се само постојање дела саучешћа, по тач. 1. и тач. 2. под а § 236. крив. суд. поступка, не може доказивати, а умињавати мржњу као основ подизања за кривичну одговорност оптужене Р. ако би претходно напав да је дело саучешћа инако доказано, требало је да је оцени са обзиром и на то, да у друштвеном реду, коме припадају обоје оптужених, мати често куне своје дете, и ако та у ствари не мрзи, то је и Р. могла у прилици своје сину Д., кад јој је овај тражио лампу кад дају, рећи: дају ти лампу за душну, а да у ствари не мрзи његову смрт. У сваком пак случају то не може, по закону, послужити и као доказ за постојање самога дела саучешћа“.

Апелациони Суд није успео није приредба Касационог Суда, нел је 2. августа 1911. год. под № 3663, као следеће противразлога:

„По тач. 2. § 46. крив. законика, саучесник је у заштити или преступу оца, но је кривца знајући потпомагач у оном, чиме је зло дело припремљено, олакшано или извршено.

Искамо свелом К. крив. оптуженог Ј. а оптужене Р. а и неколико и признаване оптужене Р. утврђено је, да је оптужена Р. држала лампу и светила оптуженом Ј. за време, док је она свога сина — погинулог Д. држао кожом од дотре по глави и као најка погинулог мирно стајала и ничим није покушавала да спречи оптуженог Ј. од извршења овог дела.

Оваком својом радњом оптужена Р. помагала је оптуженом Ј. у извршењу овог дела, јер је држала лампу олакшала извршење овог дела, а тиме, што је као најка погинулог мирно стајала и гледала када је оптужени Ј. ударио погинулог Д., а не да је она била присутна

само последњем ударицу Ј — овом надубијеним, као што то Касациони Суд у горњим својим прелиминарима наводи, а од стране етарне личице није покушавала да сирени оптуженог Ј. од кивировања овог дела — пропустила је од своје стране да учини оно што је је у дукотности стајало, на име да сирени оптуженог Ј. да спог овна — погинути Д. убједе.

На овакве радње оптуженог Р. као и мрље оптуженог Р. према својем сину погинутог Д., а која се мрља састоји у томе, што је по сведојима сведока Ј. П. једном приликом пред њим — сведоком, а на тражење погинутог Д. да га чисти љеном, Д. у одговору на: „дају ти ја кљу за душу“, Апелациони Суд наводи и њено саучење у кивировању овог дела тач. 2. § 46 прв. законика.

Касациони Суд у својој ошитој седници од 25. августа 1911. г. № 9966 усудио је приредбе свога Ј. одлења а противралог Апелационог Суда, као несаобразне закону, одбадио.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Фило Јоншка, осуђеник кивировањег познатог завода (Срем), чију савну кивировање, побоско је са осуде 14. јула тег. год. (п. в.) и саде се, по дојави, налази у једној етарској радоници у Србији, познатије у Београду.

Јоншка је родом из Капталов-Домба, у Угарској, по народности је Мађар, стар 16 год., етарског, лица округлог и белог, косе, образа и очну смиле; био је осуђен на 5. год. робије због разбојништва.

Акт аутонометријско-полицијског одсељања Бр. 1512.

2. тен. месеца, оно 2 часа по подне, непознати крадакљак краде је и однео Сетовицу Јончићу, кивирног из Београда: 250 динара у

српским новчаницама од по 10 динара, 33 динара у сребру, једну етарску Законик Бане Бр. 1298 у вредности 50 динара, један заштитни женски број у вредности до 30 динара и две нове папирне громе и из широте.

Акт комесара тогчашне полиције Бр. 2986.

Мило Миловић, осуђеник београдског кивировањег завода, чију савну кивировање, побоско је 2. тен. месеца из округне етарности у Турнији, где је био на раду. Мило је родом из Притвора Брда, срем моравињег, стар 25 год. висок 173 смт., очну угасити, косе смеде, од особених знакова има: а) белу од носе до китице у облику праве линије, праца носот,

величине 1-5 см., на другој етарности левог пласи; б) белу од носотине у облику праве линије, праца носот, величине 2 см. на десном кивировању, и в) брадакљак длакава, у величини прстеног зрна, на трилаву.

Акт укирање београдског кивировањег завода Бр. 5135.

Милан Савић и Радован Николић, ситнији патали, решених паталиних сrema посаског, округа београдског ставали су под кивировање потрагу и у притвор због краде етарне. Објави су у бегству.

Акт греког кивировања Бр. 11954.

7. тен. месеца, између 6 1/2 и 7 1/2 часова по подне, непознати крадакљак унио је у етар господње Јоване Христића, у кивировању на Тошчичево Брду, и на некадашњег примца украси и однео: један округло број у бракијакима, од којих су три у предњи а једнасто унакош; два брона у бракијакима — по десет бракијава тудук — у вредности 4000 дина; једну каву бисера од 59 до 60 зрна, од којих је средње у величини грашча а остала нешто мало ситнија, у вредности 15.000 динара; осам ралих, зитних претовина: један од сивера и бракијанат унакош (једна етар) један кивира (згузаст), два са другим бракијакима, сав у вредности 2000. динара; два длакта чешља, један дугачки длакта линије у вредности 300 динара; један мали број етарне рела бисера у вредности 70 дина; једна бракијава у каву линије од бракијава, длакта и рубина у вредности 2000 динара; један заштитни број у величини 6 сав. са кивира прима етарским кивировањем (папи) у вредности 50 дина; један кивира од длакта-то-

гет штова, једна платвени одла брав-мил, једна кивира кивира халија, једна турски папи са име Мерија Павлови — Пана и етарску Софију, једна турски почет са кивировањем „Мари Фенери“, и у готовом кивира: 400 дина, у кивировањем, 100 дина у српским новчаницама и једна длакта турски длакта.

Акт укирање града Београда Бр. 34412.

Преноручије се полицијским и етарским кивировањем, да од овим побоским линија унио кивировањег потери, и у етарску привласила етаржарно из унуте кивировања које су потерица кивира, о позивом на кивировање бројеве кивира али дотроне.

ТРАЖИ СЕ

Ђорђе Величковић, из Бел. Плана, сrema оранишог, кивира је јон 9. августа тег. год. и до длас се о нему није могао ништа етаржати. Ђорђе има 60 год., раста је средњег, у лини етаржак, косе проседе, очну патали, кивирајује у каву, у одлају је кивировањем и етаржак. Није етаржакљак могућност да је кивира Ђорђем и кивира кивира.

Делена паталија сrema оранишог Бр. 13695.

КРАЂЕ СТОКЕ

Матеје Прокићу, из Шуми, сrema етаржакљак, кивира између 2. и 3. тен. месеца украси је кивира, кивира 4 год., висок 153 см., кивира у кивира, са кивира „Н“.

Делена паталија сrema етаржакљак Бр. 25568.

Нобу између 5. и 6. тен. месеца, украдево је: Алдрија Милутиновићу, из Алина, једна кивира длакта дорастаје, кивира 4 год., висок 150 см., кивира, са кивира пошаско „Н“, а Матеје Милутиновићу, из Селови, кивира кивира кивира кивира, на чеду кивира, кивира 4 год., висок 153 см., етаржак кивира.

Делена паталија сrema етаржакљак, округа етаржакљак Бр. 19444.

Обраћа се паталија кивира полицијским и етаржакљак кивира на етаржакљак.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а цена поштом и више пута недељно. Преплата се поклаже у напред, а то изјављује за пола године код сваког полицијског власти, и поноси: 20 динара на годину за државна и општинска власти, а за све друге престаблице у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у складу. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ се продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволело је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поштомити:

за начелника прве класе округа београдског Михаила Цервенића, начелника исте класе округа поморавског и платно коју је до сада имао, по потреби службе; за начелника прве класе округа поморавског Милића Милићевца, начелника исте класе Министарства правде и платно коју је до сада имао, по потреби службе; за начелника друге класе округа чачанског Стевана Живановића, начелника исте класе округа паротског, по потреби службе;

за начелника друге класе округа нишког Петра Благојевића, начелника исте класе округа врањског, — по потреби службе;

за начелника друге класе округа моравског Др. Ђорђа Бошковића, начелника окружног у пензији;

за начелника четврте класе округа врањског Манојла Дазаровића, начелника исте класе округа моравског, по потреби службе; и

за начелника четврте класе округа паротског Станоја Велића, члана прве класе управе пароша Београда.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. септембра 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволело је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поштомити:

за начелника треће класе срца војничког Влајка М. Поповића, полициског пијара прве класе начелства округа врањског.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. септембра 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а на основу члана 70. закона о уређењу округа и срезова, решено је:

да се окружна окупитина у свакоме округу саопште у редован сазив на дан двадесетог септембра ове године у окружном месту.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. септембра 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Иван Бошћ, начелник треће класе округа нишког; и

Јиљкој Тонзовић, начелник треће класе округа чачанског, — на основу ч. 70. закона о чиновничка грађанског реда, ставе у стање покоја а пензијом која им припада према годинама службе.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. септембра 1911. године у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Михаило Хаин-Цовић, полициски писар треће класе начелства округа нишког, на основу ч. 76. закона о чиновничка грађанског реда, отпусти из државне службе у интересу исте.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. септембра 1911. год., у Београду.

РАСПИС

Свиња окружних начелствима, Управни града Београда и Суду општине града Београда.

У граду Нова Пешта од 12. августа до 2. септембра ов. год. појавио се 16 оболелих са 9 смртних случајева од колере.

Пошто је у томе месту било познатих случајева и после 2. септембра он. год. то се, на основу чл. 7. Па-

риске Конвенције, град Нова Пешта оглашава заражен колером.

У исто доба оглашава се, колером заражена вода у Дунаву.

СБр. 11393.

13. септембра 1911. год.

у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
М. Триковић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕШЕШЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА
КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од
М. С. Турчића
члана Савског Суда

(ОПШТИНА)

31. Када је у коме специјалном закону казано, да ће се оптуженом познати казна, коју ће би могао платити својим имовином, заменили затвором, онда та казна има да наступи по општем начелу о замени познате казне затвором, она ће дакле наступити у случају: да оптужени ту казну не може да исплати трећином своје имања. [в. чл. 169. закона о општини.]

[П. § V 1911. № 35049.]

Х. је оптужен за дело из чл. 163. зак. о општини, на је за то дело и осуђен на 150 динара познате казне. У пресуди правосудног суда казано је, да ће оптужени, ако ову казну у 150 динара не плати, бити 15 дана у затвору. [Пресуда патријаршког правос. суда IXII 1910. № 24218.]

Апелациони Суд одобри ову пресуду, позивајући се у мотивима своје пресуде на ч. 23. п. зак. по коме ова замена казне наступила на случају да осуђени плати не може да исплати $\frac{1}{3}$ свога имања, али не успелих такву одлуку у диспозитиву своје пресуде. [1—13 I 1911—№ 173]

Ову пресуду укинути III одељење Касациског Суда, примедбама од § V 1911 г. № 3504, које гласе:

„Ма да није у закону о општинима изрично предвиђено, да ако оптужени не буду у могућности третином свог имала платити новчану казну, да се тек онда имају ставити у затвор, ипак суд није могао оптужено осудити на затвор, у случају да не буду могли платити новчану казну из целокупног имала. Јер у колико то није предвиђено тим општинским законом, има се применити одредба § 28. крив. зак.“

Ове су примедбе тачне и нама не треба даљег коментара.

32. О судском поступању на случају да се судском пресудом оптужени осуди за више дела на једну казну, па докључе неко од тих дела буду амнистиковано онда, кад је судска пресуда већ извршном постала.

Напомена окр. моравског, које је био послан на извршење прелазне привилегије X. У. и, отишло је овај предмет суду с молбом за објашњење, како ће се пресуда извршити над осуђенима, јер су нека дела, за која су оптужени осуђени, амнистикована, а казна је изречена укупно за више дела.

Услед овога тражења суд је одређено претрети, па који је дозволио отпакне и пошто је од њих узети реч, суд је узео у обзир да су нека од дела амнистикована, па је с обзиром на то сада одмерио казну осуђенима само за она дела, која нису амнистикована. (Решење приват. бур. суда од 8 VI 1909. г. № 15322.)

На ово решење нијаше жалба државни тужилац и браниоци јединога од оптужених, а Касациски Суд укинуто то решење примедбама свога I одељења од 9 XII 1909. г. № 13984. Као тих примедба:

„Кад Апелациони Суд по тач. б. § 364 и § 265 и 266 крив. с. пост. има прва и сам узимати казну оптуженима, а кад је иста казну по овоме предмету донео своју пресуду 29 октоб. 1908 г. № 4752, која је оспориана ретрешом Касац. Суда № 726/909, онда је привојеним суд потпуно, што се упуство у разлагавање казне оптуженима, поред извршене пресуде Апелаци. Суда, који је ту казну порекао. Суд дакле није могао ову казну сачулати, пошто се има узети, да је то казна досуђена пресудом Апелаци. Суда, који је према томе једино и надлежан, да то разлагавање изврши и донесе одлуку о томе, како се његова пресуда има разумети и извршити, поводом тога што су нека дела поминована, јер се овим појавила немогућност извршене пресуде Апелационог Суда, без обзира на то, што је исти суд одобрно пресуду потпуног степена суд — § 281. крив. с. пост.“

Зато је суд тај, по аналогији § 281. крив. с. пост. имао предмет овај досадни Апелаци. Суду на решење и даљи надлежни поступак.⁴

За овај случај нема у нашем крив. с. поступку изричног наредбе и тачно је да се онде има применити аналогија

§ 281. крив. с. пост. Истакла онде у ствари од суда нема никакве погрешке, коју би он имао да исправља, али стоји немогућност извршене пресуде. Да би се онде пресуда могла да изврши, треба суд да изрекне: на козку казну осуђује оптужено за она дела, која нису амнистикована. Суд дакле треба онде да суди, Привојеним Суду правилно је поступила што је одређено претрети, и на исти начин ствари и од њих реч узимао, само је тада требао да изрекне и нову пресуду, која би престала да ту исправку, која је потребна да би се пресуда могла да изврши. Таква пресуда саопштала би се странима и онда би се, у случају правног средстава противу исте, могло да поступи по принципима Главе XIX крив. с. пост.

Сматрамо да би овако поступање било правилније, јер код поступања који је предмет по примедбама Касациског Суда стоје ово две потребке:

а) Решење замењује судску пресуду, а казна се у ствари врши суђење.

б) Екзистирају привојени суд и он је надлежан да суди у првом степену, па тек ако има правног средстава, онда се предмет упућује вишем суду.

33. Чиновник, који ошамарио каквог акте приком вршења своје службе, не чини тиме дело из § 125. к. зак., већ казну узуроду, учињеном делом, које се казни по § 213. к. закона.

X. је оптужен зато, што је као шеф железничке станице у Н. у канцеларији станице опазно шакар М. трг. помоћнику.

Мотиви пристоје суду:

„У радњи оптуженога, што је у својој канцеларији, као шеф станице ошамарио прив. тужноца, стоји дело из § 125. к. зак. а не дело из § 213. к. зак., јер је оптужени ово дело извршио као државни чиновник, а за појам овога дела није потребно да постоји и повреда тела на оном месту, које је било предмет самоакласне тузе, већ је довољно је је извршио чиновник свој значајан рад везао са самоакласном туцом, а то је онда и учињено.“

Са ових разлога суд је оптуженога изрекao и казну за дело из § 125. к. зак. (Пресуда приват. бур. суда 17 XI 1910. № 12260). Ову пресуду одобрио је и Апелациони Суд (II 31 I 1911. № 618).

По изјављеним жалбама I одељење Касациског Суда укинуто је ову пресуду следећим примедбама:

„Одобравајућа пресуду приват. суда, Апелациони Суд потпуно изазва, да у радњи ошт. Баагоја, што је у својој канцеларији ударио један шакар приватног тужноца, стоји представљено дело из § 125. крив. зак. Погрешно зато, што се не од извршава, тужац или тужац, који су у овом законском пропису употребљени, има разумети тада радња, која долази под појам злоупотреба, а такав се карактер не може дати извршеном радњи оптуженога.“

Ну како се изјављено утврђује, да је оптужени ошамарио прив. тужноца у

својој канцеларији, дакле на јавном месту, то је Апелациони Суд дужан да оцени, да ли у таквој његовој радњи не стоји дело јавне увреде, делом причињено — § 213. к. зак.⁵

Услед противарагога Апелационог Суда, предмет је дошао пред Овиту Седницу Касациског Суда, која је одржала доменуће претседбо, а противарагога одбацила. (О. с. 13. V 1911. г. № 6134).

Кад се уму у виду случај, који је изнет у Иницијетивном плану, закоником под § 125, онда се види да је гледиште опште седнице Касациског Суда у овоме питању стајало.

Ово је гледиште правилно. Онда је законодавац имао на уму тење случајеве као: злоупотребе и телесне повреде, а не и увреде делом. С тога је свакако била и јаснија одредба немоћног закона, кад предвиђа, кад чиновник у служби чини да се коме нанесе или кад сам коме у служби нанесе повреду тела (§ 340. нем. крив. зак.).

Разумно је, да оваква радња чиновника садржи и дисциплинску кривичну, која се не искључује судским поступањем.

С тога је најбоље де lege ferenda ову кривичну, у колико би се она састојала у реалној инјурији или у злоупотреби или телесној повреди, самим искључити из одељења „кривична чиновника у служби“ и оставити да за те привредне казне општи прописи казниног закона⁶. Чиновничке похвале! деликтанта могла би ме судица узети само као оштећну при одмеравању казне.

34. Кад је учињено повреда објекта, закоником из § 206. к. зак. тако, да се није имало бојати да може наступити казна која оштећеном или штети, онда таква кажњива радња долази под појам повиктања тужих ствари, па се учињалац ина и казни по одредбама Главе XXX Крив. Закона.

(Кр. I — 4. X 1909. — № 3134).

X. је оптужен и стављен под потрпни суд и у првотвор зато, што је зналао да два сена и две шапе Н. Н. из Моравца, која су била у његовој тужац и тиме учињено дело повредне из § 296. к. зак.

Мотиви потрпног Суда:

„Преставком прив. тужноца под заклетвом, полициски уишљив и осталим исцрпљеним околностима утврђено је, да је ошт. X. хвалило два сена и две шапе оштећеног Н. које су ствари биле у палу, у једном простору ограђеном приватном и да у близини није било никаквог предмета, коме би се ватра могла саопштити, не само једна кошара од ауља тужоцева, у којој тада није било стове нити других ствари.“

Према томе, пошто од те повредне, појом су уништена сена и шапе тужоцева, није било никакве веће околности, и поред тога да је шапера учиниоца била, да на овај начин само злонамерно поштила ствари тужоцева. Оваквим сво-

⁴ Види у истом везу и Прогнозу Главе. Законик за Краљевину Србу, Мотиви, стр. 489.

јам поступком, учинилац је оптуженог ту-
жидоца са 230 динара¹.

Портрета су одговорно је оптуженога
за крива. Дражни Суд, према изнетим
побудима поротног суда, напустио је да
оде не стоји дело паљење из § 296,
н. зак., већ дело поштивања туђих ствари,
која се казни не § 289, у а. с. § 291, н.
зак., па је за то дело оптуженога и осу-
дио. [Пресуда Горно-Милановачког при-
суда од 18 II 1908. г. № 4592].

Ову пресуду оспорио је и Касациони
Суд [11 6 X 1908. М. 3456].

Мера се признаје да није лако при-
лично решити наведено питање. Наш лако-
поднак је у § 296, н. зак. веома нејасан
и неопређен, тако да судија нема ни-
какве сигурне основице за решење изне-
тог случаја. Одсудан онога закона су-
противи су један другог и судија при-
мењујући овакав закон мера увек по-
ступити противно једноме од његових
одредаба.

Да ово питање објаснимо: У првом
одсеку § 296, н. зак. прво се помињу
оштећени паљењем, па се даље вели „у
колико се отуда [т. ј. паљењем] оштеће-
на оштећен и штета породила може“. Оде
се дакле стања као оштећена дела упу-
тљивање у великом облику (тј. овита
опашетом). Ако таквог угрожавања не би
било, нема ни дела из § 296, н. зак., већ
би стајало дело поштивања туђих ствари
из § 289, у а. с. § 291, н. зак.

После овога долази други став тре-
ћег одсека истог прописа, где се вели:
„Ако штета не би била већа од 200 гр.
чар., а заглавни предмет био би у так-
вом положају да се није био бојати ни-
какве веће штете и опасности, казна се
може спустити и на затвор“.

По овоме законском ставу, сасвим
супротно цитираним првом одсеку за-
кона, гледамо, да се и паљењем без угро-
жавања у великом облику упућује под
оног законски пропис, само се допунити
супштине казне на затвор, ако штета
причињена паљењем не би била већа
од 200 гроша чаринских. Од 1863. год.
место садашњег трећег одсека § 296, н.
зак., био је овај став: „Ако је у поједи-
ном случају штета врло мала исплата,
казна се може и на затвор спустити“.
Овако наредбе било је добро и оно је
било у хармонији с првим одсеком овог
закона. У поменом од 1863. год. [пошто
је закон и пре овога већ био испуш-
тен извесно од 1863. год. види други од-
сек овога штефовања] унет је место ци-
тираног става, сада наведеног трећег одсека,
који је закон начинио нејасним и неопре-
ђеним.

Наш коментатор Цењив вели [под § 296,
н. зак., на стр. 775. и 776.] да би он
мање паљење ових ствари упутио на
предњу главу, која говори о повреди
туђих ствари, да законодавац, другом
и трећом тачком овога §-а, није био су-
чајене паљење одне стањом.

Ми се с овим не слажемо, јер др-
жавом да овим племеном [од 1861. и 1863.
год.] законодавац није наменио главни
основ, па коме је извршена конструкција
делата из § 296, зак.: „угрожавања
у великом облику — ма да се не може пори-

цати да и једна и друга измена чине
праву бесмислицу према првом одсеку
закона, који је остао непроменен. Према
овоме, да постојање делата из § 296, н.
зак. мора се тражити да стоји изнети
момент угрожавања, јер се он нарочито
законском тражи, а ако тога нема — онда
може стјепати само поштивање ствари из
§ 289 и 291, н. зак.

Што се тиче измене од 1863. год.
посме је спавано законодавац хтео да из-
врши ублажавања казне за овај став до-
дичит угрожавања, где је штета испла-
та мањом од 200 гр. чар. па је то негодито
навео и за то става изабавио оштећеног
веће опасности. Ово изабавиће се сматрамо
много пре као случајну грешку него за
као намеру законодаваца да свима паље-
њима у опште одузме карактер делата
угрожавања и тиме сасвим поништи де-
ланта из првог одсека § 296, јер на свани
начин да се то обавио хтео, требало
је приликом ових измена то учинити и
с овим одсеком истог закона.

Ако би се противно тумачило, онда
ни не знамо под који би закон могли
поднети паљењу ствари, означених у
§ 296, зак. је вредност штете већа од 200
гр. чар., а није био опасности, која се
не § 296, првог одсека нарочито тражи.
Онда тај делант очевидно не може доћи
под први одсек § 296, а не би могао до-
ћи ни под последњи став трећег одсека
истог закона, јер се ту тражи мања вред-
ност. Па шта ће онда с њиме? Морамо
га негде подвести, а најбоље ћемо учини-
ти ако га подведемо под § 289 у а. с.
§ 291, н. зак.¹

ТРАГОВИ ОБИЈАЊА¹

У крађама помоћу објавља, трагови
и отисци од употребљених оруђа од нај-
веће су важности по истрагу. Они нас
обавештавају о врсти оруђа који је зло-
чинец употребио, о његовој већој или
мањој умовности, а понекад, и о самим
уловљеним идентитету.

Упознајемо се у почетку са дефини-
цијом отиска коју нам даје Др. Андре
Фрекон у својој знаменитој студији: „О
отисцима у опште и мањкој примени
у судско-медицинској пракси“ — првој студи-
ји овог рода — која је и данас сачувана
своју вредност.

„Са гледишта судско-медицинског —
вели Др. Фрекон — отисак је свака из-

гута коју производи једна део тела или
ма који предмет, отисак или не мате-
ријал у боју, на површини с којом је у
додир, — отиска — која показује торку
или бар контуре објекта који ју је про-
извео, и чије је библиско непитијане у
стању да утврди идентитет једне лич-
ности, као и односе или интервенцију
извесног објекта у криминалној амери.

Има две врсте отисака. Једни постају
изде супштине, угућа у земљи, снегу
и т. д. и то су позитивни отисци. Други
просто представљају отиске или слике, и
нацртани су на паркетима, тапетима итд.
Ови отисци позитивни су ако су произ-
ведени услед додира са телом, које је
овлажено на каквом материјалу².

Отисци или трагови оруђа за оби-
јање готово су увек негативни, јер по-
стоје услед притиска ових оруђа на ма-
терије које се у већој или мањој мери
могу апсорбирати, као што су дрво, глина
и т. д.

Позитивни отисци производе се по-
некад, истина веома ретко, услед ста-
вања пласираних оруђа на равне повр-
шине, које су покривене прашином.

Трагови објавља могу пронаћи од
врло разноликог оруђа, који је немо-
гуће поимено набројати, пошто је сваки
предмет, који се може упути на повр-
шине, а притом је довољно от-
поран, способан за објавље. Отуда и
врло велика разноликост отисака, која
захтева специјално студирање готово за
сваки случај који се јави у пракси.

Места на којима треба тражити тра-
гове објавља.

Где треба тражити трагове оруђа за
објавље? Пре свега очигледно на свима
вратима или отворима, који се редовно
закључавају, и проа који се долази на
место покрива. Пошто крадљивац треба
да дође до овог места, и пошто су врата,
која до њега воде, обично затворена, он
је принуђен да их направи отвором. Први
отисци на објавље налазе се, дакле, на
вратима. То су обично најпаченији отисци
за откривање, јер су први по прити-
ку, ивице заглавља од објавља по
племента. Употребљујући наше снаге да
их разбје, крадљивац ће, евидентно,
привремено дубав и јасније отиске по
на меку. Међутим делави се понекад,
да се и на меку нају трагова, но из-
гледу незначителности, који су много поређени
за идентификовање од прагона на пра-
тини.

Пошто су прегледања врата, трагове
објавља треба тражити на плементају,
која је крадљивац обично тражећи пред-
мет од вредности.

Трагови објавља врата налазе се делом
на употребљеној ивици оквира, а делом
на местима спајања табла (даска) са
оквирином. Према покретима извршенима
за отварање објавља, траг отисцима или
арха оруђа налазе се или на оквиру врата,
или на спољњој ивици места спајања
табласти. Ако су врата докључана, отисци
ће се налазити на доблиним неокривеном
крилу.

Отисци отворе стране оруђа могу нас
обавештати о покретима крадљивачевих

¹ Овај § 296, н. зак. сасвим је затворен. Код него
има још једна неопређеност. Наименом од 26. марта
1892. г. било је решено: „Законик за казније дела
закључено у првој тачки овога §-а да се казни оруђу.“

² У најтајанственијим је времена и догађаја од
13. марта 1902. г. Тако дакле сада после ових закона
на 1902. г. по првом одсеку § 296, казни које робују
од 15 година одлучава на казни а до првености а
по изнети извршава, а паљење с највише петом
и до истога осталим законима (као што је био
било казни од 1860. г. чар.) казни се до 20 година
закључено. Ово је закони тражи затвор.

³ А. Мала Д. Р. А. Рајко: Момеи де полис
судеирије (Београд).

⁴ Des empreintes en general et de leur applica-
tion dans la pratique judiciaire (Lyon, 1892).

на време објавља. Ако се ови отисци налазе на оквиру, покрет је био одбојни, што ће рећи да је оруђе, употребљено као погута, гурано у прата. Ако ли се пак отисци налазе на ивица састављача табла, покрет је извршен у протавном правцу, што значи да је крадачљив трао себи оруђе, који је претходно био унутра. Овај поседлац покрета обично је безупешан код постојећих једи крадачких оруђа, јер мери и да пронађе допуну руту. Поред овога, и сиза употребљена за извршење овог покрета мања је од оне у покрету гурања. Први покрет принацела (трапа) међутим је готово увек потребна да би се оруђе могло унети између крила и оквира. Овај покрет махом се редовно употребљава и на правни напад на двокрилна врата. Пошто је неопходно криво врата много прве од оквира, то је и рута, која се овом приликом производи, довољна да се у њу унесе или изи подметак.

Отисци отпорног дела оруђа, који се налазе сасвим близу један од другог, или се чак делом поклапају, доказују да се раздвајањем врата није нишао тако слабо, услед чега је употребљено оруђе било слабо, услед чега је крадачљив криво добио допуну руту у издужење клина — био направљен да постане хагано, на брава, своје оруђе у моменту растављања крила врата, или само једног крила од оквира.

За лакше објашњење врата са једним крилом, крадачљив се служи оруђем сапијеним у облику ханта, чији се дрвак налазила близу ивице спајача табла, док отпорна буши дрво од оквира врата близу његове ивице. Приписује се оваквим оруђима извршују се покретима гурања. Ивица оквира врата у овим случајевима напада се приликом првог покрета трапа, отпорном оруђу, у моменту кад је оно утиснуто између оквира и крила врата. Она је, дакле, само лако одривана. Отисак отпорне на оквиру дубок је на крајевима, али му се дубина много смањује ка ивици. На ивици крила констатира се плаћ и или дубак траг од дрвине оруђа, према правцу дрвета. Ако су врата лакована, кад је често изгачен и скупштен.

Покрет принацела — трапа — употребљава за одривање једнокрипних врата заокружује или сипањача ивицу оквира. Ово оруђе или померено за време приписивања, или заокружује ивицу ширину овог дела дрвине које је од отпорне, и ограничење је са обе стране испуцлењем, чија висина зависи од дебљине оруђа, употребљених сизе и природе дрвета.

Отисак отпорне оруђа налази се на оном делу спајача табла, који прелази оквиру. Сва ова означена односе се, разуме се само на себи, на врата која се изнутра отапају. На вратима, која се с поља отварају, колоид отисака обрнут је.

Поменути смо, да су оруђа која се употребљавају за објашњење веома разнопрона: почев од ђусеја, пластичног оруђа специјалног за објашњење на до простог

дрвета намењених радника или чак и обичне секаре.

Отисци сваку ових врста оружја показују се, сасвим природно, међу собама. Ђусеја обично производе неправилан отисак свога отпорног дела, много широм дубак, док је отисак намењеног дрвета или мање конуса. Објашњење овим поседлац оруђем обично је тешко, јер, пошто је тајна паслони криво уела, врх оруђа у прозору дубок у дрво, услед чега је рута између крила, или између једног крила и рамена врата, неважна. Најлакши случај произвођи специјални отисак, који се одликује својом ширином. Она је, у остало, често добијена између оквира и крила врата, услед чега је један до дрвета сипнут њеном отпорном.

Имали смо прилике ивицу пута да посматрамо како крадачљив, да би што лакше унети своје оруђе објавља између крила, или између једног крила и оквира врата, дељу ови поседлац помоћу кривог перораса. Ова се нарочито ради кад се за објашњење употребљају велика оруђа са добрим отискама.

Одржање отисака.

Трагови и отисци оруђа за објашњење врло су корисни по истрагу, те их с тога треба сачувати. У ваљким случајевима треба просто исећи делове врата на којима се налазе такви отисци, и сачувати их тако у природи за истрагу. Ово радикално средство може се, разуме се, употребити само у највећим крађама, јер треба избегавати, уколико је год то могуће, уништавање туђе имовине.

Ако је немогуће сачувати ове отиске у природној стању, треба их фотографисати и излити. Фотографија треба да буде што већа, и за сваки отисак засебно. Ако има много отисака, треба међу њима изабрати најбоље, односно најјасније. Фотографисање посебно треба да буде допуњено оштром фотографијом, на којој ће се видети цела нападнута површина врата. Да би се добила таква репродукција фотографија, треба поред сваког отиска ставити шарче хартије, величине једног десетметра и поделом на милиметре. А да би се на фотографији добиле такве мере, треба фотографски апарат тако замесити да буде потпуно паралелан објекту који се фотографиса. Употреба светлости магнезијума потребна је у свима случајевима неопходног осветљења. Много је боље, међутим, скупити врата на којима се налазе отисци и прометати их, ради фотографисања, у атеље фотографске, јер се у овом осветљењу може по вољи удељивати, па чак и добити јаснији отисак на фотографској помоћу изгодног осветљења.

За ваљане отисака оруђа употребљаје се носак за моделовање. Треба изабрати носак средње чврстине, алине чврст по мек. Ако је носак сувише мек, он се лако дежи за неравнине дрвета и повлачи ка себи, услед чега се отисак криви. Пошто се носак уметка тономом руку, гичењем, треба га добро приписати на отисак који се жели репродуковати, и после два до три минута — које

му је време потребно да се охлади и одрине — подићи га ваљано. Повишенија матрица, добијена на овај начин, показивала најистопије детаље отисака. Повишеније матрице служе даље за издвајање калуза отисака у гипсу. Овај поспеди, као негатив, репродукују тачно отисак нађен на месту намерног дела, и корисно служи даље за евентуално употребљавање оруђа нађеним код осуђеничких личности, односно са отисцима ових оруђа. Поред овога она, заједно са фотографијом, служе и за дознавање пред судовима.

Отисци оруђа на намештају.

Делови намештаја, на којима се могу наћи отисци оруђа за објашњење: шпестери, исећи стенови, паслони за пијале, веоке на орнаментима и т. д. и уопште сваки део намештаја који служи за остављање ствари, а затвара се кључем. Трагови, који се налазе на намештају, исте су као и они на вратима. Сва је разлика у томе што се крадачљив за објашњење брза на намештају служи оруђима мањих димензија, једно с тога што им је за оно потребна и мања снага, а друго што је често немогуће, или бар врло тешко, радити са великим оруђем приликом објашњења намештаја. Најчешће од ових чине обични крадачљиви објекти, који се служе једним истим оруђем и за објашњење врата и за објашњење намештаја, пошто не располажу латом крадачљива специјалиста.

Констатације, које се могу чинити на основу отисака оруђа на намештају, исте су као и код отисака на вратима.

Идентификовање помоћу отисака оруђа.

Отисци оруђа на вратима и намештају служе, као што је раније речено, за реконструктивне механизме објашњења, и одривање врсте оруђа које их је произвело, али они, поред овога, могу пружити истран корисна обавештења и о идентитету употребљеног оруђа, а самим тим и о идентитету крадачљива.

Добри отисци — а они су доста чести — репродукују верно све особности отпорне стране оруђа, а врло често и један део његове дрвине. На овај начин неопходно употребљеног оруђа констатовање се на отиску у обрнутом положају. Поударност сину недостатака отпорне оруђа са онима на нађеном отиску, била доказ да је овај произведен потпуно истим оруђем.

Многи нови инструменти имају отпорну без икаквих недостатака и толико велику, да се она репродукује на дрвету, нарочито ако је оно првенуће лако које се дупти. У овом случају идентитет или неидентитет отиска утврђује се на основу поударности величине отиска са великим инструментом. Само што у овим случајевима, г.ј. кад се идентитет утврђује на основу величине и форме отиска, не треба изгубити на виду да се оруђа, која служе за објашњење, продају у трговинама на хиљаде, и да заборавања на велику количину масу сличних. Облик и величина отиска не могу се, дакле, одлучити као адекватни доказ идентитета,

Данао се у Новој Галаји много више бежи у трупама него што се то може замислити. О томе се данас казали у онеме ст.ку Г.ише Relafon, који је објавио у Лондону неки пуштену осуђеника, који је и не помишљајући да убија углед установе учинио да буде ускоро затворен за нове затворце.

Над је доста пријатно изгнанства, и кад сам се ревно да напустим колонију, укидао сам се као сауга код неког племића и његове жене, бивших осуђеника — нагнавца, који су имали зашто радвати се повратку у Гатиску и тамошњем животу. Помислише се да сам и ја требало бити задовољан и спокојан. Ништа од тога; никад писам био жалоснији ни забринутiji кад од чакла над сам ушао у лађу. Ево зашто: почео сам са мном шест осуђеника, мојих другова и био сам их савио на дну лађе. Ја сам те лађе много увиђао, а дужност је изгнанника, који оставља ту земљу изгнанника, да викала не остави пријатеља имах начина да му помогне шакал. Највише сам се бринуо што је овака лађица требало набавити хране; зато сам морао почети да кувало, а тим сам овако кад могао дати и себе и њих. Сваке вечери прегледао сам да ли имају што ми треба и доносио сам им храну.

На лађи је било много путника и ја сам од оваког узрока мо мадо да не би познали и да би дуже трајало. Али и поред те обавиности чуо сам често да једни другима говоре, како им се храна троши брзо, а не могу да поведу узрок. Највише ме је бавило у брину сиромско мо, јер њега су моји другова морали јести такво кашево је, а нисам га могао увек им набавити, нарочито кад је била месецина, и тда сам морао дати два пута више хлеба. Најзад мо господар нареди да их кувају за њега и његову жену, те сам ову прилику искористио; кад сам кувао корбу, десило се увек нападо и колонију далао друговима. Све што сам имао дохватио далао сам им такође, а посебно сам често и кувао на лађи, побојави на другарства, те сам и од њега длао.

На лађи сам као пријатеља имао и једног качара, који се, као и ја, пошто је издржао осуду, враћао кући; поворим му моју тајну и он ме је невероватно помогао у крају код куварца; обичао га изведе на страну и задржао док ја улазио износан део од свега што ми дође под ружу. Осим овог качара на лађи је био и један морнар, који је такође имао за моју тајну, а кадто се допније да је то био шпијун.

Једне недеље, било је месец дана како смо на мору, качар и морнар разговарали се на предњем крају лађе и за мадо на се посвађали за неку стварицу. У том тренутку ја сам отварао један свидок да улазио износан део од свега што ми дође под ружу. Осим овог качара на лађи је био и један морнар, који је такође имао за моју тајну, а кадто се допније да је то био шпијун.

рабојници !!!... ми смо пронази... лађа је заробљена... Има десет лађи заробљених на дну, тај и тај (и он напомена мени и качара) су у завоју, он се да завуку лађу и да нас поубијају све...!

Одмах качанат звону свога поповника, поспе се с нама на кров и нареди да се сви скупе. Пошто смо се скупили морнар нас опачи опрет, мени и качара, како вође запер, тврдећи да има десет лађи заробљених на дну лађе. Свили су одмах доле са свеоко, али се враћаше по намаш ништа; тако су добро били савириени моји лађи. Али качанат се не задовољава тим него нареди да се тај део лађе напусти демом. Свирао лађу су морнар казали да се не би у лађу угушени. Изашах горе наглади са једно, од полова на Силеј-Ков-а нису се ни бржали ни уинавали а одело ми је било све у ритма. Овај призор био је још жалоснији у праву осветљае свога једном лампом.

Качанат нареди да им метну лисине на руке, затим, пошто их је испитао и утерио се да их нема више од шест, нареди да водеу потрбушке. Остајале још други део ове аге, а он се састојао у томе да и сакном и са камиром постави као и с њима. Кад се и то сврши бацише на нас једно велико платно, које нас потпуно зава. Тако смо проведи ноћ. Сутра дан рано изјутра, једног по једног, помоћу конопца опасаво око нараве, спидише нас за две лађе у једну лађу, у којој је био такав храм, да се и ми сами не нађасмо. Ту смо лежали на голим доскама; за храну добијали смо сваки дан сваки по оку воде и пола ове хлеба. То смо примали и не видели га; морнар каже је била дужност да нам даје храну, јанкао нам је ухватио да вучула руку, а кад прихвати оброк ми смо га делили лишајући се међу собом.

Овако затворене држали су нас четриест дана, а то ће рећи, док нисмо стигли на гробен Добре Наде. Качанат део гуверниери и јави му, да има на лађи побеглих осуђеника и заводи га, да га да ми их могао прихвати и затворити у оштити латер, али овај одговори да он нема шта с нама да ради и да неће да се они нехришћани. Међутим се качанат утешити брзо дознао да у лађи има једна изградња лађа, која носи осуђенике на Брадан-Бел. Он се договори са качанатом те лађе и решине без тежиње да он моје другове поведе са собом, и затим дође на нашу лађу, одведе их, и ја нисам више видео ни једне ни друге.

Сметаше које сам поменуо тако су велике и да не говорим о могућности понореног рата, који би погоршао још више положај и спречио свако општење и сваки пренос. Зна се да заробљене стране у интересу науке дозвољавају пролаз природњацима и математичарима, али је олободно посумњати да ли би то дозвољавало осуђеницима, који би увек могли бити преобучени војници.

Узмио за тренутак да су све ове сметње отклонене и да однаједном буде могуће: хоће ли оно бити вечно за све осуђенике без разлике, али ће се у прилици познати на начело поштења-

сти, који је уважено за робљу. У првој постави ништа се свака мерамера измоду казало и кригине, јер човек који би по закону заслужио припремљено робљу, неће, онко исто као и онај, који је осуђен на вечиту робљу, видети више своју земљу као га одлеву у колонију. У Гатиској где се минимум трајања изгнанства (депортације) — седам година — применује за крају од двадест четрих ку, као и за тежа звања ученица противу власти, ова несправна постоји, али она често још блажи суровост законодавства, које казни смрћу кригине кажњиве код нас угаљеничницима ауторитом. Тако да у енглеским судовима ништа није небило да се чује како, при изрицању пресуде, осуђени на изгнанство каже: *земљу, ја сам блатоварила*.

Ако изгнанство није вечно, дозван се у нешто да на коју сваке године знају окупне скупштине протестујућа противу мењања пуштенних робља са претом. Наим пуштени робљани праблају се у друштво са непни мапама које су добила у заводу. Све то гони да се верује, да би они били неоправданији него енглески нагнавци, које њихов пуштен и колонизаторски дух верује често да земљу на коју су преселили.

Ако се увеси да је колонизација немогућа, онда не остаје друго за пободнање морала код осуђеника него у казненним заводима увести потребне новине стечене неустом. Прво би било потребно изградити осуђенике према латоним способностима, а за то је потребно испитати не само последње њихове владане, него још и њихове везе и њихове претке; о тим стварима не брине се ми мало узрања завода који је само брига да спречи бегство; и лађи, који би се поправили морају да се задовоље оним ситним милостима, реформишани данас за смеле прадлажи, да за осуђене на вечиту робљу, које се чувају да им уштите вољу да бекства. То је још једино средство да их издржите, јер ништа више не може отежати њихову казну. Било би најзад корисно у лађу поправне осуђеника спринути казне, јер један човек, који би бављење од шест месеци у затвору поправно, казани носе нег година потпуно повраћен.

Једна друга предостројност, предузета према робљанима, који имају да издрже више година, јесте, непути их заједно, но два, са онима који имају да издрже једну протку осуду. Верује се да им се тако поставају чувари, који неспавикута на бежање и бојеи се да не продуже свој затвор, ако се посумња да су савесници, проказавали би снаки покушај бекства. Али, отуда ваљано напрати, да се позвајуца удружен са преказаним робљанима поврати брзо. Према дана (робљање у казненним заводима овавају само у вече) он иде стално са својим другом у друштво других робљанима, где се капри примером онога што разврати страни моје најзавишати створити. Разумете ме... Али зар није одвратно додати јавно организовању протестујућ, који се чак и у средина разврати великих вароши, врше, видети како се бар

1. да ли је татија, од које признаје прене, доказ о својини;

2. Има ли позната Станка прече право на ово имање, по пресуди коју татија признаје у прену, и у опште чија је сада својина ово имање?

— На ово питање одговарамо:

Татија је доша о својини имала, и све доде, док не буде поновити пресуду надлежног суда, имање мора остати као својина онега, на чије име гласи татија.

Пресуда пренот, суда Бр. 18054, није поновити ову татију, јер она регулисала један спор, појен између Станке и Јована, и никакву обавезу не ствара за Паулу, која у овом спору није је судоловала, нити била у њему у опште тастушана.

Станка мора тражити редовним судским путем ушнати татију Бр. 21294, а доде Паулу нико не може узнемиравати у уживању купљеног имања на јавној ликвидацији.

IV

Један општински деловодај пита:

„Среца изаше парцела је општинском суду, да узме у попис непокретног имања једног лица, које живи у овој општини већ девет година, али које је поданик Аустро-угарски, како би се познато неки дуг за његово поверљиво.

Ово лице нема нише земље од пет дна орања и кућу с плацем, и кад је приступило попису, оно је познато да је землоделца и да му се имање не може узети у попис.

Како ми је познато, да ли § 471. грађ. суд. пост. важи и за стране поданике, то мојим уредништвом за потребно обавештено по овоме, како се не би учинила погрешка при попису? —

— На ово питање одговарамо:

По члану I уговора са Аустро-угарском од 8. јануара ове године, држављани сваке уговорне стране уживају, у области друге, исте права пошлостине и ослобођења, која уживају својини држављани.

Ако би се, сада, на расправу изашли познати питања, узела као основица само ова одредба из уговора, онда би се морао узети, да се благодјељна је § 471. грађ. суд. пост. односи и на стране поданике, свако ако су землоделци.

Али како се ово питање не може да реши овако једностраним схватањем ове уговорне одредбе, него се оснивају за његово решење мора тражити прво у парламентарима § 471. поменутог закона, из чије прилике оно и стиче, а ова, међутим, говори са свим друге, онда и ово питање добија други вид.

Тако, ако се добро проуче одредба § 471. онда се мора учинити, да она у права која дају српским држављанима, обавештељима њихово имање од продаје за друге, стављају овама и једино ограничење у уживању и располажању са имањем, на име забораву или да и сами могу отуђити нит дана орања и кућу с плацем.

Ово ограничење, међутим, никакво не може изметнути страним поданицима, у овом случају аустро-угарским, јер се томе противи члан II поменутог уговора који, између осталог, вели: „и опште да могу надолати погрешку и неопредељеност, да их могу отуђити или пренети сваки правним путем, а да ове то неће им требати одобрење или одобрење од земаљских власти.“

Кад се дакле, § 471. грађ. суд. постака, не може применити на аустро-угарске поданике и у овом делу његовом, који се ограничава право слободног располагања имањем, онда за њих не важи ни благодјељна, јер се извесне одредбе не могу само делимично применити према некое, него важе у целокупном пространству своје.

У осталом, благодјељна, о којима говори § 471. дата су као једна политичко-економска мера, да заштите нише свала од пропаст и спрече сваки подређај, а никакво и у тој намери, да заштите и стране држављане, према чијој судбини наша држава може бити равнодушна.

На крају стоји и овај разлог: уговор је закључен на основу реципроцитета. Како аустро-угарски поданици немају у својој земљи право на благодјељну, о коме говори наш § 471. то га не би имали ни наши држављани, и обрнуто, не могу га аустро-угарски држављани присвајати за себе у својој земљи.

Према овоме уредништвом изаша да треба узети имање у попис, да ће се, по намери продаје, ово питање расправити и судским путем.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Крета Јованковић, циглар, родом из Коноплина, среза властелиничког, општина је под начелства округа крагујевачког због пренаје, али је у бегству. Стар је око 30 год, високи, сув, промисао.

Акт начелства окр. крагујевачког Бр. 18512.

Милић Ворџевић, из Жировине, окрива је под начелства округа крагујевачког због пренаје, али је у бегству. Стар је 23 год, високог раста, у лицу при, косе и очују прих; на левој образи има белегу од изгореване у пламеним пламе.

Акт начелства окр. крагујевачког Бр. 19430.

Фридрих Хејдлер, прокуратор базарске општине били у Аугсбургу, поверљиво је изаша марца и побегло. Стар је 39 год, косе 187 см, брзо лице, лица округла, косе брзо, брзо и брзо брзо је.

Акт Министарства Унутрашњих Дела Бр. 17998.

Миливоје Станковић, рални из Београда, окрива је под начелства подришког због пренаје. Миливоје је у бегству, има око 30 год, високо је, промисао; на левој образи има белегу од изгореване.

Акт општина начелства окр. Бр. 8155.

Александар Гавановић, касарни рални, стар 24 година, родом из Београда, средњег раста, у опште пла, побегло је из притвора Управе града Београда, где је издржавао због крађе 6 месеца по пресуди пренот, суда за град Београд. Он има још да издржи 79 дана затвора.

Акт Управе града Београда бр. 35174.

Михаило Лазич, землоделац, из Доњих Мухина, српа земљопоседа, побегло је из општинског притвора у коме је био због пренаје пренаје. Стар је 19 год, средњег раста, очују зелених, у лицу пла, коса, коса коса, на левој прена и изашају, у лицу од марца.

Допиша начелства среза земљопоседа Бр. 13107.

Драгутин Протић и Драгољуб Лазић, бив. трговачки помоћници, из Шама, окрива су под начелства округа подришког због крађе. Драгутин има 15 год, омалн је, нит, а Драгољуб је ступао и промисао.

Допиша начелства округа подришког Бр. 13169.

Миливоје Остојић, звани „Башбри“, стар 16 год, средњег раста, у лицу нит, боје плаве; Добрава Петровић, звани „Јелма“, стар 18 год, раста средњег, у лицу смеђ, а Милоша Пуковић, стар 16 год, средњег раста — сви пошаре из Ужича — пошу између 9 и 10, тит, месопа извршила су једну општу крађу и побегло.

Допиша начелства окр. ужичког Бр. 8590.

Пренотује се полицијски и општински властелина, да за овим побеглима изаша учине највише потру, и у случају промисала стражило изаша властелина које су потерене изаше, с познано на означене бројеве акта или допеше.

Т Р А Ж Е С Е

Светозар, свла Ноке Јелчић, почиња, који је био шегрт код Тома Крућинића, почна у Дражину, нитан је пре месо пла. Стар је 12 год, омалн, пла, у врмену поставна на себи је има порхотно ода.

Акт начелства града пошарског, округа београдског Бр. 17203.

Душан, свла Стоја Ристић, из Катина, среза темњинског, побегло је пре неколико дана од својих родитеља, и до данас се није пратио нити се о њему могао ни што сазнати. Стар је 14 год, омалн, пла, брзо, у лицу од пригот ступи.

Допиша начелства среза темњинског Бр. 11773.

Марију, жену Јосефа Цолара, из Нод, Митровице, која је одбегла од свог мужа, тражи начелство округа подришког актом Бр. 15243.

Марија има 30 год, омална је, промисао, у лицу негав; говори српски, мађарски и немачки; не знајући је кућарица.

Привласа, свла Игната Радович, из Бачевине, побегло је од својих родитеља још 24. прошлог месеца, и до данас се није пратио нити се о њему ништа сазнано. Стар је 14 год, средњег раста, смеђ, очују зелених, месо посвећ, обраба дугачица.

Акт начелства окр. гружаланског Бр. 21080.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а према потреби и више пута недељно. Претплате се плаћају у напред, и то најмање на пола године код свих полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друге државне власти у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се по крајољу.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, по савету Министарског Савета, а на основу члана 54. и 141. Устава земалског, решено је:

Народна Скупштина, састављена од Народних Посланика изабраних за скупштинску периоду: 1908., 1909., 1910. и 1911. годину, сазива се у четврти редовни сазив на дан првог октобра ове године у Београду.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 19. септембра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благовољео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за члана друге класе Управе народних Београда Петра Бабића, начелника прве класе срезног писара, по службеној потреби;

за начелника прве класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, начелника исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за начелника друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, начелника исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за начелника друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, начелника исте класе срезног писара, по службеној потреби;

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 16. септембра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благовољео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за шефа хируршког одељења нишког окружног болнице, Д-р Михаила Петровића, санитетског потпуковника, са платом од 4000 динара годишње, по његовом приједлогу;

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 16. септембра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благовољео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за лекара срезног писара, Д-р Милутина Јанковића, срезног писара у оставци, по молби;

за лекара срезног писара, Д-р Милована Милошевића, лекара помоћника општег државног болнице.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 16. септембра 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благовољео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полицијског писара прве класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезног писара, округа београдског, Милутина Пећанића, полицијског писара исте класе срезног писара, по службеној потреби;

Указом Његовог Величанства Краља Петра I на предлог Министра Унутрашњих Дела, а на саветујалу Министарског Савета, решено је:

да се Војислав Поповић, полицијски писар треће класе среза алатиборског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе у интересу неће.

На кацедару Министарства Унутрашњих Дела 19. септембра 1911. год. у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу августа 1911. год.

Према званичним извештајима окружних начелства и Управе града Београда, у току месеца августа ове године извршено је у Србији:

1. Убиства	27
2. Детоубиства	2
3. Нехотишна убиства	10
4. Покушаји убиства	30
5. Разбојништва	17
6. Силовња	4
7. Тешких телесних повреда	20
8. Палењина	55
9. Опасних крађа	83
10. Зонамерних поштишта туђих ствари	20

Од изазованих дела пронађено је:

Убиства	25 или 92-5%
Детоубиства	1 или 50 %
Нехотишна убиства	10 или 100 %
Покушаји убиства	28 или 93-3%
Разбојништва	13 или 76-4%
Силовња	4 или 100 %
Тешких тел. повреда	20 или 100 %
Палењина	7 или 12-7%
Опасних крађа	43 или 52-4%
Зонамер. поштишта туђих ствари	5 или 25 %

Највећи број убиства извршен је помоћу затвореног оружја (14), затим подлогу гупог оружја (9) и оштри (4).

Узрок нахвата извршеног дела: у међусобној свари за 15 случајева, у освети за 4, у кривцу одбрамби за 4, у користољубљу за 2, у рбавим животу за 1. За један случај узрок је неизвесан.

Посматрају према местима, у којима су извршена, изложена убиства јавила су: у срезу грађанском 3, у срезу пореском 3 (1 непронађено), у срезу зајачарском 2, и по 1 у срезовима: грађанском, ваљевском, жабљанском (непронађено), крагујевачком, зенегинском, јасеничком, јасеничком округа крагујевачког, грађанском, трстеничком, рајачком, копаначком,

сврљанском, јадранском, подерском, хомољском, пишском, оршном, бољевачком, добричком и драгачевском.

Детоубиства су извршена по 1: у срезу ваљевском и у вароши Београду (непронађено).

Нехотишна убиства извршена су по 1 у срезовима: посавском округа београдског, тањавском, јасеничком округа крагујевачког, расинском, ресавском, пишском, бањском, хомољском, ваљевском и драгачевском.

Покушаји убиства извршени су: у срезу деснобачком 2, у срезу пожарничком 2, у срезу звишном 2, у срезу прокупачком 2, у срезу алатиборском 2, у срезу ужишном 2 и по 1 у срезовима: грађанском, врачарском, пишском, жабљанском (непронађено), крагујевачком, брзоблажичком, летачком, маљавском, посаво-тањавском, хомољском, тањавском, оршном, јасеничком округа смеђевског, тмочном (непронађено), зајачарском, добричком, драгачевском и у вароши Пожарцу.

Сва ова дела извршена су у међусобној свари и освети.

Разбојништва су извршена: у срезу звишном 2, и по 1 у срезовима: посавском, посавском округа београдског (непронађено), тањавском, брзоблажичком, пореском (непронађено), дужичком, пишском, пожарничком (непронађено), рањком, подунавском, прокупачком, рачанском, драгачевском и у варошима: Пожарцу (непронађено), и Неготину.

Силовња су извршена по 1 у срезовима: грађанском, ваљевском, пишавском и прокупачком.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу бољевачком 4, у срезу грађан-

ском 2, у срезу маљавском 2 и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, жабљанском, крагујевачком, неготинском, пишском, ваљевачком, кичерском, јасеничком округа смеђевског, алатиборском, ужишном, пригорском и морачином.

Палењине су извршене: у срезу крагујевачком 5 (1 пронађено), у срезу алатибачком 3 (2 пронађено), у срезу звишном 4, у срезу ваљевачком 4 (1 пронађено), у срезу деснобачком 4, у срезу параванском 3, у срезу хомољском 3, у срезу посавском округа београдског 2, у срезу грађанском 2, у срезу неготинском 2, у срезу подерском 2 и по 1 у срезовима: врачарском, козубарском округа ваљевског, посавском округа ваљевског, пишском, алатибачком (пронађено), засурничком, пореском, крајинском, трстеничком (пронађено), копаначком, деснобачком, морачном округа пожарничког, гољубичком, подунавском, заглавној, прокупачком, ужишном, драгачевском, тмочном (пронађено), и у вароши Смеђевцу.

Вредност свих ових палењина износи око 17,600 динара.

Опасне крађе извршене су: у вароши Београду 22 (10 пронађених), у срезу параванском 7 (6 пронађених), у срезу ресавском 4, у срезу грађанском 3 (2 пронађено), у срезу теминишком 3 (све пронађено), у вароши Пожарцу 3 (2 пронађено), у срезу зајачарском 3 (1 пронађено), у срезу козубарском округа ваљевског 2 (обе пронађено), у срезу бесничком 2 (обе пронађено), аленачком 2 (1 пронађено), у срезу посаво-тањавском 2, у вароши Шапцу 2, у срезу рањском 2 (1 пронађено), у срезу оршном 2 (обе пронађено), у срезу ари-

Укупно (број)	О К Р У Ж И									
	Укупно	Детоубиства	Нехотишна убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Силовња	Тешке телесне повреде	Палењина	Опасне крађе	Зонамерна поштишта туђих ствари
1	Округ београдски	1	1	2	1	1	1	1	1	1
2	ваљевски	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	врачарски	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	крагујевачки	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	грађански	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	крушевачки	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	кичкерски	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	нишки	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	пароски	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	козарски	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11	осаварачки	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	рушачки	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	омладинашки	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	тимочки	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	топлички	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	ужишчи	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17	чакашки	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18	Укупно града Београда	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Свега:	27	2	10	30	17	4	20	55	83	20

1. Убиства	25
2. Детоубиства	2
3. Нехотишна убиства	10
4. Покушаји убиства	28
5. Разбојништва	13
6. Силовња	4
7. Тешких телесних повреда	20
8. Палењина	7
9. Опасних крађа	43
10. Зонамерних поштишта туђих ствари	5

свој 2 (1 пронађена), у срезу моравичком 2 и по 1 у срезовима: повисојном округа београдског, повисојном округа ваљевског (пронађена), подгорском (пронађена), наваљевском, ивичном, масурничком, десковачком (пронађена), депиничком (пронађена), третињичком (пронађена), колоначком (пронађена), лепачком (пронађена), душничком, моравском округу пошаревачком (пронађена), хомољском, пошаревачком, гољубачком, тамошном (пронађена), рачијаском, ужичком и ивичном (пронађена).

Вредност свих ових краја износи око 50.700 динара.

Златоначерних попиштања гњих ствари био је: у срезу колоначком 3, у срезу десковачком 2 (1 пронађена), у срезу гужавском 2, у срезу третињичком 2 (1 пронађена), у срезу триногорском 2 (1 пронађена) и по 1 у срезовима: таманском (пронађена), брзопаланачком, параниском (пронађена), подерском, пошаревачком, каленичком, добричком, златиборском и драгачевском.

Вредност свих изнених ствари износи око 2.400 динара.

Поред изложених дела у току месеца августа ове год. извршено је у Србији и 22 самоубиства, и то: у вароши Београду 4, у срезу таманском 2 и по 1 у срезовима: трочанском, јабланичком, десковачком, рајачком, деспотичком, моравском округу нишњом, ивичном, пашанском, београдичком, мачванском, таковоком, неосачином, ужичком, пожењичком и у варошима: Горњом Мезанову и Умљу.

Она самоубиства извршена су: есењском 12, димљевом у води 6, патријал оруђем 3 и тровањем 1. Увршћеном извршено криве: у белести за 6 случајева, у душевном растуреном за 3, у рвавом домаћем животу за 4, у страху од казне за 2, у љубави за 2, у часнољубљу за 1, у стиду за 1, у гњу за 1, у рвавом материјалном стању за 1; и за један случај узрок је непознат.

Покретај самоубиства извршен је у вароши Београду; тровањем, рђав домаћи живот.

Оштри преглед до сад изложених дела овакав је: (Види 282. страну).

На канцеларију Аустроугарско-Полицијских Одељних Министарства Унутрашњих Дела, 19. септембра 1911. године Абр. 1633, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

АУСТРИЈСКИ УХОДА МЛИНАРИЈА

ВЕСТАН ДА АУСТРИЈСКИ МИНИСТАРСТВО, 18. 1898. године

Од кад постоје тежња Аустрије, да постане наследником Турскога царства у Европи, од тада постоје и њена шипунава, раније према Турцима а доцније, кад је основана Српска држава, и према Србији и према Турцима. Нарочито је

разлијана војна шипунава у свакој прилици, кад се Аустрија сирезала да ратује с Турцима, као пред 1717. и пред 1788. годину. Поменутоме овде само војну шипунаву пред рат 1788. године.

После договора с Русијом 1782. године Аустрија је рачунала поуздано, да ће доћи до рата у коме ће она морати да учествује. Знајући то, она је предузела све мере, да придобије и припреми вишење Ауде по Србији и Војни, да притој земљаните, да разгледу путеве и одреди згодне стратегијске тачке. С тога је била послала доста војничких опремљених Ауде, који су требали да прогледу Босну и Србију и да проуче Ауде, земљаните и прилазе у поменутих покрајинама. Од 1782 до до 1787. године ретко ко од вишењих Ауде у Србији да није био у ма каквим везама са аустријским агентима а нарочито сештеонцима и клатућера, који су највише помагали аустријским агентима проводи их на разним крајевима тајно, било као манастирске монахе, било као своје пратиоце при обилазке парохја¹⁾.

За прво време усташка код Карађорђевог Аустријског су власти помагали усташима допуштајући Србима с оне стране Саве и Дунава да везу руке долажу усташима оружје, барут, озове и друге потребе за ратовање. Али у то време Аустрија се налазила да ће се сама користити устанком и да ће Једана два Београдска Пашалука са околним нахијама постати савјетници до Аустријског Царевине. Међутим чим су усташини устали у свој подухвату и ослободили Београдски Пашалуку од Турака, знали су да се сами не могу одржати, знали су, да им је потребан моћан заштитник, која би им бранило од Турене и заступало њихове захтеве на Порти. Због тога су се обратили прво Аустрији за заштиту. Али како у Бечу ни бечки двор ни бечки кабинет нису желели Србија не само ослободила од Турака већ и аутономију, то нису могли прихвати на српске похвате да Аустрија буде заштитник Србије. Како су Срби овајма да Аустрија жели али да Србија постане област аустријска али да остане и даље турска а никако аутономија али слободна држава, то су се обрзали Русији за помоћ и заштиту. Пошто се Русија налазила у другим политичким приликама, и како је у Србији и српском устанку желела арукити него Аустрији, прима се да помаже устанак и да буде заштитник Срба. Ма да је руско-аустријски договор од 1782 год. у ствари био покренуо одмах после Свиштовског Мира на тиме нагубила значај и одређене зоне интереса руских и аустријских према утврђеним тачкама неменутих договора, опет се у Бечу страхвало од појаве рускога имена али рускога утицаја на западу од Видина и Тимока. Гледајући на Русију као на свога сунарију а наследиу Турскога Царства представници бече пошитоје,

уви увио егизма и плашећи се стално утицаја руског на Србе, кларили су све што је Русија предузимала у корист Срба трудећи се да и у Цариграду на Порти и код Срба у Србији изазову неповерење према Русији. У том погледу развијали су иштре и у Цариграду и у Србији, особито од краја 1806 године па до свих вреа, докле је трајало устанак.

Да би покварила оно што је Русија радила у корист Срба (у којима се та корист показивала с руским интересима) и да би онема утицај руски даде од Видина западу на Јадранском Мору, Аустрија је предузела све што су били дипломатске знаје и уметле. На аустријску суровост Русија је одговарала удвојеном разавоном, у чему су се одиокавали нарочито руски представници у Београду. На тај начин у Београду и у Србији развила се дипломатска борба између Аустрије и Русије. Русија је од 1807 године имала снага дипломатског представника у Београду, који јој је стално слао извештаје о свему шта се ради у Београду и шта се догађа у Србији. А Аустрија није га имала. С тога се посматрала шипунава развијеном на границе између Србије и Аустрије. Средините те шипунаве и у ово време, као и данас, био је Земун. У том граду било је пуно Ауде и разних шипунашких агента, који су на само пратили све, шта се дешава у Београду и у Србији, већ који су интригирани између Србија свјетле свађе између војвода и пашанајући неповерење према војвода усташких и код народа према Русији.

Ми смо намерили на овом месту изнети само један застанк из те шипунаве аустријских агента од 1807. и 1908. године, баш у оно време када су у новоослободеној Србији, после ових земних успеха из 1806. године, отпочели да се развијају ратници међу старешинама и неповерење према руском представнику у Београду К. К. Родошвицкину и према Русији.

II.

Јачу важну отговора да Аустрија обраћати на догађаје у Србији, од кад су Срби заузели Београд и Шабац, и од кад су ступили у борбу противу Турака као савезници Русије, даље од децембра 1806. године и од почетка 1807.

Како је руска војска још у новембру децембра 1806 године заузела Вукурент у Влашкој, то се сирезила на даље ратовање против Турака, трудећи се да на Вукуренту према Крајине и Пореча ухвати везу са Србима. Аустрија да би пратила кретање руске војске у Влашкој, то је дворска канцеларија била одредила некога Емрика Мамбрија у почетку фебруара 1807. год. а снабвљеним га путним новчанама упутила у етан руске војске у Влашкој. Кад дође у Пешту идрига га Краљевско Угарска канцеларија четири месеца. Пошто се обавезала о свему поменути канцеларија дава му је други пасош и он се одлазе пути руској војсци у Влашкој. У путу долази да је руска војска упућена једним делом за Србију, да је преница Дунав, настала се са српском војском и да се налази

¹⁾ О тој радни аустријској влади каже отишерије у јавној драм. М. Павловић, Србија за време последњег аустријско-турског рата (1781—1783), Београд, 1910. стр. 4—11. Мој заштиту Карађорђе 1. 1807. стр. 37—37.

код Штубица у Крајини. С тога Манаширић промени свој пут, на место да иде руској поједи у Плавску преко Баната и Крајине, упути се у Србију да преко Земуна, Београда и Смедерева дође у Крајину.

Када дође у Земун замери се више дана и понао се добро са земунским Србима којима је казао: да је само е то дошао у Земун, како би прешао у Београд и ступио у службу и помогао општој ствари. Пошто је један српски добро знао, Срби га у Земуну приме као свога једноверца и поклате му пуку леуру и отворили су своје тајне. С тога и вели Манаширић у својим изјављениј од 12. октобра 1807 године, упућеном цару аустријском, како је за време многодневна гога билања у Земуну могао пратићи *напоменути радњу земунских Срба*, „Одуда сам дознао, вели даље, да они имају једнога свог поверљивца у Бечу, именом *Дрвара трговца*; ватом у Пошти обичног трговца *Вотрошца* са многим претварањима; издржавао је митрополит *Стратимировић* стоја, на чезу, ове радње и жели да народ ко својој вољи окреће. Поред поменутих има у Земуну још много трговца као *Михома (Урошчевић)*, *Братоголић*, *Михаиловић*, и т.д. који раде на овом послу. Они имају и своју вољину, којом се служе... и чекају само миг од Карађорђа да да се сруже са Србијом како они тако и сви њихови поверљивци, који се налазе на целој линији поред Дунава до Оршаве. Сваке ноћи 10—12 деветорица првих њиховом помоћу прелазе преко Саве и Дунава у Србију.

Ја сам се нарочито хтео дуго задржати у Земуну да бих могао још потпуније извештај послати Вањем Величанству, само сам се бојао да у овде не будем задржан као у Пошти, стога сам се искористио на пут од Београда и ником да ћу дознаде моја прва показива земунских трговца и многих прелазак деветорица, своји се овамо налазе, намерају још потпуније планети. Али то ми је осујетило, јер тек што сам из преласку у Београд хтео да пишем, кад ме изненади градски командант *Малчић Милошавић*, коме су наредбе моје намере и који дође у моју собу тражећи ме моје тражење, које сам хтео послати Краљу, управнику поште и моје поверљивцу... Оставањем Вањем Величанству да расуђава у каква сам непогодна положај дошао оних изненадних прелазом у земљу, у којој сам могао очекивати отпора и неочекиван робеснијероса понашања, прима оном, који би ме учинио на и најавио крип. Пређа је била што и градски командант и његов диктаторијел (судија) нису знали немачки, те сам се тим њиховим незнањем користило вољено сам могао...

(НАСТАВЉА СЕ)

—(СМЕР)—

ТРАГОВИ ОВИЈАЊА

(ПОШЉАКА)

У овој вештачењу ваљка је репродукција тргова оруђа на димичи од

нотог дрвета од кога је и обични *мангит*, а под условима сличним оних под којима је објављено извршено. Оно је извршено доплатом, средством, и с тога та треба употребити у свима сличним случајевима.

Идентификовање помоћу отисака нађених на једном објављеном писачем столау.

Била смо позвани од ветарничког судије да испитамо објављени писачи сто у једном хотелу, и да учинимо неке корисне констатације за проналасан кривца.

У биро-у хотела налази се један рани писачи сто од чамовине, са два места, од којих једно употребљаје директор (Јулија страна), а друго (са северне стране) секретар хотела. Са обе ове стране стога појављују су релативне *вијока*. Горња десна страна са стране директорства била је објављена брањом сигурности. У њој је директор закључао понављајући краће. На целој бојочној страни нађена су три врло јасна отиска оруђа.

Први отисак, нешто мање био, уздани је за 4,5 см. од доње ивице, и отприлике за 1,5 см. од предње стране *вијока*. Други отисак уздани је за 5 см. од доње ивице и отприлике за 2,3 см. од предње стране, а трећи за 5,4 см. од прво и 1,7 см. од друге. Они отисци доста су дубоки.

На стубу, поред *вијока*, налази се отисак произведен услед више покрета — притиска — а на риган од браве читави серија мањих трговина у правцу отисака на доле. Ови отисци слични су отисцима који произлазе на риган кад се она гура на доле малим ударцима каквог металног инструмента, сличног калцу за запирати се одржавајући *вијока*. Горња десна страна писачи, у коју узди риган, показује такође и неки број трговина, а једно угућење, које доказује ажурају да се померање и риган учуче једним металним инструментом, да би се риган гурила на доле, или да би се позитив дрвена плоча — горња табла — напнута, у циљу ослобођења риге. Пошто је ова ослобођења, плато је придржан руком док је *вијока* извучена. Да би је извукао крадљивац је упуцао своје оруђе извуче до стуба и побочне стране, пошто *вијока* није била снабдевена дугметом за извлачење.

Упутњашао се, да не показује никакву специјалну забелешку на основу које би се могло закључити понављајући отисак помоћу закључа или калцауа.

Агент сигурности Д... предао је вештаку један калц за наравно и одржање *вијока*, који је нађен у соби човеческог чиновника Х... Бриљини испитивањем овог оруђа нађено је, да оно није било од оних који се продају по трговинама, већ да је грубо сковано од каквог *вијока* или механизма. Калц је имао као *вијока* краја, од којег је један био учучан у правцу *вијока*. Овај крај и његови околности доводи поврени су рђом, што извесно доказује да оруђе није одавно употребљавано.

Оба краја овог оруђа показују грубе трговне турве. На једном крају налази се алудуљан *христ*. Слични крестови употребљају се у радничким браварским шта. на алатима за означавање *вијока* радничке које припада оруђе.

Средња ивица сумњавог калца *вијока* је 1,4 см. Као и код осталих оруђа овог реда, сечиво се шири до 1,6 см. па се ова ивица затим поново сужава. Десна ивица износи отприлике 1 м. Отприли и лева седи долина понављају се потпуно а траговица на левој бојочној страни прегрда. Трећи отисак показује доста јасно добуни врах оруђа који га је произвео. Ова добуни оглобара добуни *вијока* сумњавог калца.

Да би се уверио, да ли се оруђа димензије сумњавог калца налазе у трговинама, вештак се обратио највећим познатим радњима које продају оруђа ове врсте, али сви многобројни *вијока*, који су му показани, били су или шири или ужи од оног који је нађен код чиновника Х...

Закључак: *Вијока* писачег стола у хотелу У... отворена је у почетку подизањем десно — плато — над столом, а потом извлачењем *вијока* притискивањем леве бојне стране. Оруђе нађено у соби чиновника Х... понавља се потпуно са траговинама, који су констатован били на левој бојочној страни *вијока* било на стубу наместаја. Пошто је ово оруђе специјалних димензија и коришћено има разлога да верује, да је с њим извршено објављено писачег стола.

Дала вестра утврди је тачност ових наших закључака.

Вештачење отисака оруђа објављеног треба да врше специјалисте.

Два примера случаја показују неопходност идентификације помоћу отисака оруђа, нађених на објављеним вештама или наместаја. Саследи пример показује да треба бити врло обавиан у сличним случајевима, и да треба испитивати на основу нађених отисака и сумњавог оруђе пре доплате закључака. Он ће такође показати, да испитивање отисака треба да буде вршено од специјалисте, а не од обичног агента, који може бити најбољи детектив, али који није нарочито спреман за овакав посао. По извршо „специјалисте“ ми подражавамо вештаца у полицијској тајници који, захваљујући методичној студијама великог броја аналогних случајева и научним знањима, може искористити трговне објави, нађене на месту извршеног дела, за директну или индиректну идентификацију заочница, а не обичног запирати, као н.п. стовара, бравара итд. Овај последњи познати, налази, оруђа свога знања, због чега у наредним случајевима може омишати проту употребљеног оруђа, али није спреман да веома дохватају посао идентификације.

Ми идемо још даље, и тврдимо, да је у иницијално понаврати идентификацију објављеног *вијока*. Неравног оруђа потребних котареским *вијока*, од њиховога *вијока*, од оних Ш. Ш. вешта, чинишавишт на дознавање и путе одговорности функције судског вештака,

он своје ексцесије неће подарић кри-
тици, као што то раде професионални
вештачи. Најзад, случајни вештак, би
стручни спреме, не познаје оуму, и
једино боље, не доуђује се познатије. До-
каза, он верује да ће се познатији у
његовој особице вештака ако на поста-
њена питања не одговори категорички
са „да“ или „не“. Очигледно је, да је сво
је само по себи да мистификација истине,
је је с тога и у интересу оштећеног и у
интересу одбране да испитивање трагови
објавља и идентификује, на основу
ових трагова, буду вршени од вештака
специјалиста, а не од случајних вештака.

Један сворачни пример илустроваће
најбоље шта ово што смо рекли. У једној
малој вароши романске Швајцарске била
је извршена крађа са објављем. Поли-
цијски судија, познат на лице места ради
потребних констатација, нашао је на вр-
тама отиске оруђа. После кратког раз-
умења полицијски сигурности ухапсена је
три омања повратника, против којих је
било издана основа подозрења. Код једног
од њих, најопакијег, нађена је једна
гвоздена похута која се, изгледа, по-
дударала се отисцима нађеним на месту
извршене крађе. Уместо да је оруђе и
трагове вештачи прво специјалисте, по-
лицијски судија задовољао се вештаче-
њем које је извршио један агент сигур-
ности, врло добар практични полициј-
ац, али ни мало спреман за једну овакву
деловитну мисију, за коју су потребна
специјална знања. Сасвим природно да
је агент утврдио, да је овим оруђем из-
вршено објавље. Ово своје тврђење по-
новио је и пред судом, али је адвокат,
који се по мало разумео у егзотичну,
и који је, још као студент, посећивао по-
лицијски курс на универзитету, био уно-
внат са методама идентификације, те му
с тога није било тешко да докаже, да је
оруже, о коме је реч, могло произаћи
се друге прете отисака само не онај,
који је нађен на месту извршеног дела.
И ако је осуда оптуженог изгледала не-
сумњива по осталим основима подозрења,
ипак га је порота пустила, пошто је била
веома инпресионална објављем вешта-
чима агента сигурности. Остали два са-
учесника међутим су осуђени.

—

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

— Једно разбојништво са убиством у куву —

Hugo Friedländer

Не да се докучити, шта се све може
догађати у души једнога човека. И поред
своје најпретпајаче науке, нехотич стоји пред
неким злочиним као пред каквом нешто
загонетном. Када се неко погне у
један празан куву друге класе и то у

таквомом локалном возу, који стаје
сваког сажак десет минута, онда је на
својим начин потпуно неопознана окол-
ност. Да би у куву догађао уби какав
саувањени у тој намери, да у гајеној при-
лици изврши разбојништво и убиство.
На тај случајни мисли човек немоу у то-
лико мања догађаја, ако је тај случајни
човек пред сам позлазак воза узео у куву,
и какав мада, елегантно одевен човек од
својих 17 година, који у то има право
дијелско лице. Клаусен, убица лекар из
Алтоне, одлази је снаке суботе по подне
возом у Бланкенезе, где је имао своју
виду, да тамо са женом и децом про-
веде недељу. Тако је било и у суботу,
10. новембра 1906. Располагачи кренуо
се Клаусен на главну железничку ста-
ницу, да се возом, који вози у 3 часа
и 33 минута по подне, одвезе својој жени
и деци. У возу је било мало путника.
Крме друге класе, у који је он ушао,
био је празан. Клаусен се без сумње
радозна, што ће после шестодневне одсу-
ства моћи задржати своју жену и децу.
Мора бити да није била ништа мања на
радост жене и деце, који су нестрпе-
ливо очекивали сузруга и оца. Клаусен
није могао ни сагледати, да ће у томе
куву он бити жртва једнога убиства.
Сем њега у куву није било више ни-
шта. Тада пред сам позлазак воза, ушао
је у куву један првог класа, као анђео
из дора, најелегантније одевен и по-
што је узбуњено поздрављао лекара сво
је према њему. По његом кретању младога
човека могао би се закључити, да је при-
падио бољем стањењу. Лекар га је кратко
отпоздрављао и продужио је читати своје
новине. Немоу није могао изгледати ни
најмање сумњати тај чисти младик, чије
се лице гледао он тако невинно гледао
у свет. На такав тај тако угајеном ле-
кара који је набрао њега за своју жртву.
Он је сакрио у свој џеп једну секирку
којом је његов газда од стана цеопаз
дрва. Лекар му је био потпуно непознат.
Млади човек није био неки професио-
нални злочинац, већ је до тога трену-
та био врло пристојан човек. Али он је био
гајено, како је он тврдио, већ више дан
није ништа јео. Тада је дошао на ста-
ницу нисао, да оде на железничку ста-
ницу, да узме једну карту друге класе
да Малог Флатбека, па да онда потражи
један куву, у коме би седео сјајни и какав
мишљан човек. Зубић лекар Клаусен у-
чинио му се као погодан лекар. Неколико
улазача секиром, коју је сакрио у сепу,
мозаку била дозвољено, да се увече отк-
ривају. Прилика је била повољна, али
за младога човека ипак није била раз-
душна његова страшна намера. Он је
малко у цев, од панталона, да измуче се-
кирку, али му тада нађаше пред очу

рошак, којима се обично на овакав начин убављује
ложилац кака, младог перисаљача читалица. Н. Ф. от-
пуца у својој жртви за прот часак и поред свога
млада, како су се сви у асине сагледали. Он је
имао потребу, да својој млади жртви на вољу, не
је мако кривине случајно на његово, која по сво-
јој размишљају у свакој чети нута пренауку
најопакијег злочинаца једногласног рошак. По-
што кривине Н. Ф. је, првенствено, пазио је
Гласничу својој класи ове класи. У Полицијској
Гласничу доносило једна ни најинтересантнији про-
цес за ово збоже.

Своје његових честитих родитеља и јо-
швиот брат. Он задрхта и поче се до-
кобави, али и друге стране оти мучило га
је глас. Само неколико добро зна-
шљених улазача секиром и ти њени моћи
опачаљачи своју жртву, то је синицу
кроз панет овог младог чудовишта. Она
демонска мисао одража првену. Тада
стадо воз у Великом Флатбеку. Нише не
уђе у воз и он одмах појри даље. Нај-
бољаш станица, до које ће воз стиги за
неколико минута, била је Малог Флатбека.
То мора младог човека изаћи из воза. Пара
више није имао, јер је последњи пово-
ном платио карту за појиду до Малог
Флатбека. Сада ни никад. Лекар Клаусен
седео је још једнако мирно, читајући
своје новине. Младић напуће неспротно
секиру из свога џепа на панталонама и
изненада задржа лекару пет удараца по
глави. Ударици су били необице силни,
јер је убица био прво јан и снажан човек.
Лекару је тело било потпуно размрзано
и мозак је далеко пренио по куву. Већ
први ударац био је дат таквомо синицу,
да је он сам био смртноосудан. Лекар је
пао са седишта неуступици ни гласа.
Убица међутим, ударио је и даље. Кад
се уверио да је његова жртва мртва,
изнео је на лешину и са ње опачаљач
сат, ланац и портмоне. У томе трену-
та синицу је воз, а одмах затим улетео је
у станицу Малог Флатбека. То је убица
сам узурпао криву сипу. При излазу
из станице пао је у очи службеници који
купи билете. „Ви сте од горе до доле
упрели криву“ доносили му је тај
службеник. „Текла ми је крв из носа“
оговорило је убица. Билетар није могао
ни сагледати, да је тај човек убица. Убица
утече у један писар, где је очигледно своје
одехо. Отворио је улазничан портмоне,
на кога му загледаше пред очима многи
златни монети. Са оним је већ моћи по-
шлети дуго време, пошлети је он. Отпа-
ла је у једну неспротно и тако је му-
нио један хришћин. Затим је ушао у једну
најзирну да к, ни јабуча. Он је био не-
гетероганци и апналскохришћан. Он је жи-
вено некадашњи о сукот хлеба и води, а
када је био при новцу, допуштао је себи
и то задовољство, да поједе коју јабучу.
Аликошца није избегавало је начело.
Он још никада није ступио ногом у какву
криву, а доде су му били потпуно не-
познати и питањима односен са женама.
У скоро је стигао пешине у свој стај у
Алтони. Секиру, чији несталан жртв нису
признати његов газда и газдарица, оста-
вио је на нешто место, одице је и уиен.
Пошто је поновљено своју посету вечеру,
остао је да спава, јер је у то време не
била наступила ноћ. Али о сипу није
могао бити ни речи. Његова несрећна
жртва мртва му је у тај и он је почео
силицу да плаче. Помишљао је да постоји
убица, да је својој жмиљичи нашоу
вешти срам и поругу и да ће ма гда бити
узакан, није му дага она силности.

Ч. од алтера пренауку гајеном је Н. Ф. се-
лашки збоже интересантнији крив, првенствено, пазио је
Гласничу својој класи ове класи. У Полицијској
Гласничу доносило једна ни најинтересантнији про-
цес за ово збоже.

Вротно се сада натраг на место
станице. Тек што је убица био излазио
из станице у Малог Флатбеку, одмах је
био отриван уласци злочини. Железнички
службеници изишли су да на куву про-
нађах криву. Сумња је одмах пала на мла-

дег човека, који је сав први изашао у Малим Флотбог, да је он извршио овога злочина. Разуме се да је тај злочин изашао највећу забуду, још негош појачавајући познатије је предузео различито највише трагање за злочинцем у целој околини. Ондах је издата јавна потерница, у којој је био изнет тајан опис убишине. Објављена је била награда од хиљаду марка ономе, ко открије убицу. Гласи од стапа и његовог жени па је у ови описе убаче. Гласарица је рекла своје муку: Знам шта, онај опис елазе се са паним киријомом. Како можеш тако шта рећи, одговорно је аутито муш. Та млади човек је тако социјал и син је врло честитих и кмићних родитеља.

У нареду најутра, 11. новембра 1906. год., дошао је убица гласарица к њему у собу. Млади човек, који се цеду по постели, баш је савлао најубишине списи, ма да је ујутрице сунце већ било продрло у собу. Господице Ринере, време је устајати, дошао у цркви већ знате, тик речима пробуђа је гласарица младаг човека. Он страшнола посмочи грађуљину савице своје очи. Јесте ли већ чули за страшно убиство, које се догодило јуче по подне у воуу намену Алтоне и Малим Флотбог, ушатала је гласарица. У граду изаша страшно узбуђење. За хваћење убице одређена је награда од хиљаду марка. Млади човек победоо је као смрт и није могао поборборити ни једне речи. Он скочи на постеле и хитро се обуце. Дрхнућа од страха он отвори прозоре. Тада спава поновио гомазица ауди, који су разговарали о убишине убиству у воуу, јавно махајући рукама. Једна густа гомлаца ауди околала је једини стуб да обале. На њему је блештава налик, као натра првена плаката месне полицијске власти. Плаката је садржавала тачан извештај о убиству у воуу и испрципа опис вероватног убице, за чије се хваћење обавешава награда од 1000 марка. Она савица била је страшна за младаг човека. Он затвори прозоре и трчаше немирно по соби горе, доле. Потом се обуце потпуно и изаше из куће. Без циља и правца дугоа је укидаша, плашећи се увек кад би се приближио каквом постојанију. Тада се реши — то је био први пут у његовом животу — да оде у казну. Тон што је соо за један ст, придружише му се три млада његових година правичне његовим потпуно симпатичним изгледом. Према је он перадо још поручено паво — што је такође први пут чинио у животу — повукао је пријатеља, који су га наговарали, да покуша поити још коју чару. Ненавикнут на алкохол он се убрзо мало напиво. Учалачицим поити платио је тронак за себе и своје нове пријатеље. Кад су младићи тем ирвацином приметили да паво млади поитицима има поитице повица они га наговараше, да с њима поје у једну јавну кућу.

(ПРОИЗВЕД СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(ПРИСТАВА)

Да би ова тронак постан корисни, да би се поити путем побољшала, о чему се такође пренема већ, говори, и што се отварило немоа спор, требало би прелогорити најинтересније уиеритет, од које се не би требали никад да одвајају, на чак и у примени најисторијских казип. Видео сам чуваре који су осуђенице доносили до оцајана застављајући их због својих левова и да их само муце. Како се поити ти? говораше један од ових беднина новом осуђенику, младице бих се да ти је име *правична*. Добро, ја сам ветар и раставио прашину? И ушарице зововеле неке падали су на плаца. Неси оти чувари плаћали су се међу собом да би тако изваљали поитица на освету од које ништа није заштитавало осуђенице. У овим којим мемоарица ја ћу изаити прилике да поново говорим о оном предмету, нарочито о чувару које чини једну нову казну за слободне луце.

Нагоде и злоупотребе које сам поменуто постојале су скоро сва у заводу у Бресту кад сам ја био. То ми је био разлог да свратио баваше које сам имао тамо да издржим. У сличним случајевима прво што се ради то је да се човек уелри о поитицима друга. Мој друг били једна виноградица из околине Дикоза, стар око 37 година, осуђен на двадесет година и четири године за опасну крађу у поварату, неки гаукал кога беда и рвао поступање беку готово убили. Савијен од батина нагледао је као да је још само акао да се као нешто изи мајмун пожури на измидице аргусена. Такав један друг није ми се доказа, пошто ми је за пави не престајући надрити човек, који неће уступити ако су у изгледу батине, којима не престајући надрада чистице осуђенике који су поитицали или изазили да бегство другица. Да би се отресло овога Бургонца направили се болестан те нека метицие с другим, а кад сам се оправало затворилице ме са једини навалом, осуђеним на осам година за крађу околица у парокхијском дому.

Овај је већ имао нахо животице. Кад смо се напави и сели на кајану он ми рече: чуј, друже, ти не изгледаш да ћиш дуго јести народни хлеб, буди слободан према мени, нећеш изгубити ништа. Првицих му да се поитицима да уиетине у првој прилици. Е добро, каже он, имам и ја један совет да ти дам. Треба још ове носоргог асарати да не би познати твоју намеру, али то није... познати ли Феликс (гласаре)? Овакогорио сам му да имам мало пара у кутији, онда ми он каза да би он лако набавио одело које једног осуђеника, него да би изабегла сумњу треба да купиш „аитогат за кућу“, као човек који се решио да мирно адува своју оцу. Ово „аитогат“ састојало се из два дрвена ваљана, једног малог бурмешета за вино, пара обојка (сувио за подметање под окове због зиме) најзад

из једног думачица напуњеног ситним кичинама. Био је четвртац, шеста дан од мога доласка у завод; још у суботу у вече сам набавио минарско одело, које обучем одмах испод робашиног огртача. Испробајући пролазила приметно ака да он има на рукама омиљане од дубоких изгоретина и долази да је осуђен на вечиту робљу у 1774. год., а у Рену је издржао опекотине и није признао крађу за коју је оптужен. Кад је објављен закон од 1791. год. он је поитицао на двадесет и четири године тежне робље.

Сутра дан оделоње у коме сам и ја био, оде да оправља шмри који стално доије изако. У сави нам као обично прелелаше диснице и одело. Завијају оно ја сам прво мје минарско одело на грудима ме метице једну бешку обојену као месо. Како сам намерно оставио кошулу у огртач отворене, ниједан чувар и не помети да ме обавицаше прегледа и поитица беш пререпа. Дошао код шмрица плашећи се којим другом ака једне гомаде дошаска као ради нуаде; хапсе сам несико још увече и саставио, који је савирило трагове стругала, поитица одмах. Ослободеи гомлаца ситним брао огртач и напалаче осуђенице. Под којуу жапу метице казну коју доитица у Бисетра, и поитица сам као друго малу награду, коју сам ја обојао, шугином са гомлаве несичних дрва.

Десета глава.

Без никакве сметње изашао сам из ограде и падох се у Бресту који писам ни мало поитица, а бојалим, да ме разишаваше којим путем треба да поити, не изла, уељаваше ме нејосејство. После ваљда хиљаду идеца и прањана дошао сам на једини мајмун који народ измидице. Ту је био увек на сталној стражи један билици чувар робилаца, нека Даниа, који је робилаше поитица по доду, по Аржану, по изгледу, а нарочито је лако поитица по што што је сваки, који је провео неко време у заводу, и несвесно набајивао коју, којом је вукао гомлаше. Требао је дакле проћи пред овог страшног човека, који пушташе поитица орозицим оном изгледаше сваког које уја и изађе. Дошао пред Даница сушетици крај његових ногу један ака с миеом, који сам куно да би моје прерушавање било потпуно. Напавица сав луку молао сам га да мало павице; он се пожури да ми је да си свом оком уиетивоју, због које је био познат и, поитица смо мало пушњака, ја га оставио и ухватио пут који је био према мном.

Иако сам три четири часа и чујем три топовна пуца, који су измидица да је робилац утекао и измидица су савицаца на околаци, јер онај који ухвати бегуница добијао је стотина динара награде. Видео сам доста много ауди где изкорућали мотикама и пушњама трче по пољу, претресућају наљавио шумаре и највише избуновне траве. Неки зема-орацици били су још рашире поитица орудије, јер сам видео многе са пушњама да су оставили лапруге тем што су били метица ограти. Један од ових прође баш пред мене путем који се уиришао са оним којим

сам ја сврнуо кад сам чуо ишанање тона. Био сам оденут добро, и вако је било толико свињану сам шипиш те ми се најдуже дугачка коса, коју није могао имати робљају.

Продужио сам ићи даље у унутрашњост земље набогајући седа и анесеко. Оно заранка сиротех од мене које нитих којим нутем јако; оне ми одговорише неким наредбом од кога нисам разумео ни речи, али кад сам им подлакао понављам и знаком да сам гладан, оне ме одведоше у једну кравац на удаљу у село, коју је држао понављам, кога сам одмах устало обичног са свима знацима његовог достојанства. Збогних се на тренутак али се брзо праберио и настави да хоћу да говорим са председником. — „Да сам ја“ рече један стари селак у његовој кави и у дрвеним цицетам, који је седео на једном малим стомак и још једном од хеде. Нова неприлика за мене која ме мождаше на крају у општину. Требајо је дакле, изадући се одмазе на на који начин. Највише овема заштитицу у мануалним да сам надући на Морзе-а за Брест залутао и питао сам га у исто време на којој сам дванасти од ово вароши, уперујући га да би желео да у Брест пођем. — „Ви сте на пет маља далеко од Бреста, рече ми он. Немогуче је да вечером тако стигнете, а ако хоћете да побегнете овде прилику вас у којој кош и сутра наплате са повољном, који јама да води једног робљаја кога смо јуче ухватили.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Упућена су нам ова питања:

1.

Једни општински деловођа пита:

1. „Имао сам прилику да видим, да неки извршни органи општинских судова продају, да се каже оне лица, која су осуђена на плаћање дуга, кад ми не дају по повину у канцеларију, и не доведу догласку суму новца, на плаћање које су осуђени. Ово се и данас догађа не само у околици, већ и у варошким општинама, где су извршни органи полицијски чиновници у пензији, и из које се држи а и природно је, да баве изаду и административну применоу законских прописа, од обичних њисара који се плаћају по списицима општинама.

Питање је, управо, о томе да ли се може дужник откупити и казнити за недолазак по позив на предлогу дуготаласи у плаћања, код јасног прописа § 466, грађан. суд. пост. како се има поступити према ономе, који на опозиву плати не плати или на што је осуђен? И код судова окружних, ово је питање, важе нута расправљано тако, да каже у овом случају бити не може:

2. По § 13, грађ. суд. пост. општински судови сами су извршничу дужност извршују изаплаће дозвук, по својим пресудама. Неки извршни органи и код извршене пресуде траже забрану за сви-

гурање суме, коју по пресуди имају да плаћају. — Кад је у глави 18-тој грађ. суд. пост. прописано како се извршују изаплаће дозвук по извршним пресудама, нита се: је да оправдана радња оних извршних органа општинских судова, који по таквим пресудама треба да изврше изаплаће, јер забрану треба правдати по пропису § 14, грађ. суд. пост., а понавља по § 469, истог поступка остаје стајати, и пречи је од забране стављење истог дана када је понављано. Оно треба објаснити дотичним извршним органима општинских судова, те да у будуће оваким својим радом се причинљавају, и себи изгубише посабе а и могуће штете доприниоцима, јер би по оправдању забрани морала поново да се плаћа тиска и изврше пресуда; дакле за један исти дуг два пут пресуда доносила.

— На ова питања одговарамо:

1. По ставу првом § 466, грађанског судског поступка, власт је дужна да опозиве дужника да плати дуг по пресуди, и ако он не уочиши одмах нити одређеног измања, које ће му се узети у попис, онда власт приступи сама попису његове имовине.

Опозива власти, која се условљава горњом законом одредбом, настоја се у томе, што позива дужника и протоколирају да саслушају: хоће ли да измири дуг готовим новцем, или ће одредити штотод, од имовине, покретне или непокретне, за продају.

Ова законска одредба важи и за пресуде општинских судова, јер се у § 13, истог закона јасно види, да ће се и ове пресуде, кад се морају извршити на непокретности, извршавати по прописима § 466, поменутог закона.

Да органи општинских судова могу учинити потребу помену, они морају позвати дужника у канцеларију, и ови су дужни да следећу томе повину, јер се не да претставити, да закон тражи од органа, да ради ове опозиве иду лично самом дужнику, јер он то имају да чине само у овом случају, кад дужник није сам на прву опозиву платио дуг.

Ако се дужник неоправдано не одазива овом повину, он чини кривичну из § 327, кр. закона и могу бити казниени, јер немогучају рад власти.

Погрешно је мишљење да у оваквој радњи нема кривине, на макар такво мишљење заступали и простотени судова.

Само над власт некога зоне да га узме на одговор за какву истину прихвати, на он на позив не дође, не може бити кривична из § 327, кр. закона, јер се у таквим случајевима власт иде право по § 21, Полицијске Уредбе, да са етим догласку, те је казна за недолазак садржана у тој самој употреби силе; и

2. Кад општински суд изврши пресуду и она постане извршном, он је дужан, према § 13, грађ. суд. пост. да сам изврши у року од четрдесет дана—§ 24, истог закона.

При извршењу оних пресуда суд се мора држати прописа § 466, ном. закона,

и он нема ни потребе ни права да ставља какве забране, него има да прили понавља а за тим и продају.

Ако, ако приватни тужилац нађе разлога, да незаконно од судске акције ко извршена, стави забрану по извршној судској пресуди, ради-обавештења, било што општински суд дотле није ништа радио на извршење исте, било што тражује да дужник не отуђи ствари, таква му се забрана мора уважити.

У овом случају он није дужан да правда забрану, јер се по § 386, гр.с. и, правде прили само онда, ако тужба за дуг није раније дата, а у овом случају то је раније учињено, па чак и осуда изаплаћа.

Овако забране ствари изаплаће се продаји и пресуда извршују на њих као на сваке друге залого.

II

Суд општине субјелске антом својим Бр. 1135, нита:

„Суд овај, према наредбу Пореског Одсека оп. Пригора, од 25, августа 1911. год. бр. 2186, изабрао је порески одбор на надују 1912. годину, и на дан 29. истог месеца позвао свештеника да одборнице заузме.

Међутим појавише су се несугласице између свештеника и одборника услед тога: што свештеник тражи по 1 динар награде од сваког лица, а они — одборници — нису дали, већ да су бесплатни и не морају му платити.

Услед овог није закључена извршена, те и суд није пореску наредбу могао извршити према горњем наредбу.

Суд овај не зна у овом случају како ће поступити, да ли да свештеника примора на извршење своје дужности и којим законским прописом?, да ли да примора одборнике да плати награду, и да ли има право свештеник на ове награде од лица које врше своју дужност бесплатно?

— На ово питање одговарамо:

Чланови 5, закона о уређењу свештеничког стања, није продајница и закључавање општинских и других чланова као једна од службених радња свештеника, које они морају извршити без награде.

Према томе не може се ни тражити од свештеника, да ове позове врши бесплатно, него имају да плату на терет наместника, које закључа захтева.

Тако, да општински и порески одбор треба тако да плати општински судови, за школски одбор њиховско заблагања итд.

Како чл. 8, поменутог закона није одређено паричног тиска да закључа, то се и награда има узети онолико, колика се плаћају за свештеничјство, као нпр. резане нозала или подосењење.

Ако суд овај у будућу паричну поштом да овај изаплаће, он то може стигнути на терет партије „неправдићених потреба“, пошто, наравно, и одбор донесе своју одлуку у смислу чл. 133 зак. о општинама.

Како се на овом питању види, да општински суд није правно оно, што је у

току ове године изазидо у листу, јер је самичко питање већ једино објављено, то нека од сада боље прати оно што у листу излази, мада се не би прилици називања питања.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Јовта Милић, скитница, из Кушница, коју између 13. и 14. тек. месеца извршио је крађу и побегом. Стар је 37 година, средњег раста, приличног.

Делеша начелника среза ратњачког Бр. 19572.

Драгутин Протић, трговачки помоћник, из Шибика, који одговара за крађу, у чију калу

износио, побегом је 19. тек. месеца исприцао приговора на путу Обреновац—Шибик. Стар је 15 година, нискиј, у лицу мрш.

Делеша начелника округа подратњачког Бр. 15149.

Радисав-Радивој Бошковић, осуђеник београдског казненог завода, радом из Гроњинане среза грађанског, округа ратњачког побегом је 70. тек. месеца из Добринчева, где је био на раду. Стар је 24 год., висок 1'68 м., добро развијен, у лицу црт, очују угасито жућ-

кестих; од особних ознака има: на блеску од несекотине на палу доње руке, у облику праве линије, означене 3 см., и 6 малог у величини крстурог зрна на средњим десном образи. Био је осуђен на 1 год. робије због ослепе крви.

Акт уривае београдског казненог завода Бр. 5469.

Младен Јовановић, аустро-угарски војни безумиј, побегом је из Ниша 18. тек. месеца. Стар је око 28 година, ниски, сувољан, смеђ, брива жутих, у лицу мало рошав, говори језо српски.

Делеша начелника округа нишког Бр. 12265.

Живан Марковић, из Баре, извршио је оклеву крађу Антонију Томићу, механџији из истог места и побегом. Стар је 18 год., сувољан, приличног, косе велике.

Делеша начелника среза грађанског Бр. 52074.

Радован Ивановић, ремондман, из Умко, одговара под своје сресне власти за оклеву крађу, али је у бегству. Стар је 30 до 32 год., средњег раста, великих плавих бркова.

Делеша начелника среза позавског округа београдског Бр. 13165.

Александар Ђорђевић, слуга, оклевао је код начелника округа ратњачког због крађе и превара. Стар је 17 год., средњег раста, у лицу плаз, очују смеђих.

Акт начелника округа ратњачког Бр. 52005.

Иако између 12. и 13. тек. месеца, непознати износила проведи су калу оклеву Н. Палићког и из ове одводи 6836 дин. државне порезе и осталих општених прихода у овој општини: 472 новчанице од по 10 дин., 12 новчаница од по 100 дин. у сребру, 5 новчаница од по 100 динара у злату, три новчаница, 200 дин. у сребру, 36 дин. у никлу и 20 дин. у ланаринама.

Акт Начелника среза девачког Бр. 13158.

Препоруку је полицијски и општински властима, да за ови побеглици линија учествују потпору, и у случају проналаска предузму их уште властима које су потписале издање, с позовом на означене бројеве акта или делеша.

Милеко Томовић, из Долинце, отишао је из своје куће 2. тек. месеца, и до данас се није враћало није се о њему што сазнало. Стар је 22 године, средњег раста, приличног; ниско дошло јакодне има кален, у очују је ланаринама.

Акт начелника среза ратњачког Бр. 17338.

Богољуб, син Драгана Бабића, механџија из Долинца, који је био оклеву у Крагујевцу, побегом је пре неколико дана од свога кале, и до данас се није враћало. Стар је 18 год., раста малог, демишаст, у лицу боо, очују прит, косе смеђе.

Акт начелника округа ратњачког Бр. 19321.

СКРЕЋЕ СЕ ПАМЊА

На дан 8. овог месеца, после подне, један непознати човек, путујући на колица кроз село Панчеву на Пожрењак, зауставио се код једне гавлице кола, које су својом крај пута, међу којима је била и Вољина, жена Станка Б. Милошевића, син, са својом ћерицом старом 4 месеца.

Ушао у разговор са оном женом, непознати је изјавио: како би радио узео једно дете под своје, на захтев од Вољине да види како дете и она му га да.

Он дете дола једној жени, која је с њим била на колица, а онда је тим ошине почео и побеге упути Ношарења.

Док је са женом разговарао, рекао је да се зове Јован Лазић-Стојановић, и да је из Долинца и о срзу подунавском.

Чиниош изјавиош старење је да онај непознати човек није из Османлије.

Он је, по калену Вољине, раста ниског, стар око 36 година, сиб, приличног, обриси, са прити средњим брковима; на десној руци санат у оба прста где има и белег.

Жена је сродствена и доста мена.

У колица била је запретута кобна длаке дорастаје, и ниска је нискобе.

Овак непознати треба живи тражити и ако се пронађе одвести дете, а с њим даље поступати по закону.

Акт начелника среза ношарењачког Бр. 17012.

КРАЂЕ СТОКЕ

Радоју Миларевићу, земљополу из Остружини, украден је 16. тек. месеца један коњ, матор 10 година, далеко дорастаје, у оба задле ниског шуптогаст, са жетом положено, 162.

Делеша начелника среза позавског округа београдског Бр. 13219.

Цетсву Степановићу, из Нушаве, украдена су 13. тек. месеца 2 вола, оба длаке сине и матери по 5 година.

Делеша начелника среза позавског округа београдског Бр. 11897.

Обраћа се на сва ова полицијски и општинским властима да оне потраже.

ТРАЖЕ СЕ

Ванка, син Драгутина Дажмановића, из Луковца, отишао је од куће својих родитеља 7. тек. месеца, и до данас се о њој није могло наћи сазнања. Стари је 16 год., приличног, црну, очују грошастих.

Делеша начелника ср. таловског Бр. 10246.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а према потреби и више пута недељно. Претплата се може унапред, и то најмање за пола године код свих полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и обична власт, и за све друге врстеплатење у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поштом бројева „Полицијског Гласника“ по продају ок. Грваљске се не продају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орденом Светог Саве
четог степена:

Сретен Јовановић, начелника срева студијског, и
Д-р Властимира Пантелића, лекара срева студијског.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 16. септембра 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за члана друге класе управе вароши Београда Марка Понаковића, комесара железничке полиције у Београду, у рангу начелника средњег друге класе;

за начелника друге класе срева ваљевског Косту Стојановића, начелника исте класе срева погорског, по молби;

за начелника друге класе срева нишког Душана Јеремића, начелника исте класе срева бањског, по службеној потреби;

за начелника друге класе срева ваљевског Јована Кузмановића, начелника исте класе срева бродоградског, по службеној потреби;

за начелника треће класе срева срамског Косту Ђорђевића, вршиоца дужности члана управе вароши Београда, у рангу начелника средњег треће класе, по службеној потреби;

за начелника треће класе срева пољског, округа ваљевског, Војводе Анђелиновића, начелника исте класе срева оранишког, по службеној потреби;

за начелника треће класе срева бачког Јована М. Илића, секретара исте класе начелства округа тоничког, по службеној потреби;

за начелника треће класе срева бродоградског Драгомира Јовановића, начелника исте класе срева ваљског, по службеној потреби;

за начелника треће класе срева подгорског Вељка Јовичића, полицијског писара прве класе срева бачког;

за секретара прве класе начелства округа тоничког Данила Драгашевића, секретара исте класе начелства округа врањског, по службеној потреби;

за секретара прве класе начелства округа ваљевског Андреју Станковића, начелника исте класе срева ваљевског, по службеној потреби;

за секретара друге класе начелства округа београдског Михаила Гудовића, секретара исте класе начелства округа ваљевског, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа врањског Николу Ђурачића, начелника исте класе срева пољског, округа ваљевског, по службеној потреби;

за комесара железничке полиције у Нишу, у рангу начелника средњег прве класе, Анту Иванковића; комесара железничке полиције у Пироту, у рангу начелника средњег исте класе, по службеној потреби, по без права на напреду путних и селадних трошкова;

за комесара железничке полиције у Пироту, у рангу начелника средњег друге класе, Д-р Душана Ђ. Милозаниновића, секретара исте класе начелства округа београдског, по службеној потреби; и за комесара железничке полиције у Београду, у рангу начелника средњег треће класе, Милана Ф. Александрића, комесара железничке полиције у Нишу, у рангу начелника средњег исте класе, по службеној потреби.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 26. септембра 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полицијског писара прве класе начелства округа тимочког Петра Иванковића, полицијског писара исте класе срева бачког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срева бачког Драгољуба Коштутића, полицијског писара исте класе срева ваљског, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срева бродоградског Лазара Трипића, полицијског писара исте класе срева срамског, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе начелства округа нишког Мирка Газариновића, полицијског писара исте класе срева прокупског, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срева неготинског Јована Сизгића, полицијског писара исте класе срева бољевачког, по молби;

за полицијског писара прве класе срева ларшанског Јану Константинића, судског писара у оставци;

за полицијског писара друге класе срева јасеничког, округа прагужевачког, Радослава У. Шалића, полицијског писара исте класе срева бољачког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срева жупанског Александра Југовића, полицијског писара исте класе срева третеничког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срева бољевачког Добриноја Трибуца, полицијског писара исте класе срева ваљског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срева ваљског Лазара Петковића, полицијског писара исте класе срева неготинског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе срева срамског Петра М. Јовановића, полицијског писара исте класе срева жупанског, по молби;

за полицијског писара треће класе срева прокупског Радивоја Мирковића, полицијског писара исте класе начелства округа нишког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе срева бољевачког Живојина Поповића, полицијског писара исте класе начелства округа тимочког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе срева третеничког Петра Ђ. Јовановића, полицијског писара исте класе срева бродоградског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе срева ваљског Милана М. Милозаниновића, инспектора правнијана;

за полицијског писара треће класе среца рачуларског Степана Паулића, практиканта начелства округа нишког; и

за полицијског писара треће класе среца алатоборског Свезла Милићевца, практиканта среца севског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 26. септембра 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величества Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саветима Министарског Савета, решено је:

да се Милосав Тешић, полицијски писар треће класе среца безопалачаког, на основу чл. 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 26. септембра 1911. год., у Београду.

РАСПИС

Свиња окупација начелствима, Управни град Београда и Суду општине града Београда.

Пошто је у Угарској, а у местима: Оршави, Азубови и Јутковци у Турском Вечељу званичним извештајима утврђено постојање колере, то на основу члана 7. Париске конвенције и члана 1., 3., 4. и 33. закона о уређењу санитарне струке оглашава напред побројана места као заражена колером.

Према путничким, њиховом пртљагу и роби и њихим стама применити се од данас све мере објављене у „Упутствима за сузбијање колере“ од 10. септембра 1910. г. СвР. 10081.

Препоручује се грађанству и путницима да ову наредбу приме знају, а властима и санит. полицијском особљу препоручује се бржица и строга примена наредба, имајући у виду потребу предиспозитивност у служби.

СвР. 12165.

25. септембра 1911. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,
М. Н. Троковић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

АУСТРИЈСКИ УХОДА МЛНАРИЈА

Извештај из АУСТРИЈСКОГ МИНИСТАРСТВА из 1807. и 1808. године

(Наставак)

Свијер у исто време имао је дворске бочке канцеларија одређена Млнарима

да уходи рукују војску у Влашкој, одређено је и руски министар иностраних дела, барон В. Будберг, маркиза Паулића, родом Тапијана, са заповешћу да отиде у Далмацију и да се што боље извести о стању француске војске у Далмацији, да види да ли се не би како могла створити преко Србије и Босне нека пазења руске војске у Влашкој и руска померење војске, која се налазила у Котору и на Јонским Острвима. У исто време Будберг је дао нарочито писмо Паулићу за Кара-Борку.

Марина Паулић, пошто је прибавио потребне податке о француској војсци, пренео се на Трста и дође у Зему у намером да пређе у Београд, али га аустријски пуковник и командант места у Земљу задржи говорећи му да његов пасош не гласи за Србију већ за Влашку. Како тако унео је Паулић да пређе у Београд! Али тек у Београду нашао је на смејне и методе.

Прешавши у Београд 18 јуна примио га је Младен Милошевић, као командант места са оним поштовањем, које се одaje изасланику пријатељске државе. Али у то стигну неки трговци из Земуна и, нека сумња, по утајина земунскога команданта, кажу Младену, како је Паулић француски агент и варљан. Пошто Паулић није знао руски, и врло рђаво немачки, већ само тапијански и француски, није се могао ни на који начин споразумети са Младеном, то овај попусти да је Паулић завета изасланик Будбергов и почне се према њему понашати отворно и непријатељски, а нарочито кад му на питање и земунски командант предати Паулићу како варљану. И да није био секретара саветскога Михаила Грујевића, који је уредно и секретар Младенов, можда би Паулић прво ало прешао. Његов је дознак постао још гори кад је 20 јуна прешао на Земуна у Београд Милош Урошевић, земунски трговац, који је био један од главних устаљачких дилерата, који је уједино и поверљив аустријски човек, који је извештавао петровградску команду о свему, шта се мислило и радило како у Београду тако и у Србији. Утицај Милошевића умало Младен није био Паулићу у Небоју Кулу као францускога агента. Најпосле једна је Паулић унео да убеди Младена да га пошље Кара-Борку, коме је носио писмо од руског министра иностраних дела.

Паулић је био поверљив руског министарства иностраних дела, носио је поверљиве заповести Кара-Борку за српски народ, али због незнања језика дошло се да су му били тукачи ауди који су били у служби аустријских излети, који су могли сазнати баш оно, што је требало да остане тајна за аустријску дипломатију. Не само то, већ су прилике доносе, да се и агенат аустријске дворске канцеларије, Млнарин, узнема у ту ствар и да сања унеколико тајно, који није требало знати. У поменутом извештају Млнарини пошље дозван Паулићу

чијен у Београд као и намеру истог доласка.

У исто време кад се спремао поћи из Београда, руској војсци, кажу Млнарин, дошао је на Земуна у Београд један руски пуковник, који је погла био у аустријској служби а на имену маркиза Паулића, пријавио се градској команди Младену, а рекао му: да је, послих од рускога цара Кара-Борку као „курир“ с допонама и другим заповестима, да се тачно обавести о намерама, утајина и ако нађе да је парод оди „моћу царској да им као царов пуномоћних све њихове жеље и претензије помогне и у име цара обавља сваку помоћ у војсци и у ратним потребама.

Због тога се Паулић морао неколико дана у Београду задржати, да би, сасвим нишавио ауди и да би испитао „поглази“ Београда у војном погледу и, сасвим београдског тврђаву. Али како овај пуковник осим францускога и тапијанскога језика није знао другог, на јим руски ни српски, осим по мало немачки, то се је поменути Младен потражио, да будем тумач, чему сам се одмах одказао. Паулић је са обзиром српских обичаја отиша у град одведен и тамо је заједно са мном и с његовим братом, који се састојао из једнога „Француза и једног Тапијана, наместен у резиденцију пријатељског напе.

„Стурдади овај пуковник као што сам ја очекивао, дође у моју собу, која је била поред његове и покуша на најдешни начин, да не испитује, дајући ми „прилику да уђем у његов донос, пошто је желео да се опријатељи са мном. Упорно тој његовој жељи заки је напн, пошто је желео преко мене тачно сазнати политичке и војне прилике српскога народа, као да ли српски народ ради Аустријанце, да ли више волимо Французи или Русима; а што се додас овај грабни народ није обратио за заштиту мајног „Француза, који би им досад могао учинити да и краља имају; затим, са које се стране може овај град најлакше узнети; колико говора и колико муниције има у граду. Занимљиви да ја добро познајем град, тражио је чак и ти, да му дам план шеталишта план трговце. Из свега његовога познатија могао сам гласити да је француски агент, те сам гласио да осуетим његове намере, колико сам год био у стању, дајући му у свему супротна обавештења. „Моје познатије додас му је пако у очи, јер је знао да сам раније био у служби аустријскога цара па је почео не само на аустријску војску већ и на Његово Царство Величанство бацирати разне кофалне речи, због чега сам мислио, да ми је дужност, да је оставио моју собу, јавио Младену, како ми је овај пуковник врло „сумњив, јер ради све у француском „ауку.

„Оно, што сам ја казано Младену, као и захтев пуковничког да се разла нима, која су била у његов секретар српског, кроз два дана потпу у Беч и у Трст, изазвао су велику сензацију у народу. „Стога је затим одмах државно саопштавање и од поменутог пуковника тра-

У Београду, Паулићу у Зему, прешао у Београд и у опште, што је у мени било у Београду каже аустријској у Београду: „Parisot, конвенција П. А. Поника „Parisot, септембра 1911. г. Јако.

жено да потпуно објасни какве заноси-цести има, а тражио је и његов напос. Јасно се видело, да он има залаченог писмо за врховнога војска Кара-Ђорђа да из писмога идемо се, да је дошао из Немачке преко Пољене, Беча, Трета, Црне Горе, Карловца [код Новог Сада] у Београд. Затим је испитиван каква је посада имао у Бечу, у Трети, у Црној Гори, и у Карловцима и како је могао тај пут преки у току 12—14 дана?

„На то је он одговорио да је у Бечу имао посаду код рускога посланика а у Црној Гори и у Карловцима код интронизатора.“

„Пошто је у пола одговорио на тражена питања, речено му је, да се овде ништа не може решити, пошто Врховни Војска није ту, да његова понавља и његове противе изналажу сумњу као да је француски агент, то да не могу ни његова јури ни његова писма бити одла-сана у Земљу. На ову неочекивану за-браву он се реши да се одмах, и не савршеним послом, врати у Земљу, што му такође није одобрено. Тада је он по-нова истакао своје захтеве и тиме део Савета раздражнио и наљутовао и неће го-дети. Од њега је најпосле тражио да иде у Врховном Војска, на ко козило то да-жеко било али неће то, онда да про-веде свој живот у Нобелију у талини.

„На ову претњу пуковника, бојења се да је у дело не приведу, није се више „протинио, већ је са њим, као са тумачем, и са још четворицом пратигаца по-шао одмах врховном војска Карађорђе.“

Стација пратигаца, као што се види, десило се да поверенику царском и рус-ког министра иностраних дела биде у Београду пред Младеном Милозавићем и Београдским Саветом тумач пилују царско бече канцеларије Емерка Миларић. И не само то, већ је исти Миларић одређен да врати Паулуцију и у срп-ски сташ под Неговином да му и тамо буде тумач.

Миларић је уз пут врати Паулуцију и обрћао напак на све оно, што ради, и у поштомат новостима напомиње: како је Паулуцију (у свој) дневниа бележио и пр-тамо слави брзаклаз и опустуја сташа [путовао се до Пореча Дунавом] и свако-месе време аустријској граница угодно било за одбрану или за напад. Када су стигли у Смедероу, у вече, где је био Управни Савет, Паулуцију је мислио да ће код Управног Савета проки боље, него у Београду код Младена. Али како је с њиме путовао Миларић, и земауши трговца Милоу Урошевић, то су одмах разгласили како је Паулуцију француски агент.

(НАСТАВЉА СЕ)

— 282 —

КРИМИНАЛИТЕТ У СРБИЈИ У 1909. ГОД.

У нашој расправи: „Криминалитет у Србији 1905—1909. год.“^{*)} изнели смо у анализали највећа кривична дела, која

су у Србији извршена у прему од 1905. до 1909. год. закључно, и утврдили:

1. Да наш криминалитет, са враз на-шим изузетком, није професионални, већ спонтани и локални, и

2. Да ма у погледу општег крими-налитета не стојимо тако једнако као што се верује, већ да су то свега 10 до 12 срезова који са својим неоправданим локалним криминалитетом потврђују знатно циљу општег криминалитета, и у оном погледу делу земљу представљају много горе него што је у ствари.

Да видимо сада како стојимо са крими-налитетом у прошлој 1910. години. У стању смо, међутим, одмах изјавити, да је прошла година у погледу крими-налитета знатно одмакла од претходних јој лет год, и да се овај напредак не огледа само у мањем броју извршених кривич-

них дела, већ и у јачем проценту про-нађених кривича, као што ће се то већ видети из даљег излагања.

Према званичним и јавнојодно прове-реним подацима полицијских власти, у прошлој години извршено је у Србији:

1. Убиства	378
2. Детоубиства	49
3. Покупија убиства	349
4. Разбојничтала	122
5. Палењина	730
6. Опасних крађа	1640
7. Злонамernih поштоматају ту- ђих ствари	200

Свега . . . 3468

У ранијим годинама дела ових било је:

	у 1905.	у 1906.	у 1907.	у 1908.	у 1909.	Свега
1. Убиства	466	470	415	480	469	2300
2. Детоубиства	39	50	46	31	36	202
3. Покупија убиства	328	395	357	411	401	1892
4. Разбојничтала	146	116	117	112	162	653
5. Палењина	378	552	720	768	622	3240
6. Опасних крађа	2514	1874	2114	1972	2064	10538
7. Злонамernih поштоматају	236	237	195	265	266	1199
Свега	4307	3694	3964	4039	4020	20034

Као што се из наведеног прегледа види, општи број кривичних дела у прошлој години (3468) за читаву је осмину мањих од средњег општег броја за претхо-дних јој лет година. Пада нарочито у очи — и то се задовољством констати-јемо — да су се највише и највећа кривична дела — убиство — знатно ома-њала према ранијим годинама (378 : 469 : 468 : 415 : 470 : 466 у 1905. год.). Исти је случај и са опасним крађама, па и са покупијама убиства (са изузетком 1905. год.). Прој разбојничтала (122) знатно је овако према броју разбојничтала из 1909. год. (162), а тако исто и злонамernih по-штоматају туђих ствари (200 : 266).

Прошла година, као што смо поме-нули, показује знатан напредак и у по-

гледу репрасиома. Општи проценат про-нађених кривичних дела у тој изнесу 58% док је ранијим годинама износио: 44.8% у 1905; 48.5% у 1906; 49% у 1907; 44.4% у 1908 и 48% у 1909 год.

Анализују криминалитет по окру-гама у поменутој нашој расправи ко-нстатовали смо, да су у погледу крими-налитета најбоља округа: ширетски, па-левски, пински, подришки итд. а најгори: толички, крагујевачки, руднички, ча-чакски, београдски, пожаревачки итд. Општи преглед криминалитета по окру-гама у претходној години од 1905. до 1909. год. закључно, и његов износ према броју становништва био је овакав:

ОКРУГ	Број стано- ви	Убиства	Детоуби- ства	Покупија убиства	Разбојни- чтала	Палењина	Опасне крађе	Зло- нам. пош- томатају							
		Смрт и тешке повреде	Убица	1. убиство и покупија убиства	1. убиство и покупија убиства	1. убиство и покупија убиства	1. убиство и покупија убиства	Смрт							
Београдски	138967	158	878	1189903	170	624	28	4887	187	746	363	340	20	3083	
Врбаски	113218	76	1953	16	16321	30	2895	28	1354	134	1155	410	230	62	2147
Врбаски	258702	299	1162	16	14317	174	1388	21	6554	123	1232	525	183	71	3385
Крагујевачки	142703	161	817	16	10335	146	1018	47	3748	267	354	808	31	90	1044
Крагујевачки	101550	21	1419	11	9539	65	1639	30	9049	178	988	666	172	10	1570
Крушевачки	150279	121	1148	8	18738	81	1805	21	855	176	852	338	274	214	792
Моравски	188040	174	1074	12	13572	149	1398	68	2735	276	600	836	267	111	1760
Нишки	138363	101	1767	4	4594	92	1925	15	1259	224	815	565	234	61	3015
Подришки	161005	21	1372	17	6878	25	3727	7	14808	88	1105	127	542	28	2773
Пиротски	139753	129	1703	13	16094	116	1897	20	7255	196	1331	548	292	276	2515
Пожегарски	243701	244	840	25	9758	108	1354	140	1540	165	880	290	154	39	4438
Руднички	78111	92	890	8	3772	35	1420	31	2297	16	1261	255	380	39	1504
Смедеревачки	134375	100	1245	5	38915	109	1982	20	4455	244	251	773	170	1922	774
Томички	130807	118	1213	11	12808	81	1738	29	3541	237	544	893	940	34	2915
Удубачки	195992	195	330	6	12008	149	462	310	3128	153	1648	329	1107	109	1447
Удубачки	138760	198	1084	19	7360	39	1841	23	6034	129	1071	350	340	34	3854
Чачакски	139939	131	846	29	6543	94	1393	25	4696	111	1065	618	202	59	4684
Београд	86747	25	3223	7	11535	36	1442	7	11535	18	8472	279	118	51	2767

^{*)} Видети „Политички Гласник“ од ове године бр. 3—11.

Ако кривична дела из 1910. год. раз-
судовишмо по окупинама, и посматрамо

их у односу према броју становника¹⁾,
добили смо овај преглед:

ОПШТИНЕ	Број станов- ника	Убиства		Детови- ства		Полууби- ства		Разбојни- штва		Палежне		Опасне		За, пона- штаја	
		Осуда	у односу на ста- новина	Осуда	у односу на ста- новина	Осуда	у односу на ста- новина	Осуда	у односу на ста- новина	Осуда	у односу на ста- новина	Осуда	у односу на ста- новина	Осуда	у односу на ста- новина
Београдски ...	157,230	39	4913	—	157,230	18	5734	4	15660	30	2668	18	2246	11	14,291
Павловски ...	155,590	24	6581	2	78955	15	11,209	0	17,757	53	7955	154	600	10	15,519
Врањски ...	256,750	28	9170	6	42,791	23	7288	6	42,791	44	8838	68	2730	9	28,957
Кривопаланачки ...	187,740	26	9944	1	197,740	25	7404	8	75,925	30	3407	99	3893	24	7,608
Криштички ...	113,562	2	34611	0	37,784	17	6076	10	11,630	38	2088	98	1257	7	10,914
Пиротски ...	167,810	14	8993	2	32,672	17	8907	6	37,967	19	5784	68	2797	35	5053
Панчевачки ...	226,012	44	4327	3	47,339	24	4417	12	16,358	72	2811	160	1292	102	13,924
Нишка ...	195,973	18	15,957	3	37,987	19	16,317	3	45,335	46	2264	50	3818	18	10,887
Пиротски ...	112,762	2	36,351	1	112,762	8	14,683	1	112,762	32	9909	50	3234	8	14,987
Потрпачки ...	279,872	14	14,295	4	36,718	29	16,212	3	11,434	17	12,445	120	1894	14	18,209
Пожаревачки ...	269,510	44	22,206	3	88,538	28	7435	45	20,644	0	29,017	150	1013	4	23,151
Руднички ...	102,118	16	14,951	2	31,109	15	7140	2	43,104	11	6955	40	2155	2	25,730
Смедеревачки ...	144,338	21	6878	2	32,310	29	7222	2	26,632	51	2439	79	1828	1	14,840
Топлички ...	148,120	12	12,544	4	37,980	5	9963	4	36,987	45	3452	49	3834	10	16,912
Топлички ...	116,831	27	4085	—	116,831	33	2385	3	36,787	32	5458	16	4604	8	15,333
Ужички ...	166,019	15	3314	3	32,607	17	8833	2	74,997	65	5776	26	4154	4	23,337
Чачкачки ...	140,942	18	2830	2	46,991	18	7286	4	33,332	24	5672	78	2915	5	28,119
Воеводина ...	906,000	0	15,000	4	27,500	12	7500	1	15,000	—	30,000	118	818	3	45,004

Из изложеног прегледа види се да је у погледу убиства најгорје окупје толико-
ки једно убиство на 4087 становника,
а најбоље окупје нишавско (једно убиство
на 56,513 становника). Овако нешто стапа
на ова два округа констатовали смо, ме-
ђутим, и приликом анализе кривично-
ности према до 1905. до 1908. у
окупју толико једно убиство на 526,
а у окупју нишавском на 437 станов-
ника, за 5 год., што значи да они ре-

зултати нису случајни, већ редовни,
стални. Другим речима, може се узети
готово као поуздано, да се у Србији
најмање убиства извршује у окупју
нишавском, а највише у окупју толико-
шавском. Дојдећемо даље, да је окупје
нишавско скоро и у свима осталим
кривичним делима даже постојао на
осталих округа, а да је у погледу кривич-
ности међу њима најбоље.

(својим сја)

ГРАЂАНСКИ И КРИВИЧНИ ЗАКОНИК

Српски Грађански Законик

До пре неколико година, никоме није
падало на памет да штампају поједине
законе, јер се то некако сматрало као
искључиво правно дело.

Рачунало се, на сваки начин, да ће
државна и моћи и морати дати апсолутно
неправне законе, онда, како су доше-
ли од законодавних власти, и да је
гаранција за ту тачност био у томе, што
ће се издавајући законе поверавати и ве-
ћем броју људи и много јачој контроли,
него што би то могло бити код приват-
них издавања.

Међутим, од пре новог времена и
код нас се пошло другим путем, као што
је то одавно учињено у другим земљама,
и ли не само да приватна издања Грађан-
ског, и једно Кривичног Законика.

Ово одступање од старије схватања
изазвало је разноврсне оцене.

Тако не поклапа оно је једна повреда
једног искључивог државног права да
штампају законе; по другоме оно је једна
погрешна и један прогрес, јер се пружа мо-
гућност приватној иницијативи да пружи
још боље и корисније издање од онога
што је пружала држава, а по трећем то
је једна опасност за правосуђе, јер та
приватна издања могу бити погрешна,
пошто је искључив државни надзор при
њиховом издавању, то би, тако, многи

грађани био изложени већој осуди или
гашењу правног права, и обрнуто многи
би пропали са мањом извесношћу, него што
би по самом оригиналном закону тре-
бало и т. д.

Ми лично не делимо мишљење ових
последњих, јер су извесна, чисто државна
издања појединих закона, тако извесно
и извесно ефикасна, да кажују скоро од-
сутно најбољичије савесности у вршењу
једног повереног посла.

Последње издање законика у поступку
судском у грађанским приликама, кажу-
је то од сигурности.

Ми, некико, нисмо зато, да се отапа
на пут појединцима да приватно издају
поједине законе било са личним комен-
тарисањем оних, било са напоменама
јуриспруденције која је променом ових ство-
рења, али, извесно, приватно издање
државно, да таква издања поддрже својој
ревији, и да их, према њиховој тачности,
примили или не примили као ручно писану
за оне, који примењују законе.

То се право и не може и не сме од-
ређати државом, јер није искључиво могућ-
ност да та издања одоста буду погрешна
и различита од оригиналних закона; и ако
би се на њих наслоњили сви судови и све
власти, и они нижи и они виши, могло би
се догодити, да једна законска одреба
буде погрешно примењена од свих њих.

Овакав случај, рекосмо, могућан је и
код државних издања некажњиво сре-

ђава, само што у том случају одговор-
ност за ту погрешку пада на саму др-
жаву, као творца тога издања, док би за
одинични случај, који би био наслован на
приватно погрешно издање, били лично
одговорни органи, који би се тим из-
дањем служили, пошто државна није лич-
но судиловаца у његовој издавању ни-
та је на какав други начин принала, и
на тај начин издавања одлажење, да се не
ома и њиме послужити.

Законик који је средом г. Никетић,
имајући ту добру страну, што у текот де-
ла све новине одуше Касимиром Суду,
те тако приликом доносила одребама,
у великом случају, чине сталном, а сам
то доноси и све расписе који су у вези
са применом појединих законских одре-
ба.

Верност њихову са оригиналним ми-
слима породица у целини, те пошто не
можемо ни говорити о тачности ових
законика у опште.

Али уколико смо летимичким пре-
гледом излагали неке погрешке ми ћемо
их изнети, те ће то помоћи да се оне
погрешке исправе било при евентуалном
репринтирању или какав био при само
у употреби њиховој.

Како ових погрешака има и у књизи
Грађанског Законика и у ојој Кривичног,
то ћемо ми прво почети са Грађанским
Закоником.

Давље, код § 20, Грађанског Законика,
штампана су два законска решења —
једно од 7. јуна 1852. године ВР. 423,
и друго од 15. септембра 1855. године
ВР. 1008, која говоре о одузимању
приватних добара за јавне потребе.

Како је г. Никетић, наома сам иди
предговор ових издања, употребити тако
звани чист систем сређивања, то су и
ова законска решења штампана са
као историјски подацима о развоју на-
шего законодавства, него као закони који
и данас важе, и који треба да регули-
сарају одношаје приватних сопственика
према оцима, који покушавају да им
ограниче и одузму сопственост.

Међутим, оба ова законска решења
се могу да посматрају овој спери, јер су
укупнога § 30. законика о заузимању
приватних добара за општенародну потребу
(експроприација), који гласи: „Ако овај
закон почне да важи, губе силу: 1. Прва
тачка најновије решења од 7. јуна 1852.
године ВР. 423 (Збор. IV стр. 113); друга
тачка истог решења је законом о стварима
јавним друштвима (Збор. 18 стр. 125 и 21),
и 2. решење од 15. септембра 1855. године
ВР. 1008 (Збор. 8 стр. 80)“.

Код § 24, овога закона, г. Никетић,
је штампано чл. 126. закона о непосред-
ном порезу, који говори о застарелости
распоредног и казненог пореза.

Како § 24. говори о томе, да се по-
тем застарелости не могу прибавити она
права, која држави припадају, односно
да се приватна лица не могу ослободити
уопште дужности плаћања пореза др-
жави путем застарелости, управно да не
могу стећи у овом погледу сопствену и
изузетак познан од других грађана, а

¹⁾ По последњем попису.

чава 126, међутим, регулисала оне случајеве, у којима се држава лишала права наплате распоређеног пореза, то се тешко може наћи на каква већа и једина разлика између ових одреба, те прелице чл. 126, پر може унети забуну, него што би помогло, да се значи: § 224, правилно схвати.

У овој књизи штампана су и правила о односима слугу и њихових газда.

Члан 10. ових правила мења је под 9. априла 1905. године ЦК 8061, и после првог доброг друга става, који гласи: „Уговор о служби захтевају се најмање на месец дана, а ако у уговору није извршено криве рок службе нарочито договорен, сматра се да уговор важи за месец месеца“.

Према томе, ранији други став постоје је прекинута ставом.

Ове измене г. Никетић није увео у своју књигу, те су у овоме делу правила погрешна.

Имено од 30. октобра 1910. године, ЦК 20891, доносије су датума и године, те у овом књигу пису могао би ући.

У Кривичном Законику г. Никетић је оставио у целини изјаву парламента, који су али сав оне или делимично укинути и замењени специјалним законима.

Истина, он је код њих одмах штампао текст тих специјалних закона, који их упуштају али мењају, али, по нашем нахођењу, ово последње неће помоћи, да се избегне примена Кривичног Законика за све случајеве, него специјалних закона, јер се многи оштеће, нарочито отишлени, који се такође могу служити неговим издањем, неће умети наћи у издавању ових случајева.

Наше је уверење, да је г. Никетић, требао бити поседни постављеном систему сређивања, и да у закон увесе само чити текст који важи.

У овом погледу спавио одмиче последње државно издање, где је нарочито напоменуто, да те одредбе не важе, али да су бар спорне и зашто, те су тако сви они, који се наме служе, нагањани да о овоме обављају мисао пре времена.

Одредбе, код којих су учињене грешке, оне су: § 334, 331 а, 335, тачка 1, 365, тачка 6, 367, тачка 2, 3, 4, и 5, 371, 375, тачка 3, и 4, 395, т. 6, у већи са т. 4, § 339, и тач. § 375, 381, 382, и 392.

Када су, вако, у чему, и којим законима укнуте или измењене поменути одредбе, ни одне не можемо изнестити, јер нам то не допушта простор листа, али упућујемо оне, који се интересују, на члан 4. „Кривични Закон“, који је остављан у 10. броју „Полицијског Гласника“ за 1905. годину, у коме је то исправно изнесено.

Док. С. Калајек.

— ОШКО —

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

— Једно разбојништво са убиством у кућу —

Hugo Friedländer

(СРБИЈА)

Млади човек се светино опирао тврдећи, како не осећа никакву скановност за крив-

ман однос са женским, али је напоменути крив пристао. Он је првато у себи: можда љу на тај начин, бар да кратко времје, изнестити на што друго. Али он у напућу жена на полушета, на у просторијама, где су се претинали вино, музика, дубав и разувана неселост, млади убица није нашао мира. Распуцајућа тежица и онавајом лице убице јерте непустача су му се пелали. Он ускорено похитао кући. Али кога је сав као да су за увек побеган од њега. У уторак 13. новембра, он је напослетку савладао у зомор заспао око 8 часова у јутру. Још је био мрпал на улици. Тада немо лагула јаво на његова прага. Стари полициска инспектор Енгел са три младарица ступише у кућу. Они пробудише младога човека, и намераше га, да одмах устане и да се обуче. Потом му велаше гласовним знаком руке на лева и поводише га у позоришту. Одлучиш у почетку, млади је човек признао да је извршио разбојништво са убиством у кућу. Он је изјавио: зове се Тома Рикер. Рођен је 28. децембра 1888. у Херингену у Чешкој, а вера је католичка. Отац му је грађевинар и куман човек. Он сада штампе у Рајхенбургу у Чешкој. Мати му је такође жена. Он има још само једног млађег брата, који учи гимназију у Рајхенбургу. И он је у истом месту учио гимназију до 7 разреда. Хтео је студирати теологију, али му је тешко било учити. За то је напустио школу и ступио код једног разбојничког вртара на замат.

Отац га је давао, те је и музичку учио. Он има скупољеног ливоту, на којој уно извршено да свира. По свршеном матулу у Рајхенбургу провео је два семестра у занолу за поштарство у Оранијенбургу код Берлина. Одатле је отишао у Триер као поштарски помоћник. Неко време потом ангажовао га је вртлар Берндт, да Вансбелка. Али Берндт га је после кратког времена отпустио. Берндт му је заплео у радничкој кавани, да је као вртлар потпуно неупотребљив. Сем тога Берндт му је казано: „А сај прва секретар немачког поштарског савеза; ја љу се поштарати, да наглед у Немачкој не најде рала и да буудете протерана“. Због тога он није могао као поштарски помоћник више није никаква посла. Берндт му је још и то казао, да ће он бити стављен на првој листи. Али он је нашао место у једној гвојдарској радњи у Хамбургу са платом од 20 марака недељно. Како је био вегетаријанац и вегетаријанац, он је могао врло добро изапати на крај са том платом. Али после неког времена он је напустио и то место. После тога он више није могао наћи никаквог запослења.

Оно младо новца, што је имао, измало се брзо и он није имао зашта купити ни парче хлеба. Он је данама гладовао. Да је писмо својом оцу, он би добио поштом обратном поштом, али му је мучно било, да он открије своју беду. Када једне ноћи није могао од глади заспати, дошао је на мисао, да оде на железничку станицу, да ту потражи каквог кидућног спровозача, који сам путује, да уђе у његов купе, па да га ту у згодни прилици убије сакромом и опачка. Последња три

дана преко убиство није имао нише ни парчета хлеба да једе. Због тога изабрао је за своју жртву, када је дошао на станицу.

С обзиром на то, што Тома Рикер у доба извршења дела још није имао 18-их старости, он није могао бити наведен пред поротни суд. На дан 13. јануара 1907. г. судио му је због убиства и разбојништва редован кривичан суд у Оранију. Млади убица, који је безнајни руку био доведен на оптужничку калуку, чинио је најчистији ушлас не само својом милом ватром и превршним извес, већ и својим еним напираним, отменом своје појаве, а и најчистијим органо и пробраним говором без акцента. Био је тешко замислити, да је тај млади човек био хладнокрвни убица.

Председник: Ви сте 6. новембра 1906. отишлели један дневник са мотом: „У име Бога“, како сте дошли на ту мисао? — Отуђени: Не знам ни сам. — Предс: На шта сте разлога написали мотом? „У име Бога?“ — Отуђ.: На то ни сам не знам. — Предс: Можда вам је било познато, да трговци стављају на својим главним књиџама мотом: „У име Бога?“ — Отуђ.: Није ми познато. — Предс: Јесте ли религиозно васпитани? — Отуђ.: Јесам. — Предс: Јесте ли и до данас продужили религиозни живот? — Отуђ.: Ја сам често криво у прику. — Предс: Ви сте написали у дневнику: „Воридише постојанство одузео ми је сваку вољу за поштарство. Он је увео, да ме рушира. Ја сам већ толико време био носла, у таквој беспосници човек узе мора све дубље тонити. Ја сам врло дубоко плао. На што ће те још напати?“ — Предс: Шта сте ни написали са овим, како сте већ дубоко плаи? — Отуђ.: Када је човек у неку руку нагађао, онда је он на сваки начин дубоко плао.

Рикер је у дневнику написао још и ово: „А завршио каву пренару надостаје ми храбрости, напротив могао бих се одлучити, да убијем и опачкам неког човека само да бих задолбио своју глад“. На питање председничког отуђени је приметио, да је он, док је био био носла, врло много читао и то нарочито стручну литературу. Он је једном читав један роман, у коме је било описано једно убиство са разбојништвом у позу, али он није због тога дошао на мисао, да изврши убиство. Једном је био дошао на мисао, да поштом заслужује пошти, али ту мисао није ништа оставио. Он је схао и читање и несе у хамбуршке и алтонске новине, али за то није добио никаквог хонорар. — Предс: Вете, да сте ни, кад сте били у Оранијенбургу, причали једној младој дами, како се не дозмете Рикер, поћ Фернандо и да је Рикер само ваш поштом; да је ваш отац немачки племић, а да вам је мати била циганка? — Отуђ.: То је било само хвалословије. — Предс: Одкуда вам је био новац, којим сте наплатили путну карту? — Отуђ.: Узалимо сам од галдерице једну марку. — Његов глас и галдерица изјавила су као сведоци, да је Рикер био врло уредан човек, који је јавно сваком поштом. Они му не би могли никада при-

нисати никакво рђаво дело, а најмање један тако страпанчаљив. Они нису скупљали, да је млади човек гладолов. Да ми је признао своју невољу, он би био несумњиво ловац на новчаник, нарочито што ми је било познато да је он сам измучени родитеља. Он је оваро тако дивно на авијацији, да су дупли на узвици застављају да слушају мелодичне звуке.

Доказало се, да је оптужени, још као дечак често латио од главобоје, а да је показивао патио и од грчевих. Оптужени је па питање председничког пристепо још, да је увек био на харму кроз осветљив. Патио је од бесанице и смејао је врло тешке снове. — Следница је утврђено, да је Ривер коју сам гласно говорио. Лекари су и поред тога дали мишљење: да је оптужени у доба извршења дела био душевно здрав и да његова слобода воља није била искључена. — У току претреса појавиле су се као сведоци две даме из полицијета, са којима је Ривер у недељу по убиству провео у једној јавној кући. На захтев државног тужоца да према сведоштвима ових сведока отгањени је претрес за тајан из наравствених обзира, али је представници штампе било допуштено, да остану у сали. Сведоче ових дама¹ наравно нису за саопштавање, али се може толико изнети, да су оне сведоци у истинском односу са Ривером добили утисак као да је он Хомескувалд. Суд је осудио оптуженога највише допуштеном казном од 15 година затвора.

С. БЕЛАНОВИЧ, М. Е. П.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Од ових последњих речи тек сам се уплатио, јер по начину како су изговорили видео сам да председника није поверљиво у моје причање. Примко сам ипак његову забавну понуду, али послие неочекује у часу кад сам требао поћи на окуп, гурајући руку у рупеове стама сам изнати, преставајући човека који је у очајању: Ах, Боже! та ја сам заборавао у Мерле-у моју кесу у којој су ми банке и осам небуквених дупата... треба да омета одем... да, омета, али како ћу да најдем пут... кад би позвао кога знам предом хтео да пође са мном?... пратили би се сутра рано то да на време поједом са нашим робљама². Онај предлог отишати сваку сумњу од мене, пошто човек који гледа да умире обично не тражи друштво које сам ја тражио; а он се позвао прединајућу награду пристаје на тај предлог. Ми отуђовасмо, дакле, и у свакујемо у Мерле-у. Показав сам добро појмо путем и он бео добро дошле; дошавши га руком у првој вези на коју највишемо у вараши. Он ту оста да ме чека за столом, али боље под столом, и чекао ме је сигурно дуго.

Притога која сам рече питао сам га пут у Ван, и дознав га доста тачно, те

појам као што каже холандска пословица са страхом у потвештања. Два дана првојше бео смејати, а трећега на неколико маља од Демона, на једној олуји друма, палим у руке двојици мањара који су се крајали са сировога.

Изненада појава жутих панталона и операвених пешива збуни ме и изгнано да бегаи; мањарима ми изнисуше да станим, показујући ми да ће да упуцају на крабова. Стао сам; нисам имао никакве исправе, али и ми показе на ризик: ја сам Динал родом из Оријона, побегом сам са хаће „Коварде“, која је сада у луци Сен-Мало. Сотиња се спали, да сам ове појединости дознао у заводу где сваки дан стижу новости из свилу злука. — „Како!“ повика мањар, — ја сте Август или чича-Динала која станају у Оријону на пијаци преко од „Златне Куле“. Нисам ниго рећи протриво аз ма шта било; ништа горе није ми се могло довести него да дознам да сам одбегли робљама. „Е, рече мањар, баш ми је хваљо што сам вас ухватио...“ али сад немо другог хена, треба да вас волимо у Оријон или у Сен-Мало³. Молио сам га да ме не води у Оријон, јер сам се бојоо судица са мојом новом фамилијом, али понаредним пареди да ме води и сутра дан стигну у Оријон, где ме затворили у Поштању, кућу у којој су затварали бродаре и која је до данас алања које су мислили употребити за робљама које су узели из Бреста.

Уплатио поново сутра дан изјавио сам: да сам Август Динал, и да сам био дозгопа извештају заду да бих видео родитеља. Одговорио ме тада у субу где се измашине један млади човек из Оријона, оптужено да је протриво неком поручнику. Пошто је разговарао са мном он ми једно јутро рече: „мој знамеца, ако хоћете да платите доручак ја ћу вам рећи нешто што вам може користати“. Његов тајанствени изглед, нагласак којим је изговорио реч „знамеца“ односнопојине ме и натерало ме сам платити доручак и при свину он ми исприча ово:

„Ви верујете мени?“ — Да. — „Е, добро, ја ћу вас извући из неприлике, не знам који ете ви, али знам поуздано да нисте Динал, јер он је умро пре две године у болници „Св. Петар“ на Мартинику (ја се трех); да, он је умро пре две године, али онда то ниво не зна, толико је реда у нашим болницама у колонијама. Сад, ја вам могу у његовој фамилији дати доста података да ће моћи проћи под његовим именом чак и код родитеља; то ће бити у толико лакше, што је он отишао од куће врло млад. Њего ми друга једна ствар. Пре но што је отишао, Август Динал је био тетован на левој руци пртежом што га имају већина морнара и војника; то је био евакуација са вешима. Ако хоћете да вас затворе са мном у Језику за петнаест дана ја ћу вам зарадити исти знак, па исти начин, како га и други праве.“

Мој поет нагледаше слободу и искрен. Објаснију зашто је он се задовољавао да моју ствар поналујући вољу да исмеје правду, да уради оно чине су сама осуђењеници одушевљени. За њих ушнати

трат, сакрити свој пут, и навести ми погрешан рад, јесте једно зловољство, које он драго воље купују по цену да буду невини дана у Језику. Требао је то и онде ушнати; и начин је био био лафан. Под прозорама собе где смо ми доцртавали измашине се један шљавио и ми га немисмо габати кувањима од хабеа, а кад ми он позрети измашајом ми га зачинавамо да се тузи. Кад нека сменише није постојало дуго а дође измашаја и изведе нас не казујући нам једно. То око те сменише узалежи у једног свече прво влажио, али доста видно. Чим смо били затворени мој друг започе поном у коме усве потиуно. Рад се састојао у томе, што ми је руку бо са вешине изглади окупињени у енопи и уклашених у туи и у кармин. После дванаест дана доводи су били зарали и само су остали ожаљни по којима се није могло познати колико има дана-када су нацијени. Тај друг ми је казао још неке појединости о фамилији Динал, коју је познавао још од детињства; он је чини ми се чан био и род, те ми каза и неке особине које другог ја.

Она су ми обавештења била од неочекиване користи, јер шеснаестог дана, од нашег затварања у Језику, изведоме ме да ме представе „оцу“ кога су били познали. Мој друг већ ми га је објаснио да ја видем га, палим ми о врат; он ме поздраве његова жена, која дошдише дође, поздраве ме такође⁴ и мене дошди прамине са Августа Динала. Није се имако ништа више сумњати, чак и старешина затвора бине убеђен. Али то није било довољно да би ме пустили: као војног бегуна са „Коварде“ требали су ме одвести у Сен-Мало и предати приарском суду. Истину да кажемо, то ме није нимало плашило, јер сам рачунао, да сам сигуран, да ћу утећи. Пошао сам најзад окупан сузама мојих „родитеља“ и са неколико дуката виши сам дошао онима што сам носио у сакривеној кутији као што сам то већ рекао.

До Келмера где су ме имали предати дивом сироподу, не ушла ми се никаква прилика да напустим друштво мањара, који су ме водили, и других пробошата; продавајца и дезертираца. Затворили су ме у варањом затвору. Узалежи у собу, у којој сам требао проствити ноћ, приметам на једном јакном врету црвену каку на којој се била написана почетна слова Гај, мени добро позната. На врету је славно покривен прљавим покривачем неки човек, који је био у зеленој униформи са мумеријалном белахом таблица; познао сам да је то неки робљама. Био сам већ претрнуо: да ли ће ме познати и да ли ће ме проваљати, кад он пробудећу душом устале и седе те видех да је то млади човек, нека Гун, осућен на вешиту робљу абор краће извршене пору са објављем у околини Бернија у Нормандији; његов отац помагале је другецима у Бресту, до зашто није био дошао да промени ваздух. Невештин је једнако има пред очима сина, био је усвоје да га преведе у запад Ривер и сад је овај био на путу за ново одређење. Испричам му моју невољу, он ми обећа

да неће никоме казнити и он, ма је у тој оној виси чувао што није имао ништа добити али би ме издао.

Међутим, испровед не показале и постаје да баш беху пропали од како сам дошао у Кемпер, и нико не помињао на позлак. Оно одлагање даде ми идеју да пробајем дуну то да бегам, али пошто сам се уопште да небу усети, пробао сам да стеном придржавам алансирају и да тако моје бити добијем прилику да изврши мој план. Као сам му прво како сам дознао да се алансирају нешто догаварају и показам му место у затвору где су радиле, он најхитарије изврши претраживање и нађе, разумо се, руку коју сам ја био направити и то ми стече негову наклоност. Али на од тога нисам имао ветку јер један се онште чувања онеосна вршати тако тачно, да ми нису ништа помогла моја смерања.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Рад. М. Ђермановић, општински деловод, пита:

«По чл. 25. зак. о општинама, свака варошња општина, која има преко хиљаду поресних глава, мора свој азбучни гласачки списак штампати у року од пет дана, од дана, кад та као потврђеног прили од надлежног привредног суда.

Међутим, по чл. 27. год. 2. зак. о општинама, свака општина после ове потврде првост. суда, на дан 20. октобра сваке године; мора свој азбучни гласачки списак задржати и послати на наредну потврду надлежном првост. суду; пошто у њему уписне сва она лица, којима је право гласа од надлежног суда признато, а у гласачки списак нису била унесена, или из овога нису сви оне гласаче, којима је надлежни првост. суд право гласа својим решењем одузео.

Према томе, ако би се поступило по чл. 25. зак. о општинама, и списковни штампац после прве потврде надлежног првост. суда а у означеном року, онда они спискови не би имали вредности, јер не одговарају стварности, пошто у њима не би могло бити штампане и све учешће измене и допуне од стране надлежног првост. суда.

На првост. ако би се пропустило штампање ових спискова у року, кога је предвидео чл. 25. зак. о општинама, па се списковни штампали по учешћима наплате и допуну на основу чл. 27. год. 2. зак. о општинама, онда такав поступак општинске часнице доводи до кривичне одговорности из чл. 163. зак. о општинама.

Стога, имајући на уму ове користи, које је законодавац хтео постићи штампањем ових гласачких спискова, мени је част учествовати уредити ове обавештење: да ја треба азбучни гласачки списак штампати у року означеном у

чл. 25. зак. о општинама, али се то може изнети и онда, кад се исцпе услови предвиђени у чл. 27. год. 2. зак. о општинама.

Моје је скромно мишљење: да се гласачки списак, треба да штампа онда, кад буде коначно завршен, а то је после наредне потврде од првост. суда, по чл. 27. год. 2. зак. о општинама; јер ако би се штампало у року кога је предвиђено чл. 25. зак. о општинама, он би се штампало непотпуно, и као такав био би само од штете потреби за коју је намењен а не од користи?»

— На ово питање одговарамо:

Унесени у чл. 25. закона о општинама, наређује: да се списковни штампали и раздају појединачно, по наплати тамо прописане таксе, закондавац је желео да азбучне спискове учини општин. и тако пружим могућност свакоме правном грађанину, да се уопште, да ли је он лично, или онај за кога се он интересује, унесени у списак или не, или да њега унесени неке, који нема права, па да према потреби тражи: или да се некое прина право гласа, или одрекне.

То је само могла бити техничка заповедљена, и то је потпуно и постигнуто.

Постигнуто велико, јер кад се то радило после, пошто се све учешће исправно унесу у списак, онда би он одшта преставао тачно стање правних гласача, па сам избор, али би тада била немогућна на каква даља промена у њему.

Нашако, велико, не би било оправданих разлога, да се списак штампа после учешћих наплате, пошто се све назване, покретаче или било приватном иницијативом, било службеном, шаљу на одобрење привредног суда, и саопштавају интересованима, те је ту у опште неопходна контрола осталих гласача, јер је она, међутим, пре учешћих наплате неопходно потребна, те да се тражењем исправљају сви сакодове и неправилности у изрази азбучног списка.

Према овоме, баш кад чл. 25. не би било категорички наређивање штампање спискова, разумно би било то ипак изнети, али кад је то већ и законска дужност, онда се не сме ни радити другачије, ако се не жели законска одговорност.

II.

Суд општине трупалске, аком својим Бр. 1413, пита:

«По чл. 41. зак. финансијског, суд општине трупалске, у срезу њињом, одредио је својим решењима заступнике свима овим пореским облигацијама, који нису из места ове општине, а нису до 1. јуна тек. год. сами себи заступници одредили.

Они заступници позвани су од стране општ. суда ради саопштења потребне одлуке у погледу плаћања пореза, пошто у року порез нису плаћали, и они су неки до 1. а неки према потреби дагућили 2 и 3 дана.

За вршење вршења те процедуре, њих више доноси су и платили порез (само после рока) — и општ. суд је за за-

ступнике првенствено наплатно заступничке награде, причинене до дана када је дотични порез донео, неким 2 неком 4 и 6 данара, и новац одмах прода заступнику.

За ове наплатне заступничке дијурне, неколико њих подизају су набују поресном оделу, а неки полицијској власти, и обе власти траже наредња суда општинског.

На обавештења траженог од стране надзорних власти, види се, да ове наплате, да је закон невољни, и да се дијурна не сме да наплати, сем кад дужник дозволи да му се продаја имања изврши.

Да не би суд падао у грешку, као претпоставља листа обраћа се уредништву за обавештење.

Сме ли суд у овим приликама да наплати заступничку дијурну и како сме? и носи ли то и какву одговорност, да ако тога буде да суд пригони заступнике да примљену дијурну врате, онима од којих је наплатана?»

— На ово питање одговарамо:

Члан 41. финансијског закона, па ону годину, јасан је.

Он у последнем својем ставу вели, да заступници имају право на награду, и то по величини до 2, а по варошима до 3 динара за сваки дан, кад по позиву престају пореској власти, без обзира на то, да ли је дошло до продаје имања или не.

У ред пореских власти улазе и општински судови, јер у већини случајева они прве и наплату пореза у полисе измовне.

Према томе, општински судови, кад год позивају ове заступнике, признавање им и законску дијурну.

Коначну ове нека констатују нарочито одлуку, па кад правата сами допосу порез, нека од њих наплату ову привредно, а ако би је они спорили, онда да наплату траже преко Пореских Одељења.

У сваком случају мора, нека своју одлуку саопштавају и саопштењима наплате — службеним и службеним, те ће им, тако, пружити могућност да употребе правна средства.

III.

Суд општине Јурињачке, аком својим Бр. 968, пита:

«Најновијим законом о таксима, није ништа предвиђено, да ли општински подизате, службеници и службеници, подизате плаћања таксе на признавање, са којима прилажу своје плато нити на општинске таксе.

С тога се учинило моли уредништву, да ову стар изјаву објасни у наредном броју Полицијског Гласника, те како би се суд знао управљати у будуће».

— На ово питање одговарамо:

По члану 1. тачне 4. закона о таксима, самоуправне установе не плаћају таксу, кад прве јавне послове у њим државно и за државну рачуна.

Како и установа општинског суда потиче из закона о општинама, па је и подлога општинских часника регулисани овим законом, то се и овај послоа има убрајати у јавне и службене послове, и према томе не подлежи такси.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Светозар Урошевић, зван „Сока Порца“, пошкар, родом из Параћина, одговара из објављеног наредбу из Параћина, али му се не зна.

много пребивања. Он је стар 41—45 година, висок, сувинак, носе и брива смеђих, очну жућкасто плавих. Од особина изговора има: 1) белог од носовитих у величини 1 см, у облику израза линије, правца носог, за 4 см, јинад превоја десног злата; 2) по грудима је јаво малих; 3) на доњина има две незнатне белог од носовитих.

Светозар је нах два пут сузика осуђиван због насних крађа 1905. год., нах је био на сузи у београдског наведеног заводу. Изговора се неговна сегографија, а препоручује се овина полицијским властима, да га највише потрже и пронађеног сепаратног начелника среза парависног или Управе града Београда с пошном на Бр. 36819.

Миланоје Тодоровић, зван „Муја“, стар 29 година, средњег таса, сувинак, примамљив, избегао је из притвора Управе града Београда, где је одговарао за крађу.

Он је у грао одеу, носе жуће црвено и при велики носар.

Денеша начелника среза Београдског Бр. 24638.

Др. Стојан Стаменковић, приватни лекар, из Ужича, има до издржа 6 месеца затвора, по изричној пресуди Апелационог Суда, због покушаја убиства, али се налази у Београду.

Васет, ноја га тражи, наје своистина његовог лични опис.

Денеша начелника опруга ужичког Бр. 9085.

Равко Миловић, пошкар, родом из Јабланице, у прегу хабзборнона, који је био у

затвору под комисара Бање Ковилачи, због утаје, проваљно је напуни и побегао.

Он је стар 21 година, носеок, сувинак, нах, носки, у одеу грађанског.

Ант начелника среза Јабранског Бр. 19318.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да са овим побегам личина учине највише потрже, и у случају пронађеног стражарно их уздуе властима поје су потерилине излазе, с пошном на општење бројева анти али денеша.

ТРАЖИ СЕ

Викиа, подвојич Драгутина Дамњановића, из Луњебце, отуђара је незначајна мул.

Денеша начелника среза посмјанског Бр. 29163.

Мирјаза Мариновић, из Ратара, гурилова је побегла дама дораста, стара 8 година, црнотаста, ок лигво „К“, на грудима има руну од 750ја.

Денеша начелника среза Јабранског, опруга елидерисног Бр. 20988.

Обраду Вукотићу, пошкар, из Арандољева, гуридов је нос дама правог, стар 17 година, у предлу десну ногу израваљује.

Денеша начелника среза Јабранског, опруга прагујевањког, Бр. 25338.

Обрада се налази свима полицијским и општинским властима на ове покрале.

УХВАЋЕН

Радисав Вошковић, из Грошнице, одбегав осуђеник београдског наведеног заводу, чију смо личину извели у прилику броју овога листа, ухваћен је и предат заводу.

КО ЈЕ ОВО?

Денеша она, чију личину напосино, личина је пресуду Управе града Београда Бр. 9555, са тридесет дама затвора и четврти месеца полицијског надзора, због крађе.

На саслушању под власта она је изјавила да јој је име Каткица, а презиме Јовановић, Поповић и Дамњановић.

Како има разлога веровати, да она наје нахна на право име ни презиме, то се износи овина лична ради утврђивања њене личности.

КРАЂЕ СТОКЕ

Милена, удовица Обрадовића, из Међулазија, уграден је жив дама дораста, висок 154 см., стар 9 година.

Показује се сви ови, који је познати и знају што о њој, да о томе извести Управу града Београда, с пошном на њен ант Бр. 9555.

„зани, а и ради користи обе! аного знања и однево извођења нешто от тако има- вино нагледа, да се ради. Штета ста- што при одласку на Букурешт не ма- дох част, као што је била моја топа- лежа, с таквимши консулом о овим приликама умомо поразговарати. Али, како сам ја то могло учинити, кад писам знамо његово мишљење и над то носе- цага трепука једна према другом за- творени босмо, и теи претпоследња дана пред овог залазак постадишо по- верљиваји... а из позитивних обзира ништа не урешимо, то тако само на теби остаје да даје код консула стар разјашаи. Јави ми тајно докле су дошли твоја писмена, према предлогу, који си ми последнега дана учинио, а који сам ја дошине не испитивају намах, да је основан и да мора за руком поћи; по- лево бих само да ја и консул т. Бренер ствар у руке узме и да се код Н. П. Везишаста пазице на добро народа, а што се тиче мога труда и заузимала у томе неће оскудевати“.

Дале у писму Југовић, који Мана- рић да се што јаче зуме код консула и да знамо га, да га што пр преко по- лат адресе писмога о овему, што бу- дучишмо, без чега ништа даље не може радити. Затим: „Шео је народ сит Рук- ан не треба сумњати да се његово оду- шевљење неће ова ишце разјашити, по- нит ишце испунаити ни оно прво, што се у овлази.“

„Остај добог и буја дозвеш, да сви оди остео перам царског аустријског кући, а твој изјексирати пријатељ Југовић“.

Превод овога писма писао је П. Бренер аустријском министру иностраних дела Стадиону за свој развеш од 25 (13) новембра 1897. године № 84, дакле баш у оно време кад је у Београду Дошејев Обрадович отворио школу и као дирек- тор школа трудио се о васпитању Кара-ђорђева сина и других децека.

Манарић, овакве се у руској стани- као „блини српски устаници зацелати“ био је пријам код свих војних старе- шина и њему се све первало. Он је био у прилици да са знаи многе ствари. Како се Исидор је то време био вратио на Ср- бије, то му је Милоско Стојковић чеши- пута писао о приликама у Србији. Мана- рић, пошто му је био слободан при- ступ код Исидора, упуцао једно писмо Миловоку датирано 17. новембра 1897. п уз свој писмота од 22. новембра (4. де- цембра) пошле цару у Беч. У овом ра- порту напомио је план како би се Срби могли задобити из Аустрије. То само пошмило, а опширно би било улазити у појединости тога плана.

У свом одговору Стадиону цар је 19. (7) децембра писомоу како је Југо- вић, о коме Манарић више него што је у овоме, о коме је писао барон Силмес,

III.

Докле се Манарић бавио у главном- стану руске војске, да би саприто траи- молио је главнога заповедника руске вој- ске писма Прозоровскога, да га прими у руску војну службу, на кад је узак

изашао, а он се изгубио, јер је имао до- позно пречепа за проучи ово, што му је требало. Осим тога њему је било му- ко царској заповести да остави Букурешт на да се упути преко Техи- шавара, Паичева и Зехуна у Београд то- да у Зехуну и Београду знала како је расположио Срба према царско-аустриј- ској кући. И Манарић се одлазио за- повести, оставио Букурешт по овој при- висти у Јануару 1898., и дошао у Зехун за тим у Београд. Уа нут се трудио да на целом путу сазна, како је мишљење и расположење Срба с две стране Ду- нава „у оригиналу“ стоји Ишра према царској кући, а како опет према Срби- јанцима. Дошаши најпосле у Зехун, да би сазнао расположење Зехунца мор- је прво стећи њихово поверење, с тога је пабегаво војне потрагиваче власти у Зехуну као и остале царске чиновнике, а понајвише се задржавио по мезанца и кавалира, где се састаје Срби Зехуну. Мекути Срби Зехунци мислили су да је он руски офицер, на су га питаи за разне ствари, као наприклад: шта ће он чини, пошто су они себе и Србијанце сматрали за једно исто, и да ли ће из Русије скоро помоћи и пошати војску у Србију? Желећи да их узгаје како се Србијанци могу једно надићи помоћи од аустријскога царскога дома, то им је говорио: да се сви царују, који се на- лази на руску постој, јер из Русије свај помоћ не може дати. Истинују да им ро- долозић говорио ни је, како се спремао да пређе у Београд, те да добрим и па- зљивим аудим отворио очи и да их обав- ести, да им година труд у борби за слободу не буде узалуд. Радећи тако с- као је у писмота зари поверење по- јединих Зехунца и нарочито устаникога диверзанта Милана Урошковића, да што нести да није био „лажео од царско- аустријскога дома“. С њим је ступио у диверзанство и у томе време, на једном састанку у Милошевој кући Мана- рић, је убедио Милана, како се Срби могу напати једно помоћи од Аустрије. На што га је Милан ухватио: „Да ли ће Аустрија заиста помоћи желе народи- донако, као што је Русија обавеза да на- рочито да ли би учинила да народ по- ставе независније? Ако не то, онда да ли Аустрија може дати пошудан за- штити и да ли и она абор разних на- тереса неће обманути народ?“

(ошмика се)

— Емо

КРИМИНАЛИТЕТ У СРБИЈИ У 1910. ГОД.

(ошмика се)

После округа толикогачу, у погледу убиства у прошлој години најгорје стоји округ руднички (једно убиство на 4801 становника), ахтии београдски (једно уби- сто на 3913 становника), на моравски (једно убиство на 4927 становника), по- жаревачки (једно убиство на 5920 ста- новника) и крајевачки (једно убиство на 6216 становника).

Ако бацимо поглед на преглед при- личних деа по окрузима у времену од

1905 до 1909 год. видећемо, да су сви они окрузи и у овом времену били нај- горји у погледу убиства; сви је разлика у томе, што је крајевачки округ раши- рео други по реду а сада је шести, док је округ моравски сада четврти а раши- ре је баш седми. Исто је тако и београдски округ од петог постао трећи а руднички од трећег други.

Округ чачкаски, који је раније стајао прво (једно у погледу убиства (био је четврти по реду међу најгорјим окрузима), показало је у прошлој години знатан на- предак у овом погледу (једно убиство на 7830 становника), тако да већ прелази у средње округе.

Противно овоме, округ ољешки, који је раније долазио у најбоље округе у по- гледу убиства (био је трећи по реду међу њима), у прошлој години толико се погоршио у овом погледу, и да је пре- шао у групу горњих округа (једно убиство на 6591 становника). У погледу краба онај округ био је најгорји у прошлој го- дини (једна краба на 1001 становника), у погледу рабобишних заузана четврто а паљевачки тако исто међу најгорјим окрузима.

Тешко је утврдити прави узрок овом наглом увећању припадности у округу паљевачки у прошлој години, али је скоро несумњиво да из великог делов земљи и у слабој акцији власти услед знатних про- мена у пошмикањима особа овога округа.

После округа пиротског, у погледу убиства најбољи је округ нишки (једно убиство на 19597 становника) ахтии рабобишци (једно убиство на 16495 ста- новника) и парон Београд (једно убиство на 15.000 становника).

Ови окрузи, као и Београд, били су у овом погледу најбољи и у времену од 1905 до 1909 год.

У погледу дејоубиства у прошлој го- дини најгорји су окрузи: крајевачки, ти- мољски и жаревачки, док су у пошми- петогодишњи период у овом погледу били најгорји окрузи жички и чачкаски.

Интересантно је, да у округу београд- ском у овој периоди није било ни једног дејоубиства, као што га нема ни у прошлој години.

Пошмикају убиства, као што смо и раније констатоваи, најуорје изразило се убиствима, те их с тога пошмика зна у округу толикогачу (један покушај убиства на 3.334 становника), а највише у округима тимочком (један покушај убиства на 29624 становника) и пиротском (један покушај убиства на 14087 ста- новника).

Рабобишница, рачуно се, има највише у округу ажајевачком, једно рабобиш- ниство на 3.310 становника, као што их је било и у времену од 1905 до 1909 год. Исто је тако и са округом крајев- чким, који је и раније а и у прошлој го- дини у овом погледу био други међу нај- горјим окрузима (једно рабобишница на 11.350 становника), на и са округом мо- равачким, који је и раније био а и у про- шлој години је четврти, међу најгорјим окрузима (једно рабобишница на 16.834 становника).

Руднички округ, који је раније у погледу разбојништва био трећи међу округима, дао је првице годе свега два разбојништва (једно разбојништво на 43,104 становника), а на овaj начин ушао у најбоље округе у њом погледу.

У округу подринског најбоље је у прошлој години свега два разбојништва, а и тога је он у овом погледу најбољи (једно разбојништво на 114,431 становника).

После округа подринског најбоље су округи: *милосерски* (једно разбојништво на 112,703 становника), *дубички* (једно разбојништво на 70,971 становника) и *нишки* (једно разбојништво на 63,325 становника). На прегледу криминалности по окрузима за петогодишњи период од 1905 до 1909 год. види се, да су они окрузи били и у овој времену најбољи у погледу разбојништва.

За прве ове периоде у погледу највећег најбоље су били окрузи: *тимочки*, *милосерски*, *кратуљевачки*, и *кравински*. У прошлој години, међутим, етапе ово у неколико се изменило.

Као што се види на прегледу криминалности по окрузима за ову год., у погледу највећег најбољи је округ *пожаревачки* (једна палевина на 2801 становника), *бањарски* (једна палевина на 2804 становника), *моравски* (једна палевина на 2818 становника), *милосерски* (једна палевина на 2832 становника), *ваљевски* (једна палевина на 2944 становника) и *кратуљевачки* (једна палевина на 2986 становника).

Округ *тимочки*, који је у погледу највећег раније био најбољи, у прошлој години дошао је после кравинског (једни је по реду), а *Београд* и окрузи: *подрински* и *руднички* били су и раније а и у прошлој години су најбољи.

Са највишим крдама у прошлој години најгоре стоје *Београд* (једна опасна крађа на 818 становника), затим окрузи: *ваљевски* (једна опасна крађа на 1801 становника), *пожаревачки* (једна опасна крађа, на 1912 становника), *кравински* (једна опасна крађа на 1158 становника), *моравски* (једна опасна крађа на 1262 становника), *милосерски* (једна опасна крађа на 1828 становника) и *тимочки* (једна опасна крађа на 1851 становника).

У времену од 1905 до 1909 год. најбољи је био округ *дубички*, затим *Београд*, по округу *кравински*, *милосерски*, *тимочки* итд. А.

У овом последњем времену у погледу крађа најбољи је био округ *кравински*, а у прошлој години то је округ *тимочки* (једна опасна крађа на 5896 становника).

Закључак ових *показатеља* губи своју у прошлој години највише има, а и раније их је било, у округу *кратуљевачки*.

После свега што смо изложили најје тежише увидети, да је стање криминалности по окрузима у прошлој години у главном исто као и у периоду од 1905 до 1909 год. То су показало неколико округа: *тимочки*, *пожаревачки*, *моравски*, *Београдски*, *кратуљевачки*, *милосерски* и

тимочки, који се у погледу криминалности ипак издвајају од осталих округа. Али, што је још интересатније, а што оне и раније констатовали, а измислих сам срезова у овим окрузима настала знатна разлика у погледу криминалности. Готово у сваком од ових округа постоји један или два среза који својим неспоразимим зонама криминалности претежу над осталим срезима, и на овај начин знатно погоршавају стање цитира криминалности у округу. Ми се овога нуду неможемо узаштати у анализе криминалности по срезима — јер у Статистичком Одељењу још нису сретли подаци о њиховом стањивању — али ћемо то учинити чим да ових података добијемо.

Д. Ђ. Асановић.

— 1893 —

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

Хановарски процес против коцкара и зетезака.

Hugo Friedlander

Једна од најгорих страсти, којој робује прео културни свет, без сумње је коцка и то чаровито коцка картам и рулетом у парализујућим формама. Нарочито овде је реч о играцима, који се не чини ради забаве, већ у циљу да се *„le fortune“*. Коцкарскама балкама у Висбадену, Ваден-Вадену и Ханбургу учинило је највећан крај нове Висмарк 1866. постоје највише занесене. Истакло је неки познати дотаданши совјетски такти баника, Р. Бланк, пресекао се газа у Монахо. Али не само тога, него се и у Цињу, Ајнштету и другим местима још и данас најстрашније коцка. Мали је у Немачкој закон *„он забрањује коцку у винузанима*, али је ова страст у свима другим градовима прво још развијена. Велики коцкарски процес у Хановру и процес против клуба „Велландена“ у Берлину овај гласи су као жуљом: ову страст у Немачкој.

Процес против коцкара и зетезака, који се водио у октобру 1893. пред грађанским судом у Хановру, побуђао је београдски интересовање и то познатије то то, што се за тај процес била изнатила као сведоче преко 100 ошвица на спису родова оружја од генерал-мајора до потпоручника, и на спису гарнизона немачких. Ошвици су били: 1. банкар Макс Розенберг, 2. банкар Алберт Хес, амак Семан, 3. банкар Луи Алберт, 4. банкар Луис Семан, 5. рејтмајер Јован Ферде, 6. поштомаш капетан у оставци Фридрих од Мајеринка, 7. рејтмајер Самуел Семан, амак „честити Семан“, 8. банкар Јулије Розенберг, 9. трговачки путник Лудвиг Штакер. — Макс Розенберг, Алберт, Алберт Хес и рејтмајер Алберт Арнолд Лихтнер водили су у Хановру „балкарско рулету“, т. ј. они су п. л. измислили те рудне пуцалице циркуларно заједно ошвицима хановарским гарнизона и ошвицима хановарским коцкарским коцкама. Када би лева ошвица хтео да појави новац, „банкар“ су се прео

двоумили. Напоменути би изјавили, да су готови да тај тражику суму на мениху и чину прихватили са 5—6^{ти} интереса и 1—2^{ти} пропалне, што се одмах одбијало од главне суме. Али су ошвица добијали прво мале суме у готову, јер су највише суму добијали у виду брауер-пивојакних, сапоновских и хамбургских хуторских дозова, па и то не у оригиналним дозовима, већ у удесницама, такозваних дозоваца са одривањем. Са таквим дозовима, односно удесницама, ошвици су имали права на игру само за ову класу, па поју гласе удесница, али и то с правом на добитак само до 2000 марка. Ако би доз изнудио који већи добитак, он је припадао заједницама. У највише случајева ошвици нису имали писане права на игру у другој класи. На поседују класу, која као што се зна јурица највише класа да добит, нису никада имали права. Није била никакве ретност, да је по неки ошвица имао оваквих дозова у вредности од 10,000 марка па и више. Ако се сад о року није могла платити меница, онда је за добијање пролонгације менице била потребна нова откупна цена и то још већој суми него што је била прва меница. Услед тога се дешавало, да је по неки ошвица, који се био задужио само са неколико стотина марана, после кратког времена у ствари био дужан по неколико хиљада марана. Призвиком класе пролонгације менице или у случају да се прва други зајам они, који су за павесне изумере дозова били већ платили прву или више претходних класа, добијали су друге изумере, за које су остали морали платити све претходне класе. Нишоме да таквадне изумере добијали су др. га ошвици, који су претходне класе такође морали још једном платити. Једна ошвица, који је од Алберта био узмуто 1500 марка, морао је да 8500 марку узети таквих хуторских удесница, тако да је потписана меница гласила на 11,000 марана. Откај једно ошвица неки племенити поседник, предао је том истом Алберту 2,000 марана са наметом, да са том сумом исплати друге делове менице. Алберт је исплатио на име „трду“ 300 марана; друге ције исплатио, већ је новац задарио при себи. Макс Розенберг, Хес, Ферде, Самуел Семан, од Мајеринка, Штакер, Алберт, већ познати рејтмајер Лихтнер и јоан потпоручник у оставци, Фридрих од Целинг-Најриха посматрали су сва већа кукница и тражишта у земљи и на страни и неке немачке градове и тамо су лажно-играч опазивали у највишејем смислу те речи велики број ошвица, племенитих поседника, студентина и др. Они су представили своју вољоничку податкима племенити као забрањене, шуду-страјачке, бароне или грофов, а ошвицима су дошавали да у ову, како та послода увек излази много пара при себи, како су страни коцкари, али и игри неможе никакве среће, те је за то лако од тих излази узети 50—80,000 марана. Ако се докуче чиме павесно, да се уплате у игру, онда се окупило други лист. „Индустријална“ је „акузација“ поштомаша пратила среба. Јер су они играли дво-

струмак ризиком, или обескеним картам, а знади су и еванђелим знацима, узев драготи еребу на својој страни тако, да су овицира, студенти итд. често пута па једну по једну многе хиљаде марика. Али овапачици не би при себи имали довољно готових пара, морали су да остават дају меницу. Када је Самујел Семан, који је становао у Берлину, али је са својим ризиком путовао по свету, дошао у Хановер, Фрајхер од Мајеринга је највише аглози себе у хотелу „Рустел“, а уи то се старо и о томе, да многи овицири долазе у хотел и да за време игре буде тишине. Оа је од калера, који су госкуживали, пришао пред вратима поручена јела и пића. Лихтер је једном па Баден-Бадену писав својој аубаницаи ово: „А сам овде поприлично прилично велики поштом, у спавном случају писам се улазују жуцхо“. Оно писмо одозвено се па једну кокику у Баден-Бадену, у којој је он даи раније, у друштву са Мајеринком, узев једном пиемшом поседнику Лахену 60.000 марика. Да не би овај што посмуквао, Лихтер је прихватио такође пугубо 60.000 марика. Међу најинтересантнијим личностима па отуженичкој кули био је доминикан капелан у остави Фрајхер од Мајеринга. Он је највише па питање председника срескога суда Хајриота: да је од Бресе имао два имања, од којих је једно прелезо 130.000, а друго 110.000 тазира. За прво је платио 120.000 тазира, а за друго 80.000. Године 1880. био је принуђен, да оба имања прода и па њих је добио 855.000 и 360.000 марика. Зити се са својом породицом пресекао у Кобургу, а 1885. год. у Хановер. — Предс: Ви сте већ у години 1879. познати у Штрабургу отворнајућу заклетву? — Мајеринк: Тада сам већ био извесно ороучо. — Предс: Од чега сте живели после продаје својих добара? — Мајеринк: Ја и моја ташта имали смо заједно годишњу пену од 22.000 марика. — Предс: Пошто сте продали своја добра, Ви сте још добили остаток од наслеђене описине у 42.000 марика, па који ете начини онда тако зацали у повлаче неприлике? — Мајеринк: Једно друго губована па коши, а с друге стране успед великих домаћих трошкова. — Предс: Ваш домаћи трошак мора бити да је био врло велики. Из рачуна се видело, да ете им годишње узимали за 4.000 марика мес, па и то није био једина касини од кога ете им узимали мес. Ваша годишња потрошња меса морала је стајати па 5—6000 марика? — Мајеринк: То је тачно. — Предс: Ви тврдите, да ете због своје страсти за коцком допали немаштине, да се тужбон тврди: да ете па коцком коцки поболшати своје имовно стање и да ете га у ствари и побољшати? — Мајеринк: То са свим одлучно одбијам. — Предс: Како ете се нашла са Фереем и Лихтером, та ги ауди етеје друштвено далеко испод нас? — Мајеринк: Па ја друштвено нисам ни отпишао са тим адуима, али као играчи они су ми били сикматични. —

Мајеринк је па даље питање изјавио, да се са Лихтером, Албертом Хеем и пиемшима поседником Лахену докопа у Опи-Хаузену и да је Лахену првишом за поклошко цалуште извук 14.000 марика. У Баден-Бадену Лахен је изгубио 50.000 марика, а Лихтер 40.000 марика. Тоа су се прихватио с њима коцкаати још Целзи и Бека го-сопишци. Шен, па Берлина. Па го је онда добио 90.000 марика? — Ја сам добио 127.000 марика, а остао су добити Целзи и г-ца Шен. Али ја од Лихтера писав добио повла, јер сам ја мему многе дугувао. Предс: Он је прихватио отуженичко, да је он у Готи у друштву са Лихтером играо карата са доминикан овицира и једним ноиниром и да га је један од тих овицира окривљавао: да је он прелатио нестериу лажне карте ради доношења па игру. — Отуженик је одрицпо. — Предс: Године 1891. ни сте се коцкали са Фереем и капеланом Бодлинком у Хамбургу. Пача ете, да је један у главнише Ферее добио. Кажу, да ете им изненада пустила игру па игру-норем, да имате неки саставан. Одмах латим пугубо се и Ферее. Бодлики вие је вратио обовну и нас није нашао на месту, где ете казали да имате саставан, већ пред вашиим хотелом. Одмах затим ни сте са Фереем ушау у своју собу. Бодлики је пошва па нама и каза је отворено врата, ни ете са Фереем претрполажи добитак? — Мајеринк: То је истина било, јер сам хтео од Ферееа позвати коцаи, али ми је он рекао да немо толако. — Предс: Тужбон се тврди, да ете ни тада са Фереем ортачки играли и да ете отпили у хотел, да подолите зараду? — М.: То одбијам сасвим одлучно.

(серијна е)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(паставан)

Намистим тада да одем у болницу, па дајући се да ћу тамо бити срећнија у маришву мојих намера. Да би се разболео од гривнице доволно ми је било да за два дана нијем гек од дуна; лекар ме одмах упути у болницу. Кад сам дошао у болницу у замиру за моје одело дати су ми једну хапу и сви нивну, и мистичне ме са асиенцијом.

Мислио сам остати у болници док не упознам све назаве, али болест коју сам мислила болом од дуна не могаше трајати дуже од четири дана; требало је наћ, други рецент за неку другу болест, а нарочито што не познавах ништа у болници те нисам могао пољно набавити сок од дунава. У Кисетру сам био научно неколико начина да сам себе направим повреду и тјубове ране, помоћу којих толико просјапа пачкачу хилосеј проханица и узимају мистичноју која се па тај начин не може бити горе чини.

Од свих ових начина успео сам онај који се може гласи да највише као меринац, прво зато, што се тиме лекари могу сигурно прегнати, а друго, што нисам био бољи и што се може узаконити одмах сутра дан. Моја глава одмах нећично отече; леку закарми, који како изгледаше не беху још печени у свом заштиту, па ста дохућивање и нишу плази пуга да мисли о мојој глави. Чини ми се да сам као кад рекате *елефантајизме!* али чак, чини ми се, водена болест. Како било да било тек ова се лепа конституција сврши пренисавиој оинтега дева: да марикалам најотржају дијету.

Због нолана нисам се баш много бринуо јер сам у кутији још неколико алатница, али их нисам смео менати бољеј се да не изаповерим сумиу. Написаним писак да пробам нешто са једним ослобођеним робинјом, који је био болничар у болници; овај човек набаи ми ускоро оно што сам хтео. Као ми рекох да бих зналио у паров на пиви сат, он ми каза да га не би било немогуће ако би се преобукао, јер био није нисам више од девет стопа. Тим путем се, каже, он и његово друштво служе над ни затреба. Договорио се да па набаи одело и да ме прати у моје ноћном измету, који је требало да се ограничи само на вечеру с девојкама. Али одело које ми је он у болници могао набаити било ми је врло мало, те смо морали одложити намеру.

Међутим поред мога кревета прође једна од микроскопних сестара, коју сам више пута загледао са световним намером; то је била сестра Франсова, једна од ових калених особите леноште што се виђају у опери *Visitandines*⁴ пре него што кулувернице постану капсионатије (калувернице) и пре но што ми мариу око врата измени зелена кеџа. Имала је 34 године а била је приличноста висока, румена и њена телесна примамљивост изазиваше наклоност како лекара тако и болничара. Гледајући је онако прилично паде ми па намет да за тренутак позажим њено калуверничко одело; кажем то болничару онако у шали, али он то узв да обзиром и беба да ми набаи за изућу пој, ништо од одела сестре Франсова. Оног дана сата изаура он дође са једним наметом у коме је доновот ортан, мариу за око врата, чарпане и тд. које је био узварао па Франсовае собе док је она била па утврду. Сви моји собни другови, па броју денет, спаваћу још дубоко; прићем прозору да наметим пој толету. Највише сам се научио око „Фиреау“, просто нисам умео да је наметам, а ако се не бих узвено могао бих по томе бити узавен, јер је њихово одело узв у наметеву репу.

Најзад толетата *сестре Вебел* беше готова; професио дворнице, баћу и дођосе па место где је вид највише био прескочити. Дам тад болничару педесет динара, колико сам споро још свега имао, он ми пружи руку и, ове ме у малој путој улици, одатле узвати коше држеће се пута који ми је он био обзиром.

⁴ Болест од које која постаје као сипилова. Пр.

⁵ Религиозна поворница кола. Пр.

Доста спутан у женском одећу ишао сам инак брзо, те сам гао прећи две велике миде до плазаск суца. На путу сретнем једног селца, плаше у Келнер да продаје погреш, запитан га којим путем да иде, а он ми рече, да идем у Брест. Тако, разумо се, ишао ми мислио био и кажем овом човеку да хоћу у Рен, и он ми означи пут, којим сам требао ићи на главни друг за оку парови. Помога сам одмах ступећи да не сретнем кога појави из експресе војске која је догорила до околине од Нанта до Бреста. У десет сати изјутра, дошао у једну малу општину, иштао сам одмах казати да у војскама казујући отворено да се, као женска ступања, бојом да не ме дирају. Лице коме сам се обратио био је пени класар говорани и врло пристуљачан, који ме позва да дођем да се одморим у парохијанском дому, од кога сам већ видео бео андова и зелене камене на прозорима.

Свештеник, старији човек, чији изглед одлаже добротом тако ретко код свештеника који траже само своја права и криву понараност, тај свештеник ме примио љубавно: „моја драга сестро, каже ми он, идем да ступим службу, а чим је свирним доручувањем се нама“. Требао је дакле ићи у цркву а то није била мала неприлика за мене који нисам знао чинити прикључење и друго што је прописано казујући. Срећа која те до мене беше стара служавца свештеникова; све сам на њу гледао и што она уради и ја сам чинио. Служба се сврши, седомо за ето и питања почеше. Како си Рен да издржиш епитимију. Пош на рече ништа али класар плаши да ме не дајем нижао зато сам тако навијам. „Зато, рекох му, што сам била љубовитиља“. Он то схвати као прекор и пренеде тај разговор. Мој положај поред свега био је доста тежак, нисам само јести да не би ми опазили велики живот, а опет говорио сам врло често место *посебноме* *ако*, *мој драги брате*, тако да би ме она расејаност изагла да нисам скривао доручак. Зато према нашоа сам био личин да се обавестим о местима куда идем и, пошто ме је пон благословио и објавио да ће ме се и у наплатна сестина, пођем на пут нех навијам у ново одео.

На путу сам срео мало света; Революциски ратови беху окупили ову несрећну земљу, и пролазио сам кроз оне где није остала наједна кућа. У ноћ стигном у један засеоак од неколико кућа, лакуман на вртима једне провинције. Нека старија жена отвори ми и уведе ме у једну доста велику собу али која нечистоћа није успела из кућерима и Галицији и Астурија. Јеродис се састајала из оца, матери, једног млађаца и двеју девојка, једна од петнаест а друга од седамнаест година. Када сам ушао межио су колице од козде и сви се беху окупили око еурине и њихови љакони осветљени, као код Рембранта, спетношћу на пени, давали су једну слику која би и сликара задовољила, али ја нисам имао

ни мало времена да уживам у томе и потражили одмах да питога једем. Из поштонала, које је назирао моје одео, дадох меми прве колаче и ја их протухам и не обаврађују се што су били врући, те ми неща нагореше. Доцније сам седео за богате трпезе, служили су ме најлепшим вином, најделикатнијим и најлепши јелма, али никада нисам могао заборавити колаче овога селца.

Вечера је сврши; помоћи смо се богу заједнички. Отац и мати задремаше брао уморни од дневнога рада, а ја и извршио жељу да се поучуем. „Ми неможе засебно постети за вас“, рече долази, који зато што је био жорнар говорише доста добро француски, „свађајете са мојим Бернама“.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Утањена су нам она питања:

I

Суд општине града Тулузе, службеним актом својим пита:

„У закону о таксима од 20. марта 1911. год. а под Тбр. 333. I „Опште таксе“ стоји: „За све писмене и прито-коларије представе или молбе, по којима општински суд не издаје нарочито писмено решење“ — наплаћивање општин.

Моли се уредништво за објашњење: хоће ли и смеју ли општински судови да ову таксу наплаћују и за представе, које говоре о криву као и о ушмитају пољских уова, пошто се кривине и све представе овакох прста изишћу и нећеју по званичној дужности? —

— На ово питање одговоримо:

Истина, у одељку Д, који говори о наплати такса код општинских власти нису постављена никаква правала на начала, па ништа није речено ни о случајевима, који су изнстани у предјем питању.

Али се отуда не може и не сме извести закључак у корист општине, јер принцип, постављени у општем делу закона о таксима морају важиати и иже и за таксе код општинских власти.

Тако, поред осталог важе прописи чл. 5. и 6. као и сви остали, на и назове назоване из посебног дела — тарифе.

И како се код таксе 82. тарифе, поставља правило, да ће се таксе код поста, који се користују по земљиној дужности, наплаћивати по одлуци, то се и општински судови морају држави овога правала и вршити све изишће, која се каже по званичној дужности, без икакво таксе унапред, и таксу стављати на терет кривог страни епном пресудом или решењем.

Према томе и све доставе и представе, учинене по оваквим делма, унамаће се у поступак без плаћене таксе.

II

Суд општине урочице, актом својим Бр. 5052, пита:

„Суд општине урочице, по распореду Бр. 66 за оку 1911. годину, издаси је порезом са 727-68 дин. и то на земљиште плаћа 115-91 дин. он каже и го-стоинце 109-60 дин. а на дување 4-80 дин.“

Пошто ова општина до давае није плаћала ову порезу општинску распоред утринског пореза на стоку, већ је исту плаћала распоред пореза с главе на главу према непосредној порези, то суд утањено хоће за објашњење:

1. Да ли ће се утрински порез — то јест целокупна општинска пореза у 727-68 неплатити и расплатити на сопственом стоку до исти плаће, или ће се на њих расплатити порез на земљиште кољико долази, или на целокупну порезу?

2. Ако сопственици стоке само плаћају утринску порезу, онда који путем и начином ће суд наплатити порезу кољико припада на гостиинце и дување, јер по чл. 12 закона порезом те није предвиђено ишти — баштено.

— На ово питање одговарамо:

Овај порез са приречења, који се општинско издасују чисто на утрину, наплаћује се од оних, који своју стоку насу на општинским утринима и јавним испу-стима.

Према томе, овај се порез не уноси у буџет, нити се плаћа из буџетских прихода.

Што се тиче осталог пореза, који се плаћа из општинских измаха, као: дување, ижење, ижење шта он се свако годину уноси у буџет као издасак, и плаћа из буџетских прихода, уприво он плаћа на терет свију оних, који су чланове општине и задужени порезом по распо-редима.

Нека, дакле, суд издаја овај порез од 115-91 дин., и пошто прорачуна и при-рече, нека то распореди на сопствене стоке која своју стоку насу на општин-ским утринима, и од њих га наплати.

За остали порез нека унесе у буџет потребио суму као расхад, ако то до-сада није утишло.

Ако порезна власт неће да чени да се наплата изврши тер онда, кад се оно буџетом регулира, онда нека суд из ово-годишњих општинских прихода плати ко-љико треба, па ће друге неплатељне из-датке показати у буџету за наступајућу годину и исплатити их по буџету.

III.

Суд општине неваљаваче, актом својим Бр. 1962, пита:

„Приликом састава буџета општ. при-ходи и расхода за оку 1911 год. општин-ски одбор није хтео о избрнати „доимар“ општ. поштару према чл. 35 правила о општ. поштова.“

При сироподу буџета надзорној вла-сти, суд је скренио питању, да надзорна власт, то кама стави. По, среска власт вратила је суду овице буџет с пареље-њем да суд овај није платио општ. пош-тара у одговарајућу рубрику која није попуњена.

Суд, наглаше да нема права да ову рубрику (на плату општ. поштару) по-пуни, већ да је то надлежна надзорна

власт, а пошто ни онш, одбор исту није хтео одобрити — суд је, поново, вратио онај буџет средској власти те да она то сами учини.

Средња власт добила је буџет одмах га је спровела окр. одбору, а пошто је припрема прелазно 30%, те је исти послат на одобрење г. Министру, а кога је и г. Министар Чин. вратио у свему одобрено онако како га је онш. одбор одобрио.

По како је плата онш. поштар за време од 1. јануара до 11. августа т. г. у 96 динара платио, који је и дужност онш. поштару отплатио, те се моли уредницима, да изнесу своје обавештење у првом наред броју „Полит. Гласника“; шта ће суд у овом случају радити и како може поступити, те да рачуноползача не дође до одговорности!

— На ово питање одговоримо:

Када је средња власт учинила своје приредбе на буџет у смислу чл. 131. закона о општинама на се прво, тога при одобравању буџета пренео је, онда значи да та позиција није пријемљива.

Према томе, ако си без неке не могу обављати послова општинског поштар, неко суд учини нов предлог за накнадно одобрење у смислу чл. 10. закона о окружним сремним и општинским буџетима.

Што се тиче надата у 96 динара, учинеог до дана пријема едобреног буџета, он није познатио учинио ако је та суза била предвиђена у буџету за 1910. г., пошто тај буџет по чл. 6. поменутог закона нажи све до дана одобравања, односно пријема новог буџета.

Ако, пак, ова сузма није била предвиђена у прозноггодшним буџетом, онда и да ау треба тражити накнадно одобрење у смислу чл. 10., иначе пада на терет рачуноползача и наредбодавца.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Одлука опште седнице Касационог суда од 19. септембра 1911. № 11260.

Давна изјава извесног лица дата пред судом за поречена, пре него што је од суда оверена, представља дело из § 149. I. одељка у вези са § 41. и 44. крив. законика, а не дело из § 359. I. одељ. крив. законика.

Шабачком првост. суду био је оптужен. О. Б. за то што је на дан 12. марта 1911. год. дошао у приватни суд под именом И. В., а као такав дао на протоколу № 11158 изјаву да одустане од жалбе на пресуду суда општине долинске од 4. фебруара 1911. год. № 386, које је изречена у спору И. В. са њиме О. Б.

Но наза је истог дана приречено и он ухаваен, да је његова изјава у погледу изиса и презимена лажна в. ј. да је пред судом Горњег дана био и дао поменути изјаву не И. В. већ сам О. Б. коме је у интересу било да одустане од жалбе да пресуда постане извршном, исти О. Б. на том истом протоколу признао је да се не зове И. В. и да је одустанак од жалбе учинио на основу усвојеног изјашњава И. што му И. није потврдио.

Приводењем шабач. суд је нашао, да у оваквој радњи оптуженог постоји дело из I. одељка § 149. кривичног законика у покушају, и пресудом својом од 27. априла 1911. г. № 17995, оптуженог осудио на две године робије.

Ову пресуду приватств. шабачког суда одбио је и Апелациони Суд пресудом својом од 11. јуна 1911. № 3492.

По не жалби државног тужиоца и и бранилаца оптуженог, Касациони Суд примедба својом од 16. августа 1911. г. № 10176, поновио је пресуду Апелационог суда са разлога:

Када се из протокола саслушања оптуженог О. у акту № 11158 види, да је он своју изјаву, којом се суду представио као И. В., порекао пре него што је она од стране суда оверена, објавивши он да није оно лице—И.—за које се био представио, онда је суд био дужан да се обзиром и на ово цени, да ли у таквој његовој радњи може постојати представљено дело из § 149. I. одељ. кривичног законика. Оно зато, што се не поменуто законском пропису, за постојање овога дела тражи, да то неистинито представљање буде обавештено, што овде није случај. Јер је онш. иста свој исказ исправио, пре по што је од стране суда оверен.

Према оваком стању ствари суд ће бити дужан за цени да ли у радњи оптуженог О. не стоји друго које изазива дело, а нарочито дело из § 359. I. одељ. кривичног законика.

Апелациони Суд није примио примедбе I. одељка Касационог суда, већ је дао следеће противразлоге:

„Стоји изаход у примедбама Касационог суда, да је оптужени своју лажну изјаву на протоколу № 11158 порекао у нападном саслушању на истом протоколу, пре него је прва његова хаена изјава оверена од стране суда. Али да би се дала правилна платинација овога дела треба изнати на уму да је и он само порицао и ако је оверена неистинито представљање ствари у првом саслушању оптуженог О., учинио теи и кад је ухаваен у лажном представљању своје изјаве.“

„Из његовог првог саслушања на протоколу № 11958 види се, да је он неистинито представио суду као И. В. његов паричар у спору који су изаио код суда општине долинске и као такав изјавио да одустане од своје жалбе, коју је изјавио на пресуду општинског суда. Та његова изјава стапљена је у потпуности и на судску протокол. Остао је само још да аутентично његову потврда да сведока. Приведени сведоци због сумњивости тог пису хтели учинити још што то они сведоче. Оптужени О. и даље остаје при томе да је он И. В. и тражи сведока позивају. У ходнику судског на питање судског писара сведока М. Ј. И. као што се то види из засебана оптужениј је О. изјавио да га позивае и адвокат Д. П. тек кад је адвокат П. на протв казао да се оптужени зове О. В., одведен пред председника суда оптужени је О. протвао на накнадну изјаву

да се не зове И. О. већ О. Б. и на тај начин порекао своју прву неистиниту изјаву.“

„Из овога таког догађаја утврђеног изјави, који се лако да признава, види се да је он порицао оптуженог О. последица неистинитости које су га ободолжиле неистинито од њега и да је О. под њиховим утицајем пристао да и сам то призна — § 41. кривич. законика.

Према оваком стању ствари, сама та околност, на коју министару прилеже Касационог суда, што је оптужени своју прву неистиниту изјаву порекао пре него што је она била оверена од стране суда, чини само да у радњи оптуженог не може стојати првост. дело из I. одељка § 149. кривичног законика већ је остало у покушају, али никак не може дати овој радњи вид другог каквог кривичног дела на ни оптужа на § 395. I. одељка кривичног законика, на које су дело примедбе Касационог суда скренуле пажњу Апелационог суда.

Апелациони Суд назио, да у инкриминациој радњи оптуженог Б. не може бити дело из § 359. I. одељка кривич. законика, јер по овом закону каже се неистинито представљање власти, које су индиректне за чија права и правни односије, већ имају вазе за циљ да заведу власт у такви и правилном вршењу своје дужности. Међу тим инкриминација изјава оптуженог изнала је за циљ да приливи оптуженом материјалну корист—попштавањем жалбе његовог паричара И. да одриче у своју оптужбену пресуду општинског суда, која је изречена у његову корист. Оваква радња има све карактеристике изјаве дела из § 149. кривичног законика како је Апелациони Суд својом пресудом увео, и само за ово дело оптужени треба и има да одговара.“

Касациони Суд је у својој општој седници нашао да су ови противразлози Апелационог суда и његова пресуда на закону основани, а да примедбе I. одељка Касаци. суда не стоје и за то је позен, пресуду Апелаци. суда огласио за снажну.

Мишљења опште седнице Касационог суда од 19. септембра 1911. г. № 11719

Касациони Суд, проучивши у својој општој седници питање, постављено у писму господина Министра од 17. септембра 1911. год. № 14974 о томе, да ли се кривиче на чл. 153. закона о радњама, имају третираи као преступања или преступања, и колика се такса има плаћати по жалобама изјављеним приводењем судовама, на основу чл. 16. тач. 2. закона о списку устројству има част поднети онај свој одговор:

Закон о радњама има за задатак да регулише јавно—привне одношаје трговачких, индустријских и земљопосадних радња према државној власти. Према томе све оне мере, које је законодавна власт предвидела у томе закону ради његове примене имају крајњи циљ да заштите интересе трговачке, индустрије и заната, па зато и првост. тих интереса од стране појединачна нема карактер по-

преде основног проилог поретка, који издати општи казени законик, воћ на против, има законских уређаја полицијских мера установљених ради заштите специјалних интереса државе као целине.

Услед тога је централна државна власт применила већином наређења овог закона и поверила полицијској влади управној власти.

На тај начин јасно је да и ако наређења чл. 153. закона о разлама предвиђа издатне казне, које по својој природи одговарају новчаним казнама, којима се, по општем казеном закону, кажњавају преступна дела, ипак се кривичне казни по томе законском наређењу не могу сматрати као аналоге преступним привацама из општег казеног законика.

На против, оне по карактеру својем, а и по смеру, који се хоће њиховим извршавањем да постигне, више одговарају општем привацама које предвиђа општи казени законик у одељку који о истуцима говори (в. главу 40, 41, 43 и § 395 глава 44); па с тога Касациони Суд изводи да се на жељбу изјављене против пресуда полицијских власти, изречених по закону о разлама, имају аналоге применити ова законска наређења, која паже за преступна дела, како у погледу поступка тако и у погледу такса.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТКРЕ

Дана Маркуе, служавице, из Митровице, чију слику износимо, извршила је описан крађу своје галав Др. Владимир Чабачићу, и однео 200 круна у новцу.

Она је стара 19—20 година, висока стига и у општог пријемности; главој је сиб и потпуно, оми жале, коса малог, те изгледа младошћаста лица.

По наменитијима аустро-угарских власти, који је претиша у Србију и сада служише постоје у Београду, има којој варијаци у извршавању.

Проналажу треба притворити и извести Управу града Београда, с познан по акт Бр. 36107.

Риста Кржан, из Дубоке у прозу малекши, осуђених покареначелог казеног закона, чију слику износимо, побегло је из завода.

Он је стар 17 година, висе 163 см, очигледно крхне, косе црне. Од особених знакова има:

а) безбог од носотине неправилног облика, висине 1-1/2 см, на 6 см, навад трагусе десног уха; б) брадавицу малу, величине житног зрна на 2 см, испод добо десног уха; в) малених величине житног зрна од 1-1/4 см, испод 7 см, и на 6 см, у лево од жиче.

Акт Управе Покареначелог Казеног Завода Бр. 3039.

Видан Милојевић, из Дрежница, среца тинотског, чију слику износимо, извршио је

описан крађу и побегло. Стар је 29 година, средњег раста, очигледно жуто зелена, косе плаве; од особених знакова има: а) малених малог величине сочиа на 4 см, испод и десно од десног угла уста; б) малених величине просног зрна то 1 см, у лево од десног жиче; в) малених величине просног зрна на 0-5 см, испод спољњег угла десног ока; г) малених во-

личних изуружних зрна на 16 см, испод спољњег обрва и на 2 см, у лево од жиче.

Денеша изнелана ср, тинотског Бр. 11127.

Отојадин Радославски, земљопосед, из Отошине, има да изгубара код изнелана среца претварањем за притворитијаше власти, али се налази у бегству.

Он је стар 24 године, средњег раста, црноглав, косе и очигледно црне, бркова малих, у олову сувеном.

Акт изнелана ср, тинотског Бр. 16884.

Петар Павловић, осуђених београдског казеног закона, чију слику износимо на издвој страни, побегло је 5. ок. ж. са рада у Добричезу. Он је стар 44 године, средњег раста, црноглав, црних бркова и косе, крупних уста, очигледно црних обрва, дугачких и густих, а испод средине лево обрва има једну брадавицу у величини изуружних зрна. Слика је из прошле године.

Акт Београдског Казеног Завода Бр. 5781.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглом лицама узмемо највише потресе, и у случају проналаска стражишно на зупи властима које су потврдило издвој, с поштом на означене бројеве акта или денеше.

ПОЗИВ

Вуксан Радовановић, из Сопљешта, бив. робџиаш, чија се слика сликом, 23. ок. месеца убио је из брањеног кутлија у општинској судници општине Чикал-Горско. Младина Тимотијевић, младоку; Радовановић, Милорад и Николаје Милорадовић, чикари државних земаља, на је по извршењу опште дато побегло, одмахнути се од власти у намери да и даље врше

КРАЂЕ СТОКЕ

обраду Маринковићу, Циганкину, из Наушара, уздредна је прака на панаћу југоисточног Брака, је матори 9 година, дамо краве, без рошава.

Денеша коњскара манаћура Бр. 12.

Кингоу Антонићу, из Ботана, пош. жакету 28. и 29. ок. месеца, уздредна је побела, ма-

длаваца, да, и та негова намера документо-вана је тако, што је 21. ок. месеца на гужу у близини своје куће убио на кутлија у Грју Гвоздицева оца.

Вуксан је стар око 26 год. омазан, дуга лица, нос и очију прских, бркова малх првих и танких, браја се, оштра погледа, а говора хитра.

На основу чл. 9. закона о јавној безбедности, начелство опште војничкога позива Вуксана да се у року од 10 дана, од дана

тора 18 година, дамо маторице, инт. поштоменим, 17. ок. месеца, без рошава.

Денеша маторника срезом пожарникаш Бр. 14563.

Василију Симићу, из Грабовине, уздредна је побела дамо алатице, претаста, матори 8 година, а Мачењу Милићковићу, из Степеница, пош. матор 3 године, претаст, кутаст у дан ного, пасути.

која онај осаме слике у „Српским Новинама“ првојим партијској позив, слики или најближим привременом суду. Ако се Вуксан не одлази ошом позиву, начелство ће са паче поступити по чл. 10. зак. о јавној безбедности и одлучити га на хајдука.

На издавању начелства опште топицаш 30. септембра 1911. год. Бр. 8011.

Денеша маторника срезом десетинаш Бр. 13687.

Обраћа се пача свима поздравима и општине власти на ове пошраје,

ОБЈАВА

Решеним Вуријског привременог суда од 3. јан. ове год. Бр. 23640, стављен је под по-

ротни суд и у притвор и Јован Ђотиновић, родом из Црне Горе, за дело рајониста са убиством на Јованом Ђотиновићу, родом из Црне Горе, које је извршено змије у почетку ове године.

На основу чл. 212 и 213. кривич. пост. Вуријског суда Вуријског привременог суда мога ове маторице власти да изврше претасте траже општегласно **Јовану Ђотиновићу**, из Црне Горе, и у случају провала, да се Јован опроведе Вуријског привременог суда ради суда.

Општегласно Јован родом је из Пашара у Црној Гори, стар око 36 година, раста средњи, у лицу пача, бркова змија, браја се, и у одежу је био првом грађанском.

Начелник срезом параћинског телеграма од 2. новембра ове године Бр. 2740 изврши је општегласно да општегласно Јованом.

Од маторног судије Вуријског при. суда 1. октобра 1911. год. Бр. 23754 у Вурији.

Т Р А Ж И С Е

Цветан Павловић, маторија, из Београда, отишао је пре три месеца од своје куће, и до данас се није вратио ни јављао.

Он је стар 36 година, средњег раста и у општегласно. Ради данаше провала, општегласно ни и дану.

Акт Уријског града Београда Бр. 32001.

У Х В А Ћ Е Н

Драгутин Протић, трговачки поштомени, чију слику слика у Бр. 36. матор, уздредна је у општегласно начелства општегласно.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а према потреби и више пута недељно. Протплата се полаже у напред, а то важише за сваку годину код сваког поштоматског канцеларије, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска канцеларија, а за све друге протплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у салу. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ се продају по 5 динара.

СТРУЧНИ ДЕО

АУСТРИЈСКИ УХОДА МЛИНАРИЋ

излазак из АУСТРИЈСКОГ ШПИТАЛА ИЗ 1807.
и 1808. године

(својина)

На то питање Млинарић је одговорио Милану да сумња, да ће Аустрија помогати да Срби у Србији добију независност и за друго рекао је, да је готови чим тачно сања у чему се састоје правни захтеви народа, или уочи и на највишем месту заступати захтеве народне, долажући да не сумња у успех, само ако захтеви имену претерани. На овом саставку уговорили су њих двојица да Млинарић пређе у Београд и да у уговореном правцу поради код властелина и унавањених аристократа.

Осим тога Млинарић је у Земуну сазидао за све пазе, које су Срби из Србије излазили са Србија из Баната и Срема; сазидао је млинара је и капила снага у устаника, каква им је спрема, измичу борбе, како се међу собом слажу и т. д.

Још док се бавио у Панчеву састајао се са Стојаном Милековићем и дао му једно писмо да га поздравља путем дотури Ивану Југовићу у Београд. Пошто је уговорено с Милошем Урошевићем и са Ратковићем како да пређе у Београд спрема се а у исто време јавно је Југовићу да и време, кад ће доћи. Кад је дошао под изливом београдске тираније и ступио ногом на обалу дочекао га је Југовић, и због света, који је био на обали, могли су говорити о свим општим стварима. Затим га је запитао латинским језиком: да ли је паметио или у варош и да ли он и сада о њему добро мисли или раније?

На то му Југовић одговори: „Сасвим, овде беш се тек уверити о тојој искренности“. После овога Млинарић је ишао е њиме у варош међу њима се ни чеге. У пут Југовић му је саветовао да ни са ким не говори о политичким стварима а да се наглед не захришава. Затим се обрне

и показа му руком на две магацинске кулибе близу Земуну на Дунају, говорећи му како ће онде у сутон наћи један српски чин и веселаре, који ће га за добру наплатити одмах превести у Београд, и том приликом моћи ће да говори о смену. Затим је заједно са Југовићем отишао Родонојичину и другим виђенијим члановима Савета а нико ништа није посумњао. Учинили су још неке незнате посете Млинарић се врати у Земун по подне око 5 сата, и одмах оде пуковнику и политичком команданту и јави им, да ће кроз њих да на пољу у свој застави, на чим се српске отиде на одређено место, где нађе два нестача а чамац, који су га очекивали, пријатељски примили и превезли у Београд. Шта је Млинарић радио у Београду, нистамо га нико сакажује:

„Био сам опет у Београду, и одмах сам отишао Југовићу, који ме врло срдично прими у свој стан. Прво вече проведи смо у томе, што ми је изнео пописе се Руса и Француза труде, да, принуку народ ове земље на своју страну, који је тако значајна за европску Турску како са војничкога гледишта тако и са трговачкога. Ради овога Родонојичини неспрестало приводела као листица гускама, али од овога долазак у Београд прво је мало али готово није нимало неуспешно своје обећање, и народ је почео да сумња у све оно, што он говори и обећава. Исто је тако и са француској стране. Пре неки дан отишао је у Београд као сликар (als Malier) и сликао француски пуковник, који се на све начине трудио да придобие прве саветнике на своју страну, али му је труд био узалудан и морао се хутићу предумотског посла, јер није знао српски и могао је само са Живковићем (Стеваном) говорити, који је такође у Савету. „Даво ми је говорио, како је из Управног Савета уклонио за неодредено време присуство Родонојичину, који је олазно, како он (Југовић) ради против руке политичке и да народ више мисли аустријској политици. Тога ми се сад ете више труда да све савете и подухвате Родонојичинова осујетим.

„Она освета Југовићева према Родонојичину добро ми је дошла, да кој претварајући изазив у неколико измишљотика и потрудио сам се што сам више могао, да Југовића што боље задобијем на своју страну као и невоје саветника, што ми је пошло за руком. Као што је речено, Југовић има велику страну, како у Управном Савету тако и у народу против Родонојичина. Користећи се тиме речео сам Југовићу: „при таквим приликама, драги пријатељу, морамо сад бити врло обавиљни, морамо много радити те да неколике међу саветничким правцима придобијемо на своју страну, да оне Родонојичинова намера и планове не само осујетимо, већ да их озамисмо код народа и тиме што скорје оспаримо наше планове уговорене у Букурешту и ову земљу доведемо под власт аустријску.

„Ово је једини пут, одговорно ми је још, а ја на томе радим ика више времена и придобијем сам на своју страну познатога Јеремију Галика, Ђорђа Поповића и Милана Филиповића, и још морам придобити Живковића и Томића и онда смо успели. Тојим ми је и школска друга а од сада и мој пријатељ, и с њиме ћу већ сутра говорити, а пошто је он са Живковићем добар пријатељ, можда ћу и ту што год успети.

„Другога јутра отишао одмах Томићу а да тик Живковићу у посету. Ова су ме питали отуда долазим и зашто нисам код Руса остао или код Писаранова корупсу? Одговорио сам им е презирам тоном: Долазим из Букурешта и немим више поље, да савијам код Руса, пошто много обећавају а мало испуњавају... Тако су прошле године послали само 1000 војника у помоћ. У даљем разговору ипак одобриво (русинску) политику и бавели се три дана у разговору, припремао сам захтевања и наговорно их, да рале у корист Аустрије. Они су ми одобравали а са мном се сложили. А пошто сам са Живковићем давно познао пријатељство сам се и са Томићем... После тога отишао сам другим својим познаницима, којима сам, да бих заметнуо траг, говорио, како су

ме у Оршаи ухапсили, лако су ме у Томливару задржали и како сам си омањошћу живота једна стигао у Земљу, говорио сам како су ме назвали српским шпијуном, коштао сам руски напосм имао...

После неколико дана по мом дојаску дође у Београд 18. тег. мес. [март] Један руски курир из Јапна, из главнића рускога стана. Пошто сам позвао већину руских овешара лично у Влашко, то сам прво желео да саман што о седишњи делам, коју је дошло, те отишао у друштво с Југовићем, али од него на дунавску обалу. Ондах сам га запиташ: шта нам ново доноси? Али први његов потез позвао смо једно друго. Шта је у делени пово не знам, одговори ми, али сам новац довео Родошнинику и ням толико да је већина руске војске поред Дунапа¹⁾. За тим ми рече: [Или сте та] ошпир, који је под именом Проворскога молио за службу руску, па кад је указ изашао, он се изгубио²⁾. Инавице сам се потпуније непапеш и одговорио: пошто сам дуго чекао на пријем у службу а нисам нонах изаша, био сам принуђен да се вратиш. После овога он се с једним човеком врати Родошнинику... и ја с Југовићем кући. По доласку дође Јиновкић с Томлићем код Југовића, на кога сам стањовао, и обидан ми рече, да је курир дошло заповест, да Срби спреме своје војску што могу брже и појачају свој корпус на десној страни Мораве, пошто Руси стоје на Дунаву код Остраве да овет прже и да се сједине код Шубина... [За тим узв реч Томић и рече, да ће то бити врло тешко, јер су сад Турци тамо много јачи, а ми много слабији него прошле године. Руси хоће да им ни пут отворимо а како? на који начин? и са чиме? Са ово мало полица, што је дошло, он коме се ништа учинити?]

Чим је Томић завршио говор, Манашић је отпочео на дугачко и на широко да им говори и да их убеђује, како се не могу ни чему надати од Русеју. У исто време почео их је убеђивати да им једино може Аустрија од порети бити. У томе заборању Томића и Јиновкића за Аустрију нико је помагао Манашића Југовић. После другог разговора Јиновкић и Томић отишах су од Југовића.

Није прошло, већ даље Манашић, ни сад после тога разговора с Југовићем, кад у вече око шест сати дођоше обједиња [Јиновкић и Томић] и рече: [Пријатељу, им сте нападн. Ми сад долазимо од Родошнинику, који тек што је изаша заповест Христићу [Јегин] полицијском коначару, да нас ухвати и под стражу доведе и неку: не чегазили ни тронути већ хајдете с нама: одне између вароши и обале иза неких рибара, који ће нас пребрати на ону страну³⁾. — Шта да радим? запиташ Југовића.

— Он је био негома мишљен, једно да ме спаше од опасности а друго да се са собом спасе ошму. [Вам саветујем, рекао је Југовић, ако пријатељу, да се задржавате на граници у Земљу или у Панчеву да ја ћу вам преко поузданих пријатеља свих четриеста дана, ням и чо-

шће, слава вості о савишима Управнога, Савета, које се буду израде, као и о предлозима Родошнинику и о даљем нашем раду и подухеу⁴⁾.

Овом паметном савету Југовићем, следећо сам одмах и у пратњи њих тројице дошао у вече дошли смо на обалу Дунава, у помоћу њиховом напаша само два рибара, који су ме на свом куку прелевали у Земљу у десет сати у вече⁵⁾.

[После 18. марта 1898. године Манашић се бавио нове весте у Земљу, затим је отишао у Беч, где је подшо пријем од рапорта о свом бављењу у Панчеву, Земљу и Београду, један 30. [18. марта и други 3. априла [22. марта] 1898. године. Кад је писао то рапорте станао је у Беч: Лаудастрасе изг. "Goldener Biera". № 42: други спрат, соба № 4.

На основу коментисаних извештаја и описане је у овом чланку бављење Манашићем у Панчеву, Земљу и Београду. Другора Манашићу била је незадовољна радом Манашићенина, а тако исто и министар иностраних дела, Сталејон. Јер у свом резервату шару од 2. априла 1898. г. министар вели, да је Манашић, новеши врло своју дужност, јер је почео при времена [unzeitig] да агитиује и проваља да је с тога морао потајно изићи из Београда и тиме онемогућити везу с оном страном.

После овога не сугерисао ниса Манашића око Аустријскога агента у правилима око Панчева, Земља и Београда. Тај су посао признали други ажда, а жале ми се ко треба, кад је био Милош Урошевић, Иван Југовић и други.

Најпосеба да напоменемо да је највећи дог грађа за овај чланак узет из списа Д-р Владана Ђирићана.

22. септембра 1911. год.

Мла. Франкић

—*—

ПОТКАЗИВАЧИ.

Д-р Р. А. Рајо¹⁾

И азовице достамо упућују поштом полицују на траг извршеног кривичног дела. Са овим је у вези и питање о потказивачима, тако важно у полицијској пракси, с којим ћемо се овде укратко позанимљати.

Многи азовица специјалите називају ми правосуђу, пахвалујући своју умешност, и поред се полицијске обавиности и савиствености појединих динамичких научних метода за идентификацију, да није потказивача²⁾, који су директно потребни. Ми знамо да је ово питање врло деликатно, али у исто доба и сматрамо да га треба третирати у једној књизи, која је намењена полицијским и судским испрашним органима.

Изајављујемо одмах да шира публици и појединачни истражни рад не могу потказиваче са провакторима, на-

лишно је доназити да је ово једна велика заблуда. Провојатори се не упућују ни у једној земљи која воља рачуна о своје достојанству, а ако се догоди да их који чиновник, из необјашњиве заблуде, употреби сам на своју рuku, нико одмах и отпир нажалују, што долаже случај са Енгелском из 1908 год. Истегна је да се у Русији, како изгледа, служе понекад, не обичним провакторима, већ агентама провакторима, т. ј. чиновницима који се толико ниско сматрају да сами провактори заочне, али то је само једна земља и један начин изнутах. Једино оправдаје за овакве начин поступања у томе је, што и провинција, с којима се бори руска политичка позиција, употребљају такође оваква иста одвратна средства. У осталим земљама, у којима смо имали прилике да студирамо организацију полиције: Шпанијарка, Француска, Немачка, Енгелска, Италија и т. д. провактор је непознат.

Политички потказивач повратник је, који за новац или какву другу корист, достапаа се што апа о закључачину или преступу, и персоналитету њихових извештаја. Он, дакле, у главноме чини оно исто, што је дужан чинити сваки грађанин да би помогао правосуђу своје земље, само што он ово не чини за дубав правосуђа, већ за новац, или из освете, или да не би био гоњен због повраћаја на прогносту. То је достажањ, нија улога није ни мало велика, али да la guerre — та је la guerre³⁾ [у рату као у рату — пита се користе], и с тога полиција треба да се користи обавештењима потказивача да би заштитила часну популацију.

Зар се у нашим провинцијским министарствима не искористилају, у циљу националне одбране, обавештења добијена путем шпијунске? Зар шпијуна [не говоримо о ошпирима у тајној мисли] који се јавишу за своју земљу нису вугарски потказивачи, да јом и глусици, јер раде против цело једне часне популације, док су потказивачи штетни само за аловаче, т. ј. за непријатеље друштва! Кад се, дакле, ништа не пребације наших провинцијских министарствима због употребе обавештења добијених путем шпијунаже, зашто се то чини нашој полицији, као унутрашњој војсци, која је увек на ратној нога са непријатељима часне популације?

Потказивачи нису науколико, разуме се, динамички органи. То су стварајући појединци, које највише познаје само агент који је отворен истрагом. Да би се од потказивача добила корисна обавештења треба му их платити, било готовим новцем, било на који други начин, нудећи га да није и. пр., или затварајући очи пред његовом кривично због повраћаја на прогносту. Инавице ажда, који траже популарности у омањавачу полиције, тврде да је негодито кувати ова обавештења на цену неизвршене одлуке о прогносту, али ми се скрећемо пажњу на то: да је много корисније за сигурност цело популације да полиција ухапси једног туђе омањавача азовица на основу добијених обавештења од потказивача, него да за неколико дана ухапси инди-

¹⁾ Из књиге "Maison de police scientifique (technique)".

²⁾ На француском друг потказивачи се зову: les délateurs или les informateurs или espions.

видуу, која је подржала своју казну у затвору, и која је потпуно мирна. — Јер јој један виши инспектор налази да се држи мирно — за претсту која не наноси никакве штете државу.

Када смо, да потпуно изајду обавештења за напад. Знатан напад био је опасан, јер их изводи друге, али само посматрају у њихово издају, убијају нехотично. Суме напола, које они, дакле, захтевају компјације су за опасности којима се налажу. Многе полиције, поред осталих француских и швајцарских, не развојају, на изолот, потребним ефикасноста на плаћање потписаника. Ово несумњиво представља инфоритет према осталим полицијама, као нпр. енглеској.

Употреба потписаника доста је стара. Још 1819 год. неки париско полиције сигурности Канлер употребљавали је поједине покретаче, продајне раних стипендија и виброје међароних кућа за добијање обавештења. Показатељ је направио својим колоцима, и плаћао их на заруче из фонда који је у овом циљу имао из распокожу, али их није употребљавао као званичне полицијске органе. Него, доноси, које се још и данас осећа, с прелета на пресе, због званичне употребе бивших злочинаца, долази од једног врло старог заста.

Год. 1810 позвати Видок направио се у затвору „Вестру“ (Париз). Био је осуђен (неправедно тврди он у својим оригиналним мемоарима) због крађе. Пошто му се раним затвору, за времето, није допало, а у жељи да дође до угодице, ништа, попусти се Хепри-у, тадашњем шефу друге дивизије у париској префектури за потписивања, т. ј. да шипунише своје затворене другове. У своју пошту Видок је једногвено приложио и један резерат о многим победим осуђеницима, који су такође били затворени у Вестру. Пошто су се ова његова обавештења показала као тачна, привлачен је за потписивања на, најзад, и особојеног под условом да сваког месеца ухапшен утврди број злочинаца. За ово је примио по 100 динара месечно, и одлично је испуњавао свој задатак.

Год. 1817 придато је Видоку деовност помоћника, који су га имали полагати у делу на злочинца. Ова помоћници били су изједначени са полицијским агентима и наплати бригадом сигурности. Управни полиције Дезале увекао је, године 1821, број агената ове бригаде на 21. Имајући одређене руке, Видок је за њ изаглавовао све својих особина — бивше робљање — који су, махом, били осуђивани за правна дела.

Год. 1821 Видок је напустио бригаду сигурности и основао, у Сен-Манде, вабрику хартије, која није могла просперирати. У год. 1832 основао је, са допунитељем управника полиције, једну прету приватног полицијског биро-а, који се са много зашито допитком, тачничећи се са бригадом сигурности.

Желећи заузети своје старо место у бригади сигурности, Видок организовао, са својим старим другом Коко-Лакурму, ошону крађу код ресторатора Шинта, на елманској баријери. У последњем мо-

менту извештао је о ономе полицију, и на овај начин припомагао да се крадљивци похватају. Ова, у току истраге, означених Лакура као подстрекача, а овај, опет, оваких Видока као шефа криминала. Ово, међутим, ништа није сметало Видоку, који се у овој прилици показао много јачи од свог конкурента, да буде поново праћен за шесет б, ипак сигурности, и да у своје агенте уврети и Лакура, под именом „Augusta“.

Пад Видоков није проузроковао афера са ресторатором Шинтом, већ један куларан догађај: Год. 1832 један сатиричан лист доносио је веома често јан Видоков уворедо са ликом једне високе личности.

Наућена због поређења са бившим робљањем, ова висока личност растурила је бригаду сигурности преко министра унутрашњих дела, и поново је организовао на новој основи. Од овог доба ни једно лице, које је било осуђивано, није могло бити орган париског одседа сигурности. Овако је исто и у осталим деловима. Што се и данас среће легенда о бившем робљању као агенту сигурности, то протиче из збојних Видокових мемоара (правни се не могу наћи), који су растурили на хиљаде од називах литературе за један су.

Потребно је да на овом месту напомену и личније доставе, које долазе тудетима дневно директорима сигурности у великим варошима. Готово сви лица овијих достава имају за циљ освету. Треба, дакле, бити веома обзиран у погледу употребе обавештења које оне садрже, јер врло често оне нису ништа друго до жалба оптужава. С друге стране, овет, оне могу садржавати доста тачна и од велике важности по судску или полицијску истрагу, и с тога их не треба бацати у ватру, већ брижљиво контролирати. Поједини професионални злочинци, да би се ослободили конкурента или негодниг саучесника, деценцирају га поштом или личног писма. Исто тако и навалице на картама, тако зване „les grecs“, осуђивајући се сваког вештајег конкурента, који би их могао конкурентовати, доставаљују га анонимно полицији.

—▲—

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

Хановерски процес против ноцара и зеленаша.

Hugo Friedlaender

(СРБИЈАН)

У двама току претреса Мајерника у свом оглашавали као лице, које је наизмашало разне личности на кошту. Он има у Хановеру врло елегантан, књижевни намештен стан. У њему је преревљавају борове и друге свечаности, на које су увек били позивани оцири немог гарнизона, а нарочито оцири хановерске јачакне школе. Мајерник је такође много пута ручало са оцирима у најоциријим хотелима и имао је обичај рећи

по ручку: „Идем да играм карата“. Турарајући и ван Хановера по другим местима, он се у свима тим местима „својим случајима“ налазио са Фердеом, Абером и Лихтером, које је представљао на разне начине. Ферде је био увек тигунаш као „Господин трговачки саветник“. Једнога вечора поцао се Мајерник и Лихтер са једним оциром.

Лихтер је добио, а оцир нагубио неких 50.000 марака. Када се напослетку оцир даго и поцао, он је савио у једном отаху, да је Мајерника добио Лихтер један поглед под пренора и претом главом. Лихтер, који је најчешће представљао као барон, био је у старијим раније трговачки помоћник, а дошао је један интернационални хохштајнер. Био је више пута осуђиван због разних правних дела, а сада са осталим оптуженима притворен уопео је улази на притвора, то је тек дошаје ухапшен и осуђен у Бечу. Штајнер је такође био увек, а Фајер од Цедина није се могао пронаћи. — И Ферде је био тајак неги хохштајнер као и Лихтер. Он је на штане председникова најважно, да је 17 година лутао као рутелски банкер по Аустрији, Швајцарској, Немачкој, Белгији, Холандији, Швајцарској и да је тиме стигао извесно имале. У Штраубуру је био најчистији због крађе; у Бавен-Валуу уграо је пет палозема, приликом игра на рулету. Ма да је тај човек, који је у својој младости по улицама продавао пошле, потпуно потпуно глорно нечисти, он је ник у најчистији културни играо карата са вишим оцирима, племићима итд. и увек је добијао велике суме. Веле, да је имао нарочито гинке и оверте претс и да је веома често играо са обележеним картама. Где је био Ферде, ту је морао бити и Фајер и Мајерник. У једном хотелу, у Хановеру, једном је био ухапшен у кради карата и тада су га кешири изабали на казале. И за друге оптужене лесе да су играли са обележеним картама. Један млад оцир нашо је једнога дана Цедина у хотелу „Кингсви двор“, у Франкфурту на Мајну. Ту му је Цедина представљао Мајерника. Тада је најчистији наплату у сву неки господи, кога она двојица поздравља, а у то то је Цедина још рекао: „А, ето ту је и Г. од Линднера, из Берлина“. Мајерник је дошао: „Увек сам господина пре неког времја у Хелголанду“. Затим је Цедина рекао: „То је веома богат човек, могао би с њиме једном мало поиграли, он увек има при себи најмање 50.000 марака, али за тај посао ми морамо бити врло опрезни“. Мајерник је пристао и господи су се приближила господињу Линднеру. — Преди: „Зар се Вама чинило, као да су они хтели увести тога Г. Линднера?“ — Следок: „Јесте. Спогазмени смо се, да идемо у собу Цедина, да да тамо играмо мало. Али ја сам хтео да играмо само ентс. Играли смо окарте неких десет минута. Тада рекосе, да је та игра и сушине досадна и да би радије играли макао. Ја сам пристао и изгубио сам 3.000 марака.“ — Преди: „Па ко је добио?“ — Следок: „Господин Линднер.“ — Преди: „То је

био Ликтнер? — Сведок: „Јесте, ја сам чуо поципа, да је то био Ликтнер. —

Једна нити мање опасна варијанта је Самујло Семан, познати „честити Семан“. Он је не само играо са обележјем картама, већ је и са јединим рудетом скипао по саву. Семан је суду станао на највишањим хотелима. Чим би у коме месту ошвири дознали, да је дошао Семан са својим рудетом, они су гомилама јурли томе човеку, да играју рудета. Један ошвири из високог шемала, сасушући као сведок, приметио је: „Ја сам видео себа, а није у Минско или није Семану, то му у главома ни исто изгледа“. — Један други ошвири најавио је као сведок, да је неколико пута играо рудета под Семану у хотелу „Русија“ у Хановру. Он је имао утисак, као да Семан, који је увек држао банку, врли преваре. Освајао је: да се у рудету била две лопте. Када би прави дознали пала, она би се пренетала неколико пута и падала би зрени поља јасно клопајући. Напротив, када би лажна пала, тада би се чуо тупи шум и лопта би падала на пола без пренетања или клопајући. — Оптуђени Семан: Ја нисам, г. председнице, да испитате сву господу ошвице о момо реномеу. Ма да се ја најављом већ одано бавио овим послом, опет сам ја суду назван честити Семан. (Своштити смех). — Опасан коцкар и лезеаки био је и оптуђени Абтер. И он је играо са лажним картама и „добјао“ од ошвица на неколико часова по 30—40.000 марка.

У току претреса појавио се као сведок трговац Кизелга, из Шенеберга код Берлина. Он је упитан најавио, да Ферде последње две године није општио са Ликтнером, Једном га је Ликтнер послао Фердеу ради регулације неог дуга. Ферде је међутим одбио тај посао са примедбом, да он са Ликтнером неће ништа да има никаква посла. Председ.: „Није ли можда Ферде рекао, као њему изгледа, да је Ликтнер лажан играч, који палачка ошвице? — Сведок: „Господине председнице, о томе се у коцкарским круговима не говори. По неки зна о друге, да тако што ради, али највише о томе неће говорити“. На претресу је сек тога утврђено, да се врло много воцало и по железничким купевима и при то „добјао“ од ошвица лажне суме. — У овоме процесу био је воцнат за игру картама и рудетом криминални коцкар Фрајхер од Минтоена и један преевисоалан коцкар по имену Хантот (Берлин). Познати коцкар Конрад Рајтер (Берлин) био је међу многим другима као сведок. — Оптуђени власт представљали су државни тужилац Вилхелм и судски помоћник Соа. Оптуђени су бранили осли правозаступањем. — Вело би још од интереса бацили један поглед на оптуђеничку куглу. Канотан дободробна коцкање, потомак једне старе племићке породице, Фрајхер од Мајерника био је лажан, високи човек. Он је обично долазио на оптуђеничку куглу отргнут у велики, јасно свији ортан. Садео је између Ферде и „честитог Семана“, а са њима

никад није ни речи преговори. Јединога које је можда, да према њему буду благи и обира према његовој лопи. Његова зело његовага авторитета плава нота брда, на побаркут изабријања, била се већ мало протрупапа. И његова затворено плава, елегантно оризирани нос, мало проређена, већ је била почела сасети. Његова одбрана била је врло нешта. У јавној надампавао га је само Абтер. То је био још млад човек, средњага раста. Он је имао куглу криву косу и криву носу брду, зело његовама. Носио је лажне ласаре. Његово рудно лице показивало је кавеску лукавост. Ферде је изгледао врло достојанствити; човек би га могао сматрати за трговинског саветника. То је био ниски, снажан, постарија господин, келаве главе и проседе кучи брду. Он је нитиа погрешно говорио лемачина, али нити то није чинио утисак, као да он, необразован; његов изговор давао му је више изглед неог странца. Он се родно у Оесбаху на Мајни, али је у Угарској одрастао. Његово лице он немирно су дутао по сали; он је са гроизничавим узбуђењем пратио исходе оних свелока, који су га теретили. „То није нитија, што ту говорите, господе, поручнице“, узвикнуо је он неколико пута у сали. Председник је имао муне, да га држи у провинцијим границама. И сам његов бранилац морао га је више пута ућућивати. Самуело Семан, „честити Семан“, имао је вишнито једног правог поштењаконика. Он је био прилично високи човек луке, седе косе и такве стиде брде. Он је понављао велику мирноћу. Јулаје Розенберг и Сусман чинили су утисак солидних трговаца. — После десетодневних претреса оптуђени су били осуђени: Мајерник, Ферде и Абтер на по 4 год. затвора и по 5 год. губитка грађанске чести. Самуело Семан и Хес на по 2 год. затвора и по 5 год. губитка грађанске чести. Јулаје Розенберг због криваче по закону о класној дутрији са 750 марака, Сусман због исте криваче са 1000 марака понављаче. Мајеири се после неколико дана од наречене пресуде обесно у својој кезији, а Самуело Семан умро је у затвору после неколико месеца.

Леш у кофезу.

Гадна грамазавост, главни покретач свују страсти, понављало је узрок највећим злочинима. Најгладнија грамазавост била је такође узрок, то је, дотле сасвим беспрекоран, продавац наместаца Вилхелм Мајер, из једног местаца Вилдунгена, ивршно убоство, због кога је био изведен пред пороту врвостеног суда у Кеселу.

Крајем априла 1906. приводе се на Вилдунгена у Франкфурт на Мајни један лажан коцкар и смештен у железнички магацин. После неколико дана на почера је почео избијати одвратан зади. Када је потер отворен, у њему је нађен један леш, по изгледу женоки, који је у великој мери прешао у распадање и већ најгорији при-

знама. Леш је био потпуно презави злоричним кречом. Омах се утврдило, да је извршено убоство, а да је убијена прилајерка Марија Фогел, на Вилдунгена, старина од 76 година.

Сумња је одмах пала на Вилхелма Мајера, продавца наместаца на Вилдунгена, да је он извршио ово убоство. Мајер, који је рођен 1875., био је извесни ласкостер и врло млад дошао је у Нју-Јорк. Тако му је у прво време шило врло јавно. Он се се с кривој претом кроз кинот прво као прати алаша, а за тим као поцкар и коцкар. Једнога дана упознао се са улици у Нју-Јорку са старом Маријом Фогел. Ма да му је она могла бити скоро прабаба, опет се међу њима у споро развоју нитијам однос. После неколико година Мајер се са Маријом вратио у Киропу, где су у прво време прудуели неколико њених нутаваља. Напоследку су се поцкуи у Вилдунген и ту су отворили радњу са наместајем. У Вилдунгену Мајер се упознао са младом, зело м дошвом, по имену Софија Христијани. Због тога је стара Фогел поцала лебноичу дубокомира и намену је и Мајера долазила је готово свакога нечеора до прво оптрих субока.

Једнога дана прчао је Мајер својим познаницима, како је тетка Фогел отпунвала на дуње време. Он је стару Фогел звао „тетком“, јер му је она казала, чим су се упознали у Нју-Јорку, да је тако ствало зело. У Вилдунгену се на сваки начин сванга напуцало, а нарочито чини дошодом, што нико није пријетио Мајеријим одлазак. Тако исто било је пале у очи, што се Мајер нитијам поцало разместили скупљеница брављастим претемењем, на их и на продају нуде. Међутим знало се, да је стара Фогел имала много скупљеног претмења као и то, да је била врло богата. У кући, у којој је стара Фогел станавала са Мајером, приметио се после неког времена неки гадан зади, али ниткоме није ни падала на памет тако страпаша помисао, да је Мајер могао убити стару госпоњу. Тек после 9 месеца од тобошњег одлазка старе госпоње Фогел поцкао је Мајер железничком један врло тежак коцкар за Франкфурт на Мајни. Он је био већ раније продао своју радњу са наместајем, коју му је Фогел отворила, и чим је неспособан човек, ницвао је са Софијом Христијани на Вилдунгена. Када се у Франкфурту видело шта је у коцери, одмах је за Мајером издата потерница. Он је са Софијом већ отишао за Нју-Јорк, али је тако кратко време по своје доласку ухаћен и транспортран натраг за Немачку. Он је одрчао, да је убио Марију Фогел, већ је најавио: да је због дубавних односа са Софијом сваког нечеора долазило до њестоних субока између њих и Марије. Кад је једнога вечора дошао кући, било је све мирно, запатио је свеку и кад је ушао у спаваћу собу Маријину, му је затекао крвну на једној столици. Она се, седећа на столицу, обемала једним коцпоном. Он је прво покушао да је поврати у живот, али без успеха. Затим је ктег извешити полицују, али је одгоа одустао, јер се побојао, да се на њега не поцума, да он је он убо ст-

рину. Услед тога он је свињоу одео са лешина и положио је у постољу. Али пошто је леш после неколико дана почео задуравати, он га је спаковао у један велики ковер, тј. он је је самоу пуцао, пошто је поштогаду ковером доде. Да би утиснуо задах од лешина, он је леш поново хорионом пречео. Коверу, у лешу је лежало тело, стајао је крај његове постоље; он је, дакле, пуцао директно мекоца спавао покрај леша лешина. Ову одбрану није изменио ни пред поротним судом у Каселу, пред којим је одговарао због убиства једног убиства од 5—11. децембра 1906. Сем тога осуђених је то тврдио: да са старом Фогел није стајао ни у каквом интимном односу. Фогел је на неколико дана пред своју смрт базира у нужници ванше својих бриљантних прстенова по свој прилици из мржње према њему. Међутим распоред паметица у Маринином стању неспинало је познато, да је Мајер с њоме живео као муж и жена. Сем тога по одлуци суда наредено је било најближањим истраживање у нужници њихова стања, али није нађен ни један бриљантних прстен.

Непримирени и дефиницирани ковер био је показат поротницима, али је одмах морао бити уклоњен из судске зале, јер је још једнако задурао на лешину. Медицини стручњаци изјавили су, како је у највећем степену поретовато, да је Мајер удавио стару Фогел. Поротници су огласили, да је крив зао разбојништва с убиством у смислу § 251. извесног закона. Суд га је на основу тога осудио на 15 година робије, на 10 година губица грађанске части и да за толико време буде под позитивним надзором.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Кажем му да папа што иде на општинску треба да сврати на саван и да ћу се задовољити и једним крајем у штави. „О, рече он, кад спавао са Јованком и Мадленом он се нећете нимало огреши о ваш завет јер се и њихова постоља састоји само из савана...“ а међутим у штави нема места... тако су већ један казанија, и два војника који су почили на одсуство, па су задовољни да ту престоје. Нисам ништа рекао, него још задовољан што ћу наћи суверет са војницима. Пошао сам у овакву собу девојка. То је био један његов муш Јабук, сира и пуње саване, у једном кошу на савану боху девиствену кошукама, а на пасузу осам речена. На мекшај се састојао из једне краје тисте, једне првотине извине и једног парчета огледала, а крајет као и под свих савана овога краја беше саван прот савану као па паво, пури саван и није имао више од једног нити саван.

Оде сам имао нову подрикну: младе девојке су се саване продавао саван.

слободно, али ја сам имао много разлога да се поканим обавиљати. Независно од околности, појак је тако састао се, јам сам под женским одемом имао јакшу пошуку која би обелоданила мој под и моје мисли. Да не би се излаз ја сам полагао откљанати неке члове и, кад су дошли колегае, као случајно угасим лампу, те сам могао без страха сувише женско одемо. Сусретали су се крајет легао сам наизмада да би избегао сваку непријатност. Ова ми је пош била стрипа. Госпођица Јованка не могао мринути а да ме не додирне, ма да није била лепа, била је тако свежа и једра а ја сам лежао примамамао за човека који је већ од толико времена живео као надувер. Они који су били у класичног војожају понораво ми да нисам ни трепну.

Лежао сам дакле немомомо, отицу отворених као у вода, кад у порозорје су се да на пратима неки дунују клинцима. Моја прва помисао као и снаг човека који се налази у негодни, ма да су ми напнили на траг а да ме узхватају; нисам имао где да се денем. После се сетим војника који су савали у штави и мало се умирим. — Ко дуну? учита домаћин тргну на сна. — Вани учинарени војница. — А шта хоћете? — Баре, да знамозаду, ма да идемо.

Нам се домаћин тада дише, нађе јакшу и песету и отвори војницима. Један од њих, погледао према светлости лампе на свој отај, рече: „четири и не сита...“ појма... време је... на пут рана појма... и доста они одоме. Домаћин угаси лампу, а појма леже, а ја, да се не би обелоданио пред мојим „другарицама“ као што сам се свалио, устаном одмах, угасим лампу, обучем се и за тим класично у једном кошутоу као да се мојма Богу очекују да се породица избуја, а на то није требало даге чекати. У пот савану, штави нису на свога престоја, Јованка, устаја... треба опремити што за сестру која хоће да иде рано? Јованка се дише, опремише ми „бегу наву“, коју сам савно поново и оставио ове добре дуде који су ме тако лепо прижили.

Пошто сам цео дан имао журно стигнуће ушче у једно село, у околности на где приметим да сам заутао заог обавештења, која су била лажила, али сам их ја потрешно разумео. Појма сам у овој соху и сутра рано изјутра пројект проз Ван. Још једнако сам нисиде да идем у Рен, одлаке сам се надио да ћу то отићи у Париз, али намерама на Вана доси ми се нешто што учини да променим план. Истим путем њане и једна жена са једним малим дететом, које пошване на једном јојкоу потарицу са свестом мекшима, које је поканила на савана нејакоја прагодила песне и продавајући престоје. Ова ми рече да иде у Париз претим путем. Ја сам пак имао толико разлога да бежим од главног друма да се не појма нисам утешао да појма да појма, нарочито што ми је Пант нагледало погодили него Рен, као што ће се нађати одмах.

После осам дана хода отишнем у Пант где жена се светим мекшима оста у јед-

ном предграђу а ја се унутам на Острио Фејдо. Док сам био у Бисетру дознао сам од некога Пре наја, зваога Нанте, да у овоме крају има једна краја где се доноси скупају без бојана да буду узасматривани. Знао сам да би се одје пречурило са неколико гласних имена, али нисам је знао што сам ја знао само општа имена, а сад нисам имао начина како да их дознам. Најзад једно ми средство успе: нађем радом у неколико радња тражеће господина Гренија. У четвртој галерија која је радомара са доносио, остави ми ја узеде ме у један мали кабинет, на ми рече: Не сте вијдан Гренија?... Је ли још увек бољестан у завојан?... Не, рекоса, он је јадан (слободан) и нађете да сам код мрме ланосе; ја јој калом бех утешавао који сам и у калом се негодни налазио. Но одговорни ми ништа она ме узе за руку, отвори једна прата, направила у некој дрвнатице, и угура ме у једну ниску собу, као осам дуга и две жене играху карте и плаху ранију. „Слушајте!“, рече моја војдака предеталајући ме друштву које беше прво зачућено видел најуверичу, „слушајте!“, две сестра је дошла да нас покрете? У исто време ја склоном моју марану и три разбојника, који сам нашо у автору познатио ме, то су били Берн, Бидо Мокер и млаз Гуни, њих сам нашо у Кемнеру, а други су били утески на Рошфора. Прво су се интересовали о моје одути и, кад нас петера све расположи, једна од жена, која је ту била, обуче га, а њен говор и држање тако су обдијали од оведа да смо се извизали од од сједај до дође време да се снава.

Кад сам се разбудио знамо сам на кревету ново одемо, рубље и све што је потребно да се човек добро одеме. Одлаке је све то? Нисам имао времена да још и о томе разбирам. Оно мало пар што не бејах потрешно у болници у Кемнеру где сам се скупо плаћао, био сам потрешно у путу, а остав бех одела, без пошви, без познатиства требало сам да нашо матери да ми пошале помоћ. Али једна особита околност екрату моје бавеше на Остриу Фејдо. Окогда дана моји другони, видех ме да сам се потрешно опоравио, рекосе ми увече да бех сутра нашога једну кућу на тргу Гренија и да он рачунају да ћу и ја поћи.

То ми није нишло у рачуну. Хтео сам да утачим прилику да се изманим из да одем у Париз, где билим еманације не бих остајао без паре, али никако нисам мислио да се удржим са крајдницима, јер и ако сам се дружио са некадашњима и живео са цугтовозима, осећао сам несадовољан одржатио према овој врати злочинца јер ми је рано искуство већ било показало опасност од њих. Али, обдијање би ме учинило сумњивим пред мојим поном друговима, који су ме могли, у споље тајном салишину, без наикве ларио уништити и послати да правим друштву омовима и наравима у Лоари. Није ми остајало ништа друго него да одмах бежим и ја се решим.

¹ Крај у Нанту. Пр.

² Нантејан. Пр.

Пошто сам промене моје нове одело из једног сесалица, уз које сам добио и осамнаест динара прида, појех из Нанта, носећи на штату ватарну са храном да бих нагледао као човек из околине. Није потребно да кажем да сам пошао пречицом, где би, упркос да напоменем, жандарми били коришћени него на главним друковима где се ретко виђају адури који имају црнито напашено са прицеком. Ову прамебду чиниш, у остало, систему општине полиције, од које би се могло имати, ја верујем, огромно користи. Када би се ова организација само на безбедност, у правном смислу то рече, она би по траси могла на општине у општину гонити адури, место што они она изаша на атара великих вароша прасе свима службених трансенима. У развој време, а увек приликом каквих великих судија, кад разбојници кретаху по Сенери, кад Газа владала у Кавадо-у и Лери, кад Оаза свако ноћи плаћаше војске применати су делимично овај систем и резултати су показали да је користан.

Једанаеста глава.

Ишлам из Нанта имао сам један дан и две ноћи не спавајући ни у једно село, те ми храна коју сам био поше нестала; имао сам овако, насутица, ма да увек ренш да идем у Париз али на обалу мора, навиђајући се да будем приликом на коју лабу; тако сам отишао до првих кућа једне вароша, која је нагледала да је недавно била поприште каике битке. Војина кућа беше само гониза русије, ни поприште од патре; све оно што је одуваљано нијаше беше порушено; остао је био још само торош који још избише сате за становника који нису постојали. Ова синах постоји представљао је у то време најобичајније догађаје. На једноме крају зида који је остао од неке гостинице могахе се још прочитати: добар стан за пензију и за коњаника. Онда су војници појали махове нове кретицијом који су узели на једно каподе, а мало даље њихови другови играли су уз оргуље са мештанкама које окупила и бела прихоранка да се продају за један тајон. На праговица ове страшне борбе ренш би чепи да се наљачу у средини амејичких делница или у делницах пустиња где се дивљача племена тумачу са селом бескумичношћу. Међутим овде није био деоју отпана, него сами Французи, који је задовољство била довела долазе. Наказно сам се у Вондеја, у Шолету.

Када једне бараке покривене траном, у коју сам свратио, где ми једну најеу патам ме, да нисам дошао у Шолет из наљачи дан, који је сутра. Одговором сам потпуно чужди се, прво хо се чепи скупља на овим русијенима, а после, шта општи селаци имају још за продају, али ме баршкер обавести да на три дозгоже једног човека из удаљених срезова, где једног човека је узмирио да се поправу постоји од патра, ми је био утврђен, и, ако се у земља јаде још русијенимакис војници они, су да застрававају припадници краљевства, који би могли постати опасни.

Изнаша сам на нијашу сабаја и, ми-сави да се користи приликом, пријех једим валоварском трговицу молећи га да ме саслуша. Испрва он ме је гледао са недовољном сматрајући ме сигурно за киног пишијуна, али ја ухеп да га уверим говорећи му да се тиче једне чије моје отпари. Ујасмо затим под једну шатру где се продавахе ракши; испрва га ме ми укратко да сам побегао из тридесет шесте полубригаде да бих нагледо родитеља који станају у Париз, и да тражиш место које би ме могло одвести моти, а да не будем ухањен. Овај политички човек одговори ми да нема места за мене, али ако би хтео да терам полове до Со-а могао бих поћи с њим. Нинах предлог није прихватио свесрдје; ступио сам одмах у службу с војом да моје господару учиним све оно што је заслужио од мене.

После кад он ме посла да однесем писмо једноме у вароши и тај ме упита: зар ми господар није наредио ништа да прихити: није ништа, одговорим. „Све једно“ рече ми овај, који је, нисам, био безвешан, „аи хете му дати ону кесу са тридесет динара“. Предао сам испрва ову суму валоварском трговицу, коме јао тајност уз још веће поверење. Сутра дан смо отпуговали. На крају трећега дана мој господар ме зовну: — Луј, знаш ли писати? — Знаш, господине. — Рачунаш? — Знам. — Калитовство? — П то. — Е, добро, пошто ја морам променити пут да дођем да видим мршаве полове у Со. Говорју, ти јеси терати полове са Јаковом и Сатурном; ти исп заступати мене? Дале ми још нека унутршња и оде.

Држећи се узашређења које сам добио, престао сам да идем више неонце и то ми поправи живот, јер гонници полове увек су или прамљали од пририне коју дају војони, или су каљави до колене од блати, које полови још више узмишачају. Био сам одлаз боље плаћен, боље хранен, али нисам злоупотребавао ове користи, као што сам видео да друге политичке као што сам видео да једнах другоме. Доде се сточија храна коју нисам изгубио у пољске и јачење буптове, али док они са навиђајима прављачу рачуни, доде спрота стока очевидно опадаше.

Кинесам био врло поштен, тако, да кад се наљачу у Вернеју, мој господар, који је стајо пре нас, похвали ме због добродога нагледа стоке, а у Со-у мој војони пријели су на тридесет динара скажуће него свих других, и ја сам на путу био потпуно доведет динара мање него други заступници, те ми то сподир расказоже даде четрдесет динара и захвали ме код свих гонизаца стоке као Аристиди међу терачима војона; и ја сам у неку руку био на дневном реду на три у Со-у; али ме који другог не трљаху. Један од њих, хаљид из Доле Нормандије, позваз за своје снаге и нештине, пробао је да ми огади посао узмикајући па се да чуја Дорсен; али шта могахе један прост гејан противу ученика сканпога Гуан-а Нормандица подмеже у једној од најважнијих

јакх борби у несначаљу, коју становници трга за добеде праве поште још.

Она победа била је у толико славнија, што сам ја био врло пажљив у моје владају, и нисам пристојао да се тучем, сем где нисам могао дружити бити. Мој газда, све више задовољан многа, хтео ме је пошто пошто погодити за годину као помоћника, обећавајући ми и мали удео у трговини. Нисам био ништа чео у мајци; а онде сам код газде напашо оно што сам пошмо траписти у Паризу; најзад моје ново одело прерушало ме је тако, да се нисам ни мало бојао да ће ме по познати у честим налетима које сам чинио по Паризу. Пролажах поред више мојих познаника али се они и не осертаху на мене, па ипак једно вече кад сам презлао преко улице Доен осетим да ме неко пашеу по плекија; прво сам помислио да бегам и не осерућу се зато, што онај који нас зауставља, тако што рачуна да нас у окретању ухвати, али једна кола препречене ми пут. Очекивао сам шта ће бити и за трен ока ундио сам да сам се дабе улазио.

Тај што ми је направно толики страх није био нико други него Визаје, налетан из тринаестог дозачког чупа, са којим се у Лау био проо сврјатало. Ма да изненађен што ме види са пеширом препокривеним ушоњашањим платном, у којимах чакширама и бузи, он се показа врло дубаван и позва ме на вечеру рекав, да има да ми прича врло занимљиве ствари. Он није био у униформи, али ме то није чудило; ондичи обично облаче цивилно одело кад се баве у Паризу. Оно што ме је бунило било је његово немирно држање и његова до крајности бжедова. Како је он хтео да вечером нах вароши то узамео ефикар и дођемо до Со-а.

Кад смо дошли код „Воланог Једена“ застрајисмо засебну собу. Топ што смо били поседујени у Визајеу заључајући афата два пута и сапуштајући излуч са неким тамним водом: „Мој пријатељу, ја сам један најубавији човек... изгубио... траже ме... треба да ми набајам једно одело као што те тноје... да ли ти то хоћеш? Ја имам нара... имам мноштво... отпуговало заједно у Швајцарси, у онама твојој винити у божаљу и ти си једини који ми можеш помоћи“.

Она пажња није ме баш ни мало обрадова, али код толиких мојих брга нисам жално да против себе чиним још и то, што се уздикујући са једним чиниоком како такође гоне, те ми ме ја могло напати. Оно рамишљање, које сам у себи учинио, рени ме је да се удружим са Визајеном, и ако нисам имао због чега све то. У Динау сам га видео да тропи више него што његова паша допушта, али један овипир млад и умешан има толико начина да дође до пара, те нико и не обраћаше пажњу на његово трошење. Био сам, дакле, врло изненађен кад ми стаде прихвати оно што следеће:

„Нећу да ти говорим о признања које су предходиле намест познатству; довољно ти је да знаш, да сам поште- нији и наметливи од других, поможу при-

јатеља, у 34. години постао напетан до-па-ла, кад сам га и срео у Лиљу, у бра-ској кичи. Ту сам се упознао са јед-ним човеком и неосетно око познати-о пређе у пријатељство, те ме он позва и у кућу. Кућа је била прећуна угледности, а узаклипају су ми и најситију ноћу; али је г. Лемер био дубаван г-ђа Лемер је била још више. Он је био јузелер и морао је трговачким послом путовати и оставао је кућу по шест до осам дана, а ти нећ погаташ, ја сам постао го-појин дубавник. Лемер ми није при-мавао ништа, он се правно да не види. Главни је да сам ја живео богоски, али један путра надем Јозефину упалаку. Њен муж је, каже ми она, затворен у Кур-тре-у, са својим саучеником, под инту-бом да је продавао некакош ствари и, пошто је сигурно да ће протрести и њихову кућу, да треба што пре све ска-пати. Најекученије ствари одмах су узавоане у један сандук и пренесене у мој стан; још ме Јозефина мољаше да надем у Куртре, где бих мојим чини могао отицати и бити од користи њеном мужу. Нисам се предочишао ни за тренутак. Тако сам био очаран овим женама да ми је изгледало, да бих порицао вредност мојих моља, ако не бих мислио само што она мисли, и кад не бих хтео оно што она хоће.

Од пуковника сам добио дозволу; и поштински колима отиђућу одмах, за-једно са десничом који је био јавно о кашинку Лемеровом. Изгледа ошче чо-век није ни се ни могао доладо, а на-рочита што је он Јозефину говорио ти, и што је у опште према њој био сло-бодан. Чам смо се повали у кола он се наметну у угао и спавао је све до Ме-наша, где застало се да узмем штегод. Нагледајући да се невадно буди он ми емилијанско рече: "Калетане, ја не бих смислио, будите добра те ми донесите чашиу ранје. Доста ананеах овим по-кушајем пошлем му оно што је тражи-ло по јелној кетеричи, и ја се одмах врати и каже ми да мој друг лије одго-војно, сигурно спава. Други се брзо у кола и надем га, настављеног у угау са лараном на угу. — Спава те ја рекох му позлако. — Не, одговори ми. Нисам ни имао намеру, али зато, за Бога, похватао сам ларану кад сам пам казао: да не полиз да ме они жуде овде виде.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1

Суд општине Јаковин-наворене, актом својим Бр. 2728, ништа:

„У свезу Стављину, ове општине, де-сно се овај случај: једнолице, на истој седа, пошто је на рад, са дозвољом у прилицих дана „Недоку“, а за време св. литургије“. Кмет дотичног суда напо-миња гл. да за време св. литургије не ради са дозвољом; не поменуто лице није

хтео кметову опомену да прими, већ је извршио своју намеру. За ову непо-слухност, имет је резервно дотично лице општинском суду, зашта га је пред-седник по чл. 109. зак. о општ. казнио са 24 сата затвора.

После 3—6 дана, кажњено лице по-звати је од стране суда, да извршено казну издржи што је и учинио.

Незадовољавајући казни, поднео је кривичну тужбу посли. власти, про-тив кмета и председника, наводећи да је казна изречена због тога, што је ра-дио у Недају.

Позициска извет тужбу је узела у пошту, ислеђење поднела и даде суду спровести, и суд је ставио како кмета тако и председника под суд.

Мету тим резерват председника има садржај: „да је дотично лице кажњено да непослушност, што је одрекао на-решње кметове напомене“.

Настаје питање:

1. Да ли је у опште сезајима сло-бодно радити своје пољске радове и у празничне дане, које је православна црква обележава за такве, на ма који то празник био (ма и Ускрс) над тај посло не три или четири шетне последње;

2. Да ли општински суд има права спречавати и нажалати она лица, која намеравати да своје послове раде у реше дане; и

3. Да ли за овакав поступак општи-нских членика постоји кривична одговор-ност и по ком закону.

За овакве случајеве суд овај добија прекор од свд. свештеника, који је са верског гледишта строго противан да се у празничне дане ради.

Мои се Уредништво, да по овиме из-несе своје мишљење, те да би се у бу-дуће знало, како се има суд управљати“

— На ово питање одговарамо:

По чл. 1. § 364. пр. закона, казне се само они, који држе отворене радње и дућане у празничне дане.

Текучи радови у пољу, не могу се казнити ни по том, ни по коме дру-гом законском пропису, јер они нису пред-виђени кривичним законом као кажња-ваљна (§ 2.).

Према томе, имет ништа је могао, нити је требао забрањивати тужноца да ради, кад га од посла не забрањују његови перси осејаји.

Пошто кмет и председник, према чл. 109. и 110. закона о општинама, могу кажњавати за непослушност само оне, кад се не изврше њихове наредбе, које имају свога ослоноа у закону, то у востан-пном случају може бити одговорности на дело на другог става § 123. пр. закона, пошто се види, да је дело учинио на непослушност.

У уставном то ће бити став одне наредбе суда, с обзиром на прилике и околности, под којима је дело учинио, али овај случај треба да послужи свима кметовима као пример, да се не обави-рају у прилици свога права, које им је закон дао за кажњавање непослушности.

II.

Суд општине Прагачице, актом својим Бр. 1413, ништа:

„Моји се Уредништво, да у једном од својих паралелних бројева „Полицијског Гласника“ да своје објашњење и мишљење о следећем:

У броју 19. „Полицијског Гласника“ од 15. маја 1911. год. а на питање суда општине пренеше објашњење је, да се таксе из ПТВР. 370. зак. о так. за исту, ноће наплаћивати и за дражу у марамка, него само у готову новцу за општинску касу. — И суд се овај прена ове управљао и пре и после овога објашњења.

Цу Првостепени Пож. Суд, примедбама својим, у три маха, наредио Суду да таксу наплати и за државну касу у мар-камка према таксу за општину.

Да ли су примедбе првостепеног суда на закону основане, пошто се суд у примедбама не позива ни на какав законски пропис, и да ли се ТВР. 82. на који можда суд своје примедбе оснива, односи и на општинске судове, пошто овај суд испи-да да се тај тарини број односи само на полицијске власти, а у бр. 19. „Пол. Гласника“ ово није објашњено; и

2. По истиним делима код општи-нских судова, може ли приватна тужац жалити изазуше суда, да сведок над општинског часниче окрете за сведок, — само у тој намери да изазуше добри, и ко је надлежан да овако изазуше у по-штиним делима решавати, да ли приво-стени судови или полицијске власти. И кад суд сам изазуше ради решавања о изазуше часника, хоће ли се такса и колика наплатити од приватног тужноца у корист општине или државе?

— На ово питање одговарамо:

1. Као што је много пута нагађано у овом листу, мишљења, која износи уредништво у рубрици „Поуке и Обаве-штења“, нису обавеза за власти, јер се ту износи само субјективно мишљење уредништва, а не гласноште министарства, чија је орган, у коме се ово износи.

Према томе није никакво чудо, што првостепени суд има противно мишљење од онога, што је има уредништво.

И како су његове примедбе још и обавезе за тај суд, то нека он овако ради, како првостепени суд тражи.

А он, од којих се такса наплаћује, нека траже повраћај, на ће се то питање расправити на надлежном месту.

Међутим, уредништво и даље стоји на томе гледишту, да се за изазуше новца код општинских судова напла-ћује само такса у новцу према т. бр. 370. јер га год је државна хтеда да се на-плати и такса за државу, она је то на-рече напоменуто, као што је случај у такмака: 339., 368., 379. итд.

За жалбу на пресуде не поштују, наплаћује се такса у марамка за државу по т. бр. 83. из разлога изазушења у бр. 27. за ову годину на питање по 1. и

3. Кад неко тужи изазуше целог општинског суда, позивајући се на кметове и председника као сведоке, с оми, миш-љама, знају, да по тој ствари нису оче-киди, него да то само начин да се

опи од суђења одстраје, они ће дати писмене изјаве, да на тој ствари не знају ништа да сведоче и неистоварно намери оного, који их изаува, па на тим допети и решење, да изаува нема места.

То решење саопштило оное, који изауве тражи, па он ако не буде задовољан, може изјавити жалбу првостепеном суду.

Ако пак, општински суд нађе да има места изауве, он ће сва акта послати првостепеном суду, те да он одреди суд, који ће водити даљу истрагу.

За тражење изауве надлажности се таква из т. бр. 334. па решење, које има да се донесе по оноем, наравно, у корист општине касе.

III.

Суд општине билавске, актом својим бр. 787, лика:

„Деш пре 40—5 година, суд оно општински изадо је из своје касе, па 45. облигација, 3000 дин. грађанина под интерес са 10% годишње, и па тај платио плаћа редовно порез.“

Исти су дужници плаћали редовно интересе до пре 5. година, а од тог доба једна половина не плаћа никак, већ наводе да су те облигације пропале и застареле?

А друга половина поменутих дужника и данас плаћа редовно интересе, јер су њихове облигације прешле у пресуде — ширине.

Па пошто се поменути потраживање у 3000 дин. као и дугована интересе, уноси редовно у буџет оно општински као приход, — признаје, а међутим не купује се, те прела томе ова општина редовно три уштро, и не може своје доплате — расходе да поплаћује, те се моли Уредништво за обавештење: да ли су могае те облигације застарети, пошто су њихови дужници били редовно платили до пре 5 година, па и ако изају облигације старост по 40—6 год. А ако су застарели и п. о. оне, онда којим путем треба те облигације раскодovati, те да се у буџет не уноси тај припадни приход. А и да пред контролом има оправдане данашњи благијаци; и најзад, шта да се ради у границама закона?

— На ово питање одговарамо:

По § 928. и. грађанског закона, облигацију даше и право застарела ако се за 34 година не изгубио, а да је и у јавне књиге записано и обезбедило.

Како општински судијари, да су дужници до пре 5 година плаћали интересе, те је застарелост провала у омишу § 943. поменутог закона, јер су они, плаћањем интереса, дежом признали општинско право.

Према овим законским одредбама Уредништво налази, да застарелост за главну суму није наступила, да све дужнице треба одмах изнети, преко општинског пуномоћника, и тражити и главно и поплаћиве интересе.

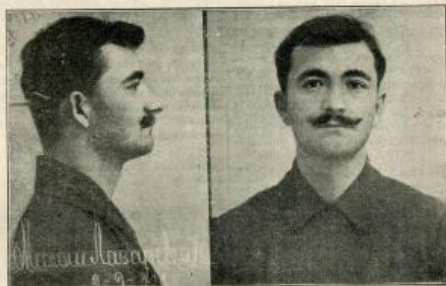
Ако би судили наћи, да је ово потраживање застарело, онда би се на ос-

нову пресуде могло извршити раскодовање, у омишу расписа Министра Финансија од 9. јуна 1907. Пр. Бр. 1848, а према одговорним часницима подићи тужбу за накнаду штете што су пропустили да законом облигација обезбеде општинско имовину.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Милош Дазаровић, осуђени покретничког казненог закона, чију слику износимо, побегло је 9. тик. месеца са рада из Лубице. Родом је из Гор. Милотова у срезу та-

ковошко, по занимању шлосер, стар 26 год., висок 1-70 м., косе смеђе, очију жуто-зелених, носа правинак, бркова густих и смеђих.

Допета начелника покретничког казненог закона бр. 2234.

Станкир Милутиновић, осуђени казненог казненог закона, побегло је 5. тик. и-па из клиничког болнице. Родом је из Клиничког, стар 30 год., сребристог стаза, косе плаве, образа дугих.

Допета упуна казненог казненог закона бр. 2106.

Крета Стојанковић, твистач обуће, из Београда, одговара код начелника округа крају. Стар је 36 година, раста високог, променасти, ступава.

Акт начелника општинског бр. 10131.

Дазар Стојанковић, звања „К. Јулић“, родом из Нема, одговара код начелника округа крају. Стар је 16 год., омаде, променасти, ступава, очију крајих, носа дугачка. Допета начелника округа крају бр. 23079.

Настас Павловић, земљопосад, из Паса, одговара код начелника среза крајинског по општинској уштини. Стар је 50 год., сребристог стаза, косе плаве, бркова смеђих.

Допета начелника среза, крајинског бр. 15043.

Стеван Миликовић, келнер, родом из Беле Раве, среза крајинског, одговара код

начелника округа крајинског за крају. Стар је 17 год., у лицу бео, очију зелених, косе смеђе, доменасти.

Акт начелника округа крајинског бр. 7806.

Радијој Милошевић, биз. трговац, из Д. Раче, одговара код општинског крају. Стар је 17 год., у лицу бео, очију зелених, косе смеђе, доменасти.

Акт начелника среза бр. 13962.

Сана Милошевић, плава објављена, пош. живећу 9. и 10. тик. месеца, извршио је општу крају у општинској и побегло. Стар је 14 год. Допета начелника округа општинског бр. 14138.

Станоје Миринковић, Цетињан, из Грушца, извршио је општу крају па побегло. Он је стар 30. година, при. малих брчака, рамама на једну ногу.

Допета начелника среза крајинског бр. 10763.

Препоручује се полицијским и општинским начелницима, да за овим побеглим изама учине највишу потеру, и у случају проналаска тражиоца изузе властима које су потерили изадо, с позивом на оданате бројеве акта или денеше.

КРАЈЕ СТОКЕ

Петру Милошевићу, из Милотова, пош. живећу 7. и 8. тик. месеца упуна су два копа, оба даше злате, натори по 6 год. и са жигом „П“.

Допета начелника среза, крајинског бр. 2110.

Савла Петровић, из Ступе, пош. живећу 6. и 7. тик. месеца упуна су два копа: један даше баше, нитор 6 год., у оба уна романи, а други даше жиге, такође 6 год. без никаквих романа.

Допета начелника среза крајинског бр. 27393.

Обраћа се нација свима политичким и општинским властима на ове покраје.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једнапут, а његове потребе и класе дута ведамо. Препишта се поклаже у завод, и то најмање на пола године код сваког полицијског власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска власти, а за све друге преплатнике у оквиру 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ по издају се. Упућени се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе санитетског одељења Министарства Унутрашњих Дела Д-р Миту Николића, начелника друге класе санитетског одељења истог Министарства.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 12. октобра 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за благодјелника треће класе Министарства Унутрашњих Дела, Живка Стрешковића, благодјелника четврте класе истог Министарства.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 12. октобра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за секретара прве класе начелства округа врањског Данила Драгашевића, секретара исте класе начелства округа годичког, по службеној потреби;

за секретара прве класе начелства округа толичког Радомира Гаталовића, секретара исте класе начелства округа моравског, по службеној потреби;

за секретара прве класе начелства округа моравског Јована И. Илића, начелника исте класе срезва колубарског, округа београдског, по службеној потреби;

за секретара прве класе начелства округа београдског Михаила Г. Гудовића, секретара друге класе истог начелства;

за секретара прве класе начелства округа поморавског Живојина Будимарића, секретара друге класе истог начелства;

за начелника друге класе срезва колубарског, округа београдског, Обрада Ко-

даревића, начелника исте класе срезва јаблиначког, по службеној потреби;

за начелника друге класе срезва јаблиначког Милорада Матића, начелника исте класе срезва прокупачког, по службеној потреби;

за начелника друге класе срезва прокупачког Потрошња Иванића, начелника исте класе срезва власотинског по службеној потреби;

за начелника друге класе срезва орашког Косту Ђорђевића, начелника треће класе истог срезва;

за начелника треће класе срезва власотинског Михаила П. Илића, начелника исте класе срезва рачанског, по службеној потреби;

за комесара железнице полиције у Пароту, у рангу начелника срезског прве класе Д-р Душана Ђ. Милошевића, комесара исте полиције у рангу начелника срезског друге класе; и

за комесара железнице полиције у Ристовцу, у рангу начелника срезског друге класе Д-р Драгослава Ковачковића, комесара исте полиције у рангу начелника срезског треће класе.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 17. октобра 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за писара прве класе антропометриско-полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела у Пожаревцу Другуша Васића, писара друге класе истог одељења;

за полицијског писара прве класе срезва моравског, округа нишког, Александра Грујића, полицијског писара исте класе срезва лешачког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе срезва прокупачког Милошана Тадића, полицијског писара исте класе срезва бачког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе начелства округа поморавског Богодуба Марковића, полицијског писара исте класе срезва јадранског, по молби;

за полицијског писара прве класе срезва мачванског Милорада Ристића, полицијског писара друге класе истог срезва;

за полицијског писара прве класе срезва нишавског Милошана Илића, полицијског писара друге класе истог срезва;

за полицијског писара прве класе начелства округа крушевачког Милана П. Цветковића, полицијског писара друге класе истог начелства;

за полицијског писара друге класе срезва моравског Василија Брацића, полицијског писара исте класе начелства округа тимочког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезва бачког Милутина Милића, полицијског писара исте класе срезва пригорског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе срезва лешачког Радислава Ђ. Ђорђевића, полицијског писара исте класе срезва моравског, по молби;

за полицијског писара друге класе срезва позгорског Алексу Поповића, полицијског писара треће класе истог срезва;

за полицијског писара друге класе срезва рамског Петра М. Јовановића, полицијског писара треће класе истог срезва;

за полицијског писара друге класе управе вароши Београда Јосифа Стојановића, полицијског писара треће класе исте управе;

за полицијског писара друге класе срезва поречког Жигуто Милошевића, полицијског писара треће класе истог срезва;

за полицијског писара друге класе срезва косајског Милана Алексића, полицијског писара треће класе истог срезва;

за полицијског писара треће класе срезва тањавског Милорада Илића, полицијског писара исте класе срезва моравског, округа нишког, по службеној потреби; и

за полицијског писара треће класе управе округа тимочког Милутина Јаковљевића, полицијског писара исте класе срезва тањавског, по службеној потреби.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 17. октобра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволело је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полицијског писара друге класе среда драгачевског Стевана Заранковића, полицијског писара треће класе истога среда; и за полицијског писара друге класе среда драгачевског Војкида Голубовића, полицијског писара треће класе истога среда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 17. октобра 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Николи К. Ђурићу, секретару треће класе начелства округа врањског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 17. октобра 1911. године, у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА у месецу септембру 1911. год.

Према званичним извештајима окружних начелства и Управе града Београда, у току месеца септембра оне године извршено је у Србији:

1. Убиства	35
2. Детоубиства	—
3. Нехотичних убиства	4
4. Покупања убиства	27
5. Рабојиништава	6
6. Силована	2
7. Тешких телесних повреда	8
8. Паљењина	61
9. Опасних крађа	81
10. Злонамерних поштењаја тужних ствари	51

Од извожених дела пронађено је:

Убиства	34	или 97-1/2%
Детоубиства	—	—
Нехотичних убиства	4	100 %
Покупања убиства	25	92-3/4%
Рабојиништава	5	83-3/4%
Силована	2	100 %
Тешких телесних повреда	8	100 %
Паљењина	8	13-1/2%
Опасних крађа	38	48-1/2%
Злонамерних поштењаја тужних ствари	1	20 %

Највећи број убиштава извршен је помоћу затвореног оружја (20), затим помоћу тужио оружја (9) и оштрих (6).

Узроци палачова извршених леже: у међусобној свађи за 13 случајева, у освети за 10, у користољубљу за 5, у љубави за

3, у нужди оброби за 2, у вршњу значајне дужности за 1 и за један случај узрок је нејасан.

Посматрана према местима, у којима су извршена извожена убиства, јављају се: у срезу косачином 5, у срезу јабланином 4, у срезу расином 2, у срезу љубином 2, у срезу добрином 2, и по 1 у срезима: колуварском округу београдског, пољског округа ваљевског, танјановом, десноконачном, јусенином округу крагујевачког, десноконачном, ресавском (непронађено), беличком, паранском, сирањском, мачванском, змињском, мљавском, таловском, подунавском, уличном, жичком, тврњавском, и у варошима: Шапцу и Београду.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезима: ресавском, беличком, комањском и подунавском.

Покупања убиштава извршена су: у срезу моравском округу пожаревацког 5, у срезу беличком 3, у срезу ачманском 2, у срезу јабланичком 2, (1 непронађено), у срезу лесковачком 2, у срезу змињском 2, и по 1 у срезима: пољског округа београдског, косињског, колуварског округа ваљевског, ваљевском, крагујевачком, темнићском, белопаланачком, орашском, златиборском, моравичком (непронађено) и у вароши Београду.

Сва ова дела извршена су у међусобној свађи и освети.

Рабојиништава су извршена по 1 у срезима: тамнавском, лесковачком (непронађено), мачванском, моравском округу позаревацког, змињском и мљавском.

Силована су извршена по 1: у срезу лесковачком и у вароши Београду.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу драгачевском 2 и по 1 у срезо-

вима: грожњанском, гружанском, лесковачком, сирањском, змињском и у вароши Београду.

Паљењина су извршене: у срезу паранском 6, у срезу сирањском 6, у срезу хомљском 5, у срезу змињском 4 (1 пронађено), у срезу лесковачком 3, у срезу ачманском 3, (3 пронађено), у срезу белопаланачком 3, у срезу позаревацком 2, у срезу ваљевском 2, у срезу јабланичком 2 (1 пронађено), у срезу лесковачком 2, у срезу подунавском 2 и по 1 у срезима: пољског округа београдског, грожњанског, пољског округа ваљевског (пронађено), крагујевачком (пронађено), бранкавичком, третињском, рањском, колачином, лесковачком, беличком (пронађено), ишњом, бачком, позаревацком (пронађено), голубичком, ачманском, љубином, ачманском, титовом, прокупином, златиборском и у вароши Смедереву.

Вредност свих ових паљењина износи око 18,000 динара.

Опасне крађе извршене су: у вароши Београду 13 (6 пронађено), у срезу ресавском 5 (1 пронађено), у вароши Нишу 4 (1 пронађено), у срезу потрском 4 (1 пронађено), у вароши Пожаревцу 4 (1 пронађено), у срезу лесковачком 3 (2 пронађено), у срезу начманском 3 (1 пронађено), у срезу змињском 3 (сва пронађено), у срезу пољског округа београдског 2 (1 пронађено), у срезу колуварског округа ваљевског 2 (оба пронађено), у срезу позаревацком 2 (1 пронађено), у срезу ачманском 2, у срезу белопаланачком 2 (1 пронађено), у срезу сирањском 2, у срезу ваљевском 2, у срезу ачманском 2, и по 1 у срезима: ваљевском, пољачком (пронађено), јабланичком, лесковачком (пронађено), гружанском

О К Р У Ж И Е

Тужба број	Убиства	Детоубиства	Нехотична убиства	Покупања убиства	Рабојиништава	Силована	Тешке телесне повреде	Паљења	Опасне крађе	Злонамерна поштењаја тужних ствари	Сакупљена	Покупања опасних убиства
1	Округ београдски	1	—	2	—	1	2	3	—	—	—	—
2	а ваљевски	2	—	3	—	—	5	1	3	—	—	—
3	а брањски	5	—	6	1	—	—	3	1	—	—	—
4	а крагујевачки	1	—	1	—	—	4	5	—	—	—	—
5	а крајевски	—	—	—	—	—	3	3	—	1	—	—
6	а јурињски	2	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—
7	а моравски	4	—	2	3	1	—	7	—	3	—	—
8	а жички	1	—	—	—	1	11	6	—	—	—	—
9	а јароски	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—
10	а позаревацки	3	—	—	1	—	9	2	3	—	—	—
11	а пољачки	3	—	1	7	3	1	11	6	—	—	—
12	а руднички	3	—	—	—	—	3	1	—	2	—	—
13	а сандорски	1	—	1	—	—	2	3	—	—	—	—
14	а темнићки	—	—	—	—	—	5	4	—	1	—	—
15	а тошнички	7	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—
16	а улички	4	—	1	—	—	1	3	—	—	—	—
17	а чапачки	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—
18	Управе града Београда	1	—	1	—	1	1	12	—	2	3	5
Свега	35	—	4	27	6	2	8	61	81	5	14	5

У септембру месецу 1910. г. дела ових било је:

1. Убиства	36
2. Детоубиства	3
3. Нехотичних убиства	7
4. Покупања убиства	30
5. Рабојиништава	12
6. Силована	2
7. Тешких телесних повреда	17
8. Паљења	49
9. Опасних крађа	111
10. Злонамерних поштењаја тужних ствари	11

(пронађена), јасеничком округу крагујевачком (пронађена), неготинском, рањавском, хемачком (пронађена), паравињском (пронађена), пивањском, јадранском, рајевачком (пронађена), покарскачком (пронађена), млавском (пронађена), титовском, подунавском (пронађена), орашком (пронађена), загребачком (пронађена), тимочком (пронађена), добричком (пронађена), косовачком, уљичком (пронађена), алатиборском, личком (пронађена) и у вароши Смедереву (пронађена).

Вредност свих ових крађа износила око 22.800 динара.

Златоверних поштица туђих ствари било је по 1 у срезима: подгорском, хемачком, поцерском, рајевачком (пронађен) и проваљском.

Вредност ових унутрашњих ствари износила око 1.200 динара.

Поред изазовених дела у току месеца септембра овог год, извршено је у Србији и 14 **самоубиства**, а то: у вароши Београду 2, у срезу беоличком 2 и по 1 у срезима: пивањском, неготинском, паравињском, аубовачком, поцерском, аубињском, тавољском, тимочком и у варошима: Врану и Широту.

Ова самоубиства извршена су: асимичем 8, атреником одређен 3, тривачем 1, даљевом и воји 1 и раскидањем тиче на прату 1. Упорци нахватав извршених дела: у беолици за 6 случајева, у дивичном раторијату за 2, у стражу од казне за 2, у рваком материјалном стању за 1, у жељезици за 1, у јунакату за 1; и за један случај узорак је неизош.

Покшаји самоубиства извршени су у вароши Београду 5 (једна тропачем; страх од казне, љубав, болест и за 2 рва домаћи живот).

Ошти пресед до сад изазовених дела овакав је: (Види таблицу на стр. 314).

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 18. октобра 1911. године Абр. 1891, у Београду.

—СРБ—

СТРУЧНИ ДЕО

ПРАВЉЕЊЕ ЛАЖНОГ НОВЦА¹⁾

Прављење лажног новца немога је старог порекла. Врло је вероватно, да се оно датира још од оно доба од кад је новац постао предметом размене, и да је лажан новац извесно био фабрикаван у циљу чиничког обогаћења. Око половине прошлог века, поред обичних валасеника новца срећу се и други, који новац валасенику у политичком циљу. Тако је немачки револуционар Кингел, који је 1848. год. емигрирао у Швајцарску, препоручивао својим политичким пријатељима да срупе издању новоге француског поддржава његов француског грађина плаћеник земљу са лажним металним

и намирним новцем. Постоје и ове француског и аустријског поседника у Верну, на овог верују, у којима срећу лажну својим издама на ову нову оласност.

Финансијско рунирање било је употребљено, врло вероватно у тој намери, и од познатих емиграната, и то у толикој мери да је руска влада била принуђена да нарочито одреди-неколико виших чиновника за истраживање тајних фабрика лажног новца у земљи која је емигрантима указвала гостопријемство. Поједини од ових чиновника, поступајући као агенти провекторати, ангажовали су преко посредника емигранте да праве лажан новац, а нарочито лажне новчанице, па су их послае — кад су они почели чинити — достављати властима, да се то дојави богате награде од своје владе. Год. 1870. сушен је у водном кантону Једин процене фабрикације лажних новчаница, у коме је главни кривац био Један поверљиви руски саветник који је, имајући за задатак да открије тајне фабрике лажних новчаница, сам провекторати нахватав старале преко једног агента француског народности. Осуђен је, као одсутан, на 7 год. затвора.

Извесан број валасеника новца данас ради под етикетом анархиста. Да ли они валасеникатори — анархисти праве, доста лажан новац у циљу политичком, т. ј. да би нашкодили својим противницима — постојећем друштву — или у циљу личног коришћења? Ми мислимо да је тачно ово последње, и да они валасеникатори, као и многи обични злочници, а нарочито тако знаме руски терористички револуционари, употребљују политичку етикету да би импресионализирали публику, и на овај начин избегли, употребљују страх, оштре казне на случај откривања.

Лажан новац представља извесну опасност за државу. Обилност његова изазива неповремене дубавке од чег држава, чији је новац валасеникован, може имати извесне штете, пошто је новац законом средство размене. Опасност ова није, међутим, тако велика код лажног металног новца. Сасвим је дружије, лан, код новчаница, које представљају циркуларни лажан новца једне земље. Ако би публика, по праву које зна, а поводом лажног вештач валасениката новчаница, тражила ваљаву замену од државне или државом приватног банке, као што су Француска Народна Банка, Рајхсбанк итд., нахватав благовидно убрзо би се исцрпила и банка би морала банкротирати. Финансијско валасеника джаве је немога оласно не финансијски направити једне земље, и с тога репресија ових дела мора бити у толико строга.

Прављење лажног металног новца.

Лажан метални новац данас се фабрикује на три начина: 1. лажном у металном, 2. помоћу галванопластике и 3. помоћу ваљача. Први начин нарочито је у употреби. Лажни новац помоћу галванопластике врло је релатив, а помоћу ваљача

Комади лажног лажног новца, који се срећу у судској и полицијској пракси, немога су различити по вредности. Једни су у потпуности готово савршени и имитију врло добро праван новац, док су други врло рђаво израђени и одмах се познају по својим спољашњим изгледу.

Фабрикација лажног металног новца помоћу ваљача у ваљумима врши се на онај начин:

Матрица.

Фаласеникатори у почетку фабрикују матрицу, која се обично ваљача кадуном. Ова прва операција најделекатнија је у целој фабрикацији лажног новца. Јер савршенство валасениката зависи највећим делом од квалитета ваљача. За израду ових валасеника у употребу врло злати шареник гиса, који се претходно просеје кроз врло често сито. Прег што се приступи лажном треба праван новац, од кога се жели добити ваљач, очистити постојеће четке и сапуна, да би се с њима скинуле све масне материје, који би могле поварити ваљач у ваљачу. За овим га треба пажљиво ваљачом или маћу, а потом метнути на чисту стаклену плочу и окржати, на извесном одстојању, картоном висине отприлике 2 см., који служи за давање спољашње форме матрици.

Растапање гиса врши се на тај начин, што се он одједном сипа у воду (једна деба вода један деба гиса) па се после мења прстиња да би се избегао образоване грумулације. Растворен гис сипа се, по овом, на новац који се ваљач излази. Ивица картона сачеља му отварање. Пошто се гис отвара, али прег што постане потпуно чист, картон се уклања а ивица матрице уклању, помоћу ножи, извајавајући површине на којој се налази отисак, и која је потпуно равна ваљачујући стању које јој је служило као подупирач.

Онако направљена матрица представља шарче гиса, дебељак отприлике 1,5 до 2 см., на чејој је равни површина утиснут новца чији се ваљач излази. Страну новца, која се ломила из гиса, треба брисати прстиња, оквашени водом, све дотле док се напад гиса, која су продрла између новца и површине стакла, потпуно не скину. За овим се на сваком углу матрице буше, врхом ножа, мале конусне рупе, дубине отприлике 3 mm, које служе дупине за тачно састављање двеју половина матрице. Напад се површине шаричеве матрице, подражавајући оне и новца, извесе сапуном водом, па се онда цело новче гиса окржати новим картоном, који ће за 2 сп. пренајавити површину гиса. У овај картон сипа се нов савјо раствореног гиса, после чејег се стварањава једно картон и помоћу ножа поново уклању ивица као и првијом ивица прве половине матрице. Чији је гиса потпуно стављен, матрице се врло лако растапа, а новац ваљаче ваљаче темпоше. Неколико је потребно да гиса буде потпуно сув, јер ако је само мало влажни, једна од шаричеве матрице површине ће са површине друге мале четине због чега ће обе матрице постати неупотребљиве.

¹⁾ На дала Dr. R. A. Robinson: Manuel de police métallurgique (technique).

љави за дуже време. Ако је оверанја добро вршена, оригинална колач треба да остане на овој половини матрице која је поседовала јавина. Дета, кад су нежане врућине, за потпуно сушњење тиса, у соби у којој има довољно промене, потребно је најмање 48 сати. Да је гиле потпуно суш познате се по звуку, скоро металном, који одлази над се удари какавим тврдаш предметом. Казуни, направљени на овај начин без недостатака, могу служити, времена обавештењима које смо добијали од веома вештих евалеснаторија за излизаво до 35 комада лажног полица. Ако се унотребљају за много већи број, контури реалне жакне се. Да би оне могли да се на пут, евалеснаторија су били принуђени да траже ваљко средство за отпријењавање гилеа. Поједини су пробаили, али са мало успеха, да оне постигну помоћу салицидуноме киселине али етиксие. Други су са гилеом мешали цемент, али је матрица од ове смесе оскудељала евиноћа. С тога су евалеснаторија и данас принуђени да мењају матрице после сваких 35 до 40 изливених комада лажног полица, ако хоће да им овај у истини буде добар.

(НАСТАВЉА СЕ)

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

Hugo Friedländer

Убица Хениг.

Много се прича о великој лукавости разбојничких поглавица из ранијих векова. Злочинци из старих времена легли су у гроб, много је њих завршило свој живот на ешаљоту. Рађају се нови злочиначки типови, чеда новије доба, која у лукавост, подлукост и свирепост далеко надмашавају своје претходнике. У такве злочинце спада и убица Хениг, који је пре неколико година најжешће напаома духове у целој Немачкој на можда и у иностранству.

Почетком децембра 1905. нађен је убијен у ванвеској шуми покувар и већер Август Гирнот, стар 21 годину. Пошто је на убијеном био сит и замач, а крај дела лежало револвер, у прво време се веровало, да је ту случај самоубиства. Међутим успоро се утврдило, да је Гирнот био као жртва једног злочина. Он је станао у Берлину код свога брата, невог кројача. Мала човек био је огласио у новинама, да тражи саужбу. Поводом тога огласа њему је дошао 4. децембра 1905. неки човек, који се представио као Рајман, вили инспектор на Потсдама. Тај човек рекао је младицу, да је он у студију да му нађе место у једном отмином ресторану у општини Вансеа, ако би могао посетити место од 500 марка. Гирнот се јаво одговорио тој ствари. Он се одмах обзаво, узео је своје сведоче и узложиш шпанцину, која је гласила на 750 марка датих на штедњу, а пошао за дубавини посредником. Он није напустио, да се тада вратио у смрт. Када се тобожњи вили инспектор Рајман са Гир-

нотом налазио у усамљеној ванвеској шуми, Рајман је изненада потегло револвер на њега и опалио два метка младицу у главу. Гирнот је одмах био мртан на земљу.

Почекање дела. Тобожињи вили инспектор одмах се постарио, да своје делу да изгледа као да се Гирнот саом убио. Оставио је револвер покрај лешине и оставио недириране сат, запач и почанци. Он се задвојно сведочебама и узложном шпанцином. Поневаи то отишло је у Берлину. У Фридриховој улици 22 налазио је код заједница Гирнера узложну књижицу за 500 марка. На захтев Бернеров нађао му је за ту суму и признаницу на име Августа Гирнота.

Прогласи дела. Крајем Гирнот и његова породица уноту су очекивали повратак свога еродинца. Тобожињи инспектор Рајман небутија проводио се са улавакаким воноту у артилогу еретине ларони. После неколико дана дођао је крајем Гирнот вест, да је невог брат Август нађен мртан у ванвеској шуми. Крајем је одмах изјавио сумњу, да се невог брат није сам убио, а нарочито је утврдило, да нева невогах сведочеба и узложне књижице. Тајнаствени дођају у ванвеској шуми киније су одмах објавио и то је свекрвено напачу заједношаву Бернеру. Он је самостито полицији, да се код њега крајем узложна књижица убијеног Августа Гирнота и на који је начин дошао до ње.

Утврђивање личности убице. Полицији је утврдила на основу рукована тобожњег инспектора а злочиничког албума, да је вили инспектор Рајман идентичан са коварским разбојником Карлом Рудолфом Хенигом. Одмах је издана потерница и одређена награда од 500 марка. Али је прошло више недеља, а од убице није било никаква трага.

Хатање и бегство Хенимова. 6. фебруара 1906. дошла је удова Шуц, са станом у хоринској улици 34 у Берлину, у кварт 17-ти и својштаку књижицу, да код ње од пре неколико дана ставају један мзач човек, који се представљао као Хајнес из Хамбурга. Тај човек изгледао је врло чудован; издешени сизну убице Хенига у потерници, она мисли да је тобожињи Хајне тражена убица. Старењаци кварта паредно је одмах дошци кривиназни чиновника, да оду и изближе ваде тога Хајнеса из Хамбурга. Оба кривиназни чиновника, дошавши у стан удолице Шуц, позвали су тобожињи Хајнеса да пође за њима. Он се одмах и са највећом готовошћу одазвао томе позиву. Није утврђено, да ли су чиновници у тобожињи Хајнеу познали убицу Хенига. На степенцима кварталном изненада се окренуо Хениг, јер је то он био напуцао је револвер из џепа и скресао га на жандарма Волка, који је ишао за њим. Сроком револвер је био умотан, те није упалио. Хениг тада окрете револвер и удари чиновника по глави тако, да је он пошеруо на земљу. По том је Хениг одлазе појурно у бесном труду да бежи, а за њим је расла гомола свакога секунда. За време бегства Хениг је успео, да оточио револвер. На једног полицајског чиновника,

који га је хтео зауставити, опалио је из револвера и збио га окрало. Убица је јурнуо у једну кућу (Schönhauser Allee 28), која је била отворена, утврдио на таван и кроз једну уску башу изашао на кров. Међутим доле су се већ биле слегао гомаље жандарија и непереласна маса света. Хениг је пуцао два пуца доле, али сродно није ништа погодио. Затим је ерескочи један гдино широк крајави простор, дубок као бедава и појурно као натар арено узложних крокова. На кући у тресавној улици 14 он се зауставио. Ту се омет сусретао кроз једну башу, јурнуо низ степенске право код обућара Нудана, који је станао на правеном спрату. Дошавши омеа, најпокреније га је узмало, да му одмах опрала половеа пилеа. Честити мајстор, који није ишао ни појма о злочину на Хенига, одмах је оточио еродинца половеа пилеа. „Ала су лепе такне пилеа“, рекао је Хениг, поаукајући на пар авторено-зелених напачу. У истом тренутку прихватио их је себи. „И како је практична једе таква пилеа са рад“, тим речима је натавао мајстору капу себи на главу и — брзим корацима напустио је обућарску радоницу. Мајстор, који се са свим био завоо опривком половеа пилеа, позмислио је, да је његов мутерија само онако изапно навоае. Хениг ступи на узину, прође без никакве емоте кроз чету жандарија и кроз хајдеа првостене путнице и за тренут је ишчезао. Тек после дужег времена жандарија су приметили, да је човек, кога су они сматрали за невиног обућара, био убица Хениг.

Попона потера за Хенимом. Сала је кинија наставо као за Хенимом и те са знатно већим напорима. Потсдамаки председник објавио је награду од 3000 марка за његово хапшење. Све је стављено у покрет да се Хениг ухвати. Међутим, Хениг је био ишчезао без трага и гласа, а на рачун његова бегства прапаљено су досвете по оруењима, позорницама и црквицама и деца се по улицама аграла Хенига.

Хенигово хапшење у Штетину. 14. марта 1906. укрален је неком чиновнику на ерид узину у Штетину један ванескине. Чиновник се дао у потеру за крадљивцем и исплао му је за руком не само да понова дође до свога ванескине, већ је узхватио и самог крадљивца и предлао га полицији. У полицији се одмах утврдило, да је крадљивац ванескине убица Хениг.

Под сигурном стражом Хениг је одведен у Берлин а одатле у Потсдам. Пошто се убиство Гирнотово догодило у потсдамаком реуату, то је Хениг 30. априла 1906. одговарао предпотоком потсдамаком првостепенског суда због умзлавајног убиства, виструпоног попуњава убиства, крађе и ванескинокога исправе. Хениг се родно 30. октобра 1874. у Берлину као син једног честитог занатлија. Пошто је напустио основну школу, ступио је код једног кожара на занат. Већ у години 1890. дакле у непуних 16 година, био је осуђен на пет месеци затвора због повраде тала, ушинеа опашани оруењем. Три године дошпије био је пред судом због опаше крађе, извршене у једном дућану. Дуго времена он

је био један од најоменијих берлинских злочина. Како тадашњи је био на робинји шест година. Пошто је изашао са робље, нарочито је невероватно пренао, амањакљова је одаженица и заповесту је постао женствени шамилдер. Он је био веома допунљива социјалности. Под маском некоег агента, трговца или саобраћалца он се приближавао младим девојкама и уловима, па када би дошао да имају новца, обећавао им да ће их узети. Брзим мезансом свога имена чини је успео, да се срећно измучи, тек би га која од пренахраних хтела предати полицији. Он се представљао као г. од Хохенхајма, од Парохајма и г. е. Давни архистократ продавао је своје женствене приваде и после оних спог бегства преко кровова. — На претресу Хенриг је изјавио, да се он после свога бегства преко кровова заробљао у Берлину још неколико дана и да се по тој са једним својим пријатељем преселио у Штетин. Тако је све док није ухапшен живео нешто на рачун прераба женствено, нешто од крађа. Одредио је, да је убио кинесера Гирнига, таркада, да је то учинио његов „пријатељ Франц“ и једног неопознатог деча, које је уводио у једној ажиотажној краљи у Берлину. Он је Гирнигу увео само уложну књигу и сведочење.

У току претреса јавно се као сведок Хенриг стар отишао, утучен болом. Старац је од суза једнако говорио. Он је изјавио глумица се оцуама, да је за свога сина, који није био глумица, све учинио, те да га ласцита као уредна и честита човека. Су су његова остала деца добра и уредна. Њему се деца срце, што је дочекао да види свога сина на отуђеничничкој кључи као рабобиница и убину. И поред утехе од стране прасодничка суда, старца је по свршеном несауу напустоа сазу горко плачући. Отпушњено, авгледом да није ни најмање дирнуа од драматичне сцена. На крају он је одирао један подужи говор у своју одбрану и у том говору показвао је извесну умешност у судским стварима. Он је изазвао глуму свесротно код многобројне присутне публике, кад је поротници опоменио на правно начело: „In dubio pro reo“, молећи их, да га не осуђују на смрт. Међутим на претресу се несумњиво утврдила његова кривица и он је био осуђен на смрт. У последње тренутку захтевао је да се потрпа његов пријатељ Франц, али је одбијен од тога захтева. Погубљен је децембра 1906. у дворшћу судском у Потсдаму.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

— Донех ми чапу ракије коју он носи на апел и на три постоје. Како се он показивао да хоће да сина питао сам га о разлозима зашто „чува његовгитог“

и, неуцштајући се у ситуацију, о стварима које ми знају у Куртре-у. Он ми рече право кратко да је Лемер отишао да је био члан неке рабобиничке друштине, и доаде: да о томе није ништа казао Јозефину из бојани да је и сунаше не ушле. Међутим ми смо се приближила Куртреу. На четири стотине корака од вароши мој друг актуу којимају да агеагане за часи. спусти лажну кошу коју је држао савршено под шениром, на лево око удари један широк завој, измучи се пренима два варадовених пиштоља, митну касике, прати пиштоље на старо место, отвори врата, скочи и нишче.

„Све ово још више не бадаше у брину, јер ми писао знао ниса. Да ми ханисше. Лемеру не беше само изговор? Да ме не уплате у неку кључи? Да нију узели да нешто уздаци у некој салоти, у некој праситици? Нисам знао шта да радим и хоао сам кривичном корацима у једној саби хоаа да Damiel, га ми је мој тајанствени друг савештавао да одоселам, кад се наједанпут врата отвориле и угледам — Јозефину! На њему појаву све моје сумње нишчеше. Ово непадно пишење, немо журно путовање, учинио бих мене, неколико сати доцније, и ако је могла поћи са мном, требали су међутим да ми сумњу удвоје. Али, био сам заљубљен, и кад ми Јозефина рече да није могла издржати без мене, ја сам то сматрао као особити разлог и нисам више питао. Било је четири сата по подне, Јозефина се обуче у црне; вратела се тек око десет сати у везе са једним човеком обученим као седам из околине Либжа, али његово држање и изглед лица не одговарају нимао одету.

„Вечерасо тек да се мало свренимо. Чим се то сврши Јозефина се баци мени о прат и стаде ме молити да спасем њега мена понамајући ми да једино од мене зависи хоу ли му учинити ону услугу. Обећао сам јој све што је хтеа. Она наоси седам, које је дотле узлао. У реч и објасни ми шта треба радити... Лемер, рече он, доазавао у Куртре са другим путницима, које је срео на путу а није их ни познавао, кад наједанпут га их опколи одред мањдара и позове их у име закона да отагу. Непознати сталосе да се бране, два пута се нучао за пиштоља и Лемера, који оста сам са калом на месту борбе, ухвати. Он није ништа предузимао да се спасе јер је био уверен да није крив и да нема шта да се плаши. Међутим њега су доста тежио отуђили: није могао тачно објаснити због чега је дошао у тај крај, а био је осумњичан да је у кључици; затим напашу су у једном жоуру два пара пиштоља, за које су тврдили да их је он бацио у часу кад су га ухватили; најзад једна је жена тврдила да га је прошио недеље изгледа на путу на Гина са путницима за које је он рекао да их није видео пре него тек оног јутра кад су се сукобили са мањдарица.

„У оваквим околностима, рече онај седам, треба наћи начина и доплатити:

1. Да је Лемер отишао из Либа пре три дана;

2. Да никад није носио пиштоље;

3. Да је пре поласка понео шест дукаата“.

„Оно је доиста требало да ми отвори очи о природи посла који је од мене захтевао, али опшир драматича Јозефинина је сам разлогом непошљоме мисли и трудио сам се да не мислим на несрећну будућност. Опустовало ми снаје рече исте ноћи са Либа. Стигао нисам сам где дах са свршеном шта, ариба и умеме нисам сам потребе сисао! Нишам се доадобе не боху тако рећи ни стигао у Куртре а Лемер у његов волашних боху пушени. Може се већ замислити радост! Она је била толика да сам морао помислити, капаи да то узрок може бити што ми толику радост аричаваша. Сутра дан, кад је Лемер дошао, нију ручку код њих написао сам у коме „савешта“ један знају са етог дукаата. Ја сам то прихватио и од тада сам постао наубаљен човек.

„Нисах ни на великој ноци, чатећи другова, трошећи много, усперо сам потрошио сву суму. Лемер ми је снажи дах пушио да ми чини немо успате и ја сам то неспорихавао, те ми је чинио равне позарике које су нисаи и до 1000 динара; на бар да сам постао богатији или испушени! Пештајте! стегина динара које сам поазио од једног Јеврејина на менују од хиљаду талара и двадевет пет дукаата што ми даде „акоито“ благајни, несталоса истом брзином. Потрошио сам најзад пет стотина динара које ми даде мој поручник да прачувам док не дође трговац, коме је дуговао на пона. Ову сам суму прелицао једне вечери у „Брелској Квези“ са неким Каром, који је већ био упраситио половину дука. Та ноћ ми је била стршица. Нисам меничио меним стидом да сам упраситио једну отагу, која је била немо поручничково минање, и бесом да сам глумица и неубудалом жедом да играм још, ја сам двадевет нута пробао да се убајам. Кад је најутра труба засвирава „уштајане“ нисаи још био ока енолози, и како сам био дежурни снџем да прегледам штазе. Прии кога сам срео био је поручник који ме навести, да је поамо повесио да ште од мене оних пет стотина динара, јер је, каже, трговца доаго. Толико сам се абуно да нисам знао шта сам говорио; једино још мршачио у штали поможе да се забла на мени не види. Није се смео ни тренутак губати али сам хтео да побегнем да код мојих старшнина и другова не изгубим углед.

„У овом страшном положају нисаи се смео обратити Лемеру твезио сам био испричао његово пријатељство, али нисам имао друга излаза и решио се да га о мојој исприци извештај нисам. Он дотрча едних и спунтајући на мој сто две зашце „табакере“, три сахата и отгозио посуде за двадевет особа, са грбовима, рече ми, да сада нема пара да да љу га лако добити замишљуи ове пред-

4. Нико је се може бити чулаи тога кључи у небулауу олози, али претеће чуати се пак не ноте са неким олозиба да, дубав бина су то први претрпаи глумица. Није да се оспер у протрпни суду у Кабуу пошеница саваја још опшино доадицаи за једну очинату отагу, доме је друга пошеница тврдила обршот.

ности, које ми ставља на разноложење. Пошто сам му збуњено захвалио послао сам мени да ме задовољава и он ми донесе хиљаду и две стотине динара. Вратио сам право поручнику његово, а после војеном оном злом судијеном поштом у „Браску камену“ где Кара, пошто сам га за дуго молио да игра, на које кесе преручи у своју седам стотина динара, што ми беше остало.

Сав утучен овим последњим ударом хулао сам неко време улицама дивљим претварајући по шалети статуу страних мисли. У том положају сасвим несвесно сам се нашао пред вратима Лемерових, ушао сам и сам незнајући на што. Када је Јосефина угледала моју страну бледоћу, унута ме забринута, како ми иду ствари и јесам ли здрав. Био сам тад у једном од оних часова кад помисах о својој неспријачи чиме најмисаљивијег човека отвореном. Признао сам све своје расипање и дошао да пре по што истеку два месеца имам да платим више од четири хиљаде динара а нисам имао ни марјака.

— На ове речи Лемер ме је гледао убеђено и погледао које ја небу забравити знала да ма козио живео. „Капотање рече, ми он, ја вас неку оставити у несрећу... али услуга тражи услугу... немате шта да кријете од човека који вас је спасао од...“ и са њеним дивљим смехом он пренуће левом руком себи пресе грла, ја задрхтах, погледам Јосефину — она ћуташе. Ах, то је био страшно трепнути! Правећи се да не види моју забору Лемер наставља свој уздах говорећи. Када ми да је био чак Саламбијем друштво, да су они, пошто су га иза пред Курте-ом ухањали жандарми, направили крађу употребљавајући а оружје у неком поклоном имену блану Гана. Када су крађу докучили да се бране они су убили тројицу и две слугушчице обесили у једном сепарету. Ствари, које сам ја напустио, они су били упућивали тад. Пошто ми је објаснио како је био ухањен код Курте-а осуђујући њима одсутинују, Лемер додале да ме гледају да поврати моје губитке и да поврати моје ствари узимајући учешћа још само у два или три „казета“.

„Био сам уништен. Додатљиве понашање Лемерово, његово саопштење, услуга коју сам му учинио, све ми је изгледало сумњиво, те сам брижљиво набљудавао све оно што је могао моју сумњу претворити у веровност. Као да не је у сву джамба нека мара очекивао сам бучно... али бучине би још страшније. — „Лепо“, рече Јосефина са неким процијанним постојом, „ни не пристаје... ја те видим... ми смо набулили вапе пристојанство... ја ћу због тога укрети...“ Она се спремаше да плаче: нева се пред очима сирче, заборавајући присуство Лемерово налик крај њених колена и као избуљеним повичем: „мене! да оставите? Не, никада! никада!“ Једнако ми пресече глас; видео сам једну сузу у очима Јосефинином, али она се брзо озбиља, а Лемер ми пружи један чаш од поморанце тако мирно као кад казале да буду предаје огледало својој играчки.

„Ето мало сам ушао у ову друштвену страну за окупте: Норд, Лас и Бекс. Ускоро сам се упознао са Саламбијем који је био секав на околине Лилежа, са Дихамелом, са Шошином, Коландрејем и другим главним разбојницима. Прва напад, у коме сам и ја узео учешћа, био је у околини Дуја. Лубаница Дихамел, која је такође учествовала, уведе нас у један замак, где је она слугушка само сабирача. Псе је био онао пратар, који је у тој кући радио, и ушао сам не чекајући чак он да укућани појезу. Али каква брва је сметала Каландрену. У највећем ћутању стигосмо до врата од салона; фамилија састављена од оца, матере, бабе две девојке и једнога рођака који је био гост, играше карте. Чујаху се само речи понављане неким једнакојим гласом: баца, пава, пава се Саламбије отворио ниго врата појави се десет својих нагарањених другова. На ову карте нападоше на руку свију; девојке хтедоше винути; једним покретом руке Саламбије им нареди да бегу. За то време један од наших поље се на њих и пресече киче од зноншта; жене попадаше у несвесит али на то нико није ни главе окренуо.

(НАСТАВЉАЊЕ СЛЕД)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учешћа су нам ова питања:

1

Суд општине бабунчињиче, актом својим Бр. 2967, ната:

По чл. 21. зак. о општинама, свлака општина, најкале до 20. септембра сваке године, саставља избушачи гласачки списак са свако гласачко место.

По чл. 23. пом. закона, на дан двадесет првог септембра овако састављен избушачи списак шаље надлежном првостепеном суду на потврду.

По чл. 23. пом. зак. III-ег става, првостепени суд ће потврдити списак најкале за десет дана, а један приморан, преко дотичне полициске власти, вратиће своју суду, а један задржати за своју архиву.

По чл. 24. зак. о општ. овако потврђен избушачи списак остаје наложено у првостепеном и општинском суду пуних 15 дана у првостепеном суду од дана пријема.

По чл. 27. о зак. о општ. на дан 20. октобра сваке године, општински суд мора закључити избушачи гласачки списак. Пошто до тога дана уведе у исти ова она лица, којима је решењем првостепеног суда признато право гласа, и избрише сва она лица, којима је ово право овим путем одузето.

Овако закључен списак општински суд одмах шаље надлежном првостепеном суду на нападну потврду.

На дан 21. септембра ове год. суд овако, по чл. 23. пом. зак. послао је свој избушачи гласачки списак под бр. 2742 првостепеном суду на потврду. Исти списак добио је потврђен од ни-

ротског првостепеног суда, преко начел. среза дужничког, тек сада 12. октобра под бр. 2956, много, дакле допније, него што је требало по чл. 23. пом. закона.

Моли се уредништво за објашњење: да ли да суд ове списке нападну до 20. октобра према чл. 27. о и пошле их суду на извршну потврду и у томе случају не изврши наређења чл. 24. пом. закона, или да их дрији грађанству на углед пуних петнаест дана и у томе случају повреди прописе чл. 27. о. И у једном и у другом случају моли се уредништво за објашњење: који ће бити за ово одговоран?

— На ово питање одговарамо:

По члану 23. закона о општинама, Првостепени Првостепени Суд био је дужан, да списак потврди у року од 10 дана, од пријема.

С обзиром на време, које је морало протекти за првене списак од општине до суда и од суда до општине, потврђен списак могао је бити у општинском суду најкале до 5. октобра.

У том случају, тамак би било довољно арена да он лежи на углед грађанству пуних 15 дана, као што прописује чл. 24. закона о општинама.

Пошто је списак, међутим, пријавио тек 12. октобра а по чл. 27. о на дан 20. октобра мора бити закључен и првене првостепеном суду на окончању потврду, то он не може стајати на углед грађанству од 8 дана.

Општински суд нека на време закључи списак и пошле суду, јер би другичи поступак повредио наређења чл. 27. о, и био одговоран, пошто он не може одговорати за повреду чл. 24. јер је та повреда дошла извршавањем других, и општински је суд био у немогућности да је отклони.

За повреду чл. 24 одговорни су опш. органи судски или полицијски, чијом је вршином списак задржан до 12. октобра чл. 28. и 163. закона о општинама.

II.

Дихомеја општине осеченичине, ната: Пређашња општина осеченичка имала је своју судију на своје земљишту. Пре 10—15 година, село Осеченица ушло је у састав општине бројанске, и за све то време, судиња је била на другом месту, а не овде, где је била пређашње осеченичине општине.

Марта месеца ове године, село Осеченица изашло је из састава општине бројанске, и образовао ову општину осеченичку.

Сад питање питање: да ли је судиња поше осеченичине општине отот бити у старој згради, где је била и пре 10—15 година, или ће збор морати репатити о томе?

Стара судиња питање је овака, и не одговара чл. 14. зак. о општинама.

Моли се уредништво за потребно објашњење по овоме.

— На ово питање одговарамо:

Иако је стара општина била зграда у селу, а ико село Осеченица само саставља општину, онда нема потребе да збор одре-

бује: где ће бити судија, него ће се употребити ранија општинска судија.

Уколико она не би одговарала чл. 14. зак. о општинама, мора се сада учествовати.

Ако је, међутим, судија или судија, где по чл. 13. поменутог закона не може постојати, онда одбор има да реши где ће бити нова судија.

III

Аз. Котвић, полицијски писар, пита: „Пресудом овог ср. власти од 36. априла т. г. Ва. 3374, изјављено су Д. А. А. Ј., на Р. и П. Р., на Р. Д., и то: Д. а А. са по 25, а П. са 50 динара у корист државне кесе да београдског 3. маја т. г. Она им је пресуду саопштина 3. маја т. г.

Противу ове пресуде П. је изјавио жалбу у оквином року у начелство је пресуду саопштио. Противу решења председника П. се жалби Министарству унутрашњих дела, да је у Министарству пресуду саопштио решење П. 12.629, поје је П. прело 13. августа т. г.

Д. а А. пису се жалби противу пресуде Вр. 3374, јак је од дана, када је пресуда поставила извршном наспрам ове двојице, па да данас, протекло више од три месеца а нажалост није извршена зато, што су акта са пресудом по жалби П. на то време била при извесност у Министарство; дакле у току рада и очекивало се, да ли ће пресуда остати у снази наспрам двојице П.

Молим уредништво да извесити преко листата да ли је пресуда ове власти Вр. 3374, наспрам Д. а А. застарила, или ће се застарелост разумети од 13. августа т. г. када је жалбују П. прело решење Министарства?*

— На ово питање одговарамо:

Према оделу припадних дела, која је учинила у § 1. пр. закона, све осуђе уредби механико-наивног, долазе у ред поступних дела.

Према томе, и застарелост њихова мора бити она мета, која је по § 396. пр. закона за она изстала дела.

Како је у аустактум случају пресуда саопштена Д. а А. Ј. јон 3. маја: ове године, и како она пису изјавила жалбу, то је она, према њима, поступила извршном 11. августа, с обзиром на чл. 22. а и 23. уредбе механико-наивног.

Према томе, она се сада, по живању уредништва, не може извршавати, без обзира на то, што је према П. поштала извршном тек сада.

IV

Јов. Д. Најдановић адвокатски кандидат, пита:

У Тр. 335 нов. зак. о таксаци, јасно се каже, да се има наплаћивати такса на све оне прилоге, за које није издана такса плаћена итд. Међутим општин, суд вр. Београда наплаћује таксу и на ове прилоге, који се подноси у овереном препишу, било од стране поштом, властима било од стране приватних, судова. Да мислим, да је она и оваква радња општин, неправилна, или у толико рог, што се списе Тр. 335 не да разумети онако, како то схвата суд општински београдски.

С тога, учинио молим уредништво „Полицијског Гласника“ да ли изводи, по могућности, што рог, објаснило о томе: да ли је овако тумачење овог тарне. броја од стране београд, општин, суда правилно и на закону основао?

— На ово питање одговарамо:

Такса 335, тарне јасна је.

По пој се наплаћује такса на прилоге само онда, кад прилога пису отерених никанос таксон, а писано и онда кад су прилоги нех отерених извесном таксон.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Одлука опште седнице Касаационог суда од 20. септембра 1911 № 12164.

Ако се општина састоји из више села, општински чланови дужни су да поднесу гласачке спискове за појединачна села, иначе одговарају за дело из чл. 183 I одеж. закон о општинама.

Шабач, привојен, суду били су одужени чланови општине београдске по то, што су пропустили да према чл. 21. у п. чл. 23. чл. 33 а и 181 б. зак. о општинама поднесу шабач, привојен, суду на потврду уредне забучне спискове до 11. фебруара 1910. год. а за избор чланова општинских навали 28. марта 1910. г.

Привојен, шабач, суд је 909, пуштом одлучио испод суђења, назажећи да у радњи њиховој, што ипоу поднели забучне гласачке спискове засебно за свако појединачно место, нема дела из чл. 183. зак. о општинама, већ да би они могли одговорити административно за невршење наредбе прописане у формулару 2^а у зак. о општинама.

По по жалби држан, тужница Касаационог Суду примедбама својим од 22. августа 1911. год. № 7222, поштом је решење издати, привојен, суду са разлога:

„По члану 117. Устава, сви закони и законите наредбе, који су законом назначени обавезујући, имају обавезујућу силу за све грађане и сваког земљопоседа.“

„Па како је Министар Унутрашњих Дела, на основу чл. 21, 22, 23, 27 и других закона о општинама прописало формуларе за гласачке спискове, по којима су све власти дужне биле да поступају, јер су тако приложили уз закон о општинама прописане обавезнице, то је суд према овоме требао да оцена, да ли за одужене у овоме делу постоји кривична одговорност у смислу чл. 183. зак. о општинама, пошто су они, као органи општинске власти, пропустили да изврше на време своје дужности у погледу правилног потврђења бирачких спискова.“

Привојен, шабач, суд није усвојио ове примедбе Касаационог Суда, већ је дао следеће противразлоге:

„Одужени чино се одговорних зато, што су попустили да на време [до 11. фебруара 1910. г.] поднесу свој суду на потврду забучне бирачке спискове за општину б. београдску.“

Такав њихов поступак тужба државног тужника квалификовала је као дело извршено на чл. 163. I одеж. зак. о општинама, јер овај законски пропис садржи општу санкцију за невршење дужности, коју је органи општински ставили у надлежност закон о општинама.

Међу тим за података које је истрага прибавила наја се, да су онтуђени забучни бирачки списак за општину београдску, послани на време суду на потврду, што значи да је отпао сваки разлог за њихово даде ширинирање, над су они ову своју дужност правилно и благовремено извршили (види чл. 22 и 181 б. зак. о општинама).

То што онтуђени пису до означеног рока — 11. фебруара 1910. год. — послани суду на потврду и гласачке забучне спискове за појединачна села, која улазе у састав поменутог општине београдске, не може највише ступити принципно дело из чл. 163. I одеж. зак. о општинама, кад закон о општинама изричито такву дужност није ни ставио у надлежност (чл. 22 и 36 зак. о општин).

За расправу питања, да ли су онтуђени како чланови општински (органи) били дужни да поднесу посебне бирачке забучне спискове за свако село, које улазе у састав њихове општине, суду привојеном на потврду, од одужене су важности чл. 22 и 23 зак. о општинама.

Чл. 23. зак. о општинама етапау у дужност општинском суду, да поднесу врх суду на потврду у означено време забучни гласачки списак за свако гласачко место.

Како сеоске општине образују једно гласачко место [чл. 36, 22, и 58 зак. о општинама] то онда значи да органи те општине обавезни су да врх суду поднесу на потврду саме општи забучни гласачки списак за своју општину. Ту законодавна није учинио никакву резерву, какву је учинио код варошних општина које попуњавају услове из члана 36. зак. о општин, те се онда чл. 23. истог зак. не може експлицитно тумачити: као да је обавезно потврду и опш бирачких спискова, јер би тако извиратирање било у давом случају у калити о начелу, које је изречено у § 221. пр. посту.

Шта више на т-вста члана 27. бзак. о општинама (претпостав, одежак) кад се наплаћује прочита и доведе у везу са последњим одежком истог прописа, излаучује се да је законодавац потврду ових бирачких забучних спискова оставио потпуно општинском суду.

Овако тумачење члана 27. бзак. о општинама, појављује се као тачно и под се стави на гласиште логичног тумачења. Јер законодавац прописујући забучни гласачки списак за свако гласачко место и захтевајући да се он терди прасудом, имао је на то да пружи веће гаранције за правилност самог избора и извуче алауотребне избора који су под реалном старог зак. о општинама били могуће, кад та спискова пису били потврђени врх судом. Догадова посебан гласачки забучни списак за свако село, које улазе у састав једне општине, чију је потврду оставио општинском суду,

законодапчена је тежња била да упрости избор сеоских спискова и олакша његово обављање, не упуштајући том приликом оне гаранције, које аутентични избушнички списак даје по целој општини даје, јер и при избору сеоских спискова употребају се овај општи избушнички бирани списак као контрола тачности пореског сеоског избушничког списка, те је овда познато злоупотреба онемогућена.

Познатила је чл. 117 Устава немогућност, јер овде није у питању наредба, већ је Господ. Министар Унутрашњих Дела изашо само на основу овлашћења законодавца. Напротив овде је случај, где је, Г. Министар нишом законом наредбом својом прогласио обавезност потврде сеоских избушничких спискова (које узавуе у састав једне сеоске општине), од стране прв. суда, зашта није био овлашћен од законодавца, јер даје овлашћење у чл. 23 зак. о општинама има се тако разумети: да изради само формулар ових бираних спискова, у границама које је законодавац у чл. 21, 22, 23 и 36 закона о општ. поставио.

Међу тим за обавезност наредбе Г. Мин. Унутр. Делатра тражи се и да она почива на легалној основи. Она је тај услов испуњавати, ако постоје законодавство овлашћење за њено доношење и ако се не противи тексту ни духу закона, који у томе има да се допуну. Но ако она иде даље од тога, па мења или проширује одредбу једног познатог закона, какав је дани случај; онда таквој наредби оспушена легална основа у којој се односи на потврду ових сеоских бираних спискова, због чега је суд не може респектовати као наредбу са законитим карактером.

Са изнетих разлога суд налази, да представљени поступак општинских не може претпоставити дејство из чл. 130. год. зак. о општинама.

Касациони Суд у својој општој одлуци разматрајући акт налази да је су приликом 1. одељења Касац. Суда на закону основане и за то их је усвојио, а противправног простот, суда шабачког одељеног.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕК

Непознати крадљивац отворно је 17. овог месеца крета на седишту разних Фрање Ласетичног у Краљеву, и овом приликом украо је одне 20 пошти сатова: 4 оребрих, кутиш, отворена, са позлаћеним ваљем, 3 искована [у виду сира, лампирани], 1 од искованог и затвореног, и 1 од искованог, отвореног и лампираних, 1 кутиш сат од туца, затворен, 3 комода пилеице сат, затворена, пилеице, „рекордер“, 1 оребрих турски сат, нов, и 8 оребрих кутишних сатова са по 3 ваљка и позлаћеним ваљем.

Делата наредника среза Јасеничког Бр. 11765.

Стојан Пиперски, ковачки ковач, родом из Виз. Бечевена, извршио је општу краду у месту рођења и побегао у Србију. Отав је 26 год., средњег става, дугацког лица, косе и очује прима.

Акт уграва града Београда Бр. 38531.

Поку штењу 14. и 15. овог месеца, познатила закон обила су отају Милеја Мишковића, тежила из Ратара, и из синајуа уграва 47 динара у готову новцу, у равни монети, даље: 9 комода ташија; 4 или 5 комода пресуда; разне ките, пореске ките, две којевице испира, и две ките: две месеце од по 1300 а једна од 1400 дина, по којима је дужник Насежица Анастасијевић, из Ратара; једну штењу од 800 и једну од 200 динара, по којима је дужник Радивоја Луковић; штењу од 870 динара, по којој је дужник Стојан Стојановић; штењу од 290 дина, по којој је дужник Насежица Невољинић; штењу од 260 дина, по којој је дужник Драга Алимпић; монету од 110 дина, дужник Среја Пешћ; и монету од 110 дина, дужник Милеја Новаковић из Ратара.

Акт наредника среза Јасеничког, окр. ендерског Бр. 22751.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглима знама учине најкислу потеру, и у случају проналаска старајно их узету властима поје у потерене издате, с познато на означене бројеве акта или делот.

КРАЂЕ СТОКЕ

Отоју Петровићу, из Влашице, среза космачког, пожу штењу 14. и 15. тог месеца, уграде су два кола: један дакле прибоде, матор 3 год., а други дакле сине, матор 7 год.

Акт наредника среза космачког Бр.

Обраћа се ваљка свима полицијским и општинским властима па ове попраје.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АБУМА

Врао су четири гласови, који се чују у нашој деловној општини, како је важе друштво у застоју, како томе прима корисна моштина, и како је у томе правцу потребан рад и подстицање дајемо упоредо са културним светом.

Ми не можемо да се бавимо непитачицама да ли су ова оваква штима баш позитивна тачна, јер би то намазо из овега ваљка паљети стажа, али можемо одаих констатирати, да се она јавља по могу примају као тачна, у којима се одесе на применалицу.

У томе правцу наше друштво морају издати нормална, а ако није претјело, а оно је на развоју пона са свима нашој суседима, и овима културнија, и овима што су на нас.

Наше је друштво већ побавило неколико нормалних светских гласа, који су на првинути титунци: „Дука од Модуна“, „Кино Демидов“, „Еон Барнић“, и изако још не, доприноси у свакоме постојећем европском, и били интикус и којевица и политичких ваљка многих позитивних европских држава.

Ово већ има модерне објаве каса; модерне ексцелентне, модерне сугестере, макрое и све оно чине на овом пољу објаву велики европски градови. Има, даље и модерне деграданте разних каса, а на пољу кооперитива и превара има многобројних танава, који чине разноврсне пијавце од Марка Борленћина „Чингиза“, од Лазаре Костића, који брига за хумане интересе зајмае добру брсту пошлаци.

Све је ово даље важе друштво, али, признајемо, може се очекивати, да ћемо на једном пољу превара остати непотпуни.

Међутим, тај је страх био напашан, јер смо за послеме две три године имали неколико пак, који су показивали авредрне учине и на томе пољу.

На нас, у прошлој години имави сво недовољно киндла, који су за криво време пропали неколико деојана, где се само чуло за добар мирис, па онда су узели кинеску веру на разну мириса, пошто су тражили нове веришце.

Те проналасци, као и све друге заране болести, преме су из Београда и унутрашњост Србије.

У слици, поју нашој, имамо тачноје јанга од такх јунака, што на рачу чини и

спинојаста честитих и простих породица за послучу даље наредбу, да сутра, чим прима паре, кинду у бели сат, остављају преваре и ораковање свима многолика, који отају корују да доју.

Слика протавла Светислава Симића, родом из Зајечара, бисеп саобраћајног приправника при аленскајој железничкој станици, који је веришом дига 2952 динара, па одаих побегло неколико ку.

Пога сада тражи наредник среза аленскајног радн притвора због преваре, те да се бор на тај начин да законитице уверењем и ораковањем породице.

Он је стар 24—25 година, става високог, прозваст, бривога, налик, очују и посе прве.

Ухваћеног треба европски поштомти кинти, с познато на шет акт Бр. 12414.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а према потреби и више пута недељно. Претплата се може унапред, и то најмање за пола године, а за сваку полицијску власт, и износи: 20 динара по годину за државна и општинска надлежности, а за све друге претплатнике у општем 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у складу. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Укупно се не продају.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРЕВАРА

64

Др. Томе Живановића

1. Превара је оштећење имовиног предмета обманом (§ 251.).

1. Средство, којим се нечија имовина оштећује, је дакле обмана. Обмана је изазивање или подржавање заблуде:

а) Заблуда може бити изазвана, т. ј. радња обмане може се састојати у:

1° „Лажном представљању“, т. ј. тврђењу нечега лажног.

(1) Довољно је дакле, да се ма шта тврди, т. ј. то не мора бити никак чиниоца¹⁾. Тако превара се може извршити тврђењем будућих догађаја, н. пр. тврђењем поновног имовиног стања ради добијања кредита (т. зв. кредитна превара), правних односа (н. пр. о својим ствари, која се продаје) итд. Но превара се не може извршити тиме, што би се паражаљиво веровало или казало у нешто, н. пр. да ће се крпе попети, да ће изнестати по свој добро исплати, јер овде не може бити говора о тврђењу нечега. Другици је са мило узети само онда, кад би извршила у исто време тврђење нешто, на чему се може закључити, да се веровано или наде могу остварити.

(2) Оно што се тврди треба да је лажно, т. ј. да не одговара истини. Без знања је немогуће, да ли то у опште може одговарати истини, т. ј. да ли је то у опште могуће.

(3) Нешто се може тврдити било непосредно, т. ј. лично, било посредно. Посредно се може нешто тврдити било усменим или писменим изјавом било консулдованом радњама. Тако ка тврди, да је уопште могућности да нешто у одређеном року плати, посредно тврди, да је способан да плаћање, но поручи јаво или није у гостионици или робу

код фабриканта, посредно тврди, да је намеран и да је у могућности да плати рачун; ко ступи у такав правни посао, посредно тврди нешто (конклузивна радња), н. пр. не прода извесну ствар, тврди, да је олакшан на продају; ко испоручи робу противно уговору, а општа изгледа да она одговара, тврди ово последње; ко евакуира робу друшћу, по што је она у ствари, и евакуира има да означава порекло и квалитет робе, тврди посредно оно прво²⁾.

(4) За постојање лажног представљања довољно је дакле тврђење нечега лажног без ичега даље³⁾. Неки захтевају неутим поред тога нешто ичега. Тако Kohler захтева, „да је извршила нешто учинило, да би своје тврђење обманутог ипак учинило, било извесног лажног дозна, било употребом или сигурношћу тврђења“⁴⁾.

(5) Лажно представљање може се састојати и у нечињеном, н. пр. у ћутању, нарочито под условом, да правна обвеза на чињење постоји. И. нике.

2° *Изазивање истине*. Изазивање истине постоји, кад је нешто, што у ствари постоји, представљено друшћу, по што је или што је било. Оно може бити учинено било тиме, што је нешто додато ономе, што у ствари постоји, било тиме што је нешто од онога измешано или сасвим обдичено⁵⁾. И изазивање истине се може састојати у нечињеном, н. пр. у преућућућу појединих момчана или описивању нечега.

3° *Прикривање истине*. Нега ће бити онда, кад се спречава, да нешто буде казано од некога. Тако то није било случај онда кад неверилац, који је дуг цео, не би оно својим својим ранејим дужнику, или кад састављах тестаменту не би ошитој тестатору извесно заветаштво у његову корист унето у тестаменту без знања иazole тестаатора.

¹⁾ Ул. Oskarsen у 263, 12, Frank у 263 II.

²⁾ Ул. Oskarsen у 268, 10, Frank у 263 II, Beyerle O. S. 86 120.

³⁾ Trapp und Glanzen 23, Tass u. e. Lenz у 129, Schrift Vorzetz und Handlung des Betrugs 129 23, Gross 66.

⁴⁾ Ул. Oskarsen у 261, 12, Frank у 263 II 2.

Неки захтевају неутим за појам прикривања извесногајастовено држање код извршиоца, јер, веде неумојно, иначе не би могло бити спречено, да сама право стање ствари, онај који се има да обмане.

Прикривање истине може се састојати и у нечињеном, н. пр. преућућућу нечега, ако правна обвеза на чињење постоји. Што се тиче питања, кад она обвеза постоји, важи и овде оно исто што и у опште код принципних дела чињењем извршених нечињеном (н. О. Д. § 20 I¹⁾. Према неким правна обвеза на саопштавање може проистећи и из начела „верности и вере“ у пословном саобраћају, т. ј. оно начело може захтевати, да се нешто каже²⁾. Но оно начело није нарочито признато ни у приватном праву. Тако нешто из приватно-правне одговорности за нешто не изтиче правна обвеза, да се то саопшти³⁾. Тако не би извршио превару продавац, који би преућућућу обвеза продао робе. Но и сама правна обвеза на саопштавање није увек довољна, да би се преућућућу обматрало као прикривање, јер се преућућућу не позивају увек забуда. Тако не изврши превару онај, који одбија сведочење, јер он не може рећи, да тиме прикрива неку истину, али ће бити прикривања истине, ако би он при сведочењу нешто преућућу⁴⁾.

Према Binding-у прикривање као и изазивање истине су у ствари лажно представљање, т. ј. тврђење нечега лажног, те је и опште навести из поред лажног представљања⁵⁾. Кад се истина изјави, веде, онда се нешто лажно представља, а кад се истина прикрива, онда се представља, да нешто не постоји, а то значи да се нешто лажно представља. Прикривање Binding-ова је узнема. али је ипак ради неће одређености потребно навести поред лажног представљања прикривање и изазивање истине.

¹⁾ Tass Oskarsen у 262, 12, Frank у 263 II 2, Meyer-Alföld 376, Binding у 348, Heltzer 2 360.

²⁾ Tass u. Lenz у 129 II 2.

³⁾ Ул. Frank у 263 II 3. a.

⁴⁾ Ул. Binding у 348, Frank у 263 II 3, Binding 266.

⁵⁾ I. 348.

⁶⁾ У 1 263 немачки к. з. би захтева тврђење лажног чиниоца. В. Frank у 263 II 1.

6) Довољно је дакле за превару и поддржавање већ постојеће заблуде, т.ј. радња обмане може се састојати и у поддржану заблуду. Не на појам поддржану заблуду ново доводе просто искоришћавање заблуде, која већ постоји¹⁾, већ је потребно, али да се она ојачава, или да се свирачава испривањем, т.ј. савињавањем прамог стања ствари²⁾. Ово се пак може учинити било закључком представљањем било прикривањем или изопачавањем истине.

а) Да би постојала обмана, потребно је, да су лажно представљене, изопачаване и прикриване истине проузроковале заблуду код неког, али да је поддржавање већ постојеће заблуде ову појачало или да је спречило да она престане. Другим речима потребно је, да је заблуда или појачана или одржавана исте последице горе наведених радњи обмане.

1° Заблуда значи онде само погрешну представу о извесној околности. Не може прена томе бити говора о обмани при недостатку сваке представе о извесној околности, т.ј. кад се извесна околност погрешно не зна³⁾. Тако неће бити преваре, већ крађа, кад не убади у џепан аутомат помак метала, који само по спонтаности личи на измак од десет паради⁴⁾; или кад ко путује без карте ирином, или у опште дође у извесан простор или га употреби без легитимационе картице⁵⁾. То важи и за случај, кад се без карте путује са знањем кондуктера и у опште контролног возног персонела⁶⁾.

2° Лажно представљање, прикривање и изопачавање истине биле уроне заблуде онда, кад су њеном допринеле да се она појави онд, да се појача или одржи, ако је већ постојала. Није дакле потребно, да су ови једини томе допринели, већ је довољно, да су проузроковали онску последицу заједно с другим факторима. Кад се пак има ушета, да су они допринели проузроковању оне последице, једно је фактичко питање.

3) Тако и, пр. хаљавне робе од продаца биле превара само онда, кад је проузроковала одлазку купца унутра, а фактичко је питање, кад ће то бити случај⁷⁾.

¹⁾ Тако нека превара, пак је случај у заблуду о врхунству отара, з хрватске из историје трговина према да лако већ доду, не што она вред.

²⁾ Ул. Oßwalden 1 243, 15, Frank 1 252 III 1, Meier-Alfred, 179, Pörsch Binding-u (1 249) није доводи ни ојачавање него, већ само пречињање, да се кака прамог стања отара.

³⁾ Ул. Oßwalden 1 243, 2 а, Frank 1 252 III, а, List 1 129 II, 2, Rotberg 375, Heft 423.

⁴⁾ Ул. Frank 1 252 III, Oßwalden 1 262, 2 а, а, List 1 129, II, P. Pörsch Oßwalden Automatenrecht (1891) 31, 30 а, или од отара не узима⁸⁾ већ отара⁹⁾.

⁵⁾ Ул. Meier-Alfred 177 пр. 17, Heftchen 1 262 пр. 1, Frank 1 252 V (248). Аутомат је парова стања стар, кад је не кондуктор и т. а. обмано, да се она зна испира. — Соприно је, да је треба дакле нешто издати за превару употребом прамог ирином или друго, као томе случајем, који се не изопачава, него се само на прамог околности. Ушета је претижно измишљање, да се превара на овај начин може извршити: јер у томе случају, Ул. Frank, 1 252 V, а, List 1 129, II, P. Pörsch Oßwalden Automatenrecht (1891) 31, 30 а, или од отара не узима⁸⁾ већ отара⁹⁾.

⁶⁾ Heftchen 1 262 III, 179, Pörsch Oßwalden Automatenrecht (1891) 31, 30 а, или од отара не узима⁸⁾ већ отара⁹⁾.

8) Новинарне рекламе трговаца и других лица обично су неходесне да проузрокују заблуду¹⁰⁾.

9) Претвено је измишљање, да неће постојати превара онда, кад се је новац подигао од душника прето на основу показивања нове легитимационе исправе и пр. узломе књижице, јер се за онга који плаћа без испитивања личности подносиоца, ко може рећи, да је подносиоца исправе био доведен у заблуду о његовој личности¹¹⁾.

10) Кад постоји наведена урочна веза, без изјави је, да ли је обманути заблуду могао избећи оди, отклонати, да је био нажалост¹²⁾.

2° Радња се састоји у отштењеном нечије имовине. Отштењење имовине је под преваре навођење неког на извесно држање, који се имовински отштењење било ни сам, било нече треба. Радња се не састоји дакле у отштењеном нечије имовине непосредно од извршенога преваре, т.ј. његовог додатног, а по себи се пак ради оне заблуде, да може неопределио проузроковати отштењење имовине већ само посредно, и то тиме, што је неко успео заблуду извршити какав радњу којом се имовина отштење.

а) Пошто је обмана средство новца, то измешу заблуду обманом изазване или поддржане и радње обманутог лица треба да постоји урочна веза. Да ли је пак заблуда урочна оне радње, или се решиши премо општег праву о урочности у Криминалн Праву (с. О. д. § 14 IV). Није потребно премо томе, да је измешу заблуду намера обманути на ову радњу, већ је довољно, да је она сама један услов ипак, који може бити урочак премо теорије о урочку. Тако неће бити урочна веза онда, кад би купак отар купу, а да није веровао у истинитост тврдња продаоца; или кад је неко дао новац просјаци не зато што је веровао његовом личности, већ само да би га се отресао.

б) Имовински штета треба да истине измешу да радње обманутог лица, коју је успео заблуду извршити¹³⁾. Тако не би био превара, већ повреда ствари, кад је А излио Б обманом на извесан пут и да време његовог одсуства општега ни ствари у кући.

в) Из овог је, што је под б) речено, изазва, да радња обманутог мора бити радња расположива имовином. По обману не мора бити оштећен тога, да је изгубио радња тина, да се може расположити имовином, т.ј. не мора бити свестни прамог прироста своје радње¹⁴⁾. Тако постојаће превара, кад је А наведен да акциденту измешу новцу не измешу ништа о измешу апелата, или кад је потискао отар купу лажне обмане, за који му је речено да је потискива. Према овима је

¹⁾ Ул. Frank 1 253, 15, Frank 243 II 1, K. а, или отара отара и кол отара (Pörsch Oßwalden 1 249, 11 6 15, пр. 5).

²⁾ Ул. Oßwalden 1 262, 17.

³⁾ Ул. Frank 1 252 IV.

⁴⁾ Ул. Frank 1 252 IV, Meitel II, II, 2 702.

⁵⁾ Pörsch Binding 1 254, Oßwalden 1 252, 30, Pörsch 1 252 IV, Heft 423.

међутим она свест потребна¹⁵⁾. По ово имовинске нека законски одољати, јер закон захтева само то, да се немо, измешу и лажним представљањем или изопачавањем и прикривањем истине наведе, да што на уштрб овог имовина учини или не учини¹⁶⁾, т.ј. само урочну везу између обмане и отштењање имовине¹⁷⁾.

г) Потребно је, да обманути није свестан тога, да се његовом радњом штети имовина, јер ако има свест о томе, онда неће постојати урочна веза између обмане и његове радње, ко његову имовину неће отштењати онај, који га обманује, већ он сам¹⁸⁾.

[ПРЕСТАВЉАЊЕ СКА]

— 129 —

ПРАВЕЊЕ ЛАЖНОГ НОВЦА

(ПРЕСТАВЉАЊЕ)

Опште семо даћи односи се на фабрицију нарицајних матрица за метални новац, чије је издање једнолична или изградња (са чарком). За извесне новца, који имају ишну са натином, ексценкатори су принуђени да праме кажу са три нека у облику уста на судовима и са натином извине. Сарамо оних кажу није дака, те је е него само веште и искумене личности могу са успеном практичноста. Остале се, с обману на ову тежињу, задовољавају извесне новца са простиш књицама, т.ј. дволипарама и књицама од мање вредности. Доцније ћемо видети, шта је једног ексценкатора самога за израду натица на књицама нетодинари. Помињемо још, да су набуђени натици на извима, нетодинари, као што су они на натицима књицама, њего тежи за натицију од натица у релацију на француским нетодинарима и пр.

Пре него што се приступи измешу, треба на обема позновима матрице направити маля канал за отицање смесе, доста широк на бојној површини и узам близу нине од отиска новца. Поред овога, на једној половини матрице праве се узам и у целој њиховој дужини под једнако широм каналом, који иду од спонлашне нине до отиска новца и служе за одицање надува у моменту измеша. Ове књице употребљају само нини ексценкатори.

Смеси.

За извесне лажног металног новца ексценкатори употребљају смесу немога разог састава. У највише случајева ова смеса садржи највећи део калаја. Пошто се калај већ толи на 231°, то није потребно скупи инсталацију за грејање. За топање калаја доводи се топлота једне обичне кујине пећи. Поред овога, латан новац измешу од калаја има под немома приближну боју прамог новца, а у зник му је врло добар. Маля тврдоћа калаја направља се додавањем извесне коли-

¹⁾ Тако Meitel II, II, 2 717.

²⁾ Ул. Binding 1 252, Frank 1 252 IV 1, Meitel 229.

чине антимона, која може имати до 17%. Ако би се додло одише антимона, новац би постао крп. Пошто је плаја много лапша од сребра (специјална тежина лапша износи 7-8 а сребра 10-57), елксинатори му долажу мало олова, које га чини тежиш, али му у исто доба квари алик и боју, која постаје много сива. Смесу од самог олова употребљају само поштелици у прављењу лажног новца.

Има и других смеша које служе за прављење лажног новца. Тако се прво често употребљаје мешавина лапша, цинка, олова, и алуминијума, „Бео метал“, од кога се праве јевине кашике, такође се често употребљаје. Само јединици налази смо сребро у смеси, која је још садрила: кала, антимон, бакар и мало арсеника. Ова смеша толи се доста тежио, а употребљају је залатари за ливење сребрних отпори мање вредности.

Истезавање за топање.

Истезавање за топање метала код неких елксинатора посма је рудинетарна: једна лапша са каменом угаљем, сличан оном којим се служе лимари кад раде на кувању, или проста кулуса ема, доводи их на. Код једног врло општерног елксинатора налази смо обично пегло, које се загревао дрвеним угаљем. Метал је био загрепан у једној лампи за топање. Поједина елксинатори, да би одликали топање метала, долажу смеси нешто мало каленије у праксу.

Метална агура.

Пошто се смеша загреје мало више од неог степена топања сива се што брзо у кала за отицање на калу. Да би ова операција посала како треба, калу мора бити потпуно сува, јер ако би садржала ма и најмање влаге, водена пара, која се овом приликом развија, тера један део растопање смеси преко калуца услед чега се производи агура, која често нађе забрканата приликом претреса неговог става. Поред овога, услед влажног калуца и само живине неспод рлаво, јер се у металу образују мехурићи од паре. Због растопањеног метала може још копати и руке операторов. Ми смо често на њиховим рукама посматрали старе ошљаве од оловитија који су, по њиховом сопственом признању, произвођачи од агура растопањеног метала, истераног влагом на калуца.

Заокружавање живца.

Да би живце добро исцали, потребно је да температура смеси буде прилично већа од степена неог топања, јер ће се у протину ома стидити тим се успе у калу. У овим случајевима живце ресава савим су нејасне и заокружује. У остало, чак и онда кад се употребљаје веома вредна смеша, растопањен метал стврдњава се врло брзо на површину, и на њој се одмах образује кора, док се живце ресава увек до мало заокружује, на основу чега се увек може познати лажност новца.

Ова негодност код ливења лажног новца, која је елксинаторима врло добро

позната, може се избећи само употребом загрејаних калуца, и то до исте температуре на којој је и смеша. Пошто се плањење, услед овога, врши постепено и полако, метал има времена да процеди у најмање пушчане калуца, а и повенито образовање коре на неговој површини избегава се. Некогда је само у томе што се калуца од гинса не могу загрејати, јер се распадују. Неки елксинатори, због овога, употребљају калуца од месинга, чаји је степен топања много већи од степена топања смеси, која се употребљаје за ливење.

Калуца од метала.

Полицијски музеум у Ловани притежава неколико примерака ових калуца. Израђени су махом од месинга. Матрице се забрикују на тај начин што се растопањен месинг сипа на комад праног новца од кога се жели калуца. Један од месинганих калуца у дозасном музеуму — творевина једног Италијана — направљен је од сивања сличног оном које свештеници у појединим крајевима Италије поклањају новим сунурица.

Као што смо већ поменули, калуца од гинса може послужити за излагање до 35 посто лажног новца. Матрице, које се дуже употребљају, почну да се квари на њима које су направљене ситним тачкицама. Оне нису више употребљиве постоје. У исто доба и рече на њима постају нејасне.

Регуларисање.

Пошто је већо извесно број комади лажног новца, елксинатори их регуларизира. Он, пре свега, сива са њих тако зваши „жиге живца“, који произвођач од калуца за отицање смеси и пражња у сваки извесен комад, а за овим помоћу прихити турније и све остале трагове Метала. Ова нета турнија служи му и за произвођаче редица на овом делу новца за који је био прихитен „жиге живца“.

Новац је сада готов, али у неким случајевима он је веома сјајан. Сјајност и чистота чини га на при поглед сунурица, јер се његова сјајност потпуно разликује од сјајности правог новоскопаног новца. Да би избегао сунуље, елксинатор је принуђен да своју регуларитија да метал дугу употребе. Оне се постављају разним средствима: или трљањем са растопањем чаји у води, или преливањем енисом за обуку нта. Лажан новац, пошучен чају, траја се четном, која скрива чај са ресава и оставља је у издубљености. Да би му, пак, одуо сјајност, која је прво велика на доловима ресава, он га још траја са влажном руком. Вешти елксинатори на овај начин дају лажном новцу сјајност, веома сличну оној коју имају права и дугу употребљавани новца.

Лажни новци, које лију вешти елксинатори са добром смесом, могу се лако протутити као прави. При свем овом, ако их човек најближе испитује, откриће да њима јесне знаке елксинатора: недовољна тежина, рђава боја, лажан или никаваз звук, врло мала или врло велика четвртина (изобаве антимона

у смеси) осећање масноће при додиру нта. Шта више, површина лажних новца има тамни врло брзо, и постаје више или мање стур-привага. Да би избегао ово брзо потапавање, елксинатори посма допоребују лажан новац помоћу галванопластике.

Идентификовање лажног новца.

Фотографско унелчавање лажног новца, увећавајући јасноћу ситних детаља, може у извесним случајевима послужити за идентификовање лажног новца. На овај начин ни смо успели, да у једном случају утврдило, да је извесан број новца произвођач из исте фабрике, јер су сви извесни комади имали исте недовности.

Ливење лажног новца помоћу смеси која садржи сребро.

Као што смо раније поменули, свега смо једном приликом написали на новац, направљен од смеси у којој је било сребра. Фелксинатор овог новца био је један аустријски поштиник и новцају у овом послу. Без помоћи произвођачног елксинатора он је сам прилично формуле смеси нта и у овом цалу понаутурило неше њига из области хемије, а нарочито Пригитијево мило дело којим се служе латари. Његова смеша била је састављена из сребра, лапша, антимона, бакара и арсеника.

Апарати за ливење и маса за моделовање.

Матрице за лажан новац успеће се у апарате за ливење, којима се служе залатарски радници. Ови апарати састављени су из две сродне полове, које се једна с другом поклапају. Обе ове полове пуњаће су у средини за прихити аластичне масе и снабдеване калуца за отицање смеси и лажни калуца за излагање калуца приликом ливења. Њихова пушчанца нешто је мало већа од пушчане једне поштинике.

Ова пушчанца служи се масом за моделовање, у којој се произвођач прихити лажног новца. Маса за моделовање мешавина је од три дела песка за моделовање (мешавина ениса гинса, масне аластиче и оксида гинса), једног дела гинса и једног дела дрвена изолација. Пре употребе, песак се првоје у ситном сити и опали водом или живице. Може се употребити тек онда кад се на њему, услед притиска, позвају јасно отисак прстију.

Ова маса за моделовање, довољно оштрена, даје доста чврсте матрице, али њихов лажр није тако њива као онај у матрицама од притиског гинса прот калитета. Шта више, лажан новац ливен у овим матрицама има увек мало ариасту површину.

Смеса.

О садржини смеси за лажне новце говорили смо раније. Пошто ова смеша садржи много бакара, сребра и арсеника, то је врло чврста и топања тек на великој температури. За њено топање није довољна Винсенова лампа, чак и са мешавина, јер ња нар од каменог или др-

непог угад, произведен јаким мехонима. Фалсификатор се служио топонимима у земљи.

Патнис на авици.

Лажан новац, који је фалсификовао поменути аустријски поштарин, био је италијански, дакле са издубљеним патнисом на авици. Да би га произвео, фалсификатор се послужио једним гвозденим котуром, састављеним на две половине, од којих је једна била шуца. Ова шуца тачно се подударала са величином једне потлопарике и била је издубљена малим рупама, кроз које је фалсификатор помоћу челичних слонова утискивао на авици постојећи патнис, који је потпуно одговарао оригиналном патнису на потлопарикама. Међупростори између ових рупа одговарали су дистанцији постојећих слонова на авици. Помоћу овог практичног котура фалсификатор је био у могућности да произведе патнис тачан, јак и потпуно сличан оригиналу.

Лажан новац, који је овај фалсификатор фабриковао, имао је одличан звук а његова тежина била је отприлике од 4 грама мања од тежине правог новца. На њему су се налазили они знаци ливених новца, али им је рељеф био знатно несавршенији од тежине лажног новца, ливеног у кулунима од гивса. Површина му је била прашаста и неравна, боја жућкаста, башарно цинкава а додир раван. Поред овога, они су још били веома врти.

Златан новац.

Златан новац такође се често фалсификује помоћу ливеног. Он се ради на исти начин као и код сребрених новца. Она је разлика у томе што се они новци морају позлатити помоћу галваноплативе, али се ова, као што смо видели, употребљаје и за посребљавање лажног сребрених новца. Боја лажног златног новца у оште је више сепе-леста и ређа по у правих златних новца. Слаб свој злата ишчежава брзо са рељефа усход отирања. Њихова тежина много је мања од тежине правих новца.

Прављење лажног новца помоћу галваноплативе.

Други начин прављења лажног новца јесте помоћу галваноплативе. Негативне парцијалне матрице добијају се на исти начин, т. ј. изливаним у гивсу. Фалсификатор се, наравно, труди да изради што више матрицу. У израђене матрице сипа се тачак слој гравита да се не новац у њих што брже припио, а потом се међу у раствор нитрата сребра.

Електролитна струја раствара сребру са, а ова се стожавља у слојеве, дебље или тање, што зависи од времена трајања операције и концентрација раствора на матрици, производећи тачно, у позитиву, рељеф оригинала. Пошто се добије свој сребро довољно дебело треба дати матрицу, која се лако раставља од сребрне алохе. Матрице се, у остало, могу направити од сваког тела способног за ливење, које се према галванској струји односи као гравит.

На овај начин добијају се две растављене стране новца који се међу забрковати, од којих свака представља једну врету шинеле. Ове стране затим се састављају уједно, тако да се њихове ивице потпуно поклапају пошто се претходно шуцама, које оне образују, испунило малим металом. Код једне врсте новца, прављених помоћу галваноплативе, ми смо у њиховој унутрашњости налазили смесу бајра и антигона, код друге врсте смесу од које су зинци, а код трећих ост: калиј, антимон и олово.

Спољашност новца, који је фабрикован помоћу галваноплативе, обично је врло слична спољашности правих новца. Њихов рељеф савршен је, а њихова боја потпуно слична боји правог сребрених новца. Звек им, међутим, није добар. Кад се један њихов комад баца на то, као што се то обично чини приликом пробавља новца, он одaje звек прехуког новца, сличан звуку тастура од картона. Приликом поштивања њихове боје новца, констатује се готово увек мања неходу различит једне половине ивице са другом, а јак се између њих увече отприлике малог перореза, новац се обично рађаја на две ливе половине. Ово се тога што је унутрашња граница (савршена), као и спољашња, састављена на две нехотуће својине половине, које се могу раставити без великих тежкоћа.

Златан новац.

Фалсификовање новца помоћу галваноплативе нарочито се употребљаје за златан новац. Ми смо, међутим, имали у рукама сребрне комаде од 1, 2 на чин и од 0-30 дин. који су били направљени на овај начин.

Шкоље за комаде златног новца или су израђене директно у раствору злата, или су, што је чешћи случај, прво направљене од сребра на потом позлаћене помоћу галваноплативе.

Они новци релативно су ретки, јер њихова фабрикација захтева од фалсификатора потпуно познавање технике репродукција, помоћу галваноплативе, као и ливења у гивсу.

Доказује, да галваноплатива служи још фалсификаторима за директно репродуковање матрица на правим новцима помоћу стожављања бајра на њима. Спољашност ових матрица доноси се појачава елементом или каквом другом материјом, која је способна за већу температуру.

Прављење лажног новца помоћу новца.

Ова врста лажног новца врло је ретка. Да би их могао направити, фалсификатор се претходно мора сабавити скупим прибором и машинама: теранје, машина за сечење и т. д. Поред овога, он се мора сабавити челичним жагонима, чија би грамури потпуно одговарала грамури њихова који се употребљају за званичне монете. Они су новци од сребра или, ако измитују златан новац, од позлаћеног сребра. Њихова чистота сребра често је готово једнака са оном правих новца, чије сребро вреди, отприлике, половину њихове званичне вредности.

Пре неколико десетина година, док је платина била много јефтинија од злата, фалсификатори су новци новца од платине, па га затим позлаћивали. Пошто је платина данас много скупа од злата, то су и они новци, који се понекад још правили, скупили од правих новца. Имали смо прилику да посматрамо један примерак. То је био комад од 20 динара, потпуно имитирају, али му је позлата била ишчељав са рељефа.

Врло је тешко познати нован лажан новац, јер су жагови обично добро гравиран, и не показују, бар гомаку око, разлике од правог новца. Њихова тежина, боја и додир готово су исти као и код правих новца. Ну, и поред свега овога, помоћу фотографског увећивача дају се открити разлике у гравири, који могу послужити, не само за констатовање фалсификата, већ и за идентификавање фалсификатора.

Понекад они лажни новци имају ивицу која испуцана, а ако су нови они и мале трговне од сечења. И ова испуцаност и она трговања ишчељав доста брзо услед циркулације новца.

(НАСТАВЉА СЕ)

—*—

МИТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

Hugo Friedlander

Уједињено дају „сапунџица“.

Писка грамањеног у ствари је да убије свако јудско осећање, и да од њиху ливе бестеје. О томе и-ју жидовства нових два злочина, који су били тако језовити, да се чак перо и најпосле опну да их опишу. И да није било једнога пса, који је пуштем напаша на траг ових злочина, они би можда за увек остали неисторисани. У лето 1890. нестало је дају младих девојака, које су припадале болним друштвеним круговима. Знали се, да су се оне по једном ширепаром огласу у новинама пријавиле за сапунџице, али се и поред свега трула није могао одговорити њихов несталик. У новембру 1891. објавио је један чувар паса Најханденсбенину шуму у близини Магдебурга. Јадепацију је чулареп на зашто год корена једног дрвета. Жидовка је њушкала земљу, гласно лајући, и није се хтела мачи од тога места. Чувар је разгледао изајине то место и у скоро је открио један сасиан жаг јудских трупа, који су се поједином делови већ у великој мери расипали. Нестео је њушкало, једино лајући, још на једном другом месту, које се називава у близини овог првог. Чувар је одмах пријавио власти свој страхан проналазак. Утврдио се, да су најени делови тела Еме Кастен, из Миндена, билине настојећине, старе 30 година.

Ема се налазила у пролеће 1890. код своје родбине у Магдебургу. Једнога дана прочитала је оглас у новинама, у коме нека греховска породица тражи сапунџицу, која може одмах ступити, иудеја

пристојну награду и добру плату. Ема је одмах писала поштом познаником шпирер уредништву детингхоф листа. После неколико часова била је познана од једне посреднице да саудио у једну носачицу. Та посредница рекла је девојци: да амаи грошовине породице, која тражи саудицу, лежи на ивици најхладније бавеске шуме. Дошао у вече 21. маја кренула се посредница са девојком на тој шуми, да бидејте стигну у грошовици замак. Некака госпођица Кастен срдечно се опростила са својом тетком и од тога доба нестала је госпођица Кастен без трага и гласа. Лесине су нела сумње напустиле деш законан у шуми, пошто је био прешао у трудеж, па га отворило јер је често са појединим делова тада било огађено. Поједини луди сећали су се тобојске посреднице, која се неко време лупка по Магадбургу и често се виђала у друштву једнога човека. Бео после кратког промена полиција је успела утврдити: да је та посредница била Дора Битерли, рођена 1856. у Хошимандену, која се била настанила у Оснабурку као учитељица па пројене рубља. Дора је одмах била ухањена. Она је у почетку само одрицала јадолучице. Али кад јој је доказано, да она није на себи одело убијено Еме, она је на посетку припала, да је она убица. Али она није то учинила сама, већ у друштву са агентом Фрицом Бреб, рођеним 1855. Из писам, која су нађена код Доре, несумњиво се утврђивало саучење Фриццоу. На тих писам се видало и то, да се Фриц налази у евангелистичкој цркви у Бивеадеву. Још истог месеца Фриц је ухањен. Он је некада био сталдар и омањен, али је већ неколико година одвојен од своје жене. Он је живео већ поздице према са Дором у диваном браку, а из тога брака имали су и једно дете. Али Фриц се опирао, да то дете призна за своје; он је тврдио, да је детету отац један други Дорин љубавник, неки Карло Беренс. Биле да је тај учествовао и у убиству, а он је потпуно невин.

Друго убиство у шуми.

Кад се дознало за убиство у најхладнијој шуми, хотелјер Клаес, из Хамелна, позвао је достајно полицију, да је негову седамнаестогодишњу кћер Ану у августу 1890. год готово неговитин обешавача одукал нека тобојска посредница у Хановер, и од тога доба је нестала без икакве трага. На један оглас у новинама, која је излазила у Хановеру, као једна грошовина породица тражи саудицу, пријавила се четри младе даме. Од њих је она претпоставила Ану за то, што је она била најдејателније одевена. Она се прво још једном вратила у Ханелд, да се опрости са родитељима. (Она се на њих опростила, Кад се Ана вратила у Хановер, Дора је с њоме отпутвала у Биеде. Фриц је истим возом путовао, али није био у истом возу. Кад су стигли у Биеде, она је с младом девојком отишла у једну гостионицу, да пошну камену. Ускоро затим нашла је и Фриц у гостионици. Али он је ово за друга ето и првио се,

као да их не познаје. После 26 минута она је с младом девојком пошла у грошовици замак, која је како је изнала, лежала на ивици шуме. Али оне су у шуми заустале. Тада је она рекла младој девојци, да седну мало да се одморје. На њих је можда ко, који је им показати пут. Мало потом нашла је Фриц. „Овај странг господина“ показав је с највећом готовишћу пут за замак и поново је даме прво једну јаругу. Ту су Дора и Фриц напали Ану и оборили је на земљу. Фриц је прво на девојком извршио насиле, па јој је потом, плески на њу пресекао врат једним великом оштрим ножем. Затим је Фриц ископао једну руку лопатом, коју је увек носио сабом. За то време Дора је скинула одело са убијене и одузела јој прстене и мањаше. Пошто је прстене и суншине чврсто стојало на претима, она је убијеној отекла прсте. Затим је она, у друштву са Фрицом, носилаца леша на га у најхладнија замишљала у шуми. На сасвим сличан начин она су убила и Ему Кастен у најхладнијој бавеској шуми.

Судски претрес. Крајем јуна 1892 одговарају су Фриц и Дора према магадбурским поротним судом. Фриц је јадолучице одрицао, да ма шта зна о овим убиствима. Дора, која је извршила ова убиства свакако са својим другим љубавником, неким Карлом Беренс, терети га за то, што хоће да му се освети. На претресу појавила се као сведок једна млада девојка, госпођица Герхт (гостионичарка ња из Биеде). Она је изјавила: Она се сећа сасвим тачно, да је Дора једног прв позде у августу 1890. свратила у гостионицу њенога оца са једном младом, врло лепом девојком. Кратко време затим у гостионици је јуша један човек и сео за други сто. Дора и млада девојка ниале су кажу, а човек, за кога са највећом поузданошћу тврди да је био Фриц, био је ниво. Фриц је зашао на гостионицу за Дором и младом девојком отприлике после 10 минута. Она је дуго време гледала за Фрицом и том приликом пао јој је у очи његов нарочити ход. На зихтов предостављеног сведок је подражавао тај ход. Затим је председник наредио Фрицу, да прече неколико пута преко сале. „То је тај човек, свака је сумња искључена“, узвикнула је девојка. — Предс: Шта Вам је дало повода, да тога човека тако тачно загледате и да посматрате његов ход? — Сведок: Човек па и Дора учинили су на мене непријатан утисак. Мени се чинило, као да Фриц и Дора имају нечега заједничког и ја се писам могао отпрети похиски, да њих двоје хоће да убију и опљачкају ону лепу младу девојку. (У салу велика и свеопшта забављеност). — Дора је изјавила на питање председника: да је Ема Кастен била велика и снажна и да се страшно бранила. Пошто јој Фриц није могао дуго тражити главну жиду па врату, то је морао девојци брзо пресећи врат. Предс: Па да ли је Ема, пошто јој је пресећи врат, била одмах мртва? Дора: Није, она се покрљала још неких 10 минута. — Предс: Па пар она није захла? Дора:

Она није могла викати, ни смо јој прво угурали у уста једну крпу, па смо је тако оборили на земљу. — Предс: Шта сте Ви видели, док је Фриц секао Ема врат? Дора: Да сам јој чврсто држала главу, јер је хтела да се брани. — Предс: Она сте ви обоје морали бити jako поспрелим крвљу? Дора: Јесмо. — Предс: То је било у мају 1890 а у августу 1890 ња ете тачно на исти начин захлали у шуми код Биеде и седамнаестогодишњу Ану Клаес? Дора: Јесте. — Предс: На ите ипаве девојкама управо направили као знаат, јер то није наша задруга, што нисте поубијали још ипаве девојка? У Доргишњу две девојке одбиле су, да са Вама иду кроз шуму, јер сте им изгледали и суншине напетости. Једна друга девојка набегла је сирт само тако, што је баба није па време пробуцала. Да се ипаве девојка користила Вашии посредникама, онда би Ви можда знотје имале убистава починила? Дора: То ја не могу рећи. — Предс: Да ли се и Ана бранила? Дора: Јесте, али је Ана била далеко слабија од Еме и за то смо је могли брже салавати. — Предс: Па зар она није винала? Дора: Она је покушала то, и ако смо и њој угурали у уста једну крпу, али кад је она почела да нице ја сам јој бацила прено лица мој огртач. — Предс: Је ли Ана умрла брзо? Дора: Ана се још кроз ауто копрала и за то смо јој отекли ногу. (Узвиз утаса у салу). — Предс: Ви ете Еми Кастен онајкављак осеи одело, алатаи сат, лапац, прстене и 60 марка у готову? Дора: Јесте. — Предс: Је ли и Ана Клаес имала новаца при себи? Дора: На једног новцага. — Предс: То сам је било раније познато? Дора: Ја сам је питали у Биеде, да ли има новца и она ми је тада одговорила, да нема ниједног новцага. — Предс: Јесте ли Ви платили за девојку пут од Хановера до Биеде и кажу у Биеде? Дора: Јесте. — Предс: Ви ете знали да Ана нема при себи ни мало новца, па ете је и поред тога убила? Дора: Али Ана је имала врло лепе ствари. — Предс: Па зар ете Ви само брже трчавиш ствари захлаи девојку као говече? Дора: Она је имала врло лепу хаљину. — Предс: Ваиа гађарица у Оснабурку причала је, да ете поку често пута плакали? Дора: То је било zbog многог убиства. — Гумшеи се у плачу, ступио је у судску салу као сведок хотелјер Кинес из Ханелна. Он је изјавио једнајун: да је Ана била негову љубавице. Кад је она дошла из Хановера у Ханелд, да се још једном опрости, он није био код куће и тако ни више није могао видети своје дете. Одмада је нестало његове младе и добре Ане, од тада он нема више среће. — И брат оптумене Доре, један изуман сталдар, позвао се као сведок. Кад је Дора салаила брата, бризула је у грчнат плач. Њен брат плакао је такође горко. На Фрица све то није чинило ни најмањи утисак. Он је упорно одрицао, да је учествовао у убиствима и стално је био мишљена, да је убица ранији Дорин љубавник, Карло Беренс, који је пре последње месеца отишао у Америку. Дова-

звнио је свој алби, али му то ни мало није испало за руком. На претресу се показало, да се не може ни најмање сумњати у његову уштећу у убиству; а, а сем тога није није могао утврдити, да је Дора напала иза њега другог убиштва. Обоје оптужених били су осуђени на смрт и погубљени.

С. Винаров, М. Ј. П.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОВОИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАН)

Домаћин, ма да беше немога забуђен, ипак је имао мало приобитости, пошто је двадесет пута отворио уста, а не хогане наћи реч овега најзад да пита шта тражило: *Пара!* одговори Саламбије, чији глас ми се учини са свим промеклим, и узимајући лампу са стола где су играли, јединим знаком нареди сопственику куће да пође да њим у споредну собу где био анжиа да стоје паре и нанити. Ми отворимо без свеће, непомични на местима где се ко затекао, а само се чујаше загинуће удасење једна, звец повица и ове речи: *јом! јом!* које је Саламбије са прехена на време понављао неким кратковичним гласом. После двадесет минута он де прати са једном преником марамом пуном парц; пакити беху у поновима. Да не би ништа забављало он узе бачи и домаћини мизуше, а сат омире рођаку, који је изабора тако агодно време да дође у госто. Отпихи смо пошто смо запалили цело друштво да не би стуге, који су већ одавно поспали били осумњичени за ове разбојничтво.

Ушестовао сам и у више других дева, у којима је био и више тежкоће него у оном о коме сам причао. Био је жести где су се укључили противили, али су били сакривени момак те да би га продали жетани за на највеће ниво. Обично су ми готени табани усудним гвождем; али кад је требало брже радити онда су упорнички чуљани пошти. Неки од ових и ерећника немалдући више пара, које су ми тражили, умрарили су на мукама. — Ето, мој пријатељу, у шта је био ушао један овијер од честите фамилије, кога су дваесет година у службу, неколико славних успеха и свеодоје његових другова окупилају уважењем, које је он претио да заслужује од толиких прехена, и који је био на путу пропасте.

Ту Вилдје вастаде и глава му напону на груди као притиснутој усмехомана, али имена која је он поменуо, била су ми толико позната да не је сад се интересовало. Неколико чина шампанска поврлати ме свуга и он настави омире речима:

„Доминијетус су се била усмехивала толико, да сама жандармерија није била у стању да их спречава, и зато устављеном покретне колоне узете на гарнизона разних вароши. Ти већ помислиш да је та мера имала дејство супротно омире које

се од ње очекивало, јер су разбојници, које сам ја ишчитавао, бекати из овог краја куда сам греоа проћи са нејеском. Стави су, дакле, ише само горе. Власт није знала шта више да ради, али је знала да нећина разбојница живи у Лижу и би напала наредба да се најстроје мотри на варошке капаје. Ми смо ипак напачи начина да и ону меру учинимо невојисном. Саламбије набаши код телала петнаест униформиса тринаестог немачког пука, обуче толико разбојника а ја сам их у суијар изводио из вароши ка одраја који има поверава задаток.

„Ма да су овице успеваа ипак сам приметио да су и мене нарочити пазили. По општини пуче глас да има људи преобучени као ловци на којима пуконички нагледале сумња на мене; један од мојих другова би одређен самом на службу у покретној колони, коју сам прехе водио сам. Уместо да ми дају наредбе учест као и другим евадирима жандармерије, мени су је напачили у часу постола. Најзад ме оптужили доста неопредело да сам морао објашњавати се лично са пуконичком, који ми није крио да се чује да имах несе са разбојницима. Ја сам се притисно бриво и оста на томе; сам сам напустио службу у покретним колонима, које разлише такву ревност да се разбојници не усудиваху напати.

„Саламбије, пак, није могао нијави тако дуго и удавои своју смелост у колони, које се више прехеке оно нас умножавало. У једној истој општини једне ноћи изирири три разбојничтва. Али општествени прве нападнуће куће, пошто су се осведобили изавора и непа, нападну зарку. На две чине у овоко змевљено је на убицу и на свој спас разбојника имају да захвате сиво брзину својих коња. Праку Саламбије тако су иривички гонили да су гоноивачи тек у Бришу заварати траг. У неком великом селу они су закупили кола са два копа да иду, тако су рекли, на неколико миља па да се увече врати. Дошав на обалу морску Саламбије старији удари копчама пожег у деба и овај се претрети на седнице. Они га баче апачи у море, напачују се да ће вода апачи депа, и протуле пуч. Оно заласка сунчевог сретну једног човека, салака, који ми назва добро вече. Како он не одговорише чепек се прихвати и рече: „О, Вилдје, зар ме не позиваш?“. Ја сам, Јозеф Саламбије му каа, да је познато глас, вистод кола потпуно змевљено. Његов зној, које напача гаада не би био сумње пожег баче копчама, све то хаи немо сумњу питау. Не говорећи депа ништа он отча у прво око и одјаве забуду. Осдам на осам људи појачуи киче и појуре за копчама, која у брзо примете да иду до кола пожег. Појуре више и стигну иха, али кола беху празна... Напачи се тако напачили они узеше кола, одведоме их у општину где се рече да прехеће. Тон што су били осам за сто чу се велики зарма: доведи су кол предводника два путника отукива да убиство некоег човека које су рибари напачи убијеног на морској обали. Кад стигоме Јозеф познаде људе које је видео на копчама која су

оставили пошто који нису више могли није. То су била доста браћа Саламбије, који нагледашу да их је мало сучење са Јозефово зблику. Ницова идентичност баче одмах утврђена. Због сумње да су они може бити чланови наше разбојничке друштине прехете их у Лижу, где су их такође познали кад су отишли у „Мали Хотел“.

„Ту Саламбије старији, прехарен од позидијских органа, проказа све своје другове, казујући где се и како могу похватали. По његовом уишталом четресде и три личности обојега пола су узхваћене, а међу њима били су и Демер и његова жена. У исто време напата је наредба да и мене затворе. Извештен о томе од једног жандармеријског паредника, поме сам учинио доста добра, могао сам устети и доћи у Париз, где сам имах већ девети дана. Кад сам те срео тражио сам стап једне моје старе познанице, која ме, мисамо сам, може сигурно сакрети напачи како да прехеј у иностранство, али сад сам свакојан пошто смо напачи тебе, Видоче“.

Дванаеста глава.

Нема сумње да ми је поверење, које ми је упалао Вилдје, доскано, али сам ипак сматрао његово друштво као врло оласно, и кад ми је питао о начину како живиш и где живиш ја сам му испричао једну „историју“. Због свега тога набегао сам да се састанем с њим сутра дан кад ме је на саставан позвао, јер то би значило да ја и пропаднем а њему да не користим. Кад сам се с њим у једнаест сати у вече растао, ја сам прехетио сив неколико пута, да сам ушао у капицу из бојана да не познатим агенти не прате. Мој господар, који је био дегао, забудио ме сутра дан пре дана да ми каже да треба одмах да идемо у Нокал-Ретру, одакле смо опет требали отићи на његово имање у околини оне вароши.

Путувао смо четири дана. У његовој фамилији прихвати ме као предног и марљавог човека, али ипак ипачи напачио мисао да се прати куће одлазе ипачи добојао ни вест и ни пара. Кад смо се пратили у Париз где смо догалили стопу, извештаи нога господина о тојој жељаи и он ме са жалосној отпусти. Пошак од њега одпрати у једну казаву на пијаци Шатро, да аривам пошак који ми је ишоа отпачи, узамем прве новине, које ми докоше под руку, и прво што ми паде у очи био је чланак о хапшењу Вилдјевог. Он се није предао пре док нисам убацио два агента, који су имали задатак да се увере да ли је био он, и зато прихватио и сам је тежио ражење. После два месеца погубљен је у Бришу, последним од седмачест његових сучесника; а није је гледао како напачу њихове главе а није преговарати ни рети.

Сматрао сам за срећу што сам се од овога гледа одвојио, јер остајући са њим чорав бих два пута месечно долазили у Париз, а политичка познаница протрву завереника и иностраних агента бине се развала и узела енергију, која би ми била кобија у толико више, у којима су марканије напачивале све личности

ноје по својим занимањима идући сваки час по југовајанским околима, могућу служити као посредници између привредних власти и њихових пријатеља у престоници. Треба даи био сам пред Арамом и ујем у нече кад су се радили враќања с рада. Насам одмах отишао очевој кући већ једној којој тетке, која јави мојим родитељима. Они су мислили да сам умро јер нису били свиђали моја последња писма; никада нисам могао саопшати како су она заузута и ко их је задржао. Пошто сам на другачио испричање своје доносилаје запамтх ит о новостима у фамилији и тако се известиа и о мојој жени. Дошао сам да ју је отац био изишло неко време и себи, али да јени поступци беху постали тако неморални да ју је морао најурати. Била је носеа код неког адвоката, з носеа о којој се није питаш чуло, а ниса није ни распитивао.

И ја нисам размишљао о томе; имао сам да бринем о другом. Сваког чаеа су ме могли пронаћи и ухапшати код родитеља и да њих тада доведеш у полицију; било ми је пунобо највише неког исповишња где је пољиваја лабаваја него у Араму. Највише око на једно село у околини, Амбуржу, где ја живео неко бишњи кауђер, пријатеља мога оца, који преша да ме изиша. У оној преме [1788] свештеници су се још крили кад чинодејствоју, јер је још било непријатељства при таву њих и отад. Јамберг, мој домаћин, вршаше обавезу у некој калчари, а како није имао никога да га помаже сем једног измињеног старца, ја се понуђам да вршим дужност пријатеља, и вршио сам то тако добро да је изишло да као целог овог нече нисам ништа друго ни радио. Тако није помагало сам пречасном оцу и у учењу кинишине деце. Моја успеси у властима направише читаву ларму у околини, јер сам био узео добар метод да убрзам испредак мојих ученика; увео сам да деца пишу писмама, а дошло су писали писмо, јер сах су могли слава дотеривати гуном. Њихови родитељи беху очарани, само било је мако тешико који јанција да раде без учитеља, али су се селаци и ако препредени при правдењу уговора инак правили да то не призекују.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1

Један општински деловодаја пита:

У општини одвајеног има око сто лица, која дугују општини пошћу за своју стоку на општинској утрини, неко 2, неко 3, а неко и више динара.

Напрвни чиновник ово-општински, коме је свикас стигах дужности ради наплате прелат, тражила за свакога нарочитим актом не само да се осуду на плаћање ово пошате, већ да се у исто време и казни за недозаја на позив ради плаћања пошате.

Молим уредништво ради објашњења:

1. Је ли у опште овакав поступак извршног чиновника — да једним актом тражи и осуду на плаћање и осуду за недозаја на позив пријавити или не; и

2. Да ли они дужници пошате у опште и могу бити кањени за недозаја на позив ради плаћања исте пре него су од стране суда и осуђени?

— На ово питање одговарамо:

Ако овде није рет о трговачкој стоци, која пасе по општинској утрини, и за коју општине наплаћују иришу према чл. 1. уредбе од 29. марта 1875. године, него о домаћу појединих грађана општинских, онда наплата има да се регулише и приа према чл. 12. закона о непосредном порезу.

У овом случају, према поменутој законској одредби и § 465. грађанског судског и-стутна, општина не мора да осудује нарочитом пресудом или решењима оне сопстванике, чија стока пасе по општинској утрини, јер се ту престо раздваја право општинских наплаћује или без икакве претходне осуде, онто, наравно, општински одбир претходно емојом одлуком одреде: на коју врсту емојом треба и колико платити, а општински суд преброявањем ове утврди плаћање свакога појединца.

Чак нико, но тако утврђених списковима, неће драговољно да плати розрзани порез, према њему ће се вршити етекуција.

Наравно, да свима овим сопстваницима стоке треба прво саопштити: колико који има да плати, и дозвати их, протоколарио, да то учине у остављеном року.

Ако не на дође на позива да му саопштити распоред пореза, неће ће валост, по претврту дотичног извршнога узети на одговор и казнити, јер је сваки дужан да дође на позив власти.

Општински суд не треба да се осврће на неоправдање захтеве својих сопстваника — извршитоља — него да их угути да раде омако, како аиоп наређује, иначе их кањити на то мерама, које суду стоје на располагању.

Како они непосредно нису одговорност пред судом за своје неотушке, те је општинска суд дужан да их утери, да је његова наредба о наплати износима на законске прописе, па онда и они неће са збојом и страхом присутити овоме поску.

II.

Суд општине барешевачке, актом својим Рр. 2262, пита:

„Мога се уредништво за објашњења да ли се и општинске кесе обрађују у јавне кесе према § 471. грађ. суд. пост. или не; и

да ли се може једном касном дужнику, који дугује општинској каси, узети у попис за наплату касног Дра остало непоникртно изнине, ако дужник има више од два плаћа земље, или стоји благодарења за дужнике код општинске кесе као и код приватних поверника.

Мога се уредништво да извали што пре послати објашњење јер је овом суду потребито знања?

— На ово питање одговарамо:

У Високојј уредби од 22. јула 1855. године ВРр. 801, о извајању општинског поца под интересе, поред осталог, вели се: „наплати да се не могу јавни саводоватоно ни општински поци, без доплате безбедности у зајам издати“.

У Високојј уредби од 16. априла 1860. год. ВРр. 1085, вели се: „који по невоља по 200 до 500 гроша из касе општинске узимати грошца, и да не би сиромашнија класа људи, потем немома других „ондова и штедионица, а изложена била нечеститој изеданаша“ итл.

Као што се на прве уредбе вида, тамо се извајању општинског поца под интересе наједнакује са јавним, односно државним касам.

Како се, пак, из друге уредбе вида, тамо се такође претпоставља невољно стање појединца, које ах је на зајам одређено.

Према томе, несумњиво би било, да су и општинске кесе извајачене са јавних касана, и да § 471. грађ. суд. поступка обухвати и њих.

Саме, наравно, то може бити једино у они случајеви, где се на саме обвезе о другу вида, да је зајам направљен из невоље и под условима и повластицама, које § 171. поменутог закона чини јавним касам.

Где таквих доказа нема у својој обави или акција, која су задужују и обвезе претходна, ту се општине јавља као свако приватно-правно лице, и према томе отадају и оне повластице, које важе за јавне кесе, наравно и код њих кад је друг учинио не поуде.

ЈДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Одрина опште седнице Касаационог суда од 5. октобра 1911 № 12336.

Врхаском Присветел. Суду П. А. тужно је С. А. и тражио да суд пресуду забрани тужнојо службеност пута поред саме његове — тужнојо — куће, а досуду му нови судбенио пут који он одобрива на свом кућном плацу, да то што му пролаз тужнојога са отиоки садањим путем може настати иште и стока направити инаку испређе са његовим укућанима. Врхаском Присветел. Суд је одбио тужнојо од тражена као неугодног и недозаконског својом пресудом од 29. марта 1911, г. № 6490, коју је пресуду одобрива и Апелациони Суд пресудом од 6. маја 1911, № 35.2.

По но жалба тужнојојо Касаациони Суд примећује својом од 3. августа 1911, г. № 8539 пошитоно је пресуду Апелационог Суда, а са разлога:

„Основни принцип, у питању службености судан се у § 343. грађ. законика по коме службеност на непоникртно добрима није никаква нарочита обавеза већ само доплате да неко други на њима инако изнесе право.

У овом случају тврди се да тужени има право да прено имања тужоцевог прелаза козина и стоком, односно да тужилац мора допустити тај прелаз.

Тужилац одшта и признаје то право тужоци, али тражи да тај прелаз не буде баш поред куће његове куће, јер му чини немогућим уклањање куће.

Ценеви од захтев тужоца, суд је требало да се дрић напред доменутог руковођеног принципа, и да је тако учинио, он би дошао до закључка: да ово тражење не ништи на принцип „допустити“ прелаз преко имања тужоцевог, ни прело тужоца до прелаза баш и, ако нестог имања преко кога је и досада прелазно.

Сем тога суд је пропустио узети у обзир и неумисливи факат да службе добро, и ако има да служи, није у тои погледу законом ограничено толико да ошестених господарећег добра може то своја право произвољно пришта тако, да тиме ишти службе добро и назив тако који му се доопшта. А тај факат онде постоји; јер кад је у одговором туженога утврђено, да он прелази и козина и стоком покрај саме куће тужоца, онда је суд погрешно навео да тужилац није своје наводе доказао, јер да стога у пролазу може чинити овакве штете, какве се у тужби спомињу исторично је познато, што не треба нарочито доказивати.

Сем тога тужени не наводи на један обзирал разлог из кога би се видело да он није било немогућо пролазити преко имања тужоцевог, по предлогу тужоцевог. Према томе суд није имао законског ослонца навести у својој пресуди да је тражење тужоцевог остало недоказано, јер ако му напред ништа наводи имену баш доводи, онда ствар није требало оставити неизвиђено тога навршати улази на лицу места и по том изрећи пресуду.

Апелациони Суд није усвојио ове прилике касационог суда већ је дао следећи противречаје:

„Онде није у спору било право службених пролаза које имање тужоцевог дугује имању туженога, то да би се оно имало пресудом утврђивати; то право тужилац признаје имању туженога. Онде је у спору само давање лежнице тога службеног пута, чије измештање тражи тужилац, на другу страну свога имања.

За правилну оцену овога питања треба имати на уму то, да тужилац не пориче навод туженога да је његово имање стоком право, да се за пролаз козина, стоком и нешине прено имања тужоцевог, служи баш тим путем који пролази непосредно поред куће тужоца, него шта иште потврду и то, да је ово земљиште службенисти туженога утврђено по споразуму њиховом правном представљама заједничких назива и да је тужени по том основу а од пре 8 година своје право на истом земљишту управљавао (види жалбу касак, суду № 11303).

Онако признаје тужоцевог именови споразуму—уговор—између њега и туженог као правни основ праву службенисти туженога и тачно обезбежено лежнице на

имању тужоцевог. Службенисти, које су за такву ствар везано, остају постојано, а дају право господару њеном да је искоришћује онако, оноко и онде како је и где конституисана. Она се по § 346 грађ. зак. не може по једностраној вољи од ствари одолити нити на другу страну или друго лице пренети. Таква службенисти се сматра да неразлучно, јер се то право које немо на службеној страни има, не може ни пренети ни поделити.

Испорука службенисти туженога на имању тужоцевог, као стварна, и ако је теоријски за туженога као и свако друго ограничење права својина, не може се по једностраној вољи тужоцевог пренести на другу страну, без обзира да ли је угодност за туженог бити нити или не, јер се обави једнострано захтев туженог противне изричним наређењу познатога § 346 и § 19 и 20 грађ. закона пошто тужилац и не наводи а још мање доказује који случај законски, где се и против воље туженог по свил изричним законског наређења може лишићти ове право.

Тужбено тражење нема ослонца ни у општем екстерним тужоци § 346, грађ. зак. у примедбама Касац. Суда, јер ово наређење законско упућује суда само у том правцу, да се при суђењу и ствари службенисти, које лежи на имању господара службеног добра, допустити господару службенисти да оно право на имању управљава* — не проширује и на такву радњу или нерадњу његову, што би иначе као одговетици у својој ствари могло чинити.

Онде није у спору никакши лична дужност тужоцевог да штогод чини или не чини у корист туженог, већ ограничавање права туженог, које му је санкционисано § 346, грађ. зак. Најзад тужилац и не износи, да је тужени узимајући право службенисти, противречно правно овлашћење, које му оваква службенисти даје, нити да је повредило оно допустити тужоцевог као господару службеног добра, које спорна службенисти садржи. Тужилац тврди само да му је негодна службенисти туженога на месту на коме постоји, али таква негодност не даје право тужоци на једнострано измештање земљиште прелаза по наведеном § 346, грађ. закона.

Неумесна је и недозвољена одбрана тужоцевог у жалби № 11303, да спорна службенисти туженога није стечена — § 340, грађ. зак. већ принудна из § 341 грађ. зак. јер не подноси судску пресуду којом се овакве службенисти конституишу, пошто, су против воље господара службеног добра а таква одбрана противречна истини осталих наводама и у истој жалби и тужби, рочишћу билеци и у несамоулашту*.

Касациони суд је у својој општој седници од 5. октобра 1911. усвојио противречаје апелационог суда, и пресуду апелационог суда огласио за снажну, а прилике свога III. одељења одбило.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТРЕ

Крети Трајковић, родом из Третице, одговара код начелника среза тиниског због непуштања убиства. Стар је 28 год., високог става, плавог лица, косе и бркова смеђих, очну зелену.

Акт начелника среза тиниског Бр. 15686.

Ђорђе и Мале браћа Кок, из Равница (А-Угарски), одговарају због прелазе и измештања земљишта. Ђорђе је малог раста, промаша, на лицу ногу нарадаљу, а Мале је високог, смеђих, дугуљастог лица.

Акт управе града Београда Бр. 18511.

Лазар Стојановић, због „Јаука“, откодаје шетрт из Напа, одговара за ошву крају, али је у бегству.

Он је осам, стар 16 година, суконан, очну прили, косе при, носе дугачког, без бркова, у опште примаша. Радаје је био у ишћу музеја у Београу.

Делени начелника среза тиниског Бр. 15762.

Препоруку се позивајући на општински закључак, да за свил побеглих лицама учиво изврши потури, и у случају промашања стражиња их дуге заштити које су интервено издано, с осном на означено бројног лица или денесе.

Т. Р. А. Ж. И. С. Е.

Милана, сина Равница Војиновића, из Булава, настао је 14. тог. месеца. Стар је 18 година, високо, промаша, талпа, очи, зина дугачка и свињска, у бегу народном.

Делени начелника среза параванског Бр. 59140.

Михајла П. Московића, из Доброселца, настао је 16. тог. месеца. Стар је 21 година, високо, добро развијен, булжачан, има мале плаве бркове.

Делени начелника среза левичког Бр. 10523.

КРАЋЕ СТОКЕ

Лазар Петровићу, из Живинаца, вођу између 16. и 17. тог. месеца, управлен је кон давао чини, конгаст, матор 11 год., високо 140 см., у лево ногу широк, са жњига пољско „Т“.

Делени начелника среза левичког Бр. 10557.

Илија Ђорђевићу, из Мучна, вођу између 12. и 23. тог. месеца управљено је 9 ошви, међу којима 2 ошви и 2 јакотна, дама била.

Делени начелника среза рудничког Бр. 8611.

Обраћа се запаса одвојено поштом и општинским закључком на ошво покрдаје.

вину, т. ј. и правни одношаји, на којих се нестичу субјективна права. Кад би се само субјективна права сматрала као поставио део имовине, појам прераде би неоправдано био сувише сузан. Тако не би је било, кад би се обавио неко наредба на то, да дође у какву обавезу, да се н. пр. пријми јемства. Шта се има одде разумеети под „правним односом“ н. 52^а (3).
 б) Ширине је такође, кад се има узети, да је имовина *општења*.

1^о На свог појма *Binding* изводи закључак, да имовина не може бити настављена у целину, већ само у својим наставним деловима. Из овога пак закључује, да је имовина *општења*, кад је *поверљив* ми који *неч* *општења* *деи*, т. ј. *ми* *које* *имовинско* *право*, *без* *обави* *на* *то* *да* *ли* *се* *истовремено* *на* *другој* *страни* *појављује* *како* *припадати* *у* *имовинско* *правила*, *т. ј.* *да* *ли* *је* *имовина* *и* *као* *деливан* *саставна* *штења* *и* *онда*, *кад* *постојаће* *имовинско* *штења* *и* *онда*, *кад* *имовина* *и* *као* *деливан* *са* *гласишта* *своје* *предности* *није* *општења*, *а* *то* *је* *би* *те* *скуп*, *кад* *је* *на* *место* *нагубљено* *право* *ушло*, *као* *са* *саставни* *део* *имовине* *друго* *које* *право* *нече* *предности*. Тако не пречи *Binding*-у *постојаће* *имовинско* *штења* *и* *према* *томе* *прерава* *и* *онда*, *кад* *ко* *услед* *обави* *купи* *какову* *сеску* *купу* *место* *господине*, *и* *ако* *предности* *оне* *праве* *није* *мала* *од* *предности* *оне* *друге*, *или* *кад* *купи* *место* *природног* *имла* *поштено* *сте* *предности*, *или* *кад* *ка* *се* *осигура* *код* *другог*, *а* *не* *код* *оног* *друштва*, *код* *кога* *је* *он* *хтео*, *и* *ако* *оба* *друштва* *дају* *вод* *једнаке* *гаранције*.

2^о Према другом једино узнесен имовинско имовина је *општења* *сво* *имла*, *кад* *је* *својом* *имла* *укупна* *имовина* *предности*, *други* *речица*, *кад* *је* *наступила* *поштено* *штења* 7. Неће према томе *постојаће* *прерава*, *кад* *А* *средством* *обави* *одаже* *имла* *В* *намену* *имовинско* *предности*, *ако* *истовремено* *у* *имовину* *онда* *имла* *уопи* *одговарајућу* *имовинско* *предности*. Тако не би *постојаће* *имовинско* *штења* *и* *према* *томе* *прерава*, *кад* *би* *А* *навео* *Б*, *да* *се* *осигура*, *не* *код* *оног* *друштва*, *код* *којег* *он* *хоће*, *већ* *код* *неког* *другог*, *које* *узима* *нече* *повеље* *као* *и* *прво*; *или* *кад* *услед* *обави* *А* *напути* *другог*, *код* *неког* *имла* *непознатог* *трговца*, *или* *кад* *купи* *место* *уговорених* *хартија* *друге* *уште* *курса* *и* *нече* *предности*.

(1) При испитивању, да ли је вредност имовине оверена, има се узети у обзир имовинско стање *самог* *обави*, *јер* *је* *могуће*, *да* *се* *једино* *имла* *догађајем* *имовина* *једног* *лица* *општења*, *а* *другог* *не* 7. Тако *кад* *би* *који* *трговац* *доставио* *добро* *место* *напути* *другу* *робу*, *коју* *он* *не* *може* *продати*, *прерава* *би* *постојаће*, *док* *међутим* *то* *не* *би* *би* *прева* *за* *трговца*, *који* *ту* *робу* *може* *продати* *под* *уговором* *напути*, *да* *је* *она* *нече* *предности* *као* *напути*.

(2) Постојаће прераве се не испитују тиме, што *постојаће* *могуће* *он* *извршава* *напути* *проузрокована* *штења*, *и* *то* *ча* *на* *онда*, *кад* *је* *напути* *потпуно* *поуздана* 1. У овом другом случају *поки* *узимају* *протину* 2. Но *онда* *би* *напути*, *да* *не* *би* *напути* *може* *извршати* *прераву* *лице* *имовину*, *чије* *је* *место* *стање* *напути* *познато*, *од* *кога* *се* *даже* *може* *судским* *путем* *напути* *напути* *штења*. Сем *тога* *се* *грађанско* *право*, *ако* *напути* *познато* *даже* *међо* *оставање*, *не* *може* *судски* *као* *еквивалент* *имовинско* *предности* *већ* *одаже*. Постојаће *даже* *прерава* *и* *онда*, *кад* *примаца* *копије*, *уговор* *протину* *робе* *одаже* *при* *издавању* *мањан* *у* *предности* *робе*.

(3) Без инаја је, да ли је имовинско штења *траја* *или* *само* *напути*.

(4) Није довољно, да је *наступале* *штење* *вероватно*, *већ* *треба* *да* *постоји*, *да* *би* *било* *прерава*.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПРАВЉЕЊЕ ЛАЖНОГ НОВЦА

(НАСТАВАК)

Лажни новци швајцарског порекла.

Безнаквалитетна нованаг лажног новца, која циркулише у земљама Монетарне Уније, пореклом је из Швајцаре. У овој земљи *постоје* *праве* *забране* *за* *прављење* *лажног* *новца*, *али* *већина* *од* *њих* *не* *извршавају* *новца* *које* *земља*, *јер* *зна* *да* *не* *то* *кажњива* *робом*, *која* *може* *бити* *и* *вечита*. *Прављење* *новца* *странних* *државна*, *они* *могу* *бити* *гоњени* *само* *на* *заступи* *општење* *државе*. *Шта* *више*, *ова* *крива* — *прављење* *новца* *странних* *државна* — *у* *Швајцари* *се* *сматра* *као* *обичан* *преступ*, *који* *се* *кажњива* *са* *неколико* *дана* *затвора*.

То су нарочито Барцелона и Сениа, у којима се *забринују* *лажни* *новци* *Монетарне* *Уније*, *и* *то* *све* *могуће* *прете*: *почев* *од* *0.50* *па* *до* *20* *дн*. *Поке* *од* *забрана* *лажног* *новца* *израђују* *овај* *само* *помоћу* *нована*, *друге* *само* *помоћу* *лине*, *а* *требе*, *опет*, *и* *на* *један* *и* *на* *други* *начин*. *Поједине* *забране* *диза* *на* *Француске* *и* *Белгиске* *сребро* *или* *сребрну* *сеску* *у* *достави* *потребне* *им* *дебине*. *Сечење* *се* *врши* *у* *радионицама*. *Једни* *од* *ових* *радионица* *иза* *је* *32* *радиона*. *За* *већу* *сигурност*, *она* *је* *поједине* *операције* *врши* *у* *разним* *локалитетима*.

Лажан нован швајцарског порекла, *нован* *или* *лине*, *растурен* *је* *по* *сви* *земљама* *Монетарне* *Уније*: *Француској*, *Швајцари*, *Швајцарској* *и* *нарочито* *у* *Алжиру*. *Фабриканци* *их* *отпуштају* *пролају* *по* *овим* *депаша*: *недацина* *нована* = 4.25 *дн*; *лине* = 1.25 *дн*. *Понекад* *се* *директно* *експедирају* *у* *одређено* *земљу*, *а* *понекад* *индиректно*, *преко* *које* *независитне* *државе*, *из* *које* *се* *после*

новано експедирају, *обично* *у* *унутрашњости* *зладова*: *дубовица*, *липа* *и* *тд*. *Понекад* *ефикасни* *у* *уштебу*, *за* *растурање* *своје* *робе*, *нарочита* *лица*, *која* *се* *пријављују* *лине* *куповином* *и* *продајом* *лине*, *стоке*, *разних* *лужних* *пронавода* *и* *тд*. *Жене* *их* *уштебу* *у* *одели*, *и* *на* *овај* *начин* *избегавају* *непријатности* *царине*.

Овај *намен* *лажног* *новца* *продају* *своју* *робу* *протурчима*, *који* *је* *даде* *протурину* *комла* *по* *комла*. *Понекад* *се* *толико* *дрски* *да* *целу* *примамину* *количину* *одређеног* *протуре*. *На* *једном* *напути* *у* *Француској* *год*, 1906, *један* *купац* *стои* *уште* *у*, *у* *сараду* *са* *једним* *куваром*, *да* *извесно* *сеску* *испати* *у* *лажном* *новцу* *од* *по* *20* *дн*. *да* *коња* *које* *је* *био* *купио* *за* *600* *динара*.

Виде фалсификатора новца.

Кад је *рет* *о* *била* *фалсификатора* *новца*, *онда* *код* *њима* *треба* *разумети* *банде* *или* *дружине* *протурча* *у* *намену* *одане* *са* *забраником* *лажног* *новца*. *Удружење* *фалсификатора* *лажног* *новца* *обухвата* *уште* *једну* *или* *више* *индивидуала* *које* *га* *фалсификују*, *и* *пек* *или* *мањи* *број* *протурча*. *Индивидуали* *забраници* *понекад* *су*, *ако* *што* *мо* *инди*, *замењени* *правом* *забраником*, *чији* *су* *главни* *разноси* *тако* *рећи* *прата* *трговачки* *путици*. *Последње* *организације* *враз* *су* *ретке*. *У* *већини* *случајева* *друштво* *је* *састављено* *из* *индивидуалног* *забраника* *и* *протурча*.

Постоје *и* *удружења* *са* *враз* *великим* *бројем* *чланова*, *ауди* *и* *жена*. *По* *правду*, *међутим*, *оне* *банде* *или* *удружења* *не* *броје* *више* *од* *3* *до* *6* *чланова*.

У свима *удружењима* *или* *бандима* *фалсификатора* *новца* *главно* *је* *правити* *да* *се* *пресеку* *трговни* *иза* *би*, *па* *у* *случају* *хашине* *једног* *члана*, *отла*, *и* *нарочито* *забраника*, *остали* *чланови*. *С* *тога* *се* *фалсификатор* *новца* *уште* *продаје* *на* *одређеном* *месту* *од* *једног* *члана* *друштва*, *а* *нико* *у* *фалсификаторном* *стању* *или* *радионици*. *Ако* *би* *овај* *члан* *друштва*, *који* *продаје* *новца*, *био* *ухваћен* *и* *ухваћен*, *он* *ништом* *неће* *издати* *своје* *свесведоче*, *и* *нарочито* *ефикасни*, *јер* *они* *добро* *да* *не* *за* *време* *итерге* *и* *по* *намену* *од* *затвора* *бити* *од* *них* *пома* *у* *напути* *за* *хуште*. *Оно* *хуште*, *међутим*, *по* *већа* *лажно* *штење* *је*, *јер* *би*, *ако* *нада* *са* *сучасници*, *у* *многим* *пома* *би* *осуден* *на* *враз* *малу* *казну*, *па* *ча* *и* *ослобође*. *Не* *уште* *је*, *прито*, *да* *би* *се* *уште* *овога* *напо* *свети* *прива* *идати* *сучасници* *и* *пресеку* *лине* *својих* *будућих* *прихода*. *Ретко* *се*, *даже*, *депаша*, *да* *се* *у* *земљама* *прављења* *и* *протурча* *лажног* *новца* *добују* *од* *одржавањем* *обави* *не* *у* *намену* *сучасници*, *а* *нарочито* *о* *ефикасни*.

Пресекла *трговца* *прин* *се* *на* *разне* *напути*. *Пре* *своје* *протурча*, *који* *има* *заста* *да* *промени* *лажан* *нован* *у* *какој* *ради*, *не* *носи* *са* *собом* *више* *од* *једног* *комла*. *Чим* *га* *је* *протурин*, *купујући* *накову* *ствар* *мање* *предности* *и* *мењајући* *га* *тои* *протурин*, *други* *сучасници*, *који* *ништа* *не* *уште*, *а* *који* *се* *пред* *публиком* *прав* *да* *свог* *друг* *и* *не* *познаје*,

7) 238 и 237.

8) *Томе* *у* *Лист* *120* *П* 1, *Mejer* *146* *и* *148*, *Hepler* *426*7, *Obdamen* *1* *243*, *18*.9) *Ун*, *Obdamen* *1* *243*, *18*, *у* *Лист* *120* *П* 1, *Frank* *3* *243* *у* *2*.10) *Томе* *Obdamen* *1* *243*, *22*, *Obdamen* *1* *243*, *18*, *Milchen* *2* *235* *и* *2*, *Rotberg* *243*.11) *Томе* *у* *Лист* *120* *П* 1, *Hepler* *427*8, *Mejer* *1* *2* *2* *767*.

додаје му нови комад фалсификованог новца на уговореном месту. Ако би, дакле, прва протурга била ухапшен код њега би се, у највише случајевима, нашао само један комад лажног новца — оној који је требало протурати — и с тога ће се који брзати да га је добио у оној кави, али, разди, на чим и у поштомском бироу, да је није нашао да је лажан. Она одбрана вероватна је, јер се готово цело свету дешава да прима лажан новир, и да га потроши, и не опажајући његову лажност. Многи омет, и ако ово констатиру, налазе да није ништа ружно ако прихвати фалсификат протуре другима. Да би се, дакле, утврдила правца протурења лажног новца, треба констативати да га је фалсификатор ипак пута протурео. Ова констативација може се учинити само помоћу нештог ухочења сумњиве индивидуе. Помоћу овог ухочења могућно је открити и саучесника који чува резерву.

Понекад фалсификатори, ради веће сигурности, преносе већу количину лажног новца у кожнијим кесама, ружним торбама, трговачким путњика за ношење мушарти итд. преко једног саучесника који их предаје, конал по комад, другог саучесника на тек онај протурчу.

Фабрикант такође предузима просецање трговаца да би компликоване полицијске истраживања на случај хапшења једног саучесника. Обзиром фабрикант никад не прима код себе протураче, да би им дао новац за протураче, већ ово ради преко посредника, или им га шаље у унутрашњости плодова, или у малим поштомским пакетима као *rose-remette* итд. У овом последњем случају пакете са поште не узимају непосредно протурачи, већ увек треба лица. Разуме се већ, да и фабрикант ове пакете не предаје у поштанском бироу свога кварт, већ у својој кварти у коме је неонаат. У овом случају он, према потреби, предузима и мали пут у који оноако место.

Усмањена фалсификатора новца.

У полицијској пракси врло се ретко дешава, да се ипак организоване банде или друштва фалсификатора новца. Велика фалсификатора, која је изведена пред суд, била је усмањена, што ће рећи да су сами фабриканти протурали своје производе. У овом их често помаже један једини саучесник или сама њихова фамилија. У овим последњим случајима понајчесто је продавањима животних намирница, то је *franchisier* лажан новац. Овај новац готово је увек лажан, и то су често комади од 0-20 дина. Разуме се већ да су полицијска истраживања у овим случајевима много лажа но кад се има посла са организованом бандом фалсификатора. Просецање трговаца одаје је много теже власти, а и сам фабрикант често је немогућ.

Потребно је да поменемо још једну специјалну категорију фалсификатора новца, која употребљује као протураче келнере по кафијана, или продајце раних ствари по улазима, који прихватају фалсификате протурати клијентима. Келнере

је, данаше врло лако, да госту, који плаћа новцем од 20 дина, да са кукурзи, и једну лажну двошдиру, нарочито кад је поплаћа, нипала гостују. Прихвати кукурзи гост оставља у њим обично и не замишљајући га. Исте овако ради и улични продајци. У замишљу за прихватање праву двошдиру, они враћају лажан динар, а све остало у стиглих које самрива фалсификат, Фабриканти лажног новца деле добит са својим саучесницима.

Лажно повлачење.

Фабриканти лажних новчаница представљају аристократију фалсификатора новца. То су често први испитаци, који разним начинима успевају да потпуно изгину напирну монету.

Не треба, међутим, заборањати да је публика у опште веома поверљива према новчаницама, и да понекад прима као добре и оне које су најгубље израђене. Они смо имали да испитујемо лажне новчанице, које су једна налице са оригиналом, и које су фалсификатори ипак успели да протуре у знатној количини. Протеклој години један фалсификатор у Јужној Русији направио је обичајна црвених плаћава на плавој хартији, у коју је био унута мећерна хлеб, прозг трубу једну руску новчаницу, која је носила била призмача као добра у једној сеоској казацији.

У друге стране, омет, поједини фалсификатори успевају да ретког савршенства у својим имитацијама. Год. 1907, богинска новчаница од 1000 динара била је измишљена тако рећи до савршенства. Фридрих, фалсификатор новчаница француске банке од 100 дина, такође је израдио једну овакву имитацију. Италијанске новчанице биле су неколико пута тако добро фалсификоване да су фалсификати, у погледу израде, надмашивали оригинал. Стога, међутим, чак да су атајаване новчанице (праве) у погледу израде протурале и готово без заштите од фалсификатора.

Наше лично искуство не допушта нам да верујемо у новчанице које се не би могле фалсификовати. Све се може имитовати. Ступањ савршенства фалсификатива зависи, на првом месту, од вештине фалсификаторове; на другом од отворне правде предјата, које се фалсификује, према фалсификату, а на трећем од техничких и искушних средстава којима располаже фалсификатор. Ну, и поред свега овога, и најсавршенији фалсификат лажне новчанице може се констативати од вештака специјалисте.

(Својимски св.)

— 238 —

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

Hugo Friedlaender

Звер мана.

Поштујуће жене, оне ухотељују и умишљају небеске руже у земљаска живот. Кад је Шптар написао ове речи, он свакако није сугестио, да ће једно створење

у облику жене изаћи ноћи алтерирати обог најсавршенији хомини прат једним судом у ерду Немачке. Оскудила у долинама да нахотиди већ је стала живота доста новине долазе у Немачкој. Судови претрес, који ћеће изнети, показало је, да је *пралечење анђела* (убијене деце), кад се први у виду зајата, шта ипак врло приноси новца. Пре неколико година изазвали су у хамбургским листовима огласи, у којима се изазивао саучесницима, бонана и т. д., да се њихова намирница деца примљу на чување у награду за храну. Са таквим огласима изазива се много пута нека госпоња Визе. Она се изазива, да уима дену на чување у награду за храну. Али чим би она приметила, да девојке изазива новца, она би им предложила, да јој се плати једном за свагда једна сума по погледу. Она ће отпутovati у Лондон, Манчестер, Беч, Берлин или у које друго место, јер је дознала, да тамо нека грозосва или кинеска породица хоће да усвоји једно дете. У ипак случајевима девојке су, и ако умишља срца, пристајале, да се за намен одлазе од свога аутичитета, нарочито због тога, што су се тада ослободжавале дукности, да стално издржавала дете. После некоег времена, пак, победила је материјалистичка алаба. Она би захтевала од Визе, да им како год се налазе деца. Визе би уверавала девојке, да им деца спавају у сини. Она се изазива у неном трговачком или кинеском замку, где изазу снега и свачеге, али им дава обавештења не може дати. Међутим, девојке се наску задвојавале тиме и то у толико мање, што су почеле сумњати на Визе, да је њој било стало до новца, која је добила, а да се на зачичањим начин ослободила примљене деце. Навољетку девојке су пријавиле стару полицију. Полиција је одмах предузела истрагу нарочито и због тога, што је госпођа Визе била забринута, да прима дену на храну, јер је раније била много пута казњавана.

Суседи Визина већ су одавно сумњали, да се она у виду зајата блати *пралечење анђела*, т. ј. убјањем деце. Многе околности говориле су за то, да *госпођа Визе спавају малу децу*. Визе, да је она тако много доживља свој шпорет, да су тадашње шпоретске провале. Сем тога често пута се осећале страним задах из њеног стана. Још се тврдило, да је госпођа Визе хапала, како се касно у вече шта обалом Елбе са неким великим плештом, а прва се бев пајета. За тим се осмисла, да је код Визе једном становала нека јеванџелна истрачна. Та истрачна забављала је често госпође Визе по декарговом рецепту морину. Истрачна се после некоег времена преселила из Хамбурга у Берлин и тамо је умрла. Али је репони, веће, отако код госпође Визе, а по неку је она забављала *морину*. Навољетку јавили су се следови, који су тврдили, да је госпођа Визе убјела лабавиоу дете своје келере одмах по рођењу. У склад са свима тога полиција се одлучила да пратири госпођу Визе.

Визе је била неваља срећна суруга клијентима Јахријата Визе. Али последњих година била је пожумена брчича

одређа ових судија. Суверг Визе сунио је, да би сузурја ради о гласи. Он је имао нешто мало имања. Госпођа Визе изналазила је суевишља, како се њен муж не осећа најбоље са здрављем. Ако би он умро, те би она морала помети принош, она би се могла врло брзо утешити аби тог тешиког губитка имавше, које би јој остало иза мужа. Она нека одлучна жена дошла је мужу до ушну. Од тога тренутка он је постао неспособан и то у годско више, што су му развија јела и циља, која му је његова жена спремила, изгледала сувишља. Он се на име често пута после јела осећао рђаво; морао је повраћати и добијао је јави пастуле кашња тако да му је на нос крч ударала. Једном му је била послата нава, која је била сасвим горка и која је извала натуро утубо. Када је дошао кући, рекао је жени: Ја перујем да хоћем да ме отрујеи и за то ћу дати да се наша испита. Она је у највећем узбуђењу изгрла мужу златну са ваком из руке и просеула је. Тако исто госпођа Визе је другом приликом покушала, да својем мужу за време спавања бријателом пресеке врат. Тај покушај осујеиен је само тако, што је муж сунио и поцу ноћ провео будан. Госпођа Визе имала је једну врло леуу вабрничу кћер, по имену Паула Берневед. Посао са убијањем деце на свана начин покаркач није нишпа на што треба и за то се метера пошва, да своју млау и киновинио леуу кћер отера у наурче порока, те да и на тај начин парали коју пару. Она је у развијан понована давала овакве огласе: „Једна млада дама моли по племенитог господина да поноћ од 30 марака, зашто ће ме се захвално одужити“. С почетка је испос таквих огласа додана му жена адрица, а доцније само шпирца. На те огласе јављали су се господи, која су изналажила да су готово код званим околно-стима дати тражили помоћ. Госпођа Визе предстала је своју кћер као даму, којој је потребна помоћ. Клер се ошнрала, да се пода поручу, али је госпођа Визе умела схомити њену ушорност бугија је неморално пачуком и другом претимања. Када ни то не би помогло, онда би метера самостална жуљам, да прена де-лојци употребле силу. По себи се разуме, да је Визе за себе задражила новац грехом добљен. Паула је присиљавана бојем и гладу, да се одлаје уличној проституци. Она девојка не би донела кући ништа или би донела али мало новаца, онда би је жена врло мати изналазила. На-послетку Паула је досадно таква живи-ла она је једном дана кримом пачула материу куку и побегла у Лондон, где је нашла место код једне немачке по-роднице.

Напослетку је та сузавина постигла госпођу Визе. Она је, као што је већ речено, била притворена. Али пре него што се то десило, она је покушала да обећањима наговори неку госпођу Јурге-во, која је ранке код неје етамповала, те да се на суду евентуално заине, како је извала, да су несталу леуу однеке неке-не даме, „Јер противно не би могло ни-ко доказати“. То је исто она покушала и

код једне притворенице, с којом се упо-знала у истражном затвору.

Излет се годину дана најмарљивије старала распоредити великим изград-но поновима и стручним деловима до-најим и странам, да пронађе где су оста-вљене нестала деца, али јој није успело за руком, да открије макар један траг. Некадашња библија Јеленска Визе имала је почетком октобра 1904. за одговара пред поротним судом у Хамбургу због-не вршених и једног покушаног уби-ствајног убиства, због подвођења и због покушаног навођења на криминалност у да случају. Госпођа Визе, рођена 1850. и католичке вере, била је већ казнивана затвором и губитком грађанске чести због подвођења на крађу, због јатаковања, записивања исправа, препаре, покуша-ја препаре и подвођења. Она је била оверена, вика жена. Изала је лице жуто као славина, упале образе, због ортави-ков и мало кинисе очи. Потпуно је чинила утисак једне вештице, с којом би се мо-гла деца плашити. Председнајни је био на претресу судија Д-г Краузер, а бранилац тужилац је био Д-г Холендер, а бранилац је био судом одређен заступ-ник адвокат Д-г Веккедел. Отпуњена је у својој одбрани показала да има окрет-ан језик и она је одрицала. Деца, која су јој прелата, децом су доспела у руке врло ених особака у иностранству, а делом су мора бити поубијани од других жена, којима је она предавала децу. На-рочито је теретила неку госпођу Моои-у, да је она убила двоје деце, која су јој била прелата. Она је једном дан извала код Моои-е на патосу један велики па-кет, који је задрљало на зем. На њено питање Моои-а јој је одговорила, да се у пакету налази укварено месо и да ће га с вечера бацити у Елбу. Она (отпуњ-ена) у вече је отишла да вреба и извала је, да је Моои-а бацала пакет у Елбу. — На претресу се утврдило, да је у пакету додана било труло месо а не душки мес-Особито драматично се развијао раску-пана Пауле Берневед (назбираче кћери отпуњене) као и саслушање казанице Хајрица Визе, мужа отпуњене. Пауле Берневед, вика, умрла је беза, врло лепа девојка од 22 год., била је у то доба стужама код неке Д-г Родинатице у Лондону. Она није хтела своју матер ушорјети ни једног погледу и увек је говорила: „Та Визе“. — Председнија За-што на увек велите „Та Визе“, кад је отпуњена вика наша мати? — Сведок: Ја то жеуу не могу више признати за своју матер. Отпуњена је по том нази-вајући своју кћер „Та девојка“. Паула је својим исказом немало теретила своју ма-тер. За време њеног саслушања претрес је због опасност по јаван морал био претворен у тајан за сва сем пошнрара. Према Паулином исказу није било никакве сумње, да је жена хтели убила двоје деце, које је родила у лето 1902. Уни-таша Паула је најврљав, како јој је лекар саветовао, да се породи у једној болници. Међутим она је једно нешто подне, док се налазила у стану невога Шредера, ошнчала порођаје болне. Шредер је одмах дозвола њену матер. Мати је том

приликом жестоко истукала дете, што није отишла кући, те се порав ушнати Шре-дер. Потом јој је помогла да се породи. Она је естнула да дете надије у једну коуу с водом, на га је на тај начин дозвол-ила на један час. Паула је извала, да је дете малтрало пошнчала, да је било мушко и да је имало прну коуу. Визе јој је река: „Уби то дете!“, на шта јој је она одговорила, да нити може, нити хоће то да ушнати. Потом је лаза у несвест и освестила се тек сутра дан. Детећа вика није било ту. — Предс: Зар се нисте ни једном за највећим будиш на не-свеста? — Сведок: Јесам. — Предс: Нисте ни тада једном помислила, где Вам је дете остало? — Сидок: Ја сам сматрала, да је Визе узела дете на чу-вање. Сутра дан, кад сам је упитала Визе где је дете, казала ми је, да је дете мртво. Визе, одела га је у један заво-да погрбе и тамо пачала 20 кривца, те је сарањено. — Предс: Шта Вам је Визе сем тога још причала? — Сведок: Она је река, да кад се једно поно-ројење дете зашур у коуу с водом, оно онда умре. Она је хтела прво да остави дете у један санду, али је у томе била сарена присустом неке госпоице Рајк.

По том је хтела да дете свати у пећа, али ни то се није могло изнети је је дете било здраве велино. — Кад је Паула изнала, да је готово зашнети са својој неки, отпуњена Визе је на једном одседникоу леуу узбуђењу изнала: Све што је та личност оне извала, све је даж. Ја ту личност нисам тукла, нити се она поредила у Шредеровој стану. Та личност није родила никакво живо дете, већ је пошнчала. Визе сведока потврдио је Паула исказ, а од куће, у којој је са службом у Лондону, о њој је естнула најбоља сведока. — Нека госпоица Рајк изнала, да је као сведок, да је неколико месеца етамповала код отпуњене, Паула је у лето 1902. етамповала неки дини код обућара Шредера, отара чепека од 74 година, с којим је отпуњена етампала у иштаним јубавим односима. Паула је хтела да код Шредера снеча порођај. Једнога јутра доша је Шредер код го-споје Визе и нешто јој есновати, после чега је она одмах отишла у његов етан.

После неколико часова она је енет дошла и река: како је жена кћер родила једног красног мушкери, али је дете мртво. После неколико дана она (сведок) је престо-вала у кућу много сарогороз устала. На њено питање река јој је госпођа Визе, да је снчала постелау детећа, које је Паула родила. — Предс: Но, отпуњена, шта Ви велите на то? — Отпу-њена: То није вистина ја нисам ништа снчала. — Прдс: Каку, да је отпу-њена била врло сујерена? — Сведок: Јесте. — Предс: Шта Ви знате о томе да кажете? — Сведок: Госпођа Визе је поуу зашнети пророје а у кући је естпала светлост да јој гори. Она је говорила: кад се тако можи Бог, да јој подари негодан на дутрију, онда се молатва испуњава. — Предс: Није ја причала и то, да она ушнати са духо-вима? — Сведок: Јесте, она ми је јед-ном причала, да често пута у поноћ

говори са духовњацима. Она је такође култивисала соби шесту и седму јангву Мејдун-јер. То је њихов чинила прво редовно, јер су у њима исцискали све могуће принос из царства духова. Једном сам јој морала из тих њихових преписака једну молитву. — Прелз: Шта је још било у тим њиховима? — Сведок: Мислим, да је у њима још било нешто о класи десе. — Прелз: Је ли стојало у тим њиховима, да класе маке десе доносе срећу? — Сведок: Није, али је говорила: Више једном река: да су детина крв и крв болот година добра ствар, јер доносе срећу. — Прелз: Да ли је Више казала и то, да снажњавне постепене доносе срећу. — Сведок: Јесте, она је казала, да остаци угасина од снажњавне постепене доносе срећу. — Државни тужилац: Јесте ли Ви и са Паулом говорили о томе рођеном детету? — Сведок: Јесам, Паула је казала, да је то било дијаво дете, али да је на жалост зриво. — Држав. тужилац: Је ли Паула казала, да је то дете живело? — Сведок: То не знам. — Паула Бернхелд на поновном саслушању изјавила је, да је по наговору своје матери доиста давала преко новина огласе, у којима се нудила за новац и да је то чинила на бојаним од матери, која је тукла; да се господи, која се јављала, није драгопало предлажала, већ на силу, јер је мати тукла, вукала за косу, обрала на земљу и газила новинама. Једном је побегла и тада је мати јурала једним кукањем ножом. Када све то не би могло, онда је мати упућивала говору, да унтрешне сиљу. Добивши новац она је задржавала за себе, а када би се десило, да по неки господи не до новац, тада је оптуживала правиха страшни скандале и ми тукла. — На њада питања Паула је још изјавила, да је мати наговорила, да се у друштву с неком младом девојком, по имену Фус, одаје уљачној проституцији и да јој је саветовала, да у извесној уљачи узме нарочити ствари, у којима ће доводити публику.

(СВИТАЊЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Овај начин живота гођине ми доста: обучени казују, триком од месне крвоти нисам се бојао да ја бити предмет сумње; с друге стране, животински живот, који нисам никако замишљао, био је врло добар: родитељи су нам слази сваког часа пиле, живине и воћа.

Међу овећим њацима имао сам и неколико седалица, које су врло лако схватала моје задатке. Све је шло добро за неко време, али се поче сумњати у мене; врбаши су ме и уверше се да сам много развио послове, те се пожелале одаме Ламберту. Он ми каза шта све знамо ротиу мене, али ја одрецих потпуно. Ја-

зиоци се истина уђуташе, али удвојено пребеле и једне поћи, гоњен особитом жуђом, имао сам да држим за у једноме севању једну узеницу од шестнаест година и ту ме ухватише четири њинар сва мина, одведоше ме у једну њиву ласејану хмељом, свукосмо ме и на крпање истукеше триси и нопривама. Бодови су били тако јаки да сам свисексику, а кад сам дошао и себи нашао сам се на уљичи го, покривен модрицама.

Шта да радим? Да се вратим Ламберту изначио би ња у нову опасност. Ма да ме је тресла грозница унутра се у Марје, једноме коме уљачу; ту стигнем у два сата најутра изирун од умора и ујајен у једну асуру коју сам нашао крај једне баре. Пошто су се измеђали мада мојој неприлици потражили су ме дејство. После осам дана здрав, продајих сам пут у Арас. Ту међутим нисам могао остати; полиција је могла свака час дознати за моје бављење, те поћем у Холандију са намером да тамо останем. Имао сам неколико пара да сам могао живети док не нађем неко корисно занимање.

Пошто сам прошао Брисел, (где сам знао да је се баронца... настањива у Лондону), Анвер и Бреду, уириам се за Ротердам. Када сам ми били једну криму где сам могао одести. Та највећ једног Француза који ми је учинио много услуга и позва ме неколико пута наузак, обећавајући ми да ми нађе неко добро место у марињи. Ја сам у све ове узекзности људско знајући да холандска влада има толико начина за потуљивање своје мариње. У првом свему, томе кој нову пријатељ ушећ пак да ме напие неком особитом врстом ликера. Сутра дан сам се разбудио у луки на једној ратној холандској лађи. Није се могло више сумњати: моја неукореност предала ме је трговцима с бинама.

Опруген крај једног једена размислао сам о својој особитој судбини, која око мене умножаваше догађаје, кад ми један од посале, ударијући ме ногом, рече да устанем, и да идем да примим марињско одело. Правио сам се да не разумем; тад заповедник бродо дође и заповеди ми на француском. На још прилебу да ја нисам мориар јер нисам ни тражио пријам, он дохвати једно узе као да би ме ударио, али ја зграбих нож једног мариња, који је доручковао крај велике катарке и, закључив се иза једног топа, претио сам да расприну сваког који би ми се приближио. Међу посалом нашта негодовање. У ларми кателан се поне на брод. То беше човек од четрдесет година пријатељ свихознатице, чији покрети немаху ништа од оне наравности својствене моријарима. Он саслуша моју назабу страсно, а то је све што је и могао учинити, јер он није био у власти да мења устројство марињасте његове Аржане.

У Енглеској, где је служба на ратним бродовима тежа, а мање корисна и мање слободна него на трговачким лађама, поморска вјока, још и данас се регрутује силом. У ратно време ова сила је вршена на мору на трговачким лађама, којима

су давани уморни или слабујави марињари са свежје и снажње ладе; вршила се је такође и на суви у великим парошима, али уамају узе ладе чије државе и одело показују да су уловљени са морем. У Холандији, нарпоти, у вршину о коме говорим, радило се скоро као у Турској, где, кад је потреба, узимају и шаљу на убојне ладе издоре, конушаре, кројаче или бербере, ладе, као што се види, врло корисне. Кад после та лада буде принуђена да се бори са сличном ладом, они не знају да врше службу а та околност објашњава како су толике турске ладе заробљене или уништене мале трговачке ладе.

Имамо само, дакле, на ладе ладе чије су палатозне а напие на свога живота беше толико удаљене од поморске службе, да је било смешно и помислити унотребити их за ту службу. Од две хиљаде лади замораних, као што сам био и ја, није било ни двадесет која су малу била кројача на ладу. Већина је била доведена сајам али пошто су овијени; друге су преварили обећавајући их бесплатан преноу у Батанију⁴ где могу радити своје занате: у овоме броју била су два Француза, један француска Бургонца и други белтонан, Личувачи, који су, као што се види, обећавајући бити изврени моријари. Да би нас утешили, посала ми је говорила, да нећемо наћи на земљу прешест месеци, а у Енглеској се практично да марињари по читаву годину дана не виде земљу; а међутим коудани лади су руковали бродом те су се стога моли посалом наћи на страни Англије. Да би ублажили овај извор, пуштали су да на ладу дохван и по која од оних рђавих женских, којима су пренуле душе и које, не знам зашто, зову њерима кралице Каролине. Марињари енглески од којих сам допише и дознао ове појединости, које треба схватати као у онште тачно, кажу, да су строги каетисти, да би се некорзла смално мољина толико, надала захтевала да те жене уаму име рођаке или оестре.

Овај положај за мене, који сам од толико времена мислио на морезовство, не би изао ништа непријатнога, да нисам био наморан и да нисам имао у изгледу ропство којим су ми претили; додате томе још рђаво поступање старешине посале, који ми није могао опростити овај прии неслаз. За најмању погрешку у раду, ударио коновнем падаку као нипа, да сам се просто жажељено батина аргусова у заводу. Био сам очајан; двадесет пута ми је падало на памет да пустић да падне са катарке један текри за једарима на главу мога муњада, али још боље, да ја бацим у море кад будем мољу на страни. Ја бих доиста и извршио који од ових мојих планова, да ми поручник, који ме је волио, јер сам га учио мачевању, не одазиви мало живот. Зато време ми смо ставило плавизи ка Хелвезијусу, где нас је чекао „Хајдрак“, коме смо требали бити посале; у путу падао сам се побеге.

Дни преласка дође, испријесило се нас 2:0 рескурта на један мали снак⁵, којим

⁴ Главни место на острву Јази. Нр.

⁵ Прота ладе. Нр.

затвором или радом на општинским пословима...“ ит.д., свима ђачким родитељима од 15 дана, непосредне порезе заминују новчану казну затвором оди радом, без обзира на то, да ли се уста може од дотичних наплатити или не. Како је пак пенузу изнине мали (0,20 динара), то тачки родитељи имају за 10 месеци школског рада да издрже 10 дана затвора и да прво деце школске године не паду своје ђаке у школу, пошто му се дан затвора рачуна за пет динара, а то је тамај казна за месец дана. Овим се упростилају принципи обавезног школовања.

Да ли је овакав рад општинских судова правичан, т.ј. да ли је правично заменити новчану казну затвором или радом свима ђач. родитељима са непосредном порезом испод 15 динара, без обзира на то, да ли се уста може од њих наплатити или не?

Над је законодавац ставио: „може се починио казни заменити затвором или радом“ да ли није имао на уму само оно, од којих је апсолутно немогуће наплатити изречену казну?

С овим не треба да се користи и она, који су иначе добрих стања, али им непосредна пореза имају.*

— На ово питање одговарамо:

Има доста света, који не схвата значај школовања, па зато перадо даје своју леку у школу.

С обзиром на ово, законодавац је увео у чл. 24 казну родитеља или староца да се ђаке непосредне наостане, место да казни сваке ђаке.

На овај начин он је мислио да омогући систем обавезне наставе.

И ако су казне невините, ипак би се могли очекивати повољни резултати ако би оне разумно биле извршене а нарочито извршане.

Самим тим, што је законодавац условно прво новчану казну, он је знао, да она јако појача наш оседачки свет од казне затвора, па зато увек треба гледати да се она и изврши онко, како је изречена.

Само у овим случајевима, где би извршење новчане казне било од осетне штете и због поседица по ђачке родитеље, треба заминувати новчану казну казном затвора.

Зато је, управо, законодавац и условио: да се казна „може“ али не мора изнени и код оних, који плаћају испод 15 динара, непосредног пореза, те се по томе убрајају у сиромашније ђаке.

Општински председници треба да схвате намеру законодавца, па да при извршењу осуда ђачких родитеља одговоре овој намери.

III

Суд општине уживне, службеним списком њом пита:

Тарифе. Бр. 377 закона о таксима прописано је, да општински судови, у којим своје казне, наплаћују: за извршене снаге пресуде или решења према предности од 50 динара 3 динара. Напоменом код тога тарифног броја казано

је: да се ова такса наплаћује из новца добивених по извршеној пресуди или решењу.

Моли се уредништво за објашњење: Пада ли ова такса на терет поверљивоца, или дужника, и како се она има наплаћивати?

— На ово питање одговарамо:

Такса, о којој говори тарифа 377, таксене тарифе, пада на терет дужника, јер се она наплаћује првенствено из новца добивених продајом, а поверљивцу, уколико алог овога остане ненамирив, има права тражити да се намири продајом остале имовине дужника.

IV

Деловођа општине града Пирота пита: Молим уредништво, да у Полицијском Гласнику изложи објаснити:

Да ли се, према изричној одредби чл. 27 ђ. закона о општинама, где је алфавит гласнички списак ставан, могу у току године у исти увести државни чиновници и други, које буду са службом премењени, по чл. 17 ном. закона, или нећ, јер, као што се види, она два члана стоје у контрадикцији?²⁴

На ово питање одговарамо:

Члан 27 ђ. закона о општинама јасан је и одређен.

По чему се нико не може увести у гласнички списак у току године па ни чиновници и остали о којима говори чл. 17 истог закона.

Према овоме, чл. 17 има се тако разумети, да се именовања лица припадајући ради тога, да буду уведена у списак на наступајућу годину.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ОГЛАШЕН ЗА ХАЈДУКА

Вуксан Радовановић, одметник, из Сивањита, према косовачког, чијг савку намерно.

није се у остављеном року предом властима, та је стога начелство округа тогачног решење својом од 25. промолг месеца Бр. 1128 огласио за хајдука, и уценило си 800 динара, која ће се сума платити ономе који га убије, ухвати или живи пронађе.

Вуксан је стар 16 год., омален, дуга лица, носе, бркова и очују прих; на трећем зглобу левог домака прети има блату од посекотине у облику криве линије величине 1 см., а на левом образу, одамн више горње није уха, наглав у величини зрна од сочива.

ПОТЕРЕ

Милош Миланковић, пројачан власа, родом из Вуковаца у Аустро-Угарској, извршио је криве крађа и уцаја онома гали Николу Сталкирићу, из Шапца, на побего.

Он је стар 36 година, раста средњег, у лицу смеђ, и доста црвен. Рада данашњг проваљана нивносно му у савку.

Ухваћеног треба притворити у извистит начелство округа подрисање, с пописом па њом акт Бр. 18088.

Илија Петровић, осуђених пожарничког казненог закона, побегоа је 28. промолг месеца из Аугбача, где је био на раду. Родом је из Кобала, према младиног, стар 18 год., средњег стаса, смеђг носа, чела мала, обрви округла, био брело и бркова.

Акт ухватио пожарничког казненог закона Бр. 3414.

Васа Арсовић, пожарничког казненог закона, побегоа је 28. промолг месеца, ухватио је 280 динара у радио млади, и побегоа. Стар је 18 год. 10 год., носега криво, у лицу црн, глават, призмалост.

Довеша начелство округа нишског Бр. 76342.

Милевој Тожић, из М. Кричара, одговара под начелника среза Јеленичког за опасну крађу, али је од дужије времена у бегству. Стар је 36 год., раста високог, у опште приличног; на трбуху има белег од посекотине; у одају је сувише.

Донеша начелника среза Јеленичког Бр. 264477.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најважнију потеру, и у случају проваљана стражарно их узете властима ноје су потерили издале, с позивом на опште бројске вати или дочеке.

КРАЂЕ ОТОКЕ

Животи Поповићу, из Н. Криве, поћу између 28. и 29. прошлог месеца, украден је један коњ, дане златне, са жигом „К“, матор 9 год., у Сивцу Лукићу, из истог села побила дане криво-дортате, матора 12 год., са жигом „А“.

Донеша начелника среза Јасеничког, округа смедеревског Бр. 24020.

Животи Милојевићу, из Луковце, украдена су 28 прошлог месеца два мата: један дане бело а други шарене, оба матора по 5 год. и без ролана.

Донеша начелника среза росавског Бр. 22971.

Владимир Наумовићу, казацији из Београда, постао је добла витор 4 године, дане дортате, на врату има белег од опекотине, без ролана, омакена. Сопственик држи да су му је украли неки Цигани — ваљано.

Ант Управе града Београда Бр. 35245.

Ставоу Пажићу, из Остраже, постао су 21. прошлог месеца два мата: један дане бело, матор 5 год., а други дане златне, матор 4 год., оба без ролана.

Донеша начелника среза Јавранског Бр. 28802.

Обраћа се овима свима полицијским и општинским властима на ове потраге.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Милорад-Миша-Пузовић, бивши шетрт мисерери, родом из Ужича, стар 17 година, средњег раста, у опште смеђ; **Доброслав Ј. Петровић**, злати „Јелан“, бивши шетрт обућарски, родом из Ужича, стар 23 година, средњег раста, сувоглас, криво тло, боје смеђе, погледа наметаног и **Милосаје Остојић**, злати „Залаш-Видирић“, бивши минар, родом из Ужича, стар 19 година, средњег раста, у лицу пул, у опште пла, пошећу мало криво носа, кад говори муча, ноћу узнећу 9. и 10. септембра тес. год. извршили су опасну крађу Нико Јакововићу, абијаци из Ужича, и по извршењу крађа побегли. Показали су 16. октобра тес. год. у Валују. За време бегства 11. октобра тес. год. у коме извршили су

опасну крађу у Краљеву, Франц Јакововић, сајаци омаканим.

Пошто је доста вероватно, да су извршили за време бегства извршили још ноје кривичко дело, то је начелство округа ужичког актом Бр. 10318 налага, да им изнесемо фотографије у лицу, те да би остале власти могли

је родом из Губерева, среза орашног, где има оца Видоја и матор Виславу, и да је по занимању ноћничар, ноји је зајат извршио у Гођевевој фабрики.

На молбу загребаке полиције, Управи града Београда проваљана је општиност ових „Некласових“ писма, па је утерана, да он кина

издати и њему што пре јавити: да ли је ова мала бина извршила извршила још ноје кривично дело? У овом случају анта истраге треба послати помоћуом начелству, под кога се она налази под истрагом и у притвору због више опасних крађа.

Лице, чију слику поносимо, ухаћено је и ухаћено у Загребу као поше сувише.

иже био у Гођевевој фабрики и да се то само у њему ништа не зна.

Да би се утврдио квалитет овог лица, износимо му, на молбу Управе, фотографију, и позивамо све полицијске и општинске власти — а прихватила лица ухаћено — да што пре доставе или Управи или овом Уреду личну слику о његовој прошлости и његовом квалитету.

На разматрању под управношћу власти извршено је: да се рове „Немад Врановић“, да

ушито. Пошто је „Немад“ у притвору, то се онима треба позвати.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једнапут, а према потреби и више пута недељно. Претплате се узимају у напред, и то најмање за пола године кад својим полицијским властима, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друге кредитације у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Уредника се не крајају.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРЕВАРИ

од

Др. Томе Живановића

(СТАВАРИ)

(5) Штета може бити стварна, састоји се у смањењу већ постојеће имовине (н.пр. у неприправљалу или губитку казне ствари или трамбине, предузеталку казне штете радње ит.д.) или изгубљена добит (possum sessans). Не спорно је питање, кад је добит саставни део имовине, и према томе, кад ће изгубљена добит бити имовинска штета. Према неким добит је саставни део имовине и према томе губитак исте је имовинска штета онда, кад она може бити очекивана с вероватноћом према обичном току ствари¹⁾. По тачније је мишљење, да је добит саставни део имовине само онда, кад постоји правно основи захтев, да се она постигне, јер прво мишљење даје повод за провазовањем²⁾. Тако неће бити преваре онда, кад А, обмалујући В о плаћању лица В, наведе га, да њему заплата своје плате а не В — у.

(6) Просто угрожење имовине, т. ј. могућност наступала казне имовинске штете не може се парално сматрати као имовинско оштећење. Оно ће се појавити као имовинска штета само онда, кад већ садржи у себи потпуношће имовинског стања. Тако пролонгација менице је угрожење имовине, али да би пролонгација имовинску штету, потребно је, да је дужник у року плаћања способан за исплату док је у питању његова способност исплате у будућу³⁾. Тако исто постојба

оштећење имовине угрожењем исте онда, кад је вредност казне трамбине, која је угрожења неистурањому исплате исте, постала услед тога мања од вредности сигурне трамбине, као и онда, кад је проузроковано веће угрожење од већ постојеће.

Један случај угрожења имовине постоји и онда, кад је измамљен или проузрокан кредитним обмане, на пр. неискрени уверавањем о постојању намере плаћања. Да би овде било преваре (т.д. кредитна превара), потребно је као и у опште, да је узрок тражења вредност трамбине смањена⁴⁾.

(7) Из нематеријалних или недопуштених радњи не могу проићи никакви правни захтеви. Имовинска штета је међутим онда само штета имовине правно заштићена. Према томе неће постојати имовинска штета, кад онакав захтев није испуњен⁵⁾. Тако јавна женска нема права да награду угрозује за обуку, те њена имовина неће бити оштећена у правном смислу, кад награду није примила, и према томе неће постојати ни превара, и ако је обмана против ње употребљена⁶⁾. Ово важи и за случај, кад је обманути извршио радњу, којом је споју имовину смањено⁷⁾. Тако у правном смислу неће моћи бити превара онај, који је дао позив у циљу

подмицавања или да би добио средства за подмицавање, или куплер, који је ангажовао након јавну јавислу за награду.

Из горњег плази, да неће постојати имовинско оштећење у правном смислу ни онда, кад су обманом измамљене имовинске вредности, које се *propter rem* притежавају, јер ова имовина није правно заштићена⁸⁾. Тако неће бити преваре, кад је кредитницу обманом измамљена уредна ствар.

(8) Превара се може извршити и измамљивањем државине или притежавањем на каквој ствари средством држави, јер је и у том случају могуће, да постоји имовинска штета, а то ће бити онда, кад постоји опасност, да се ствар не прати⁹⁾. Ако би извршила ствар присвојено, тиме би извршила утају, која би тако била у решеном стању с преваром. Тако било би преваре, кад би А продао на кредит извесну ствар лицу В, задужавајући право својине до исплате. Док В има намеру припрениу од продаваца, да ствар одмах заложити; а и утаје, ако би је заложити заложно.

(9) Спорно је, да ли се превара може извршити измамљивањем муштерија. Огвор зависи од тога, да ли су одношаји према муштеријама правни или не, пошто само правни одношаји спадају у имовину. Неки узимају да су одношаји правни сталним муштеријама (по наравно и према буђујим) правни, те да се према томе превара може извршити измамљивањем муштерија¹⁰⁾. Према некимати одношаји нису правни¹¹⁾. Ова су, како каже Франк, односно уговори, који ће се с њима доцније закључити, само економски. Оно је мишљење једино умесно, јер су правни

¹⁾ Тако Франк § 243 V. 1. Hölzner § 257 пр. 1. Rindorf 1543.

²⁾ Тако Обалман § 243, 21. 4. Hölz § 139 II, Meyer-Alfred 486 пр. 37. Heide 473.

³⁾ Тако Meyer-Alfred 486 пр. 37. Према Rindorf-у § 241 пр. 32 на постојећа превара с овог случаја доводи се, да је измишља у року рока ипак могуће да плати *ante*, и без измишља је, да ли ће и доцније бити способан за исплату дуга или не. — Али ду-

жик о року има сметњака, да плати *ante*, и превара не може бити саопра, јер је штета за поверљиво и раније постојала, т. ј. није обманом проузрокована.

⁴⁾ Тако Обалман § 243, 30, Meyer-Alfred 481 пр. 41. Rindorf § 164. Према неким кредитни зрочари каже, Имовина нате, оне је само угрожена, а не оштећена, јер када вода испуњена од нечистоће није већ по себи имовинска штета. Тако Hölzner § 252, H. H. Meckel 3763, Grynzel § 104. — Ово стања и превара кредиторишара, т. ј. случај, кад ниш без претстава да плаћање, поручи јаво или ниш. Неки узимају да ово исто постаје превара, ако се кредиторишара није могао очекивати, јер, је, коли су, обману, да се онака плати. Тако Meyer-Alfred 481 пр. 41 и Rindorf § 164.

⁵⁾ Тако Обалман § 243, 16, Rindorf § 145, Meyer-Alfred 5161. Heide 4834. Прот. немачки Reichsgericht у својој одлуци. Lenz § 164, Linschberg Deutsche Jurisprudenz § 423.

⁶⁾ У осталим у овом случају, као и у женом другом, нем. као што умесно приговори Heide, за распадања имовинске од стране обманути, те већ а не томе се не може утаји, да постоје превара.

⁷⁾ Тако Обалман § 243, 15.

⁸⁾ Ун. Франк § 263 V (137). Према након превара је *morpha* (Meyer-Alfred, Grynzel § 101).

⁹⁾ Тако Обалман § 243, 39. Rindorf 12. Прот. Rindorf § 251 Hölzner § 243/268, Grynzel § 95. Heide § III 2264. Према својом питању ће бити од онда, кад је ствар присвојена и тада ће извршити постојећа ствар. Немачки Reichsgericht узима, да името још постоје је. Rindorf loc. cit. пр. 41. Према Франк-у § 263 V. 1 а ово исто каже превара *ante*, те већ се обманути измишља штету, коју тиме јавислу својим имовина. Не то смисли не мора тако бити.

¹⁰⁾ Тако Обалман § 243, 38, Meyer-Alfred 486.

¹¹⁾ Тако Франк § 263 V (A 611) Rindorf 214.

само одношај према предностима, којима се може правно располагати или које се могу правно захтевати у сопственом интересу, а ни одношај према какавем ил икоу очигледног таква. Према Binding-у илентеца није саставни део илентеца не по томе, што право на илентеца не постоји, науком случај угвора о томе!.

(10) Пошто за коцко не могу пронаћи издана правне обеле, то се и оштећење при коцци не може сматрати као оштећење илентеца у правном смислу, те је према томе и пренаја у правном смислу при коцци немогућа.

(11) Без значаја је за постајање илентеца штете, да ли се за штету штету може подићи тужба на накнаду, а да ли оштећење има представа за оштетување губитка (и. пр. да ли може да оспорила правност угвора, којим је оштећен). У случају, да се штета састоји у оштећењу илентеца какавом дугом без правног основа, без значаја је такође, да ли је илентеца касније добио право на оштећење илентеца тим дугом.

3^о Према неким изионикским штета постоји тим је какаво располагање илентеца проузоровао обманом, т. ј. чим се без ово не би догодило? Према илентеца је на тај начин дошло на постајање илентеца штете промена илентеца, и ако, објективно посматрајући ствар, у ствари вредност илентеца није смањена, т. ј. и ако у ствари нема илентеца штете. Ово је илентеца противно закону; јер се у њему изричито захтева, да се нешто учини на штету илентеца.

II. Као што се илентеца пренаја је кријивост леда против илентеца илентеца. Тиме се она по својој суштини разликује од крађе, утаје и разбојништва, која су управљена против појединачних саставних делова илентеца. Код покушаја пренаје није потребно, да нешто илентеца које у својој илентеца илентеца бити оштећено. Тако могуће је, да је обмана била управљена на оштећење илентеца неког друштва, које се тек или оснива.

III. Пренаја је свршена онда, кад је пренаја илентеца илентеца штета, т. ј. онда кад је обманути учинио или није учинио нешто на штету своје илентеца. Покушај илентеца са лажним представљањем, прикривањем или илентеца илентеца. Покушај пренаје не постојаи, кад на пренају, који се је хтео обманути, није могао бити обманут, или кад је био обманут, али није учинио за њего штетно располагање илентеца.

IV. Као пренају потребни илентеца се сматрати не само обманути, већ сваки, који је својој илентеца пренају оштећен, јер илентеца штета мога бити посредно илентеца. То би био случај, кад

су оштећеном дужника оштећени и пренају.

V. I. О деградацији се говори у специјалним одредбама споредног казнованог законодавства, те се ове одредбе, а не одредбе из 25. к. а., имају применити и овде, кад се деградација појављује као пренаја, т. ј. кад садржи ове елементе пренаје. В. деградација.

2. О односу пренаје на утају а. I. 1. 26. 2^о (8).

(НАСТАВЉА СЕ)

—X—

ПРАВЉЕЊЕ ЛАЖНОГ НОВЦА

(ИЗВЕШТАЈ)

Личности, које примају новчанице, ове су: I. лира новца, која је мало новчаница, да се њима рукеју, 2. благосијаи у чиновниј банана, и 3. вештачи. Последња категорија не интересује нас, пошто је број личности који је састављају тако мали да у правен не узлази у рачун. Противно овом друга, а нарочито прва категорија, веома су изложене опасности да у место добре новчанице примају фалсификовану.

Фалсификатори, у циљу протурања своје робе, готово увек обраћају личности, које не знајућишћу често са новчаницама. У посветујући Фридриховијачери, протурају су бирати маганије и дуване, у којима су моментано скупљене савијни издам девојке. Они се, тако исто, често користе специјалним распоредом места и рђавијом осветљењем да би протурали своје фалсификате. Тако је француска протурација У. . . . обично протурала лажне новчанице у париском магацину Г. . . . и у то у вете, чим се упали осветљење. Ово е тога, што је боја Фридриховијачери фалсификата надичила више боји правих новчаница према светлости гаса него према дневној светлости.

"Хити момент" у јавним етаблишментима, лажнама, већма магацинима ит. т. т. по врло погодан за рад фалсификатора. Успешиван са своју страна, келнер у овим случајевима нема времена да изблике испитује новчаницу која му се даде, већ док она још небује, и разјоује је. Исте су прилике и на благосијаи ових етаблишментима. Фалсификатор, у остало, никад не пружа развијање новчанице, већ је брижљиво савије, тако да је њена надина површина што је могуће мања. Гарсон се готово никад не труди да је развије, већ је гура у цип од прстута онаку какав је прилио. Треба знати да они исти гарсон по јавним и врло јавним етаблишментима могу тако што, готово са истом лакоћом, и растулати лажне новчанице.

Лажноста новца.

Доиста је за чуђење шта се може у овим приликама проћи као добро код

публице. Имаи само прилике, као судски вештак и запалјујући лажноста многих емисионих банана, да посматрамо велики број фалсификованих новчаница, и близи који пренајаи илентеца надали какав су грубе имитације прилике као праве новчанице. Посебна фалсификовање париских новчаница од 100 франка, био је сваким рјано, на илентеца фалсификовање новчанице прилике од многобројних личности.

Али, поред лукавства које употребљују фалсификатори или њихови протурају, треба рачунати за још једним врло јавним фактором: публику је, у опште, врло поверљива према свима званичним документима, а нарочито према новчаницама, које приима као добре илентеца малу личне молду. Овај фактор још е једно стране, јер у врло великој мери олакшава перкулацију лажног новца. С друге стране опет, он нагоним емисионе банке да бирати такав тип новчанице, који не бити врло тожак чак и за грубе фалсификате.

Избор овог типа врло је тежак. Не тврдимо апсолутно, али верујемо, олакшајући се на личне лично искуство; да се тип новчанице која се, бар грубо, не би могла фалсификовати, не може пронаћи. Све што се може учинити то је, да се имитација, разуме се груба, што више отежа. Шта више, треба се задржати на типу, чије је приближно израђивање могуће, јер то су у ствари фалсификатори ове врсте који доводе у забуду другу категорију жртава лажних новчаница: банарске чиновнице и благосијаи. За њих је опасност од лажних новчаница: друштво не за публику. Они могу релативно лако познати лажну новчаницу, кад им се она засебно поднесе. С тога фалсификатори и протурају готово никад не протурају своје фалсификате директно у банана. Међутим, један комад лажне новчанице може врло лако проћи у спеклу правих новчаница, а да не буде ошлежан од чиновника или благосијаи, само јој се само општи изглед доводио добар, т. ј. ако не прилипа на себе налик у средина правих новчаница.

Имитација ове врсте врло ретко, е, што је лажно заштити се од њих.

Они фалсификатори обично су напредни од једног или више вештак фалсификатора који се, услед оскудице материјалних средстава, могу само сабрати свима потребним оруђима. Што се тиче свршених фалсификата, који се израђују, као и оригинали, у радионицама потпуно снабдевеним свима потребним алатима, чини лажност може познати само вештак специјалиста, против њих се не може ништа учинити. Са капиталом довољним за куповину машина, свршених овима које служе за израду оригиналних новчаница, и пљачке граверских и других радника специјалиста, могли би се измислити најзаштитенији новчанице до тог свршених, да би за донашање фалсификата био потребан брижљив рад вештана специјалиста. Срећом, капитал за једно ошлежан прудуше огроман је, те су с тога и скупљени ове имитације врло ретви.

¹⁾ 1543.

²⁾ Theo Kohler 43, Прот. Франк 1 263 V (338).

³⁾ Ун. Охлендт 1 262, 23.

⁴⁾ Theo Sengen 1 40102.

⁵⁾ Ун. а. Лиз 1 139 II, Boyler 428. Према Binding-у, илентеца што се је какаво II 3 6 (10), и пренаја пренају леда против појединачних саставних делова илентеца, а не против илентеца у опште,

⁶⁾ Ун. Охлендт 1 262, 23.

⁷⁾ Ун. а. Лиз 1 139 II 6.

⁸⁾ Ун. а. Лиз 1 108 II 7, Meyer-Althoff 487, Франк 1 263 X 2, Binding 1741, Othmann 1 283 Vorwort.

⁹⁾ Ун. I. Abbt, Heilmann, Deffrand und Beyer, 184. Kainz Die rechtliche Natur der Defraudation öffentlicher Abgaben 1197, Weber 581.

Организована банда протурача лажних новчаница.

Организација оних банди потпуно је слична бандама или удружењима за протурње лажног металног новца. У центру налазило фабриканта, који никада лично не протур своју робу, а око њега протураче. Међутим, чланови банде протурача лажних новчаница често су врло многобројни, многобројнијим од чланова дружина за протурње лажног металног новца.

Фабрикација лажних новчаница много је скупља од фабрикације лажног металног новца. Да би дошао до добрих резултата, фабрикант мора провести неколико месеци у припремању литографијског класића и т.д. Поменути Фридрих радио је на овоме скоро цеоу годину дана. Поред својих личних трошкова, екс-савинатор мора још трошати на прибор, машине итд., а трошкове оно овога износи су. Да би од свог власника имао наплатити, потребно је да надоплати суму коју мора дати протурачима. Најзад, пошто се власник новчаница врати строго казно, он ризикује много, и у навикау за овај ризик хоће да има великих порести. Овд, дакле, мора протурити врло велику количину лажних новчаница, али ово протурње није тако лако као код металног новца. Један протурач лажних новчаница не може једно за другим или у 10 и 12 дана ради разне новчанице од 100 динара, јер ће то изазвати сумњу. С тога је потребно да се протураче вриш у исто време на разним местима па, дакле, и од разних протурача.

Ово и јесте узрок због кога се у модерним бандама налази врло изнати број протурача, који често раде у разним земљама. Тако је у амери Фридрихови био протурач у Француској, Швајцарској и Италији, дакле у земљама у којима се лако признају аустријске новчанице. Ови протурачи нису се често понављали међу собом; познато их је само фабрикант. На случај хапшења нису се, дакле, могли узавијати одмасти, а имали су интереса да не одлају лажношћу као год и протурачи лажног металног новца.

Процент, који протурачи добијају за свој рад, зависи од њихове вештине. У амери Фридрихови поједини протурачи добијали су по 50%, дакле позовину, док су други примали по 5 дин. од протурене стотарице.

Постоје и тапни екс-савинатори новчаница, који своју робу протурaju сами или са једним или два савезника. Један аустријски студент медицине, који је мајсторски експертизовао аустријске новчанице да би имао повласт да доврши својих студија, врати је обе операције, и прављење и протурње, у друштво са својом метресом.

Претреси.

У амер, али екс-савинатора лажног новца, и металног и папирног, а готово и у свима кријивинама америка, једна од најважнијих полицијских операција јесте претрес. Често се дешава, да се приликом претреса нађе код окривљеног

доказ за извршен злочин или преступ, као што је и. пр. оруђе којим је првобитно, или касније који су служили за прављење лажног новца, или хартија за уплату налога на којој се налази адреса атака итд. Природно је, дакле, да речемо неможемо рећи о вршењу претреса.

Противно ономе што се може претпоставити, истражним чиновницима и вештацима није ни мало лако да рационално изврше један претрес, тако да ни није једна, по истрагу ваљанија ствар, не измаче из њиха. Ма чак држили, да ћемо се сагласити са свима практичарима најважнија, да је у правни готово немогуће, изван изванредних околности, извршити један савршен претрес.

У највише случајева претрес се врше под неким неповољним условима: или је време кратко и не допушта да се испитају сва потребна места, или је састајење немогуће, или се, најзад, из бојазни да се не проузрокује изазивање штета, одбавља рушење зидова, подизање постола и табела итд. што би чешће требало учинити.

Чак претрес има да се врши само у једном локалу, још је у могућности, радећи методично, извршити скоро савршену операцију, али кад је у питању цела кућа или себачки атери и. пр. апсолутно је немогуће све претрети. Откриве сумњивих објеката у овим случајевима замишља од отпирозности прилика претреса, а у много прилика и од самог случаја.

Изгледа на успех приликом вршења претреса уверавају се, међутим, ако се они врше брижљиво и методично. Изаживење овде неколико упута, који су у пракси дали добре резултате.

Пре свега, претрес треба увек извршити са довољно особа. На овај начин посао се може поделити, те ће тако сваки имати времена да своје одлажење детаљно претрес. Разумо се већ, да треба, по могућству, изабрати агенте и инспекторе који су добро упознати са овим местом, који никако није прост као што се то верује. Истраживачима треба да руководи било сам истражник, било — што је још боље — истражнички агент ако је у питању какав специјални злочин или преступ (прављење лажног новца, екс-савинатори уопште, трговаче итд.).

Претрес не треба почињати случајно, од средине долава, већ од једног угла, и продирати поред зида у одређеном правцу, прегледајући важније све делове намештаја који се сусреће. У средини долава треба извршити претрес напослетку. На овај начин могуће је све испитати, и нека бојазни да ће се заборавити који део намештаја или какво објектно тајно место. Приликом вршења претреса у каквом делу намештаја треба почети одоко.

Овог методичног реда у истраживањима треба се држати и приликом претреса пуца, штапа итд.

Скривена места.

Ако има места вероватно да су сумњиви предмети скривени под патосом,

или у зиду итд. треба по сумњивим местима дупати са чекићем, чим ће звук отворити њихове шупљине. Документи су често скривени на тањинах и таблета по задвојина, с тога треба испитати и опашати испуштеном иглом, инакшоравијајући подизање слика, огледала итд. на којих се могу скрити документи а предмети мање дебљине.

Не треба никад сметишати са ума, да поједини предмети могу бити скривени на местима да која се тешко може претпоставити да садрже какву сумњиву ствар. У једном случају прављења лажних новчаница, оне су биле скривене у точку машине за писање, у манжетнама тек новчанице али још несавијене кошуље, и у унутрашњим једној ветеље. У једном случају крађе, покрадени састави шањона су, са целом колекцијом лажних новчаница, у унутрашњим даске од машине за писање. Најзад, једном приликом лажног новца нађен је у шупљини због од претрета, која је била затворена једини запуштачем.

Треба, тако исто, испитати и савијене с претрес, и тог приликом добиће билају са збојом, а тако исто и видљива места у која се, иако изгледа, не може ништа скрити. Ма смо једном приликом напиз покрадено сребро на столу у средини собе, који је био поврзан обичном хартијом за паковање. Крадаљница је мислила да ће се тражити суди, али да никако неће претпоставити да је од толико драг да, тако река, изазове украдено сребро.

Кореспонденција

Приликом претреса треба узавијати и сву кореспонденцију, забележити и разне хартије, јер је очигледно да их је немогуће испитивати на знају места, већ то треба чинити допније са великом брижљивошћу. Нарочиту пажњу треба обратити на изустеране поштанске карте, које се готово увек чувају у њивим и средњим друштвеним класама. Помоћу њих могуће је реконструисати уопште времена оправањеног, и изаћи његове односе. Оне су нам, у неколико прилика, пружиле драгоцене обавештења да правца истрага, у којима смо екс-савинатори као вештац.

Хартија за уплате налога

Потребно је, најзад, да још поменемо како врло важну ствар, и хартију за уплате налога, јер она може садржавати, у обрнутим сланима, фразе, адресе и друге напике од врло велике важности по истрагу. Кријачи обично нису поверљиви према овој хартији, јер мисле да се она не може прочитати услед извршних и непотпуних слоја. Значајна брижљивост свих хартија које би га могло компромитовати, али на ову и не помишља Међутим, довољно је, понајвише, метијати ову хартију пред огледало на доштерити лако њену садржину.

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

Hugo Friedländer

Звер жина.

(СВЕРМАТА)

На питање предстојаниково оптужена је познатија своје раније тарјене, да је њени муш полни злоупотребио деце Клоче и да га је при томе удавила. Када је она због тога стала карићи, он је на њу по-тегао један лонак и ударио је у главу услед чега је пала у несвесот. Како је он-то дошао и себи, њеног мужа је било не-постојао се детектив. — Преди: Оптужена, ја сам већ много што шта сачувао, али да један одрасло човек позно злоупотре-био деце старо свога два месеца, то још нисам чуо. — Оптужена: Али то је истина; он је и самном покушавао да чини раније неморалности. Морам још при-метити, да је мој муж тога дана био пи-јан. Познатија је био познан у своме сва-дов казација Халприс Ваге, човек пла-ве брине у најбољу мушких свила, који је чинио прво добар утисак. Председни-је онемоу сведока, да он има права да не одговара на она питања, на која се бије, да би се својим одговорима мо-гло нахотићи могућности, да се према неку прудеме кривична вестра. За тим му је својштина тарјене оптужене Висе. Муж: Ја на то могу најјачи, да ја не то потпуна лаж. — Преди: Да ли би се могли на то закљети? Сведок: Зашеко. — Пред-сед: Како ети ви ошито дошли на то, да се оном женом оженио? Сведок: Она је тада нагледала савим солидна девојка и била је врло вична у свима посло-вима. — На дава питања највише је свед-ок: Ја сам прихв година живео врло жиро са својом женом. Али после не-колико година која је жена почела при-зивати на пијарске од моје уштељиве по 60, 80, 150 марава и т.д. Од тога доба нисам више живели у миру. Моја жена узимала је децу на неговане про-тиг моје воље. О томе даље нисам во-дио брже.

За тим је сведоку предтањена слу-жљива Клоче, мати несталог малог Ка-чеца. Сведок је изјавио, да не познаје служљиву Клоче, да никада није ниско никакву женту и да никад није примио никаквог позва за негу деце Клоче и неке друге девојко одзаклиале су губи-так своје деце платући гласно. — По свршеном саслушању познаних сведока Државни тужалац Д-р Холендер изјавио је у својим закључку: Прво се узело, да овде стоји случај преварног одбација двоје деце. Али се су врло брзо јавиле још две материце, које су тражиле своју децу. Да ли се се пријавиле две матери-це су даље оптужени своју децу, на чу-вање, или су многе сауживале од збожот отаца одузетим од себе се разуме, да се сада то не може утврдити. На спаш начин претрес је познано, да је нестал на без трага и гласа четворо деце, која су оптуженој била предата на некуду за узне-пола сразмерно велико. Познате оптужено-е о томе да су деца позвала су се као др-ске лажи. Муж оптужене је честит, по-штен и врло прилежан човек. Али у

црњи оптужене принае су се неморалне родње. Ради пусе зараде оптужена је пуштала по познанима огласе, да споу ројеним жер бача бауцу у парче. И пошто се жер опирала, мати је запостав-ла на најбуратији начин. Када је жер ри-дла једног мушкарца у стању обубара Шредера, онда је оптужена убила своје ројеног учуе. Саопштења Паулина о овоме убиству у главном су потврди-ли други сведоци. Оптужена је казала јед-ној жени: „Моја жер је родила једно-црсно мушкарче, али је дете одмах уби-ло. Добра је што се тако дошло, јер моја-ка мора омет да се праћа у Катлеску, ја не знам шта бих са дететом.“ Њо-ва побуде за њен злочин, господо по-ротинци. Паула Беркеселд ни најмла-није непа психолошка заговетка. Она је свакида у Катлеске писала оптуженој не-жени писма. Али над је чула, да је њена мати за аубом поца убила четарто деце, она је тада рекла: ја ту женту не могу више сматрати за своју матер. Државни тужалац је у даље току овог говора до-казивао, да је оптужена прина а због преступног поздељења и покушаја доми-нирањег убиства према својом мужу. У оба ова случаја ствар се тичала лица која су се могла увек одбранити. Али сем тога оптужена је убила четири не-молба била. Она се увек позивала у по-знатијој окупаци. Да би се у томе помогла, она је одлучила, да ухвати децу на краку и чување. Она се јављала на огласе, ко-је су служиле канале у познанима, да споу најбурачу децу дају на чување. Оптуж-ена је одмах девојкама предлагала, да је позва за једну помену су пригати-децу за своју, односно, да их одведе по-стој отменој господињи у иностранство. Оптужена се трудила, да за ваине суме прики позивне деце, али јој то само из-јиде познато на руком. Али овај претрес није оставио никакве сумње о томе, да је оптужена познато своју децу, која су јој била предата на неговане. Сад настаје питање: Да ли су нестала деца била по-бијена или је оптужена у својој одбрани ударила погрешни путев. Ја сам већ приетио, да се у почетку мислило, да овде стоји само случај преварног одба-цаја двоје деце. Једино и само објект-на оптужена је била познана у парној кућу. Али она је тада рекла госпођи Јуриес: Позната сам у а ројку кућу, што сам, хете, везла децу на то, да чини-малу појану. Сама оптужена изјављује: да је дете Клоче живело, али да њено она убила дете, тек пед муж. Наповетну она изјављује и то, да су јерта деца Сомер и Шутхајс, али да је њих познато е-фа Моои-а. Истита је, да је Моои-а чу-вала само 24 часа мушкарца Швонке. Оптужену терети и та околност, што се отарала, да добије патрар дете Шулз. Јер је оно и онако врло брзо а крепајте. Ви знате, да јој то дете испало за ру-ком и да је дете Шулз, и давае жин. Оптужена је очевидно покушала убити и децу Швонке, гурајући својоту децу бурку у нос. Треба даље узети у обзир, да је оптужена увек материма чинила предлог, да би децу узела као своју, а

јој се једном за снагад прати једна по-воља сума. Међутим само прати похућу ауди, којима Бог није дао деце, имају обичај узимати децу под своје, а не ауди кова ове оптужене, која је вешито била у познаним неприлицима. На претресу се несумњиво познано, да је оптужена имала у кући морјуно. Само зашто је било потребно одмах такво средство? До-вољно је један стисак русе, погрешно наменит јастук, па да тако мала бића буду угинула. Али и та околност, што се поред овога трчаја није могла открити ни најзачин траг нестале деце, говори за то, да је оптужена познато децу. Мо-гло би се приметити: да су деца деца, која су била предата оптуженој, још жива. Али што су та мала била још у животу, да се не требало сачувати. Сад настаје питање да ли је оптужена разила са предумишљањем? Када један посрам-лени аубавин из аубавије пробале по-мене свога дупарива, тада би се можда могло рећи, да је он радио без пруда-мислања. Али се не може тврдити, да је оптужена убила некину децу без прудумислања. Када је госпођа Визонг поново довела оптуженој дете Власко, јер није била добила ни паре на име из-држава детинег, тада је оптужена ка-зала: Добро је, што је дете ту, сутра ће оно ићи у Катлеску. У томе тренутку оптужена је несумњиво довела одлаку, да дете убије. То што нам нисам на сваки начин је само гола надицаја, али је она необијено познатија прикнуду оптужене у пуном обиму. Ја сам уверен, да хете ви ошито гољмо задовољство, што се успело, да се открију ови стра-шни злочини. Каде сте били очевидци не-измерног оцајана сведока госпоње Шут-лајс, којој никаква сила на свету не може повратити њено тело, онда хете ви де-лети са мном обично задовољство, што се успело, да се занојачи ових страшних злочина доведе пред суд. На нама је, да повремено правном поретку прибавити потребну сатисфакцију, држећи се оног старог правног начела: оно за ко, ауб да ауб. — Бранилац, адвокат Д-р Блек-хелд да је изараа мишљење, да је оп-тужена у циљу одбација протрала децу у иностранство. Одбација ради наслеђа или каквог надржалства никако није нека ретка ствар. За моју претпоставку го-вори и та околност, што се оптужена задовољавала са сразмерно малим су-мама. За то даље говори и та околност, што су три детета, која је оптужена имала на чување, још у животно. Господо поротинци! Ако постоји само ја и нај-дла могућност, да су деца још у жи-воту, и та могућност ипак није нека-у-чена, онда ви морате оптужену абор-четири убиства ослободити. Будете ли ви и поред тога гласали да је она крива и пресуду се изврши, па се доцније нај-једнакоти појани једно од нестале деце онда ће то бити живи доказ наше погрешне пресуде. Нека би само милостива Бог сачувао од једне такве погрешне пресуде!

Суд је осудио оптужену, сходно од-лучи поротника да је крива, абор дет из-

вршених унишљајних убиства пет кута на смрт и на трајај грађанских часних права. Због преступног подвођења и покушаја навођења на крвожестиво суштине је била осуђена на укупну казну од две године затвора. За кривину односно једног покушаја унишљајног убиства порота је огласила оптужену да није крива. Кад је пресуда постала извршном, оптужена је погубљена.

С. Јовановић, М. Ј. В.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(Застава)

Наша другова беху преведени на брод и помешани са посадом коју су допунили; све је било у највећем реду; нико је ни најмање не докљани, нити се осећало најмање немир. Мора се признати да нису с нама поступали као на лађица где је наш бивши пријатељ, старинашка посада командовала само са бичем у руци. С друге стране, зато што сам два часа на мачељашу, имали су према мени и нарочитих обзира, чак сам постао бобан¹⁾ са двадесет и осам есирната месечно плате. Два месеца проишле; ја сам се био навикао на нови живот, али сам ипак мислио, да знајем кад дознадосмо да француске власти траже своје поданике који су били међу холандском посадом. Препиша мење згодна да оне међу нама којима се није доналазла служба, али се нико не усуђиваше да се пороти. Тражила су нас једино да би нас превели у посаду француских лађа, а та промена не представљаше никакву добит; затим већина од мојих другова знала је, ја знам, и сувише разлога, као и ја, да не жуди да се јавља француским властима. Сваке је, дакле, бутао. Француске власти су после тражила од капетана спискове посаде, али ми тим нису успеле из простог разлога што смо сви били уписани под лажним именима, и знахасмо да је олуја прешла.

Међутим истраживања су настављена; само, место да воде истражује, поставили у души и у црхима агите, којима је био задатак да испитују душе који послом или не дозволи знају на обалу. Тако се десило да су и мене ухватили; ја сам дуго то објашњавало захвалношћу кувару са брода, који ме је мрзео од младости ми приметно да нам је дао ају у место масла, и труду у место свеже рибе. Кад сам дошао пред команданта места кажем се да сам Холанд; језик сам знао добро те ми је то помогло; чак сам тражио да ме под стражом пошљу на лађу да узмем исправе које ће утврдити моју пародност; ништа није изгледало вестиније и природије. Одредиле једног подвођеца да ме прати; одосмо истам чапцем којим сам и дошао на

обалу. Дошавши до брода ја пустих подвођеца да се прво погне он и кад сам га извидео да се ухватио за једног, одгурне га на пучину и каже чамцима да послужу свако снагом и да ће добити највишину. Ми смо изовили у велико докато се ми подвођица, остал на копоници, батргао носе међу посадом, која га није разумевала или се правила да га не разуме. Дошао на обалу потрчао сам да се сакријем у једну познату ми кућу, тврдо решен да напустим брод где се више нисам ни смео појављивати јер би ме затворили. Моје бегство потврди све сумње које су против мене постојале на инан сам известио капетана, који ми претуку одобрѣ да радим оно што сам хтелио као норман за моју безбедност.

У луци тад беше и једна гусарска лађа, Барас* под командом капетана Фромантин. У ово лађа беху ове врсте имале су ту као неку прету приближишта и протрети су их прегледали; било је добро да ме на „Барас“ примје. Један поручник који је првобаш посаду и коме сам се обратио, представи ме капетану Фромантину, који ме због мог угоста постави за старешину олуја. После четири дана Барас разале једра у циљу да оне и докјетари на Сунду; беше почетак зиме 1799 године, кад су многа лађе, због бурног времена, проишле на балтичкој обали. Тамам смо били на пучини кад се јави нектар сасими противан нашем утору; морали смо се слагати само неликом Јеридом; алање је било толико да ли три дана нисам излазио да узмем мишак друго до раније помешане са водом; половина посаде беше у негом положају и могла нас је каква рибарска лађа заробити и без пушве. Најзад време се поправи, нектар се наједанпут окрену Југославаду и „Барас“, исприсиш пловом, прелазаше двадесет метара за секунд у посаду одриве. Наједанпут стража похвати лево лађа. Капетан узне доглед и рече да је то нека трговачка енглеска лађа са неутралном заставом, и да ју је првотиш нектар одвојио од осталих. Приближио се њој пошто смо изстали француску заставу. На други пучан топа оне се предаде и не чекајући судар; посаду затворисмо на дво лађе и упутисмо се на Беркеву (Норвешја) где проласмо унакваша топар.

Остао сам шест месеци на „Барасу“ и кад смо дошли на одмор у Остенде само сам од мога дела у пљачкању доста уштедео. Видео се да ми је ова нарони лађа унек кобна, и оно што ми се сад десило натерало ме је готово да верујем у судбину. Тек што смо били ушпи у пристаниште а један комесар жандарма и полицијских агената дође на лађу да провери исправе посаде; дошло сам постоје да је ову меру, која иначе није употребљавана, изазвало једно убиство, а мислио сам да се убице могу наћи међу нама. Кад додох ја на ред рекох му да се зовем Август Дивал, рођен у Лоријану и да су ми исправе остале у Роттердаму, у канцеларији холандске морине; не рече ми ништа и мислио сам да сам се завукао. Кад је испитао на лађи сто

три човека, зовну нас осам, речаша нам да ће нас одвести у канцеларију да тамо дамо обавештење. Како су мало пазили на мене, ја сам већ на окупи прве улице побегло а већ сам био измакао тридесет стопа испред жандарма, кад једна стара жена, која је прала пре својом кућом, баци ми пред ноге метлу из надином; жандарми дотрпаше, жетине ми зносе а нину ме измазо штедила ударица са баља и кудила. Тамо неваљот одоаху се пре прокомесара, који ме, пошто ме је саслушао упути; да нисам утекао из божице у Кемперу. Видео сам да сам ухватио, јер је био обласи и за Видола који је био обласи назо мање непријатности него друго, пошто ми пут на Остенде у Лоријан, који је био дуки оног ојај на Остенде у Арас, пружаше више прилике за бегство.

Тринаеста главо.

За пет дана што пролаше, свега сам још једном видео полицијског старешину; затим су ме са осталим аспеницима, којима бегуницима и другима, спроводом упутили на Лаху. Бојао сам се прво да моју идентичност не утврде у овој зарони, у којој сам се бавио тако често, кад сам дознао да ћемо туда проћи предумем такве мере да ми жандарми, који су ме раније видели, нису ме више познавали. Моје прве савирише дебелем једом блати и гара беху осим тога промешане лажним отком образа, готово тако исто пуних као код оног анбела на измакама по црпима што дува у трубу страшног суда. Око таква сам ушао у војни затвор Једнаког, где сам имао остати неваљано два. Ту, да бих ублажио досаду од самоће, одлазио сам у криму; надах сам се да ју мешајући се са гостима уграбих прилику да уманем. Суспрет са једним морларом, кога сам упознао на Барасу, изгледаше ми као добар знак за извршење мога пројекта; изахто сам му доручан. Кад се обесвршио пратио сам се у своју собу; ту сам био скоро три сата мислећи о сретанима како да дођем до слободѣ, кад се мрнар понови и зовне ме да ручамо заједно ручак који му је жена донела. Мирнар имаваше жену; сину ми мисао да би ми она могла набавити жењено одело или нешто друго за прерушавања, да би преварио аспенице. Сав узбутог ову мислу; наведош чуч се нени врски, једна се жена обавишаше; то беше жена мога другог... Хебо, та то је Франсина!... Уплатио од своје непромишлености покушао сам да испитам прваг поступак који ми се и против полазот, Нанаелана, затућени засадош ово сцене скупине се оног мене и укшине ме латикама; после неколико тренутака ћутања ја ми одговорни negotiorum; учинило ми се да је то моја сестра.

Овај догађај немаде последица. Сутира сам се отпутовао у зору; задржатио сам се видети да спровла место да иде као обично путом за Лах пошм ја Дуј. Зашто је ова промена у правцу? ја сам је приносио надија од стране Фран-

¹⁾ Bombardier, којима које баш бобо. Пр.

сина, али сам уговори самца да је то учинио на потребу да се у Арасу остави нове број војних бегунаца, нагомиланих у затвору у Каироу.

Францеза, коју сам несправљено пуношћу, сачекао ме је на првом одморашћу... У првом ланцарица она ме је загрлила и разговарала са мном: плакала ми се обоје. Са таквом горчицом она пребацивала себи неверство које је било због свих својих несрећа! Није кајала било је сасрело и ја сам јој одговорио, и на крају на зановест капљара раздвојене, не могући боље урадити, она ми кутну у ружу две стотине динара у зајат.

Најзад дођосмо у Дуј; ово нас на капији окружио аутор: један ланцарица заповио. Ко нам отвори? Дотијел, онај пратар, који не је због једног мог покушаја бегства, попиола месец дана. Он ме, изгледало, не примети. У канцеларији најам још једно познато лице. Ланцарица Хитрета: био је тако ијан да сам мислио да ме се и он неће сетити. За три дана нико ми не рече ништа, али четвртога извешао ме пред изасланика судију у присуству Хитрета и Дотијела. Путаху се ме да ипак Видок, ја сам остао при томе да сам Дивиз и да се о томе могу уверити ако ишту у Доржица; да то докажу и разлог што сам ухањен у Остенда, пошто сам отишао само за бегство са државне лаке. Моје самонауладе изгледале да обману судију, он се дишомале, али Хитрета и Дотијел показиваху да се они не најаују. У број доје да ме види и државни тужилац Росов, и он рече да ме позваје; али ипак каже да ме ипак самозабојно бегство оста нека несправљеност и ја би отвар расветлајам измисле једно лукавство.

Једног јутра јавише ми да ме неко тражи у канцеларији: моја мати, коју су позвали из Араса лако је погодити у којој намери. Сирила жена позвала да ми најзад... видео сам кепишу... позвао је одгурнем говорнице судију да није лепо што су дали напу од српског жени да ме извести сапу код нису биле у могућности да то учине. Међутим моја мати обавештена једним знаком, који сам јој био лако удаљујући је, учини се као да ме аспирате са највише и рече да је се због изазивање сличности препарила; латим од кућући оне која су је толико научили само да јој припреде једну лажу радост.

Судија и остали били су у неизвесности, али у тог стиске једног писмо из Доржица које је изгледало да ће расветљати етару, у чему се говорало о претужи напурањеном на левој руги Дивала који је побегло из болнице у Кемперу, и то је требало да узводи сваку измислу о мене излагетату. Поника сам изведен пред изасланика судију: Хитрета је већ славећа своју шпиритиозност присуствовању нештупу. Од првих речи знао сам у чему је отвар и изграњив ружав од напула до нине лакега показивањ ми напура, за који су масици да га сигурно неће бити. Тад се још утврди и потпуна несправљеност овега који су послати из Доржица. Сви се ме чудили, али етар је замишљано још нине то што ме је изасл из Дор-

жана тражила као маринског бегунаца. Нећашто да напурањено тако и ништа се не рени у погледу мене; тада, умирен од свирепости која су предугизали проми мени да би ми намамилу принале, напавнем председнику приличног суда изазвешћу да га сам ја Видок. То сам урадио зато што сам мислио да ћу одмах отићи у Бисетр са једним спроводом у који ме довести и пријиме; а беше ми, међутим, немогући на путу учинити макарка поштом бегства као што сам рачунао, толико су нас строго назвали.

По други пут сам ушао у Бисетр 2. априла 1799. године; ту сам јавио старе ланцеве, који су, ма да осуђени на тежну робују, били добији да ми се одложни рок за спровод у казнену завод, а од тога су имали ствари користа пошто се издржављенике оду рачуна од дана осуде. Оно одлагање чини се понекад још и данас. Ако се оно примењује само на осуђенике, које околности њихове осуде или њихово најаме чини достојних тога, могло би се др-јутно још и одобрити, али она одосућа од ошитије правила ствари неку прету борбе намећу оружје и државне полиције, од који свака има своје „штитенике“. Према овоме државни полицаји, којој припадају сви осуђеници без изузетка, могли их је свага где за аспирате наје, у Бисетр или у друге затворе. Тако се да разумети оправданост моје пријембе коју сам учинио: такав осуђеник, који се за тако показује јаван и побожан, јавља масну и постаје најдржкни робован.

У Бисетру сам видео канцелата Дабра, који ми је, као што он зна, раније у Прету побавно исприне покуше коју сам е-парно бароничу... Он је био осуђен на шест година робује за сачување ништво у великој краји, извршеној у Галу код касеије Шансона. Он је требало као и ми поћи првом спроводом, а спровод је изгледало да ће бити врло неспријатан. Канцелат Вијел, знајући с нима има посла, беше објавио да ће нам, да би спречео свако бегство метаути ланцеве, и то две огрлице до Тузона. Напа обављају успешне нина да одустане од овог „двог“ плана.

Пошто нас обавешта, као и прв прим долазку, поставише на чело лаца хелса са једним од изазушених краљевинаца у Паризу и околним. Јозасом, који је био познатији под именом маркс Сен-Мало од Флора, који је ниге увек мислио. Он је био човек од тридесет и шест година, извао је отмега изгледа и едне доналаке. Његово путничко одеало било је као не-кога кепиона, који из свога крестета прелазу у собу отмене носовице. Са дугачким пантал-лама, на дуготавом „трини“ боје сребрестог сиве, носе је калут и кину са аотраханом нете боје, а преко калута широк отворч нестакане преносм каловне. Његов трошак одговарао је његовој држави; нему није било доста што је сам живео дозукувао на своком одмору који је још увек хранио по три четврти човека са лаца.

Јозаса није нико наситио, али ушао врло млао у службу неког богатства, тога је пратио на путевима, стекао је велико умењености, да је се у сваком дру-

штву умео да понаша. Због тога су га његови другови, изгледа, тако узави у најотменија друштва, палилала малау. Он се толико био саживао са овим узгогом, да је и у казненом заводу под дулим оком, изоман са алулама најбедније-гог изгледа, био сачувао и п-д робиланског кабинета отмега изгледа. Слабавен са потребним старима, он је сваког јутра по један сат посвећивао својој тоалети и обавио је његовог руке, које су му биле врло лепе.

Јозас је био један од оних краљевинаца кањих је данас, за срећу, врло млао, које су смислила и спровели планове за читаву једну годину. Радио је у главног са кањних научецама и починио је узимале отиска од кањичених спољних прата. Направљенима кучући узавио је у прво одевање, ако би напаша на друга затвореница прата узавио би нов отмега, направно био други кучу и тако редом док није постигао свој циљ. Разуме се да је то, што је могао ући само у одсуству становника, морао губити доста времена чекајући на прилику. На овај начин радио је само кад му је било немогуће ући у кућу, али ако успе да уђе, он по напави изговором узавио је одједном отисак од свих кучу-чаница. Кад су кучући били начињени, он је пошаво гаде од куће код себе на ручан у зашну Шантери, и док су они седели за столом, његови сачушеници су изазукала кућу, и доде је Јозас напаша начини да удаље и слуге, било што су их господари довели да их доведу, било што је узавио да сабирање или кучуће изаду са својим аулабацима, које ни је он набаљаво. Вратари опет изсу нидом никад изиш, јер је обавио извао само пошти али напаш. Ако би је напаш канал предмет овега запремице, ови су га зашавија у пратил зени и бацаи кроз прозор на улазу сачушенику који је ту чекао са перичицима полица.

Познат је један велики број Јозасових краја и све оне показују овај едни дух овалова и пронајичности, који је он располагао. И свету се често извајаво за Крозиди из Ханане; срећом је често становници ове парони и нивал му нине ланца изазмако што би га могло одати. Вине му је доводни отмега сачушеница да му понуде руку кањних девојака. Обавештен у државној гле је отмега извао, он га је увек знао и кичељаво у чачу кад је требало угвор отаџици. Али од ових његових подлата најчуче-нији је онај, у коме је настрадао један банкар из Лиона. Ушао у кућу код изговорор ради трговачких позова, стекао је у броју неку прету прјателства, које му даде могућности да узме отписак од кучушаница на свима бравама, само оне на ниси, на које се отписан нипаша није могао узети зато, што је нине особајност била изгнута, у брава, а не с-поља. По ред тога наса је била узавиана и обложена гвојем, те није било ни мислати на разбијање, а банкар се опет никад не одвајао од кучу. Али ни све те препреке нису одбиле нипаша Јозаса. Будући се спријатељно с банкарном, он му предлагао да се пропонају до Со-

ложња. Опређеног дана оду на дванаест година. Дошао близу до Сен-Ромберта примете у ладичи неку жену која је наизглед и изабацила крв и на нос и на уста. Крај ње је био неки човек који се свим силама трудио да јој помогне. Жонас му рече, да јој се заустави при довозно је да јој метну један кауч на леђа; али нико немаше кауча изванземајући банкар, који одмах понуди свој кауч од куће; сазнао што он није био довозан. Тада банкар изазвао гласајући толику крв ладе и кауч од касе, који притиском бодовици измече плаћа и и крв стадо. Читаоци ће се сетити да је ту већ био наместити слој поска за моделовање и да је цела она стар била још раније спремна. После три дана касе је похрамла.

Као што сам казао, представљајући годину, Жонас је трошио новац са лакоћом човека који га лако зарађује. Он је био врло дарежљив и ја бих овде имао навести неке његових дела ретим племенитости коју остављао оцима модрости. Једнога дана наметнуо Хугру уће и он у један стај у уличи Халар, за који су му рекли да је добар за плаћку. Одмах му паде у очи никада наместити, али помисао: може бити да је сопственици цицка, те продужи тражење, испрестура све, обја све затворе и на ње ништа осим једна омишља захваливши од другима „Брдо Михосра“. Он излуче из свога дела пет дуката, метну их на намам и, пошто је на огласу изнисио оне речи: *како год за покореки наместити, затварајући својено врати из бојани да не намују други, мале пакливи тонови, на да однесу и оно што он није хтео.*

Кад је Жонас пошао с нама из Бисетра то му је било трећи пут како иде у казни завој. После је још два пута бекао на ку да ухватила и умро је 1805. године у казнином заводу у Рошеору.

Примљеног проласка проа Монтеро био сам свекос једног догађаја, који треба да се зна, пошто се може поновити. Један робинџа, неки Мојер, познатише неког младог човека у вароши, чији су родитељи веровали да ни је сип оубиен на робују; пошто је Мојер једна своје суседу да жаромом скривје цице, капа у поверењу неконципили аду, која су би је дошли да нас виде, да је тај што се крије тај младин из њихове парони. Сиропод је затим отишао даље али приметио да један човек трчи за нама и кад стигло даде капетану педесет динара као милоштину скривачи за оного човека са жаромом. Ових педесет динара подедели су у пете међу оне која су да оне анал, а како више осим њих није ни знао узрок ове дарежљивости.

У Сану Жонас направља једну другу пошлотицу: јавно беше неким Сержану, кавацији из Елпа. Кад га је овај човек видео растући се веома. „Како“, узвикну он са сузама у очима „ви, господино маринце, овде... ја сам мислио да сте се вратили у Немачку!.. Ох, Боже, Боже, каква поздрав!“ Читаоца погађа да је Жонас дошао у Сан ради својих „послова“, а ту је се представљао као еми-

грант, који је се вратио тајно и као брат некога грофа, код кога је Сержан био кувар.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1

Дим. Стапикони, писар општине наравинске, пита:

„Извесна лича као поверници, тражили су код општ. суда забрану на покретност њиховог дужника.“

Пошто је дужник суд признао, а поверници испунили све законске формалности које се при тражењу забране траже, то је општ. суд донео решење којим се забрана упуштају.

Та решења о забрани општ. суд дао је на извршене своје кмету — извршнику — који је забране извршио обавезом пописате покретности дужника, на коју је дужник изјавио да је његова својина.

По, пак, услед законске немогућности, кмет — извршник — није пописује покретност оного дана, кад је забрану пришо, предао одређеном стараноу, да је сутра дан отишао да по списку пописа ову предају изврши.

Кад је притиснуто овоме послу, дотачна сресна власт, преко једног свога писара, забранила је овај рад, а ово по којем лицу које се је јавило као правни господар пописате покретности. Забрану ову извршио је писар на тај начин, што је пописује покретност да на слободно руковање њеном појављеном господару, а кмету наредити: да се одмах са места пописа удаљи.

Како поверници траже, да се њихове забране изврше и пописате покретност од дужника одузме и стараноу преда, а чиници општ. суда боје се, да то изврше овде забране од стране полиц. власти, а међу тим поверници за некретности забране прете тужбом општ. чиницама код престоје, суда, то једно с тога, а друго да би се знало да ли је интересицају, коју је полиц. власт у овоме покретном случају узела на начин како је изложено на закону основана, молим уредити, да по томе изводи дати своје обавештење.

Што се тиче мене, моје је сиромно мишљење у овоме случају овако:

1.) Да полиц. власт изузетно за овај случај, није имала права никакве интервенције, јер јој то право императивно забраније II одељак чл. 144. зак. о општинама, пошто је целокупна ова радња општ. суда била судске природе као право надзора полиц. власти отида.

2.) Што је општ. суд по § 466. грађ. суд. пост. имао право да ову покретност пошине и преда одређеном стараноу.

3.) Што је по горе изложеном зах. пропису одређено, на какав се начин до изјави право сопствености пописате покретности, кад се појави по господар, као и да су за решавање такве својине

искључиво надлежни судови а не полиц. власти.

4.) Што општ. који налази, да је на начин по коме је ова забрана од стране општ. органа извршена оштећен, али му је какво законско право поверење, има право, да код надлежних престоје. суда, аргументу дотичног општ. органа тужбом изазове нова тражи; и

5.) Да је према свему овоме полиц. власт овде у овоме случају, учинила једну кардиналну грешку, која према расположењу поверења, може поизн. органа који се је као сасвим ненадежни уметшо у судски рад општ. суда, довести и до притисне одговорности, тач. 2. § 121. кр. зак.*

— На ова питања одговарамо:

У случајенима забрана, општински судови долажу у дојавном случају.

Тако, док је питање само о томе: има ли места забрани у опште, и јесу ли изнудени сви потребни услови за ову, дотле општински суд ради као судска власт, и рад његов не подлежи оцини полиц. власти, као надзорне, прома чл. 144. закона о општинама, него уметшо изнудених одлука цене престоје. судова по § 19. грађ. суд. посту.

Кад настале тренутак извршене саме забране, онда општински судови то врше у својој управној власти, и правношћу рада претлају у оцему надзорне полиц. власти.

Према томе, полиц. власти могу и имају дужност, да у случају § 466. и 471. грађ. суд. постука однесу: да ли је доиста ствари правилно и не замишљу извршен, па да на случају погрешне пражње ових законских уређења, изаше одлука општинског суда, доносима у нареду извршења забране, настављајући то на чл. 31. закона о уређењу округа и средова.

Само, наравно, никакво нема права полиц. власти, да интересише на начин, како је у предњем питању престављено, јер је ова на овај начин, искључила ауторитет општинског суда, као надлежног за извршење забране, и упуца у тај посао као ненадежна на непосредан рад.

Она је у овом случају имала само то право, да нагна општински суд, да по изложеном господару, однесу овоме који је скривају у праву, да писмено решење, и да то решење после она цени по изјављеној жалби.

И, ако би ова нашта, да је одлука општинског суда неправилна, па њена одлука поставе и извршном, онда тек настаје њено право, да силом своје власти прибави важност својој одлуци, ако је општински суд не би сам извршио.

Овако, наравно, пружена је могућност оштећеном да употреби право из чл. 28. Устава.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Богдан Н. мовни у престојеној радњи Милана Филиповића, у Крушевцу, умире је своје

глази 250 динара, на побегов, по свој прилици из Београд.

Он је одва, босан, средњег раста. Обично одио као портер.

Децета начелства округа журишавачког Бр. 13802.

Јозеф Вехер, келнер, чију слику износио, у друштву са Рудолфом Штебетомом, убио

је Каролину Нимер и њер јој Каролу, у Пожуну, на побегов немачког жуда, а Рудолф је ухваћен.

Јосиф је малог раста, блед у лицу, пријомљив.

Провиђеног треба одмах притворити у извештима Управу града Београда, или Антропометријско-Полицијско Одделение.

Онај, које допринесе да се кривац ухвати, добиће награду у 500 круна.

Радомир Сандулевски, тењак, из Пољана у срезу поваревачког, одговара за извесно кривичко дело, али се не зна где се сада налази.

Он је стар 20 година, пријомљив, стас средњег, бркова малих, правих, носе прве, очују навиш, у лицу у очима пријомљивост, али говори замућује.

Акт начелника среза поваревачког, Бр. 19988.

Свезовар Мртинковић, келнер, из Смедерова, осуђен је на десет дана затвора и четири месеца полицијског надзора, али се зрела да не може да живи, јер је он отуђио немачког жуда.

Децета начелства округа смедеревског Бр. 14002.

Миливоје М. Томић, земљопосед, из Топонице среза поваревачког, има да издржи четири месеца полицијског надзора, по пресуди овог начелства Бр. 1268, али му се не зна често боравишта.

Нађеног треба ставити под надзор, на о томе извести начелника среза поваревачког, о поштом на месом акт Бр. 21036.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглима лопача учине

највишу потеру, и у случају пронајма оти- жарно их упуте властима које су потернице издали, о поштом на означене бројне акта или депеше.

К С Ј К О В О ?

Лице, чије слике износио, ухватила је руска полиција, у Одеси.

Оно се тамо налази за Михаила Мифодјејева Шоп-Минића, из Србије.

По томе, што није познато место снага рођака, него само да је из округа Угоча, а тачна, неутна, окуп не постоји у Србији, не ролуно је да се ирије накле лане, које је под нас учинило накле тину прилику, на нема рчула да се овамо враћа.

Према броју слика, које је одоса полиција показив, види се, да се ово лице претрпало по потреби.

Тачно, ово је тамо било и у униформе сенира, и у оделу једног Турчина, и разним дру-

гини поштом, и то по неки пут са брадом, и по неки пут без оне.

Поштом се и све власти и појединци, који би што знали о овом лицу, да о томе одмах извести Антропометријско-Полицијско Одделение, о поштом на месом акт Бр. 1886.

Т Р А Ж Е С Е

Даринка, или пош. Старе Станковића, из Турчије, отуђарила је немачког жуда.

Она је стара 12 година, раста малог, девицанаста, али пуног. Од одела има: прву сукњу и реку, главу повезује марамом.

Децета начелства округа моравског Бр. 14226.

Александар, или Ђорђе Радоваца, из Градина ср. Јасеничког, отуђарио је немачког жуда.

Он је стар 15 година, у очима мали, раста средњег, лица чистог. Од одела има жуту ко- жу без рукава, селачког стапа, на глави сур шепер, а на поштом опанке.

Децета начелства среза Јасеничког округа смедеревског Бр. 24146.

Димитрије, или Јане Митровића, из Гор. Јабучког, отуђарио је немачког жуда. Он је стар 14 година, овладе, очују правих, носе прве, сукнона.

Децета начелства среза тимочког Бр. 10020.

К Р А Ћ Е С Т О К Е

Јови Лазаревићу, из Стојина, украдено је десет брвна ошала, од којих су 4 врвно, 3 бр- вах и 1 ошара.

Децета начелства ср. Јасеничког округа пратјевачког Бр. 28657.

Обрада се извршила свима полицијским и општинским властима на ово потраже.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једнапут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се плаћа у шпек, а то важи и за оне који доводе код сињу колонијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друге преплатнике у износу 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Уредника се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а на основу члане 5-те члана 8-ог закона о уређењу санитарске службе и чувалу народног здравља од 30. марта 1889. године, поставити:

у Главног Санитетског Савета:

а) за редовне чланове:

Д-р Јована Давића, управника болнице за душевне болести у пензији;

Д-р Едуарда Михеља, професора опште државне болнице и резервиста за јавну хигијену;

Д-р Ђоку Ј. Николића, везника Управе града Београда;

Д-р Јеврема Кујовића, шефа одељења за сивилистичке и кожне болести у општој државној болници;

Д-р Демостена Т. Николајевића, шефа унутрашњег одељења у општој државној болници;

Д-р Милана Јовановића-Батута, професора Велике Школе у пензији; и

Д-р Војислава Суботића, шефа хируршког одељења у општој државној болници.

б) за чланове заменике:

Д-р Жарка Триповића, санитетског војара;

Д-р Светозара М. Марковића, лекара општине Београдске; и

Д-р Војислава Кулића, лекара општине Београдске.

в) за ванредне чланове:

Д-р Марка Т. Лено, професора Велике Школе у пензији;

Алексу Ј. Поповића, главног жарног лекара;

Анасту Стевановића, професора Универзитета; и

Нинаду Николића, јавног правозаступника.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 11. новембра 1911. године у Београду.

У име Његовог Величанства Краља Петар I. Александар наследник Престола, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за лекара срез државног Др. Милова Миловоновића, лекара среза пољничког, по службеној потреби;

за лекара среза пољничког Др. Исидора Харијевићког, срезног лекара; и

за лекара среза моравичког Др. Јулијана Николића, срезног лекара и бизнис државног питомца.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 4. новембра 1911. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРЕВАРИ

од

Др. Томе Миливојевића

(НАСТАВАК)

VI. Кривац.

1. Што се вимости тиче, треба да постоји код превараца:

а) Умисао. За исти је потребна:

1^а Свет о називању оди, подржавању заблуде код некога.

2^а Свет о урочној нези између заблуде и предузимања какве радње (чињенице или нечињенице), којом се изводи штета. Направљач треба дакле да је свестан оштећења туђе имовине.

б) Намера прибављања користи („из користолоубивих намера“) или ако ње нема, намера да се другима наноси.

1^б У § 251 се види само „из користолоубивих намера“, то се има узети као и код зануде (§ 24 IV 2 6); да је довољно прибављања мо какове користи, т. ј. било морално било материјално (н. пр. имовински).

2^б У § 263 понавља а. д. из захтева намера прибављања имовинске користи. Према општом изјаснању (н-е-List 1 129. II-44) имовински користи постоје

(1) Има се узети такође као код зануде, да је довољна намера, да се та корист неким другим прибави, а не самом извршиоцу. Тај други може бити у време извршења преваре непознат. То ће бити случај н. пр. онда, кад се превара врши у циљу да се придере новац ради оснивања каквог фонда.

(2) У § 251 се за разлику од § 246 (зануде) такође не види намера, да ли та користи треба бити противнаправна. По то себи се разуме, да се и овде мора то захтевати. Тако не би могло бити говор о превари у правном смислу, кад би А обманом навео Б, да му исплати дуг, који иначе није хтео да плати. Има се узети пак као и код зануде (§ 24 IV 2 6 40), да је противнаправна онда, кад извршилац или лице, за које је он хтео да прибави неку праву не испуни¹⁾. Тако у наведеном случају ово право постоји, јер поверљива има право да му се дуг плати, а он је ту користи једино и хтео постићи обманом свог дужника.

(3) Намера да се противнаправна корист прибави постојаће и овде онда, кад је могла обмане прибављање ове користи²⁾. Нарав, „намера“ се има дакле схватити у свом техничком значењу, а не у смислу умишљања као што тврде неки³⁾. Тако не би било кривца код преваре због одсуства намере и. пр. онда,

онда, кад је некоме вредност имовине кривацама изнема (прим. Bindig 1 543 користи на вредности неке имовине). Према вимости је потребно још и то да се користи онеко у износу кривацама (н-е-List 1 пр.), али према другачије то може постојати (н-е-List 1 253-12). Слично је да ли је потребна имовински вредност изнуде изнуде имовински објекта и објекта изнуде⁴⁾. Ј. Јорди изводи из овде да је. Франк 1, 263-VII-2, која то захтева, — У § 263, проф. се такође не захтева имовинска вредност, али из вимости излази, да је то потребно (отр. 681!).

1) Tano Borer 357, Lenz 345, n-Burk Bollagehoff 60, Kitz OS 21 443, Borer 2 27, као и немачки Reichsgericht (n. Frank 10543-VII-2, n. Oskann 1 Reichsgericht 35 34, n-Burk Bollagehoff 475, n. Burk Bollagehoff 2 14) изводи, да би користи била противнаправна прибављање нигу у својинској, с правима изнуде, т. ј. против правца (отр. 246). По праксици разлике ових изнуда од изнуда (н-е-List 1 129 пр. 12).

2) Tano n. List 1-123-II-4, Frank 1-243-VII-3.

3) Tano Bindig 1 345.

тим, да он буде упознаи и са узроцима осталих делова врсте пожара, да би у даљем случају могао разликовати је ли у питању злочин, али случај, или природни пожар. Пошмљеном узгред да случајни пожари могу понекад бити повод спорозима о одговорности (грађанској или кривичној).

Тешкоћа истрага по делу пожара и палењина.

Истрага ово обично су врло тешке, јер у многим случајевима нитра умишљана све оно на основу чега би се могло утврдити да ли је у питању обичан пожар или злонамерна палењина. У овим случајевима до резултата се може доћи једино на основу истраживања о моралитету. Истраге ове врсте спадају у најтежије акције полиције, што ће рећи да се код њих мора радити директно, испитивањем сведока и истраживањима о моралитету оштећеног, његове околине итд.

У свима овим аспектима главна је ствар утврдити да ли пожар потако коме кривисти? Дојдиће брзо говорити о различитим мотивима који могу бити узрок злонамерних палењина.

Истраге по делу пожара и палењина увек су врло деликатне, и е тога да њих треба употребити само оне чиновнике који су врло обавири, и који на основу познатијих популација краја у коме је био сумњив пожар. Она мера обавириности апсолутно је потребна у свима случајевима пожара у ноћима.

Сваки практичан криминалист познаје тешкоће истрага у пољима: југоберија преузимања сведока — особина, пошмљеном њихових исказа па чак и покушаји да се власт упути на погрешан траг. Готово у свима земљама сасвим је веома неповољна, а нарочито према људима из народа и органима правосудја. Његова обавештења врло су неодредена, а чим му се затражи да их предизвири, он их одмах оповири. Шта више, он често неће ништа да каже из страха од одвете. Врло су ретки осовни сведоци који, по тражњу, дају тачна и потпуна обавештења.

Мотиви злонамерних палењина.

Мотиви они врло су различити природе, и сваком практичном криминалисту познати у довољном броју из сопственог искуства. Они могу потицати и из једне врсте људског, *пироманије*. У овим случајевима злочинци су болесници који, као такви, треба интервјуирати у азале да душевно обележе. Под утицајем својих неволних инстинкта, они врше палењине да би само могли гадати нутру. Многи правни злочинци, међутим, једном ухапшени, покушавају да симулирају пироманију, често са врло великом вешташћом. Откривање овог симулирања свиха само у најтежије делове, па и у најтежије истражни чиновника, полиције и званика — специјалисте.

Један једини преглед недољави да за ово по њихово мишљењу. Има врло много примера у којима су познати званици — специјалисте били обманути од неких

повратника. Лекар за душевне болести не познаје аличине практично, па, како теоријски, из њиха Криминални Антрополозије и, може бити по томе, што их је видео у затвору, у извесном броју. Сваки криминалист — практичан ала, међутим, да се злочинци у затвору потпуно разликује од злочинца у слободи. Злочинац у затвору употребљаје све да би само што пре дошао до слободe. Да би постигао смањење казне, он прикрива своју праву природу и понаша се на начин који ће му донети користи. Шта више, лекар за душевне болести знао је склони на увеличавање важности аномалија, и е тога објављује неодољивост индивидуе која, у ствари, не показује више болесног наслеђа од неких људи који се сматрају за нормалне. Овим нећемо да кажемо да индивидуе, за које се сумња да пате од пироманије, не треба да буду подвргнуте прегледу лекара за душевне болести. Напротив, овај преглед врло је корисан, али под условом да буде контролисан, у извесном смислу, од истражног судије, а нарочито од вештог палењина. Палењина ала лекара за душевне болести, овако како се данас практикује, недољави је. На њих лекар врло често крие саме оне обавештења, која се подударају са његовим мишљењем, а преглед преко индикација које су у проценисти са његовом теом. Разуме се, већ, да он ове не чини у рђавој намери, већ под утицајем својих професионалних силовости. Дискусија са обзираним и вештим палењина, који познаје врло добро навике, нарави и обичаје злочинца, и који ће изложити резултате свих истраживања у крају, у коме је палењина извршена, учиниће често да лекар промени своје мишљење и упозна људство индивидуе која је потишћена његовом прегледу. Она суздржана понашања са лекаром за душевне болести треба, у осталом, да буде усвојена у свима случајевима, у којима се има утврдити, на основу лекариног преглада, одговорност или неодољивост сумњиве индивидуе.

Пошмљено, да су пожари, који припадају од пиромана, врло ретки. Један од најчешћих узрока злонамерних палењина јесте освета. Оштетени чиновници или слуга врше палењину да би се осветили кући свога бизнис господара. Одбијен љубавник, нарочито у ову, такође се врло често свети на овај начин. Чак и деца која, узгред брзо речено, дају ролативно знатан проценат у овој категорији злочина, служе се ватром да би изазовили своју детину освету. Тако су злочинци ученици у Ламии, у Грчкој, убили 1893. год. школску зграду да би се осветили директору који је, по њиховом мишљењу, био сувише строг.

Злонамерна палењина служи, такође, прелазнојима сопственица да се измуду из непријатеља. Нејавију како ништа да одговарају обележја, они унапред своје куће да би дошли до сува на који су ове биле осигурене. Било је и таквих осигураника, који су, на врло кратко време пред пожар, знатно повећавали дознаке изгорелих објеката. Напротив је доказивало да овај, неодак несмислен ма-

неваш, дошута у многим случајевима да се открије творца злочина.

Ватра се понекад употребљаје за уништење извесних негодних објеката, који се тешко могу уништити на други начин. Тако се много палењина врше од убаци у плаћу стварија уверена да су њихове жртве случајно изгореле.

Понекад, одет, злочинари палењину плаћу да плаћу са ким сумња од злочинца који се налазе у приговору због разних извршених палењина, и то су тако зване *маскиране палењине*.

У својој књизи „*Варијације и Злочинички Типови*“, Е. Бузген помиње случај једног изаодог човека, који је нашо кућу у ову да би склону сумња са своје пратеваце, која је на неколико дана раније била ухапшена због злонамерних палењина.

Маскирана палењина у неким случајевима дела су тешких злочина. Они их врше само зато да би власт допеле у затвор, у при овом не узаве никаквог рачуна о томе да ли су ухапшене индивидуе невини или криви. Чини се, нажалост, да је овај начин, који су остали у слободи, да би помогли невини ухапшеници.

У извесним, вистина врло ретким случајевима, жотин злочинари палењина је прави аутризал. Бузген, у поменутом делу, помиње више палењина овог рода. Стара кућа једне удовице, која је била веома увалена међу својим суграђанима, имала је, не наредила власти, бити потпуно срушена. Трошкови овог ове срушење изнели би врло много да пропретијеру, који нису није била најбољег сува. Да би је спасти овак трошкова, и помогли јој да дође до сува, на коју је стара кућа била осигурана, неки непознати људи из села запалили су ову кућу. Бузген додаје, са много разлага, да је овај осеај аутризација вероватно био појачан изгледом на поса, који би подмишља нове грађевине пружило многим судијама из села.

И случај је, такође, често мотив злонамерних палењина. Један млад ватрогасца, да би могао пропретијерати у униформи пред младим девојкама, није ништа ништа боље до да сам произведе пожар, на лице кога је отимао међу пријатеља и одликовао се особитом ревношћу. Други један ватрогасца, нејавију, у једном случају, нашо се као творца једне палењине тике, што је врло дошао на нешто оне, и то у великој униформи и потпуно угађен. Искозак сведока утврђено је да је он, пошто је бившица обукао своју униформу, легао обуцен у кречет, и очинио ватру коју је, пре овога, сам потпалио.

Али то није само сујета због униформи ради које се врше палењине; она се манифестује и на друге начине. Кућњана посуда, неодољавља са својим собама или кућњана, унапред је понекад да би дошла до њихових одја.

Да поменемо најзад један веома интересантан покушај палењина, коме је мотив био страх од отпунства. У Ломани, као и у многим другим варошима, постоји приватно предузеће на пошмљено

послове, слично немачким предузећима *Vach — und Schlüsselschlachten*. Да би придобило што више клијената, ово друштво објављивало је директно поштом, у циљу рекламе, листице са бројем прозора и врата њихови агенти вањни отворени и затворени. Један од ових агената, немачкиг сребра да нађе на која отворени прозор или која отворена, прата и да на овој листице унеће горњи број, био је, због овога, веште пуца уокрен од свог шефа. Бојећи се откупштања, а у жељи да одједном донесе што већину, он је ушало друштвено зграду. Разуме се већ, да је он био први који је патури олазно и као сигнала на убиство.

Као што се види из побројаних примера, истрајни аномалних нападница могу бити веома разне природе. Утврђивање ових мотива небути је од највеће важности, јер то су они који, долажући потпуно непријатељски, пружају судијама могућност да оцене ступају јавне опасности који представља откупштање, и који ће им послушати за одмеравање казне.

Природни узроци пожара

Под пожарима, произведеним природним узроцима, подразумевамо оне који се јављају без интервенције човека.

Удар грома

Један од природних узрока пожара је сте гро. Карактеристика његовог удара у томе је, што се ватра најчешће јавља на равним местима куће. Гром обично остаје јасно специјалне трговине: растопљени метали, магнетисани гвоздени предмети, оксидисане металних плочи, изломљено дрво и претрбушени људи. Помишљамо, да се многи злочинци, према тврђењу Деинштедова, користе одзвук и грмљавином и паде куће, да би отворили вероване као да је ватра од грома произишла. Побројани карактери знаци удара грома послужају за одређивање праве природе пожара у овим случајевима.

(НАСТАВЉА СЕ)

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

Hugo Friedlaender

Убиство једног детета у Ксантену.

На Пандерхајму, у непосредној близини холандске границе, далеко од великог светског саобраћаја, лежи мало варошица Ксантен. Становници ово варошице живели су у опште врло мирним животом. Према је у варошици било нешто индустрије, ипак су у тој околини били потпуно неважана класна борба или борба око надице. На ни од античких времена није било ни трага у тој околини, у којој је становништво било претежно католичко. Католици су живели у потпуној изоли са оно мало протестаната и Јевреја. Ова класичка слика наизмада се сасвим променила. На Петров-дан, 29. јуна 1891. око 6^{1/2} часова у вече нађен је у амбару одборника Капера, из Ксан-

тена, млади дечак од 5^{1/2} година Јохана Хелмхелт, веројатно католче. Дечку је био пресечен врат до кичме. Сем тога на доњој вилици примећивала се једна велика рана. Дечи је лежало на леви. Руце убијеног дечака биле су стиснуте и чврсто су држале плесу и куколу, чега је било врло много у амбару. Наравно, да се нест о овоме убиству мушкетом брзином раширила по варошици. Ускоро се гласно тврдило, да су деца заклала Јевреја ради ритуалних циљева, јер је Јеврејама потребна хришћанска крв за њихове ескрипне колаче, (највећ). Један од главних бучака био је трговац, и немачки касини Јулијансман. Овај је најодлучније тврдио, да је овде случај једног ритуалног убиства, јер је он сазнао из овога свика, „доктора“, да је Јеврејама потребна хришћанска крв за перске циљеве, а о друге стране он као касини зна сасвим тачно како шахтери кољу. Он је прегледао убијено дете и за то је уверен, да је то ритуално убиство.

Сумња, да је извршила овога убиства, одмах је управљена на неколико шахтера Јеврејско општине у Ксантену. Алојза Њолфа Бухшторф. Он је имао касиници баш поред Каперовог амбара. Убијеног дечака, који је био млади и чисти, нестало је било још око 10^{1/2} часова пре подне. Каку, да се он кратко вине пре тога играо са осталим децом пред Алојзовим дућаном. Један човек оди нишу, стар 68 година, по имену Меделер и десетогодишњи дечак Герхард Хајстер тврдили су, као да су видели, да је мали Хелмхелт био узвишен у Алојзов дућан. Други људи видели су ошет, да су Алојза и Јохана жена и жена Шер Хермина дозвали дечака у куку. Тврдило се и то, како су неки видели, да је Хермина Бухшторф, 20. јуна по подне, одиша у Каперов амбар ради тежак предмет, укључен у једну мрамору. Неки Јевреји, по имену Исак, стајало је, везе, у суседној банци и Хермини дао знак, да нема никога, који би је приметно. Др проф. Штајнер, који је прегледао децених млади крвоток време по провазлазку лева, тврдио је, да на месту није ниједног толико крви, колико би се морало наћи према начину, на који је дете заклано. Он је мишљено, да је у амбару нађен само престојатик крви и да убиство није извршено у амбару. Тврдило се и то, да је мали Хелмхелт општемо Алојзу један најдобрим камен. (Алојз се знамало и правесним најдобрим споменика). Алојз је због тога често није изишао дечака тако, да је дете добило грчевита трзавца. Потом је он дечака заклано, јер узхватио у један суд, а млади је предао шери да га однесе у амбар. Многи људима пало је у очи и понашање Алојзово. Када се на Ксантену рашчупало да је нађен млади Алојз се налазио у једном ресторору. Вече, да се он још улазио, кад је чуо за провазлазку лева. Тако исто вече, да је нају у очи, како се он тога дана није јавно разговарао као иначе. Једна жена тврдила је, да је видела, како је Алојзу, кад се враћао кући пошто се дознало за убиство, ништа на уој казивао него тринаестогодишњи син Симунд. Алојз је, везе, тако одговорио: „Неће ништа бити“.

Жена је остала при оном овом тврђењу и на главном претресу, ма да јој је предочено, да је Алојз јавно казу тако и да је немогуће, шпатути му што на уо. Алојз се такође противио, на иде у амбар, у коме је лежало дете. Он је на име припада Јеврејског свештеничком колеџу. Понављамо тога козена забрањено је по прописима старог завета, да улазе у такав простор, у коме лежи мртваци. У такав простор оне се ући само ако је мртваци казав чаше породице. По себи се разуме, да је опирање Алојзово, да уђе у амбар и види убијено дете, стављено као осећање кривице. Тврђења, да су Јевреји заклали дете ради перских циљева, шарало се све више по варошици, и пре него се могло предвидети, по узацима касиницима изиша по шери против Јевреја. Станови и дућани Јеврејако бомбардовани су каменацима, а Јевреји јавно апостолани на улица у узиме: кен, кен! Најгоре је проша Алојзова породица. Она је морала посебно испред Јаросе светине. Предлози општење козало је дозволу напусти, на касиници и посету. Стариша Јеврејско општине такође је узлоно министрунутушњих дела, да о трошку општине пошаље у Ксантен једног напалог примизиног чиновника, коме ће козало нестата за руком, да пронађе убицу. Министар је одмах послао у Ксантен тадашњег криминалног комесара Волца, из Берлина. Криминални комесар Волц улазио је 14. октобра 1891 Алојза Бухшторфа са млетом и Берком. Сва три притворена лица пуштена су из притвора 20. децембра 1891, пошто се није утврдило ни најмањи основ за њихову кривину.

Фебруара 1892 Алојз је поново притворен, и то овога пута сам, јер је ошурки ексизит Д-р Бауер саопштио првом државном правобранилацу Ваунгарду, из Ксанте, да је прегледао Алојзове шахтере новине и утврдио, да се могло извршити убиство новим 13.

Намесетку је против Алојза поднута тужба због умизајаљног убиства. Он је одговорио пред поротним судом у Ксанте од 4—14 јула 1892. На овом претресу, који је са највећим интересом пратио цео културни свет, предсједавао је председник престоје, судија Кау. Државни тужиоци били су тадашњи главни државни правобранилац Хан (Кел) и први државни правобранилац Ваунгард (Ксанте). Оптуженога бранили су адвокати Фајнхуауер (Ксанте), Штајнер (Дизелдорф) и Гамербах (Кел). Алојз је најодлучније одрицао, да на шта зна о убиству. Окружни ексизит Д-р Бауер изјавио је, како он може само то рећи, да је Алојзов шахтерски нож 13 подобан за извршење убиства, али је убиство могло бити извршено и другим другим оруђем. Он позива сасвим тачно шахтерски зарез. О шахтерском зарезу код овог убиства не може бити ни говора. Код убијеног детета нађено је толико крви, колико може нагубити једно

4. Поротни судија Јевреји као протестантској породици (спречено од Нолфелт као протестантској породици) јавном јавно, да би се тиме шаруло брањеним Јеврејима. Преводили.

дете од 5½ година. Он је уверио: да је дете убијено ту, где је и нађено. Штучњак доктор Д-р Пашићког и сви чланови медицинске колегије за ратну провинцију потпуно су се сложили са мишљењем окружног анализис Д-р Ваура. Тајни владин и медицински саветник Д-р Кирхгофер изјавио је: Медицинска колегија ратне провинције предузимала је крајко подробне огледе и утврдила је, да је нађена крв одговарала количини, коју је убијено дете могло изгубити. Дете је очигледно извршено од невог човека, који није био напаван у рукама, појмом. Медицинска колегија тако исто тачно је испитала, да ли је због на убијеном детету био штетски зарез, али да то није нађено ни најмањи основан. Код штетског зареза прво је, да се оно намести вертикално, међутим убица је намести појом у косу. Па ипак није испуњени ниједан од осталих промова на штетског крв. Исто тако није било ни најмањег основа за ритуално убиство. — Сви остали медицински стручњаци потпуно су се придружили овом мишљењу. Тајни медицински саветник професор Д-р Пошман приметио је, на питање председника, како нестоји могућност, да је убиство извршено какав аутомат. — У току претреса поново је саслушан Д-р Штајнер и он је изјавио, да при првом прегледу тела није био нађен, да с тела скане одело и да није имао времена, да тачно прегледа под, али му је нагледало, као да је у амбуру било мало крви. Кад је на чучо од медицинских вештаца, да је у амбуру било толико крви, молио је у опште могло истражи на једног тако младог тела, онда се и он придружио мишљењу медицинских вештаца и сматра, да је дете убијено на месту где је нађено.

Да ли је Јеврејима потребна Хришћанска крст? На позив бранилаца појавио се у току претреса као стручњак професор Д-р Нелдце, професор семитских језика на императорском универзитету. Бранилац Гамебах: Ми смо позвали господина професора због твђења, да је дете убијено за то, што је Јеврејима потребна хришћанска крст за њихове ритуалне циљеве. Г. професор је давао ауторитет првога степена за науку о тамуду. За то ја управљам питање на Г. професора, да ли се персијски правилима проноје Јеврејима да купе крст иновација? — Проф. Д-р Нелдце: Тамуд је на сваки начин једна збирка закона и објашњења многих стоева и у таквом обиму, да ниско може савиш поудно рећи, чега нема у Тамуду. Али ја сам тачно испитио тамуд, а да би нашо једно такво место и могу рећи са преликом поузданости, да се у тамуду не налази какав пропис, но коме се Јеврејима препоручује да оде и купе крст иновација.

Бранилац Гамебах: Године 1883 био је у Бечу процес Ролинг против Блоха. У томе процесу на сте, г. професоре, тако исто биле стручњак и вадинал сте, да вама није познато ниједно место у књигов Јеврејском закону, које говори о ритуалном убиству. — Проф. Д-р Нелдце: Познати професор Ролинг тврдио је тада,

да ритуално убиство није можда прописано у тамуду, али је прописано у сохр и сохр халкутам. Према ове књиге није признате од свају Јевреју, ипак оне још знаме код једног депа Јевреја као свете књиге. За сам онда испитивао и књиге сохр и сохр Халкутам, али такође ништа нисам нашао, што би указивало на ритуално убиство. Ја морам да обележим као да се бривало то, што се тврди, да је Јеврејима потребна хришћанска крв ради ритуалних циљева. Долажем још: козимо главу могу поуздано тврдити, да у тамуду ништа нема о жевеницима, са истом поузданошћу могу тврдити, да у тамуду ништа нема ни о ритуалном убиству. Покојни проф. Д-р Дезић, из Лајпцига, један од највећих познавалаца тамуда, оповргао је најодлучније потпуно и означио је као ерронозу. Проф. Д-р Ајенматер, који није био никакав пријатељ Јевреја, али један врло чистан карактер, такође је тврдио, да он није нашао наједно место, које би казивало, да је Јеврејима прописано ритуално убиство. — Бранилац Гамебах:

Није ли Јеврејима најестраније забранио да крв употребљавају за јело? Стучњак: Јесте. — Бранилац: Није ли Јеврејима прописано, да пазе на то, те да другима чак и не нагледају, као да употребљавају крв за јело? Стучњак: То је тачно. — Бранилац: У процесу Ролинг против Блоха проф. Д-р Дезић дао је извесно мишљење. Том приликом он је ово саопштио: Један шпански Јеврејин, који је био оптужен због ритуалног убиства, изјавио је: Нама Јеврејима најестраније је забранило, да употребљавају за јело животињско крв, на треба ли да баш даху крв употребљавамо. Кад се Јеврејин да презе једна повреда по устима, па му крв пошла на пророб за јело, он мора показати крв да изгребе. На сваки начин није никакав грех, ако он прегута крв, јер је то његова рођена крв, али Јеврејин не треба ни да нагледа, као да једе крв.* Овом мишљењу проф. Дезић придружио се четврт низ универзитетских и хришћанских научника о тамуду као Лагара, Дикман, Штран па и маринал-неизавадиз Д-р Коц, па Бреславе. Католички професор на универзитету у Инсбруку, Д-р Бисек, такође је огласио као обману ову врсту потврду, која се позива на Јеврејима, али је можда, да га ослободе од давања одређеног мишљења по томе, јер је са Ролингом у пријатељству од пре 20 година. — Проф. Д-р Нелдце: Ја могу све то само потврдити. Хоћу још да приметим: Године 1714 херцог Карл Ангуст позвао је теолошки факултет на универзитету у Лајпцигу, да се изјасни: да ли је Јеврејима прописано ритуално убиство. И факултет је одговорио: да се у јеврејским религиозним правилима апсолутно ништа не налази о ритуалном убиству.

Десетог дана претреса, на предлог вештер држањег приобранца Хама, отишло је дво суд са поротницима и браницима у Каселн ради увидања на лицу места. Тако се утврдило, да су дан раније били дошли у кароину нека страна вештершества и да су Адолфову куку

потпуно демолирали. По повратку суда отпочели су наредбае.

(СВРНИК К)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(СТАВАРА)

Жоасе рече овоме како је због лакшог насаме затворен у тренутку када је хтео прели границу и да је осуђен као екс-сенаатор. Честити кавоцији не задржа се само на лепим речима, него отмено робитио даде динат рутак у коме сам и ја учествовао са апетитом, кивав шеби требало да има чакве мога рђавог поножаја.

Сви што су динлачки батинали два осуђеника, који су покушали утећи у Бону, ништа нам се особито није десило до Шалона, где нас утапорине у једну велику лаћу, луку салне, стичу опиза које даносе углау у Париз, а била је покривена једним добоим платном. Ако би који осуђеник подигао прјаткац да противе главу, да погледа у поље или да се падине стране пахука, па час би на његова леђа почели падати као кина удари батина. Ма да сам био поштеђен овог рђавог поступка нисам ни мало био жале тронут којим положајем: једног расположења Жоасево, који је унио био асти, чинио ми да лабораторија па тренутак да ћу над добу у завод бити предмет пакије која ће учинити немогућим свако бежање. Овом сам се мишљу бавио и кад дојосмо у Лион.

Приметивши остроно Барбе Жоасе ми рече: „Где бис видели нешто ново.“ И доиста, на коју Саоие видео сам једна елегантна коза, која нагледала да чекају лаћу, а чим се ова појави једна жена провуче главу кроз вратанца махући бозом жарамом. „То је она“, рече Жоасе и одговори на знак. Кад је лаћа прешла кељу она се мена умела у голму лаубиталалаца; нисам јој могао видети лаћа јер га покриваху густ крв вео. Ова осту ту до четири сата поше подне и, кад се гомила разиђе, Жоасе јој носла поруцица Тајери, који се ускоро врати носило један комад салме, у који је био скривено десетак дуката. Доноа сам носе да је Жоасе ову жељу био задобио под иксеном жарина и да ју је у својој осуди навестио нислом, које је, нема сумња, садржавало исто што и то је био плево и кавериј у Сату. Овакоје преваре данас су доста ретке, али у оном добу револуције и друштвене раопштостиности биле су врло честе. Не знајући да је превара она жена дошла је и сутра дан на кој и остаа све до нашега одласка. Жоасе беше одушевљен: не само да је поправао своје финансије него је и осигурао још једно екзистенцие као побеге.

Били смо већ при крају нашега извођења кад нас на две киле од Поит-Сен-Еспри-а изненади бора, тако опасна на

Рони. Ова се показује дугачком грмљавином, а уокоро кина групу повојана; ветар, лажна дува још само у тронским предањима, обарање куће, искоренљивост краде и поднаме пазе, који су претили свакога часа да протурају наму лађу. Она у овом тренутку представљао страшан призор: кад сине мува видели би се две стотине ауди окованих као да би им се немогућно спасавање; они су запрепаћеним узвицима исцртавали по седелим ропац смрти који окуп, што их окливах, чиница неизобитна. На овим страшним лицима прочитала би се жеља на одражању једнога живота који се равна животу, живота који је тог тега у белу и пошљиве. Неки осујеници показивали су потпуно несвесност свега, а неки баш на против предавали су се радосту. Сећајући се школе из ране младости, они поседели су ливацама гвошћем неваљлих јачке песме, и уред ове дуге доране молитва ових прих изумираше.

Оно што удављене оште препањиве била је учешћу морнара који изгладу да отчајају за нас; стражиари нас нису нисамо више успокљавали, он чак показивао као да би напустили лађу, коју вода пуњена на наше очи. Тада се призор променио: осујеници се устремљиве на аргусе пичули: на обалу! на обалу сви! И како покрива и забаву дозвољава да се ратуја на некаквицавање, најзбогачи међу робљивима екошине најлазљивија да нико не сме свићи са лађе пре но што би она дошла до обале. Поручник Тијери Једини, који није ни забрину главу, пику да нема никакве опасности и за док наведе, да ни он ни морнари не мисле напустили лађу. Поверава му се у толико пре што се време осетно примириваше. И дан смену: на реци, која изгледале као огледало, ништа не би подељало на пошљиве несреће да мутна вода не пошљиве удављене животиње, цела дрвета и делове намештаја и играли.

Побегав од буре испрвасмо се у Алапши, где нас заштитише у град. У отпоче освета аргуса; она не беше забављива оно што они називаху нашој бујом, а нама осењиве сећање на то шташовина; затим су забављива бујина да даје помоћ осујеницима. Милостива овим рабојницима! говораше један од њих, неми чича Јами, давамо које мољаву да се приближе, то значи бити прире... у осталој јавише се пичеу... Поручник Тијери, пога дошета не треба нешати са грубом и нечовечићим бићима, о којима сам већ говорио, даде дозволу, али препредати у рђавицама аргуси дадоше знак за ползак пре но што се делене окошта. Напослетку, носе тридесет и седам дана најучинијег путања, сировод уђе у Тулон.

На лађу осујеници поседели у личност кога и чиновник их одведе у делност казненог завода. За време тога пута они, који су имали одело, које нисте пред, свукосе га и продадоше или га поклањиве голими која се скупи на долазак повог сировода. Пошто нам дадоше осујеници одело и пошто нам метнуше личке однедне нас на лађу

„Срећа“ која је служила као поврхотна лађа. Осујеници који су вршили дуплоство нисара, узели су наше списе а нисе су одвајали које са придом. [Оне који су божали] да их метну у двојица лавац Никитов божале продужавати им је казну још за три године.

Како сам и ја био у овом броју преване су ме у собу бр. 3. где су били најучинијим осујеници, који, на бојана да не би уграбили прилаку да утокун ате пролазе кроз ауку, нису нивид ни изводили на раз. Уок на алурама, лежећи на голим асенама, појесали од гада, изирури од рђавога поступка, без добре хране, без кретања, они су били за општинство.

Оно што сам рекао за разне адогвотребне, вршене у казненом заводу у Бресту, дуптица ми да поменем и оно које сам задовоно у Тулону. И оиде су осујеници мешани, аргуси су били овано исто груби. Државне ствари су овано исто расуране, а мишлотно материјал за лађе давало је још више прилаку за крађе овим осујеницима, који су разили у аргусима и у магацинима. Гошће, олопо, билар, кулеа, смола, катран, жетина, рум, бискиит, пастрма, несташају сваки дан, а било их је у толико личне привривати, што су осујеници имали прире реносне помогаће у аргусима и слободним радницама у адуци. Предмети, који су на онај начин дивизи, служили су за опрему једног грдног броја лађа у бирбарских лађа, које су њихови господари снабдевали по ниску цену, а говорали су да их купују на јавним продајама расхлованих аргусаних ствари.

Један осујеник из наше собе, који је у затвору у Енгисеи¹ радио као дрводеца у радницима у Штаату и Панмату, причао нам је, да он у тамо и још више краде. Он нас је уверавао да у свима сеама на реци Текзи и Мезауе има ауди који се стално занимају расхловне умарије са крадењем марине, те тако јој отклањају жагове и мешају је са другим узимама да се не би познати; други су само стругали стрижцу, утиснућу на свима металним предметима које украду из аргуса. Ово расурање на козико звањно било не могаће се уноредити са хоповицима који су на Текзи вршили лад окривањем трговине. Ма да је унодење маринске пошљиве у многемо спречило ове крађе, мислио да не би било без интереса знати неколико појадности о њима, јер се оне и данас још у извесним адукама врше.

Зачиница, о којима је овде рек, деле се на више група. од којих свака има своје послове и своје засебне деловице. Они се гову: *речни рабојници, лака колица, жидоари, ловци на лаблава, ловци преноса, бродоске ласте, лармаице и јатаци.*

Речни рабојници су најсмајали у најосењивим рабојници, који су пуштовали Текзу. Они су нападали, нарочито побулају рђаво чување и убијали су слабу поседу да би плачали коштот. Најтеже су се задовољавали да узму само уграју, воста, мотке или чак само памучне журове. У Кастан-Тору, капетан једне

енгиске лађе чуши парку алађе да види шта је то: један чуби се удављива и он притиже реке рабојници која му, докучују му „лаку ноћ“, рекосе да су узели његов легер са ланцем. Зарушени са омица, којима је дужност да поју чувају товаре у лађа, они су рабојници крали још са ласте зичеће, а да се нису могли договорити, они су секли уметна на малим лађама, који су олашавале говор већина, па су те мале лађе спуштале на место где су били сигурни да их неће пронаћи. На тој на Русеи², који је био у тојој изилжми и арга несташни за покривање бурлика, који већ заштити од ових нападала; једне ноћи дигли су седам од ових бурлика, која су морали између тридесет и четрдесет центи³.

Лака колица плачкала је такође поју али, поглавито лађе која су дошле из Ностоне Илале. Она су крађе имале свој основ у договору између старшина на лађи и јатка који купују сметлиште, то јест, парцелу шефера, арга насе али прокуте сметлиште које остају у магацину после остављања робе. Рачуна, да је било лако увећати сметлиште осујеницама и бушећи рупе на бурликама. То је споје запрепањиве звањно неки трговци на Кавада, који је сваке године слао граду количину жетина. Највише увек у жетину звањно много веће него што обично треба да буде и, кад од својих посредника није могао о томе добити обавештења, која би га задовољила, он се дигне сам у Лондон за проклаву тајну. Решеи да испитивање изврши најзавраћено, он је са нестрпљивом чекао на обалу лађу, чије задошће беше му већ чудно, Најзад она се појави и трговци даде једну гошину ауди сумњива изгледа да се упути на лађу овано исто изустро као и гушари који нападају лађу. Ује и сам я егале зашаван видели бурал порећају са вршенима на ниже. Кад се сврши истоавривање на лађу лађе био је пропугто толико жетина да су напунили девет бурди, а кад је солетивање драго неколико талипа нашоа је жетина још на пет бурди; дакле, од једног товара на једној лађи, били су одвојали четрнаест бурди! Тошко је веровати, али посуга не само што није признала своје пошлитоње него имале још аргосети да каже како је лавлавају једне користи која њој припада.

Незадовољна оваквим плачивањем лака колица удружена са лажима преноса обилази је поју бурал са шефером и шефер дивизи носећи га у аргуси цагоина. Ковиназаци⁴ који су долазили у Париз, и с којима сам био у друштву, уверавали су ме да су једне ноћи на тај начин на разним лађама испрженица до двадесет бурета (овоко по 30 до 40 центи) шефера и чак су и рум помоћу пичице изваљивали и пуњили мешине. Лађе на којима је ово рађено изваљивали су лађе за диваљак. У ово време крађе опиритозних личности биле су тако обичне чак и на градо-спаси лака. Има једне врхо интересантан пример који се десно на лађи „Побела“, која је препосла у Енгисеу.

¹ Једна нота 30 нисаграва Нр.

² Пошљиваја у Енгисеи.

посирте остатке Нелсона¹⁾, који је, као што се зна, погинуо у битци код Трафалгара²⁾. Да би сачували део била су га нутулају у рум. Кад су стигли у Плумут отворили су суд али је тело било суво... Унуту мирири аваури да подрумари неке прегледати овај суд попили су сан рум помоћу сламе.

Лопци на лабама бавили су се на лабама при истоваривању да приме и пренесу на обалу упоредно отвари. И они су морали уговорати са јатацима, али су задржавали за себе знатне користи; они су они много трошили. Био је један који је од ово „зараде“ издржавао једну врло гдавду жену а друго је чан и коња за јахаче.

Проводили су време јури који тумарају за време секе око тога даје по изговором да траже стару уживају, гвође, угач, а у ствари да приме и саприју предмете који им се добајују са лаба.

Лармаује су радници са дугачким поцекама, који се под изговором да траже рада устремљују у гомилама на лаба где арадују прилику да у оној тукути што укажу.

Најзад долазе јатаци, који недовољно што кукују све оно што им напред побораји крадљивци доносе, уговорили похвалити још непосредно са каскетицама и осматрају на лабама. Они су ове догосере вршили парежије који саме они растују. Шер је нека, изва је лаба, долазе је прилици, рум је сирје, ча је лаба, и на тај начин могли су уговорати чан и у присуству старачара а да он а не прихвати да се тиче тачара.

У суби б. 3. затекао сам најсирешије раболовике који су били у заводу. Ту сам видео некога Видала, који је био страх чан и робовинаша!... Кад су те ухватили у четригодишњој години са неким раболовничком бавилом, са којом је чинило алогично, само га је младошћу спасао од гилотине. Био је осуђен на дванаест година узамаленичног затвора, а четири године узамаленичног затвора, али који је ушао у затвор убио је у првици једног свог друга пожемо. Осуда на дванаест и четири године робље тада је наменила заву затвора. Поште је био неколико година у заводу наша робовиш би осуђен на смрт. У то време у вароши није било целата и Видал се понула да га замени; примивше га и потугбавше се изврши, али је после требало Видала вратити на клину у завод. На њих претле га цису спречава да употреби извесно време после оне ирске дужности. Он је тако пету додато багине доубење осеуђеница. Најзад, у 1794. години револуциса са се настави у Тузоу, пошто је ову варош освојио Дагомиа, и Видала одређиве да извршује судске пресуде. Он је се слаграо као потпуно ослобођен, али кад терор преста њега авторитне понова у намени завод где је марочата чуван.

На тојој клини на којој и Видал био је окован и Јерсени Дешан, један од извршних краља у Garde-Meuble-у³⁾ којој

су робовиш слушали причање са особитом пажњом. На само изабрање украдених дијанама и накита њихове су се ова заседаје, њихови мишиш су се грчевитог покретала и по изразу њихових лица могло је се судити шта би учинили да су у слободи. Ово расположење се нарочито ојачало код њуа осуђених за да зако кривце, којима су се подсећају за доудат да узимају вредност од украде предности. Због тога што су ствари у Краде-Мебла пенене на додедире милиона, Дешан са презрењем издрже једног убогог Јакола, који је био осуђен за крађу поврља, говорећи му: то је био нукус.

[НАСТАВЉА СЕ]

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учинена су нам ова питања:

1

Суд објашње сонгиенске, актох синојм бр. 735, пита:

„Суд овај, саставно је свој буџет са прирезом 140%“, за ову 1911. год. и исти буџет одобрио је одбор и збор оне општине, па је послат окружном одбору на одобрење 15. јаја оне год. Окр. одбор спровео је буџет господину Министру Финансија на одобрење. Г. Министар је прирез у буџету смањко од 140% на 100%. Како буџет није враћен суду све то 28. октобра оне године, то је наплати приреза од грађана, вршена по 140%, а не по 100% и тако и у општинске радничке акције уведено.

Како су они исплатили цео порез, то је од њих наплаћен много већи прирез, него што је по буџету, одобреном од стране Г. Министра, могло бити.

Моли се уредитиштво да објашње: шта сада да се ради са овим више покупљеним прирезом, и како би се могло оправдати рачунополагај код Главне Контроле те да не би одговарао⁴⁾

— На ово питање одговарамо:

По чл. 4. финансијског закона, не сме се наплатити ни од кога није приреза, него што је одобрено од стране надлежних власти.

Како је, међутим, од многих грађана већ наплаћено више, јер се претпостављало да ће остати прирез 140%, то се сада више наплаћена сува мора вратити онима, од којих је наплаћена.

О томе треба довести једно решење, како да бити придружено рачуница за ову годину, па на пријављивање врати својоме козику тражи, и то показати не рачуницама као издатим.

На тај начин рачунополагај неће доћи ни у каква незгодан положај.

Ако је наплаћен прирез већ утрошен на буџетне издатке, онда се овај по-

враћа мора извршити из буџетовних прихода до краја оне године, односно до дана, докле њихте не буду изнучене.

II

Један порезник пита:

„Молим уредитиштво да ми извази првог свога, листа одговори на ова питања:

1.) По чл. 79. зак. о непосред. порезу дуџај је сваки порезник обавезан да пријави своју имовину, те да му се расподелу пореза, а по чл. 93. истога закона, дуџај је сваки опш. коме се доди какав промена у имовини, да ту промену пријави, те да му се према тој ма пореза расподелу или сасвим ослободи. Како се то ослобођење врши извесним решењем правотевених порезних органа, питање је, треба ли пријавити да плати два денара таксе за то решење по тач. 5. таксене тарифе зак. о таксима?

2.) По тач. 6, чл. 5. зак. о таксима ослобађају се таксе сиромашна лица, која своје сиромаштво докажу увереним надлежне власти. Дале се у тојој тачни опредељује, кој је надлежна да издаје уверење о сиромаштву и да се та уверења могу употребити сасмо у грађанским спорницама, кривичним делима по тужби приватних, брачним порицама, административним спорницама код свих власти и ради добојања њихове слобод⁵⁾. Питање је сада, спадају ли у коју од ових поборајних категорија и решења, која долазе пореска одељења на молбу приватних лица о ослобођењу кога задужење порескога обавља? О оном последњем био је овакав конкретни пример: А. Т. моли да се његов задружник брат К. ослободи пореске порезе по чл. 71. зак. о непосред. порезу, пошто је умро јуза он године. Узу молбу приложио је и уверење о сиромаштву од надлежног општ. суда, да не плаћа таксу, јер плаћа свега 174 денара непосредне порезе без зитице. Питањ, треба ли пор. одељење да прими А. Т.-у уверење о сиромаштву или да му наплати 0-50 дин. таксе за молбу и 2 денара за решење?

Одељење је прихвати уверење, али Пор. Управ. не прима, већ тражи да се од А. Т. наплати 2-50 дин. таксе.

— На ово питање одговарамо:

1. Члан 93. закона о непосредном порезу, наизве једну од јавних дужности грађанина у томе, што тражи да он саопштавају властима сваку промену у својој имовини и приносима.

Принудљива ову дужност грађанина, горње зависно наређење једновремено ставља у дужност и властима, да грађане ослободи плаћања пореза у случајевима, кад томе по закону има места.

Према томе, не може се узети, да се у овим случајевима, кад грађане треба ослободити, њихово сиромаштво — пријави — има слаграти као нарочита молба за ослобођење, и да ову молбу отперети са 2. односно са 2-50 денара.

Та пријава, која потиче из дужности наметнутог законом, али да се узме сави као обична пријава, и да се отперети таксом из тачке 1. тарифе закона о так-

¹⁾ Адмирал енглесе.

²⁾ Гробој у Шпанији. Цр.

³⁾ Додељено звање одје за чување старина, али ово значај изазива за чување државних старина који

сима, а сав дади рал власти по томе, поседлаца је законско дуплиноста која је чл. 93. наметнута самој власти.

Овако гледа уредништво на ову ствар. Међутим, како нешто мишљиво није обавезно да власти, а како Пореска Урадна грађа другиче поступају, то су власти дужне да следећи њеном наређењу све дотле, док се ово питање не расправи од стране надлежних власти повodom каквог инстантног случаја; а

2. У рад административних спорова спалало узиде и спорови, који потичу из примене закона о ненасредном порезу.

Према томе, кад се уверења о сиромаштвину примају и у свима административних спорима, несумњиво их треба прихвати и у спорима, који потичу из примене закона о порезу.

Али кад је Пореска Урадна стала на друго гледиште, онда важи оно што смо рекли код првог питања.

III

Суд општине обрачичке, актом својим Бр. 1781, ништа:

Код овога суда постоји један спор ради пресуђења.

Председник ово општинског суда по § 57 грађ. суд. поступка, решењем својим од 19 септембра т. г. Бр. 1527, рекао је, да се деловоја овог суда изузме од овог суђења и као предмет сиромаштвине књижевном првостепеном суду, да за пресуђење одреди коју другу близину општину, пошто ова општина нема другог писара, који би деловоја могао заступати у суђењу.

Књижевника првостепеног суд, под 24 септембра т. г. Бр. 18121, вратио је као предмет нерасмотран, јер, нели, да по § 17 а грађ. суд. пост. није надлежан да расматра решења о изузећу писара, а да по чл. 113 зак. о општинама општински суд мора имати, поред деловоја, и потребан број писара, који могу замесити деловоја или председника налази да је деловоја по § 57 грађ. поступка, изузет.

Суд овај решењем својим од 4 октобра тек. год. Бр. 1573, да је против разлоге на решење првостепеног суда у коме је наглашено: да општински суд, по чл. 113 зак. о општинама, није обавезан да поред деловоја има и потребан број писара, и да је према потреби послова деловоја довољан за ову општину да свршава све послове.

Првостепени суд вратио је понова овај предмет 6 октобра т. г. Бр. 18993, и остао је и даље при својој одлуци од 24 септембра т. год. Бр. 18121.

Стога се моли уредништво за објашњење: шта да ради суд у овом случају, и да ли је општински суд обавезан по чл. 113 зак. о општинама да поред деловоја има и писара, кад то општински послови не захтевају?

На ово питање одговарамо:

По члану 88 закона о општинама општински суд чине: председник или његов заменик, два члана и деловоја.

Према оном, суд не може судити без деловоја, јер би тада био непотпу

нот суд и не све одлуке његове по томе неважне.

Кад општина та нема другог деловоја или писара онда је за спор, у коме је деловоја изузет, онамогућа свотан суд.

Према томе овде би стајао случај из § 17 б. грађ. суд. поступка, на име не би било суда за суђење, те би се морао одредити други суд.

Нека суд у овоме смислу донесе ново решење, а нека га пошље првост. суду, па ће он, уверен да је суђење онамогућено, одредити други суд.

Ако првост. суд не би ни по овоме хтео одредити други суд, онда треба узети неко лице, које има услове за писара, само за дан суђења тога спора, у коме је деловоја изузет.

Ако се и то не може наћи, онда је суђење тога спора немогуће, и за тај случај на уредништво не може наћи другог наказа.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Јован Гргић, из Пересиче, срема извешност, који је био под истрагом и у притвору због разбојничтва, коју измућу 14. и 15. тек. мес. прозвало је иза за апсала и побегло. Стар је 25 год., висок 160 см., црнотласт, бркова малих; на левој руци нема доказног прста, а на ли и средњи савијени су и готово сруски; од одела има: црне чланове и сур попопан од сукна, стари пожу и јатану шубару.

Десети командир полиције у М. Поку Бр. 1422.

Димитрије Ђорђевић, из Виче, који је био под истрагом и у притвору због убиства, прозвало је коју измућу 14. и 15. тек. мес. општеник затвор и побегло. Стар је 14 год., омале, смећ, очку плавих.

Десети начелника срема крајарског Бр. 10756.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине највећу потеру, и у случају проналазења угради их у руке властима које су повериле мада, с позивом на означене бројеве акти или депеше.

ОГЛАШЕНИ ЗА ХАЈДУКЕ

Атем Еласовић, из Дулата, Тајир Високић, из Сијерне и Муса Дунаћ, из Тузара, према јављеним, сва тројица Арпају по народности, ису се, као омотници, у осталоном року предати власти, те их је стога личносту округа првостепеном решењем својим од 11. тек. месеца Бр. 16909 огласило за хајдуке и угањало са по 500 динара, која ће се суми надати онима који их нађу, поклањају или власти пронађу.

Атем је стар 35 год., раста средњег, у лицу блед, косе смеће, бркова малих и излук, браду брају.

Тајир је стар 20 год., раста средњег, црнотласт, косе и брзова црних, без браде.

Муса је стар 24 год., омале, лица округла, црнотласт, устала лебона, зуба ретких, у говору замућује.

Сва три лица ова имају од одова гут и чланове од црног сукна, врхушастог шира, а покривени су бронетним пушкама и револверима.

КО ЈЕ ОВО?

У притвору под начелника срема парашинског измиса се ово лице, чију слику измиса, које се издаје за Јована Ђекића, издара и

овачара, родом из Доружале, округа Вохова, у Галицији. Јован је у путу кроз Паралин за Радика извршио неколико крађа у Паралин.

Како се сумња да је ово лице намамо право име и презиме и да је још гад извршио какио називано дело, моле се све полицијске власти, да ако што о овоме лицу знају, путем телеграфа известе начелника срема парашинског, с позивом на Бр. 20112.

КРАЂЕ СТОКЕ

Таси Петровићу, из Седара управало се, коју 9. и 10. тек. месеца, две ково: једна кучишта и добро уграде, а друга бело-плав, музара и мршала.

Десети начелника срема ресавског Бр. 24963.

Драгољуб Стевиновић, из Кулата, управало се, коју измућу 11. и 12. тек. месеца, две право, обе маторе по 8 год.; једна лавиш шкрене и друга бундје.

Десети начелника срема јоминског, округа смилерског Бр. 25025.

Михајлу Поповићу, из В. Пана, коју измућу 9. и 10. тек. месеца, управала је кобилна лава кучишта, висока 167 см, па чезу нехаста, у вредности 1600 динара.

Десети начелника срема орашког Бр. 19512. Објави се ижема сими полицијским и општинским властима на име поклање.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једномпут, а цене, потреби и начин издавања. Претплата се може унапред, а по највише за пола године код свих полицијских власти, и износи: 20 динара по години за државна и општинска надлежности, а за све друго претплаћиваче у износу 12 динара годишње. За иностранство: године 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Узимају се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволоо је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе срезга рачуничког Јанковића Будимировића, секретара исте класе начелства округа пожарничког, по службеној потреби;

за секретара друге класе начелства округа пожарничког Љубомира Јоцића, начелника исте класе срезга пожарничког, по службеној потреби;

за начелника друге класе срезга пожарничког Љубомира Киселића, начелника исте класе срезга зајачарског, по службеној потреби; и

за начелника треће класе срезга зајачарског Миле Деленића, секретара друге класе земљоправног привредног суда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 19. новембра 1911. године, у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу октобру 1911. год.

Према званичним извештајима оружаних начелстава и Управе града Београда, у току месеца октобра ове године направио је у Србији:

1. Убиства	42
2. Детоубиства	2
3. Нехотичних убиства	4
4. Покушаја убиства	29
5. Рабојиништа	17
6. Силованја	1
7. Тешких телесних повреда	23
8. Пљевина	107
9. Опасних крађа	100
10. Зонамерних похиштаја туђих ствари	13

У октобру месецу 1910. г. дана ових било је:

1. Убиства	32
2. Детоубиства	3
3. Нехотичних убиства	3
4. Покушаја убиства	28
5. Рабојиништа	20
6. Силованја	2

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	39	или 92,8%
Детоубиства	1	50,0%
Нехотичних убиства	4	100,0%
Покушаја убиства	26	89,6%
Рабојиништа	14	82,3%
Силованја	1	100,0%
Тешких тел. повреда	23	100,0%
Пљевина	8	7,4%
Опасних крађа	41	41,0%
Зонамер. похиштаја туђих ствари	1	7,6%

Највећи број убиства извршени су помоћу **атрених оружја** (22), затим помоћу **агротних оружја** (12) и **руког** (8).

Узроци нахотичних извршених леже: у **дебишности** **свиби** за 26 случајева, у **освети** за 8, у **нужној обради** за 2, у **користољубљу** за 1; и за **пет** случајева узроци су **непознати**.

Посматрана према местима, у којима су извршена изложена убиства, јављају се: у вароши Крагујевцу 3, у вароши Београду 2, у срезу косајском 2, у срезу јаблиничком 2 (1 непронађено), у срезу јасеничком 2, у срезу рањавачком 2, у срезу неготинском 2, у срезу ресавском 2, у срезу алексиначком 2, у срезу бавском 2, у срезу јадранском 2, у срезу моравском 2, у срезу пожарничком 2, у срезу зајачарском 2 (1 непронађено), и по 1 у срезима: рачуничком, гроначком, пољанском округа бавског, влатотичком, пољанском округа бавског, влатотичком, гроначком, крагујевачком, пречком (непронађено), параћинском, нишаном, златишном, мавском, катерском, орашком, јасеничком округа смољерског, косачином, врњачком и златишном.

Детоубиства су извршена по 1 у срезу рачуничком и у вароши Београду (непронађено).

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезима: тушинском, беличком, моравском округа пожарничком и таповском.

7. Тешких телесних повреда	13
8. Пљевина	82
9. Опасних крађа	137
10. Зонамерних похиштаја туђих ствари	6

Покушаја убиства извршени су: у срезу златиборском 3, у срезу косајском 2, у срезу јаблиничком 2 (1 непронађено), у срезу ресавском 2 (1 непронађено), у срезу беличком 2 и по 1 у срезима: козуларском округа београдског, паванском, нишаном, десноначком, влатотичком, оба јасеничка, брзопаланачком, нишанском, мачванском, посавањанском, моравском округа пожарничког, пожарничком, љубишском, драгачевском, моравичком (непронађено), и у варошима: Курији и Смољеру.

Сва ова дела извршена су у међусобној свађи и освети.

Рабојиништа су извршена: у срезу гружанском 3 (1 непронађено), у срезу параћинском 3, у срезу тапавачком 2, у срезу златишном 2 (1 непронађено), и по 1 у срезима: гроначком, косајском, паванском, поречком, трстеничком, бавачком и косачином (непронађено).

Једино **силованје** извршено је у срезу мавском.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу пољанском округа бавског 2, у срезу десноначком 2, у срезу моравичком 2 и по 1 у срезима: козуларском округа бавског, паванском, крагујевачком, десноначком, неготинском, брзопаланачком, сришанском, забучишном, златишном, мавском, таповском, подунавском, титичком, добричком и у варошима: Београду и Курији.

Пљевине су извршене: у срезу бавском 9 (1 пронађено), у срезу параћинском 7 (3 пронађено), у срезу златишном 6 (1 пронађено), у срезу коноском 5, у срезу посавањанском округа београдског 4, у срезу алексиначком 4, у срезу зајачарском 4, у срезу десноначком 3, у срезу пожарничком 3, у срезу заглаванском 3, у срезу кровачком 3, у срезу дражском 3, у срезу паванском 2, у срезу козуларском округа бавског 2, у срезу пољанском 2 (1 пронађено), у срезу поречком 2, у срезу пачком 2, у срезу моравском округа нишаном 2, у срезу нишанском 2, у срезу мачванском 2, у срезу подерском 2, у срезу мавском 2, у срезу таповском 2, у срезу подунав-

са ђуботом од појединачне ђуражи које садрже уља.

Взпалљиве материје.

Извесне експлозивне материје положе су спонтанно упалљивају у приликама које још нису дефинитивно одређене. Тако је француски оклопачка „Лена“ била раворена спонтанно експлозивном барутом.

Упалљиве сујачњиве апарата.

Сујачња апарата, пролазећи кроз сачице, и кондензирајући се на овај начин на извесној тачки пакног запалљивог тела, могу произвећи пожар. Као сачице могу послужити зупе, бутље испуњене водом, ставља од поачара ка, шта више, и обична прозорска стакла. Изгледа, међутим, да су врло ретки пожари, произведени овим природним начином. Према месту на коме је утврђено сачице, које скупља врано, могуће је одредити момент упалљивања. Ако се није уништило пожаром, налажемо лако запалљиву материју око тачке упалљивања, може у извесним случајевима помоћи истражи да утврди ситуацију или намери узорак пожара.

У овим случајевима спонтаног упалљивања, потребно је вештачење сумњивих материја са специјалним апаратима и од хемичара — специјалиста.

Случајни узорци пожара.

Сви случајни узорци пожара проистичу из непажње. Непажња, ова може бити директна, т. ј. састоји се у покрету, акцији, којој директно произилази ватра (покрет пушача, који баци неутрализу машину у стог сена, или индиректна, која се састоји у рђавој конструкцији извесних апарата, или у одсуству обавештења правном чувања извесних материја.

Да би се појавио пожар услед индиректне непажње, није увек довољна рђаво конструкција апарата и т. д., већ је још потребна случајна интервенција каквог запалљивог агента. Тако електрични струјомег, рђаво конструисан, или покарисан услед друге употребе, или удара, који испушта гас за осветљење, или директни узорак упалљивања, већ је то запалљива сена с којом становник куће улази у подрум ради тражења какве ствари. Врло загрејана ђуражи или чења, у близини држеног ватра, загрејаће дрво до велике температуре, али да ће се произвећи ватра потребна је још и довољна циркулација ваздуха.

Случајни узорци пожара врло су различити и веома их је тешко одредити над је ватра све уништила. Сва истраживања у овим случајевима почињу искључиво на сведокама сведока.

Како што смо већ поменили, и случајни пожари могу бити предмет казненог поступка. Слани припадник закон садржи, допота, не један парграф, који се односи на пожаре на непажњу. Тако § 320 казненог законика војског халтона („Ловина“) гласи: „Онај који непажњом, али услед непажње или небрежности, запали један од предмета споменутих у чл. 313, казниће се пошачном казном до 600 динара, или затвором до шест месеца“.

Случајни пожари врло су често проузроковани непажњом деце, која се играју са машином, или пушача, који бацају упалљене машине на лако запалљиву материју. На овај начин уништавају се, ватром, често пута, не само зграде, већ и шуме на великим просторима.

И парнице од угља, које баци доконтини, могу произвећи исте последице. Исто је овако и са рђаво конструисаним димњацима, који испуштају парнице.

Пажњом нарочито непажњом машини, цигаре и цигарете које, бачене у подрум, на запалљиву материју, кроз решетку на прозорима, могу такође произвећи пожар.

Рђави и нетруцна димњаци, пећи и ђуражи, које су у близини држеног ватра, као и рђаве стављене уо врету чењ, у циљу сусувања, били су доста често узрок озбиљних пожарица.

Рђави напави извесних машини да потпаљују ватру са петролеумом, или да пожедне предмете чисте, поред озбиљног изазова, са есенцијом, проузроковала је многобројне несрећне догађаје, чији су непажљиви проузроковачи били озбиљно повређени ватром, или чак и сасвим страдати.

(НАСТАВЉА СЕ)

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

Hugo Friedländer

Убиство једног детета у Немачкој.

(ОРИГИНАЛ)

Ваше државно правообранилац Хам-Господин поротници! Овај процес је већ одавно пре овога претреса знамано широку јавност. Он је због послужити социјалним и политичким партијама као предмет за одржање хајке и злобавања. Судајбени органи, који су по духовности морали водити истрагу, нападани су на најпростији начин. Партизани и партизански лењови нису се устручавали, да претучу судску процедуру и да чине покушаје, те да свакојаким раздражљивим чланцима изазову праву процедуру. Али велика пажљивост, са којом су поротници пратили овај претрес, мени дају јемства, да ће се они показати неприступачни за све спољне утајаче и да ће само на основу резултата овога претреса дати свој глас по свом најбољем уверењу.

Напомињем по том назови и подробно поротницима пре тог претреса, говорници је продужио: Врло често су сматрали за потребно, да пошмљивањем једнога стручњака докажу, како онде није случај ритуалног убиства. Ја сам сматрао то хишљене стручњака за изазивање. Могућно је, да има Јевреја, који хришћанску кривотурају како потребну ради лечења или спречавања циљева. То би било могуће и ако то не кини у тазмуду. Али то се нас ништа не тиче; оне у случају случају не постоје ритуално убиство. То су утврдили медицински стручњаци, који су најјачи, да је убиство извршено на месту где је лежи нађен, да је код лека на-

ђено толико први, колико је лежи у опште могло изгубити, да зарез на врату није шахтерски зарез и да убиство није извршено шахтерским поном. Као што су медицински стручњаци изјавили, одмах је и најоржљивије неспитано, да ли ту није био случај убиства или задовољавања, али се ни за то нису показали никакви основи.

Сада долазимо до главне тачке, која је у ствари дата повода за подизање тужбе, а то је исказа сведока Медлерса. Ја примећујем, да државно правообраниластво етоји на гласину, да тужба остаје у снази и онда, кад мотив убиства није доказан и морам признати, да исказа сведока Медлерса није уздржан ни данас поспе увиђања на лицу места. На исказа сведока Медлерса и не етоји усамљен, тај исказа потпуноправу два дејача. Ту је на првом месту дејач, Стефан Керлер. Он је, изме, какао својим родитељима, да је видео, како је госпођа Бушхов купила малог Хегмана у сџу. Али то је дејач Керлер причао својим родитељима читаву недељу дана после убиства, а друго, дејач се и поред свега труда није дао саслушати. Напослетку треба истаћи у виду, да је дејач, кад га је запитала сејстра малог Хегмана, да ли зна где јој је брат, одговорио: „Отшао је да бере трешње“. Пошто ми ниско чути самог дејача, то његовом исказу не можемо придати никакве важности. Бад долази на дејача Герхарда Хајстера, који нати је и данас показивао, у ком је потламу седио на камену. Али и овај дејач саопштио је своја опажања тек после две недеље од убиства, пошто је Медлерс исказа био одавно познат. За то се и исказа дејача Хајстера не може придати никакве важности. Али и поред тога је сматрам Медлерса за потпуно веродостојног сведока. Тачно је, да Медлерс радио није рачуна и да се то примењавало правном његовом саслушању кад ереског сџујде, али ово пре подне, кад је чувања своја опажања, он је био постоје само једну рачуна. Морам изјавити, да се ја не бих ни мало узтезао, да на основу Медлерсовог исказа тражим осуду за оптуженог, да није оптужени у чини обичу и најубеђљивије доказао свој јачање. Чин је утврђен, да је дејач напослетку био у Адолфовој кући, онда он мора дати рачуна и е томе, шта је било са дететом. Пошмљивањем, тај је момент био главни рачуна, да се против Адолфа, његове жене и кћери подноси истрага.

Суд је био решено, да се према жени и кћери претрес истрага и да се државно правообраниластво жалело против тог решења, али је иници суд одбио жалбу. И тако је остала оптужба само против Адолфа. Утврђено је дакле, да убиство дете није извршено поспе 10 часова пре подне и да је лежи извршено у амбуру. За то не можемо поддежати никаквој сумњи, да је дете убијено једном поспе 10 часова пре подне у Кипереном амбуру. Адолф је, међутим, најверодостојније доказао, где је био у то доба и да према томе он није могао извршити дејача. Ја сам већ рекао, да оскудица мотива није разлог, који би државном пра-

воображештву да поведе, да предаде необојеног оптуженог. Оно не може делити мишљене кривичног комерса Волза, но коме је Алоиз могао ширити веру, за што му, што му је лично оптужено један надгробни споменик. Та нештаришта није могла даи поведе оптуженоме, да изврши убиство.

Пошто није било никаквих мотива за ово убиство, то се тврдило, да је ово ритуално. Код ритуалног убиства није потребан никаки даи мотив, убица може бити сасвим добар и честит човек — икакво је сведоштво добио и Алоиз од свију сведока — али он и поред тога врши убиство, јер је Јеврејима потребна хришћанска крв, био за лек било за верске ствари. Ја сам већ изложио, да за то нема ни најмање основица. То веровање не би никада ни пошло, да није Др. Штајнер дао мишљене, да у амбуру није паћена никаква крв, док је нећутић у паћеној крви у амбури. Ја, дакле, према доказима који су изашли на овоме претресу, долазим до уверења, да не само није доказана Алоизова кривица, да је на претресу потпуно извршена његова невиност. Али може се рећи: „Па ипак дошло се једно убиство, ко је онда убио-ца?“ У томе погледу на жалост претрес није до никаквих података, али он ипак бар тај резултат, да је доказано Алоизову невиност. О тога ја нитим увереном предајем, да се оптужени огласи за некривог и гаји наду, да ће овај претрес допринети, да се утврди вера у нешартајчиност и правичност пруских судија.

Први адвокат правобранца Баумгарда, пошто је подигао подређеној оци две доказане материјале, да је такође извршио мишљено, да оптужени није ни убица, нити је помагао, нити знао за убиство. Тим приликом изјавио је: Ја сам, господо поротници, нарочито напомињем да ми овде нејавно поседа са Јеваним: Non liquet. Необично сажетаван, што овај изјави није расцепан, и то у толико мише, што сам ја, чим је откривено ахови, уложио све силе, да у ово дело унесем светлости и да пронађам учиниоца. Ја сам одмах преко листа „Гласник за народ и село“, који излази у Кеселу, упутио ател на становиштво, да не ометују рад власти религиозним побудама. Нажалост та моја молаба није имала никаквих успеха. Ја се налази, да ће се, кад се стипа религиозно забубење и кад власт буде била у помоћу, да јасно гледа, ипак успети да се пронађе права кривац. Казало се, да се ствар остаје нерасветљена за то, што се оптужено једнога Јеврејина. Не, господо поротници, није ствар остала нерасветљена зато, што се она типе једнога Јеврејина, већ, због тога што је ствар нејасна, зато је одмах ишчеи за још један Јеврејина. На основу доказаног материјала ја не могу дружити, него да по дужности и савести предложим, да се оптужени огласи за некривог. За то нас молимо, господо поротници, да оптуженог ослободите.

Бранилац адвокат Штајнер, долажући невиност оптуженог, истиче, како је потпуно за пронађања правог кривца

гласио ономо то, што је убиство одмах извршено предметом једне религиозне хајке. Тим поводом он је у току свога говора изјавио: Ви се можда сећате, господо, оне седнице посланичке куће, у којој је посланик Рахмет прочитао неки написи, у којима је стојало написано: „Постојао ритуално убиство, убица је Алоиз Бушхоф и нико други“. Кад се ика у мишу, како су сви извори власти, да се пронађе кривац, били ометани кривац бајкама, онда се мора добити уверење, да у тој хајки има система. Људи немају никаквог интереса, да прави кривац буде пронађен, зато је само по себи икамо било добро дошло као агитационо средство. Онда није тој хајци, да архим говор против речева антисемита, кад адула сматрају за свој зајак, да ради на томе, да се Јевреји протерују из Немачке и да се поврате премези Ангустова, habeant sibi. Мој задатак као бранилаца сасвим је други. Само закључи, господо поротници, какве би последице могла изати ова хајка, да Бушхоф није ишао за руком, то да на тако убедљив начин донаше свој азби. Немам потребе, да вам још опишем оптуженога, јер сте га ви на оно десет дана претреса дознамо упознали. Хоћу само да вас потсетим на онај збила драматичан догађај са јавом. Морам признати, да сам очекивао, да ће тај цак са својим забубуношцима криваца довести у забубу оптуженога. Али ви се сећате, са њимом је отвореношћу приступио оптужени, да је он на аптаве председничко, како објашњава крпе на цак, одговорно најприроднијим одговором на свету: да је он тај цак употребљавао за сушење меса и да су сумњиви крпе од дива. Али сви тага треба узети у обзир и владање оптуженога. Чухи ете, да Бушхоф сваке године на дан овеи сирти иде и ујутро и вечером у синигогу и да он на тај дан до подне спаи. Сваки онај, који се са толико пијетета сова својих родитеља и на тај начин бубаљубол код своје деце, није дрво, из који ће се истесати убица. — Дале се говорници трудио, да за сведоштво Медорсково докаже, како је велико забубење у Кеселу назвао Јуде на понску змио-дјељу, у коју су и сами веровали.

Бранилац адвокат Флајшхауер: Биће да вам је познато, господо поротници, да сам ја због тога што сам се прихватио одбране био нападан на нечужни начин. Па и у самој поставци коју нимао се човек, чије је положај претпостављао, да ће се он држати само истине, да не сумњичи на начин, који се не да опшаниковати. Могу вас уверити, господо, да сам ја и поред свију тих грива сматрао за најбољу част, да браним баш оптуженог Бушхофа, чија је невиност од почетка тако јасно објасњена. Част којих нападана не стоји више од њихових мишља. Али ја вас молим и то увери, да ја никада не бих бранио једнога човека, за кога бих могао само и слути, да су му прсти умржани крвљу. Кад ја не бих био уверео о невиности Бушхофовеј и кад би у тој погледу на шта сумњао, ја извесно не бих

стајао на овоме месту. Ви се сећате, господо, да се, у децембру пр. год. кад је дошло решење о пресеку истраге над оптуженим, подигао читава бура протеста у антисемитским листовима и али тим решењем није било завршено поступак. Овој хајци придружало се и мишљено оружје извесног Д-р Бауера у извршеном пресеку човека. То је био повод, да се Бушхоф ипак допритвори да се на правосудну путу оуди. Ово последице није се десило да се, што се веровало у његову кривац, већ да то, што се свему томе изружати дока, да у свима сумњиченица нема ниједне речи истините. Претрес је на најјачијим начин доказано Бушхофову невиност. Говорници је даље представили повољан утисак, који оптужени чини на претресу и најближе оценоу изказе сведока, на је по том произлазило: Ја не могу делати на прав протеклијанг правоверности, да ће се антисемитска хајка завршити са овим процесом. Ја се бојим: произиће се са даљим лагањем. Опште је позната чињеница, да је потибли најмање 7 лажи, да се потре једна истина. Али ја сам мишљена, да је потребно 7 пута по 70 лажи, те да се одржи антисемитска зграда од лажи. Међутим, велика жаралост и хајка, с којом сте ви, господо поротници, пратили овај претрес, мени дају јекотна, да ће се, и пак лажи неће узмукнути, ипак у овој сави извршити право и правда. Ја се даље одајем нади, да ће се овим процесом ишчешити са света стара кривац бајка. Кад одете из ове сале, онда вас молим, да понесете у својим срцима слику једнога човека, који је — ипак одано људски слободу, отргнут од породице и осуђен да једе горак хлеб милостиње — предано постоје своју судбу, јер зна да је невин, јер зна, да негига мора наћи на светлости дана и да се у Пруској још врши право и правича. Ја могу своју одбрану у толико кратко скратити, што се предоставици криваког тужикство у овом процесу прихвати највећине право своје судбине, која се не састоји само у томе, да се они крипац, него и да дају заштите невини гошеним.

Бранилац адвокат Гаммербах изјавио прво на која је начинио веровање, да је онда случај ритуалног убиства, па је онда произишло: Та бајка, како Јевреји коду хришћане ради крив, тако је будаласта, да бих ја просто могао преко тога рећи, кад не бих знао, да у главног просте масе није све чисто и да је се та бајка потхрањивали за партиске циљеве. Кад би се нама хришћанима пребацило, да ми употребљавамо кривовераца и да због тога морамо притићи убиства, тада бих ја одговорио: у десет заповести божијих стоји: „Не уби!“ Тиме је управо чини отуђања потрвена. Међутим, не смеио заборавити, да ми хришћани присвајамо десет божијих заповести тек од пре 1900 година, док Јевреји имају десет божијих заповести од пре 3000 година. Кому долази још и то, да је Јевејина употреба још у ониме забрављена. У старом завету, који је приступљив и сваког хришћанину, стоји на-

писано: „Не једите никакву крв, по једне крв, тај ће бити као коров ишчупан из мога народа, ја ћу своје јазе окренути од њега.“ Карактеристично је, да се у Кини и на Мадагаскару код тамошњих становништва вољну нете погноте против хришћана и то тамо служи као разлог да се хришћани прогоне. На и при него је хришћанство завладало светом. Римљани су изманимали о хришћанима нете брже и због тога је прогноте безброј хришћана. Пратиоцима, да Јевреји употребљавају крв, код нас је појавила у 13. веку. Али тада несрећни оптуженици још није уживао заштиту, коју данас има. Тада је ступила највећа сила тога доба, папа, да ту бужу ошограла и да Јевреје заштити од гоњења. Ја бих вач могао навести многобројне папске бузе, у којима се са највећом одлучивошћу борило против ове народне празноверје. Године 1247 и 1253 папа Иннокентије IV ономко се жестоко изјаснио против те празноверје. Али од 13-ог века та бајка није нише ширења из народа. Научници су се поново бавили тиме и доказали своја мишљења. — Говорник је по тој поновно измишља све што су стручњаци о истом питању извели на претресу; доказивао је, да код оптуженог није могло бити никаквих мотива за ово убиство, па на послетку — спрећујући папску суду на честит живот оптуженога и његово сиромо и отворено пошанање пред судом — тражио је његово ослобођење.

Један тежак азиоци, који напјепо до Бога, лежи пред нама да га пресуде, како је отпочео председник Крз своју правну лекцију. Закон ми забраније, да се унесути у оцену доказног материјала. Ја знам мислим, да је прегресом руковођено на такав начин, да нико не може погодити, да ли сам ја за ослобођење или за осуду оптуженога. Олет ћу применити, да је суд на овом претресу одлучио од поступања на осталим претресима. Док се иначе, чим отпоче јаван претрес, не допунити више нови докази, ми смо, с обзиром на велики значај и важност овога случаја, присутницима еспитивању свију доказа, који су пружени у току самога претреса. Сви ти докази показали су се као празна слама. Анонимни достављачи можда ће наћи задовољства у томе, што им је испало из руку, да на тај начин мало заведу суд. Ја им не лавидам на тој радости. Ми имамо то задовољство, да нисмо ништа пропустили у свом процесу, који је у целом свету побудио највише интересовање, и да нисмо жални ни трудни времена, да би дошли до истине. Ја се радујем, што су и го-вовад поротници са највећом пажљивошћу пратили то претреса. То ми даје јемства, да ћете ми дати своју одлуку о овоме делу савесно и по највећем свом уверењу. Ви знате, да се политичка и социјална начела све нисе заштитављу и да се етановинство Немеца састоји делом из пријатеља Јевреја делом из њихових противника. Ја неку да употребим израз „антијевити“. Али таласи партијских тврдња не смеју допринети до судскога стога. „Судија стоји на једној висији

отражаревој кули него што је врх партије“. Оне рече неспокону у својој варијацији морају и нама слушати за правду. Пред судским столом сви су аудиједнаки. Судија нека да пита, да ли је оптужени Јеврејин или хришћанин, он треба да суди без обзира на личност и да се не поводије утицају партијског речења споља. Ви сте добили велика број писма, али ја сам уверен да ви не ћете допустити да се са изван стран утицај направи на нама. Ви имате дужност, да правично судите како о оптужби тако и о оптуженом и то само на основу резултата овога претреса, који је пред нама обаван. Ја сам сматрао за потребно, да ово истакнем, да бих тиме једновремено обележио и главниште суда. Председник је у даљој поуци примотом поротницима, да вах не незује предлог државног тужилаштва, да се оптужени отлази за неинго. Председник је завонови свој говор речема: „Сада с пуном поверењем предлећу у ваље руке судбину тужбе и оптуженога“.

Савештање поротника трајао је једна два часа, а потом је председник пороте гроф од Лос објавио, да су поротници одлучили, да оптужени није крив. Затим је председник суда објавио, да се оптужени Адолф Бухшоф, на основу одлуке пороте да није крив, ослобађа од оптужбе због убиства и да трошкови овог позељња плаћају на терет државне касе. Сем тога суд је одлучио, да се Бухшоф одмах пусти на слободу.

Присутна публика пропатрива је ову пресуду бурнијим узвицама: браво! Бухшоф је савно плавао. По себи се радује, да се он иначе није могао враћати у Кеселен. Он је продио своје поручице и кинео је још неколико година у Еренсвуд код Келна. Добровољник прихотио отворно је био нуну радан. Али велико забуђење и дог протрв били су поткобали његовог здравља. Он је про неколико година умро.

С политиком, М. Л. П.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Од часа кад је ова крађа извршена она је постала предмет најразличитијег коментарисања, а таласе пријаве и убудућност духона чинаху је још особитијом. У едници од недеље уече 16. септембра 1792. године, министар унутрашњих дела, Роланд, извештавајући еспитивну о догађају, горко се жаљао на недопољно чување које су вршили службеници и војници, који су били залустили њихова стражарска места под изговор преварења хладноће. Неколико дана доцније Тирз, члан скупштинских аинете, који је извешавао ову ствар, оптужио је олет нежарност министра, али онај одговори доста хладно да он има и друге ствари да ради, а не да чува Гард-Мобла. Дискусија скупштинска није продужена,

али је дебата скренула напред и у варијаци се не говораше ни о чим другом него о реинтени крадљиваца, и о томе како добит од крађу требаше да служи за потицај политичких агената. Ниско се чак дође да се говорило, да је се алаза покрала сама; оне је гласове подиравало и то што је 18. октобра да одваге надражавана осуде неким лицима осуђеним за ово дело, од којих се очекивало прозивања. Међутим 22. фебруара 1797. године, у своме извештају из Conseil des Anciens, о предлогу да се похоти 5000 динара некој јури Корбеа, који је помогао проналажење њега дела украдених предмета. Таједом је нарочито рекао, да овај догађај није намамо политички и да је он просто изазван несправношћу чувања и нерехом који тада изаидаше у целој администрацији.

У почетку Монитеар бешо загрејао и најотвореније уображене говорени о чедрастероци наоружаним разбојници, који су ухаћени у одајана Гард Мобла. У ствари, пак, нико није био ухаћен и кад је се примотио недостатци реинтени, чедраге еспитивностишких и гомили других ствари у вредности на седмизаст милиона, нећ четири ноћи гласотече Дешан, Бернар Сал и нека Јевреји Португала, по имену Јаноста, ухаћени су на именоване у сале без никаквог оружја сем алати потребног за одвајање драгога намена, угањаног у сребрне отвари које се нису могли одвити; тако исто важноно су дишом и неважнеистене рубине који су замењивали очи у риба од стопане ности.

Дешан, који је дао идеју за ову крађу, ушао је први у одају. пресвечићу кроз један прозорички помож есене, који још постоји на углу улице Ројал и пијале Луј XV. Бернар Сал и Дакоста, који су чувавали стражу, били су испрва једини помагачи, али треће ноћи учествовао су у овој крађи Бенва Кел, Филипоно, Похет, Фромон, Геј, Мутон, поручник у народној гарди и Диран зваши Турчин. Јувенир из улице Сен Сопер и још неки познати доноси, које су пријатељски позвани да уозу учешћа у овој палачи. Главни стан домова био је у једној бив-јеварици у улици Рехан. Крађу су тако мало крили, да је сутра дан по првој крађи, Похет при ручку са девојкама у једноме ресторору у улици Арматеј, бацно девојкама на око штаку еспитив ди-јаманата и бриљаната. Полиција о томе није чак ништа ни дознала. Да се открију главни учиниоци ове крађе требало је да се Диран, ухаћени за праваше замисли-ношца, рони да проваље, да би извукао за себе позивањено. На основу тога про-нашли су реинтени у Туру, у мешину једне жене, неке Логвијере, која, дошто није могла због рата прети у Енглеску, бешо пошла да га проди у Бордоу у неком Јеврејину, пријатељу Дакоста. Доноси тврдн су га прво продили у Паризу, али вредност ове ствари повећала на дванаест милиона илаваца, па онасу пуцају; таво исто одбаце је предлог да ја изасле теотором из бојана да их не изада онај који га падаше јер хрото камење секу само стру-чњаци.

Већина извршилаца ове крађе били су поштепаи похватања и осуђени за друге кривиче, у томе броју били су Белоз, Над, Јаковска, Воринар, Сав. Фроном и Филопонов. Овај последњи ухапшен је у Лондону 1791. године у моменту кад је направио похватање од 300 динара и доведен у Париз затворен је био у тврђави одакле је побегао користећи себуши од 3. септембра.

Пре по што је био осуђен за крађу из Гард-Меба, Дешан је учествовао у једној крупној отвари на које се извукао, а био крив, иако се он хапаше пред нама причајући појединости, које нису дозвољавале да се у то сумња. Он је учествовао у злогубном убиству затвара Дезонта и његове сужањке, које је извршио са припадницима Филопоновима.

Дезонт је имао веома разгранат посао у земљама. Осим особитога свог избора, он је посредовао да бисере и дијаманте, а иако је био познат као чистан човек, поверовати су му често скупоценим стварима, било да их прода, било да издрже делове прерађивајућих их, тако је имао на продају и ту се увезао са Фрономом који је нарочито гледао да купи орнаде и друге украсе уградене на прелепа као савишави абор метала са ширца (1793.). Због тога што су се виђали и налазили тако тамирица на неколико пословама, између ових људи разви се нека прста блискости, која ускоро пређе у пријатељство. Дезонт није ништа мислио крад ове Фроном и принишаво га је за све што је и мерилаво предузети, на му је чак кавало и предостот готовине коју има, и за једну ланцину у којој је чувао скупоцене ствари.

Кад је дозвола све оне појединости, а имајући слободна пристоји код Дезонта, Фроном смисли да га поведе док се он са женом бави у позоришту, куда је често одлазио. Требао му је један помагач за чување страже, и нађе прво једнога бравара, који је био утешао са робље и који му направио златно кучувано да с њима уђе у Дезонтов стан. Али овај човек, гоњен од полиције, морао напусти Париз и Фроном нађе Дешана.

На дан намера за крађу Дезонт и његова жена беху отишли у Théâtre de la République; Фроном се сакри у заседу код једног лињара да види кад ће се вратити служавка која обично за одсуства својих господара одлажење своје љубавнику, а Дешан се пона у стан; јавио кучувања отвори поклоз врата... Али какво изненађење! У претходну зачече служавка за коју је мислио да је нашла, јер је у отвори био видео њену сестру, која је на њ личила много. Кад је угледала Дешана, који је изненађено изгледао још страшније, девојка испусти рад и стала кикати. Дешан јури на њу, пресави је, ухвати је за гушу и удари је пет пута пошом, која је носила укус у десет децу својих наплатона. Непрећива паде у докуч своје краји. Докле је ова гротла у року златног престоје све будице у стану, али, било да га је овај догађај забрину, било да је чуо какву луку на блаславица, он се задовољи да узме неколико сребрних ствари,

које му дођоше под руку, и врати се да њих саучесника код лињара, и исприча му све догађаје. Овај се наљути јак, не због сироте служавке, већ због неуверљивости и лажљивости Дешана. Пребацивајући му да није умео наћи ланцину коју му је тачно означио највише га је изљутило, то што ће се Дезонт, после једног таквог напада, чуваати много боље и да ће бити немогуће добити поново такву прилику.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

1

Суд општине Кремјанске, актом својим Бр. 2319, ниша:

У општини Кремјанској, учињена су неколико дела злогубних поштивајућих ствари још пре ступања на дужност ове управе, а и после овога, и сва су акта и предмети послати власти среза алатиберског, у своје време, на извођење, пошто се учиниоци овог дела нису могли пронаћи у одређено време.

Среска власт два пута је враћала ове предмете оном суду с наређењем, да се општина са општењима изравна по чл. 19. закона о накнади учињене штете, али да за сваки предмет пошале по 23 таксе и дијурне за вештаке. Оба пута суд је изнео пред одбор ове управе, као што пролазе чл. 22. истог закона гласи, да се са општењима рава, и одбор није хтео пристати. Тим поводом суд је враћао сва акта среској влади и није имао да пошале тражену суму за трошкове.

Начелник сресни актом својим бр. 1245, наређује суду овом, да у року за 5 дана тражене суме пошале ср. власти, или се поравна са општењима, на чак прети да изврши понов општинеке имовине и всту продају пошале, а још шта више да предложе општинеке часнице за разрешење.

Чл. 12. истог закона прописано је, да одговорна општина плаћа вештацима на име дијурне три динара дневно, а не каже да то општина у напред пошале.

Зато суд општине Кремјанске, као претпостави „Полицијског Гласника“, који уредништво да оно обавести овај суд, хоће ли и мора ли послати у напред тражених по 23 динара, што свега чини 184 динар, и ако зато нема буџетске могућности, и ако пошале хоће ли бити ко одговоран за неправилан издатик?

— На ово питање одговарамо:

По члану 1. закона о накнади штете учинене злогубним нападима и намерним протазаконским поштивајућим стварима, општине морају накнади штету општењима, ако се кривац не ухвати у року од 30 дана, од кад је неслава државна власт извештена о извршењу кривичног дела.

Кад је овај закон овако јасан, онда је саветно брзо, да је општина прихватила напомену среске власти, и да се

изравна са општењима, јер би на тај начин бар избегла плаћање такса и трошкова, пошто штету мора и иначе накнади.

Али кад код општинеких представника није било увиђаљности, да општење среске власти послушати, онда је суд дужан да одмах пошале пошале, који среска власт тражи, иначе општинеке часнице морају бити одговорни.

И дијурна вештацима, о којој говори чл. 12, и такса о којој се говори у чл. 18. поменутог закона, мора се послати у напред, пошто чл. 18. то нарочно наређује, а за дијурну, опет, нави правило постављено у § 258. гр. суд. пост. пошто је члановима 7., 10. и 11. закона о наплати, ова вештачка оцена, у свему најодличена са оценом по грађанском судском поштивању.

Ако у буџету нема нарочите позанице за ове трошкове, ма да је то требало узети у своје време, онда се издати може учинити на партија непредвиђених трошкова по чл. 133. закона о општинама.

На случају, да одбор не одобри издати из ове позанице, нека суд одмах извести нареднику полицијску управу, на ње она тражи разрешење одговорника у смислу чл. 149. закона о општинама, који би на њихово место дошли људи, који неће кочити службене послове онда, где томе нема места по закону, и који ће у опште радити по закону.

II

Суд општине Грбичке, актом својим Бр. 1770, ниша:

По тла 2. члана 118. зак. о општинама прописано је, кад деловођај или писар општинског суда, врши поред редовне дужности и дужност благајника, добија награду 240 динара на годину.

Како је деловођа ове општине вршио и дужност благајника од почетка прве године па све до 20. октобра ове год. те је он и примио награду колику му је до тог дана припадало.

Тога дана, пак, деловођа је, по решењу одбора, сменен са дужности благајника, и одбор одлуком својом решио, да дужност благајника врши председник овог суда.

Моли се Уредништво за објашњење о томе: може ли председник, који врши и дужност благајника, примити ову награду, као остатак који деловођа није примио, кад је законом наменуто само деловођа или писару, а другом лицу не, и да ли ће овај издатик бити правалан или не?

— На ово питање одговарамо:

Кад чл. 112. закона о општинама, који говори о сучујењима, у којима општинеке часници врше дужност благајника, не предвиђа никакву нарочиту накнаду за њих и за благајничку службу, а међутим, кад деловођа то нарочно учинио, онда се закон ипак тако разумети, да законодавац није ни имао намере, да изметовима или председнику да дозволу за вршење благајничке дужности, на им се зато ова не може ни издати.

III

Суд општинске крупајне, актом својим Бр. 1248, пита:

1. У закону о таксама, у таксеној тарифи под Тпр. 336, предвиђена је такса, да општински судови за свако издато уверење приватним личима плаћају по 2 динара таксе у корист своје касе.

Пазетан на ово чини се само код оних лица, која спадају под чл. 5. тач. 6. истог закона.

Ову таксу суд је плаћао само оним лицима, која су тражила уверења и на службу, а не спадају под чл. 5. тач. 7. зак. о таксама.

Многи ова грађани, који траже уверења за службу или за Сепан Рудник, долазе у судбу са општинским судом што им ову таксу плаћају, док већина општинских судови у срезу Хоменом ову таксу не плаћају, којима издату уверења за службу, према овоме и одбор општине доставио је суду овом, да од данас ову таксу не плаћају за уверења, која се односе на службу, на ма колику они непосредну порезу плаћају.

На зато се може уредити да то објасни, сме ли и овај суд ову таксу да обустави, а ако постоји каква кријница ко је зато одговоран;

2. Једном охд. бив. грађанином, дато је пре 20 година од селске управе 4.50 ара, те је на истом подигао кућу и посадио шљивар. У 1906 год. иста је дозвину кућу погинуо; по смрти његовог кућа и остала покретност — зграда са истог је земљишта дигнута и продата, сем шљивара и поменутог земљишта. Бив. овај грађанин има само једну штер као наследника на истом земљишту.

Село сада тражи повраћа свога земљишта и ако постоји на истом засађеним шљивар. Моли се уредити да објасни, по је у пречем праву за овај шљивар и земљиште, да ли село чија је и својина била, или приватна наследника?

— На ова питања одговоримо:

1. По начелу постављеном у тачи 6. чл. 5. закона о таксама, уверење о сиротном стању може се издати само оним личима, која плаћају износ од 5 дина. непосредног пореза без привреда и земљог пореза, односно 10 динар непосредног пореза.

Према томе, грешке оних судови, који издату уверења о сиротном стању, изврш ова била и на службу, онима, који плаћају изнад 5 односно 10 динара непосредног пореза.

Тај суд не мора да изврши одлуку одбора, ако је она противна закону, а одлука одбора, којом се забрањује томе суду издати таксе, незаконита је, јер суд одговара сам за пречицу закона, на он има право и да она неговне одредбе не оспоријују се на никакве друге;

2. Кад је општинска утрна дала, на укључива редовним путем, и кад је она, на тај начин, савесна државна наследница умрлог, онда село може тражити повра-

ћај ове само путем једног редовног грађанског спора, и уз накнаду за плаћање.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Живојин - Жижко - Мариковић, претворне правосног суда на град Београд, који је био на поспотрану у болници за душевне

болести, изаша и пута, бриома плавих, има несвесан запат.

Акт начелства округа жинског Бр. 24372.

Воскидар Јанковић, бив. подмаршални Пичањачког пука, одговара код начелства округа жинског на привремене динских испрва, али му се не зна место пребивања. Стар је 18 год., прионалност, очују црних, сребленг става.

Акт начелства округа жинског Бр. 12014.

Михаило Мартемовић, из Грабница, има да направила аутор код начелства среза тростичког, али је у Београду. Стар је 36 го-

болести, чију слику износио, победио је из болнице 14. тач. месеца.

Жинско је висок 1.68 м., стар 40 год., очују, бриома плавих и поспот, очују жуту; на средњи унутрашњи кичмо диво покарне има брадавицу у величини зрна од сочива.

Акт Управе града Београда Бр. 43549.

Никола Стојановић, из Равнице, одговара за записаност, али је одлази у Београду. Стар је 19 год., средњег става, бриома црних, бриома састављених, у одлази је сукново.

Довиша начелства среза поразног, округа покарзачког Бр. 20369.

Јеласвета Крауц, бив. жена Фридриха Гудовског, чиновника из Босне, чију слику износио, одбела је од свога мужа и том приликом одлази му нећу сину ситног новка и

пикит. Јеласвета је средњег става, облог тела, дугаког лица, сунувања; на једном наизмету вошт јој је поспот на кичи.

Акт Управе града Београда Бр. 53127.

Александар Фали, аустро-угарски војни богуша, који је био упућен у Цркуну, очују је из свога без никакв кичи. Стар је 23 го 24 год., плавих, добро развијен (акробата

лица, плав, очују и бриома плавих, у одлази је сукново.

Довиша начелства среза тростичког Бр. 20428.

Драгути Митровић, зван „Мајмунче“, одговара код кварту саванског за опису грађу, али је у Београду. Стар је 16 год., раста средњег, у лицу сукново и прионалност.

Акт кварту саванског Бр. 11193.

Преворучије се полицијским и општинским властима, да на овим побегним личима учине највишу потеру, и у случају прионалности тражили их уште властима које су потверили надлеж. са опшном на одговоре бројеве акта или дописи.

ТРАЖИМ СЕ

Спасоје, син Ивана Савића, из Ритонског, очују је од куће још 2. овог месеца и до данас се није вратио. Стар је 19 год., раста средњег, мећ, очују црних, у одлази је сукново.

Акт начелства срез. Београдског Бр. 11276.

КРАЂЕ СТОКЕ

Косја Јовићковић, чуварица, из Мана уграде, из ове кратког времена добила динко бели, висока 110 см., матора 10 година, у оба она брва.

Акт начелства округа жинског Бр. 26600.

Обраћа се нашла свима полицијским и општинским властима на ову крађу.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се одлаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 30 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друге претплатнике у општем 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ се продају се по враћују.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орденос Светог Саве четвртог степена:

Д-р Ђоку Петровића, епизикуса округа београдског;

Д-р Милана Дамјановића, епизикуса округа рудничког, и

Д-р Селимара Ђорђевића, епизикуса округа ваљевског.

Орденос Св. Саве петог степена:

Д-р Петра Јовичића, лекара среза неготинског;

Д-р Мишу Михаиловића, лекара среза носавског, округа ваљевског;

Д-р Раисава Биљерани, лекара среза јачинског;

Д-р Јивка Михајловића, лекара среза теминског;

Д-р Гигу Ђорђевића, лекара среза носавског, округа београдског;

Д-р Милана Кристића, лекара среза космајског;

Д-р Слободана Рабичкира, лекара општине београдске, и

Д-р Хуга Хорозица, лекара помоћника опште државне болнице.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 30. новембра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орденос Св. Саве четвртог степена:

Љубомира Пуловића, делотопоја окружног одбора округа подринског.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 30. новембра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орденос Београд петог степена:

Тому Јовичића, председника општине гуњачке.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 30. новембра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орденос Светог Саве петог степена:

Ђуру Савковића, економа из Слатине; Радисава Ђокића, економа из Сибинице; Владимира Пауновића, економа из Лисовића; Благоја Алексића, економа из Вел. Иванче; Радојану Дачића, земљопродаца из Бождаревца; Милутина Трифуновића, земљопродаца из Борка; Живана Станића, земљопродаца из Вранића; Грују Павловића, свештеника из Даросаве; Харитона Поповића, свештеника из Шопића; Драгомира Краљковића, индустријалца из Јуковца; Радосава Милошевића, председника општине из Болече; Обрада Милошевића, председника општине из Умчара; Стевана Петковића, трговца из Ваљева; Јоју Тадића, индустријалца из Ваљева; Васу Илића, предузимача из Ваљева; Драгића Атанацковића, трговца из Ваљева; Василија Живановића, земљопродаца из Станине Реве; Петра Кушаковића, апотекара из Врама; Стојана Костића, председника општине голео-сецке; Онуфрија Поповића, почасног проту из Власотинце; Јована Јовановића, председника општине крагујевачке; Димитрија Степановића, свештеника из Крагујевца; Радка Јанковића, економа из Кијева, председника окружног одбора округа крагујевачког; Гају Прокића, економа из Маслошева; Васу Радосавовића, трговца из Раче; Димитрија Петровића, трговца из Неготиња; Димитрија Адамовића, трговца из Горњана; Радка Обрадовића, из Окружнице; Милована Ристића, трговца из Ку-

прије; Душана Долића, трговца из Свишатице; Љубомира Радојевића, из Слатине; Матеју Милковића, такоџа из Станица; Илију Ранића, земљопродаца из Краљева; Живка Милићевића, економа из Четреница; и Алексеу Нешкића, економа из Величког Села.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 30. новембра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орденос Светог Саве петог степена:

Добросава Марковића, окружног протојереја из Г. Милановице; Радоја Илића, учитеља из Берањовице; Владимира Николића, економа из Милићевића; Марка Поповића, трговца из Новог Села; Петра Николића, судију првостепеног шабачког суда; Борка Куртовића, председника Дринског Кола Јахача; Панту Пауновића, председника општине крупањске; Вану Манића, трговца из Пирота; Алексеу Ст. Антића, трговца из Пирота; Јована Дескатовића, рејтлера из Пирота; Петра Гошњића, трговца из Б. Палине; Данила Ђ. Милошевића, економа из Марковица; Никодија Јовановића, економа из В. Палане; Љубу Рајковића, трговца из Смедерева; Милосава Јовића, трговца из Слатине; Драгоуба Илића, учитеља у Бору; Димитрија Павловића, трговца из Кљажевца; Нестора Вујиновића, трговца из Куршумлије; Недељка Радовића, председника општине уличке; Драгомира Симићанића, свештеника из Равни; Радосава Захарића, свештеника из Кренина; Митра Савовића, земљопродаца из Радољубе; Јојислава Радика, председника општине дубоске; Васу Радосића, судију у пензији; Марка Степановића, председника окружног одбора из Краљева; Ђуру Јеромића, трговца из Иванчице; Милоша Главића, трговца из Чачка, и Драгутина Лазовића, кметулу из Чачка.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 30. новембра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

у Министарство Унутрашњих Дела:

за писара прве класе: Јарка Т. Милошевића и Јеромију П. Протића, писара друге класе истог Министарства;

за писара друге класе Савојскога Б. Гајића, писара треће класе истог Министарства, и

за писара четврте класе Косту Ј. Симаћа, писара пете класе истог Министарства.

Или канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 30. новембра 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за полицијског писара прве класе среза рањанског Милоша Радојевића, полицијског писара исте класе среза моравског, округа пољаревачког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза јанишког Матана Радојевића, полицијског писара исте класе среза рањанског, округа нишког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза златиборског Стевана Пантића, полицијског писара исте класе среза јачишког, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе начелства округа пољаревачког Косту Младеновића, полицијског писара исте класе среза рамског, по службеној потреби;

за полицијског писара прве класе среза пригорског Добрца И. Јовановића, судског писара у остаци;

за полицијског писара друге класе начелства округа крупњачког Гаврила Јевтића, полицијског писара исте класе среза златиборског, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза рамског Николу Величковића, полицијског писара исте класе среза белопаланачког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза моравског, округа нишког Ђорђа Павловића, полицијског писара исте класе среза јанишког, по службеној потреби;

за полицијског писара друге класе среза јадарског Чедомира Бучићевића, полицијског писара исте класе среза збуњачког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза рањанског, округа пољаревачког, Косту Трифуновића, полицијског писара исте класе начелства округа пољаревачког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза прокупачког Живојана Милошевића, деполитарног правника;

за полицијског писара треће класе среза јачишког Јанковића Јанковића, деполитарног правника;

за полицијског писара треће класе среза збуњачког Савојскога Стојановића, практиканта среза крајинског; и

за полицијског писара треће класе среза белопаланачког Милоша Милошевића, практиканта начелства округа нишког.

Или канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. новембра 1911. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРЕВАРИ

од
Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

а) Под граничним белегама имају се разумети како оне, које су од власти постављене, тако и оне, које су постављале *арбитражна лица у споразуму са лицама*, чије се имање гранича с њиховим¹⁾. Стављени пак, кад је то учињено без споразума, имају се подвести под § 252 п. а, ако испуњају појам преваре из § 251 п. а.

б) За разлику од изведене одребе другог п. а. није предвиђен поред померних граничних белега и случај, кад је гранична белега самонамерно подигаута или намештена, те би се, тај случај, ако би испуњавао појам преваре из § 251 п. а, имао подвести под § 252 п. а.

в) За разлику од другог п. а. није такође предвиђен случај, кад су граничне белеге однете, по овој се може подвести под „уништа“²⁾. Јер је у ствари односношћу гранична белега уништена, уколико служи као знак за обележавање границе.

г) Препара кривором и уништеном од власти постављених граничних белега биће у идеалном стипању с истушном поредом ствари из § 375 т. 2. к. а. У овом § се оне радне саме за себе ништавини, као једна прста кривором дела поврде ствари без обзира на то, да ли је тиме извршена и превара „ако кривором од власти постављене знаке поврати“³⁾.

2. Уништавање (поврда у широком смислу), поврда или прикривање тубе исправе (који туђе исправе уништа, поврди или прикрива“ т. 2⁴⁾.

а) Она се прста преваре одликује од осталих тиме, што је средство обмане *уништење, поврда или прикривање исправе*.

1⁵⁾ Уништење исправе постоји онда, кад се садржина исправе не може више ни мало савијати, а поврда, кад се не може савијати онако рагнотом наопакије (н.пр. кад је доказана сагата исправе савијена устед радравања и препртавања⁶⁾).

1) Поврда само сугетрага исправе биће довољна за постојање овог кривором

²⁾ Ул. Билднг 714.

³⁾ У Законик п. а. се и о овом кривором делу говори у глави о прикривању *знака због кривором* (§ 374 т. 1).

⁴⁾ Тако Франк § 274 т. 2. а. Објашњење § 374, к. — Према Билднг-у § 290 уништење је онда, кад је доказана сагата извршена потпуно одступањем издатог једног делог делог дела — било тешко било лако (због случаја), кад испрва има доказну снагу и без потпуно.

дела само онда, кад је услед тога испрва изгубила форму, која се захтева за неку доказну снагу.

2) Ако би услед делимичног оштећења садржине неке исправе престали део њене садржине добио други опис тако да она сад служи као доказ неке друге правно релевантне чињенице, онда би постојала и *делумична испрва*. Тако то би био случај онда, кад би делимично цепањем хартије делимично ишатио дао изглед укинуће ките; али не онда, кад би било надрађивања у китној трговачкој кити извесна белешка, која нема везе с осталом садржином.

3) Без знања је то, што би се писмено могло поново читати после извесног времена од дана, кад је испрва имала бити употребљена⁷⁾.

3⁸⁾ Прикривање исправе постоји онда, кад је неком другим тајним начином одузета *моћност*, да је употребља⁹⁾.

1) Без знања је небути, на који је начин оно постигнуто.

2) Такође није потребно, да је променом положаја исправе у простору.

3) Тајност је потребна за појам ове радње, јер је онда у питању једна прста преваре.

4) Ако би се прикривање исправе подизавао као присвајање исте, онда би постојала *ушта*, а не ово кривором дело. Оно би дало било консумирању уштам.

б) Има се узети, да је и она прста преваре свршена самим уништењем, поврдом или прикривањем исправе, т.ј. није потребно, да је она, који се је имао обманути, доведен у заблуду и у оштећење исте испрви накупу радњу на штету своје имовине. Тако било би ове прсте преваре, кад би А прикрио своју обавезу дати лицу Б, како би га тиме наводио у заблуду, да је она изгубљена, те да га Б не тужи о року за неплаћање дуга, или да пристане на мању суму.

в) И онда важи наравно појам исправе дат у § 147. а. п. а.

г) Испрва треба да је губа¹⁰⁾. По овај случај преваре могао би постојати и онда, кад је извршила њен савласник што је изрично речено у § 247. т. 7 другог п. а., јер је она тада ипак једини делог туба. Ако би испрва била извршена, онда би могла постојати само обична превара из § 252 п. а.

д) У § 104. п. а. говори се о уништавању и прикривању исправе, које се на каквом јавном месту чувају или су каквом знацини на чување предане. Према томе превара из § 254 т. 2. биће у идеалном стипању с овим кривором

⁵⁾ Ул. Билднг 719.

⁶⁾ Тако Франк § 274 т. 2. а. Објашњење § 274, к.

⁷⁾ У § 274 т. 1. законик п. а. важи се: „исправу, која се или сачувана прилази или му не прилази, покрива“⁸⁾. Испрва је, шта се она разуми као „дела туђе исправе изгубљено“. Према томе се то одозво само за случај, кад је извршена *самоуништење* исправе (т. 147 т. 168, Море-Алфред 1910, Мелке 1910 § 397); прста испрва ту, кад је случај, кад је испрва кривором губа туба или како иначе ступио право кад је поном треном треном прилази с тим, да он постане сопственик, кад испрва изгуби делог (тако Кривором) а прста испрва и случај, кад испрва туба, кад је прста испрва изгубљена ствари (Објашњење § 274, к.).

дехом, кад је уништена или прикривена испрала чувања на јавном месту или је била предава на чување напосматрачнику. Пошто је пак прераба теже кривично дело од дела из § 104, и то се има применити из § 251 т. 2.

3. Предаја завоја с поштом, званичним печатом запечатених и с кључевима мислино садржине, као потпуној предности, да се су отворени и пошти на њих извађени (који завајују кесе, пакете) с поштом, који су званичним печатом запечатени с мислино кључевима садржана под потпуно предности предности, знајући, да су исти отворени и пошти на њих извађени? (т. 3.).

а) Ова се врта прераба одликује од осталих тиме, што је средство обмане предаја под потпуно предности завоја, из којег је поштом сви или једним делом извађени.

б) Начин извађања је такви („предаја“), да оне иже учињена никакша измена у општем појму прераба. Ова прераба као свршено кривично дело постоји на име тим онда, кад је завој предан, т. ј. кад је обмунути примом завој, те на тај начин извршено једну радњу штетну по његову имовину.

в) Без знања је, каква је завој. Као пример се наводе кесе и пакети.

г) Завој треба да је званичним печатом запечатен и да се на њему налази читливо садржине. Ако ово није случај, може постојати само обична прераба из § 252 к. а. Захтев, да је завој званичним печатом запечатен, објашњава се тиме, што по правду само за оване завоје постоји безусловна поверљивост, да њихова садржана одговара потпуно, тако да се само овде на основу тогот примана завоја има узети, да је прилика у забаву.

д) Без знања је, ко је завој отворио и новац увео, што се јасно види на начин извађања (знајући, да су исти отворени и пошти на њих извађени?). По захтева се, да је завој отворен и тада новац узети. Према томе ако је завој гласно да неку суму, но што је у ствари у њ стављено, могла би постојати само обична прераба из § 252 к. а.

е) За постојање кривиче потребно је наравно, да је подносила завоја знао, да је завој отворен и новац узети.

4. Службене лажних мерама (до се при мерењу каквих ствари у овању поштом лажним (поправним) мерама на штету другог) (т. 4.).

а) Ова се прераба одликује од осталих тиме, што је средство обмане употреба лажних мера.

б) По себи се разуме, да употреба лажних мера мора бити управљена на то, да се другог нанесе штета, а не себи, те је став „на штету другог“ изаглашан.

в) Не види се, да је учињен напуст од општег појма прераба, те се има узети, да свршена прераба ове врсте постоји тим онда, кад је другог нанета штета, т. ј. кад је лажна мера завета употребљена.

(НАСТАВЉАК СЕ)

ПОЖАРИ И ПАЉЕВИНЕ

(НАСТАВЉАК)

Петролеумске лампе и т. д.

Случајно бубање лампе са петролеумом или осецијом може такође проуз- оковати пожар. Поводом овога да напоменемо, да се петролеумске лампе обично гасе падајући на земљу. Несрећан случај може се догодити само тако ако се петролеум проседе са стране зидила, или ако непосредно дође у додир са пламеном или нешто рабијања резервоара. Експлозија лампе не може никак наступити ако је резервар пун петролеумом. Да би се експлозија произила, потребна је мешавина извесне количине ваздуха са паром лагавог петролеума. Количина ваздуха која се налази у резервару лампе, знала петролеума, треба да садржи довољно осеција да би сва пара, која налази на петролеума, могла бити осецијана. Другим речима: празнина резервоара треба да је знатна.

Мешавина ваздуха и петролеумске паре треба да дође у додир са пламеном на да експлодира. То се може догодити ако постоји слободан прелаз између пламена и резервоара у коме је петролеум. Струјања ваздуха може променити правца пламена и пратити га, кроз овај прелаз, у резервар испуњава експлозивном смешом.

У добро конструисаним лампама или слободан прелаз не треба да постоје, али у трговини има јевтених лампи, које их притевљају, и ако је њихово присуство малу.

Узани китали, који не испуњују цео простор резервоара за њихов прелаз, могу бити узрок експлозије, ако у резервар има експлозивне смесице. Пламен, терни петром, пролази у овим случајевима кроз слободан прелаз, или се на слободни начин издваја производни мазн пламени, који налази до резервоара.

Експлозија је у овом случају толико јака да потпуно уништава лампу, а њене металне делове цела онако исто као и експлозија барута. Ако се на месту пожара нађе лампа нетакнута, или рабијања са металним деловима просто одлежаним, може се тврдити да није било експлозије и ако би они делови били нешто мало уништени. Помињемо, да злочинци често покушавају, да узрок пожара маскаралу експлозивном лампе. Ако се има у виду горе наведено, мора се се лако утврдити истина на основу остатака лампе.

Гас за осветљење и ацетилен.

Мешавина гаса за осветљење и ацетилена са ваздухом може такође бити узрок пожара, којима готово увек претходе јаке експлозије. Гасови обично произлазе кроз јако затворене славине, или кроз струјомере са одшумима, или кроз рђиве сатлањене цеви итд. Потребно је, да оне нарочито поменоме цеву од кучука, које невају еуропе или нећа са гасом за кућни спроводник гаса. Многи излази излажу напуну да затворе само славину на нећу, тако да цен од кучука остаје и даље

испуњена гасом. Док је цен нова, цена експлозивног довољна је да спречи излажење гаса, али ако је стара и отворила, или ако затварање није било довољно, цен пропушта гас на спроводника.

Ако је гас пропуштен у долованој количини, он са ваздухом образује експлозивну смешу, која експлодира са великом јачином и производи пожар, ако дође у додир са слободним пламеном. Исплавају пуњење апарата са ацетиленским гасом произила такође многобројне експлозије, праћене пожарима.

Могућност случајног пожара услед експлозије смесице гаса и ваздуха експлозивна су често злочинци да би створили веровање у случајни пожар. Стога је потребно у овим приликама приступити обилавном испитивању и истраживању, а на овај начин утврдити да ли пожару није узрок злочинара.

Додајмо још, да експлозивне материје као динамит, а нарочито ховачи бурџи и ватрометна теза, могу експлодирајући, или унаљујући се случајно или на непаљење, изазвати предмете који их окружују, и на овај начин произишати пожаре.

Законмерне паљевине.

Говорили смо већ о мотивима злонамерних паљевина, и казали да је њихово истраживање од највеће важности по истражу. Остаје нам да испитамо на који начин злочинци врше паљевање и како ћемо познати злочиначку правду пожара, и евентуално, идентифицирати његовог творца.

Упалавање.

Упалавање може бити директно, т. ј. злочинац може са слободним пламеном директно и омах изазвати ватру и индиректно, али еремно. У овом последњем случају злочинац употребљује диспозитиве који производе ватру тек после извесног промена.

Директно упалавање најчешће се врши приближавањем слободан пламена (мешавина т. н.) запалимим материјама, као: сену, хартији, иверју и т. д. Да би се ватра лаже упала, злочинац нагомилава ове материје на месту које му изгледа најгодније за изазивање ватре, надувају се да од њих неће остати трага после појављивања ватре. Многа злочинци, међутим, рачунају и са евентуалним неуспехом, т. ј. са случајним угушљивањем пожара, или са брзом и успешним помоћи ватрогасица. У овом случају остаци вентачког огњишта (карбонизовано иверје и т. д.) могу би их издати. Да би избегли ово опасност, они употребљују тесна горина, као и. пр. петролеум. Зналајући се лако, он преноси ватру и на гориво које се тече пали. Нису ретки случаји, да злочинац попила гасом наместај, кревете, тенхве, дрвено издвоје и т. д.

Извесни злочинци употребљају за потпаљивање лако запаливе материје, као: сено, петролеум и иверје. Ми смо у претходним један случај, у коме је злочинац потпуно сено покупио издваја од лампе, напосматрао петролеумом.

Директно унашљавање помоћу смеће експлозивног гаса, али помоћу експлозива, прво је ретко, јер злочинци у овим случајевима разликују увек свој живот.

Индиректно унашљавање.

Код овог унашљавања ватра се не јавља одмах, већ после извесног времена, а за потпалњивање употребљају се махом најбогачији диспозитиви. Тако се често налази обична смећа у средина запалјених материја: сена, гружане хартије, амерја и т. д. У овом случају ватра се не појављује пре него што пламен доспе до нивоа материја која својоу оружју. Пошто је светлост смеће релативно слаба, то се може лако сакрити испод каквог већег скупца, дасака, обавезних покривача и т. д. Према величини дела смеће, који је над запаленом гомили, ватра се појављује брже или спорије. Чак и у овим случајевима пад је поштар трајао кратко време, смеће не оставља трагове на основу којих би се могао открити злочинички манир. Међутим, ако је ватра одмах уташена, на карбонизованим материјама наћи ће се масе и сјајан свој стварања, као и карбонизован ентити, који је стварао своју форму. Овај начин индиректног унашљавања употребљаје се често за напале зграда у поштом, јитница, штапа и т. д. у којима има сламе и сена.

Хемијско унашљавање.

Извесни злочинци употребљају хемијске реакције за произвођење индиректног пожара. Као потпалњивање употребљају се и, пр. пакло шведских жигана, привезено на тере где нешто нешто нешто кога се налази — на одстојању који заира према моменту у коме ватра треба да се појави — мали реценцијент са концентрисаном сублимном киселином. Главни материјал, долазећи у додир са овом киселином, унашљује се и саопштавају ватру запалјеним материјама којима је злочинац окружао реценцијент.

За индиректно унашљавање употребљају се још и дугачки ентити од труца, који је један крај у додиру са гомилом доконачног бруста, окруженог запалјеним материјама.

Паклене машине.

Употреба машина, званих паклене, оваквих кинеске се налазе описане у апархистичким брошурама, врло је ретко. Ми знамо само један случај у коме је пожар могао бити произведен на овај начин, али и он није несумњиво утврђен. Помињемо утврђен да је конструкција једне овакве машине врло дала за техничарско ниво математике. Чак и обичан сат — будилник може се употребити на ово. Паклене машине нарочито се употребљају да аутентично помоћу експлозива.

Пожарне бомбе.

Потребно је још поменути индиректне пожарне бомбе, које се употребљају за унашљавање зграда. Ове бомбе праве се на тај начин што се донајест делови белог фосфора растављају у једном делу сумпор — угљеника па се овај раствор сипа у фламу од таквог стања,

или у реценцијент од крпе негде земља. Овако направљен и затворен раствор баца се на место, на коме се налазе запалјиве материје, али тако да се ватра или реценцијент при наду развија. Услед овог развијања сумпор — угљеника се испарава, прво брзо, а онда, који остаје, спонтано се унашљује. Ако се жели да се ватра не појави одмах, треба додати већу количину сумпора да би његово испарење дужије трајало.

Гас за осветљење.

И гас за осветљење употребљаје се за индиректно поштар. Да би га помоћу овога произвели, злочинци не затварају потпуно запалјиву на спроводнику, већ остављају један сасвим мали пламен, а у усудној соби, која је, разуме се, у вези са примом, отварају је потпуно. Услед овог, у даном моменту образује се, нештоглас гаса са ваздухом, експлозивна смеша, која се унашљује приликом додира са слободним пламеном. Ми смо видели један случај, у коме је злочинац скинуо шраф са струјомера за гас, који се налази у кухињи. Прозајени короз отвор, у коме је био шраф, и мешајући се са ваздухом, гас је кроз рђаво затворена врата дошао у додир са слободним пламеном на славини у коридору, услед чега је наступила експлозија праћена пожаром.

(НАСТАВЉЕЊЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВЉАЈ)

И домота Делонг је одмах после овог дојађаја променио стан, пошто се био врло унашљив и накова од оног малог стаја што је примао, није хранио већ неким предостројности. Ма да Хромот набављаше да му дође нпан он не одувиша на нега ни мало, јер како би могао тако што помислити за човека, који да је напришпо злочин не би оставио каснују јер је знао шта иза у њој. Напав га после неколико дана на пјавији, Вилхелм Делонг га позва себи и зближише се још више него пр. Фромон, пак, поче овет мислити о својим ранијим плановима, али не могући дограбити каснују која је сад маријавље чувања реши се да измени план. Он одмах Делонг у Делонг стан под изговором да павари једну већу количину дијаманата и ту га убије, уму му 17000 денара у валути и у новчаницама, што је био понос на пона Фромон, који му је и задао прав удар.

Два дана пробоше; господи Делонг се забригу, јер се Делонг никад не задржаваше тако дуго и да јој не јави, и знајући да је повео знатну суму, помисли да му се највећ десила казна несрећа. Она се обрати полицији, у којој се осеља онај истог нред који је шлале и у другим службама, али полиција ниш успе да мете руку на Фромона и Делона, и открића, која је уинио онај

бравар, који је требао помоћи извршење крађе, а који је био понова ухањен, могао су на Фромона и Делона бити козна. Али, власт одреде да да овом човеку помоћ, која му је као награда била обавезна, те позивајући агент Кадо који је био посредник у тој ствари, тектен да исплате њених, уини да бравар на путу на тврђаву у суд побегне, Каа је овако отпао и тај једини сведок који је теретао Фромона и Делона, нах пустише у слободу.

После је Фромон осуђен за друга дела на осамнаест година робије и сприведен је протаг нивоа године седме у класични завод у Рошфор. Помоћу новца који је стекао крађом он је потпуно неке личности, које су водиле спровод, да му олакшају бекство у случају кад буде покушао, али чак да га пусти, ако буде био злоде. Он је мислио чим се ослободи да убије председника суда који га је осудио и полицијског чиновника који га је оптеретио. Све је било готово за извршење овога плана, али нека „Јавна женска“, која је дознала о томе од једног свог познаника, прозвас све то и власт према томе предузе мере. Јавне спровод и при нахузу на Басетра Фромону метуше лисице и нису му, их скидали до доласка у Рошфор, где су га нарочито препоручили. Доције напав знао да је умро у заводу. Што се тиче Делона, који је усавор побегло на Тулона, нешто су после три године ухањати због крађе извршене у Аутелу-у и кривични сенски суд осудио га на смрт, погубљен је у Паризу.

У соби X 3. од Делона раздваја ме је само крајивањ и разбојник Луј Милот, син овога Корни-а, који је дуго времена задавао страх по пољима Норманије, где се његови злочини још памте. Обућен као чамбас, Корни је ишао е вавара на вавар, пронаољаво трговац који носе собом веће суме и онда трачо причном на неко испушито место, сачекавао их и убио. Трећи пут се ожењо кинило и темом девојком Бернеј од које је испочетка бржљавио кроз своје занимљиве, али није дуго требало чекати па да се види да је и она била достојна њега. Од тада он је погубио у све своје послове. Она је тако исто ниша по ваварима и унашља тако код богатних сељака по доњим Оа, и вави мејх је нашо смрт на дубавном саставку с њом. На њу се нише пута због тога посматрало али она је увек доживљавала свој алби, благодарно добрим коњима који је увек раније спрема.

У 1794. години породица Корни састојала се из оца, матере, три сина, две кћери и миловаћ дубавника. Децу су били нахили на злочине још на њиховој ране младости, било што су их берали да бучу уводе, било да пале жигане. Најмлађи бекша, Флорентина, испочетка је понављала неку одвратност према томе послу али су је „изгнели“ давиш јој да у непежи носи две мње докато главу неке жене из околине Аргентина!!! Дошле, сасвим ослободиле, она је имала за дубавника рабојника Канели-а, који је погубљен у Паризу 1802. год. Фам-

лија је после састапља разбојничку друштину и хришћанску заједницу Кира и Фазеја; она је мучила оне који су становили по саванима, матајући им под палуку унапреду спеху или под ваљан на нове изжарен трх.

Голеи ревносно од полиције кансио, а нарочито од русинске, која унеде да у Брјову ухвати два злода човека, Корни се рани да се на извесно време поучује у околину Париза, надајући се да ће тако наварити траг. Настани се са фамилијом у једној усамљеној кући на путу ка Север и долазио је често сасвим слободно у шетњу до Јајинских Поља, где је сретало готово увек по неког познатог правдица.

— Шта радите сад, оче Корни? рече му једног дана.

— Увек одижу греху (убиство) моја децо, увек велику утеху.

— То је забавно, оче Корни, али те смиса (смртна казна).

— Ех, кад нема кумова (сведона) није то ништа. — Он сам поубијао све саванске којима сам горео табане не бих се данас бојао.

Примио једног изласка Корни сретс једног од бивших козета, који му предложио да обави једну барану у нидарвешкој шлаци. Краја се изприси, поделени плаћу, али Корни се учини да су га преварили. Долазе у средњу шуму он извукте своју табану, показујући је своје другу; овај се сажде да је дохвати; у том тренутку Корни му први главу једним метком на шиптола, обалача га и он својој кући, где је седејући се на глав неспротно догађај својој фамилији.

Ухватила су га близу Верола над је хтео ући на један саван и одвести су га у Руан, предлаж крајничку суду који га осуди на смрт. У међувремену неговте жалбе жена му, која је била у олозбо, долазаше сваки дан да га теши. — „Саушну“, рече му она једног дана кад је био турбојин него шаче, „судуша, Јозефе, говори да те је страх од пси (смерт)“, не прави се дете, а најмање кад бушеи на орани (месту погубеља), сејајеште се саванци (другим козетом).

— Да, рече Корни, било би све лепо и криво да се не таче тачке (глане) али над бубе шарлот (делат) у једне а дивелска (поповедина) а друго стране и провајати тајана (кажари) позваи она. — нема укипања код се човек спрема да прави хрну прима!

— Добро, де, мана те мисли! Ја сам жена али бих тако ништа био на козиту, нарочито с тобом, кој спроти Јозефе! Да, ја ти кажем, веро ми, ја бих тако ништа с тобом.

— Истина? упита Корни.

— Да, да, били истина, удахну Маргарита. — Али, шта та омерити шта хоћеш?

— Ништа, одговори Корни; затим први до крајничке и влику у ходиш: Рошу, зови, бога ти, авасишу или нешто до иззем државног туђиноу.

— Како? повика жена; државног туђиноу?! Кошам ли да поједеш малац (провајати). Ах, Јозефе, кажи ћеш ти утех остатни деци!

Корни буташе док не дође чиновник, а тад онутих своју жену и она несрећна, на основу тога осуђена, би догубљена у исто време кад и он. Милот, који ми је овај разговор причао, најје га никад причао а да се не смеје до суза; на њих он није хтео да се шали са лудостима и да друго је забављао сваки посао који би га могао одвести оуцајци, брату и сестри Флорентина, који су били погубљени у Руану. Причајући о њима и о њиховом спрешету он је често говорио: тако је то кад се шра отуђа, не радиш ја га. И доиста његове су „дигте“ биле мале стране, оне су се ограничавале на једну врсту крађа у којима је се он одликовао.

(НАСТАВЉА СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињени су нам ова питања:

I

Суд општине сеоначе, у срезу подупавеси, службеним својим актом пише: „Јон 31. октобра тев. год. суд је молио уредништво да му објасни: да ли може бити опронтај казне од ватора, т. ј. да ли туђинац може опронтати казну ватору осуђеном лицу и то за дела извршених криваца, које се извршило и суду само на туђу приватног туђиноу, а кад овог не би изаило он се по значини дужности не би могао извршити ни судити по § 397, тач. 2. каз. зак.“

Ове је питање учињено уредништву зато, што се тај случај десно вал овог суда — да туђинац отуђиоком овршта казну ватору, на поју је казну осуђен по туђио истог туђиноа да дело на § 375, а каз. зак., али се кметови овог суда биве противу казне туђиноа и неће да у опште не може бити опронтај казне, — већ хоће осуђеног да *подерину издржаву ватора* ма да је туђино као навај да осуђеном казну опронтај.

Да се кметови са њиховим поступком не би ограничили на о правду ни о закон моли се уредништву „Полничког Гласника“, да на ово питање излозе јавно што скорје своје обавештење, — преко свог листа — како би се суд знао управљати и да усуде тога не би застарела пресуда*.

— На ово питање одговарано:

Одредбе § 17. и 33. вр. суд. поступка и § 397, тачке 2. вр. закона, разио су схватили и тумачене до сада.

Тако, било је првостепених судова који су напалили, да у свима случајевима уврела, зајиног отуђења и кзеве, може принајати туђиној задржати чак и извршну пресуду од извршења, а било их је, опет, који су налазили, да приватни туђиноу могу само одложити посто извршење, али не и са свим спречити, него да се мора тражити најниша милост.

Управне власти, које су извршиле судске или своје пресуде по оваквим кри-

вицама, такође су различито тумачиле поменути законски одредбе.

И поједини писци, који су се бавили оценом овога питања нису сагласни у закључцима.

Све ово, наравно, долази отуда, што су поменути законски одредбе непотпуне. Али ми налазимо, да између § 17. и 33. вр. суд. поступка и § 397. вр. закона има знатне разлике, јер дом се у прили одредбама све нејуге да *осуђа* на од туђе, зато се у овом последњем све нејуге да *овршта*, што га приватни туђинац чини кривцу.

По тој разлици ми налазимо, да кадгод стоји криваца која се казни само на туђу приватног лица, да приватни туђинац опрости кривцу, онда се казна неће извршити ако већ није извршена, а ако је извршена на пресуду постала извршном онда се неће извршавати.

Како се по последњем ставу § 375 а вр. закона, и кривце из ове законске одредбе казни само на туђу приватних, то се, по мишљењу уредништа, неће чинити извршају или пресуде извршавати кадгод туђинац кривцу опрости.

Наравно, да о овоме треба довести потребно решење, изложено на поменути законена наређења.

II

Председник општине горњо-бело рече, у срезу зајачарском, нита:

„Примљено писмо имовине 1885. године, остао је извесан простор утрине општине гор. бело рече, у планини „Туђиници“, непријављен у пописним књигама „Б“ и порезом неотпорећен, усуде чега је овај простор 1902 године решењем окружне шумске управе, у Књажевцу, општин опсорен до прогласа шумске комисије ради ограничења, и од тога времена у овом простору се општин опсорена право укипања а комисија се не одређује.“

Протзе јак 1910 год. општина гор. бело рече, према постојећем распису г. Министра, овај простор општинске управе пријавила је накнадно, уписали у пописне књиге „Б“ и порезом отирила, на кој се алас опсорена право укипања.

Према долазе изложеном утишно моли уредништву „Полничког Гласника“, да излозе у своје шету објаснити следеће:

I Када општина гор. бело речеца плаћа порезу на сву своју утрину у планини „Туђиници“, као што је напред напоменуто, има ли право укипања те своје утрине или нема, и ако нема докле то право нема и по ком закону?

II Ако општина нема право укипања да ли треба да се и даље терети плаћањем пореза, или да се од тога непријављеног плаћања ослободи?

III Ако општина нема право укипања на сву утрину, онда по ли исту има право укипања и по ком закону?

— На ово питање одговарано:

Кад је општина прогласила да у своје време унесе у књиге Б. своју утрину, то тако није плаћала порез на исту издуга низ година, на шта више и шумска управа огласила то земљиште за саопшти део државне шуме све докле, до-

изе се од стране комисије не расправља питање о својина, општина није требала да га уписује за порез.

Када је она то наташ учинила у смислу чл. 35. економског закона за ову годину, кој не остаје ништа друго, него ићи да плаћа порез за све време док не прође шумска комисија и изврши ограничење, па ако ову утрину призна за општину, онда је општина омако избегла плаћање пореза из раније године, или да тражи сада ослобођење од пореза, а да раскида да после плати порез за пет па не шест година.

Што се тиче самог узавлања ове утрине, општина нема права на то по томе једином основу, што плаћа порез, јер плаћање пореза није допало о својина, пошто пореске власти задужују порезом по пријави појединца, не разбрајући о томе: да ли ко тиме стиче или губи какво друго право.

Све дотле док шумска комисија, састављена у смислу чл. 9—12. зак. о шумама, не утврди да је то својина општине, дотле, она права припадају држави.

Ако ко хоће да се користи државном шумом, онто може у смислу чл. 61. 82—89. закона о шумама, под тамо прописаним погодбама.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И НАСАЦИОНОГ СУДА

Одлука опште седнице Насационог суда од 12. новембра 1911 г. № 14213.

Парот, пристојећи суду била је оптужена Р. Ђерка Р. П. зато што је употребила принудно средство то дете побачила на дан 16. октобра 1909. г. и побачају бацила га у реку и С. М. зато што је овај побачај изврши, чиме су себи створили кривичну казину по § 168. крив. зак.

Оптужена Р. признала је извршење овога дела, али се бранила, да јој је средство за овај побачај набавио и дао оптужени С. о коме је пре тога живела у издвољеним односима, и оптужени С. није признао учешће у извршењу овог дела.

Пристојећи паритетски суд је решењем од 12. новембра 1910. год. № 23252, муштом оптуженом испод судије, налазио да није утврђено постојање дела насилног побачаја и ако је оптужена Р. признала да јој је оптужени С. дао некакав наплатак за то, и ако је утврђено побачај детета, јер се декларисан увереним није могао да констатује, да је било на таквих трагова, да је овај побачај био изазван механичким манипулацијама, нити је накнадним прегледом према уверењу № 13647 констатовано, да је било ма најмањих трагова, да је овај побачај изазван и хемијским — унутрашњим средствима.

По жалби државног тужиоца Касациони Суд у III одељени своје приједбама од 23. децембра 1910. г. № 15064

поинишало је напредноману решење а са разлога:

„Како се признањем оптужене Р. на притоноу № 19929 при коме је и на претресу остала, утврђи, да је она попила течност, коју јој је дао оптужени С. и да је одмах после тога побачила дете: а с друге стране, кад акта истраге по овом оптуженом показују, да је декларисан преглед оптужене Р. извршен тек на две недеље после побачаја, који су се трагови од повреде на трубуху или другом којем органу Р. — у могао евентуално изгубити, онда је суд, денећи поменуто признање оптужене Р. по § 555 и 225 крив. суд. пост., у вези и односу с осталим прибраним доказним материјалом, требао да размисли и оцини да ли моменту радња оптужених не садржи нешто елемент, чији сукуп чини правни појам дела из § 168 крив. зак., на појам своју одзук по овом оптуженом доведе“.

Пристојећи паритетски суд није усвојио ове примедбе касационог суда, већ је дао следеће противречање:

„По § 220 крив. пост. суд ће само онда за истинито сматрати што је по прописима овог закона доказано“.

И признање окривљеног по § 225 крив. пост. сматраће се као доказ, ако исто има све услове из тога прописа.

У даном случају, признање оптужене Р. да је она у скоро пошто је попила наплатак, који јој је С. дао, побачила дете, не може служити као доказ да је она употребила хемијско средство — наплатак у цели насилног побачаја, кад лекарски прегледом извршеним над опт. Р. као јединим доказом, није констатовано ни да је она употребила какво хемијско средство — наплатак, нити да је побачај поседница употребе оваквих средстава.

То пак, што се ова констатација код оптужене Р. није могла извршити услед одољеног преседа, не може једном признању дати толку доказну снагу, да је она због употребе наплатка побачила дете, кад се не зна ни шта је попила, нити како је дојство наплатак имао на плод у труби.

Па како овде није утврђено, да је изабављена детета последња употребе хемијских или електричних средстава оптужене Р. у овој сцени, онда овде и нема ни један од карактерних знакова за постојање дела из § 168 крив. зак.

Нешто признање, како га је пред судом изналазала већ декларисан констатација, кад би се усело за доказ о постојању овог дела, било би претпоставка са неравногласном, али таква претпоставка не може се чинити по § 221 крив. пост.

И кад ни других доказа нема о намерном насилном побачају од стране оптужене Р. онда се има сматрати да представљено дело није доказано“.

Касациони Суд у својој општој седници од 12. новембра 1911. г. № 14213 нашао је да су противречности паритетског пристојећ. суда на закону основани, и за то је, усвајајући исте, огласио решење суда за снажно, а примедбе свога одељења одбацио.

Одлука опште седнице Насационог суда од 12. новембра 1911. год. № 14299.

Испед, судија десковачки, пристојећи суд тужио је истом суду М. С. из Десковачи и П. П. из Сербине и тражио је да их суд осуди на казну за то: што је оптужени М. 19. јуна теж. год. у недељу, из акта елора М. Ј. Ђурчије из Десковачи противу опт. Г. П. због тога по меници из 3.500 дин. украо оригиналну меницу са акцентом оптуженог Г. на у месту не оставио другу десковачкију меницу, у чему је оптужени Г. био саучесник, те М. тиме учинио два приваљача дела — дело из § 104 крив. зак. крада и укривање менице из авиачних акта судије и дело из § 148 тат. 3 крив. зак. — фалсификација менице, а оптужени Г. као саучесник истог.

Пристојећи, десковачки суд је решењем својим од 1. октобра 1911. г. № 32199 оптуженог М. за ова ова дела ставио под суд и у притвор а оптуженог Г. ослободио стављају под суд.

По жалби наредног судије и заступника приватног тужиоца Касациони Суд у својој I одељени примедбама од 19. октобра 1911. № 13135 поинишало је поменуто решење десков. пристојећ. суда а са разлога:

„За решење о стављању под суд није потребно да постоје омакне и омиоко околности или основа доказана, како се тражи за ђотину доказ о привичној одговорности оптуженог, већ се, у овом случају, чл. 3 § 161 крив. пост. захтева да има само довољно основа да се може ослатило закључити да је оптужени учинио или помагач дела за које се оптужује“.

Па како се из акта овога оптужена вали да и према оптуженом Г. по закону има довољно основа за стављање под суд, а на име: што је само оптужени Г. као главни и једини дужник имао интерес да се украде никрминована меница, јер је осудили решењем № 18165 јошмо он — Г. био осуђен на плаћање дуга по украденој меници; а када се овај основ доведе у везу са утврђеним фактима: да се оптужени Г. баш у оци дана ове крађе, саставио са оптуженим М.; да се против решења и забранила да три по месеца није плаћало суду, нити да шта изналазало о непостојању менице и толиког дуга, те је то учинио тек по свилу да је меница украдена, а одмах после саставио са оптуженим М. у Властину; што се оптужени Г. јавио брани да се његово писмо (приложено у акту № 17090) не односи на дуг у 3.500 дин., јер се датуму у писму слажу са датумом издавања украдене менице, које околности, у смислу § 118 крив. пост., изазивају представљеног дела и оптуженог Г. у тако те свој вези стоје, да се са великом вероватношћом да закључити: да је оптужени Г. заиста учествовао у делу за које се окривљује, онда је суд погрешно што, према омакном ставу ствари, и оптуженог Г. није ставио под суд за представљено дело. А тек по потпуном ништају на претресу суд ће имати да се

пресуди суда општинског дубовице, али је оту-
марио велику кулу. Он је високог раста, до-
бри изазивач, син.

Депеша начелника среза ревањског Бр. 26033.

Таса Мичић, надничар, из Брање, извр-
шио је крађу 28. прошлог месеца и побегло.
Стар је 60 година, омањен, просед.

Депеша начелника округа крањског Бр. 17360.

Урош Вељковић, из Г. Трешћиница, урадио
је 180 динара Петру Дођићу, из истог места,
и побегло. Стар је 14 год., отако средњег,
висок прас.

Депеша начелника среза пчињског Бр. 18026.

Богољуб Милић, продацу злата Класно
Дутрије, украло је 11 комада злата оно
дутрије под овим бројевима: 1.178, 2.758,
13.052, 12.558, 24.806, 28.319, 0.115, 2.150,
10.304, 10.305 и 10.306.

Депеша начелника округа крушевачког Бр.
14516.

Живко Чачић, тезај, родом из Кулинара
у Аустро-Угарској, који је стацио живео у Вр-
гудима, у срезу тањавском, раније је из куле
Српина Милића, из Пиромана, на побегло.

Живко је средњег раста, сувољан, ушпју
кљешњак, брвова малих, танких.

Депеша начелника среза тањавског Бр.
20785.

Препоручује се полицијским и општинским
властима, да за овим побеглим ланцима учине
највећу потору, и у случају проналазака стра-
жарског их упуће властима које су потврдили
издање, с позивом на означене бројеве лита
или депеше.

Т Р А Ж Е С Е

Милић Танасковић, из Придворице, оту-
марио је од своје куће, и оставио жену и дете.

Он је стар 30 година, нисак, очују смелост,
расто средњег, у цивилном оделу.

Депеша начелника среза јавничког, опр.
смањеног, Бр. 26357.

Велимар, син Милана Ђорђевића, из Ру-
тења, јак IV разреда основне школе, отишао
је од куће још 1. прошлог месеца, и до данас
се није вратио, нити се о њему ни шта си-
мљало. Стар је 11 до 12 година, на једној (и)
ниси има белицу од огреботице.

Депеша начелника среза алексиначког Бр.
17806.

К Р А Ћ Е С Т О К Е

Антониј Милановићу, из Бодушница, поћу
позећу 17. и 18. тек. месеца украдени су два
бика: један длаке жуте, буљаст, а други длаке
беле; оба матора по 3 год. и без ровања.

Депеша начелника опр. моравског Бр. 13047.

Обраћа се пачина сина полицијским и опш-
тинским властима на ово краје.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Христо Манас-Панас-Василоз, познати
војничар и ексцензиор, покушао је 20. овог
месеца, да изотче поштом г. Са. Јакинчу,

познатику олашним, али је био лоше среће,
јер је на путу ухаћен, то га је Управу града
Београда, ланка са 20 дина литора.

Христо је родом из Солина у Турској, а
живи у Румуну у Бугарској.

Као човек, који су полицијски, на путу на-
вештава, познати већ и одлични невлашћани
суседних земаља, он чини често излете у Ср-
бију, Румуну и Аустро-Угарску и ту са раз-
ним друштвом врши разне операције.

затога за крађу, према извештајима бугар-
ских полицијских власти.

Како није искључена могућност, да је он
обилазио и друге градове по Србији, ми му
интересно саопштавамо сав оне, који би
што о њему знали, да то саопште својом од-

елу, с позивом на његов лит Бр. 2013, или
Управу града Београда, с позивом на њен лит
Бр. 44571.

Јашар Езметовић, из Аустро-Угарске,
који је прошле године протерао из Србије као
сумњак, прешао је сада онет овом, само сада,
варовано, под именом Јована Верај, српског
учитеља у Македонији.

Како он сам изјављује, он је веома дошан

Тако је на крају 1908. године, у друштву
са Симоном Милетиновићем и Светозаром Стано-
вићем, из Србије и Хајрихом Номаревићем,
поштом из Румуније, био у Аралу, у Аустро-
Угарској, у затвору.

Он се бави, по потреби, и трговином са
белим робом, а тако исто успешно оперише
и са издашкарима и разним другим криминал-
ним ланцима.

У Бугарској је осуђиван на годину дана

у црну принуду, то га је због тога Управу
стављао под истрагу и у затвор.

Познатику му саопштавамо, како би оне, који што
о њему знају, могли обавештети ово одозле,
или Управу града Београда, јер је он, врло
перверзно, прешао и у друга среза општин-
ских места.

Акт Управе града Београда Бр. 45422.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једнапут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то највише за пола године код сваког полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлежности, а за све друге креталативне у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ се продају се. Укупно се не трајају

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Негово Величанство Краљ Петар I, благоволело је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за архивара Министарства Унутрашњих Дела, у рангу писара прве класе Богдана З. Јовановића, пређањег писара прве класе истог Министарства.

За канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 7. децембра 1911. године у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРЕВАРИ

од
Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

Г) За постојање кривца потребно је паравно, да је извршила знао, да је мера закона.

А) Кривац код истуђене преваре ове врсте разликује се у неопознато врсти:

1° Кривац је трговац и у опште продавац (§ 382 г. 2. к. з.).

1) За појам кривца је дакле овде потребно, да је испуњен један специјалан услов кривичне одговорности, да извршила продавац.

(2) Према § 382 г. 2. продавац се казни и за само државне лажних мера, а ако их дакле није употребио („код кога се лажне мере наду“, било да је с овима што купуо или продавао или не). По ако их је употребио, и тиме превару извршио, онда према наведеној законској одредби превара асорбује ноту државних лажних мера, т. ј. узете је, да постоји не резан стаци између преваре и државних лажних мера, већ само превара, јер је казна прописана без обзира на то, да ли је лажна мера употребљена или не.

2° Кривац је канцеларија („канцеларија за свако криво и лажно мерење“ § 382

г. 3). Овде је дакле специјалан услов кривичне одговорности, да је извршила канцеларија.

3° Кривац је алар („писари, који на продају лажних мера што продају или купују“) § 383 г. 1). Овде је дакле специјалан услов кривичне одговорности, да је извршила алар. Ова врста кривца се сматра као блажија од прве две!

4° Кривац је маслић (§ 389 г. 7). Услов кривичне одговорности је дакле, да је извршила маслић.

4° Кривац је друго које лице, и. пр. појединач, који је што за своју потребу купио и при томе лажну меру употребљено. За њих казни § 391 к. з., у коме се говори о истуђеној превари у опште. Ту је услов кривичне одговорности, да извршила или продавац, канцеларија или алар.

Кад је извршила механика, касеција, писар, кривар и у опште лице, које није тој, он се према § 371 к. з. казни и за само државне лажних мера. Према томе ако би исте и употребљено, постојао би резан стаци између преваре из § 391 к. з. и државних лажних мера из § 371 к. з. („Код кога се јединичне мере као означаје, пол-оказије, сатизије, ниварије чаше ит. наду, да илти у коцу од пет до десет талара, а јединичне мере одузеће му сел“).

У Преваре из § 255. к. з. — У § 255 су предвиђене неколико врсти преваре. У којима није дружице извршио или предузео прописано и овде казни опште појам преваре и кривца код исте. Дооба на преступу и истуђу превару према предности важи и овде. Преваре из § 255. к. з. су:

1. Прикривање, уништавање или узакане тајним недоштитеним начином испод зашта сопствене ствари узакане од надлежне власти ради осигурања поверљивости ради продаје, ако се поверљивост не би могла измилити на други начин потпуно или никакво (§ 251. т. 1).

а) Ова врста преваре одликује се тиме, што је средство обмане тајним узакане испод зашта, прикривање или уништавање узакане ствари.

б) Лажна мије овде управљена на то, да се ко обмане, да изврши лажну радњу на штету своје имовине. Штега потиче из само радње извршиоце. Ова врста преваре постоји дакле самим тим, што је наведено средство обмане употребљено. Зато се ова превара има сматрати као најтежа врста преваре.

в) Противправност је изрично унета у појам ове врсте преваре (недозвољеним начином), те је светост противправности потребна за појам кривца.

г) За постојање ове врсте преваре захтева се један специјалан услов испуњивости. Потребно је на име, да се поверљивост не може на други начин потпуно или никакво измилити. Поће дакле бити преваре, ако се поверљивост може намирити на други начин, т. ј. из остале, имовине лажника.

д) Под законом се разуме и овај случај, већ се у погл. 1 § 255, кад власт ствари само пошине, на их опште самом господару нити на хранење повера, или кад господар или у опште дотичном лицу власт каже, да изнеме ствари отуђити, потрошити или упропастити не сме.

4) Према ст. 2 т. 1. § 255, извршиоци ове парочне врсте преваре могу бити и:

1° Чувар узакане ствари. Ако је чувар јавни ошумател. § 182 к. з., он се казни казнити с обзиром на § 181. к. з. Чувар који би ради обмане прихватио, могао би тиме извршити појам преваре и утају, која ће бити у идеалној стацију с правим кривичним делом.

2° Свако друго лице без разлике. Но да би ово било кривац, потребно је паравно, да зна, да су ствари узакане.

2 Тајно одузимање ручне залог даје поверљивост по уговор, ако се овај не може на други начин потпуно или никакво измилити (т. 2).

а) Ова врста преваре одликује се тиме, што је средство обмане тајно одузимање заложене ствари. Не пошине се као у т. 1 поред одузимања тајно прикривање и уништавање ствари, ни о ово се радње могу подвести под појам „одузимања“.

б) И ово је парочна врста преваре као и претходна и из истог разлога (т. 1 б).

в) Противправност овде није унета као специјалан елемент.

г) И овде је потребан иста специјална услова никриминације која код претходне прете преларе [н. 1. г].

д) *Наравноћа* може бити као и код претходне прете преларе сваки био разлика [она], који по уговору нонеруеу прелару [дале] ма од кога, т. ј. било од њега било од кога другога рачуна залогу тајно од овога одузме.

3. Захтевањем судица *извесне покретне ствари или вредности те ствари, на који се има право, али који је ту жидицаљ ме узео тајно на притежање лица, код кога се он налазила* [т. 3].

а) Ова прета преларе одликује се тиме, што се објана састоји у навођењу некоег средством туђе, да изади какву ствар или да плати вредност какве ствари од навиришона тајно већ одузете лажним претстављанем, да она није узета, или, прикривањем или изолжавањем истине о томе.

б) Ствар треба да је покретна, да се на кој има право, т. ј. да припада нечијо имовини, и да се тражи судским путем. Ако је не би захтевао судским путем, прелара је постојати само онда, кад је испуњен појам преларе дат у § 251. к. з.

в) Ова прета преларе свршена је самим тим, што се судским путем захтева ствар или вредност ствари тајно узете. Није дакле потребно, да је притежаваљ ствари био наведен, да у забуду плати вредност ствари, т. ј. да учини нешто на уштрб само илара, јер се велико само, захтева, а оем тога се долаже: [Она] ће се назвати а онда, кад бивши притежаваљ, никакву штету због тога претрпео није.

VI. Продаја робе извесног квалитета под видом робе бољег квалитета по што је она у ствари, или лажне робе под видом преле од стране захтеваља [§ 256. к. з].

а) Она се преларе одликује тиме, што се објана састоји у навођењу у забуду при продаји робе лажним претстављанем о њеном квалитету прикривањем или изолжавањем истине о томе.

б) Од општег појма преларе није учињен никакав изузетак у погледу питања, кад је ова прелара свршена. Потребно је према томе да постојеће свршене преларе ове врсте, да је произао у забуду о квалитету робе исту купцу.

в) Потребан је један специјалан услов никриминације. Наравноћа треба на оно, да је захтеваљ или трговац. Захтевањем овог услова никриминације објашњава се тиме, што се веће поверење у погледу квалитета робе поклаже у онога, који ју је сам изradio или који може трговце у друго које лице. Ако би према томе друго које лице навиришона какву продају, могла би постојати само прелара из § 252. к. з.

г) Законодавац наводи за пример преларе ове врсте продају злата, сребра и драгоцености [н. пр. кад они, који злато или сребро обделавају, без намере и свог имена лажно злато или сребро продају, или га за чистије, него што је, продају.]. С обзиром на то што се у злату, сребру

и драгоценостима публика мало разуме, се према томе од златара и трговаца с драгоценостима купује више на веру, него од занатиља и трговаца с другим робом. *Целим* злати, да се § 256 одговори на златаре и трговце с драгоценостима. По ово мишљење је очигледно претивно закону, у коме се вели: *Кад занатиље упуштајувајући свој залаз прелару учине (не чини се дакле разлика међу занатиљама), н. пр. кад они, који злато и сребро обделавају...*

д) Деоа на престану и истину прелару према вредности важи и за, ову врсту преларе.

VII. У § 383 т. 2. к. з. предвиђена је једна врста истуљене преларе: *Издавање новца од мање вредности под већу вредност при извару или иначе при промени другог, који тецај новца не поклаже и обавља вредности новца. Ако би вредност штете лажно обманути преларила жеру означену § 391. к. з., постојала би наравно преступна прелара из § 252. к. з. За постојање притца потребно је, разуме се, да је извршила евантап тога, да је вредност новца мања од, веће од вредности, под коју га он излаже од, прима [напавице звати дакле умисајноћу].*

VIII. У § 382. к. з. предвиђене су две врсте истуљене преларе:

1. *Уметање ствари мање вредности у брашно, месо, дој, повас, сир и друге сличне ствари* (т. 4). Ако је ова врста преларе преступна, има се применити § 252. к. з. За ово дело се казни, и ако ствари у питању нису никоме продате, и ако дакле прелара још није ни покушаја јер се оно не захтева, казни се према томе и за само уметање других ствари, т. ј. за једну *ипримену* разлику преларе.

3. *Уметање у брашно, месо и гоље подобно одозло боље робе а одозло лошију* (т. 5). И овде важи исто што и за претходну врсту преларе [н. 1].

(НАСТАВЉА СЕ)

— 482 —

ПОЖАРИ И ПАЉЕВИНЕ

(НАСТАВЉА)

Изази само од себе да и остали диспозитивни за улањавање, базирани на хемијским реакцијама, могу послужити за премење злонамерних паљевина, али би нас далеко одвео кад би их овде ове избрзали. Они, које смо описали, најтипичнији су и најчешће се употребљају,

Констатације на лицу места.

Правилном изласка на месту пожара или паљевине треба, пре свега, изаћи оно место на коме је ватра почела. Ако је ватра базирногено угањена, оно место може се лако открити по некој количини сагорелих материја на њему услед дужег трајања ватре.

Пошто је ово место открито, треба утврдити природу остатка изгорелих материја. Ако је ватра била потпуно изагњена, сеном или авером, ове материје

могу се често познати по облику и изгледу сагорелих остатка, који често нису потпуно изгорели, већ само карбонизовани, али не сасвим а оно бар делом. Овом приликом не треба изгубити из вида да је сагоревање знатно задржало ако су ове материје претходно биле попуњене петролеумом. У овим случајевима могуће је још осетити карактеристичан мирис петролеума који је, у највише прилика, доказ злонамерне паљевине.

Помињемо овом приликом длачичину, у циљу што сигурније изазивања ватре, нагомалавају оно њене почетне тачке што важи лако запаливањем материја, или ову тачку преносе што ближе месту на коме ове материје обично стоје. Констатовање остатка запаливањем материја око ове тачке, на месту на коме се обично оне не налазе, или њено откритице у непосредној близини оних материја, драгоцен је, дакле, знаци за решење питања о томе да ли је пожар случајан или злонамеран.

Почетни пожари у извесним случајевима — кад нема довољно ваздуха — гасе се сами од себе, као и пр. у маљин, терметички загорених собама. Да би избегли ову евентуалност, обзирани злочинци старају се да произведу довољну ваздушну промену на месту потпуногавана ватре. Констатовање овог еалта може бити од велике важности по истрагу. Ако се одведеу, у коме је појачане пожар одмах угањен, нају, премо обичаја, извршени прозори а ватра, услед чега је настала промена, ова констатација доказиваће један неопобан злат. Разуме се, да у сличним случајевима треба утврдити, испитивањем оних који су при дошли на лице места, стање овог места у моменту њиховог доласка, јер се лако може довести да су и они сами потпуноправни прозоре.

Један пример упућаја на месту пожара.

На примера који наводимо, у у коме је репродукован један од наших рапората поводом једног покушаја пожара, увидеће се најбоље како у сличним случајевима треба прихити упућаја на лице места.

... У стану реченог Г... појавио се пожар око њекеу 27. и 28. новембра. Залата потпуногено вештака био је да, по могућности, констатује да ли је један пожар био резултат злочничке намере или не?

Кућа, у којој станује извесног Г... састоји се из једне куће до које је долазак спољним басеицима, а која је, комоу рачу, у вези са једном собом. Она соба у вези је са једном малом собом (спавалном), а из ове се, изет, кроз једну рупу, може допести у купину. Спољне стенице воде још и у собу на тавалу.

Једне стране и узане стенице воде из куће у другу, пространу собу на тавалу, која је у вези са две ниске усудне собе. Све су ове собе обложене дрветом. Г... премо његовом сопственом казивању, не станује већ од дужег времена у овој кући, већ код рођака у селу. Највећтај овог напуштеног стама врло је прихитан и без вредности. Овај

су готови сасвим празни. Човек је подјасним утиском да је из куће однео већи део намештаја.

Види се да се ватра прво појавила у соби на тавану, од савалних стеновица и изаша савршом уличи. Испитујући изгоретине, потписати је нашао остатке једне бутале специјалног облатка, сачице бутале од угарских минералних вода (Хуваши Јаоши); затим делове једног старог сандука и једних грабља, доста дугачке и карбонизоване делове ентала од лампе, остатке нована Courcier du Vignoble и l'Express de N... Један чококт виноне лозе, сачица дрва за потпаљивање, остатке шверја, раговних дрва, хартије итд. Све ово било је више или мање карбонизовано. Поред овога, потписати је нашао и старе крипе, делови карбонизовани.

Ватра је знатно општевала кроз.

Улазећи у кућу потписати је нашао, на једном столу, енталу, величине отприлике 400 км. сантиметра, испуњену делови петролеума. На једном другом столу налазила се друга мања ентала, са стакленим запущеним, такође испуњена петролеумом, и старе крипе потпуно сачице онима нађеним у остацима пожара.

У кујинском ормарију нађена је једна бутела облатка и величине оне, чији су остаци нађени у пожару.

У соби за становање налази се само један кревет, и то је цео њан намештај, а испод њега друга почетна тачка пожара. Ту је одело делом карбонизовано, старе крипе, једна плава, округла капа и шверје и тако изгорело. Пламен је знатно оприлео плавој соби. Г... признаје, да је нађено одело његово.

Греха почетна тачка пожара била је у кућу, где је нађен један ентала од лампе, дугачак 45 см., који је на сабожном крају био карбонизован. Овај ентала, који је још задржавао на петролеуму, налазио се на једном сандуку, и једним крајем био је угуљен у гомилу дрва и сламе. Дрва су такође била позивена гасом, а тако и што и грела уз коју су она и слама били насађени.

У кућу је потписати узхватио једну лампу, којој је потпуно одговарало нађени ентала.

Суседи, који су допринели одмах у почетку пожара, нашла су и однели, у циљу предавања власти, три бутале, од којих је свака садржавала по литар гаса; четврта бутела била је готово празна. На палучанима и кеџама Г... које је, по сопственом припадњу, носео оне вече кад се ватра појавила, потписати је констатовао мирис петролеума, и с тога их је узхватио.

Поред овога, потписати је у соби на тавану нашао гомилу сена и лако запљивљиве материје, која представља, вероватно, четврту почетну тачку пожара. Уз ову гомилу запљивљиве материје налазио се и малесан број дрвених досака.

Све почетне тачке пожара биле су врло вешито распоређене, и да ватра није на време огањена, оне би, несумњиво, узалиде неку кућу.

Скуп ових тачака, њихова многобројност, а нарочито присуство петролеума,

доказују несумњиво да је овде у питању запљивљива покушај палевине. А материје употребљене за произвођене ватре — које несумњиво произишле из самог стана — распоред почетних тачака пожара и кепели сопственика Г... допуштају потпуносан вештаку да закључи: да је сам Г... творца овог покушаја.

Истраживање петролеума

Хемијском анализом палуча и кеџеле биле су потпуно утврђене наше констатације. Она анализа крипе се дефинитивно петролеума. Ово се ради на тај начин што се на сумњиве објекте пушта пара палуче воде, па се она паром доспева испуњавајући станицу цев. Водена пара повлачи са собом састојке петролеума, који се, са водом, евакуишу у једном реципијенту после кондензације у охлађеној стакленој цеви. Карактеристични мирис ове мешавине познатије јасно претрети петролеума на предмету који је испитивали. Боље је пустило водом пару на сумњив предмет него самог предмета мећати у реципијент са водом.

Састојци петролеума могу се скупити и екстракцијом помоћу етра. Овом приликом познатије, да они врло добро остају на предметима, на чим и онда кад су они близу ватре. Према оном, они се могу открити хемијском анализом и онда кад су испирени.

Врше почетних тачака пожара

У горе наведеном примеру налази смо да је алогичан, у циљу уапљивања куће, био припаднику три а. вероватно, и четврти почетне тачке пожара. У пракси су ове тачке врло често многобројне. Због тога, сасвим природно, мисли да се ватра, моу би назвао само на једном месту, може угасити из овог или оног узрока, узех чега би му и план провао и алогична намера била безбедноћа. Он потпада ватру на више равних места. Откриће ових места може, дакле, послужити као доказ алогична намера. Међутим, на случај удара грома ватра се јавља, као што смо већ поменули, на више разних места.

Опасне крађе и пожари

Извесни крађавци, пошто покупе све стари од вредности, уапљају пошекал покривене куће, апартмане итд. да би на овај начин прикрили извршене крађе. Личности, које су упознате са овим свако, искористићу га и уапљају своје робе да би дошло до осигурањих суми. Оне, разуме се, рачунају на брзу помоћ ватрогасца ради спасења куће. По њиховом мишљењу, разбијен прозор или објеве врата довољни су за обману правосуђа у овим случајевима.

Пример

Рапорт који наводимо, а који се односи на један случај овог рода, типичан је у погледу констатација у овим приликама.

Покушај пожара у дућану А. Х. у Н.

Место покушаја пожара. Дућан Х... налази се у улици У... у приземном спрату куће у којој је казана „Круна“. У облику је дугачког правоугаоника, који је са улазе затворен вратима и излогом, а задњом страном у вези је са кујном простором врата ширина 90 см. На овој истој страни, а у земљишту, налази се јаш једна врата, која воде у подрум. На оном се налази само један прозор, и он је брањивао затворен гвоздени решетком, на којој нема никаквих трагова од покушаја насилног отварања.

Кућа је, помоћу дрвених стеновица, у вези са апартманом, који се налази на другом спрату. И апартман је, као и приземни спрат, у облику правоугаоника, а састоји се из једног салона, са улазе, два мања алкона и собе која је у вези са кујном помоћу поменутих стеновица. Салон и два алкона налазе се над дућаном, а соба је над кујном. Све ове одјеке у вези су једна с другом помоћу врата. Из другог алкона, који је поред собе, прост излази врата излази се на главне стеновице куће. Цео апартман, рачунајући у олај и дућан, има овита два излаза: један на улазу кроз дућанова врата, а други на главне стеновице прост излази врата на алкону првог спрата.

Дућан са две почетне тачке пожара. На 3-20 м. од врата налази се једна транспарентна тега, висока 90 см., која дели дућан на два дела. С десне стране оне тегае остављен је пролаз, ширине 95 см. а у самој њеној испуњени налази се једна почетна тачка пожара, али то није она на којој се ватра најјаче развила. Са ове лете стране тега, а растојан од ње пролазом, налази се дућански орман, нисок и дубок по 1 м. а дугачак 2-30 м. На овом орману, изнад кога се налазе равни испуњени равном робом, појавила се најјача ватра.

У задњем делу ормана налази се једна друга тега — цупа — дугачка 3-80 м, ширина 75 см. и нискога 80 см.

Отприлике на 3 м. позади ормана, на коме је ватра уапљена, налази се резерва петролеума, а на земљи једна велика и огрушена ентала шверјеца, испуњена са своје садржине.

У дућану се налази велика количина бавилске робе: пацети дигурије, флаволи кучи бонбона, кес с макронима и резалицама, мултростране поштаске карте и т. д. Овшти утисак дућана у погледу чистоће и свесне робе иза је позитиван. Многа роба припањана је и ватреда доста стара.

Почетне тачке пожара. Прва ватра била је уапљена у једном углу намећу зида и ормана. Сва роба, која се налазила изнад ватре, па и један део горњег дела ормана, потпуно су поробљени и поцањали. Карбонизовале, које иде одозго на горе, припањан прегрзга испуњености ормана. Станале змаше, у којима су биле бонбоне, разбијене су. Поред овога, налазе се још и остаци једне испуњене равноте и два потпаљивача ватре од албета.

За уапљивање ватре под тергом употребљене су старе крипе, кошуке и један

картон. Све ово било је на једном спидку од биспита. Ватра је уништила само један део овог материјала, а остало је уапшено. Доња део горње стране теже, као и епиде, веома су карбонони.

Потписати није могло констатовати употребу петролеума за потпаљивање патре пошто су оба места, на којима се патра појавила, била обично поплавена полом од затворацаца приликом гањева пожара. Могућно је, при том, да је на ливне потпаљивање патре употребљен шпиритус.

(СЕРИЈА СБ)

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

Hugo Friedlaender

Спиритистички медиум Ана Роте.

Ми се називамо у једном граду, у коме су природне науке учиниле добре напретке. Али како се народни живот бави посматрају, онда ће се увидети, да се ни још увек у велико налазимо у средњем веку. Празноверница је још у јавној мери раширена у ширеним народним масама, тако да се не би могло замислити да је то још могућно. У престоници Немачке, у негровити интелекције младе чак и код образованих кругова припошљива, која живи потпуно не предвиђен. Готово у свима немачким судским расправљама изграђују се улогу „духове“, које приписују будућности на беланде, извесног талента, на карта, пламена од шпиритуса и на линија на руци. У Берлину постоје извесни број пратара, које бацају карте и које имају тако много шутерија чак на изабраних друштвених кругова, да се морају на дан раније пријављивати телеграмом или писмом, ако желе, да у опште буду прихваћени. У најелегантнијим скупштинама и аутомобилима долазе се овим „Сибизма“ најотвореније даље а понавља и то годна, да им се за новац открије будућност. Не мале је распрострањеност и спиритизам. Пре 20 година у селу Ресуу код Вердера, један седамнаестогодишњи сеоски дечак направио је шалу, бацајући се с вечера крозмирија, таширија, чапаша итд. Пошто је младич ову шалу понављао свакога вечера, а предмети тако бацани као да долазе, то се овој појави није могло наћи урону и ослем је издало унасан страх. Они су били уверени, да су то били духови, који су свакога вечера прилазили. Трећегг вечера оштри страх био је тако велики, да су сегаши одлучили узмачити свештеника, да се потруди да заједнице куће. Свештеници ове тако се свештени молитвеником. Помогли дечак, који се звао Карл Волтер, није се до забринути присуством свештеницима. Код се душа појавио у тајанственој кући, тада су пољаци приносили спаљали. Али напорно они су почели дејствовати. Дознати су ташири, чаше, крозмири; било је загометно одкуда су долазили сви ти предмети. Тада најодлучити заузла кроз ваздух један ташир и удари доста јако

господина попу у леђа. И сам пона сада је мало поплаши и рече: „Други сутрађаши, против таквих сила не остаје нашта друго него да се мотимо Богу“.

Кад свештеник није могао ништа учинити духовима, онда су се претстављали саседи обртали позицију. Тада је жандармерија заузела позицију у тајанственој кући. Тој реалној сили брао брао је пошло за руком, да утврди, како опасни дух није нио други него својски дечак Карл Волтер, који је измао заку и окретну руку. Жандарми су повели собом младича и духови су престали. Карл је одговарао пред судом због преступног прављења перада и намерног оштећења ствари и осуђен на неколико недеља затвора. Када је на осуду баба оптуженог обешчана пришла столу одређеном за сведоке, тада се случајно затрела и почела звекати једна чаша, а баба је пречекула: „Вампир, вампир!“ на то је у сали настао оштри смех. Прелесници је јнао муке да ухвати бабу. По свршеној процедури Карла је ангажовано крај, дворска мајорина Ресир, који је сине даво да прелете у берлинској зграјској бази. Али тој је ангажман трајао кратко време, јер Карл, као што се чуло, није био погодан за шутења.

Неколико година доцније осуђула је порота 1/2 од средњег суда у Берлину због превара на 1 1/2 годину затвора господу Велеску Телесер, једног од „напуњених“ медиума. Већи суд сустиже је ову казну на 6 месеца. Правни саветник Вокнер, који је брањео ту жељу, изјавио је: Кад ја платим узаминују три марке какавом оспенару, на овај не изведе ништа природно, и ако је то јавно обећао оглашава, онда се ја у том случају никак не могу осећати превареним у износу 3 283 казаногг занака.

Године 1835 окупила се на спиритистичке седнице извесни број разгудних грађана, на Диселдорфу, међу којима је било и новине виших ошенира у останим. Био је прокламовано, да седе на часу реч, тј. сви присутни обавезали су се на часу реч, да неће чинити никаквих обмана, и да неће ништа предумишати, што би се могло означити као пређавне познатих духова. У ово друштво био је укључен и један млад писар, данашњи универзитет Д-р Ханс Хајну Еверс. Он је једнога вечера спустио у цеп свога суседа једну новчаницу. Тај мачевар буде откритиен и млад писар забележи да Еверс изазове господу на двојбу, али сви писарици одбациу позив са изазовом, да Д-р Еверс није способан да давање дозаволења, јер је прекршио своју часу реч. Војни суд части ипак је одлучио, да се двојбу мора обавити. Часовни тога суда због такве одушке били су вређаји, те услед тога дошла ствар пред редовног грађ, суд и била предметом једног великог процеса.

Године 1901 била је извештена берлинска позиција, да се код неке госпође Ане Роте, у Шенебергу, држе спиритистичке седнице, на које се наплаћује као улазница 2 и 3 марке. На седницама се приказују појаве духова, кретања астралних, игре двојом и друге сличне ствари.

Шенебершки криминални комесар Леонхардт и берлински криминални комесар Крахт са позитивним агентом, господином Вилсмангер, изајали су себи приступ на седнице. Једнога вечера, у децембру 1901 испало је да руком криминалним комесарија, да међуиму екипу обрзави и да га ухапсе. Госпођа Роте одговорила је у марту 1903 пред другим провинцијским судом у Берлину због преваре. На претресу је председавао председник суда, правни саветник Гард; државна тужилац био је државни правобранилац Фрид Хајн, а бранителу оптужене били су адвокат Д-р Шапалт и адвокат Д-р Вилс Таге. На претресу, који је чинио неколико дана занако неогуттурни смрт, позвала се, да је број верних спиритиста био разгудан и да је међу њима било чак и људи од науке, који су заузимали високо положаје у државној служби. Интересантно је било посматрати онеспиритисте који су се појавили као сведоци, са какавом су вајшошћу и са каквим сажалимим претреним гласом на „верније“, тј. на оне омирте, који нису веровали у спиритистичка чудеса. Тужба је била подигнута због 61 свршене и због 9 покушаних случајева преваре. Ошуджена госпођа Ана Роте, рођена Јоз, рођена је 1850 у Алтенбургу. Ину међу био је казација. Била је прилично висока и ватна става. Њене валине очи имале су неки неспријатан жар; њене узане уне биле су стиснуте, а њени прети покретали су се у нервозном немиру на огради престога одређеног за оптужене. У осталом она је мена чинила бадну слику; сем њених необично великих; страдних очију на којој није било ничега извешавајућа. На питање председничког изјавила је, како је отпразила пре 12 година узору вереник њене зери. Пошто је он већ давно био сараван, она га је издевала у своје стану да седе као обично на сони; она је о њима и разговарала. Још као девојци од десет година она је издевала лица, која други нису могли издеати. Кад је она описивала настај тих лица, казала јој је, на кога од њих двоје умрлих лица значи тај оне. Због тога су ау спиритисте признали као извесног медиума. На захтевање других она је држала спиритистичке седнице, али то никада није чинила у виду занака. Од пре четири године био јој је импресио неки Јонс, бивши учитељ. Са њиме је она по изричном позиву била у Паризу, Царизу, Виену и у многим местима Немачке и свуда је држала спиритистичке седнице. Јеич, је отпразила велику пренску и приредила седнице. Она је дуго прелева становања у Шеницу. Пре неколико година прелесила се на Шеницу у Шенебергу код Вердера. — Предс: Како сте дошли на то, да своје седнице отпразите молитвом? Ошуджа: На то же живот је за мене једна молитва. — Предс: Опшуджа су Вам биле те молитве. Јесу ли оне биле прелаво слободног надахнућа, или сте их узели на намаг? Ошуджа: Кад се ја молим Богу, молим се тако, на које ми дође на намаг. Понављаме чак познато читање из немариче. — Предс: Када је на седницама престојања Ваша

свест? Огњунж: Чим су ме људи шпиро погледали у очи, ја сам падала у тако звани стање транса. — Предс: Како Ви објашњавате то? Огњунж: То не могу бити никакво да објасним. — Предс: Напослетку Ви сте се увек поново осмислили, шта се после дешавало? Огњунж: Ја сам тада говорила, па сам потом уједно поново падала у бесвесно стање. — Предс: Попадала је као додатак Ваших саопштења било заједничко једно? Огњунж: Да, какавда, али ја сам се за то напослетку одохла Богу. — Предс: Веле, да сте Ви по неки пут и за време Јаза губили свест? Огњунж: То је тачно. — Предс: У трансу Ви сте, кажу, водили разговоре. Кроз Вама уста говорили су духови унутрашњих људи? Огњунж: То сам чула, али ја то не знам. — Предс: Ви сте се разговарали са Павлом Фединицом и Уши-гласијем, а нарочито са неким дететом, по имену Фридриком? Огњунж: Каку ми то. — Предс: Па зар Ви баш никакво не знате, да сте са Фридриком стајали у неки? Огњунж: Не знам. — Предс: Раније сте били најавили, да сте се разговарали са духовима своје помере деце? Огњунж: Јесте. — Огњунжа почиње да плаче. — Предс: Прва салина била је у Вашем стану у Шенбергу 19. октобра 1900. г. Каку, да је тада било присутно врло мало особа, које су јединствено укупно око 130 људи? Огњунж: О томе се ни сам бринила. — Предс: Напослетку седнице су биле многобројно посећиване и то је, веле, доносило добар принос? Огњунж: О томе се нисам бринила.

Као први сведок саслушан је криминални комесар Леонхардт: он је 19. новембра 1901. први пут по службеном налогу присуствовао седницама оптужене. Прво једнога познаника добио је једну ухушавицу за три марке. Пошто је ступио у једно предбеле, у коме нема ништа што би било у очи, уведен је у једну побочну собу, која је била готово савијена празна. У соби је био само један прилично велика стол, наслатик неким покривачем. Око стола стојале су столице, које су биле већ скоро све заусте. Госпођа Роте седела је на једном крају стола у близини прозора. Пошто се њоу очекивали други гости, отпочела је седница, коју је отворио Јенч једном поповском приједлом. Тада је соба постала мало мрачнија. За време док је владала дубока тишина, пада је госпођа Роте у једно стање слично оно, али је при томе држала очи отворене. После малог времена почело је савестице цвеће, које је изгледало, са тамна. Он је отприце понастро госпођу Роте и приметио је, да она левоу руку чини неке сумњаве покрете према својим ногама. Једном је имала у левој руци и једну лампу или померач. Он је већ првог нечега дошао до уверења, да је у тој игри само превара. Предс: Није ли Јенч објаснио, које особе говоре из госпође Роте? Сведок: Јенч је рекао, да из госпође Роте говори дух Павла Фединица, Чингизаја, а нарочито дух дечака Фридрике. — Фридрике је говорио јасним дечијим гласом, али — тако исто као и сама оптужена — са једним јасно обележеним савесним дијалектом.

— Предс: Јесу ли тим дијалектом говорили сви духови из госпође Роте? Сведс: Јесу. — На питање бранилаца изјавио је сведок, како је он био уверен, да је оптужена и у стању транса била при поступку сведети. Он је видео, како оптужена за време свог побожног стања транса, са полу-отвореним очима тачно понастро присутне. — Бранилац Д-р Тајко: Ја ми сведоку познато, да и хинотисане, личности, ма да су довели хинотисане, често нису држе отворене очи? Сведок: Ја сам био чврсто уверен у то, да је оптужена тачно понастро гледала. — На пада питања изјавио је сведок: Салина, на којој смо хтели обележити максималне госпође Роте, одржала је у Јенчиовој соби. Ја сам се старао, да будем у близини госпође Роте, и за то сам оио на софу. Са криминалним комесаром Крахтом био сам се споразумео, да обележити максималне госпође Роте, као се буде хтела прохурирати цвећем. Зато смо пречекла на прво долазана цвећа из вазлуха, које је госпођа Рота прелазила једном понављају, који је седео према нама. У томе тренутку сачио је Крахт, винуто, дојој и узхватио чврсто оптужену за обе руке. Ја сам притрпао. Госпођа Роте изгледала је прво као да је пала у несвест, али је напослетку стала да се шапе своје снагом. Гледаоци су у први мах стали на страну госпође Роте, али ми смо им онда скренули пажњу, да ми радимо у име закона. Кад смо уздишавали из собе и кад је госпођа Јана Винслер хтела протрести оптужену, она се окривала и рукама и ногама. Напослетку је увидела, да јој не познате опаране, и тада смо напали у једној доњој суњки, коју је у виду лева носила око тела, 157 цветова, а у то померања и змикувања. Јенч се трудио да нас увери, како цвеће није било под Роте, већ се оно по свој прилици услед неправичног налаза „материјализирао“. — Предс: То госпођа Роте, шта Ви узмете на то? Огњунж: Ја сам дошу суњку, коју сам купила у Паризу, наизаула тако, као што обичним и сваку другу. Прво се рекло, како имам неки цип на дошој суњки, па онда како на њој има нека доштруна покрета. Треба само водети суњку, на да се појни, да у њу није могуће сакрити толико цвеће. — Сведок криминални комесар Крахт потврдио је сведоку Леонхардтову изјаву: На првој седници, којој сам ја присуствовао, чуо сам куцање, којим су духови тобом објављивали свој доказак. По тој је Роте прихватила пала у трансу. Она је прво дакле нека општа религиозна објашњења, говорила о дубави према ближњем и казала: да људи морају напустити људске ствари и да своје мисли управе на издимаљске ствари. Да бих се направно био мало сумњивши, ја сам испрочио један истинит доживљај. Причао сам како сам, док сам био у гипнотизији, присуствовао једно недеље служби бојској. Тада сам познатио, какав би утисак учинило, кад би нека наједанпут бацио једну гранату у побожну цркву. Непоредно за тим чуо се пуцањ; један млад човек пуцао је на свештеника, који је служио са свом.

Јенч је приметио: „То је пренапрежање ала“. Потом се сто подигао неколико пута и госпођа Роте пада је у трансу. Она је наједанпут репла, како види једну лесулу шуму и у тој једног статора госпођина са прозором пуном брадом: Ја сам рекао: мој доштор отишао је просеу, да му брзо Госпођа Роте река: је даље: како види нешто светло на грудима госпођинога, изгледа да су то три ордења. Ја рекох: мој доштор имао је три одицаја. Затим се изненада поналаза са десне стране госпође Роте једна велика, лепа једна грана, чија је претом био потпуно свеж. Госпођа Роте имала је оно стога и рече ми, пружајући ми грану: Ја ти захваљујем, што се ми се у овим случајевима тренутку приближио са аубавом. Одмах затим почела је привиди ми ваздуха хватати цвеће, говорила, како види антуру једнога цвећа, који је благосава. Напослетку дошао сам до уверења, да је крајње време учинити тој обиди крај и то у толико вине, што ми је било познато, да је госпођа Роте једном већ хватала у ваздуху 1884. год. Ја сам и за последњу седницу добио ухушавицу као „полуприпадници Најман“. Кад је Роте прелазила један руковет цвећа понављају. Фасис, ја сам штепао госпођу Роте за обе руке, да не би добила прилика, те да све цвеће наједанпут изнесе из тејерте димензије. Роте је прво пала на латос, али је после стала бринути се неутушеном снагом. Публика, а нарочито даме, била је ван себе. Добио сам неколико удараца. Јенч ми је са ујасом дошкотило: „Та Ви ће те убити међуима, он се налази у трансу.“ Код Роте смо напали у дошој суњки само 157 цветова и две необично велике помераче. Госпођа Роте знала је у помоћ и свога мужа, који је био негде у близини. Кад смо били у познатији унутра са Госпођином Роте: Па хоће ли Вама жена и у затвору доносити цвеће из ваздуха? Зашто не, одговорио је Господин Роте. Али она није донела ниједног цветца, на ни за своје браћу. Другог дана рекао је господин Роте: Моја жена сигурно није имала цвећа; мој се дошло само некој најзавишаној животнији, из не је цвеће изашло у самртном страху. Кад је госпођа Роте саслушавана у позници, она се учинила, као да је пала у трансу. Попад мене је стајало један напад, чија је жена умрла пре 10 месеци. Он је поново прихватио око руке. Госпођа Роте мора бити да је видела бурну, јер је наједанпут репла, како види неку жену у собу. Кад је почела седница, на којој је госпођа Роте демаскирана, мени је пало у очи, како је она унапред лебела и како прво опренио седа. Тада сам рекао у соби: Она мора бити да данас има при себи добру порицу цвећа. — Госпођа Јана Винслер сведочи, да је оптужена кад је савладана викала: „Не кријте ме, оставите ме, ја сам у трансу, од тога могу укрети“. Оптужена се бранила као бесомучна. Она је надила цвеће кроз шниц од своје хаљине.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Старија његова сестра, која је била оловница у Париз, помагала га је у његовим пословима. Обична као прама, са кармом на леђима, она је узимала поштом у куће и купала на свима вратима, на кад би се уверила да укључили нису код куће, прањала би се да Јави Милоту, а овај преобучен као брадаларска калашу тражио са укључивању у руди и на три пута је отварао најтежу браву. Често, да не би изазвао сумњу, она ико нешто напуштајући би присуствовала и његовој сестри са кеџом, са скромном маршом на глави и са нагледом као да је изгубила каучу. Као што се види Милот није забављала да предвиди што треба, на икак је ухваћен на делу и осуђен на робљу.

Четрнаеста Глава.

Никада нисам био несрећнија него сад у овој заводу; затворен у 24. годину са најокуснијим алачима, о којима сам се морао ставити друштва, волео сам оти пута више живети међу зараженим него међу њима. Стресео сам да слушам и да гледам та провала била чији се уи занимао само њим, и због разности примера бојао сам се да самог себе. Кад су ноћу и дану у моме присуству хитали радио најуверљивије моје муке нисам био довољно сигуран у сигурност мога карактера, те сам се бојао да се најзад по навици на њим покренути и опасни разговор. Ја сам се истинито одупро многобројним искушењима, али, нажалост, била, нарочито тежња да слободом, могао се често навести човека на алач и без његове воље. Нисам додуже још био у положају да бим био неопходно потребно да бегам, али моје су се мисли ипак прелеале само око тога. Разли изазвали долазак ми на ум, али није било довољно само имати их; да се остваре требало је чекаати годни момент, а дуге јединице мојих тежњих било је стрпљење. Затворен са алачима, којима је долазак био занимљив и који су више пута бежали, и мене су чуваји са предостројношћу која се није могла изнети Аргуси су били у обема баш до шата и увек готови да опале и највише нап поглед. Чича Матија, ипак старешина, алачине износио сам и такоу алачине да је на крају погледа прекинуо да за неког алача изиђе да га превари. Овај стари алач био је докторско блану шестих, али је био још сплавни; он је био један од оних алача који се не троше. Гледајући га са вратима кршћуком, са сиво напуцаном косом и пахиритним лицем, мислио сам да је врло добро свој алач. Он никад није говорио док није успео са свој штал, а било му је дозвољено да прича о многобројном батинању, које је већ био изнорисао или које је тек учинио. Стајало у реду са ребјанима он

је познавао свакога од њих; он је тако дако сумњао у њих да их је оптуживао за алаче и кад они свроти нису на та њим поимљива. Према томе моје се замислило да није било лако умалостивити овога Ребрана. На ипак, ја сам покушао да задобијем његову наклоност, пробаво сам начином којим нисам досад није успео, а убрзо сам увидео да ме нада није преварио; ја сам му уклатио израе. Показујући он би ми рекао по штога, а то је, казивао су ми старији, био при знам да сам му у вољу, те се нисам бојао да га замолим за милост, да ми дозволи да прамим деце, играчке од парчица дрвета, која су ми доносили ребјанима који су нисам на рад. Он ми дозволи све што сам хтео, али под условом да будем алач, и сутра дан сам почео посао. Моји су другари делали, а ја сам састављао. Чича Матија је налазио да је то, што ја радим, добро, а кад је видео да у томе нисам послушан и помагача, он се не мога уздржати да не призма своје законство, оно што му се није дежило за толико време. „У добри час! рече он, бацио би добро да си тако радите, то би вас развеселило, а са приходима од тога могли би прибавити још нахму пријатност.“ За пратио време па моја соба би претворена у радоницу у којој се налазило алач, колко ориг да растурају долази, толико и да зараде моју пару, радилају најмарљивије. Ипак смо увек готили робу и продавали смо је преко ребјана, који су нам и материјал доносили. За месец дана наша се трговина знатно развила; сваки дан смо имали доста алача од које ниједна пара није ниса у канцеларију. Као што се обично практиковао, чича Матија нас да бакшиш олази да за насме; благодина узимемо само Пантара, осуђеница, који је продавао јело и пиће у соби где смо ми били. За нашу несрећу било је предмети који се нису могли производити без потребе срамеже изику производње и потрошње; у осталим, те је један закон онеможе политике. Дође једно време кад наша фабрика изастане неауђују потрошња. Узрок бине препун играчака и прете; требало нам је сврстати руке. Он ниједан ништа друго да радим каже, али ја не бих мога да би отишао из ове собе, моје неможе препуштају у белицу. Лекар, који ме је препуштао чича Матија, чији сам шаћеник доста био, поверава да заступа не могу да користим. Кад се мислила на бегство добро је измислио такво минање. Доктор Ферти није ни најмање повукао да имам начеру да га преварио; он је био један од оних усавишних Ескулапова, који као и већина хипократа из минаејске школе, објавио је и он знашао, минаша, да је у судбину један од саставних делова његовог занимања, али ипак је био човечан, нарочито према мени био је пажљив. Главни хирург ми је такође укључио. Главни хирург ми је такође укључио. Главни хирург ми је такође укључио. Главни хирург ми је такође укључио.

није било човека који није био према мени алачан; а међутим нисам није био суров као тај г. Лом (тако је било име томе аргусу), која су само шалоу налазила Бесе Номо?, зато што је некада и он продавао свете мошти. Ма да су му били калпи да сам ја врло опасан, г. Лом је био тако оштри мојим изазивањем, а још више мојим алачима, које сам му давао, да је био очигледно омионо. Кад сам био готово сигуран да му нисам не утињам неповерење ја сам предузео да његову будућу, онако исто као и друге његове сабраје, наиграм. Био сам већ набојно лажику косу и прие бакембарде а у олачаним сам имао једне старе цинеле, које кад се „ошкенију“ изгледаше као нове, али то ми је тек било за главу и за ноге, а за остало рачунао сам на главног хирурга, који измаша обичај да на мене кривету оставља реденог, шешир, штап и рупавице. Једно јутро кад се он био занео у амбулаторије жинице једног болесника, видео сам да је за њим отшао и г. Лом да присуствује раду који се обављао у једној од крајњих соба; правика је била одлучна за преоблачење и ја пожурих. У понов одећу појем право на изаз, ту сам имао проћи кроз један одред под-аргуса; ја се беоачно држим, нисам се од њих и не пријети, и већ сам мислио да сам лан ошности кад чујем узвик. „Другите га! Другите га! то је ребјани који је утешао“. Требао ми је пада још дваесет корака да се додохати врата па аргусу; не бучећи се нисамо ја удвојим брзину и дошап пред старакру вишнем шалоку, показујући ми једно лице које је узимало у варши; „потрича са мном, онај је побегла на болнице“. Мислио би ме ова пресретоно опасна, али баш кад сам излазио на канџу осетам да ме нешто пуче да косу, опремам се и изиђем-г. Лом. Да се прогнем, убиће ме; покрену се, подем пред њим и он ме врати у алач где су ме међути у двојни оков. Било је јасно да ћу за ово добити засебну канџу и да бих је изабаво напред на колело пред комесар: Господине, рекох ми, само да ме не стук, то вас једино молим; ребјанају радије три године нисам био хоћете. Комесар мало дигнуто мојом мољбом имале муке да сагуби своју обавезност; најзад одговори да ће ми опростити и због ошкости и због новине у начину, али хоће да му наведе лице које ми је најближе оне ствари које хирург није имао. „Иа и он знате, рекох му, да су алачи, који нисам чувају, белици и чине све да понови, али нема ничега на свету што би ме натерало да издам онога који ми је помогао“. Задвољан због моје искрености нареди ома да ме одсуде дуадо окова, и како су аргуси гуњају адог године поустаности он ми нареди — да ћу те долају; али би требало да се познате, у место што се на ње дугите; он вам је адо нави којим треба да се користите“. Завлазив се комесару и тргнути после одлази су ме на моју воћу кадуу па коју сам требао бити везан за шест го-

1. Фигура која представља Христа са вешном од први на глави.

дина. Још сам се тешко вадом да ћу поново глатити деце иштраче, али ми не даде чича Матјага и био сам прио-
раи да седим беспослен. Два месеца про-
браи да моје се стане на у колино не
премена. Једине ноћи нисам могао спа-
вати и најзад још дође једна од оних
сметних нисли које долазе само у нево-
жаке: се беше разбудило и ја му је до-
стастих. Сетовале се да је се тупако
отва, он нађе да је план најверан, осе-
бит, саветова ми га да не напуштам.
Једно јутро комесар заводи обилазећи
све прође и поред мене; ја га узвиком
да разговарамо насамом. „И, а шта би
хтео, реце он; да се жалити? Говори мла-
дбо, говори гласно пресуду праведно.“

Охрабрен овом дубавишћу ја настави-
х: „Ах, мој добри господине, из прех особом
видите пример немоћног кривца. Би се
осебате моје бити да сам напаво, кад
сам дошао оладе, да заменим брата; ја
га не оптужујем, чак верујем да није ни
он прик за евалуиран за који је осуђе-
ни, али, ипак, знам је, да је он у дују од
мојим икемом и прелиминарном осуђе-
ну, да побегне из завода у Бресту и да је
пребегао у Америку. Он је слободан, а
ја, жртва једне кобне заблуде, морам да
издржавам његову казну само због тога
што несрећни личим на нега, а да није
то било, не би се подица у Бисетер и чу-
дари тога завода не би казали да су ме
попилаи. Залуд сам ја молио да се по-
ведне истрага, ипак хтео, јер је њиховом
сведочењем утврђена идентичност, и ако
не постоји. Најзад је заблуда потпуно
дотрпена и ја сам за жалости. Знаи да
не стоји до нас да се без аналитичке на-
предеа, али има једна милост коју ми
можемо учинити. Ради беоде сигурности
метнуи су ме у одељење поздравни и
ту сам бачен у једну голму крадљиваца,
убица и окоралих дикциона. Свакога
часа држим од прича о алогичности које
су извршили, као и од нада за оне које
се напирити ако икада усту да се на
гвојдза извуку. Ја нас прекинем у не-
товетности не остављајте ме и даде небу
гим пропаали билица. Затворите ме у
ћелују, претрпате ме гвожђеи, чинате
самоме све што хоћете, само да не бу-
дем више е плама. И што сам бежао,
чино сам само да бих се ослободио оних
агласивика. (У овом тренутку окренен
се робљашима). Видите, господине, на-
клавим кривичним погледом гледају на мене,
они се већ спремају да ми натепају да се
покинем за оно што сам вам говорио;
они горе од нестрпљива да своје рече на-
топе мојом криву. Још једном нас преки-
нем, не остављајте ме освети оних напла,
За време овог говора робљаш беху ево
скамењени од чула: они ипак могли да
покаже, јакно то да један из њиховог дру-
штва има толико храбрости да их вреба;
комесар сам се знапање шта да мисли
о једном такм новом поступку; он бу-
таше а видео сам да је дубоко дирнут.
Ја се сад бацим пред његове ноге и
поново почнем: „Имајте сажаљења према
мени! Ако ме одбајате, ако одете а мене
неповољне одладе не ћете ме нити ви-
дети.“ Ове последње речи заиста прона-
дељете дејство на које сам и рачунао.

Комесар, који је био честит човек, на-
реди да ме преведу у његовом присуству,
а заповеди да ме редовно терају на рад.
Метнуи ме са неким Салесом Гасковцем,
таквои обликм човеком, икав већ, може
бити објавим. Чим смо остали сами он
ме упита мисли ли да бежим. Ја се
тупам да о томе а мислиам, одговорно
сам му; зар ли није доста што су ме
туптали да радим. Међутим Жозак је
знао за моју тајну и он улеси све за
бегство.

(НАСТАВЉА СЕ.)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учњена су нам ова питања:

Суд општине казанске, актом својом
Бр. 2165, пита:

„Суд био општински, тражио је од
политичке власти, те је ова задржала из-
весну суму новца из примана исплатног
лица, да би се из не наплатио како дуго-
говани порез тако и текући за 1 погтође
ове године, а поред тога и одплатна суна
дуготавног општ. приреза, за раније го-
дине, сходно чл. 97. т. 2. закона о опш-
тинама.“

Политичка власт одавала се овом тра-
жењу општ. суда, и задржала тражену
суму поре-е и дуг општ. приреза, и по-
сала у уштину пореском одсејени да се
исто лице и одаи.

Порекло одељење упутином, с понав-
љањем од општине, суд, достављао је
овоме суду у месецу септембру те. год.
да исто лице одужи, и општ. суд је оду-
љење извршио, као што је горе речено,
разуме се поред пореза и дуготавног
општ. приреза, пошто у месецу септем-
бру није била настала принудна наплата
приреза, за 1 погтође ове године, код
додовиришника, и што је тако актом
наплата тражена.

Моли се упутиштво да занесе своје
мишљење, да ли је општ. суд правично
извршио ово одуђење, или је у чему
грешно, пошто се исто лице јали порес-
ним одељењу на овако одуљење, на-
водећи да општ. суд није могао, или смео
да га на општ. прирез одужи, пошто још
дугује порезу за 1 погтође ове године?“

— На ово питање одговарају:

По чл. 40. закона о окружним, сре-
ским и општинским буџетима и чл. 97.
т. 2. закона о општинама, општинске су-
дови сами наплатују општински прирез,
који се одређује буџетом.

Ако ново лице не плати драгољубно
на и преме овај прирез, општински суд
има право, да ову наплату врши без пре-
суде и решена у смислу § 465. т. 2. грађ.
суд. поступка.

Кад ово стоји, и кад је општински
суд актом тражио наплату како дуготав-
ног тако и пореза за 1 погтође ове го-
дине, а у то и дуготавни општински при-
рез, онда он није учинио никакву по-
грешку што је наплатио прирез пре него
што је исплатио порез на другу половину

ове године, јер се он може наплатити
из остале износне душникове, кад дође
време еилективног наплати.

II

Деловода општине брањанке, пита:

1. За аустарелог једног испуног
предмета, пресудом Циротског престо-
ног суда од 30. јануара ове године
Бр. 1364, наплатио сам да 50 динара у
корист државне касне, што, ако немам
да плати 1/3 свог имања, да буде 10 дина
у затвору.

Када је начелник преза изишавног на-
редно општ. суду, да од мене казну на-
плати и новац пошље, ја сам на про-
токолу код општ. суда изјавио: да го-
тог новца немам, и да не једне тре-
ћине свог имања казну не могу платити.

Ову моју изјаву општ. суд спровео
је ереској власти, али пресна издот враћа
суду моју изјаву са наредбеи, да се
казна наплати од моје плате.

Како у пресуду суди, што ако не-
може да плати 1/3 свог имања да бу-
де 10 дина у затвору, а е плати на писану
нема, то учинио молим Уредништво да
објашњеи: могу ли без обзира на плату
да место новчане казне издржи 10 дина
затвора, пошто казну не могу да пла-
тии једном трећином свог имања не ра-
чунаи ту плату, и може ли општ. суд
без одговорности да ми нала увереи о
томе, иако из 1/3 свог имања не могу
да платим казну нерачунаи овде е
плату.

2. Суд општине Р. пресудом својом
казнио је Р. П. из Ј. с 4 дина затвора
и да плати 2 дина такса. Пресуда је по-
сала овоме суду на извршеи и суд
овај место 2 дина таксе послао је уве-
реи за Р. о спротином стању, али суд
општ. Р. враћа предмет са увереи и
тражи да се од Р. наплати 2 динара
такса.

Молим за објашњеи: може ли се од
Р. наплатити по овоме предмету тра-
жене такса и ако је спротином стање; и

3. Често пута поједина лица изваци-
ним путем буду достављена општ. суду
од стране кога општ. касника, из испуног
привиду из III части кривичног закона,
или чиниени испељеним утврди се да је
достављено — општ. лице немио те се
као новино казне ослободило.

Како је потписаноме нејасно: да ли
за рад у оваквим случајевима треба до-
суђивати таксу или не, и ако треба онда
кога осудити да плати таксу — да ли
достављач или испуног, то молим да
објашњеи и по оном.

— На ова питања одговарају:

1. И у § 28. кр. закона који говори о
замени новчане казне затвором, и у
самом пресуди види се, да ће се поплача
казна замениати затвором само тада, ако
је осуђеи не може платити трећину
свога имања.

Како појам имања обухвата ово оно,
што једно лице у тренутку извршеи
пресуде притежава као своје, на иправно
да ту узлаи и стапа — одређена — на-
та, то онда о замени казне не може бити
ни речи, него се ова има извршити из
плате.

Општински би суд погрешно кад би иза-
дао уверење, којим би се истинито стање
показало;

2. По ставу седмом тачне 6 чл. 5. за-
кона о таксаци, уверења о сиромаштву
морају бити примљена и по кривичним
делима.

Према томе, ако лице, које је осуђе-
но, у опште не подноси плаћању таксе, јер
се сматра за сиромашно, онда се плаћања
неше кривити, него се мора примити
уверење; и

3. Кад год се утврди да лица, про-
тив којих је поведена истрага за исту-
пања дева по службеној дужности, нису да-
ва повода својим поступцима, да се против
њих покрене истрага, онда се неће осу-
ђивати на плаћање таксе, него ће се кон-
статовати да се такса у опште не може
наплаћивати, пошто се она не може ста-
вити ни на терет органа власти, пошто
су они сматрали да по дужности морају
учинити извесну доставу власти.

Ако су пак, достављени на којим спо-
јим поступком дали оправдања повода, да
се против њих покрене истрага, онда
ће се осуђивати и на плаћање таксе.

III.

Сад општине жунавацке, аутом сво-
јим Бр. 1923. пита.

Извесно лице, из Жунаваца, пресудом
Јагодина, првостеп. суда од 30. децембра
1898. год. № 34564, кажњено је са 6 ме-
сеци затвора за дело утаје § 113. ув.
§ 132. крив. закона, али по уверењу
Јагодинског првостепеног суда, од 26. маја
1907. године № 12657, није том пресудом
осуђење на губитак грађанске части.

Може ли сада ово лице бити делово-
да овога суда и да ли му што смета горња
осуда или не?

Моли се уредништво да ово питање
у овоме извесном броју објасни.

— На ово питање одговарамо:
Закон о општинама поједино је оп-
штинске службенике и чланове у овоме
погледу у два реда.

Тако у први ред уверито је председа-
њак, чланови и остале друге јавне служ-
бенике, и за њих је поставио правило о
чл. 59. а. да не могу бити бирани на поста-
вљене докле не прође пет година од дана,
када су повратили грађанску част.

У други ред је уверито општинске
деловође, и у чл. 114. т. 3. поставио право-
дије, да деловође може бити онај, који
није никуда осуђан за злочинства, пре-
стоје или иступе учинене из користо-
уљба.

Према овоме, кад је поменуто лице
осуђано за дело на § 113. кр. зак. оно
не може бити деловође без обзира на
то, што у пресуди није речено да губи
грађанску част.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Ни у страним држави, где су извесни заво-
ди тако уређени, да пружају све повољне услове

да поправку оних, који су учинили криву
криву, нису у овом погледу резултат тако по-
вољни, јер већина осуђеника, на изазив из за-
твора, производе свој стари казат.

У нас се, не могу очекивати такви успеси
у поправљању, јер су нама извесни заводи,
док су овакви казни су. у немогућности да
откаже утисак позитивна (редакциона) на ове,
који иду на пут у затвор доживе.

Отуда видимо, да осуђеници осуђењем на-
ком производе рђав живот и даље у њиме при-
лике и новонастаје.

Ово нам уверење потврђује и Петар Ку-
зовић, који је ухаћен у Куршумији, у су-
завојској селаци са Владимиром Вошковићем,
из Палеопољне, општине Крупањска.

Петар је био осуђењем на 2 године за краду
и кад је пуштен, он се није криво дому и
четитом животу.

Кино калечина воња, хаћена код Петра,
пружа вероватност, да је она изабављена недо-
звољеним путем, то извесно његову слику
с поштом, да онда онај, који буде знао и
какоу његову кривцу, али други му Влади-
мир, извесно о томе начелника средњег до-
звичног, с поштом на његов акт Бр. 14106.

Петар је стар до 24 године, косе за-
тврде смеђе, висок 186 центиметра, очнују жутих
Билијер је такође стар до 24 године, средњег
стапа, правоугаон, очнују црних, брива малих
црних.

ПОТЕРЕ

Томе Радосављевићу, Стојану Радосав-
љевићу и кћери Стојану, синицаи Ца-
гана, решеном првостепеном суду Бр.
3714, стављени су под коровају суз и у
притвор због крађе и разбојништва, али су у
бегству.

Томе има 40 год., омањак је, кривинаст,
лица округла, очнују великих.

Радосав је стар 58—60 год., средњег ста-
па, левим оком има заробљену руну од 1 см.
дубине.

Стоја је стар 34 год., омањак, крив.
Акт првостепеног суду Бр. 16285.

Настас Павловић, из Вавеса, одговорио
начелника средњег дозвичног за покушај убиства,

али је у бегству. Стар је 40—43 год., сред-
њег стапа, плава, очнују зелених, косе, брива и
обрве смеђе.

Акт начелника средњег дозвичног Бр. 14325.

Препоручује се познаницима и општинским
члановима, да за овим побеглима лица учине
највишају потеру, и у случају проналаска ства-
рљиво их упути властима које су потернице
издаде, с поштом на означене бројеве акта
или допеше.

ТРАЖЕ СЕ

Милоје Стојић, из Корбеца, који је био
у служби код Младена Јешића, из Ђуковаца,

побегло је од овога још 15. маја теж. год., и
да знамо се о њему није ништа сазнало. Стар
је 13 год., средњег стапа, докмаст, право-
угаон.

Акт начелника средњег дозвичног Бр. 18264.

КРАЂЕ СТОЈЕ

Младуцу Нецићу, из Ресавице, А. овог ме-
сеча, урвањено је, из њихуе калечина Рако-
вице, 9 брива синица и то: три кривича, једна
изолана (оно сипарско), једна вишар и једна
изолана ујојина, и тошци по 70 кила, али
калечина уштрорена и једна пераст.

Допеша начелника средњег дозвичног Бр.
22223.

Обраћа се јавља свима познаницима и оп-
штинским властима да ове крађе,

УХВАЋЕН

Душан Врзакоскић, одбегав осуђењем по-
наравителског казненог закона, чију су потер-
ницу изнели у 30 броју овог листа од ове год.,
ухваћен је 30. прошлог месеца у Вел. Палан-
ки и спроведен на даље издржавање осуде.

Акт управе пожарничког казненог завода
Бр. 3857.

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једном, а цена потроби и цене сула војско. Претплата се може у напред, и то најмање за пола године од седиш полицијских власти, а износ: 20 динара на годину на државна и општинска надлежна, а за све друге претплатења у оквиру 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Појединачни бројеви „Полицијског Гласника“ се продају по 5 динара.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе срезга грчанског Живкоја Будимирова, начелника исте класе срезга рачанског, по молби;
за начелника друге класе срезга рачанског Милорада Тутушића, начелника исте класе срезга грчанског, по молби;

за секретара друге класе начелства округа пиротског Д-р Божицара Љубишића, пређашњег секретара; поставити:
за начелника треће класе срезга рачанског Светислава Ј. Марковића, начелника исте класе срезга рачанског, по молби;

за начелника треће класе срезга рачанског Мартина Маринковића, начелника исте класе срезга рачанског, по службеној потреби; и

за начелника треће класе срезга рачанског Владимира Петровића, секретара друге класе привременог грађанског суда.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 12. децембра 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволио је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за секретара прве класе Министарства Унутрашњих Дела Милутина Пећанића, начелника исте класе срезга пиротског, округа београдског;

за начелника прве класе срезга рачанског Никољу Б. Вањина, начелника исте класе срезга рачанског, по службеној потреби;

за члана друге класе Управе вароша Београда Милана О. Доротића, начелника друге класе срезга рачанског; и

за начелника треће класе срезга рачанског, округа београдског, Божицара Љубишића, секретара исте класе начелства округа пиротског, по службеној потреби.

Наши Министарства Унутрашњих Дела нема изврши овај указ.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 10. децембра 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Милена Г. Чабрић, секретар прве класе Министарства Унутрашњих Дела, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда стави у стање пензије с пензијом, која му према годинама службе припада.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. децембра 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Добрицу Из. Јокановићу, поздравном писару прве класе срезга рачанског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. децембра 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се општина трстеничка, у срезга трстеничком, округа крушевачког, по изјављеној жељи њених становника у будуће назива: „општина чапрена“.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. децембра 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се заседаси Владичан Хан, који долази у складу општине ваљевске, у срезга позаничком, округа врањског, по изјављеној жељи његових становника прогласи за село под називом: „Владичан Хан“.

На канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 10. децембра 1911. године, у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА у месецу новембру 1911. год.

Према званичним извештајима оружаних начелства и Управе града Београда, у току месеца новембра ове године извршено је у Србији:

1. Убиства	25
2. Детоубиства	1
3. Нехотичних убиства	5
4. Покушаја убиства	19
5. Разбојничтва	2
6. Силована	2
7. Тешких телесних повреда	12
8. Палењина	123
9. Опасних крађа	119
10. Злонамерних похиштаја туђих ствари	11 ¹⁾

Од изложеног дела пронађено је:

Убиства	24	из 96,0%
Детоубиства	1	100,0%
Нехотичних убиства	5	100,0%
Покушаја убиства	18	94,7%
Разбојничтва	8	88,8%
Силована	2	100,0%
Тешких тел. повреда	12	100,0%
Палењина	13	10,5%
Опасних крађа	55	46,2%
Злонамерн. похиштаја туђих ствари	2	18,1%

Највећи број убиства извршен је ваљевским оружјем (9), затим општом оружјем (8), тупим (7) и далматин (1).

Узроци њиховог извршења били су: међубродни свађа за 12 случајева, у осети за 3, у користолубљу за 2, у частолубљу за 2, у лудобори за 2, у отвореном званичном сукобу за 1; и за три случаја узроци су неизвесни.

¹⁾ У новембру месецу 1910. г. ових ових било је:

1. Убиства	35
2. Детоубиства	9
3. Нехотичних убиства	3
4. Покушаја убиства	24
5. Разбојничтва	14
6. Силована	3
7. Тешких телесних повреда	19
8. Палењина	67
9. Опасних крађа	119
10. Злонамерних похиштаја туђих ствари	11

Посматрана према местима, у којима су извршена навожена убиства, издвајају се: у срезу кодубарског округа валењског 2, у срезу подерског 2, у срезу пожењком 2 и по 1 у срезима: прањарском, грочињском, пачињском, влатоњачком, гужанском, поречком тоњинском, сврљашком, моравском, округу пожаревачком (непронађено), змињском, тањавском, дубињском, хичерском, подунавском, бољешком, прокупачком, копаначком, ушничком и жичком.

Једно детубиство извршено је у срезу крагујевачком.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезима: јабланичком, лесковачком, тоњинском, тањавском и драгачевском.

Покушаји убиства извршени су: у срезу лесковачком 2, у срезу мачванском 2, у срезу дубињском 2 и по 1 у срезима: грочињском, прањарском, кодубарском округа валењског, тањавском, неготинском, брањаланачком, рањавском, подерском, тањавском, прокупачком (непронађено), косињачком, златиборском и жичком.

Са ова дела извршена су у међусобној сајми и освети.

Рањоубиштва су извршена: у срезу тањавском 2 и по 1 у срезима: тањавском, паричињском, подерском, мачванском, рачанском, пожењком (непронађено) и у варошима: Београду.

Сматрала су извршена по 1 у срезима: подерском и моравском округа пожаревачком.

Тешке телесне повреде извршене су по 1 у срезима: гужанском, крагујевачком, поречком, деспотичком, змињском, дубињском, подунавском, јасеничком округа смедерског, орашном, бољешком и у варошима: Будвици и Чачку.

Напади су извршени: у срезу ушничком 10 (1 пронађена), у срезу деспотичком 8, у срезу подунавском 8, у срезу кодубарском 7, у срезу валењском 4, у срезу брањаланачком 4 (1 пронађена), у срезу бољешком 4 (1 пронађена), у срезу дубињском 4 (1 пронађена), у срезу сврљашком 4, у срезу тоњинском 4, у срезу мачванском 4, у срезу паричињском 3 (1 пронађена), у срезу крагујевачком 3, у срезу копаначком 3, у срезу паричињском 3, у срезу нишаначком 3 (1 пронађена), у срезу бољешком 3, у срезу добричком 3, у срезу златиборском 3, у срезу посавском округа београдског 2, у срезу кодубарском округа валењског 2, у срезу поречком 2 (1 пронађена), у срезу поречком 2, у срезу змињском 2, у срезу нишном 2 (1 пронађена), у срезу подерском 2, у срезу тодуљачком 2, у срезу мачванском 2 и по 1 у срезима: прањарском, пачињском, мачванском (пронађена), гужанском, неготинском, рањавском, жуљском (пронађена), хичерском (пронађена), алексиначком, тањавском, тањавском, рачанском, ариљском и драгачевском.

Вредност свих ових навожена износи око 24,850 динара.

Опасне крађе извршене су: у срезу орашном 16 (све пронађене), у вароши Београду 10 (7 пронађених), у срезу тањавском 8, у срезу јасеничком округа смедерског 7 (све пронађене), у срезу посавском округа београдског 3, у срезу валењском 3, у срезу банском 3 (1 пронађена), у срезу дубињском 3 (2 пронађена), у срезу бољешком 3, у срезу поречком 3, у срезу лесковачком 2, у срезу лепетињском 2, у срезу неготинском 2 (обе пронађене), у срезу трстичком 2 (обе пронађене), у срезу рањавском 2, у срезу жуљском 2 (обе пронађене), у срезу змињском 2, у срезу паричињском 2 (обе пронађене), у вароши Нишу 2, у срезу јаванском 2 (1 пронађена), у вароши Пожаревцу 2, у срезу тоњавском 2, у срезу пожаревачком 2 (1 пронађена), у срезу подунавском 2, у срезу прокупачком 2 (1 пронађена), у срезу жичком 2 и по 1 у срезима: посавском округа валењског (пронађена), подгорском (пронађена), подунавском, косињачком (пронађена), крагујевачком, јасеничком округа крагујевачког, крајинском, поречком, жуљском (пронађена), беличком, рачанском, мачванском, посавском пожаревачком (пронађена), моравском округа пожаревачког (пронађена), косињачком, рачанском, ариљском, студеничком, драгачевском (пронађена), и у варошима: Ба-

љеву (пронађена), Пироту (пронађена) и Смедереву.

Вредност свих ових крађа износи око 14,900 динара.

Злоупотребних поштишта туђих ствари било је: у срезу беличком 2 (1 пронађен), и по 1 у срезима: посавском округа београдског, брањаланачком, трстичком, рањавском, жуљском, рачанском (пронађен), моравском округа пожаревачког, подунавском и ариљском.

Вредност свих уштитених ствари износи око 3,600 динара.

Поред навожених дела у току месеца новембра ове године извршена је у Србији и 10 сакоубиства, и то по 1 у срезима: посавском округа београдског, јабланичком, жуљском, беличком, пожаревачком, бољешком, златињском, драгачевском и у варошима: Крагујевцу и Београду.

Са ова сакоубиства извршена су: сецањем 5, огрењем сручјеом 4, и штирца оштрицом 1.

Узроци њихових извршених дејста: у болести за 2 случаја, у рђавим домаћим животу за 1, у државном растројству за 1, у страсти за 1, у частобудњи за 1, и за четири случаја узроци су непознати.

Покушаји сакоубиства извршени су по 1: у срезу рачанском (штирца, рђаво материјално стање), и у вароши Београду (штирца, рђав домаћи живот).

Оштра претвора да сад извожених дела овакав је:

О К Р У Г И											
Тешке брђе	Убиства	Апсурдизма	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Рањоубиства	Сматрала	Тешке телесне повреде	Напади	Опасне крађе	Злоупотребна ствар туђих ствари	Покушаји сакоубиства
1. Округ београдски	1	—	2	—	—	—	3	2	1	—	—
2. " валењски	1	—	2	1	—	—	1	15	—	—	—
3. " ариљски	1	—	2	2	—	—	4	3	—	—	—
4. " крагујевачки	1	1	1	—	—	—	2	4	5	—	—
5. " крајински	1	—	2	—	—	—	1	9	3	—	—
6. " ариљски	1	—	1	1	—	—	5	6	3	—	—
7. " моравски	1	—	1	1	—	—	2	19	4	—	—
8. " нишки	1	—	—	—	—	—	11	3	—	—	—
9. " паричињски	1	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—
10. " орашски	1	—	3	1	1	—	3	3	—	—	—
11. " пожаревачки	1	—	1	1	1	—	15	7	2	—	—
12. " рачански	1	—	1	2	3	—	1	3	5	—	—
13. " сматрала	1	—	—	—	—	—	3	20	1	—	—
14. " тањавски	1	—	1	—	—	—	1	18	4	—	—
15. " ушнички	1	—	1	2	—	—	5	3	—	—	—
16. " чачански	1	—	1	1	—	—	1	3	4	—	—
17. " жички	1	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—
Укупно	25	1	5	19	9	2	122	119	11	10	2

Из кинцеларије Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 14. децембра 1911. године АВр. 2124, у Београду.

или пољача казна до пет стотина тазира поред губитака грађанске части.

б) Против криваца код истузне преваре јавних мерењем из § 382 п. а. прописан је затвор од три до тридесет дана или пољача казна до тридесет тазира (§ 382 т. 2. и 3.), а против кривца код преваре исте врсте из § 383 т. 1 пољача казна до пет тазира.

5. За превару из § 255 п. а. прописана је пета казна као и за обичну преступку (§ 252 к. а.) и иступују (§ 391 п. а.) превару.

6. За преступну превару из 256 а. к. а. [в. § VII] прописана је пољача казна од сто до пет стотина тазира поред губитака грађанске части и забрана упражњавања заната на снагу или на одређено време.

7. За иступују превару из § 383 т. 2 в. а. [в. § VII] прописана је пољача казна до пет тазира.

8. За истузне преваре из § 382 т. 4 и 5 п. а. [в. § VIII] прописан је затвор или пољача казна од три до тридесет тазира.

9. За превару код осигурања [в. § IX] прописан је робија до десет година и пољача казна од десет до хиљаду данара (§ 255 а. п. а.).

10. За превару подметанем и промованом делом [в. § XI, 1] прописана је робија до десет година (§ 259 п. а.).

11. За превару при закључивању [в. § XI, 2] бржа прописан је затвор до три године без губитака грађанске части (§ 260).

12. За превару из чл. 48 кал. о таксама прописана је пољача казна десет пута онолико, колико је више вредности узето, а државни чиновници и службеници, камиџе се и дисциплински по закону о чиновницима грађанског реда. За ову превару у појединим прописима је у чл. 49. да ће се кривац казнити по § 252 п. а., т. ј. увек као за обичну преступну превару без обзира на вредност преваре.

13. За превару против сродника наведених у § 235 п. 3. [в. § V] може се додудити затвор од највише четири месеца. У § 258 се вели на име да оно, што је прописано за крвоу и утају у § 235 п. 3, важи и за превару, а за њих је у ал. 2 овог § прописан затвор од највише четири месеца.

11. Превара је кривично дело по *тужби* жепарног. Према § 258 п. 4. на име оно што је решено за крвоу и утају односно истраге, важи и за превару. У § 236 п. а. пак за утају је прописано, да се у опште сем утаје из § 232 т. 2 и в. истрага може повести само по тужби попређеног, те то исто мора важити и за превару¹⁾.

1. Наузетом се истрага има повести по *званичној* дужности:

а) За преваре при уговорима из § 253 т. 3 и 4 к. а. [§ 253 у посл. ал.] у случајима под бр. 3 и 4 параграфа ће се казнити и без тужбе онога, на кога се штету превара односила²⁾.

б) За преваре из § 253 т. 1 и 2 п. а., ако је превара учињена од запослених и трговаца.

2. Ко се има сматрати као навређени, в. раније.

Управљавање хазардних игара (коцкање).

1. Према §§ 385 и 361 п. а. *управљавање хазардних (коцкарских) игара на новцу или на другој квалити добит* сматра се као кривично дело.

1. Игра и, нр. на новцу или другој квалити добит је *условљавање добити или губити играча калом будићим још неизвесним догађајем*. Но овим још није утврђен појам игре. Тога ради је потребно, да се одреди разлика између *игре* и *опкладе*.

а) Према неким разлика између *игре* и *опкладе* је *својом, објективна*: код уговора о игри губитак и добитак зависни, већи се, од исхода какве *делатности* самих уговорача³⁾, или, према неким, од исхода *делатности*, коју према *низовом* налогу има за предузме неко трећ⁴⁾. Тако уговори о добити или губити при коцкањем тркама су *опкладе*.

б) Према неким разлика у опште нема. Свака игра је у исто време *опклада* и *бруто*⁵⁾.

в) Према у кривично-правној науци *губитак* опште заступљеном мишљењу *разлика* између *игре* и *опкладе* је *субјективна*: код *опкладе* је уговорених странака *стадо* до *тога*, *чије* је *мишљење* основано, *док* код *игре* не⁶⁾. Сумњива *опкладе* је *дизло* *борба* *мишљења*. Другим речима *разлика* *између* *игре* и *игре* је у *наховом* *мотиву*. Тако уговор о добити и губити при коцкањем тркама је уговор о *опклади*, *док* уговор о *игри* *страни* *страна* *лица*, *док* он *не* *бити* *игроу* о *игри*, *ако* су *уговорне* *стране* *лица* *неинтересна* за *оцену* *браве* *копа*.

г) Прво мишљење је *неисправно*, јер и код *опкладе* *зависе* *добитак* и *губитак* од *исхода* *какоје* *делатности*. Да је пак и друго *нетачно*, *види* се *по* *томе*, *што* је *субјективна* *теорија* *ипак* *изнела* *једну* *биљу* *разлику*. Она се *има* у *толико* да *исправи*, *што* се *на* *различоване* *између* *опкладе* и *игре* *треба* *да* *одреди* *један* *објективан* *критеријум*, *зато* се *даже* *наведени* *субјективни* *критеријум* *треба* *да* *објективира*, *пошто* је *у* *питању* *постојање* *кривичног* *дела*, *даже* *једно* *појављивање* *света*. Оно је *међутим* *могуће*, јер *наведене* *субјективна* *разлика* *проистиче* *из* *једне* *разлике* *објективне*. На *име* *да* *ли* се *има* *узети*, *да* *постоји* *борба* *живљања* *или* *не*, *зависи* *од* *тога*, *да* *ли* *су* *уговорне* *стране* *компетентне* *за* *оцењивање* *исхода* *будуће* *делатности*. *Има* *се* *за* *тај* *питањ* *према* *нашем* *мишљењу* *узети*, *да* *разлика* *између* *опкладе* и *игре* *зани* у *томе*, *што* се *прва* *врши* *између* *лица* *компетентних* *за* *оцену* *исхода* *будуће* *догађаја*, *од* *којег* *зависе* *добитак* и *губитак*.

Хазардна игра је кривично дело

1) Ул. Obmannen § 264, т. а.

2) Ул. Obmannen § 264, т. а.

3) Ул. Obmannen § 264, т. а.

4) Ул. Obmannen § 264, т. а.

5) Ул. Obmannen § 264, т. а.

6) Ул. Obmannen § 264, т. а.

2. Игра треба да је *хазардна* („коцкарска“). Игра је *хазардна* она, *код* *исхода* *зависе* *једино* *или* *поставља* *од* *случаја*, т. ј. од *појаве*, *које* *су* *изван* *може* *будућег* *предвиђања*, а *не* *од* *случаја* *вештине* *или* *различитости* *играча*. Игра, *која* *није* *хазардна*, *то* *је* *бити* *за* *оно* *играче*, *који* *нису* *вешти* у *датој* *игри*, *тако* *да* *исход* *зависе* у *главном* *од* *случаја*¹⁾.

3. Хазардна игра је *од* *значаја* *за* *Кривично* *Право* *само* у *толико* је *она* *управљена* *против* *имовине*. Зато је *потребно*, *да* *би* *хазардна* *игра* *била* *кривично* *дело*, *да* *је* *и* *и* *предмет* *новца* *или* *друга* *каква* *ствар*, *која* *има* *имовинску* *вредност*.

П. Разликују се две врсте управљања хазардних игара:

1. Управљавање хазардних игара *на* *једино* *новцу* и *у* *оцену* *злата* (§ 285 ал. 1. к. а.). Онда *су* *даже* *потребна* *два* *специјална* *улова* *никривичања*:

а) Да се *игра* *на* *оцену* *новца*.

б) *Потребно* *је* *да* *је* *даже* *предмет* *хазардне* *игре* *новца*, *не* *даже* *друга* *каква* *ствар* *од* *имовинске* *вредности*.

2. *Потребно* *је*, *да* *се* *игра* *на* *оцену* *новца*, *т. ј.* *на* *већу* *суму* *новца*. *Врло* *је* *спорио*, *што* *се* *има* *узети* у *обзир* *при* *оцењивању*, *да* *ли* *је* *предмет* *игре* *нека* *сума* *новца*.

1) Према неким *сума* *новца* и *у* *опште* *објект* *игре* је *нека* (*изванредна*) *опклада*, *код* *које* *се* *може* *може* *појавити* *понека* *животно* *потреба*²⁾. Но *сваки* *има* *потреба*, *које* *се* *инималном* *сумом* *новца* *може* *појавити*.

2) Према неким *сума* *се* *узети* у *обзир* *при* *оцењивању* *социјално* *одношај* *позлог* *круга* *играча*³⁾. Али *је* *могуће* *да* *су* *ови* *одношаји* *различни*.

3) Према неким *нередом* *је* *опште* *друштвено* *гласиште*, а *не* *гласиште* *појединих* *друштвених* *кругова*⁴⁾. Али *о* *опште* *друштвено* *гласиште* *не* *може* *на* *бити* *говора*, *пошто* *су* *имовински* *одношаји* *различни*.

4) Према *нашем* *мишљењу* *треба* *узети* у *обзир* *имовинско* *стање* *опог* *играча*, *који* *имовинско* *стање* *најбоље* *познато* *је* *играчу*. Но *играчу* *је* *један* *од* *другог* *независан*, *иад* *је* *у* *питању* *постојање* *кривичног* *дела*, *јер* *је* *сваки* *од* *них* *извршилац*, *а* *не* *ошуменик*.

5) Према *нашем* *мишљењу* *треба* *узети* у *обзир* *имовинско* *стање* *сваког* *појединог* *играча*, *пошто* *је* *сваки* *од* *них* *извршилац*, *тако* *да* *оно* *кривично* *дело* *може* *да* *једног* *постојати*, *док* *не* *за* *другог*, *чије* *би* *имовинско* *стање* *било* *такво*, *да* *се* *сума* *у* *питању* *не* *појављује* *као* *вредна*.

б) Да *се* *хазардна* *игра* *управљала* у *оцену* *злата*, т. ј. *да* *је* *она* *стајан* *[иа* *не* *искушава]* *извор* *прихода* *према* *одлуци* *извршилаца* [в. О. Д. 338 т. 2]. *Ако* *поји* *од* *играча* *не* *управљана* *хазардна* *игру* у *оцену* *злата*, *он* *се* *не* *може* *сматрати* *као*

2) Ул. Obmannen § 264, т. а.

3) Ул. Obmannen § 264, т. а.

4) Ул. Obmannen § 264, т. а.

5) Ул. Obmannen § 264, т. а.

6) Ул. Obmannen § 264, т. а.

извршилац ове прете уграђивања казарице игре, и ако остале то чине у виду завета.

3. Уграђивање казарице игра на понављајућу или на други какав добит на јавним местима (§ 361. к. з.). Ово је истинито уграђивање казарице игра.

а) Онда су услови накрићивања.
и) Да се не игра на велике суме новца, или

2. Да се не игра у виду завета.

Да се игра на јавним местима, као што су кафане. Код прве прете ови кривични дела се то међутим не тражи.

Ова прета уграђивања казарице игра постоји дакле, чим је осигуран ма који од ова два наведена услова накрићивања.

б) Онда је довољно да је предмет ма која ствар од ималошеске вредности (иа познате или другу какву добит*). Није дакле потребно, да је то новац.

III. Казарица игра као кривично дело је почета у удеоно и свршена, са помагачем, или само, који је као такав извршио од друге стране! Исти захтевају и то, да је већ одлучено о добити, или губитку†.

IV. Кривац.

1. Извршилац је свако играч, а то је сваки, који у игри учествује (познати, т. ј. налазе се губитку или добитку.

а) Помагачи је могуће, н. пр. давањем донаца да играње изврше случајно из § 286 к. з., где постоји самостално кривично дело), позивањем новца било играчу у виду завета било каквом саиграчу, који не игра у виду завета.

Крупама је такав помагач.

б) Саиграч који је другогне помагао, и пр. позивањем новца неће одговорити и за помагаче. Тако се исто има узети у виду, кад би он почео некоме у игри, у којој не суделује, јер је он једино позитивно кривично дело (н. О. Д. § 381*).

2. Што се власти тиче умислај је потребан код обе прете уграђивања казарице игра. Он се састоји у свести, да се уграђивања једна игра на добит, или у околностима, под којима се та игра врши, т. ј. да исход зависи од случаја, и да је улог толики и толики. Није дакле потребна и свест, да се та игра квалификује од законодавца, као казарица (коцкарска) игра, јер за умислај у опште није потребна свест о законској квалификацији старих околности, (н. О. Д. § 45 III 1)*. Из истог разлога није потребна свест о томе, да се игра на „коцкарске“ новце.

а) Код уграђивања казарице игра у виду завета потребна је поред умислаја и намера прибављати добит, т. ј. намера да се игра учини извором тековине. (§ 285 ал. 1. ола), који парти или друге коцкарске игре, за корист, „уграђивања“).

б) Намера прибављати не искључује постојање кривде, ма како мали био улог†.

V. Казна

1. а) За уграђивање казарице игра у виду завета и на велике новце прописан је затвор од три до дваест месеци и новчана казна од недела до три стотине талара (§ 285 ал. 1. к. з.). Осим тога прописано је одузимање свег при игри нађеног новца и протеривање из Србије оних играча, који су странци.

б) У § 283 ал. 2. к. з. је прописано, да се такво казнити и они, који по намери, саборно или иначе не врше или саопштавају или седема изу, карте или друге ствари да даваоце игре (оли казарице) са собом носе и свет враћу†, т. ј. помагачи, који у виду завета припремају коцкарске игре. Према томе да би наведена лица била крива, потребно је, да су намера припремају коју казарицу игру.

в) За истинито уграђивање казарице игра прописан је затвор од једног до десет дана и одузимања новца при игри положењем (§ 361. к. з.).

2. Уграђивање казарице игра је кривично дело, које се неседебу то значинично дужности.

—*—*—

ПОЖАРИ И ПАЉЕВИНЕ

(СРБИЈА)

Брава на дућанских вратима.

На сандуку браве налазе се три знака насилног притискивања, које одговарају толиким и таквим истим знацима на делу браве која је на рагастову врата. Горња два знака гвозда на рагастову сломену је. Прва, која држи унутрашња део оног гвозда, одирирањем је, а не ишчурва. На другој има метал дрвених отпалца. На првом се чим тај вање, налазе споразумни трагови некег идуца за одржање правца са испирањем знацима. Сви ови знаци, међутим, одговарају симболичким знацима, који су јасни у кући Х...

Све ово показује јасно да је брва насилно поврхана на унутрашњости дућана инструментом који је нађен у кући Х.

Врата и казаци па прозорима. На вратима ни на спољашњим прозорима капица непа никаквих трагова насилног отварања, нити су отајка на вратима разбијена. Два горња стакла исподена су услед велике топлоте. Врата су била затворена чим се пожар појавио. Оно се види по чаји која се налази на стаклима горњег дела врата и на спољној страни вратах горњих углова. Пуковете, које се налазе на овим местима, проишле су дан који је, изшао из дућана, надао ка доњем делу врата.

Заключак. Ватра је намерно произведена од некег који је радио добро познавао распоред дућана и апартмана. Да би се створила уверење, да је ватра дошла

с пола, објавио су врата из унутрашњости дућана.

Уз овај рапорт биле су придружене многобројне фотографије и нацрти, који су изустројали поједине констатације.

Констатације насилног отварања врата из унутрашњости дућана и идентичног отварања врата из оном случају послужили су као доказ да је ватра потајена од једног становника апартмана. Ово мишљење било је, у осталом, потврђено признањем окривљеног. Наш пример још показује, да у америка пошара са оваквим крађама треба водити рачуна о могућности спазуирање крађе у циљу ометања познаничких и судских потраживања.

Трговци могу.

Око уналеза вград алазе се често трагови на основу којих је могуће идентификовати творца пожара. Не седебу ретки су случаји у којима се налазе добри трагови на самом месту злочина. Ово е тога што у моменту појављивања ватре суседи, патрогаси и т. д. притрчају у помоћ, неважно оном приликом на трговне злочинце, који се могу наћи на терену оне вград. Отписи злочинских ногу на овај начин блиду утврђени новим отпацима, и е тога је веома тешко реконституисати их у толикој мери да би могли послужити за идентификацију. Шта више, ако на месту злочина има много разних трагова, често је потпуно немогуће ипави међу њима трговне злочинце. За ово би било потребно испитивати обуку свију оних, који су били на месту пожара, било у циљу постојећих или као прети посматрати, а ова операција не би била ни мало лава и могла би се притановати само у врло ретким случајевима.

Игноранци на улох били неког већи ако се на извесном одстојању од места пожара нађу трагови који се могу идентификовати, те е тога је испитивање околне позара неопходно. Да би ово испитивање дало добре резултате, треба у почетку испитивати путеве којима је злочинац могао доћи до места пожара. Овим правком треба ићи на ум да се злочинац, са ретким изузецима, служи оних путевима на којима неће бити виђен од суседа или осталих личности које се налазе у близини куће, дућана за жито итд. Разуме се већ, да се претходно треба уверити да нађени трагови не произлазе од личности против којих не постоји никакв сумња.

Изабављени предмети.

Нарочиту пажњу треба обратити на предмете, које је злочинац могао евентуално изабавити на месту злочина, н. пр. извед изнепаљеног бегства. У многим приликама злочинац је могао бити пронађен, захваљујући испитувању предмета које је изабавио на месту пожара или изабавио изнепаљено бегства. Једна индивидуална зналика је, у циљу освете, кућу изнепаљено. Док је евакуисао шверје и хитро изашао ватре, асисај је је из цела на капуту нађај и пао на неколико метара од места на коме је ватра угаљена. Пошто је ватра благопомене угашена,

* Тито Frank § 285 IV, Отдамоу § 285, 3, Мегер Алфид 304.

† Тито, Штокер? 416.

‡ Ул. Отдамоу § 284, 3.

§ 45. Отдамоу § 284, 10.

§ Тито Schler § 51 144. Прог. Мегер Алфид 304. к. List § 144, Binding § 406, пак је беговајак из врата.

најен је овај изгубљен плаваж, на коме је максимално то исписано име његовог сопственика, те је тако, на овај начин, и злочинац преносен. У другом случају злочинац је проглашен изгубљеним кожом, на чијој се дршци налазио његов монограм.

Изагорава хартије.

За потицањем ватре зачичања често употребљаву хартије, које собом носе. Ако ватра не уништи потпуно ове хартије, готово је увек могуће реконституисати, бар делом, текстом карбонизоване хартије. Поред делова новина, које нису тако важне по истрагу, могу се наћи и личне хартије, које директно одају злочинца.

У јавној праси имали смо један типичан пример идентификациона злочинаца на овај начин.

У току маја, 1904—1905. год. популација једног краја једног кантона била је унамерјена читавом серијом учесталих палевања. Пошто су се ове палежине јављале ноћу и у влакно доба године, био је апсолутно немогућ, и полицији и нама, да на лицу места нађемо напак траг на основу кога би се могао идентификовати злочинац. Суседи су понекад преко ноћи анализали у ову тргову погу, али је обично шпирта падажа киша која је, топећи снег, уништалала и ове тргове. Најзад се злочинац решио да ухвати и једну забраку дрвених саидку у Ниону, и у овом циљу потпуно је гомишау иверја у унутрашњости забраке. Срећом великом ватра ова угасила се сама од себе, и када смо сутра дан ишли на лице места нашли смо карбонизовано иверје, и у њему остатке једног бележника са порицања од уопштеног плаћа. У овом бележнику омет налазили су се делови листића хартије са пробуженим ивицама. Фотографишући ове листиће увели смо да реконституишемо њихов текст; то је била признаница од измержених капа сена. Помоћу нумерне признанице, тежине измерженог сена и првих слова имена потписаних признанице, било нам је лако да изнађемо пен дулпакат, и да на овај начин откријемо сопственика измерженог сена, односно најбог бележника.

Сопственик бележника био је неки Д. патријарх села Р... који је учествовао у извршењу свију ових палевања. Он није одрицао да је нађено бележник његова својина, али је тврдио да га је изгубио на три недеље пре покушаја палежине у фабрици. Лажност овог исказа утврдили смо фотографским реконституисањем последњих страна бележника. Ове стране, исписане плаважом, садржавале су имена патријарха који су учествовали у гашењу претпоследњег пожара, на три дана пре покушаја палежине у Ниону. Био је, дакле, несумњиво да је осумњичени Д. притегавао свој бележник да на три дана пре овог покушаја. После овог факта, Д. је признао да је намерно оскла палежине. Одржен је на 16 год. заточања.

И упалење машина могу понекад припомаћи да се утврди идентитет злочинаца.

Необавиност злочинаца.

Приступајући истрагама по делу злочинаца најважнија треба брижљиво прикупити исказе сведока, који остварују кудовато понављање појединих индивиду-а присутних овим палежницама. Разуме се, да ова обавештења треба испоручити, а са највећом обавишћу, јер се, у извесним случајевима, врло често манифестује хрижа целе аулуације против извесно, мако симпатичне личности. Понављање злочиничко за време палежине, али његов долазак на ово место моћу прива може га, међутим, врло често изнати.

Говорила смо већ о овом излазак затвор-гасцу који је легао да спава у унутрашњости. Један други злочинац изао се тиме, што није испунио на ову нуму са лажом коју је био потпуно. Чим се ватра појавила, он је први отишао у собу где је живио и онепсебно је за употребу невестом манипулацијом, разуме се намерно. Други су се излазили носе ватре, говорећи о њеним детаљима. Један злочинац изао се, најзад, тиме, што је тврдио да је први опалио ватру и викао за помоћ, док је међутим потајно утврдио да се он за ово време налазио на месту да кога је било апсолутно немогуће видети ватру. Ове необавиности многобројне су, и литература нуди масу примера о њима. Нахолом асорицишући за истрагу, омет понављање, треба да буде са највећом обавишћу. Нарочито у свима искоришћавају ове признаке да би се осведобили негодних индивиду-а. Делова се чак, да сведоци оптужују потпуно невинне личности, у тврдо уверењу да су на правом путу. Искази хладнокрвних сведока већ су лако сигурни. Али ако су ови сведоци под утицајем лажног догађаја, сличног пожару, њихове сведочење несигурне су и опасне. Пена се дакле, прикупе ова сведочења, али неко се у исто доба и брижљиво контролишу пре употребе сведочења другачија и испитивањем осумњаченог индивиду-а.

ИНТЕРЕСАНТИ КРИВИЧНИ ПРОЦЕСИ

Hugo Friedlander

Спиритистички медиум Ана Роте.

(наставља)

Нека госпођа Емилен изјавила је као сведок: како је њу отуђава довели у везу са духом њеног покојног мужа. Он јој је предао једну јавну грам. Она је уверена, да је та грам била од њеног мужа. Јер није могла да је госпођа Роте знала, да је она можда свог мужа за једну јошоту грам. На њено питање јој је одговорио: „Природни духи продају су ти грам, ја ти је шаљем“. Три пророчанствена пена сведочења су, да је оптужена и зими свакога дана жупна плаћа цвеће и јелове гране. Она је била врло добра муштерија. Упитана једном изјавила је, како јој је цвеће потребно за гробље. — Нека госпођа Урбан изја-

вила је као сведок, да је спиритијета и поведка изводила. Госпођа Роте је хвала-ла на надуху цвеће са врло нежним дршцима, затим гране са врло танким дршцима, поморанце итд. И ако је и она сведок сама пошто изводила, она не може изједно цвећа да ухвати на надуху. — Преди: На какве је боје било то цвеће? Сведок: То су биле беле руже са дугачким нежним дршцима, које је са безу-сласно морале елиминисати, кад би се хтеле сакрити. Госпођа Роте дала ми је једном један цвет у руку, и кад сам тај цвет показала једној мојој суседици, наједанпут су израсла јам два плава цветића. (Смех у сали). Сведок (публично): Не треба ни мало да се смејете, то је цела истина. Стручњак, виши лекар Д-р Хосеберг: Јесте ли Ви уверени, да је госпођа Роте надухала у право стање транс? Сведок: Потпуно. Госпођа Роте била транс не би могла изаћи држати тако дивне гозоре, тако нарасно не може говорити ниједан пастор. — Студент лекар професор Д-р Пуле изјавио је као стручњак, да је оптужена једна хистерична личност и да му је неочекивано брзо излазила за руком, да ли је хипнотиса, али је он био у сумњу, да ли је то била права Хипноса. На једној седници одржана са оптуженом она је држала и правике, које су биле врло коичне. Она је говорила неким високим тоном, али у саксонском дијалекту и са свима могућим језичким погрешницама. Њему је било сасвим јасно, да је то било дозо госпође Роте, а не неког вишег духа. На питање браћуца Д-р Тинца прихватио је стручњак, да оптужена није дивна бласла и она је признала, да је она била свесна својих ступова и у стању транс. У сваком случају припреме на седнице нису се дешавале у стању транс. — У додех току ватреса показало се, да су седнице у стању госпође Роте присутницима: племена Карачи, грањца Мотке, генерал-лајтант-застор дворски свештеник Штедер. — Један до сведока изјавио је, да су они одмах дошли до уверења, да је посредни обмана и да су пренераја за понав, који су дати на име узмицање.

Али један велики број сведока и једино је направио: како су они уверени, да госпођа Роте није варилаца. Један сведок, по имену Гроф, који вери да је учео медицину, изјавио је: Цвеће је долазило од невог амаљског бића, али обвора је долазило? То доводи у питање теорија о дематеријализацији и рематеријализацији. Ја знам тачно, да је госпођа Роте држала ружу на столу и кад ни је отворила, нуму јој је на руку један букет цвећа са изрећем. Онај експеримент госпође Роте извршио је у једном ресто-рану после једне седнице. Ложа је био осветљен и госпођа Роте није могла извршити апсолутно никакве претходне припреме. Доорачи наслијани Тиделан (Кобур) био је сведок овога догађаја. — Један други сведок изјавио је, да му је госпођа Роте привела дух њеног покојног бабе; он је бабу јасно познао по етасу. Други сведок, нека жена из Бреславе, изјавила је, како јој се на једној седници показали 15 духова у најразличитијим ве-

значинама; они су сви били обучени у бео и светлани су се, шпирели познаних кирих ососора. Те појаве изазивају су на једној споредној соби, у коју ниједна нису ушли ни Роте ни Јенц. У тој споредној соби чуо се и говор. Једна дух имао је дете на руци; он је осе. На једној другој седници лебдео је један дух над главом неке сестре; тај дух био је у стању, да га тачно подаци о кинијој њене сестре. Тада се у ваздуху појавила једна грана кире, која се појавила ситувала на главу кире, која су викали, духови осетно се изах ососора. Овој седници у главома су присуствовали неопознати осетници, и још неке даме и друга госпoдa. — Адамот и позар Мајер (Јенц); он је браћо Ану Роте у Кишкау, где је била осуђена због грубе непристојности. Он сматра неке продукције да потпуно истисне. Он не може да појми, како наг, ројазотичка наука може одржати дејство надматеријалних сила. — О великом интереса био је саслушање председника Касановићевих Суда у Цириху, Ђорџ Суалера. Он је на питање председничког изјавио: Он је већ, осам година преседниш Касан. Суда. Ана Роте дошла је 1839 у једно предграђе кириш Костанови; он је присуствовао тој једној седници. Госпођу Роте прегледала је једна дама. Чим су преслипа Роте и Јенц њихов је притао најтужише прегледал. Он је на седници имао једно врло угодно место. Госпођа Роте је напела учинила, да се осетно глас некога духа. Он је јасно познао, да му једна његова рођака нешто говори, што га је морало задивити. Јер је то што је говорила доста било. На име била је истина, да је он пре дуге времена био отпао од хришћанске вере, па се по томе овет вратио вери. Немогуће је било, да је то знала госпoдa Роте. Дух, који је из ње говорио, дао је због тога изазва својој радности. Затим је дух рекао: ти си пре некое времена молио Богу за свога оца, то му је било много. Он се, међутим, доста био молио Богу за свога оца. Потом се јавио један дух купале; купале је долазило из средине стога. Роте је рекао: да види једног духа, који стоји за мном. Питао је утврдио, да је то био дух неке покојне жене. Госпoдa Роте је потом рекао: да дух држи своју левоу руку на мом левој рамену. Свеодок је потом описао апорте (хватање цвећа из ваздуха), који су били врло многобројни. Сви присутни добили су цвећа. Соба је била потпуно јасно осветљена. Могао се јасно видети, да Роте доноси цвеће из ваздуха. Сви цвећа из ваздуха је хватала и разла бикутерија. Одирљиве две године дошле дошли су Ана Роте и Јенц у Цирих. Они су на кој новин одржали више седница у којој кири, којима је присуствовао и председор А. Селвин. Госпoдa Роте рекла је двома присутним дамама, које апсолутно није познатила, да су могу биле своју леу. Шта више она је знала и њене деце. Мој оци добио је једну сасвим свежу језерску ружу, које, као што је познато, врло брзо увену, а коју је госпoдa Роте из ваздуха ухватила. И многе

друге сасвим свеже руже апортиране су, на међу кири и егземплари парочних врсте, чије су дршке наликне малим ружама. Ја сам те руже сасвим тачно разгледао и утврдио, да ниједан једини три није покретан. Као би Роте држала те цвеће савршено у својој одеци, онда би те било могуће одржати их апортације. Као сам дошлице то, да је госпoдa Роте то цвеће раице купила у једној цеошарници, тада сам рекао у себи: ја стојим пред једном занатом. Ја могу само претпоставити, да је госпoдa Роте то цвеће купила у некоем двостворном стану свести, на га прио дематеријализирања, а на тим дематеријализирања. На једној другој седници, оја коју она жена која се звала Ана, казала је мом сину кроз уста госпoдa Роте: „Ана се зовем, Ана се зовем; она није за тебе, због је из главе.“ Мој је син позбеле и признао ми: да има одбеса са једном дамом, али да ће је одаска набити на главу. Нена ница пребацили су Ана Роте и Јенц куповане цвеће. Они су одговорили: Духови се могу користити само астралном телом госпoдa Роте; пошто то није вољско цвеће, они га нису могли красти, него су ти морали, даме, купити и дематеријализирати.“ Бранцан Д-р Шнајдер: Је су ли апортиране језерске руже биле са паричном језеру? Свеодок: Нису, али је утврђено, да су оне изазивале из једне киришке цеошарнице. — Д-р мед. Лангдорф: Петујине је држала једну седницу у моем стану у присуству моје одрасле деце. Као је госпoдa Роте била у стању транска, она је тачно описала како изгледа једна која тетка, која је узрла пре више година и тачно је подражавала сво карактеристичне покрете, која су били својствени покојници. Сви присутни били су у највећој мери изненађени. Моја жена ухватила је духа преко медиума: Тетка, зар ме не можеш ослободити мога релатива? Могу, одговорио је дух кроз уста медиума. Моја жена је остала, као да је нека ружа неколико пута глади преко машини од горе до доле. Бол је одмах престао. Моја жена рече: Тетка, имам ли какву успомену за мене? Дух одговори: Имамо и добићеш. У плавој боји позвао стоји један стари поштен отац. У најгорјој скрини, у десном углу, лежи један стари златан ланац, који ћеш узети. Тај ланац, у чијем постојању нико није имао појма, доста је нађан на означеном месту. Да више писам могао сумњати у егзистенцију бесмртних душа. Стари ланац доде оне овеслобод погледа не сали и рече: „Е сад ниш свакотга у овој сали, кад се некое девојка тако што, зар он ни онда још неће веровати? У мени живи сада узвишено осећање: Ти си бесмртан.“

Ненијар Герлинг изјавио је, да је Роте, кад је хватала цвеће из ваздуха, знала обичај, да прио одотрани пажњу публике тиме, што би демонстративно дига у вис једну руку. Сви присутни тада би са напрегнутим пажњом гледали у правцу те руке, а она је онда, као што је познато, била другог ружко цвеће из ваздух са чудном хитрином, на га по-

ново хатала испурањеном руком. О томе што сам видео писам јој хтео писати рећи. Јер њам никако нисам намере да је изобличи, већ сам хтео имати само да се себе објашњења неких продукција. Такава објашњења у опште су врло тешка и непохватљива, нарочито у берлинским политистичким круговима, јер они у све верују. Сваки, који ми каже, да су били јерти преларе, већ сам од њих живоган као варијаци и то не баш благи изразио. На једној седници десно се Роте намер, да је из њених сузахала пала једна похворана и отворила се испод себе. Један госпoдaн хтео се сатнути да је дохвати, али је тада прискобио Јенц и рекао: „За име Бога, оставите то, медиум се не може узаматирати.“ Једном је Роте апортирала долове некога ланца, који је током водно покретом из егнатијских царских гробница, али то је био ланац, који се могао хуити за 50 новчаних у једноме базару у лажинијој улици. Медиуми су суетили. Роте није хтеда бити само прити већ и писали медиум. Она је наредила једном духу да напише на парчету хартије: „Драги брате, бори се за нас.“ то значи даме, да је треба да пишем рекламе за ку. Ручком је познатила јасно, да га је Роте испустила испод „стага. Ја не сматрам Ану Роте за прави медиум. Мислим, да је Јенц на хинотизирања и да је она у хинотизирању. Јенц је био прави медиум, он је на седницама имао тако амо као нека тета грабливица. — Бранцан Д-р Тиле: Па може ли се неко довести у једно такво хинотичко стање, које у себи нема ни најмање медиумности?

Свеодок: 60 до 80%, свију адул може се хинотизирати. Могу се човеку хинотизирати издати парећем, која ће се направијати тек после више часова. — Д-р Шнајдер је означено Ану Роте као медиум, који није без замерака. Али он мора рећи, да је било чудновато, да се један отац некако доста знала са четири табле за наплаћене три пута дијало високо у ваздух и то без икакве шума као какио веро. Он је затим покушао, да тај отац подигне, али није могао.

Магнетизер Розен: Као сам ја први пут дошао код госпoдa Роте, она је рекла: Зар неће ући и други госпoдaри? Као сам ја одговорио, да некога нема сасвим одговорила је госпoдa Роте: Али ја видим једног великог, плећатог, плавог човека са тригунором носом. Тај нос одлаха се са једним кириш узрљам познаником. У току седнице била су ми учинена извесна саопштења о томе госпoдaну. — Госпoдa Штајнман: Она има једну издотну нељку. Та нељка, пошто је пола године била издотна, држала је говор у трансу. Она се молила својој покојној матери, да је ослободи тога и издотност је престаја. Тада су неочејавијо често да се чују нека куцања и нека шуморјења као кад кирих преле. Девочка је рекала, да је то једна дух и да она мора очитати 30 очеквања, па ће шуморјење престати. Тако је и било. Та девојка је предлажала својој брату, да ће изгубити леву руку; једној рођаки је тако исто предлажала једну

бољест, од које се она допије доиста разболела. — Бријанц: Д-р Тиле: Колико је година сада тој ващој небади? Сведок: 21. — Бријанц: Онда ја предањем, да се та девојка позове. — Државни тужилац: Шта би хтео бријанц да докаже тим сведоком? Бријанц: Ја хоћу да докажем, како доиста има алаи, који су издотили. Ова би се то овде под изјављеном нотаријом, онда је могућно, да и госпоња Роте има јар издотилости. — Сведок нека Велне срећом је, да је он издотили и да је на осидинама код Роте видео духове Циганца и Фрајде.

Мајнстер: Гајст: Јеца је био прво обавири при избору учесника на осидинама. Он шта више није хтео догугати на осидине једног алдовата. Јеца и Роте хтели су се једном, како су дворском проповеднику Штеферу изважи на њега читав намет цвећа. Роте мора бити да има врло оптреном нехотомом осећањем, јер је она узела издати ова она лица, која су била баш невољерљива. Нему (сведоку) било је у очи, да је он тузијен за време осидина по могућности увек имала поред себе поручицанте алаи. — Вили тешкокоп Кукаут: Када је онтужена једном пала у стање транса, — Вили тешкокоп: Ја сам једном видео, рекла је једном господину, која је седеа према вој: Ја видим из Вас једну жену, која носи на глави нека парочити украс, сличан ономе што носе немачке сестре по болницама. Господин је свесни изјавио одговорно: То је која постоји сада, она је носила тајв украс на глави. Сведок је затим напустио, како је госпоња Роте једном одржала једну седану у његовој кући и том приликом за 7. минути ослободила се једног алаи, у који су је завили и увезали његови учакани, невољерљиви не печате, који су били стављени на крајевима увеза. На једној осидини у стану госпоње Роте седео је цело друштво оно једног тешког стола. Када је Роте пала у стање транса, ето се почео дикати; сви тога чуло се само особито кување. Госпоња Роте није седеа непосредно за столом; а ни њене руке нису додиривале ето. Када се ето дијало, Роте је рекла једној дами од 60 година, која је седеа преко пута од ње: „То је дух Вагнер мужа, који се јавља.“ Сто се онда неколико пута покренуо према старци. После мало старца рече: „На једном и до могу сина.“ Сто је елати променио свој правца и етао се елати према означеном младој господину. Затим је цело друштво појозило руце на ето, на што се он подиже са патоса, зебљива слободно у ваздуху. — Баланијер једне даме, Штелинг сведоци је, да су алати госпоње Роте били бесприсрчни. Један ошвири уверио се, да је једна кинга, коју је Роте узела у руке, била невољерљива. После кратког времена била је неписана неких 20 страна, равних рукописима. Једном приликом је толико много падло цвећа на ваздуху, да је један присутан лекар узриво зазвемо од чула.

Гимназијски професор у пензији Д-р Селин испричао је ова могућа чула, која је изводила госпоња Роте. И на питања стављана на енглеском језику давати су

помоћу кулапа прво тачни одговори. Кулапа, која је он чуо код госпоње Роте, увек су била електрична кулапа. Што се тиче алати, он се потпуно уверио, да су они били право. За њега су таки алати у опште само доња и често тако нечесно крај на стопицама феномена, које поде у највећој висине. Он ни најмање не пуцаа у електрику; међутим госпоње Роте. Госпоња Роте је највише, најинтересантнија и најинтереснија људи, који је он имао видео. Прелас: Како Вама изгледа тај алат, што је на последњој осидини нађено цвећа у доњој сукњи госпоње Роте? Сведок: Овај тужби треба да служи на основу обмана и превара, онда се то мора сасвим јасно доказати. — Прелас: На пред Вама леже старци, које су одузеле од онтужене и које доважу обману? Сведок: Па ту се мора прво утврдити, да су она најбоље у доњој сукњи, по је сведок за то, ко их је видео? — Сведок је алати даје сведоци како је он једном ризијом госпоње Роте разговарао са својим постојим пријатељем Ваугмариеном, неадашним професором у Ростеку, с којим је он у Мекленбургу 10 година био за слободу мисли. Ваугмариен му је рекао: „Драги пријатељу, радите се, што једном могу говорити о тобом посредством једне сваке жене. Хоћу само да ти нажем, да није право оно, што сам о теби написао у својим мемоарима. Ја сам ти учинио неправду, кад сам изјавио своје изјављено, што те видим могу спиритистом; сад увиђам, да си ти имао право.“ Стручњак, вили лекар Д-р Хелнебер: Да ли је код госпоње Роте, кад ето већ често била изјављено, имала наступало стање транса у некојој време, на улици, у возу, трамвају или тако где ван куће? Сведок: Неје. — Прелас: Господине стручњаче, да ли стање транса испуштају слободу вазду? Стручњак: Све зависи од тога, какво је стање транса, јер има најразноврснијих ступњева транса, тако исто као и код хипнозе и сна. У бојници је код Роте у стану транса изгледа било само лако ограничење свести, тако да је она сасвим тачно изгледа сине, што се око ње дешавало. С друге стране она је нека сумње једна хистерична личност, најтакојена абнормалноста, која лако пада у антихипнозу. Али она у том стану потпуно пада са собом. То се види и отуда, што она никада није на улици држала говоре у трансу. Она се тако исто увек благовремено повраћала из стања транса. Дакле код ње није случај, да наступају тежки напади помућива свести, већ само маза ограничења свести. Као год што има алаи, који могу наступати нагод хохете, тако исто она може по вољи падати у трансе. Притом треба имати у виду, да се она у томе доносила и извезивала многим предатама. Али и поред тога то је абнормално стање кула. Када би онда доиста био случај правог стања транса, онда би се могла применити § 51 казеног закона¹⁾.

§ 51 казеног закона за јавно спротивно изјављивање, ако си изјавио да видиш или изјавиш омазавати у бојесном стању или бојесном испирајућу духа, када миса је била испућена слободом воља²⁾.

— Прелас: Како Ва изгледа о видоногости онтужене? — Стручњак: Ту је случај халуцинација припадана, а кад се чују кулапа, онда су то халуцинације акустичне природе. Те халуцинације јављају се при невољерљивама, а на њих при таквом стању концентративне мисли, у коме се обично имаае усвојени спиритистичких осидина. Прво мисли абнормално животино између халуцинација, на њи онет није потребан алат. — Бријанц Д-р Шпиндт: Када је онтужена по мислима стручњача у могућности, да пада у стање транса над чове, онда је чудно, зашто се не би једном решила, да то и овде од осоло покаже? Д-р Хелнебер: Као што је то могућ чинити у бојници, могла би то и овде учинити, ако мисли да би то било опортно. — Вили Д-р Шпиндт: Но, на то би било евидентно опортно; можда да је дуче бавише у алату почетак некоег процеса одравања? — Вили Д-р Тиле: Је ли онтужена у стану транса имала визија? Стручњак: Јесте, али то је у неку руку емпално у програм. Колико је у томе било бољесног стања или симуларног, не могу рећи. — Бријанц: Да ли код таквих визија постоји умисаљна свеста у синузу § 51? Стручњак: Не постоји.

Необичан интересант је био иснаа трговац Палаа Критера: На једној осидини, на којој су присутствовали и отмене даме, као гроњина Мелте и госпоња генералца Мелте, онтужена је алатирала једна прерасно цвеће. Увекор алати била је једна осидина у Нидервал улици. Ја сам дошао тако доцниа на Шпиндта, да сам пренео над је осидина била готово при крају. Ја елаз осидину у свредну собу и другији јој обне руке, похадрављајући се о њоге. Госпоња Роте пружи ми тако исто обне руке и док ето се ми држали за руке, наједанпут почеа нас падати прана ниша од цвећа. Некаучена је могућност, да је при том госпоња Роте могла употребити једну руку. Онда затим маши се она у ваздуху и у рупи је имала једну поморанџу. Један сасвим необичан догађај догодио ми се у новембру 1901. Био сам поспиривао неке послове по разним радњама на запад Берлина, на онда елаз у посету до госпоње Роте. Када сам улазио у етан приметно сам, да сам свој киошборан заборавао у једном дукању. Хтедох се пратити, али ми госпоња Роте рече: Остајите се амерла, он ће се већ наћи. Ја седох покрај госпоње Роте на ову: госпоња Роте крила је жарале. Тада наједанпут вихор потпуно јасно, како се госпоња Роте маши руком према углу, где је био прозор, и донесе кој киошборан. За тренут поспе нестало је назије. Одприлике после десет минута ја сам се пренуо, да потражиам свој киошборан. Већ у другом дукању рекосе ми: „Јесте, ево Вагнер алмеза.“ Том приликом господар радње саопштио ми је ово: Ондах после мога одласка појавила се вивенада једна жена, узела алмеза и зашитаца, кини је алмез. У истом тренутку жена је испричала са алмезом. После неколико минута алмез је долетео кроз прозор на оно место, где је стајало. — Државни ту-

жилац: Је ли амреп дошао кроз отворени изи кроз затворени прозор? Сведок: Прозор је био затворен. — Државни тужилац: И она се нису разила? Сведок: Нису. Једнога вечера после одржане седнице код госпође Роте посетили смо још једну каћу на једном Бел-адијан. Пошто смо сави, рекох ја: чудим се, да ја још нисам добио никакав апорт. Тада се госпођа Роте маши руком у једну вау, која је стојала на смену, извади један колач са малим та и извади један крст, који ми даде. — Предс: Је ли крст био од блеха? Сведок: Јесте, био је блехан. (Општи смех). Једном ми је госпођа Роте рекла у трамвеју, како види, да се више моје главе депрша једна приа застала. И допније се у нашој породици десно једна жалостан случај. — Гауцац Макс Бергер сведочио је, како је он видетио у како је на једној седници, кад ми је госпођа Роте опретила једна букет жито од стране његовог покојног оца, јасно видео, да се на архивима претију госпође Роте образовала нека магична, на које је попиока букет. На другој једној седници он је видео своју бабу са једном поморанцом у руци; поморанца је имава дршку са три до четири листа. Ја сам упитно прихватио: «Ко си ти?» оно је одговорило: Ти си ме више видео, ја сам твоја баба. — Бранилац Д-р Шниац: Зар Ви не правите од наше видококовине завак? Сведок: Никако. — Бран: Ви се тако исто нисте бави довидококовине отаџи од раније? Сведок: Нисам, баш напротив. Раније сам био слободног ризгије, али ме је спиритизам повратио веру. Јер ја у мени сада тако дубоко уверења, да ми она помаже у свима ударцима судбине.

(свршило се)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(ПАСПАСКА)

Имао сам непод робјањског капута грађанско одело, а то мој пошв дарио је ми прихватио. Јама је вањених експер на ланцима да ја сам био готов да пођем. Требага дана од капа сам преведен, изабем у радничку и кажем да хоћу аргусина. «Одава, ниткоме, рече ми тича Матјага, ије преки!» Унем у умаржину; место ми изгледало згодно; наљом другу да ми се иде напоље, он ми показа неке дигларе ва којих могу радити шта ми је воља. Тек што ме он беше изгубио на вида билих првену залу, синкем лисине и заљем бежати у правцу пристијати. Ту су тада спремили Фрегату Марон, једну од оних које су Наполеона и његову свату вратило на Египат. Унем на ладу и изаграли најстора дрводала, а знао сам да је он у болници. Кувар коме сам се обратио пописао да сам неко од њихове посаде. Ухватио се за ту његову заблуду и да би га још више уверио, позвао по на-

гласку да је Аверланц почети с њим разговор у парчеу његовог краја; иштум био сам као на траку; чотрдесет парова робјања радиле су на кораци од нас и свијога часа могли су ме изнати. У том једна чампа поје у парон, ја потрих и дограбим једно весло свога сам таласа као стари морнар; ускоро отиснуо у Тузон. Ју-чу сам да се дохитим поља и дођм на Италијанска напуни али ту нико није могао изићи који није имао зелену карту, изаду од општинске, и мене вратине. Доп сам се притишало како да докажем да се та забрала не односи на мене, чуђем се то поновка пуцају који су објавилија моје бегство. У том тренутку нека дрхтанућа ме пређе од главе до ногу, већ сам се наљом окренуо аргусинама и свом заводеком појској; чинало ми се да изаљам пред онога честитог комосара, кога сам тако нечесто претварио: — ако ме ухватио пролао сам! Сам прелат оним жалосним мислима удаљам се журно и да бих што мање света срео унутим се на бедему.

Кад сам стигао на једно усамљено место имао сам дозакло као човек који не зна куда ће па се саветије са самим собом. У том прије ми једна женка и ушита се колико је сати, ја јој отворим да не знам; она поче да разговара о лепој премени и позна ме да пођем с њом. «Нешто дозело, четири корана одазде, неће вас нико изгнати», дозало ми. Призича да најам еквотини беше врло тена и нисам је тако пропуштају. Оно ме чељаде одведе у неку собу на тавану где сам се мало окренуо. Дон смо ми разговарали чине се друга три топовска пуцања. «Браво, попка ова жена са неким задовољством, то је други који је дотас побегоа?». А што, лепо дете, рекох јој ја, теба то чини задовољство? да се не надам да добијеш награду? — Ја! ти мене не познајеш ни мало. — Знаш, али педесет динара су увек добро дошла и ја те уверавам као један од ових јунака ладне моје руке. — Ви сте посрећили! вилу она и ману руком као да ме тера. Ја сам допста сврота девојка, али наљад Целестина неће јести тај «хлеб». На ове речи, које она изговори свесрдно и у које се није могло сумњати, ја јој поверио моју тајну. Не могу да изразим колико се она заузео за моју судбину од тог часа кад дознаде да сам робјањан. «Боже, рече она, они су они које сам свела за жаљење, а ја сам их спасла више!» а затим као да је нитро размишљава дозале: не брини нитро, имај ја дубавина која има зелену карту, сутра ћу је узмијати те се ти посузју, а кад будеш на парши ти ћеш је оставити код камен, који ћу ти означити. Дотле, пошто одје нитро сигурни одвешу те у моју до. Кад смо стигли она ми рече да ме оставља за један тренутак у моју до. Треба да известим мог дубавина, рече ми она, вратиће се одмах. Нитро толико наљем бојасам се претаре; може бити Целестина је изашла баш да ме оптузи, и она не беше још на изази — ја сињем брзо иза стеница. «Е, е,

попка ова девојка, да те није отрах? Ако сумњаш хајде и ти самном». Пописано сам да је изметине напирати је изблине и дољмо заједно и ако нисам знао куда ћемо. Нитро иши неколико корација на претосно неку пратву. «Пођи и ти с нама, рече ми она, и списао си се!». Дон сам се ја сетно да јој благодарим не нитро. Пратила је била попка и ја се умекну у свет, а ја не изгледао као туђи унутим се у разговор са једном мршине, који ме изаши час да хваљам покојника. Кад сам прешо бедме изаши сам готово од радости и да се не бих наљом тарао сам до краја: дозало сам вратилом на проба, а ишто сам бацио груду земље у гроб одвојим се и окренем је једном општинско пуцањом. Имао сам врло дуго не губећи из вида Тузон. Оно пет сати пред неке удаљења у неку јелову шуму прихватио једног човека са пушком. Како је био бодом обучен и имао долачку торбу пописано сам да је доца, али видео да му на појаса нитро побоја са мач да није који из околине, који је на пуцање топова пошо у поље да тражи одбеглог робјања. Ако су моја опжања била тачна, свако бегство је било немогуће; изгледало ми је боље иши напред него узмијати и ја се тако реним. Кад сам му се приближио толико да би га могао одмах опшети, али би се покзало непријатеља, нитам га да лут у Ксе. — Претича али друме? одговори он са неким најајним изразом. — Свеједно, реним ја најајну се да оним непаршошу отаљани сваку сумњу.

— «Онда наљмо оном пуцањом, она ће вас одвести право на жандрискоу стражу, а ако вас мач да путујете сами мојете одатле поштом».

На помен жандрарија ја пребегне. Непознати примети наљп је утисак на мене учинио. «Хајдемо, хајдемо, рече он види, да ја не мислите ниј друмом ако се не журите ја ћу вас одвести до свга Пуријер које је свуда део имае од Епоа. Видео сам да он добро познаје место и претастам да га чекам. Не митију се с места он ми тада покзав шуму у коју је он имао док. Два сата прођоме док је он свршио свој посао те изајва док. «На нево!» рече ми. Дигни се и пођем за њим и кад сам мислио да смо још у сред шуме била смо већ на крају на педесет корана од једне куће пред којом су седели — жандрари. Видели њихове униформе ја задрхтих. «Е, шта нам је? ушита ме мој но, бојите се да нас не издам? Ако се бојите ово вам да се бринате». У исто време он ми пружи своје лоптање: ја то одбијем. «У добри час!» рече он и стегне ми руку да искључо задовољство изог овог докала поперена. Закопио се нао збуња који беше поред пута ми стадосно; нисам знао цпа тога застављања тако биву непријатеља. Стојао сам дуго; наљад у сунак изгледало да од Тузона дозале једна поштеница која прелена са четири жандрари; две жандрари омијене друга четири из одреда, који нам је био тако близак. Кога продуже пут и ускоро

ишчепао. Тада ме мој друг повузе за рукав и рече ми притићи; хајдемо, не може се данас ништа учинити."

Успалимо се одмах променим правац у путу; ишли смо скоро један сат; код једног дрвета мој вој, приђе то и стабло протрља руке; видео сам носе да је он тад избројао рече које су на стаблу биле направљене пожема. „Добро је!" рече он са задовољством које ја нисам могао погодити увор, зитији на допачке горбе изади једно парче хлеба које подеси са мном, па ми онда ладе да пијем из његовог тинџе. Уживао јеше мига дуба годније јер сам већ био овећо потребу да се потресам. И ако је била поир-чина нилим оно тако брзо да сам се ја уморио; моје ноге не накинутах на пешчане пожеме које јадне и кичем другу да не могу ниш дајеко. У томе на једном стау у селу искуца три сата. „Полако!", рече ми вој савијајући се да пристоји ухи на левају, савијаје се као ја и савијаје, са оном поклоном жалдармаријом мора он увек бити на вперу. Не чујете ли што год? Одговорите да ми се чини да чујем лудске кораче. — „Да, рече он, то су они. Не мрдајте, иначе смо ухваћени". Тахон он доврши а нека патрола стече близу трња где смо се били савијали. — „Видите ли ви што год?" рече неко полако. — „Нашта поднабрелини", одговори немо друга. — „До јавота!", рече ми мислио. — „Кратко је као у чаку. Ах, овај погани Роман, гром нека га свали!" тера нас да цела ноћ дугамо по шуми као курјаци. Али, ако га најде, лега или кога од његових!.."

— Ко над? Нику на јединиут један војник.

— Шта си видео? Ништа поднабрелини.

— Ништа, али сам чуо даље са ове стране (и вероватно он показује на место где смо били).

— Е, мој брате, ти савиљ, ти си се толико упалио од Романа да чам шуму а ти мислиш од Романа.

Два друга војника изјавише да су тако исто чули.

— Купите, војово поднабрелини. Ја тврди да нема никог а свог воју, као и обично, пратећемо се у Пуријер без лова; слушајте, време је да се пратице.

Патрола се спремише да поврате.

— Ово је ратно путовање, ипак ми садруж, сигуран сам да смо направили покурку. Да ли би се бојали?

Тахон посла! одговори ја.

— Е онда гледајте мене, ово мојих пинтоаха, над луцах ја пуцајте и ви, али тако да четирх пушка изгледају као једна. Премје је: пали!"

Четирх хитца долетели, а ми заждамо да бежимо; нико нас није голио. Бојења се да не упалих у паседу војницих неусмели поћи и ми настављемо наш пут. Дошао до једне усмелене куће у нову непознати ми рече: спалице се, али и ми смо у сигурности. Он се промуче тада кроз отвор једне баште и пружив руку у стабло једног дрвета узе кауч те отвори кућу у коју одмах уђосмо.

Једна главина латина обешена на ошак осветљаваше унутрашњост просту и

сељачку. Али сам у једноме ђешету видео једно буре које изгледаше да су хула за бирут; а мало више ђега беху по једној дасици растурина теста барута. Јенско одело које беше на једној отоглици са једним прили везаним савезаним шеширом највише да ту опаша какво језе-екиње, чије правилно дисање доприраше чак до нас. Док сам ја окомо мене брзо разгледао мој вој, накупи на једног спиду, чорек асене јарстине, парча луна и један тузун вина и поља ме да језеко, а већ ја сам, лабоже, био глалам. Он је изгледао као да хоће нешто да ме пита, али ја сам тако хахањиво јео да је се, ја мислио, узтезао да не прекида. Кад сам био готов, то јест, кад на стоу није остало ништа виши, он ме одведе у један амбар понављајући ми да сам ту потпуно сигуран; ваљим је он отпицао и нисам могао знати да ли је остао у кући, јер сам сам се пружило по свима сам ме савлаз.

Кад сам се пробудио ценио сам по сунцу да има два сата по подне. Нека селанка, бив сумње она што сам јој видео одело, одстала моје женсковоље, прокуе главу кроз отвор на вратима моје обичне; „не мрдајте, рече ми у парче, околина је пренула језа (жадарица), и нику са сваке стране". Нисам знао шта она подражме под речу језа, али нисам ни наминао да се то односи на неко добро.

Прег нече видео сам онет овог спиновог човека, које, пинто измислило неколико безначајних речи, ушта ме отворено које сам, одмах, дозвалим и худу идем. Ономако сам тада паталне а одговори да сам утисао са лађе „Осели", која је тада била на путу за Тузон и да сам волиа у Кео одасмо мислих прехи у мој заљив.

Добро рече мој домаћин. Знаш ко сте ни, али шта мислите ко сам ја?

— Веру ми истину да кичем, испочетак сам мислио да сте полак, затим да сте може бити арабска пријучарка, а сад... ја не знам шта да мислим

— Знајте сад... Наши су жула храри, али нико не воли да буде војник ошом... тако исто нико не пристоје на рекеницију ошм кад се не може дружиће... Сви они који су били унавати на Пуријера одрекла су да лух; дошли су жалдарми да похватају бучаје, они се охурих и на обота странама било је мртви. Сви они који су учествовали у бици утежи су у шуму да би набегао ратни суд. Тако смо се скупили на број пинтоах под лав јединишта г. Романа и брале Висона. Аво гоћете да останете он нама ја ку се радовати, јер сам неко кад видео да сте добар друг и да се не треба ни мало бојати да бете се сложити са жаандрином. У осталој нама не ези ништа и не идемо у велику опасност... Селанка нас извештавају о свему што се догађа и она нам набавају за живот више него што нам треба... но, јесте ли нам?

Нисам ни помислио да одбијам предлог и, без обзира на последње, одговори сам како је он желео. Провео сам још два дана у овој кући, а трећега по-

ћем са мојим другом који ми ладе на-браћи и два пинтоа. После изена од неколико сахати преко брда довривањем шумом стигасмо у једну пољску кућу, неког меку од ове које смо оставили; ту је био главни доктор Рохино. Причао сам један тренутак на јавица, онко је требало да мој друг јави да меће. Он се врати успоро и уведе ме у једну велику камару где најбох око четрдесет једна скупљених око једног човека обученог поља као селак а поља као грађанин и који је лично на пеленговлашци. Мој вој ме представи овог миста. „Радим се што нас важи, рече он, говоримо су ми о ваљо, хлавокрвности и знам шта предите. Ако кохете да са нама лежите наше опасност најбохте онде пратећемо и искрено; ми нас не позивамо, али са таквим изгледом као што ја сам нају се увек пратећемо. Пре свега, ми пријамо, све часне ауде а тако исто и све храре жула, јер ми и часност сматрамо као храброст". После овога говори, који ми је управо, неки сумње, Роман, објасни Висона и остали стадоше ме братски грлити. Такав је био мој пријем у ово друштво, чији је шет преневао себи политички циљ, и ако је тачно да је он почео као Пунија заустављао, прво деланције који су носили државни новца а после је плаћено и купити. Одметници на којих се у главном саставља његова дружина били су на-прија против тога поља, а парочито што ни је то правило тежило да се врати породици, али су се најзад и они свили.

Сутра дан од мога доласка Роман ме одреди да са шест ауди идем у околина о. Макама, а не каза ми вајта. Стага онко понови на крај једне мале шуми које делаше пут на ухватице паседу у једној јавици. Романоу помоћник Висон паредитишме; оучемо чусмо туцак кола; она дођоше према нама; Висон подиже окриво главу: „Делнакама! Нице, али не може се ништа учинити, води вајта! војника него што носе накета". Висон нам нареди да се повучемо и вратисмо се кући, где Роман дугишто смо се вратио празних шака нику појући... нека, плаћате нам он сутра!"

Нисам дакле био више никакве сумње а друштву у коме сам био сам меј друштем разбојницама који су задвајали отрак и тренет по целој Проваши. И зато, а парочито што сам победио на каменом долаз, нисам се нишало могао надати да ће ми власт опростити, као онде ухвате, као што ба се могло учинити ваљим младићима који су били с нама. Размишљајући о томе подолжао био сам готов да бегам, али пошто сам већ примљен у друштву зар ме они може бити више изнудавали? С друге стране, издржати жељу да се повучем не знати да изазвати неповољне кола бих био сигурно јртва! Зар није Роман могао помислити да сам ухуда и наредити да ме пуштају?.. Сирт и бешачије претихи су ми од свуда...

У овој изнемогу помислих да питам једнога који ме је и знате обавештавао, да ли би се од нашега шефа могло до-бити одсуство за неколико дана. Он ми

одговори првог суда, да се оно даје само добро познати људи и затим окрете на лево.

Провео сам једногест дана са разбојницима тврдо решен да чиним све да се измучим из њиховог друштва, кад једне ноћи, кад сам од њиховог умора био у дубоком сну, разбуду ме нека особина ларма. Једном напеш другу украдену маса признати пуца, па он падао преку.

(ОСТАВЉАМ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учњивена су нам ова питања:

Суд општине бабунанацне, службеним актом својине, пита:

„Сва овај моли уредничтво „Полицијског Гласника“ за одговор на ово питање:

Истугне привне изводи о сухи општине суд. Нему за то, по 334. тачке, броју закона о таксима пропада 2 дни, у новцу за његов рад и за његову општ. масу. Али бива, да секад зазени 2 дни, у такс. марказа на тужбу абог њаког поступу, па је однесу срекој вазети, која ту тужбу за том таксом ушту општине суду на поступу.

Да ли је суд дужан узети децо у поступак, не тражили ова 2 пита, која њему припадају по зак. о таксима?¹

— На ово питање одговарамо:

Четврти став § 4. а Полицијског Уредб. гласн. По за исцељење и суђење иступа по тужби приватног дужан је приватни тужилац да се најпре обрати општинском суду итд.

Према овоме јасном законском наређењу, све се тужбе за иступања децо морају предавати општинским судовима.

Ако нека у поред овога преда тужбу непосредно полицијској власти, и ентреје је такомо у марказа, па је она не узме сама у поступак, него пошаље општинском суду на даљ рад, онда општине суд има право да наплати још и таксу на г. 370. закона о таксима, у новцу, јер то општинска припада у јасном наређењу чл. 3. поменутог закона.

У случајевима где приватни тужилац не би хтео да плати наплату врату у новцу, судови би требали да вракују предмет срекој власти, кака би она приподла стар крају, пошто она није требала ни примати тужбу као неваљована, ако је, наравно, она личне предата.

Ако је, пак, поштата поштом, онда обави правичности захтеву да она извиди отпар, како тужилац не би морао плаћати две таксе.

II.

Суд општине дово-неродовичне, актом својим Бр. 2332, пита.

По чл. 5. тач. 6. закона о таксима, сиромашна лица не плаћају никакву таксу, кад долажу уверењем, да не плаћају аине од пет одстоно десет динара.

Врхоско пореско одељење тражи, да се наплатује такса за уверења, која издају сиромашним лицима приватни грађани, без обзира што ти сиромаше доказују да су сиротниот става, и да немају отпуда од ову таксу плати, јер, вази, ову таксу за сиромаше плаћају издвојени уверења. Ово оснина на чл. 5. тач. 6. става осомог где стоји: „Уверења о сиромашној вреде за годину дана од дана извода, а могу се употребити само у грађанским споразима, примичним делима по тужби приватних, брачних парницама, административним споразима код сваку власти и ради добијања њиховске сведобне“.

Па пошто не стоји у овом ставау нарпично, да се сиромаше може својим уверењем користити код приватних лица—издвојена уверења, то одељење тражи да за ово уверење по тач. 3. таксене тачице плати таксу издвојени уверења, нежели да ако је могао сиротниот става имену сиротниот става издвојени уверења.

Суд је овај изишавена, да за ова уверења, издата по тачици 3. и 337. таксене тачице, сиротниот лицима, која доказују своју сиромаштину, не треба наплативати никакву таксу како за државну тако ни за општину таксу, јер издвојени уверења имену обавезни да ову таксу плаћају.

Стога суд моли уредничтво, да према предмис изводи у наредном броју Полицијског Гласника дати обавештење: треба ли наплативати ову таксу за уверења издата од приватних грађана сиромашна или не, како суд не би издио у грешку?²

— На ово питање одговарамо:

Лица, која су ослобођена плаћања таксе по члану 5. тачке 6. закона о таксима, не плаћају таксу кад сама поднесе њихве могле, вале споре илн ирше друге њавне правне послове.

Али кад ма што од овога рада у наредности са лицима, која имену ослобођена плаћања таксе, онда се, према члану 8. поменутог закона, такса наплатује од ових других лица. По томе, у случајевима, кад нека друга лица изаду уверење неком сиромашу о њиховом стању, који је њима познат, она морају плаћати таксу, јер ту они сами ирше један носач који подлеже плаћању таксе, без обзира на то, ко ће то уверење употребити.

Према овоме, правилно је гласнети пореског одељења, и суд би био одговоран ако другачије поступа у даним случајевима.

III

Нисар општине мирошечане, у преку деслоаљом, пита:

„Окружна Шумска Управа у Лесковцу, актом својим од 26-XI-1911 г. Бр. 5149, издала је овима, на овом суду своје наређење, које у првој тачци гласи: „Данико, апсолутно нико, без разлике и без обзира на врсту, степен и начин притежања и својине земљишта под шумом, не сме у будуће предузимати никакву сечу гуре ни у забрану ни у окупици,

па баш и на домаћу потребу, дов зато по узаци писмену представу управу и не добије потребно одобрење“.

Сопственици приватних забрана, наплаћени се у територији ове општине, и то на села Миросељ, Дрводеде, Славујева и Игристи, унавају и са истим распознати по својој вољи од вајкада на до дане своје забране; по томе они су вршили сечу без одобрења, гонили дрва на пилану без призна власти, кошто њихови забрани не подеше државним надзору, јер не изаду у склад побројаних положаја под а. б. а. чл. 78. зак. о шумама.

Њихово укнивање и распозање регулисано је Законом о шумама, ако специјално својим прописима а нарочито чл. 78. 1-а алинеја која вели: „Са приватних шумама сопственици имају неограничено право развојања, и могу сечи у њима дрва без икаквог предходног одобрења“ итд.

Како је горња наредба управе, сопственици ових забрана довели у невагодан положај, јер им је забранила дају сечу, и спречила продају дрва на пилану од стране својих органа, то учинилому уредничтвом, да у једном од наредних бројева у овом листу дадо обавештење: Има ли права да шумска управа издаје наређење и за ове забране, који не подлеже државном надзору, и на основу ког зак. прописа, или не, као и да се то наређење може односити на сопственике ових забрана или не?³

— На ово питање одговарамо:

По члану 78. закона о шумама, сопственици приватних шума имају неограничено право распозања са овима и могу сечи у њима дрва без икаквог предходног одобрења.

Изузетно од овога чина се са овим приватним шумама:

1. које су по планским висовима и странама, од куда долазе јаки ветрови и оштине;

2. које су по квалитету брзина, странама и обривима, на којима шума има да спречава изгуб отицање воде, спирање и одиштење некале, образоване по додерана и поштане; и

3. по насталим мочарина немаштина и ветеком леску.

Да нека приватна шума долази у ред ових изузетних шума, мора се утврдити од стране Шумске управе, и сопственицима издати решење против кога имају места жалби г. Министру Народне Приредо.

Сопственици овако ограничених шума морају се, у сечи ових, придржавати правила која им прописује г. Министар Народне Приредо.

Ако Шумска Управа још није извршила наређења чл. 78 у погледу категорисања приватних шума, онда она није извршила једну законску дужност, те је, онда и њена оваква генерална наредба без законског ослоба.

Она је био законског ослоба нарочито за оне забране, који се не налазе у шумским комплексима, него појединачно и притежавају се по талајима.

Али овај народбе извести треба суштини и онда, кад оне не почињу на несумњиво законској праву, и против ових треба употребити законско право заштите, онда и ову треба признати дотле, док је г. Министар Правде, на жалбу било појединца било општинског суда, не поиништа као незакониту.

IV.

Суд општине башње, аутом својим Бр. 1281, пита:

„Она општина изаха је своје земљиште само шумом и утрину, у простору 3—400 хектара, коју је за разрез пореза прихватила 1884—1902. го, а на исту порез плаћала све до 1902. год. Те године ова општина башње, са којом је општински и ова општина била груписана, због своје много заштитеног дуване утринске порезе, као је шумској утрини одустала од плаћања пореза само за своју, тако и за ово општинско утринску порезу.“

Шумска комисија за одлучивање државне, „Средњор“, пресудом својом од 17. септембра 1910 г. Бр. 482, одузела је ту сугу ослезу именови ове општине и присајединила са државном шумом, „Средњор“, изузем 107-82 хект. козаци је дала селу Ба-а, које сада само саопштава башњу општини, на економске потребе, а осталу именови бив селу Ба-а коју комисија није одузела разграбилу су појединци, и по промену економског закона од 1910 и 1911 год. као своју именови пријавили за разрез пореза, и на такву за своју сматрају и на силу унивају.

Према томе, дата поворница селу Ба-а у 107-82 хект. пресудом шумске комисије, на економске потребе, у означених границама, не постоји у ствари и мали је простор за 20—30 хектара, јер онај простор који се реченом пресудом онапчала да је дат селу Ба-а на економске потребе, заузета су, као што је напред речено, припала лица пр 10—15 год. За ову разлику суд је тражио извеште од шумске Рудничке Управе, но она се нијашнала као неправилна, па ово не тачно.

Мож је уредитиштво за обаештење:

1. Ика ли село Ба-а, и по чему да тражи у својину напред означено земљиште селско, на које је порез излажало до 1902 год.

2. Како је суд да одвоји именови дугу на економске потребе, кад се то земљиште већином налази у државни приплати сопственика;

3. како се сматра оно ослезе земљиште, које су приплати сопственици у 1910 и 1911. г. пријавили по економском закону за разрез пореза и пригубили га за себе, а у ствари је селско, и како ће га село себи пригубити; и

4. са каквим правом среска држава може да положе јаче право на поједина земљишта, на која нема тачије, а која се плазае у државни селу Ба-а, — ове општине, и поједини грађани селу Ба-а? —

— На ово питање одговарамо:

Кад је општина башње, као законити представник селу Ба-а, доказе је оно

било у саставу њеном, уступила држави у својину шуму и утрину овога села, одосно садржане општинске башње, у смислу чл. 12. закона о непосредном порезу, јер није могла плаћати пореза на исту, онда то земљиште није нише својина те општине, него државе.

Према томе, одлучио општина башња има да рачуна само са оном шумом, коју није уступила држави и са оних 107-82 хектара, што јој је држава уступила на економске потребе у смислу чл. 11. ак. и шума.

Како су ових 107-82 хектара уступили општини у својину под парочним условом да се оно имаће штати од приватних захтевања, то на општину и лежи дужност да све ове тузи, преко свога шумског лица, и тражи повраћај заузетог земљишта, без обзира на то што су га они пријавили за порез, јер владање пореза у овом случају, не може бити никакв донка о својина.

V.

Суд општине комелске, аутом својим Бр. 8770, пита:

„Једно лице, из ове општине, овога села, правило је креч на свом змању и продавао појединим лицима, а није мерило на оно-општинском кантару, нити се обраћало и-ј, већ је креч мерило на свом кантару и продавао.“

Ова општина моли Уредитиштво Полицијског Гласника за објашњење у првом народном броју:

Да ли има право да од истог лица наплати кантару и по ком законском промену?

Да ли има право да такво лице узме на одговор и казни, зашто се није обраћало оно-општин. суду за кантар, већ на своје кантару мерило веће количине?

За ово објашњење, суд моли и по други пут, јер је још м-ца јула т. г. писао Уредитиштво за објашњење, на није добио никакв одговора.

— На ово питање одговарамо:

Ако креч није продаван бугуре или на кола, него на килограм, онда према чл. 1. закона о општинској мерици општина има право на мерило по чл. 10. истог закона, ако креч није нарочито ослобођен од стране г. Министар Народне Правде, о чему треба довести податке на овог Министарства.

Према овоме, ако је креч продаван на килограм и не буде ослобођен, онда продавац може бити кажњен по чл. 11. поменутог закона.

Све оно, паравио, може бити само у том случају, ако општина има својих мерила и кантарија—мерача.

VI.

Суд општине гуњачке, аутом својим Бр. 1651, пита:

У Тбр. 90. закона о таксама, стоји: да се за допуните поплаћиве покретних валарица или воденица на води плаћа такса и то:

1. За воденице или валарице на Дунав, Сави и Морави по 1000 дин.

2. А за воденице или валарице на осталих рекама по 250 дин. а под Т.Бр. 385

поменутог закона стоји, такса за допуните поплаћиве воденица или валарица попогача, плаћа се 10 дин.

У овој општини, на речени Пењкој, постоје три ујакме и шест породичних воденица, које само межу од октобра на да маја месеца, а лети услед суше змљаном не межу, јер тада река пресуши, од којих воденица и-инов породичници и сопственици немају никакв добити, но само у маја межу за своју искључиво домаку порезу.

Наказани среза дубовачког, аутом својим од 12. овог месеца т. год. Бр. 16322, тражи да породичници и сопственици ових воденица плаће на сваку воденицу по 250 дин. такса по Т.Бр. 90. закона о таксама.

Стога се моли уредитиштво, да у свом народном броју дати, даде објашњење порезу за означени сопственици и породичници воденица платити тражили таксу у по 250 дин. на једну воденицу, или оне снајду за плаћање такса под Т.Бр. 385 реченог закона као погачар, пошто исте не межу преко маја године, а у породичницих воденицама има породичника порез 150, који искључиво межу за своју домаку употребу без никакв друге добити.

— На ово питање одговарамо:

Закон о таксама, у овоме тражишном броју 90, предвиђа таксу за оне воденице, које се подижу по дозволи власти.

Према томе, ако су воденице и валарице на Пењкој, подишуте у своје време по дозволи власти, оне су плаћале таксу, коју је требало платити по означеним закону о таксама, и сада веће плаћати на ову таксу из т. 90 ни оу из т. 385.

Ако, међутим, у своје време није дата дозвола за подизање ових воденица онда, само прописује закон о водама, онда сопственици морају сада тражити ту дозволу, да ће, паравио и платити таксу за дозволу.

Ако се Пењка по закону о водама сматра као поток, онда ће бити такса из т. 385, а и не се сматра као река, онда из т. бр. 90.

Од правилног категорисања вода записи и правилина наплата таксе.

Ако изнечени остане при своје захтеву, онда сопственици непа тражити решење и употребе право жалбе.

VII.

Суд општине рудничке, аутом својим Бр. 2631, пита:

„По разумиња ове општине, а у изводу дугосања и потраживања од 1904 и 5 год., води се на дугу вавесна су неоплаћених лица интереса и аренди код разних лица.“

На потраживање овог суда, сва ова лица позивају се на застарелост, а нека подноси и књиге да су плаћали, у којима није означено за које године.

Како је ондашњи благијани и рукошцац кесе умро на оуди, и непа се од кога тражити она наплате, јер му је сво имале прелато за кривину, а и народбодлавац — председ суду умро је, то је одбор својом одлуком Број 691 предложио ову суму за расходевање, не па-

зорна полицијска власт задржала је ову одлуку од извршења неопходно да треба прво утврдити немогућност плаћања.

Онда је потпуно утврђена немогућност а ова се сума учне по буџету на годиње у годину и показује се десетци.

Моли се уредништво за објашњења у своје листу што је пре.

Ко је и на какав начин наглашен да ову суму показује те како би се буџет за идну 1912 год. донео на здравље општине.

— На ово питање одговарамо:

По последњем ставу тачке 13, чл. 86, закона о општинама, расходовање буџета предходних година, општинских права и потраживања, као и повода општинске имовине, ма које вредности, не могу у опште бити предмет одборске одлуке.

Код овако јасних законских прописа, одбор није требало ни да доноси никакве решења о расходовању прошлих година; а кад је он то ипак учинио, показује се онда морала поступити по чл. 152, поменутог закона.

Али, ако одбор није имао право да решава о самом расходовању сума, који се не могу наплатити, ако је та немогућност наведеном утврђена, он је могао на предлог суда, довести одлуку, да се сазове збор (чл. 34) који би ово питање, кога наглашен по чл. 33, т. 3, зак. о општинама, расправно како треба.

VIII

Суд општине прасавско, актом својим Бр. 2257, пише:

„Ова општина била је у заједници са једним селом, на се једно село одвојило и образовало засебну општину.

Подајале имовине извршено је августа месеца.

Све до овога дана, стара општина није била саставила свој буџет, него је по извршеној подели ново-образована општина правила буџет за себе, а стара за себе, по сразмери свога непосредног пореза.

Да је буџет направљен у своје време, онда би плата часника општинских, у заједничкој општини (до разграницања) била већа, него што је сада предвиђена, и они траже да им се да плата и иза да дана разграницања.

Међутим, како нема буџетске могућности, јир је буџет састављан по разграницању општина и без обзира на стање, које је било у општини до тога дана.

На какав се начин сада може плаћа наплатити ова разлика, и треба ли и да поднесе и село, које је изашло из састава старе општине, пошто су часници пређашње заједничке општине служили и ово село све до дана разграницања.

Ако ово издате треба да поднесе и село, које се одвојило, на оно то не би драговољно учинило, који су путем којима се оно може наплати на то?

— На ово питање одговарамо:

Кад су часници, који сада траже плату по старом ставу општине — пре разграницања — били толико немарни, те

нису саставили буџет у законском року, на нису ништа учинили на онда, кад су правили буџет за нове општине да се то плаћање регулише, онда је и право што су сада доносили у положају, да ово своје право траже другима и много тежим путевима.

Дакле, ако им ову разлику не признају и једна и друга општина на депонију, унесли иду у буџет за наступајућу годину, онда они морају поднети редовну тужбу против једне и друге општине за то.

Што се тиче плата, које су им буџетом предвиђене, они ће признати сваки од своје општине, унапредујки као да је свака одвојено дејствовала све од почетка године.

Што се тиче наплате коју би стара општина имала тражити од села, које је изашло из састава, ако оно у току године није подносило сразмерне трошкове до дана разграницања, то се такође може регулирати међусобним споразумом, иначе редовним спором.

IX

Суд општине Јабучице, актом својим Бр. 2855, пише:

„Пред суд долаже врло често питања ове врсте: опш. се задуже приватном лицу на умир. У времену задужења није нико са собом у кули ни једне пунолетне порек-плаћајуће главе, не само малолетњу мушкунцу. Кад ово село порасту пунолетна, и порек плаћајуће главе, да ли она грађ. имају право на наплату по § 471, тач. пост. из конституције ове општине, наплати ранијих поверљивостех; на, ако немају одмах ко ова питања расправља, да ли судица пресудом или друге које власти пред која дођу она питања, а долаже се њихово малолетство у времену задужења.

Суд моли уредништво за му изнети да ли одговор на напред изложено питање у своје наредном броју листа.

— На ово питање одговарамо:

Питање овог расправљено је начелном одлуком Касационог суда која гласи: „Законодавац је у тач. 4 и § 471 грађ. судског поступка поставио правило: да се земљопосед не може, ратујући за сваку пореску главу у кули, узети у попис за приватна потраживања, нити он сам може продати нити на којим начин отуђити вет дана обраде земље, кулу са зградама и окупину до једног дана срана.

Међутим, Касациони је Суд приметио, да се у његовим одељењима поједино тумачи ово законско наређење, кад је реч о питању: по коме времену треба доносити да ли земљопоседу остају напред изложене минимума непокретност: ипак, ј. да ли та судска одлука треба да буде по времену кад се прили попис, односно кад је земљопосед код суда најзбог да на другога преноси своје непокретност: ипак, или, на против та оспора треба да буде по његовом имовном стању у времену, кад је учинио дуговање, односно кад је уговорно продају имала.

С тога је Касациони Суд, и на основу чл. 1 § 16 свог уређења, у општој седници, проучио ово питање и нашао:

Законодавац нађе у § 471 не говори о задужењу већ само о отуђењу. Он, дакле, у томе своје наређење мисли на изгубити, а не на прелазу имовину земљопоседа, на прелаз томе и регулише поступак изврше плаћи (аргумент: да извршење пресуде не могу се узети у попис). Зашто је законодавац тако учинио, види се из правила Г. Министра правде од 4. фебруара 1874. № 354. [Зборник XXVI стр. 14] прописаном за извршење закона о коме је онде реч и предлога којег је Министра тај закон и доносио, где се, у тач. 10. (заступ одсека) изрично вели: „да је дух закона да земљопосед не остане без земље и куће“.

На тај се начин наређење § 471 грађ. суд. пост. изјављује као једна заштитна мера, установљена против економског пропадња земљопоседа, па се тога оно треба да буде примењено тако, иако ће у сваком случају показати доделана дејство, што не би било, ако би се оцена судска о минимуму управљала према имовном стању земљопоседа на прелазу задужења, јер би тада ова заштитна мера, установљена у јавном интересу, зависела од појединих случајности, а нарочито од добре воље дужника: колико ће се задужити, и повремено: колико ће дуго оставити тај дуг неплаћен, а тога код принципа јавних питања не може бити.

Овако тумачење § 471, вестима није у складу с интересима поверљивости, али, као што је речено, економско политички разлог траже од законодавца, не да води брину о онима, који свој сунишак дају другима на прилику, већ траже од нега да се стави у заштиту оних, којима прети опасност да остану без минимума имала, потребног за живот, јер би, иначе, дошло у питање опште благостање народа. Као потврду за овако схваћене намере законодавца, параграф § 471, општа седница палат и у поменутих правилима Г. Министра правде, у чијој се тач. а. одељку четвртог изрично вели: „законодавац није напред о задужењу говорио јер је оставио да приватни поверљивости оми воле брину о томе, колико који дужник има имала, које се на случај, ако се најам учини, па се на време дуг не плати, у попис може узети“.

На основу изложеног, општа седница Касационог суда донела је ову начелну одлуку: да, по духу § 471 грађ. суд. пост. и смеру који је законодавац овом установом тео постојећи, судска оцена о остави земље треба да се врши по имовном стању земљопоседа у времену, кад се предвиди извршење пресуде за приватна потраживања, односно по времену, кад земљопосед код суда прихвата отуђење непокретност: ипак, односно по времену, кад се подише тужба за испуњење или раскод згубора о продаји и куповину земље“.

Како дана укрлат узале у сва права оспена, па и оно о заштити имовине, то општински издаци, кад врше попис имовине за продају, или врше потрагу пореза о преносу, треба да поступају по предлој одлуци.

би се по њено извесној лицу користио или другоме шкољом.

Суд тај, допосећи решење по ове оштећујућу, није у жељу навео разлоге, којима би несумњиво било утврђено, да је тапација, којом се оштећени Петар убацитио на спорно имање, извршена лажице у намери да се њему припадни корист а држави српској штета нанесе, већ, је само присто констатовано да је увидајући комисије за ограничавање шума и увидајући полицијске власти утврђено постојање дела прављења и употребе лажице неправде.

Припадном те оцено, да ли у овој радњи оштећених има намере за прављење лажице неправде, нијоме је да суд узме у оцену сва еманта утврђена извешајем по ове делу, а на име:

Да је 31. августа Министарства Народне Привреде ТБр. 26142/1902, од 8. јануара 1903. год. утврђено, да комисија за ограничавање државних шума, која је радила на ограничавању „Суворова“ у 1892. години, није обухватила спорно имање у границе државне шуме, већ да је тај простор, у коме је спорно имање, остао ван границе са овим простором, који је остао сулу, као сеоска шума и неуст.

Да је тај комисија за ограничавање државних шума, која је радила у 1903. години, прихватила поновитог ограничавања државне планине Суворова захватила спорно имање у границе државне, којој је оштећени Петар поднео ур дну пражњу тражења, да му се призна право власине на цело спорно имање, које је обухваћено тапацијом.

Да је спорна тапација потврђена у 1902. години, када је стање било онако, како га је створила комисија из 1892. године, а то је, да тада држава није позлагала право својине на спорно имање; да је спорно имање, па на и у мањем облику оштећени Петар пражњу пописној комисији у 1884. године а од тада на и плаћао порезу; да се нето налази у државним његовој а његових вредности од пописа а и пре овога; да је ову тапацију потврдила општинска и војна, алатот, које су биле позване да по распису Г. Министарства Народне Привреде од 1. новембра 1898. год. ТБр. 11999. воде по лановитој дужности рачуна, да ли се имање, на које се неко убацитио, налази удаљено за 2000 метара од државне шуме или не, и према томе да нису потврде или њено потврђење објави; и да је на истој тапацији кмет сеоски потписан као граничар на сеоску управу.

Тен кад суд узме у оцену сва напред поменути факти, а кад након изводи, да ли оштећени Петар и његови претход држе ово спорно имање у оној облику у тапацију обележеном или у облику који је уписан у пописне књиге, моћи ће суд да потврди, да ли се оштећени на спорно имање убацитио намерно лажице или је то учинио у уверењу, да је он имао права на цело имање обухваћено тапацијом. Све још се погледао и на то, што је познат увидајући утврђено, да се како овај део уписан у пописне књиге тако и вишак, који је ушао у тапацију, налази у загради.

Најзад, кад је унутрешњима за ограничавање државне шуме, која је прописана Г. Министарства Народне Привреде, на основу закона а шумама, дато право комисијама да узме у оцену исправности тапација, које би биле поднете као доказа о својини у спору са државом онда је суд и према томе дужан да оцени, да ли за прављење такве исправе могу оштећени одговарати за дело прављења лажице неправде казано под § 137. и 111. члан, закон, док се не би могла наћи или неважност утврђила путем грађанског спора како је решено горњо-изложеним спором од 7. марта 1903. год № 4014. било и наредено.

Приводећи горњо-изложеним, суд је усвојио ове примедбе Касацног суда и оценив сва факти изложена у примедбама решењем својим од 22. октобра 1911. г. № 38194 опет све оштећене сем Димитра ставио под суд и у притвор.

По по жалби оштећених и бранилаца Касацног суда је у 1. своје оделене примедбама својим од 5. новембра 1911. г. № 14298 потпуно и ово решење пристоен суда, а са разлога:

Примедбама својим од 11. октобра 1911. г. № 12674. Касацнони је суд препоручио суду да поред осталог након изводи да ли оштећени Петар и његови претход држе ово спорно имање у оној облику у тапацију обележеном или у облику који је уписан у пописне књиге, јер је то тада мога да утврди да ли се оштећени на спорно имање убацитио намерно лажице или је то учинио у уверењу да је имао право на цело имање, које је тапацијом обухваћено. Ово још се погледао и на то, што је познат увидајући утврђено, да се како овај део уписан у пописне књиге, тако и вишак који је ушао у тапацију налази у загради.

Како је приводећи суд горње примедбе усвојио, он је био дужан да по књига у целости поступи, па да поред осталог изводи и ово напред изведено.

Пристоен, горњо-изложеним судије усвојио ове примедбе Касац. суда већ је у противречности напел да и од остаје при своје решењу од 22. октобра т. г. № 38194, и са разлога у истој и по томе, што Касацнони суд није у горњим примедбама својом означио на који начин и у чему има да се понова доказује државна оштећеног Петра, кад је уста изнетиена пред комисијом за ограничавање шума и у оцену уста решењем овога суда.

Касацнони суд у својој општој седници од 24. новембра 1911. год усвојио је примедбе свога оделена, а противречног пристоен, суда наложено.

М. А. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Милан Шукута, из Шегеница, осуђеник извршеним казном злочина у А. Угарској, побегло је са рада, а по свој претход претход у Србију.

Он је стар 38 година, средњег раста, дугастих астраних образа, носе, бркова и обра

прих, чела извесног, очију плавих, на особених знакова има две жиге на прсту.

Радн лане пролазила пописној му слику под бр. 1012.

Милан Ердеши, из Трпине, титоше осуђеник извршеним казном, злочина у Србију.

под бр. 1953, побегло је са рада у вероватно претход у Србију

Он је висин 1'65 метара, стар 19 година, округлат белих образа, носе а бркова нестаклих, чела округлат, очију жутих.

И један и други осуђеник су из Србије, и побегли су у овеу осуђеником.

Овако је претход под бр. 379, а другог под бр. 419.

Акт Управе Министарства Народне Привреде у Србију.

Драгутин Станковић, из Рајиног Поља, одговара за писмо одбојца, али је побегао неопишан кул. Он је стар 25 година, средњег раста, очију граорастих, косе и бркова смеђих.

Допета начелника среза лесовачког Бр. 26833.

Воскин Јовановић, поштар из Н. Дренове, чију слику износили, и **Милан Кузмановић**, такође поштар, 10. он, месеца, око 3 сита у

Он је стар 19—20 година, омале, сувог, плаво, има мале тазне брине и шашке, а од одела има кошуку, чакшире од црног шајка, ив глави шајкачу.

Допета начелника среза крамарског Бр. 25643.

Петар—Пера—Марјановић, из Шибике, окривљен је за разбојништво, извршено над Стеваном Савићем, механичком из Севојне, али се нешта где је.

месе, на железничкој станици у Параћину, извршили су разбојништво над Николаом Николићем, из Шапца, и отели му 40 динара, на побеге.

Воскин је стар око 36 година, раста средњег, носе смеђе, очију плавих, носи познато саљачко одело.

Милан је стар 23 година, омале, плаво, није на запату берберина.

Ухваћени треба спровести начелнику среза крамарског.

Допета начелника среза крамарског Бр. 25498.

Влајко Пауновић и **Светозар Радековић**, из Стрепа, имају да издрже на три месеца полицијског надзора, али се не зна где су.

Влајко је стар 23 године, омале, промишаст, косе црне, лица округлог, у оделу одлачном. Светозар је стар 27 година, средњег става, лица округлог, косе смеђе, код десног она има белегу од онепоштине, у оделу одлачном. Допета начелника среза луначког Бр. 10267.

Живојин Јеромић, слуга, из Љубојне, одговара за опасну крађу, али се налази у бегству.

Он је стар око 30 година, покривок, промишаст, дугих образа, без браде и бркова, а у оделу је селачком онога краја.

Допета начелника среза јаругског Бр. 25763.

Живко Антић, из Лукова, противника при срезу сарачином, обико је аласку и побегло. Он је стар 23 године, косе црне, лица округлог, плаво, носом, носом шакавог, очију граорастих. Одео му је селачко.

Акт начелника среза сарачином Бр. 12637.

Димитрије Воронкић, из Ваљке, који одговара за убиство, побегло је из затвора среза крамарског.

Он је стар 28 година, средњег раста, средњерно широкх лица, бркова смеђих; за левој страни прати има водина траг од широкх, а са десне стране широкху гугу.

Одева се обично као камесорезачки ралени, а баци се наизвичем или као слуга по апотекарским лабораторијима.

Акт начелника среза пожењског Бр. 18926.

Јосиф Петровић, земљопосед из Н. Сола, има да издржи 300 дана затвора за пријучица, али је отпуцано познано кул.

Он је стар 45—50 година, средњег раста, промишаст, бркова и косе проседе, познатица брже.

Допета начелника среза јаругског Бр. 26430.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине нарочиту потеру, и у случају проналаска стражарно их упути властима које су историчке издале, с поштом на означене бројеве акта или депеше.

Т Р А Ж Е С Е

Драгутин Михајла Рајковића, из Лукова, отуђио је од своје куће. Он је стар 21 годину, средњег става, косе смеђе, очију граорастих.

Допета начелника среза добричког Бр. 15826.

МАНГУП СТОКА

У атару општинске топионичке, среза поречког, нађено је 20 комада мангуп стока.

Акт начелника среза поречког Бр. 9181.

У атару општинске а. манастирнице, среза поречког, нађено је једно мангуп јуне, старо 2 године, диме суро мургасте, рогова при врху црних, без ровања.

Акт начелника среза поречког Бр. 9158.

СКРЕЋЕ СЕ ПАМЈЊА

Више сега Стуба, општинске прибојне, на месту 'Градине,' нађено је 10, овог месеца обешен опознат човек, чију слику износило.

Он је стар 30—60 година, висок 1.69 м, сувог, дугуљаста лица, нос правог и танког, бркова и косе проседе—црне, бркова потпуниман, кратких, али издате за левој раду на јатоглицу, и на горњем крају левог ока.